ΜΕΓΑΣ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΗΤΟΙ

ΣΜΑΡΑΓΔΟΣ

ΤΟΥ ΝΟΗΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΨΥΧΩΦΕΛΕΣΤΑΤΟΝ

ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΒΙΩΝ

ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΘ' ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΑΠΡΙΛΙΟΝ ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΣΤΑΛΕΧΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΘΕΝΤΩΝ ΔΑΠΑΝΗι

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. Χ. ΔΟΥΚΑΚΗ

(ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΟΥ)

ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙ ΙΩ. ΜΑΡΤΙΝΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ

ΠΡΩΤΟΝ ΗΔΗ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΥΠΟΝ

«Οἱ Ἅγιοι Πάντες διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας». (Ἑβρ. ιά. 33).

«Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους, καὶ τοὺς Πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει«. (Σειρὰχ μδ'. 1).

«Ἐξέστω ἔτι μὴν ἀναγινώσκεσθαι τὰ πάθη τῶν μαρτύρων, ἤτοι περὶ τῶν παθῶν καὶ μαρτυρίων αὐτῶν διαλαμβάνοντα βιβλία) ἡνίκα αἱ ἐτήσιαι αὐτῶν ἡμέραι ἐπιτελοῦνται». (Κανὼν νδ'. τῆς ἐν Καρθαγένῃ ἁγίας Συνόδου)

Ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων βιβλίων ἐκδεδομένων καὶ ἐγκεκριμένων τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ χειρογράφων, καὶ μεθ' ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθέντων, σαφηνισθέντων καὶ εἰς τὴν καθωμιλουμένην γλῶσσαν καταγλαϊσθέντων καὶ κατὰ χρονολογικὴν τάξιν ταχθέντων.

— ΗΜΕΡΑΙ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ —

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΛΛΑΡΑΚΗ ΚΑΙ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

1892

ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΑΙΣ

ΜΑΚΑΡΙΑΙΣ ΨΥΧΑΙΣ ΤΩΝ ΑΥΤΑΔΕΛΦΩΝ ΘΕΙΩΝ ΜΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Θ. ΔΟΥΚΑΚΗ

ΚΑΙ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΣ ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ

ΣΥΖΥΓΟΥ ΗΛ. ΚΟΥΝΕΛΗ

ΕΚ ΚΑΛΑΜΩΝ

ΑΦΙΕΡΟΙ

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
60121

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΩΡΕΑ
ΑΝΑΣΤ. Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τοῖς φιλτάτοις ἀναγνώσταις.

Εἶναι Εὐαγγελικὸν ἔργον καὶ θεοπαράδοτος διδασκαλία νὰ ὠφελῶμεν παντὶ τρόπῳ τοὺς ὁμοπίστους μας ἀδελφοὺς καὶ νὰ μὴ τοὺς ὑστεροῦμεν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ἀγαθά, διὰ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ἀπολαύσουν καὶ αὐτοὶ τὴν οὐράνιον Βασιλείαν. Τώρα τί ἀνώτερον καὶ ὠφελιμώτερον καλὸν εἶναι φιλευσεβέστατοι ἀδελφοὶ ἀπὸ τὸ νὰ μεταδίδῃ τις βίους καὶ μαρτύρια, δι' ὧν θὰ ἔχω πρεσβευτὰς καὶ ἱκέτας τοὺς ἁγίους πρὸς Κύριον, καὶ βοηθοὺς ἐν πάσαις ἀνάγκαις καὶ θλίψεσι; Βέβαια καὶ οἱ ἀναίσθητοι ΣΜΑΡΑΓΔΟΙ θέλουν φωνάξει αὐτὴν τὴν πολύτιμον ὠφέλειαν, ἀνίσως ἡμεῖς οἱ λογικοὶ ἄνθρωποι τὴν ἀρνηθῶμεν. Τοῦ τοιούτου λοιπὸν καλοῦ, ἀλλ' ἐπιμόχθου ἔργου, ἀπεφάσισα νὰ ἐξακολουθήσω τὴν συνέχισιν καὶ ἀποπεράτωσιν καὶ βούλομαι Θεοῦ εὐδοκοῦντος τὰ φέρω εἰς πέρας.

Ὅθεν ἔρχομαι σήμερον νὰ προσφέρω εἰς τοὺς κυρίους συνδρομητὰς τοῦ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ *τὸν παρόντα τέταρτον τόμον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν* ΣΜΑΡΑΓΔΟΣ ΤΟΥ ΝΟΗΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ, *παραδίδοντες εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν* ΜΕΓΑΛΗΝ ΣΥΛΛΟΓΗΝ *ταύτην τῶν βίων πάντων τῶν καθ' ὅλον τὸν μῆνα Ἀπρίλιον ἑορταζομένων ἁγίων. Παρακαλῶ δὲ τοὺς ἐπιθυμοῦντας τὴν σύντομον ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου, νὰ σπεύσωσιν εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς εὐτελοῦς συνδρομῆς καὶ νὰ παρακινήσουν καὶ ἄλλους ὅπως γίνωσι συνδρομηταὶ ἵνα ἔχωσι τὸν μισθὸν καὶ τὴν βοήθειαν πάντων τῶν ἐν τῇ παρούσῃ βίβλῳ ἀναφερομένων ἁγίων. Δεήθητε δὲ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ κοπιῶντος ὅπως φέρω εἰς φῶς τὴν παροῦσαν βίβλον διὰ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν. Ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐπιείκειαν πάντων ὡς πρὸς τὰς τυχὸν ἐλλείψεις τοῦ ἔργου.*

Ἔρρωσθε.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1891.

Ὁ ἐκδότης
ΚΩΝΣΤ. Χ. ΔΟΥΚΑΚΗΣ
προσκυνητής.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΑΡΙΘ.....
ΔΩΡΕΑ ΑΝΑΣΤ. Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ

Τῶν Ἁγίων Πάντων ὁ θειότατος χορός.

Τοῦ Εὐαγγελίου ὁ ἀμάραντος καρπός.

Πολὺ ἰσχύει δέησις Δικαίου ἐνεργουμένη.

(Ἰάκ. ε. 16).

ΕΙΣ ΔΟΞΑΝ ΠΑΤΡΟΣ, ΥΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΘΕΟΥ

ΣΜΑΡΑΓΔΟΣ ΤΟΥ ΝΟΗΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

(*Ἀποκάλ. Κεφ. κα'.* 19.).

ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ

ΜΗΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ (1).

Εἰς τὴν Α'., μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΡΙΑΣ τῆς Αἰγυπτίας.

«Ἄπῆρε πνεῦμα, σὰρξ ἀπερρύη πάλαι,
»Τὸν ὄστινον γῇ κρύπτε νεκρὸν Μαρίας.
»Πρώτη Ἀπριλίου Μαρίη θάνεν εὖχος ἐρήμου.

Αὕτη ἡ ὁσία ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἐν ἔτει φκ'. (520), ζήσασα δὲ πρότερον μὲ ἀκολασίαν, καὶ προσκαλοῦσα εἰς ὄλεθρον ψυχικὸν πολλοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς αἰσχρᾶς ἡδονῆς, διότι παιδιόθεν ἐκρημνίσθη εἰς τὰς πονηρὰς πράξεις τῆς σαρκὸς καὶ ἔμεινεν εἰς αὐτάς· διότι δωδεκαετὴς ἔτι οὖσα, ἔλαθε τοὺς γονεῖς αὐτῆς καὶ ἀπελθοῦσα εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἔζησε βίον ἄσωτον 17 ἔτη. Εἶτα, ὑπὸ περιεργίας κινουμένη, ἀπῆλθε μετὰ πολλῶν ἄλλων προσκυνητῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἵνα παρευρεθῇ εἰς τὴν τοῦ τιμίου Σταυροῦ Ὕψωσιν· ὅπου ἐδόθη εἰς πᾶν εἶδος ἀκολασίας, καὶ πολλοὺς ἔσυρεν εἰς τῆς ἀπωλείας τὸν βυθόν. Θέλουσα δὲ εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως, καθ' ἣν ἡμέραν ὑψοῦτο ὁ Σταυρός, ἠσθάνθη τρὶς καὶ τετράκις δύναμιν τινα ἀόρατον, κωλύουσαν αὐτὴν τῆς εἰσόδου, καὶ δὲν ἐδύνατο μήτε νὰ ἔμβῃ, μήτε νὰ ἰδῇ, ἐν ᾧ τὸ μετ' αὐτῆς πλῆθος τοῦ λαοῦ ἀνεμποδίστως εἰσήρχετο. Πληγεῖσα οὖν τὴν καρδίαν ἐκ τούτου, ἀπεφάσισεν ἵνα μεταβάλῃ ζωήν, καὶ ἐξιλεώσῃ τὸν Θεὸν διὰ μετανοίας. Ὁ-

(1) (Ἔχων ἡμέρας Λ'. ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ΙΓ'. καὶ ἡ νὺξ ὥρας ΙΑ'.). Ἀπρίλιος δὲν εἶναι ὄνομα Ἑλληνικόν, ἀλλὰ Λατινικόν, ἢ Ἰταλικόν, καὶ θὰ εἰπῇ ἀνοικτὸς ἐτυμολογούμενον ἀπὸ τὸ ἀπερίρε Λατινικόν, ὅ δηλοῖ ἀνοίγω. Καθότι ἐν τῷ Ἀπριλίῳ μηνὶ ἀνοίγουσιν ὅλα τὰ δένδρα, καὶ κάμνουσιν ἄνθη, καὶ εἰς αὐτὸν γίνεται ἡ γλυκυτάτη ἄνοιξις.

θεν ἔβαλε τὴν κυρίαν Θεοτόκον ἐγγυήτριαν, ὅτι ἐὰν ἀφεθῇ καὶ ἔμβῃ καὶ νὰ ἴδῃ τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, νὰ φυλάξῃ σωφροσύνην εἰς τὸ ἑξῆς, καὶ ἄλλην φορὰν νὰ μὴ μολύνῃ τὸ σῶμά της μὲ ἐπιθυμίας καὶ ἡδονάς· καὶ οὕτως ὑποστρέψασα πάλιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰσῆλθεν εὐκόλως εἰς αὐτήν, Προσκυνήσασα δὲ τὸ τίμιον Ξύλον, δὲν ἐψεύσθη εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν, ἀνεχώρησε τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ, διέβη τὸν Ἰορδάνην, εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ἐρήμου, καὶ ἔζησεν ἐν αὐτῇ 47 ἔτη, ζωὴν σκληροτάτην καὶ ὑπεράνθρωπον, χωρὶς νὰ ἴδῃ ἄνθρωπον, μόνον δὲ τὸν Θεὸν εἶχε θεατήν της, μόνῃ μόνῳ Θεῷ προσευχομένη. Καὶ τόσον ἠγωνίσθη, ὥστε ἀνέβη ὑπεράνω τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ ἀπέκτησε μίαν ζωὴν ἐπὶ γῆς ἀγγελικήν τε καὶ ὑπεράνθρωπον, καὶ τόσον πολλὰ ὑψώθη διὰ μέσου τῆς ἀπαθείας, ὥστε περιεπάτει ἐπάνω εἰς τὰ νερὰ καὶ τοὺς ποταμούς, χωρὶς νὰ καταβυθίζεται, καὶ ὅτε προσηύχετο, ἐσηκόνετο ἀπὸ τὴν γῆν ὑψηλά, καὶ ἵστατο εἰς τὸν ἀέρα μετέωρος. Περὶ δὲ τὰ τέλη τῆς ζωῆς συναντήσασα ἐρημίτην τινά, Ζωσιμᾶν τὸ ὄνομα, καὶ τὸν ἀπ' ἀρχῆς βίον αὐτῆς διηγηθεῖσα, παρεκάλεσεν αὐτόν, ἵνα κομίσῃ αὐτῇ τὰ ἄχραντα Μυστήρια πρὸς κοινωνίαν· ὃ καὶ ἐποίησεν ἐκεῖνος τὸ ἐρχόμενον ἔτος κατὰ τὴν Μεγάλην Πέμπτην. Τὸ δὲ ἐφεξῆς ἔτος ἐπανελθὼν πάλιν ὁ Ζωσιμᾶς, εὗρεν αὐτὴν νεκρὰν ἐπὶ γῆς ἡπλωμένην, καὶ γράμματα πλησίον αὐτῆς, ταῦτα λέγοντα. «Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, θάψον ὧδε τὸ σῶμα τῆς ἀθλίας Μαρίας. Ἀπέθανον τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐκοινώνησα τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Εὔχου ὑπὲρ ἐμοῦ». Τάττεται δὲ ὁ θάνατος αὐτῆς τῷ 378 ἔτει, ἢ τῷ 437, κατ' ἄλλους. (1)

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΗΣ ΟΣΙΑΣ ΜΗΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΜΑΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΣ,

συγγραφεὶς παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Σωφρονίου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, μικρὸν δὲ ἁπλοποιηθεὶς ὑπό τινος ἑτέρου.

Εὐλόγησον Πάτερ,

α'.) «Μυστήριον Βασιλέως κρύπτειν, καλόν, τὰ δὲ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνα»κηρύττειν, ἔνδοξον». Οὕτως εἶπεν ὁ Ἄγγελος πρὸς τὸν Τωβὶτ μετὰ τὴν ἐκ τῆς τυφλώσεως παράδοξον ἀνάβλεψιν τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ, καὶ μετ' ἐκείνους τοὺς κινδύνους, οὓς διῆλθε, καὶ ἀφ' ὧν ἐρρύσθη, δι' ἣν εἶχεν εὐσέ-

(1) Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος, μετέφρασε δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν ὁ πεζογράφος Δαμασκηνός, καὶ ὅρα εἰς τὸ ΙΓ'. βιβλίον, ὅτε ἡ ἁγία Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν ἁγίαν τῇ πέμπτῃ Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν· ἀναγινώσκεται δὲ ὁ κατὰ πλάτος βίος τῆς ὁσίας καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μεγάλου Κανόνος. Σημ. Ἐκδότου.

θειαν· καθότι τὸ μὴ φυλάττειν τὸ τοῦ Βασιλέως μυστήριον ἐστὶν ἐπισφαλὲς καὶ ὀλέθριον, τὸ δὲ σιωπᾷν τὰ παράδοξα ἔργα τοῦ Θεοῦ, φέρει τὸν τῆς ψυχῆς κίνδυνον. Ὅθεν κἀγὼ κατεχόμενος ὑπὸ φόβου τοῦ σιωπᾷν τὰ τοῦ Θεοῦ ἔργα, καὶ φοβούμενος τὸν ἐπικρεμάμενον κίνδυνον ἐπὶ τοῦ δούλου, ὅστις λαβὼν ὑπὸ τοῦ Δεσπότου τὸ τάλαντον, κατέκρυψεν αὐτὸ ἀπραγμάτευτον εἰς τὴν γῆν, οὐ σιωπήσω διήγησιν φθάσασαν μέχρις ἐμοῦ. Καὶ μηδεὶς ἀπιστείτω εἰς τὰ ὑπ' ἐμοῦ γραφόμενα, ἢ στοχαζόμενος ὅτι λέγω ὅλως τερατώδη, ἢ καταπληττόμενος ὑπὸ τοῦ μεγέθους τοῦ πράγματος· καθότι ἐμοὶ μὲν μὴ γένοιτο, ὥστε παραστῆσαι ψευδῆ καὶ νόθα τὰ ἱερὰ λόγια, εἰς ἃ ὁ Θεὸς μνημονεύεται· ἀλλὰ καὶ τὸ φρονεῖν μικρὰ καὶ ἀνάξια τῆς μεγαλειότητος τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ Λόγου, καὶ ἀπιστεῖν εἰς τὰ οὕτω λεγόμενα φαίνεταί μοι ἀδικαιολόγητον. Εἰ εἰσί τινες οἱ ἀναγινώσκοντες τὸν βίον τοῦτον, καὶ διὰ τὸ παράδοξον δῆθεν τοῦ λόγου ἐκθαμβούμενοι οὐ πείθονται εὐχερῶς πιστεύειν, καὶ ἐκείνοις ἵλεως γενέσθω ὁ Κύριος, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ τῇ ἀσθενείᾳ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑποκείμενοι, δυσπαράδεκτα στοχάζονται τὰ παραδόξως πῶς περὶ ἀνθρώπων λεγόμενα. Ἄρχομαι τοίνυν αὐτῆς τῆς διηγήσεως, μέλλων εἰπεῖν πρᾶγμα γεγονὸς ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γενεᾷ,, ὅπερ ἀφηγήσατο ἱερὸς ἀνήρ, ὅστις ἐκ παιδικῆς ἡλικίας πράττειν καὶ λέγειν τὰ θεῖα ἔμαθεν· ἀλλὰ μηδὲν ἂς ἑλκύσῃ πρὸς ἀπιστίαν τοὺς ἀναγινώσκοντας, φρονοῦντας, ὅτι ἐστὶν ἀδύνατον γενέσθαι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γενεᾷ τὸ τοιοῦτον θαῦμα· καθότι ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος διαβαίνουσα κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὁσίας, φίλους Θεοῦ, καὶ Προφήτας, κατασκευάζει, καθὰ ὁ Σολομὼν ἐνθέως ἐδίδαξε· καιρὸς λοιπὸν ἀπάρξασθαι τῆς ἱερᾶς ταύτης διηγήσεως.

Β'.) Ἀνήρ τις ἐγένετο ἐν τοῖς κατὰ τὴν Παλαιστίνην Μοναστηρίοις βίῳ καὶ λόγῳ κοσμούμενος. ὅστις ἐξ αὐτῶν τῶν σπαργάνων τοῖς μοναχικοῖς ἤθεσί τε καὶ πράγμασιν ἀνετράφη, Ζωσιμᾶς καλούμενος· καὶ μή τις διὰ τὴν ὁμωνυμίαν τοῦ Ζωσιμᾶ νομίσῃ, ὅτι λέγω τὸν Ζωσιμᾶν ἐκεῖνον τὸν ἐν δόγμασί ποτε διαβληθέντα ὡς ἑτερόδοξον, διότι ἄλλος οὗτος, καὶ ἄλλος ἐκεῖνος, καὶ πολὺ τὸ μεταξὺ τούτων τῶν δύω διάφορον, εἰ καὶ μίαν ἔχουσι τὴν προσηγορίαν ἀμφότεροι. Οὗτος τοίνυν ὁ Ζωσιμᾶς ὁ ὀρθόδοξος ἐμόνασεν ἀρχῆθεν ἔν τινι τῶν κατὰ τὴν Παλαιστίνην Μοναστηρίων, μετερχόμενος πᾶν εἶδος ἀσκήσεως, καὶ πρὸς πᾶσαν ἐγκράτειαν ἐπιτήδειος γενόμενος· πάντα μὲν κανόνα παραδιδόμενον ὑπὸ τῶν ἐγγυμνασάντων αὐτὸν πρὸς τὴν τοιαύτην παλαίστραν ἐφύλαττε· πολλὰ δὲ καὶ αὐτὸς οἴκοθεν ἐπενόησεν, ζητῶν ὑποτάξαι τὴν σάρκα τῷ Πνεύματι, καὶ πράγματι οὐκ ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ καθότι τοσούτῳ ἦν ἐπίσημος ἐπὶ τὸ πρακτικὸν ὁ γέρων, ὥστε πολλοὶ πολλάκις τῶν ἐγγὺς Μοναστηρίων, ἔστι δὲ καὶ τῶν μακρὰν ἀπεχόντων ἐφοίτων πρὸς αὐτόν, καὶ ὑπὸ τῆς ἐκείνου διδασκαλίας ἐλάμβανον τύπον καὶ κανόνα πρὸς τὸ κατορθοῦν τὴν ἐγκράτειαν. Καίπερ δὲ οὕτως ἔχων περὶ τὸ πρακτικὸν εἶδος ὁ γέρων, οὐδὲ τῆς μελέτης τῶν ἱερῶν λογίων παρημέλησέ ποτε, ἀλλὰ καὶ κοιταζόμενος, καὶ ἀνιστάμενος, καὶ ἐν χερσὶ κρατῶν τὸ ἐργόχειρον, καὶ τροφῆς μεταλαμβάνων, (εἰ δύναται καλεῖσθαι τροφή, ἧς οὗτος ἐγεύετο,) ἓν ἔργον εἶχεν ἀσίγητον καὶ μηδέποτε ὑπανώμενον, τὸ ψάλλειν διὰ παντός, καὶ ἀεὶ τὰ ἱερὰ λόγια μελετᾷν· πολλάκις δέ, λέγουσιν, ὅτι καὶ

θείας δράσεως ἠξιώθη ὁ γέρων, γινομένης αὐτῷ θεόθεν ἐλλάμψεως· καὶ θαυμαστὸν οὐδέν, οὐδὲ ἄπιστον, διότι, «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται,» οἱ τὴν σάρκα δηλαδὴ τὴν ἑαυτῶν νεκρώσαντες, καὶ ἐκκαθάραντες, καὶ νήφοντες ἀεὶ τῇ ἐγρηγόρσει τοῦ τῆς ψυχῆς αὐτῶν ὄμματος, βλέπουσι θείας ἐλλάμψεις, κομιζόμενοι αὐτὰς ἐντεῦθεν οἱονεὶ ἀρραβῶνας τῆς μελλούσης αὐτῶν δόξης.

γ'.) Ἔλεγε τοίνυν οὗτος ὁ Ζωσιμᾶς, ὅτι ἐξ αὐτῶν, οὕτως εἰπεῖν, τῶν μητρικῶν ἀγκαλῶν ἐδόθη ἐν τῷ Μοναστηρίῳ, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ ἀσκητικὸν ἀγῶνα διήνυσεν, ὡς οἷόν τε, μέχρι τοῦ πεντηκοστοῦ τρίτου ἔτους. Μετὰ δὲ ταῦτα παρενοχλήθη, ὡς ἔλεγεν, ὑπό τινων λογισμῶν, ὅτι δῆθεν ἦν τέλειος ἐν ἅπασιν, οὐδαμῶς προσδεόμενος τῆς διδασκαλίας ἑτέρου· ἐπειδή, καθὰ ἔλεγε, καθ' ἑαυτὸν ἐσκέπτετο ταῦτα: Ἆρά γε ἐστὶν ἐν τῇ γῇ Μοναχός, ὁ δυνάμενος ὠφελῆσαί με, ἢ παραδοῦναί μοι ἄγνωστόν τι εἶδος ἀσκήσεως, ὅπερ οὐ γινώσκω, ἢ οὐ κατώρθωσα; ἆρά γε εὑρίσκεταί τις τῶν ἐν ἐρήμῳ ἀγωνιζομένων, ὅστις πρωτεύει μου κατὰ πράξιν, ἢ θεωρίαν; Οὕτω δὲ τοῦ γέροντος σκεπτομένου ταῦτα, ἐφίσταταί τις αὐτῷ, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν: Ὦ Ζωσιμᾶ, καλῶς μέν, καὶ ὡς ἦν δυνατὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἠγωνίσθης, καὶ καλῶς τὸν ἀσκητικὸν ἀγῶνα ἐτέλεσας, πλὴν οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν ἀνθρώποις ὁ ἔχων τὸ τέλειον, ἀλλ' ὁ προκείμενος ἀγὼν μείζων ἐστὶ τοῦ ἤδη παρελθόντος, κἂν μὴ γινώσκετε ὑμεῖς τοῦτο· ἵνα μάθῃς καὶ σὺ αὐτὸς πόσαι καὶ ἄλλαι ὁδοί εἰσι πρὸς σωτηρίαν, ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου, καθάπερ Ἀβραὰμ ἐκεῖνος ὁ ἐν Πατριάρχαις ἐπίσημος, καὶ δεῦρο εἰς τόδε τὸ Μοναστήριον τὸ κείμενον πλησίον τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ.

δ'.) Πάραυτα γοῦν ὁ Γέρων ἀκολουθῶν τῷ κελεύοντι, ἐξέρχεται τοῦ Μοναστηρίου, ἐν ᾧ παιδιόθεν ἐμόνασε, καὶ καταλαβὼν τὸν ἐν ποταμοῖς ἁγιώτατον Ἰορδάνην, ὁδηγεῖται ὑπὸ τοῦ καλέσαντος αὐτὸν εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον, εἰς ὃ ὁ Θεὸς παρεκελεύσατο αὐτὸν ἐλθεῖν. Κρούσας τοίνυν τὴν θύραν τοῦ Μοναστηρίου, συναντᾷ πρότερον τὸν φυλάττοντα τὴν προαύλιον θύραν Μοναχόν, ἐκεῖνος μηνύει αὐτὸν πρὸς τὸν Ἡγούμενον· ὁ δὲ δεξάμενος αὐτόν, καὶ θεασάμενος σχήμά τε καὶ ἦθος εὐλαβές, ἠρώτησεν αὐτόν, (βαλόντα τὴν συνήθη τοῖς Μοναχοῖς μετάνοιαν, καὶ λαβόντα εὐχήν) Πόθεν εἶ σύ, Ἀδελφέ, καὶ τίνος ἕνεκα πρὸς τοὺς ταπεινοὺς Γεροντας ἦλθες; Ὁ δὲ Ζωσιμᾶς ἀπεκρίνατο: Τὸ μὲν πόθεν οὐκ ἀναγκαῖον ἐμοὶ λέγειν, ὠφελείας δὲ χάριν, ὦ Πάτερ, ἦλθον· ἀκήκοα δὲ περὶ ὑμῶν μέγιστά τε καὶ ἀξιέπαινα, καὶ δυνάμενα προσοικειῶσαι ψυχὴν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἡγούμενος: Ὁ Θός, Ἀδελφέ, ὁ μόνος τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἰώμενος, αὐτὸς καὶ σὲ καὶ ἡμᾶς διδάξει τὰ θεῖα θελήματα· καθότι ἄνθρωπος ἄνθρωπον ὠφελῆσαι οὐ δύναται, εἰμὴ ἕκαστος διὰ παντὸς προσέχει εἰς ἑαυτόν, καὶ μετὰ φρονήσεως ἐργάζεται τὸ δέον, συλλήπτορα τῶν πραττομένων ἔχων τὸν Θεόν· πλὴν ἐπειδήπερ, ὡς εἶπες, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκίνησέ σε ἰδεῖν ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς Γέροντας, μεῖνον μεθ' ἡμῶν, εἴπερ τούτου ἕνεκα ἦλθες, καὶ πάντας ἡμᾶς θρέψει τῇ τοῦ Πνεύματος χάριτι ὁ Ποιμὴν ὁ καλός, ὁ δοὺς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ἐξ ὀνόματος τὰ ἴδια πρόβατα κα-

λῶν. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἡγουμένου, ὁ Ζωσιμᾶς βαλὼν καὶ αὖθις μετάνοιαν, καὶ αἰτήσας εὐχήν, ἅμα δὲ καὶ ἐπειπών, τό: Ἀμήν· ἔμεινεν εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον.

έ.) Εἶδε δὲ ἐκεῖ Γέροντας τῇ πράξει καὶ θεωρίᾳ ἐκλάμποντας, καὶ τῷ πνεύματι ζέοντας, καὶ τῷ Κυρίῳ δουλεύοντας· καθότι ἡ ψαλμῳδία ἦν ἀκατάπαυστος, ἔχουσα στάσιν παννύχιον, καὶ τὸ ἐργόχειρον ἀείποτε ἐν χερσίν, οἱ δὲ ψαλμοὶ ἐπὶ στόματος· διότι παρ' αὐτοῖς λόγος ἀργὸς οὐκ ἐπολιτεύετο, φροντὶς πραγμάτων παρ' ἐκείνοις οὐχ ὑπῆρχε· πρόσοδοι δὲ ἐνιαυσίως ἀριθμούμεναι, καὶ μέριμναι εἰς βιωτικοὺς μόχθους ἁρμόζουσαι οὐδὲ ὀνόματι παρ' αὐτοῖς ἐγνωρίζοντο· ἀλλ' ἕν καὶ μόνον παρ' ἅπασι τούτοις ἦν τὸ σπουδαζόμενον, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν ᾖ νεκρὸς τῷ σώματι, ὡς ἅπαξ τῷ Κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν Κόσμῳ ἅπασιν ἀποθανὼν καὶ μὴ ὑπάρχων· ἀδάπανον μὲν τροφὴν εἶχον τὰ θεόπνευστα λόγια, ἔτρεφον δὲ καὶ τὸ σῶμα τοῖς ἀναγκαίοις μόνοις, ἄρτῳ καὶ ὕδατι, ὡς ἕκαστον ἐκίνει ὁ πρὸς τὴν θείαν ἀγάπην διάπυρος πόθος. Ταῦτα, ὡς εἶπε, θεώμενος ὁ Ζωσιμᾶς, λίαν στερρὰν ἐκτήσατο τὴν κατὰ Χριστὸν οἰκοδομήν, ἐπεκτεινόμενος πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, καὶ ἀείποτε συναύξων τὸν δρόμον τὸν ἴδιον· εὑρὼν δὲ καὶ συνεργάτας καλῶς τὸν θεῖον καλλιεργοῦντας παράδεισον, ἐπὶ πλέον καὶ αὐτὸς ἠγωνίζετο.

ς'.) Μεθ' ἡμέρας δὲ ἱκανὰς ἤγγισεν ὁ καιρός, καθ' ὃν παρεδόθη τοῖς Χριστιανοῖς ἐκτελεῖν τὰς ἱερὰς νηστείας, διότι προκαθαίρουσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν τοῦ θείου Πάθους καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ προσκύνησιν· ἡ Πύλη τοῦ Μοναστηρίου οὐδέποτε ἠνοίγετο, ἀλλὰ διὰ παντὸς ἦν κεκλεισμένη, καὶ οἱ Μοναχοὶ ἀνενόχλητον τὴν ἄσκησιν ἐποίουν· ἠνοίγετο δὲ μόνον, εἰ διά τινα χρείαν ἀναγκαίαν Μοναχός τις ἐξήρχετο, καθότι ἔρημος ἦν ὁ τόπος, καὶ εἰς τοὺς πλείονας ἐκ τῶν γειτόνων Μοναχούς, οὐ μόνον ἄβατος, ἀλλὰ καὶ ἄγνωστος. (α) Κανὼν δὲ τοιοῦτος ἐν τῷ Μοναστηρίῳ ἄνωθεν ἐφυλάττετο, δι' ὃν, ὡς μοι δοκεῖ, καὶ τὸν Ζωσιμᾶν ὁ Θεὸς εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον ὡδήγησε. Τίς δὲ ὁ κανών; καὶ πῶς ἐφυλάττετο, ἐφεξῆς μέλλω εἰπεῖν. Τῇ Κυριακῇ ἐξ ἧς ἔθος, ἡ πρώτη τῶν Νηστειῶν ἑβδομὰς ὀνομάζεται, ἐτελεῖτο ἡ θεία μυσταγωγία κατὰ τὸ σύνηθες, καὶ τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν μυστηρίων ἕκαστος ἐγίνετο μέτοχος, καὶ μικρᾶς τροφῆς, ὡς ἔθος ἦν, μετελάμβανον· οὕτω συνήγοντο πάντες εἰς τὸ εὐκτήριον· γενομένης δὲ εὐχῆς ἐκτενοῦς, καὶ γονυκλισίας, ἠσπάζοντο ἄλλους οἱ Γέροντες, καὶ τὸν Ἡγούμενον περιπτυσσόμενοι, ἕκαστος βάλλων μετάνοιαν, ἐζήτει, ἵνα λάβῃ εὐχήν, καὶ ἔχει αὐτὴν πρὸς τὸν προκείμενον ἀγῶνα συναγωνιστὴν καὶ συνέμπορον.

ζ'.) Τούτων οὕτω γενομένων, ἡ θύρα τοῦ Μοναστηρίου ἠνοίγετο, καὶ ψάλλοντες συμφώνως, τό: «Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου τίνα φοβηθήσομαι». Καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Ψαλμοῦ, ἐξήρχοντο ἅπαντες, ἕνα τινὰ πολλάκις ἢ δύω φύλακας τοῦ Μοναστηρίου καταλιμπάνοντος, οὐχ ἵνα φυλάττωσι τὰ ἐντὸς ἐναποκείμενα, (διότι οὐδὲ ὑπῆρχέ τι παρ' ἐκείνοις εὐάλωτον τοῖς κλέπταις, ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ εὐκτήριον μένῃ ἀλειτούργητον. Ἕκαστος δὲ αὐτῶν ἐφοδιάζετο ὥσπερ ἠδύνατο, καὶ ὥσπερ ἐβούλετο· διότι ὁ μὲν ἄρτον ἐκόμιζεν ἀνάλογον τῇ χρείᾳ τοῦ σώματος, ὁ δὲ ἰσχάδας, ἄλλος φοίνικας, ἕτερος

(α) Καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἄγνωστος ὑπάρχει καὶ αὐτὴ ἡ θέσις.

ὄσπρια βραχέντα ἐν ὕδατι, ἄλλος δὲ οὐδὲν εἰμὴ τὸ σῶμα τὰ ἴδιον, καὶ τὸ ράκιον, ὅ ἦν περιβεβλημένος· ἐτρέφετο δὲ ὁσάκις ἡ φύσις ἠνάγκαζε διὰ τῶν φυομένων βοτάνων κατὰ τὴν ἔρημον. Κανὼν δὲ καὶ νόμος ἀπαράβατος ἦν παρ' αὐτοῖς φυλαττόμενος, ἵνα μὴ γινώσκῃ ὁ ἕτερος πῶς ἐγκρατεύετο, ἢ πῶς διάγει ἄλλος, καθότι τὸν Ἰορδάνην περαιούμενοι, εὐθὺς ἕκαστος μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων ἐχωρίζετο, καὶ πόλιν εἶχον τὴν ἔρημον, καὶ οὐδεὶς ποτε ἤρχετο πρὸς ἕτερον, ἀλλὰ καὶ εἴποτέ τις ἐξ αὐτῶν ἔβλεπε μακρόθεν ἕτερον πρὸς αὐτὸν ἐρχόμενον, εὐθέως ἐξέκλινε τῆς κατ' εὐθεῖαν ὁδοῦ, καὶ ἐφ' ἕτερον μέρος ἐπορεύετο· ἔζη δὲ ἑαυτῷ, τῷ Θεῷ ψάλλων διὰ παντός, καὶ τροφῆς ἐπιχείρου γινόμενος.

ή.) Οὕτω τοίνυν ἁπάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἱερᾶς Νηστείας τελοῦντες, ὑπέστρεφον εἰς τὸ Μοναστήριον τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς ζωοποιοῦ τοῦ Σωτῆρος ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως, ἣν ἑορτὴν προεόρτιον μετὰ Βαΐων παρέλαβεν ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζειν· ὑπέστρεφον δὲ ἕκαστος ἔχων τὸν καρπὸν τοῦ ἰδίου κόπου, καὶ τὴν ἰδίαν συνείδησιν γινώσκουσαν πῶς εἰργάσατο, καὶ ποίων πόνων σπέρματα κατέλαβε· καὶ οὐδεὶς ἠρώτα διόλου τὸν ἕτερον, πῶς; ἢ τίνα τρόπον τὸν προκείμενον ἀγῶνα διῆλθεν· οὗτος μὲν ἦν ὁ τοῦ Μοναστηρίου κανών· καὶ οὕτω καλῶς ἐξετελεῖτο· διότι ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐρχόμενος ἐπ' ἀθλοθέτῃ Θεῷ καθ' ἑαυτόν ἠγωνίζετο, ἐλευθερούμενος οὕτως ἀπὸ τοῦ ἀρέσκειν ἀνθρώποις, καὶ κατ' ἐπίδειξιν ἐγκρατεύεσθαι· καθότι τὰ πρὸς ἀρέσκειν ἀνθρώποις τελούμενα, οὐ μόνον οὐδὲν ὠφελοῦσι τὸν πράττοντα, ἀλλὰ καὶ παραίτια ζημίας γίνονται αὐτῷ.

θ'.) Τότε τοίνυν καὶ Ζωσιμᾶς, κατὰ τὴν τοῦ κανόνος συνήθειαν, διέβη τὸν Ἰορδάνην, μικρά τινα κομισάμενος ἐφόδια διὰ τὴν χρείαν τοῦ σώματος, καὶ αὖτὸ τὸ ράκος ὅπερ ἐφόρει· καὶ τὸν μὲν κανόνα ἐτέλει τὴν ἔρημον διερχόμενος, καὶ καιρὸν τροφῆς ἐποιεῖτο τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως· ὅπου δὲ κατελάμβανεν αὐτὸν ὁ τῆς ἑσπέρας καιρός, ἐκοιμᾶτο εἰς γῆν κατακλινόμενος, καὶ ὕπνου μετρίου γευόμενος· ὄρθρου δὲ πάλιν βαθέος ἀρχὴν ἐποιεῖτο τοῦ βαδίζειν, ἀείποτε ἀνένδοτον ἔχων τὸν τῆς κινήσεως τόνον. Ἐπεθύμησε δέ, ὡς ἔλεγεν, ἐλθεῖν καὶ εἰς τὴν ἐνδοτέραν ἔρημον, ἐλπίσας, ὅτι εὑρήσει ἐκεῖ Πατέρα τινὰ διατρίβοντα, καὶ δυνάμενον ὁδηγῆσαι αὐτὸν πρὸς τὸ ποθούμενον· καὶ δὴ μετὰ πολλῆς προσπαθείας ἐποιεῖτο τὴν ὁδοιπορίαν, ὡς ἂν εἰ ἔσπευδεν ἐπί τι περιφανὲς καὶ πρόδηλον καταγώγιον. Διανύσας τοίνυν ὁδὸν ἡμερῶν εἴκοσιν (α) ὅτε ἦλθεν ὁ τῆς ἕκτης ὥρας καιρός, ἔστη μικρὸν τῆς ὁδοιπορίας, καὶ βλέψας πρὸς ἀνατολάς, ἐτέλει τὴν συνήθη εὐχήν· διότι ἔθος ἦν αὐτῷ, ἵνα κατὰ τοὺς τεταγμένους τῆς ἡμέρας καιροὺς ἐκκόπτῃ μὲν τὸ σύντονον τῆς ὁδοιπορίας, καὶ διαναπαύηται μικρὸν ἐκ τοῦ κόπου, ἱστάμενος δέ, ψάλλῃ, καὶ κλίνων γόνυ οὕτω προσεύχεται.

ί. Ἐν δὲ τῷ ψάλλειν καὶ ὁρᾶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀκαταπαύστως, καὶ τὴν

(α) Τὸ εἴκοσιν ἡμερῶν ὁδὸν διανῦσαι τὸν Ἀββᾶν Ζωσιμᾶν, νοητέον, οὐχὶ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὰ πρόσω ὁδεύοντα, ἀλλ' ἔνθεν κἀκεῖθεν τὴν ἔρημον διερχόμενον· ἐπεὶ ἂν κατ' εὐθεῖαν βαδίσῃ ἤθελεν, οὐ μόνον τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου διαβῆναι ἔμελλεν, ἀλλὰ καὶ πολλὰς πόλεις καὶ χώρας τῆς Ἀραβίας.

ἕκτην ὥραν ἀναγινώσκειν, βλέπει ἐκ τοῦ δεξιοῦ μέρους, ἐν ᾧ ἵσταται, ἀποσκίασμά τι ὡς ἀνθρωπίνου σώματος· καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατεταράχθη ὑποπτεύσας, ὅτι βλέπει φάντασμα δαιμόνιον, καὶ ἐγένετο ἔμφοβος· σφραγισάμενος δὲ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, καὶ τὸν φόβον ἀποδιώξας, (διότι εἶχεν ἤδη τέλος ἡ εὐχὴ αὐτοῦ), στρέψας τὸ ὄμμα, βλέπει τινὰ κατὰ ἀλήθειαν πρὸς μεσημβρίαν βαδίζοντα· γυμνὸν δὲ ἦν τὸ φαινόμενον, καὶ μέλαν κατὰ τὸ σῶμα, ὡς ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ καύσωνος τοιοῦτον γενόμενον, καὶ τρίχας ἔχον ἐν τῇ κεφαλῇ λευκὰς ὡσεὶ ἔριον, ὀλίγας ὅμως, ὡς μέχρι τοῦ τραχήλου φθάνοντας. Τοῦτο γοῦν ἰδὼν ὁ Ζωσιμᾶς, καὶ ὥσπερ ἔνθους ὑπὸ τῆς ἡδονῆς γενόμενος, ἅμα δὲ καὶ περιχαρὴς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ θεάματι, ἤρξατο τρέχειν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, πρὸς ὃ καὶ τὸ ὁρώμενον ἔτρεχεν· ἔχαιρε δὲ χαρὰν ἀνεκλάλητον, διότι ἐν ὅλῳ τῷ διαστήματι ἐκείνῳ τῶν ἡμερῶν οὐδαμῶς ἐθεάσατο μορφὴν ἀνθρωπίνου εἴδους, ἢ ζώου πετεινοῦ ἢ χερσαίου, ἢ ἄλλου φαντάσματος· ἐζήτει λοιπόν, ἵνα μάθῃ τις καὶ ποταπὸς ὁρώμενος, ἐλπίζων, ὅτι γενήσεται μεγάλων τινῶν πραγμάτων θεωρός.

ιά.) Ὡς δὲ εἶδεν ἐκεῖνο τὸν Ζωσιμᾶν ἐρχόμενον μακρόθεν, ἤρξατο τρέχειν πρὸ τὸ ἐνδότερον τῆς ἐρήμου· ὁ δὲ Ζωσιμᾶς, ὥσπερ ἐπιλαθόμενος τοῦ γήρατος, ἔτι δὲ καὶ τῆς ὁδοῦ τὸν κόπον μηδὲν λογισάμενος, συντόνως ἔσπευδεν, ὅπως καταλάβῃ τό φεῦγον αὐτόν. Οὗτος μὲν ἐδίωκε, τὸ δὲ ἔφευγεν· ἦν δὲ τοῦ Ζωσιμᾶ ὁ δρόμος ὀξύτερος, καὶ κατὰ μικρὸν ἐγίνετο πλησιέστερος τοῦ φεύγοντος· ὡς δὲ ἤγγισεν ἤδη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ φωνὴν ἀκούεσθαι, ἤρξατο ὁ Ζωσιμᾶς, ἵνα κράζῃ καὶ τοιαύτας φωνὰς ἐκπέμπει μετὰ δακρύων. Τί με φεύγεις τὸν Γέροντα καὶ ἁμαρτωλόν, δοῦλε τοῦ Θεοῦ; μεῖνόν με, ὅστις εἶ, διὰ τὸν Θεόν, δι' ὃν ταύτην τὴν ἔρημον ᾤκησας· μεῖνόν με τὸν ἀσθενῆ καὶ ἀνάξιον διὰ τὴν ἐλπίδα, ἣν ἔχεις πρὸς τὴν ἀντίδοσιν τοῦ τοσούτου κόπου· στῆθι καὶ μετάδος εὐχῆς τῷ Γέροντι καὶ εὐλογίας διὰ τὸν Θεόν, τὸν μηδέποτε βδελυσσόμενον τινα. Ταῦτα τοῦ Ζωσιμᾶ μετὰ δακρύων λέγοντος, ἀφίκοντο ἀμφότεροι τρέχοντες εἴς τινα τόπον, ἐν ᾧ ὥσπερ τις χείμαρρος ξηρὸς ἐσχηματίζετο· φαίνεταί μοι, ὅτι οὐκ ἦν πράγματι χείμαρρος, διότι πῶς ἐν ἐκείνῃ τῇ γῇ φανήσεται χείμαρρος, ἀλλ' ὁ τόπος ἔλαχε τοιαύτης θέσεως.

ιβ'.) Ὡς οὖν ἔφθασαν εἰς τὸν εἰρημένον τόπον, τὸ μὲν φεῦγον κατῆλθε καὶ αὖθις ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἕτερον μέρος, ὁ δὲ Ζσιμᾶς κεκμηκὼς καὶ μὴ δυνάμενος πλέον τρέχειν, ἔστη ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος τοῦ χειμαρρόειδοῦς τόπου, καὶ προσέθηκε τοῖς δάκρυσι δάκρυα, καὶ ταῖς οἰμωγαῖς οἰμωγάς, ὥστε οἱ ὀδυρμοὶ αὐτοῦ ἐκ τοῦ σύνεγγυς πλέον ἠκούοντο. Τότε ἐκεῖνο τὸ φεῦγον σῶμα φωνὴν τοιαύτην ἀφίησιν: Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, συγχώρησόν μοι διὰ τὸν Κύριον· οὐ δύναμαι ἐπιστραφῆναι καὶ ὀφθῆναί σοι οὕτως εἰς πρόσωπον, διότι εἰμὶ Γυνὴ καὶ γυμνή, καθάπερ βλέπεις, καὶ τὴν αἰσχύνην τοῦ σώματος ἀπερικάλυπτον ἔχουσα· ἀλλ' ἐὰν ἐθέλῃς, ἵνα μεταδῶς εὐχὴν ἁμαρτωλῷ πάντως Γυναίῳ, ῥῖψον τὸ ράκος ὅπερ ἐνδέδυσαι, ὅπως ἐν αὐτῷ συγκαλύψω τὴν γυναικείαν ἀσθένειαν, καὶ στρέφομαι πρὸς σέ, καὶ τὰς εὐχάς σου λαμβάνω. Τότε φρίκη καὶ φρενῶν ἔκστασις κατέλαβε τὸν Ζωσιμᾶν ἀκούσαντα, ὅτι ἐξ ὀνόματος

Ζωσιμᾶν αὐτὸν ἐκάλεσε· διότι ὀξὺς ὢν ὁ ἀνὴρ, καὶ τὰ θεῖα σωφώτατος ἐγνώρισεν, ὅτι οὐκ ἠδύνατο ἐξ ὀνόματος καλέσαι αὐτόν, ὃν οὐδέποτε εἶδε, καὶ περὶ οὗ οὐδέποτε ἤκουσεν, εἰμὴ ἐλαμπρύνετο προδήλως διὰ προορατικοῦ χαρίσματος.

ιγ΄) Ἐποίει δὲ εὐθὺς τὸ προσταττόμενον, καὶ ἐξαγαγὼν ὅπερ εἶχε πεπαλαιωμένον Παλλίον ἔρριψε πρὸς αὐτὴν ὀπισθοφανῶς. Ἡ δὲ λαβοῦσα τοῦτο, ζώννυσιν ἑαυτὴν ὅσον ἠδύνατο· συγκαλύψασα δὲ μέρη τινὰ τοῦ σώματος, ἅπερ ἔδει πλέον τῶν ἄλλων καλύπτεσθαι, στρέφεται πρὸς τὸν Ζωσιμᾶν, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν: Τί σοι ἐφάνη, Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, ἵνα ἴδῃς ἁμαρτωλὸν γύναιον; ἢ τί ζητῶν μαθεῖν ἐξ ἐμοῦ οὐκ ὤκνησας τοσοῦτον κόπον ἀναλαβεῖν; Ὁ δὲ γέρων κλίνας τὰ γόνατα εἰς τὴν γῆν, ἐζήτει λαβεῖν εὐλογίαν κατὰ τὸ σύνηθες, Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὴ ἔβαλε μετάνοιαν, ἔκειντο ἀμφότεροι ἐν τῇ γῇ, ζητοῦντες ἕκαστος, ἵνα ὁ ἕτερος εὐλογήσει, καὶ οὐδὲν ἕτερον παρ' ἀμφοτέρων ἐλέγετο, εἰμή, τὸ: Εὐλόγησον· μετὰ δὲ διάστημα πλείστης ὥρας εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν Ζωσιμᾶν: Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, εἰς σὲ ἁρμόζει τὸ εὐλογῆσαι καὶ εὔξασθαι, διότι σὺ τετίμησαι τῷ ἀξιώματι τοῦ πρεσβυτέρου· σὺ ἐκ πολλῶν χρόνων παρίστασαι τῷ ἁγίῳ Θυσιαστηρίῳ, καὶ πολλάκις ἐγένου μυσταγωγὸς τῶν θείων δωρεῶν. Ταῦτα ἐνέβαλον τὸν Ζωσιμᾶν εἰς μέγαν φόβον καὶ ἀγωνίαν, καὶ γενόμενος σύντρομος ὁ γέρων, καὶ ἱδρῶτι περιρρεόμενος, ἐστέναζε, καὶ τὴν φωνὴν διεκόπτετο· λέγει δὲ πρὸς αὐτὴν μετὰ διακεκομένου καὶ συνεχοῦς ἄσθματος: Ὦ Μῆτερ πνευματική, καὶ ἐξ αὐτοῦ μὲν τοῦ ἤθους σου δῆλοῦται, ὅτι σὺ πρὸς Θεὸν ἐξεδήμησας, καὶ τῷ πλείονι μέρει ἐνεκρώθης τῷ Κόσμῳ, φανερὸν δέ ἐστι, ὅτι περισσότερον χάρισμα δέδοταί σοι, τοῦ ὅτι ἐκάλεσάς με ἐξ ὀνόματος, καὶ λέγεις μοι καὶ Πρεσβύτερον εἶναι, ὃν οὐδέποτε εἶδες· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ χάρις οὐκ ἐκ τῶν ἀξιωμάτων, ἀλλ' ἐκ τῶν ψυχικῶν τρόπων χαρακτηρίζεται, αὐτὴ σὺ εὐλόγησον διὰ τὸν Κύριον, καὶ μετάδος εὐχῆς ἐμοὶ τῷ χρῄζοντι τῆς σῆς τελειότητος.

ιδ΄.) Παραχωροῦσα ἡ γυνὴ εἰς τὴν ἔνστασιν τοῦ γέροντος, καὶ ὑπακούσασα λοιπόν, εἶπεν: Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ κηδόμενος τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν. Τοῦ δὲ Ζωσιμᾶ εἰπόντος, τὸ: Ἀμήν, ἀνέστησαν ἐκ τῆς γονικλησίας ἀμφότεροι· καὶ λέγει ἡ γυνὴ πρὸς τὸν γέροντα: Τίνος χάριν ἦλθες, ἄνθρωπε, πρὸς ἐμὲ τὴν ἁμαρτωλόν; τίνος χάριν ἠθέλησας ἰδεῖν γύναιον γυμνὸν πάσης ἀρετῆς; πλὴν ἐπειδήπερ σε πάντως ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος καθωδήγησεν, ὅπως διακονίαν τινὰ ἐκτελέσῃς μοι τῷ χρόνῳ πρόσφορον, εἰπέ μοι, πῶς τὸ Χριστιανικὸν φύλον πολιτεύεται σήμερον; πῶς οἱ Βασιλεῖς; πῶς τὰ τῆς Ἐκκλησίας ποιμαίνονται; Ὁ δὲ Ζωσιμᾶς εἶπε πρὸς αὐτήν: Ἐνὶ λόγῳ, Μῆτερ ἐμή, διὰ τῶν ὁσίων εὐχῶν τοῖς πᾶσιν ὁ Χριστὸς σταθερὰν εἰρήνην ἐχαρίσατο· ἀλλὰ δέξαι παράκλησιν γέροντος ἀναξίου, καὶ εὖξαι ὑπέρ τε τοῦ Κόσμου παντός, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἵνα μὴ τὸ τῆς ἐρήμου ταύτης διάστημα γένηταί μοι ἄκαρπον. Ἐκείνη δὲ ἀπεκρίνατο: Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, μᾶλλον ἁρμόζει, ἵνα σὺ ὡς ἔχων, καθὰ προεῖπον, τῷ τοῦ Ἱερέως ἀξίωμα ποιήσῃς δέησιν ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ ὑπὲρ πάντων, διότι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐκληρώθης, πλὴν ἐπειδὴ προστάσσομαι ὑπακοὴν ποιεῖν, τὸ προσταχθέν μοι ὑπὸ σοῦ προθύμως ποιήσομαι.

ιε'. Ταῦτα εἰποῦσα ἡ Γυνή, στρέφεται κατὰ Ἀνατολάς, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς οὐρανὸν ἐπάρασα, ἤρξατο εὔχεσθαι, ὑποψιθυρίζουσα· φωνὴ δὲ αὐτῆς ἔναρθρος οὐκ ἠκούετο· ὅθεν ὁ Ζωσιμᾶς οὐδὲν τῶν τῆς φωνῆς ἠδύνατο ἀκοῦσαι· ἵστατο δέ, ὡς ἔλεγεν, ἔμφοβος καὶ κεκλιμένος εἰς τὴν γῆν, καὶ οὐδὲν καθόλου φθεγγόμενος· ὤμνυε δὲ προβαλλόμενος τὸν Θεὸν μάρτυρα τοῦ λόγου, ὅτι. ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν χρονίσασαν εἰς τὴν προσευχήν, μικρὸν ἀνακύψας ἐκ τῆς εἰς γῆν ἀνακλίσεως αὐτοῦ, βλέπει, ὅτι αὕτη ὑψωθεῖσα ὡς ἕνα πῆχυν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ εἰς τὸν ἀέρα κρεμαμένη προσηύχετο. Τοῦτο δὲ ὡς εἶδεν ὁ Ζωσιμᾶς, συσχεθεὶς ὑπὸ πλείονος φόβου, ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὸ ἔδαφος, ἱδρῶτι περιρρεόμενος ὑπὸ τῆς σφοδρᾶς ἀγωνίας· καὶ μηδὲν μὲν ὅλως ἐτόλμα εἰπεῖν, καθ' ἑαυτὸν δὲ μόνον ἔλεγεν ἐπὶ πολύ, τό: Κύριε ἐλέησον. Κείμενος δὲ ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Γέρων ἐσκανδαλίζετο, λέγων ἐν τῷ λογισμῷ: Μὴ τυχὸν πνεῦμα ἐστι, καὶ τὴν εὐχὴν ὑποκρίνεται; Σρταφεῖσα δὲ ἡ Γυνή, ἤγειρε τὸν Ζωσιμᾶν, ταῦτα εἰποῦσα: Διά τί, Ἀββᾶ, οἱ λογισμοὶ ταράττουσί σε σκανδαλισθέντα ἐπ' ἐμοί, ὡς ὅτι πνεῦμα εἰμι, καὶ τὴν εὐχὴν ὑποκρίνομαι; πληροφορήθητι, ἄνθρωπε, ὅτι εἰμὶ ἁμαρτωλὸν Γύναιον, πλὴν εἰμὶ ὠχυρωμένη διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος καὶ πνεῦμα οὐκ εἰμί, ἀλλὰ γῆ καὶ σποδός, καὶ τὸ ὅλον σὰρξ μηδέποτε πνευματικόν τι ἐννοήσασα. Καὶ ἅμα ταῦτα λέγουσα, σφραγίζει ἑαυτὴν τῷ σημείῳ τοῦ Σταυροῦ, μέτωπον, ὄμματα, χείλη, καὶ στῆθος, οὕτω λέγουσα: Ὁ Θεός, Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, ἐλευθερώσει ἡμᾶς ἐκ τοῦ πονηροῦ καὶ τῆς ἐνέδρας αὐτοῦ, ὅτι πολὺ καθ' ἡμῶν ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.

ις'. Ταῦτα λοιπὸν ἀκούσας ὁ γέρων, καὶ ἰδών, ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἥψατο τῶν ποδῶν αὐτῆς, μετὰ δακρύων λέγων: Ὁρκίζω σε κατὰ (τοῦ ὀνόματος) τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ ἐκ Παρθένου τεχθέντος, δι' ὃν ταύτην ἐνεδύσω τὴν γύμνωσιν, δι' ὃν τὰς σάρκας ταύτας κατεδαπάνησας, μὴ δὲν κρύψῃς ἀπὸ τοῦ δούλου σου, τίς τε εἶ, καὶ πόθεν, καὶ πότε, καὶ ποίῳ τρόπῳ τὴν ἔρημον ταύτην κατῴκησας; μηδὲν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰ κατὰ σέ, ἀλλὰ πάντα διηγήθητι, ὅπως τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ ποιήσῃς κατάδηλα· διότι σοφία κεκρυμμένη, καὶ θησαυρὸς ἀφανὴς τί ὠφελοῦσιν ἀμφότερα, καθὰ γέγραπται; εἰπέ μοι πάντα διὰ τὸν Κύριον, καθότι οὐ μέλλεις εἰπεῖν ταῦτα διὰ καύχησιν, ἢ δι' ἐπίδειξιν, ἀλλ' ἵνα με πληροφορήσῃς τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον· διότι πιστεύω τῷ Θεῷ, ᾧ ζῇς, καὶ ᾧ πεπολίτευσαι, ὅτι τούτου ἕνεκεν εἰς ταύτην ἔρημον ὡδηγήθην, ὅπως τὰ κατὰ σὲ φανερώσῃ ὁ Κύριος· οὐκ ἔστι τοίνυν τῆς ἡμετέρας δυνάμεως τὸ ἀνθίστασθαι εἰς τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ, διότι εἰμὶ ἦν θέλημα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἵνα γνωρισθῇς, καὶ τίνι τρόπῳ ἠγωνίσθης, οὐδὲ συνεχώρει θεαθῆναι ὑπό τινος, οὐδὲ ἐμὲ ἐνίσχυε τοσαύτην ὁδὸν διανύσαι, ὅστις μηδέποτε προεθέμην τοῦτο, ἢ ἠδυνάμην ἐξελθεῖν τοῦ Κελλίου μου.

ιζ'. Ταῦτα εἰπόντος καὶ ἕτερα πλεῖστα τοῦ Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, ἐγείρασα αὐτὸν ἡ Γυνή. εἶπε πρὸς αὐτόν: Αἰσχύνομαι Ἀββᾶ μου, εἰπεῖν σοι τὴν αἰσχύνην τῶν ἔργων μου, συγχώρησόν μοι διὰ τὸν Κύριον· πλὴν ἐπειδὴ γυμνὸν τὸ σῶμά μου εἶδες, ἀπογυμνώσω εἰς σὲ καὶ τὰς πράξεις μου, ἵνα γνωρίσῃς πόσης αἰσχύνης καὶ ἐντροπῆς ἐστι πεπληρωμένη ἡ ψυχή μου· οὐχ ὥσπερ ἐνό-

μισες, οὐκ ἤθελον, ἵνα τὰ κατ' ἐμὲ διηγήσομαί σοι διὰ τὸ μὴ καυχήσασθαι, καὶ τί δύναμαι καυχήσασθαι γενομένη σκεῦος ἐκλογῆς τοῦ διαβόλου; γινώσκω ὅμως, ὅτι, ἐὰν ποιήσω ἀρχὴν τῆς κατ'ἐμαυτὴν διηγήσεως, μέλλεις φεύγειν ἀπ' ἐμοῦ, ὡς φεύγει τις ἀπὸ ὄφεως, μὴ φέρων ἀκοῦσαι, ἅπερ ἄτοπα ἔπραξα. Καὶ ὅμως λέγω ταῦτα μηδὲν σιωπῶσα, ἐξορκίζουσα πρότερον, ἵνα μὴ παύσῃς δεόμενος, ὅπως εὕροιμι ἔλεος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Τοῦ δὲ γέροντος ἀκαταπαύστως δακρύοντος, ἤρξατο ἡ γυνή της καθ' ἑαυτὴν διηγήσεως οὕτω λέγουσα.

ιη'. Ἐγώ, ἀδελφέ, πατρίδα μὲν ἔσχον τὴν Αἴγυπτον· ζώντων δὲ τῶν γονέων μου, δωδεκαετὴς ἔτι, ἀθετήσασα τὴν πρὸς ἐκείνους στοργὴν καὶ πεποίθησιν, ἀπῆλθον εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ πῶς μὲν ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐμὴν παρθενίαν διέφθειρα, καὶ πῶς ἀκρατῶς καὶ ἀκορέστως εἶχον περὶ τὸ πάθος τῆς μίξεως, αἰσχύνομαι λέγειν, διότι τοῦτο νῦν ἔστι μοι σεμνότερον εἰπεῖν· τὸ δὲ ἑπόμενον συντόμως ἐκτίθημι, ὅπως κατανοήσῃς τὸ ἐμπαθές μου καὶ φιλήδονον· ὑπὲρ τὰ δεκαεπτὰ ἔτη, τυγχώρησόν μοι, διετέλεσα δημοσίως ἀσωτεύουσα, καὶ ἐρεθισμὸς τῆς ἀσωτείας εἰς τὸν λαὸν γενομένη· οὐ, μὰ τὴν ἀλήθειαν, διὰ κέρδος χρημάτων τοῦτο ἐποίουν, καθότι καί τοι τινες πολλάκις ἤθελον διδόναι, οὐκ ἐλάμβανον· τοῦτο δὲ ἐπενόησα, ἵνα πλείονες προσερχόμενοι, δωρεὰν ἐκτελῶσι τὸ ἐμοὶ καταθύμιον· καὶ μὴ νομίσῃς, ὅτι εὐποροῦσα οὐκ ἐδεχόμην· διότι προσαιτοῦσα διέζων, ἦ καὶ πολλάκις στυππίον νήθουσα· ἐπιθυμίαν δὲ εἶχον ἀκόρεστον, καὶ ἀκατάσχετον ἔρωτα, ἵνα διὰ παντὸς κυλίωμαι ἐν τῷ βορβόρῳ· καὶ τοῦτο ἦν καὶ ἐνομίζετο εἰς ἐμὲ τὸ ζῆν, ἵνα διὰ παντὸς ἐκτελῶ τὴν ὕβριν τῆς φύσεως.

ιθ'.) Τοῦτον λοιπὸν τὸν τρόπον ζῶσα, βλέπω εἴς τινα καιρὸν τοῦ θέρους ὄχλον πολὺν ἀνδρῶν Λιβύων καὶ Αἰγυπτίων, οἵτινες ἔτρεχον πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἠρώτησά τινα τῶν τότε παρατυχόντα μοι: Ποῦ σπεύδουσιν ἆρα οἱ ἄνδρες οὗτοι οἱ τρέχοντες; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο πρός με: Εἰς Ἱεροσόλυμα πάντως ἀνέρχονται, διὰ τὸ εἶναι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Ὕψωσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Εἶπον δὲ πρὸς ἐκεῖνον ἐγώ: Ἆρά γε λαμβάνουσι καὶ ἐμὲ μεθ' ἑαυτῶν, ἐὰν ἀκολουθήσω αὐτοῖς; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο: Ἐὰν ἔχῃς τὸν ναῦλον καὶ τὴν δαπάνην σου, οὐδεὶς κωλύει σε. Εἶπον δὲ πρὸς αὐτόν: Ὄντως, ἀδελφέ, ναῦλον ἢ δαπάνην οὐκ ἔχω, ἀπέρχομαι ὅμως κἀγώ, καὶ εἰσέρχομαι εἰς ἓν τῶν πλοιαρίων, ἅτινα ἐμισθώσαντο, καὶ θρέψουσί με κἂν μὴ θέλωσι, διότι σῶμα ἔχω, καὶ τοῦτο ἀντὶ ναύλου λαμβάνουσι. Διὰ τοῦτο ἤθελον ἀπελθεῖν, (Ἀββᾶ μου συγχώρησον,) ἵνα πολλοὺς ἐραστὰς τοῦ πάθους μου· εἰπόν σοι, Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, μὴ ἀναγκάσῃς με εἰπεῖν σοι τὴν αἰσχύνην τῶν ἔργων μου, διότι φρίττω, γινώσκει ὁ Θεός, μολύνουσα καὶ σὲ καὶ τὸν ἀέρα διὰ τῶν ἔργων μου.

κ'.) Ὁ δὲ Ζωσιμᾶς τοῖς δάκρυσι βρέχων τὸ ἔδαφος, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτήν: Λέγε διὰ τὸν Κύριον, ὦ Μῆτερ μου, καὶ μὴ ἐκκόψῃς τὸν εἱρμὸν τῆς τοιαύτης ἐπωφελοῦς διηγήσεως. Ἡ δὲ αὖθις ἀναλαβοῦσα τὸν λόγον προσέθηκε ταῦτα: Ἐκεῖνος ὁ νεανίας, ἀκούσας τῶν αἰσχρῶν τῶν ῥημάτων μου, γελῶν ἀνεχώρησεν· ἐγὼ δὲ ῥίψασα τὴν Ἠλακάτην, ἣν περ ἐβάσταζον, (διότι κατὰ τύχην ταύτην τότε ἐβάσταζον,) τρέχω πρὸς τὴν θάλασσαν, ἔνθα ἔ-

βλεπον τοὺς ἄλλους τρέχοντας, καὶ βλέπω νέους τινὰς εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἑστῶτας ἕως δέκα τὸν ἀριθμόν, ἢ καὶ πλείονας, σφριγῶντας τὰ σώματα ἅμα καὶ τὰ κινήματα, καὶ ἱκανοὺς μοι φανέντας πρὸς τὸ ζητούμενον· ὡς φαίνεται δὲ καὶ ἄλλους συμπλωτῆρας ἀνέμενον, διότι καὶ ἕτεροι προλαβόντες εἰσῆλθον εἰς τὰ πλοιάρια· οὕτω δὲ ἀναιδῶς κατὰ τὴν ἐμὴν συνήθειαν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν εἰσεπηδήσασα, εἶπον: Λάβετε καὶ ἐμὲ ὅπου ἂν ἀπέρχεσθε, καὶ πληροφορῶ ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἀδόκιμος φανήσομαι· εἶτα ῥήματα αἰσχρότερα εἰποῦσα, ἐκίνησα πάντας εἰς γέλωτα. Οἱ δὲ ἰδόντες τὸ πρὸς τὴν ἀναίδειαν ἐπαγωγόν, φέρουσί με εἰς ὅπερ εἶχον ἕτοιμον πλοιάριον· ἦλθον ἐντοσούτῳ καὶ ἐκεῖνοι οὕς περ περιέμεναν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀρξάμεθα τοῦ πλέεσθαι.

κα'. Τὰ δὲ μετ' ἔπειτα πῶς σοι διηγήσομαι, ἄνθρωπε; ποῖα γλῶσσα δύναται καθιστορῆσαι, ἢ ἀκοὴ ἀκοῦσαι τὰ ἐν τῷ πλοίῳ καὶ κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν γινόμενα, ἅπερ μὴ θέλοντας ἠνάγκαζον ἐγὼ ἐκείνους τοὺς ἀθλίους ἵνα ποιήσωσι; οὐκ ἔστιν εἶδος ἀσελγείας ῥητὸν καὶ ἄρρητον, οὗ τινος οὐκ ἐγενόμην διδάσκαλος. Καὶ νῦν, Ἀββᾶ μου καταπλήττομαι, πῶς ὑπέφερε τὰς ἐμὰς ἀσελγείας ἡ θάλασσα; πῶς οὐκ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα, ἵνα ὁ Ἅδης ζῶσαν καταπίῃ με τὴν τοσαύτας ψυχὰς παγιδεύσασαν· ἀλλ' ὡς φαίνεται, ὁ Θεὸς ἐζήτει τὴν ἐμὴν μετάνοιαν, διότι, οὐ θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλ' ἀναμένει μακροθυμῶν, τὴν ἐπιστροφὴν ἐκδεχόμενος. Οὕτω γοῦν μετὰ τοσαύτης σπουδῆς ἀνῆλθομεν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ὅσας μὲν ἡμέρας πρὸ τῆς Ἑορτῆς ἐν τῇ πόλει διέτριψα, ὁμοίως ἐπολιτευόμην, μαλλον δὲ καὶ χεῖρον· διότι οὐκ ἠρκέσθην εἰς μόνους τοὺς νεανίσκους, οὓς εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὸν δρόμον εἶχον συνασελγαίνοντάς μοι, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἄλλους πολίτας τε καὶ ξένους συγκαλοῦσα εἰς τοῦτο ἐμόλυνα. (Τὸ δὲ Θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.)

Ἀνάγνωσις δευτέρα.

Τὰ ἐπίλειπα τῆς Ἀναγνώσεως. Εὐλόγησον Πάτερ.

Ὅτε ἔφθασεν ἡ ἡμέρα τῆς ἁγίας Ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ, καὶ ἡ ἑορτή, ἐγὼ μὲν καθὼς καὶ πρότερον περιηρχόμην ἀγρεύουσα ψυχὰς νέων· ἔβλεπον δὲ ὅτι ὄρθρου βαθέος, πάντες ἔτρεχον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀπέρχομαι καὶ ἐγὼ τρέχουσα μετὰ τῶν τρεχόντων· ἦλθον οὖν μετ' αὐτῶν εἰς τὰ προαύλια τοῦ Ναοῦ· καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς θείας Ὑψώσεως, ὤθουν, καὶ ἀντωθούμην κατὰ τὴν εἴσοδον, σπεύδουσα, ἵνα εἰσέλθω μετὰ τοῦ ὄχλου· καὶ ἕως μὲν τῆς θύρας, δι' ἧς εἰσήρχετό τις εἰς αὐτὸν τὸν Ναόν, ἐν ᾧ τὸ ζωοποιὸν Ξύλον ἐδείκνυτο, μετὰ κόπου πολλοῦ καὶ θλίψεως προσήγγιζον ἡ ταλαίπωρος· ὅτε τὴν φλοιὰν τῆς θύρας ἐπάτησα, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀκωλύτως εἰσῆλθον, ἐμὲ δὲ θεία τις δύναμις ἐκώλυε, μὴ συγχωροῦσα τὴν εἴσοδον, διότι αὖθις ἀντωθούμην καὶ ἀντώθουν, ἀλλὰ μόνη ἐφαινόμη ἱσταμένη εἰς τὰ προαύλια τοῦ Ναοῦ. Νομίσα δὲ ὅτι ἐκ γυναικείας ἀσθενείας μοι συμβαίνει τοῦτο, ἐβιαζόμην ὅσον τὸ δυνατόν, ἐγκαταμίγουσα ἐμαυτὴν μετ' ἄλλων, καὶ παραγκωνιζομένη καὶ εἰσωθοῦσα πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, ἀλλ' ἐκοπίων εἰς μάτην, καθότι, ὅτε πάλιν ὁ ἄθλιός μου ποῦς ἐπέβη τῆς φλοιᾶς, τοὺς μὲν ἄλλους πάντας ὁ Ναὸς ἐδέχετο, ἐμὲ δὲ τὴν τάλαιναν οὐκ ἐδέχετο, ἀλλ' ὥσπερ ἐὰν

ὑπῆρχε τεταγμένη πληθὺς στρατιωτικὴ ἐπὶ τούτῳ, καὶ προστεταγμένη ἀποκλεῖσαι τὴν εἴσοδον, οὕτω δύναμις τίς με ἐμπόδιζε, καὶ πάλιν εὑρισκόμην εἰς τὰ προαύλια.

κγ'. Τοῦτο τρὶς καὶ τετράκις ἔπαθον· ἀποκαμοῦσα δέ, καὶ μὴ δυναμένη πλέον ὠθεῖν καὶ ἀντωθεῖσθαι, διότι τὸ σῶμά μου ἐκ τῆς βίας κατάκοπον ἐγένετο· ἐνδοῦσα μικρὸν ἀνεχώρησα, καὶ ἱσταμένη ἔν τινι γωνίᾳ τῆς αὐλῆς τοῦ Ναοῦ, μόλις ποτε ἦλθον εἰς συναίσθησιν, καὶ ἐγνώρισα τὴν αἰτίαν τὴν κωλύουσάν με ἰδεῖν τὸ ζωοποιὸν Ξύλον, διότι ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν τῆς καρδίας μου ὁ σωτήριος λόγος, ὑποδεικνύων μοι, ὅτι ὁ βόρβορος τῶν ἔργων μου ἦν ὁ κλείων μοι τὴν εἴσοδον τοῦ Ναοῦ· ἠρξάμην οὖν κλαίειν, καὶ ὀδύρεσθαι, καὶ τὸ στῆθος τύπτειν, στεναγμοὺς ἐκ βάθους καρδίας ἀνάγουσα· κλαίουσα δέ, βλέπω ἐπάνω τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἱστάμην τὴν Εἰκόνα τῆς Παναγίας Θεοτόκου ἐστῶσαν, καὶ λέγω πρὸς αὐτὴν ἀκλινῶς ἀτενίζουσα: «Παρθένε Δέ»σποινα, ἡ τὸν Θεὸν Λόγον κατὰ σάρκα γεννήσασα, οἶδαμεν, οἶδα, ὡς οὐκ »ἔστιν εὐπρεπές, οὐδὲ εὔλογον τὴν οὕτω μὲν ῥυπαρὰν οὖσαν, τὴν οὕτω πανά»σωτον, Εἰκόνα καθορᾶν σοῦ τῆς Ἀειπαρθένου, σοῦ τῆς Ἁγνῆς, σοῦ τῆς »σῶμα καὶ ψυχὴν ἐχούσης καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον· δίκαιον γὰρ ἐστὶν ἐμὲ »τὴν ἄσωτον, ὑπὸ τῆς σῆς καθαρότητος μισεῖσθαι καὶ βδελύττεσθαι. Πλὴν »ἐπείπερ, ὡς ἤκουσα, διὰ τοῦτο γέγονεν ὁ Θεός, ὃν ἐγέννησας, Ἄνθρωπος, »ὅπως καλέσῃ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν· βοήθησόν μοι τῇ μόνῃ καὶ μὴ ἐ»χούσῃ τινὰ πρὸς βοήθειαν· ἐπίταξον κἀμοὶ συγχωρηθῆναι τὴν εἴσοδον τῆς »Ἐκκλησίας εἰσελθεῖν· μὴ στερήσῃς με τὸ Ξύλον ἰδεῖν, ἐν ᾧ κατὰ σάρκα »προσπαγεὶς ὁ Θεός, ὃν ἐγέννησας, τὸ αἷμα τὸ ἴδιον ὑπὲρ ἐμοῦ δέδωκεν εἰς »ἀντίλυτρον· ἐπίταξον, ὦ Δέσποινα, κἀμοὶ τὴν θύραν ἀνοιγῆναι τῆς θείας »τοῦ Σταυροῦ προσκυνήσεως, καὶ σὲ δίδωμι τῷ ἐκ σοῦ τεχθέν τι ἐγγυητὴν »ἀξιόχρεον, ὡς οὐκ ἔτι τὴν σάρκα ταύτην ἐνυβρίσω δι' αἰσχρᾶς οἱασδήποτε »μίξεως· ἀλλ' ἡνίκα τὸ Ξύλον τοῦ Σταυροῦ τοῦ Υἱοῦ σου θεάσομαι, Κόσμῳ »καὶ τοῖς ἐν Κόσμῳ πᾶσιν εὐθὺς ἀπατάσσομαι, καὶ αὐτίκα ἐξέρχομαι, ὅπου »δ' ἂν αὐτή, ὡς ἐγγυητὴς σωτηρίας, ὑποθῇς καὶ ὁδηγήσῃς με.»

κδ'. Ταῦτα εἰποῦσα, καὶ ὥσπερ πληροφορίαν τινὰ λαβοῦσα τὸ ἔνθερμον τῆς πίστεώς μου, θαρρήσασα δὲ εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς Θεοτόκου, ἀναχωρῶ ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου, ἐν ᾧ ἱσταμένη ἐποίουν τὴν δέησιν, καὶ ἐλθοῦσα πάλιν, συγκατέμιξα ἐμαυτὴν μετὰ τῶν εἰσερχομένων ἐν τῷ Ναῷ, καὶ οὐδεὶς πλέον ὑπῆρχεν ὁ ὠθῶν με καὶ ἀντωθούμενος, ἄνευ οὐδενὸς κωλύματος, ἦλθον πλησίον τῆς θύρας, δι' ἧς εἰς τὸν Ναὸν εἰσήρχοντο· φρίκη οὖν κατέλαβέ με καὶ ἔκστασις, καὶ ὅλη διόλου ἐκλονούμην καὶ ἔτρεμον· εἶτα φθάσης μου τὴν θύραν τὴν εἰς ἐμὲ ἕως τότε κεκλεισμένην, πᾶσα ἡ δύναμις ἡ πρότερόν με κωλύουσα, νῦν ἐξωμάλυνε τὴν εἴσοδον· οὕτως εἰσῆλθον ἀκόπως εἰς τὰ Ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ τῆς θέας τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ κατηξίωμαι, καὶ τὰ μυστήρια εἶδον τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἑτοιμός ἐστιν εἰς τὸ δέχεσθαι τὴν μετάνοιαν. Ῥίψασα τοίνυν ἐμαυτὴν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὸ ἅγιον ἐκεῖνο ἔδαφος προσκυνήσασα, καὶ ἐξελθοῦσα ἐκ τοῦ Ναοῦ, ἔτρεχον εὐθὺς πρὸς τὴν ἐγγυησαμένην μοι· φθάνω δὲ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ τὸ χειρόγραφον τῆς ἐγγυ-

ήσεως ὑπεγράφη, καὶ κλίνας γόνυ ἔμπροσθεν τῆς Ἀειπαρθένου Θεοτόκου, τούτοις ἐχρησάμην τοῖς ρήμασι:

κέ. «Σὺ μέν, ὦ φιλάγαθε Δέσποινα, ἐπέδειξας ἐπ' ἐμοὶ τὴν σὴν φιλαν-»θρωπίαν. Σὺ οὐκ ἐβδελύξω τὴν δέησιν τῆς ἀναξίας· εἶδον δόξκν, ἣν δι-»καίως οὐχ ὁρῶμεν οἱ ἄσωτοι. Δόξα τῷ Θεῷ τῷ διὰ σὲ δεχομένῳ τῶν ἁ-»μαρτωλῶν τὴν μετάνοιαν. Τί γὰρ εἶχον ἡ ἁμαρτωλὸς ἐννοῆσαι ἢ φθέγ-»ξασθαι; Καιρός ἐστιν λοιπόν, Δέσποινα, πληρωθῆναι τῆς ἐγγύης, ἧς ἐγγυ-»ήσω τὰ σύμφωνα. Νῦν οὖν ὅπου κελεύεις ὁδήγησον· νῦν γενοῦ μοι μᾶλλον »τῆς σωτηρίας διδάσκαλος, χειραγωγοῦσα πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν εἰς μετάνοιαν »ἄγουσαν». Ταῦτα λέγουσα, ἤκουσα φωνῆς τινος μακρόθεν κράζοντος: «Ἐὰν »τὸν Ἰορδάνην διέλθῃς, καλὴν εὑρήσεις ἀνάπαυσιν». Ἐγὼ τῆς φωνῆς ταύτης ἀκούσασα, καὶ πιστεύσασα, ὅτι δι' ἐμὲ ἐγένετο, δακρύουσα, ἔκραξα: «Δέ-σποινα, Δέσποινα μὴ ἐγκαταλείπῃς με.» καὶ ταῦτά βοήσασα, ἐξέρχομαι τῆς αὐλῆς τοῦ Ναοῦ, καὶ συντόμως ἐβάδιζον.

κς'. Ἰδών με τὶς ἐξερχομένην, δίδωσί μοι τρεῖς φόλες, εἰπών: Δέξαι ταῦτα, Ἀμμᾶ μου. Ἐγὼ δὲ λαβοῦσα τὰ δοθέντα μοι, ἠγόρασα δι' αὐτῶν τρεῖς ἄρτους, καὶ τούτους ἔλαβον εἰς ἐφόδιον εὐλογίας· ἠρώτησα τὸν πω-λοῦντα τοὺς ἄρτους: Ποία ἡ ὁδός, Ἄνθρωπε, ἡ ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην ἀπά-γουσα; μαθοῦσα δὲ τὴν πύλην τῆς πόλεως, τὴν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐξά-γουσαν, ἐξῆλθον τρέχουσα, καὶ τῆς ὁδοιπορίας ἡψάμην δακρύουσα, δι' ἀλ-λεπαλλήλων δὲ ἐρωτήσεων ἅπαν τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας ὁδοιπορήσασα, (διότι ἦν, ὡς εἰκάζω, τρίτη ὥρα τῆς ἡμέρας, ὅτε τὸν Σταυρὸν ἐθεασάμην), ἔφθασα περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου τὸν Ναὸν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ τὸν κείμενον πλησίον τοῦ Ἰορδάνου, καὶ προσκηνύσασα πρότερον ἐν τῷ Ναῷ, κατῆλθον εὐθὺς εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ βρέχουσα πρόσωπον καὶ χεῖρας ἐξ ἐκεί-νου τοῦ ὕδατος, μετέλαβον τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν Μυστηρίων ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Προδρόμου, καὶ ἔφαγον τὸ ἥμισυ τοῦ ἑνὸς ἄρτου· καὶ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου ποιοῦσα, ἐπὶ γῆς κατεκλίθην. Τῇ δὲ ἐπαύριον εὑροῦσα ἐκεῖ μικρὸν πλοιάριον ἐπέρασα ἐπὶ τὸ ἕτερον μέρος, καὶ πάλιν ἐζήτησα τὴν ὁδηγόν μου, ἵνα ὁδηγήσῃ με, ὅπου ἂν ἐστι αὐτῇ εὐάρεστον· ἦλθον οὖν κατὰ ταύτην τὴν ἔρημον, καὶ ἔκτοτε μέχρι σήμερον ἐμάκρυνα φυγαδεύουσα, καὶ ἐν-ταῦθα αὐλίζομαι προσδεχομένη τὸν Θεὸν τὸν διασώζοντα ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ ἀπὸ καταιγίδος τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτόν.

κζ'. Ὁ δὲ Ζωσιμᾶς εἶπε πρὸς αὐτήν: Πόσα ἔτη εἰσιν, ὦ Μῆτερ Ὁσία, ἐξ ὅτου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην κατοικεῖς; Ἀπεκρίθη ἡ Γυνή: Τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἔτη εἰσιν, ὡς μοι φαίνεται, ἐξ ὅτου ἐξῆλθον τῆς ἁγίας πόλεως. Εἶπε δὲ Ζωσιμᾶς: Καὶ τί εὗρες, ἢ ἔσχες τροφήν, ὦ Κυρία μου; Εἶπεν ἡ Γυνή: Δύω ἄρτους καὶ ἥμυσι φέρουσα ἐπέρασα τὸν Ἰορδάνην, οἵτινες ξηρανθέντες ἀπελιθώθησαν, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον δι' αὐτῶν ἐτράφην ἐπὶ χρόνους τι-νάς. Εἶπε δὲ ὁ Ζωσιμᾶς πρὸς αὐτήν: Καὶ οὕτως ἀκόπως παρῆλθες τὸ το-σοῦτο χρόνου διάστημα, μηδόλως τῆς αἰφνιδίου μεταβολῆς ταραττούσης σε; Ἀπεκρίθη ἡ Γυνή· Πρᾶγμα μὲ ἠρώτησας, Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, ὅπερ καὶ λέγουσα φρίττω, διότι ἐὰν ἔλθω νῦν εἰς ἀνάμνησιν τῶν ὧν περ' ὑπέμεινα, καὶ τῶν λογισμῶν τῶν δεινῶς ἐνοχλησάντων με, φοβοῦμαι μήπως καὶ αὖθις ὑπ' ἐκεί-

νων προσβληθῶ. Εἶπε δὲ ὁ Ζωσιμᾶς· Μηδὲν ἀφήσῃς Κυρία μου, ὅπερ μὴ ἀναγγείλῃς μοι, διότι ἅπαξ εἰς τοῦτο σὲ κατεπηρώτησα, ἵνα πάντα ἀπαραλείπτως διηγηθῇς μοι.

κη'. Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· Πίστευσον, Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, δεκαεπτὰ ἔτη διῆλθον εἰς ταύτην τὴν ἔρημον παλαίουσα κατὰ τῶν ἀλόγων ἐπιθυμιῶν, διότι ὁσάκις ἐγευόμην τροφῆς, ἢ ἐπεχείρουν γεύσασθαι, ἐπεθύμουν τὰ κρέατα καὶ τοὺς ἰχθύας, οὓς εἶχεν ἡ Αἴγυπτος, ἐπεθύμουν τοῦ οἴνου τὴν πόσιν, ἣν πολὺ ἠγάπων, διότι πολὺν οἶνον ἔπινον, ὅτε εἰς τὸν Κόσμον διέτριβον, ἐνταῦθα δὲ οὐδὲ ὕδωρ εἶχον πιεῖν, δεινῶς ἐφλεγόμην, καὶ τὴν ἀνάγκην οὐκ ὑπέφερον. Μοὶ ἐπήρχετο δὲ καὶ τῶν πορνικῶν ἁσμάτων ἐπιθυμία παράλογος, ἥτις πάντοτε κακῶς ἐξετάραττέ με καὶ ἀνέπειθεν, ἵνα ᾄδω τὰς ᾠδὰς τῶν δαιμόνων ἃς περ ἔμαθον· εὐθὺς δὲ δακρύουσα, καὶ τύπτουσα τὸ στῆθος ἀνεκάλουν ἐν τῇ μνήμῃ μου τὰ σύμφωνα, ἅπερ ὑπέγραψα ἐξερχομένη κατὰ τὴν ἔρημον· παριστάμην νοερῶς ἐνώπιον τῆς Εἰκόνος τῆς Παναγίας Θεοτόκου τῆς Ἀναδόχου μου, καὶ αὐτὴν μετὰ δακρύων καθικέτευον, ἵνα ἐκδιώξῃ τοὺς λογισμοὺς τοὺς οὕτω τὴν ἀθλίαν μου ψυχὴν κατατρύχοντας· ὅτε δὲ ἀρκούντως ἐδάκρυον, καὶ τὸ στῆθος ἰσχυρῶς ἔτυπτον, φῶς ἔβλεπον πανταχόθεν περιαστράπτον με, καὶ ἔκτοτε μετὰ τὴν τρικυμίαν ἐγένετό μοι γαλήνη τις σταθερά.

κθ'. Τοὺς δὲ λογισμοὺς τοὺς ὠθοῦντας με καὶ αὖθις εἰς πορνείαν πῶς σοι διηγήσομαι, Ἀββᾶ; πῦρ ἐντὸς τῆς καρδίας μου τῆς ταλαιπώρου ἀνῆπτετο, καὶ ὅλην διόλου ἐξέφλεγε, καὶ πρὸς ἐπιθυμίαν μίξεως ἀνερέθιζε· εὐθὺς δὲ ὁσάκις τοιοῦτος λογισμός μοι προσέβαλε, ἔρριπτον ἐμαυτὴν εἰς τὴν γῆν, καὶ τοῖς δάκρυσι τὸ ἔδαφος ἔβρεχον, ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι αὐτὴ ἡ ἐγγυησαμένη παρίσταται ἐνώπιόν μου, ὡς προστάτις, καὶ ἐπιβάλει με ποινὰς διὰ τὴν παράβασιν· οὐκ ἀνιστάμην δὲ ἀπὸ τῆς γῆς, εἰ καὶ νυχθήμερον συνέβαινε διελθεῖν, ἕως ὅτου τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ γλυκύ με περιέλαμπε, καὶ τοὺς λογισμοὺς τοὺς ἐνοχλοῦντάς με ἐξεδίωκεν· τὸ ὄμμα λοιπὸν τῆς διανοίας μου ἀνέπεμπον ἀκαταπαύστως πρὸς τὴν ἐγγυησαμένην, ζητοῦσα, ἵνα βοηθήσῃ ἐμὲ τὴν κινδυνεύουσαν κατὰ τοῦτο τῆς ἐρήμου τὸ πέλαγος· καὶ ἀληθῶς ἔσχον αὐτὴν βοήθειαν, καὶ συλλήπτορα τῆς μετανοίας· καὶ οὕτω διῆλθον τὸ διάστημα τῶν δεκαεπτὰ ἐτῶν, κατὰ μυρίων κινδύνων παλαίουσα· ἔκτοτε δὲ μέχρι τοῦ νῦν ἡ Βοηθός μου παρίσταται ἐν πᾶσι, καὶ διὰ πάντων χειραγωγεῖ με.

λ'. Εἶπε δὲ ὁ Ζωσιμᾶς πρὸς αὐτήν: Οὐκ ἐδεήθης λοιπόν, ὦ Κυρία μου, τροφῆς, ἢ ἐνδύματος; Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο: Τοὺς μὲν ἄρτους ἐκείνους, καθὼς σοὶ εἶπον, ἐξοδιάσασα, τὰ δεκαεπτὰ ἔτη ἐτράφην διὰ βοτάνων, καὶ λοιπῶν ἄλλων εὑρισκομένων κατὰ τὴν ἔρημον· τὸ ἱμάτιον, ὅπερ εἶχον, ὅταν τὸν Ἰορδάνην ἐπέρασα, ἐφθάρη· πολλὴν οὖν ἀνάγκην ὑπέμεινα ἐκ τοῦ κρύους, καὶ πάλιν ἐκ τοῦ καύσονος τοῦ θέρους, καὶ τοσοῦτον ἐκαιόμην ὑπὸ τοῦ καύσονος, καὶ ἔτρεμον ὑπὸ τοῦ παγετοῦ, ὥστε πολλάκις πεσοῦσα χαμαὶ, ἔμεινα σχεδὸν ἄπνους καὶ ἀκίνητος· πρὸς πολλὰς οὖν καὶ ποικίλας συμφορὰς καὶ ἀνηκέστους πειρασμοὺς ἐπάλαιον· ἐξ ἐκείνου δὲ τοῦ χρόνου μέχρι σήμερον ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ πολύτροπος διετήρησε τὴν ἁμαρτωλόν μου

ψυχὴν, καὶ τὸ ταπεινόν μου σῶμα, καὶ ἐννοῶ ἐξ οἵων κακῶν ἐρρύσατό με Κύριος· τροφὴν ἀδάπανον ἔχων τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου· τρέφομαι δὲ καὶ σκεπάζομαι τῷ ῥήματι τοῦ Θεοῦ τοῦ διακρατοῦντος τὰ σύμπαντα, διότι, « Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνον ζήσεται Ἄνθρωπος: καὶ παρὰ τῷ μὴ ἔχειν σκέπην πέτραν περιεβάλλοντο, ὅσοι τὸ τῆς ἁμαρτίας ἀπεδύσαντο περιβόλαιον.»

λα'. Ἀκούσας δὲ ὁ Ζωσιμᾶς, ὅτι καὶ ῥήσεις ἐκ τῆς θείας Γραφῆς ἀνέφερεν, ἔκ τε τοῦ Μωϋσέως, καὶ Ἰώβ, καὶ τῆς βίβλου τῶν Ψαλμῶν, εἶπε πρὸς αὐτήν: Ἀνέγνως, ὦ Κυρία μου, Ψαλμούς, ἢ ἑτερά τινα βιβλία; Ἡ δὲ ἀκούσασα τούτου, ὑπεμειδίασε, καὶ λέγει πρὸς τὸν Γέροντα: Πίστευσον, ἄνθρωπε, οὐκ εἶδον ἕτερον ἄνθρωπον, ἐξ ὅτου τὸν Ἰορδάνην ἐπέρασα, εἰμὴ τὸ σὸν πρόσωπον σήμερον, ἀλλ' οὐδὲ θηρίον, ἢ ἄλλο ζῶον εἶδον ἐξ ὅτου ταύτην τὴν ἔρημον οἰκῶ· γράμματα τοίνυν οὐκ ἔμαθον πώποτε, ἀλλ' οὐδὲ ψάλλοντός τινος ἢ ἀναγινώσκοντος ἤκουσα· ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ζῶν τε καὶ ἐνεργὴς ὤν, αὐτὸς διδάσκει τὸν ἄνθρωπον γνῶσιν· ἕως ὧδε τὸ πέρας τῆς κατ' ἐμὲ διηγήσεως· νῦν δὲ ὁρκίζω σε κατὰ τῆς τοῦ Θεοῦ λόγου σαρκώσεως εὔχεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ τῆς ἀσώτου διὰ τὸν Κύριον. Ταῦτα εἰπούσης ἐκείνης, καὶ τὸν λόγον ὧδε συντελεσάσης, ὥρμησεν ὁ Γέρων πάλιν βαλεῖν μετάνοιαν, καὶ σὺν δάκρυσιν ἔκραξεν: «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας μεγάλα καὶ θαυμαστά, »ἐνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστι ἀριθμός, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ δείξας »μοι ὅσα χαρίζεις τοῖς φοβουμένοις σε· ὄντως γὰρ οὐκ ἐγκαταλείπῃς τοὺς »ἐκζητοῦντάς σε, Κύριε.»

λβ'. Ἐκείνη δὲ πιάσασα τὸν Γέροντα, οὐκ ἀφῆκεν, ἵνα τελείως βάλῃ μετάνοιαν, ἀλλ' εἶπε πρὸς αὐτόν: Ταῦτα ὅλα, ἅπερ ἤκουσας, ἄνθρωπε, ὁρκίζω σε κατὰ τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἵνα μηδενὶ εἴπῃς, ἕως ὅτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς γῆς ἐλευθερώσει με. Νῦν δὲ πορεύθητι ἐν εἰρήνῃ, καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐπερχόμενον ἔτος φυλαττόμενος τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι, μέλλεις ἰδεῖν με. Ποίησον δὲ διὰ τὸν Κύριον ὅπερ νῦν σε παραγγέλω· εἰς τὰς ἱερὰς Νηστείας τοῦ ἐλευσομένου ἔτους μὴ περάσῃς τὸν Ἰορδάνην, ὥσπερ συνηθίζεται ποιεῖν εἰς τὸ Μοναστήριον· ἐξεπλήττετο δὲ ὁ Ζωσιμᾶς ἀκούων ὅτι καὶ τὸν κανόνα τοῦ Μοναστηρίου ἐγνώριζε, καὶ οὐδὲν ἔλεγεν, εἰμή: Δόξα τῷ Θεῷ τῷ μεγάλα χαριζομένῳ τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἐκείνη δὲ εἶπε: Μεῖνον λοιπόν, Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, ὡς εἶπον, εἰς τὸ Μοναστήριον, διότι, ἐὰν θελήσῃς ἐξελθεῖν, οὐ καλὸν γενήσεταί σοι. Τῇ ἁγίᾳ Ἑσπέρᾳ τοῦ Δείπνου τοῦ μυστικοῦ λάβε δι' ἐμὲ τὸ ζωοποιὸν Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἰς σκεῦος ἱερὸν καὶ ἐπάξιον τῶν τοιούτων Μυστηρίων, καὶ ἐλθὼν μεῖνόν με πάντως εἰς τὸ μέρος τοῦ Ἰορδάνου τὸ πλησιάζον εἰς τὰ οἰκούμενα μέρη, ὅπως ἐλθοῦσα μεταλάβω τῶν ζωοποιῶν δώρων, διότι ἐξ ὅτου εἰς τὸν Ναὸν Προδρόμου, πρὶν ἢ τὸν Ἰορδάνην διέλθω, μετέλαβον, οὐκ ἔτι μέχρι τοῦ νῦν τοῦ ἁγίου τούτου τετύχηκα Μυστηρίου μεταλαβεῖν, καὶ νῦν μετὰ ὑπὲρ πολοῦ πόθου ἐπιθυμῶ ἀπολαῦσαι ἐκείνου· διὸ παρακαλῶ σε, μὴ παρακούσῃς τὴν αἴτησίν μου ταύτην, ἀλλὰ πάντως φέρε μοι τὰ ζωοποιὰ ταῦτα καὶ θεῖα Μυστήρια, καθ' ἣν ὥραν ὁ Κύριος τοὺς Μαθητὰς τοῦ θείου Δείπνου μετόχους ἐποίησε. Τῷ δὲ Ἀββᾶ Ἰωάννῃ τῷ Ἡγουμένῳ τῆς Μονῆς, ἐν ᾗ κατοικεῖς, εἰπὲ ταῦτα: Πρόσεχε σεαυτῷ, Ἀδελφέ, καὶ τῇ ποίμνῃ σου, διότι τε-

λοῦνται τινὰ ἐκεῖ δεόμενα διορθωθῆναι· ἀλλ' οὐ θέλω νῦν ἵνα εἴπῃς αὐτά, ἀλλ' ὅταν ὁ Κύριος ἐπιτρέψει σοι. Ταῦτα εἰποῦσα, καί: Εὔξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, πρὸς τὸν Γέροντα προσειποῦσα πρὸς τὸ βάθος τῆς ἐρήμου ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ Ζωσιμᾶς κλίνας τὰ γόνατα, καὶ προσκυνήσας τὴν γῆν, ἐν ᾗ ἔστησαν τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτῆς, δοὺς δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ εὐχαριστήσας ὑπέστρεψεν ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς τε καὶ σώματος, δοξάζων καὶ εὐλογῶν Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν· διελθὼν δὲ αὖθις ἐκείνην τὴν ἔρημον ἔφθασεν εἰς τὸ Μοναστήριον, καθ' ἣν ἡμέραν συνηθίζουσιν ὑποστρέφειν οἱ αὐτόθι μονάζοντες.

λγ'. Καὶ τὸν μὲν ὅλον χρόνον ἐκεῖνον ἡσύχαζε, μὴ τολμῶν ἐξειπεῖν μηδενὶ μηδέν, ὧν εἶδε, καθ' ἑαυτὸν δὲ μόνον τὸν Θεὸν ἱκέτευε, ἵνα δείξῃ αὐτῷ καὶ αὖθις τὸ ποθούμενον πρόσωπον· ἐστενοχωρεῖτο δὲ καὶ ἐλυπεῖτο κατὰ πολλὰ συλλογιζόμενος τὴν τοῦ χρόνου περίοδον, θέλων εἰ δυνατόν, ἵνα μία ἡμέρα ὁ χρόνος γένηται. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ ἀπαρχομένη τῶν ἱερῶν Νηστειῶν Κυριακή, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐξ ἔθους εὐχήν, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐξῆλθον ψάλλοντες, αὐτὸν δὲ κατέλαβε νόσος, καὶ ἠνάγκασεν, ἵνα μείνῃ εἰς τὸ Μοναστήριον· ἐμνήσθη δὲ ὁ Ζωσιμᾶς τῆς Ὁσίας εἰπούσης: Ὅτι, ἐὰν θελήσῃς ἐξελθεῖν, οὐ καλὸν γενήσεταί σοι. Ὀλίγων δὲ ἡμερῶν παρελθουσῶν, τῆς νόσου ἀναλαβών, ἐν τῷ Μοναστηρίῳ διέτριβεν.

λδ'. Ὅτε δὲ πάλιν οἱ Μοναχοὶ ὑπέστρεψαν, καὶ ἦλθεν ἡ ἑσπέρα τοῦ Δείπνου τοῦ μυστικοῦ, ἐποίησε τὰ διαταχθέντα αὐτῷ, καὶ βαλὼν εἰς ἓν μικρὸν ποτήριον τὸ ἄχραντον Σῶμα, καὶ τὸ τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, εἰς κανίσκιον δὲ βαλὼν καὶ φοίνικας καὶ φακὴν βεβρεγμένην ὕδατι, ἀπέρχεται βαθείας ὀψίας καὶ καθέζεται πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ Ἰορδάνου, ἀναμένων τῆς Ὁσίας τὴν ἄφιξιν· χρονίζοντος δὲ τοῦ ἱεροῦ Γυναίου, ὁ Ζωσιμᾶς οὐκ ἐνύσταξεν, ἀλλὰ προσεκτικῶς ἔβλεπε τὴν ἔρημον, ἀναμένων, ἵνα ἴδῃ, ὅπερ ἐπόθει· ἔλεγε δὲ καθ' ἑαυτὸν ὁ Γέρων καθήμενος· Ἆρά γε μή ποτε τὸ ἀνάξιόν μου διεκώλυσεν αὐτὴν ἐλθεῖν; ἆρά γε μή ποτε ἦλθε, καὶ μὴ εὑροῦσα με πάλιν ὑπέστρεψε; Ταῦτα λέγων ἐδάκρυσε, καὶ δακρύσας ἐστέναξε καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάρας, παρεκάλεσε τὸν Θεόν, λέγων· «Δέσποτα, καὶ πάλιν ἰδεῖν ὅπερ ἰδεῖν συνεχώρησας· μὴ ἀπέλθω κε»νὸς ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου.» Ταῦτα μετὰ δακρύων εὐξάμενος, εἰς ἕτερον λογισμὸν περιέπεσεν· διότι ἔλεγεν εἰς ἑαυτόν· Τί λοιπόν: ἐὰν τυχὸν καὶ ἔλθῃ, πλοιάριον οὐχ ὑπάρχει πῶς μέλλει περᾶσαι τὸν Ἰορδάνην, καὶ πρὸς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον ἐλθεῖν; οἴμοι τῆς ἐμῆς ἀναξιότητος! οἴμοι τῆς ἐμῆς ἐλεηνότητος! τίς με δικαίως ἐστέρησεν τοιούτου καλοῦ;

λέ. Ταῦτα συλλογιζομένου τοῦ Γέροντος, ἰδοὺ ἔφθασε καὶ τὸ ὅσιον Γύναιον, καὶ ἐστάθη εἰς τὸ πέραν μέρος τοῦ ποταμοῦ, ὅθεν καὶ ἦρχετο. Ὁ δὲ Ζωσιμᾶς ἠγέρθη ὄρθιος, χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος ἐδόξαζε τὸν Θεόν· ἀλλὰ πάλιν μετὰ τοῦ λογισμοῦ ἐπάλαιεν, πῶς δηλαδὴ δυνηθεῖ τὸν ποταμὸν περᾶσαι· βλέπει δὲ αὐτὴν τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ σφραγίσασαν τὸν Ἰορδάνην, (διότι πανσέληνος ὑπῆρχεν ἡ νύξ, ὡς ἔλεγε), καὶ μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἐπιβᾶσα εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπάνω αὐτοῦ περιπατοῦσα, ἤρχετο πρὸς αὐτόν. Θελήσαντος δὲ αὐτοῦ βαλλεῖν μετάνοιαν. ἠμπόδισεν ἐκείνη κράζουσα, καὶ ἐπὶ τὰ ὕδατα βαδίζουσα; Τί ποιεῖς, Ἀββᾶ; μετάνοιαν θέλεις

βαλλεῖν Ἱερεὺς ὑπάρχων, καὶ θεῖα Μυστήρια βαστάζων ; ὑπακούσαντος εἰς τοῦτο τοῦ Γέροντος, ἐξελθοῦσα ἡ Γυνὴ ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶπε πρὸς τὸν Γέροντα· Εὐλόγησον Πάτερ, εὐλόγησον. Ὁ δὲ Γέρων ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὴν μετὰ τρόμου, (διότι ἔκστασις ἦλθεν εἰς αὐτὸν διὰ τὸ τοιοῦτον παράδοξον θέαμα) Ὄντως ἀψευδής ἐστιν ὁ Θεὸς ὁ ἐπαγγελάμενος ὁμοιοῦσθαι τῷ Θεῷ καθόσον ἐστιν ἐπιθυμητὸν οἱ ἐκκαθαίροντες ἑαυτούς. Δόξα σοι Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὃς οὐκ ἀπέστειλας τὴν προσευχήν μου καὶ τὸ ἔλεός σου ἀπ' ἐμοῦ τοῦ δούλου σου· δόξα σοι Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ δείξας με διὰ ταύτης τῆς δούλης σου, πόσον ἀπέχω μέτρον τῆς τελειότητος. Καὶ ταῦτα λέγοντα, ἐζήτησεν ἡ Γυνὴ εἰπεῖν τῆς πίστεως τὸ ἅγιον Σύμβολον, καὶ τό : Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ἀφοῦ τοῦτο ἔγινε καὶ ἐτελείωσεν ἡ εὐχή, δέδωκε τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην τῷ Γέροντι, ἀσπασαμένη τὸ στόμα αὐτοῦ κατὰ τὸ σύνηθες, καὶ οὕτω μεταλαβοῦσα τῶν ζωοποιῶν Μυστηρίων, καὶ τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάρασα, ἐστέναξε μετὰ δακρύων καὶ ἐβόησεν οὕτω : «Νῦν ἀπολύεις τὴν δούλην σου, ὦ Δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμα σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου».

λς'. Τότε λέγει τῷ Γέροντι : Συγχώρησόν μοι, Ἀββᾶ, καὶ ἄλλην μου ἐπιθυμίαν πλήρωσον· ἄπελθε οὖν κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὸ Μοναστήριον, βοηθούμενος καὶ φυλαττόμενος τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι· εἰς δὲ τὸ ἐρχόμενον ἔτος ἐλθὲ πάλιν εἰς ἐκεῖνον τὸν χείμαρρον, ἔνθα μὲ εὗρες τὸ πρίν· ἐλθὲ χωρὶς ἄλλου διὰ τὸν Κύριον, καὶ μέλλεις ἰδεῖν με καθὼς θέλει ὁ Κύριος. Ὁ δὲ Ζωσιμᾶς πρὸς αὐτὴν ἀπεκρίνατο: Εἴθε ἐὰν ὑπάρχῃ δυνατὸν ἵνα καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀκολουθήσω σοι καὶ βλέπω διὰ παντὸς τὸ σὸν τίμιον πρόσωπον· ποίησον δὲ καὶ μίαν αἴτησιν ἐμοῦ τοῦ Γέροντος, καὶ λάβε φάγε ἐκ τῆς ὀλίγης ταύτης, ἣν ἔφερα, τροφῆς. Καὶ ἅμα ταῦτα εἰπών, ἔδειξεν αὐτῇ ὅπερ εἶχε καννίσκιον. Ἡ δὲ Γυνή, ἄκροις δακτύλοις πιάσασα ἐκ τῆς φακῆς, καὶ τρεῖς κόκκους λαβοῦσα, ἔβαλεν εἰς τὸ στόμα αὐτήν, λέγουσα : Ἀρκεῖ ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, συντηρεῖν καὶ φυλάττειν τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς ἀμίαντον. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα, εἶπε πάλιν πρὸς τὸ Γέροντα· Εὔξαι διὰ τὸν Κύριον, εὔξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ μνημόνευε τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος. Ὁ δὲ Γέρων ἀψάμενος τῶν ποδῶν τῆς Ὁσίας, ἐζήτησεν αὐτῇ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Βασιλείας, καὶ τοῦτο ζητήσας μετὰ δακρύων καὶ στενάζων καὶ ὀδυρόμενος, ἀφῆκεν αὐτὴν ἀπελθεῖν, διότι μὴ τολμῶν ἐπὶ πολὺ κρατῆσαι τὴν ἀκράτητον. Ἡ δὲ Ὁσία σφραγίσασα τῷ σημείῳ τοῦ Σταυροῦ πάλιν τὸν Ἰορδάνην, ἐπέβη ἐπὶ τὰ ὕδατα, καὶ περιπατοῦσα ἐπάνω εἰς αὐτά, καθὼς καὶ πρότερον διεπέρασε. Ὁ δὲ Γέρων ὑπέστρεψε μετὰ χαρᾶς καὶ πολλοῦ φόβου, μεμφόμενος ἑαυτόν, ὅτι οὐκ ἐζήτησεν ἐρωτῆσαι καὶ μαθεῖν τὸ ὄνομα τῆς Ὁσίας· ἤλπιζεν ὅμως τούτου ἐπιτυχεῖν εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

λζ'. Τοῦ δὲ ἔτους διελθόντος, ἔρχεται πάλιν κατὰ τὴν ἔρημον, τελέσας πάντα δηλαδὴ κατὰ τὸ σύνηθες, καὶ τρέχων πρὸς ἐκεῖνο τὸ παράδοξον θέαμα. Περιπατήσας δὲ τὸ διάστημα, καὶ φθάσας καὶ ἰδών τινα σημεῖα ὁδηγοῦντα τοῦ ζητουμένου τόπου τὴν εὕρεσιν, ἔβλεπε δεξιὰ καὶ ἀριστερά, στρέφων πανταχοῦ τὸ βλέμμα, ὡς θηρευτὴς ἐμπειρότατος, πῶς ζωγρήσειε τὸ γλυκύτατον θήραμα· ὡς δὲ οὐδὲν οὐδαμῶς ἔβλεπε κινούμενον, ἤρξατο κλαί-

ειν πικρῶς, καὶ τείνας ἄνω τὸ ὄμμα, προσευχόμενος ἔλεγε· «Δεῖξόν μοι, Δέσποτα τὸν θησαυρόν, δεῖξόν μοι, δέσμαι τὸν ἐν σώματι Ἄγγελον, οὗ οὐκ ἔστιν ὁ κόσμος ἐπάξιος.» Καὶ ταῦτα εὐχόμενος ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον, τὸν εἰς τύπον χειμάρρου σχηματιζόμενον, καὶ εἶδε πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος κειμένην τὴν Ὁσίαν νεκράν· καὶ τὰς χεῖρας οὕτως ὥσπερ ἔπρεπεν σχηματίσασαν, καὶ πρὸς Ἀνατολὰς κειμένην βλέπουσαν, καὶ δραμὼν ἔπλυνε μετὰ τῶν ἑαυτοῦ δακρύων τοὺς πόδας τῆς Μακαρίας· διότι οὐδαμῶς ἐτόλμα εἰς ἕτερον μέρος ψηλαφῆσαι.

λη'. Δακρύσας λοιπὸν ἀκετῶς, καὶ ψαλμοὺς εἰπὼν ἁρμοδίους εἰς τὸν καιρὸν καὶ εἰς τὸ πρᾶγμα, ἐποίησεν εὐχὴν ἐπιτάφιον· καὶ ἔλεγε πρὸς ἑαυτόν: Ἆρα πρέπει, ἵνα θάψω τὸ λείψανον τῆς Ὁσίας: ἆρα μὴ καὶ οὐκ ἀρέσκει τοῦτο τὸ γινόμενον εἰς τὴν Ὁσίαν; Καὶ ταῦτα λέγων, βλέπει πρὸς τῇ κεφαλῇ αὐτῆς ἐκτυπωμένα ἐν τῇ γῇ γράμματα ταῦτα γράφοντα: «Θά»ψον, Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τῆς ταπεινῆς Μαρίας τὸ Λείψα»νον, ἀπόδος τὸν χοῦν τῷ χοΐ, ὑπὲρ ἐμοῦ διὰ παντὸς πρὸς τὸν Κύριον »προσευχόμενος, τελειωθείσης Μηνὶ Φαρμουθι, (κατὰ Αἰγυπτίους, ὅς ἐστι »κατὰ Ρωμαίους Ἀπρίλιος,) πρώτῃ, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νυκτὶ τοῦ Πάθους τοῦ »σωτηρίου, μετὰ τὴν τοῦ θείου καὶ μυστικοῦ Δείπνου μετάληψιν.» Ταῦτα λοιπὸν ἀναγνοὺς ὁ Γέρων ἐχάρη, ὅτι ἔμαθε τῆς Ὁσίας τὸ ὄνομα· ἐπεγνώρισε δέ, ὅτι ἅμα τῶν θείων Μυστηρίων ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου μετέλαβεν, εὐθὺς εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ἦλθεν, εἰς ὃν ἐτελεύτησε· καὶ τὴν ὁδὸν ἣν ὁ Ζωσιμᾶς διὰ εἴκοσι ἡμερῶν περιεπάτησε μετὰ κόπου πολλοῦ, ἡ Μαρία εἰς μίαν ὥραν διέδραμε, καὶ εὐθὺς πρὸς τὸν Θεὸν ἐξεδήμησε.

λθ'. Δοξάζων δὲ τὸν Θεόν, καὶ βρέχων τὸ σῶμα τῆς Μαρίας μετὰ δακρύων εἶπεν εἰς ἑαυτόν: Καιρός ἐστι, ταπεινὲ Ζωσιμᾶ, ἵνα τὸ κελευσθὲν ἐκτελέσῃς· ἀλλὰ πῶς ποιήσῃς, ταλαίπωρε, λάκκον μὴ ἔχων τι εἰς τὰς χεῖρας σου; Καὶ τοῦτο εἰπὼν εἶδεν εἰς μικρὸν διάστημα τόπου μικρὸν ξυλάριον κατὰ γῆς ἐρριμένον· ὅπερ λαβὼν ἤρξατο τρόπον τινὰ σκάπτειν· ξηρὰ δὲ οὖσα ἡ γῆ, οὐδόλως ἐσκάπτετο· ἀλλ' ὑπέφερε κοπιῶν ὁ Γέρων, καὶ ἰδρῶτι περιχυνόμενος· στενάξας δὲ ἐκ βάθους ψυχῆς, καὶ ἀνακύψας, βλέπει ἕνα μέγαν Λέοντα ἱστάμενον πλησίον τῷ Λειψάνῳ τῆς Ὁσίας. καὶ ἀναλείχοντα τὰ ἴχνη αὐτῆς· ὁ δὲ ἰδὼν τὸ θηρίον συντρομος γέγονε φοβούμενος, μάλιστα ἐνθυμηθεὶς τὸν λόγον τῆς Μαρίας εἰπούσης, ὅτι οὐδέποτε εἶδε θηρίον τῷ δὲ σημείῳ τοῦ Σταυροῦ σφραγισάμενος, ἐπίστευσεν, ὅτι ἀβλαβῆ φυλάττει τοῦτον τῆς κειμένης Ὁσίας ἡ δύναμις. Ὁ δὲ Λέων πλησιάσας πρὸς τὸν Γέροντα, κατησπάζετο αὐτὸν τοῖς κινήμασι καὶ προθέσει· πρὸς ὃν εἶπεν ὁ Ζωσιμᾶς: Ἐπειδή, ὦ θηρίον, ἡ Μεγάλη ἐπέτρεψε ταφῆναι αὐτῆς τὸ Λείψανον, ἐγὼ δὲ Γέρων εἰμί, καὶ οὐ δύναμαι ποιῆσαι τὸν λάκκον, (ἀλλ' οὐδὲ σκαπτήριον ἔχω πρὸς τὴν χρείαν κατάλληλον, καὶ ἐπομένως οὐ δύναμαι ὑποστρέψαι διὰ τὸ πολὺ διάστημα καὶ φέρειν τὸ ἐπιτήδειον ἐργαλεῖον), ποίησον οὖν τὴν χρείαν διὰ τῶν ὀνύχων σου, ὅπως ἀποδῶμεν τῇ γῇ τῆς Ὁσίας τὸ Λείψανον. Εὐθὺς δὲ ἅμα τῷ λόγῳ τοῦ Γεροντος, διὰ τῶν ἐμπροσθινῶν ποδῶν ἐποίησεν Λέων ὄρυγμα, ὅσον ἤρκει τῷ σώματι θαπτόμενον.

μ'. Πάλιν οὖν ὁ Γέρων ἐκπλύνας τοὺς πόδας τῆς Οσίας τοῖς δάκρυσι, καὶ

πολλὰ αὐτὴν καθικετεύσας, ἵνα ὑπὲρ πάντων πρὸς τὸν Θεὸν πρεσβεύῃ, ἐκάλυψε τὸ σῶμα τῇ γῇ, (παρεστῶτος καὶ τοῦ Λέοντος,) γυμνὸν ὑπάρχον, καθὰ καὶ πρότερον, καὶ μηδὲν ἕτερον ἔχον εἰμὴ ἐκεῖνο τὸ ἐσχισμένον ἱμάτιον ὅπερ πρὶν ὁ Ζωσιμᾶς ὀπισθοφανῶς ἔρριψε, καὶ δι' οὗ ἡ Μαρία τινὰ μέρη τοῦ σώματος αὐτῆς ἐκάλυψε. Τότε τοίνυν ἀνεχώρησαν καὶ οἱ δύω· καὶ ὁ μὲν Λέων ὑπεχώρησεν ὡς πρόβατον ἐπὶ τὰ ἔνδον τῆς ἐρήμου. Ὁ δὲ Ζωσιμᾶς ὑπέστρεψεν εὐλογῶν καὶ αἰνῶν Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν. Καὶ ἐλθὼν πάλιν εἰς τὸ Κοινόβιον, ἐδιηγήθη ἅπαντα τοῖς Μοναχοῖς, μηδέν τι ἀποκρύψας, ὅσα τε ἤκουσε, καὶ ὅσα εἶδε· διότι ἀπ' ἀρχῆς ὅλα εἰς αὐτοὺς κατ' ὀλίγον ἐδιηγήθη· ὥστε ὅλοι ἀκούσαντες ταῦτα τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ ὑπερεθαύμασαν, καὶ μετὰ φόβου καὶ πόθου ἐτέλουν τῆς Ὁσίας Μαρίας τὴν μνήμην. Καὶ Ἰωάννης δὲ ὁ Ἡγούμενος εὑρών, κατὰ τὸν λόγον τῆς Ὁσίας, ἐν τῇ Μονῇ τινα χρῄζοντα διορθώσεως ἐδιώρθωσεν, ὡς μηδὲ καὶ εἰς τοῦτο γενέσθαι ἀργός, ἢ μάταιος ὁ λόγος τῆς Ὁσίας. Εἰς ἐκεῖνο δὲ τὸ Μοναστήριον ἐτελεύτησε καὶ ὁ Ἀββᾶς Ζωσιμᾶς, ἐγγὺς ἑκατὸν χρόνων γενόμενος.

μά. Ἔμειναν δὲ οἱ Μοναχοὶ κατὰ διαδοχὴν ταῦτα διδάσκοντες καὶ διὰ ὑπόδειγμα ὠφελείας τοὺς ἀγαπῶντας ταῦτα ἀκούειν διδάσκοντες; ἐγγράφως δὲ οὐδένα ἤκουσκν παραδοῦναι ταύτην τὴν διήγησιν μέχρι τῆς σήμερον. Ἐγὼ δὲ ἅπερ παρ' ἄλλων ἤκουσα, ἐγγράφως τὴν διήγησιν ταύτην ἐδήλωσα, ἴσως δὲ καὶ ἄλλοι τὸν βίον τῆς Ὁσίας γεγράφασι, καὶ μάλιστα μεγαλοπρεπέστατον ἐμοῦ, ἢ καὶ ἔτι περισσότερα, ἅπερ ἐγὼ εἰσέτι οὐκ ἔμαθον. Πλὴν καὶ ἐγὼ κατὰ δύναμιν ταύτην τὴν διήγησιν ἔγραψα τῆς ἀληθείας μηδὲν προτιμῆσαι θέλων. Ὁ δὲ Θεὸς ὁ μεγάλα ἀνταποδίδων τοὺς εἰς αὐτὸν καταφεύγοντας δώῃ τὸν μισθὸν τῆς ὠφελείας τοῖς ἀναγινώσκουσι τὴν διήγησιν ταύτην. καὶ τῷ κελεύσαντι τὴν διήγησιν ταύτην γραφῇ παραδοθῆναι, καὶ τῆς μερίδος αὐτῶν ἀξιώσει, καὶ τῆς στάσεως καὶ τάξεως τῆς μακαρίας ταύτης Μαρίας, περὶ ἧς ἡ διήγησις, μετὰ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων αὐτῷ διὰ θεωρίας καὶ πράξεως. Δώσωμεν οὖν καὶ ἡμεῖς δόξαν τῷ Θεῷ τῷ Παμβασιλεῖ τῶν αἰώνων, ὅπως καὶ ἡμᾶς καταξιώσῃ ἐλέους τυχεῖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμων, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις πάντοτε, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρί, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ἡγουμένου μονῆς τῆς, καλουμένης Πελεκητῆς.

»Ὁ Μακάριος μακαριστὸς ἐν βίῳ,
»Μακαρίως νῦν γῇ ἐνοικεῖ μακάρων.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Μακάριος ἦτο ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐν ἔτει ψπέ. (785), ὅτε δὲ ἦτο νήπιον ἔμεινε ὀρφανὸς καὶ διὰ τοῦτο ἀνετράφη ἀπὸ τὸν γνήσιον θεῖον του, καὶ ἐδόθη εἰς

παιδείαν ἱερῶν γραμμάτων· ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε δεξιᾶς φύσεως, καὶ ἔδειξε μεγάλην ἐπιμέλειαν, εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔμαθε τὴν γνῶσιν τῆς ἁγίας Γραφῆς, καὶ ἐγνώρισε, καὶ τῶν γηΐνων πραγμάτων τὴν εὐτέλειαν καὶ τὴν ταχεῖαν φθοράν, καὶ τῶν οὐρανίων τὴν ἀφθαρσίαν καὶ ἀϊδιότητα. Διὰ τοῦτο ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον ὀνομαζόμενον Πελεκητή, (τὸ μοναστήριον τῆς Πελεκητῆς εὑρίσκεται πλησίον τῆς Προύσης κατοικειμένον ἀπό τινας ἀδελφούς)· καὶ συναριθμήσας ἑαυτὸν μὲ τοὺς ἐκεῖ μοναχούς, ἀπὸ Χριστοφόρος μετωνομάσθη ὕστερον Μακάριος, διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. Ὅθεν ἀφ' οὗ ὑπηρέτησεν εἰς ὅλας τὰς διακονίας τοῦ μοναστηρίου, καὶ κατώρθωσε τὰς ἀρετάς, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ἀφ' οὗ ἀπέκτησε πολλὴν ταπείνωσιν, ἔγεινεν ἡγούμενος τῶν ἀδελφῶν, καὶ θαυματουργὸς ἐξαίσιος, διότι δι' αὐτοῦ ἰάτρευεν ὁ Θεὸς πάθη ἀνίατα, καὶ διὰ προσευχῆς του ἐν καιρῷ ἀβροχίας βροχὴν ἐξ οὐρανοῦ ἔδωκεν.

Ἐπειδὴ λοιπὸν εἰς τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἔγεινε μέγας καὶ ἐξάκουστος, διὰ τοῦτο ἔτρεχεν εἰς αὐτὸν πολὺ πλῆθος Χριστιανῶν· ἄλλοι μὲν διὰ νὰ καθαρισθῶσιν ἀπὸ τὰ ψυχικὰ πάθη μὲ τὴν διδασκαλίαν του, ἄλλοι δὲ διὰ νὰ ἀπολαύσωσι τὴν ἰατρείαν τῶν σωματικῶν των ἀσθενειῶν, καὶ ἄλλοι διὰ νὰ λάβωσι τὴν ὑγείαν τῆς ψυχῆς ὁμοῦ καὶ τοῦ σώματος, καὶ νὰ ἐπανέλθωσι ὑγιεῖς εἰς τὸν οἶκον των. Ταύτην λοιπὸν τὴν φήμην τοῦ ἁγίου ἀκούσας καὶ ὁ τότε ἁγιώτατος Πατριάρχης Ταράσιος, ἔστειλε καὶ τὸν ἐκάλεσε διὰ νὰ ἰατρεύσῃ τὸν Παῦλον Πατρίκιον, ὁ ὁποῖος ἐκρατήθη ἀπὸ μίαν ἀσθένειαν θανατηφόρον, ἥτις δὲν εἶχεν ἐλπίδα ἰατρείας, ὅθεν ἐθεραπεύθη ἀπὸ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ἁγίου. Ὕστερον δὲ καὶ ἡ σύζυγός του κρατηθεῖσα ἀπὸ ὁμοίαν ἀσθένειαν, καὶ ἀπελπισθεῖσα ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς, ἰατρεύθη καὶ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὁσίου. Τοῦτον λοιπὸν ὁ Πατριάρχης Ταράσιος ἐχειροτόνησε τότε ἱερέα, διότι ἔδειξεν ὁ ἀοίδιμος ὑπακοὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Πατριάρχου. Ἐπειδὴ ἐμίσει μὲν τὴν παρακοήν, ἠγάπα δὲ τὴν ὑπακοήν, ἡ ὁποία φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ζωήν· ἐπανελθὼν δὲ ὁ ὅσιος εἰς τὸ μοναστήριόν του ἱερεύς, περισσοτέραν ταπείνωσιν μετεχειρίζετο ἀφ' ὅτι πρότερον.

Μετὰ ταῦτα ἐσήκωσεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σκανδαλοποιὸς διάβολος βασιλέα τύραννον ἐν ἔτει ωιγ', (813), ὅστις κατέκαιε τὰς ἁγίας εἰκόνας, οὗτος δὲ ἦτο Λέων ὁ Ἀρμένιος, ὁ ὁποῖος ἐξώρισε τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Νικηφόρον· ὁμοίως καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπισκόπους καὶ ἀρχιμανδρίτας, ἄλλους μὲν ἀσπλάγχνως ἔδερεν, ἄλλους δὲ ἐξώριζε, καὶ ἄλλους ἔβαλεν εἰς φυλακάς. Τότε λοιπὸν ὁ θαυμάσιος οὗτος Μακάριος ἐβασανίσθη ἀπὸ τὸν τύραννον μὲ διαφό-

ρους τιμωρίας καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακήν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινεν ὁ ἀοίδιμος ἕως οὗ ἐφονεύθη ὁ ἀλιτήριος Λέων. Ἀφοῦ δὲ μετὰ τὸν Λέοντα ἔγεινεν βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἐν ἔτει ωκ' (820), τότε ἐξέβαλε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακήν· ἐπειδὴ ὅμως ἦτο καὶ αὐτὸς εἰκονομάχος, πρῶτον μὲν ἐκολάκευσε τὸν ἅγιον, παραινῶν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ μὲ ἄλλων μεσιτείας· ὕστερον δὲ καὶ ἠπείλησεν αὐτόν. Βλέπων δὲ ὅτι δὲν κατώρθωνε τίποτε ἐξώρισε τὸν ὅσιον εἰς τὴν μικρὰν νῆσον τὴν καλουμένην Ἀφουσιάν, (ἡ ὁποία εἶναι πλησίον εἰς τὴν Ἅλωνα, τὴν τουρκιστὶ λεγομένην Πασᾶ λιμάνι, ὑπόκειται δὲ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Προικονήσου) καὶ ἐκεῖ ἐφύλαττεν αὐτὸν ἀσφαλῶς. Ὁ δὲ ἅγιος ὑπέμεινεν ἀνδρείως ὅλας τὰς κακοπαθείας τῆς ἐξορίας, καὶ εὐχαρίστει εἰς τὸν Θεόν· διανύσας λοιπὸν εἰς τὴν ἐξορίαν πολὺν καιρόν, καὶ πολλὰ ἀγωνισάμενος, καὶ θαύματα πολλὰ ποιήσας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Οἱ ἅγιοι μαρτυρες ΓΕΡΟΝΤΙΟΣ καὶ ΒΑΣΙΛΕΙΔΗΣ ξίφει τελειοῦνται.

»Σὺν Βασιλειάδῃ Γερόντιος ἐκ ξίφους,
»Γερῶν μετέσχε παμβασιλέως λόγου.

Ὁ δίκαιος ΑΧΑΖ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἄχαζ Θεοῦ πέφυκεν ἐστὼς πλησίον,
»Ἄχαζ, ὃς εἶπεν· οὐ Θεόν μου πειράσω.

Τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου Σουζδαλίας τοῦ θαυματουργοῦ Ρώσσου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΤΙΤΟΥ τοῦ θαυματουργοῦ.

»Τί τοῦτο, Τίτε; καὶ σὺ λείπεις ἐκ βίου;
»Λείπω μεταστάς, δόξαν οὕτω Κυρίῳ,
»Δευτερίῃ Τίτοιο ἀπὸ ψυχὴν Νόες ἦραν.

Οὗτος ὁ μακάριος καὶ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Τιτος ἀγαπήσας τὸν Θεὸν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ὑπῆγεν εἰς ἓν κοινόβιον καὶ ἔγινε μοναχός, καὶ τόσον ἐπρόκοψεν εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν, ὥστε ὑπερέβη ὄχι μόνον τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ κοινοβίου ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους μοναχοὺς ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Ἔγεινε δὲ καὶ ἡγούμενος καὶ ποιμὴν τῶν λογικῶν προβάτων τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγάπην καὶ πραότητα καὶ συμπάθειαν εἶχεν ὁ τρισόλβιος εἰς τὸ ποίμνιόν του, ὅσην οὐδεὶς ἄλλος ὅμοιος αὐτοῦ. Ἐφυλάχθη δὲ κα-

θαρὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ὡς ἄγγελος Θεοῦ, διὰ τοῦτο ἠξιώθη νὰ γίνῃ καὶ θαυματουργός. Οὕτω λοιπὸν ζήσας, καὶ ἀφήσας τοὺς μαθητὰς καὶ συνασκητάς του, εἰκόνα ἔμψυχον τῆς ἀρετῆς του καὶ ἀσκητικῆς πολιτείας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΑΜΦΙΑΝΟΥ *καὶ* ΑΙΔΕΣΙΟΥ.

»Σῷ συμβυθισθείς, Ἀμφιανέ, συγγόνῳ,
»Ὕδωρ θαλάσσης ἀμφιέννυμαι, λέγε.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγέ. (295), ἀδελφοὶ μὲν ὄντες κατὰ σάρκα ἐκ μητρός, καταγόμενοι δὲ ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Λυδίας. Οὗτοι λοιπὸν ἐλθόντες εἰς τὴν Βηρυττὸν ὡδηγήθησαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν ἅγιον μάρτυρα Πάμφιλον. Ὅθεν καὶ ὡς Χριστιανοὶ παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Οὐρβανόν· καὶ ὁ μὲν Ἀμφιανὸς πρῶτος ἐκήρυξε παρησία τὸν Χριστὸν ἔμπροσθέν του, διὸ καὶ ἔδειραν αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ἐλάκτισαν οἱ στρατιῶται μὲ τοὺς πόδας των· ἔπειτα ἀλείψαντες μὲ ἔλαιον τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, ἔκαυσαν αὐτοὺς μέ τὸ πῦρ, καὶ ὕστερον ἐκρέμασαν αὐτόν. Κρεμάμενος δὲ ἐφαίνετο ὁ ἀοίδιμος ὅλος πρισμένος σχισμένα μὲν ἔχων τὰ πλευρὰ ἀπὸ τὰ πολλὰ λακτίσματα, κατακεκαυμένας δὲ φέρων τὰς σάρκας τῶν ποδῶν του. Ἐπιμένων λοιπὸν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν, ἐρρίφθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἐτελειώθη καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον. Ὁ δὲ ἀδελφός του Αἰδέσιμος κατεδικάσθη νὰ ταλαιπωρῆται εἰς τὰ μέταλλα τοῦ χαλκώματος, τὰ εἰς τὴν Αἴγυπτον εὑρισκόμενα· βλέπων δὲ τὸν ἄρχοντα Ἱεροκλέα νὰ τιμωρῇ τοὺς Χριστιανούς, κατεφρόνησε τὴν ζωήν του, καὶ ἐκτύπησε αὐτὸν μὲ τὴν ἰδίαν του χεῖρα, ὅθεν ἐτιμωρήθη μὲ διάφορα βάσανα· ὕστερον δὲ ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τῆς ἁγίας παρθενομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΑΣ. (1)

»Σεμνή, καλή τε ἡ Θεοδώρα οὖσα,
»Δῶρον προσήχθη εὐάρεστον Κυρίῳ.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Τύρον, ὅτε δὲ ἦτο δεκαεπτὰ

(1) Ἐν δὲ τοῖς χειρογράφοις Συναξαρισταῖς, γράφεται Θεοδοσίας, καὶ εἰ τοῦτο ἀληθές ἐστι, φαίνεται ὅτι ἡ Θεοδοσία αὕτη εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Θεοδοσίαν τὴν ἑορταζομένην κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Μαΐου. Καθότι καὶ ἐκείνη καὶ αὕτη Τυρία ἦτο, καὶ δεκαεκτὼ χρονῶν οὖσα ἐκείνη καὶ αὕτη, παρέστη Οὐρβανῷ τῷ ἄρχοντι.

χρόνων κατὰ τὴν ἡλικίαν, παρεστάθη εἰς τὸν Οὐρβανόν, τὸν ἄρχοντα τῆς Παλαιστίνης καὶ ἐρωτηθεῖσα ἀπὸ αὐτὸν καὶ ὁμολογήσασα τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐδάρη ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐπάνω εἰς τὰ πλευρὰ καὶ εἰς τοὺς μαστούς. Ἔπειτα ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ξίφει τελειοῦται.

»Ὡς κλῆμα τμηθεὶς Πολύκαρπος Κυρίου,
»Τὸν καρπὸν οὕτω πλείονα Χριστῷ φέρει.

Ὁ ὅσιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νικομηδείας ἀσκήσας, ἐν ἔτει ασμ' (1240) *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* (2)

»Ἔφιππος ἄλα, Γρηγόριε, καθάπερ
»χέρσον διῆλθες, ὦ τεραστίου ξένου!

Οὗτος ὁ Θεοφόρος Πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος κατήγετο ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Βιθυνίας· οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ περιφανεῖς, εὐγενεῖς μὲν κατὰ τὸ γένος, εὐγενέστεροι δὲ κατὰ τὴν γνώμην καὶ ἀρετήν· ἀνατραφεὶς δὲ ἀπὸ τοιούτους γονεῖς, δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τὰ παιγνίδια τῶν παιδίων, εἰς τὰ ὁποῖα χαίρεται ἡ νεότης, ἀλλ' εἶχε μελέτην παντοτινὴν τὰ θεῖα λόγια τῶν Γραφῶν· πλὴν δὲν ἐστάθη ἕως αὐτοῦ, ἀλλὰ ἠθέλησε νὰ μάθῃ καὶ τὰ Ἑλληνικὰ μαθήματα, καὶ νὰ διαλέξῃ ἀπὸ αὐτά, ὅ,τι εὕρῃ καθαρὸν ἀπὸ κακίαν· ὅθεν μὲ τὴν φυσικὴν ὀξύτητα τοῦ νοός του, καὶ μὲ τὴν μελέτην καὶ γύμνασιν, εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔμαθεν ὅλα τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα μαθήματα, διὰ νὰ ἠμπορῇ μὲ αὐτὰ νὰ μὴ πιάνεται ἀπὸ τὰς παγίδας καὶ τὰ σοφίσματα τῶν ἐναντίων εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, καὶ διὰ νὰ πολεμῇ αὐτοὺς ἀπὸ μακρὰν μὲ τὰ πτερὰ τῶν λόγων του· ἢ καὶ νὰ τοὺς κτυπᾷ μὲ τὰ ὅπλα τῆς ἐλλογίμου γλώσσης του, ὅταν ἔλθουν κοντὰ εἰς συνομιλίαν.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκαρποφορήθη ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ μαθήματα, ὀγλίγωρα ἦλθεν εἰς αἴσθησιν τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ μὲ τὸ μέσον τοῦ ἑαυτοῦ, ἦλθεν καὶ εἰς αἴσθησιν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐζητοῦσε νὰ εὕρῃ διδασκάλους καὶ ὁδηγούς, εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς· διότι ἤξευρεν, ὅτι τὸ νὰ ζῇ τινὰς μοναχός του, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἄλλα παραδείγματα, εἶναι κινδυνώδες, καὶ ἔχει πολλὰς παγίδας, καὶ ἐπιβουλὰς ἀπὸ τὸν ἐχθρόν· τὸ δὲ νὰ ζῇ τινὰς μὲ πολλούς, καὶ ἐμπείρους εἰς τὴν ἀρετήν, καὶ τὸ νὰ κοιτάζῃ εἰς αὐτούς, ὡς εἰς πα-

(2) Τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου Γρηγορίου, συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ ὁ ὅσιος Ἰωσὴφ ὁ Καλοθέτης, μετέφρασε δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν, ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης. Σ. Ε.

ράδειγμα, παρακινῆται πολλὰ εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς, καὶ ἀνάπτων μέσα του τὸ πῦρ τοῦ ζήλου, αὐξάνει τὴν προθυμίαν, καὶ ἀναβαίνει πάντοτε ἀπὸ τὰ μικρὰ εἰς τὰ μεγαλείτερα καὶ πλειότερα· καὶ διὰ τοῦτο ἐπῆγεν εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα τοῦ τότε καιροῦ Μοναστήρια, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ σχῆμα τῶν Μοναχῶν, δίδεται ὅλως διόλου εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας· μανθάνει τὸν κρυφόν, καὶ ἀόρατον πόλεμον τοῦ διαβόλου, καὶ πῶς νὰ μὴν κτυπᾶται ἀπὸ αὐτόν, ἀλλὰ αὐτὸς μόνον νὰ τὸν κτυπᾷ, καὶ νὰ μὴν πληγώνεται, ἀλλὰ νὰ πληγώνῃ· μανθάνει τὰς προσβολὰς τῶν πονηρῶν λογισμῶν, ὁποῦ κάθε ὥραν πολεμοῦν τὸ ταλαίπωρον γένος τῶν ἀνθρώπων, ἐκεῖ διδάσκονται ποία εἶναι ἡ εἰρήνη τοῦ νοός, καὶ ἡ φύλαξις τῶν λογισμῶν, καὶ ποῖοι ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς εἶναι ἐδικοί μας, καὶ ποῖοι τοῦ ἐχθροῦ· ποῖοι εἶναι ἐκεῖνοι ὁποῦ γαργαλίζουν καὶ ταράττουν τὴν ἀκινησίαν καὶ σταθερότητα τῶν λογισμῶν, καὶ μὲ ποίους λογισμοὺς πρέπει νὰ πολεμῇ καθ' ἑκάστην, καὶ ποίους πρέπει νὰ καταφρονῇ μὲ σοβαρότητα, καὶ εἰς ποίους λογισμοὺς πρέπει νὰ φέρεται μὲ ὑψηλὸν φρόνημα, καὶ ποίους πρέπει νὰ ἀπαντᾷ μὲ ὕπουλον καὶ ψευδῆν φιλίαν.

Ἐκεῖ ἔμαθε πῶς νὰ ἀποτάσσεται, καὶ νὰ ἀποβάλλῃ τὰ αἰσθητὰ ὁμοῦ μὲ τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ ὡραῖα χρώματα, καὶ τὰς ἀπαλότητας τῶν σωμάτων, καὶ ὅλα τὰ ἡδέα καὶ τερπνά, μὲ τὰ ὁποῖα κρημνίζεται τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ νοὸς καὶ πλανᾶται καὶ φαρμακεύεται· ἔμαθε κονόνας καὶ ὅρους τῆς ψαλμῳδίας· κατάστασιν προσευχῆς· φυλακὴν νοός, μέτρα νηστείας καὶ ἐγκρατείας, καὶ ὅτι αὐτὰ τότε εἶναι συγκερασμένα, ὅταν ἔχουν ὁμοῦ καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην. Ταῦτα πάντα συνάγων εἰς τὸν ἑαυτόν του ὁ θεῖος Γρηγόριος, ἐκαρποφόρησε τριάκοντα, καὶ ἑξήκοντα, καὶ ἑκατόν· ἐπειδὴ ποῖον ἔργον ἀπὸ τὰ ἄνω εἰρημένα δὲν ἔπραξε μὲ ἱλαρότητα καὶ ταπεινοφροσύνην, καὶ ἐλευθέραν γνώμην; ἢ ποῖος ἄλλος ἐδυνήθη νὰ ἔλθῃ κοντά του καὶ νὰ τὸν φθάσῃ; ἀξιέπαινος εἶναι ἡ ἀκτημοσύνη, ἡ ταπείνωσις, ἡ ἡμερότης, ἡ χαμαικοιτία; καὶ ποίαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀρετὰς δὲν ἐκατόρθωσεν ὁ ὅσιος οὗτος μὲ κάθε πρέποντα τρόπον καὶ ζῆλον; ποῖον καλὸν ἄφησε, καὶ δὲν ἀπέκτησε; ἢ εἰς ποῖον ἐσυγχώρησε νὰ ἔχῃ τὰ πρωτεῖα ἀπὸ λόγου του, καὶ νὰ τὸν ὑπερέβῃ; Καὶ ἐκεῖνα μὲν ὁποῦ εἶχε κατωρθωμένα δὲν τὰ ἐνόμιζε διὰ τὸ οὐδέν· ἐκεῖνα δὲ ὁποῦ τοῦ ἔλλειπον, ἐσπούδαζε νὰ κερδίσῃ· ὅθεν ἐπληροῦτο εἰς αὐτὸν ἐκεῖνο ὁποῦ λέγει ὁ Ἀπόστολος, τὸ νὰ ἐκτείνεται εἰς τὰ ἔμπροσθεν, καὶ νὰ ἀλησμονῇ τὰ ὄπισθεν, τρέχων διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως.

Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ φθόνος ἀκολουθεῖ πάντοτε εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ

ἔχει τὰς ἀρετάς, μὴ ὑποφέρων ὁ φθονερὸς διάβολος νὰ βλέπῃ τὸν ἅγιον εἰς τοιαύτην νέαν ἡλικίαν, στολισμένον μὲ τόσην γνῶσιν, καὶ σωφροσύνην, καὶ ἀνδρείαν, καὶ πραότητα καὶ τόσον ἀνίκητον ἀπὸ τὰς μηχανὰς καὶ τέχνας του· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, βλέπων τὸν Ὅσιον, πῶς ἦτον τύπος καὶ παράδειγμα ὠφελείας ἔμπροσθεν εἰς ὅλους· τί κάμνει ; καὶ τί μεθοδεύεται ; ὕστερον ἀπὸ τοὺς ὑπερβολικοὺς ἐκείνους κόπους καὶ ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς ὁποῦ ἔκαμνεν ὁ ἅγιος, καὶ ἦτον τὸ σῶμά του ταλαιπωρημένον ἀπὸ τὴν πολλὴν νηστείαν, βάλλει εἰς ὑποψίαν μερικὰ ἀνθρωπάρια διεφθαρμένα, καὶ ἀχρειέστατα καὶ ψευδόλογα, ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Γρηγόριος ἔκλεψε μερικὰ ἱερὰ σκεύη. ὁποῦ τότε εἶχαν χαθοῦν· οἱ ὁποῖοι ἐδυσφήμουν τὸν ἅγιον ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγύρευαν μὲ ὅρκους νὰ βεβαιώσουν τὰς ψευδομαρτυρίας των. Καὶ οἱ ἁπλοῖ καὶ χυδαῖοι, καὶ ἀνόητοι ἄνθρωποι ἐνόμιζον τοῦτο, πῶς ἦτον νίκη τοῦ διαβόλου κατὰ τοῦ Ἁγίου, οἱ δὲ γνωστικοὶ καὶ διακριτικοὶ τὸ ἐνόμιζον δι' ἕνα ἀξιογέλαστον παίγνιον. Ὅμως ὁ θεῖος Γρηγόριος γνωρίζων τὴν ἐπιβουλὴν καὶ τέχνην τοῦ διαβόλου, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ἐπῆγεν εἰς ἄλλο Μοναστήριον, διὰ νὰ μὴν προξενῇ αἰτίαν περισσοτέρας κολάσεως εἰς τοὺς συκοφάντας ἐκείνους· μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐφανερώθη ἐκεῖνος ὁποῦ ἔκλεψε τὰ ἱερὰ σκεύη, καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ὁ διάβολος μὲ ἐκεῖνα ὁποῦ ἐπιχειρίσθη, διὰ νὰ περιπαίζῃ τὸν Ἅγιον, ἐπεριπαίχθη αὐτὸς ὁ ἴδιος, καὶ μὲ ἐκεῖνα ὁποῦ ἐσπούδαζε νὰ πλανέσῃ τοὺς ἄλλους, ἐπλανέθη αὐτὸς καὶ ἔτσι ἔγεινεν ἡ κακία του φανερὰ εἰς ὅλους· διὰ τί πῶς ἦτον δυνατὸν νὰ διδάσκῃ ὁ Ὅσιος τοὺς ἄλλους νὰ μὴν κλέπτουν καὶ νὰ μὴν ἱεροσυλοῦν, ἀνίσως αὐτὸς ἦτον ἱερόσυλος ; αὐτὸ εἶναι τελείως ἀνάρμοστον καὶ ἀσυλλόγιστον.

Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον. Ἡγαίνων ὁ Ὅσιος εἰς τὸ ἄλλο Μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον καὶ ὁ κατὰ σάρκα ἀδελφός του, ὑποτασσόμενος καὶ ἀσκῶν, ἠγωνίζετο πάλιν μὲ τοὺς πρώτους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως· ὅθεν καὶ ἔκαμεν ὑποταγὴν καὶ ὑπακοὴν εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ εἰς τοὺς συνασκουμένους ἀδελφούς, καὶ ὑπέφερε κάθε πολιτείας γύμνασιν, νηστεύων, ἀγρυπνῶν, ψάλλων, προσευχόμενος, ὑπηρετῶν, καὶ ταπεινούμενος· διὰ τοῦτο ἔσυρε εἰς τὴν ἀγάπην του καὶ ὅλην ἐκείνην τὴν ἀδελφότητα· ὡς ὁποῦ ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ ἁπλότης τοῦ ἤθους, καὶ ἡ λιτὴ δίαιτα προξενοῦν ἀγάπην εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ τὰς ἔχει· καθὼς ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡ ὑπερηφάνεια καὶ τὸ σοβαρὸν καὶ αὔθαδες ἦθος γίνονται αἴτια θυμοῦ καὶ μίσους.

Ἀφ' οὗ δὲ διέτριψεν ἐκεῖ πολὺν καιρὸν ἐνεδύθη καὶ τὸ μέγα καὶ Ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ ἔγινε μεγαλόσχημος, ἔπειτα ἐπαρακινήθη πολλὰ ἀπὸ τὸν ἡγούμενον καὶ ὅλην τὴν ἀδελφότητα, διὰ νὰ γένῃ

καὶ ἱερεύς. ὅμως δὲν ἔστεργεν ὁ Ὅσιος νὰ ἱερωθῇ κατ' οὐδένα τρόπον, ὅτι ἤξευρεν ποίαν καθαρότητα καὶ τάξιν καὶ στάσιν, καὶ ποίαν ὑψηλὴν πολιτείαν πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ ἱερεύς· ἀλλὰ παρακινούμενος ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐκ δευτέρου, καὶ τρόπον τινὰ βιαζόμενος ἐσυγκατένευσε, συλλογιζόμενος, ὅτι ἡ εὐπείθεια καὶ ἡ ὑπακοὴ εἶναι θεμέλιον ὅλων τῶν ἀρετῶν· ἔλαβε δὲ τὴν ἱερωσύνην, ὄχι ὡς πρέπουσαν εἰς αὐτὸν (διότι πάντοτε ἐσύντριβε τὸν λογισμὸν τοῦτον τῆς κενοδοξίας)· ἀλλὰ ἐδέχθη τὴν ἱερωσύνην, ὡς μίαν διακονίαν.

Μετὰ παρέλευσιν δὲ τριῶν ἐτῶν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ποθῶν νὰ ἡσυχάσῃ κατ' ἰδίαν· ὅτι ἤξευρε πῶς ἐκεῖνος ὁποῦ εὑρίσκεται εἰς ἡσυχίαν καὶ καταγίνεται εἰς τὴν προσευχήν, αὐτὸς δύναται νὰ γυμνωθῇ ἀπὸ τὴν ὕλην τοῦ κόσμου, μὲ τὸ νὰ γυμνόνωνται ἀπὸ αὐτὴν αἱ αἰσθήσεις του· ὅταν δὲ αἱ αἰσθήσεις γυμνωθοῦν ἀπὸ τὴν ὕλην, τότε καὶ ὁ νοῦς γυμνόνεται ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις, καὶ γυμνωθεὶς ἐμβαίνει γυμνὸς εἰς τὴν θεωρίαν τῶν νοητῶν· καὶ διὰ μέσου τῆς θεωρίας ταύτης, ἀναβαίνει εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ κρεμᾶται ἀπὸ αὐτήν, καὶ διὰ μέσου τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἐντρυφᾷ καὶ χαίρεται εἰς τὴν δόξαν καὶ ὡραιότητα τοῦ Θεοῦ· καὶ τοιουτοτρόπως διὰ μέσου τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, αὐξάνει εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ μέσου τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ νὰ θεωρῇ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, ὥστε ὁποῦ αὗται αἱ δύω, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ, εἶναι μητέρες καὶ θυγατέρες μία τῆς ἄλλης.

Ἀναχωρῶν δὲ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον μαζὺ μὲ τὸν ἀδελφόν του, ἐπῆγεν εἰς ἕνα χωρίον κοντά, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐπιτήδειον εἰς ἡσυχίαν, καὶ διατρίβων ἐκεῖ ἀρκετὸν καιρόν, καὶ ἐλευθερόνων ὀλίγον τὰς αἰσθήσεις του ἀπὸ τὴν ἔξωθεν ὀχλοκρατείαν καὶ σύγχυσιν καὶ ταραχὴν τοῦ κόσμου, ἐζητοῦσεν ἀκόμη ἀνωτέραν ἡσυχίαν· διὰ τί τοιαύτην συνήθειαν ἔχει φυσικὰ ὁ νοῦς, καὶ ὅταν σχολάσῃ ἀπὸ τὰ ἔξω, καὶ γυρίσῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ ἑνωθῇ, ζητεῖ καὶ περισσοτέραν ἡσυχίαν καὶ σχολήν· ἐπειδὴ διὰ μέσου τῆς σχολῆς ταύτης, νοεῖ καθαρώτερα τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· καὶ ὅσον ὁ νοῦς σχολάζει ἀπὸ ὅλα, τόσον ἀναβαίνει καὶ εἰς τὸν Θεόν· ὥστε ὁποῦ ἡ σχολὴ αὕτη καὶ ἡ ἡσυχία, γίνεται ὥσπερ σκάλα τῆς πρὸς Θεὸν ἀναβάσεως· καθὼς ἐκ τοῦ ἐναντίου καὶ ἡ ταραχὴ καὶ φροντίδα, εἶναι κατάβασις ἀπὸ τὸν Θεόν· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ὅσιος ἀναβαίνει εἰς τὸ βουνὸν ὁποῦ εὑρίσκεται κοντὰ εἰς τὸ χωρίον, τὸ ὁποῖον ἐπωνομάζεται τοῦ προφήτου Ἠλία· καὶ ἀναβαίνων ὁμοῦ μὲ τοὺς ἐγχωρίους, καὶ εὑρίσκων αὐτὸ πολλὰ ἐπιτήδειον διὰ ἡσυχίαν, ἀνεβόησε τὸ ρητὸν τοῦ ψαλμοῦ «αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου εἰς αἰ»ῶνα αἰῶνος· ὧδε κατοικήσω εἰς τὸν αἰῶνα. ὅτι ἠρετισάμην αὐτήν.»

Παρευθὺς λοιπὸν ἔπηξε τὴν πενθικήν του καλύβην καὶ ἐκατοίκησεν ἐκεῖ, καὶ γυμνόνων τὸν νοῦν του ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις, καὶ τὰς αἰσθήσεις πάλιν γυμνόνων ἀπὸ τὴν ὕλην καὶ τὴν περιπλάνησιν εἰς τὰ γήϊνα πράγματα, ἐνώθη μὲ τὸν Θεόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἐχωρίσθη ποτέ· καὶ χωρίζων τὸν νοῦν του ἀπὸ κάθε εἶδος νοήματα, γίνεται φίλος Θεοῦ, καὶ Μωϋσῆς δεύτερος, καὶ βλέπει τὰ ὀπίσθια Θεοῦ, καὶ διδάσκεται τί εἶναι αὐτὰ τὰ ὀπίσθια, καὶ ποῖα πρέπει νὰ ζητῇ, καὶ ποῖα νὰ μὴ ζητῇ, μηδὲ νὰ περιεργάζεται· διότι εἶναι συγκεχωρημένον εἰς κάθε ἕνα ὁποῦ καθαρισθῇ, ἢ καὶ καθαρίζεται, νὰ ζητῇ τοὺς μυστηριώδεις καὶ ἀποκρύφους λόγους· δηλαδὴ τοὺς λόγους τῆς θείας προνοίας καὶ διοικήσεως ὅλου τοῦ κόσμου· τοὺς λόγους τῆς σοφίας καὶ ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς δυνάμεως, καὶ ἀπειρίας, καὶ ἀοριστίας, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, τοὺς λόγους τῆς θείας ἐνεργείας, καὶ δόξης, καὶ λαμπρότητος· ὅτι οἱ κεκαθαρμένοι, ἢ οἱ καθαριζόμενοι συγχωροῦνται νὰ ἐζετάζουν αὐτά· ὅμως δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς αὐτοὺς νὰ ἐξετάζουν καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ ὁ λόγος αὐτῆς εἶναι τελείως ἀκατανόητος, καὶ ἀνεπιχείρητος, καὶ ἀνεκλάλητος· διὰ τοῦτο εἶπε καὶ εἰς τὸν Μωϋσῆν ὁ Θεός, ὅτι «οὐδεὶς ὄψεται τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται»· φανερόνων μὲ τοῦτο τὸν λόγον τῆς οὐσίας.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐνώθη μὲ τὸν Θεὸν ὁ Ὅσιος, ἔγινε καὶ φίλος Θεοῦ· καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνα ὁποῦ ἔχουν οἱ φίλοι, εἶναι κοινά, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς ἔκαμε κοινὰ καὶ τὰ Μυστήριά του εἰς τὸν φίλοντου, τὸν θεῖον Γρηγόριον· ὅθεν αὐτὸς ἔγινε θεωρὸς τῶν θεϊκῶν Μυστηρίων, καὶ διδάσκεται τοὺς σκοτεινοὺς καὶ ἀποκρύφους λόγους, καὶ ἀποκαλύπτεται τὴν γνῶσιν τῶν μελλόντων καὶ λαμβάνει δῶρον ἀπὸ τὸν Θεόν, ἄξιον καὶ τοῦ Θεοῦ ὁποῦ τὸ ἔδωκε διὰ μόνην τὴν ἀγαθότητά του, καὶ τοῦ Ὁσίου ὁποῦ τὸ ἔλαβε διὰ τὴν καθαρότητα τοῦ νοός του, καὶ διὰ τὸν πρὸς Θεὸν ἔρωτα· καὶ ὄχι μόνον λαμβάνει τὴν πρόγνωσιν τῶν μελλόντων, ὡς ἔπαθλον τῆς ἀρετῆς του, ἀλλὰ καὶ γίνεται ἐνεργὸς παραδόξων θαυμάτων· διατὶ καθὼς οἱ βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες ἐμπιστεύουσι τοὺς θησαυρούς των εἰς τοὺς πιστοὺς φίλους των, καὶ τοὺς κάμνουν θησαυροφύλακας καὶ κυβερνήτας τῶν ὑπαρχόντων των, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν δίδουν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐκεῖνα ὁποῦ χρειάζονται· ὁμοίως συνειθίζει νὰ κάμνῃ καὶ ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, καὶ οἰκονομεῖ τὰ πάντα μὲ λόγους βαθεῖς καὶ ἀνεκδιηγήτους· ὅθεν καὶ οὗτος ὁ Ὅσιος ἐπειδὴ καὶ ἠγάπησε τὸν Θεόν, καὶ τόσον τὸν ἠγάπησεν, ὅσον ἔπρεπε, καὶ ὅσον ἦτον δυνατὸν εἰς αὐτόν· καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἠγαπήθη ἀπὸ τὸν Θεόν, καθὼς ὑπόσχεται ὁ ἴδιος εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ὅτι ἀγαπᾷ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ φυλάτ-

Πλὴν μὲ ὅλα αὐτὰ δὲν ἔπαυσεν ἡ κακία των· ἀλλ' εὗρον μίαν πόρνην, καὶ πληρώσαντες αὐτήν, τὴν ἔστειλαν εἰς τὸν Ὅσιον διὰ νὰ κάμῃ κάθε τρόπον, νὰ τὸν κινήσῃ εἰς ἐπιθυμίαν, καὶ νὰ τὸν μολύνῃ· ἐπῆγε λοιπὸν ἡ πόρνη εἰς τὸν Ὅσιον καὶ τὸν ἐπείραζεν· ἐλιγύζετο, καὶ ἐγέλα ἄσεμνα, ἔπαιζε, καὶ ἔλεγε πορνικὰ λόγια. Ἀλλ' ὁ Ὅσιος ἐσπούδαζε μὲ νουθεσίας καὶ συμβουλὰς νὰ τὴν σωφρονίσῃ, καὶ νὰ καταπαύσῃ τὰ ἄσεμνα ἐκείνης σχήματα καὶ λόγια· ὅμως ἡ πόρνη ἔμενεν ἡ ἰδία, χωρὶς νὰ ὠφελῆται ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ὁσίου· ὅθεν αἴφνης τῆς ἦλθεν ἕνας κλόνος ἀπὸ τὸν δαίμονα, καὶ εὐθὺς τὴν ρίπτη κατὰ γῆς, καὶ εὔγανεν ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα της, ἔτρεχαν τὰ σίελά της, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας της, καὶ ἔκαμνεν ὅλα τὰ ἄτακτα σχήματα τῶν δαιμονισμένων· τοῦτο βλέποντες ἐκεῖνοι ὁποῦ τὴν ἔβαλαν, ἐμετανόησαν, καὶ ἐπαρακαλοῦσαν τὸν Ὅσιον νὰ τὴν σπλαγχνισθῇ, καὶ νὰ τὴν ἰατρεύσῃ· καὶ παρευθὺς ὁ Ὅσιος χωρὶς νὰ προσμείνῃ νὰ τὸν παρακαλέσωσι καὶ δεύτερον, ὕψωσε τὰς χεῖρας του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ παρακαλῶν θερμῶς τὸν Θεόν, ἰάτρευσε τὴν γυναῖκα, καὶ τῆς ἐπαρήγγειλε νὰ φυλάττῃ εἰς τὸ ἑξῆς σωφροσύνην, διὰ νὰ μὴν πάθῃ κακὸν περισσότερον, καὶ νὰ καθαρίζῃ τὴν κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθεῖσαν ψυχήν της μὲ νηστείας, προσευχάς, καὶ ὅλας τὰς ἄλλας ἀρετάς, καὶ καθοδηγῶν αὐτὴν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μετανοίας, μὲ αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, τὴν ἔστειλεν ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοιουτοτρόπως ἐσωφρονίσθη ἡ πόρνη, καὶ μετανοήσασα διὰ τὴν προτέραν πολιτείαν της, ἐπέρασε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς της μὲ καθαρότητα καὶ καλὴν μετάνοιαν.

Ἀλλ' ἂς εἴπωμεν καὶ ἄλλην μηχανὴν τοῦ διαβόλου ὁποῦ ἔκαμε κατὰ τοῦ Ὁσίου· θέλων ὁ μισόκαλος νὰ ἐνοχλήσῃ καὶ νὰ κακοποιήσῃ τὸν Ἅγιον, ἐκίνησε μερικοὺς κληρικοὺς ὁποῦ ἐφθονοῦσαν τὸν Ὅσιον, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸν ἀρχιερέα τῆς Νικομηδείας καὶ τοῦ εἶπον πολλὰς κατηγορίας καὶ συκοφαντίας διὰ τὸν Θεῖον Γρηγόριον, παντοίους τρόπους μεταχειριζόμενοι, διὰ νὰ κάμουν τὸν ἀρχιερέα νὰ θυμωθῇ ἐναντίον του. Ὁ δὲ Νικομηδείας ἁπλοῦς ὢν εἰς τὴν γνώμην (ἐπειδὴ ἄκακος ἀνὴρ πιστεύει παντὶ λόγῳ) ἐπίστευσε εἰς τοὺς λόγους τῶν κληρικῶν, καὶ θυμωθεὶς πολλά, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὸν Ἅγιον, προστάζων νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν ταχέως. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐνόησε τὴν τέχνην τοῦ διαβόλου, καὶ τὴν συκοφαντίαν ὁποῦ τοῦ ἔκαμον, καὶ βάνων εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους ψωμὶ καὶ ἄλας νὰ φάγουν, τοὺς εἶπε νὰ ὑπάγουν ἀμέσως, ὅτι αὐτὸς ἔχει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἀρχιερέα προτήτερα ἀπὸ αὐτούς· ὅθεν μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀπονενεκρωμένος κατὰ τὸ σῶμα ἀπὸ τὴν πολλὴν ἄσκησιν καὶ ταλαιπωρίαν, καὶ σχεδὸν ἀκίνητος, ἐκαβαλίκευσεν εἰς ἵππον, καὶ ἐπῆγαινε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν ἀρχιερέα μέσον τῆς θαλάσσης· καὶ, ὦ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

τοῦ θαύματος! τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης ὡς νὰ ἔπηξε, καὶ νὰ ἔγινεν ὡς ξηρὰ γῆ, καὶ ἀπέρασεν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος ὁποῦ ἐκάθητο ὁ Νικομηδείας, χωρὶς νὰ βραχοῦν τελείως οἱ πόδες τοῦ ἵππου· βλέπων λοιπὸν τὸν Ὅσιον ὁ Ἀρχιερεύς, πῶς ἤρχετο καβαλάρης ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς ἐν ξηρᾷ, ἐνθυμήθη τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, ὁποῦ ἐπεριπάτησε πεζὸς ἐπάνω εἰς τὰ κύματα τῆς θαλάσσης, καὶ πίπτων εἰς τὴν γῆν, ἐπροσκύνησε δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ λέγων· «Εὐλογητὸς εἶ Κύριε καὶ ὑπερένδοξος, ὅτι σήμερον ἔδειξας εἰς ἡμᾶς »ἄλλον Πέτρον· ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου! πόσοι δοῦλοί σου εἶναι »ἀγνώριστοι εἰς ἡμᾶς, καὶ δὲν τοὺς ἠξεύρομεν, γνωστοὶ δὲ εἰς σέ, »πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ γεννηθοῦν!» καὶ καθὼς ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν ὁ Ὅσιος, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του ὁ ἀρχιερεύς, καὶ τὸν ἀπεδέχθη μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ τιμήν, καὶ σχεδὸν εὐχαριστοῦσεν ἐκείνους ὁποῦ ἐσυκοφάντησαν τὸν Ὅσιον, διατὶ ἔγειναν αἰτία, νὰ ἰδῇ τοιοῦτον Ἅγιον καὶ θαυματουργὸν ἄνδρα· καὶ τὸν ἐπαρακαλοῦσε νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἁμαρτίαν των. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέποντες καὶ ἐκεῖνοι ὁποῦ τὸν ἐδιέβαλον, ἐμετανόησαν, καὶ ζητοῦντες μετὰ δακρύων συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Ὅσιον, τὸν ἐσέβοντο εἰς τὸ ἑξῆς, καὶ τὸν ἐτιμοῦσαν, ὡς ἕνα θεῖον καὶ οὐράνιον ἄνθρωπον, καὶ ὡς θεράποντα καὶ φίλον Θεοῦ, καὶ ὅλοι ὁποῦ ἤκουσαν τὸ τοιοῦτον ἐξαίσιον θαῦμα, ἐξεπλήττοντο καὶ ἐθαύμαζον· ὁ δὲ Ὅσιος ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν καλύβην του, καὶ ἠγωνίζετο μὲ τοὺς συνειθισμένους ἀγῶνας του.

Καὶ ἓν ἀνδρόγυνον ἐμβῆκεν εἰς ἓν πλοῖον, καὶ ἐταξίδευον μὲ καλὸν ἄνεμον· αἴφνης ἦλθεν ἐνάντιος ἄνεμος τόσον σφοδρός, ὁποῦ ἐσύντριψε τὸ πλοῖον καὶ τὸ ἐσκόρπισε· τὸ δὲ καλὸν ἐκεῖνο ἀνδρόγυνον πίπτων εἰς τὴν θάλασσαν ἐπεκαλέσθησαν τὸ ὄνομα τοῦ Ὁσίου, διὰ νὰ τούς βοηθήσῃ, καὶ νὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ὁ δὲ Ὅσιος, ταχὺς ὢν εἰς βοήθειαν, ἐφάνη εἰς αὐτούς, καὶ δίδων εἰς αὐτοὺς χεῖρα βοηθείας, τοὺς ἐλευθέρωσεν ἀνελπίστως ἀπὸ τὸν πνιγμὸν τῆς θαλάσσης, καὶ λυτρωθέντες, ἐπρόσφερον μεγάλας εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς τὸν αὐτοῦ θεράποντα Γρηγόριον.

Ἀλλὰ καὶ ψαράδες ἀπήλαυσαν ἀπὸ τὸν Ὅσιον εὐεργεσίαν· οἱ ὁποῖοι βάνοντας πολλαῖς φοραῖς τὰ δίκτυά των εἰς τὴν θάλασσαν, τὰ εὕγανον κενά· ὕστερον ἐνθυμήθησαν τὸν Ὅσιον, καὶ ἐπικαλεσάμενοι τὸ ὄνομά του μετὰ πίστεως, ἔβαλαν τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ὦ, τοῦ Θαύματος! τόσα πολλὰ ψάρια ἐπιάσθησαν, ὅπου δὲν ἐδύναντο νὰ σύρουν ἔξω τὰ δίκτυα, ἕως ὁποῦ ἦλθον καὶ ἄλλοι ψαράδες, καὶ τοὺς ἐβοήθησαν καὶ τὰ εὔγαλον ἔξω γεμάτα ψάρια· καὶ οὕτω δοξάζοντες τὸν Ἅγιον, ἐκήρυττον τὸ Θαῦμα πανταχοῦ.

Ἀκόμη καὶ ἄλλο θαυμάσιον ἀκούσατε. Μία περίφημος καὶ πλουσία γυνή, ἐλεήμων πολλά, καὶ ἐνάρετος, δὲν ἠξεύρω πῶς καὶ πόθεν ἔτυχε καὶ ἐμβῆκε μέσα εἰς τὰ σπλάγχνα της ὄφις, καὶ ὅσον παρήρχοντο αἱ ἡμέραι, τόσον ἐπρίσκετο ἡ κοιλία τῆς γυναικός, διὰ τί, ὡς φαίνεται, ηὔξανεν ὁ ὄφις μέσα εἰς τὴν κοιλίαν της· αὕτη λοιπὸν καταφρονήσασα τελείως τὰς τέχνας τῶν ἰατρῶν, ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν Ὅσιον, καὶ προσπίπτουσα εἰς τοὺς πόδας του, τὸν ἐπαρακαλοῦσε μετὰ θερμῶν δακρύων καὶ πίστεως, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸ κακὸν ὁποῦ τῆς ἠκολούθησε· καὶ σπλαγχνισθεὶς αὐτὴν ὁ Ὅσιος, ὕψωσε τὰς χεῖρας του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπαρακάλεσε τὸν Θεὸν μὲ πολλὴν ταπείνωσιν καὶ συντριβὴν καρδίας ὥραν ἱκανήν, καί, ὢ τοῦ θαύματος! ἐφονεύθη ὁ ὄφις καὶ ἐξῆλθε νεκρός, καὶ οὕτω ἐλευθερώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τὸν κίνδυνον, καὶ εὐχαριστοῦσε τὸν Θεόν, καὶ τὸν Ὅσιον.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν μία ἀρκοῦδα ἐξῆλθεν ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἀδικοῦσε καὶ ἐζημίονε τοὺς πλησιοχώρους· ὁ δὲ ὅσιος ἐπιτιμῶν αὐτὴν ἀπεδίωξεν ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα· μὲ τὴν ἀρκοῦδαν ταύτην παρομοιάζουν καὶ ἐκεῖνοι ὁποῦ εὐγαίνουν ἀπὸ τὸ δίκαιον, καὶ παραβαίνουν τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ καὶ βλάπτουν καὶ ἀδικοῦν τοὺς πλησίον, τοὺς ὁποίους ἐσωφρόνησεν ὁ ὅσιος μὲ τὰς ἐνθέου νουθεσίας του, καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τὰς ἀδικίας.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐτελείωσε τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας ὁ ὅσιος, καὶ κατὰ τὸ γεγραμμένον «τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μα»κρούς»· γενόμενος πεντήκοντα χρόνων, ἐποθοῦσε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν Κόσμον τοῦτον, καὶ νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν Χριστόν· ὅθεν ἀσθενήσας, καὶ κοιτόμενος, ἐπαρήγγειλλεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ φυλάττουν ἀπαρασάλευτον τὴν καλὴν παρακαταθήκην τῆς πίστεως, καὶ νὰ μὴν ἀφήσουν τελείως τὴν ἄσκησιν, καὶ σταύρωσιν ὁμοῦ καὶ νέκρωσιν τῆς σαρκός, τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθησαν εἰς τὸν Θεὸν νὰ φυλάττουν εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, καὶ ἄλλας τοιαύτας παραγγελίας πνευματικὰς εἶπεν εἰς αὐτούς, καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἀφῆκε τὸ σῶμα τοῦτο, τὴν 2 Ἀπριλίου 1240 ἀπὸ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀφημένον καὶ πρότερον εἰς ὅλην του τὴν ζωήν, καὶ ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστόν ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμή, καὶ προσκύνησις νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ, Γ'., μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΝΙΚΗΤΑ ἡγουμένου μονῆς τοῦ Μηδικίου. (1)

»Ρυσθεὶς βίου Νικήτας, ὡς στρουθὸς πάγης,
»Πτεροῖς νοητοῖς ἵπταται πρὸς τὸν πόλον.
»Νικήταν καλέουσι τρίτῃ ἐπὶ δῶμα Θεοῖο.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἀγαπήσας ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας τὴν ἐγκράτειαν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ ἀπελθὼν ἐκάθισεν εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὴν ἡσυχίαν, ὅπου εἰργάζετο πᾶσαν ἀρετήν· ἐκ τούτων δὲ ὑψώθη καὶ ἔγεινε μέγας καὶ περιβόητος. Καὶ ἐπειδὴ ἐκυβερνᾶτο μὲ τὴν τοῦ λόγου διάκρισιν, ἔγεινε καὶ οἰκονόμος ψυχῶν καὶ πιστὸς ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ· διωχθεὶς δὲ ἀπὸ τὸ ποίμνιόν του παρὰ τῶν εἰκονομάχων, ὡς προσκυνητὴς τῶν θείων καὶ ἁγίων εἰκόνων, κατεδικάσθη εἰς πικρὰς ἐξορίας. Εὐχαριστῶν δὲ εἰς ὅλας τὰς κακοπαθείας, ὅσας ἐδοκίμασε διὰ τὰς θείας εἰκόνας, ἐδείχθη δόκιμος ἀγωνιστής, καὶ ἤλεγξε μὲν τὴν ψυχοβλαβῆ αἵρεσιν τῶν θεομάχων, μὲ τὰς διδασκαλίας του δὲ καὶ τὰς παρακινήσεις του ἔκαμε πολλοὺς νὰ μαρτυρήσωσι διὰ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ὅθεν καὶ διπλᾶς τὰς λαμπάδας ἀνάψας, τῆς ὁμολογίας δηλαδὴ καὶ τῆς ἀσκήσεως, διπλοῦς καὶ τοὺς στεφάνους ἐκ χειρὸς Κυρίου ἐδέχθη, πρὸς τὸν ὁποῖον μεταστάς, ἀνεπαύθη.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΝΙΚΗΤΑ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΜΗΔΙΚΙΟΥ.

Εὐλόγησον Πάτερ,

Καὶ Βασιλεὺς πολλάκις στρατηγοὺς πέμψας εἰς ἀντιπαράταξιν πολεμίων· καὶ μαθὼν πολλὰ πεποιηκότας ἀνδραγαθήματα· καὶ τοὺς ἐχθροὺς κατὰ κράτος ἡττήσαντας, μεγάλοις τούτους τιμήσας τοῖς ἀξιώμασι· καὶ δωρεαῖς ὅτι πλ)ίσταις καταπλουτίσας· παρέθηξε διὰ τῶν τοιούτων, ὥστε μηδὲ τοῦ ἰδίου αἵματος φείσασθαι· μήτε τὴν οἰκείαν προδοῦναι εὐγένειαν· καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἀτιμάσαι ἀξίωμα· ἐπὰν δὲ καὶ ἀγγελίαν λάβοι τῇ ἰδίᾳ σπάθῃ τοὺς στρατηγοὺς ἐναποθανεῖν, ἐμακάρισε μὲν καὶ πάσης ἐνώπιον τῆς βουλῆς ἐπαίνοις κατέστεψεν· οὐκ ἔστι δὲ μέχρι τούτων, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐξ ὁσφύος αὐτῶν ἀνεζήτησε, καὶ ἐγγὺς αὐτοὺς παραστησάμενος μετ' εὐφημίας κατώκτειρε, καὶ τοὺς πατρὶ ἀξιώμασιν ἀντημείψατο· καὶ τὰ φιλοτίμως

(1) Σημείωσαι, ὅτι ἡ μονὴ τοῦ Μηδικίου εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὰ Μουντανία, ὅπου εὑρίσκεται καὶ ἡ μονὴ τοῦ Χηνολάκου, καὶ ἡ τοῦ Βαθέως Ρύακος, καὶ ἡ τῆς Πελεκητῆς, καθὼς ἀνήγγειλαν ἡμῖν οἱ ταύτης ἱστορήσαντες. Ἀντεγράφη ὁ παρὼν Ἑλληνικὸς Βίος τοῦ ὁσίου Νικήτα, παρὰ τοῦ ἐν μοναχοῖς γέροντος Δαβὶδ Σπηλιώτου ἀσκοῦντος ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ ἁγίου Παύλου τῆς νέας Σκήτεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους τοῦ Ἄθω. Σ. Ε.

προσόντα ἐκείνους, αὖθις ἀπεχαρίσατο· καὶ τοῖς οἰκείοις ὑπηρέταις αὐτοῦ ἐναπεγράψατο· οὐ μάτην, ἀλλ' ὡς ἠλπικὼς τοιούτοις ἀποβήσεσθαι τοῦ καιροῦ προϊόντος, οἵους καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν, δυνατοὺς ὑπεραποθανεῖν, Βασιλέως καὶ πόλεως καὶ οἰκείων συμφυλετῶν· ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις τί βούλεταί μοι τουτὶ τὸ προοίμιον, καὶ ἀκουέτω· ὅτι καὶ ὁ σήμερον ἡμῖν ὑπόθεσις τοῦ λόγου προκείμενος Νικήτας ὁ Ἱερώτατος, ὁ τῆς μονῆς τοῦ μηδικίου ποιμαντικῶς καὶ ἐλευθερίως κατάρξας παῖς πνευματικὸς ἐχρημάτισε· πολλῶν καὶ μεγάλων τῆς ὀρθοδόξου πίστεως προασπιστῶν καὶ τρισαρεστέων, οἱ πρὸς Θεοῦ ἐφυλάττοντο, καὶ ὡς ἀστροπηβόλοι κεραυνοί, ἐν καιρῷ ἀπεστάλησαν κατάκαιον λέοντας καὶ ἀναρρίπτοντες εἰς γῆν αἰθιόπων· δράκοντας φυσηθέντας ὑπέρμετρα, καὶ ἐξερευγομένους φθοροποιὰ καὶ θανάσιμα καὶ βρυχομένους ἀνύποιστα, κατὰ τῶν σεπτῶν καὶ προσκυνητῶν εἰκόνων. Ὅτε γὰρ τὸν μονήρη βίον ὑπεισῆλθεν ὁ Ὅσιος καὶ τοῦτον θεοφιλῶς ἤνυε, Γερμανὸς μὲν ὁ ἐν Πατριάρχαις ἀοίδιμος ἐλέγχων τὸν κατάρξατα τῆς αἱρέσεως διὰ τυραννίδος Βασιλέα τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἀπηλαύνετο, καὶ Ἰωάννης ὁ πολὺς τὰ θεῖα δι' ἐγγράφων ἀποδείξεων τὰ αὐτὰ ποιῶν, ἐν Δαμασκῷ διὰ ῥᾳδιουργίας, τὴν χεῖρα ἀπετέμνετο· καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ ἀσεβεστάτου τόκου τοῦ ἀσεβοῦς καὶ ἀσεβῶς κατάρξαντος, στέφανος τὸ τῆς Βυζαντίδος θρέμμα καὶ καύχημα ὁ τοῦ Αὐξεντίου ἐπονομαζόμενος, ταῖς νευραῖς τῶν αὐτοῦ λόγων καιρίως πλήττων τὴν βλάσφημον καὶ κοπρόφυρτον γλῶσσαν, καὶ κατὰ πρόσωπον συχνάκις τοῖς ἐλεγμοῖς ἀποπνίγων, μαρτυρικὸν τὸ τέλος ἑώρα· καὶ μετὰ τούτους ἕτεροι κρείττους ἀριθμῶν ὑπὲρ τοῦ δεῖν προσκυνεῖν τὰς σεπτὰς ἐναπέθανον· ὧν τοὺς βίους καὶ πρὸ τῆς ὁμολογίας ἀκούων τε καὶ ὁρῶν ὁ Ὁσιότατος Νικήτας, ὅπως εἶχον καθαρότητος· ὅπως τε τὸ θεῖον ἐφίλουν· καὶ διὰ ταῦτα πνευματικοῖς κατεκοσμοῦντο χαρίσμασι· προφητείαις καὶ προοράσεσι τὸ μέλλον προγινώσκοντες, καὶ χάριτας ἰαμάτων λαμβάνοντες· ἀνήπτετο ὕστερον δὲ καὶ τῆς εὐσεβείας ὑπεραποθανόντες ἀνήπτετο τῷ καλῷ ζήλῳ, καὶ τῷ Θεῷ κατὰ μόνας ὡμίλει· τούτων παῖς ἀκοῦσαι καὶ μαθητὴς καὶ τοιούτων ἀξιωθῆναι τῶν δωρεῶν· διὸ καὶ τῆς δεήσεως οὐκ ἀπέτυχε· τῆς γὰρ χάριτος τῶν ἰαμάτων οὐκ ἐστερήθη· καὶ μήπω ἀναχθεὶς εἰς τὴν λυχνίαν τῆς ὁμολογίας, ἀλλ' ὑπὸ τὸν μόδιον κρυπτόμενος· τὸν τῆς ὑπακοῆς φημὶ ζυγόν, ὥσπερ διά τινων ὑελίνων ὑμένων, τὸ φῶς τῶν θαυμάτων τοῖς χρήζουσι διὰ προσευχῆς ἐξέπεμπεν· ὕστερον δὲ εἰς ἀνδρείαν φθάσας τὴν πνευματικὴν καὶ ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ἀναδειχθείς, καὶ τὸν τῆς ὁμολογίας ἀνεδήσατο στέφανον.

Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ περὶ τοῦ ἀνδρὸς πρότερον ἐσκιαγραφήσαμεν ἀμυδρῶς πῶς, φέρε δὴ φέρε συνεργῷ τῇ θείᾳ χάριτι χρώμενοι, τελείως διαζωγραφήσωμεν· ἀπό τε τῆς ἐνεγκαμένης καὶ τοῦ γένους ἀρξάμενοι, καὶ οὕτως εἰς τὴν τελείαν κατὰ τὸ ἐφικτὸν διαμόρφωσιν πάσης τῆς αὐτοῦ πολιτείας, καταντήσαντες. Καισάρειαν τὴν ἐν Βιθυνίᾳ, πάντως ἴσασι πάντες, ὡς ὑπεξηρημένην τῶν πλησιοχώρων πόλεων, καὶ οἱονεὶ ἀποτετμημένην διά τε τὸ τοῦ πολίσματος ὀχυρώτατον καὶ ὡραῖον καὶ διὰ τοῦ ἀέρος εὔκρατόν τε καὶ ἐλευθέριον καὶ τὸ κατὰ καιροὺς τῶν ἐπικαρπιῶν ἀφθονώτατον· αὕτη τοὺς γεννήτο-

ρας τοῦ Ὁσίου προσήνεγκεν καὶ ἐξέθρεψεν· οἱονεὶ πολιτάρχας τινὰς ὄντας, καὶ δικαιοσύνης καὶ τῶν λοιπῶν ἀρετῶν ἐπιμελουμένους· καὶ τοῖς χρήζουσι τὰ πρὸς τὴν χρείαν ὅλαις χερσὶν ἀπαντλοῦντας καὶ πρὸ αἰτήσεως· ἦν δὲ τῷ μὲν πατρὶ ὄνομα, Φιλάρετος· ὡς ἐντεῦθεν προμηνύειν τὴν κλῆσιν, τὴν κατὰ Θεὸν αὐτοῦ πολιτείαν, καὶ τὸ φίλτρον τῶν ἀρετῶν· τὸ δὲ τῆς μητρός, οὔτινι δῆλον γέγονεν· ἐπειδὴ γὰρ μετὰ τῶν ἄλλων ὧν ἐκ Θεοῦ εἰλήφεισαν ἤτουν καὶ τὸν παῖδα αὐτοῖς δοθῆναι, ἐτύγχανον δὲ τῆς αἰτήσεως καὶ συνέλαβε μὲν ἡ γυνή, τοῦτον καὶ μόνον τὸν Ὅσιον· καὶ εἰς φῶς ἐξήνεγκε, μόνας δὲ ἡμέρας ὀκτὼ ἔκτοτε διαβιώσασα ἀπεβίω καὶ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· καταλέλειπτο βρέφος ὁ Ὅσιος ἀπορφανισθέν, καὶ οὐ διέγνω εἶδος καὶ κλῆσιν μητρὸς αὐτοῦ· οὔτε μὴν ἑτέροις ἐπιζητοῦσιν ἐσύστερον· μαθεῖν ἐξεῖπεν ὡς μὴ εἰδώς· τίνα δὲ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τῆς Μητρός, καὶ ποία γέγονεν οἰκονομία ἤδη δηλώσει.

Μήτηρ ἦν τῷ πατρὶ ἐν τοῖς ζῶσιν ἔτι τυγχάνουσα· ταύτῃ τὸν παῖδα πρὸς ἀνατροφὴν ἐκδίδωσι· πρῶτον τῷ θείῳ στοιχειώσας βαπτίσματι, ἐκεῖνος δὲ χρόνους τινας ἀπασχολήσας ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ ὥστε τὰ κατὰ τὸν οἶκον εὖ τίθεσθαι· ἐπὶ πλέον τε τὸν παῖδα ἰδεῖν αὐξηθέντα καὶ τῆς περιουσίας γενόμενον κύριον, μετὰ ταῦτα τὸν μονήρη βίον ὑπέρχεται, καὶ τῷ κανόνι τῆς ὑπακοῆς στοιχήσας καὶ τὸν τραχὺν διηνυκὼς μετὰ πόθου περίπατον, ὡς εἰς ἀναπαύσεως πεδιάδα ἐξάγοντα, θεοφιλῶς καὶ ὁσίως τὸν βίον κατέλυσε· τάχα που δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας Νικήτας τότε διέτρεχεν· ἐξεπεδεύθη δὲ τὰ ἱερὰ γράμματα παρὰ τοῦ τότε τὴν ἐπισκοπὴν λαχόντος τῆς προειρημένης πόλεως· ἀνδρὶ οὐ μόνον πολυμαθοῦς, ἀλλὰ καὶ Θεῷ πεφιλημένου, διὰ τὸ τῆς πίστεως εἰλικρινὲς καὶ τοῦ βίου ἀκραιφνές τε καὶ ἀνεπίληπτον· παρ' οὗ καὶ ἀγνώστου σφραγῖδα λαμβάνει· καὶ τῷ τῆς Ἐκκλησίας κλήρῳ ἐγκαταλέγεται· τοσοῦτον ἐπ' εὐφυΐᾳ θαυμαζόμενος, ὡς μὴ μίαν καταλιπεῖν τῶν Ἱερῶν βίβλων ἐν βραχεῖ χρόνου διαστήματι ἣν οὐκ ἐξήτασε διὰ τῆς ἐπιπόνου ἀναγνώσεως καὶ ἐμμόνου· καὶ τὸν θησαυρὸν τὸν ἐν αὐταῖς ἐγγεγραμμένον τῷ ταμείῳ τῆς ἑαυτοῦ καρδίας ἐναπέθετο· τί οὖν τὸ ἐν μέσῳ ; ἐπειδὴ κατὰ τὸν εἰρηκότα ἡ παιδεία Κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὦτα, καὶ τούτου τὰς νοητὰς ἀκοὰς ἤνοιξε· καὶ προσετίθει οὗς, καὶ ποτὲ μὲν ἤκουεν ἐν τῇ βίβλῳ τῆς γενέσεως τοῦ Κυρίου πρὸς Ἀβραὰμ λέγοντος· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ τὰ ἑξῆς· ποτὲ δὲ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ· ὅστις οὐκ ἀρνεῖται πατέρα καὶ μητέρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ· ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ δύναταί μου εἶναι μαθητής· καὶ τῶν Ἀποστόλων λεγόντων· Κύριε, ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· ἔτι δὲ καὶ τοῦ πατρὸς μνήμην ἐλάμβανεν· ὅπως κἀκεῖνος τὰ πάντα χαίρειν ἐάσας, τὴν κατὰ Θεὸν πτωχείαν εἵλετο· κἀκεῖνος τὸν βίον κατέλυσεν, ἐξαίφνης φλόγα λαβὼν ἔρωτος θείου· καὶ ταύτην ἀνάψας, μηδενὸς τὸν κατ' οἶκον φροντίδα ποιησάμενος, ἔδραμεν ἔξω τῆς πόλεως, τὸν σταυρὸν ἀράμενος. ὥςπερ ὁ ἐμὸς Ἰησοῦς ἐπὶ τὸ πάθος ἀπαγόμενος. καὶ κατέπαυσεν εἴς τινα χείμαρρον, κατὰ μεσημβρίας τῆς οἰκείας πατρίδος κείμενον· κἀκεῖσε σπήλαιον εὑρηκὼς ἐν ᾧ κατῴκει τις μοναχὸς ὀνόματι Στέφανος μετὰ τὸν κοινοβιακὸν, τὸν ἡσυχαστικὸν βίον ἐλό-

μενος· τούτῳ τε τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀναθέμενος· καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ διαγωγὴν καὶ συνοίκησιν ἀσπασάμενος, ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ γέροντος, ὁποῖον δὴ εἶναι τὸν ἀποταξάμενον τῷ βίῳ καὶ ταῖς τούτου τύρβαις καὶ περιπετείας· ἐπεὶ δὲ καὶ χρόνον τινὰ μετὰ τοῦ ἡσυχαστοῦ διεβίωσε, καὶ τὴν θέρμην μᾶλλον καὶ μᾶλλον, πρὸς τὰ καλὰ ἐπεδείκνυ, ἐσφάδαξε δὲ καὶ τῇ νεότητι καὶ τῷ πνεύματι· καὶ τοῦτο ὁ γέρων ἑώρα ἐργάτην πρόθυμον· καὶ πρὸς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου αὐτοῦ ἱστάμενον· καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ὥρᾳ καὶ τοῖς μετὰ τὴν ἐνδεκάτην εἰσερχομένοις πάλιν συνεισερχόμενον· οὐκ ἐφθόνησε τῇ προθέσει τοῦ Νεανίου· οὐδ' ὅστις φίλαυτος, καὶ Διδάσκαλός τινος ἐθέλων καλεῖσθαι· τοῦτον ἐφενάκισε διὰ κατοχήν· ἀλλὰ τὰ συντείνοντα συνεβούλευσε καὶ σωτήρια· καὶ ἀρκετὸν ἔφη τέκνον τῆς μετ' ἐμοῦ σοι διαγωγῆς· ὁ Κύριος δώη σοι τὸν μισθὸν τῆς ὑπακοῆς καὶ ἀγάπης· τὸ λοιπὸν συμφέρει ἵνα σεαυτὸν ἐκδῶς τῇ κοινοβιακῇ χαρμολύπῃ· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ἡ χαρά· καὶ ἡ τῆς πρακτικωτέρας διαγωγῆς καὶ διακρίσεως εἴδησις· καὶ ἡ πρὸς τὸν θεὸν κατὰ βαθμοὺς ἀδιάπτωτος ἀνάβασις· ἤκουσεν ὁ προσλαβὼν οὗς τοῦ ἀκούειν· διέκρινε καθ' ἑαυτὸν τὸν τῆς συμβουλῆς καλόν· καὶ μελήσει μηδοὺς, μετ' εὐχῆς ἕξεισιν ἀμεταστραπτί· καὶ ὁδοιπορίας ἅπτεται, Θεὸν ἐπικαλούμενος ὁδηγὸν, πρὸς τὴν τοῦ ποθουμένου εὕρεσιν. Καὶ ἐπειδὴ θέλημα τῶν φοβουμένων ποιεῖ, ὁδηγεῖ καὶ αὐτὸν καταντῆσαι ἀνεκζητήτως, πρὸ τὴν τοῦ Μηδικίου μονήν· ἧς Νίκηφόρος ἦν ὁ Ὅσιος προεστώς· ἀνὴρ τὰ θεῖα πολύς· οὐκ ἄσημος οὐδ' ἀνονόμαστος· ἀλλὰ περιβόητος τὴν ἀρετήν· κινούμενος Πνεύματος Ἁγίου καὶ φερόμενος· καὶ διὰ τοῦτο νίκας φέρων κατὰ παντὸς πνεύματος πονηροῦ· καὶ ὁμολογητὴς μᾶλλον τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ γενόμενος καὶ ἀδόμενος. οὗτος οὖν ὁ ὁηλωθεὶς πατὴρ τὴν τοῦ νεανίου ἄφιξιν μηνυθεὶς καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀφίξεως ἀναμαθών· προμηνυθεὶς δὲ μᾶλλον τῷ πνεύματι, τὴν ὡς αὐτὸν εἰσαγωγὴν, σύντομον διωρίσατο· καὶ ὃς εἰσήγετο δοῦλος ἐλεύθερος, χεῖρας καὶ πόδας καὶ ὄμματα δεδεσμημένος τῆς τοῖς αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας δεσμοῖς· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, πάντα τὰ μέλη τὰ σαρκικὰ καθηλωμένος ἐκ τοῦ φόβου τοῦ Κυρίου. προὐκάθητο ὁ Πατὴρ, καὶ ἡ γερουσία συνεκάθητο· ἡ νεότης παρίστατο· καὶ νέος τοῦ διαβόλου ἀνταγωνιστὴς τοῖς συσκευάζουσι συμπαρίστατο· καὶ ὁ πατήρ, τί σοι φησί, βούλεται τέκνον ἡ πρὸς σοῦ ἡμᾶς τοὺς εὐτυχεῖς καὶ ἁλιτροὺς ἄφιξις ; ὁ δὲ παιδιὰ τῇ φωνῇ πρὸς αὐτόν· ὁ Θεὸς πάτερ Ἅγιε πρός σέ με ἀπέστειλεν, ὅπως ποιμανθῷ παρὰ σοῦ, καὶ τόπον χλόης σωτηριώδους κατασκηνώσω· τὸ λοιπὸν μυστικώτερον μαθὼν τὰ κατ' ἐμὲ, μή μοι κόπους δοκιμῆς λογισμοῖς πάρεχε· ἅπαξ γὰρ σὺν Θεῷ κέκρικα, τοῦ μὴ ἀποληφθῆναι τῆς σκέπης τῆς σῆς ὁσιότητος. Τοῦτον τὸν λόγον ὁ πατὴρ ἀκούσας καὶ ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Πνεύματος πληροφορηθεὶς τὴν τοῦ νεήλυδος καρτερίαν καὶ καὶ κατ' ἀρετὴν προκοπὴν, ὅπως αὐτὸν εἰσεδέξατο καὶ ἐνεκολπώσατο καὶ προσωκειώσατο, οὐκ ἐστιν εἰπῖν· τί δὲ ἄλλ' ὁ πατὴρ μόνος ὡς ἂν εἴπῃ τις καταγοητευθεὶς τῇ διαγωγῇ τοῦ ἀνδρὸς τοῦτον μονομερῶς ἠγάπησεν οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· τοσοῦτον δὲ μᾶλλον ἡ ἀδελφότης πᾶσα τὴν τούτου ἀγάπης ἐξετίμα, ὥστε καὶ τὸν πατέρα πείθειν, διὰ τῆς καθ' ἡμέραν συμφήμου φήμης ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ, προστιθέναι ἀγάπην· πᾶσι γὰρ ἦν ὑπήκοος ἀνυπάκρι-

τος, ὑπομονῆς παράδειγμα, ταπεινώσεως ἐκσφράγισμα, ἐγκρατείας ὑπόμνημα, ἀσιτείας θαῦμα, τοῦ μοναχοῖς πρέποντος βίου, σιωπῶν διδάσκαλος, εἴπέ τις ἂν αὐτὸν ἰδὼν, λειμῶνα καταπεπυκασμένον ποικίλοις καὶ παντοίοις τῶν ἀρετῶν ἄνθεσιν· ὡς δὲ τοῦτον οὕτως ἑώρα ὁ πατὴρ ὑπερεκτεινόμενον, καὶ τῆς καθαρότητος ἀγάπη Θεῷ προσκολλώμενον, δεῖν ἔγνω καὶ πρὸς τὸ τῆς ἱερωσύνης ὕψος ἀγαγεῖν, καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν ἐπιμέλειαν πιστεῦσαι, ὅ δὴ καὶ ποιεῖ.

Λαβὼν γὰρ ὁ ποιμὴν τὸν ἄρνα ἑπόμενον αὐτῷ ἀκάκως, καὶ δίχα τινὸς ἀντιλογίας καὶ ἀμφισβητήσεως, εἴσεισιν εἰς τὸ Βυζάντιον· καὶ τὰ κατ' αὐτὸν κοινοῦται τῷ ἀοιδίμῳ πατριάρχῃ τῷ ἁγιωτάτῳ φημὶ Ταρασίῳ· καὶ παρασκευάζει τῆς ἐπιθέσεως τῶν ἐκείνου χειρῶν, τοῦτον εἰσδέξασθε τὸ τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα· ἐπεὶ δὲ τούτου τετυχήκει, καὶ εὐχῆς καὶ εὐλογίας ἠξίωτο παρὰ τοῦ δηλωθέντος τῶν πατέρων, πείθεται καὶ τὴν τῆς μονῆς ἐπιμέλειαν καταδέξασθαι· καὶ τὰ δεύτερα φέρειν τοῦ πατρὸς Νικηφόρου καὶ συναίρεσθαι οἱ τῶν πόνων, πρὸς ἔσχατον ἤδη κλίναντι γῆρας καὶ ἀσθενήσαντι· καὶ πῶς γὰρ ἔμελλεν ἀντιλέγειν ὁ καὶ μέχρι θανάτου ὑπήκοος· τίνα δὲ τὰ μετὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρὸς ἀγωνίσματα· ἆρα χαῦνα τινὰ καὶ ὑφειμένα, καὶ ζύμης τινος φαρισαϊκῆς προσδεξάμενα φύραμα; οὐμενοῦν· ἀλλὰ ξένα τινὰ καὶ ἀγγελοπρεπῆ· καὶ πολλοῦς ἐφέλκοντα καὶ τῶν ἔξωθεν διὰ τῆς φήμης· ὥς τε ἀφιέναι κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, καὶ τούτῳ συγκαταλέγεσθαι διὰ τῆς ἀποκάρσεως· καὶ δῆλον, ἐκ τοῦ εἰς πλῆθος ἐπιδοῦναι τὴν ἀδελφότητα· πρότερον βραχυτάτην οὖσαν καὶ εὐαρίθμητον· εἰς τοσοῦτον δὲ πέφθακε προκοπῆς, ὅσον καὶ χαρίσματος ἀξιωθῆναι προρρήσεων· καὶ θαυματουργεῖν, ὅτε καὶ βούλοιτο Θεὸν εἰς τοῦτο προσκαλεῖσθαι μαρτυρεῖ μοι τοῖς λεγομένοις, παῖς ἀγρότου τινὸς τῶν τῇ μονῇ γειτνιαζόντων ἄλαλος ἐκ γενετῆς ὤν, καὶ διὰ προσευχῆς αὐτοῦ μόνης, τὴν φωνὴν ἀπολαβών· ὁμοίως καὶ ὁ ὀχλούμενος ὑπὸ δαίμονος μοναχός, καὶ τὴν κέλλαν τοῦ ἀνδρὸς σπεύδων καταλαβεῖν· κωλυόμενος δὲ τὴν εἴσοδον παρὰ τοῦ δαιμονίου, εἰς ὄφιν βλοσυροπὸν καὶ δεινὸν συρίττοντα μεταβληθέντος· ἐπιτιμηθέντος δὲ παρ' αὐτοῦ προγνόντος, καὶ παραυτίκα ἀφαντωθέντος καὶ μηκέτι τῷ μοναχῷ ἐνοχλήσαντος.

Ὡσαύτως καὶ ἕτερος ἀνὴρ ἔτεσι πλείστοις ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ βασανιζόμενος, καὶ τῷ πυλῶνι τῆς μονῆς μετὰ κραυγῆς καὶ σπαραγμοῦ πολλοῦ προσεγγίζων· καὶ τὸν Ὅσιον ἀνακαλούμενος, ὃν καὶ ἑώρα ὠτανεὶ μετὰ ῥάβδου ἐξερχόμενον καὶ τὸν δαίμονα ὡς αἰθιοπά τινα ἐξ αὐτοῦ διώκοντα καὶ εἰς ἔρημον μετοικίζοντα τόπον· καὶ τί δεῖ κατὰ μέρος λέγειν· ἀρκούντων τῶν ῥηθέντων ἀποδεῖξαι τὴν ἐν τῷ ἀνδρὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐνοικοῦσαν χάριν· μετὰ γὰρ τὴν πρὸς Θεὸν μετάστασιν τοῦ τρισολβίου πατρὸς Νικηφόρου τοῦ τῆς μονῆς προεστῶτος, μεθ' ὃν οὕτωσὶ καὶ τὴν σφραγῖδα καὶ τὴν κλῆσιν τῆς ἡγουμενείας κατεδέξατο, βιασθεὶς ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος καὶ τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου τηνικαῦτα τὸν θρόνον τῆς Κων)πόλεως περιέποντος, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅσα καὶ διεπράξατο· ὁπότε καὶ Λέων ὁ ἀρμένιος ἀναξίως τῶν σκήπτρων τῆς βασιλείας ἐπιλαβόμενος, αὖθις ἀνανεώσατο ὁ τρισκατάρατος τύραννος τῆς εἰκονομαχίας τὴν αἵρεσιν μικρὸν ἤδη λωφήσασαν, πρῶτος κατήρ-

ξατο ὁ τὸν νέον Θεοδόσιον τυραννήσας καὶ τῆς βασιλείας στερησάμενος, Λέων ὁ Ἴσαυρος· ἡ μεσημβρινὴ ὄντως σαύρα, ἡ χαμερπὴς καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνατείνασα πυκνὰ δὲ ταύτην ταῖς ὀπαῖς ἐπεισκρύπτουσα· ὁ μέχρι πολλοῦ ὑποκρινόμενος τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀσέβειαν ὕστερον ἐξεμέσας καὶ πάλιν αὐτὸς καταπιὼν ὡς κύων τὸν ἴδιον ἔμετον· οὗτος γὰρ ὑπὸ τοῦ δαίμονος διδαχθεὶς καὶ φρεναπατηθείς, ἐξεφώνησε μὴ δεῖν τὸν Χριστὸν εἰκονίζεσθαι μήτε μὴν ἐν εἰκόνι προσκυνεῖσθαι· οὐ γὰρ περιγράφεται φησι τὸ ἀπερίγραπτον· οὔτε μὴν ὁρᾶται τὸ ἀόρατον· οὐ μόνον δὲ ἐξεφώνησεν, ἀλλὰ καὶ ἐθέσπισεν καὶ τὸν Πατριάρχην ἠνάγκασε τοῖς αὐτοῦ πείθεσθαι φρονήμασί τε καὶ δόγμασι. Γερμανὸς οὗτος ἦν ὁ ἀοίδιμος ὃς μηδόλως πεισθεὶς τοῖς τούτου θελήμασιν ἀλλὰ καὶ ἐλέγξας καὶ παραστήσας κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὰς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ τὰς ἀσεβείας καὶ ἐπειπών, ὡς μάτην ὑπέλαβες ὅτι ἔσομαι ὅμοιος· μετακινῶν ὅρια πατέρων καὶ εὐαγγελιζόμενος παρ' ὃ εὐαγγελίσαντο ἡμῶν ἐκεῖνοι, ἐξωθεῖται τῆς ἐκκλησίας, καὶ ὑπερορίζεται ὁ καλὸς ποιμὴν· ὁρᾷ δὲ λύκον εἰς τὴν τῶν Χριστοῦ προβάτων ἀγέλην εἰσενηνεγμένην· Ἀναστάσιον φημὶ τὸ σκαιόν, ὃς σύμφρων τῷ βασιλεῖ γεγονὸς καὶ ὡσπερεὶ λέων καὶ λύκος ἑνὶ σώματι ἐνσκήσαντες τῷ τῆς Ἐκκλησίας φημὶ εὐσεβεῖ πληρώματι, διεσπάραξαν εἰς πολλὰ οἱ ἀντίθεσσοι, καὶ ἦν ἰδεῖν οἰμωγὰς καὶ θρήνους καὶ βίας καὶ φυγὰς καὶ οὐδεὶς ὁ βοηθῶν· ἐπεὶ δὲ πολλὰ βρυχησάμενος ὁ τύραννος ᾤχετο εἰς χάος, καὶ ἐκλείπων ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπεν, ἕτερος ἀντεισάγεται τῇ πόλει ἐκ κακοῦ κακόν, καὶ τὸ τοῦ λόγου κόρακος ὠόν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἐκ λέοντος βασιλίσκος, καὶ ἀσπὶς ἐκ παρδάλεως, εἰ δεῖ τι καὶ τὰ ἄμικτα ἐντεῦθεν μιγνύειν, καὶ τὰ ἑτερογενῆ συζευγνύειν. Διαδέχεται γὰρ τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ὁ ἐκ τῆς μιαρᾶς ὀσφύος αὐτοῦ μιαρότερος γόνος Κωνσταντῖνος ὁ Καβαλλῖνος ὃν λέγεται μετὰ τὸ γεννηθῆναι, παρὰ τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ τῇ θείᾳ κολυμβήθρᾳ ἐγκαταδυόμενον, γαστρορρυῆσαι παραυτίκα ἔνδοθεν, ὃ καὶ ἰδόντα τὸν ἅγιον, προειπεῖν· ὅτι μεγάλην καὶ πολλὴν δυσωδίαν ἐγκαταμίξει τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ σήμερον βαπτιζόμενος οὕτωσί. ὃ δὴ καὶ εἰς πέρας ἐξέβη· τοσοῦτον γὰρ ἐλύττησε κατὰ τῆς εἰκόνος Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ ὁ ρηθεὶς σκοτεινόμορφος σκύμνος τοῦ αἱμοβόρου λέοντος, ὡς κρυβῆναι μὲν τὸν βρυχηθμὸν ἐκείνου καὶ εἰς λήθην ἐλθεῖν, τούτου δὲ τὰς ὑλακὰς θάνατον λογισθῆναι καὶ ᾅδην καὶ ἀπώλειαν· ἑτοίμα γὰρ φέγγεσθαι ὁ τῆς μαιώτιδος λίμνης ἑπτακαιδεκατοπηχυαῖος κροκόδειλος, τὰς σεπτὰς εἰκόνας εἰδώλα· καὶ τοῦ ταύτας τὴν προσκύνησιν νέμοντας διὰ τὸ ἀφορᾶν εἰς τὴν τῶν πρωτοτύπων ἐντέλειαν, ἑλληνόφρονας καὶ εἰδωλολάτρας, ὁ ἀληθῶς ἰουδαιόφρων, καὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ λόγου, ἀρνητὴς ἀμεταβλήτως· οὐ μόνον ἀπεφθέγγετο, ἀλλὰ καὶ καθόλου ἐδογμάτιζε καὶ σύνεδον ἰδίαν πολυτρόπως καὶ μετὰ χρημάτων καλαμησάμενος ὡς ἂν τίς εἴπει καὶ ὑπὸ τὸ θέλημα ἑαυτοῦ τὸ βέβηλον καὶ ἄθεον ὑφελκύσας, προϋπέγραφέτε καὶ συνέγραφε ψῆφον ἀψήφιστον, καὶ ἀναθέματος καθυπέβαλε τοὺς ἀνηθικοὺς προσκυνητὰς τῶν ἁγίων εἰκόνων, ὁ ἀναθέματος ἄξιος, οὗ καὶ τετύχηκε, καὶ ἦν ἰδεῖν ἔκτοτε τὸν χαρακτῆρα Χριστοῦ καὶ τῆς τεκούσης αὐτόν, ριπτούμενον κατὰ γῆς, καὶ πτυόμενον· πατούμενον· τιτάνῳ χριομέ-

νον· πηλῷ φυρόμενον, παίγνυον προκείμενον· καὶ πάλιν φεῦ τοῦ θεάματος, προδιδόμενον καὶ πάσχοντα καὶ ἀναστανρούμενον ἐν εἰκόνι αὐτοῦ τὸν ἐμὸν Ἰησοῦν· ἀτιτυπούμενον δὲ ἐν τοῖς ναοῖς καὶ τοῖς βασιλικοῖς προστόοις τὸν τοῦ γυπὸς καὶ τοῦ κόρακος· καὶ τῶν ἱπποδρομίαις ἡνιόχων τὰ τέτρωρα, τοσοῦτον δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἁγίων χαρακτήρων ἀπηχθάνετο τῷ τῆς Θεομήτορος τῆς ἐμῆς Δεσποίνης καὶ Κοσμοσώστιδος, ὡς διὰ τοῦ τοιούτου πρὸς αὐτὴν τῶν πιστῶν ποιουμένων τὰς ἱκεσίας καὶ τὰς παννύχους στάσεις· καὶ παρακινούντων μετὰ δακρύων εἰς πρεσβείαν τοῦ Υἱοῦ αὐτῆς καὶ Θεοῦ ὅσον καὶ βλασφημεῖν ἄντικρυς καὶ ἀρνεῖσθαι πάντι αὐτήν, ὡς μὴ δυναμένην μετὰ τὸν τόκον μεσιτείας ποιεῖσθαι ὑπέρ τινος, βεβαιοῦν δὲ τὸν λόγον ὁ ἄλογος πειρώμενος.

Μιᾷ τῶν ἡμερῶν παρισταμένων αὐτῷ τῶν συμφρονούντων, πλήσας φασκόλιον χρυσοῦ καὶ ἐπιδείξας μετάρσιον, πόσου ἔφη ᾧ ἑταῖροι τουτὶ ἄξιον; τῶν δὲ φησάντων ὅτι πολλοῦ· καὶ τάχεις πολλῷ αὖθις ἐκχέας τὰ ἔνδον, καὶ κενὸν αἰωρήσας καὶ ἐπειπών, ἄρτι πόσου; καὶ ἀντακούσας οὐδενὸς ἐτόλμησεν ὦ βραδυτῆτος θείας δίκης, ἐξερεύξασθαι λόγον παράνομον ὁ ἀκάθαρτος, ὅτι οὕτως καὶ ἡ Μαρία ἕως μὲν εἶχε τὸν Χριστὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς, τιμῆς ἦν ἀξία, μετὰ δὲ τὸ τεκεῖν οὐκέτι, ἀλλ' ὡς μία τῶν κοινῶν γυναικῶν τοῖς ὀρθὰ φρονοῦσιν ὡς ἐγὼ λογίζεται· ἐν τούτοις πάντα μετὰ θορύβου, αἱ Ἐκκλησίαι, αἱ ἀγοραί, οἱ στενοποί, τὰ τῶν μοναχῶν καταγώγια, οὓς ἡ μανιώδης ἐκείνη καὶ τῆς ἐμπαθοῦς ζωῆς ἀπολαύουσα χοιρώδης ψυχή, τοσοῦτον ἐμυσάττετο, ὥστε θεσπίσαι μή τινα τοιοῦτον εὑρίσκεσθαι ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, σκοτενδύτας αὐτοὺς ἀποκαλῶν καὶ ἀμνημονεύτους.

Ἐμίσει γὰρ τοὺς πατέρας, καὶ διὰ τὸ ἐγκρατὲς καὶ καταφρονητικὸν τῆς σωματικῆς τρυφῆς καὶ τῶν τοῦ κόσμου δοκούντων καλῶν· πλέον δὲ ὅτι ὑπ' αὐτῶν ἀδεῶς ἠλέγχετο ὡς ἀσεβὴς καὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Χριστοῦ ἀπαγορευτὴς κραταιότατος· διὰ τοῦτο, τοὺς μὲν ἐξορίαις μακραῖς παρέπεμψεν, ἑτέρους λιμῷ ἀπέκτεινεν· ἄλλους βυθῷ θαλαττίῳ ἐναπέπνιξεν· ἄλλων τὰς ῥίνας ἀπέτεμε καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὰς γενιάδας πίσσῃ χρίσας τῷ πυρὶ ἀνῆψεν· ἔστι καὶ οὓς τῷ μαρτυρικῷ τέλει διὰ μυρίων ποινῶν φανερῶς ἀπέδωκε, καὶ διὰ τῆς λεωφόρου συρῆναι τούτους διεκελεύσατο, ροπάλοις καὶ λίθοις βαλλομένους, καὶ τὰ μέλη ταῖς πέτραις διασπωμένους· καὶ τὰς γαστέρας διαρρηγνυμένους, καὶ τὴν ἔσωθεν οἰκονομίαν πᾶσαν ἐκκεχυμένους ἀπηνῶς· καὶ τέλος ριπτομένους, ἐν τοῖς τῶν καταδίκων τόποις· ὧν τὰ πάθη εἰς πιστώσεται, ὁ καὶ ὑπὲρ παθῶν Στέφανος ὁ τοῦ Αὐξεντίου· γνώριμον δν ἄνωθεν καὶ ἐκ προοιμίων φθάσας ὁ λόγος ἐδήλωσεν· γνώριμον ὄντα Θεῷ καὶ Ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις· καὶ τῆς Βυζαντίδος γέννημα καὶ θρέμμα καὶ καύχημα καὶ ἐντρύφημα· τοιαῦτα τὰ τοῦ Κοπρωνύμου βδελυρὰ μετὰ δαιμόνων κατορθώματα. Ἐπεὶ δὲ ἔδει καὶ τοῦτον ποτὲ ἐκ μέσου γενέσθαι, βιαίως τὴν ἀθλίαν ψυχὴν ἀπορρήξαντα. Λέων ὁ τούτου υἱὸς τὴν βασιλείαν διαδέχεται, ἀνὴρ ἀπόνηρος μὲν ὅσον πρὸς τὴν τοῦ πατρὸς πονηρίαν καὶ μοχθηρίαν· καὶ μήτε τινὰ βιασάμενος πρὸς τὴν πατρικὴν τοῦ πατρὸς ἀπιδεῖν θρησκείαν μήτε μὴν ἀποσπάσας αὐτήν, καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ τέλεον τὸ ἀφρόντιστον ἀφοσιωσάμενος· τέως ἐφησυχάζων τοῖς πράγμασιν ὥσπερ τις ἠλίθιος, ἵνα

ἔχοι ἄρχειν ἐπὶ πολὺ· πέντε διῆλθον ἐνιαυτοί, καὶ ἀπεβίω καὶ οὗτος ὁ ἐξημισείας καλὸς βασιλεύς· τὰ δὲ μετὰ τοῦτον, ἐπισκοπῆ τίς θεϊκὴ καὶ εἰρηνικὴ τελεία κατάστασις· δόξης γὰρ ἐν ὑψίστοις Θεῷ οὔσης, ἀπεστάλη καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἡ βασιλεύσασα τότε Εἰρήνη ἡ φιλευσεβὴς καὶ φιλόθεος· καὶ φιλομόναχος καὶ φιλόπτωχος· ἥτις τῶν ρωμαϊκῶν σκήπτρων ἐκ Θεοῦ τυχοῦσα μετὰ τοῦ βλαστοῦ αὐτῆς Κωνσταντίνου, εἰρήνην ἄκραν τῇ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς μοναστηρίοις ἐχαρίσατο, καὶ ταῖς σεπταῖς ἁγίαις εἰκόσι τὴν προσκύνησιν ὡς ἐχρῆν αὖθις ἀπένειμε συνεργὸν ἔχουσα τὸν μέγα ἐν πατριάρχαις Ταράσιον, καὶ τοὺς ἐν ἐξορίαις πατέρας, μετὰ τιμῆς τῆς προσηκούσης ἀνεκαλέσατο, καὶ πληθυσμὸν μοναχῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ συνήθροισε, καὶ μοναστήρια καὶ ἀσκητήρια, καὶ πτωχοτροφεῖα σὺν τῇ ἀνορθώσει τῶν προσόντων καὶ ἕτερα πλείονα ἀνήγειρε, καὶ χαρὰν ἀνυπέρβλητον τοῖς φιλευσεβέσιν ἐχαρίσατο, εἰ καὶ παρωράθη μετὰ καιρὸν καὶ ἐπεβουλεύθη καὶ ταῦτα πρὸς υἱοῦ. Καὶ αὖθις ἀνηγορεύθη μετὰ πλείονος τῆς τιμῆς, τιμωρησαμένη καὶ ἄκουσα πλὴν πρὸς σωφρονισμόν, καὶ δι' ὑπόδειγμα δικαιοτάτης καὶ ἀπροσωπολήπτου βασιλείας, τὸν νεωτερισάμενον τόκον. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ Λάζαρος ὁ φίλος Χριστοῦ τεταρταῖος νεκρὸς κείμενος ἐξυπνίσθη παρ' αὐτοῦ, καὶ τῆς ζωώσεως παραδόξως ἔτυχε πρὸς πίστωσιν τῆς ἀπιστουμένης παρὰ τῶν Ἰουδαίων κοινῆς ἀναστάσεως. Ἀκόλουθον δὲ ἦν καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως διὰ τὴν παράβασιν ἀπαράθραυστον ἐπιτίμιον, τὸ καὶ αὖθις ἀποθανεῖν· οὐκ ἔστι γὰρ ἄνθρωπος ὃς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον· οὐδὲν κενὸν εἰ καὶ ἡ εὐσεβεστάτη Βασίλισσα Εἰρήνη τέλει τοῦ βίου χρῆται κἂν καὶ τῆς υἱϊκῆς ἐπιβουλῆς ἐρρύσθη καὶ εἰς τιμὴν βασιλικὴν αὖθις ἀνεκομίσθη πρὸς ἐλεγμοὺς τῆς ἀσθενείας τῶν παραλόγως ἐπιβουλευόντων, ὅμως τέλει τοῦ βίου καὶ αὕτη εὐσεβῶς παραδίδοται, καὶ μετ' αὐτὴν Νικηφόρος σκηπτοῦχος ἀναδείκνυται· ἀνὴρ τἆλλα μὲν μηδὲν λυμηνάμενος τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ εὐσεβῶς κράτιστα· πλὴν διὰ τὴν ἐκδίκησιν τῆς πατρικῆς ἐπιμοιχομιξίας, ἣν ἐξήλεγχε κατὰ κράτος Θεόδωρος ὁ πολύαθλος ὁμολογητὴς ὁ τοῦ στουδίου καθηγούμενος, καὶ τὴν μετὰ χειρὸς βασιλικῆς ἀποκατάστασιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ ἀνιέρου ἱερέως ἐκείνου Ἰωσήφ, τοῦ τὸν ἄθεον γάμον ἱερολογήσαντος, χωρὶς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς προτροπῆς, οἶμαι μεγάλα τῷ Θεῷ προσκεκρουκώς, οὐκ οἶδα δὲ εἰ καὶ ἐλεηθεὶς διὰ τὴν ὡς φάσιν ἀφθονωτάτην αὐτοῦ χεῖρα τὴν πρὸς τοὺς δεομένους, πλὴν καὶ οὗτος ἀτίμως καταλύει τὸν βίον, χερσὶ Βουλγάρων τὰ θρακῶα κλήματα ληΐζομένων λειφθεὶς ὥς τις παγανὸς ὁ τῶν ρωμαίων Βασιλεύς, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀφαιρεθεὶς καὶ παίγνιον ἐκείνοις καταστάς, αἰσχύνη δὲ καὶ ὄνειδος τῇ τῶν Αὐσόνων ἐπικρατείᾳ. Ἀντεισάγεται δὲ ψήφῳ θείῳ Βασιλεὺς ὁ τὴν τοῦ κουροπαλάτου ἀξίαν, ἐπωνυμίαν κτησάμενος, Μιχαὴλ ἐκεῖνος ὁ εὐσεβέστατος καὶ φιλανθρωπότατος, ὁ τῆς ἀληθείας φροντιστὴς καὶ τῆς εἰρήνης ἐπιμελητής, καὶ τῶν ἐν ἐξορίαις ἐννομώτατος ἐκδικητής, καὶ μᾶλλον τοῦ ἀοιδίμου Θεοδώρου ἀνακαλεστὴς εὐλαβέστατος, καὶ τοῦ ἀνιέρου Ἰωσὴφ διώκτης ἀξιεπαινετώτατος, ὃς δι' ἁπλότητος ἐκουσίου ὑπερβολὴν καὶ εὐεργεσίας ἔνδειξιν προβάλλεται Λέοντα τὸν ἀρμένιον, στρατηγὸν πάσης ἑῴας· ἐκεῖνος δὲ τὴν διπλόην νοσῶν, οὐ

γὰρ ἁπλοῦν εὑρίσκω τὸν τῶν Ἀρμενίων γένος, εἴρηκέ τις πολὺς τὰ θεῖα, καὶ τοῦ καιροῦ δραξάμενος καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἅπαν θωπείαις καὶ ὑποσχέσεσι, καὶ χρημάτων δόσεσι, καὶ χρυσῶν ἐκχύσεσι, ὑφ' ἑαυτὸν ὑποποιησάμενος, κατὰ τοῦ εὐεργέτου τυραννίδα ἐκμελετᾷ καὶ ἀποκαθίσταται.

Ὡς δὲ δῆλον ἐγεγόνει τῷ Βασιλεῖ Μιχαὴλ τὸ ραδιούργημα, καὶ ἀνίατον διέγνω τὸ τεχνούργημα. πρὸς γὰρ ἐκχύσεις ἀφῶρα τὸ τέλος ἐμφυλίων καὶ χριστιανικωτάτων αἱμάτων, διὰ τὴν τῆς παρανόμου ἐφέσεως καὶ ἐπιτυχίας, ἐξίσταται ἑκὼν ὁ ὄντως φιλανθρωπότατος Βασιλεὺς τῶν βασιλικῶν θρόνων, καὶ παραχωρεῖ τοῦτον τῷ τυράννῳ, ἵνα μὴ ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἴδῃ αἷμα ὁμοφύλων σταζόμενον, καὶ ἀντὶ τῶν ἀνακτόρων ἀσπάζεται τὴν μετὰ τῶν μοναχῶν στενοτάτην συνοίκησιν, καὶ ἀντὶ τῆς πορφύρας τὸν ρακώδη καὶ τρίχινον χιτωνίσκον, καὶ τὴν Θεῷ φίλην ἡσυχίαν, πάντως ἀνώλεθρον ἑαυτῷ βασιλείαν προμνηστευόμενος, ἣς ἀναμφιβόλως ἂν καὶ ἐπέτυχε.

Καὶ τὰ μὲν εὐσεβοῦς Μηχαὴλ τοιαῦτα· τὰ δὲ τοῦ τυράννου Λέοντος οἷα ὡς λίαν ἁρπακτικὰ καὶ τοῦ ὅλου σώματος τῆς Ἐκκλησίας, τιμητικὰ καὶ τῷ Θεῷ μισητά, εἰ καὶ τὰ προκαταρκτικά, οὐδὲν τῆς ἀλωπεκῆς ἐκλείποντα, καὶ τῆς τοῦ πολύποδος πολυχρόου ἰδέας διὰ τὴν λήθην τῆς ἄγρας μικρὸν ἀποδέοντα· πλὴν ἄχρι τοσούτου πραγματευόμενα, ὅσον μὴ τὸ δύστροπον αὐτοῦ γνωρισθῆναι τῇ συγκλήτῳ, καὶ τῆς βασιλείας ἀπορραγῆναι, κάλυμμα προτιθεμένου τῆς κακῆς τυραννίδος, τὴν μετ' αὐτὴν ψευδῆ χρηστότητα καὶ τὴν περὶ τὸ σέβας ἐνυπόκριτον ὀρθοδοξίαν, ὡς δὲ κατὰ ῥοῦν αὐτῷ ἐχώρει τὰ πράγματα, καὶ τὰ κατὰ νοῦν ἐπηνένετο, καὶ χρόνος συνήθως τρέχων τὸ ἀστασίαστον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐχαρίζετο, καὶ οὐκ ἦν φόβος ἐπιβουλῆς ἔκ τε τοῦ δήμου καὶ τῆς συγκλήτου, μήτε μὴν ἐξ ἐθνῶν, τότε δὴ τότε ἤρξατο φυσιοῦσθαι ὁ ὑπόγαιος ἀσπάλαξ, καὶ τὴν κεφαλὴν κατὰ μικρὸν αἴρειν, καὶ τὸ στόμα πλατύνειν καὶ ἐξερεύγεσθαι πονηρὰ, κατὰ τοῦ δι' αὐτὸν τὸν ἀχάριστον σάρκα φορέσαντος Υἱοῦ τοῦΘεοῦ, καὶ τῆς προσκυνητῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, οὐ δεῖ λέγων τοίχοις καὶ σανίσι χρωματουργεῖν καὶ διαμορφοῦν τὸν Χριστόν, Θεὸν ὄντα ἀπερίγραπτον καὶ ἀνείδεον ὡς ἄϋλον. Ἀλλ' οὐδὲ τοὺς προφήτας καὶ μάρτυρας· οὔτε μὴν τὰ τούτων λείψανα, σέβεσθαι. τοῦτο μέν, ὅτι παντελῶς ἀλόγιστον καὶ τῆς ἑλληνικῆς τερθρείας ἐφεύρεμα τὸ καλεῖν τὴν κονίαν καὶ τὴν σανίδα καὶ τὸ χρῶμα, Παῦλον ἀπόστολον, ἢ Δαυὶδ τὸν προφήτην· οὐδὲ γὰρ ἠξίου ἁγίους ὀνομάζειν κατὰ τὸν ὁμώνυμον καὶ ὁμόφρονα μικρὸν Λέοντα τὸν ἐξ Ἰσαυρίας, καὶ τὸν ἐκείνου βδελυρώτερον καὶ ἀσεβέστερον τόκον Κωνσταντῖνον τὸν καβαλῖνον, καὶ χριστιανικοτάτους ἐκάλει Βασιλεῖς ὡς τάχα τὴν αὐτῷ δοκοῦσαν πίστιν ὀρθοτομήσαντας, ἀφ' ὧν παρέλαβε καὶ τὴν αἵρεσιν· τοῦτο δὲ ὅτι καὶ θνητοὶ ἄνθπωποι ἦσαν, καὶ νεκρωθέντες, οὐδὲν πλέον ἔσχον τῆς κοινῆς φύσεως ὑπὸ φθορὰν καταντήσαντες καὶ δυσωδίας, ὧν τῶν λειψάνων οἱ ἁπτόμενοι, μιαίνονται· πᾶς γὰρ ὁ ἁπτόμενος νεκροῦ φησὶν ἀκάθαρτος.

Ἐπεὶ δὲ τοιαῦτα φρονῶν καὶ λέγων ὁ ἄνους, οὐ μόνος ἦρκει πρὸ κύρωσιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ κακῶς δοξαζομένων, ἀλλ' ἐδεῖτο καὶ ἑτέρων ἐπιτηδείων, πρὸς τὸ συνιστᾷν τὸ ἀσύστατον αὐτοῦ βούλημα ὡς ψευδές, καὶ ἀνεκοινοῦτο τὴν ἔνδειαν τοῖς ἐν νυκτὶ αὐτῷ ὑπουργοῦσι, μηνυτὴν κακοῦ συνεργοῦ ἀψευδέστα-

τον αὐτὸν τὸν ἀεὶ ψευδόμενον δαίμονα εὐτυχῆ· λέγεται γὰρ μιᾷ τῶν ἡμερῶν σύνουν γενόμενον τὸν τύραννον, καὶ διαλογιζόμενον πῶς εὑρήσει τὸν συνεργήσαντα, ἐπιστῆναι αὐτῷ τὸν Σατανᾶν φαντασιωδῶς, μετὰ φωτεινοῦ τοῦ σχήματος, κατέχοντα ἐκ χειρὸς Ἰωάννην τὸν οὕτως ἐπιλεγόμενον γραμματικόν· ἄνδρα τῷ ὄντι φίλον ταῖς ἀποστατικαῖς δυνάμεσιν, ὡς ψεύδους παντὸς ταμεῖον ὑπέρπληρες, καὶ συνήγορον τοῦ κακοῦ ἐμπειρότατον, καὶ εἰπεῖν. Δέξαι τοῦτον ὦ φίλε μου Βασιλεῦ· ἱκανὸς γάρ ἐστι εἰς τὸ ἀποπληρῶσαι σε τὰ καταθύμια, ὅτι σκεῦος ἐκλεκτόν μου ἐστί· τοῦ δὲ εἰπόντος καὶ παραδόντος ἀφαντωθέντος ἐξαίφνης ὁ τῇ τοῦ σατανᾶ σχολῇ μαθητευθεὶς γραμματικός, προσδέχεται παρὰ τοῦ κρατοῦντος, καὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ μυσαροῦ κατήκοος γίνεται· καὶ πλουτίζεται παραχρῆμα καὶ μετὰ τῶν ἐν ἀξιώμασι τὴν στᾶσιν ἀποκληροῦται, δοὺς πρῶτον ὑποσχέσεις ῥαδίως ἐκπεράναι τὰ δεδογμένα τῷ Βασιλεῖ, διά τε τοῦ εὑρεῖν πλείονας τοὺς συντελέσαντας εἰς τὰ τῆς ὑποθέσεως, καὶ τὸ μή τινα δυνηθῆναι ταῖς αὐτοῦ πιθανολογίαις ἀντιστῆναι τῶν ὅσοι πρὸς διάλεξιν ὑπαντήσειεν· ἤσθη τούτοις ὁ φρενόληπτος Βασιλεύς, καὶ μὴ μέλε εἶπεν ἑταῖρε πειρῶ τέως ἐφευρίσκειν τοὺς συμφρονήσαντας, καὶ τοῖς ἐν ἄλλοις ἔξεις κἀμὲ συνεργόν.

Βραχὺς ὁ καιρός, καὶ ὁ τοῦ Λέοντος χαμαιλέων σύμφρονας παρίστησιν τῷ τυράννῳ· ἐκ μὲν τῶν τῆς Συγκλήτου, Ἰωάννης ᾧ τὸ ἐπίκλην Πτέκτας, καὶ Εὐτυχιανόν· ἐκ δὲ τῆς ἐκκλησίας Ἀντώνιον τὸν Συλαίου· ἐκ δὲ τῶν ἐν μοναστηρίοις, Λεόντιον τινα, καὶ Ζωσιμᾶν· ὡς παρὰ πόδας μετὰ τὸ συμφληναφῆσαι φωρατὸς εἰς μοιχίας γενόμενος καὶ ἄλους, τὴν ῥίνα τμηθεὶς καὶ τῆς ἀπονοίας ἀγχόνῃ συσφιχθεὶς τὴν ἀθλίαν ψυχὴν βιαίως ἀπέρριψε, τῆς θείας δίκης ἐνταῦθα μὴ μελησάσης ὡς εἴωθεν· οὓς ἰδὼν ὁ λεοντόθυμος καὶ ἀγαασθείς, καὶ πότον τελέσας μετ' αὐτῶν ἐν ἑσπέρᾳ, καὶ τὴν ἰδίαν βουλὴν ἀνακοινωσάμενος, συμβουλὴν δέχεται μετὰ τὴν ἕω καλέσαι τὸν πατριάρχην μετὰ τῶν συλλειτουργῶν αὐτοῦ καὶ παντὸς τοῦ κλήρου, ναὶ μὴν καὶ τοὺς προεξάρχοντας τῶν μοναστηρίων οὐ τῶν ἐν πόλει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξωθεν καὶ πλησιοχώρων, ὥστε πάντας ἀπαντῆσαι τάχιον πρὸς τὰ ἀνάκτορα ἀκουσομένους ὑποθέσεώς τινος ῥηθησομένης ἐξ ἀνάγκης τῷ Βασιλεῖ. Καὶ εἰ ἐλεύσονται εἶπον σὺ μὲν κατάρχου τῶν λόγων ἡμέρως, ἡμεῖς δὲ ἀπορίαις δυσλήπτων προβλημάτων, τὰ στόματα αὐτῶν συντόμως ἐμφράξομεν, καὶ ἔστω σοι παραυτίκα λαβὴ εὐλογοφανὴς εἰς τὸ θεσπίσαι τὸ βουλητόν σοι, καὶ εὐπαράδεκτον τοῦτο θέσθαι πᾶσι τοῖς ὑπὸ χεῖραν. Ἀρεστῆς οὖν δοξάσης τῆς συμβουλῆς μετὰ τὸν ὕπνον καὶ τὸ πέρας ταύτης ἐπιτείνεται, καὶ ἀθροίζεται πρὸς τὰ βασίλεια πᾶς ἱερατικὸς σύλλογος, καὶ ἡ τῶν μοναχῶν ἔγκριτος καὶ ἐξάρχουσα συμμορία· προηγεῖται δὲ ὅλων ἡ οὐρανομήκης κεφαλή, ὁ θεοπρόβλητος φημὶ καὶ μέγας ἀριστεὺς Νικηφόρος ὁ πατριάρχης, οὐ μόνον οὐκ ἀγνοήσας τὰ μελετηθέντα τῷ Βασιλεῖ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, νυκτὸς ἐκφωραθείς· ὅμως τοῦ Βασιλέως ἔωθεν προκαθήσαντος κατὰ τὸ εἰωθός, καὶ τοὺς συμμύστας πλησίον ἑαυτοῦ που κατακρύψαντος τῷ πατριάρχῃ πρῶτον τὴν εἴσοδον ἐπιτρέπεται, καὶ ὃς εἰσήει καὶ συγκαθεδρίας ἠξιώσατο· τὴν δὲ κατὰ μόνας ὁμιλίας οὐ κατεδέξατο, καίτοι γε ἀ-

ξιούμενος ἀκοῦσαι. Ἀλλὰ κάλει φησὶ Βασιλεῦ καὶ τοὺς σὸν ἐμοί, καὶ τῶν δεδογμένων σοι πάντες ἀκουέτωσαν.

Τούτου δὲ γενομένου καὶ πάντων εἰσιόντων μετὰ παραστήματος ἀπτοήτου, χωρὶς μέν τοι τῶν καταρχόντων μοναχῶν τῶν ἔξω τῆς πόλεως μοναστηρίων· τοῦτο προστάξαντος τοῦ τυράννου δι' ἐλπίδα δευτέρας ἐπιτυχίας. Ὁ πατριάρχης προφθάσας τὴν βασιλικὴν δηλητηριοφόρον γλῶσσαν, ἐξεφώνησε· πατέρες καὶ ἀδελφοὶ εἴπατέ μοι δύναται τὸ μὴ ὂν καὶ τὸ μὴ ἱστάμενον πεσεῖν; ἀνταποκριθέντων δὲ πάντων τό, οὔ· αὖθις ἐπιλύων διὰ δευτέρας ἐπερωτήσεως τὸ αἰνιγματῶδες ἔφησεν· ἔπεσον αἱ ἅγιαι εἰκόνες ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν Ἰσαύρων, ἢ οὔ· γνούς δὲ τὴν ἐρώτησιν τοῦ πατριάρχου ὁ Βασιλεὺς ὅπως φέρει ἐλεγμοῦ, προφθάνει καὶ αὐτὸς τὰς τῶν ἐπερωτομένων γλώσσας, καὶ τῇ χειρὶ κατασιγάσας πρὸς μὲν τὸν πατριάρχην, τὸν λόγον οὐκ ἀποτείνεται· ἑώρα γὰρ τὸ βέλος ἐν κυκλωτερεῖ τόξον ὅσον οὔπω κατ' αὐτοῦ ἀφιέμενον καὶ τὴν καιρίαν ἀπειλοῦν, καὶ φεύγων τὴν ἄλλην ἐτρέπετο· πρὸς δὲ τὸ συλλεχθὲν πλῆθος, τοιαῦτα μεθ' ὑποκρίσεως ἀποφθέγγεται. Ἐγὼ μὲν ὦ παρόντες καὶ τοῦ αὐτοῦ δόγματος ὑμῖν μετέχω, καὶ τῆς αὐτῆς πίστεως, καὶ προσκύνησιν τῶν εἰκόνων ποιοῦμαι· καὶ ἰδοὺ ἐνώπιον ὑμῶν ἐκβαλὼν ἐγκόλπιον ἐξεικονισμένον, προσκυνῶ καὶ ἀσπάζομαι· ἀλλὰ νῦν ἐξανέστησαν ἄνδρες σοφοί τινες καὶ πολλοὶ τὰ θεῖα, βίον ἀκηλίδοτον ἔχοντες οἷς καὶ αὐτὸς προσμαρτυρῶ τὸ ἀνεπίληπτον, ὡς ἐρευνητὴς ἀκριβὴς τῶν κατ' αὐτοὺς γεγονώς λέγοντες μὴ εἶναι ταύτην τὴν ὀρθὴν πίστιν ἣν ἡμεῖς σέβομεν ἀλλ' ἐθνικήν τινα καὶ πεπλανημένην· ἑτέραν δὲ ἣν αὐτοὶ πολλὰ καμόντες διέγνωσαν· βούλομαι οὖν παραχθῆναι αὐτοὺς μέσον ὑμῶν καὶ διάλεξιν ποιήσασθαι· καὶ οἱ μὲν εὑρεθῶσιν ἐκεῖνοι τὰ κρείττω λέγοντες καὶ ἡμῖν ἕως ἄρτι ἀγνοούμενα, τοῖς ἐκείνων ἐξ ἀνάγκης συνθώμεθα καὶ στοιχήσομεν· εἰδ' ἡμεῖς πάλιν ἐμμενοῦμεν οἷς παρελάβομεν. Οὕπω τὸ τέλος εἶχεν τὰ λεγόμενα καὶ διεγνωσθέντα ὅπως φέρει τῆς κακονοίας, οὐδόλως ἀνεκτὰ ἦσαν τοῖς πατράσιν, ἀλλ' ὁμοῦ πάντες καὶ καθένας ἐβόησαν· ἔγνωμεν τὸ ραδιούργημα βασιλεῦ καὶ τὴν κρυπτουμένην καὶ ὑποκρινομένην σκηνήν, οὐκ ἠγνοήσαμεν· μάτην ζητεῖς τὴν διάλεξιν τῇ ἐξουσίᾳ χρώμενος, καὶ ταύτην συνεργὸν μετὰ τὴν ἧτταν τοῖς συμμύσταις ἀφοσιωσάμενος· προανηρέθη παρὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, πᾶσα συζήτησις καὶ τῷ δοκεῖν δικαιολογία περὶ τοῦ μηδεῖν προσκυνεῖν τὰς σεπτὰς εἰκόνας ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βλασφήμων Βασιλέων Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου διεγνώσθη ἡ ἀλήθεια· ὑπερυψώθη τὸ ἐπέκεινα παντὸς ὑψώματος· προσκυνεῖται καὶ εἰς αἰῶνας προσκυνούμενον ἔσεται πᾶν ἐκτύπωμα θεῖον οὐδεμία χρεία τῆς περὶ τῶν τοιούτων διαλέξεως· σὺ τῶν δημοσίων μόνων τέταξαι λογιστὴς καὶ κριτής, τῶν δὲ περὶ τοιῶνδε ζητημάτων, ἡ Ἐκκλησία καὶ ταύτης προκαθήμενος· ἀλλὰ καὶ ἐγὼ φησιν ὁ εἰς πολλὰ μεταμορφούμενος πρωτεύς, τέκνον τῆς Ἐκκλησίας· καὶ οἱ Πατέρες, εἰ τέκνον τῆς Ἐκκλησίας, τάχ' ἂν τοῖς Πατράσιν ἐπείθου. Καὶ ὁ ποικιλότροπος, ἀλλ' οὐ μόνον τέκνον, ἀλλὰ καὶ μεσίτης· καὶ τις τῶν πατέρων ἀντεβόησεν, οὐκ ἔστιν ὡς φῂς, ἀλλὰ τυραννὶς τὸ φαινόμενον· εἰ γὰρ μεσιτεία ἦν, οὐκ ἂν τοὺς μὲν κακῶς ἐλέγχοντας εἶχες κρυπτομένους παρὰ

σεαυτῷ· τοὺς δὲ καλῶς ἐξωθῇς, καὶ τοῖς σιωπὴν αὐτοῖς ἐπεμήνυες, εἰμὴ βούλοιντο τὰς σοφῶν κεφαλὰς ἀπολέσαι· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ἦν, αἱ μαρτυρίαι ἐκ τῶν θείων γραφῶν, τάχα καὶ ὑπὲρ ποταμοὺς ἐξεχύθησαν· ἀλλ' ἔβυσας ὡς ἀσπὶς τὰ ὦτα σου καὶ οὐ βούλει ἐπακοῦσαι· διὰ ταῦτα γνωστὸς γεγονώς, οὔτε σὺ ἀποκρίσεως ἀξιωθήσῃ, οὔτε οἱ σὺν σοί· καὶ οὕτως μὲν καὶ ὑπὸ τοσούτων ἐλεγχόμενος ὁ παράνομος, ὑπεκρίνετο τέως τὸ μακροθυμεῖν.

Ὀπηνίκα δὲ καὶ Θεόδωρος ὁ στουδίτης, ὁ διάπυρος ὢν τῆς ἀληθείας ζηλωτὴς τοὺς πολλοὺς διατεμών, ἔστη ὡς ἄλλος Δαυὶδ κατὰ τὸν Γολιάθ· καὶ ἐξεβόησεν· οὐκ ἔξεστί σοι Βασιλεῦ παραλύειν τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θεσμούς· ἀκούεις γὰρ καὶ τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, πρῶτον Ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς καταρτισμὸν τῶν Ἁγίων, καὶ οὐ προσέθηκε καὶ Βασιλεῖς· μάτην οὖν βιάζεις ἡμᾶς καὶ οὐκ ἀκουσόμεθα σου.

Τότε τῷ θυμῷ ὑπερζέσας μεθ' ὕβρεως τῶν ἀνακτόρων προσέταξεν ἐξαχθῆναι, καὶ τοὺς μὲν τῶν Ἀρχιερέων ὅσοι τοῦ δυτικοῦ κλίτους ἦσαν, ἐξορίστους παρέπεμψε πρὸς τὰ τῆς Ἀνατολῆς νοσωδέστερα μέρη. τοὺς δ' αὖ ἐκ τῆς ἕω πρὸς τὰ τῆς Δύσεως, τοὺς δὲ μοναχοὺς ἐν ταῖς ἰδίαις μοναῖς ἐναπέκλεισε, πρόσταγμα θεὶς τὸν εὑρισκόμενον ἔξωθεν, ἢ εἰσάγοντα ἑτέρους καὶ προσομιλοῦντα περὶ τῆς προσκυνήσεως τῶν σεπτῶν εἰκόνων, κεφαλικὴν ὑφίστασθαι τὴν τιμωρίαν· τὸν δὲ στερρὸν Στουδίτην παραυτίκα ὑπερορίζων μανικῶς ἀπεφήνατο μὴ ἰδεῖν τὴν βασιλεύουσαν ἄχρι τῆς βιοτῆς αὐτοῦ· ἐπεὶ δὲ τὸν ἴδιον θυμὸν μικρὸν ἐθεράπευσε, προστάσσει καὶ τοὺς προεστῶτας τῶν ἔξωθεν μονῶν εἰσαχθῆναι μεθ' ὧν ἦν καὶ ὁ θαυμαστὸς τῷ ὄντι Νικήτας δι' ὃν καὶ τὸν τοσοῦτον τοῦ λόγου προκατεβάλλομεν θέμεθλον, ἵνα δείξωμεν ἀληθῶς ὁποῖον στύλον ἡ ὀρθόδοξος πίστις ἑαυτῇ ὑπηρείσατο.

Ἅμα γοῦν τῷ προστάγματι ὁ γεννάδας πρῶτος εἰσήρχετο, ὥσπέρ τις κριὸς ἐπίσημος ἀγέλης προβάτων προσδεύων, τῶν λοιπῶν ἑφεπομένων, πρὸς οὓς ἐμβλέψας ἤμερον τάχα ὁ ἀνήμερος θήρ, θωπευτικοὺς ἐπηφίει τοὺς λόγους, οὐδὲν κενὸν οὐδ' ἀλλόκοτον ὑμᾶς ἐπιζητῶ πνευματικοὶ πατέρες, κἂν παρὰ τῶν θρασέων ἐκείνων καὶ ἀναισχύντων, οὓς ἑωράκατε ἐξελθόντας, ἀφρόνως τοῦτο ἐπερκαλῶμαι. Διδάσκει γάρ με τἀληθὲς ἡ Γραφὴ λέγουσα· «Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ »δεῖ προσκυνεῖν·» οὐχὶ ἐν εἰκόσι χρωματικαῖς ἐμπεριγράπτως καὶ σανίσι μικραῖς· πρὸς ταῦτα τὰ ῥήματα μηδὲ μικρὸν περιμείνας ὁ Ὅσιος, ἀνεκραύγασεν ἠγνόησας παντελῶς τὴν δύναμιν τοῦ γραφικοῦ ρητοῦ, παράνομε Βασιλεῦ καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐρρέθη, καὶ τὴν μετὰ σαρκὸς παρουσίαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀναμφιβόλως ἀρνῇ, μεθ' ὧν καὶ οἱ λοιποὶ τὸ αὐτὸ ἐξεβόησαν· ὡς δὲ τὸν θροῦν καὶ αὖθις ἐώρακε, καὶ ἐκ πρώτης ἀφῆς διέγνω ἑαυτὸν καταπαλαιόμενον, θυμομαχήσας συνήθως· καὶ τοὺς λοιποὺς μέν, εἱρκταῖς παραπέμπει. Τὸν δὲ Ὅσιον Νικήταν ὡς προπαρρησιασμένον, ἐν φυλακῇ τῇ ζοφωδεστέρᾳ καὶ δυσωδίας μεμεστωμένῃ, ὅπως τάχιον μὴ φέρων· δεδίδακτο γὰρ ὁ πανώλης παρά τινος τῶν ὑπ' αὐτόν, φύσει ἀηδιζόμενον εἶναι τοῖς τοιούτοις τὸν Ἅγιον, ἀπορρη-

ξει τὴν ψυχήν· ἐπεὶ δὲ πᾶν τὸ πλήρωμα τῶν ὀρθοδόξων ἐκ ποδῶν ἐποιήσατο, παραυτίκα καὶ τὸν Πατριάρχην Νικηφόρον τοῦ θρόνου καταβιβάσας, καὶ ἐν τοῖς ἀντίπεραν τῆς βασιλευούσης μέρεσιν, πρός τι μετόχιον ὑπερορίσας, Θεόδοτόν τινα αὐτῷ ὁμοφρονήσαντα. τὸ ἐπίκλην θυμελικὸν ὁ θυμομάχος εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν ἀνάγει θρόνον ἀνθρωπάριον δυστυχέστατον καὶ ἀφελείας σύντροφον· παίγνιον τοῖς πᾶσιν ὂν καὶ καὶ ὑπόθεσιν γέλωτος· δοῦλον τῆς μυσαρᾶς ἡδονῆς, γύναιον ἐπείσακτον ἔχων διὸ ἐν τῇ κοίτῃ αὐτοῦ, προφάσει νοσηλείας νεφρίτιδος· τὸν τοιοῦτον ὁ' ὡς ἔφημεν ἀνάξιον εἰς τὸν θεῖον θρόνον ὁ ἄθεος Ἄναξ, συναθροίζει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἰδίαν σύνοδον. Ἰουδαϊκὸν ἄλλο συνέδριον· καὶ ἐπεὶ μεμαθήκει τινὰς τῶν Ἀρχιερέων τῶν μὴ συμφρονούντων αὐτῷ, ἀνιόντας, πρῶτον μὲν προστάττει τούτους κατὰ γῆς ριφέντας λὰξ κατὰ σπλάγχνων πληγῆναι, καὶ ἀνεγερθέντας, πὺξ κατὰ κόρρης, τὸ αὐτὸ παθόντας, ἀτίμως ἐξωσθῆναι. Ἔπειτα δὲ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ ἀναθέματι καθυποβάλλει τοὺς Ὁσίους Πατέρας, ὁ ἀναθέματος καὶ λιθασμοῦ ἄξιος ἱερόσυλος νέος Ἄχαρ· καὶ οὕτως ποιήσας, κατεισιν εἰς τὰ βασίλεια· δοὺς ἄδειαν τῷ ἀγοραίῳ καὶ δημώδει ἀθροίσματι, τὸ ἀσεβὲς αὐτοῦ δόγμα παντα χοῦ ἀδεῶς ἐκδιδάσκειν, καὶ τὰ τῶν Πατέρων μυκτηρίζειν, καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς εἰσιέναι, καὶ πᾶσαν χλεύην καὶ ὀνειδισμὸν καὶ ἐμπαίγματα κατὰ τῶν μοναχῶν ἀποδείκνυσθαι· ὡς γὰρ ἔφημεν τοῦ καρτερικωτάτου Νικήτα ἐμβληθέντος εἰς ζοφώδη καὶ δυσώδει φυλακήν, καὶ ἐν πολλαῖς ἡμέραις ἐκεῖσε κακοπαθοῦντος, εἰσήεσαν καθ' ἡμέραν πολλοὶ τῶν χυδαίων· τί μὲν οὐ λέγοντες, τί δὲ οὐ πράττοντες, τῶν ὅσα ψυχὴν εἴωθε λυπεῖν καὶ ταῦτα θεοφιλῆ· μάλιστα δὲ τῶν ἄλλων Νικόλαός τις νεανίας ἀκαιρολογίαις χαίρων καὶ τῇ ἀθυροστομίᾳ ἐγκαυχώμενος, καὶ ταῖς αἰσχρολογίαις ἐφηδυόμενος, πολὺν τῷ Ἁγίῳ τῆς θλίψεως τὸν κλύδωνα ἔφερε· καὶ τάχ' ἂν οὐ λώφησις γέγονε τοῦ πειρασμοῦ, εἰμὴ Θεὸς ᾠκονόμησε πρὸς τὴν τοσαύτην ὑπομονὴν τοῦ δούλου αὐτοῦ ἀπιδών, ξένον τι καὶ ἐξαίσιον· ἐν μιᾷ γὰρ τῶν νυκτῶν καθεύδων ὁ τῆς ἀταξίας θησαυροφύλαξ Νικόλαος, ἔδοξεν ὁρᾷν τὸν ἑαυτοῦ πατέρα πρὸ μικροῦ τὸν βίον ἀπολιπόντα, ἐπαπειλοῦντα αὐτὸν καὶ λέγοντα· ἔα· μηδέν σοι καὶ τῷ Δικαίῳ τούτῳ, ἵνα μὴ κἀγὼ ἐνταῦθα κολάσει ὑπόδικος γίνομαι, διὰ τὴν ἀπαιδευσίαν τὴν σήν· καὶ σὺ ἐπιμένων Δαίμονι παραδοθῇς δι' ὅλης σε τῆς ζωῆς τιμωρουμένῳ· ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤκουσεν ὁ Νικόλαος παρὰ τοῦ πατρός, ἃ καὶ ὁ πάλαι Πιλάτος κρίνων τὸν ἐμὸν Ἰησοῦν παρὰ τῆς γυναικός, τοῦ ὕπνου ἐξεγερθείς, οὐκ ἔτι τῷ Ἁγίῳ τὴν ὄχλησιν ἐποιήσατο· ἀλλὰ καὶ τοὺς λοιποὺς διεκώλυσε τὸ ὄναρ ἐπειπών· καὶ συμπάθειαν ἐξητήσατο, καὶ ταύτην τυχών, τοῦ λοιποῦ ἐν σωφροσύνῃ διῆγε.

Μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν διαβληθεὶς τῷ Βασιλεῖ ὡς εἴη Νικήτας ὁ τοῦ Μηδικίου διδάσκων καὶ ἐν τῇ φυλακῇ πολλοὺς καταφρονεῖν τοῦ σοῦ προστάγματος, παραδίδοται πρὸς ἐξορίαν ἀνδρί τινι στρατιώτῃ σκληρῷ καὶ ἀσυμπαθεῖ· καὶ ἐξάγεται πεζῇ βαδίζων ὁ τῆς εὐσεβείας πρόμαχος καὶ εἰς κώμην τινὰ Μασαλεὼν ἐπωνομασμένην καὶ πρὸς τὰ ἀνώτερα τῆς Ἀνατολῆς μέρη διακειμένην· οὕπω δὲ ἐκεῖσε τελέσας ἡμέρας πέντε, πάλιν προστάγματος φθάσαντος, εἰσάγεται βιαίως, καὶ μετὰ συντόνου τῆς ὁδοιπορίας παρὰ τοῦ

στρατιώτου, τοῖς ὄμβροις καὶ ταῖς χιόσι, καὶ τῷ παγετῷ προσπαλαίων ὁ ἀθλητής, τοσοῦτον μῆκος ὁδοῦ διανύσας ἐν ἡμέραις ἑπτά· ὅσας δὲ θλίψεις ὑπέστη καὶ εἰς οἵας ἀτονίας σωματικῆς κατέστη ἀτύχημα, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· τὸ δ' εἰσαχθῆναι τοῦτον αὖθις ἐνταυθοῖ, οὐ δι' ἄλλό τι ἐπενοήθη ἢ τὸ μὴ εὑρεῖν μᾶλλον ἐλευθερίαν τὸν Ὅσιον καὶ ἐκδιδάσκειν ἀκωλύτως τὰ δέοντα ἐν τοῖς ἔξωθεν. Καὶ τοίνυν εἰσαχθεὶς ὁ Πατὴρ ἀφείθη πρὸς μικρὸν ἀνεπηρέαστος, οὐχὶ τοῦ τυράννου φιλανθρωπευσαμένου· ποῦ γὰρ παρὰ τοιούτῳ τὸ συμπαθές ; ἀλλὰ σκεψομένου ποίῳ τρόπῳ αὐτὸν τῆς ζωῆς στερήσει, ὃ δὴ καὶ ποιεῖ· καὶ καλέσας Ἰωάννην ὃν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Σατανᾶ γραμματικὸν καὶ σύμβουλον ἔλαβεν, ἐξεῖπε.

Τάχει πολλῷ ἀνερευνήσας καὶ εὑρὼν Νικήταν τὸν τοῦ Μηδικίου τῷ ἐμῷ θελήματι ἀνθιστάμενον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ συλλαβοῦ· καὶ ᾧ βούλει τρόπῳ κακώσας αὐτούς, ἢ πεῖσον συνθέσθαι οἷς αἱρετὸν ἡμῖν, ἢ ἀπόκτεινον· εἶπεν ἡ μανιώδης γλῶσσα καὶ ὁ πάνθηρ αὐτίκα τοῦ λέοντος διαδραμὼν συνέσχε. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους μετριωτέρας ποσῶς ἐγκαθεῖρξε φυλακαῖς, τὸν δὲ Ὅσιον σὺν τῷ μαθητῇ Θεοκτίστῳ καὶ διαδόχῳ τῆς ἡγουμενίας αὐτοῦ, τίσιν ἐπινοίαις τιμωριῶν οὐ καθυπέβαλε ; παραυτίκα γὰρ διατμήξας αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, καθεῖρξεν ἐν φυλακαῖς, πάνυ στενοτάταις καὶ ζοφεραῖς καὶ δυσώδεσι· καὶ διὰ τὰ ἐν τῇ κοίτῃ οὐδὲ σπιθαμιαῖον οὔτε ράκος, ἢ κώδιον, ἢ ψιάθιον συνεισάξαι αὐτοῖς συνεχώρησεν· ἀλλ' οὔτε τροφῆς τὸ βραχύτατον· μόνον δὲ ὕδωρ κἀκεῖνον δυσῶδες καὶ ὀλιγοστόν· καὶ ἄρτου κριθίνου τμῆμα τούτοις μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἴσως ἐπιρρίπτων, ταῖς ἐκρίσεσι τῶν οὖρων καὶ ἀφοδευμάτων εἶα συγκατακεῖσθαι· καὶ τῷ λιμῷ καὶ τῷ δίψει προσταλαιπωρεῖν. Οἶδα παθαινομένους ὑμᾶς καὶ δακρύοντας, πρὸς μόνην τὴν τῶν δεινῶν ἀκοήν· ἀλλ' οὐχ οὕτως ὁ γενναῖος ἀθλητὴς καὶ ἀληθινὸς νικητὴς Νικήτας· ἀλλὰ διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, πάντα μετὰ χαρᾶς ἔστεγε· κἂν καὶ ὁ γραμματικὸς Ἰωάννης τῇ λύπῃ αὐτὸν ἐπειρᾶτο καταποντῶσαι, διὰ τῆς ἐπαγωγῆς τῶν δεινοτέρων καὶ πλειόνων κακουχιῶν ἃς ἐπῆγε τῷ ἠγαπημένῳ ὑπ' αὐτοῦ μαθητῇ, καὶ παρεσκεύαζε πρός τινα ὀκλοῦσθαι τῷ Διδασκάλῳ κατὰ λεπτὸν διὰ τὸ ὀδυνᾶσθαι.

Τί τὸ μετὰ ταῦτα ; ἰδὼν ὁ τιμωρὸς τῶν ἁγίων ὅτι οὐδένα τούτων καταπειθῆ ἐπισπᾶται, καὶ ὡς μᾶλλον τῶν ἄλλων Νικήτας ὁ τοῦ Μηδικίου μὴ δ' ἀπόκρισιν αὐτῷ δίδωσιν, ἑτέραν τρέπεται τὴν ὕπουλον καὶ θωπευτικήν, καὶ πρὸς τοὺς ἐν ἑτέραις ἐγκεκλεισμένους ἀπιὼν ἔλεγεν· σύγγνωτε Πατέρες, καὶ μὴ αἰτιᾶσθε τὸν ἀναίτιον, ὅτι πρόσταγμα βασιλικὸν ἐκπληρῶ· καὶ εἰ πειραθῶ ἀντιπράττειν, τὴν κεφαλὴν ἀφαιρεθήσομαι· καὶ ἰδοὺ εἰ συμβούλῳ χρῆσθέ μοι, ἓν καὶ τοῦτο μόνον θελήσατε δι' οἰκονομίαν διαπράξασθαι· τὸ συγκοινωνῆσαι ἅπαξ Θεοδότῳ καθὼς αἱρεῖσθε, καὶ ἔσεσθε ἐκτὸς τιμωριῶν ταῖς Μοναῖς ὑμῶν ἀποδιδόμενοι χαίροντες· ἤκουσαν οἱ Πατέρες καὶ ὑπεῖξαν οὐκ οἶδ' ὅπως τοῖς λεγομένοις, εἴτε ταῖς κακουχίαις ἀπαναρκήσαντες καὶ φιλοψυχήσαντες, ὅπερ οὐκ οἶμαι· εἴτε τι σοφώτερον οἰκονομοῦντες, ᾧ καὶ μάλα συγκατατίθεμαι· γενναιοτέρους γὰρ αὐτοὺς μετὰ ταῦτα ὠνείδισας δι' ἐπιστολιμαίου αὐτοῦ λόγου ὁ θερμότατος ἐν ὁμολογηταῖς Θεόδωρος ὁ στουδίτης ἐώρακε πρὸς ἀντιπαράταξιν τοῦ δυσσεβοῦς.

Τέως γοῦν συγκαταθέμενοι, ἐξίασι, καὶ πρὸς τὸν Ὅσιον ἔτι καθειργμένον ἀπίασι, καὶ τὰ οἰκονομούμενα διατί ἐξηγοῦνται, καὶ παρακαλοῦσι διὰ συγκατάβασιν οἰκονομικὴν ἐξελθεῖν καὶ συγκοινωνῆσαι ἅπαξ μετὰ δικαίου τοῦ ἐπιφωνήματος· καὶ πείθουσιν οὐχ ὡς πρὸς τὰς διὰ Θεὸν κακουχίας ὀκλάσαντα, πῶς γὰρ καὶ ἔπεισαν, τὸν δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς ὀρεγόμενον ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ πάσχειν; ναὶ μὴν καὶ καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκειν· ἀλλὰ διὰ τὸ θελῆσαι συνταπεινωθῆναι τοῖς ταπεινουμένοις καὶ μὴ ὑπερφρονῆσαι. Καὶ λοιπὸν ἐξέρχεται ὁ πρᾷος καὶ ἄκακος πλὴν μετὰ ζήλου· καὶ συνάνεισι τοῖς πατράσι πρὸς Θεόδοτον, καὶ τῆς ἱερουργίας τελουμένης, καὶ τῶν ἁγίων προτιθεμένων, οὐκ ἄλλως εἶα μετέχειν τῶν ἁγιασμάτων, εἰμὴ ἕκαστος ἐπιλέγει συλλέγοντα ἔχων καὶ τὸν Θεόδοτον τό, τοῖς μὴ προσκυνοῦσι τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἀνάθεμα. Τούτων οὕτως διαπραχθέντων, ἀπολύονται τῶν εἱρκτῶν καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν ἕκαστος μονὴν παλινοστεῖ· ἀλλ' οὐχ ὁ καὶ τὴν νίκην τελείαν συστησάμενος μετὰ τὴν δόξασαν ἥτταν, Νικήτας εἰς τὴν ἰδίαν ἄπεισιν, ἀλλ' εἰσελθὼν εἴς τι πλοιάριον προσχήματι μὲν φυγῆς καὶ ἀναχωρήσεως τοῦ κατὰ μόνας κλαῦσαι, καὶ τὸ θεῖον ἐξιλεώσασθαι δι' ἣν πεπόνθεσαν οἱ Πατέρες τροπήν, πρὸς νῆσον ἐρήμην οἰκητόρων ἐώκει ἀποπλέειν· ἡνίκα δὲ πᾶσι συνταξάμενος τοῖς μεθ' ἑτέρων ἀκατίοις συμπλέουσι, πόρω τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν γέγονεν, τότε τὰ ἱστία στρέψας πρὸς τὴν βασιλεύουσαν ἔμπαλιν ὑποστρέφει καὶ εἴσεισι, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐμφανίζεται· καὶ ὁ δοκῶν φυγὰς στρατηγὸς καὶ νῶτα δούς, εὐεπιστρόφῳ κινήματι τὰ στέρνα παρεμφαίνει, καὶ πρῶτος τὸ δόρυ ἀγκαλισάμενος, κάτεισιν ἐν μέσῳ συστήματος ἐχθρῶν, καὶ διατμήξας τὰς τοσαύτας φάλαγγας κατὰ τοῦ κρατοῦντος αὐτοῦ φέρεται, καὶ κατὰ τῶν στέρνων αὐτοῦ ὅλην τὴν λόγχην ἐμπήγνυσι, καὶ τοῖς ἡττηθεῖσι στρατιώταις διὰ τῆς μονομαχίας τὴν προθυμίαν καὶ τὸ θάρσος χαρισάμενος, τέλειον τὸ τρόπαιον ἵστησιν, καὶ τὰ βραβεῖα τῆς νίκης ἀναιμωτὶ κομίζεται παρὰ τοῦ δικαίως ἀποδιδόντος Θεοῦ.

Ἐπειδὴ γὰρ παρέστη τῷ τυράννῳ Λέοντι καὶ ἤκουσε, τίνος ἕνεκεν, πάντων τῶν ἄλλων ὑπειξάντων βασιλικῷ προστάγματι, καὶ ἐν ταῖς ἰδίαις Μοναῖς ἀνενοχλήτως ἐγκαθημένων, αὐτὸς μόνος αὐθαδιαζόμενος ἐνταυθοῖ διάγεις; ταράσσων τοὺς ἁπλουστέρους καὶ διδάσκων ἀθέμιτα; ἴσθι τοιγαροῦν ὡς εἰμὴ τάχιον καὶ αὐτὸς πεισθείς μοι, ἀπελεύσει πρὸς τὴν ἰδίαν, κακηγκάκως ἀπορρήξεις τοῦ ζῆν, τιμωρίαις ἀνυποίστοις καθυποβαλλόμενος· ὁ δὲ ἀπτοήτῳ ψυχῆς παραστήματι τρανῶς ἀνεκήρυξε λέγων· ἴσθι, καὶ σὺ Βασιλεῦ ἀρνησίθεε, ὅτι τοῖς προτέροις ἐμμένω λογισμοῖς, καὶ τὴν εἰκόνα Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων σέβομαι καὶ τῷ σῷ θελήματι οὐχ ὑπείκω· τοῖς μετα σοῦ οὐ συγκοινωνῶ· κἂν δι' ὑπακοὴν Πατέρων μικρὸν συνεθέμην, πλὴν μετὰ ὁμολογίας καὶ συμφωνίας τῆς προσηκούσης· ἀλλὰ καὶ σὲ τὴν προσκύνησιν ἀθετοῦντα τῶν Ἁγίων Εἰκόνων καὶ τοὺς ὁμοφρονοῦντάς σοι, ἀναθεματίζω· ποίει τὸ λοιπὸν ὃ βούλει.

Οὕτως ὁμολογήσας ὁ ὅσιος καὶ αἰσχύνης καὶ θυμοῦ πληρώσας τὸν Τύραννον, Ζαχαρίᾳ τινὶ διοικητῇ ὄντι τότε τῶν ἐν μαγγάνοις εἰς παραφυλακὴν καὶ κακοποίησιν ἐκδίδοται· ὁ δὲ παραλαβὼν αὐτόν, οὐδὲν τὸ λυποῦν ἐπεδείξατο, εὐσεβὴς ὢν καὶ ἡμερώτατος καὶ τὸ συμπαθὲς συμφυὲς ἔχων· ἀλλ' οὔτε κα-

καθεῖρξε· δι' αἰδοῦς δὲ μᾶλλον τὸν Ἅγιον ἐποιεῖτο, καὶ ἐπιμελείας πάσης ἠξίου, ἀλλ' οὐ βραδέως ἔτυχεν ὁ θαυμαστὸς Ζαχαρίας τῆς ἀνταμοιβῆς· ῥύεται δὲ μετὰ καιρὸν εἰς τὰ Θρακῶα μέρη παρὰ τοῦ Βασιλέως σταλείς, πρὸς τινων δημοσίων πραγμάτων διοίκησιν, δι' εὐχῆς τοῦ ἁγίου ἐξορίστου ἐν νήσῳ καθειργμένου καὶ τὴν συμφορὰν ἀναμαθόντος, ἐκ βαρβαρικῶν χειρῶν ὑφ' ὧν αἰχμάλωτος ἦγετο· οὕτω γοῦν ὡς εἴπομεν παρὰ τοῦ Ζαχαρίου φυλαττόμενον τὸν Ὅσιον, ὁ τύραννος οὐκ ἠνέσχετο εἰμὴ δεινοτέροις καθυποβάλῃ κακοῖς. Καὶ παραυτίκα μετὰ γραμμάτων ἐκπέμπει τὸν ἀθλητὴν πρὸς Ἄνθιμον τὸν τότε προβεβλημένον ἔξαρχον τῶν ἐν τῷ πρὸς Νικομήδειαν ἀπάγοντι κόλπῳ μοναστηρίων, ἄνδρα, ἡμίανδρον· ἐκτετμημένον τὰ παιδαγόνα μόρια καὶ σὺν αὐτοῖς τὴν φρένα, ἰταμόν τινα καὶ ἀπάνθρωπον, μοχθηρίας σύντροφον, ὃν καὶ Καϊάφαν ἐπωνόμαζον, διὰ τὸ ἀπηνὲς καὶ διάστροφον· καὶ διὰ ταῦτα, πρὸς τοῦ τυράννου ἐκεῖσε ἀποσταλμένον εἰς κακοποιΐαν τῶν μοναχῶν. Ὃς παραλαβὼν τὸν Ὅσιον καί εἰσενέγκας εἰς νῆσον ἐν ᾗ τιμᾶται ἡ ὁσία Γλυκερία, κἀκεῖσε ἐν στενοτάτῃ περικλείσας φυλακῇ, τὰς κλεῖς αὐτὸς διόλου κατέχων, ἐν ἓξ ὅλοις ἔτεσιν, ἀπρόϊτον εἴασε· λιμῷ κατατρύχων, δίψει ἐκπιέζων, δυσωδίαις ἀποπνίγων, ὀνειδισμοῖς ἐκτήκων, τῇ τῆς κοίτης αὐχμηρίᾳ τὸ πλεῖον τοῦ σώματος ἐκκόπτων, πάντα ποιῶν, ὥστε μεταπεῖσαι συνθέσθαι τῷ τοῦ Βασιλέως θελήματι, ἀλλὰ μάτην ἐώκει κράζειν ἐκεῖνος ὁ σαρκοβόρος κόραξ.

Θεὸς γὰρ ἐπιβλέψας εἰς τὴν τοσαύτην ὑπομονὴν τοῦ δούλου αὐτοῦ, τὸν μὲν δυσσεβῆ Βασιλέα ἐκ μέσου αἴρει, παραχωρήσας μαχαίραις διακοπῆναι τὸν ἄθλιον, ὑπό τινων νεωτερισάντων, ἔσωθέν τοῦ ἐν τοῖς βασιλείοις εὐκτηρίου, ἀνεγείρας δὲ ἕτερον ὃν εἶχεν ἐκεῖνος σιδηροπέδητον, δι' ὑποψίαν ἐπιβουλῆς Μιχαὴλ τοὔνομα. τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἄνεσιν τοῖς Πατρᾶσι δι' αὐτοῦ ἐχαρίσατο, καίτοι μὴ τελείως τὴν πίστιν κρατύναντος· μεθ' ὧν καὶ ὁ τῶν πρώην ὁμολογητῶν παῖς πατρόμοιος καὶ πατὴρ πατέρων καὶ ὁμολογητὴς καὶ μάρτυς χωρὶς αἵματος Νικήτας, ἀπελύθη· καὶ μετὰ ταῦτα χρόνους τινὰς ἡσύχως διαβιώσας ἔν τινι Μετοχίῳ, κειμένῳ κατὰ βόρειον μέρος τῆς βασιλευούσης· καὶ πλείοσι θαύμασι διαλάμψας, ὁσίως ὁ Ὅσιος τῶν τῇδε ἀπαίρειν· καὶ πρὸς τὰς οὐρανίους σκηνὰς μετακομίζεται, καὶ τῇ προσκυνητῇ Τριάδι παρίσταται. παρ' ἧς καὶ στεφανοῦται καὶ τὰ βραβεῖα τῆς νίκης ἄφθαρτα κομίζεται· πρεσβεύων ὑπὲρ ἡμῶν ἀπαύστως μετὰ παρρησίας, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· ᾧ πρέπει δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΣΗΦ τοῦ ὑμνογράφου.

»Ζῶντος Θεοῦ σὺ θεῖος ὑμνητής, πάτερ,
»Ἐγὼ δέ, σοῦ θανόντος, ὑμνητὴς νέος.

Οὗτος ὁ ὅσιος Ἰωσὴφ ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ωλβ'. (832), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν νῆσον τῆς

Σικελίας, υἱὸς ὑπάρχων γονέων Πλωτίνου καὶ Ἀγάθης ὀνομαζομένων. Ἦτο δὲ εὐσεβὴς καὶ πρᾶος κατὰ τὴν γνώμην, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Ὅτε δὲ ἐκυριεύθη ἡ Σικελία ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνούς, ὑπῆγεν ὁ ὅσιος εἰς τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῆς μητρὸς καὶ ἀδελφῆς του, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὅπου καὶ ἔγεινε μοναχός, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Καὶ κλίνην μὲν εἶχε τὴν γῆν ἐστρωμένην μὲ ἓν δέρμα, τὰ δὲ φορέματά του ἦσαν εὐτελῆ, ἡ τροφή του ἦτο ὀλίγον ψωμίον καὶ τὸ ποτόν του ἦτό τὸ ἁπλοῦν νερόν· μετεχειρίζετο ἀγρυπνίαν καὶ στάσιμον ὁλονύκτιον· ἔκλινε συνεχῶς τὰ γόνατά του εἰς προσευχήν· εἶχεν εἰς τὸ στόμα του ὕμνους συχνοὺς εἰς Θεόν, ἐποίει ἐργόχειρον τὴν καλλιγραφίαν, καὶ ἔκαμνεν ἀνάγνωσιν εἰς τὰς θείας Γραφάς Ἐκ τούτων δὲ καὶ τῶν τοιούτων κόπων ἔγεινεν ὁ ἀοίδιμος πρᾶος, σεμνός, μέτριος, ἁπλοῦς, ἄκακος, καὶ εἶχεν ὅλας τὰς ἄλλας ἀρετάς, ὅσαι εἶναι εἰς τὰς ἄνω εἰρημένας ἀκόλουθοι. Ὅθεν διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας ἐχειροτονήθη ἱερεύς· δὲν παρῆλθε δὲ πολὺς καιρός, καὶ εὑρὼν τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Δεκαπολίτην, ἄνδρα ἅγιον καὶ ἐλλόγιμον, ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὁμοῦ μὲ ἐκεῖνον ἐκλείσθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἀντίπα, ἀγωνιζόμενος μὲ σκληραγωγίας καὶ ἄλλας κακουχίας τοῦ σώματος. Ἐπειδὴ δὲ ἐβλάστησεν ἡ χριστομάχος αἵρεσις τῶν εἰκονομάχων, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ρώμην ὁ μακάριος οὗτος, παρακινηθεὶς ἀπό τινας εὐσεβεῖς. Εἰς τὸν δρόμον δὲ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ὑπὸ πειρατικῶν πλοίων Κρητικῶν, ἀπήχθη ὑπ' αὐτῶν εἰς Κρήτην, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν.

Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ὁ ἅγιος ἐδίδασκε πάντοτε τοὺς εἰς αὐτὸν ἐρχομένους τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας καὶ ἀρετῆς καὶ μὲ τὰ ψυχωφελῆ λόγιά του πολλοὺς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου Ἐκεῖ δὲ ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἱεροπρεπής τις καὶ σεβάσμιος ἀνήρ, ὅστις ἦτο ὁ μέγας Νικόλαος, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὰ Μύρα τῆς Λυκίας, καὶ ἦλθον πρὸς σέ, ὅθεν λάβε τὴν κεφαλίδα, ἤτοι τὸ χαρτίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον σοὶ δίδω. Ὁ δὲ ἅγιος λαβὼν αὐτήν, ἐν τῷ ἅμα ἀνεγίνωσκε τὸ χαρτίον, καὶ ἔψαλλεν ἐνταυτῷ λέγων «τάχυνον ὁ οἰκτίρμων καὶ σπεῦσον ὡς ἐλεήμων εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν, ὅτι δύ»νασαι βουλόμενος». Τὸ δὲ νόημα τοῦ ᾄσματος τούτου, ὦ τοῦ θαύ»ματος! εὐθὺς τῷ πρωῒ ἔργον ἐγένετο, διότι ἀφ' οὗ ὁ τῆς εἰκονομαχίας ἀρχηγὸς Θεόφιλος ἀπέθανεν, ἔλαβε πάλιν ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τὸν στολισμὸν καὶ τὴν εὐπρέπειαν τῶν σεπτῶν καὶ ἁγίων εἰκόνων. Ὅθεν τότε καὶ ὁ ὅσιος οὗτος Ἰωσὴφ ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν ἐν Κρήτῃ φυλακήν, ἀνέβη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἐπειδὴ δὲ

ὁ ἅγιος ἔλαβεν ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν μέρος τι ἀπὸ τὸ τίμιον λείψανον τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου Βαρθολομαίου, ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀποστόλου ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Δεκαπολίτην· διὰ τοῦτο εὑρίσκετο εἰς φροντίδα καὶ ἔννοιαν περισσοτέραν, διὰ νὰ τιμήσῃ τὴν πανήγυριν τοῦ Ἀποστόλου μὲ ἱερὰ ἄσματα καὶ τροπάρια. Ὅθεν παρεκάλει μὲ δάκρυα καὶ ἀναστεναγμοὺς τὸν τοῦ Κυρίου Ἀπόστολον νὰ τῷ χαρίσῃ τὸ χάρισμα τῆς τούτων συνθέσεως, διὸ καὶ τοῦ ποθουμένου ἐπέτυχεν, ἰδὼν κατ' ὀπτασίαν ἕνα φοβερὸν ἄνδρα μὲ σχῆμα ἀποστολικόν, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἀπὸ τὴν ἱερὰν τράπεζαν, καὶ ἔβαλεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ὁσίου, καὶ ἔπειτα τὸν εὐλόγησε. Τοῦτο δὲ ἦτο ἀρχὴ τοῦ θείου χαρίσματος, ὅπερ ἐπεθύμει, διότι ἔκτοτε τόσον εὐκόλως καὶ χωρὶς κόπον ἐσύνθετε τὰς ἱερὰς μελῳδίας καὶ τοὺς ἁσματικοὺς κανόνας καὶ τὰ τροπάρια, καὶ ἔδιδεν αὐτὰ εἰς ὅσους τὰ ἐζήτουν, ὥστε τινὲς ἐνόμιζον ὅτι δὲν τὰ ἐσύνθετεν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὰ ἔπερνεν ἀπὸ ἄλλους, καὶ ἐκεῖθεν μανθάνων αὐτὰ καὶ ἀποστηθίζων, τὰ ἀντέγραφε καὶ τὰ ἔδιδεν εἰς τοὺς ζητοῦντας. Δὲν εἶχεν ὅμως οὕτως ἡ ὑπόθεσις, καθὼς ἐκεῖνοι ἐνόμιζον ἀπατώμενοι· ἀλλὰ τὰ ἄσματα ταῦτα ἐπρόφερεν ὁ ὅσιος ἐκ θείου χαρίσματος, διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων ἐφημίζετο καὶ εἰς ὅλους ἦτο ποθεινὸς καὶ ἐπέραστος, ὄχι μόνον εἰς ἰδιώτας καὶ ἄρχοντας, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς τότε βασιλεῖς. Ἂν καὶ ἐξωρίσθη ἀπὸ Βάρδαν τὸν Καίσαρα, τὸν θεῖον τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ ἐν ἔτει ωξζ'. (867), ἐπειδὴ ἤλεγξεν αὐτὸν ὁ ἅγιος· (1) ἀλλ' εὐθὺς πάλιν ἀνεκλήθη ἀπὸ τὴν ἐξορίαν καὶ ἔγεινε σκευοφύλαξ τῶν ἱερῶν σκευῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ θείου Ἰγνατίου. (2)

Ἀφ' οὗ δὲ ἅγιος Ἰγνάτιος ἀπέθανεν, ἠγάπα τὸν ὅσιον τοῦτον καὶ ἐπῄνει ὁ σοφὸς Φώτιος, ὁ ὁποῖος ἔγεινε Πατριάρχης μετὰ τὸν Ἰγνάτιον (3). Ἐπειδὴ δὲ ἠγωνίζετο ὁ ἀοίδιμος διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Χερσῶνα, τὴν πλησιάζουσαν εἰς τὴν Κριμαίαν. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Βάρδα, ἠλευθερώθη ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν ἐξο-

(1) Ἴσως ἤλεγξεν αὐτὸν ὁ ἅγιος, διότι ὁ Βάρδας ἄφησε τὴν γυναῖκά του, καὶ συνεφθείρετο μὲ τὴν νύμφην του, καθὼς διὰ τοῦτο ἤλεγχεν αὐτὸν καὶ ὁ πατριάρχης Ἰγνάτιος. Ὅθεν καὶ κατέβασεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον.

(2) Ὁ θεῖος Ἰγνάτιος ἑορτάζεται ὡς ἅγιος κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

(3) Ὁμοίως καὶ ὁ Φώτιος, ὡς ἅγιος ἑορτάζεται, κατὰ τὴν ἕκτην Φεβρουαρίου.

ρίαν παρὰ τῆς Βασιλίσσης Θεοδώρας, ἡ ὁποία ἐποίησε τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ ἀναστήλωσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐν ἔτει 842.

Ὅθεν ζήσας μετὰ ταῦτα καὶ πολλοὺς ἁγίους ἐγκωμιάσας μὲ διαφόρους κανόνας καὶ τροπάρια, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ ἐνεταφιάσθη τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο, ὅπου καὶ τώρα εὑρίσκεται. Ὁ δὲ Θεός, θέλων νὰ δείξῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁπόσην τιμὴν ὁ ἅγιος οὗτος Ἰωσὴφ ἔλαβε μετὰ θάνατον, τοιοῦτον τι ᾠκονόμησε· καθ' ὃν καιρὸν ἐκοιμήθη ὁ ἅγιος, ἄνθρωπός τις ἔχων δοῦλον χρήσιμον ἔχασεν αὐτόν. Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν Θεοδώρου τοῦ Τίρωνος τοῦ ἐπονομαζομένου Φανερωτοῦ, καὶ παρεκάλει τὸν μάρτυρα νὰ τῷ φανερώσῃ, ποῦ εἶναι ὁ δοῦλός του. Προσμείνας δὲ εἰς τὸν ναὸν τρία ἡμερονύκτια, καὶ μηδὲν μαθὼν διὰ τὸν δοῦλόν του, ἐλυπεῖτο καὶ ἐμελέτα νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἐνῷ δὲ ἐψάλλετο ὁ ὄρθρος καὶ ἀνεγινώσκετο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν λόγος τις ψυχωφελής, ἐκοιμήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, καὶ ἰδοὺ βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν μάρτυρα, ὁ ὁποῖος τῷ ἔλεγε· «Διὰ τί λυπεῖσαι, ὦ ἄνθρωπε; ἤξευρε, ὅτι ὁ ποιητὴς Ἰωσὴφ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ταύτην, καὶ ἔγεινεν ὀψίκιον· ἤτοι προϋπάντησις καὶ ὑποδοχὴ εἰς αὐτὸν ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς τοὺς ἁγίους, διότι ἐτίμησεν ἡμᾶς μὲ κανόνας καὶ τροπάρια ἐγκωμιαστικὰ ἡ ἁγία ἐκείνου ψυχή. Ὅθεν δὲν ἤμην ἐδῶ, ἀλλὰ τώρα ἦλθον, ὕπαγε λοιπὸν εἰς τὸν δεῖνα τόπον, καὶ θὰ εὕρῃς τὸν δοῦλον τὸν ὁποῖον ζητεῖς. (1)

(1) Ἄριστος καὶ πολυγραφώτατος μελῳδὸς τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐστάθη ὁ θεῖος οὗτος Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος· διότι ἐκτὸς ὀλίγων ἀσματικῶν Κανόνων, τοὺς ὁποίους ἐσύνθεσαν οἱ ἄλλοι ποιηταί, οἵτινες ἐν τοῖς Μηναίοις περιέχονται, ὅλους τοὺς ἄλλους ἐσύνθεσεν ὁ μελῳδὸς τοῦ ἁγίου τούτου κάλαμος, οἵτινες τετυπωμένοι εἰσὶν ἐν τοῖς Μηναίοις, τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα ἐν τῇ ἐννάτῃ ᾠδῇ ἐπιφέροντες κατὰ τὴν ἀκροστιχίδα. Δὲν ἠρκέσθη δὲ ὁ ἱερὸς οὗτος γραμματεὺς μέχρι τούτου· ἀλλὰ καὶ ὀκτωήχους Κανόνας ἐσύνθεσεν εἰς τὴν Θεοτόκον, εἰς τὸν μέγαν Νικόλαον, εἰς τὸν Θεολόγον Ἰωάννην, εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαήλ, εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον τὸν πρωτομάρτυρα, εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον, εἰς τὸν ἅγιον Παντελεήμονα, καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους ἁγίους, οἵτινες καὶ σώζονται ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει χειρόγραφοι καὶ ἀνέκδοτοι. Ἀλλὰ καὶ ἡ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ψαλλομένη ὀκτώηχος κατανυκτική, ἥτις κοινῶς ὀνομάζεται Παρακλητική, ἢ διότι παρηγορεῖ τὰς ψυχὰς τῶν ἀναγινωσκόντων, ἢ διότι παρακινεῖ τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν, αὕτη λέγω, τούτου τοῦ θείου ἀνδρός ἐστι πόνημα, πλὴν μόνον τῶν κατὰ πᾶν Σάββατον ἐν τοῖς ἀποστίχοις κειμένων τροπαρίων τῶν περὶ κεκοιμημένων διαλαμβανόντων, τὰ ὁποῖα εἶναι πόνημα τοῦ ἁγίου Θεοφάνους τοῦ Μελῳδοῦ καὶ Γραπτοῦ. Τούτου τοῦ ἁγίου Ἰωσὴφ τὴν ἀκολουθίαν, τύποις

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΛΠΙΔΗΦΟΡΟΣ ξίφει τελειοῦται.

»Ξίφους ἀληθὴς μάρτυς Ἐλπιδηφόρος,
»Θεὸν φέρει ἄψευστον εὐελπιστίαν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΣ κεράμῳ τὴν κεφαλὴν βληθεὶς τελειοῦται.

»Βαλὼν κεράμῳ δυσσεβὴς Δίου κάραν,
»Ὡς σκεῦος αὐτὴν συντρίβει κεραμέως.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΥΘΟΝΙΟΣ ἐν θαλάσσῃ ριφθεὶς τελειοῦται.

»Ὁ Βυθόνιος εἰς βυθὸν βεβλημένος,
»Τὴν κλῆσιν εὗρεν εἰς προφητείαν τέλους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΑΛΥΚΟΣ ὑπὸ θηρίων δηχθεὶς τελειοῦται.

»Δηχθεὶς ὀδοῦσι Γάλυκος τῶν θηρίων,
»Θηρὸς νοητοῦ τοὺς ὀδόντας συντρίβει.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΛΛΥΡΙΟΣ, ὁ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Μυρσινῶνος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἐκ Μυρσινῶνος Ἰλλυριέ, πρὸς πόλον,
»Οὐχ ὡς ὁ Χριστὸς ἐξ ἐλαιῶνος, φέρῃ.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΠΑΥΛΟΣ Ρῶσσος ὁ ἀπελεύθερος, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳχπγ'. (1683), *ξίφει τελειοῦται τῇ Μεγάλῃ Παρασκευῇ.*

»Πρὸς Παῦλον ἔσχε κοινὰ κλῆσιν καὶ ξίφος,
»Παῦλος νέαθλος οὗτος, ὃς Ρῶσσος πέλει.

Ὁ μακάριος οὗτος Παῦλος, ἦτον Ρῶσσος κατὰ τὸ γένος, ἠχμαλωτίσθη δὲ μικρὸν παιδίον ἀπὸ τοὺς Τατάρους ἐκ τῆς πατρίδος του, καὶ τὸν ἠγόρασεν ὕστερον ἀπὸ αὐτοὺς εἰς Χριστιανός, καὶ τὸν ἐδούλευσε χρόνους ἱκανούς, δι' ὃ καὶ τὸν ἠλευθέρωσε, καὶ ἐπῆρε γυναῖκα καὶ αὐτὴν οὖσαν ἐκ τῆς Ρωσσίας πρώην αἰχμάλωτον, μὲ τὴν ὁποίαν ἔζη εὐσεβῶς· συνέβη δὲ αὐτῷ ἐπιληψία νοός, εἴτε ὑπὸ φυσικοῦ πάθους, εἴτε καὶ δαίμονος συνεργείᾳ, (καθὼς πολλάκις συμβαίνει) καὶ χρονίζοντος τοῦ πάθους, καὶ παραφρονοῦτος αὐτοῦ δσημέραι ἐσυμβουλεύθηκαν ἥ τε σύζυγος αὐτοῦ καὶ οἱ γείτονές του, νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τὴν ἐπονομαζομένην τοῦ Μουγλουνίου, χάριν ἰάσεως τῆς φρενοβλαβείας ἐκείνης, ὅτι καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοιοῦτοι, ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεομήτορος κείμενοι

οὖσαν ἐκδιδομένην ἐλλιπῶς, ἀνεπλήρωσεν Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης. Σημείωσαι, ὅτι τὸν βίον τοῦ ἁγίου τούτου Ἰωσὴφ συνέγραψεν ὁ διάκονος Ἰωάννης, καὶ ὅρα σελ. 274 τοῦ 6'. τόμου τοῦ Μελετίου.

εὗρον τὴν τῶν φρενῶν σωτηρίαν· ἐπειδὴ δὲ ὁ μακάριος δὲν ἠσθάνετο τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τὸν ἐπήγαιναν ἐκεῖ, ἐναντιοῦτο μεγάλως, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ· ὅθεν τὸν ἐσήκωσαν βαστακτόν, καὶ τὸν ἐπήγαιναν· ἐν τῇ ὁδῷ ἀπήντησαν τινὰς ἀγαρηνούς, οἵτινες τοὺς ἠρώτησαν ποῦ ὑπάγουν ; αὐτὸς δὲ σεσαλευμένος ὢν τὸν νοῦν, ὡς τοὺς εἶδε, τοῦ ἐφάνη νὰ ζητήσῃ βοήθειαν ἀπὸ αὐτούς, ὅθεν ἄρχισε νὰ φωνάζῃ : ἀγαρηνὸς εἶμαι, καὶ ἀγαρηνὸς ἔγινα· οἱ δὲ ἀγαρηνοὶ τότε μὲν δὲν ἐλάλησαν, οὐδὲ ἔκαμαν τίποτε, δι' ὃ καὶ οἱ βαστάζοντες τὸν ἔφερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου· ὕστερον δὲ ἀπὸ δύω ἡμέρας συλλογιζόμενοι οἱ ἐπάρατοι τοὺς λόγους τοῦ μάρτυρος, ἔλεγον μεταξύ των : πῶς ἡμεῖς παρεβλέψαμεν τὸν ἀδελφόν μας μουσουλμάνον ὁποῦ ἔκραζε καὶ ἐζητοῦσε βοήθειαν ἀπὸ ἡμᾶς, ὢν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μας ; τοῦτο ὁποῦ ἐκάμαμεν εἶναι ἀπαίσιον εἰς τὴν θρησκείαν μας· μάλιστα δὲ εἷς ἐ ξ αὐτῶν ὁ πλέον ζηλωτὴς τῆς πίστεώς των, παρώξυνε τοὺς ἄλλους τόσον ὁποῦ πρὸς ἀλλήλους οἱ μουσουλμάνοι εἶπον· ἂς ὑπάγωμεν ἀδελφοί, εἰς τὸν Βεζύρην, διὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλομεν τὸ γεγονός, ἤγουν, ὅτι ἐδῶ εἰς ταύτην τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ὅλο τὸ κράτος τῆς πίστεώς μας, τολμοῦν νὰ κάνουν τοιαῦτα οἱ ἄπιστοι χριστιανοί, καὶ ἐκεῖνον ὁποῦ ἔγινε μουσουλμάνος τολμοῦν νὰ τὸν πηγαίνουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν των, (διότι ἤκουσαν πῶς τὸν ἐπῆγαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν) καὶ διὰ νὰ μὴ γένῃ μουσουλμάνος εὑρίσκουν ἀφορμήν, καὶ λέγουν πῶς εἶναι φρενίτης, καὶ παράφρων· ἀπελθόντες λοιπὸν εἰς τὸν Βεζύρην ἔδωκαν ἔγγραφον ἀναφορὰν τῆς ὑποθέσεως· ὁ δὲ Βεζύρης εὐθὺς εἰς ὀργὴν κινηθείς, ἐπρόσταξε τὸν ἀρχιδήμιον, ὅσον τὸ ὀργηγωρότερον νὰ φέρῃ τὸν ἄνθρωπον καθὼς ἦτον, καὶ νὰ δέσῃ καὶ τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὁποιους ἄλλους ἐκεῖ εὕρῃ χριστιανούς· ἀλλὰ θεία προνοία εἰς καταδότης ἐλπίζων νὰ λάβῃ ἀργύρια, ἔδραμε παρευθύς, καὶ ἀνήγγειλε τὴν προσταγὴν τοῦ Βεζύρη εἰς τοὺς ἱερεῖς, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐνορίτας τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες ὅσον τὸ τάχος εὔγαλαν τὸν μάρτυρα ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εὐθὺς ἔγεινε θαῦμα ἀνέλπιστον εἰς τὸν μάρτυρα· διότι αἴφνης ἐφάνη ὑγιής, ἔχων σῶας τὰς φρένας του· ὅθεν τοῦ παρήγγειλαν νὰ μὴν εἰπῇ τελείως εἰς τὸν Βεζύρην, πῶς ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· ἀκόμη δὲν ἐτελείωσαν τὸν λόγον, καὶ ἰδοὺ ἔφθασεν ὁ ἀρχιδήμιος μὲ τὴν αὐτοῦ κουστωδίαν καὶ ἀνηλεῶς αὐτόν τε καὶ τοὺς ἱερεῖς ἔδεσαν, καὶ τοὺς ἔφερον εἰς τὸν Βεζύρην· καὶ τοὺς μὲν ἱερεῖς εὐθὺς ὁ Βεζύρης ἐπρόσταξε νὰ τοὺς βάλουν, ἐν τῇ κατωτάτῃ σκοτεινῇ καὶ δυσώδῃ φυλακῇ· τὸν δὲ μακάριον Παῦλον ἠρώτα ἱλαρῶς, ἀνίσως καὶ ἔγινε μουσουλμάνος.

Ὁ δὲ λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, ἀνακέγραγεν, ὅτι τέτοιον ἀνόσιον ἔργον δὲν ἠξεύρει νὰ κάμῃ ποτέ· οἱ δὲ καταδόται ἐκεῖνοι ἐμαρτυροῦσαν καὶ τὴν ἡμέραν ὁποῦ τὸν ἔφερνον, καὶ ἐφώναζε, πῶς εἶναι μουσουλμάνος· ὁ δὲ μάρτυς ἐβόα, «ψεῦσται εἶσθε, καὶ διὰ πάθος ἐπλάσατε ταύτην τὴν συκοφαντίαν»· ὁ δὲ Βεζύρης τοῦ λέγει· «καὶ διὰ ποίαν ἀφορμὴν οἱ χριστιανοὶ σὲ ἐπῆγαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ; » ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, «ὄχι αὐθέντα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δὲν μὲ ἐπῆγαν ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχα πάθος σεληνιασμοῦ, καὶ ἔκαμνα ἀταξίας μὲ ἔφερον εἰς τὴν οἰκίαν μου· διὰ τοῦτο λοιπὸν χριστιανὸς ἤμουν, καὶ εἶμαι, καὶ ἔσομαι»· ὁ δὲ Βεζύρης λέγει αὐτῷ· «σήμερον κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν μουσουλμάνων τούτων ὅπου μαρτυροῦν, πῶς ἤκουσαν ἐκ τοῦ στόματός σου καὶ εἶπες μουσουλμάνος εἰμί, πρέπει ἢ νὰ ὁμολογήσῃς τὴν τῶν μουσουλμάνων πίστιν, καὶ νὰ γένῃς τοῦρκος, ἢ πάραυτα θέλω σὲ θανατώσω· λοιπὸν συλλογίσου τὸ ὀργηγωρότερον, καὶ ἔκλεξε ἐκ τῶν δύο τὸ ἕν· καὶ ἂν γένῃς τοῦρκος νὰ σὲ πλουτίσω, καὶ νὰ σὲ κάμω μέγαν, εἰδὲ μή, θέλεις λάβῃς θάνατον φοβερόν»· ὄπισθεν δὲ τοῦ μάρτυρος ἵστατο ἡ εὐλογημένη γυνή του (ἥτις τὸν ἠκολούθησεν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ἕως εἰς τὸν Βεζύρην) καὶ τὸν ἐδυνάμονε, λέγουσα εἰς αὐτὸν μὲ τὴν διάλεκτον τῶν Ρώσσων· «μὴ φοβηθῇς ἄνδρα μου, μηδὲ νὰ δειλιάσῃς τὸν θάνατον, ἀλλὰ μεῖνε στερεὸς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἐν μιᾷ ροπῇ ὀφθαλμοῦ εἶναι τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου, ὕστερον δὲ ἔχεις νὰ συναγάλλεσαι, καὶ νὰ χαίρεσαι μὲ τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐγὼ ἔχω νὰ λογιζομαι μακαρία, ὡς οὖσα γυνὴ μάρτυρος ; » ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Βεζόρη ποία γυναῖκα εἶναι αὐτή ; καὶ τί τοῦ λέγει, εἷς ἀγαρηνὸς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ παρισταμένους, γινώσκων τὴν γλῶσσαν τῶν Ρώσσων, εἶπε, «γυνή του εἶναι αὐθέντα, καὶ τὸν ἐνθαρρύνει νὰ μὴ φοβηθῇ τὸν θάνατον, καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὴν πίστιν του, τότε προστάζει μὲ ὀργὴν ὁ Βεζύρης νὰ πιάσουν τὴν μακαρίαν νὰ τὴν δέσουν εἰς ἕνα στῦλον τῆς αὐλῆς τοῦ παλατίου, καὶ νὰ τὴν ραβδίσουν εἰς τὰ ὄπισθεν ἀνηλεῶς. Εἶτα τούτου γενομένου ἔπεμψε τὸν μάρτυρα εἰς τὴν φυλακήν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας πάλιν ἐπρόσταξε νὰ τὸν φέρουν ἔμπροσθέν του· καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ εἶπε πρὸς τὸν μάρτυρα· ὁ δὲ μάρτυς ἀνδρείως ἀνθίστατο εἰς τοὺς λόγους του, καὶ χριστιανὸς εἶμαι ἐβόα· τότε ὁ Βεζύρης προστάζει τὸν ἀρχιδήμιον, νὰ κόψῃ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλήν· ὁ δὲ ἀρχιδήμιος λαβὼν τὸν μάρτυρα, τὸν ἔφερεν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον, τὸ λεγόμενον τουρκιστί, ἀτμεϊντάν· καὶ ἐκεῖ ἀπέτεμε τὴν ἁγίαν αὐτοῦ, καὶ σεβασμίαν κάραν, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸν μαρτυρικὸν στέφανον ὁ ἀοίδιμος, τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· λυτρωθέντων τῶν ἱερέων μετὰ

ἱκανὰς ἡμέρας μὲ δόσιν χρημάτων· οὗ ταῖς πρεσβείαις καὶ ἡμεῖς λυτρωθείημεν τῶν αἰωνίων βασάνων, καὶ τύχοιμεν σὺν αὐτῷ τῆς αἰωνίου μακαριότητος. Ἀμήν. (1)

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ ὄρει Μαλαιῷ. (2)

«Ψυχὴν ὁ Γεώργιος ἀσμένως δίδως
»Ψυχῶν Γεωργῷ καὶ φυτουργῷ σαρκίων.
»Τῇ τε τετάρτῃ ἀπῆρε Γεώργιος εἰς πόλον εὐρύν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ καὶ ΑΓΑΘΟΠΟΔΟΣ.

«Πρῶτος θάλασσαν εἰσιὼν Ἀγαθόπους.
»Ἔργοις ὑπῆρχε χρηστόπους Θεοδούλῳ.

Ἀπὸ τούτους τοὺς δύο μάρτυρας ὁ μὲν Θεόδουλος ἦτο νεώτερος, ὁ δὲ Ἀγαθόπους γέρων κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀμφότεροι δὲ κατήγοντο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην. Διὰ δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Φαυστῖνον, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, ἀλλὰ φυλάττοντες τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν ἀσάλευτον, ἐρρίφθησαν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Πρὸ δὲ τῆς τελευτῆς αὐτῶν ἐδηλώθη εἰς αὐτοὺς δι' ἀποκαλύψεως ὅτι ἔμελλον νὰ πάθωσι διότι ἐφάνη εἰς αὐτοὺς καθ' ὕπνον, ὅτι ἐμβῆκαν εἰς πλοῖον καὶ ἔπλεον· ἔπειτα γενομένης τρικυμίας ἐσχίσθη τὸ πλοῖον εἰς δύω, καὶ ὅλοι μὲν οἱ πλέοντες ἐπνίγησαν, αὐτοὶ δὲ μόνοι σωθέντες ἀπὸ τὴν τρικυμίαν, ἀνέβησαν εἰς ἓν βουνόν, τοῦ ὁποίου τὸ μῆκος ἔφθανεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ. Ἐδήλωνε δὲ τὸ ὅραμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπαθον ὕστερον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν ἄνοδον αὐτῶν ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τοὺς οὐρανούς. Τοῦτο τὸ ἴδιον ἐφανερώθη αἰνιγματωδῶς εἰς τὸν ἅγιον Θεόδουλον πρὸ τοῦ νὰ πιασθῇ εἰς τὸ μαρτύριον, διὰ μέσου ἑνὸς δακτυλιδίου· ἐφάνη δηλαδὴ εἰς αὐτόν, ὅτι ἔβαλέ τις εἰς τὴν χεῖρά του ἓν δακτυλίδιον, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε τὸν ἀρραβῶνα τοῦ μαρτυρίου, ὅπερ ἔμελλε νὰ τελειώσῃ.

(1) Συγγραφεὺς τοῦ βίου τούτου ὁ ὑπῆρξεν Καρυοφύλλης. (Ἐκ τοῦ Νέου Μαρτυρολογίου).

(2) Τινὲς λέγουσιν ὅτι τὸ Μαλαιὸν εἶναι βουνόν, εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἐν Πελοποννήσῳ Μάνην, ὅπερ ὀνομάζεται τὴν σήμερον Κάβο Μαλέας, ἀπιθάνως ὅμως, καθότι τὸ Μαλαιὸν ἦτο ὄρος, ὁ δὲ Μαλέας εἶναι ἀκρωτήριον.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΘΛΟΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΓΑΘΟΠΟΔΟΣ.

Εὐλόγησον Πάτερ,

Ἀεὶ μὲν ἐπανθοῦσαν τὴν περὶ τὸν Θεὸν εὐσέβειαν, ὁρῶν ὁ διάβολος ἐπὶ τὸ πονηρότερον τρέπεται· πλέον μὲν οὐδὲν κατὰ τῶν γενναίων περὶ τὴν εὐσέβειαν στρατιωτῶν δράσαι δυνάμενος, μόνον δὲ διελέγχων τοὺς ἀσθενεστέρως τῇ τοῦ Χριστοῦ προσιόντας χάριτι· ὃν τρόπον γὰρ ἐπιπεσόντος πολέμου χώρα τινί, πολὺν χρόνον εἰρήνης γενομένης ὁ μὲν ἀνδρεῖος ἐπιδίδωσι τὸ σῶμά πληγῇ καὶ θανάτῳ πολλάκις, ἵνα τὸν τῆς εὐδοξίας ἀναδήσηται στέφανον, ὁ δὲ τὴν δειλίαν νοσῶν, εἴκει τοῖς ἐναντίοις, μᾶλλον τὴν τοῦ σώματος ἀσφάλειαν, ἢ τὴν εὔκλειαν αἱρούμενος· τοῦτον δὲ τὸν τρόπον, ἐπεὶ δ' ἂν οἱ δορυφόροι τοῦ δράκοντος ἐκείνου διώκειν ὡς πολεμίους, τινὰς τοὺς ἐπὶ Χριστῷ γνωριζομένους κατάρξονται, ὁ μὲν οὔπω βεβαίως ἔχων τὴν ἐπὶ τῷ Θεῷ πίστιν, ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τὴν γνώμην τέρπεται, ὁ δὲ ῥήματι Χριστοῦ τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν ὁπλίσας, ἄρρηκτον ἔχει τὴν θεοσέβειαν, ὑπ' οὐδενὸς πονηροῦ διελεγχόμενος· Θεόδουλος δὲ καὶ πλέον ἔδειξε τὸν λογισμὸν ἀεὶ πάθους ἐπικρατεῖν δυνάμενον, ὃς ἔχων συνοπλίτην Ἀγαθόποδα τῆς περὶ τὸν Θεὸν παρρησίας τοσαύτην ἀσεβείας ζάλην καὶ πόλεμον εἰδωλολατρείας ἐπὶ Καίσαρος Μαξιμιανοῦ, κατὰ πάσης φερόμενον τῆς οἰκουμένης, ἀμεταπτώτῳ τῷ λογισμῷ διεσκέδασεν· ἐπειδὴ δὲ ἵπποις πάντα περιθέοντες ἀρνεῖσθαι κατηνάγκαζον τοὺς ὑπηκόους τὸν τῶν ὅλων Θεὸν καὶ Δημιουργόν· καὶ τοῦτο μετὰ πάσης βίας τῷ τυράννῳ κατὰ τῆς θεοσεβείας ἐπραγματεύετο, ἄλλος ἀλλαχόθεν ἀπήγετο· τῆς ἀθέου ἐπιταγῆς ἐκείνης, θάνατον προθείσης, τῷ θύειν ἀρνουμένῳ· οἱ μὲν οὖν τὸν ἐνταῦθα βίον κέρδος οὐ μικρὸν ἡγούμενοι παραχρῆμα μιαροφαγοῦντες, ὀλίγης ἡδονῆς, θάνατον αἰώνιον ἐνιαυτοῖς καὶ κόλασιν ἐταμιεύοντο· οἱ δὲ τὸν λογισμὸν ἐπὶ μέρους ὑγιαίνοντες, ὑπὸ βασάνων καὶ αὐτοὶ διηλέγχοντο τὸν ὄντως Θεὸν ἀρνούμενοι· καὶ τέως ἔχαιρεν ὁ τοιαύτην σκηνὴν δραματουργήσας Διάβολος, ὅτι δὴ φόβῳ τῶν ἀσθενῶν ἐγκρατέστερος ἐγίνετο· Θεόδουλος δὲ καὶ Ἀγαθόπους πᾶσαν ὥραν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ διῆγον νηστείᾳ καὶ προσευχῇ σχολάζοντες, καὶ δεόμενοι συσταλῆναι τὴν τοιαύτην ἀνομίαν. Θαυμάσαντες οἱ περὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ τὸν ἐφεστῶτα λογιστὴν τὴν παρρησίαν τῶν ἀνδρῶν, ὅτι τῶν ἄλλων τὸ λανθάνειν ἑαυτοῖς ἐκποριζόντων αὐτοὶ μόνοι τὸν τοῦ Θεοῦ λόγον διὰ τῆς πείρας ἐκήρυττον, ἤγαγον αὐτοὺς ἐπὶ τὸν ἀγῶνα πολὺ χαριεστέρους, τοῖς προσώποις μετὰ τὰ δεσμὰ γενομένους· ἦν γὰρ ὁ Θεόδουλος, ἀνήρ, ἄρτι μὲν τὸν ἴουλον ἐπανθοῦντα κατὰ τῆς γενειάδος ἔχων· ἄλλως δὲ παῖς ἔτι, τῆς τοῦ σώματος ἕνεκεν σωφροσύνης· τούτῳ πατέρες ἦσαν ἐπὶ τῆς Θεσσαλονικέων ἐμφανεῖς· ἀδελφοὶ δὲ Καπίτων Μητρόδωρος καὶ φιλόστοργος, οἳ νέαν ἔτι τὴν ἡλικίαν ἄγοντες, τελείαν εἶχον τὴν περὶ τὸν Θεὸν εὐσέβειαν, καὶ φύσει καὶ τρόπῳ, τὴν τοῦ μάρτυρος προθυμίαν συμπνέοντες· ὃς καὶ πρὸ τοῦ πάθους, ἀρραβῶνα τῆς μελλούσης ἀγωνίας παρὰ τοῦ κρείττονος ἐδέξατο· οὔπω γὰρ τοῦ δεινοῦ καὶ λίαν ἀθέου κηρύγματος ἐπιφοιτῶντος, ἠρεμῶν ἀωρὶ τῆς νυκτὸς, δέχεταί τι κατὰ τῆς χειρὸς, ἐφ' ᾧ καὶ διηγέρθη· τὸ δὲ ἦν τί ; δακτύλιός τις ἐξ ὧ-

λης καινοτέρας· ἔχων δὲ ἐπὶ τὴν σφενδόνην σφραγίδας, δι' ὧν οἶμαι κατεμήνυσεν ὁ τῶν ὅλων Θεός, ὅτι παρ' αὐτοῦ τὸ δῶρον, τοῦ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα διοικοῦντος· εἰ γὰρ σὺν τούτῳ μόνον ἦν, ἐπιφανεῖ ἀνδρὶ, πάθος ἀνίκητον ἀποδυρόμενον· μόνῃ τῇ παρουσίᾳ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἥρκει τῆς νόσου. Καὶ τοιοῦτος μέντοι ὡς εἰπεῖν ὁ Θεόδουλος· ὁ δὲ τούτῳ συμπνέων Ἀγαθόπους, ἀνὴρ πρεσβύτης ἤδη τῇ πολιᾷ, τὴν κεφαλὴν ἔντιμος, καὶ τῷ παρελθόντι βίῳ σύμφωνον τὴν τελευταίαν προθυμίαν ἐπιδειξάμενος· ἀμφότεροι, καθαροὶ τῆς θεοσεβείας ὑπηρέται· πᾶσαν γὰρ σωματικὴν ἡδονὴν ἀπωσάμενοι, πρὸς ἕνα Θεὸν καὶ τὸν τούτου Λόγον Ἰησοῦν Χριστὸν διὰ παντὸς ἔβλεπον ὁ μὲν γὰρ Διάκονος ἦν τῶν πραττομένων εἰς τὴν τῶν πιστευόντων σωτηρίαν, Θεόδουλος δέ, δι' ὧν ἀνεγίνωσκε πολλάκις τὰς τῶν Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν εἰσηγήσεις, τὴν τῶν πιστευόντων ἀκοὴν βεβαιοτέραν ἀπεργάζετο· οὗτος πολλάκις τοὺς ἀτοπωτέρους τῶν δαιμόνων, τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν καὶ λόγῳ καὶ στόματι διαστρέφειν πειρωμένους, ῥήματι γυμνῷ καὶ σφραγίδι τοῦ παντοκράτορος ἐφορκίζων πρότερον οὕτως ἀναχωρεῖν τοῦ πλάσματος ἐκέλευεν· οἱ δὲ παραχρῆμα, τοῖς πραττομένοις ὑπήκουον.

Ἀχθέντας οὖν αὐτούς, Φαυστῖνος ὁ τότε Θεσσαλονίκης Ἡγεμών, ἐφ' ὑψηλοῦ καθήμενος, ὡς εἶδε μίαν φωνὴν ἀφέντας, χριστιανοί ἐσμεν, καὶ ταῖς χερσὶν ἀλλήλους συνέχοντας, ὥς περ ἐξ ἑνὸς σώματος ἢ μιᾶς γνώμης, εἰς εἴδη διάφορα μεμορφωμένους, εὐθὺς ἐφοβήθη τῆς παρρησίας τὸ ἄμετρον, μή ποτε μόνοι καὶ θανάτου γενναίῳ λογισμῷ κρατήσωσι. Θελήσας οὖν πειθοῖ πρότερον ἀποπειραθῆναι τοῦ Θεοδούλου, πάντας ὑποχωρεῖν ἐκέλευσεν· οὗτος δὲ τὸν φίλον ὑποκρινόμενος, χρηστὰ προσῆγε τῷ νεωτέρῳ ῥήματα· πείσθητί μοι νεανία, λέγων μὴ καινὴν ἀπάτην ἀπατήσας σεαυτὸν ἐξαγάγῃς τοῦ βίου· ὁ δὲ ὑπομειδιάσας ἠρέμα τῷ προσώπῳ, ἔφη· ἐγὼ μὲν ἐκ πολλοῦ τὴν ἀπάτην ἔφυγον· σὲ δὲ δέδοικα, μὴ ταύτῃ συνηθισμένος, πρῶτον σεαυτὸν εἰς αἰώνιον θάνατον ἐμβάλῃς. Τοῦ δὲ ἡγεμόνος, οὐ δὲ πρὸς τοῦτο κινηθέντος, ἀλλὰ τοῦτο μὲν δώροις ἐνάγοντος, τοῦτο δὲ τιμαῖς ἐκλιπαροῦντος ἑλθεῖν τὸν Θεόδουλον ἐπὶ τὴν ἱερουργίαν, ἕτερός τις ἀνὴρ ἐκεῖσε παρὼν, ἱερεὺς τυγχάνων τῶν εἰδώλων, λέγει πρὸς τὸν μάρτυρα, εἰ μὴ πεισθῇς τοῦ θῦσαι τοῖς θεοῖς, βασάνοις πάντως πεισθήσει ἐπακοῦσαι προστάγματι βασιλέως· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Θεόδουλος εἶπεν· ἀλλ' οὐ τοσοῦτον δυνήσεται ἄνθρωπος καὶ τὰ καθ' ἡμῶν γινόμενα, ὥστε μὴ κρείττους ἡμᾶς ὀφθῆναι τῆς ἀπειλῆς παντα-χόθεν· πάλιν δὲ ὁ ἡγεμὼν πρὸς αὐτὸν εἶπεν· ἀλλὰ τοῦτο λόγισαι, ὅσον διαφέρει τὸ ζῆν μετὰ λαμπρότητος ἢ τεθνᾶναι μετὰ κολάσεως. Καὶ ὁ μάρτυς λέγει· τοῦτο κἀγὼ ἐννοῶν, ὀλίγων μὲν ἐπονειδίστων ἡμερῶν ὑπεριδεῖν βούλομαι· τῶν οὐρανίων δὲ καλῶν μέτοχος γενέσθαι σπεύδω· ὅθεν καὶ πυρὶ δοκίμαζε τὸ σῶμα, γνώσῃ γάρ, ὡς ἐκεῖνο, μὲν ἐν δόσει φθαρτὸν ὂν ὑφ' ὁμοίων ἀναλισκόμενον, ψυχῇ δὲ λογισμῷ πανταχόθεν ἄτρωτος γενομένη πλέον ἠσθήσεται, θαττον ἀπαλλαττομένη τῶν ὑλικῶν πραγμάτων. Φαυστῖνος ἡγεμὼν εἶπε· καὶ τίς οὗτος κρείττων ἐστὶν εἰπέ μοι, δι' ὃν καὶ πληγῶν καὶ θανάτου σήμερον καταφρονῆσαι διέγνωκας; Θεόδουλος εἶπεν· ὁ Θεὸς ὁ τὰ

πάντα φύσεως νόμῳ κατακλείσας, καὶ ὁ τούτου παῖς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Λόγος τοῦ Σωτῆρος, οὐ καὶ τὴν σφραγίδα παραλαβών, ἐξ ἁπαλῶν ἔτι τῶν ὀνύχων ἄχρι τέλους οὐκ ἀφήσω· θᾶττον γὰρ καὶ τοῦ σώματος ἐκστήσομαι ἢ ταύτης τῆς θεοσεβείας, σοὶ τῷ τυράννῳ πεισθείς. Ὁ δὲ Φαυστῖνος διασύραι βουλόμενος τὰ παρὰ τοῦ Θεοδούλου ῥηθέντα ἔφη πρὸς αὐτόν· καλῶς ἡμῖν ὦ νεανία πέφυκας, ὁ καὶ τὰ κλεῖθρα καὶ τὰς τοῦ Θεοῦ σφραγίδας ἐπικείμενος· ἀπεκρίνατο Θεόδουλος καὶ πάνυ γε ἀξιόπιστος τῆς θεοσεβείας διάκονος, οὗ περ οὐδέποτε δυνήσῃ πυρὶ καὶ σιδήρῳ μαχόμενος, διαρρήξαντά σε τὰ κλεῖθρα τοῦ ἐμοῦ λογισμοῦ καὶ τὴν σφραγίδα ἐπεμβῆναίμοι, Θεὸν τὸν Χριστὸν ἀνακηρύττειν μεμελετηκότι. Θαυμάσας οὖν ὁ Φαυστῖνος τὸν νεανίαν τῆς φρονήσεως, ἄγεσθαι πλησίον καὶ τὸν Ἀγαθόποδα προσέταττεν· τὸν δὲ Θεόδουλον πόρρω γενέσθαι ἐκεῖθεν ἐποίησεν· ὡς δὲ πλησίον γέγονεν ὁ Ἀγαθόπους, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἡγεμών. Θῦσον τοῖς θεοῖς· ἰδοὺ γὰρ καὶ Θεόδουλος τὰ πρῶτα πλανώμενος, νῦν θῦσαι κατεπαγγέλλεται· ὁ δὲ Ἀγαθόπους συνεὶς τὴν ἀπάτην ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἑτοίμως κἀγὼ τὴν διὰ λόγων θυσίαν ἀνοίσω τῷ Θεῷ μου καὶ τῷ τούτῳ Υἱῷ Ἰησοῦ Χριστῷ· τούτοις γὰρ καὶ Θεόδουλος θυσίαν εὐανθῆ κατεπηγγείλατο θῦσαι. Φαυστῖνος εἶπεν· ἀλλ' οὐ τοῖς ὑπὸ σοῦ μάτην λεγομένοις βούλομαί σε θῦσαι, ἀλλὰ τοῖς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην φυλάττουσι δώδεκα θεοῖς· ὁ δὲ Ἀγαθόπους ἠρέμα τὴν κεφαλὴν ἐπισείσας λέγει αὐτῷ· θεοὺς εἰπέ μοι καλεῖς, οὓς ἀκριβείᾳ τέχνης ἐξ ὕλης φθειρομένης εἰς εἶδος ἀνθρώπων ἀπετυπώσατο ; θεοὺς λέγεις οὓς ἄνθρωποι ἑαυτῶν χερσὶν ἀναπλάττοντες μικρὸν ὕστερον ὡς κρείττονας ἑαυτῶν θεραπεύουσι ; θεούς, τοὺς ἀντάραι χεῖρα μὴ δυναμένους πρὸς τοὺς βουλομένους αὐτοὺς ἀνατρέπειν ; θεοὺς τοὺς ὀφθαλμῷ μὲν οὐ βλέποντας, ποδὶ δὲ ἀκινήτους ὄντας καὶ πᾶν αἰσθητήριον ἀνενέργητον κατὰ τὸ σῶμα περικειμένους ; θεούς, οὓς οἱ πάλαι μὲν τῶν Ἑλλήνων ἐμψύχους εἶναι νομίσαντες, μοιχείας νῦν οἱ τὰς τοιαύτας μετιόντες τέχνας, ἀργυρίου καὶ τεττάρων ὀβολῶν διαπιπράσκουσιν ; ἀναξίω δὲ προσάξω θυσίαν ; εἰπὲ πρὸς τοῦ παντοκράτορος ἵνα ταύτην ἐπίδῃ ταῖς ἐκ χειρὸς ἀναγλυφείσαις ὄψεσιν ὁ παρὰ σοῦ νομιζόμενος θεὸς εἶναι ; ὕμνον δὲ ἄσω πρόσφορον, ἵνα ταῖς ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ πεποικιλμένας ἀκοαῖς τοῦτον δεξάμενος, ὅσων αὐτὸς οὐκ ἔστι μέτοχος, τοσούτων ἐμὲ κύριον ἀποδείξῃ ; Ἔτι δὲ λέγοντος τὰ τοιαῦτα τοῦ μάρτυρος, δεδοικότες οἱ περὶ τὸν ἡγεμόνα, μή ποτε καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ὀφειλόντων ἀνακρίνεσθαι πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ πίστιν ἐπιρρώσῃ, θᾶττον αὐτὸν ἐκέλευσαν, ἐπὶ τὸ δεσμωτήριον ἄγεσθαι μετὰ τοῦ Θεοδούλου, πολὺς δὲ συνεπιρρέων ὄχλος· οἱ μὲν γάρ, τὸ νέον τοῦ Θεοδούλου οἰκτείροντες μετατρέπειν τοῦτον ἐκ τῶν ἀμετακινήτων ἐσπούδαζον· ἕτεροι δέ, τὴν πολιὰν ἐπανθοῦσαν τοῖς κροτάφοις τοῦ Ἀγαθόποδος βλέποντες ἐβόων ὑφ' ἑνὶ τῷ συνθήματι· μὴ καὶ σὺ νέος εἶ Ἀγαθόπου καὶ τὸ συμφέρον ἀγνοεῖς ; οἱ δὲ μακάριοι πρὸς μόνην τὴν εἰς τὸ κρεῖττον εὐσέβειαν ἀφορῶντες, οὕτω σιωπῶντες τῆς φυλακῆς ἔνδον γενόμενοι, καθ' ἡσυχίαν ηὔχοντο, νυκτὸς δὲ μέσης δεξιοῖς ὀνείρασι τοῦ Θεοῦ τούτους πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἐπιρρώσαντος, ἀνέστησαν ὑπὸ χαρᾶς ἀμφότεροι, Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν σωτῆ-

ρα τῶν ὅλων ἐπιβοώμενοι· εἶτα τὰς χεῖρας ὕδατι καθαρῷ ἐναπονιψάμενοι τὸ γόνυ τε κλίναντες ἐπὶ γῆς ἅμα τῷ προσώπῳ, σύμφωνον εὐχήν, ὥσπερ ἐκ μιᾶς γλώττης ἀνέπεμπον τῷ Θεῷ λέγοντες. «Ὁ Θεὸς τῆς πάντων γενέ»σεώς τε καὶ ὄψεως, ὁ φύσιν διακρίνας καὶ χάος ἀφανίσας, ὁ τάξας οὐρα»νοῦ μὲν πόλον, ὑπὲρ τῶν ὅλων διανύειν ἑκάστοτε, ἥλιον δὲ φωτίζειν μεθ' ἡ»μέραν τὰ πάντα καταναγκάσας, καὶ σελήνην προστάξας, ἀφανίζειν φωτὶ »τὸ σκότος, ἵνα σὺν τοῖς ἄλλοις ἄστροις πάντων τῶν φοβουμένων αἴτιον αὐ»ξήσεως γένηται· ὁ γῆν μὲν ἀποδοὺς ζώων γένεσιν, θαλάττῃ δὲ ἰχθύων γό»νον ὑποβρύχιον· ἀέρι δὲ ὄρνιθας ἐν ἑαυτῷ ἔχειν, ἵνα θάλαττα ἐν οἰκείοις »δώροις θεραπεύει τὸν ὑπὸ σοῦ γενόμενον ἄνθρωπον· ἀὴρ δὲ καὶ αὐτὸς δι' »ὀρνίθων ὠδικῶν εὐχὴν ἐπὶ σοὶ πρόσφορον ἀναβάλληται· γῆ δὲ ποικίλων »καρπῶν ἐξ οἰκείων κόλπων ἀναβρύουσαν, τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει· δι' αὐ»τοῦ σοὶ μόνῳ τῷ τῶν ὅλων Δεσπότῃ, τὰ δυνατὰ δι' ὕμνον ἀναπέμπει χα»ριστήρια· σὺ γὰρ ἤδη τοῦ καθ' ἡμᾶς γένους ἀσεβείᾳ κατειλημμένον, καὶ »οὐδὲν ὅτι τῶν διορισθέντων ἀποφυλάττειν βουλόμενον, ἀλλὰ πρὸς μέθας »καὶ κώμους καὶ ἀσελγείας ἐκθέσμους κεχωρηκός, οὐκ ἀφῆκας δι' ὅλου πρὸς »αἰωνίαν λύμην ἐνεχθῆναι· οὐδὲ τοσοῦτον βακχεῦσαι τῷ καθ' ἡμῶν ἐνέδω»κας δαίμονι, ὡς ἄχρι καὶ ταρτάρου τὸν ἡμέτερον βυθίσαι λογισμόν· ἀλλὰ »ἀμνησικακίᾳ τὰ καθ' ἡμᾶς παραδοὺς ἀδικήματα, πέμπεις εἰς ἀνθρώπους »ἐκ θρόνων οὐρανίων τὸν μονογενῆ σου Υἱόν· πᾶσαν ὑποδῦναι φύσιν ἀνθρώ»που, τὴν ἀθάνατον λῆξιν, τῇ θνητῇ καταμίξας οὐσίᾳ, ἵνα τοὺς περὶ τὴν »ἀδικίαν πλανωμένους λόγους ὁ παρὰ σοί, δι' ὧν ἔπραττεν, εἰς εὐσέβειαν »πάλιν ἀνεγείρει· σοῦ γὰρ ἅμα τῷ παιδί, καὶ παῖς ἅμα τῷ Πατρὶ σὺν ἀ»γίῳ Πνεύματι τὴν ὑφηλίῳ πᾶσαν περιθέοντες, τοῖς παραδοξοτέροις τῶν »γινομένων, τοὺς ἀσεβεῖς ἐπὶ τὸ πιστεύειν μεθήρμοσας· οὕτω τοιγαροῦν »Λάζαρος τὸ χρεὼν ἀποτίσας, καὶ τετάρτην ἔχων ἐπὶ τάφον κείμενος ἡμέ»ραν, ὑπὸ σῇ φωνῇ τὰ δεσμὰ τῆς ταφῆς ἀπορρήξας, ἐξ ἀδύτων ἀνέβαινεν »γελάσας διὰ σὲ καὶ φύσεως νόμον καὶ θανάτου δύναμιν· οὕτω καὶ ἕτερός »τις ἀνήρ, ἤδη τῶν ὄψεων ἐστερημένος καὶ τὸ παρὰ σοῦ δῶρον τὸν ἥλιον »ἰδεῖν οὐ δυνάμενος πηλῷ μόνῳ τῇ σῇ δεξιᾷ τοῦ πάθους ἐκείνου καθαρῶς »ἀπαλλάττεται· οὕτω ποτὲ καὶ γύναιον ἐξ ἀπορρητοτέρων μελῶν αἵματι ῥεό»μενον, ἀφῇ καὶ μόνῃ σῆς ἀμπεχόνης ἐξ ἀνηκέστου κινδύνου θᾶττον ἐλπί»δος ἀπηλλάττετο· οὕτως ἤρκεσας ὁ Θεός, καὶ ῥήματι μόνον τὸν παρει»μένον ἐκεῖνον ποιῆσαι φέρειν ἐπ' ὠμῶν τὸν πρώην τοῦτον φέροντα κράββα»τον· οὕτω καὶ νῦν ἐπαρκέσαι τῇ καθ' ἡμᾶς ξυνωρίδι μὴ μελήσῃς, ἵνα τῷ »λογισμῷ τὰ δεινὰ τῶν ἀθέων διενεγκόντες, ἑαυτοῖς προσάψαι πόλις οὐρα»νίοις δυνηθῶμεν».

Τοιαῦτα τῶν μαρτύρων ἔνδον τοῦ δεσμωτηρίου προσευχομένων, οἱ ἐκεῖσε κατάδικοι ὄντες ἐν ἀλύσεσι δεδεμένοι, οἱ μὲν φονεῖς, οἱ δὲ μοιχοὶ ὄντες, οἱ δὲ ἕτερά τε δεδρακότες, πάντες οὗτοι τὸν περὶ τοῦ σώματος θάνατον δεδιέναι ἀφέντες τοῖς τῶν Ἁγίων ποσὶ προσπίπτοντες, μετὰ ὀδυρμοῦ καὶ ὀλολυγῆς πολλῆς μετενόουν, ἐφ' οἷς ἕκαστος διεπράξατο κακοῖς· οἱ δὲ ἔξωθεν τοῦ δεσμωτηρίου περιεστηκότες ὄχλοι, τὴν ὀλολυγὴν καὶ τὸν θρῆνον ἀκούοντες

τὰ κλεῖθρα διαρρήξαντες εἰσεπήδησαν ἔνδον θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις θεασάμενοι τὸ γεγονός. Οὐρβανός τις ὁ καὶ εὐψήφιος λογιστὴς τότε ὢν Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Διαβόλου θερμὸς ὑπηρέτης, δρόμῳ χωρεῖ πρὸς τὸν ἡγεμόνα βοῶν καὶ διαμαρτυρόμενος ὅτι φησὶν εἰμὴ θᾶττον ἀναιρεθῶσι Θεόδουλος καὶ Ἀγαθόπους πολλοὶ ἔσονται ἀρνούμενοι τὴν τῶν Θεῶν λατρείαν.

Ταραχθέντος τοίνυν τοῦ Φαυστίνου ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις καὶ πάνυ κεκινημένου κατὰ τῶν ἐπεισελθόντων, ἐκέλευσεν εὐθὺς ἀχθῆναι τοὺς Ἁγίους· οἱ δὲ μακάριοι ὥσπερ οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν ἀγόμενοι καὶ θάνατον, ἀλλ' εἰς πανήγυρίν τινα καὶ φαιδρότητα στελλόμενοι, διὰ πάντων ἔχαιρον, καὶ τῷ προσώπῳ φαιδρυνόμενοι καὶ ἀγαλλιῶντες, τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διήγγελλον ἐνώπιον πάντων. Προσαχθέντων οὖν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ βήματος, λέγει τῷ νεανίᾳ ὁ ἡγεμών· τί λέγεις; ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Θεόδουλος λέγομαι· καὶ φησὶν ὁ ἡγεμών· μεμάθηκας ὅτι δεῖ πείθεσθαι πᾶσι καὶ ὑπακούειν οἷς ὁ τῶν ὅλων δεσπότης Μαξιμιανὸς προστάττει; ἀπεκρίνατο Θεόδουλος καὶ εἶπεν· ὅσα μὲν ὁ Δεσπότης Οὐρανοῦ καὶ γῆς προστάττει, ταῦτα ποιεῖν καὶ λίαν εὐσεβές· ὅσα δὲ ὁ Μαξιμιανός, εἰ μὲν δίκαια καὶ πάνυ δέον ὑπακούειν· εἰδὲ ἄνομα οὐκ ἀναγκαῖον. Φαυστῖνος ὁ ἡγεμὼν εἶπε· τίς γὰρ ὁ τὸν Οὐρανὸν ποιήσας εἰπέ μοι· ἀπεκρίνατο Θεόδουλος ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, καὶ ὁ τούτου παῖς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Λόγος τοῦ Πατρός. Φαυστῖνος εἶπεν· ὃν ἐσταύρωσαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τιμωρίαις ἀνηκέστοις περιέβαλον; ἀπεκρίθη Θεόδουλος· ὃν ἐσταύρωσαν ἐκεῖνοι δι' ἡμᾶς τοῦτο παθεῖν βουλόμενον· καὶ μικρὸν ὕστερον ἐπεῖδον ἐκ νεκροῦ σώματος, εἰς ζῶσαν φύσιν μεταβαλλόμενον· εἶτα δίκην περιστερᾶς τῷ πνεύματι πρὸς Οὐρανὸν ἀναβαίνοντα· ταῦτα γὰρ ἐποίει, καὶ θανάτου κρατῆσαι βουλόμενος, καὶ τῶν ἀπειθούντων διελέγξαι τὸν λογισμόν. Φαυστῖνος εἶπε· τί γὰρ οὐχὶ μᾶλλον τοῖς θεοῖς ἡμῶν θυσίαν ἱερουργῆσαι κατεπαγγέλλει; ἀπεκρίνατο Θεόδουλος· ὅτι βέλτιόν ἐστι τὸν ποιήσαντα τὴν τῶν ἀγαλμάτων ἀκρίβειαν θεραπεύειν, ἢ τὰ πρὸς τέρψιν καὶ ἀπάτην ὄψεως γεγενημένα· τὸ γὰρ ποιοῦν τοῦ γινομένου προτιμότερον. Κελεύσαντος οὖν τοῦ Φαυστίνου τοῦτον γυμνωθῆναι τῶν ἱματίων, περιέσπον οἱ δορυφόροι τὸν νεανίαν πικρῶς· κήρυκος ἐπιβοῶντος θῦσον καὶ ἀφεθήσει· ὁ γοῦν Θεόδουλος ἐπὶ τοῖς γινομένοις εἰς αὐτὸν εἶπεν· τοῦ μὲν σώματος ἀφαρπάσαι τὸν χιτῶνα, καὶ πάνυ δυνήσει, τοῦ δὲ λογισμοῦ τὴν ἐπὶ τῷ Θεῷ μου πίστιν, οὐκ ἀποσυλήσεις εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἐπὶ πλεῖον δὲ αὐτοῦ παρρησιαζομένου, καὶ πρὸς φόβον οὐ τρεπομένου τῶν ἐπηρτημένων δεινῶν, ἀλλὰ τύραννον ἀποκαλοῦντα τὸν Μαξιμιανόν, ἐκέλευσεν ὁ Φαυστῖνος ἑτέρους τινὰς ἐνώπιον Θεοδούλου βασανιζομένου καὶ μὴ ὑποφέροντας τὴν ἀνάγκην τῶν τιμωριῶν μιαροφαγεῖν· ὁ δὲ Θεόδουλος βλέπων τὰ παρόντα βασανιστήρια λέγει πρὸς τὸν ἡγεμόνα· ταῦτα μέν σου τὰ βασανιστήρια μικρά, καὶ ὄντως γέλωτος ἄξια· εἴθέ τι καὶ μεῖζον καθ' ἡμῶν ἐφεῦρες, οὕτω γὰρ ἂν ἔγνως γενναίαν οὖσαν τὴν καθ' ἡμᾶς ξυνωρίδα καὶ πάθος ἐπικρατεῖν ὑπὲρ εὐσεβείας δυναμένην· Φαυστῖνος εἶπεν, ἀναγκαῖον σε σήμερον εἰς μέσον ἀγαγεῖν καὶ τὰς καλουμένας παρὰ τοῖς χριστιανοῖς γραφάς· ἀποκριθεὶς ὁ μάρτυς λέγει· εἰ μὲν τὴν εἰδωλολατρείαν ἀπάτην ἡγησάμενος φρονεῖς τὰ κρείττονα, καὶ τούτου χάριν

ἐπιζητεῖς ἀκοῦσαι Προφητῶν ῥήματα καὶ Ἀποστόλων. κρατῦναί σου τὸν λογισμόν, πρὸς θεοσέβειαν βουλόμενος, ἕτοιμος ἐγὼ παραθεῖναί σοι πάντα τὰ πρὸς τοῦτο συντείνοντα· εἰ δὲ μή γε, μὴ προσδοκήσῃς με ποτὲ προδότην γενέσθαι τῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν χάριτος. Φαυστῖνος ὁ ἡγεμὼν εἶπεν· γνώσῃ τοῦτο, νεανία, ὅτι οὐ φείσομαί σου τοῦ σώματος ἀκρωτηριάζων αὐτὸ καὶ παντοίοις τιμωρούμενος· Θηρίων τε βορὰν τιθέμενος, εἰμὴ τὸ προστατττόμενόν σοι θᾶττον ποιήσῃς· Θεόδουλος ἔφη, ἔξεστί σοι λυσσῶντι κατὰ τοῦ σώματός μου ποιεῖν ὅσα βούλει, ἐγὼ δὲ τούτων οὐδὲ μίαν λήψομαι αἴσθησιν· κἂν πικρότερα τῶν εἰρημένων νεανινεύσῃ κατ' ἐμοῦ· τούτων παρ' ἀμφοτέρων λεγομένων, πολλῆς τε ὥρας παρατρεχούσης καὶ τοῦ Θεοδούλου μὴ δὲ πρὸς τὴν ἔκδοσιν τῶν γραφῶν ἐνδιδόντος, ἄλλος ἀλλαχόθεν προσιόντες, οἱ μὲν δώροις τοῦτον δελεάζειν ἐπειρῶντο· ἕτεροι δὲ φόβῳ καὶ ἀπειλαῖς καταπλήττειν· ὁ δὲ στερρότητι λογισμοῦ κατωχυρωμένος πανταχόθεν διέπτυε ταῦτα, καὶ ὡσεὶ λῆρον ἐλογίζετο· τότε ὁ Φαυστῖνος ἀφανεῖ νεύματι τοὶς δημίοις ἐπισημηνάμενος, ἐκφοβεῖν δῆθεν τοῦτον βουληθείς, κελεύει αὐτὸν τὴν διὰ ξίφους ὑποσχεῖν τιμωρίαν· ἐλθόντων οὖν ἐπὶ τὸν ὡρισμένον τόπον, ὡς εἶδεν ὁ μάρτυς τὸν δήμιον ἀνατείνοντα τὸ ξίφος, κλίνας τὸν αὐχένα ἐπὶ σφαγήν, τοιοῦτόν τι πρὸς τὸν Θεὸν ἀναβοήσας ἔφη. «Δόξα σοι Πάτερ τοῦ παθόντος δι' »ἡμᾶς· ἰδοὺ γὰρ ἔσομαι κἀγὼ εἷς τῶν πατησάντων τὸν θάνατον διὰ τὴν ἐπὶ »σοὶ παρρησίαν» μαθὼν οὖν ὁ Φαυστίνος ὅτι ὁ Θεόδουλος καθάπερ τινι στεφάνῳ τὴν κεφαλὴν ὑπέκλινε τὸ ξίφει, ἐκέλευσε τοῦτον ἄγεσθαι πάλιν ἐπὶ τοῦ βήματος, αὐτὸς δὲ τὸν ἕτερον ἐπηρώτα εἰπών· τίς λέγει ; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο Ἀγαθόπους καλοῦμαι· Φαυστῖνος εἶπεν· ποίας τύχης εἶ· καὶ ὁ μάρτυς ἦς καὶ Θεόδουλος· Φαυστῖνος λέγει· ποία γὰρ σοὶ κοινωνία πρὸς Θεόδουλον γέγονε; ἢ καὶ γένος καὶ φύσις εἰς ἓν ὑμᾶς συνήγαγεν ; Ἀγαθόπους εἶπεν· τὸ μὲν γένος διάφορον, ὁ δὲ τρόπος εἷς· καὶ ὅσον τῇ φύσει χωριζόμεθα, τοσοῦτον τῇ πίστει συναπτόμεθα· Φαυστῖνος εἶπεν· οὐκ οὖν ἐπὶ μίαν κόλασιν ἀμφότεροι σπεύδετε; τοῦτο γὰρ ἔστι τὸ παρὰ σοῦ λεγόμενον· ὁ μάρτυς ἔφη· ὑφ' ἑνὶ γὰρ συνθήματι τῶν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγέντες πραγμάτων, ὑφ' ἑνὶ νεύματι καὶ ἀμοιβὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ληψόμεθα· Φαυστῖνος εἶπεν· καὶ πῶς οὐκ ἄτοπον ἐπίσης σφαλλόμενον σε εἰς προφανῆ κίνδυνον ἑαυτὸν καθιέναι ; Ἀγαθόπους εἶπεν· οὐ, μὰ τὴν εἰς Χριστὸν προσδοκίαν ἀλλ' ὁδεύων τοῖς χρόνοις εἰς τοῦτο τοῦ γήρως προελήλυθα καὶ πρὸς αὐτὸν πλέον καὶ ἐμαυτὸν ἀποδέχομαι τῆς προθυμίας, καὶ Θεόδουλον τῆς ἐν ἀκμῇ τοῦ σώματος καρτερίας· τότε λέγει τῷ νεανίᾳ ὁ ἡγεμών· Θεόδουλε, μὴ τούτοις τοῖς δελεαζομένοις ῥήμασι ἄρτι γενειάζον ἀφειδῶς ἐπιπήδα τῷ ξίφει· ὁ μὲν γὰρ ἤδη παλαιὸς ὢν οὐδὲν παράδοξον εἰ καὶ πρὸς τέλος ἐπείγεται· σὺ δὲ μὴ τοῦτο βουληθῇς, μητέ τι ἕτερον προκείμενόν σοι ἀφαιρεθῇς· πρὸς ὃν ὁ Θεόδουλος ἑτοιμώτατα εἶπεν· ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐμαυτὸν ὑπολαμβάνω ἀσθενῆ, ὡς γενναιότερον ἐν τῷ καρτερεῖν ὑπὲρ εὐσεβείας, τὸν πολιὸν ὀφθῆναι τοῦ νέου.

Ταῦτα τῶν μαρτύρων λεγόντων καὶ σφόδρα ἀνθισταμένων, στρεβλώσαντες αὐτοὺς οἱ δήμιοι, ἀπήγαγον πάλιν ἐν τῇ φρουρᾷ, δοξάζοντας τὸν Θεὸν

ἐφ' οἷς ἐδόκουν νενικηκέναι τὸν διάβολον· τινὲς οὖν τῶν γνωρίμων περιΐσταντο δεδακρυσμένοι τοῖς μάρτυσι. Καὶ λέγει αὐτοῖς Θεόδουλος· τί ἡ σύνοδος ἢ τὰ δάκρυα; ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· ὀδυνώμεθα διὰ τὰ ὑμῖν ἀποκείμενα δεινά· ὁ δὲ μάρτυς, γαληνιῶν μάλα τῷ προσώπῳ, λίαν ὑπομειδιάσας εἶπεν· εἶπατέ μοι πῶς ἀφέντες θρηνεῖν τὰς ἰδίας συμφοράς, ἐπὶ τοὺς τῶν κρειττόνων ἐφιεμένους σκυθρωπάζετε καὶ λυπεῖσθε; τοιαῦτα τοῦ Θεοδούλου λέγοντος, ἐπιστὰς ὁ στρατιώτης, καὶ σιδηροδέσας ἀμφοτέρους, παρήγαγεν ἐνδοτέρω, τὸν ἐπιόντα δῆμον ἀποσοβῆσαι βουλόμενος· ἑσπέρας οὖν βαθείας γενομένης, εὐξάμενοι τῷ Θεῷ κρατῦναι τούτοις δι' ὅλου τὸν λογισμὸν ἐν τῇ θεοσεβείᾳ, ἡσύχασαν ἠδέως· ὁ δὲ τῶν Ὁσίων ἔφορος Χριστὸς Ἰησοῦς, μίαν γνώμην τούτοις ἔχουσι, μίαν ὄψιν εἰς εἰκασίαν τοῦ μέλλοντος ἐξαπέστειλεν· ἐδόκουν γὰρ ἀμφότεροι ἐπιβεβηκέναι πλοίου, ὑπὸ πνευμάτων ἀτάκτων ἐν πελάγει χειμαζομένου· συνεχῶς δὲ τῶν κυμάτων ἐκ τῆς τῶν ἀνέμων βίας προσηραγμένων ταῖς πλευραῖς τοῦ πλοίου λύεσθαι τὴν τρόπιν καὶ πάντα τὰ δοκοῦντα συνέχειν αὐτῷ· πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων ἀνδρῶν ὄθθεν ἐν τῷ πλοίῳ ὄντων οἱ μὲν εἰς τὸ κλυδώνιον κατεδύοντο, οἱ δὲ πρὸς τοὺς σκοπέλους καθάπερ ἰχθύες περιεπείροντο καὶ ἄλλοι ἀλλαχόσε προσερρήγνυντο· μόνους δὲ ἑαυτοὺς οἱ μάρτυρες ἐθεώρουν σωζομένους ὑπὸ τῆς τοῦ κυβερνήτου τέχνης, ἐσθῆτά τε λαμπρὰν περικειμένους, καὶ προβαίνοντας ὄρει ὑψηλοτάτῳ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Οὐρανὸν ἀνατεινομένῳ. Τοῦτο οὖν περὶ αὐτῶν θεασάμενοι τῆς νυκτός, ἄφνῳ διηγέρθησαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ ὡς ἀγνοοῦντι τὴν ὄψιν διηγήσασθαι βουλόμενος· ὡς δὲ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν ἴσην ἐπ' ἀμφοτέροις φανεῖσαν ἔγνων, χρηστὰς ἔχοντες τὰς περὶ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδας, πρόσφορον ὕμνον τῷ χρόνῳ τῆς ὄψεως ἔλεγον· τί τοσοῦτον ὁ Θεὸς ἐάν τις ὑπομείνῃ, ὅσον ἐκ φιλανθρωπίας τῆς τοῦ παιδὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ δεξάμενος ἀναπαύσεται; τίς οὕτω τὸν τρόπον ἀνήμερος, ὃς ἐκ τῆς τοιαύτης εὐποιΐας, οὐ τὴν θεοσέβειαν ἀσπάζεται πρὸ τῆς ἀλόγου ταύτης ἡδονῆς; τίς οὕτω πρόχειρος εἰς εὐεργεσίαν ὡς ὁ Λόγος σου Ἰησοῦς Χριστός, ὃς πρὸ τοῦ δώρου μηνύσας δι' ὄψεως τὴν χάριν καὶ τὸν στέφανον ἡμῖν πρὸ τῆς ἀγωνίας ἐπιδείξας, ῥωμαλεωτέρους ἡμᾶς πρὸς τὸ στάδιον τῆς θεοσεβείας ἀπειργάσατο;

Ταῦτα προσευχομένων αὐτῶν, παρῆσαν οἱ τοῦ ἡγεμόνος στρατιῶται ζητοῦντες λαβεῖν τοὺς μάρτυρας Θεόδουλον καὶ Ἀγαθόποδα· ἀναστάντες οὖν οἱ ἅγιοι καὶ σφραγίσαντες ἑαυτοὺς τῷ τοῦ σταυροῦ σημείῳ ἠκολούθησαν τοῖς δορυφόροις, δεδεμένοι· τὸ δὲ πλῆθος τῶν πιστῶν μεγάλως ἐθρήνουν, ἐννοοῦντες τὸν πικρὸν αὐτοῖς δοκοῦντα θάνατον τῶν γενναίων ἀθλητῶν τοῦ Χριστοῦ· Λέγει οὖν πρὸς αὐτοὺς ὁ μακάριος Θεόδουλος φαιδρῷ τῷ προσώπῳ εἰ μὲν ἐπὶ φιλίᾳ τοῦτο γίνεται παρ' ὑμῶν μᾶλλον ἐφ' οἷς εὐδοκιμοῦμεν πανηγυρίζετε· εἰ δὲ φθόνῳ, μᾶλλον ἐπὶ ταῖς ἑτέρων εὐπραγίαις ἀποδύρεσθε· κοινὸν γὰρ τὸ τῆς εὐσεβείας πρόκειται στάδιον. Καὶ πάντας μὲν ἐπίσης καλεῖ τὸ τῆς πίστεως κήρυγμα· ὀλίγοις δὲ δίδωσι τὸν στέφανον ὃν οὐ πλοῦτος, οὐχ ἡδονή, τὸν λογισμὸν διήλεγξεν. Ἔτι αὐτοῦ ταῦτα λέγοντος Φαυστῖνος ἡγεμών, ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ προκαθίσας, εἰσαχθέντων ἐνώπιον αὐτοῦ τῶν ἁγίων, ἀντηρώτα αὐτοὺς ἐπὶ πολύ· τῶν δὲ πλεῖον μηδὲν ἀποκρινομένων, ἢ

μόνον χριστιανοὶ ἐσμέν, ἀλλὰ καὶ αἱρούμεθα ὑπὲρ τούτου πάντα παθεῖν· σκυθρωπάσας ὁ Φαυστῖνος ἀπεφήνατο κατ' αὐτῶν οὕτως· Θεόδουλον καὶ Ἀγαθόποδα μὴ βουλομένους θύειν, ἐν τῇ θαλάσσῃ ριφθῆναι προστάσσω· λαβόντες οὖν αὐτοὺς οἱ δορυφόροι, τὰς χεῖράς τε τούτων στρεβλώσαντες ὄπισθεν, καὶ λίθους βαρεῖς κατὰ τῶν τραχήλων αὐτῶν καὶ τοῦ νώτου προσδέσαντες ὥστε τῷ βάρει τῶν λίθων εἰς τὸν βαθύτατον πυθμένα τῆς θαλάσσης τὰ τῶν ἁγίων σώματα καταδῦναι· πολλοὶ δὲ τῶν ἐπιτηδείων καὶ φίλων, εἰς πλοιάρια ἐμβάντες παραγίνονται ἐκεῖσε ὅπου οἱ ἅγιοι ριφθῆναι ἔμελλον. Καὶ ὑπὸ μὲν τῆς φύσεως νικώμενοι, ἐδάκρυον ἐπὶ τῷ τέλει τῶν μαρτύρων· ἐμακάριζον δὲ αὐτοὺς ἀγωνισαμένους ἐπ' εὐσεβείᾳ καλῶς, καὶ νικήσαντες τὸν ἀρχέκακον δράκοντα· ἀναχθέντος οὖν τοῦ σκάφους ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἅγιοι, ἰδοὺ καί τινες τῶν Ἑλλήνων ἀνέπλεον, γνώμῃ τοῦ Φαυστίνου τὰ τοιαῦτα σοφιζομένου πρὸς τὸν ἀμετανόητον τῆς καρτερίας λογισμόν.

Τέλος ἐκπέμπει πρὸς αὐτοὺς Φοβιόντα, ἄνδρα περιφανῆ, λιβανωτῷ μόνῳ τοὺς μάρτυρας ἀρνήσασθαι τὸν Θεὸν προτρεπόμενον· οἱ δὲ ὡς ἤδη τῇ τοῦ Θεοῦ τετελεσμένοι χάριτι, Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπεβοῶντο μόνον· πολλῆς οὖν παρελκούσης τῆς ὥρας, καὶ τῶν ὀημίων τὸν Ἀγαθόποδα πρότερον ῥίψαι κατὰ τοῦ πελάγους ὡρμημένων, ἀνατείνας εἰς τὸν Οὐρανὸν τὸ πρόσωπον ὁ μάρτυς φωνὴν ἀφῆκε λαμπροτάτην εἰπών· ἰδοὺ καὶ δευτέρῳ τούτῳ βαπτίσματι σήμερον καθαιρόμεθα πᾶσαν ὑπόνοιαν ἀδικίας ἀποθέμενοι ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ πρὸς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπειγόμεθα καθαροὶ τὸν λογισμόν· τούτων οὕτως ῥηθέντων, οἱ μὲν στρατιῶται καθῆκον εἰς τὸ κλυδώνιον Ἀγαθόποδα καὶ τὸν Θεόδουλον, ὑπὲρ θεοσεβείας νίκην ἀναδησαμένους· θάλαττα δὲ ἡ τούτους ὑποδεξαμένη ῥήξασα τὰ δεσμὰ τῶν λίθων, ἀπέδωκε τὰ σώματα τοῖς οἰκείοις τῶν μαρτύρων πολὺ φαιδροτέρα· οἷς καὶ μικρὸν ὕστερον ἐπιφανεὶς Θεόδολος, ἅμα στολῇ καὶ τῷ πρέποντι σχήματι προσέτταται τὴν ἑαυτοῦ πᾶσαν οὐσίαν χήραις καὶ ὀρφανοῖς διανεῖμαι, ἵνα γνωσθῇ ὁ μακαριος μὴ μόνον μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀναχώρησιν ἐπαρκεῖν τοῖς δεομένοις, ἀλλὰ καὶ τοὺς οἰκείους ἐνάγειν ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τῆς θεοσεβείας πράγματι· τούτων οὖν εἰκότως ἐτησίως συντρέχοντες τὴν μνήμην ποιούμεθα· δίκαιον γάρ, ἐκείνοις μὲν εὐχὰς ἀναπέμπειν μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐκδημίαν, ἑαυτοὺς δὲ κατὰ τὸ δυνατὸν ζηλωτὰς ἐκείνων γενέσθαι τῆς πίστεως· ἐτελειώθησαν δὲ Θεόδουλος καὶ Ἀγαθόπους μηνὶ Ἀπριλίῳ τετάρτῃ εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις· σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, Ἀμήν.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΕΡΦΟΥΘΗΣ, (1) ***καὶ τῆς αὐταδέλφης αὐτῆς, καὶ τῆς ταύτης παιδίσκης.***

Εἰς τὴν Φερφούθαν.

»Ἁπλῆν με πλάττεις, Χριστὲ διπλὲ τὴν φύσιν,
»Ἔχεις δὲ πρισθεῖσάν με διπλῆν Φερφούθαν.

(1) Παρὰ τοῖς Μηναίοις Φερβούθη γράφεται. Σ. Ε.

Εἰς τὴν αὐταδέλφην καὶ τὴν παιδίσκην αὐτῆς.

»Δούλας ἀληθεῖς Δεσπότου Θεοῦ δύο,
»Δούλην τε καὶ δέσποιναν ἔπρισε πρίων.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου μὲν βασιλέως Περσῶν, Κωνσταντίνου δὲ τοῦ μεγάλου βασιλέως Ρωμαίων ἐν ἔτει τλ'. (330), ἀδελφαὶ οὖσαι τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ μαρτυρήσαντος ἐν Περσίᾳ ὁμοῦ μὲ ἄλλους χιλίους ἑκατὸν πεντήκοντα χριστιανούς. (1) Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοῦ βασιλέως γυνὴ ἔπασχεν ἀπό τινα συμβᾶσαν ἀσθένειαν, διὰ τοῦτο διέβαλον τινὲς τὰς ἁγίας ταύτας, ὅτι εἶναι μάγισσαι, καὶ κατασκευάζουσι θανατηφόρα φάρμακα. Ὅθεν ἐπιάσθησαν καὶ ἐφέρθησαν εἰς τὸν ἀρχιμάγον, Πάπαν ὀνομαζόμενον· αἱ δὲ ἅγιαι ἀπελογήθησαν, ὅτι εἶναι ἀθῶαι τῆς διαβολῆς αὐτῆς καὶ συκοφαντίας, καὶ ὅτι εἶναι χριστιαναί, εἰς δὲ τοὺς χριστιανοὺς δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ πράττωσι τοιαῦτα μαγικὰ καὶ παράνομα ἔργα. Ἐπειδὴ δὲ διπλῆ ἔγεινε κατ' αὐτῶν ἡ κατηγορία, καὶ ὅτι εἶναι μάγισσαι, καὶ ὅτι εἶναι χριστιαναί, διὰ τοῦτο κατεδικάσθησαν νὰ θανατωθῶσι. Λοιπὸν ἐξηπλώθησαν κατὰ γῆς, καὶ ἐδέθησαν αἱ μακάριαι ἀπὸ πασάλους· ἔπειτα ἐπριονίσθησαν εἰς τὴν μέσην ἀπὸ τὸν λαιμὸν ἕως εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἀφ' οὗ ἐμοιράσθησαν εἰς δύο τὰ σώματά των, ἐκαρφώθησαν ἐπάνω εἰς ξύλα τὰ τούτων κομμάτια. Διαπεράσασα δὲ διὰ μέσου αὐτῶν ἡ βασίλισσα, ἰατρεύθη ἀπὸ τὸ πάθος της· διότι οὕτως ἐπληροφόρησαν αὐτὴν οἱ τὰς ἁγίας διαβάλλοντες, ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν δύναται νὰ ἰατρευθῇ παρὰ ἂν διέλθῃ ἀναμέσον τῶν νεκρῶν σωμάτων τῶν ἁγίων.

Ὁ ἅγιος ΠΟΠΛΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἐν οὐρανοῖς, Πόπλιε, μισθός σοι μέγας,
»Πρὸς οὓς ἀπαίρων χαῖρε καὶ κρότει μέγα.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΠΛΑΤΩΝ, ὁ ἡγούμενος μονῆς τῶν Στουδίου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Πλάτων ἀρίστην εὖ μετεπλάσθη πλάσιν,
»Χριστῷ πλάσαντι, συγκραθεὶς κράσιν ξένην.

Οἱ ὅσιοι ΘΕΩΝΑΣ, ΣΥΜΕΩΝ καὶ ΦΕΡΒΙΝΟΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

»Ψυχὰς δέχου τρεῖς οὐ κεκηλιδωμένας,
»Ψυχῶν ἀκηλίδωτε τῶν θείων τόπε.

(1) Τούτου ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον εὑρίσκεται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ παρόντος μηνός.

Ὁ ὅσιος ΘΕΩΝΑΣ, ὁ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος ἀσκήσας, ὕστερον δὲ ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης γενόμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. (1)

»Λοιπὸν Θεωνᾶς τὴν κάτω προεδρείαν,
»Παρίσταται νῦν τῷ Προέδρῳ τῶν ὅλων.

Οὗτος γὰρ πρότερον εὑρισκόμενος ἐφημέριος εἰς τὴν μονὴν αὐτὴν τοῦ Παντοκράτορος, (καθὼς φαίνεται ἐν τῷβίῳ τοῦ ὁσιομάρτυρος Ἰακώβου τοῦ Ἰβηρίτου) ὕστερον ὅταν ὁ θεῖος Ἰάκωβος, ὑπῆγεν εἰς τὸν κόσμον κηρύττων, ἠκολούθησε καὶ αὐτὸς ὁμοῦ μὲ ἄλλους, εἰς τοὺς ὁποίους, μετὰ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ἐγένετο προεστὼς καὶ ποιμὴν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, τῷ κειμένῳ εἰς τὴν Γαλάτισταν· ὕστερον δὲ ἐγένετο καὶ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καὶ νῦν εὑρίσκεται σῶον τὸ ἅγιόν του λείψανον εἰς τὸ ἀνωτέρω μοναστήριον.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΘΕΩΝΑ

Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ κτίτορος τῆς εὐαγοῦς μονῆς τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας τῆς κατὰ τὴν Θεσσαλονίκην τοῦ Θαυματουργοῦ.

Στενὴν ὁδεύσας ἐν βίῳ πάτερ τρίβον, τανῦν χορεύεις οὐρανοῦ εἰς τὸ πλάτος. Πνεῦμα Θεωνᾶ, ἔνθεν ἀπέπτη εἰς κλειτὸν Ἄστυ.

Οὗτος ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Θεωνᾶς, ὁ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων Υἱός, ὁ τῆς εἰρημένης σεβασμίας μονῆς τῆς ἁγίας Ἀναστασίας κτίτωρ καὶ καθηγητὴς καὶ διδάσκαλος, ὁ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Θετταλίας ὅλης ἁγιώτατος ποιμενάρχης, τὸ κλέος τῶν Ἀσκητῶν, τῶν Ἀρχιερέων τὸ ἐγκαλλώπισμα, καὶ τῶν Χριστιανῶν ἁπάντων τὸ ἔξοχον σεμνολόγημα, τίνα μὲν εἶχε πατρίδα ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ τίνας καὶ ποταποὺς γονεῖς, ἢ μὲ ποῖον τρόπον ἐγένετο Ἀρχιερεὺς τῆς Θεσσαλονίκης, ἀπὸ ἱστορίαν ἔγγραφον, ἢ παράδοσίν τινα, οὐκ ἐμάθομεν· ἢ διατὶ ὁ ἅγιος δὲν ἐφανέρωσεν εἴς τινα τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος καὶ τῶν γονέων του (καθὼς καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν ἁγίων τὸ ἔκρυψαν), μὲ τὸ νὰ ἐμίσησαν τελείως πάντα τὰ γήϊνα πράγματα· καὶ πατρίδα μὲν εἶχε τὴν ἐπουράνιον Ἱερουσαλήμ, τὴν κοινὴν τῶν προωρισμένων πατρίδα, γονεῖς δέ, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τὴν Κυρίαν ἡμῶν Θεοτόκον, ἀδελφοὺς δὲ καὶ συγγενεῖς, ὅλους τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἁγίους, ἢ καὶ διατὶ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος, καθὼς καὶ ἄλλα πολλά, οὕτως ἠφάνισε καὶ τὰ τῆς ζωῆς

(1) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Θεωνᾶν ἐφιλοπόνησεν Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης ἀσματικὴν ἀκολουθίαν, ἥτις εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῇ εἰς τὴν Γαλάτισταν κειμένῃ ὅπου καὶ τὸ ἅγιον αὐτοῦ κατάκειται λείψανον.

περὶ τοῦ ἁγίου ὑπομνήματα καὶ διηγήσεις· τόσον δὲ μόνον ἠξεύρομεν περὶ αὐτοῦ ὅσα ἀναφέρει ὁ βίος τοῦ Ὁσιομάρτυρος Ἰακώβου τοῦ νέου, τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω, ἀσκήσαντος ἄνωθεν τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς, ὅπου τώρα εἶναι ἡ Σκήτη τοῦ τιμίου Προδρόμου. Οὗτος λοιπὸν ὁ βίος διηγεῖται, ὅτι ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Θεωνᾶς, κεκοσμημένος ὢν μὲ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἐκατοίκει εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος πρότερον. Ἐπειδὴ δὲ ἠγάπα τὴν ἡσυχαστικὴν ζωὴν περισσότερον ἀπὸ τὴν κοινοβιακήν, ἐσυνείθιζε νὰ παίρνῃ προσφορὰς καὶ ἄλλα τινὰ βρώσιμα, καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς ἀντάμωσιν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ὁποῦ ἦτον περιβόητος ἐν μέσῳ ὅλων τῶν πατέρων τοῦ Ὄρους, διὰ τὰς μυστικὰς ἀποκαλύψεις, καὶ οὐράνια χαρίσματα, ὅπου ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ· καὶ οὕτω συχνάκις πηγαίνων καὶ μανθάνων παρ' αὐτοῦ τὰ ὑψηλὰ τῆς μοναδικῆς φολοσοφίας μαθήματα, μὲ πολλὰς παρακλήσεις ἔγεινεν εἰς ὅλον τὸ ὕστερον καὶ μαθητής του καὶ συνοδία του, καὶ ἔχαιρε καὶ ἐσκίρτα, πῶς ἠξιώθη νὰ ἀκούῃ ἐκείνας τὰς θείας ὁπτασίας, ὅπου ἔβλεπε νοερῶς, καὶ νὰ ἔχῃ διδάσκαλον καὶ γέροντά του τοιοῦτον οὐράνιον ἄνθρωπον. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἀπὸ θείαν ἀποκάλυψιν κινούμενος ὁ θεῖος Ἰάκωβος, ἐβγῆκεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐπῆγε νὰ κατοικήσῃ κάτω εἰς τὴν Ναύπακτον, εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Προδρόμου, πλησίον εἰς τὸ χωρίον, ὅπου ὀνομάζεται Πρεβέστικα, συνηκολούθει μὲ αὐτὸν καὶ ὁ ἅγιος Θεωνᾶς, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του ἔβλεπε τὸ θεϊκὸν ἐκεῖνο φῶς, ὁποῦ παραδόξως ἐφαίνετο κάθε βράδυ ἐπάνω εἰς τὸ αὐτὸ μοναστήριον τοῦ Προδρόμου τρεῖς ἡμέρας, πρὶν νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ὁ θεῖος Ἰάκωβος· τοῦτον τὸν Ἅγιον Θεωνᾶν ἔχων πιστότερον καὶ γνησιώτερον μαθητήν, ἀπέστειλεν ὁ διδάσκαλός του, καὶ τοῦ ἔλαβεν ἐνταλτήριον γράμμα ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα τῆς Ἄρτης Ἀκάκιον, διὰ νὰ ἐξομολογῇ τοὺς εἰς αὐτὸν ἐρχομένους Χριστιανούς. Τρέχοντος δὲ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ εἰς τὴν φυλακὴν τῶν Τρικάλων εὑρισκομένου δεδεμένου ἀπὸ τὸν Μπέην, οἱ μὲν ἄλλοι μαθηταὶ μικροψυχήσαντες ἐγύρισαν ὀπίσω εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Προδρόμου, ὁ δὲ ἅγιος Θεωνᾶς μὴ δειλιάσας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀγάπης καταφλεγόμενος, ἔμεινε συντροφεύων τὸν ἀγαπητόν του διδάσκαλον, καὶ συμπάσχων αὐτῷ, καὶ συναγωνιζόμενος εἰς τὰ τοῦ μαρτυρίου βασανιστήρια. Ὅθεν καὶ μίαν φορὰν αὐτὸς μὲ ἕνα ἄλλον μαθητὴν Μαρκιανὸν ὀνόματι, ἠρώτησαν τὸν ἅγιον Ἰάκωβον, ἐν τῇ φυλακῇ εὑρισκόμενον μετὰ τοῦ Διονυσίου καὶ τοῦ διακόνου Ἰακώβου, τῶν μαθητῶν του, λέγοντες «εἰπὲ ἡμῖν, Πάτερ, τί ἆρα μέλλει γενέσθαι μετὰ τὴν σὴν τελευτὴν τὸ κοινόβιον καὶ οἱ ἀδελφοί»· ὁ δὲ ὅσιος εἶπεν αὐτοῖς αἰνιγματωδῶς «ὅταν Θεοῦ εὐδοκίᾳ ἐλευθερωθῶμεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ βασιλέως, μέλλομεν ἀπελθεῖν πρῶτον εἰς τὸν Πατριάρχην, ἔπειτα εἰς τὴν μεγάλην Βλαχίαν, καὶ ὅταν ἀπέλθωμεν ἐκεῖ, πλέον δὲν φοβούμεθα πειρασμούς· μετὰ ταῦτα θέλομεν ἔλθει ἡμεῖς ἐκ τῶν ἄνω καὶ σεῖς ἐκ τῶν κάτω, καὶ πλησίον τῆς Θεσσαλονίκης θέλομεν συναχθῆ, καὶ Θεοῦ συνεργοῦντος, εὑρεθήσεται μοναστήριον εἰς κατοίκησιν ἡμῶν καὶ γινόμεθα ἀχώριστοι καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι».

Τοῦτο τὸ αἴνιγμα ἦτο, ἀδελφοί μου, προφητεία ἐκείνου ὁποῦ ἔμελλε νὰ

γένῃ εἰς τὸ ὕστερον· εἶναι δὲ ἡ ἐξήγησις τοῦ αἰνίγματος αὕτη. Ὁ μὲν Πατριάρχης εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἡ δὲ μεγάλη Βλαχία εἶναι ὁ Παράδεισος, ὁποῦ εὑρίσκονται αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων· τὸ δὲ νὰ ἔλθουν αὐτοὶ ἀπὸ ἄνω καὶ τοῦτοι ἀπὸ κάτω, δηλοῖ ἀφοῦ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Ἰάκωβος μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰακώβου καὶ Διονυσίου, ἀκούσαντες οἱ ἄλλοι μαθηταὶ τοῦ Ἁγίου, οἱ ζῶντες καὶ μάλιστα ὁ πατὴρ ἡμῶν Θεωνᾶς (οἵτινες ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Πρεβέστικαν, ὁποῦ εἴπομεν καὶ εὑρίσκοντο τότε εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Σιμόπετρας), ἀκούσαντες, λέγω, ἀπὸ ἕνα ἱερέα Νικόλαον ὀνόματι, ὄντα ἐκ τῆς Ἄρτης, ὅτι τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἦτο ἐνταφιασμένα πλησίον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἔστειλαν καὶ ἄνοιξαν τοὺς τάφους αὐτῶν, καὶ ἔλαβον τὰ λείψανά των, καὶ λαμβάνοντες αὐτὰ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Ὄρος, καὶ ἦλθον πλησίον τῆς Θεσσαλονίκης, δηλαδὴ εἰς τοῦτον τὸν τόπον ἐδῶ, καὶ εὑρόντες τὸ μοναστήριον τοῦτο τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, ὁποῦ ἦτο τότε μονίδριον μικρότατον, παλαιότατον καὶ σεσαθρωμένον, ἀνήγειραν ἐκ βάθρων καὶ λίαν ἱκανὰ κελλία διὰ τοὺς ἀδελφούς, καὶ χάριτι Χριστοῦ ἐσυνάχθησαν ἕως ἑκατὸν πεντήκοντα ἀδελφοὶ καὶ διῆγον κοινοβιακὴν ζωήν. Ἐπάνω δὲ εἰς τὰς οἰκοδομὰς αὐτὰς καὶ ἐπάνω εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς ἦτο ἡγούμενος καὶ προεστὼς ὁ ἅγιος Θεωνᾶς· καὶ τοῦτο ἐφανέρωνε τὸ αἴνιγμα· ὅτι οἱ μὲν μαθηταί του θέλουν ἔλθει ἀπὸ τὴν Ναύπακτον καὶ τὸ ἅγιον Ὄρος τῶν ὁποίων ἡ θέσις εἶναι κάτω καὶ χαμηλή, τὰ δὲ λείψανα τῶν ἁγίων ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν τῆς ὁποίας ἡ τοποθεσία εἶναι ἐπάνω, καὶ οὕτω μέλλουν νὰ συναχθοῦν εἰς τοῦτο τὸ μοναστήριον καὶ νὰ μένουν ἀχώριστοι, καὶ ἐκεῖνοι ὄντες ἐν τῇ ζωῇ καὶ αὐτοὶ κεκοιμημένοι καὶ εἰς ταύτην τὴν ζωὴν μὲ τὰ σώματα καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν μὲ τὰς ψυχάς, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Τοῦτον τὸν ὅσιον Θεωνᾶν ἀφῆκε διάδοχον καὶ προεστῶτα εἰς τοὺς ἄλλους του μαθητὰς ὁ θεῖος Ἰάκωβος, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐπιστολήν, ὁποῦ ἐν τῷ τέλει τῆς ζωῆς του ἔστειλεν εἰς αὐτούς, εἰς τὴν ὁποίαν ὕστερον ἀπὸ ὅλα τοῖς γράφει οὕτως· «νὰ ὑποτάσεσθε δὲ εἰς τὸν παπᾶν Θεωνᾶν, καθὼς καὶ εἰς »ἐμὲ τὸν ἴδιον, καὶ τοὺς λογισμούς σας εἰς αὐτὸν νὰ ἐξομολογῆσθε».

Αὐτὰ τὰ λόγια, ἀγκαλὰ καὶ ὀλίγα, ὅμως εἶναι ἀρκετὰ νὰ μᾶς φανερώσουν, πῶς ὁ ἅγιος Θεωνᾶς ἦτο ἰσοστάσιος μὲ τὸν διδάκαλόν του εἰς τὴν ἀρετήν· διὰ τοῦτο καὶ ὄχι ἄλλον τινά, ἀλλὰ αὐτὸν μόνον ἄφησεν ἐπιστάτην καὶ ἡγούμενον εἰς τὴν ποίμνην τῶν μαθητῶν του, καὶ τοὺς παραγγέλλει ὅτι νὰ τὸν εὐλαβοῦνται ὡς αὐτὸν τὸν ἴδιον· καὶ ἔχοντες τὸν Θεωνᾶν νὰ νομίζουν, ὅτι ἔχουν τὸν Ἰάκωβον ὡς εἰκόνα ἐκείνου καὶ ἔκτυπον. Φαίνεται δὲ εἰς τὸν αὐτὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ὅτι ἕνας ἱερομόναχος, Βαρλαὰμ καλούμενος, ἀσκητεύων μετὰ τῶν μαθητῶν του, ἐπειδὴ καὶ παρήκουσε μίαν φορὰν τοῦ Καθηγουμένου τῆς μονῆς ταύτης, (ὁ ὁποῖος συμπεραίνεται νὰ ἦτον ὁ ἅγιος Θεωνᾶς) ἐδαιμονίσθη, καὶ τόσον δεινῶς τὸν ἐβασάνιζε τὸ δαιμόνιον, ὥστε ὁποῦ τὸν ἐσπάραττεν ἕως τριάκοντα φοραῖς τὸ ἡμερονύκτιον, καὶ τὸν ἐκύλιε κατὰ γῆς ἀφρίζοντα· τοῦτο δὲ ἰδόντες οἱ ἀδελφοὶ ἔδεσαν αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας καὶ ἐπρόσμεναν, ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ ἡγούμενος ἀπὸ Θεσ-

σαλονίκην, δηλαδὴ ὁ ὅσιος Θεωνᾶς, ὅστις, ἀφοῦ ἦλθε καὶ ἔμαθε τὸ γενόμενον, ἔκαμεν ἁγιασμὸν μὲ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, καὶ ποτίσας τὸν ἀσθενῆ ἐκ τοῦ ἁγιασμοῦ, ἐποίησεν αὐτὸν ὑγιῆ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν πρεσβείαν τοῦ διδασκάλου του. Ἔζη δὲ ὁ ἅγιος Θεωνᾶς εἰς τὸ χιλιοστὸν πεντακοσιοστὸν εἰκοστὸν πέμπτον (1525) ἔτος μετὰ Χριστοῦ.

Ἀφοῦ δὲ ἐστερέωσε καλῶς τοῦτο τὸ κοινόβιον, καὶ κατὰ τὸν τύπον καὶ τὰ ἀσκητικὰ τοῦ μεγάλου Βασιλείου, ἐρρύθμισε καὶ ἐκανόνισε τοὺς μαθητάς του νὰ πολιτεύωνται, ἔκτισε τὸ ἀσκητήριον τοῦτο ὁποῦ βλέπομεν, καὶ ἀναχωρῶν ἀπὸ τὸ μοναστήριον κατὰ καιρούς, ἡσύχαζεν ἐκεῖ μόνος, μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος· καὶ πάλιν συνήρχετο μὲ τοὺς μαθητάς του, παρηγορῶν αὐτοὺς πολλάκις μὲ τὴν θείαν διδασκαλίαν του, καὶ στηρίζων αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ μοναχικοῦ πολιτεύματος· καὶ ἐπειδὴ δύω εἶναι αἱ πρῶται καὶ μεγάλαι ἐντολαί, ἤγουν τό: «ἀγαπήσεις Κύριον »τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,καὶ τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν,» ἐφύλαξε ταύτας καὶ ὁ ἅγιος Θεωνᾶς καὶ τὸ μὲν ἀσκητήριον, ὁποῦ ἔκτισε, καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος συνωμίλει μὲ τὸν Θεόν, καὶ εἰς τὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἀνεφλέγετο, εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι ἠγάπησε τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς του, καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας του, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος του, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας του· τὸ δὲ μοναστήριον τοῦτο, ὁποῦ ἔκτισε, καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἔσωσε τόσας ἀναριθμήτους σχεδὸν ψυχάς, εἶναι ἀπόδειξις ζωντανή, ὅτι ἠγάπησε καὶ τὸν πλησίον, καὶ ὅτι φυλάξας ταύτας τὰς δύω ἐντολάς, ἐν αἷς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται, ἔφθασεν εἰς τὰ μέτρα τῆς τελειότητος. Ὅταν δὲ ἔγινεν Ἀρχιερεὺς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ὅλης τῆς Θετταλίας, τίς δύναται νὰ διηγηθῇ τοὺς ἀγῶνας ὁποῦ ἔκαμνεν ὁ μακάριος; ἐπρόσθετε νηστείαν ἐπάνω εἰς τὴν νηστείαν, ἀγρυπνίαν ἐπάνω εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, προσευχὴν ἐπάνω εἰς τὴν προσευχήν, τοῖς πᾶσι πάντα ἐγίνετο κατὰ τὸν Ἀπόστολον, μόνον διὰ νὰ κερδήσῃ πάντας τοὺς ἐμπιστευθέντας αὐτῷ χριστιανούς, καὶ νὰ φυλάξῃ τὰ ποίμνιά του ἀπὸ τὰς ἐπιβουλὰς τῶν αἰσθητῶν λύκων καὶ νοητῶν, ὡς ἀληθινὸς ποιμήν, καὶ τοῦ Ἀρχιποιμένος Χριστοῦ μαθητὴς γνησιώτατος· ἀλλὰ τί ταῦτα λέγω; καὶ ἀφίνω τὸ ὑψηλότερον, καὶ εἰς τὸ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἁγιότητα τοῦ ὁσίου πατρός μας δραστικώτατον ἐπιχείρημα; ἂν, καθ' ὑπόθεσιν, ἀδελφοὶ χριστιανοί, δὲν εἴχαμεν καμμίαν ἀπόδειξιν ἄλλην ἢ μαρτυρίαν, ὅτι ὁ Θεωνᾶς εἶναι ἅγιος, αὐτὴ μόνη ἡ δόξα ὁποῦ τοῦ ἔκαμεν ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος καὶ μετὰ θάνατον ἀπέδειξε τὸ λείψανόν του σῶον καὶ ὁλόκληρον ὑπὲρ τοὺς ὅρους τῆς φύσεως, ὡς τὸ βλέπομεν, λαμπρὸν μὲ τὸν κροκοβαφῆ χρωματισμόν, μεμυρισμένον μὲ εὐωδίαν πνευματικήν, καὶ θαύματα ἐνεργοῦν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτὸν ἐπεκαλουμένους· αὐτή, λέγω, μοναχὴ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμή, εἶναι ἀρκετὴ νὰ ἀποδείξῃ τὸν Θεώνᾶν, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ εἶναι ἅγιος, ὅτι εὐηρέστησε τῷ Θεῷ, καὶ ἔζησε μίαν ζωὴν ἀγγελικήν· διότι ἀδύνατον εἶναι κατὰ ἄλλον τρόπον νὰ γένῃ τινὰς ἅγιον λείψανον, ἀνίσως πρότερον δὲν καθαρισθῇ ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη ψυχικὰ καὶ σωματικά, ἂν δὲν γίνῃ κατοικητήριον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἂν ἡ θεία χάρις δὲν ἐνωθῇ καὶ τρόπον τινὰ ζυμωθῇ μὲ τὴν καρδίαν του, μὲ τὸν ἐγκέφαλόν του καὶ μὲ ὅλα τὰ κόκκολά του καὶ ἁρμονίας· καὶ καθὼς ἀπὸ τὸν

καρπὸν καταλαμβάνομεν ποῖον εἶναι τὸ δένδρον· ὁμοίως ἀπὸ τὴν ἁγιότητα τοῦ λειψάνου τοῦ Θεωνᾶ καταλαμβάνομεν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐστάθη ἕνας ἅγιος ἰσοστάσιος τῶν παλαιῶν ἐκείνων Ἁγίων, καὶ ἔζησε ζωὴν ἁγίαν καὶ ὑπεράνθρωπον. Αὐτὴ ἡ τιμὴ καὶ τὸ ἐγκώμιον, ὁποῦ πρακτικῶς καὶ ψηλαφητῶς τοῦ ἔκαμεν ἕνας Θεός, αὐτὸ ἀξίζει ἀντὶ δι' ὅλα τὰ ἐγκώμια, ὁποῦ ἤθελον τοῦ κάμῃ ὅλου τοῦ κόσμου οἱ θαυμαστότεροι ρήτορες.

Τοῦτο τὸ ἱερὸν καὶ σεβάσμιον λείψανον, εὑρίσκεται ἔτι καὶ νῦν σῶον καὶ ὁλόκληρον, ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, εὐωδίαν ἀποπνέον ἄρρητον, θαύματά τε προχέον καὶ ἰάματα παρέχον τοῖς μετὰ πίστεως τῇ σορῷ αὐτοῦ προσερχομένοις. Τὴν δὲ μνήμην αὐτοῦ τελοῦσιν οἱ σεβάσμιοι πατέρες αὐτῆς τῆς Μονῆς, τῇ τετάρτῃ Κυριακῇ τῶν νηστειῶν, ἀγρυπνίαν ἐπιτελοῦντες καὶ πανήγυριν, ἐν ᾗ συνέρχονται οἱ ἀπὸ τὰ πέριξ Χριστιανοί, κατὰ μίμησιν τοῦ τῆς δευτέρας Κυριακῆς ἑορταζομένου ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, οὗ οὐχὶ μόνον εἰς τὸν θρόνον ὑπῆρξε διάδοχος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ ἁγιότητα ἐφάμιλλος ὁ μακάριος Θεωνᾶς.

Τοῦτον λοιπὸν ἂς μιμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἀδελφοί· τούτου τὴν ἐνάρετον ζωὴν ἂς ζηλώσωμεν, τὰ τέκνα πρέπει νὰ ὁμοιάζωσι τοῦ πατρός των, καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ διδασκάλου των, καὶ τὰ πρόβατα πρέπει νὰ ἀκολουθῶσιν εἰς τὸν ποιμένα των. Ὁ ἅγιος Θεωνᾶς εἶναι πατήρ μας, εἶναι διδάσκαλός μας, εἶναι ποιμένας μας, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα τέκνα του, μαθηταί του, καὶ πρόβατά του· ὅθεν χρέος ἔχομεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν πολιτείαν του, διὰ νὰ ἔχωμεν ὁμοιότητα μὲ αὐτόν· ἐπειδὴ ἂν δὲν τὸν ὁμοιάζωμεν, βέβαια μάτην καυχώμεθα, πῶς τὸν ἔχομεν κτίτορα καὶ ποιμένα μας, ἀλλ' οὔτε αὐτὸς πλέον μᾶς γνωρίζῃ, ἂν εἴμεθα τέκνα του καὶ μαθηταί του, ἂν φυλάττωμεν τὴν τάξιν τοῦ κοινοβίου του ἀπαρασάλευτον, καὶ μάλιστα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας· ἂς ἀγαπήσωμεν τὴν ἀκτημοσύνην, καὶ ἂς μισήσωμεν τὴν φιλαργυρίαν, ἂς ἀποστραφῶμεν τὴν ἀγάπην τῶν συγγενῶν μας, καὶ ἂς ποθήσωμεν ὑπὲρ αὐτοὺς τὸν Χριστόν, ὅτι λέγει· «ὁ φιλῶν πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ υἱόν, ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος.» Ἂς φυλάττωμεν παρθενίαν καὶ σωφροσύνην, ἀπέχοντες μακρὰν ἀπὸ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ὁποῦ μᾶς σκανδαλίζουσι, καὶ ἐν γένει ἂς φυλάττωμεν ὅλας τὰς ὑποσχέσεις ὁποῦ ἐδώκαμεν εἰς τὸν Θεόν, ὅταν ἐλάβομεν τὸ βάπτισμα καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα· ἵνα διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου Θεωνᾶ, Ἰακώβου τε καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀξιωθῶμεν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. (1)

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΖΩΣΙΜΑ τοῦ κηδεύσαντος τὴν ὁσίαν Μαρίαν τὴν Αἰγυπτίαν.

»Ζῶσαν προπέμψας Ζωσιμᾶς τὴν Μαρίαν,
»Θανοῦσαν εὗρεν. ἀλλὰ νῦν ζῶσιν ἅμα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

(1) Ἐκ τοῦ νέου Ἐκλογίου ἐρανίσθημεν. Σ. Ε.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΥ (1) *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ΔΙΟΔΩΡΟΥ, ΟΥΙΚΤΟΡΟΣ, ΟΥΙΚΤΩΡΙΝΟΥ, ΠΑΠΠΙΟΥ, ΣΕΡΑΠΙΩΝΟΣ, καὶ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ.*

»Σπεύδεις ὀκλάζων Κλαυδιανὲ πρὸς γόνυ,
»Τομῇ κεφαλῆς πρὸς Θεοῦ δραμεῖν γόνυ.
»Πέμπτῃ Κλαυδιανοῦ κεφαλὴν τάμε χεὶρ φονόεσσα.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

»Θεσσαλονίκη σχοῦσα καλὰ μυρία,
»Καὶ Θεοδώραν πλοῦτον ἄσυλον φέρεις.

Αὕτη ἡ ὁσία Θεοδώρα, ἐπειδὴ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠγάπησε τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο ἠρνήθη τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, καὶ πορευθεῖσα εἰς κοινόβιον ἔγεινε μοναχή. Ὅθεν ἀγωνισθεῖσα, κατώρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετάς. Τόσην δὲ ὑπερβολικὴν ὑπακοὴν καὶ τιμὴν προσέφερεν ἡ μακαρία εἰς ὅλας τὰς ἀδελφάς, καὶ μάλιστα εἰς τὴν προεστῶσαν καὶ ἡγουμένην, ὥστε καὶ μετὰ θάνατον ἐδείχθη αὕτη ὡς ἂν ἦτο ζωντανή. Ὅθεν ἐπειδὴ ἐφύλαξε τὴν ζωήν της καθαρὰν καὶ ἀκηλίδωτον, διὰ τοῦτο ἀφῆκεν ἑαυτὴν εἰς τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς τοῦ μοναστηρίου στήλην ζωντανήν, καὶ παράδειγμα ἔμψυχον τῆς ἀρετῆς. Μετὰ ὀλίγον δὲ καιρὸν ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ἡ Θεοδώρα, ἀπέθανε καὶ ἡ ἡγουμένη, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἔζησε μὲ καθαρὰν καὶ πνευματικὴν ζωήν. Διὰ τοῦτο ἔγεινε πολλὴ συρροὴ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν ἐνταφιασμόν της, καὶ ἀρχόντων ὀνομαστῶν. Ὅτε λοιπὸν συνῆλθε πλῆθος μοναχῶν καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, ἠνοίχθη ὁ τάφος, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο τὸ λείψανον τῆς ὁσίας ταύτης Θεοδώρας πρὸ χρόνων πολλῶν, διὰ νὰ τεθῇ εἰς αὐτὸν καὶ τὸ λείψανον τῆς ἡγουμένης. Τότε λοιπὸν ἔγεινεν ἓν θαῦμα ἐξαίσιον, τὸ ὁποῖον φέρει μὲν ἔκπληξιν εἰς τοὺς βλέποντας, φέρει δὲ καὶ κατάνυξιν εἰς τοὺς ἀκούοντας. Ὁ τόπος ἐν ᾧ εὑρίσκετο ὁ τάφος τῆς ὁσίας ἦτο ὑψηλὸς καὶ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ βλέπωσι μέσα ὅλοι οἱ παρεστῶτες εἰς αὐτόν. Ὅθεν καθ' ὃν καιρὸν ἔβαλον τὸ λείψανον τῆς ἡγουμένης μέσα εἰς τὸν τάφον, τότε ὦ τοῦ θαύματος! εἶδον ὅλοι οἱ παρεστῶτες, ὅτι ἡ πρὸ πολλοῦ νεκρὰ Θεοδώρα, ὡς νὰ ἦτο ζωντανή, ἔσφιγξε καὶ περιέστειλεν ἑαυτὴν εἰς ἓν μέρος τοῦ τάφου, καὶ ἔδωκε τόπον διὰ νὰ ἐνταφιασθῇ ἡ πνευματική της μήτηρ. Τοῦτο τὸ ἐξαίσιον θαῦμα βλέποντες ὅλοι οἱ παρευρεθέντες, ἐφώναζον ὁμοφώνως, τό, Κύριε ἐλέησον. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ἕως τῆς σήμερον, πολλὰ σημεῖα ἐποίησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς ὁσίας ταύτης Θεοδώρας δαιμονισμένους ἠλευθέρωσε, τυφλοὺς ὠμμάτωσε, καὶ ἀσθενεῖς ἀναριθμήτους ὑγιεῖς ἐποίησεν.

(1) Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις γράφεται Κλαυδίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΔΩΡΑΣ καὶ ΔΙΔΥΜΟΥ.

»Σὺν τῇ συνάθλῳ, Δίδυμε, τιμηθεὶς φλέγῃ,
»Φέρων σὺν αὐτῇ δίδυμον τιμωρίαν.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σγέ. (295), καὶ ἡγεμόνος τῆς Ἀλεξανδρείας Εὐστρατίου διωγμὸς ἐκινεῖτο κατὰ τῶν χριστιανῶν. Τότε πιασθεῖσα ἡ παρθένος αὕτη Θεοδώρα καὶ ὁμολογήσασα Θεὸν τὸν Χριστὸν ἐνώπιον πάντων, δέρεται καὶ εἰς φυλακὴν βάλλεται· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τινὲς ἡμέραι, πάλιν ἐξέβαλον τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ ἀφοῦ τὴν ἔκριναν, τὴν ἔκλεισαν εἰς πορνοστάσιον. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔστειλε νέους ἀκολάστους διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσωσι, καὶ οὗτοι μὲν ὥρμων ὡς ἄλογα θηλυμανῆ κατὰ τῆς ἁγίας, ἐκείνη δὲ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ νὰ τὴν διαφυλάξῃ. Ὅθεν ᾠκονόμησεν ἡ θεία του πρόνοια καὶ εὑρέθη ἐκεῖ ἐνδοξότατός τις ἄρχων, ὀνόματι Δίδυμος, ὁ ὁποῖος ἐνδυθεὶς ἐνδύματα στρατιωτικά, καὶ ἐκδυθεὶς τὰ ἐδικά του τὰ ἔδωκεν εἰς τὴν παρθένον καὶ τὰ ἐφόρεσεν, ὁμοῦ καὶ τὰ ὅπλα του. Ταῦτα λοιπὸν ἐνδυθεῖσα ἡ παρθένος, καθὼς ὁ Δίδυμος τὴν ἐσυμβούλευσεν, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ πορνοστάσιον, καὶ οὕτως ἐφυλάχθη ἄμωμος καὶ καθαρά, εὐχαριστοῦσα τὸν Θεόν. Εἰς δὲ τῶν ἀσελγῶν ἐκείνων ἐμβὰς εἰς τὸ πορνοστάσιον διὰ τὴν παρθένον, καὶ εὑρὼν τὸν Δίδυμον καθεζόμενον ἀντ' ἐκείνης, ἔμεινεν ἐξεστηκώς, καὶ ἐσυλλογίζετο καθ' ἑαυτὸν λέγων· ἆρά γε ὁ Χριστὸς δύναται νὰ μεταβάλῃ τὰς παρθένους γυναῖκας εἰς ἄνδρας; ἡμεῖς εἴδομεν, ὅτι ὁ εἰσελθὼν Δίδυμος, ὅστις ἦτο ἐνδεδυμένος τὰ στρατιωτικὰ ἐκβῆκεν ἔξω· ἡ δὲ παρθένος, ἥτις ἦτο ἐδῶ, ποῦ εἶναι τώρα; ἐγὼ μὲν ὅτε ἤκουον, ὅτι ὁ Χριστὸς μετέβαλε τὸ νερὸν εἰς οἶνον, ἐνόμιζον τοῦτο μῦθον καὶ ψεῦδος, ἀλλὰ τώρα βλέπω μεγαλήτερον θαῦμα. Βλέπων δὲ ὁ Δίδυμος αὐτὸν ταῦτα συλλογιζόμενον καὶ ἀποροῦντα, τῷ ἐφανέρωσε τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὅτι αὐτὸς ἔπραξε τοῦτο τὸ δρᾶμα· καὶ ὅτι ἐὰν θέλῃ, ἂς εἰπῇ τοῦτο εἰς τὸν ἄρχοντα, καὶ ἂς προσθέσῃ ἀκόμη, ὅτι ὁ τὴν παρθένον μετασχηματίσας καὶ λυτρώσας Δίδυμος, αὐτὸς προσμένει ἐκεῖ εἰς τὸ πορνοστάσιον.

Ταῦτα δὲ εὐθὺς ἅμα ἀνήγγειλεν ὁ ἀκόλαστος ἐκεῖνος εἰς τὸν ἄρχοντα, εὐθὺς παρέστησαν τὸν Δίδυμον εἰς τὸ κριτήριον τοῦ ἄρχοντος, ὅστις ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων, πῶς ἐτόλμησες νὰ κάμῃς τοιοῦτον πρᾶγμα; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ εἶμαι χριστιανὸς καὶ ἠξεύρω νὰ πραγματεύωμαι καλῶς, διὰ τοῦτο μὲ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἐπροξένησα εἰς τὸν ἑαυτόν μου δύο στεφάνους, διότι καὶ τὴν παρθένον ἐλύτρωσα ἀπὸ τὰς ἀθέους χεῖράς σας, καὶ καθαρὰν

αὐτὴν διεφύλαξα, καὶ διότι καὶ ἐγὼ ἐφανέρωσα εἰς σᾶς τὸν ἑαυτόν μου, ὅτι εἶμαι χριστιανός. Ὁ ἄρχων εἶπε· διὰ μὲν τὴν τόλμην σου ταύτην, προστάζω νὰ κοπῇ ἡ κεφαλή σου, διὰ δὲ τὸ ὅτι πιστεύεις εἰς τὸν Χριστὸν καὶ δὲν θέλεις νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς Θεούς, προστάζω νὰ κατακαῇ τὸ σῶμά σου διὰ τοῦ πυρός.

Ὁ δὲ ἅγιος μετὰ χαρᾶς ἀνεβόησεν, εὐλογητὸς ὁ Θεός μου, ὁ μὴ παραβλέψας τὴν ἐπίνοιαν καὶ τὴν μηχανήν, τὴν ὁποίαν ἐφεῦρον. Ὅθεν ἀπελθὼν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης προσηυχήθη, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθη· καὶ ἡ μὲν ἁγία αὐτοῦ ψυχὴ ἀνέβη εἰς τὰ οὐράνια, καθὼς τινὲς χριστιανοὶ εἶδον αὐτὴν καὶ τὸ ἐμαρτύρησαν, τὸ δὲ σῶμά του ἐρρίφθη εἰς τὴν πυράν. Τότε φιλόχριστοι τινὲς συνάξαντες τὰ τίμια λείψανα, ὅσα ἔμειναν ἀπὸ τὴν πυράν, ἐνεταφίασαν αὐτὰ εἰς ἔνδοξον τόπον. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ παρθένος Θεοδώρα, πάλιν πιασθεῖσα. ἐκάη καὶ αὐτὴ διὰ πυρός, καὶ οὕτω τελειώσασα τὸν τοῦ μαρτυρίου δρόμον ἔλαβε παρὰ Κυρίου στέφανον ἄφθαρτον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΡΜΗΣ πυρὶ τελειοῦται.

»Θέρμην ἔρωτος ἐνθέου Θέρμος φέρων,
»Θέρμην πυρὸς φλέγοντος ὡς ψύξιν κρίνει.

Αἱ ἅγιαι δύο μάρτυρες κυρία καὶ δούλη ξίφει τελειοῦνται.

»Ἐχρῆν ἔπεσθαι κυρίᾳ καὶ δουλίδα,
»Ἐκ γῆς ἰοῦσῃ πρὸς Θεὸν διὰ ξίφους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΟΜΠΗΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

»Ὡς ζῶν πρόβατον, Πομπήϊε, Κυρίου,
»Χέεις, ἀμελχθεὶς αὐχένα ξίφει, γάλα.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΖΗΝΩΝ πίσσαν χρισθείς, καὶ εἰς πῦρ βληθείς, καὶ δόρατι ἔνδον τῆς πυρᾶς τρωθείς, τελειοῦται.

»Ἆθλος τριπλοῦς Ζήνωνι, πίσσα, πῦρ, δόρυ,
»Οἶμαι, δι' ἣν ἔπασχε ταῦτα Τριάδα.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΞΙΜΟΣ καὶ ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

»Ἴσου μετέσχον καὶ στέφους ὡς καὶ τέλος,
»Τερέντιος, Μάξιμος, οἷς τομὴ τέλος.

Αἱ ἅγιαι πέντε κόραι αἱ ἀπὸ Λέσβου ξίφει τελειοῦνται.

»Ἀθληφόρους τίθησι Λεσβίας κόρας,
»Μίαν δύο τρεῖς τέσσαρας πέντε, ξίφος.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ***ΓΕΩΡΓΙΟΣ****, ὁ ἀθλήσας ἐν τῇ νέᾳ Ἐφέσῳ κατὰ τὸ ἔτος ᾳωά.* (1801), *ξίφει τελειοῦται.* (1).

»Τομὴν ὑποίσας, ὦ Γεώργιε, ξίφους,
»Χαρᾷ ἀπέπτης εἰς χαρᾶς τὸ χωρίον.

Οὗτος ὁ νεομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος, ἦτον γέννημα καὶ θρέμμα τῆς νέας Ἐφέσου, τῆς κοινῶς λεγομένης Κουσάντασι. Ὁ πατήρ του ὠνομάζετο Νικόλαος Λάγλους· ἐλθὼν δὲ εἰς ἡλικίαν, ἔλαβε γυναῖκα νόμιμον, καὶ ἔκαμε καὶ τέκνα ἐξ αὐτῆς· ἔζη ὅμως μὲ πολλὴν ἀταξίαν, ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ κυλιόμενος· ὅθεν καὶ ὢν εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα δύω χρόνων, εἰς τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἐννενήκοντα ὀκτώ, κατὰ τὸν Ἰούλιον μῆνα, ἄνευ οὐδεμιᾶς βίας ἢ ἄλλης τινὸς παρακινήσεως, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὸν τῆς μέθης σκοτισμόν, ἐπῆγεν εἰς τὸν Κριτήν, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ πολλῶν, ἠρνήθη, φεῦ! τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐδέχθη τὴν ἐναγῆ θρησκείαν τῶν Ἀγαρηνῶν. Εὑρισκόμενος δὲ ἀκόμη μὲ μόνον τὸ σαλαβάτι, πρὶν λάβῃ καὶ τὴν βδελυκτὴν περιτομήν, ἀνανήψας ἀπὸ τὴν μέθην, ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ ἐλυπήθη πολὺ διὰ τὴν ἀσεβῆ ὁμολογίαν του, ἣν ἔκαμε, καὶ εὑρίσκων εὐκαιρίαν, ἔφυγεν ἐκεῖθεν, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Σάμον. Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐκτίζετο ἡ Ἐκκλησία τῶν χριστιανῶν, μὲ βασιλικὴν ἄδειαν, τὸ ὁποῖον ἔργον εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀσεβῶν, εἶναι πάντῃ ἀπαράδεκτον· ὅθεν θέλοντες ἀπὸ τὸν φθόνον των νὰ τὴν χαλάσουν, ἔπλασαν ὅτι οἱ χριστιανοὶ ἐφόνευσαν αὐτόν, διότι ἠρνήθη τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸν ἔβαλον ὑποκάτω εἰς τὰ θεμέλια, καὶ διὰ τοῦτο ἐχάθη ἐκεῖθεν· βλέποντες δὲ οἱ Δημογέροντες τὴν ἄλογον κίνησιν τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ τὴν πολλήν των ὁρμὴν καὶ ταραχήν, καὶ στοχαζόμενοι, πῶς ἔμελλον νὰ ὑπάγουν εἰς μάτην οἱ κόποι των καὶ τὰ ἔξοδά των, καὶ νὰ μείνουν εἰς τὸ ἑξῆς χωρὶς Ἐκκλησίαν, ἔδραμον εἰς τὸν Κριτήν, καὶ παρόντων καὶ τῶν Ἀγάδων τοῦ τόπου, τοὺς ἐβεβαίωσαν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ ζητεῖτε εἶναι εἰς τὴν Σάμον, καὶ ἐὰν θέλητε, στείλετε ἐδικούς σας ἀνθρώπους νὰ τὸν ἰδοῦν, διὰ νὰ πληροφορηθῆτε. Καὶ οὕτως ἔγινεν· ἔστειλαν, τὸν εὗρον, τὸν ἔφερον, τὸν ἔβαλον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἰς τὰ σίδηρα· καὶ τέλος, μετὰ τρεῖς ἡμέρας τοῦ ἔκαμαν καὶ τὴν βδελυρὰν περιτομήν, ἤτοι τὸν ἐσουνέτευσαν, καὶ τάχα διὰ τιμὴν καὶ κυβέρνησιν τὸν ἔβαλον νεοκόρον εἰς ἓν τζαμί, καὶ ἐστάθη ἐκεῖ μερικὸν καιρόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ συνείδησις πάντοτε τὸν ἔτυπτε διὰ τὴν ἄρνησιν τοῦ Χριστοῦ ὁποῦ

(1) Τὴν ἀκολουθίαν ἐπόνησε ὁ ἐν ἱερομονάχοις Νικηφόρος ὁ Χῖος, καὶ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον σελ. 113. Τὸ δὲ μαρτύριον τοῦτο συνεγράφη, παρὰ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου κ. Ἀθανασίου τοῦ Παρίου.

ἔκαμε, καὶ στοχαζόμενος τὸ κακὸν ὁποῦ ἔπαθεν, ἐμετανόησε, καὶ ἐζήτει νὰ εὕρῃ τρόπον νὰ φύγῃ ἀπὸ ἐκεῖ· ὅθεν μετὰ δέκα μῆνας, εὐκαιρίας τυχών, ἐχάθη ἀπὸ τὸν τόπον τελείως, χωρὶς νὰ λάβῃ τις εἴδησιν, καὶ πηγαίνων κρυφίως εἰς τὴν Σάμον, διέτριβε τὸν μεταξὺ καιρὸν πότε ἐκεῖ, καὶ πότε εἰς τὴν Πάτμον· καὶ ἐξομολογηθεὶς εἰς Πνευματικὸν Πατέρα, τὴν ἀνομίαν του, καὶ διορθωθεὶς ὡς ἔπρεπεν, ἔκλαιε πικρῶς, διάγων ἐν μετανοίᾳ καὶ συντριβῇ καρδίας. Ἐνθυμούμενος δὲ τὸ λόγιον τοῦ Κυρίου τὸ λέγον «ὅστις μὲ ἀρνήσηται »ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ »Πατρός μου τοῦ ἐν Οὐρανοῖς», ἀπεφάσισε νὰ παρουσιασθῇ, καὶ νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστόν, καὶ μὲ τὸ αἱμά του νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἁμαρτίαν του. Ὅθεν ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Ἐξουσιαστὴν τῆς Σάμου, καὶ κηρύττων τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἐξευτέλισε πολλὰ τὴν θρησκείαν των· ἐκεῖνος δὲ ἀκούσας ταῦτα, τὸν ἔστρωσεν εἰς τὸν δαρμόν, καὶ τοῦ ἔδωκε χιλίας ραβδιάς, καὶ μετὰ τοῦτο τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν φυλακήν· ὕστερον μανθάνοντες αὐτὸ οἱ Δημογέροντες τῆς Σάμου, ἐπῆγαν εἰς τὸν Ἐξουσιαστήν, καὶ τὸν ἐκατάπεισαν μὲ ἄσπρα, καὶ τὸν εὔγαλαν ἀπὸ τὴν φυλακήν, καὶ τὸν ἐδίωξαν ἐκεῖθεν.

Ἰδὼν λοιπὸν ὁ Μακάριος, ὅτι δὲν ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου, ἐλυπήθη μὲ ὑπερβολήν, καὶ ἐσυλλογίζετο πῶς νὰ κερδήσῃ τὸ ζητούμενον· ὅθεν ἔχων ὁ γεννάδας ἀρκετὰ στίγματα τοῦ Μαρτυρίου εἰς τὸ σῶμά του, καὶ στομωθεὶς τρόπον τινὰ μὲ τὸν ἄμετρον ἐκεῖνον δαρμόν, ἐγύρισεν εἰς τὸ Κουσάντασι τὴν πατρίδα του, διὰ νὰ ἔμβῃ ἐκεῖ εἰς τοὺς τελείους ἀγῶνας, ἐπιθυμῶν νὰ λάβῃ τὸ ποθούμενον τέλος διὰ Χριστὸν τὸν Σωτῆρα του. Ἦτον δὲ σύννους, σκυθρωπός, μὲ κατάνυξιν μεγάλην, μὲ δάκρυα πολλά, ἔπερνε συγχώρησιν συχνὰ ἀπὸ ὅλους τοὺς γνωστοὺς καὶ φίλους του, καὶ μόνον ὅλως ἐφαίνετο πῶς ἑτοιμάζετο εἰς τὸν μεγάλον του ἀγῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδειξε φρόνησιν πολλήν· ὅτι πρὸ τοῦ νὰ παρουσιασθῇ, ἐφρόντισε καὶ ἐμετατόπισε τὰ παιδία του, στέλλων αὐτὰ εἰς τόπον ἀκίνδυνον· τρεῖς ἡμέρας πρὸ τοῦ νὰ παρουσιασθῇ, ἐπῆγαινε καὶ ἐκάθιζεν ἀντικρὺ εἰς τὴν Συκαμινέαν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκρεμάσθη ὁ Ἅγιος Πολύδωρος, καὶ ἐκύτταζεν αὐτὴν μὲ μεγάλην προσοχήν· ἔπειτα διὰ νὰ δώσῃ τάχα ἀφορμὴν νὰ τὸν ἐλκύσουν οἱ ἄνομοι εἰς τὸ ἀσεβέστατον κριτήριόν των, ἐπῆγεν εἰς ἓν καφενεῖον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁποῦ ἔμελλε νὰ παρουσιασθῇ, καὶ ἐδοκίμασε νὰ συγκρουσθῇ μὲ τὸν καφετζῆν, καὶ οὕτω νὰ τοῦ γένῃ ἡ καλὴ ἀρχή, ἀλλὰ βλέπων, πῶς δὲν ἐπετύχαινε τὸ πρᾶγμα, καθὼς ἤθελεν, ἐπαραιτήθη ἀπὸ τοὺς μακρυνοὺς ἐκείνους τρόπους. Καὶ λοιπὸν κατὰ τὸ χιλιοστὸν ὀκτακοσιοστὸν πρῶτον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, εἰς τὰς τρεῖς

τοῦ Ἀπριλίου, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, τρίτῃ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας, ὑπάγει καὶ παρουσιάζεται ἀμέσως εἰς τὸν Κριτήν· τί θέλεις; τὸν ἐρωτᾷ ὁ Κριτής· ἀποκρίνεται ὁ Μάρτυς· εἶχον ἕνα καλὸν ἀμανέτι, καὶ μοῦ τὸ ἐπήρετε ἐσεῖς οἱ Τοῦρκοι, καὶ ἀντὶ ἐκείνου, μοῦ ἐδώσατε τὸ ἐδικόν σας τὸ ψεύτικον. Ἰδοὺ τώρα τὸ ἐδικόν σας, καὶ δότε μου τὸ ἐδικόν μου· καὶ παρευθὺς μὲ τὸν λόγον εὔγαλε τὸ ἀχμετιὲ ὁποῦ ἐφόρει εἰς τὴν κεφαλήν, καὶ τὸ ἐπέταξε κατὰ γῆς. Ποῖος εἶσαι; τὸν ἐρωτᾷ ὁ Κριτής, καὶ τί εἶναι τὸ ζήτημά σου; ἀποκρίνεται ὁ Μάρτυς· Χριστιανὸς ἤμουν καὶ ἐτούρκευσα, νομίζων πῶς, ἡ στράτα σας εἶναι καθαρὰ καὶ παστρική, ὅμως ἐκατάλαβα, καὶ ἐβεβαιώθηκα, πῶς εἶναι βορβορώδης καὶ ἀκανθώδης, καὶ δι' αὐτὸ ἦλθα νὰ ὁμολογήσω ἐδῶ ἔμπροσθέν σας, πῶς ἤμουν καὶ εἶμαι μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, Χριστιανός· ἐρώτησεν ὁ Κριτής· μὲ ποῖον τρόπον ἐτούρκευσες; αὐτοθελήτως, ἀπεκρίθη ὁ Μάρτυς, καὶ χωρὶς νὰ μὲ βιάσῃ κἀνείς. Λέγει ὁ Κριτής, μήπως εἶσαι μεθυσμένος, ἢ λωλός; οὔτε μεθυσμένος εἶμαι, ἀπεκρίθη ὁ Μάρτυς, οὔτε λωλός, ἀλλὰ καὶ τὸν νοῦν μου καλῶς ἔχω, καὶ νηστικὸς εἶμαι, μόνον, ἐπειδὴ ἐγνώρισα καὶ ἐβεβαιώθην, πῶς ἡ πίστις σας εἶναι βρωμερὰ καὶ δαιμονιώδης, καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡ ἰδική μου πίστις εἶναι Ἁγία καὶ ἄμωμος, διὰ τοῦτο ἐγύρισα εἰς τὴν Ἁγίαν μου πίστιν, καὶ θέλω νὰ ἦμαι Χριστιανός, καὶ διὰ τοῦτο λέγω καὶ κηρύττω, Χριστιανὸς ἤμουν καὶ εἶμαι· τὸ ὄνομά μου εἶναι Γεώργιος.

Εἰς αὐτὴν τὴν παρρησιαστικὴν ἀπόκρισιν τοῦ Μάρτυρος, ὀργισθεὶς ὁ Κριτὴς ἐπρόσταξεν εὐθὺς τὸν Κιαχαγιᾶν τοῦ Ζαπίτη, νὰ τὸν πάγῃ δεδεμένον εἰς τὴν φυλακήν. Ὁ Μάρτυς εἶπε εἰς τὸν Κιαχαγιᾶν, ἄνθρωπε, διὰ τί θὰ μὲ δέσῃς; μήπως εἶμαι κλέπτης, ἢ φονεύς; ἐγὼ ἦλθον αὐτοθελήτως, διὰ νὰ ὁμολογήσω τὴν πίστιν μου, τὴν Ἁγίαν· Χριστιανὸς εἶμαι. Ὁ Κιαχαγιᾶς ὡς τόσον τὸν ἔφερεν εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ἐκεῖ ἔβαλεν εἰς τὸν λαιμόν του τὴν ἁλυσίδα τὴν μεγάλην, καὶ τοὺς πόδας του εἰς τὸ κούτζουρον· ὡσὰν τι εἴδους βάσανα τοῦ ἔκαμαν ἐκείνην τὴν νύκτα, καλὰ δὲν ἐφανερώθηκαν. Τὴν πέμπτην τὸ βράδυ, ἐπῆγαν καὶ τὸν ἐπαρακινοῦσαν, μόνον τὸ σαλαβάτι νὰ εἰπῇ, καὶ νὰ τὸν ἀπολύσουν· καὶ ἄλλοι τοῦ ἔταζον ἄσπρα καὶ πολλά, ἄλλοι τὸν ἐφοβέριζον. Ὁ δὲ Μάρτυς τοῦτο μόνον ἔλεγε· Χριστιανὸς εἶμαι, Χριστιανὸς θέλω νὰ ἀποθάνω· ὅθεν μερικοὶ ἀπάνθρωποι, βλέποντες τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, ἀπὸ τὴν μανίαν των, ἔσφιγγον κάτωθεν τὰ δίδυμά του, καὶ μὲ τὰ ὀνύχιά των τὰ ἐξέσχιζον. Τὴν παρασκευὴν ἐσυνάχθησαν ὅλοι εἰς τὸ κριτήριον, καὶ προστάζουσι νὰ φέρουν ἔμπροσθέν των τὸν Μάρτυρα· τὸν ἔφερον, ὡς κατάδικον, ὀπίσω τὰς χεῖρας δεδεμένας.

Ὁ Κριτὴς ἤρχισε νὰ τὸν λαλῇ μὲ ἡμερότητα, καὶ ὡς πατὴρ νὰ τὸν παρακινῇ λέγων·ἔλα παιδί μου κάμε σαλαβάτι, καὶ ὕστερον πήγαινε ὅπου θέλεις, καὶ ἂς ᾖσαι ὅ,τι θέλεις, θέλεις Τοῦρκος, θέλεις Χριστιανός. Ἀποκρίνεται ὁ μάρτυς, Χριστιανὸς εἶμαι, τὴν πίστιν μου θέλω· τότε λέγει εἷς ἀπὸ αὐτούς, δὲν πταίει οὗτος, πταίουν οἱ παπάδες των ὅπου τοὺς διδάσκουν, ὅτι ἐκεῖ ὅπου ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν των, ἐκεῖ νὰ τὴν ὁμολογήσουν· ἀπεκρίθη ὁ Μουφτῆς, λοιπὸν αὐτὸν νὰ μὴ τὸν κρεμάσωμεν, ἀλλὰ μὲ τὸ σπαθὶ νὰ τὸν κόψωμεν· ὕστερα λέγει ὁ ἴδιος πρὸς τὸν μάρτυρα, μπρέ, τὰ ἐννενῆντα εἶναι πολλὰ ἢ τὰ ἑκατόν ; ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς, ἀλλάχ, ἀλλάχ· αὐτὸ ὅπου μὲ ἐρωτᾷς τὸ ἠξεύρουν καὶ τὰ μωρὰ παιδία· τοῦτο εἶπεν ὁ Μουφτῆς μήπως καὶ ἀποκριθῇ ὁ μάρτυς ἄλλο τίποτε, διὰ νὰ εἰποῦν πῶς εἶναι ἔξω φρενῶν καὶ νὰ τὸν διώξουν ὡς τρελλόν. Τέλος πάντων βλέπων τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του ἔδωκεν ὁ Κριτὴς τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν, καὶ οὕτως οἱ δήμιοι πέρνοντές των μὲ ὁρμὴν πολλὴν καὶ μεγάλην ἀγριότητα τὸν ἔφερον εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης καὶ τὸν ἐγονάτισαν· καὶ εἰς καιρὸν ὅπου εἷς εὔγαλε τὸ σπαθί του καὶ ἔκανε τὸ ταλίμι του εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μάρτυρος, τάχα διὰ νὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ δειλιάσῃ, ἐκεῖ νὰ καὶ φθάνει τρέχων εἷς Τοῦρκος, Ὀσμὰν τὲ ὄνομά του, καὶ δείχνων τάχα πῶς λυπεῖται, σταθῆτε ἄνθρωποι, λέγει, τί εἶναι αὐτὸ ὅπου θὰ κάμητε ; καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Μάρτυρα τὸν λέγει· λυπήσου ἄνθρωπε τὴν ζωήν σου, μόνον τὸ σαλαβάτι εἰπέ, καὶ σήκω ἀπ' ἐδῶ, σοῦρε νὰ ζήσῃς ὅπως θέλῃς. Ὁ Μάρτυς ἀπεκρίθη, Χριστιανὸς εἶμαι Γεώργιος ὀνομάζομαι, δὲν θέλω τὴν ἐρμηνείαν σου. Μετὰ τοῦτο τὸν ἐρωτᾷ ὁ τζελάτης, σαλαβατίζεις ; Ὁ Μάρτυς ἀπεκρίθη, Χριστιανὸς εἶμαι· καὶ ὁ τζελάτης τὸν λέγει, σκύψαι τὴν κεφαλήν σου· ἔσκυψεν ὁ Μάρτυς τὴν κεφαλήν του μὲ πρόσωπον χαροποιόν, καὶ οὕτως ὁ τζελάτης ἀπέτεμε τὴν ἁγίαν του κεφαλήν, τὴν Παρασκευήν, ὥρᾳ τρίτῃ τῆς ἡμέρας.

Τὴν δὲ νύκτα ἐκείνην ὅπου ἐξημέρωνε τὸ Σάββατον πολλοὶ ἄνθρωποι, ὄχι μόνον Χριστιανοὶ ἀλλὰ καὶ ἀσεβεῖς, ἔβλεπον τὸ μαρτυρικὸν ἐκεῖνο σῶμα ὅπου ἀκτινοβολοῦσε, καὶ μὲ φῶς θαυμάσιον ἐξήστραπτε καὶ τὸ φῶς ἐκεῖνο ὁμοίως ἐφαίνετο καὶ εἰς τὸ μαρτυρικόν του αἷμα, ὅσον διάστημα ἐκράτει μὲ τὸ νὰ ἦτον ὁ τόπος κατηφορικὸς καὶ λιθόστρωτος. Γενομένης ἡμέρας τοῦ Σαββάτου, τὸ θαῦμα ἐδημοσιεύθη, καὶ ὁ Κριτὴς εὐθὺς ἐπρόσταξε δύω ἀχθοφόρους καὶ ἐσήκωσαν ἐκεῖθεν τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ μερικοὶ Χριστιανοὶ πηγαίνοντες ἔξω μακρὰν ἀπὸ τὴν χώραν, τὸ ἔφεραν, καὶ τὸ ἔθαψαν εἰς τὸ μνῆμα τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος Πολυδώρου. Ἐν ὅσῳ δὲ τὸ μνῆμα ἐσκάπτετο; οἱ Χριστιανοὶ πλησίον γενόμενοι ἄλλοι ἔκοπτον τὰς

τρίχας τῆς κεφαλῆς του, ἄλλοι κατέκοπτον τὸ αἱματωμένον του φόρεμα λέγοντες πρὸς τοὺς Τούρκους, πῶς ἐνεργοῦν εἰς τὸν παροξυσμόν· ὥστε ὅπου καὶ εἰς ἀπὸ αὐτοὺς ἐπῆρεν ἓν κομμάτι διὰ τὸν ἀδελφόν του ὅπου ἐθερμαίνετο· ἐπροξένησε λοιπὸν καὶ τὸ παρὸν Μαρτύριον εἰς μὲν τοὺς ἐναντίους καταισχύνην ἀθεράπευτον, εἰς δὲ τοὺς εὐσεβεῖς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην ἀνείκαστον εἰς δόξαν τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ ἡμῶν. Οὕτως ἐδόξασε τὸν Θεὸν ὁ θεῖος Γεώργιος μὲ τοὺς ὑπὲρ φύσιν ἀγῶνας τοῦ Μαρτυρίου του, καὶ ὁ Θεὸς ἀντεδόξασεν αὐτὸν μὲ τὰ παράδοξα θαύματα τῆς θείας παντοδυναμίας του. Μετὰ γὰρ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ, κάποιος Νικόλαος Καρπάθιος ἔπασχεν ἡμέρας πολλὰς ἀπὸ ἕνα σφοδρὸν πόνον εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἀφοῦ μετεχειρίσθη πολλὰ καὶ διάφορα ἰατρικά, καὶ καμμίαν θεραπείαν δὲν εὗρεν, ἀπελπισθεὶς ἀπὸ ἀνθρωπίνην βοήθειαν, προσέτρεξεν εἰς τὴν πρεσβείαν τοῦ Μάρτυρος, καὶ πηγαίνων μετὰ βίας πολλῆς εἰς τὸν τάφον του, ἐπρόσπεσεν εἰς αὐτὸν μετ' εὐλαβείας πολλῆς καὶ συντριβῆς καρδίας, καὶ μετὰ δακρύων ἐπεκαλέσθη τὸν Ἅγιον εἰς βοήθειαν· καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην βλέπει εἰς τὸ ὄραμά του τὸν Ἅγιον Γεώργιον ἐνδεδυμένον μὲ ἓν φόρεμα ὅμοιον μὲ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, καὶ τὸν λέγει· Νικόλαε τί ζητεῖς; καὶ μὲ μίαν βέργαν ὅπου ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας τὸν ἤγγισεν εἰς τὴν κοιλίαν ἐκεῖ ὅπου εἶχε τὸν πόνον· καί, (ὦ τοῦ θαύματος!) παρευθὺς ἔπαυσεν ὁ πόνος, καὶ ὁ ἀσθενὴς εὑρέθη ὅλος ὑγιής, δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ εὐχαριστῶν τὸν Ἅγιον. Οὗ ταῖς πρεσβείαις λυτρωθείημεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ πάσης ἐπηρείας καὶ ἀξιωθείημεν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Ἀμήν.

Μεγαλυνάρια τοῦ Ἁγίου.

Ἄστρον ἐξ Ἐφέσου νεοφανές, Μάρτυς Ἀθλοφόρε, ἀνατέταλκας ἀληθῶς, ταῖς τοῦ Μαρτυρίου μαρμαρυγαῖς φωτίζον, ἡμῶν τὰς διανοίας τῶν προσκυνούντων σε.

Ἅπαν ἁμαρτίας αἶσχος τοῖς σοῖς, αἵμασιν ἐκπλύνας, καθαρὸς νῦν τῷ Ποιητῇ, καὶ Θεῷ τῶν ὅλων, Γεώργιε παρέστης, ὃν ἡμῖν Ἀθλοφόρε, ἵλεων ἔργασαι.

Δόξῃ Ἀθλοφόρε μαρτυρικῇ, καὶ στέφει ἀφθάρτῳ, παριστάμενος τῷ Χριστῷ Γεώργιε Θεῖε, μετὰ τοῦ Πολυδώρου, καὶ Μάρκου τῶν συνάθλων, ἡμῶν μνημόνευε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΤΥΧΙΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

»Εὐτύχιον θανόντα τιμῶν τοῖς λόγοις,
»Ἐμαυτὸν αὐτὸς εὐτυχέστατον κρίνω;
»Ψυχῇ Εὐτυχίοιο πύλη πόλου οἴγετο ἔκτη.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Εὐτύχιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει φλ' (530), καταγόμενος μὲν ἐκ τῆς ἐπαρχίας τῆς Φρυγίας, ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον θεία Κώμη· ἀνατραφεὶς δὲ πλησίον εἰς τὸν Πρεσβύτερον Ἡσύχιον, (ὁ ὁποῖος ἦτο μὲν πάππος τοῦ ἁγίου, διὰ δὲ τὴν θεοφιλίαν του ἠξιώθη παρὰ Θεοῦ νὰ κάμνῃ θαύματα) ἐβαπτίσθη παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Αὐγουστοπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτέλει τὴν θείαν λειτουργίαν ὁ ρηθεὶς πάππος του καὶ ἦτο σκευοφύλαξ τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἐμελέτησε τὰ ἱερὰ λόγια, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ βάθος τῆς γνώσεως τῶν Γραφῶν, τούτου χάριν ἐκαλέσθη ἀπὸ τὸν τότε ἐπίσκοπον τῆς Ἀμασείας, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐκουρεύθη τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐν τῷ ναῷ τῆς κυρίας Θεοτόκου τῷ εὑρισκομένῳ εἰς τὸν τόπον λεγόμενον τοῦ Οὐρβικίου. Ἔπειτα χειροτονηθεὶς Πρεσβύτερος, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ ἐν Ἀμασείᾳ συστηθὲν μοναστήριον ἀπὸ τὸν Μελέτιον καὶ Σέλευκον τοὺς ἀρχιερεῖς, γίνεται εἰς αὐτὸ μοναχός, εἶτα καὶ Ἀρχιμανδρίτης καθίσταται,

Ὅτε δὲ ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πέμπτη Σύνοδος συνεκροτεῖτο ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φνγ'. (553), καὶ ἐκαλοῦντο εἰς αὐτὴν ὅλοι οἱ ἁπανταχοῦ εὑρισκόμενοι Ἀρχιερεῖς· τότε, ἐπειδὴ ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀμασείας δὲν ἐδύνατο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Σύνοδον διά τινα ἀσθένειαν συμβᾶσαν εἰς αὐτόν, ἐστάλη ὁ μακάριος οὗτος Εὐτύχιος, διὰ νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν τόπον τοῦ Ἀμασείας εἰς τὴν Σύνοδον. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ θεῖος Εὐτύχιος, ἔδωκεν εἰς τοὺς ἐκεῖ νὰ καταλάβωσι μὲ τὴν δοκιμὴν τὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν του, καὶ ἐφάνη λαμπρὸς μὲ τὰς σοφὰς ἀντιρρήσεις καὶ ἀποκρίσεις ὅσας ἔκαμε κατὰ τῶν αἱρετικῶν, δείξας ἀπὸ τὰς θείας Γραφάς, ὅτι οἱ τότε αἱρετικοί, (ὁποῖοι ἦσαν Ἄνθιμος ὁ Τραπεζούντιος ὁ φρονῶν τὰ τοῦ Εὐτυχοῦς δυσσεβῆ φρονήματα, καὶ Σεβῆρος, καὶ Πέτρος ὁ Ἀπαμείας, καὶ Ζπόρας, καὶ ἀφίνω τὸν Ὠριγένη καὶ Δίδυμον καὶ Εὐάγριον τοὺς παλαιοὺς αἱρετικούς, τοὺς ὁποίους ἀναθεμάτισεν ἡ αὐτὴ Σύνοδος, ὁμοῦ μὲ τὰ συγγράμματα αὐτῶν) ἀπέδειξε, λέγω, ὅτι οἱ ρηθέντες αἱρετικοὶ πρέπει νὰ ἀναθεματισθῶσι. Ὅθεν ἐκ τούτου ἐκίνησεν ὁ ἅγιος τοὺς Κωνσταντινουπολίτας καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν βασιλέα Ἰουστινιανὸν εἰς τὸ νὰ τὸν

ἀγαπήσωσιν τόσον, ὥστε καὶ ὁ τότε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μηνᾶς εἶπεν ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ διάδοχός του. Διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ Μηνᾶς, ἐκάλεσε τὸν ἅγιον τοῦτον Εὐτύχιον ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανός, καὶ μὲ τὴν ψῆφον τῶν ἀρχιερέων καὶ ὅλου τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅλης τῆς πόλεως, ἀνέδειξαν αὐτὸν Πατριάρχην τῆς λαμπρᾶς Κωνσταντινουπόλεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ τῶν ζιζανίων σπορεὺς διάβολος, μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν εὐστάθειαν καὶ εἰρήνην τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἠθέλησε νὰ τὴν συγχύσῃ μὲ σαθρὰ δόγματα. Ὅθεν ἔπεισε τινὰς νὰ λέγωσιν ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου προσληφθεῖσα σὰρξ παρὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου ἦτο πρὸ τοῦ πάθους ἄφθαρτος. Εἰς τοῦτο δὲ τὸ κακόδοξον φρόνημα ἔπεσε καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανός, τὸν ὁποῖον ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἤλεγξε, διὰ τοῦτο ἐξωρίσθη παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀμάσειαν. (ἀφ' οὗ ἐπατριάρχευσε δώδεκα χρόνους, μῆνας τέσσαρας, καὶ ἡμέρας δεκατρεῖς) καὶ ἔγεινεν ἀντ' αὐτοῦ πατριάρχης ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν Ἰωάννης. Ἐλθὼν δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὸ ἐν Ἀμασείᾳ παλαιόν του μοναστήριον, ἠκολούθει πάλιν τὴν προτέραν του ἄσκησιν, καὶ πολλὰς ἐκεῖ θαυματουργίας ἐποίησεν· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον δώδεκα χρόνοι εἰς τὴν ἐξορίαν, πάλιν ἀνεκλήθη ὁ ὅσιος καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν ἔτει φος' (576), δηλαδὴ ἀφ' οὗ ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπέθανε, (1) καὶ ἀφ' οὗ ἔγειναν βασιλεῖς ὁ Ἰουστῖνος ἐν ἔτει φξέ (565), καὶ ὁ Τιβέριος ἐν ἔτει φος' (576), ἀξιωθεὶς δὲ ὁ ἅγιος λαμπρᾶς ὑποδοχῆς καὶ δεξιώσεως ἀπὸ ὅλους τοὺς πρώτους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅτε ἐπανεγύρισε, καὶ καταπαύσας διὰ προσευχῆς του τὴν λοιμικὴν ἀσθένειαν, ἥτις τότε ἐμάστιζε τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐθανάτονεν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ κυβερνήσας ἐπὶ τοῦ θρόνου χρόνους εἰκοσιτέσσαρας καὶ μῆνας ἓξ μετὰ τὴν ἐπάνοδον, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Οὗτος ὁ ἅγιος προεῖπε μὲν εἰς τὸν Τιβέριον, ὅτι θὰ γίνῃ βασιλεύς· ἐλθὼν δὲ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, προεῖπεν εἰς αὐτὸν καὶ ὅτι μέλλει νὰ τελευτήσῃ. τὰ ὁποῖα καὶ τὰ δύο ἔγειναν διὰ τῶν ἔργων, ἐπειδὴ μετὰ τέσσαρας μῆνας τῆς κοιμήσεως τοῦ ἁγίου ἀπέθανεν ὁ Τιβέριος. Κατετέθη δὲ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Εὐτυχίου ὑπὸ τὴν ἁγίαν τράπεζαν τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου εὑρίσκοντο καὶ τὰ ἅγια λεί-

(1) Ὁ Μελέτιος λέγει, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπέθανε μὲ τὴν αἵρεσιν, σελ. 86 τοῦ 6'. τόμ. τῆς Ἐκκλ. Ἱστορίας, ὅρα περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν δευτέραν Αὐγούστου ἐν τῇ περὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὑποσημειώσει.

ψανα Ἀνδρέου καὶ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων· (1) τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἑκατὸν εἴκοσι μαρτύρων τῶν ἐν Περσίδι πυρὶ τελειωθέντων.

»Ἂν ἐξαριθμῇς οὓς τὸ πῦρ Πέρσας φλέγει,
»Εὕροις ἔχοντας τετράκις τὸ τρὶς δέκα.

Ἡ ὁσία ΠΑΑΤΩΝΙΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Πόλου πλάτη φέρουσι τὴν Πλατωνίδα,
»Τὴν ἀρεταῖς λάμψασαν εἰς τὰ γῆς πλάτη.

Οἱ ἅγιοι δύω μάρτυρες οἱ ἐν Ἀσκάλωνι, ἐν τῇ γῇ ἄχρι τῆς ὀσφύος χωσθέντες, τελειοῦνται.

»Ἀνηρότως σοι γῆ φύει καρπόν, Λόγε,
»Ὁ καρπὸς ἄνδρες ἄχρις ὀσφύος, δύω.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Σιναΐτης, ὁ ἀσκήσας ἐν ἔτει ᾠτι΄ (1310), ***ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.***

«Κανὼν ἀκριβής, Γρηγόριε, ὡράθης,
»Θείας προσευχῆς, πάντας, εἰς ἣν ὀτρύνεις.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΣΙΝΑΙΤΟΥ

Συγγραφεὶς ἑλληνιστὶ παρὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου Ποτριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Καλλίστου.

Ἤδη μεταφρασθεὶς εἰς τὸ ἁπλοῦν παρὰ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου.

Οὗτος ὁ θεῖος Γρηγόριος ἦτον ἀπὸ ἕνα χωρίον τῆς Ἀσίας, Κούκουλον ὀνομαζόμενον, τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον εἰς τὰς Κλαζομενὰς(2) καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς πλουσίους μὲν καὶ ἐντίμους, ἀλλὰ καὶ θεοσεβεῖς καὶ ἐναρέτους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀνατραφεὶς ἐπιμελῶς ἐδόθη εἰς διδασκάλους καὶ ἐμαθητεύθη καλῶς τὰ θεῖα καὶ ἱερὰ γράμματα. Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρόν, βασιλεύοντος τοῦ μεγάλου Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου (3) τὸ γένος τῶν Ἀγαρηνῶν ἐκατάτρεχε τὴν Ἀσίαν, καὶ ἠχμαλώτησεν ὅλους σχεδὸν τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους Χριστιανούς, καὶ ὁμοῦ μὲ ἐκείνους ἠχμαλωτίσθη καὶ οὗτος ὁ θεῖος Γρηγόριος, καὶ οἱ γονεῖς του, καὶ οἱ ἀδελφοί του, οἱ ὁποῖοι πηγαίνοντες εἰς τὴν

(1) Πῶς νοεῖται τὸ ὑπὸ τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἀποτίθεσθαι τὰ ἅγια λείψανα ταῦτα, ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νείλου ἐν τῇ δωδεκάτῃ τοῦ Νοεμβρίου.

(2) Αἱ Κλαζομεναί, πόλις ἦτον ποτὲ παραθαλασσία, μεταξὺ τῆς Σμύρνης καὶ τῶν Ἐρυθρῶν κειμένη, (Μελέτ. Γεωγραφ. σελ. 465).

(3) Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ἐβασίλευσε κατὰ τὸ ασπγ΄. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ (Μελετ. Ἐκκλησιαστ. ἱστορ. σελ, 150).

Λαοδίκειαν αἰχμάλωτοι, κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἔλαβον ἄδειαν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Λαοδικέων· καὶ εἰς καιρὸν ὅπου ἐτελεῖτο ἡ συνειθισμένη ψαλμῳδία καὶ δοξολογία εἰς τὸν Θεόν· ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐντόπιοι χριστιανοὶ εἶδον τούτους ὅπου ἵσταντο μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ ἔψαλλον μὲ ρυθμὸν καλὸν καὶ μέλος, διότι ἦτον γυμνασμένοι καλῶς εἰς τὴν μουσικήν, θαυμάσαντες εἰς τὴν εὐλάβειαν καὶ μελῳδίαν των, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐπῆγον προθύμως εἰς τοὺς Ἀγαρηνούς, καὶ μὲ δόσιν πολλῶν χρημάτων, ἐλύτρωσαν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ἔπειτα ὁ θεῖος Γρηγόριος ἐπῆγεν εἰς τὴν Κύπρον, καὶ διατρίβων ὀλίγον καιρὸν ἐκεῖ, ἐφάνη εἰς ὅλους ἄξιος ἀγάπης, διὰ τὰς ἀρετάς του, καὶ τὰ φυσικὰ προτερήματα ὁποῦ εἶχε· διότι βλέποντες τὸ χαριέστατον πρόσωπόν του, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τῆς θείας ψυχῆς του) καὶ τὴν σεμνότητά του, καὶ τὸ σέβας καὶ τὴν εὐλάβειαν ὅπου εἶχεν εἰς τὰ θεῖα, ὅλον θαυμάζοντες, τὸν εἶχαν εἰς μεγάλην ὑπόληψιν καὶ τιμήν.

Εἰς καιρὸν δὲ ὅπου ὁ σεβάσμιος Γρηγόριος διέτριβεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, ὁ Θεὸς ὅπου ἤξευρε τὸν πολὺν πόθον τῆς ἀρετῆς ὅπου ἔτρεφε μέσα εἰς τὴν καρδίαν του, τοῦ ἔδειξεν ἕνα ἐνάρετον Μοναχὸν ὅπου ἐκάθητο εἰς τὴν ἡσυχίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπῆγεν εὐθὺς μετὰ χαρᾶς, καὶ ἐνεδύθη ἀπὸ αὐτὸν μοναχικὰ φορέματα, καὶ ἔγεινε δόκιμος τῆς μοναδικῆς πολιτείας· ἡσυχάζων δὲ μαζύ του ὀλίγον καιρὸν, καὶ συνομιλῶν πνευματικῶς, ἀνεχώρησε καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, καὶ ἐκεῖ ἐκουρεύθη Μοναχός, καὶ ὁμοῦ μὲ τὸ κόψιμον τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς του, ἔκοψε καὶ ὅλα τὰ θελήματα καὶ κινήματα τῆς σαρκός, καὶ ἐπροχώρησε εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀσκήσεως μὲ μεγάλην γενναιότητα τῆς ψυχῆς του. Καὶ δὲν παρῆλθεν ἐν τῷ μεταξὺ πολὺς καιρός, ὅπου ὅλοι οἱ ἐκεῖ πατέρες ἔμειναν ἐκστατικοὶ εἰς τὴν ἄϋλον καὶ ἀσώματον σχεδὸν ζωὴν, ὅπου ἐπολιτεύετο, εἰς τὴν νηστείαν, λέγω, καὶ ἀγρυπνίαν, καὶ εἰς τὴν ὁλονύκτιον στάσιν, καὶ εἰς τὴν ἀκατάπαυστον ψαλμῳδίαν καὶ προσευχὴν ὁποῦ ἔκαμνεν εἰς ὅλον τὸν καιρόν· διότι ἐφιλονίκει νὰ κάμῃ ἄϋλον τὸ ὑλικὸν σῶμά του τόσον ὅπου ὅλοι οἱ πατέρες θαυμάζοντες, ὀλίγον ἔλιπε νὰ νομίσουν, ὅτι εἶναι ἄσαρκος.

Εἰς δὲ τὴν ὑπακοήν, ἡ ὁποία εἶναι ρίζα καὶ μήτηρ τῶν ἀρετῶν, καὶ εἰς τὴν ὑψοποιὸν ταπείνωσιν, τόσον πολλὰ ἐγυμνάσθη, ὅπου δυσκολεύομαι νὰ τὰς περιγράψω κατὰ μέρος, διὰ νὰ μὴ φανῶ εἰς τοὺς ὀκνηροὺς πῶς λέγω ἀπίθανα διὰ τὴν ὑπερβολήν· μὲ ὅλον τοῦτο δὲν θέλω ὑποφέρω νὰ σιωπήσω παντελῶς τὴν ἀλήθειαν διὰ τοῦτο τὸ αἴτιον, καὶ νὰ μὴ γράψω ἐκεῖνα ὁποῦ ἤκουσα ἀπὸ τὸν γνησιώτατον μαθητήν του, ἀπὸ τὸν ἅγιον λέγω Γεράσιμον· διότι οὗτος ὁ μακάριος μοῦ ἔλεγεν, ὅτι ὁ θεῖος Γρηγόριος καὶ τὴν διακονίαν ὁποῦ τὸν ἐπρόσταζεν ὁ προεστὼς ἐτελείονεν ἀόκνως καὶ μετὰ πάσης προθυμίας, ὡς νὰ τὸν ἔβλεπεν ἄνωθεν ὁ Θεός, καὶ τὸν συνειθισμένον κανόνα τῶν ἀδελφῶν δὲν ἔλειψε ποτὲ ὁποῦ νὰ μὴν τὸν κάμῃ· διὰ τοῦτο καὶ βαλὼν τὸ ἐσπέρας εἰς τὸν προεστῶτα τὴν συνειθισμένην μετάνοιαν, καὶ λαμβάνων ἀπὸ αὐτὸν τὴν εὐλογίαν, ἔμβαινεν εἰς τὸ κελλίον του, καὶ σφαλίζων τὰς θύρας, ὕψωνε πρὸς τὸν Θεὸν τὰς χεῖρας καὶ τὸν νοῦν του, καὶ μακρύνων κα-

θόλου ἀπὸ τὰ παρόντα τοῦ κόσμου πράγματα, καὶ πλησιάζων εἰς τὸν πλησιάζοντα Θεόν, ἄρχιζε μὲ ὅλην τὴν προθυμίαν τῆς ψυχῆς του τὸν κανόνα, ἀναφέρων ψαλμῳδίας εἰς τὸν Θεόν, καὶ προσευχόμενος ὅλην τὴν νύκτα, μὲ πόθον πολὺν τῆς καρδίας του, καὶ γονυκλιτῶν, ἕως ὅτου ἐτελείονεν ὅλους τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβίδ, καὶ ἀπελάμβανε τὴν εὐφροσύνην ὁποῦ προξενεῖται ἀπὸ αὐτούς.

Ἔπειτα εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ὄρθρου ὅπου ἐκρούετο ὁ σημαντήρ, κατὰ τὴν συνήθειαν πρῶτος αὐτὸς εὑρίσκετο ἔξω ἀπὸ τὴν θύραν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τοῦτο ἐφύλαττε πάντοτε μὲ ἀκρίβειαν, τὸ νὰ μὴν εὐγαίνῃ δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Ναόν, πρὶν νὰ τελειώσῃ ἡ ἀκολουθία, ἀλλὰ καὶ πρῶτος νὰ ἐμβαίνῃ εἰς τὸν Ναόν, καὶ ὕστερος ἀπὸ ὅλους νὰ εὐγαίνῃ ἐκεῖθεν. Ἡ τροφή του ἦτον ὀλίγον ψωμί, καὶ ὀλίγον νερόν, ὅσον διὰ νὰ ζῇ μόνον. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔλαβε τὴν διακονίαν τοῦ μαγειρίου καὶ τοῦ μαγγιπείου, εἰς τρεῖς χρόνους καὶ περισσότερον ὁποῦ ἔκαμεν, πῶς ἤθελε συνηθῇ τινὰς νὰ φανερώσῃ ἀξίως τὴν ὑπερβολικήν ταπείνωσιν ὁποῦ ἔδειξεν εἰς ταῦτα τὰ διακονήματα ; διότι οὐδὲ παραμικρὸν λογισμὸν ἔλαβε ποτέ, πῶς ὑπηρέτει ἀνθρώπους, ἀλλὰ μάλιστα ἐνόμιζε, πῶς ὑπηρέτει τάγμα ἀγγελικόν, καὶ τὸν τόπον τῆς διακονίας ἐνόμιζεν ἀληθῶς βῆμα Θεοῦ καὶ θυσιαστήριον. Πρὸς τούτοις ἀκόμη ἤθελε νὰ ἀναβαίνῃ καὶ καθ' ἡμέραν σχεδὸν ἐπάνω εἰς τὴν Ἁγίαν κορυφὴν τοῦ Σινᾶ, διὰ νὰ προσφέρῃ μὲ εὐλάβειαν τὴν προσκύνησιν, ἐκεῖ ὁποῦ ἔγειναν θαυμασίως τὰ μεγάλα ἐκεῖνα τεράστια. Ἦτον δὲ ὁ Ὅσιος καὶ πολλὰ ἐπιτήδειος εἰς τὴν καλλιγραφίαν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τόσον πολλὰ ἐκατάγινετο, ὁποῦ δὲν ἔπαυε νύκτα καὶ ἡμέραν, ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκλέγῃ μὲ φιλοπονίαν πολλὴν τὰ ἀπανθίσματα τῆς παλαιᾶς καὶ νέας γραφῆς, καὶ νὰ τὰ φυλάττῃ μέσα εἰς τὴν διάνοιάν του, εἰς τρόπον ὁποῦ δὲν ἠξεύρω, ἀνίσως καὶ ἄλλος τις ἐμελέτησε τὴν θείαν γραφήν, ὡς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὑπερέβαινεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ πατέρας εἰς τὴν πολυμάθειαν.

Ἀλλ' ὁ πονηρὸς διάβολος δὲν ἦτον τρόπος νὰ ἡσυχάσῃ εἰς αὐτὰ τὰ κατορθώματα τοῦ Ὁσίου· διὰ τοῦτο βάνει κρυφίως εἰς τοὺς Μοναχοὺς τὸ πάθος τοῦ φθόνου, καὶ ὡς σπορεὺς τῶν ζιζανίων σπείρει εἰς αὐτοὺς σύγχυσιν καὶ ταραχὴν μεγάλην. Ὁ δὲ μαθητὴς τοῦ πράου καὶ εἰρηνικοῦ Ἰησοῦ, ἐννοῶν τὸν φθόνον τῶν μοναχῶν, ἐξῆλθε κρυφίως ἀπὸ τὸ μοναστήριον, λαμβάνων μαζύ του καὶ τὸν σεβάσμιον ἐκεῖνον Γεράσιμον, ὁ ὁποῖος ἐκατάγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Εὔρυπον, καὶ κατὰ τὸ γένος ἦτον συγγενὴς μὲ τὸν Ρήγαν τὸν ἐξουσιαστὴν τῆς νήσου· καταφρόνησεν ὅμως καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ εὐγένειαν, καὶ ἀρνούμενος ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, ἐπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Σινᾶ, καὶ ἐκεῖ ἐγνώρισε καὶ τὸν θεῖον Γρηγόριον, καὶ θαυμάζων τὴν ὑπερβολικήν του ἀρετήν, ἔγινε καὶ αὐτὸς ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητάς του· ὅθεν καὶ με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἀνέβη εἰς μεγαλώτατον βαθμὸν πράξεως καὶ θεωρίας, ὥστε ὁποῦ καὶ ὕστερον ἀπὸ τὸν μέγαν Γρηγόριον αὐτὸς ἔγινεν εἰς τοὺς ἄλλους παράδειγμα ὅλων τῶν ἀρετῶν.

Ἀναχωρήσαντες λοιπὸν ἀπὸ τὸ Σινᾶ, ἐπῆγαν εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰς προσκύνησιν τοῦ ζωοδόχου Τάφου· καὶ ἀφ' οὗ διῆλθον ὅλους τοὺς ἐκεῖ ἁγίους

τόπους, ἐπροσκύνησαν, ἐμβῆκαν εἰς πλοιάριον, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Κρήτην, εἰς ἕνα τόπον καλούμενον Καλοὺς Λιμένας· καὶ μὴ ὑποφέρων ὁ Ὅσιος νὰ παρέρχετε ὁ καιρὸς ματαίως, ἄρχισε νὰ ἐρευνᾷ μὲ πολλὴν προθυμίαν, διὰ νὰ εὕρῃ κἀνένα τόπον ἡσυχον καὶ ἀτάραχον εἰς κατοίκησιν· ὅθεν καὶ ὕστερον ἀπὸ πολλὴν ζήτησιν ὁποῦ ἔκαμαν, εὗρον κἄποια σπήλαια ἡσυχα κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των, καὶ ἐκεῖ ἔκαμαν τὴν κατοίκησιν μετὰ χαρᾶς, καὶ παρευθὺς ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἐργάτης ἐπρόσθεσε κόπους ἐπάνω εἰς τοὺς κόπους, καὶ ἀγῶνας ἐπάνω εἰς τοὺς ἀγῶνας, καὶ τρόπον τινὰ ἐμάχετο μὲ τὸν ἑαυτόν του μὲ περισσοτέραν μεγαλοψυχίαν· ἡ τροφή του ἦτον ὀλίγον ψωμὶ καὶ ὀλίγον νερὸν ἅπαξ τῆς ἡμέρας, καὶ δὲν ἦτον ἄλλο τι παντελῶς πλέον, ἂν καὶ ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν δίψαν· ὅθεν καὶ τὸ πρόσωπόν του ἦτον κίτρινον ἀπὸ τὴν ξηροφαγίαν· τὰ μέλη του κατεξηραμένα, καὶ καταταλαιπωρημένα ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κόπους, καὶ παραλυμένα ἀπὸ τὸν φυσικὸν τόνον, καὶ παντελῶς ἀδύνατα εἰς τὸ νὰ περιπατοῦν, ἢ νὰ κάμουν καμμίαν ἄλλην ἐνέργειαν. Καὶ πρὸς τούτοις εἶχεν ὁ μακάριος καὶ μεγάλην φροντίδα, διὰ νὰ εὕρῃ τινὰ πνευματικὸν ἄνδρα, διὰ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς ἐκεῖνο ὁποῦ αὐτὸς δὲν ἔφθασε νὰ ἐπιτύχῃ, ἢ νὰ ἰδῇ ἀπὸ τὴν θείαν Γραφήν· ἢ εἰς ἐκεῖνο ὁποῦ δὲν ἔτυχε νὰ διδαχθῇ πνευματικῶς ἀπὸ τινὰ τῶν πνευματοφόρων καὶ θείων Πατέρων. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς οἰκονομεῖ ἄνωθεν τὸν τοιοῦτον ὁδηγὸν καὶ διὰ μέσου θείας ἀποκαλύψεως φανερόνει τὸν θεῖον Γρηγόριον, καὶ τὸν πόθον του εἰς ἕνα ἀναχωρητήν, ὁποῦ ἡσύχαζε εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἐνάρετον πολλά, καὶ ἐστολισμένον καὶ πρᾶξιν καὶ θεωρίαν, Ἀρσένιον τὸ ὄνομα, ὁ ὁποῖος ὑπὸ τοῦ θείου Πνεύματος κινούμενος, ἐπῆγεν εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ὁσίου, καὶ κρούσας τὴν θύραν, δέχεται μετὰ χαρᾶς αὐτόν· καὶ ὕστερον ἀπὸ τὴν συνειθισμένην εὐχὴν καὶ τὸν χαιρετισμὸν ἄρχισεν ὁ θεωρητικὸς ἐκεῖνος γέρων νὰ κάμνῃ τὴν ὁμιλίαν, ὡς ἀπὸ κανὲν θεῖον βιβλίον, καὶ νὰ λέγῃ περὶ φυλακῆς νοὸς· περὶ νήψεως καὶ προσοχῆς· καὶ περὶ νοερᾶς προσευχῆς, καὶ πῶς καθαρίζεται ὁ νοῦς διὰ μέσου τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν, καὶ γίνεται ὅλος φωτοειδὴς· καὶ ἀφ' οὗ εἶπεν αὐτά, καὶ ἄλλα περισσότερα, γυρίζων τὸν λόγον εἰς τὸν Ὅσιον, τὸν ἐρώτησε· «Σὺ δὲ ὦ τέκνον, τί εἶδος ἐργασίαν μεταχειρίζεσαι;» Τότε καὶ ὁ θεῖος Γρηγόριος τοῦ ἐδιηγήθη ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν ὅλα τὰ κατ' αὐτόν· τὴν ἀναχώρησίν του δηλαδὴ ἀπὸ τὸν κόσμον, τὴν φιλερημίαν, καὶ ὅλους τοὺς ἀγῶνας ὁποῦ ἔκαμνεν. Ὁ δὲ θεῖος Ἀρσένιος, ὁποῦ ἤξευρε καλώτατα τὴν ὁδὸν ὁποῦ φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς, μειδιάσας ὀλίγον, εἶπε πρὸς αὐτόν. Ὅλα ταῦτα, ὦ τέκνον, ὅσα μοῦ ἐδιηγήθης, λέγονται ἀπὸ τοὺς θεοφόρους Πατέρας πράξεις, καὶ οὐχὶ θεωρίαι. Ταῦτα ἀκούσας ὁ μακάριος Γρηγόριος, προσπίπτει παρευθὺς εἰς τοὺς πόδας του, καὶ τὸν παρακαλεῖ θερμῶς, προβάλλων καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ τὸν διδάξῃ καλῶς τί εἶναι ἡ νοερὰ προσευχή, καὶ ἡ ἡσυχία, καὶ ἡ φύλαξις τοῦ νοός; Ὁ δὲ θεῖος ἐκεῖνος Πατήρ, ἁρπάζων ὡσπερ εὕρημα τὴν παρακάλεσιν τοῦ Ὁσίου, δὲν ἀνέβαλεν καιρόν, ἀλλὰ παρευθὺς τὸν ἐδίδαξεν ὅλα τὰ πάντα μὴν ἀφίνων τελείως τί ἀδίδακτον ἀπὸ ὅσα αὐτὸς ἐδέχθη πλουσίως παρὰ τῆς θείας χάριτος· πρὸς τούτοις τοῦ ἐφανέρωσε καὶ

ὅσα συμβαίνουν εἰς ἐκείνους ὁποῦ ἀγωνίζονται εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τοὺς μισοκάλους δαίμονας ἐκ τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, καὶ ἀπὸ τοὺς φθονεροὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζεται ὁ πονηρὸς ὡς ὄργανα τῆς κακίας του· ὅλα κατὰ μέρος τὰ εἶπεν εἰς αὐτὸν καταλεπτῶς.

Καθὼς λοιπὸν ἤκουσε ταῦτα ὁ Ὅσιος ἀπὸ τὸν θεῖον Ἀρσένιον, εὐθὺς ἐμβῆκεν εἰς πλοιάριον, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ περιερχόμενος ὅλα τὰ ἐκεῖ Μοναστήρια, καὶ τὰ κελλία, καὶ τὰς σκήτας, ἀκόμη καὶ τοὺς ἐρημικοὺς καὶ ἀβάτους τόπους, ἔκρινεν εὔλογον νὰ ἀνταμώσῃ ὅλους τοὺς πατέρας, καὶ νὰ τοὺς προσφέρῃ τὴν προσήκουσαν προσκύνησιν, χάριν εὐχῆς καὶ εὐλογίας· καὶ καθὼς μᾶς ἐξηγεῖτο, εἶδε πολλοὺς ἀγωνιστάς, ἐστολισμένους πολλὰ μὲ σύνεσιν καὶ σεμνότητα καὶ ἄλλας πολλὰς ἀρετάς· οἱ ὁποῖοι ὅλην τὴν σπουδὴν καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ἔκαναν εἰς τὰς πρακτικὰς ἀρετάς· ἐρευνώμενοι δὲ ἐὰν καταγίνωνται εἰς τὴν νοερὰν προσευχήν, ἢ εἰς τὴν νῆψιν καὶ φύλαξιν τοῦ νοός, ἔλεγον, ὅτι οὐδὲ ἤξευραν τελείως τί θέλει νὰ εἰπῇ νοερὰ προσευχή, ἢ φυλακὴ νοὸς καὶ νῆψις.

Ἀφ' οὗ δὲ περιῆλθεν ὅλον τὸ ἅγιον Ὄρος, ἐπῆγεν εἰς τὴν σκήτην τοῦ Μαγουλᾶ, ἡ ὁποία εἶναι ἀπέναντι εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ Φιλοθέου, καὶ ἐκεῖ εὗρε τρεῖς μοναχοὺς Ἡσαΐαν, Κορνήλιον καὶ Μακάριον, τοὺς ὁποίους ἐνόησεν, ὅτι ἐκαταγίνοντο ὄχι μόνον εἰς τὸ πρακτικόν, ἀλλὰ ὀλίγον ἀκόμη καὶ εἰς τὸ θεωρητικόν. Ἐκεῖ λοιπὸν ἀγωνιζόμενος πολλὰ ὁμοῦ μὲ τοὺς μαθητάς του, ἔκτισε κελλία εἰς κατοίκησιν· αὐτὸς δὲ ὀλίγον διάστημα μακρύτερα οἰκοδόμησεν ἡσυχαστήριον ἰδιαίτερον, διὰ νὰ συνομιλῇ μόνος μὲ μόνον τὸν Θεὸν διὰ τῆς νοερᾶς προσευχῆς, καὶ νὰ τὸν ἐξιλεόνῃ διὰ μέσον τῶν πρακτικῶν ἀρετῶν.

Τότε ἦλθεν εἰς ἀνάμνησιν, καὶ ἐνθυμήθη τὸν σεβάσμιον Ἀρσένιον, καὶ ὅσα τοῦ εἶπε περὶ φυλακῆς νοός, περὶ νήψεως καὶ περὶ νοερᾶς προσευχῆς, καὶ συναγων ἐντὸς τοῦ ἑαυτοῦ του ὅλας του τὰς αἰσθήσεις, καὶ ἑνόνων τὸν νοῦν του μὲ τὸ πνεῦμα, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ τὸ ὅλον, καρφόνων αὐτὸν εἰς τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, ἔλεγε πυκνὰ τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν,» προσευχόμενος μὲ κατάνυξιν καὶ συντριβὴν καρδίας, καὶ μὲ ἀναστεναγμοὺς ἐκ βάθους ψυχῆς, βρέχων τὸ ἔδαφος τῆς γῆς μὲ θερμὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἔτρεχον ὡς ποταμὸς ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος δὲν ἐπαράβλεψε τὴν δέησίν του εἰς πολὺν καιρόν· «καρδίαν γὰρ συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει·» ἀλλὰ συντόμως εἰσήκουσε τὴν δέησίν του· «ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν·» ὅθεν καὶ πυρωθεὶς κατὰ τὴν ψυχὴν ὁμοῦ καὶ τὴν καρδίαν, μὲ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἀλλοιωθεὶς τὴν καλὴν καὶ παράδοξον ἀλλοίωσιν, εἶδε μὲ τὴν λάμψιν τῆς θείας χάριτος, ὅτι ὁ οἶκος ἐκεῖνος ἦτον γεμάτος ἀπὸ φῶς· καὶ γεμίσας ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐφροσύνην ἀνεκδιήγητον, καὶ χύνων πάλιν καὶ τότε πηγὰς δακρύων, ἐτρώθη ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς θείας ἀγάπης· διότι κατ' ἀλήθειαν εἰς ἐκεῖνον ἐπληρώθη μὲ τὸ ἔργον τὸ λόγιον ἐκεῖ ὁποῦ λέγει· «πρᾶξις θεωρίας ἐπίβασις·» λοιπὸν ἐπειδὴ καὶ Ὅσιος ἔγινεν ἔξω σαρκὸς καὶ τοῦ κόσμου τούτου, ἐγέμι-

σεν ὅλος ἀπὸ τὴν θείαν ἀγάπην, καὶ ἀπὸ τότε πλέον τὸ φῶς ἐκεῖνο δὲν ἔλειπε ἀπὸ τοῦ νὰ λάμπῃ τὸν δίκαιον, κατὰ τὸ «φῶς δικαίοις διὰ παντός» ὁ γὰρ ἀοίδιμος ἐκεῖνος πατὴρ ἐρωτώμενος ἀπὸ ἐμέ (1), καὶ τοὺς συμμαθητάς μου, ἔλεγεν· ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ ὑψόνεται εἰς τὸν Θεόν, μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, βλέπει ὡς εἰς καθρέπτην ὅλην τὴν κτίσιν φωτοειδῆ, «εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, εἴτε ἐντός, οὐκ οἶδα·» καθὼς λέγει ὁ θεῖος Παῦλος, ἕως ὁποῦ νὰ γένῃ τις ἐμπόδιον εἰς αὐτόν, κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τῆς θεωρίας, κάμνον αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του.

Ἐγὼ ὅμως τὸν ἐρωτοῦσα ἁπλῶς ἔτσι, καὶ τελείως ἀπεριέργως, ὅταν τὸν ἔβλεπα ὁποῦ ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ κελλίον του μὲ χαροποιὸν πρόσωπον καὶ μὲ παρετήρει μὲ βλέμμα ἱλαρόν· διότι ἐσεῖς οἱ πνευματικοὶ πατέρες ἠξεύρετε εἰς τί εἶδος περισσοτέραν ἀγάπην ἔχετε τὰ πρῶτα ἀπὸ τὰ πνευματικὰ τέκνα σας καὶ τὰ τελευταῖα ὡς ποθεινότατα· ὁμοίως καὶ ὁ ἀείμνηστος ἐκεῖνος πνευματικός μου πατὴρ ἔδειχνε περισσοτέραν ἀγάπην εἰς ἐμέ, διατί ἤμην τὸ τελευταῖον πνευματικὸν τέκνον του· διὰ τοῦτο καὶ εἰς ἐμὲ ὁποῦ ἐψέλλιζα εἰς ἐκεῖνον, ὡς εἰς πατέρα φιλόστοργον· δηλαδὴ τὸν ἐρωτοῦσα μὲ ἁπλότητα ὅταν τὸν ἔβλεπα (καθὼς εἶπα)· πῶς εὔγαινεν ἀπὸ τὸ κελλίον του χαροποιός, ἀπεκρίνατο τοιουτοτρόπως.

«Ἡ ψυχὴ ἐκείνου ὁποῦ προσκολληθῇ μὲ τὸν Θεόν, καὶ τρωθῇ ἀπὸ τὸν ἔρωτά του, καὶ ἀναβῇ ὑπεράνω ἀπὸ ὅλην τὴν κτίσιν καὶ ζῇ ὑπεράνω ἀπὸ τὰ βλεπόμενα πράγματα, καὶ δεθῇ ὅλη μὲ τὸν πόθον τοῦ Θεοῦ, δὲν δύναται τελείως νὰ κρυφθῇ· καθὼς καὶ ὁ Κύριος ὑπεσχέθη εἰς αὐτὴν λέγων· «ὁ »πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Καὶ »πάλιν· λαμψάτω τὸ φῶς ἡμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑ»μῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς»· διότι ἡ καρδία σκιρτᾷ καὶ εὐφραίνεται, καὶ ὁ νοῦς ἀναβρύει, καὶ τὸ πρόσωπον γίνεται ἱλαρὸν καὶ χαροποιόν, κατὰ τὸν σοφὸν ὁποῦ εἶπε· «καρδίας »εὐφραινομένης θάλλει πρόσωπον».

Ἐγὼ πάλιν τοῦ εἶπα· ὦ θειότατε πάτερ, διδαξόν με, δι' ἀγάπην τῆς ἀληθείας τί εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ τί λογῆς ἐθεωρήθη ἀπὸ τοὺς ἁγίους; ἐκεῖνος δεξάμενος τὸν λόγον μου μὲ πολλὴν ἡμερότητα κατὰ τὴν συνήθειάν του, ἀπεκρίθη εἰς ἐμὲ τοιουτοτρόπως. «Τέκνον μου πνευματικὸν φίλτατον, ὑψηλό»τερά σου μὴ ζήτει καὶ βαθύτερά σου μὴ ἐξερεύνα»· διότι εἰς τόσον ὕψος τοῦ λόγου ὁποῦ μὲ ἐρώτησες, ἐσὺ εἶσαι νήπιον ἀκόμη, ἤτοι ἀτελὴς καὶ δὲν ἠμπορεῖς νὰ χωνεύσῃς στερεωτέραν τροφήν, ἤτοι νὰ ἐννοήσῃς ὑψηλότερα νοήματα ἀπὸ τὴν δύναμίν σου· καθὼς καὶ ἡ τροφὴ τῶν τελείων ἀνδρῶν δὲν εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὰ ἁπαλὰ νήπια ὁποῦ χρειάζονται ἀκόμη νὰ τρώγουν γάλα». Ἐγὼ δὲ προσπίπτων εἰς τοὺς ὡραίους πόδας του καὶ λαμβάνων αὐτοὺς σφιγκτὰ τὸν ἐπαρακαλοῦσα πλέον θερμότερα διὰ νὰ μοῦ τὸ εἰπῇ. Ἐκεῖνος συγκαταβαίνων εἰς τὴν πολλήν μου παρακάλεσιν μοῦ εἶπεν ἐν συντομίᾳ, ὅτι ἐὰν δὲν ἰδῇ τινὰς τὴν ἀνάστασιν τῆς ψυχῆς του, δὲν ἠμπορεῖ νὰ

(1) Οὗτος ἦν ὁ μακάριος Κάλλιστος, ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος βίου τοῦ ὁσίου Γρηγορίου.

μάθῃ κατ' ἀκρίβειαν τί εἶναι ἡ νοερὰ ψυχή. Ἀλλ' ἐγὼ καὶ πάλιν παρακαλῶν αὐτὸν μὲ τὴν ὀφειλομένην εὐλάβειαν τοῦ εἶπα· φανέρωσόν μοι, ὦ Πάτερ, ἀνίσως καὶ ἔφθασες εἰς τὸ μέτρον ταύτης τῆς ἀναβάσεως· ἐὰν δηλαδὴ ἔμαθες τί εἶναι νοερὰ ψυχή. Ἐκεῖνος μὲ μεγάλην ταπείνωσιν εἶπέ μοι τὸ ναί. Λοιπὸν ἐγὼ τοῦ εἶπα δι' ἀγάπην τοῦ Κυρίου δίδαξον καὶ ἐμὲ τοῦτο· ὡς ὁποῦ δύναται νὰ προξενήσῃ εἰς τὴν ψυχήν μου μεγάλην ὠφέλειαν. Τότε ἡ θεία ἐκείνη καὶ κατὰ πάντα σεβασμία μοι ψυχή, ἀφοῦ ἐπαίνεσε τὴν προθυμίαν μου ἔκαμεν εἰς ἐμὲ τοιαύτην διδασκαλίαν. Ὅτι ἡ ψυχὴ ὅταν βάλῃ ὅλην τὴν προθυμίαν της καὶ ἀγωνισθῇ διὰ μέσου τῶν πρακτικῶν ἀρετῶν μετὰ λόγου καὶ διακρίσεως, τότε συστέλλουσα ὅλα τὰ πάθη τὰ ὑποτάσσει· καὶ ὅταν ὑποτάξῃ τὰ πάθη τότε τὴν περιτριγυρίζουν αἱ φυσικαὶ ἀρεταὶ καὶ τὴν ἀκολουθοῦν καθὼς ἀκολουθοῦν αἱ σκιαὶ τὰ σώματα· καὶ ὄχι μόνον τὴν ἀκολουθοῦν ἀλλὰ καὶ τὴν διδάσκουν καὶ τὴν ὁδηγοῦν εἰς τὰ ὑπὲρ φύσιν, ὥσπερ εἰς ἀνάβασιν πνευματικῆς σκάλας· καὶ ὅταν ὁ νοῦς μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ ἀναβῇ εἰς τὰ ὑπὲρ φύσιν, τότε φωτιζόμενος ἀπὸ τὴν λάμψιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐξαπλόνεται λαμπρῶς εἰς τὴν θεωρίαν, καὶ γενόμενος ὑψηλότερος ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, κατὰ τὸ μέτρον τῆς χάριτος ὁποῦ δοθῇ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τοὺ Θεὸν βλέπει φανερώτερα καὶ καθαρώτερα τὰς φύσεις τῶν ὄντων κατὰ τὴν σχέσιν καὶ τάξιν ὁποῦ ἔχουν καὶ ὄχι καθὼς φλυαροῦν οἱ ἔξω σοφοί, μὲ τὸ νὰ προστρέχουν εἰς μόνην τὴν σκιὰν τῶν πραγμάτων καὶ δὲν σπουδάζουν νὰ ἀκολουθοῦν καθὼς πρέπει τὴν οὐσιώδη ἐνέργειαν τῆς φύσεως· διὰ τί, καθὼς λέγει ἡ θεία Γραφὴ «ἐματαιώθη ἡ ἀσύνετος αὐ»τῶν καρδία, καὶ φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν». Ἔπειτα ἡ ψυχὴ ἐκείνη ὁποῦ δεχθῇ τὸν ἀρραβῶνα καὶ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατ' ὀλίγον ὀλίγον διὰ τὸ πλῆθος τῶν θεωριῶν ὁποῦ βλέπει, ἀφίνει τὰ προτήτερα καὶ ἀναβαίνει εἰς τὰ ἀνώτερα καὶ θειότερα· καθὼς λέγει ὁ θεῖος Παῦλος «τῶν μὲν ὄπισθεν ἐπιλανθανόμενοι, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενοι». Τότε ἡ ψυχὴ ἐκείνη ὅπου καθαρισθῇ τοιουτοτρόπως τῇ ἀληθείᾳ ἀποβάλλει κάθε δειλίαν καὶ φόβον, καὶ προσκολληθεῖσα μὲ τὸν ἔρωτα τοῦ νυμφίου της Χριστοῦ βλέπει ὅτι οἱ φυσικοί της λογισμοὶ παύουν τελείως καὶ πίπτουν ὀπίσω ἀπὸ αὐτήν, κατὰ τὴν διάταξιν τῶν Ἁγίων Πατέρων, καὶ φθάσασα εἰς τὸ ἀνείδεον καὶ ἀπόρρητον κάλλος, διαλέγεται μόνη μὲ μόνον τὸν Θεόν, λαμπομένη λαμπρῶς ἀπὸ τὴν λάμψιν καὶ χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· λοιπὸν ἀφοῦ φωτισθῇ τοιουτοτρόπως ἀπὸ τὸ ἄπειρον ἐκεῖνο φῶς, ἔχει τὴν κίνησίν της πρὸς αὐτὸν μόνον τὸν Θεὸν καὶ διὰ μέσου τῆς θαυμασίας ταύτης καὶ νέας ἀλλοιώσεως, δὲν αἰσθάνεται πλέον παντελῶς τοῦτο τὸ ταπεινὸν καὶ γήϊνον καὶ ὑλικὸν σῶμα· διότι φαίνεται διαφανὴς καὶ λαμπρὰ ψυχὴ χωρὶς καμμίαν ἐπιπρόσθησιν καὶ ὑλικὴν προσπάθειαν καὶ ἡ φύσις κυρίως νοερά· καθὼς ἦτο πρὶν τῆς παραβάσεως ὁ γενάρχης ἡμῶν Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος πρότερον μὲν ἦτο σκεπασμένος ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ ἀπείρου ἐκείνου φωτός, ὕστερον δὲ διὰ τὴν πικράν, ἀλλοίμονον! παράβασιν ἐγυμνώθη ἀπὸ τὴν φωτεινὴν δόξαν ἐκείνην καὶ ἔλλαμψιν, καὶ οὕτω τὸ τίμιον τοῦτο ζῶον, ὁ ἄνθρωπος ἐφάνη ὅτι ἦτο γυμνός. Μοῦ εἶπεν ἀκόμη καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐ-

κεῖνος ὁποῦ ἔφθασεν εἰς τοῦτο τὸ ὕψος διὰ μέσου τῆς κοπιαστικῆς μελέτης τῆς νοερᾶς προσευχῆς καὶ εἶδε καθαρὰ καὶ ἐγνώρισε τὴν ἰδικήν του κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν ἦλθε μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖνος εἶδε τὴν ἀνάστασιν τῆς ψυχῆς προτήτερα ἀπὸ τὴν ἐλπιζομένην κοινὴν ἀνάστασιν· ὥστε ὁποῦ καὶ αὐτὴ ἡ ψυχὴ ὁποῦ καθαρισθῇ μὲ τοιοῦτον τρόπον, ἠμπορεῖ νὰ λέγῃ ὁμοῦ μὲ τὸν θεῖον Παῦλον, τὸ «εἴτε ἐντὸς τοῦ σώματος, εἴτε ἐκτός, οὐκ οἶδα»· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία ἀπορεῖ καὶ ἐκπλήττεται εἰς αὐτό, καὶ φωνάζει μὲ θαυμασμόν· «ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας »καὶ γνώσεως Θεοῦ! ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι »αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ! Καὶ ταῦτα μὲν εἶπεν εἰς ἐμὲ ὁ θειότατος ἐκεῖνος πατήρ.

Περὶ δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁποῦ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς, μὲ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ὁσίου, δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ διηγηθῶ κατ' ἀξίαν, καὶ καθὼς πρέπει τοὺς ἀγῶνας των, καὶ τὰ κατορθώματα, διότι ὁ πρῶτός του μαθητὴς ἦτον ὁ ἅγιος Γεράσιμος, ὁποῦ ἐκατάγετο ἀπὸ τὴν Εὔριπον, ὡς προεῖπον· ὁ ὁποῖος ἔγινεν ὕστερον καὶ μαθητὴς χρησιμώτατος καὶ ἀξιεπαινετώτατος τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Ἰσιδώρου· ἐπειδὴ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐδιδάχθη καλῶς ἀπὸ τὸν θεῖον Γρηγόριον τὴν ἀρετὴν καὶ πολιτείαν, ὁποῦ ἁρμόζει εἰς τοὺς μοναχούς· οὗτος γὰρ ὁ θαυμάσιος ἐμιμήθη τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον ὅσιον Γεράσιμον· καὶ καθὼς ἐκεῖνος ἔδραμε τὸν δρόμον τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἠμέρωσε καλῶς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἀνήγειρε τὰς σεβασμίας ἐκείνας μονάς· ἔτσι καὶ οὗτος ὁ νέος Γεράσιμος ἀφ' οὗ ἐγέμισεν ἀπὸ θείαν χάριν· φωτισθεὶς ὑπὸ τὸν Θεόν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ περιερχόμενος ἀποστολικῶς, ὅλους τοὺς ἐκεῖ πεινῶντας καὶ διψῶντας ἀπὸ λόγον Θεοῦ, τοὺς ἐχόρτασεν ἀπὸ τὴν γλυκυτάτην διδασκαλίαν τῆς ἀρετῆς, καὶ τοὺς ἐπλούτισεν, ὅσον ἦτον δυνατόν, μὲ τὴν πολλὴν πλουσιότητα τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς εὐσεβείας· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς συναθροίσας πλῆθος μαθητῶν διὰ μέσου τῆς σπουδῆς του καὶ ἐπιμελείας του, ἐσύστησε μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, χώραν οὐράνιον, καὶ κατοίκησιν μοναχῶν, καὶ ἐμετέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀκριβῆ καὶ ἀγγελικὴν πολιτείαν, ὁποῦ πρέπει εἰς τὰ ἡσυχαστήρια, διδάσκων καὶ παρακινῶν αὐτοὺς εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς, ὥσπερ καὶ τὸν παλαιὸν ὅσιον Γεράσιμον· λοιπὸν καὶ οὗτος ὁ νέος Γεράσιμος ἠξιώθη νὰ ἰδῇ ἐκεῖ εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ θείας ὁράσεις, καὶ ἔζησε πολιτείαν ἀξιοθαύμαστον, ἀγωνισάμενος πνευματικῶς, καθ' ὅσον ἦτον δυνατόν, καὶ οὕτως ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

Δεύτερος μαθητὴς τοῦ ὁσίου ἦτον ὁ Ἰωσήφ, ὁ συμπατριώτης καὶ σύντροφος τοῦ Γερασίμου· ὁ ὁποῖος τόσους ἀγῶνας ὑπέφερε μεγαλοψύχως διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν, ἐναντιούμενος πολλὰ εἰς τοὺς Λατίνους καὶ τόσον πολλοὺς ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν κακοδοξίαν τῶν Λατίνων, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ· ὥστε ὁποῦ οὐδεὶς ἀπὸ τοὺς ὀνομαστούς, καὶ προκομμένους εἰς τὴν ἔξω σοφίαν δὲν ἠδυνήθη νὰ συμβάλῃ τόσον εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, ὡς τὸν Ἰωσήφ· διότι ἀγκαλὰ καὶ ἦτον ἰδιώτης κατὰ τὴν ἔξω σοφίαν, ὅμως εἶχε τὴν ἔσω καὶ ἀληθινὴν σοφίαν τὴν χάριν λέγω τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μὲ τὴν ὁποίαν καὶ οἱ ψαράδες ἐκεῖνοι, οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι ἐδοξάσθησαν καὶ κατήσχυναν τοὺς ἔξω σοφούς· τοιουτοτρόπως καὶ ὁ θαυμάσιος Ἰωσὴφ ἐδοξά-

σθη παρὰ Θεοῦ, καὶ κατήσχυνε τοὺς Λατίνους. Τὰς δὲ λοιπὰς ἀρετὰς ἐκείνου, καὶ τὴν περίφημον καὶ σεμνοτάτην πολιτείαν του, ποῖος δύναται νὰ τὰ διηγηθῇ, καθὼς πρέπει ; διὰ τοῦτο τὰ σιωπῶ.

Σὺ δέ, ὦ ἀκροατά, ἰδὲ παρακαλῶ ἄλλον μαθητὴν τοῦ ἁγίου, τὸν θαυμάσιον ἀββᾶν Νικόλαον δηλαδή, ὁποῦ ἦτον ἀπὸ τὰς Ἀθήνας γηραλέος πολλὰ ἕως ὀγδοήκοντα χρόνων, ἄξιος εὐλαβείας διὰ τὸ αἰδέσιμον γῆράς του, τὴν φρονιμάδά του, καὶ τὴν σεμνότητα τοῦ ἤθους του· ὁ ὁποῖος καὶ διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν ὑπέφερε μεγαλοψύχως ἀπὸ τὸν βασιλέα Μιχαὴλ Παλαιολόγον τὸν Λατινόφρονα, διαφόρους ἐξορίας, καὶ ἁρπαγὰς τῶν ὑπαρχόντων του, καὶ πολλὰς καὶ σκοτεινὰς φυλακάς, διότι εἰς καιρὸν ὁποῦ ὁ θεῖος Νικόλαος ἐκήρυττεν εἰς τὴν πατρίδα του τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐδίδασκεν τὸν λαὸν νὰ φυλάττουν τὴν Ὀρθοδοξίαν, καὶ νὰ μὴ δέχωνται τὰ σαθρὰ δόγματα τῶν Λατίνων, ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς ὑπηρέτας ἐδικούς του λατινόφρονας, σκληροὺς πολλὰ καὶ ἀπανθρώπους, διὰ νὰ τὸν τιμωρήσουν· οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως, τὸν ἔδεσαν σφικτὰ μὲ σχοινία,καὶ τοῦ ἔβαλαν ἁλύσσους εἰς τὸν λαιμὸν καὶ εἰς τὰς χεῖρας,καὶ τοῦ ἐξύρισαν τὴν τιμίαν γενειάδα του, διὰ καταισχύνην, καὶ ραβδίζοντες αὐτὸν ἀνελεήμονα. καὶ κτυπῶντες μὲ τοὺς πόδας των, τὸν ἔσυραν ἀλύπητα εἰς τὰς δημοσίους ὁδούς, καὶ τὸν ἐπεριτριγύριζον πανταχόθεν διὰ θεατρισμόν, μὴν ἠξεύροντες οἱ ματαιόφρονες ὅτι ἐθεάτριζον μάλιστα τὸν ἑαυτόν των, εἰς τὴν κακίαν, ὁποῦ ἔδειχναν, εἰς ἐκεῖνον δὲ ἐπροξενοῦσαν μεγαλωτάτην δόξαν.

Ἀλλ' ἐπειδὴ, καὶ θείῳ ἐλέει, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἦλθε πάλιν εἰς βαθεῖαν εἰρήνην, μὲ τὸ νὰ ἔπαυσεν ὁ διωγμὸς ἐκεῖνος, καὶ ἔγινεν οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ ἁγιώτατος Ἰωσήφ, ἐμεταχειρίσθη πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους, διὰ νὰ χειροτονήσῃ ἀρχιερέα τὸν θεῖον Νικόλαον· ἀλλ' ἐκεῖνος ὡς μετριόφρων ὁποῦ ἦτον καὶ ταπεινός, δὲν ἐδέχθη κατ' οὐδένα τρόπον, ἀλλὰ ποθῶν τὴν ἡσυχίαν, ἐπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος. Ὅμως ὁ τότε πρῶτος τοῦ ἁγίου Ὄρους, βλέπων αὐτὸν ἐστολισμένον μὲ κάθε εἶδος ἀρετῆς, καὶ εὐλαβείας, τὸν ἠγάπησε πολλά, διότι ἦτον καὶ αὐτὸς ἐργάτης τῆς ἀρετῆς, καὶ τὸν ἔκαμε καὶ μὴ θέλοντα Ἐκκλησιάρχην εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τῶν Καρεῶν. (1) Πλὴν δὲν παρῆλθε πολὺς καιρός, ὁποῦ ἀντάμωσε τὸν θαυμαστὸν Γρηγόριον, καὶ συνομιλῶν μὲ αὐτόν, εὐθὺς ὁποῦ ἤκουσε τὰ γλυκυτά του λόγια, μὲ ὅλην τὴν προθυμίαν τῆς ψυχῆς του ἔγινε μαθητής του· διότι καθὼς ἡ Πετροκαλαμήθρα, μὲ ἄρρητον βίαν τῆς φύσεως σύρει εἰς ἑαυτὴν καὶ οἰκοποιεῖται τὸν στερεώτατον σίδηρον, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ θεῖος διδάσκαλος ἡμῶν μὲ τὰ ψυχωφελῆ του λόγια, (τὰ ὁποῖα κάθε φρόνιμος ἤθελε τὰ εἰπεῖ ἁρμοδίως λόγια ζωῆς αἰωνίου, καὶ τῇ ἀληθείᾳ θείας φωνάς)· ἔσυρεν εἰς τὸν ἑαυτόν του ἐκείνους ὁποῦ τὸν ἔβλεπον, καὶ ἐσυνωμίλουν μὲ αὐτόν. Καὶ καθὼς ἔγινεν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Χριστοῦ μας, ὁποῦ τὸν εἶδε ὁ Ἀνδρέας, καὶ εὐθὺς ἀφίνων τὸν Πρόδρομον Ἰωάννην, ἠκολούθησεν ἀχωρίστως τὸν Ἰησοῦν μας· ὁμοίως ἔγινε πολλάκις καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ

(1) Σήμερον ἡ τότε μονὴ τῶν Καρεῶν μετεβλήθη εἰς ἐμπορικὴν μοναχικὴν κωμόπολιν, ὑπάρχει δὲ ὁ Ἱερὸς Ναὸς τοῦ λεγομένου Πρωτάτου καὶ διευθύνεται ἀπὸ τὴν κοινότητα τῶν Πατέρων. Σ. Ε.

θείου Γρηγορίου, διὰ τί καθὼς τὸν ἔβλεπον οἱ πλέον ἐνάρετοι μοναχοί, ὅτι ἔφθασεν εἰς τόσην ἄκραν εὐλάβειαν, καὶ εἰς τόσην πνευματικὴν ἀταραξίαν καὶ γαλήνην, καὶ ὅτι μὲ τὸ ἤμερον καὶ χαροποιόν του πρόσωπον, ἐσήμαινε τὴν ἐσωτερικὴν ἔλλαμψιν καὶ χάριν τῆς ψυχῆς του, ἄφηναν τοὺς γέροντάς των, καὶ προστρέχοντες εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ συνοδίαν ἐκείνου, ὑπετάσσοντο εἰς αὐτόν, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπιτύχουν τὴν ὠφέλειαν, ὁποῦ προήρχετο ἀπὸ αὐτόν. Καθὼς ἔκαμε καὶ ὁ σεβάσμιος οὗτος Ἀββᾶς Νικόλαος, καὶ ὄχι μόνον ἄφησεν ἀξίας καὶ δόξας ἀνθρωπίνους, ὡς εἰς βάρος μάταιον καὶ περιττόν· ἀλλὰ κατεφρόνησε καὶ γηρατεῖον καὶ χρόνους, καὶ φέρων τὸν ἑαυτόν του μὲ ὑποταγήν, τὸν ἔρριψεν εἰς τοὺς ὡραίους πόδας τοῦ ὁσίου, καὶ ἀνεδέχθη μετὰ χαρᾶς τὸν ἀγῶνα καὶ κόπον τῆς ὑποταγῆς, ὡς νὰ ηὗρε κανὲν μέγα εὕρημα· ὅθεν καὶ παραδίδων τὸ θέλημά του εἰς τὴν γλυκύτητα τῶν λόγων του, καὶ εἰς τὴν ὁδηγίαν του, ἔγινε δόκιμος εἰς κάθε ἀρετήν, καὶ μάλιστα τὴν ταπείνωσιν· καὶ ὑπερέβη ὅλους τοὺς συναδέλφους του.

Ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκονομίαν ὁποῦ ἔκαμνεν εἰς τοὺς ὑποτακτικούς του ὁ θεῖος Πατήρ, πρέπει νὰ θαυμάσῃ ἕκαστος· διότι ὅταν ἤθελε νὰ διορθώσῃ τινὰ μαθητήν του ὁποῦ ἔπταιε, στοχαζόμενος μὲ τὸ διορατικὸν τῆς ψυχῆς τὸ συμφέρον τοῦ ὑποτακτικοῦ, αἴφνης αἴφνης τὸν ὠνείδιζε λέγων εἰς αὐτὸν κακόγηρον καὶ σαπρὸν γέροντα, καὶ ὅτι ἐκαταγήρασεν εἰς τὰ κακά, καὶ κἀνὲν καλὸν δὲν ἔκαμεν· ἀκόμη τὸν ἔλεγε καὶ ὀκνηρόν, καὶ ὅτι ἀμελεῖ τὴν σωτηρίαν του· καὶ πολλάκις ἐπρόσταζε καί τινα μοναχὸν μὲ αὐστηρότητα, καὶ ἐδίωχνε τὸν τοιοῦτον ἀπὸ τὴν τράπεζαν, οἰκονομῶν, μὲ κάθε τρόπον τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς του. Ταῦτα λοιπὸν ἀκούσας ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς Ἀββᾶς Νικόλαος, ἐπρόσπιπτεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου μὲ πολλὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ ἔκλαιεν. Ἀλλὰ ἐγὼ διηγούμενος ταῦτα συστέλλομαι κατὰ τὴν ψυχήν, καὶ βρεχόμενος ὅλος ἀπὸ δάκρυα, γεμίζω ἀπὸ θαυμασμόν, στοχαζόμενος τοῦτον τὸν σεβάσμιον γέροντα ἐξαπλωμένον ὑποκάτω ἀπὸ τοὺς πόδας τοῦ διδασκάλου. Σὺ δὲ ὁ ἀκροατὴς στοχάσου καὶ θαύμαζε τὴν οἰκονομίαν, ὁποῦ ἔκαμνεν ὁ θεῖος ἐκεῖνος Πατήρ· διότι ἀφοῦ ὠνείδιζε τοιουτοτρόπως τὸν μαθητὴν ἐκεῖνον ὁποῦ ἔσφαλεν, ὕστερον τὸν ἐνουθετοῦσε, καὶ συγχωρῶν ἀπέλυε αὐτὸν μὲ μέγα κέρδος τῆς ψυχῆς του. Ταῦτα λοιπὸν ὁποῦ εἶπον εἶναι ἐκ τῶν πολλῶν ὀλίγα, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διηγηθῇ τις κατὰ μέρος ὅλα τὰ κατορθώματα τοῦ Ὁσίου.

Σὺ δὲ ἀγαπητὲ ἰδὲ ἄλλον μαθητὴν τοῦ θείου Γρηγορίου, τὸν ἀξιοθαύμαστον λέγω Μάρκον, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἀπὸ τὰς Κλαζομενάς, καὶ πηγαίνων εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐκυρεύθη μοναχὸς εἰς τὸ σεβάσμιον Μοναστήριον ὁποῦ ὠνομάζετο τοῦ κυρίου Ἰσαάκ, καὶ τελευταῖον ἐπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, ἠγωνίσθη μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ ἐπιμέλειαν, καὶ ἀπέκτησε τὴν νοερὰν προσευχήν, καὶ τὴν νῆψιν, ἀγαπῶν μὲ ὑπερβολὴν τὸ νὰ προσεύχεται ἀδιαλείπτως. Ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ἔγινε θησαυροφυλάκιον ὅλων τῶν ἀρετῶν, τόσον πολλὰ ἠγάπησε τὴν ταπείνωσιν, καὶ τὴν ὑπακοήν, ὥστε ὁποῦ ἤθελε νὰ ὑπηρετῇ, ὅσον ἦτον δυνατὸν εἰς αὐτόν. προθύμως εἰς κάθε χρείαν, ὄχι μόνον τὸν προεστῶτα, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητα· καὶ πρὸς τούτοις δὲν εὐχαριστεῖτο μὲ τελειότητα,

ἀνίσως καὶ δὲν ἤθελεν ὑπηρετήσῃ ὡς ὑπηρέτης, καὶ ὅλους τοὺς ξένους μοναχούς, ὁποῦ ἤρχοντο ἐκεῖ· διότι οὗτος τῇ ἀληθείᾳ ἔδειχνε μὲ τὰ ἔργα, χωρὶς καμμίαν ὑπόκρισιν, τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ μου, τὴν λέγουσαν «ὁ θέλων ἐν »ὑμῖν πρῶτος εἶναι, ἔστω πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων δοῦλος.» Ὅθεν καὶ δὲν ἦτον οὐδεὶς ὁποῦ νὰ μὴν ἐθαύμαζε πολλά, καὶ νὰ μὴν ἐπαινοῦσε τοῦτον τὸν θεῖον Μάρκον· καὶ ἀφοῦ ἔβλεπε μίαν φορὰν μόνον τὴν θεωρίαν του, ὁποῦ ἐνέπνεεν εὐωδίαν πνευματικήν, νὰ μὴν ἐλάμβανεν ἀπὸ αὐτὴν ἁγιασμὸν εἰς τὴν ψυχήν του, καὶ νὰ μὴν ἔπερνε παράδειγμα εἰς τὸ νὰ κατασταθῇ καὶ ἐκεῖνος ταπεινόφρων, ὡς καὶ τὸν θεῖον Μάρκον, ὅστις καὶ ἕως ὁποῦ ἦλθεν εἰς βαθὺ γηρατεῖον, ἤθελε νὰ κάμῃ τὰ ἴδια μὲ πολλὴν του χαράν· μὴ στοχαζόμενος τελείως γηρατεῖον, ἢ ἀδυναμίαν, ἢ ἄλλο κἀνὲν αἴτιον, ὁποῦ νὰ τὸν ἐμπόδιζεν ἀπὸ αὐτά· ἀλλὰ κάμνων μὲ προθυμίαν καὶ τὴν διακονίαν τοῦ μαγγιπείου, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τοῦ μαγειρίου, δὲν ἐφάνη παντελῶς καμμίαν φοράν, πῶς ἐβαρύνθη καὶ τὰς ἀμέλησε· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς ὁποῦ μακαρίζει τοὺς ταπεινοὺς τῇ καρδίᾳ, βλέπων τὴν τόσην ταπεινοφροσύνην του, τὸν ὕψωσεν εἰς τόσην δόξαν, ὥστε ὁποῦ καταλαμπόμενος ἀπὸ τὴν θείαν χάριν, ἔγινε λαμπρότατον ὄργανον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· διότι μὲ τὸ νὰ ἔφθασεν εἰς τὸν ἀτάραχον καὶ ἥσυχον λιμένα, καὶ ἕνωσεν ὅλος διόλου τὴν ἔφεσίν του μὲ τὸν Θεόν, ἐδιαλέγετο μόνος μὲ μόνον τὸν Θεόν, καὶ εὐφραίνετο ἀνεκδιηγήτως εἰς τὴν λαμπρότητά του, καὶ ἐμετάδιδεν εἰς πολλοὺς ψυχικὴν ὠφέλειαν ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὸν ἁγιασμὸν ὁποῦ ἦτον εἰς αὐτόν· καθὼς τὸν ἐγνώρισα καὶ ἐγώ, καὶ τὸν ἐδοκίμασα μὲ τὴν πολυκαιρίαν· ἐπειδὴ καὶ ἔγεινα συγκάτοικος καὶ ὁμοδίαιτος μὲ αὐτόν, ἔχων τὸ αὐτὸ φρόνημα, καὶ τὴν αὐτὴν γνώμην κατὰ πάντα μὲ αὐτόν, διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος· διότι ἐξ ἀρχῆς ὁποῦ τὸν ἐγνώρισα, ἠγάπησα ὁλοψύχως, καὶ ἐτίμησα μὲ κάθε σέβας καὶ εὐλάβειαν τὴν φιλίαν του. Καὶ ἀγκαλὰ μοῦ παρήγγειλε νὰ μὴν λέγω τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προτερήματα, ὁποῦ τοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεός· ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ ἔπαινος τῶν Ἁγίων ἀναφέρεται εἰς τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο ἔκρινα δίκαιον νὰ μὴ σιωπήσω καθόλου τὰ κατορθώματά του, τὰ ὁποῖα καὶ λέγονται καὶ ἀκούονται μὲ χαρὰν καὶ εὐχαριστησιν, καὶ παρακινοῦν ἐκείνους, ὁποῦ τὰ ἀκροάζονται εἰς μίμησιν αὐτῶν. Διότι θέλων νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖνος ὁ θεῖος πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν σεβασμίαν Λαύραν, τοιουτοτρόπως ἕνωσεν ἡμᾶς ἕνα μὲ τὸν ἄλλον μὲ τὰς διδασκαλίας καὶ νουθεσίας του, ὥστε ὁποῦ ἐφαίνετο πῶς εἴχομεν καὶ μίαν ψυχὴν εἰς δύω σώματα, καὶ μᾶς ἐπρόσταξε νὰ μείνωμεν ἀχώριστοι ἕως τέλους, καὶ τελευταίον μᾶς εἶπε πολλὰ καλά· καὶ τοῦτο κινούμενος ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ὅτι ἐὰν εὑρισκώμεθα τοιουτοτρόπως ἑνωμένοι, ἔχωμεν νὰ ἀξιωθῶμεν καὶ τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν· ἡμεῖς δὲ κάμνοντες τὴν συνειθισμένην μετάνοιαν εἰς αὐτόν, καὶ λαμβάνοντες τὴν εὐλογίαν του ὁμοῦ μὲ τὰς εὐχάς του, εἴμεθα ἑνωμένοι ἕνας μὲ τὸν ἄλλον καὶ ἀχώριστοι, ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνέοντες, καὶ φρονοῦντες, καὶ κάμνωντες, καὶ τοῦτο τὸ ἰδικόν μου, καὶ τὸ ἐδικόν σου δὲν ἠξεύραμεν, ὅτι ἔγεινεν τελείως εἰς ἡμᾶς ἀναμεταξὺ εἰς ὁλοκλήρους χρόνους εἴκοσι ὀκτώ· ἀλλ' ἐάν τινας ἔλεγε

τὸν Κάλλιστον, εὐθὺς εἶχεν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν καὶ τὸν Μάρκον, καὶ πάλιν ἐὰν ἔλεγε τὸν Μάρκον, ἔβλεπεν ἐνταυτῷ καὶ τὸν Κάλλιστον· εἰς τρόπον ὁποῦ ὅλοι οἱ Πατέρες, ὁποῦ ἐκατοίκουν ἐκεῖ εἰς τὴν σκήτην ἐκύτταζαν εἰς ἡμᾶς, διὰ τὴν καλὴν ὁμόνοιαν ὁποῦ εἴχομεν, μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, ὡς εἰς ἐπαινετὸν παράδειγμα· καὶ ἀνίσως καμμίαν φορὰν ἀπὸ φθόνον τοῦ διαβόλου, συνέβαινεν εἰς μερικοὺς φιλονεικία καὶ διχόνοια, ἔφεραν εἰς ἐνθύμησιν πολλάκις τὸ ἐδικόν μας θεάρεστον παράδειγμα.

Ἀλλ' ὕστερον δὲν ἠξεύρω πῶς ἠκολούθησεν εἰς τὸν Μάρκον μία σωματικὴ ἀσθένεια, διὰ τοῦτο ἐπήγαμεν εἰς τὴν ἱερὰν Λαύραν, διὰ θεραπείαν τοῦ πάθους, καὶ βλέποντες οἱ ἐκεῖ Πατέρες τὴν πολλήν του ἀρετήν, δὲν τὸν ἄφησαν νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν, νομίζοντες τὴν στέρησίν του ζημίαν ἀνυπόφορον, ἐγὼ δέ, τοῦ Θεοῦ κινοῦντος, ἐπῆγα εἰς τὴν σεβασμίαν μονήν τῶν Ἰβήρων, λοιπὸν ἐφάνη εἰς μερικούς, πῶς ἐχωρίσθημεν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον, ὅμως εἰς τὸ φαινόμενον ἐχωρίσθημεν κατὰ τὰ σώματα, καὶ κατὰ τὸν τόπον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ψυχὴν εἴμεθα ὁμοῦ, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ὅπου συνδέει καὶ σηγκρατεῖ τὰ καλά· ὅθεν καὶ ὁποῦ ἂν ἐδιετρίβαμεν, ἐμέναμεν πάντοτε ἡνωμένοι ἀμφότεροι· καὶ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἐφυλάτταμεν τὴν ἐνθύμησιν τοῦ ἄλλου καθαρὰν μὲ πόθον πολύν, περιφέροντες αὐτὴν εἰς τὸν νοῦν μας πάντοτε· ἀλλ' ὁ μακάριος Μάρκος τόσον ἐδοξάσθη παρὰ Θεοῦ, λαμβάνων κάθε ἡμέραν προσθήκην δόξης, μὲ τὰς δωρεὰς καὶ τὰς ἐλάμψεις ὁποῦ ἠξιώνετο ἀπὸ αὐτόν, ὅπου εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸ διηγηθῶ καθὼς πρέπει· λοιπὸν ἂς εἰπῶ δι' ἄλλον μαθητὴν τοῦ ἁγίου, τὸν ἀξιέπαινον λέγω Ἰάκωβον, ὁ ὁποῖος μὲ τὰς διδασκαλίας του καὶ τὴν ὁδηγίαν τοῦ θείου Γρηγορίου, εἰς τόσον ὕψος ἀρετῆς ἔφθασεν, ὁποῦ ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἀρχιερωσύνης, γενόμενος Σερβίων ἐπίσκοπος.

Ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν ἐρχόμενος εἰν τὸ Ἅγιον Ὄρος ὁ Ἀαρών, ἐδέχθη ἀπὸ τὸν Ὅσιον ὁποῦ τὸν εὐσπλαγχνίσθη πολλά, διατὶ ἦτον τυφλός, καὶ διδαχθεὶς ἀπὸ αὐτόν, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἄκραν του ἀγαθότητα ἔγινεν ἄνθρωπος διὰ νὰ ἀνακαλέσῃ τὸν προπάτορα ἡμῶν Ἀδὰμ ὁποῦ ἐξέπεσε διὰ τὴν παράβασιν, καὶ ἀφοῦ τὸν ἐλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν τυραννίαν τοῦ διαβόλου, νὰ τὸ φέρῃ πάλιν πάλιν εἰς τὴν πρώτην του εὐγένειαν, καὶ νὰ τὸν ἀναστήσῃ ἀπὸ τὴν φθορὰν τοῦ θανάτου καὶ ὅτι ἡ τύφλωσις τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ σώματος, ὄχι μόνον καθαρίζει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ χαρίζει καὶ φῶς αἰώνιον, εἰς ἐκείνους ὁποῦ τὴν ὑποφέρουν εὐχαρίστως, καὶ ἐλπίζουν ἀδιστάκτως εἰς τὸν Θεόν· καὶ ὅταν ἡμεῖς, μὲ τὴν βοήθειαν καὶ χάριν τοῦ Θεοῦ, καθαρίσωμεν τὰς καρδίας μας διὰ μέσου τῆς θερμῆς προσευχῆς, καὶ τῆς ἀκαταπαύστου δεήσεως, τότε φωτίζεται ὁ νοῦς μας καὶ ἡ διάνοια, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς τὴν ψυχὴν ὡς δύω ὀφθαλμούς· καὶ ὅταν φωτισθοῦν καὶ ἀνοίξουν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ψυχῆς μας, τότε ὁ κατὰ Θεὸν πνευματικός, γενόμενος ἄνθρωπος, βλέπει φυσικῶς, καθὼς ἔβλεπε καὶ ὁ Ἀδὰμ πρὸ τῆς παραβάσεως. Ταύτας τὰς νουθεσίας ἀκούων ὁ Ἀαρών, καὶ βάνων αὐτὰς καλὰ εἰς τὸν νοῦν του, ἐπαρακαλοῦσε τὸν Θεὸν μὲ συντριβὴν καρδίας λέγων οὕτω· «Κύριε ὁ Θεός μου ὁ τὴν χαμαὶ συγκύπτουσαν ἀνορθώσας, καὶ λόγῳ μόνῳ »τὸν παράλυτου σφίγξας, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ διανοίξας, ἔπιδε

»ἐπ' ἐμὲ τῇ ἀφάτῳ σου εὐσπλαγχνίᾳ, καὶ τὴν συγκύπτουσαν ἀθλίαν ψυχήν »μου τῷ βορβόρῳ τῆς ἁμαρτίας καὶ χαμαὶ κειμένην μὴ ὑπερίδῃς τῷ λάκκῳ »τῆς ἀπογνώσεως· ἀλλ' ὡς οἰκτίρμων τοὺς ὀφθαλμούς τῆς καρδίας μου ἄ»νοιξον, διὰ τὸ ἐγκαθιδρύσαι τὸν φόβον σου ἐν αὐτῇ συνιείσῃ τῶν ἐντολῶν »σου, καὶ ποιούσῃ τὸ θέλημά σου». Καὶ τοιουτοτρόπως παρακαλῶν συχνάκις τὸν Θεὸν ἐκ βάθους ψυχῆς ὁ Ἀαρών, εἰσηκούσθη ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἐφωτίσθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ψυχῆς του, εἰς τρόπον ὁποῦ ὄχι μόνον δὲν ἐχρειάζετο πλέον χειραγωγόν, διὰ νὰ τὸν ὁδηγῇ εἰς τὴν ὁδόν, ἀλλὰ καὶ καθήμενος μέσα εἰς τὸ κελλίον, ἐπρόβλεπε καὶ ἔλεγεν· εὐγᾶτε ἔξω, διὰ τί ὁ δεῖνα γέρων, ἢ ὁ ἀδελφὸς ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς· τοιοῦτο καὶ ἐγένετο παραδόξως τὸ πρᾶγμα, καθὼς ἔλεγεν, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔμελλε νὰ ἔλθῃ μνήμη τινὸς μεγάλου ἁγίου, ἢ δεσποτικὴ ἑορτή, προτήτερα ἀπὸ ἡμέρας πολλάς, τὰς ἐπρόλεγεν ἀδιδάκτως, χωρὶς νὰ τὸ μάθῃ ἀπό τινα· ἐρωτώμενος δὲ πῶς τὸ ἐπρόβλεπεν ; ἀπεκρίνατο· ὅτι προτήτερα ἀπὸ τὴν ἑορτὴν ἐκείνην ἤρχετο ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τὴν ψυχήν του μία μεγάλη ἔλλειψις καὶ δόξα, καὶ ἐκεῖθεν τὸ ἐμάνθανεν ἀοράτως. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἶναι ἄξιον νὰ θαυμάζῃ τις πολλά· μίαν φορὰν ὁποῦ ἐπήγαιναν ὁμοῦ μὲ τὸν προειρημένον Ἰάκωβον εἰς ἕνα μοναχόν, ὅταν ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον ἐκείνου, ἕως δύω μίλλια, τότε φωτισθεὶς ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ Ἀαρών, εἶπε πρὸς τὸν Ἰάκωβον· ὁ μοναχός, εἰς τὸν ὁποῖον πηγαίνομεν ἔχει εἰς τὰς χεῖρας του τὸ ἱερὸν Τετραυάγγελον καὶ ἀναγινώσκει τὴν τάδε περικοπὴν τοῦ Εὐαγγελίου· κατόπιν πηγαίνοντες εἰς τὸ κελλίον τοῦ μοναχοῦ, καὶ ἐρευνῶντες μὲ ἀκρίβειαν, εὗρον, ὅτι ἦτον ἀληθινὸν ἐκεῖνο ὁποῦ προεῖπεν ὁ Ἀαρών. Καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τῶν πολλῶν ὀλίγα.

Πρέπει δὲ νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους μαθητὰς τοῦ ὁσίου, τὸν Μωϋσῆν, λέγω, τὸν Λογγῖνον, τὸν Κορνήλιον, τὸν Ἡσαΐαν καὶ τὸν Κλήμεντα· οἱ ὁποῖοι ἤρχισαν τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν μὲ πολλὴν προθυμίαν, καὶ ἠγωνίσθησαν μὲ πολλοὺς ἱδρῶτας καὶ κόπους εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσουν ὅλας τὰς ἀρετάς, καὶ μελετῶντες ἀκαταπαύστως εἰς τὴν σωτηριώδη ἐργασίαν τῆς νοερᾶς προσευχῆς, καὶ ἀποκτῶντες εἰς ταύτην τὴν ἐργασίαν πολλοὺς μαθητάς, ἐτελεύτησαν εἰρηνικῶς παραδίδοντες τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐνθυμήθην τὸν θαυμαστὸν Κλήμεντα, δίκαιον εἶναι νὰ διηγηθῶ καὶ ὀλίγα τινὰ ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἐχάρισεν ὁ Θεὸς εἰς αὐτόν. Οὗτος λοιπὸν ὁ Κλήμης ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Βουλγαρίας, καὶ ἐποίμαινε πρόβατα, καὶ μίαν νύκτα ἐκεῖ ὁποῦ ἐφύλαττε τὰ πρόβατα, εἶδε φωτοχυσίαν μεγάλην ὁποῦ ἔλαμψεν ἐπάνω εἰς τήν ποίμνην του, καὶ λαμβάνων μεγάλην χαρὰν εἰς τὴν ψυχήν του, ἐσκέπτετο καθ' ἑαυτόν, καὶ ἦτο εἰς ἀπορίαν, μήπως καὶ αἴφνης ἐγένετο πρωΐ, καὶ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, διότι ἐκεῖνος ἀπεκοιμήθη ὀλίγον ἐπάνω εἰς τὴν ράβδον του· καὶ εἰς καιρὸν ὁποῦ ἐσυλλογίζετο ταῦτα, εἶδε τὸ φῶς ἐκεῖνο ὁποῦ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνεχώρησε καὶ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ ἔγινε πάλιν σκότος καὶ νύξ. Ὅθεν ἐχάρη πολλὰ εἰς τοῦτο, καὶ παρευθὺς ἐπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ εὑρίσκων εἰς τήν σκήτην τοῦ Μορφινοῦ ἕνα μοναχὸν ἰδιώτην μέν, ἀλλ' εὐλαβῆ καὶ ἐνάρετον,

ὑπετάχθη εἰς αὐτὸν καὶ δὲν ἐδιδάχθη ἀπὸ ἐκεῖνον ἄλλο τι, πάρεξ τὸ Κύριε ἐλέησον· ἀφοῦ δὲ παρῆλθεν ὀλίγος καιρός, ἄρχισε πάλιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ φαίνεται ἐκεῖνο τὸ φῶς, καὶ ἐγέμισε τὴν ψυχήν του ἀπὸ θείαν χάριν· ἦτο γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἁπλοῦς πολλὰ καὶ ἀπερίεργος· καὶ ἐπρόσεχεν εἰς μόνον τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ καὶ ὁ γέροντάς του τὸν ἐπαρήγγειλε νὰ τοῦ ἐξαγορεύῃ τοὺς λογισμούς του, εἶπεν εἰς αὐτὸν τὴν ὅρασιν ὁποῦ εἶδε, ζητῶν νὰ τοῦ φανερώσῃ καὶ τὴν ἐξήγησιν τῆς ὁράσεως· ἀλλ' ὁ γέροντάς του μὴ ὢν ἱκανὸς εἰς τοῦτο, ἐπῆρε μαζή του τὸν Κλήμεντα, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸν θεῖον Γρηγόριον εἰς τὸν ὁποῖον ἐδιηγήθη ὁ Κλήμης ὅλα τὰ πάντα· καὶ πρὸς τούτοις τὸν ἐπαρακάλεσε θερμῶς διὰ νὰ τὸν δεχθῇ καὶ νὰ τὸν συναριθμήσῃ μὲ τὴν καλὴν συνοδίαν του. Λοιπὸν ὁ ὅσιος, ὡς μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ, καὶ διψῶν τὴν σωτηρίαν πάντων, τὸν ἐδέχθη ἱλαρῶς. καὶ παίρνων αὐτὸν κατὰ μόνας τὸν ἐδίδαξεν ὅλα ἐκεῖνα ὁποῦ προξενοῦν σωτηρίαν εἰς τὴν ψυχήν του, παραγγέλλων εἰς αὐτὸν νὰ ἔχῃ ὑπομονήν, ταπείνωσιν, νὰ ἐλπίζῃ πάντοτε εἰς τὸν Θεόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶναι κάθε καλὸν ὁποῦ κατορθόνεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ μὴν ἀμελῇ ποτὲ τὸν κανόνα ὁποῦ τοῦ ἔδωκεν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ἀκόμη καὶ μελέτην θανάτου ἀκατάπαυστον. Καὶ ὁ Κλήμης δεξάμενος μὲ πολλὴν ταπεινοφροσύνην τὰς παραγγελίας τοῦ θείου Πατρός, ὑπεσχέθη νὰ τὰ κάμῃ ἀόκνως ὅλα· ὅθεν καὶ ἠγωνίζετο εἰς τὴν κατὰ Θεὸν ἐργασίαν μὲ τόσην προθυμίαν καὶ ἐπιμέλειαν, ὁποῦ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐφωτίσθη κατὰ τὸν νοῦν μὲ τὸ φῶς τῆς θείας χάριτος, καὶ ὄχι μόνον ἀνέβη εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ θεωρίαν εἰς θεωρίαν ἀναβαίνων ἔφθασεν εἰς τὰ ὑπὲρ φύσιν· διότι ἡ ἁπλῆ ψυχὴ ὁποῦ προσέρχεται γνησίως εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἀφιερώνεται ὅλως εἰς αὐτόν, καὶ τὸν δουλεύει προθύμως ὁμοῦ καὶ ἀδιστάκτως, γίνεται θεοειδὴς καὶ ἐπομένως σχολάζει καὶ καταγίνεται εἰς τὰ ὑπὲρ φύσιν. Ἔλεγε δὲ καὶ τοῦτο ὁ Κλήμης, ὅτι ὅσας φορὰς στελλόμενος ἀπὸ τὸν θεῖον Γρηγόριον ἐπῆγεν εἰς τὴν ἱερὰν Λαύραν, καὶ ἤκουεν τοὺς ἐκεῖ ἐνασκουμένους Πατέρας ὁποῦ ἔψαλλον μὲ εὐλάβειαν τὴν Τιμιωτέραν, ἔβλεπε μίαν νεφέλην φωτεινήν, ὁποῦ κατέβαινεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἐπάνω εἰς τὴν Λαύραν, καὶ τὴν ἐσκέπαζε θαυμασίως, ἕως ὁποῦ ἐτελείονεν ἡ ᾠδὴ τῆς Τιμιωτέρας, καὶ ὕστερον πάλιν τὴν ἔβλεπεν, ὁποῦ ἀνέβαινε φωτεινὴ εἰς τὸν οὐρανόν.

Τόσην ψυχικὴν ὠφέλειαν ἔλαβεν ὁ Κλήμης ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ὁσίου καὶ ὄχι μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἤκουαν τὰ θεῖα του λόγια, καὶ τὰ ἐδέχοντο μετὰ πόθου καὶ εὐλαβείας, ὠφελοῦντο πολλά. Ὅθεν ὅλον σχεδὸν τὸ πλῆθος τῶν μοναχῶν ἐσύντρεχον εἰς αὐτόν, μὴν ὑποφέροντες κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μείνουν ὑστερημένοι ἀπὸ τὴν κοινωφελεστάτην διδασκαλίαν του· διότι τόσην πνευματικὴν σοφίαν καὶ χάριν ἠξιώθη νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν Θεόν, ὥστε ὁποῦ ἐμετάδιδε μεγάλην ὠφέλειαν εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων ἐκείνων ὁποῦ ἐπρόστρεχον εἰς αὐτόν, καθὼς πολλάκις ἐκεῖνοι οἱ ἴδιοι ὁποῦ τὸ ἐδοκίμασαν μοῦ ἐδιηγήθησαν· ὅτι ὅταν ὁ θεοφόρητος ἐκεῖνος πατὴρ ὡμίλοῦσεν εἰς ἡμᾶς τὰ πνευματικὰ καὶ θεοφιλῆ ἐκεῖνα λόγια, ὁμοῦ μὲ αὐτὰ ἀκολουθοῦσε καὶ θεία χάρις· διότι ὅταν διελέγετο περὶ καθάρσεως ψυχῆς, καὶ μὲ ποῖον τρόπον ὁ ἄνθρωπος γίνεται Θεὸς κατὰ χάριν, τότε ἤρχετο μέσα εἰς τὴν ψυχήν

μας θεῖος ἔρως, καὶ μία ἀγάπη παράδοξος καὶ ὑπερβολική. Καὶ καθὼς ὅταν ὁ μέγας Πέτρος ἐδίδασκεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κορνηλίου, κατέβη εἰς αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὁμοίως ἔγινε καὶ εἰς ἐκείνους ὁποῦ ἐδίδασκεν ὁ θεῖος Γρηγόριος, καθὼς τὸ ἔλεγον ἐκεῖνοι οἱ ἴδιοι ὁποῦ τὸ ἔπαθον· καὶ μάλιστα εἶχε μεγάλην ἐπιμέλειαν ὁ ἀείμνηστος νὰ παρακινῇ ὅλους τοὺς πατέρας μοναστὰς καὶ κοινοβιάτας νὰ καταγίνωνται εἰς τὴν νοερὰν προσευχήν, καὶ εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ νοός.

Ἀλλ' ὁ μισόκαλος διάβολος δὲν ἠσύχασεν, ἀλλὰ ἐκίνησεν ἐναντίον τοῦ Ὁσίου τοὺς πλέον ἐλλογίμους μοναχούς, καὶ ἔπαθον καὶ ἐκεῖνοι τὸ ἀνθρώπινον, καὶ ἐφθόνησαν τὸν θεῖον Γρηγόριον, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὸν διώξουν ἀπὸ τὸ ἅγιον Ὄρος, μαζῆ μὲ τοὺς ὁποίους ἦλθαν εἰς τὴν αὐτὴν γνώμην, καὶ ἄλλοι ἐξ ἀγνοίας· καὶ ἐνόνοντες μὲ τὴν φιλονεικίαν καὶ μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν οἴησιν, ἔλεγον εἰς αὐτόν· μὴ διδάσκῃς ἡμᾶς ὁδόν, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς δὲν ἠξεύρομεν, ἐννοοῦντες μὲ τοῦτο τὴν νοερὰν προσευχήν, καὶ τὴν φυλακὴν τοῦ νοός. Βλέπων λοιπὸν ὁ Ὅσιος τὸν φθόνον ὁποῦ ἄναψε τοιουτοτρόπως, καὶ δίδων τόπον εἰς τὴν κακίαν, πέρνει ἕνα μαθητήν του, καὶ τινα ἀσκητὴν Ἡσαΐαν ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος καὶ πρῶτος ἀπὸ ὅλους ἔκτισε τὸ κελλίον του ἐκεῖ εἰς τὴν σκῆτιν τοῦ Μαγουλᾶ. (Οὗτος ὁ μακάριος ἔπαθε πολλὰ κακὰ ἀπὸ τὸν βασιλέα Μιχαὴλ Παλαιολόγον τὸν λατινόφρονα, διὰ τί δὲν ἤθελε νὰ συγκοινωνήσῃ μὲ τὸν τότε Πατριάρχην Ἰωάννην τὸν Βέκκον διὰ τὴν καινοτομίαν του, Ὀρθοδόξου Δόγματος, ἀλλὰ θείῳ ζήλῳ κινούμενος ἠγωνίσθη πολλὰ ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας, καὶ μὲ τὴν ἀκούραστον διδασκαλίαν του, καὶ παρομοίαν σπουδὴν καὶ προθυμίαν του, ἤνωσεν ὅλους μὲ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ πλέον τελειώτερον). Τοῦτον τὸν θαυμάσιον Ἡσαΐαν ἔχων μαζῆ του ὁ Ὅσιος, ἐπῆγεν εἰς τὸ Πρωτάτον· ἀλλ' ὁ πρῶτος ὁποῦ ἦτο τότε, ἡδέως μὲν καὶ περιχαρῶς ἐδέχθη αὐτούς, ἄρχισε δὲ μὲ τρόπον φιλικὸν τάχα καὶ πλάγιον νὰ κεντᾷ τὸν θεῖον Γρηγόριον, ὄχι διὰ τί ἐδίδασκε περὶ νήψεως καὶ τῆς νοερᾶς προσευχῆς, διότι πῶς ἦτον δυνατὸν νὰ φέρεται ἐναντίον τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ Ὁσίου ἐκεῖνος ὁποῦ ἦτον πνευματοφόρος, καὶ ἐκήρυττε φανερῶς τὰ θεῖα εἰς κοινὴν ὠφέλειαν; ἀλλὰ διὰ τί ἐδίδασκε χωρὶς τὴν ἄδειάν του. Ὅμως ἠξεύρων μὲ ἀκρίβειαν τὴν ὑπερβολικὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρός, καὶ τὸ ὕψος τῆς ἐνθέου διδασκαλίας του, τὰ ἄφησεν ὅλα, καὶ φιλιωθεὶς εὐθὺς μὲ αὐτόν, εἶχε διὰ κέρδος μεγαλώτατον τὸ νὰ περιποιηθῇ τὸν Ὅσιον· ὅθεν καὶ τοὺς ἐφιλοξένησεν μὲ κάθε εἶδος ἐπιμέλειαν καὶ φιλοφροσύνην, καὶ συνομιλῶν μὲ αὐτούς, μὲ τὸν Γρηγόριον δηλαδὴ καὶ Ἡσαΐαν, ἔλεγεν, ὅτι σήμερον συνομιλῶ μὲ τοὺς κορυφαίους τῶν Ἀποστόλων, τὸν Πέτρον καὶ τὸν Παῦλον. Βλέποντες λοιπὸν οἱ ἄλλοι Πατέρες τὴν περιποίησιν ὁποῦ τοῦ ἔκαμεν ὁ πρῶτος τοῦ ἁγίου Ὄρους, καὶ ἀκούων τοὺς ἐπαίνους ὁποῦ ἔλεγε δι' αὐτούς, ἐγνώρισαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἀπὸ τότε πλέον ὅλοι κοινῶς μοναστὰι καὶ μιγάδες, μὲ μεγάλην χαρὰν τῆς ψυχῆς των, εἶχον κοινὸν διδάσκαλον τὸν θεῖον Γρηγόριον· ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος ἐκείνων ὁποῦ ἐπήγαιναν εἰς αὐτόν, χάριν ὠφελείας, δὲν εἶχεν εὐκαιρίαν νὰ ἡσυχάζῃ· διὰ τοῦτο καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐμετατόπιζεν, ἀγαπῶν πολλὰ

τὴν ἡσυχίαν· καὶ πότε μὲν ἐπήγαινε πλησίον εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ ἁγίου Σίμωνος, καὶ ἐκάθητο, μὲ τὸ νὰ ἦναι ἡ ὁδὸς ἐκείνη δύσβατος, καὶ ἐδυσκολεύοντο εἰς τὸ νὰ πηγαίνουν εἰς αὐτόν· πότε δὲ εἰς τὴν τοποθεσίαν τὴν οὕτω καλουμένην τοῦ Χρέντελι, ἢ εἰς τὸ βαθύτατον λαγγάδι τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ Τζεγρέα. Πλὴν καὶ εἰς τούτους τοὺς ἐρημικοὺς τόπους ὁποῦ ἐπήγαινεν ἔκτιζε καὶ κελλία παράμερα, εἰς τὰ ὁποῖα μετετόπιζε συχνὰ δι' ἐκείνους ὁποῦ ἐπήγαιναν εἰς αὐτόν, διὰ τί ἐποθοῦσε πολλὰ τὴν ἀναχώρησιν, καὶ ὅσον κατὰ τὴν γνώμην τὴν ἐδικήν του, δὲν ἤθελε οὐδὲ εἰς ὀλίγην ὥραν νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὴν θεωρίαν.

Τί δὲ συνέβη εἰς τὸ ἑξῆς; Ἦλθεν αἴφνης τὸ βάρβαρον ἔθνος τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ ἐκατάτρεχε τὰ μέρη τοῦ ἁγίου Ὄρους, καὶ μαζόνων ὥσπερ ὁρμαθὸν τοὺς ἀσκουμένους ἐκεῖ μοναχούς, τοὺς ἠχμαλώτευε. Ταῦτα δὲ βλέπων ὁ Ὅσιος, καὶ συλλογιζόμενος ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τὰ πολλὰ κακὰ ὁποῦ ἔπαθεν, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τοὺς τοιούτους βαρβάρους, ὡς εἶπον εἰς τὴν ἀρχήν, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὅτι ἡ ταραχὴ ἐκείνη καὶ ὁ θόρυβος διεσκόρπιζε τὸν νοῦν του, καὶ ἐτάραττε τὴν ἡσυχίαν του, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ πάλιν εἰς τὸ Σινᾶ, διὰ νὰ ἡσυχάσῃ ἐπάνω εἰς τὴν ἁγίαν Κορυφήν· καὶ πέρνων τοὺς προειρημένους μαθητὰς καὶ ἐμέ, ἐπήγαμεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην· ὕστερον δὲ ἀπὸ δύω μῆνας, κρυφίως ἀπὸ ὅλους ἐπῆρεν ἐμὲ μόνον ὁμοῦ μὲ ἕνα ἄλλον μοναχόν, καὶ ἐμβαίνοντες εἰς πλοιάριον, ἐπήγαμεν εἰς τὴν Χίον, καὶ ἐκεῖ εὕρομεν ἕνα μοναχὸν ὅπου ἤρχετο ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκεῖνος δὲν ἠξεύρω τί εἶπεν εἰς τὸν Ὅσιον, καὶ ἐμποδίσθημεν ἀπὸ τὴν ὁδὸν τοῦ Σινᾶ· ὅθεν ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὴν Χίον, ἐπήγαμεν εἰς τὴν Μιτυλήνην, καὶ διατρίψαντες ὀλίγον καιρὸν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, καὶ μὴ δυνηθέντες νὰ εὕρωμεν καὶ ἐκεῖ κατάστασιν ἡσυχίας ἐπήγαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, διὰ τὴν σφοδρότητα τοῦ χειμῶνος, καὶ ἐμείναμεν ἓξ μῆνας εἰς μίαν γωνίαν τῆς πόλεως κεκρυμμένοι ὡς ξένοι· ὅμως ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος, ὁ ζηλωτὴς καὶ σύμμαχος τῆς Ὀρθοδοξίας, ἔμαθεν ὅτι ἦτον ἐκεῖ ὁ θεῖος Γρηγόριος, καὶ ἔστειλε πολλάκις καὶ τὸν ἐπροσκάλεσε μὲ πολλὴν εὐμένειαν νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτόν, ἔχων πρὸ πολλοῦ πόθον νὰ τὸν ἰδῇ, διότι ἡ λαμπρὰ φήμη τοῦ ὀνόματός του ἔφθασεν καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ βασιλέως· διὰ τοῦτο καὶ ἐμεταχειρίσθη παντοίους τρόπους, τοῦ ὑπεσχέθη ἀκόμη νὰ τοῦ δώσῃ καὶ μεγάλα χαρίσματα· ἀλλ' ὁ Ἅγιος δὲν ἠθέλησε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ βασίλεια, φεύγων τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων· ὅθεν καὶ ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐπήγαμεν διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Σωζόπολιν, καὶ ἐκεῖ ἐδιετρίψαμεν ὀλίγον, ἕως ὁποῦ ἔμαθε τὰ καθ' ἡμᾶς κάποιος μοναχός. Ἀμηραλῆς καλούμενος, ὁποῦ ἐκατοικοῦσε μέσα εἰς τὴν βαθυτάτην ἔρημον τῶν Παρορίων, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὠνομάζετο καὶ Μεσομήλιον· ὁ ὁποῖος ἐπροσκάλεσε τὸν Ὅσιον νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ· καὶ πηγαίνων καὶ βλέπων, ὅτι ὁ τόπος εἶναι ἥσυχος, καὶ συμβάλλει εἰς τὸν κατὰ Θεὸν σκοπόν του, ἐνόμισε πῶς εἶναι καλὸν διὰ νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ· διὰ τοῦτο κοπιάζοντες μὲ προθυμίαν καὶ ὁ Ὅσιος καὶ οἱ μαθηταί του, ἔκτισαν μικρὰ κελλία πρὸς κατοίκησιν ἰδικήν των ξεχωριστήν, μακρὰν ἀπὸ ἐκεῖ ὁποῦ ἐκάθητο ὁ Ἀμηραλῆς ἕως ἓν μίλιον, ὁ ὁποῖος εἶχε καὶ μαθητὰς ἐδι-

κούς του· καὶ πρὸς τούτοις εἶχε καὶ ἕνα μοναχόν, Λουκᾶν τὸ ὄνομα, ὅστις ἐξ ἀρχῆς ἔγινε καὶ μαθητὴς τοῦ θείου Γρηγορίου εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος· τότε δὲ ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ φθόνου, καὶ δὲν ἐδύνατο τελείως νὰ κρατηθῇ, διότι εἶχε κεκρυμμένην μέσα του τὴν κακίαν· διὰ τοῦτο καὶ κινούμενος κατὰ τοῦ θείου Πατρὸς μὲ μεγάλην αὐθάδειαν καὶ ἀδιαντροπίαν, καὶ ὑβρίζων αὐτὸν μὲ πολλὰς ὕβρεις, ὥρμησε κατεπάνω του μὲ μάχαιραν, καὶ ἐὰν δὲν ἔτρεχαν παρευθὺς οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἀμηραλῆ, νὰ τὸν ἐμποδίσουν μὲ τὰς χεῖρας, καὶ μὲ βίαν πολλὴν ἀπὸ τὴν παράλογον ὁρμήν του, ἤθελε κάμει καὶ φόνον ὁ ταλαίπωρος. Ἀλλ' ὁ ὅσιος ὁ τῇ ἀληθείᾳ μαθητὴς τοῦ πράου καὶ εἰρηνικοῦ Χριστοῦ, γενόμενος καὶ εἰς τοῦτο τύπος καὶ παράδειγμα, ὄχι μόνον δὲν εἶχε κανένα μίσος εἰς αὐτόν, ὅπου οὕτω ἀνελπίστως ὥρμησε κατεπάνω του, ἀλλ' οὐδ' ἐταράχθη παντελῶς, οὐδ' ἔβαλε παντάπασιν εἰς τὸν νοῦν του νὰ κάμῃ κακὸν ἀντὶ κακοῦ· ἀλλὰ καὶ τόσην ἀγάπην ἔδειξεν εἰς ἐκεῖνον ὥστε ὁποῦ τοῦ ὡμολόγησε καὶ χάριν· καὶ ἀπόδειξις τούτου φανερὰ εἶναι, ὅτι καὶ διὰ τὴν ὠφέλειαν ἐκείνου συνέγραψε μὲ φιλοπονίαν νηπτικὰ κεφάλαια ἑκατὸν πενῆντα γεμάτα ἀπὸ πρᾶξιν καὶ θεωρίαν. Ὕστερον ὅμως ἀπὸ ὀλίγον καιρόν, καὶ ὁ εἰρημένος Ἀμηραλῆς, παρακινούμενος ἀπὸ τὸν ἀρχέκακον ἐχθρόν. ἐφθόνησε τὸν ἅγιον, καὶ ἀνάπτων ἀπὸ τὸν θυμόν, ἐφώναζεν ἄτακτα, καὶ ἀπειλοῦσεν, ὅτι ἐὰν δὲν φύγῃ ἀπ' ἐκεῖ τὸ συντομώτερον, ἔχει νὰ προσκαλέσῃ πλῆθος κλεπτῶν, καὶ νὰ τοὺς στείλῃ μὲ πληρωμὴν διὰ νὰ μᾶς ἀφανίσουν αἴφνης ὅλους· τὸ ὁποῖον, ὅσον κατὰ τὴν γνώμην του, τὸ ἔκαμεν ὕστερον· τοιαύτας ἀνταμοιβὰς ἀπέδιδεν ὁ φαινόμενος μοναχὸς εἰς τὸν θεῖον Γρηγόριον· ἀλλὰ ματαίως ἐκοπίαζεν ὁ ἀνόητος, διατὶ ὁ Θεὸς διὰ τῶν εὐχῶν τοῦ Ὁσίου, διεφύλαξεν ὅλους ἡμᾶς ἀβλαβεῖς. Ὅθεν ὁ θεῖος Πατὴρ ἀναχωρῶν ἀπὸ ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ ὅλους τοὺς μοναχοὺς ὁποῦ ἐσυνάχθησαν δι' ἐκεῖνον ἐπῆγεν εἰς τὸ ὄρος ὁποῦ ὀνομάζεται Κατακεκρυωμένη· ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ἐστάλησαν καὶ ἐκεῖ ἀπὸ τὸν φθονερὸν ἐκεῖνον καὶ ἐλαφρόνουν γέροντα μερικοὶ κλέπται, οἱ ὁποῖοι ἐρχόμενοι κατεπάνω μας ὡς λέοντες, μᾶς ἔπιασαν ὅλους, καὶ δένοντες φεῦ ! τὸν Ὅσιον μὲ ἓν μανδήλιον, ἐγύρευαν χρήματα ἀπὸ ἐκεῖνον ὁποῦ ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ ἀποκτήσῃ οὐδὲ ὀβολόν· ἀλλὰ μὴ εὑρίσκοντες τίποτε νὰ πάρουν, εὐλαβηθέντες μὰς ἀπέλυσαν.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ φθόνος ἐκυρίευσε τοιουτοτρόπως τὴν ψυχὴν τοῦ Ἀμηραλῆ, καὶ τὸ πάθος τοῦτο δὲν ἐξαλείφεται μὲ εὐκολίαν, διὰ τοῦτο ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν, ἐπήγαμεν πάλιν εἰς τὴν Σωζόπολιν, καὶ ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸν Δεκέμβριον μῆνα, ἐμέναμεν ἐκεῖ ἕως τὴν ἄνοιξιν, καὶ τότε ἐπήγαμεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον, τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθησαν μὲ μεγάλην χαρὰν οἱ Λαυριῶται, νομίζοντες τὸν ἐρχομόν του πνευματικὴν πανήγυριν. Πλησίον δὲ εἰς τὴν ἱερὰν Λαύραν ἔκτισεν ὁ ἅγιος μερικὰ κελλία εἰς διαφόρους τόπους· ἐπῆρεν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰ καθίσματα τῆς Λαύρας μερικά, ὅσα ἦσαν ἐπιτήδεια πρὸς ἡσυχίαν, καὶ ἡσυχάζων ἐκεῖ, συνωμιλοῦσε μόνος μὲ μόνον τὸν Θεόν. Ἀλλὰ ἀπὸ παραχώρησιν Θεοῦ, πάλιν τὸ προρρηθὲν βάρβαρον ἔθνος ἐτάραττε τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ μὴ δυνάμενος ὁ

θεῖος Πατὴρ νὰ ἡσυχάζῃ ἔξω, ἔμβαινε μέσα εἰς τὴν ἱερὰν Λαύραν· ἡ συνομιλία ὅμως τῶν μοναστηριακῶν τοῦ ἐπερίκοπτε τὴν ἡσυχίαν· διὸ καὶ ἐλυπεῖτο πολλά, καὶ ἐπιποθῶν τὴν μοναξίαν καὶ τὴν ἀνάβασιν καὶ θεωρίαν δὲν εἶχε τελείως ἄνεσιν· ὅθεν χωρὶς νὰ λάβῃ τινὰ εἴδησιν, ἐπῆρε μαζῆ του ἕνα μαθητήν, καὶ ἐμβαίνων εἰς πλοιάριον ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν· ἔπειτα διὰ ξηρᾶς ἐπῆγε πάλιν εἰς τὰ Παρόρια καὶ συνάζων πολλοὺς μοναχούς, ἐκατοίκησε προθύμως εἰς τὸ Κατακεκρυωμένον Ὄρος. Ἐκεῖ ὅμως διέτριβον λῃσταὶ δεδομένοι ὅλως εἰς τὰς λῃστείας καὶ κλοπάς· (τοῦτο δὲ κάθε φρόνιμος θέλει τὸ ἐννοήσει πῶς ἦτο ἔργον τοῦ πονηροῦ, ὁποῦ ἐφθονοῦσε τὸ καλὸν καὶ ἐφοβεῖτο νὰ μὴ κάμῃ ὁ Ὅσιος τὴν ἔρημον ἐκείνην, κατοικητήριον μοναχῶν, εἰς ὕμνον ἀκατάπαυστον τοῦ Θεοῦ καθὼς τὸ βλέπομεν τὴν σήμερον ὁποῦ ἔγινε μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ· διότι ὄχι μόνον αὐτὸς ἐσύστησε τὴν μεγάλην Λαύραν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους μοναχοὺς ἔκαμε νὰ κατοικήσουν εἰς τὴν ἔρημον· καὶ πρὸς τούτοις μὲ τὴν εὐδοκίαν τοῦ ἁγίου Θεοῦ τοῦ δοξάζοντος τὸν θεῖον ἄνδρα, ἐκτίσθησαν ἐκ θεμελίων καὶ ἄλλαι τρεῖς Λαῦραι εἰς τὸ σπήλαιον τῶν Μεσομηλίων, καὶ εἰς τὴν τοποθεσίαν τὴν καλουμένην Παίζουβαν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν μοναχῶν ὁποῦ ἐσυνάχθη). Ἀλλ' ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, ἔχων τὴν ἐλπίδα του εἰς τὸν Θεόν, δὲν ἐδειλίασε τελείως οὐδὲ ἐφοβήθη τὸν πειρασμὸν τῶν κλεπτῶν, ἀλλὰ βουλεύεται βουλὴν ἀγαθήν, καὶ διὰ μέσου τῶν μοναχῶν ὁποῦ ἔγιναν μαθηταί του, ἀναφέρει εἰς τὸν βασιλέα τῶν Βουλγάρων Ἀλέξανδρον, ὅτι αὐτὸς ἔφυγεν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος διὰ τὴν μεγάλην καταδρομὴν ὁποῦ ἔκαμνεν ἐκεῖ τὸ βάρβαρον ἔθνος τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην νὰ κατοικήσῃ διὰ ἡσυχίαν, εὗρε πάλιν τὸν πειρασμὸν τῶν κλεπτῶν διὰ τοῦτο ἀκούων τὸ περίφημόν του ὄνομα, καὶ ὅτι εἶναι θεοσεβής, εὐλαβὴς καὶ ἐλεήμων καὶ βοηθεῖ τοὺς χρείαν ἔχοντας μὲ κάθε εὐεργεσίαν, τὸν παρακαλεῖ μὲ τὴν φρόνησιν καὶ δύναμιν ὁποῦ τοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεὸς νὰ ἐμποδίσῃ τὴν καταδρομὴν τῶν λῃστῶν.

Ὁ δὲ θαυμάσιος ἐκεῖνος βασιλεὺς μὲ τὸ νὰ ἐτίμα πολλὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τοὺς ἐναρέτους, δεξάμενος μετὰ χαρᾶς τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου, ἔστειλεν εὐθὺς καὶ ἔκτισεν ἐκ θεμελίων πύργον ἰσχυρὸν καὶ ὑψηλόν, Ἐκκλησίαν καὶ κελλία καθὼς ἔπρεπε καὶ κατώγεα διὰ τὰ ζῶα· οἰκονόμισε βασιλικῶς καὶ κάθε ἄλλο χρειαζόμενον, καθὼς φαίνεται ἕως τὴν σήμερον ἀπὸ ὅλους ἐκείνους ὁποῦ πηγαίνουν ἐκεῖ χάριν ψυχικῆς ὠφελείας καὶ προσκυνήσεως· ἔστειλε καὶ χρήματα ἀρκετά, καὶ κάθε ἄλλην χρείαν διὰ τροφὴν τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων· πρὸς τούτοις ἀφιέρωσε καὶ χωρία, καὶ μίαν μεγάλην λίμνην μὲ ἰχθυοτροφεῖα, διὰ νὰ ψαρεύουν διάφορα ψάρια καὶ βόας καὶ πρόβατα ἀναρίθμητα καὶ ἡμιόνους πολλὰ διὰ θεραπείαν τῶν μοναχῶν. Καὶ ταῦτα μὲν ἦσαν τὰ θαυμαστὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ χαρίσματα τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων.

Ὁ δὲ θεῖος Γρηγόριος εἶχε διὰ παντὸς ἔργον περισπούδαστον νὰ ὁράμῃ ἀποστολικῶς ὅλην τὴν οἰκουμένην, καὶ νὰ σύρῃ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὴν θείαν ἀνάβασιν μὲ τὴν διδασκαλίαν του, εἰς τρόπον ὁποῦ μὲ τὸ μέσον τῆς πρακτικῆς ἀρετῆς νὰ τοὺς ἀναβάσῃ ὡς καὶ τὸν ἑαυτόν του, εἰς τὸ ὕψος

τῆς θεωρίας μὲ τὴν συχνὴν δέησιν τῆς νοερᾶς προσευχῆς, καθὼς καὶ ἔγινε μὲ τὸ ἔργον τῇ ἀληθείᾳ διὰ τῆς θείας χάριτος· ὅθεν ἁρμόζει πολλὰ νὰ λέγουν οἱ φιλάρετοι καὶ εἰς αὐτὸν τό, «εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος »αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἡ δύναμις τῶν ῥημάτων αὐτοῦ»· διότι μὲ τὸ νὰ ἐπόθει ἐξ ὅλης του καρδίας νὰ φωτίσῃ ὅλους μὲ τὸ φῶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, δὲν ἄφησε σχεδὸν τόπον, ὄχι μόνον τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Βουλγάρων ἀλλὰ καὶ τῶν Σέρβων καὶ ἀκόμη μακρύτερα, ὁποῦ νὰ μὴ διασπείρῃ καὶ διαδώσῃ τὸ καλὸν τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς νοερᾶς προσευχῆς διὰ μέσου τῆς διδασκαλίας του καὶ τῶν θείων λόγων του καὶ τῶν μαθητῶν του· καὶ καθὼς εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ὡδήγησε τοὺς πατέρας εἰς τὴν ἀκριβῆ καὶ καθαρὰν ἡσυχίαν, καὶ νοερὰν προσευχήν, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς κάθε τόπον ὁποῦ ἐπήγαινεν ἐκεῖνος, ἢ τις ἐκ τῶν μαθητῶν του, ἐμετέδιδεν εἰς ἕκαστον Χριστιανὸν τοῦτο τὸ θεάρεστον ἔργον τῆς νοερᾶς προσευχῆς καὶ προσοχῆς τοῦ νοός. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰ Παρόρια ὅπου ἐπῆγε, τὴν βαθυτάτην ἐκείνην εἰρήνην ἔκαμε πνευματικὸν ἐργαστήριον ἀναπλάττων ἐκείνους ὁποῦ ἐπήγαινον πρὸς αὐτὸν εἰς τὸ καλλίτερον· καθὼς καὶ τοὺς ἐξηγηριωμένους ἐκείνους ληστὰς καὶ φονεῖς, μὲ μόνην τὴν θεωρίαν καὶ νουθεσίαν του, τοὺς μετέβαλλεν εἰς τὸ ἡμερώτερον, καὶ τοὺς κατέστησε ποιμένας προβάτων, διότι ἐκεῖνοι ὁποῦ ἦσαν πρότερον σκληροὶ καὶ αἱμοχαρεῖς, μετεβλήθησαν παντελῶς διὰ μέσου τῆς οἰκονομικῆς δεξιώσεως, καὶ τῶν εὐχῶν τοῦ Ὁσίου, καὶ προσπίπτοντες εἰς τοὺς πόδας του, ἐκυλίοντο μὲ θερμὴν κατάνυξιν καὶ μετάνοιαν· καὶ τί δὲν ἔλεγον; καὶ τί δὲν ἔκαμνον εἰς θεατρισμὸν τῆς ψυχοβλαβοῦς προτέρας ζωῆς των; ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐφάνη καὶ ἡ ψυχικὴ διόρθωσις τῶν τοιούτων. Ἀλλὰ καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς φωτισθέντες τὸν νοῦν ἀπὸ τὰς διδασκαλίας τοῦ θείου Πατρός, ἐδούλευσαν γνησίως τὸν Θεὸν καὶ ἐκέρδησαν τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς των.

Ταῦτα εἶναι ἐκ τῶν πολλῶν ὀλίγα κατορθώματα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου· οὗτος εἶναι ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τῆς θαυμασίας ἐκείνου καὶ μακαρίας ψυχῆς, τοιοῦτοι ἦσαν οἱ κατὰ Θεὸν ἀγῶνές του, τοὺς ὁποίους ἠγωνίσθη ἕως τελευταίας του ἀναπνοῆς. Λοιπὸν ἀσθενήσας ὀλίγον, παρέδωκε τὴν μακαρίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνέβη εἰς τὰ οὐράνια διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τελειότερον τὸν ποθούμενον Χριστόν· ᾧ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ ὅσιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ ἀσκήσας ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἄθω ἐν ἔτει ᾳτή (1308), ***ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.***

»Τὸν Γρηγόριον νήψεως τὸν ἐργάτην,
»Λόγοις γεραίρω· καὶ γὰρ οὕτως ἦν θέμις.

Οὗτος ἐκ Βυζαντίου ὁρμώμενος, ἐχρημάτισε διδάσκαλος Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἐν τῇ νηπτικῇ φιλοσοφίᾳ. Στραβολαγκαδίτης δὲ οὗτος ὁ Γρηγόριος φαίνεται ὅτι ὀνομάζεται εἰς τὸν βίον Μαξίμου

τοῦ Καυσοκαλύβου, ὅστις καὶ δι' Ἀγγέλου τροφὴν ἐλάμβανεν, ὡς καὶ τοῦτο ἱστορεῖται ἐκεῖ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΑΛΛΙΟΠΙΟΥ.

»Καλλιόπιος ἔμπαλιν παγεὶς ξύλῳ,
»Τὸν ὀρθίως παγέντα δοξάζει Λόγον.
»Ζωὴν Καλλιόπιος ἀγήρω ἑβδόμῃ εὗρεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Καλλιόπιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σνδ' (294), υἱὸς μὲν Θεοκλείας, ἡ ὁποία ἦτο διδαγμένη τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καταγόμενος δὲ ἀπὸ τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας. Ἀνατραφεὶς λοιπὸν εὐσεβῶς παρὰ τῆς μητρός του ἐμελέτησε τὰς θείας Γραφάς· ὅτε δὲ ἐκινήθη ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς ὑπὸ τοῦ Μαξιμιανοῦ, τότε καὶ οὗτος ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς δυναμώσας τὸν ἑαυτόν του, καὶ πρὸς τούτοις λαβὼν συμβουλὰς ἀπὸ τὴν μητέρα του νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸν Χριστὸν μὲ μαρτύριον, οὕτω αὐτόκλητος ὑπῆγε πρὸς τὸν ἡγεμόνα Μάξιμον, ὁ ὁποῖος διέτριβε κατὰ τὴν ἐν τῇ Γαλατίᾳ εὑρισκομένην Πομπηϊούπολιν (ἡ ὁποία ὠνομάσθη οὕτω ἀπὸ τὸν μέγαν Πομπήϊον, τὸν νικήσαντα τὸν Μιθριδάτην γύρωθεν εἰς τὴν πόλιν αὐτήν, ἥτις παλαιὰ ὠνομάζετο Εὐπατορία) καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἀνακηρύξας, δένεται ὀπίσω τὰς χεῖρας, καὶ δέρεται μὲ μόλυβδον· ἔπειτα τανύεται ἐπάνω εἰς τροχὸν καὶ ὑποκάτωθεν καίεται μὲ φωτίαν. Ἐλθὼν ὅμως Ἄγγελος Κυρίου, ἐσταμάτησε τὸν τροχὸν καὶ τὴν πυρὰν ἐψύχρανεν· ἐπειδὴ δὲ ἐσπαράχθησαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ μάρτυρος, καὶ ἐκ τούτου ἐφαίνετο ἄσχημα εἰς τοὺς βλέποντας, διὰ τοῦτο ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐλθοῦσα ἡ μήτηρ του, ἐσπόγγιζε τὰ αἵματα, ὅσα ἔτρεχον ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ παμφιλτάτου υἱοῦ της. Ὅθεν διαμοιράσασα εἰς τοὺς πτωχοὺς τὴν περιουσίαν της καὶ ἐλευθερώσασα τοὺς δούλους καὶ τὰς ὑπηρετρίας της, οἵτινες ὅλοι ἦσαν πεντακόσιοι πεντήκοντα, ἐσυντρόφευε τὸν υἱόν της εἰς τὴν φυλακὴν καὶ συνέψαλλε τῷ Θεῷ μετ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ φῶς οὐράνιον ἔλαμψεν εἰς τὴν φυλακὴν κατὰ τὸ μεσονύκτιον, καὶ φωνὴ ἦλθεν ἄνωθεν, ἡ ὁποία ἐμακάριζε καὶ ἐπῄνει τὴν παρρησίαν καὶ ὁμολογίαν τοῦ μάρτυρος, ἐκ τούτου περισσότερον ἐνεδυναμώθη ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ μαρτυρίου.

Τέλος πάντων, ἐπειδὴ ὁ μάρτυς ἔμενεν ἀμετάθετος εἰς τὴν· τοῦ

Χριστοῦ ὁμολογίαν, κατεδικάσθη νὰ σταυρωθῇ. Ἐσυγκοινώνει δὲ ὁ μακάριος μὲ τὰ δεσποτικὰ πάθη καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου, ὄχι μόνον κατὰ τὸν τρόπον τοῦ θανάτου, (διότι καθὼς ὁ Κύριος ὑπέμεινε πάθη καὶ σταυρόν, οὕτως ὑπέμεινεν αὐτὰ καὶ ὁ ἀοίδιμος Καλλιόπιος), ἀλλ' ἀκόμη καὶ κατὰ τὸν καιρόν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ σταυρωθῇ, διότι ὅτε ἔγεινεν ἡ περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἀπόφασις ἦτο μεγάλη Πέμπτη, ὅτε καὶ ἑορτάζομεν τὰ φρικτὰ τοῦ Κυρίου παθήματα ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ παρεκάλεσε τοὺς διώκτας νὰ μὴ θανατώσωσι μὲ ἄλλον θάνατον τὸν υἱόν της, παρὰ μὲ σταυρόν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς πέντε χρυσᾶ νομίσματα. Ἐσταυρώθη λοιπὸν ὁ ἅγιος κατακέφαλα, καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ τρίτη ὥρα τῆς μεγάλης Παρασκευῆς, τότε ὁ τοῦ Χριστοῦ ποθεινότατος μάρτυς παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ἀφ' οὗ δὲ κατέβασαν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος ἀπὸ τὸν σταυρόν, ἐχύθη ἡ φιλόπαις μήτηρ καὶ ἐνηγκαλίσθη τὸν ἀγαπητόν της υἱόν, ἔχουσα δὲ αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἐλειποθύμησε, καὶ παρέδωκε καὶ αὐτὴ τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ· καὶ οὕτως ἐνεταφιάσθη ἡ φιλτάτη μήτηρ μετὰ τοῦ φιλτάτου υἱοῦ ἀπὸ ἄνδρας εὐσεβεῖς καὶ πιστούς.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ἐπισκόπου Μιτυλήνης.

»Ἔχει Μιτυλήνη σε καὶ τεθνηκότα,
»Ὡς ζῶντα, Γεώργιε, προστάτην μέγαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ποθήσας ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὸν Χριστὸν ἐνεδύθη καὶ τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ ἤσκησε μὲν καὶ κατώρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετὰς ὁ ἀοίδιμος, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως κατώρθωσε καὶ ἀπέκτησε τὴν ταπεινοφροσύνην· ἔγεινεν δὲ καὶ πολλὰ ἐλεήμων. Διὰ τὰς τοιαύτας λοιπὸν ἀρετάς του ἐχειροτονήθη ἀρχιερεύς, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς νήσου Μιτυλήνης, εἰς τὸν ὁποῖον καλῶς διαλάμψας, ἤλεγξεν τοὺς τότε εἰκονομάχους μὲ τὸν πλοῦτον τῆς σοφίας του, τόσον ὥστε ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ γνωρίσωσι τὴν πλάνην καὶ τὴν κακοδοξίαν των. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, οὗτος ἐν τῷ σώματι ὑπάρχων, συνερίζετο μὲ τοὺς ἀσωμάτους ἀγγέλους διὰ τῆς ὑπερβολικῆς ἐγκρατείας· ὅθεν μὲ τὰ τοιαῦτα κατορθώματα ὁ μακάριος διαπρέψας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ἐμηνύθη δὲ τὸ τέλος αὐτοῦ ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ μέσου θείου ἀστέρος καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον, καὶ εἰς ὅλον τὸ ποίμνιόν του· οὐ μόνον δὲ ζῶν ἦτο εἰς ὅλους ποθητὸς ὁ ἅγιος οὗτος, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον εἰς ὅλους εἶναι ἀξιέραστος, διὰ τὰ θαύματα, ὅσα ἐκ τοῦ θείου αὐτοῦ λειψάνου ἀναβλύζουσιν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΡΟΥΦΙΝΟΣ *ὁ διάκονος μαχαίρᾳ τελειοῦται.*

»Σφαγῆς λογισθεὶς ὡς πρόβατον Ρουφῖνος,
»Σφάττει παλαιὸν τὸν διάβολον λύκον.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΚΥΛΙΝΗ *τὰς χεῖρας ὀπίσω δεσμευθεῖσα, καὶ τὴν κοιλίαν φλεχθεῖσα, τελειοῦται.*

»Ὀπισθόχειρα σχοινίοις στρεβλουμένην,
»Ἐμπροσθίως φλέγουσι τὴν Ἀκυλίναν.

Οἱ ἅγιοι διακόσιοι μάρτυρες οἱ ἐν Σινώπῃ ξίφει τελειοῦνται.

»Ἀνεῖλεν ἀνδρῶν εἰκάδας δέκα ξίφος,
»Οἷς ἀνδρικὸς νοῦς, ἀνδρικὴ καὶ καρδία.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ΑΓΑΒΟΥ, ΦΛΕΓΟΝΤΟΣ, ΡΟΥΦΟΥ *καὶ* ΑΣΥΓΚΡΙΤΟΥ. (1)

Εἰς τὸν Ἄγαβον.

»Ψυχὴν Ἀγάβου τοῦ προφηταποστόλου,
»Ὁ ψυχοσώστης προσκαλεῖται Δεσπότης.

Εἰς τὸν Φλέγοντα.

»Σβέσας πλάνης φλέγουσαν ὁ Φλέγων φλόγα,
»Οὓς Δαβὶδ εἶπε, πῦρ φλέγον, βλέπει νόας.

Εἰς τὸν Ροῦφον.

»Παῦλος καλεῖ σε, Ροῦφ', ἀπόστολος μέγας,
»Ἐκλεκτὸν ὄντως· ὦ ἐπαίνου ἀξίου!

Εἰς τὸν Ἀσύγκριτον.

»Ἀσύγκριτον δὲ πᾶς ἐπαινέσει μάλα,
»Τοῦτον γὰρ ἡσπάσατο Παύλου τὸ στόμα.
»Ὀγδοάτῃ μετέβησαν ἀπόστολοι ἀγγελέες τε.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους ὁ μὲν Ἄγαβος ἦτον ἐκεῖ-

(1) Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς ἐδῶ γράφεται παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη τοῦ ἀποστόλου Ἡρωδίωνος καὶ τοῦ ἀποστόλου Ἑρμοῦ, διότι ὁ μὲν Ἡρωδίων ἑορτάζεται μετὰ Ὀλυμπᾶ, Ἐράστου, Σωσιπάτρου καὶ Κουάρτου κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου· ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου. Ὁμοίως καὶ ὁ ἀπόστολος Ἑρμῆς ἑορτάζεται μετὰ Πατρόβα, Λίνου, Γαΐου καὶ Φιλολόγου τῶν ἀποστόλων, κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου· ἰδίως δὲ ἑορτάζεται κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου.

νος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὰς Πράξεις τῶν ἀποστόλων, ὁ ὁποῖος λαβὼν τὴν ζώνην τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἔδεσεν αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ προεφήτευσε περὶ αὐτοῦ ταῦτα· «Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸν ἄνδρα, οὗ »ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, »καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας Ἐθνῶν.» (Πράξ. κα'. 11.). Αὕτη δὲ ἡ προφητεία του ἐπληρώθη ἐπὶ τῶν ἔργων, διότι ὄχι μόνον ἔδεσαν τὸν Παῦλον οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ καὶ ἐπεχείρησαν νὰ τὸν θανατώσωσιν. (1) Οὗτος λοιπὸν κηρύξας τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς οἰκουμένης, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκληρώθη, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ Ροῦφος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ λέγων, «Ἀσπάσασθε Ροῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ »τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.» (Ρωμ. ις'. 13.)· οὗτος,λέγω, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Θηβῶν, τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Φλέγων καὶ ὁ Ἀσύγκριτος, κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου, ἐπέστρεψαν πολλοὺς ἀπίστους εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν· μὲ διαφόρους δὲ τιμωρίας βασανισθέντες ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας, ἐτελειώθησαν εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καὶ οὕτως ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τῆς ἀϊδίου μακαριότητος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΕΛΕΣΤΙΝΟΥ πάπα Ρώμης.

»Τὸ χάσμα καὶ σέ, παμμάκαρ Κελεστῖνε,
»Χοροῦ διϊστᾷ μὴ μεμακαρισμένου.

(1) Οὗτος ὁ Ἄγαβος ἐπροφήτευσε, καὶ ὅτι θὰ γίνῃ πεῖνα μεγάλη εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, καθὼς γράφουν αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. «Ἐν »ταύταις ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν, »Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμανε διὰ τοῦ Πνεύματος, »λιμὸν μέγαν ἔσεσθαι ἐφ'ὅλην τὴν οἰκουμένην, ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυ»δίου Καίσαρος.» (Πράξ. ια'. 28.). Σημείωσαι, ὅτι ἡ πεῖνα αὕτη, τὴν ὁποίαν ἐπροφήτευσεν ὁ Ἄγαβος, ἔγεινεν εἰς τὸν τεσσαρακοστὸν τέταρτον χρόνον ἀπὸ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ χριστιανοὶ ἐπροθυμήθησαν καὶ ἐσύναξαν ἐλεημοσύνας, καὶ ἀπέστειλαν αὐτὰς εἰς τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις χριστιανοὺς διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου, ὡς ἀναφέρουν αἱ Πράξεις ἐν κεφ. ια'. 30. Ταύτην τὴν πεῖναν τὴν ἐπὶ Κλαυδίου ἀναφέρουν καὶ οἱ ἔξω ἱστορικοί, δηλαδὴ ὁ Σουετόνιος εἰς τὸν Κλαύδιον κεφ. ιη'. καὶ ὁ Ἰώσηπος ἀρχαιολόγος· βιβλίῳ κ'. κεφ. β'. διηγοῦνται δὲ αὐτοί, ὅτι τόση ταραχὴ τοῦ λαοῦ ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐξ αἰτίας τῆς πείνας, καὶ τόσα βλάσφημα λόγια ἤκουσεν ἀπὸ τὸν λαὸν ὁ αὐτοκράτωρ, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ παλάτιον, καὶ νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἀσφάλειάν του. (Ὅρα τὴν Ἑκατονταετηρίδα).

Οὗτος ὁ μακάριος Κελεστῖνος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υιε'. (415), καλῶς ἀνατεθραμμένος διὰ βίου καὶ λόγου· ἤτοι διὰ πράξεως καὶ θεωρίας· διὰ τὰς ἀρετάς του δὲ ταύτας ἠξιώθη νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν θρόνον τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, ἀφ' οὗ ὁ Πάπας τῆς Ρώμης Ζώσιμος ἐτελεύτησεν, ὁ ὁποῖος διεδέχθη μὲν τὸν Βονιφάτιον, ὁ δὲ Βονιφάτιος πάλιν διεδέχθη τὸν μέγα Ἰννοκέντιον. Οὗτος λοιπὸν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς τρίτης Συνόδου τῆς συγκροτηθείσης ἐν ἔτει υλα'. (431), ἠγωνίσθη ὁ τρισόλβιος διὰ τὰς ἀποστολικὰς καὶ πατρικὰς παραδόσεις, καὶ διὰ τῆς ἐπιστολῆς του καθῄρεσε τὸν δυσσεβῆ Νεστόριον καὶ τὰς θεομισεῖς αὐτοῦ βλασφημίας ἤλεγξε καὶ ἀπεκήρυξε, συνεργὸς γενόμενος εἰς τὴν καθαίρεσίν του μετὰ τοῦ θεσπεσίου Κυρίλλου τῆς Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν τόπον τοῦ θείου τούτου Κελεστίνου, καὶ ἀντὶ τούτου ἐπροκάθητο εἰς τὴν Σύνοδον. Πολλὰ λοιπὸν καὶ ἄλλα κατορθώματα λόγου καὶ μνήμης ἄξια ποιήσας, ἐν εἰρήνῃ ἀφῆκε τὴν παροῦσαν ζωήν, καὶ πρὸς τὴν ἀτελεύτητον καὶ μακαρίαν ζωὴν ἐξεδήμησεν.

Ὁ ἅγιος ΠΑΥΣΙΛΥΠΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

«Ὁ Παυσίλυπος γῆς λοιπὸν παροικίαν,
»Εἰς παυσίλυπον ἔρχεται κατοικίαν.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ναύκληρος, ὁ ἐν τῇ Κῷ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχξθ' (1669), *τῇ ς'. τῆς Διακαινησίμου πυρὶ τελειοῦται.* (1)

»Πλεύσας θάλασσαν ἐν πυρὶ τὴν τοῦ βίου,
»Νέων ἔφθασας εἰς γαληνοὺς λιμένας.

Ὁ τρόπος τοῦ μαρτυρίου τούτου τοῦ εὐλογημένου Ἰωάννου, ἔγινεν οὕτω. Τινὲς Ἀγαρηνοί, δὲν ἠξεύρω διὰ ποίαν αἰτίαν ἐμάγευσαν αὐτόν, καὶ ἔγινεν ἔξω φρενῶν· ἔπειτα τὸν ἔκαμαν τοῦρκον· μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ ὡς εἶδε τὸν ἑαυτόν του περιτετμημένον καὶ ἄσπρον σαρίκι φοροῦντα εἰς τὴν κεφαλήν του, ἐλυπήθη διὰ τὸ κακὸν ὅπου ἔπαθε, καὶ ῥίπτων τὸ σαρίκι, διῆγε πάλιν χριστιανικά, μετανοῶν μὲ δάκρυα καὶ στεναγμοὺς εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἀκούσιον πταῖσμά του. Οἱ δὲ ἀγαρηνοὶ βλέποντες πῶς μετενόησε καὶ εἶναι πάλιν χριστιανὸς ἔδραμον μὲ ὁρμὴν κατεπάνω του, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἔδειραν ἀνηλεῶς, τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν· μετὰ ὀλίγας δὲ ἡμέρας τὸν ἐβγάλαν πάλιν καὶ ἔπασχον μὲ διαφόρους τρόπους νὰ τὸν μεταστρέψουν εἰς τὴν θρησκείαν των, καὶ πολλὰ τοῦ εἶπαν διὰ τοῦτο, καὶ πολλὰ τὸν ἠπείλησαν, ἀλλ' ὁ

(1) Ἐν ἄλλοις γράφεται ὅτι ἐμαρτύρησεν οὗτος κατὰ τὸ αχπθ'. ἔτος.

μάρτυς εἰς οὐδὲν ταῦτα ἐλόγιαζεν, ἀλλ' ἔλεγεν· «ἐγὼ εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν πιστεύω καὶ τοῦτον ὁμολογῶ διὰ Θεὸν ἀληθινόν, ἐξ ὅλης μου ψυχῆς καὶ καρδίας, ὅστις μέλλει νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον ἅπαντα καὶ τοὺς ζῶντας καὶ τοὺς νεκρούς· τὴν δὲ ἐδικήν σας θρησκείαν ἀποστρέφομαι καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ ὑπομείνω ὅσα βάσανα καὶ ἂν μοῦ δώσητε διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ μου. Ὅθεν ἀκούοντες ἐκεῖνοι ταῦτα, καὶ βλέποντες τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, τὸν ἥρπασαν μὲ θυμόν, καὶ δέρνοντες καὶ σπρώχνοντες αὐτόν, ἐπῆγαν εἰς τὸν κριτὴν καὶ ἐμαρτύρησαν, πῶς ἔγινε τοῦρκος, καὶ τώρα ἐμετανόησεν· ὁ δὲ κριτὴς ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔδειραν ἀνηλεῶς, καὶ ὡς εἶδεν, ὅτι οὐδὲ μὲ τοὺς δαρμοὺς πείθεται, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, διὰ νὰ τὸν καύσουν· ἀνάψαντες λοιπὸν μεγάλιν φωτίαν τὸν ἔκαυσαν, καὶ ἔγινε θυσία καθαρά, καὶ ἄμωμος εἰς τὸν Χριστόν· καὶ οὕτως ἐτελειώθη, καὶ ἔλαβε χαίρων τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον, καὶ ἠξιώθη τῆς οὐρανῶν βασιλείας, Οὗ ταῖς ἁγίαις πρεσβείαις λυτρωθείημεν καὶ ἡμεῖς τῶν παρόντων ἀνιαρῶν, καὶ τύχωμεν τῆς ἐκ δεξιῶν τοῦ Χριστοῦ παραστάσεως ἐν τῇ ἀγήρῳ μακαριότητι. Ἀμήν.

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Κουλικᾶς ἐμαρτύρησεν ἐν ἔτει 1564.

Οὗτος ὁ εὐλογημένος, ἦτον ἄνθρωπος πολλὰ φρόνιμος καὶ ζηλωτής· καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐνδιεφέρετο περὶ πίστεως μὲ τοὺς ἀγαρηνούς, αὐτοὶ δὲ μὲ τὸ νὰ εἶχον φθόνον εἰς αὐτὸν τὸν ἔδειραν καὶ τὸν ἐπῆγαν εἰς τὸν κριτὴν καὶ ψευδῶς ἐμαρτύρησαν ὅτι ὕβρισε τὴν πίστιν των, ὁ δὲ κριτὴς τοῦ εἶπε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καὶ αὐτὸς νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ· ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη μὲ μεγάλην ἐλευθερίαν καὶ εἶπε· «νὰ μὴ τὸ δώσῃ ὁ Θεός, νὰ ἀρνηθῶ ἐγὼ ποτὲ τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, κἂν καὶ μυρίους θανάτους μὲ δώσητε· τότε ὥρισεν ὁ κριτὴς καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὰ τσεγγέλια καὶ οὕτως ἐτελειώθη, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΗΦΩΝΟΣ τοῦ Ρώσσου ἐπισκόπου Νοβογοροδίας ἐν τῷ Σπηλαίῳ(1) *τοῦ θαυματουργοῦ.*

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

(1) Περὶ τῶν ἐν Σπηλαίᾳ, ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ γ'. βιβλίου Χαλκηδόνος σελ. 315. Σ. Ε.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΥΨΥΧΙΟΥ *τοῦ ἐν Καισαρείᾳ.*

«Ἐκεῖ μετῆλθεν Εὐψύχιον τὸ ξίφος.
»Οὗ Χριστὸς ἦλθε, Καισαρείας εἰς μέρη.
»Φάσγανον ἀμφ' ἑνάτην Εὐψυχίου ἔταμε λαιμόν.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν (1) κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξβ'. (362), ζῶν δὲ ζωὴν ἀκατηγόρητον ἔλαβε γυναῖκα νόμιμον. Ἀνάψας δὲ ὑπὸ θεϊκοῦ ζήλου καὶ πολλοὺς χριστιανοὺς παραλαβὼν ὑπῆγε καὶ ἐκρήμνισε ἐκ θεμελίων τὸν Ἑλληνικὸν ναόν, τοῦ εἰδώλου τοῦ ἐπωνομαζομένου τῆς Τύχης, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε προσπάθειαν καὶ ἀγάπην ὁ ἐπάρατος Ἰουλιανός, προσφέρων εἰς αὐτὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν θυσίας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφανερώθη ἡ πρᾶξις αὕτη τοῦ ἁγίου, ἐπρόσταξεν ὁ παραβάτης, οἱ μὲν ἄλλοι χριστιανοὶ νὰ παραδοθῶσιν εἰς ἐξορίας καὶ διάφορα βάσανα· ὁ δὲ ἅγιος Εὐψύχιος νὰ ἀποκεφαλισθῇ ἐπειδὴ ἔγεινεν αἴτιος τοῦ τοιούτου πράγματος. Ὅθεν ἀποκεφαλισθείς, ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου Ὁσιομάρτυρος ΒΑΔΙΜΟΥ *τοῦ Ἀρχιμανδρίτου καὶ τῶν ἑπτὰ μαθητῶν αὐτοῦ.*

»Ἑπτὰς μαθητῶν συντέτμηται Βαδίμῳ,
»Εἰς οὐρανοὺς δ' ἔφθασεν, οὗ Θεοῦ θρόνος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου μὲν βασιλέως Περσῶν, Κωνσταντίνου δὲ τοῦ μεγάλου βασιλέως Ρωμαίων ἐν ἔτει τλ'. (330), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Βηθλαπάτην, ἀπὸ γένος ἔνδοξον καὶ λαμπρόν· καταφρονήσας δὲ τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους του καὶ τὸν πολὺν πλοῦτόν του ἔγεινε μοναχὸς καὶ Ἀρχιμανδρίτης ἑνὸς μοναστηρίου. Διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν, ἐπροδόθη ἀπὸ τοὺς ἐν Περσίᾳ πυρσολάτρας, μετὰ ἑπτὰ μαθητῶν του, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν τέσσαρας μῆνας εἶτα ἐξαγαγόντες τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακήν, ἔδωκαν αὐτὸν εἰς ἕνα δήμιον, Νιρσᾶν ὀνομαζόμενον, διὰ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ, ὁ ὁποῖος δήμιος ἦτο μὲν πρῶτον χριστιανός, διὰ δὲ τὸν φόβον τῶν βασάνων ἠρνήθη τὸν Χριστόν. Τοῦτον βλέπων ὁ ἅγιος Βάδιμος, ἐταλάνισε καὶ ἐλεεινολόγησε διὰ τὴν ἄρ-

(1) Ἴσως εἶναι σφάλμα ἀντιγραφικόν, καὶ ἀντὶ νὰ γράψῃ Καισαρείας τῆς Φιλίππου, ὅπου ἐπῆγεν ὁ Κύριος κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ διστίχου Ἰάμβου, ἔγραψε Καππαδοκῶν, ὅπου ὁ Κύριος οὐκ ἀπῆλθεν, διότι ἄλλως ἐναντιολογία ἀκολουθεῖ. (Ἀλλ' ἂν δώσωμεν τὴν πιθανὴν ἔννοιαν, ἤτοι ἐκλάβωμεν τὸ Χριστὸς ἀντὶ τοῦ ὀνόματος Χριστοῦ. ἢ τοῦ Χριστιανισμοῦ, εὐοδοῦται τὸ χωρίον.) Σ. Ε.

νησιν· τέσσαρας δὲ φορὰς ἐκτύπησε τὴν σπάθην ὁ ἀρνησίχριστος δήμιος κατὰ τοῦ ἁγίου μὲ ἔντρομον χεῖρα, καὶ οὕτω μὲ πολὺν πόνον καὶ βάσανον ἔκαμε τὸν ἅγιον νὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Θεόν. Ὕστερον καὶ αὐτὸς ὁ δήμιος διὰ ξίφους ἐθανατώθη, ἀφ' οὗ πρότερον ἐπαιδεύθη μὲ πολλὰ κακὰ παρὰ Θεοῦ, διότι ἕως τέλους ἔμεινεν εἰς τὴν ἄρνησιν· ἀπεκεφαλίσθησαν δὲ ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Βάδιμον καὶ οἱ ρηθέντες ἑπτὰ μαθηταί του, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἀναιρεθέντων ἐν Περσίᾳ.

»Εἰς πυρσολατρῶν γῆν ἐναθλεῖ Περσίδα,
»Ἡ Χριστολατρῶν αὐχενότμητος φάλαγξ.

Ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς Σαβώριος κατὰ τὸν πεντηκοστὸν τρίτον χρόνον τῆς βασιλείας του ἦλθε πολεμῶν τοὺς τόπους τῶν Ρωμαίων· κυριεύσας δὲ τὴν χώραν τὴν ὀνομαζομένην Βιζάτην, ἢ Βιζάδην, τοὺς μὲν ἐν αὐτῇ εὑρισκομένους στρατιώτας, καὶ ὅσους ἐδύναντο νὰ φέρωσιν ὅπλα καὶ νὰ πολεμῶσιν ἐθανάτωσε· τὸν δὲ λαόν, ὅσος δὲν ἠδύνατο νὰ πολεμήσῃ, ἤγουν τὰς γυναῖκας, τοὺς γέροντας καὶ τὰ παιδία, τὸν ἐπίσκοπον Ἡλιόδωρον καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Δησὰν καὶ Μαριὰβ καὶ ὅλους τοὺς κληρικοὺς δὲν ἐθανάτωσεν, ἀλλ' ἀφῆκεν αὐτοὺς ζωντανούς. Ὅτε δὲ ὁ Ἐπίσκοπος Ἡλιόδωρος ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ ἐχειροτόνησεν ἀντ' αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον Δησάν· ἐνῷ λοιπὸν ἀναφέρετο εἰς τὸν Θεὸν ἡ δοξολογία, ἡ συνηθιζομένη νὰ γίνεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τότε ὁ ἀρχιμάγος Ἀδεφὰρ ἀνέφερεν εἰς τὸν βασιλέα Σαβώριον, ὅτι οἱ παρ' αὐτοῦ ἀφεθέντες Χριστιανοὶ ἐκλέξαντες Ἐπίσκοπον τὸν Δησάν, βλασφημοῦσιν ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς θρησκείας του, ἄνδρες χριστιανοὶ τὸν ἀριθμὸν τετρακόσιοι, οἱ ὁποῖοι ὅλοι πιασθέντες, ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθησαν νὰ προσκυνήσωσι τὸν ἥλιον καὶ τὸ πῦρ ἀπεκεφαλίσθησαν. Πέντε δὲ ἀπὸ αὐτοὺς μικροψυχήσαντες καὶ φοβηθέντες, προσέδραμον εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐδέχθησαν τὴν μιαρὰν θρησκείαν του, ἀπολέσαντες οἱ ἄθλιοι τὰς ψυχάς των διὰ τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωήν. Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς ἀποκεφαλισθέντας, Αὐδιησοῦς ὀνομαζόμενος, δὲν ἔλαβε κτύπημα ξίφους θανατηφόρον, διὸ καὶ δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ ζήσας ἐκήρυττεν ἀνδρείως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἀσεβής τις ὁρμήσας κατ' αὐτοῦ μὲ μάχαιραν ἐθανάτωσεν αὐτόν οὗτος δὲ ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὴν σφαγήν, ὡς ἀξιωθεὶς νὰ συναριθμηθῇ μὲ τοὺς λοιπούς, τοὺς ἀποκεφαλισθέντας πρότερον, διότι ἐλυπεῖτο καὶ

ἀνεστέναζεν ὁ ἀοίδιμος, ὅτι ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν χορὸν τῶν συμμαρτύρων του.

Ὁ ῥηθεὶς ἅγιος ΑΥΔΙΗΣΟΥΣ μαχαίρᾳ τελειοῦται.

»Ὢν αἰχμάλωτος Αὐδιησοῦς τὴν τύχην,
»Ἠλευθέρωται, τὴν σφαγὴν δοὺς ὡς λύτρον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ'. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ, ΜΑΞΙΜΟΥ, ΠΟΜΠΗΙΟΥ καὶ ἑτέρων τριάκοντα ἓξ· ἀλλὰ δὴ καὶ περὶ τὸν μακάριον ΖΗΝΩΝΑ καὶ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΝ.

Εἰς τὸν Τερέντιον.

«Ἔπαθλα ποῖα τῆς τομῆς Τερεντίῳ ;
Ἃ μὴ συνέσχεν ὄψις, οὖς, ἡ καρδία.

Εἰς τοὺς λοιπούς.

«Ἴδωμεν οὓς τέμνουσιν ἀθλητάς, ὅσοι.
»Δεκὰς τετραπλῆ, πρὸς δὲ καὶ ἄλλοι μάλα.
»Ἀσφάραγον δεκάτῃ γε Τερέντιος ἐξυπεκάρθη.

Οὗτοι οἱ μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου, καὶ ἡγεμόνος Φουρτουνιανοῦ, ἐν ἔτει σνά (251), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν Ἀφρικήν. Ἐπειδὴ δὲ ἐξεδόθη προσταγὴ βασιλική, ν' ἀρνῶνται οἱ χριστιανοὶ τὸν Χριστόν, ὅσοι δὲ κρατοῦσι τὴν πίστιν των καὶ δὲν πείθονται εἰς τὸν βασιλέα, νὰ τιμωρῶνται μὲ διάφορα βάσανα, τούτου χάριν βλέποντες οὗτοι οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες ὅτι πολλοὶ χριστιανοὶ ἠπατῶντο καὶ ἔπιπτον αὐτόκλητοι εἰς τὴν πλάνην τῶν εἰδωλολατρῶν, ἐσυμφώνησαν μεταξύ των νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, καὶ νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν ἀνδρίαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός των διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Ἐνεθύμιζον δὲ ὁ εἷς τὸν ἄλλον τὰ λόγια τοῦ Κυρίου τὰ ὁποῖα παρακινοῦσι τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὸ μαρτύριον· ἤγουν τὸ «μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτει»νόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι». (Ματθ. 1, 28). Ἐφέρθησαν λοιπὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα Φουρτουνιανὸν οἱ γενναῖοι ἀγωνισταί, καὶ ἐκήρυξαν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, ἐθεάτρισαν δὲ τὴν ἀσθένειαν τῶν εἰδώλων· ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ ἡγεμών, ἐπρόσταξε νὰ βάλωσι τοὺς ἁγίους εἰς τὴν φυλακήν, ὕστερον δὲ ἔστειλε καὶ ἔφερε τοὺς συντρόφους τοῦ μακαρίου Ζήνωνος καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Θεοδώρου, τοὺς ὁποίους πρότερον ἔκρινεν καὶ ἐπαίδευσεν. Ὅθεν ἐσυμβούλευεν αὐτοὺς νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χρι-

στοῦ, καὶ νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰ εἴδωλα· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀντέστησαν εἰς τοῦτο καὶ ἔδειξαν, ὅτι εἶναι ἀμετάθετοι εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀπὸ τὰ λόγια ὅσα εἶπον, καὶ ἀπὸ τὰ βάσανα ὅσα ἔπαθον· τούτου χάριν ἐπρόσταξεν ὁ ἀσεβὴς νὰ δείρωσι τοὺς ἁγίους μὲ ραβδία ἀκανθωτὰ καὶ τραχέα καὶ μὲ νεῦρα βοῶν, ἠλλάχθησαν δὲ οἱ δέροντες αὐτοὺς στρατιῶται. Τόσον δὲ ἠφανίσθησαν αἱ σάρκες τῶν ἁγίων ἀπὸ τὸν πολὺν δαρμόν, ὥστε ἐφαίνοντο τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα των.

Ἔπειτα ἐκάρφωσαν αὐτοὺς εἰς τὴν ράχιν μὲ σουβλία πυρωμένα καὶ ἐπάνω εἰς τὰς πληγὰς ἔβαλον ὄξος μὲ ἅλας, καὶ ἔτριβον αὐτὰς μὲ τρίχινα ὑφάσματα· ἐπειδὴ δὲ οἱ ἅγιοι διὰ προσευχῆς των ἐκρήμνισαν τὰ εἴδωλα, ὁ ἡγεμὼν λυπηθεὶς εἰς τὸ ἄκρον καὶ ἀπελπισθεὶς ὅτι ἅγιοι δὲν θὰ μεταβληθῶσιν, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσωσι, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὕστερον δὲ παρεστάθησαν εἰς τὸν ἡγεμόνα καὶ οἱ σύντροφοι τοῦ ἁγίου Τερεντίου, οἱ ὁποῖοι παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες τὸν χριστόν, πάλιν ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακήν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἔβαλον εἰς τὸν λαιμὸν αὐτῶν δεσμά, καὶ ἀφ' οὗ ὑποκάτω αὐτῶν ἔστρωσαν σιδηρᾶ τριβόλια, καὶ ἔδεσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας των μὲ ἁλύσεις. Οἱ δὲ ἅγιοι διῆλθον εἰς τὴν δεινὴν αὐτὴν τιμωρίαν πολλὰς ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγωσιν ἢ νὰ πίωσι, διότι ἐμπόδισεν ὁ θηριώδης ἡγεμὼν τοὺς δεσμοφύλακας νὰ ἐμβάσωσιν εἰς τὴν φυλακὴν φαγητόν τι ἢ ποτόν· ἀλλ' ὅμως ὁ Θεὸς ἠξίωσε τοὺς μάρτυράς του τῆς θεϊκῆς αὐτοῦ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως, διότι ἄγγελοι ἅγιοι ἐπιστάντες εἰς τὴν φυλακήν, ἔλυσαν τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὰ δεσμά, καὶ ἔφερον εἰς αὐτοὺς τροφὴν οὐράνιον, μὲ τὴν ὁποίαν δυναμωθέντες, πάλιν παρέστησαν εἰς τὸν ἡγεμόνα. Ὅθεν ἐξέσχισαν αὐτούς, καὶ εἰς τὰ θηρία τοὺς παρέδωκαν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅμως κανὲν δὲν ἤγγισεν εἰς αὐτούς· διὸ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ μακάριοι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία προφῆτις ΟΛΔΑ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἀφῆκεν Ὀλδὰ πνεῦμα μέλλοντα βλέπον,
»Ἡ πνεύματος γέμουσα θείου πυθία.

Περὶ τῆς προφήτιδος ταύτης γράφει ἡ θεία Γραφή, ὅτι ἦτον εἰς τὸν καιρὸν Ἰωσίου τοῦ βασιλέως, ὅστις εὑρὼν τὸ βιβλίον τοῦ νόμου (ἰδιόγραφον ἴσως ὢν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως) καὶ ἀκούσας τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του καὶ ἔπειτα ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ὀλδὰν ταύτην, ἡ ὁποία ἀπεκρίθη πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους ταῦτα «Εἴπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρός με· «Τάδε λέγει Κύριος,

»ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦν-
»τας αὐτόν, πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου, οὓς ἀνέγνω ὁ βασιλεύς,
»ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἐθυμίων Θεοῖς ἑτέροις, ὅπως παρορ-
»γίσωσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται ὁ
»θυμός μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθήσεται, καὶ τὰ λοιπά.»
(δ' Βασιλ. κβ'. 15) ἐκατοίκει δὲ ἡ Ὁλδὰ αὕτη εἰς τὴν Ἱερουσα-
λὴμ ἐν τῇ Μασενᾷ. Ὁλδα δὲ αὕτη παραξυτόνως λέγεται παρὰ τῇ
ἁγίᾳ Γραφῇ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΑΚΩΒΟΥ πρεσβυτέρου καὶ ΑΖΑ διακόνου.

Εἰς τὸν Ἰάκωβον.

»Τὸν Ἰάκωβον καὶ τετμημένον γράφω.
»Καὶ τῆς τομῆς φέροντα μισθὸν τὸ στέφος.

Εἰς τὸν Ἄζᾶν.

«Τμηθεὶς ὁ Χριστοῦ Λευΐτης Ἄζᾶς κάραν,
»Χριστοῦ τὸν ἐχθρὸν Λευϊαθὰν αἰσχύνει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περ-
σῶν, καὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου βασιλέως χριστιανῶν. ἐν ἔτει
τλβ' (332), καὶ ὁ μὲν πρεσβύτερος Ἰάκωβος ἦτο ἀπὸ χωρίον ὀνο-
μαζόμενον Φαρναθά, ὁ δὲ διάκονος Ἄζᾶς ἀπὸ χωρίον καλούμενον
Βιθνηρά. Οὗτοι λοιπὸν πιασθέντες παρεστάθησαν εἰς τὸν ἀρχιμά-
γον Ἀχοσχαργάν, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν,
ἔχυσαν εἰς τὴν μύτην αὐτοῦ ὀξύδιον μὲ σινάπιον μεμιγμένον· εἶτα
ἔδειραν αὐτοὺς καὶ ἐκρέμασαν γυμνοὺς εἰς τόπον ἀνοικτὸν καὶ ἀ-
στέγαστον, ὅπου ἔπηξαν οἱ ἀοίδιμοι ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τῆς νυ-
κτός. Ἔπειτα κατεβιβάσθησαν, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ θυσιάσωσιν
εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἰς τὸ πῦρ κατὰ προσταγὴν τοῦ ἄρχοντος ἀπεκε-
φαλίσθησαν, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι στεφανηφόροι ἀνῆλθον εἰς τὰ
οὐράνια.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΗΜΟΣ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχξγ' (1763)
ἡμέρᾳ ε'. ξίφει τελειοῦται.

»Δήμοις ἀθλητῶν, μὴ φοβηθεὶς δημίους,
»Δῆμος συνηρίθμηται, ἀθλητὴς νέος.

Οὗτος ὁ εὐλογημένος ἐκατάγετο ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀδρια-
νουπόλεως, ἀπὸ ἕνα χωρίον Οὐρτζοῦν Κιοπροῦ τουρκιστὶ καλούμε-
νον, ἁλιεὺς ὢν τὴν τέχνην, εὑρίσκετο πάντοτε εἰς τὰ κοινῶς λεγό-
μενα Διβάρια· κοπιάσας λοιπὸν ἕνα ὁλόκληρον χρόνον εἰς ἓν διβάρι

πλησίον τῆς Σμύρνης εὑρισκόμενον Τσακὰλ Μπουρνοῦ καλούμενον, ὄχι μόνον δὲν ἀπόλαυσε κἀνὲν κέρδος ἀπὸ αὐτό, ἀλλὰ καὶ ἔμεινεν εἰς χρέος πρὸς τὸν ἐκείνου τοῦ Διβαρίου ἐξουσιαστὴν ὀθωμανόν· τὸν δὲ ἐρχόμενον χρόνον ἠγόρασεν ἄλλος Τοῦρκος τὸ ἴδιον διβάρι, ὅστις ἠνάγκαζε τὸν μάρτυρα νὰ ὑπάγῃ πάλιν νὰ ἐργάζεται εἰς τὸ διβάρι καὶ κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος, διὰ νὰ πληρώσῃ μὲ τὴν ἐργασίαν του τὸ χρέος ὁποῦ ὤφειλε, καὶ νὰ λάβῃ καὶ τὸ ἀνάλογον μερίδιον τοῦ κέρδους ὁποῦ ἤθελαν λάβουν καὶ οἱ λοιποὶ συνεργάται τοῦ αὐτοῦ διβαρίου· ὁ δὲ Ἅγιος δὲν ἐδέχετο νὰ ὑπάγῃ, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ καὶ οἱ ἄλλοι συνεργάται, Χριστιανοὶ καὶ αὐτοὶ ὄντες, τὸν ἐπαρακινοῦσαν εἰς τοῦτο νὰ ὑπακούσῃ. Τότε ὁ ἐξουσιαστὴς τοῦ διβαρίου ἀνάψας ἀπὸ μεγάλον θυμόν, καὶ μὴ ἔχων τί ἄλλο νὰ κάμῃ, συκοφαντεῖ τὸν μάρτυρα, ὅτι ἔκαμεν ὅρκον δηλ. ἀνίσως καὶ δὲν ὑπάγῃ εἰς τὸ διβάρι του νὰ ἐργασθῇ, νὰ γίνῃ Τοῦρκος, καὶ παρευθὺς εὑρίσκει εἰς τοῦτο καὶ ἄλλους ψευδομάρτυρας· καὶ οὕτως ἁρπάζουσι τὸν ἅγιον, καὶ τὸν πηγαίνουν εἰς τὸν κριτήν· καὶ ὁ κριτὴς τὸν ἀναγκάζει νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καθὼς ὤμοσεν ὁ δὲ μάρτυς ἔλεγεν, ὅτι ψεύματα λέγουν, καὶ ὅτι αὐτὸς οὔτε ὅρκον ἔκαμεν, οὔτε τοῦρκος γίνεται, ἀλλ' ὡς Χριστιανὸς ὁποῦ εἶναι πιστεύει τὸν Χριστόν, καὶ ὁμολογεῖ αὐτὸν Θεὸν ἀληθινόν, καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ χύσῃ τὸ αἷμά του διὰ τὴν ἀγάπην του· ὅθεν ραβδίζεται σκληρότατα ἀπὸ τοὺς δημίους, καὶ μὲ ἄλλας πολλὰς παιδείας ἀνηλεῶς τιμωρεῖται καὶ ἔπειτα βάλλεται εἰς τὴν φυλακήν, καὶ οἱ πόδες του σφίγγονται εἰς τὸ ξύλον, καὶ διὰ νὰ αὐξήσῃ τὸ σφίξιμον καὶ ὁ πόνος τῶν ποδῶν, βάλλονται μέσα εἰς τὸ ξύλον τοῦβλα, καὶ ἄλλα παρόμοια σκληρά, καὶ τραχέα πράγματα, ἀλλὰ πάντα ὑπέμεινεν ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης, ὡς ἄλλου πάσχοντος.

Νικόλαός δέ τις ἐκ τῆς νήσου Λέρνης εὑρεθεὶς τότε εἰς τὴν Σμύρνην, ἐπῆγεν ἀφ' ἑαυτοῦ του εἰς τὴν φυλακὴν δι' ἀγάπην τοῦ μάρτυρος, καὶ συντρώγων, καὶ συμπίνων, καὶ συνομιλῶν μετ' αὐτοῦ ὡς φιλομάρτυς τὸν ἐπαραθάρρυνε εἰς τὸ μαρτύριον· ἔπειτα ἐκβάλλει τὸν Ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁ κριτής, καὶ δύω καὶ τρεῖς φοραῖς παρέστησεν εἰς ἐξέτασιν, καὶ μήτε μὲ κολακείας, καὶ ὑποσχέσεις πολλῶν χαρισμάτων, μήτε μὲ ἀπειλὰς τιμωριῶν, καὶ βασάνων περισσοτέρων δυνηθεὶς νὰ τὸν μετασαλεύσῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθη ὁ μακάριος, καὶ συνηριθμήθη μὲ τὸν χορὸν τῶν μαρτύρων· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀγοράσαντες οἱ Χριστιανοί, τὸ ἐνεταφίασαν μετὰ παρρησίας καὶ τιμῆς εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου· μετὰ δὲ μίαν ἡμέραν τῆς ταφῆς τοῦ μάρτυρος, ἤτις ἦτον ἡ

Κυριακὴ τοῦ Παραλύτου, ἐγκωμίοις μαρτυρικοῖς ἐτίμησεν αὐτὸν καὶ ὁ τότε παρὼν διδάσκαλος Ἱερόθεος.

Ὁ δὲ θαυμαστὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ Θεὸς ἐτέλεσε διὰ τοῦ μάρτυρος τούτου καὶ θαυμάσια, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν αὐτὸν δοξάσαντα· ἕνας ῥάπτης, ὁποῦ δὲν εἶχεν ἄλλον πόρον ζωῆς, πάρεξ μόνον καὶ μόνον τὸ καθ' ἡμέραν ἐργόχειρόν του, ἐπληγώθη ὁ δυστυχὴς εἰς τὸν μεγάλον δάκτυλον τῆς δεξιᾶς του χειρὸς τόσον, ὁποῦ δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ πιάσῃ οὐδὲ τὴν βελόνην ὑπὲρ τὰς δεκαπέντε ἡμέρας· ὅθεν στενοχωρηθεὶς καὶ ἀπὸ τὸν πόνον τῆς χειρὸς καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς πτωχίας, ἐνθυμήθη τὸν νέον τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα Δῆμον, καὶ ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν τάφον του, καὶ ἐπικαλεσάμενος αὐτὸν μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας, ἤγγισε τὸν πληγωμένον δάκτυλον εἰς τὸν τάφον, καὶ ἐζήτησε μετὰ δακρύων τὴν θεραπείαν του· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς τὸ πρωῒ εὑρέθη ὑγιὴς καὶ οὕτως ἐποίει εἰς τὸ ἑξῆς ἀνεμποδίστως τὴν τέχνην του ἦτον δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου πρὸ τριῶν ἐτῶν πάντῃ ὁλότυφλος καὶ κατὰ τοὺς δύω ὀφθαλμούς, τόσον ὁποῦ μὲ χειραγωγοὺς ἐπήγεναν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὁποῦ ἀλλοῦ ἐβούλετο· αὐτὴ λοιπὸν ἀκούουσα τὴν ὑγείαν ὁποῦ ἔλαβεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἀπὸ τὸν τάφον τοῦ ἁγίου, συνωδεύθη μὲ ἄλλας γυναῖκας, καὶ χειραγωγηθεῖσα παρ' αὐτῶν ἐπῆγεν εἰς τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος, καὶ προσκυνήσασα μετ' εὐλαβείας, ἐζήτησεν ἐκ πίστεως τὴν τοῦ ἁγίου βοήθειαν εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ πάλιν μὲ τὴν χειραγωγίαν τῶν γυναικῶν, ἐγύρισεν εἰς τὸν οἰκόν της· τῷ δὲ πρωὶ ἀφοῦ ἐξύπνησεν ἔλεγεν εἰς τὸν ἄνδρα της ὅτι ἔβλεπεν ὄχι ὅμως τόσον καθαρά· ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς τὴν ὠνείδισε λέγον εἰς αὐτήν, ὅτι ψεύδεται· καὶ διὰ νὰ πιστωθῇ, ἔδειξεν εἰς αὐτὴν τὰ δάκτυλά του, ἐκείνη τὰ ἐμέτρα ὀρθῶς· μὲ ὅλον τοῦτο ἐκεῖνος τὴν ἐμπόδισε, νὰ μὴ τὸ εἰπῇ τινός, ἕως οὗ νὰ βεβαιωθοῦν ἀσφαλέστερα· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐξυπνήσασα, ὢ τοῦ θαύματος! ἔβλεπε πολλὰ καλά, καὶ ἔρραπτε καὶ ἔκαμνε τὰς πλέον λεπτοτέρας ἐργασίας· καὶ πλέον δὲν ἔλαβε καμμίαν βλάβην, ἢ ἐλάττωσιν τὸ φῶς τοῦ ὀφθαλμοῦ της, ἕως ἐσχάτης αὐτῆς ἀναπνοῆς· εἶπον δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὄχι τῶν ὀφθαλμῶν· διατί, ὁ ἕνας ὀφθαλμὸς τῆς γυναικὸς ἔγινεν ὑγιής, ὁ δὲ ἕτερος, ὅστις ἦτον νηπιόθεν διεφθαρμένος ἀπὸ τὰς εὐλογίας, ἔμεινε πάλιν ὡς καὶ πρότερον τυφλός.

Ἄλλος τις Ἰωάννης Ἀσλάνογλους λεγόμενος, ἔχων κεφαλαλγίαν βαρυτάτην, ἡ ὁποία συχνὰ τὸν ἐνοχλοῦσε μὲ πόνους σφοδρούς, εὐθὺς ὁποῦ ἐπικαλέσθη τὸν Ἅγιον εἰς βοήθειαν, ἐλευθερώθη ἀπὸ τὸ πάθος, καὶ πλέον δὲν τὸν ἐνώχλησεν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν ὁποῦ ἔζησε μετὰ ταῦτα χρόνους τριάκοντα πέντε· καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ

κηρύττουν, ὅτι ἐλευθερώθησαν ἀπὸ θερμασίας, καὶ ἄλλας τοιαύτας ἀσθενείας, εὐθὺς ὁποῦ ἐπλησίασαν εἰς τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος, καὶ ἐπεκαλέσθησαν ἐκ πίστεως τὴν ἐκείνου ἀντίληψιν.

Μετὰ δὲ παρέλευσιν καιροῦ ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, ἀνεκομίσθησαν τὰ ἅγια λείψανα τοῦ μάρτυρος τούτου ἀπὸ τὸν τάφον, καὶ εὑρέθησαν πνέοντα τόσην γλυκυτάτην καὶ ἄρρητον εὐωδίαν, εἰς τρόπον ὅτι καὶ τοῦτο τὸ ἄξιον διηγήσεως θαῦμα ἠκολούθησεν· ἕνας ἱερομόναχος ἀπὸ τοὺς ἐφημερίους ὁποῦ ὑπηρέτησαν εἰς τὴν τοιαύτην ἀνακομιδήν, Χῖος τὴν πατρίδα, Ματθαῖος τὸ ὄνομα, ἔτυχε μετὰ ταῦτα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἐν Σμύρνῃ Μπαιζεστένιον. ὅπου Χῖοι πολλοὶ διατρίβουσιν· ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ Χίους ἠσθάνετο μίαν γλυκυτάτην εὐωδίαν, ὁποῦ ἐξήρχετο ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἱερομονάχου, καὶ ἀπὸ τὰ φορέματα· ὅθεν ἀπορήσας ἠρώτησε τὸν ἱερέα, πόθεν ἡ τοσαύτη εὐωδία ἐξέρχεται; ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπεκρίθη, ὅτι τὰ ἅγια λείψανα τοῦ μάρτυρος Δήμου ἀνεκομίσαμεν σήμερον, καὶ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐσυστείλαμεν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐκείνην εὐωδίαν ἔμεινεν εἰς ἐμὲ τούτη ἡ ὀλίγη ὁποῦ αἰσθάνεσαι· διότι τοιουτοτρόπως δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας· οὗ τῷ θείῳ ἐλέει ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν τῆς ἐπουρανίου βασιλείας του διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου μάρτυρος αὐτοῦ Δήμου. Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Ε', τοῦ Νέου Ἱερομάρτυρος Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τοῦ δι' ἀγχόνης μαρτυρήσαντος ἐν αὐτῇ, τὸ ἔτος 1821, *ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πίστεως καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀσιάτου Σουλτάνου Μαχμούτη.*

»Ἐν ἀγχόνῃ κἂν τέθνηκας Πατριάρχα, ὅμως γε ἀεὶ ζῇς ἐν Ἑδέμ τῇ θείᾳ,
»Τῇ δεκάτῃ Πατριάρχης θῦμα γέγον' οὕνεκα Ἔθνους (1).

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο Ε'.

Ἐγεννήθη τῷ 1745 ἐν Δημιτσάνῃ παρὰ Ἰωάννου Ἀγγελοπούλου καὶ Ἀσιμίνας Παναγιωτοπούλου καὶ βαπτισθεὶς ὠνομάσθη Γεώργιος. Παιδευθεὶς δ' ἐν τῇ πατρίδι τὰ ἐγκύκλια παρὰ τοῖς συμπατριώταις αὐτοῦ διδασκάλοις Μελετίῳ ἱερομονάχῳ καὶ Ἀθανασίῳ Ρουσοπούλῳ, εἰκοσαέτης ἤδη (1765)

(1) Τὸν βίον τοῦ ἱερομάρτυρος ἐρανιζόμεθα ἐκ τῶν Βιογραφιῶν τῶν ἐν τοῖς γράμμασι διαπρεψάντων Ἑλλήνων ὑπὸ Σάθα, σελ. 620 δοθεὶς παρὰ τοῦ κ. Δημ. Χ. Δουκάκη ἐκ Καλαμῶν Καθηγητοῦ. Σ. Ε.

ἀπεδήμησε μετὰ τοῦ δευτέρου τῶν διδασκάλων του εἰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ ἐμαθήτευσε δύο σχεδὸν ἔτη παρὰ Δημητρίῳ Βόδᾳ.

Ὕστερον αὐτὸς μὲν ἀπέπλευσεν εἰς Σμύρνην, ὁ δὲ Ρουσόπουλος κατέμεινεν εἰν Ἀθήνας διδάσκων ἐν τῇ ἐκεῖσε σχολῇ μέχρι τῆς ἀποβιώσεώς του (1780).

Ἀφικόμενος εἰς Σμύρνην ὁ Γεώργιος συνῴκησε μετὰ τοῦ ἐκεῖ διαμένοντος θείου του Μιλετίου ἱερομονάχου, ὑπηρετῶν αὐτῷ καὶ ἅμα διακούων καρποφόρως τὰ μαθήματα τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς· ἐντεῦθεν εἰς τὴν μονὴν τῶν Στροφάδων ἐλθών, καὶ τὴν μοναχικὴν ἀσπασάμενος πολιτείαν μετωνομάσθη Γρηγόριος· ἐπ' ὀλίγον δὲ διατρίψας ἐν τῇ μονῇ τῆς νήσου ταύτης μετῆρεν εἰς Πάτμον, καὶ διήκουσε τῶν ἐκεῖ διδασκάλων, γυμναζόμενος περὶ τὴν θεολογίαν καὶ φιλοσοφίαν μετ' ἐπιμελείας ἐνδελεχοῦς.

Ὁ τότε μητροπολίτης Σμύρνης Προκόπιος ὁ Πελοποννήσιος γιγνώσκων τὸν Γρηγόριον ἐκ τῆς προτέρας ἐν Σμύρνῃ διατριβῆς προσεκάλεσεν αὐτὸν ἐκεῖ, διανύσαντα ἤδη τὸ στάδιον τῶν ἐν τῇ Πατμιακῇ σχολῇ σπουδασμάτων, καὶ ἐλθόντα προεχειρίσατο ἀρχιδιάκονον αὐτοῦ.

Ἐπανακάμψας μετ' οὐ πολὺ εἰς Δημιτσάνην, καὶ πολλῶν καὶ καλῶν τῇ πατρίδι γενόμενος πρόξενος, μετὰ ὀλιγοχρόνιον ἐν Πελοποννήσῳ διατριβὴν ἐπανῆλθεν εἰς Σμύρνην, καὶ τῷ 1784 τοῦ μητροπολίτου Προκοπίου προσκληθέντος εἰς τὴν ὕπατον τῆς ὀρθοδοξίας περιωπήν, προεχειρίσθη διάδοχος αὐτοῦ μητροπολίτης Σμύρνης ὁ Γρηγόριος.

Ἐπὶ δεκατρία ἔτη ἰθύνας τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον ὁ ἀείμνηστος οὗτος ἐδικαίωσε πληρέστατα τὴν περὶ αὐτοῦ ἀγαθὴν τῆς Ἐκκλησίας γνώμην. Συνεχῶς ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος προτρέπων τὸ ποίμνιόν του εἰς ἀρετὴν καὶ ἀγάπην, ἐκαλλώπισε τὰς ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀμαυρωθείσας Ἐκκλησίας, καὶ ἐνήργησε πᾶν τὸ συντελοῦν εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῆς ὀρθοδοξίας, καὶ τὴν τοῦ ἐθνισμοῦ ἀναζωπύρησιν.

Τῷ 1797 παραιτηθέντος ἀπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου Γερασίμου Γ'. ψήφῳ κοινῇ καὶ ἀποφάσει συνοδικῇ ἐκλήθη εἰς τὴν περιωπὴν ἐκείνην ὁ Γρηγόριος Πέμπτος τῇ καταριθμήσει καταλεγόμενος.

Ἀμ' ἀνελθὼν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον πολλὰ καὶ ἐθνωφελῆ ἔργα ἐποίησεν ὁ μακάριος. Ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων τὸ σεσαθρωμένον Πατριαρχεῖον, ὑποχρεώσας τοὺς πάντας εἰς βοήθειαν καὶ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος τὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν διεγείρας, συνέστησεν Ἑλληνικὸν τυπογραφεῖον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, καὶ ἐξέδωκε τόμους ὑπὲρ τῆς ἀπαραβάτου διατηρήσεως καὶ φυλακῆς τῆς τῶν ἱερῶν κανόνων ἀκριβείας, ἐδίδασκεν ὀρθοτομῶν ἐπ' Ἐκκλησίας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐκανόνισε τὰ σταυροπηγιακὰ μοναστήρια καταγράψας ἐν τάξει εἰς τὸν κώδικα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ μετὰ ζήλου μεγάλου ἐφρόντιζε πρὸς ἀνέγερσιν καὶ ἀνακαίνισιν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν, ἐξασκῶν δὲ τὴν παρὰ τοῖς κρατοῦσιν ἀγαθὴν περὶ αὐτοῦ ὑπόληψιν εἰργάσθη ἀνενδότως ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, ἀποτρέψας πολλάκις τοὺς κατὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ πολλάκις ἐπικρεμασθέντας κινδύνους.

Ἐκτὸς τούτου ἀπέπεμψε καὶ τοὺς ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἀσκόπως παραμένοντας ἀρχιερεῖς· ἀλλὰ τὸ τελευταῖον μέτρον βαρὺ ἐφάνη καὶ δυσφόρητον εἰς

τούτους, οἵτινες συνωμόσαντες ἐκίνησαν πάντα λίθον κατ' αὐτοῦ, ὅστις τῷ 1799 συκοφαντηθεὶς εἰς τὴν Πύλην, ὡς βίαιος καὶ ἀνίκανος πρὸς διατήρησιν τῆς τῶν λαῶν ὑποταγῆς, ἀπεβλήθη τοῦ θρόνου καὶ ἐξωρίσθη εἰς Ἄθωνα, προσκληθέντος τὸ δεύτερον ἀντ' αὐτοῦ Νεοφύτου Ζ'.

Ἐλθὼν εἰς τὸ Ἁγιώνυμον Ὄρος ἐξελέξατο πρὸς κατοικίαν τὸ μοναστήριον τῶν Ἰβήρων, παροικῶν ἐνίοτε καὶ εἰς τὴν Λαύραν, καὶ ἀπέλαυε πανταχοῦ τῆς φίλης ἐλευθερίας ἀσκητικῶν ἀγώνων. Ἐκήρυττε δὲ συνεχῶς καὶ τὸν θεῖον λόγον ἐπ' ἐκκλησίας, καὶ τὰς ἐνίοτε προτυγχανούσας διαφορὰς ἔν τισι μοναστηρίοις καθησύχαζε, τύπος γινόμενος καὶ ὑπογραμμὸς τοῦ μοναχικοῦ βίου. Συνέγραφε δὲ καὶ ἐμελέτα τοὺς πατέρας, καὶ συνεφιλοσόφει μετὰ τῶν ἐν Ἄθωνι λογίων συμμοναστῶν, καὶ συνηγωνίζετο τοὺς ἀγῶνας τοὺς πνευματικούς, συνεπροσεύχετο συνεκκλησιαζόμενος, καὶ συναγρυπνῶν καὶ συναναμιγνύων τὰ γλυκερὰ τῆς κατανύξεως δάκρυα.

Ἀλλὰ μετὰ ἑξαετῆ ἐν Ἄθωνι ἐξορίαν, παραιτηθέντος τοῦ διαδεχθέντος τὸν Νεόφυτον Καλλινίκου Ε'. ἀνεκλήθη κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1806 εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ Γρηγόριος.

Ἅμα δὲ καταστὰς ἐξέδωκεν ἐγκυκλίους συνιστῶν τὴν μάθησιν καὶ παρορμῶν τοὺς ἁπανταχοῦ χριστιανοὺς εἰς ἵδρυσιν σχολείων, καὶ τὴν καθόλου ὑποστήριξιν τῆς παιδείας· συνεχῶς δ' ἐπεσκέπτετο τὰ ἐν τῇ βασιλευούσῃ παιδευτήρια εὐλογῶν καὶ ἐνισχύων τοὺς διδασκάλους καὶ μαθητάς, καὶ ἐν γένει ἔπραξεν ὁ φιλογενὴς οὗτος ἀνὴρ πᾶν τὸ συντελοῦν εἰς κραταίωσιν τῆς θρησκείας, καὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Ὅταν ὁ Μουσταφᾶς ὁ Βαϊρακτάρης ἐπελθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐξεθρόνισε τὸν ἄρτι ὑπὸ τῶν γενιτσάρων ἀναβιβασθέντα Μουσταφᾶν, ἐνθρονίσας τὸν Σουλτάνον Μαχμούτην, Καλλίνικος Ε', ὁ πρὸ μικροῦ βιαίως παραιτηθεὶς τῆς πατριαρχείας, εὐνοούμενος ὑπὸ τοῦ παντοδυνάμου μεγάλου βεζίρου ἐπέβη τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, καθαιρεθέντος τοῦ Γρηγορίου, ἀδείᾳ τῆς ἐξουσίας μεταβάντος εἰς τὴν νῆσον Πρίγκηπον (1808).

Ἐν τούτοις ὁ Καλλίνικος δεκάμηνον τὰ τῆς ἐκκλησίας ἰθύνας ἐξέπεσε τῆς πατριαρχίας, καὶ ἀντ' αὐτοῦ προεβιβάσθη ὁ ἀπὸ Μιτυλήνης Ἱερεμίας Δ'. Τότε δὲ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ὁ Γρηγόριος διετάχθη ἵνα καὶ πάλιν μεταβῇ εἰς Ἄθωνα.

Μετὰ τὴν παραίτησιν Ἱερεμίου, καὶ τοῦ διαδεχθέντος Κυρίλλου ς', ἐξελέχθη καὶ προσεκλήθη ἐκ τοῦ Ἄθωνος ὁ Γρηγόριος, (19 Ἰανουαρίου 1819). Καὶ ἐπὶ τῆς τρίτης δὲ ταύτης καὶ τελευταίας πατριαρχίας εἰργάσθη ἀνενδότως ὑπὲρ τοῦ ἑλληνισμοῦ ὁ ἀείμνηστος. Καὶ πρῶτον μὲν ἐξέδοτο καὶ δευτέραν ἐγκύκλιον περὶ σχολείων, προτρέπων τοὺς πάντας πρόστε τὴν ἄλλην παιδείαν, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν σπουδὴν τῆς Ἑλληνικῆς. Καὶ αὐτὴν δὲ τὴν φιλοσοφίαν φιλοσόφως σπουδάζειν συνεβούλευε, τὰ κάλλιστα καὶ χρήσιμα εἰς τὸν βίον ἐξ ἑκάστης ἐπιστήμης ἐκλέγοντας, καὶ τὴν πατροπαράδοτον εὐσέβειαν ἀπὸ πάσης ξένης καὶ ψυχοβλαβοῦς διδασκαλίας ἀλώβητον διατηροῦντας. Ἐπὶ τέλους δὲ συνέστησεν ἐν Βυζαντίῳ τὸ Κιβώτιον τοῦ Ἐλέους, πρὸς περίθαλψιν τῶν

ἀπόρων καὶ ἀδυνάτων χριστιανῶν (1). Ἐκραγείσης τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, εἰς ἣν καὶ ὁ ἀοίδιμος οὗτος ἐθνομάρτυς εἰργάσθη μεγάλως, ὑπέστη τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον (10 Ἀπριλίου 1821), καθαγιάσας διὰ τοῦ αἵματός του τὴν ἑλληνικὴν παλιγγενεσίαν, καὶ ἐπισφραγίσας τοὺς διωγμοὺς καὶ καταδιώξεις, ἃς τὸ τουρκοκρατούμενον ἔθνος ἐπὶ τετρακόσια ἔτη πολιτικῶς μὲν ὑπόδουλον, ἐσωτερικῶς δὲ ζῶν, ἐν καρτερίᾳ ἑλληνικῇ καὶ χριστιανικῇ ὑπομονῇ εἶχεν ὑποστῇ.

Τῷ σῶμα τοῦ μακαρίου Γρηγορίου πολλὰς ὑποστὰν κακώσεις ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, τῆς ὁποίας τὰ κύματα φιλανθρωπότερα τῶν ἀνθρωπομόρφων διωκτῶν παρέδωκαν αὐτὸ εἰς χεῖρας φιλίας, ὅπερ εἰς Ρωσσίαν ἀναχθὲν πομποδῶς ἐτάφη.

Ὁ γεραρὸς Κ. Οἰκονόμος ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν τοῦ ἐθνομάρτυρος, ποιήσας καὶ τέσσαρα ἐπιτύμβια, ἐξ ὧν τὸ δεύτερον ἔχει οὕτω.

Τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦτο μὲν
τὸ μνῆμα σηκός· τιμία δ' ὀστέων κόνις·
καλὸς δ' ὁ πότμος· εὐκλεὴς δ' ὁ πᾶς βίος.
Ὁ δ' οὗτος ἔπαινος· ἄφθιτον δ' ἄθλων στέφος.
Στήλη δέ, πατρὶς πτώσεως ὀρθουμένη,
Πίπτοντος αὐτοῦ πρὸς θεοδμήτῳ νεῷ.
Τοιαῦτα δ' ἐντάφι εὐσεβῶν κοινοῦ πατρός,
Οὐκ ὄρφνα σιγῆς, οὐκ ἀμαυρώσει χρόνου,
Πάντη δ' ἀγήρως ἡ ἀρετὴ θηλήσεται.
Δέλτοις τε, κἂν ἄστεσσι, κἂν πόλου πτυχαῖς,
Ψυχαῖσι θ' ἁγναῖς μνῆστις ἐγγεγράψεται.
Καὶ νὺξ ὑμνήσει, χρυσέας τ' ἠοῦς στόμα,
Νότου τε πνοαί, βορρέου τ' εὐρὺ σθένος,
Ἀέννaον μέλψουσι μυρίον κλέος
Τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου μάκαρος.

Συγγράμματα.

— Οἱ περὶ ἱερωσύνης λόγοι Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου μεταφρασθέντες εἰς κοινὴν γλῶσσαν παρὰ Γρηγορίου ἀρχιδιακόνου τοῦ πανιερωτάτου Σμύρνης κυρίου Προκοπίου. Ἐνετίησι 1783.

— Ἐξήγησις τῶν εἰς τὴν ἑξαήμερον ἑνδεκα ὁμιλιῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1807

— Ἠθικὰ Βασιλείου, ἐν Κωνσταντινουπόλει 1807.

(Αἱ δύο αὗται μεταφράσεις τοῦ Γρηγορίου ἀνετυπώθησαν ἐν Ἀθήναις εἰς ἕνα τόμον τῷ 1863 ὑπὸ Μ. Σακκοράφου) (2).

— Διδαχαὶ (ἀνέκδοται).

(1) Ἐκ τῆς βιογραφίας Γρηγορίου Ε'. ὑπὸ * * * Ἐν Ἀθήναις 1854.

(2) Ὁ Μελίρρυτος ἐν χρονολογίᾳ (σελ. 355) ἀναφέρει, ὅτι ὁ ἀοίδιμος ἔγραψεν ἑλληνιστὶ σχόλια εἰς τὰ Ἠθικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, πιθανῶν ὅμως συγχέει τὴν παράφρασιν τῶν Ἠθικῶν τοῦ Βασιλείου, πρὸς τὸ ὁμώνυμον σύγγραμμα τοῦ Σταγειρίτου.

Προτροπῇ καὶ δαπάνῃ αὐτοῦ ἐξεδόθησαν διάφορα κοινωφελῆ συγγράμματα· Ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ἀοιδίμου Γεώργιος Ἀγγελόπουλος, ἴλαρχος τοῦ ἱππικοῦ, φιλοπόνως συνήθροισε καὶ εἰς δύο τόμους ἐξέδοτο τὰ ἐπὶ τῶν πατριαρχιῶν τοῦ ἀειμνήστου θείου του ἐκδοθέντα πατριαρχικὰ ἔγγραφα, προσθεὶς καὶ πάντα τ' ἀφορῶντα τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαντοῦ μακαρίου ἐθνομάρτυρος (1).

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ

Βασιλεὺς παράνομος τὸν κλεινόν, κρεμᾷ Πατριάρχην, ἐν τῷ ξύλῳ παραφρονῶν, Βασιλεὺς δὲ πάλιν, φιλευσεβὴς δὲ τοῦτον, δεχόμενος κηδεύει, εἰς γῆν ὀρθόδοξον.

Τῆς Πελοποννήσου θεῖος βλαστός, καὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὁ θησαυρός, καὶ τοῦ Πανελληνίου, τὸ καύχημα τὸ μέγα, Πατριαρχῶν τὸ κλέος, νέε Γρηγόριε.

Δεῦτε εὐφημήσωμεν οἱ λαοί, τὸν θεῖον ποιμένα, καὶ ὑπέρμαχον τῶν πιστῶν, τὸν ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους, καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας, ἐν ξύλῳ ἡττηθέντα, ὡς ὁ Δεσπότης Χριστός.

Τὸν φωστῆρα πάντες τὸν φαεινόν, τὸν ἐκ Δημητσάνης, ἀπαστράψαντα αἰσθητῶς, ποιμένων τὴν δόξαν, καὶ κλέος τῶν Μαρτύρων, Γρηγόριον τὸν νέον, ὕμνοις τιμήσωμεν.

Τὸν Ἱερομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ Πανελληνίου, ἀπροσμάχητον βοηθόν, φύλακα καὶ ρύστην, τῶν ἐπικαλουμένων, Γρηγόριον τὸν νέον πάντες ὑμνήσωμεν.

Τοῖς Ἱερομάρτυσι καὶ σεπτοῖς, θείοις Ἱεράρχαις, συγχορεύων ἐν Οὐρανοῖς, Γρηγόριε μάκαρ, ὁσίοις καὶ δικαίοις, καὶ πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἡμῶν μνημόνευε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΝΤΙΠΑ ἐπισκόπου Περγάμου.

«Ταύρῳ παλαίεις, καλλιμάρτυς Ἀντίπα,
»Ὃς σὲ φλογίζειν, οὐ κερατίζειν ἔχει.
»Χάλκεον ἐνδεκάτῃ βληθεὶς φλέγῃ, Ἀντίπα, εἰς βοῦν.

(1) Τοῦ ἱερομάρτυρος τούτου ὑπάρχει Βίος καὶ Ἀκολουθία εἰς χωριστὴν φυλλάδα, τυπωθεῖσα ἐν Πάτραις ὑπὸ Α. Σ. Ἀγαπητοῦ τῷ 1871. Τὸ δὲ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον εὑρίσκεται εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν τῆς Εὐαγγελιστρίας τεθησαυρισμένον εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ Νάρθηκος. Σ. Ε.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δομετιανοῦ ἐν ἔτει πγ' (83), (1) σύγχρονος γενόμενος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· ὅτε δηλαδὴ καὶ ὁ Θεολόγος καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἦτο εἰς τὴν Πάτμον ἐξόριστος, καθὼς περὶ αὐτοῦ γράφει ὁ ἴδιος εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, μάρτυρα πιστὸν ὀνομάζων αὐτόν. Οὗτος γάρ φησιν ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Χριστοῦ λέγοντος πρὸς τὸν ἄγγελον τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας. «Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις, ἐν αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς »μου ὁ πιστός, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου κατοικεῖ ὁ Σατανᾶς». (Ἀποκάλ. β'. 13). Οὗτος λοιπὸν ἐχειροτονήθη ἀπὸ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους ἐπίσκοπος τῆς Περγάμου. Ὤν δὲ εἰς ἡλικίαν πολλὰ γεροντικήν, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς ἐν Περγάμῳ εἰδωλολάτρας, διότι ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς οἱ δαίμονες τοὺς ὁποίους ἐλάτρευον καὶ εἶπον, ὅτι δὲν δύνανται νὰ κατοικῶσιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, οὔτε νὰ δέχωνται τὰς θυσίας των,ἐπειδὴ καὶ τοὺς διώκει ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Ἀντίπας. Ἐφέρθη λοιπὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα ὁ ἅγιος· ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐσπούδαζε νὰ πείσῃ αὐτόν, ὅτι τὰ παλαιότερα, αὐτὰ εἶναι καὶ τιμιώτερα, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ μὲν τῶν Ἑλλήνων θρησκεία ὡς παλαιὰ καὶ αὐξηθεῖσα μὲ πολλοὺς χρόνους, εἶναι τιμιωτέρα, ἡ δὲ τῶν χριστιανῶν πίστις ἐπειδὴ ἤρχισεν εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους, ἐδέχθη ἀπὸ ὀλίγους ἀνθρώπους, διὰ τοῦτο εἶναι καὶ ἀτιμωτέρα. Εἰς τοῦτον τὸν λόγον ἀνταπεκρίθη ὁ ἅγιος προσφυέστατα, φέρων εἰς ἀπόδειξιν τὴν ἱστορίαν τοῦ Κάϊν· διότι καθὼς ὁ ἀδελφοκτόνος Κάϊν μισεῖται καὶ ἀποστρέφεται ἀπὸ ὅλους τοὺς μετὰ ταῦτα ἀνθρώπους, ἂν καὶ αὐτὸς εἶναι παλαιότερος εἰς τοὺς χρόνους, οὕτω καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων ἀσέβεια εἶναι μισητὴ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χριστιανούς, ἂν καὶ εἶναι κατὰ τοὺς χρόνους παλαιοτέρα.

Τοῦτον τὸν λόγον ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ Ἕλληνες ἀνάψαντες ἀπὸ τὸν θυμόν, ἔβαλον τὸν ἅγιον εἰς χάλκινον βοῦν, ὁ ὁποῖος ἦτο πεπυρακτωμένος· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ὁ ἅγιος, πολλὰ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐδοξολόγησε δύναμιν, εὐχαριστήσας διότι ἠξιώθη νὰ πάθῃ διὰ τὴν ἀγάπην του. Ἐπρόσθεσε δὲ ἀκόμη καὶ ταύτην τὴν παράκλησιν πρὸς τὸν Θεόν· ὅτι ὅστις ἐνθυμεῖται τὸ ὄνομά του, αὐτὸς νὰ φυλάττηται ἀνώτερος καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ἀσθενείας καὶ τὰ πάθη, μάλιστα δὲ ἀπὸ τὸν ἀνυπόφορον πόνον τῶν ὀδόντων. Εὐχήθη δὲ νὰ λάβωσι συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν των, καὶ νὰ εὕρωσιν ἐξιλασμὸν παρὰ Θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ὅσοι ἑορτάζουσι τὴν μνήμην του. Ἐπιτυχὼν λοιπὸν τῆς αἰ-

(1) Εἰς τὴν τοῦ Νικοδήμου ἔκδοσιν ἐσφαλμένος καὶ ὡς ἐκ παραδρομῆς, φαίνεται, ὑπάρχει Διοκλητιανοῦ ἀντὶ Δομετιανοῦ. Σ. Ε.

τήσεως ταύτης παρὰ Κυρίου, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησε. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Περγάμου, ὅπου καὶ ἀναβλύζει μῦρα καὶ ἰατρείας πάντοτε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν σεπτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πλησίον εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΑΝΤΙΠΑ ΥΠΟ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΙΤΟΥ

διὰ τοὺς βουλομένους ἑορτάζειν τὸν ἅγιον διὰ τὴν ἀφόρητον ὀδύνην τῶν ὀδόντων.
Ἂς ψάλλωσι πρῶτον τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ τροπάρια, ποιοῦντες αὐτὰ Δ', εἶτα ἂς ψάλλωσι καὶ τὰ παρόντα.

Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσιν.

Φιλεόρτων συστήματα, πανδημεὶ νῦν συνδράμετε, καὶ λαμπρὰν πανήγυριν συγκροτήσατε· ἰδοὺ γὰρ πάντας ἐκάλεσεν, Ἀντίπας ὁ ἔνδοξος, ἱεράρχης τοῦ Χριστοῦ, καὶ πιστὸς ἐν τοῖς μάρτυσι, παραθέμενος, ὡς κοινὴν εὐωχίαν ἀριστείας, τὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ ἰαμάτων τὰς χάριτας. *Δίς.*

Καὶ τῷ θρόνῳ διάδοχος, καὶ τῷ τρόπῳ συμμέτοχος, Ἀποστόλων γέγονας ἱερώτατε· καὶ ἀθλητὴς ἐννομώτατος, Χριστοῦ πανσεβάσμιε, καὶ ποιμὴν ἀληθινός, τῆς Περγάμου καὶ πρόεδρος· ὅθεν ἅπαντες, κατὰ χρέος τελοῦμέν σου τὴν μνήμην, τὸν Σωτῆρα εὐφημοῦντες, τὸν σὲ ἀξίως δοξάσαντα.

Τῷ ἀΰλῳ σου πνεύματι, ἱεράρχα σεβάσμιε, μακαρίων πνεύματα συναγάλλονται· ἡμεῖς δὲ χάριν ἰάσεων, τῶν σῶν οἱ λαμβάνοντες, καὶ ὀδόντων ἀλγεινῆς, ἀσθενείας λυτρούμενοι, ταῖς πρεσβείαις σου, ψυχικῶς ἀγαλλόμεθα Ἀντίπα, καὶ τὴν μνήμην σου τὴν θείαν, περιχαρῶς ἑορτάζομεν.

Δόξα, Ἦχος πλ. β'.

Σήμερον ὡς ἔαρ νοητόν, τῷ αἰσθητῷ ἔαρι συνεξέλαμψε, τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀντίπα ἡ σεβάσμιος πανήγυρις. Δεῦτε οὖν φιλέορτοι, ἐκ λογικῶν λειμώνων, ἄνθη ποικίλα δρεψάμενοι, στέφανον ἡδύπνοον αὐτῷ προσοίσωμεν λέγοντες· χαίροις ὁ τοῖς χρόνοις καὶ τοῖς ἔργοις ἀναφανεὶς ἰσαπόστολος, καὶ τοῦ ἐπιστηθίου Ἰωάννου λαμπρότατον ἀπεικόνισμα· χαίροις ὁ μαρτυρηθεὶς παρὰ Χριστοῦ, μάρτυς πιστός τε καὶ γνήσιος· χαίροις ὁ τῆς Περγάμου φωστήρ, τῆς μικρᾶς Ἀσίας τὸ κλέος, καὶ τῆς οἰκουμένης ἁπάσης πρεσβευτὴς δραστικώτατος. Καὶ νῦν ἐν οὐρανοῖς, τῷ θρόνῳ παριστάμενος τῆς ἁγίας Τριάδος, αἴτησαι πρεσβείαις σου ὀδόντων ἀφορήτου ὀδύνης λυτροῦσθαι ἡμᾶς, τοὺς ἐκ πόθου εὐφημοῦντας τὴ μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Τίς μὴ μακαρίσει σε.

Ἀναγνώσματα τὸ «Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων»· τὸ «Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι» καὶ τὸ «Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι.»

Εἰς τὴν Λιτὴν ἦχος ἀ.

Ἀ'γάλλου ἐν Κυρίῳ πόλις ἡ τῆς Περγάμου· ἀπόδυσαι τὸν πενθήρη σάκκον, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περίζωσαι· εἰ γὰρ καὶ θρόνος τοῦ Σατανᾶ, γεγένησαι πρότερον κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ τὸ σκότος εἰσέτι φέρεις τῆς ἀσεβείας· ἀλλ' ἰδοὺ καὶ πολιοῦχον πλουτεῖς θαυμαστόν, Ἀντίπαν τὸν λαμπρὸν ἱεράρχην καὶ μάρτυρα, ἀντίπαλον τῆς ἀσεβείας, καὶ τῆς εὐσεβείας ὑπέρμαχον· ἰατρὸν ἀδάπανον ψυχῶν τε καὶ σωμάτων, καὶ ἐξαιρέτως τῆς τῶν ὀδόντων δριμείας ὀδύνης· καὶ ᾄδει πρεσβεύοντα τῷ Κυρίῳ ἐλεηθῆναι τὰς ψυχάς, τῶν ἐν πίστει τελούντων αὐτοῦ τὴν πανήγυριν.

Ἦχος β'.

Τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας, τὴν τελεσιουργὸν τὸ πρὶν κληρωσάμενος δύναμιν, Ἀντίπα θεομαρτύρητε, ψήφοις τοῦ πρώτου Ἱεράρχου Χριστοῦ, καὶ χειρῶν ἐπιθέσει τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων, ἐν ὑλαίοις συμβόλοις, ἀνθρωποπρεπῶς αὐτῷ ἐπὶ γῆς ἱερούργησας· νῦν δὲ τῆς ὕλης λυθείς, τῆς Οὐρανίου ἱεραρχίας, τὴν ὑπερκόσμιον ἐνέργειαν εἴληφας, ἐν πρώτῃ μετουσίᾳ τῆς γνώσεως, δι' ἀκραιφνοῦς καὶ ἀΰλου νοός, ἀγγελοπρεπῶς λειτουργῶν τῷ τελετάρχῃ Ἰησοῦ· ᾧ καὶ πρεσβεύεις ἀδιαλείπτως, δωρηθῆναι εἰρήνην τῷ κόσμῳ καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος. *Ἦχος γ'.*

Ἡ τοῦ ἁγίου Πνεύματος παντοδύναμος χάρις, εὑροῦσα τὴν ἱεράν σου ψυχήν, ἱεράρχα Ἀντίπα, πρὸς ἔλεον τῶν ἀδελφῶν, καὶ συμπάθειαν ῥέπουσαν, τὴν χάριν τῶν ἰαμάτων δαψιλῆ σοι ἐχαρίσατο· ἵνα καὶ τὸν ἔλεον τοῖς δεομένοις, ἀφθονώτερον ἐπιδείξῃς· δι' ἧς πάθη ποικίλα θεραπεύεις ἑκάστοτε, καὶ ἐξαιρέτως τῆς τῶν ὀδόντων ὀδύνης, ἀπαλλάττεις τοὺς πάσχοντας, καὶ πρεσβεύεις ἐκτενῶς τῷ Κυρίῳ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα, ἦχος δ'.

Ἐ'κκαθάρας σου τὸν νοῦν πάσης ὑλικῆς προσπαθείας, Ἀντίπα Θεσπέσιε· τὴν δὲ ψυχὴν ἡδυπαθείας, καὶ τὸ σῶμα τῆς ἐμπαθείας, κατοικητήριον γέγονας· τοῦ ἀκενώτου μύρου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐν γῇ κενωθέντος δι' ἀγαθότητα, καὶ τὸν κόσμον εὐωδιάσαντος· ὅθεν καὶ μετὰ θάνατον, μῦρα βλύζειν κατηξιώθης, ἐκ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἁγίου Λειψάνου σου· σύμβολον δὲ τοῦτο καὶ τεκμήριον ἐναργέστατον, τῆς ἀκραιφνοῦς ἁγνείας καὶ παρθενίας ὑπάρχει· ἧς κοι ἡμᾶς μετασχεῖν καταξίωσον, ταῖς πρὸς Κύριον πρεσβείαις σου. *Καὶ νῦν.*

Ἐκ παντοίων κινδύνων. Εἰς τὸν στίχον στιχηρὰ Προσόμοια.

Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς

Χαίροις ὁ ἱεράρχης Χριστοῦ, ὁ τῆς Περγάμου, φαεινότατος πρόεδρος· ἡ στήλη θεοσοφίας, διδασκαλίας πηγή, νεκταρῶδες νάμα ἡ προχέουσα· ποιμὴν θεοπρόβλητε, ὁ σκηνώσας τὸ ποίμνιον, εἰς τόπον χλόης, πρακτικῆς καὶ εἰς ὕδατα, θείας γνώσεως, διαθρέψας ἀοίδιμε. Αἴτησαι ἐκτενέστερον, Ἀντίπα τὸν Κύριον, τῶν ὀφλημάτων τὴν λύσιν, καὶ τῶν ὀδόντων τὴν ἴασιν, ἡμῖν δωρηθῆναι, τοῖς ἐν πίστει ἐκτελοῦσι τὴν θείαν μνήμην σου.

Στιχ. Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν.

Χαίροις ὁ πιστὸς μάρτυς Χριστοῦ, τῆς συμπαθείας, ὁ κρουνὸς ὁ ἀέναος· ἐλέους ἄφθονον ῥεῖθρον· τῶν ἱερῶν ἀρετῶν, τὸ τερπνὸν καὶ

Θεῖον ἐνδιαίτημα· ἰάσεων πέλαγος· πλημμυροῦν τοῖς προστρέχουσι, σεπτῷ ναῷ σου. Ἀποστόλων ὁ σύγχρονος, καὶ ἐφάμιλλος, γεγονὼς ἱερώτατε· αἴτησαι ἐκτενέστερον, Ἀντίπα τὸν Κύριον, τῶν ὀφλημάτων τὴν λύσιν, καὶ τῶν ὀδόντων τὴν ἴασιν, ἡμῖν δωρηθῆναι, τοῖς ἐν πίστει ἐκτελοῦσι τὴν θείαν μνήμην σου. Σοὶ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην.

Χαίροις ὁ μυροῤῥόας Χριστοῦ, μῦρα εὐώδη, ὁ ἐκβλύζων σῆς κόνεως, καὶ τούτοις πᾶσαν μυρίζων, τὴν Ἐκκλησίαν Θεοῦ, ροαῖς πανευόσμοις τῶν χαρίτων σου, δυσώδη παθήματα, τῶν ὀδόντων ἰώμενος, καὶ θεραπεύων, τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, τῶν ἐκ πόθου σοι, προστρεχόντων καὶ πίστεως· μύρισον οὖν τοῖς μύροις σου, ἡμᾶς τοὺς τιμῶντάς σε, μεμυρισμένοις ἐν ὕμνοις, καὶ δυσωδίαν ἀπέλασον, κακίας ἁπάσης, ἀρετῶν δὲ εὐωδίας ἅπαντας πλήρωσον. *Δόξα, Ἦχος πλ. δ΄.*

Δεῦτε φιλομάρτυρες πάντες πνευματικὴν χορείαν στησάμενοι, Ἀντίπαν τὸν θερμαρτύρητον μακαρίσωμεν· τὴν πλήρη φρονήσεως πολιάν· τὸν πιστὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ· τὸν πύργον τῆς εὐσεβείας, καὶ τῆς ἐν Περγάμῳ Ἐκκλησίας τὸν φαεινότατον ἀστέρα· οὗτος γὰρ ἀποστολικοῖς ἠγλαϊσμένος χαρίσμασι, καὶ τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν ἐνδεδυμένος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, κατὰ τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων τὸ κράτος ἐκτήσατο, καὶ ταῦτα πόρρω τῆς Περγάμου ἐδίωξεν· ἀποκτανθεὶς δὲ διὰ Κύριον, χάριν ἐξαίρετον εἴληφε, τὰς ἀλγηδόνας ἰατρεύειν τῶν ὀδόντων, τῶν μετὰ πίστεως ἐπικαλουμένων αὐτόν, καὶ τελούντων ἐκ πόθου, τὴν ἱερὰν αὐτοῦ ἄθλησιν.

Καὶ νῦν, Δέσποινα πρόσδεξαι.

Ἀπολυτίκιον ἦχος ά. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Μυροβλήτην τὸν θεῖον, καὶ μαρτύρων τὸν σύναθλον, τὸν πανευκλεῆ ἱεράρχην καὶ Περγάμου τὸν πρόεδρον, τιμήσωμεν Ἀντίπαν οἱ πιστοί, ὡς τάχιστον καὶ μέγαν ἰατρόν, τῆς δεινῆς ὀδόντων νόσου καὶ πρὸς αὐτόν, ἀπὸ ψυχῆς βοήσωμεν. *Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ. Δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι. Δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.*

Δόξα ἕτερον, ἦχος Δ΄. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τὸν ἰσαπόστολον Χριστοῦ Ἱεράρχην, καὶ ἀθλητὴν παναληθῆ τοῦ Σωτῆρος καὶ ἰατρὸν πανάριστον τῶν νόσων ἐν ᾠδαῖς, ἅπαντες τιμήσωμεν, πρὸς αὐτὸν ἐκβοῶντες· πρόφθασον καὶ λύτρωσαι, τῆς ὀδόντων ὀδύνης, τῆς ἀφορήτου ἵνα σε ἀεί, ὡς εὐεργέτην Ἀντίπα γεραίρωμεν.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον. Μετὰ τὴν ά. Στιχολογίαν Κάθισμα ἦχος ά,

Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ὡς ἥλιος λαμπρός, ὡς ἀστὴρ ἑωσφόρος, ἡ μνήμη σου σοφέ, ἱεράρχα, Ἀντίπα, ἐπέλαμψε τοῖς πέρασι, καὶ πιστῶν κατεφώτισε, τὴν διάνοιαν, ταῖς τῶν θαυμάτων ἀκτῖσι· καὶ κατηύφρανε, τῶν σὲ τιμώντων ἐκ πόθου, καρδίας ἀοίδιμε. *Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον.*

Μαρία ἡ τὰς τρεῖς ἀνηκούστους ἑνώσεις, ἑνώσασα φρικτῶς. Παρθενίαν καὶ τόκον, Θεόν τε καὶ τὸν ἄνθρωπον, πίστιν τε καὶ πιστεύουσαν τοῖς φρικώδεσι, τούτοις καρδίαν ἀνθρώπου, ἡμᾶς ἕνωσον, τῇ τοῦ Υἱοῦ σου ἀγάπῃ, καὶ σῶσον Πανύμνητε.

Μετὰ τὴν β'. Στιχολογίαν κάθισμ. ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Θαυμαστὸν ὡς ἀληθῶς, κλέος σοι Μάρτυς προξενεῖ, ὃν ἐξεῖπε περὶ σοῦ Λόγος Χριστὸς ὁ Βασιλεύς, ἀνακηρύττων σε Μάρτυρα στεφηφόρον, βαστάσαντα αὐτοῦ θεῖον ὄνομα, ὁ θρόνος Σατανᾶ ὅπου ἵστατο, καὶ δι' αὐτὸν στερρῶς ἀποκτανθέντα, Ἀντίπα Θερμαρτύρητε· ὅθεν σε πάντες, ἀνευφημοῦμεν, ἱεροῖς μελῳδήμασιν. *Δόξα τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.*

Ἀπειρόγαμε Ἁγνή, πῶς συλλαμβάνεις ἐν γαστρί, τὸν ἁπάντων τὴν πνοήν, περιλαμβάνοντα χερσί; φράσον ἡμῖν τὸν λόγον τοῦ μυστηρίου σου. Πανάληθές ἐστι τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε καὶ παῦσαι ἐρευνῶν τὸ ἀκατάληπτον, ὕψος καὶ βάθος μῆκος καὶ πλάτος, τῆς ἀπορρήτου λοχείας μου· νικᾷ γὰρ τοῦτο, ἔννοιαν πᾶσαν, τῶν βροτῶν καὶ Ἀγγέλων.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον κάθισμα. ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐξ ἑώας ἔλαμψας, Μάρτυς Ἀντίπα, καὶ τὴν Κτίσιν ἅπασαν, καταφωτίξεις νοητῶς, βολαῖς τῶν θείων θαυμάτων σου, καὶ ἰαμάτων ταῖς χάρισιν ἔνδοξε. *Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.*

Ἐπληγώθην πάθεσιν, ἰάτρευσόν με, ἐν κακοῖς ἀπόλλυμαι, σῶσόν με Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, ἡ τὸν Σωτῆρα κυήσασα, καὶ ἰατῆρα τῶν νόσων Πανύμνητε. *Οἱ ἀναβαθμοὶ τὸ ά. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἦχου Προκείμενον.*

Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν.

Στίχ. Οἱ ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην, Εὐαγγέλιον ζήτει τοῦ Χρυσοστόμου· ὁ Ν. Δόξα, ταῖς τοῦ Ἱεράρχου. Καὶ νῦν, Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Ἐλέησόν με ὁ Θεός, ἦχος πλ. β'.

Ἱερομάρτυς Ἀντίπα, σὺ κοινωνὸς ἐπὶ γῆς τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ, χρηματίσας τὸν πρότερον, εἰκότως καὶ τῆς δόξης νῦν ἐν Οὐρανοῖς, αὐτῷ συμμέτοχος γέγονας, καὶ τῇ ἀρχιφώτῳ Θεότητι τῇ ἐν Τριάδι γνωριζομένῃ, ἀμέσως παρίστασαι· διό σου δεόμεθα, κοινωνοὺς τῆς σῆς δόξης, καὶ ἡμᾶς γενέσθαι ἀξίωσον, τοὺς ἐκ πόθου τελοῦντας, τὴν ἐτήσιον μνήμην σου. *Κοντάκιον πρὸς τό, Τῇ ὑπερμάχῳ.*

Τὸν Ἱεράρχην καὶ κλεινὸν Μεγαλομάρτυρα, τὸν πολιοῦχον τῆς Περγά, μου τὸν πανάριστον, καὶ ἐχθροῦ κοινοῦ ἀντίπαλον τὸν Ἀντίπαν, κατὰ χρέος εὐφημήσωμεν ἐν ᾄσμασιν, ὡς τοὺς πάσχοντας ὀδόντας θεραπεύοντα πόθῳ κράζοντες, χαίροις Πάτερ τρισόλβιε.

Ἕτερον. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Θείαν χάριν εἴληφας, παρὰ Χριστοῦ Ἱεράρχα, θεραπεύειν ἅπασαν, τὴν τῶν ὀδόντων ὀδύνην· ὅθεν μοι, τῷ σῷ οἰκέτῃ ταύτης μετάδος, πάσχοντι, καὶ κεκμηκότι ταῖς ἀλγηδόσιν, ἵνα κράζω σεσωσμένος, χαίροις Ἀντίπα, πιστῶν ἀγαλλίαμα. *Ὁ Οἶκος.*

Τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται τὰ ἑαυτοῦ χαρίσματα, ὥσπερ Ἀρτεμίῳ τὴν χάριν τῆς ἰάσεως, τῆς κήλης τῶν διδύμων ἐχαρίσατο, καὶ Χαραλάμπει τῆς ἀσθενείας τοῦ λοιμοῦ. Μοδέστῳ δέ, τὴν τῶν ζώων φυλακὴν ἐπρυτάνευσε, καὶ Τρύφωνι τὴν τῶν κήπων, καὶ Στυλιανῷ τὴν τῶν παίδων. Οὕτω καὶ σοί, τὴν θεραπείαν τῆς ἀφορήτου τῶν ὀδόντων ὀδύνης ἐχαρίσατο, Ἀντίπα Θερμαρτύρητε· ὅθεν οἱ

πάσχοντες, τὸ σὸν μόνον ἐπικαλούμενοι ὄνομα, σωτῆρα καὶ ἰατρὸν τῆς ὀδονταλγίας εὑρίσκουσιν ὀξύν τε καὶ ἄμισθον, καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ Ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, περιβόητος ἐγένου τοῖς θαύμασι, καὶ τῆς τῶν πιστῶν γλώσσης ἡδὺ ὑπάρχεις ἐντρύφημα, ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς γεραιρόντων τὴν μνήμην σου, καὶ πόθῳ ἀνακραζόντων σοι, χαίροις Ἀντίπα πιστῶν ἀγαλλίαμα. Ἐξαποστειλάριον, Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Μεγάλως σε ἐδόξασεν, ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Κύριος, Ἀντίπα Ἱερομάρτυς, κρήνην τὸ σῶμα σου δείξας, μύρου εὐώδους ἔνδοξε, ὅπερ βλύζον ἀένναον, πάθη ψυχῆς καὶ σώματος, τῶν ἀδιστάκτῳ καρδίᾳ, σοὶ προστρεχόντων ἰᾶται. Θεοτοκίον.

Μαρία ὁ χρυσόπλοκος, τῆς Θεότητος θάλαμος, εὐγένεια βροτῶν γένους, ἡ κοσμήσασα Κόσμου, τὴν ἀκοσμίαν κόσμησον, τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄκοσμον, τῆς ἐκ πόθου καὶ πίστεως, κοσμούσης σε ἐν εὐκόσμοις, ὑμνολογίαις Παρθένε.

Εἰς τοὺς Αἴνους ἱστῶμεν Στίχ. δ'. καὶ ψάλλομεν

Στιχηρὰ Προσόμοια, Ἦχος α'. τῶν Οὐρανίων ταγμάτων.

Τοῦ Ἱεράρχου Ἀντίπα, δεῦτε συνέλθωμεν, ἐν τῷ ναῷ τῷ θείῳ, καὶ αὐτοῦ τὴν Εἰκόνα, τὴν πάνσεπτον σὺν φόβῳ, καὶ χαρμονῇ, προσκυνήσωμεν ἅπαντες, καθικετεύοντες τοῦτον πάσης ὀργῆς, καὶ ἀνάγκης ἡμᾶς ρύεσθαι.

Θυσίαν πρότερον μάκαρ τῷ Παντοκράτορι, τὴν μυστικὴν προσάγων, ὥσπερ θύτης Κυρίου, ὕστερον θυσίαν καὶ λογικόν, ὁλοκαύτωμα Ἅγιε, σαυτὸν προσήγαγες τούτῳ διὰ πυρός, ὥσπερ Μάρτυς ἐννομώτατος.

Πλουσίαν χάριν τρισμάκαρ, Ἀντίπα εἴληφας, παρὰ Χριστοῦ τὰς νόσους, τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων, ἰᾶσθαι καὶ ἐξόχως, τὰ ἀλγεινά, τῶν ὀδόντων παθήματα· διὸ θεράπευσον Ἅγιε καὶ ἡμᾶς, τοὺς κατ' ἄμφω δεινῶς πάσχοντας.

Τοῖς Ἀποστόλοις συνήφθης, ὡς Ἰσαπόστολος, τοῖς Μάρτυσιν ὡς Μάρτυς, Ἱεράρχαις τε πᾶσιν, Ἀντίπα Θεοφόρε, ὡς εὐκλεής, Ἱεράρχης καὶ ἔνθεος, καὶ τὸν Χριστὸν ἱκετεύεις ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἐκ πόθου εὐφημούντων σε. Δόξα, ἦχος πλ. ά.

Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ᾀσμάτων, χορεύσωμεν τῷ πνεύματι, καὶ κροτήσωμεν εὐφραινόμενοι, ἐν τῇ πανδήμῳ πανηγύρει τοῦ Ἱεράρχου Χριστοῦ. Ἱερεῖς καὶ Ἄρχοντες συντρεχέτωσαν, καὶ τὸ τῶν θαυμάτων δεξάμενον τὴν χάριν, καὶ ταῦτα τοῖς χρῄζουσιν ἐκχέοντα ποταμηδόν, ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς εὐφημείτωσαν, οἱ πένητες τὸν βοηθόν, οἱ δαιμονῶντες τὸν ῥύστην, οἱ ἐν συμφοραῖς τὸν σωτῆρα, οἱ νοσοῦντες τὸν ἰατρόν, οἱ ὀδονταλγοῦντες τὴν θεραπείαν, οἱ πλημμελοῦντες τὸν θερμὸν πρέσβυν, οἱ ὁδοιπόροι τὸν συνοδίτην, οἱ πάντες τὸν πάντα πᾶσι γινόμενον, μέγιστον Ἱεράρχην, ἐγκωμιάζοντες οὕτως εἴπομεν: Ἀντίπα Ἰσαπόστολε, μεσίτευσον ὑπὲρ ἡμῶν, πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Δεσπότην, καὶ ῥῦσαι κολάσεως ταῖς ἱκεσίαις σου.

Καὶ νῦν. Μακαρίζομέν σε. Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις. Εἰς τὴν Λειτουργίαν Τυπικά, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἁγίου Ὠδὴ γ'. καὶ ς'. Ἀ-

πόστολον ζήτει Κυριακῇ μετὰ τὰ Φῶτα. Ἀδελφοὶ ἑνὶ ἑκάστῳ ἡμῶν. Εὐαγγέλιον ζήτει Φεβρουαρίου ιά. τοῦ ἁγίου Βλασίου.

Μεγαλυνάρια.

Ἔχει τὸ σὸν πνεῦμα ὁ Οὐρανός, σῶμα δὲ τὸ θεῖον, ἐν Περγάμῳ τῇ θαυμαστῇ, πόλει καλουμένῃ, βλύζον ἄφθονα μῦρα, καὶ θαύματα πηγάζον, Ἀντίπα μέγιστε.

Ὁ Περγάμου πρόεδρος καὶ φρουρός, καὶ τῆς εὐσεβείας, Θεορρήμων ὑφηγητής, ὁ τῶν Ἀποστόλων ὁμόχρονος καὶ σύμπνους, τιμάσθω μοι Ἀντίπα ὁ ἱεροάθλος.

Τὸν ἐν χαλκουργήματι Ἀθλητήν, πυρώδει βληθέντα, δι' ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὀδοντοσώστην Ἀντίπαν τὸν Περγάμου, ποιμένα πόθῳ πάντες ἀνευφημήσωμεν.

Ἔχοντες Εἰκόνα σου τὴν σεπτήν, Ἀντίπα τρισμάκαρ, ὡς προπύργιον ὀχυρόν, προσφεύγομεν ταύτῃ ἐν πᾶσι τοῖς κινδύνοις, καὶ πόνου τῶν ὀδόντων ἀπολυτρούμεθα.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΤΡΥΦΑΙΝΗΣ τῆς ἐν Κυζίκῳ.

»Χωρίζεται Τρύφαινα σαρκὸς πηλίνης,
»Ἡ πηλὸν αὐτῆς τὰς τρυφὰς ἡγουμένη.

Ὁ ὅσιος ΦΑΡΜΟΥΘΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἐξῆλθε Φαρμούθιος ἐκ τῶν ἐνθάδε.
»Φαρμουθὶ μηνί, δῆλον ὡς Ἀπριλίῳ.

Ταῖς τῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ἐπισκόπου Παρίου.

»Χαίρων τελεῦτα, Βασίλειε τρισμάκαρ,
»Ἐκεῖ γὰρ ἦξις, οὗ χαρᾶς πλησθῇς ὅσης.
»Δωδεκάτῃ Βασίλειε ταφήϊα δύσσαο νεκρός.

Οὗτος ὁ ἅγιος Βασίλειος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δυσσεβῶν εἰκονομάχων, διὰ δὲ τὴν ὑπερβολικὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἔνθεον ζωήν του, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Παρίου. Μὴ θελήσας δὲ νὰ συμφωνήσῃ εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, καὶ νὰ ὑπογράψῃ εἰς τὴν ἀθέτησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, διῆλθεν ὁ ἀοίδιμος ὅλην τὴν ζωήν του μὲ θλίψεις, μὲ διωγμούς, καὶ μὲ στενοχωρίας, μεταβαίνων πάντοτε καὶ φεύγων ἀπὸ τόπον εἰς τόπον ὑπερμαχῶν μὲν διὰ τὰ δόγματα τῶν θείων πατέρων, ἐναντιούμενος δὲ καὶ μισῶν τὰς συναγωγὰς τῶν κακοδόξων. Ὅθεν τὸν Θεὸν θεραπεύσας, καὶ εὐάρεστος αὐτῷ εἰς ὅλα φανείς, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἑξακισχιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ πεντηκοστῷ μετεκομίσθη ἡ τιμία Ζώνη τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς Ζήλας (ἥτις ἦν πόλις τῆς Καππαδοκίας, κοινῶς Ζήλια καλουμένη, τανῦν δέ ἐστι κατηφαφισμένη) εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ρωμανοῦ τῶν Πορφυρογεννήτων ἐν ἔτει 913 (1) *μετὰ ταῦτα δὲ ἀπετέθη ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ τῶν Χολκοπρατείων, κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου μηνός, καὶ ὅρα ἐκεῖ.*

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΑΝΘΟΥΣΗΣ θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου.

«Ῥίζης ὐσώδης καρπὸς εὐώδης μάλα,
»Ἀνθοῦσα σεμνή, γῆς ἀπανθεῖ καὶ βίου.

Αὕτη ἡ ἁγία ἠναγκάσθη πολλάκις ἀπὸ τὸν πατέρα της Κοπρώνυμον, τὸν ἐν ἔτει ψμά. (741), βασιλεύσαντα, νὰ ὑπανδρευθῇ, ἀλλὰ δὲν ἐπείσθη· ἀφ' οὗ δὲ ὁ πατήρ της ἐτελεύτησεν ἔλαβεν ἄδειαν καὶ ἐμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά της εἰς πτωχοὺς καὶ εἰς ἐκκλησίας καὶ εὐαγεῖς οἴκους καὶ μοναστήρια. Ὅθεν ἔγεινεν ἡ ἀοίδιμος πολλῶν ὀρφανῶν μήτηρ, καὶ χηρῶν ὑπερασπίτρια· πολλάκις δὲ βιαζομένη ἀπὸ πολλὰς παρακλήσεις τῆς ὀρθοδόξου βασιλίσσης Εἰρήνης, τῆς ἐν ἔτει ψπ'. (780) βασιλευσάσης, διὰ νὰ ἦναι μαζῆ της, καὶ νὰ βασιλεύῃ μὲ αὐτήν, δὲν ἔστερξεν. Ὅσον δὲ καιρὸν διέτριβεν εἰς τὸ παλάτιον, ἔξωθεν μὲν ἐφόρει βασιλικὰ φορέματα, ἔσωθεν δὲ τρίχινα· ἡ τροφή της ἦτο ἀσκητική, τὸ ποτόν της καθαρὸν νερόν· τὰ δάκρυα εὑρίσκοντο πάντοτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της· ὁ ὕμνος καὶ ἡ ψαλμῳδία δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὸ στόμα της. Διὰ τοῦτο ὕστερον ἔγεινε καὶ μοναχή, κουρευθεῖσα διὰ χειρὸς τοῦ ἐν ἁγίοις Πατριάρχου Ταρασίου εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τῆς Ὁμονοίας· ἀπὸ τότε δὲ οὔτε αὐτὴ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον, οὔτε ἄλλη ἀπὸ τὰς καλογραίας. Αὕτη δὲν ἔλειψέ ποτε ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, δὲν ἠτόνησεν, οὐδὲ ἠμέλησεν εἰς τὴν προσευχήν· καὶ ἐπάνω εἰς ὅλα, ἡ ταπείνωσις αὐτῆς ἦτον ἀμέτρητος· ὑπηρέτει ὅλας τὰς ἀδελφάς, ἐστόλιζε τὴν ἐκκλησίαν, μετεκόμιζε νερόν, ἵστατο εἰς τὴν τράπεζαν καὶ διηκόνει. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα ἔργα διανύσασα τὴν ζωήν της ἡ μακαρία, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον μὲ τὰ φορτία τῶν ἀρετῶν, οὖσα χρόνων πεντήκοντα δύω.

(1) Ὁ δὲ ἐν τοῖς Ὡρολογίοις προσθεὶς τὰς χρονολογίας, καὶ ὃν καὶ τὸ Συναξάριον τὸ κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Αὐγούστου κείμενον, λέγουσι συμφώνως, ὅτι μετεκομίσθη ἡ ἁγία Ζώνη τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φλ'. (530).

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΔΗΜΗΣ καὶ ΠΡΩΤΙΩΝ ξίφει τελειοῦνται.

»Πρῶτος κεφαλὴν Πρωτίων ἀφῃρέθη,
»Μεθ' ὃν κάραν προὔτεινε Δήμης δημίῳ.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΑΡΤΕΜΩΝ ξίφει τελειοῦται.

«Εὗρε στεφάνους ἀρτίτμητος Ἀρτέμων
»Πρέποντας αὐτοῦ τῇ τετμημένῃ κάρᾳ (1)

Οἱ ἅγιοι τρεῖς ἀββάδες καὶ ὁσιομάρτυρες ΜΗΝΑΣ, (2) ΔΑΒΙΔ καὶ ΙΩΑΝΝΗΣ τοξευόμενοι τελειοῦνται.

»Δούλους Θεοῦ τρεῖς ἀββάδες παθοκτόνους,
»Τοξεύμασι κτείνουσιν ἀνθρωπκτόνοι.

Ὁ ὅσιος ΑΚΑΚΙΟΣ ὁ νέος ἐν τῇ κατὰ τὸ ἅγιον Ὄρος σκήτῃ τοῦ Καυσοκαλυβίου ἀσκήσας ἐν ἔτει αψλ'. (1730), *ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.*

»Εἰ καὶ νέος σύ, Ἀκάκιε, τοῖς χρόνοις,
»Ἀλλ' οὖν παλαιοὺς ὑπερῆρας τοὺς πόνους.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΚΑΚΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ

συγγραφεὶς παρὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Παπᾶ Ἰωνᾶ (ἐκ τοῦ νέου Μαρτυρολογίου.)

Οὗτος ὁ ὅσιος Ἀκάκιος κατήγετο ἀπὸ ἓν χωρίον τῶν Ἀγράφων Γόλιτζα καλούμενον, γεννηθεὶς ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς, οἵτινες βαπτίσαντες αὐτὸν ὠνόμασαν Ἀναστάσιον· ἔμεινε δὲ μετ' ὀλίγον ὀρφανὸς ἀπὸ τὸν πατέρα ὁμοῦ μὲ ἕνα μικρότερον ἀδελφόν, ὑπὸ τῆς μητρὸς τρεφόμενοι, καὶ κατὰ δύναμιν παιδευόμενοι· ἀλλ' ὁ μὲν Ἀναστάσιος ὡς μεγαλείτερος κατεγίνετο εἰς τὴν φροντίδα τοῦ οἴκου των, καὶ δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς διδασκάλους, καὶ ἔμεινεν ἀγράμματος· πηγαίνων ὅμως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀκούων τοὺς βίους τῶν Ὁσίων, ἐγίνετο ὅλος τοῦ θείου ἔρωτος, καὶ τῆς πολιτείας ἐκείνων ζηλωτὴς ἀκριβέστατος, καὶ ἠγωνίζετο τὸ κατὰ δύναμιν. Ὅταν δὲ ἦλθεν εἰς ἡλικίαν ἡ μὲν μήτηρ αὐτοῦ ἐσπούδαζε νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ, ὁ δὲ θαυμαστὸς Ἀναστάσιος ἔχων ὅλως διόλου τὸν νοῦν του εἰς τὸν Θεόν, δὲν ἤ-

(1) Ἐν δὲ τῷ Ὡρολογίῳ καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται εἰς τὰς δεκατρεῖς τοῦ παρόντος ἡ μνήμη τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀρτέμονος τούτου.

(2) Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Μηνᾶ γράφεται ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν Πατέρων, ὅτι ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν ἀδελφός τις, ὁ δὲ Μηνᾶς λαβὼν αὐτόν, ἐπῆγεν εἰς τὸν ἀββᾶν Μακάριον. Ὅτε δὲ ἦλθεν ἐκεῖ εἶπεν ὁ ἀδελφὸς τῷ ἀββᾷ Μακαρίῳ· πάτερ, πρὸ τριάκοντα χρόνων δὲν ἔφαγον κρέας. Ὁ δὲ Μακάριος ἀπεκρίθη αὐτῷ, τοῦτο πληροφόρησόν με τέκνον, πρὸ πόσων ἡμερῶν δὲν κατελάλησας τὸν ἀδελφόν σου, οὐδὲ ἐκβῆκε λόγος ἀργὸς ἀπὸ τὸ στόμα σου. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ταῦτα ἀκούσας, ἔβαλε μετάνοιαν, εἰπών· εὔξαι πάτερ ἵνα βάλω ἀρχήν.

θελε τελείως νὰ ἀκούσῃ, ἀλλ' ἔφυγεν εἰς τόπους ἡσυχαστικούς, καὶ προσηύχετο μόνος μόνῳ τῷ Θεῷ· καὶ ἐπειδὴ ἐπερίσευεν εἰς αὐτὸν μᾶλλον ὁ ἔρως τῶν πνευματικῶν ἀγώνων, ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐπρόσθετε κόπους ἐπάνω εἰς τοὺς κόπους, καὶ πολλάκις ἀλησμόνα νὰ γυρίσῃ ὀπίσω· ἀλλ' ἡ μήτηρ αὐτοῦ περιήρχετο ζητοῦσα αὐτόν, καὶ εὑρίσκουσα τὸν ἐνουθέτει νὰ μένῃ εἰς τὸ σπῆτι των, καὶ νὰ φροντίζῃ τὰ τοῦ κόσμου, καὶ νὰ ὑπανδρευθῇ· ἀλλ' ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος μηδόλως προσέχων εἰς τοὺς λόγους της, ἀγωνιζόμενος τὸ κατὰ δύναμιν διὰ νὰ στολίσῃ τὸν ἔσω ἄνθρωπον· πλὴν μὴ ἔχων ἄδειαν νὰ μεταχειρισθῇ τὸν πόθον του, ὡς ἐπεθύμει, ἔφυγε τῷ κγ'. ἔτει τῆς ἡλικίας του, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὰ μέρη τῆς Ζαγορᾶς, εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος καλουμένου Σουρβίαν, τὴν κειμένην κατὰ τὴν τοποθεσίαν τῆς χώρας Μακρινίτζας κἀκεῖ δοκιμασθεὶς ἐν ὀλίγῳ, ἐφάνη δοκιμώτατος τοῖς ἐκεῖσε πατράσι, δι' ὃ καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ Ἀκάκιον μετωνόμασαν. Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν νύκτα, ἐν ᾗ ἔλαβε τὸ μοναδικὸν σχῆμα, ἠξιώθη καὶ θείας ὀπτασίας, καὶ εἶδε καθ' ὕπνον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν καθ' ὕπαρ, ὅτι ἐβάστα μίαν λαμπάδα ἀναμμένην μὲ φῶς ὑπέρλαμπρον, φέγγον καὶ ἀκτινοβολοῦν ὅλον τὸν ἐκεῖσε τόπον· ὅθεν καὶ ἐσυλλογίσθη καλῶς, ὅτι οὕτω πρέπουν νὰ λάμπουν εἰς τὸν μοναχὸν αἱ τοῦ Χριστοῦ ἅγιαι ἐντολαί, καὶ μάλιστα ἡ ὑψοποιὸς ταπείνωσις· διὰ τοῦτο καὶ ἠγωνίζετο μάλιστα δι' αὐτήν, καὶ ὑπετάσσετο προθύμως, οὐ μόνον τῷ προεστῶτι τῆς μονῆς, ἀλλὰ καὶ παντὶ ἀδελφῷ, καὶ τὰς πλέον εὐτελεστέρας καὶ βαρυτέρας ὑπηρεσίας ἔκαμνε μὲ μεγάλην ταπείνωσιν, καὶ προθυμίαν, διὰ τοῦτο καὶ ἠγαπᾶτο παρὰ πάντων· τὸν νοῦν εἰς αὐτά, εἶχετο ὅλος διόλου. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ τῆς μονῆς χρεῖοι δὲν τοῦ ἔδιδαν ἄδειαν νὰ μεταχειρισθῇ τὸν κατὰ Θεὸν σκοπόν του, ὡς ὠρέγετο, διὰ τοῦτο πολλάκις ηὐλίζετο ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ δρυμῶσι, καὶ ἠγωνίζετο προσευχόμενος, ἀγρυπνῶν, καὶ μὲ μόνα χόρτα τρεφόμενος εἰς τὰς δύω ἢ τρεῖς ἡμέρας, ὅσο μόνον διὰ νὰ ζῇ· οἱ δὲ τῆς μονῆς ἀδελφοὶ νομίζοντες ὅτι ἐπλανήθη, ἔπασχον νὰ τὸν ἐμποδίσουν· ὅσοι δὲ ἐγνώριζον τὸν σκοπόν του, φοβούμενοι μὴ φύγῃ ἐκεῖθεν, ἢ μήπως δὲν δυνηθῇ νὰ φέρῃ εἰς τέλος τὸν σκοπόν του, καὶ πλανηθῇ ἀπὸ τὰς τέχνας τοῦ ἐχθροῦ, τὸν ἐσυμβούλευον νὰ ἀφήσῃ τέτοιαν ὑψηλὴν πολιτείαν, καὶ νὰ μεταχειρισθῇ μετριοτέρους ἀγῶνας, καὶ ὁ Θεὸς εἶναι πολυεύσπλαγχνος, καὶ δέχεται τὸ ὀλίγον, ὡς καὶ τὸ πολύ, μάλιατα εἰς τοὺς τοιούτους καιρούς. Ὁ δὲ θαυμαστὸς Ἀκάκιος τετρωμένος ὢν ὑπὸ τοῦ θείου ἔρωτος, δὲν ἐμποδίζετο ἀπὸ τοιούτους λόγους, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπεκτείνετο τοῖς ἔμπροσθεν· ὅθεν καὶ τυχὼν εὐκαιρίαν φεύγει ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ εὑρὼν πολλοὺς κατὰ τὴν γνώμην του, καὶ πολλὰ ὠφεληθεὶς παρ' αὐτῶν, ἔφθασε καὶ εἰς τὴν σκήτην τῆς ἁγίας Ἄννης, καὶ διελθὼν ἀπὸ τὸ κοιμητήριον, αἰσθάνθη μίαν ἄρρητον εὐωδίαν, καὶ ἄναψεν ὅλος ἀπὸ τὴν ἔνθεον φλόγα, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ πλησίον ἡμέρας τινὰς εἰς ἕνα μικρὸν σπήλαιον ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ἄνθρωπον· ἔπειτα περιήρχετο τὰς σκήτας ὠφελείας χάριν, καὶ συναναστρεφόμενος μὲ τοὺς ἀρίστους τῶν μοναχῶν, ἐδρέπετο ἐξ αὐτῶν, ὡς μέλισσα, τὰ ἄνθη τῶν ἀρετῶν· ἐλθὼν δὲ καὶ εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Γρηγορίου, καὶ

εὑρὼν εἰς τὸ ἐπάνωθεν τοῦ μοναστηρίου κελλίον, δύω σεβασμίους γέροντας, ἔμεινε σὺν αὐτοῖς χρόνον ἕνα, κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον, διὰ νὰ μάθῃ ἐργόχειρον, ἐργαζόμενος μετ' αὐτῶν τὰ κουτάλια, τῇ δὲ ἀληθείᾳ, διὰ νὰ στολίσῃ τὴν ψυχήν του μὲ θείους, καὶ πνευματικοὺς στολισμούς· δι' ὃ καὶ ὑπετάσσετο αὐτοῖς· ὕστερον δὲ ἀπελθὼν εἰς ἐρημικώτερον τόπον ἔμεινε μὲ ἕνα ἀδελφόν, νομίζων, πῶς θέλει ἔχει αὐτὸν συναγωνιστήν, καὶ βοηθὸν εἰς τὴν ἀσκητικὴν ζωήν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔδειχνεν ἐν ὑποκρίσει βίον ἀσκητικόν, ἔσωθεν δὲ ἦν γέμων ἔργων πονηρῶν, καὶ ἀτόπων, πλὴν δὲν ἐβλάφθη τελείως ὁ ὅσιος ἐκ τῆς ἐκείνου κακίας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐστερεώθη εἰς τὸν ἔνθεον σκοπόν του, καὶ ὅσον ἐδύνατο ἠγωνίζετο· μὲ τοῦτον τὸν μοναχὸν ἀπερχόμενος ποτὲ ὁ ἅγιος εἰς τὰ μέρη τῆς Σιμόπετρας, ἔν τινι κελλίῳ (σαββάτου ἦν ἑσπέρα), ἐκεῖνος μὲν μετὰ τῶν ἄλλων μοναχῶν φαγόντες καὶ πιόντες εἰς κόρον, ἐτράπησαν εἰς ὕπνον ὡς ἄλογα ζῶα· ὁ δὲ θεῖος ἄνθρωπος ἔχων τὸ θεῖον πῦρ εἰς τὴν καρδίαν του δὲν ἐδύνατο νὰ κοιμηθῇ, ἀλλ' ἐγερθεὶς ἡσύχως προσηύχετο νοερῶς τῷ νοερῷ Θεῷ, ἐκεῖ πλησίον ὅπου ἐκοιμῶντο καὶ οἱ ῥηθέντες· κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦ ὄρθρου, ἦλθεν εἰς ἔκτασιν, καὶ εἶδεν ἄνδρα τινὰ φοβερόν, καὶ θαυμάσιον, ὁποῦ ἦλθε, καὶ ἐστάθη ἐπάνωθεν τῶν κοιμωμένων, καὶ εἶπε· «Κύριε Ἐλέησον! ὡσὰν γαΐδαροι κοιμῶνται τοιαύτην ἡμέραν!» καὶ μὲ τὴν βέργαν ὁποῦ ἐβάστα ἐκτύπησε τὴν γῆν εἰπών· ἀλλοίμονον εἰς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον· καὶ μὲ τὸν λόγον ἔγινε ἄφαντος. Ὁ δὲ ὅσιος ἔντρομος γενόμενος προσηύχετο ἐκτενέστερον, ἕως οὗ ἐξημέρωσε, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ κελλίον των· καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἦλθε καὶ ἐκατοίκησε μόνος του ἐπάνωθεν τῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου· ὁ δὲ ῥηθεὶς μοναχὸς ἀπελθὼν εἰς Σάμον, ἔδωκε τέλος ἐπώδυνον, γενόμενος εἰς ὅλους ἐλεεινὸν θέαμα. Ὁ δὲ ὅσιος μετὰ ἱκανὸν καιρὸν ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἐπῆγεν εἰς τὴν σκήτην τοῦ Παντοκράτορος· τότε ἦλθε ὁ γέροντάς του ἀπὸ τὴν Ζαγοράν, διὰ νὰ μάθῃ τὴν μουσικήν· καὶ εὑρὼν τὸν ὅσιον ἐζήτει νὰ τὸν ἔχῃ μαζύ του, ὡς καλόγηρόν του· ἀλλὰ αὐτὸς μὲ τὴν συνειθισμένην του ταπείνωσιν ἐζήτει τὴν εὐχὴν τοῦ γέροντός του, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ἡσυχάσῃ. Ὅθεν ὁ γέροντάς του βλέπων τὴν καλήν του γνώμην, οὐ μόνον τὸν ἄφησεν, ἀλλὰ καὶ δύω φλωρία τοῦ ἔδωκε, λέγων· λάβε αὐτὰ νὰ κυβερνηθῇς· καὶ ὅταν τὰ σώσῃς, ἔλα νὰ σὲ δώσω καὶ ἄλλα, καὶ παρακάλει τὸν Θεὸν καὶ δι' ἐμέ· λαβὼν δὲ τὰ φλωρία ὁ τῆς ἀκτημοσύνης ἄκρος ἐραστής, καὶ ἐλεύθερος πάσης φιλοχρηματίας, ἐταράχθη, καὶ παρευθὺς ἐγύρισε καὶ τὰ ἔδωκεν ὀπίσω, λέγων· λάβε τὰ φλωρία σου, ὅτι κινδυνεύω νὰ χάσω τὸν νοῦν μου μὲ αὐτά· μετὰ δὲ τοῦτο ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ εἰς καιρὸν ὁποῦ ἐπεριπάτει, ἄρχισαν οἱ ἐναντίοι λογισμοὶ νὰ τὸν ἐνοχλοῦν μεγάλως, ἕνας λογισμὸς τὸν ἔβιαζε νὰ γυρίσῃ μὲ τὸν γέροντά του εἰς τὴν μετάνοιάν του· ἄλλος πάλιν, νὰ πηγαίνῃ εἰς κανὲν ἐρημονῆσι, καὶ ἄλλος εἰς ἄλλον τόπον· οὕτω δὲ ἐνοχλούμενος, καὶ περιπατῶν, ἔφθασεν ἓν τρίστρατον, καὶ ἐκεῖ ἐστάθη, μὴ ἠξεύρων ποίαν ὁδὸν νὰ βαδίσῃ· τότε τοῦ ἐφάνη, πῶς τὸν ἐκούντισε τινὰς ἀοράτως κατὰ τὴν μίαν ὁδόν, εἰς τὴν ὁποίαν ἄρχισε νὰ βαδίζῃ, καὶ ὀλίγον διαβὰς ἀπάντησε τινὰς μοναχοὺς ὁποῦ ἐπήγαιναν εἰς τὴν ἁγίαν Ἄνναν, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ἐπῆγε

ἕως εἰς τὸν σταυρὸν ὁποῦ ὀνομάζεται τοῦ Σιδήρη, καὶ πάλιν ἄρχισαν οἱ λογισμοὶ νὰ τὸν ἐνοχλοῦν μὲ περισσοτέραν βίαν, διὰ τοῦτο καὶ χωρισθεὶς ἀπὸ ἐκείνους, ἐστάθη ὀλίγον, καὶ πάλιν ἄρχισε νὰ περιπατῇ, ἐσκοτισμένος ὢν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν λογισμῶν· ὅθεν καὶ πρεβὰς ὀλίγον, καὶ εὑρών τινα πέτραν ἐκάθισεν ἐπ' αὐτήν, καὶ πρόσπεινος ὢν (εἶχε γὰρ τότε τρεῖς ἡμέρας ὁποῦ δὲν ἔφαγε) ἔλαβε ὀλίγον ἄρτον καὶ ἔφαγε (τὸ ὁποῖον εἶχον τοῦ δώσῃ οἱ προρρηθέντες μοναχοὶ) καὶ φαγών ἀκούμβισεν εἰς τὸ χέρι του, καὶ ἐκ τῆς πολλῆς ταραχῆς τῶν λογισμῶν τοῦ ἐφάνη πῶς τοῦ ἦλθε μία σκότωσις νοός, καὶ ἄμετρος ἀκηδία, καὶ ἔκλινεν εἰς ὕπνον, καὶ ἐκεῖ βλέπει ἔμπροσθεν του ἕνα γιγαντιαῖον μέλανα, δυσειδέστατόν τι, καὶ φοβερόν, καὶ πάλιν αἰσθάνεται ὡς νὰ τοῦ ἔλεγεν ἄλλος τίς ἀοράτως εἰς τὸ ἔνδοθεν οὖς μὲ ἡμερότητα, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄσχημος γίγας, εἶναι ὁ πονηρὸς δαίμων, ὅστις σὲ ἔβαλεν ἔμπρὸς διὰ νὰ σὲ ἀφανίσῃ· καὶ παρευθὺς ἐξύπνησεν ἔντρομος, καὶ λέγει· ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ, ὅτι μὲ ἔβαλεν ὁ δαίμων ἔμπρός, καὶ θέλει νὰ μὲ ἀφανίσῃ. Ὅθεν ἔβαλε γνώμην νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν πνευματικόν, καὶ νὰ κάμῃ ὅ,τι τοῦ εἰπῇ ἐκεῖνος, ἴσως καὶ εὕρῃ ἀνάπαυσιν, καὶ οὕτως ἐκίνησε τὴν πρὸς τὸν πνευματικὸν ὁδόν, περιπατῶν δὲ τοῦ ἐφάνη ὡς ἕνας βίαιος ἀνεμοστρόφυλας, καὶ τὸν ἐπῆρε καὶ τὸν ἔξωσεν ἀπὸ τὴν ὁδὸν διάστημα ἱκανόν, βιάζων καὶ κουντίζων αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἀπολέσῃ.

Ταῦτα δὲ πάσχων φανερῶς, καὶ βιαζόμενος εἰς κρημνὸν ὑπὸ τῆς δαιμονικῆς ἐκείνης ἐνεργείας, ἐφοβήθη σφόδρα, καὶ μεγαλοφώνως ἐβόησε· «Κύριε »Ἰησοῦ Χριστέ, Παναγία Θεοτόκε βοήθει μοι»· καὶ εὐθὺς τοῦ ἐφάνη μία ἄλλη ἔνθεος, καὶ θαυμασία δύναμις, πῶς ἦλθεν ἐπάνωθεν τοῦ βουνοῦ, ὡς μία ἀστραπή, καὶ ἐδίωξεν ὅλην ἐκείνην τὴν σατανικὴν ἐνέργειαν μὲ βοὴν μεγάλην· καὶ ἡ βοὴ ἐκείνη μαζὺ μὲ τὴν λάμψιν, ἔφθασεν ἕως εἰς τὸν αἰγιαλὸν διώκουσα τὸν πειράζοντα· ἐχάρισε δὲ εἰς τὸν ὅσιον γαλήνην, καὶ ἡσυχίαν τοῦ λογισμοῦ, καὶ χαρᾶς ἀφάτου τὸν ἐπλήρωσε, τόσον ὁποῦ ἔκραζεν μεγαλοφώνως φωνὰς εὐχαριστηρίους πρὸς τὸν ἐλευθερώταντα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ πρὸς τὴν Κυρίαν ἡμῶν, καὶ μεσίτριαν Θεοτόκον, καὶ ἔτρεχε σπουδαίως πρὸς τὸν πνευματικὸν κὺρ Γαλακτίωνα εἰς τὸ Κατουνάκι· καὶ ἐλθὼν πρὸς αὐτόν, τοῦ ἐδιηγήθη ὅλα τὰ συμβάντα· καὶ δι' εὐχῆς αὐτοῦ, ἐπῆγε καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ Καυσοκαλύβι εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν χρόνους εἴκοσι ἐργαζόμενος τὰ κουτάλια· ἡ δὲ τροφή του ἦτον ἄρτος καὶ ὕδωρ, ἀνὰ δύω, ἢ τρεῖς ἡμέρας τρώγων, καὶ τὸ περισσότερον ἐτρέφετο μὲ χόρτα ἄγρια, ἢ κάστανα· καὶ τόσην φροντίδα εἶχε διὰ τὸ κορμί, ὅσον μόνον νὰ ζῇ· ἡ δὲ φροντίς του ὅλη ἦτον εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας, παλαίων, καὶ ἀνταγωνιζόμενος μὲ τὸν ἀντίπαλον διάβολον αἰσθητῶς, καὶ νοητῶς χρόνους εἴκοσι· ἔπειτα κατέβη πλησίον τοῦ αἰγιαλοῦ, καὶ ἐκατοίκησεν εἰς ἕνα σπήλαιον μικρόν, ὁποῦ ἐκατοικοῦσε πρότερον ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Καυσοκαλύβης, καὶ ἐκεῖ ἄρχισε νὰ ἀγωνίζεται ὑπὲρ ἄνθρωπον, ταλαιπωρῶν, καὶ κατατήκων τὴν σάρκα ἐν πείνῃ, καὶ δίψῃ, ἐν κόποις, καὶ μόχθοις, ἐν ψύχει, καὶ γυμνότητι, καὶ μυρίαις ἄλλαις κακοπαθείαις· καὶ ἐπειδὴ ἦτον ὁ τόπος ἄνυδρος, τὸν μὲν χειμῶνα ἐμάζωνεν ἀπὸ τὴν βροχὴν νερὸν εἰς μίαν στάμναν· τὸ δὲ καλοκαῖρι τὸν ἐπαρη-

γόρει ὁ Θεός, καὶ ἤρχετο νέφος μικρὸν ἐπάνω τοῦ σπηλαίου, καὶ ἔβρεχεν. ἕως οὗ ἐγέμιζε τὴν στάμναν νερόν, καὶ πάλιν ἔφευγεν· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐσπούδαζε νὰ κατατήκῃ τὴν σάρκα, ἐξήραινε τὰ ἄγρια χόρτα, καὶ τρίβων αὐτὰ ἔτρωγεν ἀπὸ αὐτὰ ὀλιγοστὸν μόνον, ὅσον νὰ ζῇ· πολλάκις δὲ ἔτριβε καὶ μάρμαρα, καὶ τὰ ἔκανεν ὡς ἄλευρον, καὶ σμίγων αὐτὰ μετὰ ξηρὰ χόρτα ἔτρωγε· περὶ οὗ ἐρωτώμενος ἔλεγεν, ὅτι ὅταν τὰ ἔτρωγε, τὸν ἐπήγαινεν αἷμα. Καὶ αὐτὸς μὲν οὕτως, ἠγωνίζετο, οἱ δὲ πέριξ μοναχοὶ ἔπασχον νὰ τὸν ἐμποδίσουν, νομίζοντες πλάνην τὰ γινόμενα, καὶ τὸν ἐσυμβούλευον ἕκαστος κατὰ τὴν γνώμην του· ὅμως αὐτὸς ἐκείνους μὲν μὲ τὴν συνειθισμένην του ταπείνωσιν ἀνέπαυεν, ἀπὸ δὲ τοὺς ἀγῶνάς του δὲν ἔπαυεν, ἀλλ' ὡς ἄσαρκος ἠγωνίζετο καθ' ἡμέραν νὰ αὐξάνῃ αὐτούς. Ἀλλὰ καὶ οἱ μισόκαλοι δαίμονες δὲν ἔπαυον νὰ τὸν πειράζουν συχνὰ μὲ διαφόρους τρόπους, καὶ αἰσθητῶς καὶ νοητῶς, πάσχοντες νὰ τὸν πλανήσουν ἀπὸ τὴν εὐθείαν, καὶ εὐαγγελικὴν ὁδόν, καὶ θλίβοντες αὐτὸν ποικιλοτρόπως· πότε μὲν προσβάλλοντες αὐτὸν μὲ λογισμοὺς διαφόρους, πότε δὲ βασανίζοντες αὐτὸν μὲ διαφόρους ἀσθενείας σωματικάς· αὐτὸς δὲ γνωρίζων τὴν σατανικὴν ἐνέργειαν ἐτρέπετο εἰς προσευχήν, καὶ μὲ αὐτὴν διέλυε τὰς σκευωρίας των, ὡς ἴστον ἀράχνης· ἄλλοτε πάλιν ἔπασχον νὰ τὸν ἀπειλοῦν μὲ κτύπους, καὶ φωνάς, καὶ μὲ ὄψεις φοβερὰς, φαινόμενοι ὡς θηρία, καὶ γίγαντες φοβεροὶ μέλανες, καὶ δυσώδεις, ἀλλ' εἰς τὸν ἅπαξ χαριτωθέντα νηπίων παίγνια ἐνομίζοντο, καὶ ἄξια γέλωτος τὰ τοιαῦτα· καὶ ποτε ἐξελθὼν τοῦ σπηλαίου διά τινα χρείαν, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἐγύρισεν, εἶδεν αἰσθητῶς ἔμπροσθεν τοῦ σπηλαίου, ὡς ἀθιγγάνους πολλοὺς μετὰ γυναικῶν, καὶ παιδίων χαλκεύοντας καὶ κόσκινα καὶ ἄλλα παρόμοια ποιοῦντας, ἀλαλάζοντας, καὶ φωνάζοντας κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀθιγγάνων, καὶ κατανοήσας τὴν τῶν δαιμόνων πονηρίαν, ἀτενίσας τὸν νοερὸν ὄμμα τῆς ψυχῆς του πρὸς τὸν Θεόν, εἶπε. «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ λυτρωτής »καὶ Θεός μου λύτρωσαί με ἀπὸ τὰς πανουργίας τῶν δαιμόνων, πρεσβείαι, »τῆς Παναχράντου σου Μητρός. ἀμήν»· καὶ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ποιήσας, διελύθησαν ὡσεὶ καπνός, καὶ ἔγιναν ἄφαντοι. Οὕτω λοιπὸν ἀγωνιζόμενος, ἠξιώθη καὶ νοερᾶς προσευχῆς, καὶ θείων ἀποκαλύψεων, καὶ προσευχόμενος ἔστεκεν ὡς στύλος ἀκλόνητος, καὶ καθήμενος ὅλος μετάρσιος ἐφαίνετο, ἔχων ἄνω τὸν νοῦν, καὶ τοῦ γήϊνου τούτου σαρκίου οὐδ' ὅλως αἰσθόμενος, ἀλλ' ἦτον ὅλος θεῖος, καὶ θεοειδὴς τῷ πνεύματι, καὶ τοῖς ἔξωθεν χαριέστατος.

Τότε ἦλθεν εἰς τὸν ὅσιον καὶ ὁ μετὰ ταῦτα μαρτυρήσας διὰ Χριστὸν Ρωμανὸς ὁ Καρπενησιώτης, καὶ ἔμεινε μετ' αὐτοῦ χρόνον ἱκανόν, ἀγωνιζόμενοι καὶ οἱ δύω, ὡς ἄσαρκοι· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ρωμανὸς ἐφέρετο ὡς ξένος τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ ὅλος δι' ὅλου τὸ μαρτύριον ἐφαντάζετο, κοινῇ γνώμῃ νηστεύσαντες καὶ οἱ δύω ἡμέρας ἱκανάς, καὶ τοῦ Θεοῦ δεηθέντες περὶ τῆς ἐκβάσεως τοῦ μαρτυρίου, τοὺς ἀπεκαλύφθη, πῶς εἶναι θέλημα Θεοῦ, καὶ θέλει τελειώσει καλῶς τὸ μαρτύριον· ὅθεν ἐσυμφώνησαν μεταξύ των, ὁ μὲν Ρωμανὸς νὰ εἶναι πρέσβυς εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ ὁσίου σωτηρίας, καὶ μετὰ θάνατον νὰ ἔχουν τὴν δίαιταν ὁμοῦ εἰς τὸν παράδεισον· ὁ δὲ ὅσιος νὰ ἐπικαλῆται τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τοῦ Ρωμανοῦ, ἕως οὗ νὰ ἀξιωθῇ τῶν μαρτυρικῶν Στεφάνων.

ἔπειτα νὰ μείνῃ εἰς τὸ αὐτὸ σπήλαιον μέχρι τῆς τελειώσεώς του. Ταῦτα λοιπὸν συμφωνήσαντες, καὶ τὸ μέγα, καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα ἐνδυθεὶς ὁ Ρωμανός, ἀπῆλθε χαίρων, καὶ ἔλαβε δι' εὐχῆς τοῦ ὁσίου τὸ ποθούμενον μαρτύριον, ὡς διαλαμβάνει τὸ αὐτοῦ ὑπόμνημα· ὁ δὲ Ἅγιος ἔκτοτε ἠγωνίζετο περισσότερον· καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἄφησε τὸ σπήλαιον, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ κάθισμα τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου, καὶ προσευχόμενος μίαν φορὰν ἦλθεν εἰς ἔκστασιν, καὶ βλέπει τὸν ὁσιομάρτυρα Ρωμανὸν λευκοφόρον, καὶ ἀρρήτως λάμποντα, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἀκτινοβολοῦν ὑπὲρ τὸν ἥλιον· ὅστις στρέφων τὸ θεοειδὲς ἐκεῖνο πρόσωπον ἀπὸ τὸν γέροντα, ἐφαίνετο πῶς τὸν ὠνείδειζε διὰ τὴν παράβασιν ὁποῦ ἔκαμε, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ τὸ σπήλαιον· ὁ δὲ ὅσιος προσπίπτων ἐδέετο τοῦ μάρτυρος νὰ τὸν κυττάξῃ μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον, καὶ νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὸ σφάλμα τῆς μετοικήσεως, ἀλλ' οὐκ ἐπήκουσεν ὁ ὁσιομάρτυς, ἀλλ' ἐγινε ἄφαντος· ἐλθὼν δὲ εἰς ἑαυτὸν ὁ ὅσιος, καὶ φοβηθεὶς τὸ ἀδιάλακτον τοῦ ἁγίου, ἐγύρισε πάλιν εἰς τὸ σπήλαιον· καὶ ἐκεῖ εἶδε πολλάκις τὸν ὁσιομάρτυρα μὲ τὴν ὁμοίαν δόξαν, καὶ μὲ ἱλαρόν, καὶ γλυκύτατον πρόσωπον βλέποντα τὸν ὅσιον, καὶ λόγοις θαρύνοντα, καὶ παρηγοροῦντα· καὶ οὕτω παρηγορηθεὶς μεγάλως, ἔμεινεν ἐκεῖ ἀγωνιζόμενος· ὕστερον δὲ ἔκτισε μικρὰν καλύβαν ἐν τῷ σπηλαίῳ ἰδίαις χερσί, καὶ ἐν αὐτῇ ἔζη τὴν Ἀγγελικὴν πολιτείαν, πεινῶν, καὶ διψῶν, καὶ πᾶσαν κακοπάθειαν ὑπομένων, καὶ ἕνα παλαιόρασον μόνον ἔχων, τὸ ὁποῖον δὲν τὸ ἐφόρει καὶ πάντοτε, ἀλλ' ὅταν ἤθελεν ἰδῇ τινὰ ὁποῦ νὰ πηγαίνῃ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τοὺς γνωστούς, ὅτι εἰς ὅλους δὲν ἐφαίνετο· καὶ ποτε χιόνος πολλῆς πεσούσης, ἐκρύωσεν ἄμετρα, καὶ ἀνάψας φωτίαν ἔπασχε νὰ ζεσταθῇ, μὰ δὲν ἐδύνατο· ἀλλ' ὅσον ἐπλησίαζεν εἰς τὴν φωτίαν, τόσον ἐψυχραίνετο περισσότερον· κατανοήσας δὲ ὅτι ἡ τόση ψυχρότης δὲν εἶναι φυσική, ἀλλ' ἐκ τοῦ σατανᾶ· τὴν μὲν φωτίαν πατήσας ἀπέσβεσεν, ἐλθὼν δὲ ἔξω γυμνὸς ἔπεσεν εἰς τὸ χιόνι, καὶ τοῦτο ποιήσας, τοῦ ἐφάνη πῶς ἦλθεν εἰς αὐτὸν μία θαυμαστὴ δύναμις, καὶ θεία ἐνέργεια, καὶ ἐδίωξε τὴν ἄμετρον ψύχραν, καὶ τὸν ἐζέστανε τόσον, ὁποῦ ἐνόμιζε, πῶς κάθηται εἰς λουτρόν, καὶ ὄχι εἰς χιόνα. Ἐξῆλθε δὲ ἡ φήμη τοῦ ὁσίου παντα-χοῦ, καὶ ἔτρεχον πρὸς αὐτόν, οἱ μὲν εὐχῆς χάριν, οἱ δ' ὠφελείας· καὶ τινες ὑποταξάμενοι ἔμειναν παρ' αὐτῷ· ὅστις προσευχόμενός ποτε, ἦλθεν εἰς ἔκστασιν, καὶ βλέπει ὥσπερ ἕνα ἄνδρα θαυμάσιον ὁποῦ τὸν ἐπίασεν ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ τὸν ἐπῆγεν εἰς ἕνα κάμπον τόσον μεγάλον, ὁποῦ ἄκρα δὲν ἐφαίνετο, ὅστις ἦτον γεμάτος παλάτια καὶ οἴκους ὡραιοτάτους, εὔκαιρα ὅμως ἀπὸ ἀνθρώπους, καὶ θαυμάζων ἠρώτησε τὸν ὁδηγοῦντα, διὰ τί εἶναι εὔκαιρα; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ τόπος οὗτος, καὶ τὰ παλάτια ταῦτα εἶναι ἑτοιμασμένα, διὰ νὰ κατοικήσουν εἰς αὐτὰ μετὰ τὴν κοινὴν ἀνάστασιν οἱ Χριστιανοὶ ἐκεῖνοι ὁποῦ πληρώνουν εἰς τοὺς Τούρκους χαράτζια, καὶ ἄλλα δοσίματα, καὶ ὑπομένουν εὐχαρίστως τόσα κακά, διὰ τὸν Χριστόν· τὸ πρωῒ ἐκάλεσε τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ τοὺς εἶπεν· ἐὰν ἔχετε χρήματα πηγαίνετε, καὶ πληρώσατε τὸ χαράτζισας, διὰ νὰ γένωμεν καὶ ἡμεῖς συγκοινωνοὶ μὲ ἐκείνους, ὁποῦ πληρώνουν, καὶ οὕτω τοὺς ἐδιηγήθη καταλεπτῶς τὴν ὀπτασίαν ὁποῦ εἶδεν.

Πνευματικός τις Σίλβεστρος τὸ ὄνομα ἄνθρωπος χριστιανικώτατος, καὶ ἀ-

ξιόπιστος, ἔλεγεν, ὅτι εἶδε τὸν ὅσιον πολλάκις ἐκεῖ ὁποῦ ἐπροσηύχετο, καὶ ἔλεγε τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, πῶς εὔγανε φλόγα πυρὸς ἐκ τοῦ στόματός του· ἀλλὰ καὶ προορατικοῦ χαρίσματος ἠξιώθη, καὶ ἐπρόλεγεν εἰς πολλοὺς ἐκεῖνα ὁποῦ ἔμελλον νὰ τοὺς συνέβουν· ἔβλεπε δὲ καὶ ἑκάστου τὴν ψυχικὴν κατάστασίν του ὡς εὑρίσκετο, ἢ ἐν ἁμαρτίαις, ἢ ἐν ἀρεταῖς, καθὼς εἰς πολλοὺς μυστικοὺς του τὸ ἐφανέρωσεν. Ἐν τούτοις δὲ διαλάμπων ὁ ὅσιος ἦλθε καὶ ὁ ὁσιομάρτυς Νικόδημος, διὰ νὰ λάβῃ τὴν εὐχήν του, καὶ διὰ νὰ συμβουλευθῇ τὸ ποιητέον, καὶ εὐθὺς ὁποῦ τὸν εἶδεν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του κλαίων, καὶ ὀδυρόμενος ὥραν πολλήν· εἶτα πιάσας αὐτὸν ὁ ὅσιος ἐκ τῆς χειρός, καὶ ἐξ ὀνόματος (χωρὶς νὰ τὸν ἠξεύρῃ) καλέσας αὐτόν, τὸν ἐσήκωσε, καὶ τὸν ἐπαρηγόρησε ἱκανῶς· μετὰ τοῦτο ἀνεχώρησεν ὀλίγον, καὶ νοερῶς ἐπροσηύχετο· οἱ δὲ τυχόντες ἐκεῖ τότε, ἔλεγον, ὅτι εἶδον φῶς, ὡς ἄστρον ὁποῦ κατέβη εἰς τὸν ὅσιον, καὶ εὐθὺς ἔλαμψε τὸ πρόσωπόν του ὡς τὸν ἥλιον· ἔπειτα στραφεὶς ἐπῆγεν εἰς τὸν Νικόδημον, καὶ τοῦ εἶπε λόγον τινὰ μυστικόν· καὶ μὲ τὸν λόγον εὐθύς, ἡ μὲν λάμψις ἐχάθη ἀπὸ τὸν ὅσιον, κατάνυξις δὲ ἦλθεν εἰς τὸν Νικόδημον, καὶ κεντηθεὶς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἔκραξε μεγάλως, καὶ ἀπελθὼν κάτωθεν τοῦ σπηλαίου, ἔκλαυσε γοερῶς ὥραν ἱκανήν, ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὸν ὅσιον ζητῶν εὐχήν, καὶ ἄδειαν νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ μαρτύριον.

Ὁ δὲ ὅσιος εὐχηθεὶς αὐτόν, καὶ ράβδον τινὰ λαβών, τὴν ἔδωκεν εἰς χεῖρας αὐτοῦ εἰπών· «ἄπελθε μετ' αὐτῆς ἐμπρὸς εἰς τὸν Πασσᾶν, καὶ τῇ δυνάμει τοῦ Χριστοῦ θέλεις τελειώσεις καλῶς τὸ μαρτύριον·» ὁ δὲ Νικόδημος λαβών, ὡς ἐκ χειρὸς Κυρίου τὴν ράβδον, καὶ ταῖς εὐχαῖς τοῦ πατρὸς περιφραχθείς, ἀπεφάσισεν ἐκεῖθεν νὰ κινήσῃ πρὸς τὴν τοῦ μαρτυρίου ὁδόν· πλὴν ἀδύνατος ὤν, διὰ τὰς ἀμέτρους νηστείας ὁποῦ ἔκαμεν, ἐζήτει ἄδειαν, νὰ καταλύσῃ εἴς τε φαγητόν, καὶ πιστόν, διὰ νὰ δύναται νὰ περιπατῇ· ὁ δὲ ὅσιος εἶπεν αὐτῷ· τώρα μάλιστα ἀδελφὲ σοῦ χριάζεται περισσοτέρα νηστεία ὁποῦ μέλλεις νὰ ἀγωνισθῇς τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ τελευταῖον ἀγῶνα· καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν θέλει σὲ δυναμώσει νὰ ὑπάγῃς χωρὶς κόπον· τοῦ λέγει πάλιν ὁ Νικόδημος· «ὁ Κύριος ἡμῶν δι' εὐχῶν σου νὰ μὲ ἀξιώσῃ τῆς καλῆς του ὁμολογίας, πλὴν φοβοῦμαι τὸν διάβολον»· ὁ δὲ ὅσιος τοῦ λέγει, «τὸν Θεὸν νὰ φοβῆσαι, καὶ ὄχι τὸν διάβολον τὸν ἀδύνατον, ὁποῦ δὲν ἔχει κἀμμίαν ἐξουσίαν εἰς ἡμᾶς ἀφ' ἑαυτοῦ του· ἔχε λοιπὸν εἰς τὸν Χριστὸν ὅλον σου τὸ θάρρος, ὅστις θέλει σὲ δυναμώσει, καὶ τὸν δαίμονα νὰ νικήσῃς, καὶ ὑπὲρ Χριστοῦ νὰ μαρτυρήσῃς»· ταῦτα ἀκούσας ὁ Νικόδημος, δάκρυσι, καὶ χαρᾷ περιχυθείς, ἔπεσε καὶ ἐφίλησε τοὺς πόδας τοῦ ὁσίου, καὶ οὕτως ἀπῆλθε χαίρων, καὶ καλῶς ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον· εἰς τὸν τόπον δὲ ἐκεῖνον ὁποῦ εὑρίσκετο ὁ ὅσιος Ἀκάκιος, συνηθροίσθησαν καὶ ἄλλοι ἀδελφοὶ ποθοῦντες τὴν σωτηρίαν των, καὶ ἔκτισαν καλύβας, καὶ ἔγινε σκήτη ἱκανῶν πατέρων, καὶ διὰ πρεσβειῶν τοῦ ὁσίου αὐξάνει καθ' ἑκάστην· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὑστεροῦντό ὕδατος, λαβὼν ὁ ὅσιος ἀδελφόν τινα ἐργατικὸν Τιμόθεον καλούμενον καὶ φέρων αὐτὸν εἰς τὸ μέσον τῆς σκήτεως, καὶ δείχνων εἰς αὐτὸν τόπον ἁρμόδιον, τοῦ εἶπεν· «ἐδῶ σκάψον, καὶ θέλεις εὕρῃς νερὸν διειδέστατον. καὶ ὑγι-

έστατον, τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι»· ὅ καὶ ἐγένετο· καὶ εὑρέθη ἐκεῖ νερόν, καὶ εἰς κατασκευὴν μύλου ἀρκετόν.

Ὁ δὲ ὅσιος πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁποῦ ἐνουθέτα τοὺς ἀδελφούς, ἔλεγε καὶ τοῦτο, ὅτι οὔτε στρώματα, οὔτε ἐνδύματα, οὔτε πλοῦτος, οὔτε τροφή, τρέφουν καὶ αὐξάνουν τὰ πάθη τόσον, ὅσον ὁ ὕπνος ὁ πολύς· καὶ πάλιν οὔτε ἠμπορεῖ νὰ τὰ καταδαμάσῃ τόσον ἄλλο τι, ὅσον ἡ ἀγρυπνία, καὶ ὅτι ὅλως μόνας πρὸ πάντων σωματικὰς ἀρετὰς πρέπει νὰ μεταχειρίζεται μάλιστα ὁ μοναχός, εἰς τὸ νὰ νικήσῃ τὴν σάρκα, νηστείαν, καὶ ἀγρυπνίαν· καὶ γὰρ ὅλας τὰς λοιπὰς κακουχίας νὰ μεταχειρίζεται τινάς, οὔτε κόπους, οὔτε χαμαικοιτείας, εἴτε σίδηρα, εἴτε γύμνωσιν, εἴτε ἄλλην τοιαύτην κακοπάθειαν, ὅταν τὸ κορμὶ ἀναπαύεται εἰς φαγητὰ καὶ εἰς ὕπνον, ὅλα τὰ εἰρημένα τά συνηθίζει, καὶ δὲν τὰ ἔχει διὰ τίποτε· ἀλλὰ μὲ τὴν νηστείαν, καὶ ἀγρυπνίαν δὲν δύναται νὰ κινῆται εἰς τὰς ὀρέξεις του, οὔτε νὰ συνηθίσῃ αὐτὰ καθὼς καὶ τὰ ἄλλα. Ἐρωτώμενος δέ ποτε περὶ τοῦ ὕπνου, πόσον δηλαδὴ νὰ κοιμᾶται ὁ μοναχός; εἶπεν· ὅτι μισὴ ὥρα εἶναι ἀρκετὴ εἰς τὸν ἀληθινὸν μοναχόν· καθὼς τὸ ἔδειχνε καὶ αὐτὸς ἐμπράκτως, μὲ ὅλον ὁποῦ ἦτον εἰς ἔσχατον γῆρας, καὶ εἶχε καὶ δεινὸν σπάσιμον, καὶ ἐπέμενε μὲ μεγάλην γενναιότητα, ἱστάμενος ὅλην τὴν νύκτα ὄρθιος, ἢ γονατιστὸς εἰς τοὺς θείους ὕμνους, καὶ κοντὰ εἰς τὸ ξημέρωμα ἔπερνεν ὀλίγον ὕπνον ἀκουμβίζωντας εἰς τὸ χέρι του, ἢ εἰς ἄλλο τι, ἕως ὁποῦ νὰ μὴ σκοτίζεται τὸ λογικὸν ἀπὸ τὴν ἄμετρον ἀγρυπνίαν· τόσον πολλὰ ἐμίσει τὸν ὕπνον, ὥσπερ μεγάλον του ἐχθρόν.

Θαῦμα μέγα ἐφαίνετο εἰς τὸν ὅσιον ἀξιοδιήγητον, ὅτι ἀγράμματος ὢν τὸ παντελές, ἀνεγίνωσκε μὲ μεγάλην κατάληψιν, καὶ τὰ πλέον ἀκατάληπτα βιβλία, ὁποῦ σχεδὸν ρητὸν τῆς θείας Γραφῆς δὲν τὸν ἐλάνθανεν, ἀλλ' ἐρωτώμενος ἀπεκρίνατο, ὡς λίαν σοφός, δίδων τὴν πρέπουσαν ἀπόκρισιν, καὶ λύσιν κάθε ρητοῦ εἴς τε σοφοὺς καὶ ἰδιώτας. Εἶχε δὲ εὐλάβειαν ὁ Ὅσιος εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, καὶ μάλιστα εἰς τὸν ὅσιον Μάξιμον τὸν Καυσοκαλύβην τὸν ὁποῖον ἔλεγεν, ὅτι τὸν εἶδε πολλάκις· καὶ ὅταν ἤθελε τοῦ ἔλθῃ λύπη ἐκ συνεργείας τοῦ ἐχθροῦ, αὐτὸν τὸν ἅγιον ἐπεκαλεῖτο καὶ τὸν εὕρισκεν ἕτοιμον βοηθόν, ὅτι ἐφαίνετο ἐν ἐκστάσει εἰς αὐτόν, φορῶν στολὴν ἱερατικὴν λαμπροτάτην, καὶ εἰς χεῖρας ἔχων θυμιατὸν μὲ τὸ ὁποῖον θυμιάζων ὅλον τὸν ναόν, καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἀκολούθους του, (ὅτι τὸν ἀκολουθοῦσαν πλῆθος ἄμετρον μοναχῶν, καὶ ἐφοροῦσαν μοναδικὴν στολήν, ἄσπρην ὅμως ὡς χιόνα καὶ ἐξαστράπτουσαν, οἵτινες ἦσαν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐσώθησαν διὰ μέσου του)· καὶ παρευθὺς ἐλευθερώνετο ἀπὸ τὴν ἄμετρον λύπην καὶ θαυμαστῶς παρηγορεῖτο. Ἄλλοτε πάλιν ἔλεγεν, ὅτι ὅταν ἦτο μόνος, ἐφαίνετο τὸ πρωΐ ἕνα ὡραιότατον πουλί, ὥσπερ τρυγών, καὶ ἐκελάδει μίαν θαυμάσιον μελῳδίαν, ὁποῦ ἀκούων αὐτὸ ὁ ὅσιος, ἐπληροῦτο ἡ καρδία του ἀρρήτου εὐφροσύνης, καὶ ἀνεχώρει ἀπ' αὐτὸν κάθε λύπη· ἀφ' οὗ ὅμως συνηθροίσθησαν ἐκεῖ ἀδελφοί, δὲν τὸ εἶδε πλέον· ἔλεγε δὲ ὅτι οὔτε πρότερον οὔτε ὕστερον εἶδε καμμίαν φορὰν τοιοῦτον ὡραιότατον πτηνόν, οὐτε τοιαύτην μελῳδίαν πτηνοῦ ἤκου-

σεν. Ἐγὼ δὲ (1) τοῦτο ὁποῦ εἶδον καὶ ἤκουσα πολλάκις, δὲν θέλω τὸ κρύψει· ὅτι καθήμενος πολλάκις τὴν νύκτα ἐφύλαττον ἔξω τοῦ κελλίου του, εὐλαβείᾳ φερόμενος εἰς τὸν ὅσιον· ὅστις προσευχόμενος ἐκ μὲν τοῦ στόματος αὐτοῦ δὲν ἠκούετο τελείως φωνή, ἀλλ' ἔσωθεν τῆς καρδίας του ἠκούετο κάποια φωνὴ μετὰ στεναγμῶν ἄρρητος, θαυμασία, γλυκυτάτη καὶ μελωδική· καὶ τοῦτο ἐγίνετο ὅλην τὴν νύκτα, ὅτι πάντοτε ἀγρυπνοῦσε καὶ ἐπροσηύχετο καὶ πρὸς τὸ ξημέρωμα ἔπαιρνεν ὀλίγον ὕπνον, ὡς εἴπομεν. Εἶχε πνεῦμα εἰς ρηνοποιόν, ὁποῦ ἐάν τις ἔπασχεν ἀπὸ λογισμούς, εὐθὺς ὁποῦ ἤθελεν ἰδῇ τὸ χαριτωμένον του πρόσωπον, εἰρήνευον οἱ κακοὶ λογισμοὶ ἐκεῖνοι.

Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρύσανθος, ἦλθε ποτὲ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος χάριν προσκυνήσεως, καὶ ἀκούων τὰ περὶ τοῦ ὁσίου, ἦλθε μετὰ μεγάλης σπουδῆς, καὶ ἀνταμωθεὶς μετ' αὐτοῦ, καὶ πολλὰ ἀπόρρητα ἐρωτήσας, ἐθαύμασε τὴν ὑψηλήν του διάκρισιν, καὶ τὴν θαυμαστὴν καὶ ἁγίαν του πολιτείαν, καὶ εὐφρανθεὶς εἰς τοὺς χαριτωμένους λόγους του, ἐκήρυττε πανταχοῦ λέγων· εἶδον ἄλλον Ἠλίαν καὶ Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν· εἶδον περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἤκουον καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν, ὅτι εἰς τοιούτους καιροὺς εὑρίσκεται τοιοῦτον ὑποκείμενον.

Καί ποτε ἀναγινώσκων ἐγὼ τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου, εὗρον τὸν λόγον ὁποῦ λέγει· ὅτι ἀνίσως ὁ Χριστιανὸς δὲν ἰδῇ τὸν Χριστὸν ἐδῶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, ἂς μὴ ἐλπίζῃ νὰ τὸν ἰδῇ οὔτε εἰς τὴν μέλλουσαν· καὶ ἀπορήσας ἠρώτησα τὸν ὅσιον· ὁ δὲ εἶπέ μοι· «ἀλήθεια εἶναι τέκνον μου, καὶ μὴ ἀμφιβάλλῃς εἰς τοῦτο· ὅτι βέβαια ἀνίσως ὁ Χριστιανὸς δὲν ἀποκτήσῃ τὴν ὅρασιν τῶν νοερῶν ὀφθαλμῶν, ὁποῦ νὰ βλέπῃ καθαρῶς τὸν Χριστὸν ἐδῶ, δὲν εἶναι δυνατὸν οὔτε ἐκεῖ νὰ τὸν ἰδῇ»· ἐγὼ δὲ τοῦ εἶπα· «καὶ τὸν εἶδες ἡ ἁγιωσύνη σου πάτερ;» καὶ λέγει· «τὸν εἶδον τέκνον μου ὄχι μίαν φοράν»· καὶ ἐγὼ πάλιν τὸν ἐρωτῶ· «καὶ τί σοῦ εἶπε πάτερ;» καὶ μοὶ λέγει· ἀκολούθει μοι, ἤτοι ἐργάζου τὰς ἐντολάς μου· (ὅτι οὕτως ἐξηγοῦσε τὸ ἀκολούθει μοι) ὅμως δὲν τὸν ἠκολούθησα»· καὶ μὲ τὸν λόγον ἔτρεξαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τὰ δάκρυα ποταμηδόν· ἐγὼ δὲ πάλιν μὲ τὴν συνηθισμένην μου αὐθάδειαν εἶπον· «καὶ τίνι τρόπῳ βλέπει ὁ ἄνθρωπος ἐδῶ τὸν Χριστὸν αἰσθητῶς, ἢ νοερῶς;» καὶ μοὶ λέγει· «νοερῶς, πλὴν γίνωσκε ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ ἀξιωθῇ τοῦ τοιούτου χαρίσματος, ὅταν ἔλθῃ εἰς τοιαύτας ἀποκαλύψεις, βλέπει τὰ νοερὰ ὡς αἰσθητά· ἐπειδὴ καὶ ἡ αἴσθησις τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν μένει τότε τελείως ἀνενέργητος, ὅθεν καὶ ἐσὺ ὅταν ἀναγινώσκῃς τοὺς τοιούτους ὑψηλοὺς λόγους, καὶ ἐγγίζεταί πως ἡ καρδία σου, τότε εὐθὺς ἀγωνίσου νὰ ἀποκτήσῃς τί, ἢ νὰ κάμῃς ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἀναγινώσκῃς, ὅτι ἀνίσως κατὰ πρώτην, καὶ δευτέραν φορὰν ἀμελήσῃς, ὕστερον πωροῦται ἡ καρδία σου, καὶ θέλει σοῦ φαίνονται τὰ τοιαῦτα ὑψηλὰ καὶ πνευματικά, ὡς μῦθοι καὶ τραγούδια· καλότυχος ἐκεῖνος ὅπου κάμνει οὕτως, ἐπειδὴ θέλει ἀξιωθῇ μεγάλων χαρισμάτων».

Ἄλλοτε πάλιν τινὲς τὸν ἠρώτησαν περὶ τῶν σκανδαλιζομένων ἀπό τινα

(1) Οὗτος εἶναι ὁ παπᾶ Ἰωνᾶς ὁ Καυσοκαλυβίτης.

ὡραῖα πρόσωπα, καὶ αὐτὸς ἀποκριθεὶς μετὰ κατανύξεως καὶ τῆς συνήθους ἁπλότητος εἶπεν, «ἐγὼ δὲ ἠξεύρω τί νὰ εἰπῶ; ὅτι ποτέ μου δὲν ἠξεύρω τί εἶναι τὸ τοιοῦτον σκάνδαλον; ἀλλὰ μάλιστα ὅταν βλέπω τὰ τοιαῦτα πρόσωπα, κινοῦμαι εἰς δοξολογίαν Θεοῦ, καὶ χαίρω εἰς τὴν δημιουργίαν αὐτοῦ»· ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν τῇ Σκήτῃ ἀδελφοὶ θέλοντες νὰ κάμουν ἐντολὰς τινάς, τόσον δι' αὐτά, ὅσον καὶ διὰ ἄλλα τινὰ ὅπου τοὺς ἐφαίνοντο εὔλογα, καὶ ἐρωτῶντες αὐτόν, τοὺς ἐμπόδισε λέγων· «νὰ φυλάττεσθε νὰ μὴ κάμετε εἰς τὴν Σκήτην ποτὲ κἀμμίαν ἐντολήν, οὔτε ἀπὸ ἄλλον νὰ δεχθῆτε ἐντολήν· ὅτι ἀρκετὴ εἶναι εἰς ἡμᾶς ἡ παιδεία ὅπου ἔχωμεν νὰ λάβωμεν διὰ τὴν παράβασιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων· ὅτι ὅπου ἐντολή, ἐκεῖ καὶ παράβασις· ὅποιος γὰρ βουληθῇ νὰ κάμῃ ἐντολήν, καὶ δὲν εἰρηνεύει, μόνον πάσχα μὲ τὸ τοιοῦτον τάχα καλὸν νὰ συγχίζῃ τοὺς ἀδελφούς, σᾶς λέγω ἐπὶ Θεῷ μάρτυρι, ὅτι ἔχει νὰ πέσῃ εἰς μεγάλους πειρασμούς, καὶ νὰ γένῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος παραβάτης τῆς δυσειδαιμονίας του, καὶ τέλος, θέλει φύγῃ καὶ τελείως.

Ἠξιώθη δὲ ὁ ὅσιος, ὡς εἴπομεν, καὶ διορατικοῦ χαρίσματος, καὶ πολλῶν πολλάκις ἐπρόλεγε πολλὰ φανερά, καὶ πάλιν ἐὰν τινὰς δὲν ἤθελε τοῦ εἰπῇ κανένα του λογισμόν, αὐτὸς προλαβὼν τὸν ἐφανέρωνε μὲ τρόπον συμβουλευτικόν.

Καὶ τί νὰ πολυλογῶ ἕνα πρὸς ἕνα διηγούμενος τὰ τοῦ Ἁγίου ὅποῦ δὲν ἔλειπεν ἀπὸ αὐτὸν κἀμμία ἀρετή· ὅλας σχεδὸν τὰς εἶχε, καὶ ὅλας σώας καὶ ἀμωμήτους· πρὸ πάντων δὲ εἶχε τὴν ταπεινοφροσύνην τόσον, ὅποῦ δὲν ὑπέμενεν ὄχι νὰ κάμῃ ἔργον τί, ἢ λόγον νὰ εἰπῇ, ἀλλ' οὔτε νὰ ἀκούσῃ πρᾶξιν, ἢ λόγον ὑπερήφανον· ὅθεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἑορτῆς οὔσης, καὶ συναχθέντες ἅπαντες οἱ ἀδελφοί, ὡς ἔθος, εἰς τὸ Κυριακόν, ἐζήτησαν παρὰ τοῦ προηγουμένου Νεοφύτου (ὅστις διὰ τὴν εὐλάβειαν ὅποῦ εἶχεν εἰς τὸν ὅσιον, ἦλθον ἐκ τῆς Λαύρας, καὶ ἔκτισε δύω Ἐκκλησίας καὶ σπήτια, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἕως τέλους ἀγωνιζόμενος κατὰ τὸ δυνατόν)· νὰ τοὺς διορίσῃ καὶ δεύτερον προεστῶτα, διὰ νὰ μὴ πειράζουν συχνὰ τὸν ὅσιον εἰς τὰ παραμικρά· ὁ δὲ προηγούμενος ἐγερθεὶς ἔλαβε μίαν ῥάβδον, καὶ δοὺς αὐτὴν τῷ ὁσίῳ, εἶπε· λάβε πάτερ ταύτην τὴν ῥάβδον, καὶ νὰ ἦσαι προεστὼς εἰς ὅλους τοὺς ἐκταῦθα ἀδελφούς, μέχρι τελευταίας σου ἀναπνοῆς· καὶ τότε μὲν φιλήσας τὸ χέρι τοῦ προηγουμένου ἔλαβε τὴν ῥάβδον θέλων νὰ δείξῃ ὑποταγὴν εἰς ὅλα· μά, ὦ τοῦ θαύματος! ἀπὸ τότε πλέον δὲν ἐπίασε ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας του, καὶ μὲ ὅλον ὅποῦ πρότερον διὰ τὸ πολύ του γῆρας ἐπεριπάτει μετὰ ῥάβδου, ἀποβάλλων δηλ. ἀφ' ἑαυτόν του κάθε ὑψηλόφρονα λογισμόν.

Ἀλλὰ καὶ περὶ τὸ τέλος τῆς ἀγγελικῆς του ζωῆς ἠξιώθη νὰ κάμῃ καὶ τρίτον ὁσιομάρτυρα τὸν ἁπλούστατον λέγω Παχώμιον τὸν Ρῶσσον, ὅστις ἐφοδιασθεὶς ταῖς παραινέσεσι, καὶ ταῖς εὐχαῖς τοῦ ὁσίου, ἐτελείωσε καλῶς τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ Μαρτύριον· ὁ δὲ ὅσιος Ἀκάκιος, ἐγγὺς που τῶν ἑκατὸν ἐτῶν γενόμενος, μικρὸν ἐπινοήσας μετὰ τὴν εἰς τὸ μαρτύριον ἀποδημίαν τοῦ ὁσιομάρτυρος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον κατὰ τὸ ᾳψλ'. 1730 ἔτος τῇ ιβ' Ἀπριλίου· προγνοὺς καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, καὶ εἰπὼν εἰς ἕνα του καλόγηρον,

Ἀθανάσιον ὀνόματι, ἐλθόντα ἀπὸ τῆς ἁγίας Ἄννης ἵνα λάβῃ τὴν εὐχήν του· «πηγαίνω τώρα Ἀθανάσιε ὁδὸν μακρὰν μακράν, καὶ πλέον ἐδῶ δὲν βλέπομεν ἀλλήλους»· συνέτρεξε δὲ πλῆθος ἄπειρον εἰς τὴν μακαρίαν αὐτοῦ τελευτήν, καὶ πάντες ἐθρήνουν τὴν τούτου στέρησιν· οὗ ταῖς πρεσβείαις ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Π'. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΟΥ Πάπα Ρώμης.

»Ὁ σὴν γεγηθὼς σάρκα, Σῶτερ, ἐσθίων,
»Ἀπεκδύσει γέγηθε σαρκὸς Μαρτῖνος.
»Ἀμφὶ τρίτῃ δεκάτῃ θάνε Μαρτῖνος περίπυστος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κώνσταντος τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλείου ἐν ἔτει χμδ' (644), ὁ ὁποῖος ἐφονεύθη εἰς τὰς ἐν Σικελίᾳ Συρακούσας, ἐν τῷ Λουτρῷ τῷ λεγομένῳ Δάφνῃ, λαβὼν πληγὴν εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ ἕνα κάδον, ἀπὸ τὸν Ἀνδρέαν Τρωΐλου. Οὗτος λοιπὸν ὁ θεσπέσιος διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἐφέρθη βιαίως ἀπὸ τὴν Ρώμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ ἄλλους δυτικοὺς ἐπισκόπους κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως· πολλὰς δὲ θλίψεις καὶ κακοπαθείας ὑπέμεινεν ὁ μακάριος ὁμοῦ μὲ ἐκείνους εἰς τὸν δρόμον, ἕως νὰ ἔλθωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐπροστάτευε τὴν δυσεβῆ αἵρεσιν τῶν Μονοθλητῶν, ὁ δὲ ἅγιος Μαρτῖνος ἀπεκήρυξε καὶ ἀνεθεμάτισε τὸν Σέργιον καὶ Πύρρον καὶ Θεόδωρον τοὺς Μονοθελητὰς καὶ ὅρον ἐξέδωκε μετὰ τῆς ἐν Ρώμῃ συναχθείσης Συνόδου, ὁ ὁποῖος ἀνέτρεπε τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν, (1) διὰ ταῦτα, ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν,· ὡς εἴπομεν, καὶ δέσας αὐτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπισκόπους, ὡς κακούργους καὶ ληστάς, μὲ ἁλύσεις καὶ δεσμά, ἐφυλάκισεν αὐτοὺς εἰς τὸ πραιτώριον, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἀφῆκε φυλακισμένους τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους· ἔπειτα ἀπέστειλεν αὐτὸν καὶ τοῦς σὺν αὐτῷ ἐξορίστους εἰς τὴν πόλιν τῆς Χερσῶνος τὴν πλησιάζουσαν εἰς τὴν Κριμαίαν. Ἐκεῖ λοιπὸν πολλὰ δεινὰ ὑπομείνας ὁ ἀοίδιμος καὶ μαρτυρικῶς τὴν ζωήν του διανύσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη ἔξω τῆς πόλεως τῆς Χερσῶνος, ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

(1) Σημείωσαι ὅτι ὁ ἅγιος Μαρτῖνος ἀρχιεράτευσεν ἐν Ρώμῃ χρόνους πέντε καὶ μῆνας τέσσαρας.

Τῇ αὐτῇ ἡμερᾳ μνήμη τῶν ἀνωτέρω ἁγίων ὁμολογητῶν Ἐπισκόπων Δυτικῶν, τῶν σὺν τῷ ἁγίῳ Μαρτίνῳ.

«Ὀρθὰ φρονοῦντες ἄνδρες ἱερωμένοι,
»Φυγὴν κατεκρίθησαν εὐθύμως μάλα,

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΥΝΤΙΛΙΑΝΟΥ, ΜΑΞΙΜΟΥ καὶ ΔΑΔΑ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τοῖς Βιγλεντίου.

»Τίνες κεφαλῶν οἵδε κείμενοι δίχα ;
»Κυντιλλιανός, Μάξιμός τε καὶ Δάδας.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν ἀσεβῶν βασιλέων ἐν ἔτει σις΄ (296), συνελήφθησαν οἱ ἅγιοι οὗτοι εἰς τὴν χώραν Ὀζοβίαν, καὶ παρεδόθησαν εἰς τοὺς ὑπάτους, τὸν Ταρκύνιον καὶ Γάϊον. Κριθέντες λοιπὸν ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστόν, ἐβλήθησαν εἰς φυλακήν· ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθησαν, ἐφάνη ὁ διάβολος καὶ τοὺς συνεβούλευε νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, ὅθεν ἐσηκώθησαν καὶ προσηύχοντο· στηρίζοντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Τότε ἄγγελος Κυρίου ἐλθών, ἔδωκε θάρρος καὶ δύναμιν εἰς αὐτούς· ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν ἀναγκασθέντες πολλὰ ἀπὸ δυσσεβεῖς διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, ὄχι μόνον δὲν τὸν ἠρνήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐκήρυξαν αὐτὸν μεγαλοφώνως καὶ θαρσαλέως Θεὸν ἀληθινὸν καὶ Ποιητὴν τοῦ παντός. Ὅθεν ἐδάρησαν δυνατά, καὶ πάλιν ἐρρίφθησαν εἰς φυλακήν. Ἔπειτα ἐξετασθέντες ὁμοῦ καὶ μὲ ἄλλους, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἀνέβησαν οἱ μακάριοι στεφανιφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ὁ Πέρσης ξίφει τελειοῦται.

»Ἐλευθέριος οὐκ ἐδουλώθη πλάνῃ,
»Ἐλεύθερος δὲ πρὸς ξίφους ἔστη στόμα.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

»Θεοῖς προσοίσειν μηδαμῶς πεισθεὶς ὀόσιν,
»Ἦχθη Θεοδόσιος τὴν ἐπὶ ξίφος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΖΩΙΛΟΣ ὁ Ρωμαῖος, ἐν ξύλῳ κρεμασθείς, τελειοῦται.

»Τόξου βέλει, Ζώϊλε πληγεὶς ἐν ξύλῳ,
»Πλήττεις τὸν εἰσάξαντα τὴν φθορὰν ξύλῳ. (1)

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

(1) Περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου νέου μάρτυρος ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ τοῦ Πελοποννησίου, διότι αὕτη ἐγράφη κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην Ἀπριλίου, ὅτε καὶ ἑορτάζεται. Σ. Ε.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ, (1) *ΠΟΥΔΗ καὶ ΤΡΟΦΙΜΟΥ.*

Εἰς τὸν Ἀρίσταρχον

»Τιμῶ τὸν Ἀρίσταρχον ὡς ἀριστέα.
»Καλῶς ἀριστεύσαντα μέχρι καὶ ξίφους.

Εἰς τὸν Πούδην

»Ποῦ δὴ μετέστης, ὡς ἀπετμήθης Πούδη;
»Ποῦ δὲ μετέστην, ἢ πρὸς ἄφθαρτον κλέος;

Εἰς τὸν Τρόφιμον

»Τρυφὴν Τρόφιμος Οὐρανοῦ πεθὼν ἄκρως,
»Τροφὴ προσῆκται τῷ τεθηγμένῳ ξίφει (2).
»Τῇ δεκάτῃ δὲ μαθηταὶ ἀπῆραν καί γε τετάρτῃ.

Οὗτοι ἦσαν ἐκ τῶν ἑβδημήκοντα Ἀποστόλων, ἠκολούθησαν δὲ τὸν μέγαν Ἀπόστολον Παῦλον, κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ συγκακοπαθοῦντες μετὰ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν Παύλου εἰς ὅλους τοὺς διωγμοὺς αὐτοῦ καὶ πειρασμούς· ἀφοῦ δὲ ὁ Παῦλος ἀπεκεφαλίσθη, τότε καὶ αὐτοὶ ἀπεκεφαλίσθησαν ὑπὸ τοῦ Νέρωνος Ταῦτα διηγεῖται ὁ μακάριος καὶ πανόλβιος Δωρόθεος (ὁ Τύρου δηλαδὴ ἐπίσκοπος, οὗ τινος ἡ μνήμη ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Ὀκτωβρίου), ὁ ὁποῖος πορευόμενος εἰς τὴν Ρώμην, τὰ ἔμαθε, καὶ εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν τὰ ἔγραψε, καὶ τὰ ἀφῆκεν εἰς ὑπομνήματα· δὲν ἔγραψε δὲ μόνον διὰ τούτους, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλους τοὺς Ἀποστόλους, καὶ διὰ πολλοὺς ἄλλους Ἁγίους, ὡς καὶ διὰ τοὺς ἱεροὺς προφήτας, διότι ἔγινεν ὁ ἅγιος διὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ ἀγχίνοιάν του φιλομαθὴς καὶ πολυμαθὴς καὶ πολυΐστωρ ὡς ἄλλος οὐδείς. (3)

---

(1) Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος Ἀρσταρχος ἑορτάζεται μετὰ Μάρκου καὶ Ζήνωνος κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ τὸν βίου αὐτοῦ πλατύτερον γραφόμενον.

(2) Ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα ὑπάρχοντος παλαιοῦ διστίχου, ὅπερ ὅλως ἄμετρον ἦν, προετοιμήσαμεν τὸ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τοῦ Μηναίου ἐπανορθωθέν. Σ.Ε.

(3) Περὶ τοῦ Ἀποστόλου Πούδη οὕτω γράφει πρὸς τὸν Τιμόθεον ὁ Παῦλος· «Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος καὶ Πούδης» (Β'. Τιμ. δ'. 21) περὶ δὲ τοῦ Τροφίμου, αἱ μὲν Πράξεις τῶν Ἀποστόλων γράφουσιν, ὅτι ἦτον Ἀσιανὸς καὶ Ἐφέσιος· «Ἦσαν γάρ φησι προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον» (πραξ. κά. 39.) ὁ δὲ Παῦλος γράφει πρὸς τὸν Τιμόθεον· «Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν **»Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα·»** (Β'. Τιμόθ. δ'. 20).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΡΔΑΛΙΩΝ ὁ μῖμος πυρὶ τελειοῦται.

»Νῦν μῖμος ὄντως Ἀρδαλίων, ἡ πάλαι·
»Μιμούμενος γὰρ μάρτυρας, τὸ πῦρ στέγει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγη'. (298) καταγινόμενος εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς τὰς κωμωδίας μιμούμενος τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον, καὶ ὑποκρινόμενος τὰ τῶν ἄλλων πάθη καὶ δράματα. Ἐπειδὴ δέ ποτε τῷ ἐφάνη νὰ μιμηθῇ καθ' ὑπόκρισιν τὴν ἀντίστασιν τῶν χριστιανῶν πρὸς τοὺς τυράννους, ὅτε ἐμαρτύρουν, ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίζετο, ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τοὺς θεούς. Ὅταν λοιπὸν ὁ λαὸς βλέπων ταῦτα, ἐχειροκρότει καὶ ἐπήνει τὴν ἐπιτηδείαν αὐτοῦ μίμησιν ἐν ταυτῷ καὶ γενναιοκαρδίαν, τότε ὁ Ἀρδαλίων ἔκραξε μεγαλοφώνως καὶ εἶπεν εἰς τὸν λαὸν νὰ σιωπήσωσι, καὶ οὕτως ἐκήρυξεν ὅτι εἶναι τῇ ἀληθείᾳ Χριστιανός. Ὅθεν ὁ ἄρχων ἐσυμβούλευσεν αὐτὸν νὰ μεταβάλῃ γνώμην, ἀλλ' ὁ Ἀρδαλίων δὲν ἠθέλησε νὰ πεισθῇ, καὶ ἐπιμένων εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, ἐρρίφθη ἐν τῷ μέσῳ πυρκαϊᾶς, ἐκεῖ ἀναφθείσης, καὶ οὕτως ἐτελειώθη ὁ μακάριος, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΩΜΑΪΔΟΣ.

»Αἰῶνος ἦρας τοῦδε τὴν Θωμαΐδα,
»Τὸ τῆς Γραφῆς, μέλλοντος αὼνος, Πάτερ.

Ἡ ἁγία αὕτη Θωμαΐς ἐγεννήθη μὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἀνετράφη δὲ καλῶς, καὶ ἐπαιδεύθη ὑπὸ τῶν γονέων της· ἔπειτα συζευχθεῖσα, ἔζη ἐν τῷ οἴκῳ της ἠγαπημένη μὲ τὸν ἄνδρα της, καὶ διάγουσα τὴν ζωήν της μὲ κοσμιότητα καὶ σωφροσύνην. Συγκατοικοῦντος δὲ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ τοῦ πενθεροῦ της, καὶ ἀπόντος ἡμέραν τινα τοῦ συζύγου της, ὁ τῶν ψυχῶν φθορεὺς διάβολος ἐνέπνευσεν αἰσχροὺς λογισμοὺς εἰς τὸν γέροντα κατὰ τῆς νύμφης του Θωμαΐδος, καὶ ἐδοκίμαζε νὰ αἰσχρουργήσῃ μὲ αὐτήν, σπουδάζων καὶ μηχανευόμενος πάντα τρόπον, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸν κακόν του σκοπόν. Ἡ δὲ μακαρία Θωμαΐς ἐσυμβούλευε τὸν γέροντα, καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὴν καρδίαν του τοιοῦτον διαβολικὸν λογισμόν, εἰς μάτην ὅμως ἐκοπίαζεν· ὅθεν ὁ κακογέρων τυφλωθεὶς ἀπὸ τὸν Διάβολον, ἔλαβε τὴν σπάθην τοῦ υἱοῦ του, καὶ κτυπήσας τὴν νύμφην του εἰς θανατηφόρον μέρος, ἔσχισεν αὐτὴν καὶ ἐθανάτωσε. Καὶ ἡ μὲν μακαρία Θωμαΐς παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς τὸν Θεὸν καὶ καὶ ἔγεινε μάρτυς διὰ τὴν σωφροσύνην, ὁ δὲ γέρων παρευθὺς τυφλωθεὶς τοὺς ὀφθαλμούς, περιεφέρετο ἔνθεν κακεῖσε ἐντὸς τῆς οἰκίας.

Τότε ἔτυχε νὰ ὑπάγωσι τινὲς χριστιανοὶ διὰ νὰ ζητήσωσι τὸν υἱόν του, καὶ εὗρον νεκρὰν τὴν ἁγίαν Θωμαΐδα, ἐρριμένην κάτω, καὶ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς γεμάτον ἀπὸ αἵματα. Ὡς δὲ εἶδον ταῦτα καὶ τὸν γέροντα περιτριγυρίζοντα καὶ περιπλανώμενον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἠρώτων αὐτόν, ποῖος ἐθανάτωσε τὴν νύμφην του· ὁ δὲ γέρων ἐφανέρωσε τὴν ἀλήθειαν, καὶ εἶπεν ὅτι αὐτὸς μὲ τὰς χεῖράς του τὴν ἐφόνευσεν. Ἐπροθυμοποιεῖτο δὲ καὶ παρεκάλει αὐτοὺς νὰ τὸν ὑπάγωσιν εἰς τὸν Ἄρχοντα καὶ ἐξουσιαστὴν διὰ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὴν τιμωρίαν ἥτις τῷ πρέπει κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους· πεισθέντες λοιπὸν ἐκεῖνοι, τὸν παρέστησαν εἰς τὸν ἐξουσιαστήν, καὶ φανερωθείσης τῆς ἀληθείας, ἐπρόσταξεν ἐκεῖνος καὶ ἀπεκεφάλισαν τὸν γέροντα. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Ἀββᾶς Δανιὴλ ὁ πρῶτος τῆς Σκήτεως, κατέβη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ λαβὼν τὸ λείψανον τῆς ἁγίας Θωμαΐδος, ἀνέβασεν αὐτὸ εἰς τὴν Σκῆτιν, καὶ ἔβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ κοιμητήριον τῶν Πατέρων, ἐπειδὴ καὶ ἔλαβε μαρτυρικὸν τέλος διὰ τὴν σωφροσύνην. Εἷς δὲ ἀδελφὸς ἀπὸ τὴν Σκῆτιν, ἐνοχληθεὶς ἀπὸ τὸ πάθος τῆς πορνείας, ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν τάφον τῆς μακαρίας, καὶ χρισθεὶς μὲ τὸ ἔλαιον τῆς κανδήλας τῆς ἁγίας, ἔλαβεν εἰς τὸν ὕπνον του εὐλογίαν ἀπὸ τὴν ἁγίαν, ἡ ὁποία ἐφάνη εἰς αὐτόν, καὶ ἐξυπνήσας ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸ πάθος. Ἔκτοτε λοιπὸν καὶ ἕως τοῦ νῦν ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ τῆς Σκήτεως ἔχουσι μεγάλην βοηθὸν εἰς τοὺς πολέμους τῆς σαρκὸς τὴν μακαρίαν ταύτην Θωμαΐδα.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΘΩΜΑΪΔΟΣ

Ἐν τῷ Μεγάλῳ ἑσπερινῷ ψάλλομεν στίχους ς'. Ἦχος β'.

Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρόν.

Δεῦτε καθαρθῶμεν ἀδελφοί, καὶ τῆς καθαρᾶς Θωμαΐδος, τὴν ἱερὰν καὶ σεπτήν, μνήμην ἐκτελέσωμεν, χαρμονικῶς ἐν ᾠδαῖς, σωφροσύνης γὰρ ἕνεκα, βιαίῳ θανάτῳ, ἑαυτὴν ἐξέδωκεν, διὰ τὴν πάντων ζωήν, ὅθεν καὶ στεφάνῳ τῆς νίκης, ὁ Δεσπότης ἔστεψεν ἧς περ, Κάραν τὴν ἁγίαν ἀσπασώμεθα.

Δεῦτε μοναζόντων ὁ χορός, τῆς τοῦ ἱεροῦ καὶ Ἁγίου Διονυσίου Μονῆς, Κάραν ἀσπασώμεθα τὴν χαριτόβρυτον, Θωμαΐδος κραυγάζοντες, ἱκέτευε μάρτυς, τὸν τῶν ὅλων Κύριον, ῥῦσαι αἰσχρῶν λογισμῶν, πάντας τοὺς πιστῶς σε τιμῶντας, καὶ ἐπιτελοῦντάς σου πόθῳ, μνήμην τὴν σεπτὴν ἀξιοθαύμαστε.

Ὅτε σου ὁ βάσκανος ἐχθρός, ἔσπευσε δολίως συλῆσαι, τὴν σωφροσύνην ἁγνή, τότε εὐτολμότατα, ἀντεπολέμησας, ἐν γενναίῳ φρονήματι, καὶ θανατωθεῖσα, σωφροσύνης ἕνεκα, τὸ στέφος εἴληφας, ὄντως τὸ ἀ-

μάραντον ὅθεν, σοῦ τὴν Κάραν πλουτοῦντες, εὐλαβῶς αὐτὴν κατασπαζόμεθα. Δόξα, ἦχος ά.

Οὐράνια σκηνώματα, καὶ ὑπερκόσμιαι χορεῖαι, τὸ πνεῦμά σου χαρμοσύνως ὑπεδέξαντο, Θωμαΐς ἀξιάγαστε, ὡς γὰρ ἀγνὴ περιστερά, σωφροσύνης πτέρυξιν, ἑκατέρωθεν πτερωθεῖσα, τῇ φασγάνου τομῇ, ἀνέπτης γηθομένη, πρὸς καλιὰς οὐρανίους, τὸ σῶμά σου καθαρὸν φυλάξασα, ἀκολασίας ἀσυνέτου, γέροντος, σωφροσύνης ἄγαλμα φανεῖσα ἔμψυχον, Ἀλεξάνδρειαν ἐξέπληξας, τῷ καρτερῷ τῆς ἀνδρίας σου, τὸν πεπαλαιωμένον τῇ κακίᾳ αἰσχύνασα· διὸ καὶ οὐρανῶν βασιλείας ἠξίωσαι, ἐν ᾗ χοροβατοῦσα μέμνησο ἡμῶν τῶν τιμώντων σε, παθῶν τῆς ἀτιμίας, ρυσθῆναι εὐπροσδέκτοις πρεσβείαις σου.

Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς. Εἴσοδος. Προκείμενον καὶ ἀναγνώσματα μαρτυρικά.

Εἰς τὴν Λιτὴν ἦχος β΄.

Δεῦτε μοναζόντων τὸ στίφος, εἰς ἓν συνελθόντες, ἀσμάτων ἄνθεσι τερπνοῖς τὴν τῆς σωφροσύνης στήλην, Θωμαΐδα τὴν πάνσεμνον, μελῳδικῶς εὐφημήσωμεν, αὕτη γὰρ ἑαυτὴν εἰς θάνατον δέδωκεν, ὑπὲρ ἁγνείας σώματος, καὶ τὸ τῆς νίκης βραβεῖον λαβοῦσα, ἐν Οὐρανοῖς σὺν ἀγγέλοις ἀγάλλεται, αἰτοῦσα τοῖς τιμῶσιν αὐτὴν ἁγιασμόν, σωφροσύνην καὶ μέγα ἔλεος. Ἦχος γ΄.

Σὲ τὴν ἄσπιλον ἀμνάδα, Θωμαΐδα τὴν πάνσεμνον, εὐφημοῦντες βοῶμέν σοι ἐννοιῶν ἀκαθάρτων εὐχαῖς σου ἀπάλλαξον, ὡς τὴν χάριν ταύτην πλουτήσασα παρὰ Χριστοῦ τοῦ σὲ δοξάσαντος. Δόξα, ἦχος πλ. ά.

Πόθῳ θείῳ τρωθεῖσα τὴν ψυχήν, Θωμαΐς ἀξιῦμνητε, ἐν σεμνότητι βίου σεαυτὴν ἐτήρησας, καὶ τὰ τοῦ πλάνου θήρατρα ἐξέφυγες, τὸ ἀναιδὲς γερόντιον ἀποβαλοῦσα, τὴν σφαγὴν ἐκαρτέρησας, καὶ πορφύραν ἐρυθρὰν τοῦ αἵματος ἐνδυσαμένη, στεφανηφόρος εἰς οὐρανοὺς ἀνέδραμες, τῇ λαμπρότητι τῆς ἁγνείας φαιδρυνομένη, ἧς καὶ ἡμᾶς μιμητὰς γενέσθαι ἱκέτευε δυσωποῦμέν σε, τοὺς ἐτησίως τελοῦντας τὴν ἁγίαν καὶ σεβάσμιον μνήμην σου. Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν στίχον, τὸ ἓν ἀναστάσιμον, καὶ τῆς Ἁγίας, ἦχος πλ. δ΄.

Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος, πῶς τὸν τὴν Εὔαν τὸ πρίν, ἐν Ἐδὲμ ἀπατήσαντα, ὄφιν σκολιώτατον, Θωμαΐς ἡ πανεύφημος, ὥσπερ στρουθίον οἰκτρὸν κατέβαλλες, τὰς πανουργίας αὐτοῦ νικήσασα, καὶ καταισχύνασα τούτου μηχανήματα, καὶ πρὸς Χριστοῦ στέφανον ἀπείληφεν, ὄντως ἀμάραντον. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ

Μάρτυς Θωμαΐς πανθαύμαστε, σὺ τὸν τῶν ὅλων Θεόν, Ἰησοῦν τὸν Θεάνθρωπον, ὁλικῶς ποθήσασα, ἡδονῶν κατεφρόνησας, καὶ σωφροσύνης κάλλος ἐτήρησας, σφαγὴν ὑπέμεινας ἀνδρικώτατα, ᾧ καρτερίας σου καὶ τῆς σωφροσύνης σου ὡς ἀληθῶς, δι' ὧν τὴν οὐράνιον εὗρες ἀπόλαυσιν.

Καὶ ἔστησαν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου.

Πόθῳ συνελθόντες σήμερον, σοῦ τὴν φαιδρὰν ἑορτήν, Θωμαΐς ἑορτάζομεν, τὰ τῆς ἀριστείας σου, συγκροτοῦντες τεράστια, καὶ εὐφημοῦν-

τες, τὰ σὰ παλαίσματα, ὑπερθαυμάζοντες σωφροσύνην σου, κάλλος ἀμήχανον, ὅθεν δυσωποῦμεν σε ὑπὲρ ἡμῶν, πρέσβευε δεόμεθα τῶν εὐφημούντων σε. Δόξα, ἦχος δ'.

Σήμερον συγκαλεῖται ἡμᾶς, Θωμαῖς ἡ ἀοίδιμος, πρὸς ἑστίασιν πνευματικήν, δεῦτε οὖν φιλέορτοι πάντες, πνευματικῶς εὐφρανθῶμεν καθαρθέντες τῷ νοΐ, φαιδραῖς στολαῖς τῆς ἁγνείας ἀγλαϊζόμενοι, αὕτη γὰρ ὑπὲρ σωφροσύνης τὸ αἷμα ἐξέχεε, σωφροσύνης ὑπόδειγμα ἡμῖν παρασχοῦσα καὶ τὴν τιμίαν αὐτῆς Κάραν προτιθεμένη, εἰς ἁγιασμὸν τοῖς εὐλαβῶς, αὐτὴν ἀσπαζομένης, πρεσβεύουσα δωρηθῆναι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς. Εἶτα τὸ ἀπολυτίκιον τῆς Ἁγίας, ἦχος γ'.

Στήλη ἔμψυχος τῆς σωφροσύνης, καὶ ὑπόδειγμα καθαροῦ βίου, ἀνεδείχθης Θωμαῖς ἀξιάγαστε, τὸ γὰρ σὸν αἷμα προθύμως ἐξέχεας, ὑπὲρ ἁγνείας, αἰσχύνας τὸν δράκοντα, διὸ πρέσβευε Χριστὸν τὸν Θεὸν πανεύφημε δωρήσασθαι τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς. Εἰς τὸν Ὄρθρον Καθίσματα, ἦχος δ'.

Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Καταπλήττει πάντα νοῦν, τῆς σῆς ἀνδρείας τὸ στερρόν, καλλιμάρτυς τοῦ Χριστοῦ, καὶ στεφηφόρε Θωμαΐς, γενναιοφρόνως κατήσχυνας τὸν Βελίαρ, τελέσασα καλῶς τὸ θεῖον στάδιον, διὸ πιστῶς τελοῦμέν σου τὴν μνήμην τὴν ἱερὰν ἀξιάγαστε, Χριστὸν δυσώπει, ὑπὲρ τῶν πόθῳ εὐφημούντων τὰ ἆθλα σου, Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς.

Μετὰ τὴν δευτέραν στιχολογίαν. ἦχος ά. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Τιμῶμεν τὴν σεπτήν, καὶ ἁγίαν σου μνήμην, σεμνὴ περιστερά, Θωμαΐς στεφηφόρε, τὸ αἷμα γὰρ ἐξέχεας, ὑπὲρ τῆς σωφροσύνης σου, ὅθεν ἔλαβες, παρὰ Κυρίου τὴν χάριν, σαρκικῶν παθῶν, τὴν δυσωδίαν ἐλαύνειν, τῶν πίστει τιμώντων σε. Δόξα τὸ αὐτό, καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, ἦχος γ'. τὸ ἄνωθεν Στήλη ἔμψυχος. Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς. Οἱ ἀναβαθμοὶ Ἐκ νεότητός μου. Εὐαγγέλιον μαρτυρικόν. Ὁ Κανὼν τῆς ἑορτῆς εἰς ἡ. καὶ τῆς Ἁγίας εἰς Ϛ'. οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Ὁσιομάρτυς Θωμαΐς σύ με σκέπε τὸν Ἰάκωβον.

Ὠδὴ ά. ἦχος β'. Λεῦτε λαοὶ ἄσωμεν.

Ὁ πόθος μὲν ἄπλετος, πέλειμοι σεμνὴ Θωμαΐς, πρὸς ὕμνους σοὺς οὐκ ἔχει δὲ τὴν ἰσχὺν δύσδρομον, ἀλλὰ καὶ σὺ ταῖς εὐχαῖς σου, ταύτην νῦν παράσχου, πλουσίως ἄνωθεν.

Σῶμα ψυχήν, νοῦν καὶ καρδίαν πρὸς Χριστὸν Θωμαΐς, ἔχουσα ὑπερήθλησας καὶ οὐ προδέδωκας, σωφροσύνης τὸ κάλλος, γηραιῷ ἀκολάστῳ, διὸ τιμῶμέν σε.

Ἰὸν ποτὲ τοῦ ἰοβόλου δράκοντος Εὔα τὸ πρίν, ἐδέξατο καὶ τέθνηκεν, ἀλλὰ σὺ πάνσεμνε, τὴν ζωὴν ἐκληρώσω θανοῦσα ὑπὲρ κάλλους τῆς σωφροσύνης. Θεοτοκίον.

Ὁ πόλον μέν, θρόνον καὶ γῆν ὑποπόδιον, ἔχων ἐν σοὶ κεχώρισται Θεο-

γεννήτρια, καὶ τῆς γῆς καὶ τοῦ πόλου, σὲ μόνην πλατυτέραν ἀρρήτως ἔδειξε. *Καταβασίαι. Ἀναστάσεως ἡμέρα.*

Ὠδὴ γ'. Τῆς πίστεως ἐν πέτρᾳ με στερεώσας.

Μοναῖς ταῖς τοῦ Κυρίου Θωμαΐς μάρτυς, ἐσκήνωσας τηρήσασα σωφροσύνην, καὶ στέφος ἀμαράντινον κορυφῆς σου, σεμνὴ εἰσδέδεξαι, ὑπεραθλήσασα, ὅθεν τὴν σεβάσμιον τελοῦμεν μνήμην σου.

Ἀγνείας ὡραιότησι λαμπομένη, ἀΰλοις φωταυγίαις φαιδρυνομένη, ἀντέστης μέχρις αἵματος τῷ βεβήλῳ Θωμαΐς πάνσεμνε, Χριστῷ κραυγάζουσα, ὡς οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σου Κύριε.

Ρημάτων ἀκολάστων ἐνωτισθεῖσα, τοῦ γέροντος σωφρόνως ἀπεβδελύξω, καὶ ὅλον σου τὸν πόθον πρὸς τὸν Δεσπότην, Θωμαΐς ἔτεινας, ᾧ καὶ ἐκραύγαζες, ὑπὲρ σοῦ νῦν Κύριε σφαγιάζομαι. *Θεοτοκίον.*

Τίς δύναται λαλῆσαι τὰς δυναστείας, ἢ τίς ἐξιχνιάσει τὰ μεγαλεῖα; ἃ πάναγνε εἰργάσατο ὁ Δεσπότης, ἐν σοὶ μητράνανδρε καὶ μητροπαρθένε, φρικτῶς γὰρ Μητρόθεον ἀναδείξας σε.

Καταβασία. Δεῦτε πῶμα πίομεν. *Κάθισμα, ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.*

Ἀσθενείᾳ τῆς σαρκός, τὸν θρασυνόμενον ἐχθρόν, κατεπολέμησας σεμνή, καὶ τὴν τοῦ πνεύματος ἰσχύν, τῇ διαθέσει οὐκ ἔπεσθαι τῶν σωμάτων, ἐγνώρισας σαφῶς, σὺ Θωμαΐς τοῦ Χριστοῦ, τὸν λόγον ἀληθῆ; τοῖς ἔργοις ἔδειξας ἡ δύναμίς μου λέγοντος, ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται ὡς γέγραπται, ὁ ἐνισχύων, τοὺς σοὺς ἁγίους, φιλάνθρωπε Κύριε δόξα σοι, *Δίς.*

Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς. *Ὠδὴ δ'. Ἐλήλυθας ἐκ Παρθένου.*

Ὑπέμεινας τὴν σφαγὴν σωφροσύνης σου ἕνεκα, μάρτυς ἐθελούσιος σὺ γινόμενος πανεύφημε, Θωμαΐς ἀήττητε, ὅθεν τιμῶμέν σου μνήμην τὴν πανεύσημον ἀξιάγαστε.

Συνέχομαι, τρικυμίᾳ παθῶν καὶ ταράττομαι, ζάλῃ λογισμῶν πονηρῶν, Θωμαΐς τῆς αἰσχρότητος, διὸ πρὸς σὲ πανένδοξε, πίστει κατέφυγον, λύτρωσιν αἰτούμενος εὑρεῖν ἀκήρατε, ταῖς εὐχαῖς σου ὡς χάριν πλουτήσασα,

Θεράπευσον, τῶν παθῶν μου τὸ ἄλγος πανεύφημε, Μάρτυς Θωμαΐς σεμνή, ἐκδυσωπῶ σε ὡς ἔχουσα, χάριν διώκειν πύρωσιν, τὴν τῆς αἰσχρότητος καὶ σωφρόνως μὲ ζῆν ἐνδυνάμωσον. *Θεοτοκίον.*

Ὡς λιμένα σωτηρίας καὶ ὅρμον γαλήνιον, καταφυγῆς ἄχραντε, καὶ σκέπην πάντες κεκτήμεθα, σὺ γὰρ ταῖς πρεσβείαις σου, ἐκ πάσης θλίψεως σώζεις τοὺς εἰς σὲ καταφεύγοντας.

Καταβασία. Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς. *Ὠδὴ ε'. Ὀφωτισμός.*

Μῦρον σφαγῆς, Θωμαΐς σεμνοτάτη καθυποστᾶσα, μετέβης εἰς τόπον ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη πᾶσα, στεναγμός τε καὶ λύπη καὶ σταλαγμοὶ δακρύων πάνσεμνε, ἔνθα ἡ χαρὰ ἡ ἀνέκφραστος πέφυκε.

Ἅπαντες νῦν, Θωμαΐς τὴν σὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, σέβοντες τὴν Κάραν σου τὴν τιμηθεῖσαν, ὑπὲρ ἁγνείας σωφροσύνης τε μάρτυς, ἱκετεύοντες ῥύειν πάνσεμνε, ῥύπου τῶν παθῶν τῆς αἰσχύνης πρεσβείαις σου.

Ἵνα τῆς πρίν, παραβάσεως Εὔας τοὺς δερματίνους τῆς φθορᾶς χιτῶνας

ἀπεκδυθείσῃ σεμνὴ τὸ σῶμα τῇ σφαγῇ τῇ τοῦ ξίφους σωφροσύνης ἕνεκα δέδωκας, θανοῦσα δὲ τούτου τὴν φθορὰν ἀπεσόβησας. Θεοτοκίον.

Σὺ ἐκ πολλῶν, συμπτωμάτων παρθένε καὶ πολυτρόπων παθῶν ἐλευθέρωσον τῶν τοῦ βίου, σῇ τῇ γαλήνῃ τῇ βεβαίᾳ τοῦ κόσμου, οἱ σοὶ δοῦλοι κράζομεν Δέσποινα κόπασον τὸν σάλον, ταῖς σαῖς παρακλήσεσι.

Καταβασία. Ὀρθρίσωμεν. *Ὠδὴ Θ'. Ἦχου ρημάτων.*

Σὺ εὐσεβείᾳ πάνσεμνε, καὶ καθαρότητι ζῶσα τὸ πρίν, οὐχ εἵλου τῇ φθορᾷ ἀλλὰ θανεῖν, ἠρετίσω Θωμαΐς σωφροσύνης ἕνεκα.

Ἐν σοὶ ποθοῦσα τὸν Κύριον, καὶ θελγομένη ἔρωτι αὐτοῦ καὶ αὐτῷ συνεῖναι σπεύδουσα, τὸ τῆς σφαγῆς πικρὸν ἔπιες ποτήριον.

Μόνη προκρίνας ἀοίδιμε διὰ Χριστὸν σφαγιασθῆναι Θωμαΐς καὶ στεφηφοροῦσα ἔδραμες πρὸς οὐρανίους σκηνὰς νοητῶς χορεύουσα. Θεοτοκ.

Ἐλαίου χρίσει πανάχραντε, τὴν ταπεινὴν ψυχήν μου, ταῖς πολλαῖς ἁμαρτίαις, σαῖς λιταῖς ἐπάλειψον, ἡ τεκοῦσα ἀγαθή, ἀγαθὸν καὶ Κύριον.

Καταβασία. Κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις.

Κοντάκιον, ἦχος γ'. Τὴν ὡραιότητα.

Τὴν καθαρότητα, σεμνὴ ἐπόθησας, καὶ τὰ ὁρώμενα, φθαρτὰ κατέλιπες, καὶ ἐβδελύξω ἡδονάς, καὶ γέροντος ἀναίδειαν, ἀπεσείσω πάνσεμνε, καὶ σφαγὴν ἐκαρτέρησας, ὅθεν καὶ ἀπέλαβες, μαρτυρίου τὸν στέφανον, διὸ τὴν σὴν πάντιμον Κάραν, πανευλαβῶς ἀσπαζόμεθα. *Ὁ Οἶκος.*

Ἐπὶ τὴν θαυμαστὴν Ἀλεξάνδρειαν σπεύδοντες πορευθῶμεν τῷ νοΐ, καὶ ἐκεῖσε κατίδωμεν θαῦμα μέγα τελεσθὲν καὶ ἐξαίσιον πῶς εἰς σφαγὴν ἑαυτὴν προὔθηκε Θωμαΐς ἡ σώφρων, νεᾶνις σύζυγος ἀπαλή, τὸν πεπαλαιωμένον κακίᾳ αἰσχύνασα, ὅθεν ἀπὸ ψυχῆς δάκρυα ἐκχέοντες, πρὸς αὐτὴν ἐκβοήσωμεν, παθῶν κηλίδας ἀπόσμηξον, τοὺς τὴν σὴν Κάραν τὴν πάντιμον εὐλαβῶς κατασπαζομένους. *Ὠδὴ ζ'. Εἰκόνος χρυσῆς.*

Σὺ ἐκ Θεοῦ, τιμηθέντα καὶ εἰκόνι χειρὶ διαπλασθέντα, ἐπεγνωκυῖα τὸν ἄνθρωπον, ὦ Θωμαΐς ἀξιάγαστε, τούτου τὸ ἀξίωμα σῶον διατηροῦσα προδέδωκας, μέχρι θανάτου σεαυτήν, ὑπὲρ ἁγνείας σεμνή.

Κατέπαυσας σεμνή, εἰς τόπον ἔνθα ἡ ἀνέκφραστος πέλει, ἡδονὴ καὶ ἀπέραντος, ἐκατέρωθεν καθυποστᾶσα πικρίαν παθῶν ἐξ ὁράτων ἐχθρῶν ὁρωμένων τε, καὶ καταφθᾶσα τῶν καθορώντων Χριστοῦ κάλλος ἀμήχανον.

Ἐμφρόνως σαρκός, κατεφρόνησας σεμνὴ ὡς φθειρομένης, ἐπιμελῶς δὲ καθαρότητος, σὺ Θωμαΐς διετήρησας, κάλλος καὶ θανεῖν ἠρετίσω, ὅθεν σὸν πνεῦμα κατέταξε, μετὰ πνευμάτων ἱερῶν, ὁ τῶν ἁπάντων Θεός. Θεοτ.

Πῶς μήτηρ Θεοῦ, τὰς αἰνέσεις σου ἀκουστὰς ποιήσει; ἢ διηγήσεται τὰ θαυμάσια, σοῦ τὰ μεγάλα καὶ ἔνδοξα, καὶ ὑπὲρ κατάληψιν ὄντα, οἷς καὶ νόες ἐκπλήττονται, διό σε νῦν ὡς ἐφικτόν, δοξολογοῦμεν πιστῶς.

Καταβασία. Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου. *Ὠδὴ ἡ. Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός.*

Εὐθὺς ὁ νοῦς σου πρὸς Θεόν, ἐκτεινόμενος Θωμαΐς ἀνενδότως, ταῖς ἀΰλοις ἀκτῖσι πεφώτισται καὶ ὀρθῶς, βαδίζειν σε ὄντως εὐώδωσεν, ἐν ὁδοῖς Κυρίου ἀμώμοις καὶ εὐθείαις.

Καλῶς παρὰ Θεοῦ, ἐστεφάνωσαι ἀοίδιμε στεφάνοις, ὡς νικήσασα πάθη, τὰ τῆς σαρκὸς Θωμαΐς, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ πανεύφημε, αἰσχύνασα πᾶσαν, ἐχθροῦ μηχανουργίαν.

Ἀπὸ σαρκὸς τῶν ἡδονῶν, τὴν καλὴν ἐν μάρτυσι καὶ ὡραίαν, ἱκετεύω Θωμαΐδα πανεύφημε, ῥῦσαι κἀμὲ τὸν προσφεύγοντα τῇ προστασίᾳ σου, ἵνα εὐχαρίστως σωθῶ ὁ ταλαίπωρος. *Θεοτοκίον.*

Σὺ ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν, τὴν καλὴν ἐν γυναιξί σε καὶ ὡραίαν παρὰ πάντας ἀνθρώπους, γεννήτριαν ἑαυτοῦ γενέσθαι, μόνην ἐξελέξατο, ὅθεν γενεαί σε, μακαριοῦμεν πᾶσαι.

Καταβασία. Αὕτη ἡ κλητή. *Ὠδὴ θ΄. Ἡ τὸν πρὸ ἡλίου φωστῆρα.*

Ἀληθῶς τὸν βίον ἀνύσασα, πρὸς μονὰς ἁγίας Θωμαΐς καλῶς ἔφθασας ὑπὲρ ἁγνείας σου γὰρ καλῶς, σωφροσύνης τε ἤθλησας, καὶ εἰς ἁγίων ἔφθασας, σκηνὰς θεόφρων καὶ κατέπαυσας.

Ρυομένη τοῦ κόσμου, ἡδέα Θωμαΐς πάνσεμνε, καὶ ἡδονὰς σαρκὸς νῦν ὄντως εὕρηκας, τὴν ἀρχαίαν τῶν ἡδονῶν, πατρίδα τὴν οὐράνιον, ἐν ᾗ περιχορεύουσα μέμνησο πάντων τῶν τιμώντων σε.

Ὅπως εὐχαρίστως ἁγία παθῶν με ἐλευθέρωσον σαρκικῶν ἵνα κἀγὼ σωφρόνως βιώσας, ἐκ τῶν τῇδε τοῦ βίου, καὶ τύχω τῆς ἀνέσεως, ὦ Θωμαΐς πανεύφημε, σὺ γὰρ ἐδόθη χάρις τοῦ σώζειν τοὺς τιμῶντάς σε. *Θεοτ*

Νόμου σε καὶ τύποι, καὶ ῥήσεις τῶν προφητῶν καὶ τὰ αἰνίγματα, τὰ πολλὰ Κόρη θείῳ πνεύματι, σημανθέντα σε προφανῶς, Θεοτόκον ἐδήλωσαν, ἡμεῖς δὲ νῦν τὴν ἔκβασιν, ἐν σοι ὁρῶντες σὲ δοξάζομεν.

Καταβασία. Φωτίζου φωτίζου.

Ἐξαποστειλάριον. Τοῖς Μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Τὸ σωφροσύνης ἄγαλμα, καὶ ἁγνείας τὸ κάλλος, Ἀλεξανδρείας καύχημα, καὶ ἀνδρείας τὸν πύργον, τὴν καλλιμάρτυρα πόθῳ, καὶ σεμνὴν Θωμαΐδα, τιμήσωμεν θεόφρονες, πρὸς αὐτὴν ἐκβοῶντες, ῥῦσαι ἡμᾶς, πολυπλόκου πάθους ἀκαθαρσίας, καὶ σαρκικῆς πυρώσεως, εὐπροσδέκτοις λιταῖς σου. *Καὶ τῆς ἑορτῆς.*

Εἰς τοὺς αἴνους στίχ. ς΄. Ἀναστάσιμον δίς, καὶ τῆς Ἁγίας δ΄.

Ἦχος ἀ. Πανεύφημοι Μάρτυρες ἡμᾶς.

Πανένδοξε Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, Θωμαΐς πανθαύμαστε, τῆς σωφροσύνης τὸ ἄγαλμα, ἁγνείας τέμενος, τὸν Δεσπότην πάντων ὁλικῶς ποθήσασα, ἀκτῖσιν ἐναρέτων σου πράξεων, αὐτοῦ τετύχηκας, ὃν δυσώπει ῥῦσαι ἅπαντας, τυραννίδος παθῶν τοὺς τιμῶντάς σε. *Δίς.*

Οἱ ῥύποις ἀτόπων λογισμῶν, καταμολυνόμενοι, καὶ χαλεπῶς πιεζόμενοι, φθόνῳ τοῦ δράκοντος, τοῦ ἀνθρωποκτόνου, δεῦτε ἀσπασώμεθα τὴν Κάραν Θωμαΐδος τῆς μάρτυρος, πίστει δεόμενοι, καὶ τευξόμεθα τὴν κάθαρσιν, τῶν κηλίδων ψυχῆς τε καὶ σώματος.

Ὦ κλέους, ὦ δόξης ἀληθῶς, ἧ περ κατηξίωσαι, σὺ Θωμαΐς ἀξιάγαστε, ὑπεραθλήσασα, σωφροσύνης ὅπως, μὴ ἐκπέσῃς πάνσεμνε, ἐχθρὸν καὶ

ταβαλοῦσα πολέμιον, διὸ ἱκέτευε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὴν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος. *Δόξα ἦχος πλ. ά.*

Ἐξέλαμψε σήμερον, ἡ μνήμη τῆς σεμνοτάτης Θωμαΐδος, ὡς ἔαρ εὐφροσύνον, τὴν Ἐκκλησίαν κατευφραίνουσα, δεῦτε οὖν φιλέορτοι θερμῶς συνελθόντες, προσείπωμεν λέγοντες, χαίροις ἀοίδιμε, ἡ τὴν πολυμήχανον τοῦ Σατὰν ἡδονικὴν ἀπάτην νικήσασα, καὶ τὴν σωφροσύνην καλῶς διατηρήσασα, καὶ διὰ σφαγῆς τὸ πάχος τῆς σαρκός σου διαβᾶσα, ἐν οὐρανοῖς ἀπολαμβάνεις τὰ γέρα τῆς καρτερίας σου, ἀλλὰ πρέσβευε δεόμεθα δοθῆναι τοῖς τὴν σεπτήν σου Κάραν εὐλαβῶς ἀσπαζομένοις καὶ τελοῦσι τὴν μνήμην σου, ἱλασμὸν καὶ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Ἀναστάσεως ἡμέρα. Δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λειτουργίαν Τυπικὰ γ'. ᾠδὴ τῆς ἑορτῆς καὶ ς' τῆς Ἁγίας. Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἁγίας Βαρβάρας Δεκ.4. Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον. Καὶ ἀπόλυσις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου νέου μάρτυρος ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ τοῦ Πελοποννησίου, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1803.

»Ἐχθροὺς βεβήλους αἰσχύνας χριστομάρτυς,
»Μετέστης γῆθεν εἰς οὐράνιον πλάτος.
»Τῇ δεκάτῃ δὲ τετάρτῃ ἄορ Δημήτριον εἶλε.

«Τίς Θεὸς μέγας, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος». Δικαιότατον εἶναι καὶ εἰς ἡμᾶς ἀδελφοί μου, ταύτην τὴν προφητικὴν ὑμνῳδίαν ἀδιαλείπτως μὲ προθυμίαν πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως νὰ ἀναπέμπωμεν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ σωτῆρα τοῦ Κόσμου, ὅστις, εὐσπλαγχνιζόμενος τὴν Νύμφην του Ἐκκλησίαν, τὴν διατελοῦσαν (κρίμασιν οἷς οἶδεν ἡ Ἀγαθότης του) εις τὸν βαρύτατον τοῦτον ζυγὸν τῆς δυσσεβοῦς τυραννίδος, εὐδοκεῖ ἀπείρῳ αὐτοῦ εὐσπλαγχνίᾳ, τώρα ἐπὶ τῶν ἀθλίων καὶ δυστυχῶν ἡμερῶν μας, νὰ παρηγορῶσι καὶ νὰ λαμπρύνωσιν αὐτὴν τόσοι καὶ τόσοι νέοι Μάρτυρες, τόσοι καὶ τόσοι οὐρανόφρονες καὶ γενναῖοι στρατιῶται τῆς Βασιλείας του, οἵτινες χωρὶς νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ μήτε ἡ γλυκυτάτη ζωή, μήτε τὰ πανευφρόσυνα τοῦ κόσμου τούτου ἀγαθά, μήτε πλοῦτος, μήτε δόξα, μήτε ἀξιώματα· χωρὶς νὰ δειλιάσωσι τὰς ἀπειλὰς τῶν τυράννων, τὰ διάφορα κολαστήρια τῶν ἀσεβῶν· χωρὶς νὰ νικηθῶσιν ἀπὸ τὰς κολακείας τῶν βδελυρῶν, προθύμως ἀπεκένωσαν τὰ τίμια καὶ ἅγια αἵματά των, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀνακτήσωσι τὸ εὐγενὲς τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν Πίστεως, καὶ νὰ κηρύξωσι μετὰ φαιδρότητος παρρησίᾳ τέλειον Θεὸν καὶ τέλειον ἄνθρωπον τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἔρως τῇ ἀληθείᾳ ἀνείκαστος, ἀγάπη ὑπερβολική, ἔργα, κινήματα, καρτερίαι, ὅποῦ κάμνουσι τοὺς ἀκούοντας καὶ ὁρῶντας νὰ φρίττωσι καταπληττόμενοι, βλέποντες τὴν κορυφουμένην ἀσέβειαν διὰ τῆς τοιαύτης λαμπρᾶς ὁμολογίας τῶν νέων τούτων Μαρτύρων καταπίπτουσαν καὶ κρημνιζομένην· τὸν διάβολον καταισχυνόμενον, τὸν ᾅδην σκυθρωπάζοντα, τὴν ὑπερένδοξον καὶ ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν σεμνυνομένην καὶ εὐφραινομένην· τοὺς πιστοὺς παρηγορουμένους, τοὺς ριπι-

ζομένους ἐδραιουμένους, τοὺς καταπίπτοντας ἀνεγειρομένους, τὴν πίστιν ἀνακηρυττομένην, καὶ τὴν Ἁγίαν καὶ Ὁμοούσιον Τριάδα, τὸν ἕνα καὶ μόνον Θεὸν δοξαζόμενον. Ὅθεν, τίς Θεὸς μέγας, ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος, δίκαιον εἶναι καὶ εἰς ἡμᾶς σήμερον νὰ φωνάξωμεν εἰς τὴν μνήμην τοῦ νέου Ἀθλητοῦ, καὶ λαμπροῦ Μάρτυρος Δημητρίου τοὺ Μάκαρος, ὅστις πεσὼν ἀνέστη, καὶ αὐτομολήσας γενναίως εἰς τὸ στάδιον τοῦ Μαρτυρίου, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ χαίρων τὸ αἷμά του ἔχυσε, καὶ κατὰ τοῦ διαβόλου καὶ τῶν δυσσεβῶν τὰ νικητήρια ἔλαβε, καθὼς ἡ διήγησις προβαίνουσα θέλει τὸ ἀποδείξῃ σαφέστατα· καὶ προσέχετε.

Οὗτος ὁ νέος λαμπτὴρ καὶ μέγας στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ Δημήτριος, ἦτον ἀπὸ ἕνα χωρίον τῆς κλεινῆς καὶ περιβοήτου Ἀρκαδίας, Λιγούδιστα ὀνομαζόμενον, γεννηθεὶς ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς, μέν, πλὴν ἀσήμους καὶ δυστυχεῖς· μετὰ θάνατον τῶν ὁποίων ἔμεινεν ὁ Μάρτυς, ὁμοῦ μὲ ἕνα του ἀδελφόν, ὀρφανοί· καὶ μὴ ἔχοντες ἐκεῖσε τινὰ τὸν βοηθήσοντα, ἐλθόντες εἰς Τρίπολιν (1), πόλιν πρωτεύουσαν τοῦ Μωρέως, χωρὶς νὰ ἔχωσιν ὁδηγόν, προσεκολλήθησαν εἰς ἕνα Ὀθωμανόν, Βελῆν Μπαρμπέρην ὀνομαζόμενον, μὴ βάλλοντες κατὰ νοῦν, διὰ τὴν ἀτέλειαν τῆς ἡλικίας των, τὴν ψυχικὴν ἀπώλειαν, ὁποῦ ἐδύναντο νὰ δοκιμάσωσιν, ἀπὸ ἕνα ἐχθρὸν τῆς πίστεως, καθὼς καὶ τὸ ἐδοκίμασαν. Ἐπειδὴ ὄντες πολλὰ νέοι κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀπὸ τὴν συχνὴν παρακίνησιν τοῦ εἰρημένου αὐθέντου των, ἀπὸ τὰς διαφόρους ὑποσχέσεις, ὁποῦ καθ' ἡμέραν τοὺς ἐπρόβαλλεν, ἀπὸ τὰς ποικιλοτρόπους ἀπειλάς, ὁποῦ καθ' ὥραν τοὺς ἔκαμνε, διὰ κουφότητα γνώμης, ὑπεσκελίσθησαν οἱ νέοι, καὶ ἠρνήθησαν, φεῦ! τὸν Χριστόν, τὸν Ποιητὴν καὶ Σωτῆρα τοῦ Κόσμου, καὶ ἐγένοντο Τοῦρκοι, πολιτευόμενοι ἀσεβῶς, καὶ μαθητευόμενοι τὰ μύθων καὶ ἀπωλείας γέμοντα γράμματα τῶν Ὀθωμανῶν· καὶ δεξάμενοι τὸ βδελυρὸν σημεῖον τῆς βδελυροτέρας θρησκείας, ἔμενον εἰς τὴν διαβολικὴν ἐκείνην οἰκίαν χρόνους τινάς. Ἀλλ' ὁ Θεός, ὁποῦ θέλει πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ἔσπειρεν ἀγαθοὺς καὶ σωτηρίους λογισμοὺς εἰς τὰς καρδίας τῶν νέων. Ὧν ὅμως ὁ μὲν εἷς, ὡς φαίνεται, κακόγνωμος, ἐτυρώθη ὡς γάλα εἰς τὴν ἀσέβειαν, καὶ ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν ἐκολλήθ- εἰς ἕτερον Τοῦρκον, Οὐλεμᾶν ὄντα· ὁ δὲ κλεινὸς Δημήτριός μας, πληγεὶς ἀπὸ τὰ κέντρα τῆς ἱερᾶς συνειδήσεώς του, ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἐνόησε τὸ μέγα κακὸν ὁποῦ ἔπαθε, νὰ ἀρνηθῇ τὸν Ποιητὴν καὶ Σωτῆρά του· ὅθεν ἔκλαιε πικρῶς, ἐπροσηύγετο μυστικῶς, καὶ ἐδέετο θερμῶς, νὰ τὸν βοηθήσῃ ἡ χάρις τοῦ παναγάθου Θεοῦ, νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὴν σατανικὴν παγίδα. Ὁδηγηθεὶς λοιπὸν ὑπὸ τῆς Θείας Χάριτος, ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν Τριπολιτζάν, τὴν νοητὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς τὴν Μαγνησίαν τῆς Ἀσίας, εἰς μὲν τὸ φαινόμενον ὡς Ὀθωμανὸς πολιτευόμενος, εἰς δὲ τὸ κρυπτὸν ὡς Χριστιανὸς διάγων, νη-

(1) Τρίπολιν δὲ καλεῖται, μὲ τὸ νὰ περιέχεται ἀπὸ τὰς δύο ἐκείνας παλαιᾶς πόλεις, τὴν Τεγέαν λέγω καὶ Μαντίνειαν, ἀφισταμένας τὴν μίαν τῆς ἑτέρας μίλια δώδεκα, τὸ μέσον τῶν ὁποίων ἐπέχει ἡ ἡμετέρα Τρίπολις· καὶ αἱ δύο αὗται πόλεις ἐρατειναί, καὶ ἐξάκουστοι· νῦν δὲ ἐρείπεια, καὶ κατηδαφισμέναι, τὰς ὁποίας ἐλεηλάτησεν ὁ Τουραχάνης ἐκεῖνος, ὁ στρατηγὸς τῶν Τούρκων, καθὰ καὶ ἄλλας πόλεις τοῦ Μωρέως.

στεύων, προσευχόμενος, καὶ διὰ πολλῶν δακρύων καὶ ἀναστεναγμῶν τὸν Θεὸν ἐξιλεούμενος εἰς χρόνους τινὰς ὁλοκλήρους. Μετὰ δὲ ταῦτα μὴν ἀναπαυόμενος ὁ τρισόλβιος εἰς τὰς τοιαύτας μυστικὰς χριστιανικὰς ἀρετάς, (ἐπειδὴ καὶ κατὰ μικρὸν ἄρχισε νὰ ἀνάπτῃ ὁ σωτήριος ἔρως εἰς τὴν καρδίαν του), ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖσε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν περίφημον Σμύρνην, ἔνθα ἀπέρριψε τὰ ὀθωμανικὰ ἐνδύματα, καὶ ἐνεδύθη τὰ χριστιανικά, διάγων ζωὴν θαυμασίαν διὰ τῆς μετανοίας· καὶ δὲν ἀπέλειπε πώποτε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ ἀκούῃ μετ' εὐλαβείας καὶ κατανύξεως τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας, καὶ τὰς ψυχοσώστους διδαχὰς τῶν Ἱεροκηρύκων. Ἀλλὰ καὶ γράμματα μὴ ἠξεύρων, ἐπαρακάλει ἄλλους χριστιανούς, καὶ τοῦ ἀνεγίνωσκον Βίους Ἁγίων καὶ Μαρτύρια Ἀθλητῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μεγαλωτάτην συντριβὴν ἔλαβεν εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ ἔχυνε κρουνηδὸν τὰ δάκρυα, ἀναλογιζόμενος τὸ φρικτὸν παράπτωμα τῆς ἀρνήσεώς του. Ἀλλ' ὁ θεῖος ἔρως (ὁποῦ κατ' ἀρχὰς ὀλίγον ἄρχισε νὰ τοῦ ἀνάπτῃ) τοῦ ἔγινεν εἰς φλόγα μεγαλωτάτην, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ μαρτυρήσῃ διὰ νὰ διορθώσῃ τὴν πτῶσίν του διὰ παρρησιαστικῆς ὁμολογίας του. Ὅθεν ἀνεχώρησε καὶ ἀπὸ Σμύρνην (ἀφ' οὗ κατῴκησεν ἐκεῖσε ἱκανὸν καιρόν), καὶ ἦλθεν εἰς πόλιν Κυδωνιαῖς· τίς ἡ αἰτία ; Ἀγνοεῖται. Ὡς ἡ ἀσματικὴ Νύμφη, ὡς φαίνεται, περιήρχετο ὁ μακάριος διὰ νὰ εὕρῃ τὸν νοητὸν τὸν Ἰησοῦν Νυμφίον, τὸ ἥδυσμα τῆς ψυχῆς του. Ἔνθα ἤκουσε καὶ τὰ γενναῖα Μαρτύρια τοῦ ἐν Κυδωνιαῖς ἀθλητικωτάτως μαρτυρήσαντος Πολυδώρου τοῦ Μάκαρος (1), καὶ ἐκ τούτων ἔλαβεν οὗ τὴν τυχοῦσαν κατάνυξιν. Ἐμίσευσε λοιπὸν καὶ ἀπ' ἐκεῖσε, καὶ εὐοδώθη εἰς τὴν περιφανῆ Χίον, καὶ ζητήσας ἀντάμωσε τὸν τῆς μακαρίας ἐπώνυμον (2), τὸν ζηλωτὴν Ἀρχιερέα καὶ Ἰσαπόστολον ἄνδρα, τοῦ ὁποίου ὅλη ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία χρεωστεῖ ἀπείρους τὰς τιμὰς καὶ ἀθανάτους τὰς χάριτας, διὰ τοὺς ἀμέτρους κόπους, διὰ τοὺς ἀμφιλαφεῖς ἱδρῶτας, ὁποῦ ἀφειδῶς χύνει ὡς φιλάδελφος διὰ τὴν πνευματικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ δυστυχοῦς γένους μας, καὶ ὁποῦ διὰ τῆς δραστικῆς Ἀποστολικῆς διδασκαλίας του ἀναδεικνύει Μάρτυρας καὶ Ἀθλητὰς στεφανίτας πολλοὺς ἐξωμότας· εἰς τὸν ὁποῖον μετὰ συντετριμμένης καρδίας ἐξωμολογήθη τὰς ἁμαρτίας του, καὶ μετὰ θερμοτάτων δακρύων ἀνεκάλυψε τὸ μέγα παράπτωμα τῆς ἀρνήσεώς του, διὰ τὸ ὁποῖον ἔλεγεν ὅτι ἀμφιβάλλει ἐὰν σωθῇ. Ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ τὸν ἐδέχθη εὐμενῶς, τὸν ἐδίδαξεν εὐαγγελικῶς, καὶ τὸν ἐπαρηγόρησεν ἱκανῶς, μὲ ἄλλων πολλῶν ἀρνητῶν σεσωσμένων παραδείγματα, μάλιστα μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, καὶ τὸν ἐστερέωσεν· ἔπειτα τοῦ ἀνέγνωσε τὰς ἱλαστικὰς εὐχάς, τὸν ἔχρισε μὲ τὸ θεῖον μύρον, κατὰ τὴν ἱερὰν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ τὸν ἐκράτησε μεθ' ἑαυτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας, στερεώνων αὐτὸν μὲ ὅσα θεῖα, μὲ ὅσα σωτήρια, καὶ τὸν ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ. Ὅθεν ὁ κλεινὸς Δημήτριός μας λαβὼν τὰς Ἀρχιερατικὰς εὐχάς, ἐπανέστρεψεν ἐν ταῖς Κυδωνιαῖς· ἔνθα διατρίψας ὀλίγας ἡμέρας, καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὸ ἐνδόμυχον πῦρ τοῦ θείου ἔρωτος, ὁ-

(1) Ἐμαρτύρησεν ὁ Μεγαλομάρτυς οὗτος Πολύδωρος ὁ ἀπὸ Λευκοσίας τῆς Κύπρου, ἐν τῇ Νέᾳ Ἐφέσῳ, κατὰ τὸ Σωτήριον ἔτος 1794, ἐν Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ γ'.

(2) Οὗτός ἐστιν, ὁ ἀπὸ Τρικάλων τοῦ Μωρέως πρὸ ἓν Κορίνθου Μακάριος ὁ Νοταρᾶς.

ποῦ τὸν ἐστενοχώρει διὰ τὸ Μαρτύριον, ἐπειδὴ καὶ ἄξυπνος, καὶ καθεύδων, ἄλλο δὲν ἐμελέτα, ἄλλο δὲν ἐφαντάζετο, εἰμὴ πότε νὰ φθάσῃ ἐκείνη ἡ σωτήριος ὥρα, νὰ ἀπολαύσῃ τὸ ποθούμενον· καὶ δὴ παραιτεῖ πάλιν ταῖς Κυδωνιαῖς, καὶ ἐπαναστρέφει εἰς τὴν Χίον, πρὸς τὸν εἰρημένον πνευματικὸν πατέρα του, καὶ τοῦ φανερώνει τὸν ἀμετάθετον σκοπόν του, ὁποῦ ἔχει διὰ τὸ Μαρτύριον· ὅστις μετὰ τὰς πολλὰς Ἀρχιερατικὰς διδασκαλίας, ἄρχισε πατρικῶς νὰ τὸν ἐμποδίζῃ νὰ λείψῃ ἀπὸ παρομοίαν ἀπόφασιν, λέγων εἰς αὐτόν, ὅτι αὐτὸς ὁ πόλεμος, ὦ παιδί μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπιχειρεῖς νὰ ἐμβῇς, δὲν εἶναι μόνον αἰσθητός, νὰ συγκροτῆται δηλαδὴ μόνον ἀπὸ τοὺς δυσσεβεῖς τυράννους, ἀλλὰ εἶναι συνοδευμένος καὶ μὲ ὅλα τὰ σατανικὰ τάγματα· ἀρκετὴ λοιπὸν εἶναι ἡ μετάνοια διὰ νὰ σωθῇς· διὰ τί νὰ βάλῃς εἰς περισσότερον κίνδυνον τὴν σωτηρίαν σου, τὴν ψυχήν σου εἰς κόλασιν περισσοτέραν, καὶ τοὺς ἀδελφούς μας Χριστιανοὺς εἰς πειρασμοὺς καὶ κινδύνους; καὶ ἄλλα τοιαῦτα τοῦ ἔλεγεν ἐκεῖνος ὁ ὄντως Ἀρχιερεύς, φοβούμενος τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκός, καὶ τὸ νεάζον τῆς ἡλικίας του· εἰς τὰ ὁποῖα ἀπεκρίνετο ὁ Μάρτυς μὲ μεγάλην ταπείνωσιν, ὅτι ἐγώ, πάτερ μου, ἐλπίζω εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, ὁποῦ εἶναι ἡ ἐλπὶς τῶν Μαρτύρων καὶ τὸ κραταίωμα, νὰ μὲ ἐνδυναμώσῃ ἡ χάρις του νὰ ὑποφέρω αὐτά, καὶ μὲ τὴν χύσιν τοῦ αἵματός μου νὰ διορθώσω τὸ μέγα παράπτωμά μου· ὅτι ἀλλέως μήτε ἡσυχάζω, μήτε ἀναπαύομαι· ἔχω ἕνα πῦρ, ὁποῦ παντοτινὰ μὲ φλογίζει, καὶ μὲ βιάζει νὰ πάθω, διὰ ἐκεῖνον ὁποῦ ἔπαθεν ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ τὴν σωτηρίαν μας, καὶ νὰ ἀποθάνω μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ διορθώσω τὴν κατηραμένην μου ἄρνησιν, καὶ νὰ σώσω τὴν ψυχήν μου. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀμετάθετός μου στοπός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν θέλει δυνηθῇ ποτέ, ποτὲ τινὰς νὰ μὲ ἐμποδίσῃ· ἀλλὰ θέλει τρέξω μὲ προθυμίαν, δυνάμει τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, ὅπου ἀφρόνως ὁ ἄθλιος τὸν Σωτῆρα τοῦ Κόσμου, ἐξώμοσα, ἐκεῖ παρρησία πάλιν νὰ τὸν κηρύξω ὡς Θεόν μου καὶ Κύριον, καὶ νὰ ζητήσω νὰ εὕρω τὸν ἀμώμητον μαργαρίτην τῆς θείας μου πίστεως, εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον τὸν ἔχασα. Ὁ δὲ θεοσεβὴς καὶ ζηλωτὴς Ἀρχιερεὺς ἐμακάρισε τὸν θεοφιλέστατον σκοπόν του, καὶ νουθετήσας αὐτόν, πῶς πρέπει νὰ κάμῃ τὴν ὁμολογίαν του· πῶς δὲν πρέπει νὰ μεταχειρισθῇ ὕβρεις κατὰ τῆς χοιρώδους θρησκείας, διὰ τὸν κίνδυνον τῶν Χριστιανῶν· πῶς μὲ ὀλίγα λόγια νὰ ὁμολογήσῃ ἐκεῖνο, ὁποῦ ἠρνήθη, καὶ νὰ ἀρνηθῇ ἐκεῖνο, ὁποῦ ἀνοήτως ὡμολόγησε, τὸν ἐφίλησε μετὰ δακρύων πολλῶν, καὶ τὸν ἀπέστειλε, δοὺς αὐτῷ καὶ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐν Μωρέᾳ Ἱεροκήρυκα (1), καὶ παραγγείλας αὐτῷ νὰ ἐγχειρίσῃ ὁ ἴδιος τὸ γράμμα, καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ κατὰ τὰς συμβουλάς του. Ὁ δὲ Μάρτυς ἐμίσευσε, καὶ εὐοδώθη εἰς τὸ Ἄργος, φιλοξενηθεὶς παρά τινος εὐλαβοῦς καὶ φιλαδέλφου Χριστιανοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκοινολόγησε τὸν σκοπόν του, καὶ ἐπρόσμενε νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ ὁ εἰρημένος Διδάσκαλος. Ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνος, φιλάρετος ὤν, δὲν ἔλειπε νύκτωρ καὶ ἡμέραν νὰ τοῦ ἀναγινώσκῃ τὸ νέον Μαρτυρολόγιον (2), καὶ νὰ τοῦ ἐξάπτῃ ζωηρῶς τὸν ἔρωτα καὶ τὴν

(1) Οὗτός ἐστιν ὁ ἀπὸ Δημητσάνης Ἱεροκῆρυξ Χατζῆ Κὺρ Ἀγάπιος, ὅστις τὰ νῦν ποιεῖται τὴν οἴκησιν ἐν Ἄργει τῆς Πελοποννήσου. (1804).

(2) Βιβλίον περιέχον Μαρτύρια τῶν Νεοφανῶν Μαρτύρων τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς

προθυμίαν. Ἀδελφοί μου, τὰς προσευχάς, τὰς νηστείας, τὰ θερμὰ δάκρυα, τὴν ἄλλην κακουχίαν, ὁποῦ ὁ Μάρτυς εἰς τὸ Ἄργος ἔκαμνε, μήτε γλῶσσα δύναται νὰ τὰ διηγηθῇ, μήτε κάλαμος νὰ τὰ περιγράψῃ. Ἀφ' οὗ ὅμως ἀπέρασεν ἡ Ἁγία καὶ μεγάλη Ἑβδομὰς τῶν Σεπτῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου μας, ὡσαύτως καὶ ἡ Διακαινήσιμος, καὶ ὁ διαλιφθεὶς Διδάσκαλος δὲν ἤλθε, νὰ ὑπομείνῃ πλέον δὲν ἐδυνήθη ὁ τρισόλβιος· ὅθεν ἀνάψας ἀπὸ φλόγα ἄμετρον προθυμίας, ἔλεγεν εἰς τὸν ἀδελφόν· Νὰ ὑπάγω, ἀδελφέ, νὰ ὑπάγω· δὲν εἶναι καιρὸς ἀργοπορίας, μήτε καιρὸς στοχασμοῦ· εἶναι καιρὸς ἀποδημίας. Καὶ συνοδευθεὶς ἀπὸ ἕνα θεοσεβῆ χριστιανὸν (ὡς ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς μας ἀπὸ τὸν Πέτρον), κατ' εὐθεῖαν ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Γοργοεπηκόου (1), ἔνθα ἐξομολογηθῇ, καὶ ἄϋπνος διήνυσεν ὅλην τὴν νύκτα, μετὰ δακρύων καὶ προσευχῶν, μὲ τὰ ὁποῖα στηριχθείς, ἔφθασεν εἰς Τρίπολιν τῇ ιγ'. τοῦ Ἀπριλίου, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ τῆς τοῦ Θωμᾶ ἑβδομάδος, συνοδευμένος μὲ τὸν ρηθέντα ἀδελφόν, καὶ ἀμέσως ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς Χριστιανοῦ συντρόφου τοῦ πρώην αὐθέντου του Ἀγαρηνοῦ· τοὺς ἐχαιρέτισε μὲ τὸ Χριστὸς ἀνέστη, τὸν σωτήριον ἀσπασμόν· καὶ ἀφ' οὗ ἐπληροφορήθησαν ποῖος εἶναι, καὶ ἐβεβαιώθησαν τὸν σκοπόν του, ἐφοβήθησαν οὐ μικρῶς. Τὸ ἑσπέρας αὐτὸ ἀντάμωσεν ὁ εὐλογημένος τινὰς τῶν Ἱερέων τῶν πλέον εὐλαβεστέρων, καὶ ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς τοὺς ἐγκριτοτέρους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκοινολόγησεν ὅλον τὸ πᾶν τῆς καταστάσεώς του, καὶ τὸν ἀμετάθετόν του σκοπὸν διὰ νὰ παρρησιασθῇ. Οἵτινες δὲν ἔλειψαν, διὰ πολλῶν λόγων καὶ δειλιῶν νὰ ἐμποδίσωσι τὸν Μάρτυρα ἀπὸ τὴν ἀπόφασίν του, φοβούμενοι τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, καὶ τὸν κίνδυνον, ὁποῦ ἐκ τούτου ἴσως ἤθελεν ἐπακολουθήσῃ εἰς τοὺς Χριστιανούς· ὁ δὲ μακάριος, μετὰ μεγαλωτάτης ταπεινώσεως, ἔδιδε τὰς ἀποκρίσεις του εἰς τὰ ὅσα οἱ εἰρημένοι ἀδελφοὶ τοῦ ἐπρόβαλλον· Θαρσεῖτε, λέγων ἀδελφοί μου, ὅτι ἐγὼ ἐπροσήλωσα ὅλας μου τὰς ἐλπίδας εἰς τὸν ἐσταυρωμένον μου Ἰησοῦν, καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν ἄπειρον παντοδυναμίαν του, καθὼς ἐνεδυνάμωσε τοὺς ὁμοίους μου προμαρτυρήσαντας, νὰ ἐνδυναμώσῃ καὶ τὸν ἄθλιον ἐμὲ νὰ ἐξαλείψω τὴν ἁμαρτίαν μου, μὲ τὴν χύσιν τοῦ αἵματός μου, καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἀδελφοί μας νὰ μὴ δοκιμάσωσιν ἐκ τούτου, μηδὲ τὴν παραμικρὰν ζημίαν. Τὸ πρωῒ δὲ ἐξελθὼν τῆς πολιτείας, ὑπῆγεν εἰς τινα Ἐκκλησίαν τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, κειμένην πρὸς Β. τῆς Τριπόλεως ἐπὶ λόφου· ἐξωμολογήθη εἰς ἕνα Ἱερομόναχον μετὰ πολλῶν δακρύων καὶ μετὰ μεγάλης κατανύξεως, ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων Μυστηρίων τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ἐνδυναμωθεὶς διὰ τῆς Θείας Μεταλήψεως, εἰσῆλθεν αὖθις εἰς τὴν Τρίπολιν, (ὡς ἡ ἀσματικὴ Νύμφη τρέχων διὰ νὰ εὕρῃ τὸν μυστικόν της Νυμφίον), καὶ περιελθὼν δύο φοραῖς τὴν ἀγορὰν μὲ ἀλαζονικὸν περιπάτημα, διὰ νὰ γνωρισθῇ, καὶ μὴ γνωρισθεὶς, ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Βελῆ μπαρμπέρη, καὶ ἠσπάσατο τοὺς Χριστιανοὺς πρώην

Κωνσταντινουπόλεως κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ τόπους μαρτυρησάντων· ἐτυπώθη ἐν ἔτει 1799. Ἐτυπώθη καὶ δεύτερον ἐν Ἀθήναις τὸ ἔτος 1856. Σ. Ε.

(1) Αὕτη ἐστὶν ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Τζιπιανῶν, ἀπέχουσα τῆς Τριπολιτζᾶς ὡρῶν δύο ἥμισυ διάστημα.

μαΐστοράς του, μὲ τὸ Χριστὸς ἀνέστη· καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτῶν ποῖος εἶναι; ἀπεκρίνατο, ὅτι ἐγὼ εἶμαι Δημήτριος, ὁποῦ ἐδῶ μέσα, εἰς τὸ κατηραμένον τοῦτο ἐργαστήριον, ἠρνήθηκα τὸν Χριστόν μου τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ἦλθον τώρα ἐδῶ νὰ τὸν ὁμολογήσω, καὶ νὰ λάβω τὸν θησαυρὸν τῆς πίστεώς μου, ὁποῦ ἀπὸ τὴν ἀνοησίαν μου ἔχασα. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Χριστιανοὶ καὶ φοβηθέντες ἀνεχώρησαν. Ἕνα ὅμως Τουρκόπουλον τοῦ αὐτοῦ ἐργαστηρίου, συμμαθητὴς πρώην τοῦ Μάρτυρος, τοῦ εἶπε· Μεϊμέτη, τί εἶναι αὐτὰ ὁποῦ λέγεις; ἐτρελάθης; ἔλα εἰς τὸν νοῦν σου· δὲν λυπᾶσαι τὴν ζωήν σου; αὐτὸ ἂν τὸ ἀκούσουν οἱ Τοῦρκοι, εὐθὺς θέλουν σὲ θανατώσει. Ὁ δὲ Μάρτυς τοῦ ἀπεκρίθη· Ἐγὼ διὰ τοῦτο ἦλθον, διὰ νὰ χύσω τὸ αἷμά μου, καὶ νὰ ἀποπλύνω μὲ αὐτὸ τὸ σύγχαμα τῆς κατηραμένης σφραγῖδος. Τὸ Τουρκόπουλον τοῦ λέγει, ὅτι ἔπειδὴ καὶ ἔχεις τοιαύτην ἀπόφασιν, ἐλθὲ μέσα εἰς τὴν αὐλὴν, νὰ σὲ κόψω μὲ τὸ ξυράφι ἐγώ. Ὁ δὲ ἀοίδιμος μὲ μεγάλην του χαρὰν καὶ ταχύτητα ἔδραμεν εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ἅπλωσε τὸν τράχηλόν του, λέγοντας· Κόψαι με ἂν ἦσαι παληκάρι, μοῦ κάμνεις χάριν μεγάλην. Τὸ Τουρκόπουλον ἔφριξεν εἰς αὐτὸ ὁποῦ εἶδε, καὶ ἀνεχώρησεν ἔξω. Ὁ δὲ Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ ἔξῆλθε, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὰ ἔξω τοῦ αὐτοῦ ἐργαστηρίου· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τούτου, ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ὁ ἐπάρατος Βελῆς, καὶ ἀφ' οὗ ἰδεάσθη περὶ τούτου, ἐπεχείρησε μὲ ἀπειλὰς καὶ κολακείας νὰ τὸν διαστρέψῃ· καὶ ἐπειδὴ ἐγνώρισεν ἀκριβῶς τὸ στερέμνιον τῆς γνώμης του, τοῦ ἦλθεν ἐντροπὴ· ὅθεν τοῦ ὑπεσχέθη δόσιν χρημάτων, διὰ νὰ φύγῃ τὸ συντομώτερον, καὶ ὅπου ἀγαπᾷ ἂς ὑπάγῃ· εἰς τὰ ὁποῖα ὁ τρισόλβιος ἄλλο δὲν ἔλεγεν, εἰ μὴ ὅτι εἶμαι Χριστιανὸς, ἐπλανέθην ἀπὸ ἀνοησίαν μου, ἐγνώρισα τὸ μέγαλον μου σφάλμα, ἦλθον νὰ ὁμολογήσω τὸν Χριστόν μου, ὡς Θεὸν ἀληθινὸν, καὶ νὰ χύσω τὸ αἷμά μου, διὰ νὰ ἐξαλείψω τὴν κατηραμένην ἄρνησιν. Ἐν ᾧ δὲ ἠκολούθουν αὐτὰ, διεσπάρη ὁ λόγος, ὅτι ἕνας Χριστιανὸς ἦτο πρότερον τουρκευμένος, καὶ τώρα ἦλθε καὶ λέγει ὅτι εἶναι πάλιν Χριστιανός. Οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐταράχθησαν· ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους, θρῆσκος καὶ σκληροτράχηλος, ὑπῆγε δρομαίως, εὗρε τὸν Μάρτυρα καθήμενον, καὶ τοῦ εἶπε· μπρὲ ἐσὺ ἦσουν Τοῦρκος, πῶς τώρα φορεῖς Χριστιανικὰ φορέματα, καὶ λέγεις πῶς εἶσαι Χριστιανός; τὸν ἀπεκρίθη ὁ Μάρτυς, ὅτι Χριστιανὸς εἶμουν, Χριστιανὸς εἶμαι, καὶ Χριστιανὸς ἔχω νὰ ἀποθάνω. Ὅθεν ὁ ἀλιτήριος ἥρπασε τὸν τρισόλβιον Δημήτριόν μας, ὡς ὁ λύκος τὸ ἀρνίον, διὰ νὰ τὸν ὑπάγῃ πρὸς τὸν Ἡγεμόνα· ἀλλ' εἰς τὸν δρόμον, ἔμβασε τὸν μάρτυρα εἰς ἕνα ἐργαστήριον καὶ ἐρεύνα τὰ ροῦχά του, μήπως καὶ εἶχεν ἄσπρα νὰ τοῦ τὰ πάρῃ. Ὁ δὲ Χριστιανὸς ὁ οἰκοκύρης τοῦ ἐργαστηρίου, μανθάνοντας τὴν αἰτίαν, ἐπαρακάλεσε τὸν Ἀγαρηνὸν, νὰ τὸν δώσῃ χρήματα, καὶ νὰ ἀπολύσῃ τὸν Μάρτυρα· ἀλλ' ὁ Ἅγιος, διακόψας τὸν λόγον του, τοῦ εἶπε· εὐχαριστῶ σοι, ἀδεφέ μου Χριστιανέ· πλὴν μὴν χάνεις τὰ χρήματά σου, διότι ἐπιταῦτοῦ ἦλθον ἐγὼ, διὰ νὰ χύσω τὸ αἷμά μου. Καὶ οὕτως δ[illegible]θηριόγνωμος ἐκεῖνος τὸν ἥρπασε πάλιν, καὶ τὸν ἐπαράστησεν εἰς τὸν ἐπίτροπον τοῦ Ἡγεμόνος, ὅστις ἤρχισε πρῶτον μὲ κολακείας ταξιμάτων πολλῶν, ἔπειτα καὶ μὲ ἀπειλὰς κολαστηρίων φρικτῶν, διὰ νὰ ὑποσκελίσῃ τὸν Μάρτυρα, καὶ νὰ τὸν φέρῃ πάλιν εἰς τὴν βδελυρωτάτην θρησκείαν των· ἀλλ' εἰς μάτην ἠγωνίζετο ὁ κύων· ἐπειδὴ ὁ Μάρτυς ἄλλο δὲν ἔλεγεν, ἄλλο δὲν ἀπεκρίνετο, εἰμὴ ὅτι

εἶναι Χριστιανὸς, καὶ ὅτι λατρεύει τὸν Ἐσταυρωμένον, ὡς Θεὸν ἀληθινὸν, καὶ ὅτι εἶναι χαρά του, νὰ πάθῃ διὰ τὴν Πίστιν του. Τὸ σκληρὸν θηρίον, βλέπων τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, δι' ἀνθρώπων του τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὸν Καδδῆν, ὡς κριτὴν τοῦ μιαροῦ νόμου των, διὰ νὰ τὸν ἐξετάσῃ αὐτὸς, καὶ νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ ὁμολογήσῃ αὖθις τὴν πλάνην του. Εἰς τὸν δρόμον ὁποῦ ἐπήγαινον τὸν γενναῖον οἱ ἀλιτήριοι, ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἐβάσταζε τὸν Μάρτυρα ἀπὸ τὸ δεξιόν του μέρος σφικτὰ, ὥστε δὲν ἐδύνετο νὰ ποιῇ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Ὅθεν ὁ Μάρτυς τοῦ λέγει βλοσυρῶς· ἐγὼ ἦλθον αὐτοκάλεστος, τί φοβεῖσθε, καὶ μὲ κρατεῖτε; δὲν φεύγω· ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ, μήτε ἐσὺ, μήτε ἄλλος, εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ὁδοιπορίαν μου, νὰ μὴ ἐγγίξῃ ἐπάνω μου· καὶ, ὦ τοῦ θαύματος! παρευθὺς τὸν ἄφησε, καὶ ἔκαμνεν ἀκωλύτως τὸν Σταυρόν του, ὑποψιθυρίζων εὐχὰς καὶ δεήσεις, ὁποῦ ἦτον διδαγμένος καὶ ἤξευρεν ὁ μακάριος. Διεδόθη δὲ ὁ λόγος καὶ εἰς τοὺς Χριστιανοὺς, ὅτι ἕνας ἀδελφὸς παρρησιάζεται διὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς ἀμωμήτου Πίστεώς μας. Ὅθεν ἄλλοι εἰς τὰ ἐργαστήριά των, ἄλλοι εἰς τὰ ὀσπίτιά των, κατενώπιον τῶν Ἁγίων Εἰκόνων, μετὰ θερμοτάτων δακρύων, ἀσκεπεῖς ἐπαρεκάλουν τὸν Κύριον, νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸν Μάρτυρα τοῦ Ὀνόματός του. Ὁ δὲ Μάρτυς παρασταθεὶς εἰς τὸν κριτὴν, καὶ ἐρωτηθεὶς μὲ κολακείαν καὶ ἡμερότητα, ποῖος εἶναι, καὶ διὰ τί νὰ ἀφήσῃ τὴν πίστιν τῶν Ὀθωμανῶν, ὁποῦ εἶναι ἁγία καὶ ἔνδοξος· δὲν ἠθέλησεν ὁ μακάριος μὲ τουρκικὴν διάλεκτον νὰ τὸν ἀποκριθῇ [τοσοῦτον ἐβδελύχθη καὶ αὐτοὺς καὶ τὴν γλῶσσάν των), ἀλλὰ σκύπτοντας τὴν κεφαλὴν μὲ ταπείνωσιν, Ἑλληνιστὶ ἀπεκρίθη, ὅτι ἐγὼ εἶμουν καὶ εἶμαι Χριστιανός· ἀπατήθηκα ἀπὸ ἀνοησίαν μου, ἐγνώρισα τὸ σφάλμα μου, προσκυνῶ τὸν Ἐσταυρωμένον ὡς Θεόν μου ἀληθινόν. Τὰ ὁποῖα ἀκούων ὁ κριτὴς, καὶ μὴ ἠξεύρωντας τί λέγει, ἠρώτησε τοὺς περιεστῶτας Ἀγαρηνούς. Εἷς ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀπεκρίθη· Αὐθέντα, αὐτὸς λέγει, ὅτι Τοῦρκος ἦτον, καὶ Τοῦρκος εἶναι. Τὰ ὁποῖα μὴ ὑποφέρων ὁ Μάρτυς νὰ ἀκούσῃ, φωνῇ μεγάλῃ ἐλάλησε τουρκιστί· Χάσια, χάσια, χάσια, ὦ κριτά, ψεύδεται αὐτός· ἐγὼ Χριστιανὸς ἐγεννήθην, Χριστιανὸς εἶμαι, καὶ Χριστιανὸς ἔχω νὰ ἀποθάνω. Προσκυνῶ Πατέρα, Υἱόν, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον. Ὁ κριτὴς θαυμάσας διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ παρρησιαστικὴν γενναιότητα, καὶ ἀπελπισθεὶς, τὸν ἐξαπέστειλεν εἰς τὸν Ἡγεμόνα· δὲν ἔδωσεν ὅμως ἰλάμι ἀποφασιστικὸν τοῦ θανάτου του, ἀλλ' ἐπαρήγγειλε, μετὰ τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἡγεμόνος (1), νὰ τὸν φυλακώσωσιν, ἴσως καὶ μεταμεληθῇ, εἴτε ἀπὸ κολακείας, εἴτε ἀπὸ ἀπειλάς. Ἐβγαίνωντας δὲ ἀπὸ τὸν μεχκεμὲ ὁ Μάρτυς, ἀπέρριψε τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του, διὰ νὰ προσεύχεται ἀσκεπής. Ἐπαραστάθη λοιπὸν εἰς τὸν Ἡγεμόνα (πολλῶν ἱσταμένων Ἀγαρηνῶν), ὅστις τὸν ἠρώτησεν τὰς αἰτίας δι' ἃς ἀφίνει τὴν πίστιν των· καὶ ἑπομένως, μετὰ τὰς διαφόρους ἐρωτήσεις, τοῦ ἔταξαν ἄλογα χρυσοχάλινα, ἱμάτια πολύτιμα, φλωρία καὶ χρήματα πολλά· διὰ τὰ ὁποῖα ἄλλο δὲν ἔλεγεν, εἰμὴ Χριστιανὸς εἶμαι, λατρεύω τὸν Ἐσταυρωμένον μου, ὡς Θεὸν ἀληθινόν, καὶ ἀναθεματίζω τὴν πλάνην σας.

(1) Ὁ ἀπὸ Λαρίσσης καὶ ἀπὸ Καϊμακάμης τῆς Πόλεως τῆς βασιλευούσης ἐγκατασταθεὶς Ἡγεμὼν τοῦ Μωρέως, Μουσταφαπασσᾶς ἐστιν οὗτος.

Ὦ! τῆς καλῆς σου ὁμολογίας! ὢ τῆς γενναιότητός σου καλλίνικε! Καὶ στοχασθῆτε, ἀδελφοί μου: πρότερον ἀρνήθη τὸ τρισσὸν τῶν προσώπων ἐν τῇ Θεότητι ἀπὸ ἀπάτην του, τὸν ἠξίωσεν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰς τρία κριτήρια, λαμπρᾷ τῇ φωνῇ· ἐθεράπευσε τὴν ἄρνησιν μὲ τὴν καλὴν ὁμολογίαν του. Ὅθεν ὁ Ἡγεμών, τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του ἰδών, καὶ ἀπὸ ἄλλας αἰτίας, δὲν ἀνέβαλε τὸν καιρόν, ἀλλὰ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλισθῇ. Ταύτην τὴν ἀπόφασιν ἀκούσας ὁ τρισόλβιος, χαρᾶς πολλῆς πλησθείς, ἔτρεχεν εἰς τὸν δρόμον, τῆς καταδίκης τὸν τόπον νὰ φθάσῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα ἀγωνιζόμενος, καὶ ζητῶν καὶ δίδων τοῖς Χριστιανοῖς τὴν συγχώρησιν. Καὶ ἦτον θαῦμα νὰ βλέπῃ κάθε ἕνας· οὔτε ἐφοβήθη, οὔτε ἐδειλίασεν, οὔτε ἡ ὄψις του ἐχάλασεν, ἀλλ' ἔτρεχε χαρούμενος, ὡς ἡ διψῶσα Δαβιτικὴ ἔλαφος. Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον τῆς Ἀγορᾶς, ἀνύψωσε τὴν μαρτυρικήν του κεφαλὴν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐβόησε· Δόξα σοι, Χριστέ μου Ἐσταυρωμένε, ὁποῦ μὲ ἠξίωσες, τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον, νὰ φθάσω εἰς αὐτὴν τὴν μακαρίαν ὥραν, καὶ νὰ χύσω τὸ αἷμά μου διὰ τὸ σωτήριον Ὄνομά σου. Ἐκεῖ πλησίον τοῦ ἐφώναξεν ὁ δήμιος νὰ γονατίσῃ, καὶ παρευθὺς ἐγονάτισεν· ὁ δήμιος τὸν ἐσήκωσε, καὶ παρακατιὼν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ εἰρημένου Βελῆ, τὰ ἴδια τοῦ ἔκαμε, καὶ προθυμίαν περισσοτέραν εἶδεν. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὸ ψαροπάζαρον, τὸν ἐγονάτισαν, καὶ τὸν ἐπαρακινοῦσαν νὰ λυπηθῇ τὴν ζωήν του, καὶ νὰ δεχθῇ πάλιν τὴν πίστιν των. Ὁ δὲ Μάρτυς ἐπαρακίνει τὸν δήμιον νὰ κάμῃ τὴν ὑπηρεσίαν του μίαν ὥραν ἀρχήτερα, καί, σκύπτοντος τοῦ Μάρτυρος, ὁρῶντες τὴν καρτερίαν του πολλοὶ τῶν Ἀγαρηνῶν, θαυμάζοντες ἔλεγον. Τοιαύτην ἀνδρίαν καὶ γενναιότητα εἰς κανένα ἄνθρωπον οὐδέ ποτε εἴδομεν. Ὁ δὲ δήμιος μὲ τρία κτυπήματα ἀπέτεμε τὴν ἁγίαν του κεφαλήν· καὶ γονατισμένος ὄντας κατὰ δυσμάς, ἔπεσε μετὰ τὴν ἀποτομήν του κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἐβαπτίσθη ὅλον τὸ μαρτυρικόν του σῶμα ἀπὸ τοὺς ρύακας τοῦ θείου του αἵματος. Τὰ πλήθη δὲ τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν, ὁποῦ συνέδραμον εἰς τὴν παράδοξον ταύτην θεωρίαν, πάντα φόβον ἀποθέμενοι, ἔτρεξαν, ἀπὸ ἄμετρον εὐλάβειαν κινούμενοι, καὶ συνθλιβόμενοι ἥρπαζον ἀπὸ τὸ τίμιον αἷμά του, ἀπὸ τὸ ὑποκάμισόν του, καὶ ἔκοπτον δάκτυλά του καὶ τρίχας, πρὸς ἁγιασμόν των, μὲ τὰ ὁποῖα χριόμενοι πολλοὶ ἀσθενεῖς ἰατρεύθησαν. Καθὼς ἐγὼ τοῖς ὀφθαλμοῖς μου ἑώρακα, καὶ ταῖς ἰδίαις μου χερσὶν ἐψηλάφησα (1). Ἀλλὰ καὶ δαιμονιζόμενοι ἐθεραπεύθησαν. Προσκαλεσθεὶς γάρ τις τῶν Ἱερέων ἔχων ἕνα τῶν δακτύλων τοῦ Μάρτυρος εἰς τὸν οἶκον ἑνὸς ἀσθενοῦς, πάσχοντος ὑπὸ πνεύματος ἀκαθάρτου, εὐθὺς ὁποῦ ἐμβῆκεν ὁ Ἱερεὺς εἰς τὴν οἰκίαν, ἐφώναξεν ὁ ἀσθενής. Ἐκάηκα, ἐκάηκα, τί μοῦ ἐφέρατε τοῦ κομμένου τὸ δάκτυλον; καὶ μετὰ ταῦτα τὰ λόγια τὸν ἐτάραξε τὸν δαιμόνιον, καὶ ἐξῆλθεν. Οὕτω δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας. Αἰσχυνέσθωσαν λοιπὸν καὶ κατεντροπιασθήτωσαν οἱ φρενοβλαβεῖς καὶ ἀνόητοι, ὁποῦ λέγου-

(1) Ἡμέτερος ἀνεψιὸς λαυροτάτῳ πυρετῷ συσχεθείς, ἀπόνιμμα πιὼν τοῦ αἵματος τοῦ Μαρτυρικοῦ, ἐθεραπεύθη εὐθὺς ὡς ἡ τοῦ Πέτρου πενθερά, διὰ τῆς ἁφῆς τοῦ Κυρίου. (Ἰωσὴφ Ἱεροδιάκ).

σιν, ὅτι οἱ ἐξωμόται, ἂν καὶ μαρτυρήσωσι, σώζονται μόνον, καὶ δὲν εἶναι Μάρτυρες Ἅγιοι. Τὰ πράγματα εἶναι φανερά. Τὰ θαύματα τοῖς μαρτυροῦσιν, ὡς Ἁγίους καὶ φίλους Χριστοῦ· καὶ αὐτοὶ ἂς φλυαρῶσιν, ὡσὰν ὅπου μυστήρια Θεοῦ δὲν γινώσκουσι. Σᾶς λέγω ἀδελφοὶ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι τοιαύτην καταισχύνην δὲν ἐδοκίμασαν ἄλλοτε, καθὼς ἐδοκίμασαν τώρα εἰς τὴν γενναίαν ὁμολογίαν καὶ εἰς τὸ Μαρτύριον τοῦ σημερινοῦ Μάρτυρος, τὸν ὁποῖον ἡ Ἁγία Τριὰς ἐστεφάνωσε, καὶ μὲ τὴν εὐωδίαν τοῦ τιμίου σώματός του, καὶ μὲ τὰ θαύματα ὑπερεδόξασε. Τὴν εὐωδίαν τοῦ τιμίου λειψάνου, ἕως καὶ αὐτοὶ οἱ δυσσεβεῖς ὡσφράνθησαν. Μετὰ δὲ ὀλίγην ὥραν τῆς μακαρίας ἀποτομῆς του, τὰ ὄμματα ἠνοίγησαν κεκλεισμένα ὄντα τῆς ἀποτμηθείσης τρισολβίας κεφαλῆς του, καὶ ἐφαίνετο ὡς ζῶσα, μὲ θαῦμα τῶν ὁρώντων καὶ ἔκπληξιν. Καὶ τοῦτο διὰ νὰ παραστήσῃ ὁ Κύριος, ὅτι οἱ δίκαιοι ζῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἂν πρὸς καιρὸν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκλείσθησαν, ἠνοίχθησαν ὅμως διὰ νὰ βλέπωσιν ἀεννάως τὸ τρισήλιον φῶς τῆς θεότητος. Τόσον λαμπρά, τόσον ὡραία, τόσον λευκοκόκκινος ἐφαίνετο ἡ τιμία αὕτη κεφαλὴ ἐρριμένη, ὅπου οἱ ὁρῶντες ἔλεγον, ὅτι ὡμοίαζε μὲ κεφαλὴν ἀνθρώπου ὁποῦ ἐβγαίνει ἐκείνην τὴν ὥραν ἀπὸ λουτρόν· ἦν καὶ κρυφίως ἁρπάσας τῶν Ἱερέων τίς ἐκήδευσεν ἐν τῷ ἱερῷ τόπῳ εὐωδίαν ἐκπέμπουσαν. Τὸ δὲ τίμιον σῶμά του ἄφησαν εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἐρριμένον τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἐφαίνετο λευκὸν ὡσεὶ χιών, χωρὶς νὰ ἐξογκωθῇ ἢ νὰ πάθῃ ἄλλην καμμίαν διαφθοράν. Ὕστερον δὲ ἐδόθη γνώμη παρὰ τῶν δυσσεβῶν Οὐλεμάδων, ἵνα καυθῇ· ἦν τινα γνώμην ἀνέτρεψεν ὁ Προϊστάμενος τῶν πιστῶν, διὰ δόσεως οὐκ ὀλίγων χρημάτων. Ὅθεν ἔξω τοῦ κάστρου ριφθέν, καὶ εἰς τινα τάφρον ἐνταφιασθέν, ἀνελόμενοι τινὲς τῶν πιστῶν διὰ νυκτὸς, ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ κατέθεντο, εἰς δόξαν Πατρός, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.(1)

Μεγαλυνάρια.

Χαίροις ὁ νεώτατος Ἀθλητής, ὁ χρόνοις ὑστέροις τὸν ἀντίπαλον καθελών· χαίροις τερπνὸν ῥόδον, ὀδμαῖς σου μυριπνόοις, ἡμᾶς εὐωδιάζων τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε.

Ἀστρον ἀνατέταλκε φαεινόν, ἐκ Πελοποννήσου ὁ Δημήτριος ὁ κλεινός, καὶ καταπυρσεύει τοῖς θαύμασι τοὺς πάντας· χρεωστικῶς τὸν ὕμνον τούτῳ προσάξωμεν.

Φύλαττε καὶ φρούρει ὦ Ἀθλητά, Δημήτριε νέε, τοὺς τελοῦντας μνήμην τὴν σήν, καὶ πόθῳ ὑμνοῦντας λαμπράς σου ἀριστείας, προστάτα Ὀρθοδόξων, Μαρτύρων καύχημα.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

(1) Τὸν βίον τοῦτον τοῦ νεομάρτυρος ἀθλητοῦ, ὡς καὶ τὴν ἁσματικὴν ἀκολουθίαν συνέγραψεν ὁ ἅγιος καὶ ἐθνομάρτυς, ὁ εὐπαίδευτος Ἐπίσκοπος Ἀνδρούσης Ἰωσήφ, ἱεροδιάκονος ὢν ὅτε ὁ ἅγιος ἐμαρτύρησεν. Ἡ δὲ τιμία καὶ θαυματουργὸς τοῦ ἁγίου κάρα περιῆλθεν ὑπὸ τὴν κληρονομικὴν κατοχὴν τοῦ οἴκου Β. Δηλιγιάννη παρ' οὗ ἀκωλύτως λαμβάνουσι ταύτην οἱ αἰτοῦντες ἐν καιρῷ δεινῶν ἀσθενειῶν. Τὰ δὲ λοιπὰ μαρτυρικὰ λείψανα ὑπάρχουν ἐν τῇ καλῶς διατηρουμένῃ μονῇ τοῦ ἁγίου Νικολάου τῇ καλουμένῃ «Βάρσαι». Ἐν Τριπόλει ἐμαρτύρησε καὶ ἕτερος μάρτυς τὸ 1812 ὁ νέος Παῦλος. Καὶ τοὺς δύο τούτους ἡ Τρίπολις μεγαλοπρεπῶς ἑορτάζει ὡς πολιούχους. Ἔπρεπεν ὅμως νὰ ἀνεγείρῃ καὶ ναόν τινα μικρὸν ἐμφαίνοντα τὸ φιλόκαλον καὶ εὐσεβὲς αἴσθημα τῶν Τριπολιτῶν. Μαρτῖνος

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΡΗΣΚΕΝΤΟΣ.

»Θάμβος βλέπειν Κρήσκεντα τοῦ πυρὸς μέσον,
»Ἡγούμενον λειμῶνα τερπνὸν τὴν φλόγα.
Κάτθανε καὶ Κρήσκης πέμπτῃ δεκάτῃ πυρὶ λαύρῳ.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὰ Μύρα τῆς Λυκίας ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ περιφανοῦς, γέρων καὶ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν· βλέπων δὲ ὅτι ἤκμαζεν ἡ ἀσέβεια καὶ ὑψοῦτο ἡ θρησκεία τῶν εἰδώλων, καὶ ὅτι ἦσαν πολλοὶ δεδουλωμένοι εἰς τὴν πλάνην καὶ ἐπρόσφερον θυσίας εἰς τὰ ἄψυχα ξόανα, ζήλῳ κινούμενος ὁ μακάριος, ὑπῆγεν εἰς τὸ μέσον τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ ἐνουθέτει αὐτοὺς νὰ ἀπέχωσι μὲν ἀπὸ τὴν πλάνην αὐτήν, νὰ ἐπιστρέψωσι δὲ πρὸς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος πιστεύεται ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ εἶναι δημιουργὸς πάσης πνοῆς, καὶ χορηγὸς πάσης ζωῆς.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν ὠνόμασε τὸν ἅγιον κακοδαίμονα καὶ δυστυχῆ διότι θελημα τικῶς ἠθέλησε νὰ ἔμβῃ εἰς τὰ βάσανα, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος ἀνταπεκρίθη εἰς αὐτόν, ὅτι τὸ νὰ πάσχῃ τις διὰ τὸν Χριστὸν εἶναι πρόξενον εὐτυχίας καὶ εὐδαιμονίας· ἐρωτώμενος δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα νὰ εἴπῃ, ποῖον εἶναι τὸ ὄνομά του καὶ ἡ πατρίς του, ὁ ἅγιος μίαν ἀπόκρισιν ἔδιδεν εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα, ὅτι δηλαδὴ εἶναι χριστιανός. Ὅθεν δὲν κατεδέχθη οὐδὲ μὲ ψιλὸν σχῆμα νὰ φανῇ ὅτι προσφέρει σέβας εἰς τὰ εἴδωλα, ὡς ὁ ἡγεμὼν τὸν ἐσυμβούλευεν, ἀλλ' ὡμολόγησε τὸν ἐπὶ πάντων Θεὸν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους· ἔλεγε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ σῶμα δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ἄλλο τι παρὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλει ἡ ψυχή, ὡς παρὰ τῆς ψυχῆς κινούμενον καὶ κυβερνώμενον. Τούτων λοιπὸν ἕνεκα, πρῶτον μὲν ἐκρεμάσθη ὁ ἅγιος καὶ ἐξεσχίσθη, ἔπειτα δὲ ἠνάφθη πυρκαϊά, καὶ ἐρρίφθη εἰς αὐτήν· τὸ δὲ πῦρ οὔτε μίαν τρίχα τῆς κεφαλῆς του διέφθειρεν. Ὅθεν εὐχαριστῶν, παρέθετο τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ καὶ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ.

»Ἀμνοῦ Θεοῦ σφάττουσιν ἀμνάδας δύω,
»Ἀναστασίαν καὶ Βασίλισσαν ἅμα.

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνου τοῦ Νέρωνος, ἐν ἔτει νς'. (56), καταγόμεναι ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ρώμην, εὐγενεῖς καὶ πλουσίαι, καὶ μαθήτριαι χρηματίσασαι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τῶν ὑπὸ Νέρωνος θανατωθέντων. Μετὰ δὲ τὸ θάνατον αὐτῶν, λαβοῦσαι τὰ τίμια καὶ Ἀποστολικὰ λείψανά των τὴν

νύκτα, ἐνεταφίασαν αὐτά· ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθησαν εἰς τὸν δυσεβῆ Νέρωνα, ἐφέρθησαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ πρῶτον μὲν ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακήν, ὕστερον δὲ ἐρωτηθεῖσαι ἐὰν ἀρνῶνται τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ ἀποκριθεῖσαι, ὅτι ἐμμένουσιν εἰς αὐτήν, τὰς ἐκρέμασαν· ἔπειτα δὲ ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ τὰς γλώσσας των, καὶ τελευταῖον ἔκοψαν τὰς κεφαλάς των, καὶ οὕτως ἀνέβησαν αἱ μακάριαι στεφανηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΛΕΩΝΙΔΑΣ ὁ ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται·

»Σκότος συνέσχε τὰς Ἀθήνας ἀθρόον,
»Δύναντος αὐταῖς ἡλίου Λεωνίδου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΘΕΟΔΩΡΟΣ πρεσβύτερος καὶ ΠΑΥΣΟΛΥΠΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

»Παυσολυπίῳ καὶ Θεοδώρῳ θύτῃ,
»Δῶρόν τι παυσίλυπον ὄντως τὸ ξίφος,

Ταῖς τῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ις', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων παρθένων καὶ αὐταδέλφων ΑΓΑΠΗΣ, ΕΙΡΗΝΗΣ, καὶ ΧΙΟΝΙΑΣ.

Εἰς τὴν Ἀγάπην καὶ Χιονίαν.

»Χιὼν τὸ πῦρ τὴν τῇ Χιονίᾳ τάχα,
»Οὐ συμμετασχεῖν ἠγάπησεν Ἀγάπη.

Εἰς τὴν Εἰρήνην.

»Βέλος σὲ πέμπει πρὸς τὴν εἰρήνην τόπον,
»Ἀφ' αἱμάτων σῶν ἐκμεθυσθέν, Εἰρήνη,
»Χιονίην τ' Ἀγάπην ἑκκαιδεκάτῃ κατέκαυσαν.

Καθ' ὃν καιρὸν ὁ ἅγιος μάρτυς Χρυσογόνος (1) ἀπεκεφαλίσθη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγέ. (295), διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν πλησίον εἰς τὴν λίμνην ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμενον αἱ τρεῖς αὐτάδελφαι ἡ Ἀγάπη, ἡ Εἰρήνη, καὶ ἡ Χιονία, ὁμοῦ μὲ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Ζώϊλον, τότε, λέγω, ἐφάνη ὁ ρηθεὶς ἅγιος Χρυσόγονος εἰς τὸν Ζώϊλον, λέγων αὐτῷ ἐν τῷ ὕπνῳ· ὅτι ἡ ἁγία Ἀναστασία ἡ Φαρμακολύτρια (ἥτις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Δεκεμβρίου) μέλλει νὰ συναγωνισθῇ ὁμοῦ μὲ τὰς ἁγίας τρεῖς ἀδελφὰς ταύτας εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου. Ταῦτα δὲ μαθοῦσα ἡ Ἀναστασία ὑπῆγεν εἰς τὰς ἁγίας ταύτας, καὶ τὰς ἐχαιρέ-

(1) Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Δεκεμβρίου.

τησε, καὶ ὑπηρέτει αὐτάς. Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ Διοκλητιανός, ἐπίασεν αὐτὰς καὶ τὰς παρέδωκεν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς χώρας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐβασανίσθησαν· ἔπειτα δὲ παρεδόθησαν εἰς ἄλλον ἄρχοντα Σισίνιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος τὴν μὲν ἁγίαν Ἀγάπην καὶ Χιονίαν ἔβαλεν εἰς τὸ πῦρ, τὴν δὲ ἁγίαν Εἰρήνην ἐτόξευσεν εἰς στρατιώτης, τανύσας τὸ τόξον του καὶ ῥίψας τὸ βέλος κατ' αὐτῆς, καὶ οὕτως αἱ μακάριαι τρεῖς ἀδελφαὶ ἀπῆλθον στεφανηφοροῦσαι εἰς τὰ οὐράνια.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΚΟΣ *ἐπισκόπου*, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ *πρεσβυτέρου*, ΦΟΥΡΤΟΥΝΑΤΟΥ *καὶ* ΣΕΠΤΕΜΙΝΟΥ.

»Τετρὰς ἀθλητῶν συγκεκομμένων ξίφει,
»Νῦν συγχορεύει μυριάσιν Ἀγγέλων.

Κατὰ τὸν ὄγδοον χρόνον τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σοδ'. (294), ἐξεδόθη διάταγμα καὶ προσταγὴ νὰ καίωνται εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ὅλα τὰ βιβλία τῶν χριστιανῶν. Τότε λοιπὸν ἀπεστάλη εἰς τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην τοῦ Βιουκᾶν παμμίαρός τις ἡγεμών, Μαριανὸς ὀνόματι, ὁ ὁποῖος παραστήσας ἔμπροσθέν του Φήλικα τὸν ἐπίσκοπον, καὶ Ἰανουάριον τὸν πρεσβύτερον, καὶ Φουρτουνάτον καὶ Σεπτεμῖνον, ἀνέγνωσεν εἰς αὐτοὺς τοῦ βασιλέως τὸ πρόσταγμα, καὶ ἐζήτει νὰ τῷ δώσωσιν ὅσα βιβλία ἔχουσιν. Ὁ δὲ ἁγιώτατος Φῆλιξ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν· εἶναι γεγραμμένον, ὦ ἡγεμών, «μὴ δότε τὰ ἅγια τοῖς κυσί, μηδὲ ῥίψητε »τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων». (Ματθ. ζ', 6). ματαίως λοιπὸν κοπιάζεις εἰς τὸ νὰ ζητῇς τὰ βιβλία ἀπὸ ἡμᾶς, ἂν καὶ ἔχῃς βασιλικὰ προστάγματα. Ὁ ἄρχων εἶπεν, ἄφες τὰς μωρολογίας ταύτας καὶ κάμε τὸ θέλημα τῶν βασιλέων, ἐπειδὴ θὰ σὲ στείλω δεδεμένον εἰς τὸν Ἀνθύπατον. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· ὁποῖος εἶμαι τώρα εἰς σέ, τοιοῦτος θέλω εὑρεθῇ καὶ εἰς ὅλους, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα σου· ἤτοι ἀμετάβλητος εἶμαι ἀπὸ τὴν γνώμην ταύτην. Τότε ὁ ἡγεμὼν ἔκλεισε τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ἀφήσας αὐτὸν ἀνεπιμέλητον εἰς τρεῖς ἡμέρας, ἔπειτα τὸν ἀπεφυλάκισε, καὶ ἀφοῦ τὸν ἔκρινεν ἐκ δευτέρου καὶ τὸν εὗρεν ἀμετάθετον, τὸν ἔδεσεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ῥηθέντας τρεῖς, καὶ οὕτως ἔστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Ἀνθύπατον. Ὁ δὲ Ἀνθύπατος ἐξετάσας αὐτούς, τοὺς ἐφυλάκισεν· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ἕνδεκα ἡμέραι, ἐξέβαλον τοὺς μάρτυρας ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τοὺς ἔδεσεν, ἔπειτα τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν ἔπαρχον τῶν Πραιτωρίων, ὁ ὁποῖος δεξάμενος αὐτοὺς καὶ πολλὰ φοβερίσας, ὡς εἶδεν αὐτοὺς ἀμεταβλήτους, τοὺς ἔρριψεν εἰς μίαν δεινοτάτην φυλακήν, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἐφύλαττε μὲ μεγάλην ἀσφάλειον.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον δεκατέσσαρες ἡμέραι ἐξήγαγε τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τοὺς ἔκρινεν ἐκ δευτέρου· ἔπειτα ἐμβάσας αὐτοὺς εἰς πλοῖον ὁμοῦ μὲ ἵππους. ἔδεσεν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς πόδας τῶν ἵππων. Ἐκυλίοντο λοιπὸν οἱ σεβασμιώτατοι ἄνδρες εἰς τοὺς πόδας τῶν ἀλόγων τέσσαρας ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγωσιν ἢ νὰ πίωσιν, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς λιμένα μιᾶς πόλεως, ἐδεξιώθησαν κρυφίως ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγαν εἰς τὴν πόλιν Ταυρομένιον, καὶ ἐκεῖθεν πλεύσαντες ἐν τῇ Δυκαονίᾳ, ἦλθον εἰς πόλιν καλουμένην Αἴλουρι. Τότε ὁ ἀσεβὴς ἔπαρχος σπλαγχνισθείς, ἔλυσε τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὰ δεσμά, καὶ μὲ πραεῖαν φωνὴν τοὺς ἠρώτα, παρακινῶν νὰ δώσωσι τὰ βιβλία καὶ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα· ἀλλ' οἱ ἅγιοι ἀνθίσταντο λέγοντες, ὅτι μήτε βιβλία δίδουσι, μήτε εἰς τὰ εἴδωλα θυσιάζουσιν. Ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσιν αὐτούς, οἱ δὲ ἅγιοι προσευχηθέντες, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἀνῆλθον στεφανηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ***ΛΕΩΝΙΔΟΥ, ΧΑΡΙΣΣΗΣ, ΝΙΚΗΣ, ΓΑΛΗΝΗΣ, ΚΑΛΛΙΔΟΣ, ΝΟΥΝΕΧΙΑΣ, ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ*** *καὶ* ***ΘΕΟΔΩΡΑΣ.***

Εἰς τὸν Λεωνίδην

»Κόλποις θαλάσσης ἐκδοθεὶς Λεωνίδης,
»Φθάνει κολυμβῶν Ἀβραὰμ κόλπων ἄχρι.

Εἰς τὴν Χάρισσαν.

»Θάλασσαν ἡ Χάρισσα φρίττειν οὐκ ἔχω,
»Ἥτις θάλασσαν προξενεῖ μοι χαρίτων.

Εἰς τὴν Γαληνὴν καὶ Νίκην.

»Βυθῷ Γαληνὴ καὶ Νίκη βεβλημέναι,
»Νίκην ἐφεῦρον καὶ γαλήνην ἐκ σάλου.

Εἰς τὴν Καλλίδα.

»Βυθὸς θαλάσσης λαμβάνει τὴν Καλλίδα,
»Κάλλους ἐρῶσαν ψυχεραστοῦ νυμφίου.

Εἰς τὴν Νουνεχίαν.

»Εὑροῦσα κέρδος ἐκ βυθοῦ σωτηρίαν,
»Τὸ νουνεχές σου δεικνύεις, Νουνεχία.

Εἰς τὴν Βασίλισσαν καὶ Θεοδώραν.

»Γαστὴρ θαλάσσης λαμβάνει Κόρας δύω,
»Λίχνην φυγούσας δυσσεβείας γαστέρα.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Λεωνίδης μετὰ τῶν εἰρημένων ἁγίων γυ-

ναικῶν ἦτο ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα· ἤτοι ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον (διότι λέγεται Ἑλλὰς ἓν μέρος τῆς Πελοποννήσου) καὶ ὁ μὲν θεῖος Λεωνίδης ἐπιάσθη εἰς τὴν Τροιζηνίαν, (ἡ ὁποία εἶναι ἐν τῇ Πελοποννήσῳ εἰς τὸν Σαρωνικὸν αἰγιαλὸν ἀντικρὺ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἤτις κοινῶς λέγεται Φανάρι, ἢ κατ' ἄλλους Πεδιάδα, ἐπισκοπὴ οὖσα τῆς Κορίνθου). Οὗτος, λέγω, ἔξαρχος ὢν πνευματικοῦ χοροῦ, ἐπιάσθη κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως· συλληφθεῖσαι δὲ καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αὗται, ἐφέρθησαν εἰς τὴν Κόρινθον πρὸς τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Βενοῦστον ὀνόματι, ὁ ὁποῖος βλέπων τὸν ἅγιον Λεωνίδην, ὅτι ἦτο ἀσάλευτος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσωσιν αὐτόν, καὶ νὰ τὸν ξεσχίζωσιν· ἔπειτα διέταξε νὰ ριφθῶσιν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, αὐτὸς καὶ αἱ μετ' αὐτοῦ ἅγιαι γυναῖκες. Ἐκεῖ δὲ ριπτομένων τῶν ἁγίων λέγουσιν, ὅτι ἡ μακαρία Χάρισσα ἔψαλλε, καθὼς ποτε καὶ ἡ προφῆτις Μαριὰμ διὰ τὸν καταποντισμὸν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ταῦτα ἔλεγεν, «Ἓν μίλιον ἔδραμον, Κύριε, στράτευμα μὲ ἐδίωξε, Κύριε, »καὶ οὐκ ἠρνησάμην σε, σῶσόν μου τὸ πνεῦμα», αἱ δὲ ἄλλαι γυναῖκες συνεβοήθουν αὐτῇ καὶ συνέψαλλον, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐμβᾶσαι δὲ εἰς πλοῖον ἔψαλλον τὴν αὐτὴν ᾠδήν, ἕως οὗ ἔφθασαν τέσσαρα μίλια καὶ ὀλίγον παρακάτω· εἶτα ἔδεσαν αὐτὰς μὲ πέτρας, καὶ ἔρριψαν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης πρὸ μιᾶς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, ἤτοι κατὰ τὸ μέγα Σάββατον, καὶ οὕτως ἔλαβον αἱ μακάριαι παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΙΡΗΝΗΣ.

»Εἰρηνικῶς ζήσασα, μάρτυς εἰρήνη,
»Οὐκ εἰρηνικῶς, ἀλλ' ἐκ τοῦ ξίφους θνήσκεις.

Αὕτη ἦτο κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Πάσχα ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἑλλάδος, ὅτε καὶ ὁ ἅγιος Λεωνίδης ἐμαρτύρησε, καὶ αἱ σὺν αὐτῷ ἅγιαι γυναῖκες, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν. Αὕτη λοιπὸν δοξολογοῦσα τὸν Θεὸν μετὰ τῶν τότε χριστιανῶν εἰς χωριστὴν Ἐκκλησίαν, ἐφανερώθη εἰς τὸν ἄρχοντα, καὶ πιασθεῖσα, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν· ἔπειτα ἐξέβαλον αὐτὴν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν της, καὶ ἐξερρίζωσαν τὰ ὀδόντιά της. Τελευταῖον δὲ τὴν ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἀνέβη ἡ μακαρία στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΜΙΧΑΗΛ ὁ Βουρλιώτης, ὁ ἐν Σμύρνῃ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψοβ'. (1772), *ξίφει τελειοῦται.*

»Βαφεὶς, Μιχαήλ, τῷ λύθρῳ σῶν αἱμάτων,
»Λευκὸς δέδειξαι ὡς χιών, ἀθληφόρε.

Οὗτος(1) ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν τῶνΒουρλῶν, καζάζης τὴν τέχνην, νέος εἰς τὴν ἡλικίαν ἕως δεκαοκτὼ ἐτῶν, καὶ ὡραῖος πολλὰ εἰς τὴν ὄψιν· ἀπατηθεὶς δὲ ἀπὸ καφεπώλην τινὰ ἀγαρηνόν, ἠρνήθη τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὸ πρῶτον σάββατον τῶν νηστειῶν, καὶ ὑπηρέτει αὐτὸν μὲ μισθόν· ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ Ἁγία Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου, ἀκούων τοὺς συνομιλίκους του, καὶ ὅλους ἁπλῶς τοὺς χριστιανοὺς νὰ ἑορτάζουν τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν, καὶ ψάλλουν μὲ ἀγαλλίασιν καὶ χαρὰν ἐντὸς τοῦ χανίου τοῦ Κιζλαραγᾶ, τὸ κοσμοπόθητον τροπαράκι, τό, Χριστὸς ἀνέστη, ἦλθεν εἰς αἴσθησιν τοῦ κακακοῦ ὁποῦ ἔπαθε, καὶ μετανοήσας καθ' ἑαυτὸν διὰ τοῦτο, ἄφησε τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καφενείου καὶ συνέψαλλε καὶ αὐτὸς τό, Χριστὸς ἀνέστη· ἀκούοντες δὲ οἱ παρόντες ἐκεῖσε, ἐμπόδιζον αὐτόν, λέγοντες, ὅτι εἶναι ἀνείκειον εἰς τοῦρκον νὰ λέγῃ τοιαῦτα λόγια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἁρμόδια εἰς μόνους τοὺς Χριστιανούς· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, αὔριον θέλετε ἰδῆ, ποῖος ἤμην καὶ ποῖος θέλω γένῃ· τὸ πρωῒ λοιπόν, ἐπῆγεν εἰς τὸν Κριτὴν ὁ ἅγιος, καὶ λέγει αὐτῷ· ἕνας ὅπου γελασθῇ καὶ δώσῃ χρυσάφι, καὶ πάρῃ μολύβι, εἶναι νόμιμον νὰ δώσῃ ὀπίσω τὸ μολύβι, καὶ νὰ πάρῃ τὸ χρυσάφι ὅπου ἔδωσεν, ἀφοῦ ἡ ἀνταλλαγὴ δὲν ἔγινε δικαία καὶ ἐν γνώσει, ἀλλὰ κατὰ ἀπάτην καὶ ἀγνωσίαν; ὁ Κριτὴς τοῦ λέγει, ναί· τότε ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς λέγει· λάβε λοιπὸν ἐσὺ τὸ μολύβι ὅπου μοῦ ἔδωκες, ἀντὶ χρυσίου, ἤτοι τὴν ἐδικήν σου θρησκείαν, καὶ λαμβάνω καὶ ἐγὼ ὀπίσω τὸ χρυσίον ὁποῦ σοῦ ἔδωκα, ἤτοι τὴν τῶν γονέων μου πίστιν· καὶ οὕτω παρρησίᾳ ἔμπροσθεν τοῦ Κριτοῦ Μουσελήμη, καὶ τῶν συγκαθημένων πάντων, ὡμολόγησεν τὸν Χριστὸν Θεὸν παντοδύναμον, καὶ κριτὴν τῶν ἁπάντων· θαυμάζοντες δὲ ὅλοι τὴν παρρησίαν του, ἔσπευδον νὰ τὸν ἀπατήσωσι μὲ κολακείας, καὶ ὑποσχέσεις δωρεῶν μεγάλων, κατηγοροῦντες μὲν τὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐπαινοῦντες δὲ τὸν Μωάμεθ, καὶ μέγαν προφήτην αὐτὸν ὀνομάζοντες· βλέποντες δὲ τὸν μάρτυρα ὅτι ἴστατο στερεῶς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν, ἕως εἰς δευτέραν ἐξέτασιν· μετὰ δύω δὲ ἡμέρας, παρέστη ὁ ἅγιος εἰς τὸν Κριτήν, καὶ ὁμολογῶν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ὡς καὶ πρότερον, κατεδικάσθη εἰς θάνατον· ἀπερχόμενος δὲ εἰς τὴν σφαγὴν ὁ μακάριος, ὅλος ἐφαίνετο χαίρων, καὶ ἀγαλλόμενος, καὶ ζητήσας συγχώρησιν μὲ σχῆμα καὶ μὲ λόγον ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ συνηθροισμένους Χριστιανούς, κλίνας τὴν κεφαλὴν ξίφει τελειοῦται, καὶ οὕτω λαμβάνει παρὰ Χριστοῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον· ἔκειτο δὲ τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον τρεῖς ἡμέρος φαινόμενον λευκόν, ὡσεὶ χιών, καὶ μετὰ τοῦτα ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασ-

(1) Τὸ παρὸν ἐρανίσθημεν ἐκ τοῦ Νέου Μαρτυρολογίου. Σ. Ε.

σαν· ἡ δὲ θάλασσα ἔβγαλεν αὐτὸ ἔξω κατὰ τὴν λεγομένην Φοινικιάν. Χριστιανοὶ δέ τινες βαφεῖς, εὑρίκοντες αὐτό, ὁμοῦ μὲ τὴν τιμίαν κεφαλήν, τὸ ἐπῆραν μετ' εὐλαβείας, καὶ τὸ ἔφεραν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, καὶ ἐκεῖ ἐνταφιάσθη ἐντίμως· οὗ ταῖς πρεσβείαις ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς τῆς οὐρανῶν βασιλείας. Ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ'. μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΣΥΜΕΩΝ ἐπισκόπου Περσίας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ΑΥΔΕΛΛΑ πρεσβυτέρου, ΓΟΘΑΖΑΤ, ΦΟΥΣΙΚ, καὶ ἑτέρων χιλίων ἑκατὸν πεντήκοντα.

Εἰς τὸν Συμεών.

»Ἐπίσκοπον σέ, Συμεών, ἐγὼ μέγαν.
»Ἐκ δὲ ξίφους μέγιστον ἀθλητὴν ἔγνων.

Εἰς τὸν Αὐδελλᾶν.

»Ἄρκτου τὸ δεινὸν Αὐδελλᾶς ἔδυ στόμα,
»Βδέλλης ἀπλήστου, τοῦ Σατᾶν φυγὼν στόμα.

Εἰς τὸν Γαθαζάτ,

»Ἐπιτραπέντος τοῦ θύειν, ἢ τεθνάναι,
»Θανεῖν Γοθαζὰτ εἵλετο τιμηθεὶς ξίφει.

Εἰς τὸν Φουσίκ.

»Τὸ δέρμα Φουσὶκ ἐκδεδάρθω μοι λέγει,
»Χιτὼν ὑφανθεὶς τοῦ Σατανᾶ τῇ κρόκῃ (1).

Εἰς τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα.

»Τέμνουσιν ἀνδρῶν τριπλοπεντήκοντάδα,
»Τὴν τριπρόσωπον προσκυνοῦσαν οὐσίαν.

Εἰς τοὺς χιλίους

»Πίπτουσι Περσῶν ἀμφὶ χιλίους ξίφει,
»Ἰδὼν ἔφης ἄν, Παῦλε· μαρτύρων νέφος·
»Ἑβδομάτῃ Συμεὼν δεκάτῃ αὐχένα κάρθη.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν, Κωνσταντίνου δὲ τοῦ μεγάλου βασιλεύοντος τῶν Ρωμαίων, ἐν ἔτει τλ'(330) ἡγεμόνων δὲ ὄντων εἰς τὰς πόλεις τῆς Περσίας Κτησιφῶντος καὶ

(1) Χιτῶνα ἴσως ὀνομάζει ἐδῶ ὁ στιχουργός, τὸ ἀνθρώπινον δέρμα, τὸ ὁποῖον ὑφάνθη ἀπὸ τὴν κρόκην τοῦ Σατανᾶ· τουτέστιν ἀπὸ τὴν φθοράν, τὴν προξενηθεῖσαν ἐκ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, φθόνῳ καὶ συμβουλῇ τοῦ διαβόλου.

Σαλήκ, ἔγραψαν τινες Πέρσαι εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ὁ Ἀρχιερεὺς τῶν Χριστιανῶν Συμεὼν καὶ ἄλλοι πολλοὶ δὲν καταδέχονται νὰ ἦναι ὑποκείμενοι εἰς αὐτόν, ἀλλὰ προτιμῶσι μᾶλλον νὰ ἀποθάνωσιν μὲ δόξαν διὰ τὸν Χριστόν, παρὰ νὰ δουλεύωσιν εἰς παράνομον βασιλέα καὶ ἡγεμόνας ἀτίμως καὶ χωρὶς δόξαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐθυμώθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον Συμεὼν δεδεμένον μὲ δύω ἁλύσεις· ἔπειτα προστάζει νὰ ῥίψωσι τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακήν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμενος, ἐπέστρεψε μὲ τὴν διδασκαλίαν του εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν πραιπόσιτον Γοθαζάτ, ὅστις πρότερον μὲν ἦτον χριστιανός, διὰ δὲ τὴν παράκλησιν καὶ ἀξίωσιν τοῦ βασιλέως, καὶ διὰ τὸν φόβον τῶν βασάνων ἐπροσκύνησε τὸν ἥλιον, κατὰ τὴν θρησκείαν τῶν Περσῶν. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀρνησίχριστος Γοθαζὰτ συλληφθείς, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβε τοιοῦτον μισθὸν ἀπὸ τὸν ἀχάριστον βασιλέα, ἀντὶ τῶν κόπων, ὅσους ἔλαβεν εἰς τὸ νὰ ἀναθρέψῃ αὐτὸν ἀφ' οὗ ἀπεγαλακτίσθη, διότι αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος ἀνέθρεψε τὸν βασιλέα.

Ταύτην δὲ μόνην τὴν χάριν ἐζήτησεν ὁ ἅγιος νὰ τῷ κάμῃ ὁ βασιλευς, νὰ φανερώσῃ εἰς ὅλους ὅτι ἐθανάτωσεν αὐτὸν ὄχι διὰ αὐθάδειαν καὶ ἀκρασίαν τῆς γλώσσης του, ὄχι δι' ἄλλην ἄτοπον πρᾶξίν του, ἀλλὰ διὰ μόνην τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πρότερον ἐξέπεσε διὰ δειλίαν καὶ μικροψυχίαν του· ταύτην τὴν χάριν ὑπεσχέθη ὁ βασιλεύς νὰ κάμῃ εἰς αὐτόν. Τοῦτο δὲ καὶ ὁ ἅγιος Συμεὼν ἀκούσας εἰς τὴν φυλακήν, ἐπῆνεσε καὶ ἐχάρη καὶ προσηυχήθη ὁμοῦ μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ εὑρισκομένους ἐν τῇ φυλακῇ νὰ λάβωσι τὸ συντομώτερον τὸ ἴδιον τέλος καὶ αὐτοί, δηλαδὴ νὰ ἀποκεφαλισθῶσι διὰ τὸν Χριστόν, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινε. Διότι ἀφ' οὗ ἐξέβαλον ἔξω τοὺς φυλακωμένους τοὺς ἀπεκεφάλισαν· ἦσαν δὲ τὸν ἀριθμὸν χίλιοι ἑκατὸν πεντήκοντα, πρῶτος δὲ ὅλων ἦτο ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Ἐπίσκοπος, ὅστις παρεκίνησε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μαρτυρήσωσι. Λέγουσι δὲ ὅτι εἷς ἀπὸ αὐτοὺς ἐφοβήθη τὸν θάνατον, ὁ δὲ Κουροπαλάτης τοῦ βασιλέως, Φουσὶκ ὀνομαζόμενος, ἐσυμβούλευσεν αὐτὸν νὰ μὴ φοβηθῇ τελείως, ἀλλὰ νὰ κλείσῃ τὰ ὄμματα, καὶ οὕτως ἔχων αὐτὰ κεκλεισμένα νὰ δεχθῇ τὸ κόψιμον τοῦ σπαθίου, τὸ ὁποῖον περᾷ ταχέως, ὅπερ καὶ ἐποίησεν. Ὅθεν διαβληθεὶς εἰς τὸν βασιλέα ὁ ῥηθεὶς ἅγιος Φουσίκ, ὅτι ἔκαμε τοῦτο, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν· τούτου λοιπὸν ἕνεκεν ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν του καὶ ἐξέβαλον τὸ δέρμα τοῦ σώματός του· ὅθεν ἐπάνω εἰς τὴν βάσανον ταύτην παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ μακάριος, καὶ ἔλαβε μετὰ τῶν ἄλλων ἁπάντων τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΔΡΙΑΝΟΥ τοῦ νέου.

»Ἂν οὐκ ἔγνως τίς ἐστιν ὁ φλογὸς μέσον,
»Γνώσῃ λαλοῦντος · Ἀδριανὲ καρτέρει.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀδριανὸς ἦτο εἷς τῶν χριστιανῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐκρατήθησαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐβλήθησαν εἰς φυλακάς. Ὅθεν καθ' ὃν καιρὸν οἱ Ἕλληνες ἐπρόσφερον θυσίας εἰς τοὺς ψευδωνύμους θεούς των, ἐξέβαλον καὶ τοῦτον τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακήν, καὶ τὸν ἠνάγκαζον νὰ πλησιάσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν βωμόν, καὶ νὰ προσφέρῃ λιβανωτὸν ὡς θυμίαμα εἰς τοὺς δαίμονας. Ὁ δὲ γενναῖος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ ὄχι μόνον τοῦτο δὲ ἔκαμεν, ἀλλὰ καὶ ἔτρεξε καὶ ἐκρήμνισε τὸν βωμόν, καὶ τὰς θυσίας ὅσαι ἦσαν ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἔχυσε, καὶ τὴν φωτίαν διεσκόρπισεν. Ὅθεν ἐκίνησε τὸν ἄρχοντα εἰς ὀργήν, καὶ τὰς καρδίας τῶν παρευρεθέντων εἰδωλολατρῶν ἤναψεν εἰς θυμόν, οἱ ὁποῖοι πιάσαντες αὐτόν, ἔδειραν ἀνελεημόνως, καὶ ἄλλος μὲν ἐκτύπα αὐτὸν μὲ ῥαβδία, ἄλλος δὲ μὲ πέτρας ἐσύντριβε τὸ στόμα του, καὶ ἄλλος ἔκρουεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλήν. Τελευταῖον δὲ ἀνάψαντες κάμινον μεγάλην, ἔβαλον τὸν ἅγιον εἰς αὐτὴν καὶ οὕτως ἐτελείωσεν ὁ μακάριος τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου του, καὶ ἀπῆλθε στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΑΓΑΠΗΤΟΣ ὁ Πάπας Ῥώμης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Θνήσκων τί κράζεις ; Σῶτερ ἠγάπησά σε,
»Ἀλλ' ἠγαπήθης, Ἀγαπητέ, καὶ πλέον.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἀγαπητὸς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει φμ'(540). ἀνατραφεὶς δὲ μὲ πᾶσαν ἀρετὴν καὶ ἄσκησιν, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, καὶ ἔγεινε Πάπας Ῥώμης. Ἔπειτα ἀναβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν Βασιλέα Ἰουστινιανόν, καθ' ὁδὸν ἔδωκε ἀπόδειξιν τῆς ἀρετῆς του καὶ τῆς παρρησίας ἣν εἶχε πρὸ τὸν Θεόν. Ἐρχόμενος δηλαδὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα, εὗρεν ἐκεῖ ἕνα ἄνθρωπον. ὅστις ἔπασχεν ἀπὸ δύω πάθη ἀνίατα, διότι οὔτε νὰ λαλήσῃ ἐδύνατο, οὔτε νὰ περιπατήσῃ, ἀλλ' ἀπὸ γεννήσεώς του ἦτο καὶ ἄλαλος καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας ἐσύρετο εἰς τὴν γῆν ὡς ἑρπετόν. Ὅθεν πιάσας αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα ὁ ἅγιος, ἐποίησεν αὐτὸν ἄρτιον καὶ ὑγιῆ εἰς τοὺς πόδας, βαλὼν δὲ καὶ εἰς τὸ στόμα του μίαν μερίδα τοῦ δεσποτικοῦ σώματος τοῦ Κυρίου, εὔλαλον αὐτὸν ἀπέδειξεν.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ ἅγιος, ἄλλο θαῦμα ἐποίησε, διότι ἐλθὼν εἰς τὴν θύραν τῆς πόλεως, τὴν ὀνομα-

ζομένην Χρυσῆν, εὗρεν ἕνα τυφλόν, καὶ βαλὼν τὴν χεῖρά του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν τὴν ὀπτικὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν. Ὅθεν ἀξίως διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας καὶ τὰ χαρίσματα ἐδέχθη μὲ πολλὴν τιμὴν καὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ ἀπὸ ὅλον τὸν λαόν. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἐξώρισεν Ἄνθιμον τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Τραπεζοῦντος, ὅστις κακῶς ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διότι ἐφρόνει ὁ κακόδοξος τὴν τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ Σεβήρου τῶν Μονοφυσιτῶν αἵρεσιν, καὶ τοῦτον παρέδωκεν εἰς ἀνάθεμα ἀντὶ δὲ τοῦ Ἀνθίμου ἐχειροτότησε Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως τὸν ἁγιώτατον Μηνᾶν καὶ εἰς τὸν θρόνον αὐτὸν ἐκάθισεν, ὅστις ἦτο Πρεσβύτερος· ζήσας δὲ ὕστερον καιρόν τινα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΚΑΡΙΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ ἀσκήσαντος, καὶ ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου ὁσίως ἐν ἔτει 1805 ***τελευτήσαντος, καὶ πρὸς Κύριον μεταστάντος.***

»Κορίνθου γόνος ἡδ' ἅμ' Ἱεράρχης φάντατος, εὖχος,
»Χάρμα τε καὶ μέγ' ὄνειαρ ἁπάντεσι πιστοῖς·
»Τίς τ' ἄρα οὗτος, ὁ δὶς κλήσει τε καὶ σήμασι θείοις;
»Μακάριος Νοτάρων ἀγλαῶν ἀγλαότερος ὄρπηξ·
»Ἀπριλοῖο μεσοῦντος πρὸς Θεόν, ὃ πνέε, λῆξεν.

Ὁ Ἅγιος οὗτος Μακάριος (1) ἐγεννήθη ἀπὸ Γεωργίου Νοταρᾶ ἐν Κορίνθῳ τῷ 1751, καὶ κατήγετο ἐκ τοῦ περιφανοῦς ἐκείνου οἴκου, ὃν ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας πολλοὶ γόνοι κατηγλάϊσαν, καὶ μετὰ τὴν ὑποδούλωσιν διὰ Γερασίμου τοῦ ἁγίου, Δοσιθέου καὶ Χρυσάνθου τῶν πατριαρχῶν ἐν συνοχῇ εὐκλείας διετήρησαν. Ἀναδεχθεὶς ἐν τῷ βαπτίσματι ὑπὸ τοῦ τότε μητροπολίτου Κορίνθου Παρθενίου ὠνομάσθη Μιχαήλ, καὶ ἐδιδάχθη τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν ὑπὸ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ διδασκάλου Εὐστρατίου· καὶ εἶτα, διὰ τὴν ἔλλειψιν διδασκάλου τῆς ἐν Κορίνθῳ ἀνέκαθεν ὑπαρχούσης σχολῆς, ἐκουσίᾳ βουλῇ καὶ ἀγαθῇ προαιρέσει ἐδίδαξεν, ὡς λέγεται, ἐπὶ ἓξ ἔτη ἀμισθὶ τὰ τέκνα τῆς αὐτοῦ πατρίδος. Τελευτήσαντος τοῦ μητροπολίτου Κορίνθου (1764), ὁ Μιχαὴλ ὁμοθυμαδὸν ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐπροτάθη διάδοχος αὐτοῦ· ὅθεν τὸ μοναχικὸν ὑποδὺς τρίβώνιον καὶ Μακάριος μετονομασθείς, μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ παρουσιασθεὶς ἰες τὴν ἱερὰν σύνοδον ἀσμένως ἐχειροτονήθη πρόεδρος Κορίνθου, Πατριαρχεύοντος Σαμουὴλ τοῦ πάνυ.

Τῷ 1769 διεγερθείσης, ρωσσικῇ ὑποκινήσει, τῆς ἐν Ἑλλάδι οἰκτρᾶς ἐκεί-

(1) Τὸν βίον τοῦτον ἐρανιζόμεθα ἐκ τῶν Βιογραφιῶν τῶν ἐν τοῖς γράμμασι διαλαμψάντων Ἑλλήνων ὑπὸ Σάθα σελ. 586. Τὸν δὲ κατὰ πλάτος βίον τοῦ Μακαρίου βλέπε κατωτέρω. Σ. Ε.

νης ἐπαναστάσεως. ὁ Γεώργιος Νοταρᾶς καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μακάριος κατηγορηθέντες ὡς ὑποκινήσαντες ταύτην κατέφυγον πρὸς σωτηρίαν εἰς Κεφαλληνίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ζάκυνθον, ὅπου τρία ἔτη διέμειναν. Ἐξ Ἑπτανήσου ὁ Μακάριος, καθηρημένος ἤδη τοῦ μητροπολιτικοῦ ἀξιώματος, μετέβη εἰς Ὕδραν καὶ διέτριψεν ἡσυχάζων ἐν τῇ Μονῇ τῆς Θεοτόκου μέχρι τῆς γενομένης μεταξὺ Ρώσσων καὶ Τούρκων εἰρήνης. Τότε ἐλθὼν εἰς Χίον διέμεινεν ἐπ' ὀλίγον, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Ἄθωνα, καὶ Πάτμον, ὅπου ἐπὶ δεκαετίαν διέτριψεν. Ἐπανελθὼν ὕστερον εἰς Ὕδραν καὶ Κόρινθον ἠναγκάσθη νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς Χίον, καὶ ἐντεῦθεν εἰς Σμύρνην. Κατὰ τὰς συνεχεῖς ταύτας περιδρομὰς ὁ Μακάριος δὲν ἔπαυε συμβουλεύων, καὶ κηρύττων, καὶ προτρέπων εἰς ἀγάπην καὶ σέβας τοὺς Χριστιανούς, καὶ τοὺς ἐν Σμύρνῃ εἰς ἔκδοσιν κοινωφελῶν συγγραμμάτων. Ἐν τέλει δ' ἐλθὼν εἰς Χίον διήνυσε τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πολυταράχου βίου του μονάζων ἐν τῷ ἁγίῳ Πέτρῳ.

Ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ὁ ἀείμνηστος τῇ 16 Ἀπριλίου 1805. (1)

Ὁ Μακάριος ἦν ὄντως ἀνὴρ ἀγνῶν ἠθῶν, σεμνοπρεπής, πεπαιδευμένος, πολλῶν καὶ καλῶν γενόμενος πρόξενος εἰς τὸ ἔθνος, καὶ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος ἀξιομίμητον ὑπόδειγμα χριστιανικοῦ βίου κατέστη ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ ἰδίως ἐν Χίῳ, ἥτις ἐπὶ πολὺ ηὐτύχησε νὰ τὸν βλέπῃ ζῶντα, ἀποθανόντα δ' ἐφιλοξένησε τὸν ἄπατριν καὶ πολύτλαντα ἱεράρχην. Ἡ μεγάλη Ἐκκλησία ἐτίμησε τὴν μνήμην τοῦ ἀνδρὸς καταλέξασα ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, τοῦ ὁποίου τὴν μὲν ἀσματικὴν Ἀκολουθίαν Νικηφόρος ὁ Χῖος, τὸν δὲ βίον καὶ τὴν ἄλλην πολιτείαν Ἀθανάσιος ὁ Πάριος συνέγραψεν. (2)

Ἔγραψεν ὁ Μακάριος: Περὶ τῆς συνεχοῦς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων. (3)— Λειμωνάριον, ἢ Συλλογὴ βίων Ἁγίων. (Τοῦτο συμπληρώσας ἐξέδωκε Νικηφόρος ὁ Χῖος).

Προτροπῇ τοῦ φιλογενοῦς τούτου ἀνδρὸς ἐδημοσιεύθησαν ἡ Φιλοκαλία, ὁ Εὐεργετινός, καὶ ἡ Κατήχησις τοῦ Πλάτωνος.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ (4).

Ἐν τῷ μικρῷ Ἑσπερινῷ ἱστῶμεν στίχ. δ'. καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα προσόμοια· ἦχος ά. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τὸν Θεοπρόβλητον ὄντως Κορίνθου Πρόεδρον, τὸν λειτουργὸν Κυρίου καὶ τῆς Χίου λαμπτῆρα, Μακάριον τὸν θεῖον, θείαις ᾠδαῖς, ἱερῶς εὐφημήσωμεν, καὶ γὰρ πρεσβεύει Κυρίῳ διὰ παντός, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τὸν ἰσαγγέλως ἐν Κόσμῳ πολιτευσάμενον, ἀσκητικοῖς ἀγῶσι καὶ ἀτρύτοις καμάτοις, καὶ νῦν μετὰ Ἀγγέλων ἐν οὐρανοῖς τῷ Θεῷ παριστάμενον, καὶ ταῖς ἐκεῖθεν ἀκτῖσι ταῖς θεουργαῖς ἐξαστράπτοντα ὑμνήσωμεν.

(1) Ἦν ἀδελφὸς τοῦ γνωστοῦ Πανούτζου Νοταρᾶ, ὑπερεκατονταέτους ἐν Ἀθήναις ἀποβιώσαντος τῇ 18 Ἰανουαρίου 1849.

(2) Ἐδημοσιεύθησαν ἐν Χίῳ τῷ 1863.

(3) Τὸ περὶ συνεχοῦς μεταλήψεως τῶε θείων μυστηρίων ἐτυπώσαμεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ 1887 ἔτος. Σ. Ε.

(4) Αὕτη ἐξεπονήθη παρὰ Νικηφόρου Ἱερομονάχου τοῦ Χίου, ἐξετυπώθη δὲ τὸ 1885, ἐν Ἑρμουπόλει καὶ δαπάνῃ Γεωργίου Βουτζαδῆ ἱερέως.

Ἡ Πελοπόννησος χαῖρε, ἐπεὶ ἐβλάστησας, τὸ παρθενίας ἄνθος, καθαρότητος κρίνον, τὸ ῥόδον τὸ εὐῶδες, τὸν εὐκλεᾶ Ἱεράρχην Μακάριον, τὸν ταῖς ὁσμαῖς τοὺς ἐν Χίῳ πνευματικαῖς, θείων ἔργων κατευφραίνοντα. Πάρεσο νῦν ἀοράτως, θεῖε Μακάριε, ἡμῖν τοῖς σὲ ὑμνοῦσιν, Ἱεράρχα Κυρίου, μετὰ τῶν νεοάθλων σου τῶν κλεινῶν, οὓς ἐνθέοις σου ἤλειψας, λόγοις καὶ τρόποις ἀθλῆσαι ὑπὲρ Χριστοῦ, καὶ δεινῶν παντοίων ῥύσασθαι. Δόξα ἦχος πλ. δ'.

Πεπλήρωται ἤδη καὶ ἐπὶ σοὶ ἡ ἐν Εὐαγγελίοις τοῦ Κυρίου φωνή, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῖς πάλαι ὁσίοις τε καὶ Ἱεράρχαις, ὅσιε Πάτερ Ἱεράρχα Μακάριε. Ἡλίου γὰρ δίκην ἔλαμψεν ἐν Κόσμῳ, τὸ φῶς τῶν σῶν ἀρετῶν, ἀξιάγαστε, καὶ παρὰ πάντων δοξάζεται ὁ οὐράνιος Πατήρ, σὺν τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματι, ἡ ἁγία Τριὰς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς. Εἰς τὸν στίχον στιχ. ἦχος β'. Οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ. Τὸ θέλημα τὸ σόν, ὑπέταξας ἐμφρόνως, τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου, δι' ὃ σε δοξασθέντα, θεόθεν μακαρίζομεν. Στίχ. Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν. Κρήνη ἡ σὴ σορός, καὶ τὰ σεπτὰ ὀστέα, θαυμάτων ἀνεδείχθη, τοῖς πίστει προσιοῦσι, φερώνυμε Μακάριε.

Στοίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Φύλακα ἀκριβῆ, τῶν θείων ἐνταλμάτων, εἰδότες σε τιμῶμεν, Μακάριε θεόφρον, καὶ ἀληθείας πρόμαχον. Δόξα, ὅμοιον.

Τὸν θεῖον λειτουργόν, τὸν σόν, Τριὰς ἁγία, εὐπρόσδεκτον μεσίτην, προσάγοντες αἰτοῦμεν, παραπτωμάτων ἄφεσιν. Καὶ νῦν ὅμοιον.

Πανάχραντε Ἁγνή, πρέσβευε τῷ Υἱῷ σου, μετὰ τοῦ Ἱεράρχου, τοῦ σοῦ πιστοῦ οἰκέτου, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν δούλων σου.

Τὸ δὲ Ἀπολυτίκιον ὅρα ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ· γίνεται δὲ ἀπόλυσις ὡς σύνηθες.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ ψάλλομεν τὸ Μακάριος ἀνήρ, τὸ Α'. ἀντίφωνον. Εἰς δὲ τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ἱστῶμ. στίχ. ἡ. καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα προσόμοια· ἦχος πλ. δ'.

Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ἀρχιερέων ὁ σύλλογος, καὶ τῶν ὁσίων πληθύς, καὶ μαρτύρων τὸ σύνταγμα, καὶ δικαίων ἅπαντες, οἱ χοροὶ συναγάλλονται, ἐπὶ τῇ θείᾳ μνήμῃ σου σήμερον, Ἀρχιερέα καὶ γὰρ ἡ χάρις σε, προεχειρίσατο, καὶ κανόνα βίου σε τῶν ἀσκητῶν, καὶ μαρτύρων ἔνθεον, ἀλείπτην ἔδειξε.

Σὲ μακαρίζει Μακάριε, ἐν εὐφροσύνῃ ψυχῆς, τῶν πιστῶν τὰ συστήματα, ὡς ὄντως μακάριον, τῇ τε κλήσει καὶ πράγματι, ὡς Ἱεράρχην ὅσιον, ἄκακον, μονήρους βίου ὡς εἰσηγήτορα, καὶ ὡς Θεόφρονα, καὶ σοφὸν Διδάσκαλον πρὸς ἀρετὴν, τῶν προσερχομένων σοι, καὶ ὡς πεινώντων τροφήν. Τῆς ὑπὲρ νοῦν ὀρεγόμενος, καὶ οὐρανίου τρυφῆς, Ἱεράρχα Μακάριε, πᾶσαν ἡδυπάθειαν, ἀπηρνήσω Θεόληπτε, ὑπωπιάζων νηστείᾳ πάνσεπτε, συντονωτάτῃ, τὸ θεῖον σῶμά σου, Παῦλον μιμούμενος, καὶ παννύχοις στάσεσι, καὶ προσευχαῖς, καὶ γονάτων κλίσεσι, δουλαγωγῶν αὐτό.

Πηγὴν ἐλέους σὲ ἔγνωμεν, συμπαθεστάτην ψυχὴν, θλιβομένων παράκλησιν, ὀρφανῶν τροφέα τε, καὶ χηρῶν ἀντιλήπτορα, ἁμαρτανόντων τὸ παραμύθιον, ἀρνησιχρίστων τὸ καταφύγιον, καὶ πρὸς τὴν ἄθλησιν, τῶν Μαρτύρων, ὅσιε, λόγοις σοφοῖς καὶ ἔργοις Μακάριε, ἀλείπτην ἄριστον.

Δόξα ἦχος, πλ. β'.

Ὅσιε τρισμάκαρ ἁγιώτατε Πάτερ, Ἱεράρχα Μακάριε, χαῖρε καὶ εὐφραίνου, Χριστὸν ἀπολαβὼν τὸν σὸν ἔρωτα, καὶ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων παρ' αὐτοῦ κομισάμενος· τῶν παθῶν γὰρ ἀπαλλάττεις τοὺς πάσχοντας, καὶ πνεύματα ἀπελαύνεις, τὰ ἀκάθαρτα· ὧν τῆς πλάνης ρυσθείημεν οἱ πόθῳ τιμῶντές σε, ταῖς πρὸς Θεὸν εὐπροσδέκτοις ἱκεσίαις σου.

Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα.

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὗρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς εἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη· νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὦ τέκνα· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ. Καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου, ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνήν, υἱοῖς ἀνθρώπων. Ὅτι ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκεύασα βουλὴν καὶ γνῶσιν, καὶ ἔννοιαν· ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια· ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὑρήσουσι χάριν. Νοήσατε τοίνυν ἄκακοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἔνθεσθε καρδίαν, εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ· καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χιλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ λάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιόν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσι γνῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμῖν ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν, καὶ πλησθήσεσθε πνεύματος.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον, οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται. Πολιὰ δέ ἐστι φρόνησις ἀνθρώποις· καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀνηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῷ γενόμενος, ἠγαπήθη· καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν, μετετέθη. Ἡρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ· βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες, καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον,

ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ. Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, χείλη δὲ ἀνδρῶν ἐπίστανται χάριτας· στόμα σοφῶν μελετᾷ σοφίαν. Δικαιοσύνη δὲ ῥύεται αὐτοὺς ἐκ θανάτου. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς· υἱὸς γὰρ δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωήν· καὶ ἐν ἀγαθοῖς αὐτοῦ καρπὸν δικαιοσύνης τρυγήσει. Φῶς δικαίοις διὰ παντός, καὶ παρὰ Κυρίου εὑρήσουσι χάριν καὶ δόξαν. Γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἀναπαύσεται σοφία. Ἀγαπᾷ Κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ὁδῷ. Σοφία Κυρίου φωτιεῖ πρόσωπον συνετοῦ· φθάνει γὰρ τοὺς ἐπιθυμοῦντας αὐτήν, πρὸ τοῦ γνωσθῆναι, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτήν. Ὁ ὀρθρίσας πρὸς αὐτήν, οὐ κοπιάσει· καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται. Ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς. Σοφίας οὐ κατισχύσει ποτὲ κακία. Διὰ ταῦτα καὶ ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς, καὶ ἐφίλησα ταύτην, καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου· καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ· ὅτι ὁ πάντων Δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν· μύστης γάρ ἐστι τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἱρέτις τῶν ἔργων αὐτοῦ. Οἱ πόνοι αὐτῆς εἰσὶν ἀρεταί· σωφροσύνην δὲ καὶ φρόνησιν αὕτη διδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν, ὧν χρησιμώτερον οὐδέν ἐστιν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. Εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις. οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν· ἐπίσταται στροφὰς λόγων, καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει, καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων. Καὶ πᾶσι σύμβουλός ἐστιν ἀγαθή· ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν αὐτῇ, καὶ εὔκλεια ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἐνέτυχον τῷ Κυρίῳ καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ εἶπον ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας· Θεὲ πατέρων, καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου, καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον, ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων, καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, καὶ μή με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου· ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου. Ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου· ἵνα συμπαρούσά μοι διδάξῃ με τί εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί· καὶ ὁδηγήσει με ἐν γνώσει, καὶ φυλάξῃ με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς. Λογισμοὶ γὰρ θνητῶν πάντες δειλοί, καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν.

Εἰς τὴν Λιτὴν ἀ. τοῦ ἁγ. τῆς Μονῆς, εἶτα τοῦ Ἁγίου, ἦχος ἀ.

Τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου στοιχειούμενος, καὶ ὁλοτρόπως ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἀνακείμενος, ἐκ παντὸς μολυσμοῦ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀνώτερον ἐτήρησας, Μακάριε· ὅθεν χρισθεὶς τῷ Πνεύματι, χρίσματι ἁγίῳ, λειτουργὸς τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων ἐγένου, ὅσιος, ἄκακος καὶ ἀμίαντος, καὶ λαμπροτέραν τὴν Ἱεραρχίαν ἀνέδειξας, τοῖς ἀσκητικοῖς σου ἀγωνίσμασι· διὸ πρεσβεύων μὴ παύσῃ, δεόμεθα, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἦχος β'.

Ἡ τοῦ Πνεύματος χάρις, τῆς Κορίνθου σὲ Πρόεδρον, καὶ πιστὸν οἰκονόμον, ἱερῶς προυχειρίσατο, θείων Μυστηρίων λειτουργόν, θεοφόρε Μακάριε· εἶτα λόγοις ἀπορρήτοις Θεοῦ προνοίας, εἰς τὴν Χίον μετοστάς,

ἐνθέοις λόγοις καὶ πράξεσι διέπρεψας, καὶ τέλος τὸ τοῦ βίου ἐν αὐτῇ ἐδέξω ὄντως θεοδόξαστον, θαυμάτων παραδόξων πλουσίαν θεόθεν χάριν κομισάμενος. *Ἦχος πλ. δ΄.*

Πεπλήρωται ἤδη καὶ ἐπὶ σοὶ ἡ ἐν Εὐαγγελίοις τοῦ Κυρίου φωνή, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῖς πάλαι ὁσίοις τε καὶ Ἱεράρχαις, ὅσιε Πάτερ Ἱεράρχα Μακάριε· ἡλίου γὰρ δίκην, ἔλαμψεν ἐν Κόσμῳ, τὸ φῶς τῶν σῶν ἀρετῶν, ἀξιάγαστε, καὶ πάρὰ πάντων δοξάζεται ὁ οὐράνιος Πατήρ, σὺν τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Πνεύματι, ἡ ἁγία Τριὰς ὁ Θεὸς ἡμῶν. *Δόξα ἦχος δ΄.*

Οὐκ ἔδει σε Ἱεράρχα, τὸν διὰ βίου παντός, παντοίαις ἀρετῶν ἰδέαις, τὸν Θεὸν δοξάσαντα, καὶ ἐν οὐρανῷ παρ' αὐτοῦ δοξασθέντα, μὴ καὶ ἐπὶ γῆς διὰ σημείων δοξασθῆναι, ἀοίδιμε· δι' ὃ θαυμάτων εἴληφας τὴν ἐνέργειαν, θεραπεύων πᾶσαν νόσον, καὶ δαίμονας ἐξ ἀνθρώπων ἀπελαύνων, ἐφ' ὧν δοξάζεται ἐν σοί, ὃν ἐδόξασας Θεός, ὁ δδξάζων τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας.

Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς. Εἰς τὰ ἀπόστιχα του Ἁγίου ἦχος πλ. ά.

Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς.

Χαίροις ἀσκητικαῖς ἀγωγαῖς, τὸ κατ' εἰκόνα διασώσας ἀλώβητον, Μακάριε τὸ τοῦ Κτίστου, νῦν ἡγεμόνα τὸν σόν, ἀνδρικῶς θεόφρον ἑνστησάμενος, πρὸς πάθη ὀλέθρια, καὶ τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι, καθυποτάξας, καὶ τὴν σάρκα τῷ Πνεύματι, δουλωσάμενος ἀνενδότοις ἀγῶσί σου, καὶ εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν, ὡς ἦν Πάτερ Ὅσιε, ἀναδραμών τε καὶ φθάσας, καὶ νῦν τυχὼν τῆς θεώσεως, μὴ παύσῃ πρεσβεύων ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι τὸ μέγα ἔλεος. *Στίχ. Οἱ Ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην.*

Χαίροις Ἀρχιερέων λαμπρόν, καὶ θεῖον εὔχος, καὶ σεμνὸν ἐγκαλλώπισμα, εὐπρέπεια μοναζόντων, καὶ Ἐκκλησίας φωστήρ, καὶ τῆς εὐσεβείας στύλε ἄσειστε, προστάτα θερμότατε, βοηθὲ ἑτοιμότατε, τῶν ἐν ἀνάγκαις, καὶ δειναῖς περιστάσεσι καὶ ἐν θλίψεσιν, ἀληθῶς χριστομίμητε, θεῖε ὄντως Μακάριε, γαυρίασμα ἔνθεον, τῶν ἀκριβῶς ἑπομένων, ταῖς Πατρικαῖς παραδόσεσιν, ἅσπερ νῦν θεόθεν, κυρωθείσας καθορῶντες, σκιρτῶσι πνεύματι. *Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.*

Χαίρει πᾶσα πιστῶν ἡ πληθύς, σοῦ δοξασθέντος ἐξαισίοις ἐν θαύμασι, θεσπέσιε Ἱεράρχα, καὶ μετὰ πόθου πολλοῦ πάντοθεν συντρέχει, εἰς προσκύνησιν, τῶν θείων λειψάνων σου, καὶ σοροῦ τῆς πανσέπτου σου, καὶ νοσημάτων ἐξαιτεῖται τὴν ἴασιν, μετὰ πίστεως ἀδιστάκτου Μακάριε. Κρήνη γὰρ ἀναδέδεικται, θαυμάτων ἀκένωτος, καὶ ἀεννάως προχέει, τῶν ἰαμάτων τὰ ῥεύματα, ἐκ Πνεύματος θείου, καὶ Θεὸς ὁ σὲ δοξάσας ἀντιδοξάζεται. *Δόξα ἦχος πλ. δ΄.*

Τὸν ἔνθεον Ἱεράρχην καὶ Ὅσιον, τὸν τῆς Κορίνθου Πρόεδρον, τὸν ὄντως Μακάριον εὐφημήσωμεν, Πελοποννήσου τὸ θρέμμα, καὶ Χίου τὸν θεῖον κοσμήτορα· χαίροις αὐτῷ μελῳδοῦντες, ὁ τὴν Ἱεραρχίαν τῇ ἀσκήσει λαμπρύνας, θεσπέσιε· χαίροις, ὁ ἐγκρατείᾳ συντόνῳ τὰ πάθη νεκρώσας, ὁ πανύχοις στάσεσι καὶ προσευχαῖς ἀδιαλείπτοις καὶ δάκρυσι, Χριστὸν εἰσοικισάμενος ἐν τῇ ψυχῇ σου· ὃν καθικέτευε ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ κόσμου, καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς. Ἀπολυτίκιον ἦχ. ά. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τὸν Κορίνθου Ποιμένα, τὸν τῷ ὄντι Μακάριον, τὸν Θεοῦ προνοίᾳ τῆς Χίου, ἀρρήτοις λόγοις μέγαν κοσμήτορα, τὸν πράξεσι καὶ λόγοις καὶ εὐχαῖς, ἐκλάμψαντα αἰνέσωμεν πιστοί· θεραπεύειν γὰρ νοσοῦντας, καὶ ἀπελαύνειν ἀκάθαρτα πνεύματα, εἴληφεν ὄντως χάριν ἐκ Θεοῦ, τοῦ νῦν γε τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν θείως ἀντιδοξάζοντας ἐξ ὕψους δωρουμένου δι' αὐτῶν, πᾶσι τὰ πρόσφορα. *Καὶ τὸ τῆς Ἑορτῆς.*

Εἰς τὸν Ὄρθρον τὰ Καθίσματα. Μετὰ τὴν ά. στοιχολ. Κάθισμα ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Ἐκ παιδὸς ἀνετέθης τῷ Πυιητῇ, ὁλικῇ διαθέσει ὡς ἀληθῶς. Ὅθεν καταλέλοιπας, τὴν τοῦ βίου τερπνότητα, διὸ τὴν σὴν εὑροῦσα, ψυχην ὅλως ἄσπιλον, Πνεύματος ἡ χάρις, ἀξίως σὲ ἔχρισε, χρίσματι ἁγίῳ, καὶ Ποιμένα δεικνύει, Κορίνθου καὶ Πρόεδρον, Θεοφόρε Μακάριε, ἢ καὶ νῦν τὰ ὀστέα σου, δείκνυσι πηγὴν θαυμαστήν, ἰαμάτων πᾶσι τοῖς αἰτοῦσί σου, τῶν σῶν θαυμάτων τὴν χάριν, τὴν ὄντως θεόσδοτον.

Δόξα καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς. Μετὰ τὴν β', στοιχολογ. Κάθισμα ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Θησαυρὸν οὐράνιον, καὶ ὅλβον θεῖον, τὰ σεπτὰ ὀστέα σου, ὁ χριστεπώνυμος λαός, τῆς νήσου Χίου ἐπλούτησεν, ὅσιε Πάτερ, θεόφρων Μακάριε. *Δόξα καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς. Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθ. ἦχος γ'. Θείας πίστεως.*

Φλέγει πνεύματα τῆς πονηρίας, τῶν ὀστέων σου ἡ θεία χάρις, Ἱεράρχα τοῦ Κυρίου Μακάριε, καὶ τῶν παθῶν ἀπαλλάττει τοὺς πάσχοντας, καὶ ὑπὸ πάντων τὰ σὰ θεῖα θαύματα, Πάτερ Ὅσιε, φωνῇ διατόρῳ ᾄδεται, καὶ μετ' εὐλαβείας διακηρύττεται. *Δόξα καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς· εἶτα οἱ Κανόνες· ὁ τοῦ Πάσχα εἰς ς' καὶ τοῦ Ἁγίου εἰς ἡ. Ὠδὴ ά. ἦχος πλ. δ'. Ἁρματηλάτην Φαραώ.*

Νεῦσον εὐσπλάγχνως ταῖς ἡμῶν δεήσεσιν, Ἱεραρχῶν καλλονή, τῶν οἰκτρῶν σου δούλων τῶν τὴν σὴν ἀντίληψιν αἰτούντων μετὰ πίστεως εὐλαβείας καὶ πόθου, καὶ τῶν δεινῶν ἡμᾶς λύτρωσαι, ταῖς σαῖς ἱκεσίαις Μακάριε.

Καλέος Ὁσίων Ἱερὸν Μακάριε, ὡς παρρησίαν πολλήν, ἔχων ἱκετεύειν τὸν Χριστὸν ἀοίδιμε, ὃν ἀρεταῖς ἐδόξασας, μὴ ἐλλείπῃς πρεσβεύων, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τιμώντων σε, καὶ τὴν προστασίαν αἰτούντων σου.

Τοὺς παρεστῶτας τῇ σεπτῇ εἰκόνει σου, σὺν τῷ λειψάνῳ τῷ σῷ, καὶ τὴν σὴν αἰτοῦντας, κραταιὰν ἀντίληψιν, περίσωζε Μακάριε, ἐκ παντοίων κινδύνων, ταῖς πρὸς Θεὸν ἱκεσίαις σου, τῶν ἐπερχομένων καὶ θλίψεων.

Θεοτοκίον.

Ἁγνὴ Παρθένε τοῦ Θεοῦ λοχεύτρια, Χριστιανῶν, ἡ ἐλπίς, τῶν ἀβοηθήτων, κραταιὰ βοήθεια, τῶν ἀσθενῶν ἡ δύναμις, ἡ χαρὰ θλιβομένων, ταῖς σαῖς λιταῖς ἀγαλλίασιν, τὴν τῆς σωτηρίας ἀπόδος μοι.

Ἕτερος Κανὼν εἰς τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου. Ποίημα Ἀθανασίου τοῦ Παρίου. Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Θαρροῦντες κηρύττομεν, τῶν σῶν θαυμάτων τὰ ἔνδοξα, παμμάκαρ Μακάριε, Ἱεραρχῶν καλλονή, ὃν ἐδόξασας, Χριστὸς γάρ σε δοξάζει, καὶ παύεις νοσήματα, ὄντως ἀνίατα. *Δίς.*

Εν πρώτοις κοράσιον, πληγῶν ἀγρίων ἀπήλλαξας, καὶ θᾶττον ἀπέκλεισας, οἷον εἰπεῖν αὐθωρόν, χειρουργούμενον ἐτῶν διὰ τεσσάρων· ὡς μέγα τὸ θαῦμά σου, Πάτερ ἀοίδιμε. Θεοτοκίον.

Παρθένε πανάνωμε, ἡ τῶν Ἀγγέλων εὐπρέπεια, ἀνθρώπων βοήθεια, σύ μοι βοήθησον, θαλαττεύοντι, καὶ ζάλῃ ἁμαρτίας ἀεὶ περιπίπτοντι, καὶ κινδυνεύοντι Ὠδὴ γ'. Οὐρανίας ἀψίδος.

Δυσμενῶν ἐπηρείας, τῶν νοητῶν Ἅγιε, καὶ τῶν αἰσθητῶν, τοὺς σοὺς δούλους ἡμᾶς περίσωζε, ταῖς σαῖς δεήσεσι, ταῖς εὐπροσδέκτοις καὶ θείαις, πρὸς Χριστόν, Μακάριε, τὸν πανοικτίρμονα.

Τῶν θαυμάτων τὴν χάριν, τὴν σὴν ἡμῖν ἔνδειξον, τοῖς σοῖς θεοφόρε οἰκέταις, τοῖς σοὶ προσφεύγουσιν, ἵνα σε ᾄσμασι, χρεωστικῶς εὐφημῶμεν, καὶ πιστῶς δοξάζωμεν, θεομακάριστε.

Ἄσκητὴς θεοφόρος, Ἀρχιερεὺς ἔνθεος, καὶ σημειοφόρος ἐγνώσθης θεῖε Μακάριε, καὶ φοβερὸς ἐλατήρ, τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων, ἰατὴρ νοσούντων τε φιλανθρωπότατος. Θεοτοκίον.

Μητρικὴν παρρησίαν, πρὸς τὸν Υἱὸν ἔχουσα, ἵλεων ἡμῖν Θεοτόκε, εὐχαῖς σου ποίησον, τοῖς ἁμαρτάνουσιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῆς φρικτῆς ἐτάσεως, ἵνα ὑμνῶμέν σε.

Ἄλλος, Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Τοῦ Τρύφωνος σώζεις τὸ παιδίον, τὸ ξένον ὡς δύσμορφον τεχθέν, θέαμα εἰδεχθέστατον, καὶ ἰατρῶν ἀπόγνωσμα· σὺ δὲ μορφώσας ἔδειξας, εὐφραῖνον κάλλει τοὺς φύσαντας.

Δαιμόνια πόρρω ἀπελαύνειν, τοῖς ζῶσιν ὑπέσχετο, Χριστός, εἰς δεῖγμα θείας πίστεως· σὺ δέ γε μετὰ θάνατον, τὴν χάριν ταύτην ἔσχηκας, τὴν σὴν δηλοῦσαν θειότητα.

Ἀπόδειξις τούτου λαμπροτάτη· ὡς γὰρ προσεκλήθης παρευθύς, τῷ ἱερεῖ ἐπένευσας, καὶ τὴν βαρέως πάσχουσαν, θεραπευθεῖσαν ἔδειξας ἐξ ἀνιάτου νοσήματος· Θεοτοκίον.

Χειμάζει με κλύδων ἁμαρτίας, καὶ σάλος ἀτόπων λογισμῶν· σπλαγχνίσθητι, Πανάμωμε, καὶ χεῖρα βοηθείας μοι, ὡς συμπαθὴς ἐφάπλωσον ὅπως σωθεὶς μεγαλύνω σε. Κάθισμα ἦχ. ά. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ἱλύος ἐμπαθοῦς, σεαυτὸν ἐκκαθάρας, Μακάριε σοφέ, Ἱεράρχα Κυρίου, δοχεῖον Ἱερώτατον, ἀρετῶν ἐχρημάτισας, καὶ πανέντιμον, σκεῦος χαρίτων ἐγένου, τῶν τοῦ Πνεύματος, διὸ ἐν ὕμνοις τελοῦμεν τὴν ἔνδοξον μνήμην σου. Δόξα, καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς. Ὠδὴ δ', Σύ μου ἰσχύς, Κύριε.

Εν Ἱεραῖς, ἀνευφημοῦμεν Μακάριε, ὑμνῳδίας, τοὺς λαμπροὺς ἀγῶνάς σου! οὓς ἠγωνίσθης κατὰ παθῶν, καὶ τὴν τῶν θαυμάτων πλουσίαν χάριν κηρύττομεν, ἣν εἴληφας θεόθεν ἐπαξίως καὶ νέμεις, συμπαθῶς τοῖς αἰτοῦσι τὰ πρόσφορα.

Τοὺς ἐν δεινοῖς ἕλκοντας βίον ἀβίωτον, τῆς δουλείας, ἔπιδε ὡς εὔσπλαγχνος, καὶ ἱκεσίαις σου πρὸς Θεόν, εὐπαρρησιάστοις ρῦσαι ἡμᾶς τούτων ἅπαντας, Μακάριε θεόφρον, τοὺς ἐν σοὶ πεποιθότας καὶ προσφεύγοντας πίστει τῇ σκέπῃ σου.

Στέφος λαμπρόν, τῶν σῶν ἀγώνων ἐπάξιον, ἐκομίσω, ὡς ἀγωνισάμενος, καὶ νίκης τρόπαια θαυμαστά, κατ' ἐχθρῶν ἐγείρας, καὶ τῶν παθῶν τῶν τοῦ σώματος. Μακάριε θεόφρον, Ἱεράρχα Κυρίου καὶ θαυμάτων τὴν χάριν ἀπείληφας. Θεοτοκίον.

Πᾶσαν ἡμῶν, Δέσποινα ἀνατιθέμεθα, τὴν ἐλπίδα, ἐπὶ σοὶ οἱ δοῦλοί σου· σὺ γὰρ ὑπάρχεις ὡς ἀληθῶς, τῶν ἀπηλπισμένων, ἐλπὶς βεβαία πανάγαθε, διὸ πάσης ἀνάγκης, συμφορᾶς τε καὶ βλάβης, καὶ κολάσεως ῥῦσαι πρεσβείαις σου. Ἄλλος. Τὴν ἀνεξιχνίαστον.

Τὴν θείου λειψάνου σου χάριν ὑμνεῖ, ὁ τακεὶς ἔκ νόσου Νικόλαος, ὅς τις αὐτίκα, ἐγερθεὶς εἰς τὸν Ναόν, ἀναδραμὼν ἐκραύγαζε· δόξα τῇ δυνάμει σου, Κύριε!

Οἱ πάντες ἐξέστησαν τὸν πρὶν οἰκτρόν, καὶ ἀπεγνωσμένον θεώμενοι, ἐγερθέντα αὐθωρεί, καὶ ἀδεῶς κηρύττοντα, μέγας ὁ Κορίνθου Μακάριος.

Διπλῆν δὲ τὴν ἴασιν, Πάτερ ποιεῖς· βιοὺς γὰρ ἀτάκτως τὸ πρότερον· νῦν εὐτάκτως διαζῶν, εὐχαριστῶν κραυγάζει σοι, χάρις σοι παμμάκαρ, τῷ ῥύστῃ μου. Θεοτοκίον.

Ἡ πανυπερθαύμαστος Μήτηρ Θεοῦ, λάμψον μετανοίας ἀκτῖνά μοι, λῦσον τὸν ζόφον, τῶν ἀμέτρων μου κακῶν, τοὺς πονηροὺς ἀπέλασον, Κόρη λογισμοὺς τῆς καρδίας μου. Ὠδὴ έ. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Ἔχοντες σὲ προστάτην, Ἱεράρχα Κυρίου θεῖε Μακάριε, πάντες εὐχαρίστοις, ἀνυμνοῦμέν σε ὕμνοις οἱ δοῦλοί σου, πρὸ τῶν σῶν λειψάνων, δέει ἱστάμενοι καὶ πόθῳ, ὡς φρουρὸν ἡμῶν ὄντα καὶ φύλακα.

Τῶν σωμάτων τὰ ἄλγη, ἴασαι Μακάριε, ἡμῶν τῶν δούλων σου, ταῖς σαῖς πρὸς τὸν Κτίστην, ἱεραῖς ἱκεσίαις καί κόπασον, τῶν παθῶν τὸν σάλον, τῶν ψυχικῶν καὶ ἐν γαλήνῃ, ἀκυμάντῳ βιοῦν ἡμᾶς ποίησον.

Στεφηφόρος ἐν δόξῃ νῦν τῷ τῆς θεότητος θρόνῳ παρίστασαι, σῶν καλῶν ἀγώνων, ἀπολαύων Μακάριε ἔπαθλα, αἴτησαι οὖν θεῖε, ὡς παρρησίαν κεκτημένος, καὶ ἡμῖν τῶν πταισμάτων τὴν ἄφεσιν. Θεοτοκίον

Ἀπορρήτως Παρθένε, τὸν ἀχώριστον ἔσχες Θεὸν ἐν μήτρᾳ σου, καὶ ἀδιαφθόρως, ἀπεκύησας τοῦτον Πανάμωμε, μέγα σου τὸ κλέος, καὶ θαυμαστὰ τὰ μεγαλεῖα, ἃ Θεὸς ὡς Μητρί σοι πεποίηκε.

Ἄλλος. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Γυνή τις ὡς ἔτυχεν, ἐν τῇ ὁδῷ βαδίζουσα, λίθῳ ἐν τῇ μήνιγγι πληγεῖσα, πέπτωκεν οὕτως ὡς νομισθῆναι νεκρά, καὶ γέγονεν ἅπασι γνωστή, μάκαρ ἡ θειότης σου, εἰς τὸ ζῆν μεταστήσαντος.

Ἐπέστης γὰρ πρόθυμος, κατ' ὄναρ δεηθέντων σου, καὶ τὰ ἐπιθέματα ἐκρίψας, χειρὶ ἁγίᾳ τὴν ὀλεθρίαν πληγήν, ἐκσφραγίσας, ἔγειραι εἶπών, βόα, ὡς ἴασατο, ὁ Κορίνθου Μακάριος. Θεοτοκίον.

Ἰσχύς τε καὶ στήριγμα τῆς ἀσθενοῦς καρδίας μου, σὺ εἶ ἀπειρόγαμε Παρθένε, ἄρρηκτον τεῖχος, ἀπὸ προσώπου ἐχθρῶν, σώζουσα δεινῶν τὰς προσβολάς, τρέπουσα τὰς φάλαγγας τοῦ δεινοῦ πολεμήτορος.

Ὠδὴ ς'. Ἰλάσθητί μοι Σωτήρ,

Συντήρησον ἀσινεῖς, ταῖς σαῖς πρεσβείαις Μακάριε, ἐξ ἐπηρείας ἐχθρῶν, τοὺς σοὶ καταφεύγοντας, ἐκ πόθου καὶ πίστεως, καὶ εἰρήνην δίδου καὶ πταισμάτων τὴν συγχώρησιν.

Εἰσάκουσον στεναγμοῦ, τῆς κατωδύνου καρδίας μου, καὶ συμπαθῶς ἐπ ἐμὲ ἐπίβλεψον δέομαι, βοῶ σοι Μακάριε, λειτουργὲ Κυρίου, καὶ δεινῶν παντοίων ρῦσαί με.

Θαυμάστωσον ἐπ' ἐμέ, τὰ σὰ ἐλέη φιλάνθρωπε, τὸν σὸν οἰκέτην Χριστέ, μεσίτην προσάγοντα, τῇ σῇ ἀγαθότητι, τὸν ἐν Ἱεράρχαις θαυμαστὸν θεῖον Μακάριον· Θεοτοκίον.

Ταῖς ἱκεσίαις ταῖς σαῖς, Ἁγνὴ Παρθένε ἀπέργασαι, τὸν σὸν Υἱὸν καὶ Θεόν, εὐμενῆ καὶ ἵλεων, ἡμῖν τοῖς ἱκέταις σου, ὃν περ ὁσημέραι, πλημμελοῦντες παροργίζομεν. Ἄλλος. Τὴν θείαν ταύτην καὶ πάντιμον.

Ἀθρόα Πάτερ συμπίπτουσι, τὰ θαύματα τὰ σὰ τὰ ἐξαίσια, ἅπερ ἑκάστοτε, διενεργεῖς τοῖς προστρέχουσι, διὸ Χριστὸν ὑμνοῦμεν τὸν σὲ δοξάσαντα.

Λεγέτω τοίνυν ὡς ἔτυχεν, ἰάσεως ποδὸς ἄλλο γύναιον· καὶ γὰρ τὸ ἕλκωμα, τοῦτον εἰς βάθος κατήσθιε· σὺ δὲ κληθεὶς χερσί σου ἀπεχειρούργησας.

Δεικνύτω ἄλλος παιδάριον, τὸ πρότερον κυρτὸν καὶ ἀκίνητον, ὡς εἰς τὸ ἅγιον μνῆμα σὺν πίστει ἀνήγαγεν· ἰδοὺ ὀρθὸν βαδίζει πρὸς τὰ μαθήματα. Θεοτοκίον.

Τὴν θείαν στάμνον καὶ τράπεζαν, τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς, τὴν βαστάσασαν τὴν ἀγεώργητον χώραν, τὸ ὄρος τὸ ἅγιον, τὴν Θεοτόκον Κόρην, ὕμνοις τιμήσωμεν. Κοντάκιον ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Εὐφημεῖ γεραίρουσα, πόλις ἡ Χίος ἐνθέως, τὸν Κορίνθου πρόεδρον, μεγαλοφώνως βοῶσα· εἴλκυσαν οἱ Ἱεράρχαι, τὸν Ἱεράρχην· μάρτυρες, τὸν πρὸς τοὺς ἄθλους αὐτῶν ἀλείπτην, ἀσκηταὶ δὲ τὸν οἰκεῖον· εὐχαῖς ταῖς τούτου σῶσον ἡμᾶς ὁ Θεός. Ὁ οἶκος.

Ἀεὶ μὲν ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ ἀνάξιοι εὐχαριστεῖν καὶ δοξάζειν τὴν ἀπειράγαθον τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν, διὰ τὰς πρὸς ἡμᾶς ἀπείρους αὐτοῦ εὐεργεσίας καὶ χάριτας, μάλιστα δὲ νῦν· διότι ἐν ταῖς πονηραῖς ταύταις ἡμέραις, ἐναντίον τῆς ἐσχάτης καὶ παντόλμου ἀφροσύνης τῶν ἀνθρώπων τῶν κατὰ τῆς θείας μεγαλειότητος γυμνῇ τῇ κεφαλῇ ἀντιφερομένων, κήρυκα λαμπρότατον καὶ μεγαλοφρονώτατον θαύμασιν ἐξαισίοις ἀνέδειξε τὸν ὄντως μέγαν τοῦτον Ἱεράρχην, τὸν καὶ κλήσει, καὶ δόξῃ θείᾳ ὄντως Μακάριον· βοῶντα πᾶσι καὶ λέγοντα, ὅτι, ὦ ἄνθρωποι, κρίσις φοβερὰ τῶν βεβιωμένων ἐσχάτη καὶ ἀνταπόδοσις μέλλει ἔρχεσθαι πάντως, καὶ ἕτοιμοι πρὸς ἀπολογίαν γίνεσθε· διὸ καὶ ἡμεῖς τῷ σωτηρίῳ τούτου κηρύγματι πειθόμενοι· παρασκευαζώμεθα ἀμεταμελήτως βοῶντες καὶ λέγοντες, εὐχαῖς ταῖς τούτου σῶσον ἡμᾶς ὁ Θεός.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ἤτοι ἀληθὴς καὶ ἀκριβὴς περιγραφὴ τῆς ζωῆς καὶ πολιτείας τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρός ἡμῶν Μακαρίου Ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου ὑπὸ τοῦ συγχρόνου καὶ αὐτόπτου μάρτυρος τῶν θαυμάτων αὐτοῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου (*).

Εὐλόγησον Πάτερ!

Πάντοτε μὲν καί πανταχοῦ ἐπαινεῖται καὶ θαυμάζεται ἡ θεοφιλὴς καὶ θεάρεστος ἀρετή, ἀλλὰ τὴν σήμερον ὑπάρχει σπανιωτέρα ἢ εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτε αἱ μὲν ἔρημοι ἐπλημμύριζον ἐκ θεοφόρων ἀναχωρητῶν, τὰ δὲ μοναστήρια ἦσαν πλήρη ἁγίων ἀσκητῶν καὶ μοναχῶν καὶ αἱ πόλεις αὗται διέλαμπον ὑπὸ τῶν φωστήρων τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἐν ᾧ κατὰ τὴν Γραφὴν «οὐδὲ ῥανὶς ἁγιότητος φαίνεται, ἀλλ' ἐπικρατεῖ κοινὴ διαστροφή, ψεῦδος, δολιότης, ἀνευλάβεια, ἀθεοφοβία, καὶ θεοστυγὴς ἀδιαφορία,» ἐὰν εἴς τινα ψυχήν, ὡς εἰς τὸν πόκον τοῦ Γεδεών, ἐγχυθῇ θεία τις δρόσος, τουτέστιν ἐὰν ἡ παντουργὸς τοῦ Πνεύματος χάρις εἰς τὰς πονηρὰς ταύτας ἡμέρας παραδόξως ἀναδείξῃ ἅγιον μοναχόν τινα ἢ ἱερέα ἢ ἐπίσκοπον διὰ σημείων ὑπερφυσικῶν καὶ ἐξαισίων, τοῦτο εὐλόγως προξενεῖ θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν. Δικαίως λοιπὸν ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλόχριστος λαὸς τῆς Χίου, ἥ τε πόλις αὐτῆς καὶ τὰ χωρία, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, νέοι καὶ γέροντες, ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐν ἱερῷ ἐνθουσιασμῷ συναγαλλιόμεθα, καὶ δοξάζομεν τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπίαν, διότι εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας ἀνέδειξεν ἡμῖν νέον ἄλλον πόκον τοῦ Γεδεὼν πλήρη θεϊκῆς δρόσου, τὸν θεῖον Ἱεράρχην τῆς Κορίνθου, τὸν κατ' ἀλήθειαν Μακάριον· ἀλλὰ τί λέγομεν πόκον; πηγὴν μάλιστα νοητὴν, πηγὴν ὕδατος ζῶντος, πηγὴν ἀναβλύζουσαν νάματα θείων χαρίτων· καθότι διὰ τῶν ῥείθρων τῶν θαυμάτων αὐτοῦ ὁ Ἅγιος οὗτος δροσίζει τὰς κεκαυμένας ψυχὰς τῶν μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας, πρὸς αὐτὸν προσερχομένων ἑκάστοτε. Χαῖρε λοιπόν, ὦ καλὴ καὶ περίδοξος Χίος! χαῖρε καὶ ἀγάλλου, διότι ἡ τοῦ Θεοῦ ἀνεξιχνίαστος πρόνοια μετὰ τόσους αἰῶνας σὲ ἠξίωσε κατέχειν ἐν τοῖς κόλποις σου τὸν μέγαν τοῦτον Ἱεράρχην καὶ θαυματουργὸν Ἅγιον, τὸν ἀξιάγαστον ποιμένα τῆς Κορίνθου, τὸν ἐν μακαρίοις τῷ ὄντι Μακά-

(*) Τὴν βιογραφίαν ταύτην πρὸ ὀγδοήκοντα πέντε ἐτῶν συντεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιδιδασκάλου τῆς ἐν Χίῳ Σχολῆς Ἀθανασίου τοῦ Παρίου κατὰ τὸ τότε ἐν χρήσει ὕφος μετεσκεύασε νῦν ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον καὶ καλλιεπέστερον ὁ ἐν αὐτῇ Καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Κύριος Α. Καράβας, διορθώσας συγχρόνως καὶ τὸ ὀρθογραφικὸν τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου.

ριον, Ἀληθῶς ξενήκουστόν ἐστι τοῦτο· διότι ποῖος τόπος, ποία ἐπαρχία, ποία πόλις τὴν σήμερον δύναται νὰ καυχηθῇ διὰ τόσον ἐξαίρετον καὶ σπάνιον οὐράνιον χάρισμα, τουτέστιν ὅτι στολίζει αὐτὴν καὶ καθίστησιν ὀνομαστὴν καὶ περίβλεπτον νέος ἅγιος Ἀρχιερεὺς καὶ θαυματουργὸς περιώνυμος; Τῷ ὄντι μέγα πρᾶγμα τοῦτο, παράδοξον ἄκουσμα, ἐπιθυμητὸν διήγημα. Τρισευδαίμων ὑπάρχεις, ὦ Χίος, διότι σὲ προέκρινεν ὁ Θεὸς ἄξιον ταμεῖον τοῦ οὐρανίου τούτου θησαυροῦ, τοῦ ἐνδόξου καὶ ἁγίου Ἱεράρχου Μακαρίου, οὗ τὸν πανόσιον βίον καὶ τὴν πολιτείαν συνεγράψαμεν, καθ' ὅσον ἠδυνήθημεν, ὅπως ἴδωσι καὶ βεβαιωθῶσιτ ἅπαντες, ὅτι ὁ ἀπροσωπόληπτος Θεὸς διὰ λαμπρῶν σημείων ἁγιότητος καὶ ἐξαισίων θαυμάτων ἀείποτε δοξάζει τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας. Ἐπικαλούμενοι δὲ τὰς ἁγίας καὶ θεοπειθεῖς αὐτοῦ εὐχὰς ἀρχόμεθα, ὅθεν ἄρχεσθαι πρέπον ἐστὶ καὶ σύνηθες.

Ἡ Κόρινθος, πόλις τῆς Πελοποννήσου, κειμένη ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἰσθμοῦ, ὅστις χυδαϊστὶ ὀνομάζεται Ἐξαμίλιον, ὑπάρχει ὀνομαστὴ καὶ ἀρχαιοτάτη. Πασίγνωστον δὲ ὅτι ἔγραψε πρὸς αὐτὴν δύο θεοσόφους ἐπιστολὰς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. ὅστις ἐδίδαξε τοὺς Κορινθίους, καὶ ἐκ τῆς πλάνης τῆς εἰδωλομανίας εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ αὐτοὺς ἐπέστρεψεν. Ἐκ ταύτης τῆς πόλεως κατάγεται, καὶ ταύτης γέννημα καὶ θρέμμα ὑπῆρξεν ὁ θεῖος καὶ ἅγιος Μακάριος, ὅστις καὶ προγόνους ἔσχεν εὐγενεῖς ἐξ εὐγενῶν, τῶν περιφήμων Νοταράδων· γένος τοῦτο ἀρχαῖον καὶ λαμπρὸν, καταγόμενον ἐκ τῆς συγκλήτουΒουλῆς τῆς ποτὲ βασιλείας τῶνΒυζαντινῶν αὐτοκρατόρων.Ἐκ τοῦ ἰδίου δὲ τούτου γένους κατάγεται καὶ ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ δι'ἁγιότητα ἐξάκουστος ὁσιώτατος Γεράσιμος, δόξα καὶ οὗτος ἐπίσης καὶ καύχημα οὐ μόνον τῶν Νοταράδων, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν,ὅστις διέλαμψε καὶ εἰσέτι διαλάμπει διὰ τῶν ἀπείρων αὐτοῦ θαυμάτων. Γεννήτορας δ'ἔσχεν ὁ Ἅγιος θεοσεβεστάτους καὶ σεμνοτάτους,, Γεώργιον καὶ Ἀναστασίαν καλουμένους, οἵτινες καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἐπρώτευον τῶν Κορινθίων. Ἐκ τούτων λοιπὸν ἐγεννήθη ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ κατόπιν ἑτέρων υἱῶν καὶ θυγατέρων κατὰ τὸ 1731 ἀπὸ Χριστοῦ ἔτος. Ὠνόμασε δὲ αὐτὸν Μιχαὴλ ὁ τότε Πρόεδρος Κορίνθου Παρθένιος, ἀναδεξάμενος αὐτὸν ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ τρόπον τινὰ προϊδὼν ὅτι ὁ πνεμματικὸς οὗτος υἱὸς αὐτοῦ ἔμελλεν ἵνα γένηται καὶ κληρονόμος ἤτοι διάδοχος τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἀξίας. Φθάσας λοιπὸν εἰς ἡλικίαν ἐδιδάχθη τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν παρὰ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ τότε ἀκμάζοντος Εὐσταθίου, καὶ εὐθὺς ἀπὸ τὰ πρώτας ἀρχὰς τῆς νεότητος αὐτοῦ ἤρξατο ἐνδει-

κνύων ὅτι οὐδεμίαν ἔχει κλίσιν εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ἀλλ' εἰς μόνα τὰ πνευματικά· διότι διετέλει ζῶν μετὰ μεγίστης σεμνότητος, συντρέχων εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας καὶ ἀποστρεφόμενος τὰς τῶν νέων συναναστροφὰς καὶ τὴν κοσμικὴν ματαιότητα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἴσχυεν εἰς τὰ πολιτικά, κατεστησεν αὐτὸν ἐπιστάτην εἴς τινα χωρία, ὅπως ἐντεῦθεν συναθροίσῃ χρήματα πολλὰ καὶ θησαυρίσῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ διένεμεν οὐκ ὀλίγα εἰς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους, πολλάκις ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπεπλήττετο, καὶ τελευταῖον ἀπεφάσισεν ἵνα ὁλοτελῶς ἀπομακρυνθῇ τῶν κοσμικῶν πραγμάτων, καὶ γένηται μοναχός· ὅθεν κατέφυγε κρυφίως εἰς τὸ Μέγα Σπήλαιον, περίφημον μοναστήριον ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ὡς κεκτημένον τὴν τῆς Θεοτόκου εἰκόνα τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ ζωγραφηθεῖσαν ἔνθα μετὰ θερμῶν παρακλήσεων ἐξῃτήσατο τὸ ποθούμενον. ἀλλὰ οἱ ἐκεῖσε πατέρες ἀπεποιήθησαν τὴν πρότασιν αὐτοῦ ὡς γενομένην ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ πατρὸς, οὗτινος ἐφοβοῦντο τὴν ἐπιρροὴν καὶ δύναμιν. Καὶ ὄντως ὁ πατὴρ αὐτοῦ μαθὼν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅτι εὑρίσκετο ἐκεῖ ἐμήνυσεν ἵνα ἐξαποστείλωσιν αὐτὸν οἴκαδε καὶ μὴ θέλοντα. Ὅθεν ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν καὶ ἄλλων διδακτικῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων. Ἀκολούθως διὰ τὴν ἔλλειψιν διδασκάλου τῆς ἐν Κορίνθῳ σχολῆς ἑκουσίᾳ βουλῇ καὶ ἀγαθῇ προαιρέσει ἐδίδαξεν αὐτὸς ἐπὶ ἓξ ἔτη ἀμισθὶ τὰ τέκνα τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ τότε Ἱεράρχου Προέδρου Κορίνθου εἰς λίαν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν ὄντος ἐν ἔτει 1764, ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Κορινθιακῆς ἐπαρχίας ἱερωμένοι καὶ λαϊκοὶ, πλούσιοι καὶ πτωχοὶ, μικροὶ καὶ μεγάλοι παμψηφεὶ καὶ ὁμοθυμαδὸν ἐξελέξαντο καὶ προέκριναν διάδοχον αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀρχιερατικὸν θρόνον τὸν ἐνάρετον Μακάριον. Οὕτω λοιπὸν ἐφοδιασθεὶς διὰ τῶν ἀπαιτουμένων συστατικῶν ἐπιστολῶν μετέβη μετά τινων ἐγκρίτων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα ἐπαρουσιάσθη πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον, πατριαρχεύοντος τότε Σαμουὴλ Α'. τοῦ Χατζερῆ, καὶ λαβὼν τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα ἐχειροτονήθη Πρόεδρος Κορίνθου. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς ταύτην τὴν θεόθεν λαχοῦσαν αὐτῷ Ἐπαρχίαν, ἔγνω πόσον ἦτο ἀγαπητὸς καὶ παμπόθητος διότι τὴν τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ ἡμέραν ἑώρτασαν ἅπαντες οἱ ἐν αὐτῇ χριστεπώνυμοι λαοὶ χαίροντες καὶ ἀγαλλόμενοι, καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν, διότι εἰσήκουσε τῶν δεήσεων αὐτῶν, καὶ τοιούτου καλοῦ Ποιμένος αὐτοὺς ἠξίωσε. Καὶ τῷ ὄντι οὐδόλως ἐψεύσθησαν εἰς τὰς χρηστὰς αὐτῶν ἐλπίδας· διότι ὡς ἐκ πρώτης αὐτοῦ ἡλικίας ὁ ἅγιος Μακάριος ἐδείκνυε μεγάλης ψυχῆς σημεῖα καὶ ζῆλον περὶ τὰ καλὰ, οὕτω καὶ Ἀρχιερεὺς γενόμενος ἐπεβέβαιωσεν

ὅλα ταῦτα ἐμπράκτως, στοχαζόμενος μετὰ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου ὅτι ἔλαβε τὴν Ἀρχιερωσύνην οὐχὶ ὡς ἐξουσίαν ἀνεξέταστον, καὶ μέσον ἀπολαυῆς ἡδονῶν καὶ ἀποκτήσεως πλούτου, ἀλλ' ὡς ἐπιστασίαν καὶ πατρικὴν πρόνοιαν καὶ φροντίδα περὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ σωτηρίας τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου, περὶ οὗ δώσει λόγον τῷ Ἀρχιποίμενι καὶ Κυρίῳ καὶ Θεῷ τῶν ἁπάντων. Οὕτω λοιπὸν διανοούμενος ἤρξατο εὐθὺς ὡς πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος διαδιδοὺς τὴν τοῦ θείου λόγου τροφὴν ταῖς ἀπὸ πολλοῦ χρόνου στερουμέναις αὐτῆς καὶ πεινώσαις ψυχαῖς μετὰ μεγίστης χρηστότητος καὶ ταπεινώσεως διδάσκων ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις. Ἐπειδὴ δὲ εἴτε ἐξ ἀμελείας εἴτε ἐξ ἀπαιδευσίας τῶν προκατόχων αὐτοῦ Ποιμένων εὗρε τὴν Ἐπαρχίαν πλήρη ἀταξιῶν καὶ ἀτοπημάτων καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐξηχρειωμένην, σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν μεγάλην ἐποιήσατο ὡς ἄλλος Ζοροβάβελ, ἵνα ἀνακαινίσῃ αὐτὴν καὶ ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀναμορφώσῃ, ἀπαλλάξας αὐτὴν παντὸς εἴδους ῥυπαρίας καὶ αἰσχρότητος. Πρῶτον μὲν λοιπὸν τοὺς παντάπασιν ἀγραμμάτους ἱερεῖς ὅλους ἔπαυσε τῶν τῆς ἱερωσύνης ἔργων, ὡς καὶ τοὺς μηκέτι δυναμένους ἱερατεύειν ἕνεκα τῆς λίαν προβεβηκυίας αὐτῶν ἡλικίας· ἔπειτα ἀπηγόρευσεν ἐν βάρει τελείας ἀργίας πᾶσι τοῖς ἱερωμένοις τοῦ ἀναμιγνύεσθαι εἰς τὰ πολιτικά, ὡς συνειθίζετο τότε ἡ ἐπάρατος αὕτη ἀταξία εἰς πολλοὺς τόπους, ἔνθα οἱ αὐτοὶ ἦσαν καὶ ἱερεῖς *κοτζαμπάσιδες*. Τοὺς δὲ ἱερεῖς ἐχειροτόνει εὐσυνειδήτως διατηρῶν ὅσον ἐδύνατο τὴν ἀκρίβειαν τῶν τε ἀποστολικῶν καὶ τῶν συνοδικῶν κανόνων, οὐδέποτε δὲ ἐπὶ χρήμασι πωλῶν τὴν ἱερωσύνην οὔτε ἄλλο τι πνευματικὸν λειτούργημα, ἀλλ' ὡς χάριν τοῦ Πνεύματος χάρισμα καὶ δωρεὰν τοῖς ἀξίοις ἐδίδου καὶ ἀπένεμε. Πρὸς δὲ τούτοις οὐδένα ἐχειροτόνει παρ' ἡλικίαν, καί τοι εἶχε χρείαν ἱερέων, καθὸ παύσας οὐκ ὀλίγους τῆς ἱεροπραξίας, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. Ἐξετάζων δὲ πρῶτον τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ ὀρεγομένους τῆς ἱερωσύνης, ὅσους εὕρισκεν ἀνικάνους, ἔπεμπεν εἰς μοναστήρια, διατάσσων ἵνα ἐκπαιδευθῶσι καὶ τελειοποιηθῶσιν ἐκεῖσε ἐξοδεύοντες ὅσα χρήματα ὤφειλον ἄλλοτε ἵνα πληρώσωσι διὰ τὴν χειροτονίαν. Προσέτι τὸν χειροτηθέντα διάκονον, πρὶν ἢ προχειρίσηται ἱερέα, ἔχων παρ' ἑαυτῷ ἐγύμναζεν, ὁσάκις ἐλειτούργει, εἰς τὰς τῶν μυστηρίων τελετὰς, καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἱερωμένους ἐδώρήσατο ἱερὰς κατηχήσεις, ὅπως μελετῶντες διδαχθῶσιν ἐξ αὐτῶν τὰ τῆς Πίστεως καὶ εἰς ἅπασας τὰς κωμοπόλεις καὶ χωρία τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ διέβαινε κολυμβήθρας εὐρυχώρους, ἵνα γίνηται τὸ ἅγιον βάπτισμα τέλειον, καθὼς διδάσκει ἡ ἁγία ἡμῶν Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία. Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια ἔπραττε καὶ

ἐδίδασκεν ὁ ἅγιος οὗτος Ἱεράρχης ὅστις καὶ καθ' ὅλην τὴν Ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἀπεφάσισεν ἵνα συστήσῃ σχολεῖα, ποιμαίνων οὕτω πατρικῶς καὶ θεοφιλῶς τὸ λογικὸν αὐτοῦ ποίμνιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὸ 1768 ἔτος ἐκηρύχθη πόλεμος μεταξὺ Ρώσσων καὶ Ὀθωμανῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ, καὶ ρωσσικὸς στόλος ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Πελοποννησον, ὁ πατὴρ τοῦ Ἁγίου φοβούμενος καὶ προβλέπων δεινὰ ἐπακόλουθα, παρέλαβεν αὐτόν τε καὶ ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν μεθ' ὅσης περιουσίας ἠδυνήθη, καὶ ἀνεχώρησε διευθυνομένου εἰς Ζάκυνθον. Καθ' ὁδὸν δὲ περιέπεσον εἰς χεῖρας λῃστῶν, οἵτινες ἐξεγύμνωσαν αὐτοὺς μηδένα φονεύσαντες. Οὕτω λοιπὸν γυμνοὶ καὶ ἄποροι, μετὰ πολλοὺς κόπους ἠδυνήθησαν ἵνα καταφύγωσιν εἰς ἣν διηυθύνοντο νῆσον. Οἱ δὲ Ζακύνθιοι ὑπεδέξαντο αὐτοὺς συμπαθῶς καὶ φιλανθρώπως, καὶ παρέσχον αὐτοῖς ἐν ἀφθονίᾳ τροφὰς καὶ ἐνδύματα, καὶ ἐξαιρέτως τὸν ἱερὸν Μακάριον, ὃν ἐτίμων μετὰ σεβασμοῦ ὡς ἄλλον Χριστοῦ Ἀπόστολον. Ἀκολούθως οὗτος μετέβη εἰς Κεφαλληνίαν, ὅπως ἀσπασθῇ τὸ ἐκεῖσε ἅγ. λείψανον τοῦ ὁσίου Γερασίμου καὶ μετά τινας μῆνας ἐπανῆλθεν εἰς Ζάκυνθον, ἔνθα διέτριψε τρία ἔτη. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς Ὕδραν, καὶ διέμεινεν ἐν τῇ ἐκεῖσε μονῇ τῆς Θεοτόκου, ἕως οὗ ἐγένετο εἰρήνη μεταξὺ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῶν Ρώσσων. Καί τοι δὲ τῆς νήσου ταύτης ἀνηκούσης τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ, ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερὰ Σύνοδος ἐχειροτόνησεν ἕτερον Ἀρχιεπίσκοπον Κορίνθου, τῷ δὲ ἱερῷ Μακαρίῳ, πρὸς μετρίασιν τῆς ἐντεῦθεν προκυψάσης λύπης αὐτοῦ καὶ θλίψεως, ἐπέτρεψε τὸ ἐπιτελεῖν ἀκωλύτως τὰ τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὅπου ἂν διατρίβῃ. Μετὰ ἓν ἔτος ἐλθὼν εἰς Χίον, καὶ διαμείνας ὀλίγον καιρὸν ἐνταῦθα, μετέβη εἰς Ἄθω, ἤτοι εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, καθ' ἣν ἀπὸ πολλοῦ διέτρεφεν ἐπιθυμίαν. Τὸ καταφύγιον ὅμως τοῦτο οὐδόλως εὗρε λιμένα σωτηρίας γαλήνιον, ὡς ἤλπιζεν, ἀλλὰ τοὐναντίον πέλαγος ἀταξίας. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ κατὰ τὴν Κυριακὴν ἐκεῖσε νεκρολογοῦντες ἠρώτησαν αὐτόν, ἐὰν παραδέχηται μνημόσυνα τελούμενα τὴν ἡμέραν ταύτην· ὁ δὲ ἱερὸς Μακάριος ἀπεκρίνατο αὐτοῖς ἀποφατικῶς. Ἔπειτα τοῦ πρώην Ἀλεξανδρείας Ματθαίου ἀποβιώσαντος ἐν τῇ μονῇ τοῦ Κουτλουμουσίου προσκληθεὶς εἰς τὸ μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας μνημόσυνον αὐτοῦ ὅπως ἱερουργήσῃ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, οὐ μόνον ἀπεποιήθη τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς προσκαλέσαντας αὐτὸν ἐπιτρόπους τοῦ μακαρίτου ἔγραψε τάδε. «Διὰ τί προτιμᾶτε τὴν τελετὴν τοῦ μνημοσύνου ἐν Κυριακῇ, παρατρέχοντες τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδας, καὶ παραβαίνοντες τοὺς ἀπαγορεύοντας τοῦτο ὁρισμοὺς καὶ τυπικὰ τῆς Ἐκκλησίας; ἐγὼ οὐδέποτε ἐτέλεσα κατὰ τὴν Κυριακὴν οὐδὲ

τελέσω μνημόσυνον κεκοιμημένων». Ἐκεῖνοι δ' ἠπείλησαν αὐτόν, καὶ τὸ ἰδιόχειρον αὐτοῦ γράμμα περὶ τοῦ μνημοσύνου ἔπεμψαν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην. Δυσαρεστηθεὶς λοιπὸν ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Χίον, ὅθεν μετέβη εἰς Πάτμον, ἔνθα ἐγνωρίσθη καὶ ἐσχετίσθη μετὰ τῶν ὁσιωτάτων πατέρων, τοῦ ἱερομονάχου Νήφωνος τοῦ Χίου, Γρηγορίου τοῦ νισυρίου καὶ τοῦ ἐξ Ἀρμενίας Ἀθανασίου, οἵτινες πρό τινων ἐτῶν ὡσαύτως ἀνεχώρησαν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ὄρους διὰ τὰς ἐκεῖσε περὶ κολύβων ταραχὰς καὶ σκάνδαλα. Μετὰ ἓν ἔτος, ἀποβιώσαντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετέβη ἐκ νέου εἰς Ὕδραν κατὰ πρόσκλησιν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, μεθ' ὧν ἀπῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα Κόρινθον, ἔνθα διεμερίσαντο τὴν πατρογονικὴν περιουσίαν ἡσύχως καὶ ἀταράχως διὰ τῆς ἐπιστασίας τοῦ ἰδίου, δωρησαμένου αὐτοῖς τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς κληρονομίας. Παρεκτὸς δὲ τούτου ζητήσας καὶ λαβὼν ὅλα τὰ πατριωτικὰ χρεωστικὰ ὁμόλογα ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ καὶ κατέκαυσε, καὶ οὕτως ἀπήλλαξε πολλοὺς τοῦ χρηματικοῦ αὐτῶν χρέους, εὐλογούμενος ὑπ' αὐτῶν πανοικίων καὶ μακαριζόμενος ὁ φιλάνθρωπος Μακάριος. Μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς Χίον, καὶ διὰ συστατικῶν γραμμάτων ἐφοδιασθεὶς μετέβη εἰς Σμύρνην πρὸς τὸν ἐκεῖ κατοικοῦντα Ἰωάννη Μαυρογορδάτον, ὅστις ἐκ φήμης γνωρίζων αὐτὸν ὑπεδέξατο μετ' εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ ὡς τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον, καὶ οὐ μόνον ἐν τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ εὐχαρίστως καὶ προθύμως αὐτὸν περιεποιεῖτο, ἀλλὰ καὶ συνήργησε καὶ ἐξετέλεσε τὴν διὰ τοῦ τύπου ἔκδοσιν τῆς Ἱερᾶς Φιλοκαλίας τῶν Πατέρων, ὅπερ ἐστὶ βιβλίον ψυχωφελέστατον, καθὼς καὶ ἡ διὰ τοῦ ἰδίου ἐκδοθεῖσα Ἱερὰ Κατήχησις τοῦ τῆς Μόσχας Πλάτωνος. Ταῖς δὲ διδασκαλίαις τοῦ θείου τούτου Πατρὸς καὶ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν μετεσκεύασεν εἰς ὁσιακὸν σύστημα διὰ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, τῶν ἑσπερινῶν καὶ τῶν ὄρθρων, καὶ διὰ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν παραδεδομένων νηστειῶν· μάρτυρες δὲ τούτου οἱ Σμυρναῖοι ἅπαντες. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἱερὸς Μακάριος πολὺ ἐπεθύμει ἵνα δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου καὶ τὸν προσφιλῆ αὐτῷ Εὐεργετινόν, εὑρέθη καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ψυχωφελοῦς τούτου βιβλίου πρόθυμος Ἰωάννης ὁ Καννᾶς. Μετὰ ταῦτα ὁ θεῖος Πατὴρ ἐπανῆλθεν εἰς Χίον καὶ εὗρεν ἡσυχαστήριον, ὅπως διανύσῃ ἐν αὐτῷ τὸν ἀσκητικὸν αὐτοῦ βίον, τὸν Ἅγιον Πέτρον κείμενον εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου. Τὸν τόπον τοῦτον ἠγόρασε παρὰ τῆς κοινότητος τῆς Χίου ἵνα ἐξουσιάζῃ διαδοχικῶς εἰς τρία πρόσωπα, καὶ ἐν αὐτῷ ἡσύχασεν ἔχων ἕνα ὑποτακτικὸν χῖον, Ἰάκωβον καλούμενον καὶ προβεβηκότα τὴν ἡλικίαν, ὅστις καὶ παρέμεινεν αὐτῷ ὑπηρετῶν μέχρι τῆς ἁγίας αὐτοῦ τελευτῆς. Κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας καὶ ὁ εἰρημένος ἱερο-

μόναχος Νήφων ὁ χῖος μετέβη μετά τινων συναδέλφων εἰς Ἰκαρίαν, ἔνθα ἐπεχείρησαν ἵνα οἰκοδομήσωσι μοναστήριον, ὅπως ἀσκήσωσιν αὐτόθι· ἀλλὰ στερουμένων χρημάτων ἐβοήθησεν αὐτοῖς ὁ ἱερὸς Μακάριος διὰ συνεισφορᾶς τῶν φιλελεημόνων Χίων καὶ Σμυρναίων, καὶ διὰ τῆς συνεργείας αὐτοῦ ἀνιδρύθη ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ ἐντελὲς κοινοβιακὸν μονήδριον, εἰς ὃ καὶ ὁ ἴδιος μεταβὰς κατῴκησεν ἐπί τινα καιρόν, ἵνα ἴδῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς ἐν αὐτῷ μονάζοντας φίλους αὐτοῦ ὁσιωτάτους Πατέρας. Ἀκολούθως ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἐν Χίῳ ἡσυχαστήριον αὐτοῦ, ὅπερ ἐστιν εὐάερον καὶ ὑγιεινόν, καὶ πολὺ ὠφέλησεν αὐτὸν ὄντα ἐπινόσου κράσεως καὶ συνεχῶς πρότερον πάσχοντα καὶ ἀσθενῶς διακείμενον. Ἐν αὐτῷ λοιπὸν διῆγεν ἀπολαύων ὑγείας τε καὶ ἡσυχίας, καὶ ἀπομεμακρυσμένος τῆς τύρβης καὶ τοῦ θορύβου τῶν πόλεων καὶ τῶν κοσμικῶν ματαιοτήτων. Διότι, ὡς εἶπεν ἀρχαῖός τις πατήρ. «Οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι, φοβούμενοι τὴν ἐκ τῆς κενοδοξίας καὶ τῆς ἐπάρσεως ζημίαν, σπουδάζουσιν ἵνα κρύπτωσι παντοιοτρόπως τὰς ἑαυτῶν ἀρετὰς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων· ὅθεν καὶ ἐκεῖνα μόνον ἐκ τῶν κατορθωμάτων αὐτῶν δυνάμεθα ἵνα γνωρίζωμεν, ὅσα ἢ ὁ Θεὸς πρὸς ὠφέλειαν τῶν πολλῶν ἐφανέρωσεν, ἢ παρὰ τῶν ὑποτακτικῶν αὐτῶν ἀκολούθως ἐγνωστοποιήθησαν. Ἡ γνώμη αὕτη ἐστὶν ἀληθεστάτη, καὶ τοῦτο λέγομεν καὶ ἡμεῖς περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Πατρός· ὅτι τοὺς κατ' ἰδίαν ἀγῶνας καὶ ἀσκήσεις αὐτοῦ μόνος ὁ πανταχοῦ παρὼν Θεὸς ἔβλεπε καὶ ἐγίνωσκε· διότι, ὅπως ἀρέσῃ αὐτῷ καὶ μόνῳ ὁ ἱερὸς Μακάριος, ὅσα ἔπραττεν ἐσπούδαζεν ἵνα κρύπτῃ αὐτὰ πλειότερον ἢ ὅσον οἱ κακοὶ προσπαθοῦσιν ἵνα κρύψωσι τὰ ἑαυτῶν κακουργήματα. Ὅθεν γεγράφαμεν περὶ αὐτοῦ ὅσα ἢ πλεῖστοι ἔμαθον θετικῶς πληροφορηθέντες, ἢ ἅπαντες οἱ σύγχρονοι γνωρίζουσι, δηλαδὴ τὰς συνεχεῖς καὶ ἐπιτεταμένας νηστείας, ἐκτὸς τῶν κανονικῶν, ἃς διετήρει τόσον ἀκριβῶς, ὅσον τὰ τῆς Πίστεως δόγματα, οὐδόλως ἀμφιβάλλων ὅτι οἱ ἱεροὶ κανόνες οὐκ ἦσαν ἁπλῶς ἀνθρώπων ἀλλὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀπόφασις κατὰ τὴν ἀψευδεστάτην μαρτυρίαν τοῦ πρωτοκορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, καὶ προσέτι ἀκούων τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέγον ἐν ταῖς Παροιμίαις, «Μὴ μέταιρε νηστείας», οὐ τὸ ἐναντίον ἐν ἀδιαφορίᾳ καὶ περιφρονήσει πράττουσι πολλοὶ τῶν σημερινῶν Χριστιανῶν οἵτινες τοὺς ἱεροὺς κανόνας νομίζοντες ὡς κοινῶν ἀνθρώπων ἐντάλματα ἀσυστόλως παραβαίνουσιν αὐτοὺς ἰχθυοφαγοῦντες καὶ κρεωφαγοῦντες, καὶ λέγοντες ὅτι οὐδαμοῦ διατάσσει ὁ Θεὸς τὴν νηστείαν· ἐν ᾧ ἀναντιρρήτως ὁ Θεὸς ἔστι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οὗ τῇ ἐπιστασίᾳ καὶ ἐμπνεύσει ἐγράφησαν οἱ κανόνες οὗτοι. Ἀλλ' οὐδόλως πρόκειται ἐνταῦθα (ἵνα ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν) περὶ τῶν κανονικῶν νηστειῶν, διότι ταύτας ἕκαστος Χρι-

στιανὸς ὀφείλει ἕνα φυλάττῃ, ἀλλὰ περὶ ἐκείνων, ἃς ὁ ἴδιος κανονίζων ἐπέβαλλεν ἑαυτῷ, δύο μεγάλους πολεμίους στοχαζόμενος, τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ λέγων ὅτι ἀμφότερα ἦσαν ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὑγείαν αὐτοῦ, ἐγεύετο αὐτῶν μόνον κατὰ πᾶν Σάββατον καὶ Κυριακὴν τὰς δὲ λοιπὰς ἡμέρας ἔτρωγεν χόρτα καὶ ζυμαρικὰ νερόβραστα. Περὶ δὲ τῶν νηστειῶν, τῶν ἀγρυπνιῶν, τῶν ἀδιαλείπτων προσευχῶν καὶ γονυκλισιῶν τοῦ Ἁγίου τούτου Πατρὸς ἐβεβαιώθημεν θετικώτατα, πληροφορηθέντες καὶ παρ' ἄλλων πολλῶν καὶ ἰδίως παρὰ τοῦ ὑποτακτικοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου, καὶ οὐδεὶς δύναται ἵν' ἀμφιβάλλῃ ὅτι διὰ τῶν ὑπερβολικῶν τούτων ἀγώνων καὶ ἀσκήσεων καθίστατο θεοειδὴς καὶ ὑπὸ θείου ἔρωτος ἀνεφλέγετο· ἀπόδειξις δὲ τὰ δι' αὐτοῦ τὴν σήμερον τελούμενα ἐξαίσια ἔργα τῆς θείας χάριτος. Τὰ ἀφανῆ λοιπὸν ἐκεῖνα καὶ τοῖς πολλοῖς ἄδηλα ἐκ τῶν φανερῶν τούτων καὶ πασιγνώστων συμπεραίνονται καὶ βεβαιοῦνται· διότι κατὰ τὸν μέγαν πατέρα Ἰσαὰκ «Ἀδύνατον τοὺς ἐν τῇ διαγωγῇ ταύτῃ διὰ παντὸς πολιτευομένους ἄνευ χαρισμάτων μεγάλων παρὰ Θεοῦ ἀφεθῆναι, διὰ τὴν νῆψιν αὐτῶν καὶ ἐγρήγορσιν τῆς καρδίας καὶ διὰ τὴν ἀμέριμνον διαγωγὴν τῶν λογισμῶν αὐτῶν. Πρὸς Θεὸν ψυχὴ ἡ ἐν τῇ διαγωγῇ ταύτης τῆς ἀγρυπνίας κοπιῶσα καὶ διαπρέπουσα ὀφθαλμοὺς χερουβικοὺς ἕξει τοῦ διὰ παντὸς ἀτενίζειν καὶ κατοπτεύειν τὴν ἐπουράνιον θεωρίαν». Ὅθεν κατὰ τὸν θεῖον τοῦτον διδάσκαλον ὁ ἱερὸς Μακάριος ἐκ τῶν θείων χαρισμάτων ἀνεδείχθη οὐρανόφρων καὶ ἐκ τῶν θεοτερπῶν ἀγρυπνιῶν αὐτοῦ ἀγγελομίμητος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ προσευχὴ κατὰ τοὺς θείους Πατέρας ὑπάρχει συνομιλία μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὅσοι ἠκούσαμεν τὸν ἱερὸν Μακάριον ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκοντα Ψαλμοὺς καὶ ἄλλα μέρη τὰς Ἁγίας Γραφῆς, ἅπαντες συνομολογοῦμεν, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις ἐκείνη ἦτο τῷ ὄντι συνδιάλεξις μετὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ἀτάραχος, ἥσυχος καὶ γαληνιος ἔφθανεν ἀναμφιβόλως εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαώθ. Ἐὰν δὲ συνομολογῶμεν τοῦτο περὶ τῆς κοινῆς καὶ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνώσεως καὶ προσευχῆς αὐτοῦ, πολὺ περισσότερον πρέπει ἕνα ἐννοηθῇ περὶ τῆς κατ' ἰδίαν, τῆς μυστικωτέρας, ἀμιγοῦς καὶ κεχωρισμένης ἀπὸ πάσης ὑλικῆς περιπετείας καὶ ἀνθρωπίνης συναναστροφῆς. Βεβαίως τότε ὁλοσχερῶς τῷ Θεῷ τὸν νοῦν προσέχων ἀνεβίβαζεν εἰς τὰς θείας αὐτοῦ ἀκοὰς οὐ μόνον ὅσα ἐξήρχοντο τῶν χειλέων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅσα εὐσεβῶς καὶ καλῶς διενοεῖτο· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ ἀληθὴς καὶ θεάρεστος προσευχή, ὡς γινομένη κατὰ μίμησιν τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων. Καλὰ μέν εἰσι ταῦτα πάντα καὶ ἐπαίνων ἄξια, ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἀποτελέσματα τῆς περὶ ἰδίας σωτηρίας φροντίδας ἑκάστου, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀποδείξεως τῆς πρὸς τὸν

πλησίον ἀγάπης, ἧς ἄνευ ὅλα τ' ἄλλα, κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον ὑπάρχουσιν ἀνωφελῆ καὶ μάταια, καὶ ἣν ὁ Κύριος ἐντέλλεται ἐν Εὐαγγελίοις λέγων. «Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς »σεαυτόν». Ταύτην δὲ τὴν δεσποτικὴν ἐντολὴν ὑπομιμνήσκει τὸν ἱερὸν Μακάριον καὶ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Σωφρόνιος ἐν τῇ κατὰ τὸ 1775 ἰδιογράφῳ ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἅγιον Πατέρα περιεχούσῃ αὐτολεξεὶ τάδε. «Ἀδελφέ, μὴ νομίσῃς, ὅτι ἀναχωρήσας »ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας σου γέγονας ἐλεύθερος πάσης ἐκκλησιαστικῆς »ἐπιμελείας· τοιαύτην γὰρ ἐλευθερίαν ὁ Θεὸς οὐ βούλεται, ἀλλὰ »πάντας ἡμᾶς θέλει ὑπηρέτας εἶναι καὶ γεωργοὺς τοῦ μυστικοῦ »αὐτοῦ ἀμπελῶνος ἄχρι τελευταίας ἀναπνοῆς ἡμῶν. Μὴ διαλίπῃς »οὖν διδάσκων λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τὰς τοῦ Κυρίου σωτηριώδεις ἐν»τολάς, μεμνημένος τε καὶ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος ἐν ταῖς πρὸς τὸν »ἐλεήμονα Κύριον ἐντεύξεσι καὶ προσευχαῖς σου». Ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς πατριαρχικῆς προτροπῆς ὁ θεόφρων Μακάριος ἐξετέλει τὰ πρὸς τὸν πλησίον χρέη, καὶ συνεχῶς ἐπανελάμβανε τὸ τοῦ Ἀποστόλου των ἐθνῶν, «Θεοῦ ἐσμὲν συνεργοί» ἐννοῶν ὅτι ἅπαντες ὀφείλομεν ἵνα συντρέχωμεν καὶ συμβοηθῶμεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν, καθ' ὅσον δυνάμεθα, εἰς τ' ἀφορῶντα τὴν ψυχικὴν αὐτῶν σωτηρίαν. Ὅθεν καὶ ἐσπούδαζεν ἵνά ὠφελῇ πάντας τοὺς Χριστιανούς. καθιστὰς αὐτοὺς ἀξίους τῆς οὐρανίου βασιλείας διὰ ψυχωφελῶν βιβλίων καὶ πατρικῶν συμβουλῶν καὶ παραινέσεων· ἀποδείξεις δὲ τούτου ὑπάρχουσι Θεόδωρος ὁ βυζάντιος, Δημήτριος ὁ Πελοποννήσιος καὶ ἄλλοι, οἵτινες διεθερμάνθησαν πρὸς τὴν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἄθλησιν, ἀναγινώσκοντες εἰς τὸ μαρτυρολόγιον τοὺς ὁμοιοπαθεῖς αὐτῶν ἀθλητάς. Ἠκούσαμεν δὲ καί τινα λαϊκὸν ἐξ Αἴνου λέγοντα, ὅτι εἰς ἀνέγνω προσεκτικῶς καὶ τρίτον ἐσκόπευεν ἵνα μελετήσῃ τὴν Φιλοκαλίαν τοῦ ἁγίου Πατρός, ὅστις τοσοῦτον ἐπεθύμει καὶ ἐδίψα τὴν τῶν Χριστιανῶν σωτηρίαν, ὥστε ἀναγνοὺς καὶ τὸ βιβλιάριον, ὅπερ ὀνομάζεται Χριστιανικὴ Ἀπολογία, καὶ ἔνθους γενόμενος, οὕτως εἰπεῖν ἐκ τῆς τούτου ἀναγνώσεως, συνήθροισε πεντακόσια γρόσια, καὶ δι' αὐτῶν ἐξετέλεσε δευτέραν ἐκτύπωσιν τοῦ ψυχωφελοῦς τούτου βιβλίου. Προσθετέον δὲ ὅτι ὁ ἱερὸς Μακάριος συνεχῶς ἐδίδασκε τὸν θεῖον λόγον τούς τε ἐνορίτας τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Πέτρου, ἔνθα ἐμόναζε, καὶ τοὺς εἰς αὐτὴν συναθροιζομένους ἀλλαχόθεν πρὸς ἀκρόασιν τῆς θείας λειτουργίας, καὶ εἰς ἄλλας ἐκ τῶν πέριξ ἐκκλησιῶν κατὰ τὰς τεσσαρακοστὰς ἀπερχόμενος ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ πράως, ἡσύχως καὶ ἀταράχως, καθὼς οἱ Ἀπόστολοι, ὧν ἦτο μαθητὴς καὶ μιμητὴς ἀκριβέστατος. Οἱ δὲ λόγοι αὐτοῦ ἀναμφιβόλως ἐκαρποφόρουν· διότι πρῶτον μὲν οἱ ἀκρο-

αται αὐτοῦ ἔβλεπον ἕνα Ἀρχιερέα Κορίνθου διδάσκοντα αὐτοὺς ἐν ταπεινότητι καὶ πενιχροτάτῃ ἐνδυμασίᾳ, καὶ δεύτερον, ἀντὶ μισθοῦ τινος διὰ τοὺς κόπους αὐτοῦ, ἐλάμβανον οἱ ἐνδεεῖς παρὰ τοῦ ἰδίου χρηματικὴν βοήθειαν, ὁ μὲν πρὸς ἀπότισιν χρεῶν, ὁ δὲ πρὸς ὑπανδρείαν θυγατρός, καὶ ἄλλος δι' ἄλλην χρείαν καὶ ἀνάγκην. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἑξῆς χρησιμεύει εἰς ἀπόδειξιν τῆς καρποφορίας τῶν λόγων καὶ διδαχῶν τοῦ ἁγίου· γυνή τις ἐκ τῶν περιχώρων εὑρέ ποτε τριῶν λιτρῶν μέταξαν, καὶ περιήρχετο ζητοῦσα τὸν ἀπολέσαντα αὐτὴν ἰδιοκτήτην, ὅπως ἀποδῷ αὐτῷ τὸ εὕρημα· πρὸς δὲ τοὺς ἀπορήσαντας διὰ τοῦτο εἶπε πῶς δύναμαι ἵνα κατακρατήσω τὴν μέταξαν ταύτην, ἐν ᾧ οὐδόλως συγχωρεῖ εἰς ἡμᾶς τοῦτο ὁ εὐλογημένος ἐκεῖνος; ἐρωτηθεῖσα δέ, τίς ἐστιν οὗτος; ἀπεκρίνατο, ὁ Δεσπότης τῆς Κορίνθου, ἐκεῖνος διδάσκει ἡμᾶς ὅτι, ὅταν εὑρίσκωμεν ξένον πρᾶγμα, ὀφείλομεν ἵνα ἀποδιδῶμεν αὐτό, διότι ἀλλέως ἁμαρτάνομεν, καὶ προσέτι ἵνα μηδὲ εὑρετήκια ἀπαιτῶμεν.

Ἐν τούτοις ἡ ἄκρα φιλανθρωπία καὶ ἡ μεγάλη πρὸς τοὺς δεομένους συμπάθεια τοῦ ἁγίου ἤρξαντο προξενοῦσαι οὐ μικρὰν εἰς τὴν ἡσυχίαν αὐτοῦ ἐνόχλησιν, καὶ μάλιστα διότι οὐ μόνον ἐντεῦθεν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων τόπων κατέφευγον πρὸς αὐτὸν δυστυχεῖς καὶ ἄποροι παρὰ φίλων συνιστάμενοι· ἐπειδὴ δέ τινες τούτων ἔχρηζον σημαντικῆς βοηθείας, ὁ ἅγιος Πατὴρ ἠναγκάζετο ἵνα καταφεύγῃ πρὸς ἄλλους εὐπόρους, καὶ παρ' αὐτῶν ἐξαιτούμενος ἐλεημοσύνην βοηθῇ τοὺς ἀπόρους· ὥστε μὴ θέλων ἵνα γίνηται λίαν ἐνοχλητικός, μήτε δυνάμενος ἵνα ἀποπέμπῃ κεναῖς χερσὶ τοὺς πρὸς αὐτὸν καταφεύγοντας, ἠναγκάσθη τελευταῖον ἵνα μεταβῇ εἰς Πάτμον· ἀλλὰ μὴ εὑρὼν τοὺς ἐκεῖ καθὼς ἤλπιζεν, ἐπανῆλθεν εἰς Χίον. Ἐπανέλθωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν συνέχειαν τῆς διηγήσεως.

Ἐξεταζόμενον τὸ τοῦ ἁγίου Πατρὸς βιβλίον τὸ διαλαμβάνον «περὶ τῆς συνεχοῦς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων», οὐδὲν ἄλλο ἐνδείκνυται περιέχον εἰμὴ ρητὰ εὐαγγελικὰ καὶ ἀποστολικά, κανόνας ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς καὶ ρητὰ τῶν θείων Πατέρων, ἐξηγημένα ὅλα εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν, καὶ ἐκ συμφώνου διδάσκοντα καὶ διαβεβαιοῦντα ὅτι, ἁγία καὶ σωτηριώδης πάλη ἐστὶν ἡ συχνὴ μετάληψις τῶν θείων μυστηρίων· ὥστε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίον ὑπάρχει νόμιμον καὶ κανονικόν. Ἀλλ' ἴσχυσε καὶ κατὰ τούτου ἡ κακία, καίτοι προσκαίρως· διότι κακόφρων τις μοναχὸς Ἁγιορείτης ἀναγνοὺς αὐτὸ ἐξαπέστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, γράψας κατ' αὐτοῦ ὅσα κακὰ ἠδυνήθη· ὁ δὲ ἀπὸ Σμύρνης εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τότε ἀναβὰς Προκόπιος ὁ πελοποννήσιος παροξυνθείς

κατέκρινε συνοδικῶς τὸ βιβλίον ὡς παράνομον καὶ σκανδαλοποιόν, ἐπιβαλὼν βαρύτατα ἐπιτίμια κατὰ τῶν τολμησάντων αὐτὸ ἀναγινώσκειν. Ἀκολούθως οἱ Ἁγιορεῖται ἠγωνίσθησαν μὲν ὅλαις δυνάμεσιν ὅπως ἀνακληθῇ ἡ τῆς Ἐκκλησίας ἀπόφασις, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησαν τυχεῖν τοῦ ποθουμένου. Πατριαρχεύσας ὅμως ἔπειτα ὁ ἐκ Σμύρνης Νεόφυτος, μεθ' οὗ ὁ ἅγιος Πατὴρ εἶχε στενὴν φιλίαν, ἠθώωσε τὸ βιβλίον καὶ ἠκύρωσε συνοδικῶς τὰ κατὰ τῶν ἀναγινωσκόντων αὐτὸ παρὰ τοῦ προκατόχου ἐπιβληθέντα ἐπιτίμια, πέμψας αὐτῷ καὶ τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν. «Ἱερώτατε Μητροπολῖτα πρώην Κορίνθου, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς »ἡμῶν μετριότητος κὺρ Μακάριε, χάρις εἴη σοι τῇ Ἀρχιερωσύνῃ »καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ! Περὶ τοῦ πονήματος τῆς Ἀρχιερωσύνης »σου δηλονότι τοῦ βιβλίου «περὶ τῆς συνεχοῦς ἱερᾶς »Μεταλήψεως», ὅπερ ἐξέδωκας εἰς τύπον δηλοποιοῦμέν σοι, »ὅτι ἐθεωρήθη συνοδικῶς, ἐξητάσθη ἐσκεμμένως, ἐνεκρίθη καὶ ἀπε»δείχθη ἐκκλησιαστικῶς νόμιμον καὶ μηδὲν ἔχον τὸ κωλῦον τὸν »διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἀληθοῦς ἐξομολογήσεως ἀξιούμενον μετα»λαμβάνειν τῶν ἀχράντων καὶ φρικτῶν μυστηρίων. Συνοδικῶς οὖν »ἀποδειχθὲν ψυχωφελὲς καὶ σωτήριον τὸ εἰρημένον βιβλίον σου δύ»νανται ἀκωλύτως οἱ βουλόμενοι ἀγοράσαι αὐτὸ καὶ ἀναγινώσκειν, »ὁδηγούμενοι παρὰ τῶν πνευματικῶν, ὅταν ἔχωσί τινα ἀπορίαν. »Ἐπειδὴ ἀνεφάνητις ὑπόνοια ὅτι ἐξεδόθη ἐκκλησιαστικὸς ἀφορι»σμὸς πρὸς κατάργησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος πονήματός σου, καὶ »οἱ εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ εὐλαβούμενοι οὐκ ἀναγινώσκουσιν αὐτό, »πρὸς διάλυσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐκείνων δεσμῶν καὶ ἐπιτιμίων, »γράφομεν ἐν τῇ παρούσῃ ἡμῶν (ἐπιστολῇ), καὶ διὰ τοῦ παναγίου »καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἀποφαινόμεθα, ἵνα ὅσοι τῶν Χριστι»ανῶν ἀνέγνωσαν, ἀναγινώσκουσι καὶ ἀναγνώσονται τὸ ἀνακριθὲν »ἐκεῖνο πόνημά σου, τουτέστι τὸ «περὶ τῆς συνεχοῦς ἱε»ρᾶς Μεταλήψεως», ὑπάρχωσι συγκεχωρημένοι καὶ εὐλο»γημένοι παρὰ Κυρίου Παντοκράτορος, λελυμένοι τε τῶν ἐπενεχθέν»των ὅπως ποτὲ ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτιμίων καὶ ἀμέτοχοι τῶν ἀρῶν, »ἔχοντες καὶ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἁ»γίων καὶ τῶν δσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. »Οὕτω λοιπὸν γινώσκων ἀπόθου πᾶσαν ὑπόνοιαν καὶ ὑποψίαν περὶ »τοῦ πονήματός σου, δι' ὃ καὶ μισθὸν λήψῃ παρὰ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις »εἴη μετὰ τῆς ἱερότητός σου».

Ὁμολογητέον λοιπὸν ὅτι, καίτοι ὁ ἱερὸς Μακάριος ἐξέδωκε πολλὰ καὶ ἄλλα βιβλία ψυχωφελῆ, τὸ *περὶ συνεχοῦς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων*· ὡς φιλοπονηθὲν ἐπιμελῶς παρ' αὐτοῦ καὶ προσεκτικῶς

ἐπεξεργασθὲν δύναται ἵνα ὀνομάζηται δικαίως πηγὴ καὶ φρέαρ ζωῆς αἰωνίου. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν πονημάτων τοῦ Ἁγίου ἡμῶν Πατρός· ἤδη δὲ διηγησώμεθα καί τινας τῶν ἐναρέτων αὐτοῦ πράξεων. Εἰς τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ ἀγῶνα τοὐτέστι τὸ μαρτύριον ἀγωνοθέτης μὲν καὶ στεφανίτης κάθηται αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀγωνιστὴς δὲ ἐστὶν ὁ ὑπὲρ τῆς δόξης αὐτοῦ μαρτυρῶν καὶ βασανιζόμενος, καὶ ἀνταγωνιστὴς ὁ διάβολος μετὰ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, τῶν ἐχθρῶν καὶ διωκτῶν τῆς θείας καὶ ἁγίας χριστιανικῆς Πίστεως. Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι ἄνευ γενναιοψυχίας οἱ ἀθλοῦντες οὐκ εἰσέρχονται τὸ τοῦ μαρτυρίου στάδιον, ἀλλά, καθὼς λέγει ὁ Κύριος, «τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ »σὰρξ ἀσθενής»· καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος βεβαιοῖ ὅτι, καὶ ἡ διὰ τῶν λόγων προτροπὴ καὶ παρακίνησις οὐκ ὀλίγην ἀνδρίαν δύναται ἵνα ἐμβάλῃ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ προυσιαζομένου, εἰς τὸ μαρτύριον τοῦτο δ' ἕκαστος θρησκευτικῶς ὀφείλει ἵνα πράττῃ, καὶ τοῦτο ἔπραττεν καὶ ὁ ἱερὸς Μακάριος, ὅστις ἀκριβῶς τηρῶν τὴν εὐαγγελικὴν ἐντολὴν τὴν λέγουσαν, «*τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω*», προθύμως ὑπεδέχετο πάντας, οὐ μόνον διὰ λόγων ἐνθαρρύνων αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας κρατῶν παρ' ἑαυτῷ τοὺς ἔχοντας χρείαν, καὶ διὰ νηστειῶν καὶ προσευχῶν τούτους γυμνάζων καὶ ἐνισχύων. Ὅτι δὲ οὕτως ἀνῆπτεν εἰς τὰς ψυχὰς τοιοῦτον τὸ πῦρ τῆς θείας ἀγάπης, ἀπέδειξε μάλιστα ὁ Πολύδωρος ἐκεῖνος ὁ Κύπριος, ὅστις ὡμολόγησε καὶ διεκήρυξε τὴν εἰς ἑαυτὸν ἐπὶ τὸ κρεῖττον γενομένην ἀλλοίωσιν, διότι ἐσπέραν τινὰ ἐστάθη ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου κράζων μεγαλοφώνως. «*ὁ Θεὸς συγχωρῆσαι σας διὰ τὸν καλὸν ὁποῦ μὲ κάμνετε*»! Ἄλλοτε δὲ ζητῶν αὐτὸν ὁ γέρων Ἰάκωβος εἰς τὴν ὥραν τοῦ δείπνου, εὗρεν αὐτὸν εἰς παράμερόν τινα τόπον θρηνοῦντα καὶ ὀδυρόμενον, καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο τῷ Ἁγίῳ Πατρί, ὅστις εἶπεν· «ἄφες αὐτὸν θρηνεῖν· διότι αὐτὸς μόνος ὁ θρῆνος ὑπάρχει θεάρεστος καὶ σωτηρίας πρόξενος. Τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἐνεποίησεν ἡ ἀρίστη αὕτη προπαρασκευὴ καὶ εἰς ψυχὴν Θεοδώρου τοῦ Βυζαντίου, ὅστις ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄκρου, τῆς πρὸς τὸν θάνατον δειλίας, μετέβη εἰς τὸ ἕτερον τῆς γενναιοψυχίας, διότι ὡς διψῶσα ἔλαφος ἔδραμε ζητῶν τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον. Ἐπίσης αὕτη ἐνήργησεν καὶ εἰς τὴν παχυλὴν καὶ ἀπαίδευτον ψυχὴν τοῦ Πελοποννησίου Δημητρίου, ὅστις ἀπαγόμενος εἰς τὴν ὑπὲρ Χριστοῦ κατατομίαν ἐξεβόησε τὴν Σεραφικὴν ταύτην καὶ ἀοίδιμον φωνὴν πρὸς Οὐρανὸν ἀτενίσας· «Εὐχαριστῶ σοι, Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, ὅτι μὲ ἠξίωσας τὸν ἀνάξιον τῆς ἁγίας καὶ μακαρίας ταύτης ὥρας τοῦ μαρτυρίου». Δικαίως δὲ πρέπει ἵνα καὶ τὸν ἀλείπτην τῶν καλλινίκων τούτων μαρτύρων ἱερὸν Μακάριος θεωρῶμεν ἐναρίθμιον αὐτῶν καὶ τῇ προαιρέσει μάρτυρα· διότι ὁ μὲν μέγας Βασίλειος τὸν μακα-

ρίσαντα μόνον εἰλικρινῶς τὸν μάρτυρα κρίνει ἰσοστάσιον αὐτῷ κατὰ τὴν προαίρεσιν, ὁ δὲ θεῖος ἡμῶν Πατήρ, ὅστις πλείστας ἡμέρας καὶ νύκτας κατεγίνετο εἰς τὸ ἐνθαρρύνειν τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸ τοῦ μαρτυρίου στάδιον, καὶ οὕτως ἀνῆπτεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τὴν φλόγα τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπης καὶ τοῦ πόθου τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀθλήσεως, εὐλογώτερον καὶ δικαιότερον αὐτοῖς ἐξισοῦται. Καθὼς δὲ τοῖς μάρτυσιν ἀπόκειται κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, διότι τὸν δρόμον τετελέκασι καὶ τὴν πίστιν τετηρήκασιν, οὕτως ἀπόκειται καὶ εἰς τὸν ἱερὸν Μακάριον ὡς συνεργόν, συναγωνιστὴν καὶ ἀντιλήπτορα τούτων καὶ γνώμῃ καὶ προθυμίᾳ καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ γενόμενον.

Ἀλλ' ἐπέστη τελευταῖον ὁ καιρός, καθ' ὃν καὶ ὁ θεῖος οὗτος Πατὴρ ὤφειλε ἵν' ἀποτίσῃ τὸ πᾶσι κοινὸν καὶ ἀναπόφευκτον χρέος τῆς φύσεως. Μόλις ἐτελείωσε τὴν συλλογὴν βιογραφιῶν ὁσίων καὶ μαρτύρων ἀρχαίων καὶ νεωτέραν, ἣν ἐπονομάσας Λειμωνάριον διενοεῖτο ἵνα δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου, καὶ προσεβλήθη αἴφνης ἐξ ἀποπληξίας καθ' ὅλον τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ σώματος, ὅπερ κατέστη ἡμίξηρον, καὶ ἡ καλὴ καὶ ἀγαθοεργὸς αὐτοῦ χεὶρ ἀργὴ τοῦ λοιποῦ διέμεινεν. Οὕτω λοιπὸν ἔκτοτε πάσχων καὶ τὸν στέφανον ἑαυτῷ πλέκων διὰ τῆς ὑπομονῆς εὐχαρίστει τῷ πανοικτίρμονι Θεῷ, θρηνῶν ἀδιακόπως καὶ λέγων ὅτι τιμωρεῖται οὕτω καὶ παιδεύεται διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ὅμως οὐδόλως μετανοεῖ. Ἀπελθόντες δέ ποτε καὶ ἡμεῖς εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ εἴδομεν ὅτι ἔκλαιεν ἀδιαλείπτως καὶ ὠδύρετο, διότι καί περ τιμωρούμενος θεόθεν οὐ μετενόει· ὅθεν καὶ εἴπομεν αὐτῷ, «Σεβάσμιε Πάτερ, δικαίως οὐ μετανοεῖς, ἐπειδὴ ἡ συνείδησίς σου οὐδαμῶς σὲ ἐλέγχει ὡς παραβάτην τῶν θείων ἐντολῶν, ἃς ἀκριβῶς διετήρησας ἐπὶ τῆς ζωῆς σου, ἥτις τοιουτοτρόπως ὑπῆρξεν ὅλη μετάνοια». Ἐν τούτοις τὰ δάκρυα ἔρρεον ποταμηδὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐπὶ 8 μῆνας οὕτω καταθλιβομένου, ἤγουν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 16 τοῦ Ἀπριλίου καὶ τελευταίας τῆς ἐπιγείου ζωῆς αὐτοῦ ἡμέρας. Κατὰ δὲ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα οἱ Χριστιανοὶ ἑκατέρων τῶν φύλων, πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας, συνέτρεχον πρὸς αὐτόν, ὅπως λάβωσι τὰς ἱερὰς καὶ θεοπειθεῖς εὐχὰς αὐτοῦ καὶ εὐλογίας. Συνεχῶς δ' ἐξομολογούμενος καὶ κοινωνῶν τῶν ἀχράντων μυστηρων, εἶχε πρὸς συνέντευξιν καὶ παρηγορίαν παρ' ἑαυτῷ τὸν ὁμόψυχον καὶ ὁμόφρονα ὁσιώτατον Νεῖλον τὸν Καλόγνωμον, μεθ' οὗ συνδιελέγετο καὶ συνεφιλοσόφει τὰ μυστικὰ καὶ πνευματικά, διότι ἔσωζεν ἀβλαβεῖς τὰς φρένας μέχρις ἐσχάτης αὐτοῦ ἀναπνοῆς. Καὶ παραδοὺς τὸ πνεῦμα τῷ θείῳ αὐτοῦ Δημιουργῷ τῇ 16 Ἀπριλίου τοῦ 1805, συγκατηρι-

θμήθη μετὰ τῶν Ἱεραρχῶν ὁ Ἱεράρχης, μετὰ τῶν μαρτύρων ὁ ἔνθερμος αὐτῶν ἀλείπτης, μετὰ τῶν ὁσίων καὶ ἁγίων ὅσιος καὶ ἅγιος Μακάριος. Ἐτάφη δ' ἔξωθεν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἐν τῷ περιβόλῳ κατὰ τὴν νότιον πλευράν, καὶ οὕτως ἐπληρώθη ὅ,τι προεῖπεν ὁ ἴδιος καὶ ἐπεθύμησε· διότι ἀσθενήσαντος πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ γηραιοῦ Ἰακώβου καὶ τὰ λοίσθια πνέοντος, οἱ παρόντες ἀδελφοὶ ἠρώτησαν τὸν ἅγιον Πατέρα, ποῦ διατάσσει ἵνα ἀνοίξωσι τὸν τάφον ἐκείνου, αὐτὸς δὲ ἀκούσας τοῦτο καὶ βαθέως συγκινηθεὶς εἶπεν· «Ἐπιθυμῶ ἵνα πρῶτον ἀνοιχθῇ ὁ ἐμὸς τάφος, καὶ ἀκολούθως ὁ τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος», καὶ οὕτως ἐγένετο· διότι μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου, ἀποθανὼν ὁ εἰρημένος ὑποτακτικὸς αὐτοῦ γέρον Ἰάκωβος ἐτάφη ἐν τῷ αὐτῷ μνήματι.

Ὅτι δὲ ὁ ἱερὸς Μακάριος εὐηρέστησε τῷ Θεῷ, καὶ ἐν Ἁγίοις γέγονεν ὁ κλῆρος αὐτοῦ, ἡ τοῦ Πνεύματος πανσθενὴς καὶ παντουργὸς χάρις ἀπέδειξε τοῦτο ἐναργῶς διὰ θαυμάτων ἐξαισίων. Μηδεὶς δὲ ἀμφιβαλέτω περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῶν γεγραμμένων οὐχὶ μακρὰν καὶ εἰς ξένον τόπον, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τῆς Χίου, παρόντων καὶ ζώντων ἐκείνων, οἵτινες βαρέως καὶ ἀνιάτως πάσχοντες ἐθεραπεύθησαν, μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως πρὸς τὸν Ἅγιον καταφυγόντες, καὶ παρρησίᾳ τὴν θεραπείαν καὶ ἴασιν αὐτῶν ὁμολογοῦσι καὶ κηρύττουσι. Συλλέξαντες δ' ἐκ πολλῶν τὰ σημαντικώτερα ἀρχόμεθα διηγούμενοι τὸ ἑφεξῆς.

Πρῶτον θαῦμα.

Πλησίον τοῦ περιωνύμου ναοῦ τῶν Ταξειαρχῶν, ὅστις κοινῶς ἐπονομάζεται Κ α μ π ά ν α, κεῖται καὶ ἕτερος τῆς Θεοτόκου ὅστις καλεῖται Μαρμαριώτισσα· Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἐνορίᾳ κατοικεῖ γυνή τις καλουμένη Ἀγγερουῦ, ἧς ὁ ἀνήρ, Φραγκούλης τοὔνομα, δυτικὸς ὢν πρότερον μετεστράφη, ἐγκολπωθεὶς τὸ ἡμέτερον Ἀνατολικὸν δόγμα διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος. Τούτων δὲ τετραετὴς θυγάτηρ, Ἀργυρὴ ὀνομαζομένη προσβληθεῖσα ὑπὸ τῆς δεινῆς καὶ ἐπικινδύνου νόσου τῶν εὐφλογιῶν κατέστη οἰκτρὰ καὶ ἐλεεινή, τιμωρουμένη ἐπὶ τέσσαρα ἔτη κατὰ συνέχειαν ὑπὸ δεκατεσσάρων πληγῶν, ἃς ἐπέφερεν ἡ νόσος εἰς τὸν δεξιὸν αὐτῆς βραχίονα καὶ ἡμεῖς ἰδίοις ὀφθαλμοῖς ἰδόντες αὐτὰς ἐφρίξαμεν. Ἐπὶ τετραετίαν δὲ βασανιζομένη ὑπὸ τοῦ ἀρίστου ἐν Χίῳ χειρούργου Λομινίκου, ὅστις καὶ πολλὰ ὀστάρια (κόκκαλα) ἐξέβαλεν ἐκ τῶν πληγῶν, καὶ τρομεροὺς πόνους ὑποφέρουσα, οὐδόλως ὠφελεῖτο, ἀλλὰ μᾶλλον ὧδευε πρὸς τὸν θάνατον· διότι ἡ χεὶρ αὐτῆς κατέστη ἀκίνητος ὡς νεκρά, ἀπὸ τοῦ τραχήλου διὰ μανδυλίου ἐξηρτημένη καὶ πρὸς τὴν παλάμην ἐστραμμένα ἔχουσα τὰ δάκτυλα. Διαδοθείσης δὲ

τῆς φήμης ὅτι ἐτελεύτησεν ὁ ἱερὸς Μακάριος, ἡ μήτηρ τῆς πασχούσης, ἥτις διέτρεφε μεγίστην εὐλάβειαν καὶ σέβας πρὸς τὸν ἅγιον Πατέρα, ἅμα ἀκούσασα τοῦτο, ἐσπευσεν ἵνα προφθάσῃ εἰς τὴν κηδείαν αὐτοῦ.

Οὕτω λοιπὸν τὸ μὲν θυγάτριον αὐτῆς ἔδωκεν εἰς φίλον ἐπὶ ὄνου ἐκεῖσε ἀπερχόμενον, αὐτὴ δὲ μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς ἔτρεχε κατόπιν πεζή. Προλαβὼν δὲ αὐτὰς ὁ ῥηθεὶς καὶ προφθάσας μετὰ τῆς κόρης εἰς τὸ τοῦ ἱεροῦ Μακαρίου οἴκημα, διηγήθη τὸ δεινὸν αὐτῆς πάθος τῷ ἐκεῖσε παρόντι ὑπηρέτῃ, ὅστις εὐσπλαγχνισθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὸ κελλεῖον, ὅθεν ἔλαβε τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τοῦ ἁγίου Πατρὸς, δι' οὗ ἐσταύρωσεν ἐν πίστει καὶ πεποιθήσει τὴν χεῖρα τοῦ κορασίου. Μετ' ὀλίγον δ' ἔφθασεν ἐκεῖ καὶ ἡ μήτηρ μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτῆς Ῥοξανδρίτσας, καὶ προσκυνήσασα καὶ προσευχηθεῖσα ἐπανῆλθεν οἴκαδε· ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος! αἴφνης βλέπει τὸ θυγάτριόν της κινοῦν καθ' ὅλα τὰ μέρη ἄνευ οὐδενὸς κόπου καὶ δυσκολίας τὴν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀκίνητον αὐτοῦ χεῖρα, καὶ κράζει μογαλοφώνως, «Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ»! Δησμονήσασα ὅμως νὰ λύσῃ καὶ παρατηρήσῃ τὴν τέως ἐκ πληγῶν κεκαλυμμένην αὐτοῦ χεῖρα ἔπεμψεν αὐτὸ κατὰ τὸ σύνηθες πρὸς τὸν εἰρημένον χειροῦργον Δομίνικον, ὅστος λύσας τὰ ἐπιδέματα καὶ ἰδὼν τὰς πληγὰς ἰατρευμένας ἐξεπλάγη καὶ εἶπεν «ἀκατανόητον»! αὐταὶ ἐκλείσθησαν ὅλαι. Ἀκολούθως ἡ μήτηρ τοῦ κορασίου ἠρώτησε τὸν χειροῦργον Δομίνικον, τί ζητεῖ διὰ τοὺς κόπους αὐτοῦ· ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδεμίαν πληρωμὴν ἐζήτησεν, οὐδὲ ὀβολὸν ἔλαβεν. Ὅτε μετά τινα καιρὸν ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν φιλοδώρημά τι, παρετήρησε πάλιν τὴν χεῖρα τοῦ κομίσαντος αὐτὸ κορασίου, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν, καθὼς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ἅπαντες οἱ γενόμενοι αὐτόπται μάρτυρες τοῦ θαύματος τούτου.

Θαῦμα ϛ'.

Εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Καλλιμασιᾶς μοναχή τις Ματρώνα καλουμένη ἔκειτο ἀσθενὴς ἐν τῷ ἑαυτῆς κελλίῳ, ἣν ἐπεσκέπτετο καὶ περιεποιεῖτο προθύμως ὑπηρετοῦσα φιλάνθρωπός τις γυνὴ Μαρούκα τοῦ Γιάκουμου ὀνομαζομένη μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτῆς Ἀγγεροῦς δεκατετραετοῦς τὴν ἡλικίαν οὔσης· διότι αἱ λοιπαὶ μοναχαὶ ἔκ τινος δεισιδαιμονίας καὶ προλήψεως ἐφοβοῦντο ἵνα εἰσέλθωσιν εἰς τὸ κελλεῖον τῆς ἀσθενούσης. Τὴν ἑσπέραν λοιπὸν τοῦ Σαββάτου τοῦ Ἀσώτου, κατὰ τὸ 1809 τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἡ εἰρημένη νεᾶνις, ἐν ᾧ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ κελλείου ἵνα ἐπισκέψηται τὴν πάσχουσαν, εἶδε φάντασμα φρικτὸν καὶ τρομερόν, καὶ τοσοῦτον ἐφοβήθη, ὥστε μόλις ἠδυνήθη ἵνα φύγῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς οἴκημα. Ἐπειδὴ δὲ ἠσθάνετο δεινὸν

καρδιόκτυπον ἤτοι μέγα καὶ ὀδυνηρὸν πάθος εἰς τὴν καρδίαν, προσεκλήθη ἡ τε Ἡγουμένη Ματρώνα Ἀντωνάκαινα καὶ ἄλλαι ἀδελφαί, αἵτινες διὰ προσευχῶν, ραντίσματος ἁγιασμοῦ καὶ ἁγίων λειψάνων ἐπ' αὐτῆς ἐπιθέσεως καθησύχασαν αὐτήν, ἀλλὰ περὶ τὸ μεσονύκτιον βλέπουσαι ὅτι ὡς ἔξω φρενῶν καὶ μανιώδης ἐφώναζεν, ἐξύβριζε καὶ ἐβλασφήμει, ἐμήνυσαν τὸν πνευματικὸν αὐτῆς τε καὶ πολλῶν ἄλλων ἀδελφῶν ὁσιώτατον Ἱερομόναχον Νικηφόρον εὑρισκόμενον ἐν τῇ χώρᾳ (πόλει) τῆς Χίου καὶ ὄντα ἐπιστήθιον φίλον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὸ Μοναστήριον μετ' ἁγίων λειψάνων, καὶ ψάλῃ ἁγιασμοὺς ὑπὲρ τῆς πασχούσης. Τοῦτο δὲ αὐτὴ ἀκούσασα εἶπε· «μὴ τὸν φέρετε, μὴ τὸν φέρετε, τί τὸν θέλετε ἐκεῖνον τὸν μάγον, τί τὸν προσκαλεῖτε νὰ ἔλθῃ ἐδῶ; ἀλλὰ δὲν τὸν εὑρίσκετε, δὲν τὸν εὑρίσκετε.» Ἐκ τῶν λόγων τούτων αἱ περὶ αὐτὴν μοναχαὶ ἐνόησαν ὅτι ἔπασχεν ὑπὸ ἀσθενείας οὐχὶ σωματικῆς ἀλλὰ δαιμονικῆς, διότι πνεῦμα ψιλὸν ἀνθρώπου οὐδόλως δύναται γινώσκειν τὰ πόρρω ὄντα καὶ γινόμενα καί ὄντως ἡ σταλεῖσα εἰς πρόσκλησιν τοῦ ἱερομονάχου Νικηφόρου ἀδελφὴ οὐχ εὗρεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐν τῇ πόλει οἴκημα αὐτοῦ, ἀπόντος εἰς τὸ χωρίον Νένητα, ὅπου καὶ ἐξ ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ συμπαθείας πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀπερχομένη συνήντησεν αὐτῷ καθ' ὁδὸν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέφοντι. Ἅμα δὲ ἤκουσε παρ' αὐτῆς τὴν αἰτίαν, δι' ἣν προσεκαλεῖτο εἰς τὸ μοναστήριον, ὑπέστρεψεν ἐκεῖσε περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἡμέρας. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ κελλεῖον, ἔνθα ἔκειτο ἡ ἀσθενής, καὶ εὑρὼν ἐν αὐτῷ τὰς πλείστας τῶν ἀδελφῶν μετὰ θερμῶν δακρύων τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτῆς παρακαλούσας, ἐκινήθη εἰς οἶκτον διὰ τὴν ἀθλιεστάτην κατάστασιν τῆς χθὲς καὶ πρώην σεμνοτάτης καὶ πραοτάτης νεάνιδος. Συμπεραίνων δ' ἐκ τῶν φαινομένων ὅτι τὸ πάθος αὐτῆς προήρχετο ἐξ ἀκαθάρτου καὶ πονηροῦ πνεύματος ἤρξατο ἐν κατανύξει ἀναγινώσκων τοὺς ἐξορκισμούς. Ἐνθυμηθεὶς δὲ ὅτι καλογραΐά τις εἶχεν ἕνα τῶν δακτύλων τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἐζήτησεν αὐτὸν κρυφίως καὶ πνευματικῷ τῷ τρόπῳ, καὶ θήσας εἰς τὸ ἄκρον τοῦ μανθηλίου αὐτοῦ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς πασχούσης νοερῶς προσευχόμενος, καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου ἐπικαλούμενος καὶ λέγων καθ' ἑαυτόν. «Πάτερ σεβασμιώτατε καὶ φιλανθρωπότατε, εἰ εὗρες χάριν παρὰ Θεοῦ, δέομαί σου καὶ παρακαλῶ »τὴν συμπαθητικήν σου διάθεσιν, δεῖξον σημεῖον μέγα τῆς ἁγιότητός »σου, καὶ ἐξέλασον ἀπὸ τῆς πασχούσης ταύτης τὸ πονηρὸν καὶ ἀ»κάθαρτον τοῦτο πνεῦμα». Τοὺς λόγους δὲ τούτους μετὰ θερμῆς πίστεως τοῦ ἱερομονάχου καὶ πνευματικοῦ Νικηφόρου πολλάκις ἐπαναλαβόντος, ὦ τοῦ θαύματος! μετὰ μεγίστης ἐκπλήξεως τῶν παρισταμένων ἀδελφῶν ἀνηγέρθη καὶ ἀνεκάθισεν ἥσυχος καὶ ἀτάραχος ἡ νε

ἄνις, ἥτις πρὸ ὀλίγου ἦτο παράφρων καὶ μαινομένη, καὶ ἐβόησε λέγουσα· φεῦ ! πόσον μοῦ πονεῖ ἡ καρδία ! πόσον ἀνυπόφορος δυσωδία ἐξέρχεται ἐκ τοῦ στόματός μου ! Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνέκραξε : «Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ !» Καὶ ὄντως ἅμα τῇ ἐπικλήσει τοῦ Ἁγίου Μακαρίου τὸ πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς νεάνιδος, ἥτις ἀπαλλαχθεῖσα καὶ ἐντελῶς ἀναλαβοῦσα τὰς φρένας αὐτῆς ἔχει κατὰ πάντα καλῶς, δοξάζουσα καὶ εὐλογοῦσα τὸν Θεὸν καὶ τὸν θεράποντα αὐτοῦ Ἅγιον Μακάριον. Τοῦτο δὲ τὸ δεύτερον θαῦμα γεγράφαμεν ἐν συνειδήσει ὡς ἠκούσαμεν αὐτὸ παρά τε τοῦ αὐτόπτου μάρτυρος γενομένου ὁσιωτάτου πνευματικοῦ πατρὸς Κυρίου Νικηφόρου καὶ παρὰ τῆς εἰρημένης τιμίας καὶ ἀξιοπίστου θείας τῆς ἰαθείσης νεάνιδος. (1) *Ἀλλ' ἀκούσατε, ὦ εὐσεβέστατοι καὶ εὐλαβέστατοι Χριστιανοί, καὶ τὸ ἑπόμενον.*

Θαῦμα γ'.

Εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς ἐπάνω Ἁγίας Κυριακῆς κατοικῶν τις ράπτης ὀνομαζόμενος Νικόλαος τοῦ Παρασκευᾶ, καὶ ἔχων γυναῖκα Μπατολὰν (Ὑπατίαν) καλουμένην, ἀπῆλθε πρότινος καιροῦ εἰς τὴν ξενιτείαν· ἔνθα ἀσθενήσας ἐπανῆλθεν εἰς Χίον. Ἔκειτο δὲ κλινήρης ἑπτὰ μῆνας περίπου πάσχων καὶ ὑπὸ τῆς ἀσθενείας καὶ ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς ἐνδείας. Καί τοι ὅμως πτωχὸς προσεκαλέσατο ἕνα τῶν ἐμπειροτέρων ἰατρῶν τῆς πόλεως, τὸν Κύριον Μαρῖνον Κλάδον, ὅστις προθύμως μὲν ἐπεσκέψατο αὐτόν, ἀλλ' οὐδὲν ὠφέλησεν ὑπὸ τῆς ἀνιάτου νόσου τῆς ὑδρωπικίας δεινῶς πάσχοντα, καὶ τελευταῖον ἐγκατέλιπεν αὐτὸν πρισθέντα ἤδη καὶ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ θανάτου εὑρισκόμενον. Οὕτω λοιπὸν ἡ ταλαίπωρος αὐτοῦ γυνὴ ἀπελπισθεῖσα προστρέχει εἰς τὸν ἄμισθον καὶ ἀλάνθαστον ἰατρόν, τὸν Ἅγιον Μακάριον, καὶ προσκαλεῖ τὸν προειρημένον πνευματικὸν Νικηφόρον ἔχοντα ἱερὸν τοῦ Ἁγίου λείψανον, δι' οὗ πολλὰ καὶ μεγάλα εἰς πολλοὺς ἐτέλεσε θαύματα. Οὗτος λοιπὸν ἐλθὼν πρὸς τὸν ἀνίατα νοσοῦντα καὶ παρὰ τῶν ἰατρῶν ἀπηλπισμένον Νικόλαον, τὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου, καὶ παραμονὴν τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, καὶ τελέσας ἁγιασμὸν ἐσταύρωσεν αὐτὸν καθ' ὅλον τὸ σῶμα καὶ ἐπευξάμενος ἀπῆλθεν. Ὁ δὲ νοσῶν τοσοῦτον ταχέως καὶ ἐντελῶς ἀνέλαβε τὰς σω-

(1) Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος δεκατετραετὴς τότε οὖσα καὶ ἰαθεῖσα νεᾶνις Ἀγγεροῦ, χειροτονηθεῖσα ἔπειτα μοναχὴ καὶ μετονομασθεῖσα Ἀθανασία, ζῇ μέχρι τῆς σήμερον, ὁμολογοῦσα παρρησίᾳ καὶ κηρύττουσα τὸ ἐπ' αὐτῇ γεγονὸς θαῦμα τοῦ Ἁγίου Μακαρίου.

ματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ὥστε τῇ ἐπαύριον ἐγερθεὶς ἐκ τῆς κλίνης παρευρέθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς ἀκρόασιν τῆς θείας λειτουργίας, καὶ ἐπιστρέψας οἴκαδε ἔφαγε ξηρὸν ἄρτον καὶ ἐλαίας καὶ τὰ παρόμοια, καὶ τέλος πάντων ἐξεπρίσθη καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ κατάστασιν, εἰς ἔκπληξιν καὶ θαυμασμόν, κινήσας τούς τε γείτονας καὶ ἅπαντας ἡμᾶς εὐλαβῶς ἀνακράζοντας, «Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ!» Φαίνεται δὲ ὅτι μετὰ τῆς σωματικῆς θεραπείας ὁ Ἅγιος ἐδωρήσατο αὐτῷ καὶ τὴν ψυχικήν· διότι, ἐν ᾧ πρότερον ἦτο μέθυσος, βλάσφημος καὶ φαυλόβιος, ἀφ' οὗ παραδόξως ἰατρεύθη διὰ τῆς θείας χάριτος, ἀποκατέστη νήφων, ἥσυχος καὶ σώφρων, ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ συζῶν μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ συνδοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν θεράποντα αὐτοῦ Ἅγιον Μακάριον. Ἀκούσατε δὲ καὶ ἕτερον.

Θαῦμα δ'.

Ὁ χατζῆς Τρύφων Ψωρᾶς ἐγέννησε παιδίον ἔχον πάθος δεινὸν καὶ ἀνίατον, τὴν ῥῖνα δηλονότι κοκκίνην καὶ τὸν οὐρανίσκον πλήρη κρέατος, ὅπερ οἱ ἰατροὶ ἐπωνόμασαν ὀκταπόδιον· διὰ τῆς ἐλαφροτέρας δ' ἐγχίσεως τῆς ῥινὸς ἐῤῥεε ποταμηδὸν τὸ αἷμα ἐκ τοῦ στόματος τοῦ παιδίου. Ἀφ' οὗ ἀνωφελῶς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας κατεβασάνισαν αὐτὸ οἱ ἰατροὶ διὰ τῶν καυστηρῶν λεγομένων ἀλοιφῶν, ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐνθυμηθεὶς τὴν διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἁγίου Μακαρίου γενομένην ἴασιν τοῦ ἐν τῷ α'. θαύματι ἀναφερομένου κορασίου τοῦ Φραγκούλη, καὶ ὀρθῶς συλλογισθεὶς ὅτι ὁ ἴδιος δύναται ἵνα θεραπεύσῃ καὶ τὸ πάσχον αὐτοῦ τέκνον, καθωπλίσθη διὰ τῆς πίστεως, καὶ παραλαβὼν αὐτό τε καὶ ἅπασαν τὴν οἰκογένειαν ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἡσυχαστήριον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου. Ἐν ᾧ δὲ παροίκιος ἤκουε τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἐν τῷ ἐκεῖσε ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἡ θεία χάρις ἤρξατο ἐνεργοῦσα, καὶ τοῦ παιδίου πεσόντος εἰς εἶδός τι λειποθυμίας ἐξέῤῥεον ὕλαι δυσώδεις ἔκ τε τῆς ῥινὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ στόματος. Μετὰ δὲ τὴν λειτουργίαν ὁ ἱερεὺς σφραγίσας αὐτὸ καὶ σταυρώσας διὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου προσηύξατο ὑπὲρ τῆς θεραπείας αὐτοῦ καὶ ἰάσεως. Μετ' οὐ πολὺ δὲ τοῦ παιδίου ἐντελῶς ἰαθέντος ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ συνεχῶς ἀπέρχονται εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου εὐγνωμονοῦντες καὶ εὐχαριστοῦντες αὐτῷ, οὗ ἀκούσατε καὶ τὸ ἑφεξῆς.

Θαῦμα ε'.

Γυνή τις πεντηκοντούτης, Ἀγγεροῦ καλουμένη, ἐκ τῆς συνοικίας ἥτις ὀνομάζεται Ἀπατσιανός, σύζυγος τοῦ Νικολάου ῥάπτου καὶ μήτηρ πολλῶν τέκνων ἀῤῥένων καὶ θηλέων διαβαίνουσα τὴν ὁδὸν τῆς ἐπάνω Ἁγίας Μαρίνης, προσεβλήθη εἰς τὴν μήνιγγα ὑπὸ λίθου ῥιφθέντος

παρά τινος παιδίου. Παραυτίκα δ' ἔπεσε χαμαί, καὶ τὸ αἷμα ἔῤῥεε ποταμηδὸν ἐκ τῆς πληγῆς· οἱ δὲ συνδραμόντες πρὸς βοήθειαν μετέφερον αὐτὴν ἠμιθανῆ εἰς τὴν παρακειμένην οἰκίαν τῆς ἐξαδέλφης αὐτῆς Περεζιᾶς τῆς πασιγνώστου μαίας, ἥτις, ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν ῥοὴν τοῦ αἵματος, ἔβρεξεν ἴσκαν εἰς ἔλαιον, καὶ ἐπιθεῖσα τῇ πληγῇ ἔδεσεν αὐτὴν ὅσον σφιγκτὰ ἠδυνήθη. Ὁ δὲ προσκληθεὶς ἰατρός, ἅμα εἶδε τὴν ἀθλίαν κατάστασιν καὶ τοὺς σπασμοὺς τῶν μελῶν τοῦ σώματος τῆς γυναικὸς ταύτης, εἶπεν ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἐλπίδα σωτηρίας, καὶ διέταξεν ἵνα ἐκτελεσθῶσι τὰ θρησκευτικὰ χρέη, καὶ συγχρόνως ἵνα φλεβοτομήσωσιν αὐτὴν ὅσον τάχιον· ἐφλεβοτομήθη μὲν παραυτίκα, ἀλλ' οὐδὲν ἠσθάνθη ἡ ταλαίπωρος γυνή, ἥτις μετὰ πολλὰς ὥρας συνελθοῦσα εἰς ἑαυτὴν καὶ ἐρωτηθεῖσα ἐὰν θέλῃ τὸν πνευματικόν, ναί, ἀπεκρίθη, καὶ οὕτως ἐξομολογηθεῖσα ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Ἐν δὲ τούτοις μοναχή τις Ἀγαθονίκη τοὔνομα, ἔχουσα ἱερὸν ὀστάριον ἐκ τοῦ δακτύλου τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, συνέδραμε καὶ δι' αὐτοῦ ἐσταύρωσε τὴν τὰ λοίσθια πνέουσαν γυναῖκα, καὶ ἐπιθεῖσα αὐτὸ ἐπὶ τῆς πληγῆς εἶπε· τοῦτο τὸ ἱερὸν λείψανόν ἐστι τοῦ Ἁγίου Μακαρίου Κορίνθου, ὅστις ἐπιτελεῖ πολλὰ θαύματα· ἐπικαλέσθητι λοιπὸν καὶ σὺ αὐτὸν μετὰ πίστεως, καὶ βεβαίως σὲ θεραπεύσει. Ἡ δὲ πάσχουσα, καί τοι οὐδὲν γνωρίζουσα περὶ τοῦ Ἁγίου, πεισθεῖσα ὅμως εἰς τοὺς λόγους τῆς μοναχῆς, ἤρξατο μετὰ θερμῶν δακρύων τὴν βοήθειαν αὐτοῦ ἐπικαλουμένη. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐκομίσθη εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς, καὶ μὴ δυναμένη ἵνα ἀναβῇ ἐπάνω ἐτέθη ἐπὶ κλίνης εἰς τὸ κατώγεων. Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν νύκτα ἐνυπνιάσθη ὅτι μοναχός τις παρουσιασθεὶς εἶπεν αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, ἐγώ σε ἰατρεύσω· ἔπειτα δὲ ἔλυσε τὸ μανδήλιον, δι' οὗ ἡ πληγὴ ἦτο δεδεμένη, καὶ ἀποσύρας αὐτῆς τὴν ἴσκαν ἀνεχώρισεν. Ἡ γυνὴ ἐξυπνήσασα τότε μετ' ἐκπλήξεως ἐζήτησε φῶς, καὶ παραυτίκα ἅπαντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ συνδραμόντες εὗρον αὐτὴν καθημένην, καὶ τὴν ἴσκαν ὡς αἱματόφυρτον βῶλον ἐῤῥιμμένην ἐπὶ τῆς σινδόνος, καὶ ἐβόησαν ὁμοφώνως τό, Κύριε, ἐλέησον! Μέγας εἶ Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου! Ἐπίσης ἐξεπλάγησαν καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξασαν καὶ ἅπαντες οἱ γείτονες καὶ ὅσοι ἐλθόντες εἰς τὸν οἶκον τῆς πασχούσης ἐγένοντο μάρτυρες αὐτόπται τούτου τοῦ θαύματος· οὐδεὶς ὅμως ἐτόλμησεν ἵνα λύσῃ τὰ δέματα τῆς πληγῆς ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦ ἰατροῦ, ὃν καὶ ἐζήτησαν μέν, ἀλλ' οὐχ' εὗρον. Τὴν προσεχῆ λοιπὸν νύκτα ἐνεφανίσθη πάλιν τῇ γυναικὶ ταύτῃ ὁ Ἅγιος καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τί ζητεῖς ἰατρόν, ἐν ᾧ ἐγώ σοι ὑπεσχόμην ὅτι σὲ ἰατρεύσω; Μὴ ἀπίστει καὶ μὴ φοβοῦ. Ὅθεν, ἀφοῦ ἐξημέρωσε, καὶ ἡ γυνὴ διηγήθη ὅσα ἤκουσεν, ἀπεφασίσθη ἡ λύσις τῶν δεμάτων, καὶ τούτων λυθέντων, ὦ τοῦ θαύματος! οὔτε τραῦμα,

οὐτε πληγὴ ἐφαίνετο, ἀλλὰ μικρόν τι σημεῖον. Ἡ δὲ γυνὴ ἐντελῶς ἰαθεῖσα ἀνέλαβε τὰς δυνάμεις αὐτῆς εὐγνωμόνως κηρύττουσα τὴν διὰ τῆς θείας χάριτος παράδοξον ἑαυτῆς θεραπείαν καὶ ἴασιν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ὅστις ἐτέλεσε καὶ τὸ ἑπόμενον.

Θαῦμα ϛ'.

Ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Εὐστρατίου, ἥτις ἀνήκει τῇ Νέᾳ Μονῇ, κατῴκει βαφεύς τις ὀνομαζόμενος Μπατσιᾶς. Τούτου τὸν υἱὸν Νικόλαον τοὔνομα καὶ μαθητεύοντα ἐν τῇ δημοσίᾳ Σχολῇ τῆς Χίου ἔδειρεν ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ ὡς ἀτακτήσαντα. Ἐπειδὴ δέ, ὡς φαίνεται, τὸ κτύπημα ἐγένετο σφοδρὸν καὶ ἐπί τινος νεύρου, ἐπέφερεν εἰς τὸ παιδίον πόνους δριμυτάτους καὶ τοιαύτην κυρτότητα, ὥστε οὐκέτι ἠδύνατο βαδίζειν. Ὅθεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀγανακτήσας καὶ παροργισθεὶς ἠπείλει τὸν διδάσκαλον· ἀλλὰ κωλυόμενος ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῆς Σχολῆς ἔφερε τὸ τέκνον αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀρχιερέα τῆς Χίου, ἔπειτα πρὸς τοὺς Δημογέροντας οἵτινες ἐκινήθησαν εἰς θάκρυα ἰδόντες τοιοῦτον ἐλεεινὸν θέαμα, καὶ ἀήπτει ἵνα καθυποβληθῇ ὁ διδάσκαλος τοὐλάχιστον εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἰατρικῶν καὶ τῶν ἐπισκέψεων τοῦ ἰατροῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ἔξοδα ταῦτα ἐγένοντο ὅλα εἰς μάτην, ὁ πατὴρ ἐφόρτωσε τὸ ταλαίπωρον τέκνον ἐπὶ κτήνους, καὶ ἔφερεν αὐτὸ μετὰ τῆς μητρὸς εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου. Προσκυνήσαντες δὲ καὶ μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως προσευχηθέντες ἐπανῆλθον οἴκαδε. Τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα τὸ παιδίον ἐνυπνιάσθη ὅτι μοναχός τις ἄνωθεν αὐτοῦ ἱστάμενος ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κυρτωθεῖσαν καὶ πάσχουσαν αὐτοῦ ῥάχιν, καὶ εἶπε· μὴ κλαῖε, ἐγώσε ἰατρεύω. Τὴν ἐπαύριον ἠγέρθη τὸ παιδίον καὶ ὢ τοῦ θαύματος! περιεπάτει οὐδένα πόνον αἰσθανόμενον. Ἐπανελθὸν δὲ εἰς τὴν Σχολὴν ἠρωτήσαμεν καὶ ἡμεῖς αὐτὸ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἰάσεως, καὶ διεβεβαίωσεν ἡμῖν τὸ γεγονὸς ῥητῶς καὶ λεπτομερῶς, δοξάζον τὸν Θεὸν καὶ τὸν θαυματουργὸν Ἅγιον Μακάριον, ὅστις ἐτέλεσε καὶ τὸ ἑξῆς.

Θαῦμα ζ'.

Γυνή τις χήρα Ζενοῦ (Ζηνοβία) καλουμένη καὶ κατοικοῦσα εἰς τὴν ἐνορίαν αὐτῆς, ἐπάνω Ἁγίας Μαρίνης ἐθρηνολόγει λυπουμένη διὰ τὸν υἱὸν αὐτῆς· περὶ οὗ ἔμαθεν ὅτι ἀναχωρῶν ἐκ Κων)πόλεως ἀπωλέσθη. Ἐκ δὲ τῆς ὑπερβολικῆς λύπης ἐγεννήθη κακὸν καὶ ὀλέθριον ἀπόστημα ὑπὸ τὸν πόδα αὐτῆς, ὅπερ προσπαθήσασα ἵνα θεραπεύσῃ διὰ γυναικείων ἰατρικῶν κατέστησε χειρότερον, καὶ οὔτε οἱ ἰατροὶ ἠδύναντο ἵνα ἰατρεύσωσιν. Ἀπελπισθεῖσα λοιπὸν καὶ μάλιστα, ἀφ' οὗ ὁ χειροῦργος εἶπεν εἰς αὐτὴν ὅτι πρέπει ἵνα κοπῇ ὁ ποῦς, ἐὰν προτιμᾷ τὴν ζωήν, καὶ φρίξασα εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἀπεφάσισεν ἵνα κατα-

φύγῃ πρὸς τὸν ἀκίνδυνον καὶ ἀλάνθαστον ἰατρὸν Ἅγιον Μακάριον. Ἀπόδειξις δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν εὐλαβείας καὶ τῆς πίστεως τῆς γυναικὸς ταύτης ὑπάρχει ὅτι ὑπῆγεν ἕως ἐκεῖ πεζή, πατοῦσα τὸν ἕνα τῶν ποδῶν αὐτῆς διὰ τῶν δακτύλων καὶ τὸν ἄλλον διὰ τῆς πτέρνας, καὶ ἐκ διαλειμμάτων καθ' ὁδὸν καθίζουσα καὶ ἀναπαυομένη ὀλίγον ἀπὸ πρωΐας μέχρι ἑσπέρας, ὡς ἡ ἰδία παρ' ἡμῶν ἐρωτηθεῖσα ὡμολόγησε τοῦτο. Μετὰ τοσούτων λοιπὸν κόπων καὶ μόχθων φθάσασα ἔμεινεν ἐκεῖ τρία ἡμερονύκτια· καί τοι δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἄπρακτος, μιμηθεῖσα ὅμως τὴν εὐαγγελικὴν ἐκείνην χήραν, ἥτις οὐκ ἐπαύσατο ἐνοχλοῦσα τὸν κριτὴν ἕως ὅτου ἐδίκασε τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆς, οὐδόλως ἐψυχράνθη, οὐδὲ ἀπηλπίσθη, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ηὔξησε τὴν πίστιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐλπίδα, μετὰ θερμῶν δακρύων παρακαλοῦσα, καὶ διὰ νηστειῶν καὶ ἀγρυπνιῶν ἐκβιαζομένη τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα· διότι οὕτως ἀπαιτεῖ ὁ δικαιοκρίτης πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν αἰτήσεων ἡμῶν· πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας μετ' ἀδιαφορίας καὶ ἀπιστίας ὅτι, ἐν ᾧ παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν ἢ Ἅγιόν τινα ἐξαιτούμενοι χάριν, βοήθειαν ἢ ἀγαθόν τι, οὐδόλως εἰσακούονται, ἀποκρινόμεθα ὅτι αἴτιον τούτου ἐστὶν ἡ ἀπιστία αὐτῶν καὶ ὁ δισταγμὸς περὶ τῆς ἐπιτεύξεως τῶν αἰτουμένων. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. Ἡ ἀγαθὴ αὕτη γυνὴ οὐκ ἐπαύετο ἐκβιαζομένη τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα διὰ τῆς εὐπαρρησιάστου μεσιτείας τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ θεράποντος, τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ Μακαρίου· ὥστε, ἀφοῦ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐνήστευσε καὶ προσηυχήθη, νύκτα τινὰ ἐνυπνιάσθη ὅτι μοναχός τις γέρων ἄνωθεν αὐτῆς ἱστάμενος εἶπε· θάρσει, ἦλθον ἵνα σὲ ἰατρεύσω. Τίς εἶ; ἠρώτησεν ἡ γυνή, καὶ πόθεν; Ἀπὸ τὰ μέρη ταῦτα, ἀπεκρίνατο ὁ Ἅγιος, δείξας τὸ μέρος τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ ταὐτοχρόνως ἤρξατο καθαρίζων τὴν πληγὴν τοῦ ποδὸς αὐτῆς, ἥτις αἰσθανθεῖσα σφοδρὸν πόνον ἐφώναξεν· ὁ δὲ Ἅγιος εἶπεν αὐτῇ, σιώπα, ἰδού, σὲ ἰάτρευσα, καὶ προσέτι σοὶ λέγω, ὅτι ὁ μὲν ἀπολωλὼς νομιζόμενος υἱός σου ζῇ καὶ εὑρίσκεται ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρὰ δὲ τοῦ ἑτέρου τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ διατρίβοντος μέλλεις ἵνα λάβῃς αὔριον ἐπιστολὴν καὶ δεκαπέντε γρόσια καὶ ἑβδομήκοντα ὀκάδας ἀλεύρου. Ταῦτα δὲ ἀκούσασα ἡ δεινοπαθοῦσα ἐξύπνησεν ἔντρομος, καὶ διατάσσει τὴν κοιμωμένην πλησίον αὐτῆς θυγατέρα ἵνα φέρῃ φῶς· βλέπουσι δὲ τὴν περὶ τὴν πληγὴν τοῦ ποδὸς ἐπιδερμίδα ἐρριμμένην καὶ αὐτὴν κεκλεισμένην οὕτως, ὥστε μόλις ἐφαίνετο μικρόν τι σημεῖον· ὦ ἐξαισίου τῷ ὄντι τερατουργήματος! Τὴν ἐπιοῦσαν συνέδραμον οἱ γείτονες καὶ ἄλλοι πολλοὶ Χριστιανοί, οἵτινες ἐξεπλάγησαν ἰδόντες τὸ ἐπὶ τῆς ἀπηλπισμένης ταύτης γυναικὸς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μακαρίου τῇ θείᾳ εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι ἐπιτελεσθὲν θαῦμα, καὶ προσέτι, διὰ τὴν αὐθημερὸν παραλαβὴν τῆς παρὰ τοῦ

υἱοῦ αὐτῆς ἐπιστολῆς, τῶν τε χρημάτων καὶ τοῦ ἀλεύρου· αὕτη δὲ ἀπήρχετο εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον ἐπὶ τεσσαράκοντα κατὰ συνέχειαν ἡμέρας, καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἀπέρχεται ἐκ διαλειμμάτων ἐκεῖσε ἀποδιδοῦσα τῷ Ἁγίῳ Μακαρίῳ εὐγνωμόνως τὰς διὰ τὴν θεραπείαν καὶ ἴασιν αὐτῆς εὐχαριστίας. Ταῦτα δὲ πάντα ἔστωσαν τοῖς ἀπιστοῦσιν ἐναργεῖς ἀποδείξεις τῶν ἀληθινῶν τοῦ Ἁγίου θαυμάτων, οἷς προσθετέον καὶ τὸ ἑπόμενον.

Θαῦμα ιδ.

Ἡ θυγάτηρ τοῦ ἰατροῦ Ἀλμανάχου Λούλα, ἧς ὁ ἀνὴρ ὀνομάζεται Ἀντώνιος, πάσχουσα ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἐκ τῶν καλουμένων μητρικῶν τῶν γυναικῶν, κατήντησε εἰς ὁλοσώματον παραλυσίαν, μήτε τὰς χεῖρας αὐτῆς μήτε τοὺς πόδας δυναμένη ἵνα κινήσῃ· ὑπηρετεῖτο δὲ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς ὡς βρέφος ὑπὸ τῆς θεραπαινίδος. Ἅπαντες οἱ ἐν Χίῳ ἰατροὶ προσεπάθησαν ἵνα θεραπεύσωσι αὐτὴν ἢ ὁπωσοῦν ἀνακουφίσωσιν, ἀλλ' εἰς μάτην. Μετὰ ἐνιαύσιον δὲ ἰατρικὴν ἐπίσκεψιν βλέπουσα ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνη ἐνέργεια ὑπῆρχεν ἀνωφελής, ἀπεφάσισεν ἵνα καταφύγῃ πρὸς τὸν θαυματουργὸν Ἅγιον Μακάριον· Φερθεῖσα λοιπὸν ἐτέθη ἐπὶ τοῦ χαριτοβρύτου τάφου τοῦ ἀλανθάστου τούτου ἰατροῦ, ἔνθα ὁ ἱερατεύων ἔψαλλεν ὑπὲρ αὐτῆς παράκλησιν, καὶ ἐσταύρωσεν αὐτὴν διὰ τῶν ἁγίων λειψάνων. Μεταφερθεῖσα δὲ οἴκαδε ἠθέλησε τὴν ἐπιοῦσαν ἵνα ἐγερθῇ καὶ περιπατήσῃ καί, ὦ τοῦ θαύματος! ἡ χθὲς καὶ πρῴην παράλυτος βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς περιεπάτησεν ὀλίγον ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ ἔπειτα ἐκάθισεν· ἡ δὲ ἀδελφὴ αὐτῆς, ἥτις εἰσήρχετο ἵνα λάβῃ φόρεμά τι, προφθάσασα καὶ ἰδοῦσα τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ἐξεπλάγη, καὶ ὑπὸ χαρᾶς θρηνοῦσα μεγαλοφώνως ἔλεγε. «Δόξα σοι ὁ Θεός»! καὶ ἄλλα παρόμοια. Τοῦτο δὲ ἀκούσαντες καὶ ἡμεῖς ἀπήλθομεν πρὸς τὴν ἰαθεῖσαν, ὅπως αὐτοψεὶ πληροφορηθῶμεν καὶ βεβαιωθῶμεν· εὑρόντες δὲ αὐτὴν καθημένην, ἀλλ' οὐχὶ ὅπως ἐντελῶς ἀναλαβοῦσαν εἴπομεν· ὀλίγην πίστιν εἶχες, ὡς φαίνεται, καὶ ὀλίγην ἔλαβες τὴν ὑγείαν· ἄπελθε λοιπὸν ἐκ νέου μετὰ τελείας πίστεως, καὶ λήψῃ βεβαίως τελείαν καὶ τὴν θεραπείαν σου· καὶ οὕτως ἐγένετο· διότι πεισθεῖσα εἰς τοὺς λόγους ἡμῶν ἐθεραπεύθη ἐντελῶς διὰ τῆς τελείας πίστεως. Μαθόντες δὲ τοῦτο ἐπεσκέφθημεν αὐτὴν ἐκ δευτέρου, καὶ εὕρομεν αὐτὴν πληρέστατα ὑγιαίνουσαν καὶ βαδίζουσαν. Καὶ ἀληθῶς ἐξεπλάγημεν, ὡς καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ τὸν παντοδύναμον Θεὸν συνεδοξάσαμεν. Γεγράφαμεν δὲ τὸ θαῦμα τοῦτο κατόπιν τοῦ τῆς ποδαλγοῦς πρὸς καταισχύνην ἀπίστων τινῶν καὶ φλυάρων προστιθέντες καὶ τὸ ἑφεξῆς.

Θαῦμα θ'.

Μαρούκα ἡ σύζυγος τοῦ Ματθαίου Μελερὲ κατοικοῦντος εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἶχε μεταξὺ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς ρινὸς σύριγγα (φίστουλα) ὑπὲρ τὰ εἰκοσιπέντε ἔτη. Μὴ δυνηθέντων δὲ τῶν ἰατρῶν κατ' ἀρχὰς ἵνα θεραπεύσωσι τὴν πληγήν, ἡ γυνὴ ὑπέφερεν αὐτήν, ἕως οὗ κατὰ τὸν Δεκέμβριον μῆνα ἀγρίεψε καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἐφλογίσθη τοσοῦτον, ὥστε ὅλον τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἐπρίσθη, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔμελλε νὰ ἐκχυθῇ ὁ ὀφθαλμὸς αὐτῆς, οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν ἐχούσης ἐκ τῶν σφοδρῶν καὶ ἀδιαλείπτων πόνων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σύζυγος αὐτῆς εἶπεν ὅτι πρέπει ἵνα προσκληθῇ ὁ ἰατρός, ἐκείνη ἀπεκρίνατο· ἐγὼ οὐδένα ἄλλον ἰατρὸν θέλω εἰμὴ τὸν Ἅγιον Μακάριον· αὐτὸς μόνος δύναται ἵνα μὲ ἰατρεύσῃ. Τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο ἀκούσας ὁ σύζυγος αὐτῆς ἐνεθυμήθη ὅτι ἐν Σμύρνῃ ὢν ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ τρισμάκαρος τοιουτοτρόπως, καθὼς ὁ ἴδιος πρὸς ἡμᾶς διηγήσατο· ἔμαθε δηλαδὴ ὅτι ὁ ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει διατρίβων τότε Ἅγιος Κορίνθου εἶχε χρείαν ἑνὸς καβαδίου ἢ ἀντερίου· ὅθεν εὐλαβείᾳ πρὸς αὐτὸν φερόμενος παρήγγειλεν ἵνα κοπῇ καὶ ῥαφθῇ ἓν κατάλληλον ὅπερ ἐδωρήσατο τῷ Ἁγίῳ Ἱεράρχῃ, ὅστις ἐδέξατο αὐτὸ εὐγνωμόνως· ταύτην λοιπὸν τὴν χάριν ἐνθυμηθεὶς ἐζητεῖτο πρὸς ἀνταμοιβὴν τὴν θεραπείαν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ἁγίου μετὰ πλείονος θάρρους, καὶ εἰσηκούσθη ἡ αἴτησις αὐτοῦ παρὰ τοῦ εὐγνώμονος, φιλανθρώπου καὶ θείου τούτου ἰατροῦ. Μετὰ παρακλήσεων δὲ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀνδρόγυνον ἐφρόντισεν ἵνα ζητήσῃ παρά τινος φίλου ὅπερ εἶχε τεμάχιον ἐκ τῶν φορεμάτων τοῦ Ἁγίου. Καθὼς δὲ ἡ ἰαθεῖσα ὁμολογεῖ καὶ μαρτυρεῖ, ἐν ᾧ ἡ φέρουσα αὐτὸ θεράπαινα ἀνέβαινε τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας, οἱ πόνοι τῆς πληγῆς ἐπαύσαντο αἰφνιδίως, καὶ ἅμα τεθέντος ἐπ' αὐτῆς τοῦ τιμίου ῥάκους, ὢ τῆς ταχείας ἀντιλήψεως τοῦ Ἁγίου! δυσώδης ὕλη ἤρξατο ἐκρέουσα ἔκ τε τῆς ρινὸς καὶ τοῦ στόματος αὐτῆς ὡς ἐκ δύο ὀχετῶν κατὰ συνέχειαν τρεῖς ἡμέρας, καὶ οὕτως ἀπηλλάχθη τῶν ἐκ τῆς πληγῆς πόνων ἐντελῶς ἰαθεῖσα. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν δὲ τοῦ πνευματικοῦ αὐτῆς πατρὸς αἰδεσίμου π. κὺρ Ἠλία, ἐφημερίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Συμεών, οὐδὲ τὸ παραμικρὸν σημεῖον τῆς δεινῆς ἐκείνης σύριγγος ἔμεινεν εἰς αὐτήν, ἣν ἔτι ζῶσαν ἠδύνατο ἵνα ἴδωσιν ὀφθαλμοφανῶς καὶ βεβαιωθῶσι περὶ τῆς ἀληθείας ἐκεῖνοι, οἷς ὁ Θεὸς ἔδωκε κατὰ τὸν προφήτην ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν. Προσθετέον δὲ καὶ τὸ ἑπόμενον.

Θαῦμα ί.

Ὁ αἰδέσιμος καὶ ἐνάρετος ἱερεὺς κὺρ Παρασκευᾶς, κρίμασιν οἷς οἶδε

Κύριος, ἐγέννησεν υἱὸν χωλὸν κατὰ τοὺς πόδας ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὅστις ὀνομάζεται Γεώργιος (*). *Γενόμενος δὲ πενταετὴς ἤδη καὶ ἑξαετὴς οὐδόλως ἠδύνατο ἵνα περιπατήσῃ, ἀλλὰ διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν γονάτων ἕρπων ἔσυρε κατόπιν αὐτοῦ τοὺς πόδας ὡς ξένους ταλαιπωρούμενος οὕτω καὶ ἐλεινὸν θέαμα ὢν εἰς τοὺς ὁρῶντας. Οἱ δυστυχεῖς αὐτοῦ γονεῖς ἔπραξαν ὑπὲρ αὐτοῦ ὅ,τι ἠδυνήθησαν, ἀλλ' εἰς μάτην. Ὅθεν ἀπελπισθέντες πάσης ἀνθρωπίνης βοηθείας ἀπεφάσισαν ἵνα καταφύγωσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν θαυμάσιον καὶ ἄμισθον ἰατρὸν Ἅγιον Μακάριον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν εἰς ἄκρον ἐνδεεῖς, καὶ οὐκ ἠδύναντο ἵνα φέρωσι τὸν πάσχοντα υἱὸν αὐτῶν εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον, ἐδέοντο ἐνθέρμως, καὶ ἐπεκαλοῦντο τὴν βοήθειαν καὶ θαυματουργικὴν χάριν τοῦ χριστομιμήτου καὶ θείου ἰατροῦ, αὐτοί τε καὶ τὸ ταλαίπωρον τέκνον, ὅπερ ἀκαταπαύστως δεόμενον ἔλεγεν· «Ἁγιέμου Μακάριε, κάμε καὶ ἐμὲ παλλικάρι.» Νύκτα δέ τινα, ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο, ἐξυπνήσας αἴφνης ἐφώναζεν ἔντρομος, «μαμούνας; μαμούνας»· εὐθὺς δὲ μετ' ὀλίγον ἀνέκραξεν· «Ὄχι, ἀλλ' εἶναι ὁ Ἅγιος Μακάριος», ἐν ᾧ οὔτε εἶδεν οὔτ' ἐγνώρισεν αὐτόν. Αὐτὰ ταῦτα συνέβησαν καὶ τὴν δευτέραν νύκτα καὶ τὴν τρίτην, μεθ' ἣν, ἡμέρας γενομένης, ἐφάνη αὐτῷ δύναμίς τις ἐπελθοῦσα, καὶ οὕτως ἐγερθεὶς περιεπάτησεν ὀλίγον ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν πλειότερον, καὶ τελευταῖον «ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά, καὶ περιεπάτει,» κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ ἔτρεχεν ὡς τὰ ἄλλα παιδία, χαίρων καὶ ἀναπέμπων μετὰ τῶν γονέων αὐτοῦ εὐχαριστίας τῷ πανοικτίρμονι Θεῷ καὶ τῷ θεράποντι αὐτοῦ Ἁγίῳ Μακαρίῳ, τῷ ἐπιτελέσαντι καὶ τὸ ἐφεξῆς.*

Θαῦμα ια'.

Ὁ ἐν τῷ Παλαιοκάστρῳ (τῆς πόλεως Χίου) κατοικῶν Κωνσταντῖνος Μπίλος, οὗ ἡ σύζυγος ὀνομάζεται Μαρία, ἐγέννησε κατόπιν ἄλλων τέκνων καὶ ἕτερον Πέτρον τοὔνομα, οὗτινος ὁ εἷς τῶν ποδῶν ἦτο ὡς οἱ τοῦ εἰρημένου ἱερόπαιδος Γεωργίου ἀναίσθητος, μελανὸς καὶ ξένος, καὶ τὸ παραδοξότερον μίαν σπιθαμὴν μακρότερος τοῦ ἑτέρου. Ἐσύρετο λοιπὸν καὶ τὸ παιδίον τοῦτο ὡς κτῆνος ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ τῶν χειρῶν. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ μάμμη νομίζουσαι ἐκ δεισιδαιμονίας ὅτι τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἦτο σημεῖον τοῦ ἁγίου Συμεών, ὡς πολλαὶ ἔγκυοι γυναῖκες φρονοῦσιν ὅτι συμβαίνει εἰς τὰ τέκνα ἐκείνων, αἵτι-

(*) Ὁ Γεώργιος οὗτος. Λοῦπος ἐπονομαζόμενος, ζῇ μέχρι τῆς σήμερον, δημόσιος κήρυξ ὢν ἐν Χίῳ καὶ πασίγνωστος. Διηγεῖται δὲ τὸ ἐπ' αὐτοῦ γενόμενον θαῦμα ἀπαραλλάκτως, ὡς γέγραπται. Σημ. τοῦ Α. Κ.

νες ἐργάζονται τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς αὐτοῦ, ἀφοῦ κατέφυγον πρὸς τὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου τούτου ἱερατεύοντα, ἐστράφησαν ἔπειτα πρὸς τοὺς ἰατρούς, καὶ ἰδίως πρὸς τὸν περίφημον Βουνούσην τὸν ἐμπειρικὸν καὶ ἐπιτήδειον ὡς πρὸς τὰ στρεβλώματα καὶ συντρίμματα· οὗτος δὲ εἶπε πρὸς τοὺς προτιμήσαντας αὐτὸν γονεῖς τοῦ παιδίου· τὴν οἰκίαν ὑμῶν πλήρη χρυσίου ἂν ἔχητε, καὶ ἐξοδεύσητε αὐτό, ἀδύνατον ἵνα ἰατρευθῇ τὸ παιδίον, καὶ ἀπαλλαχθῇ τοῦ πάθους τούτου. Ὅθεν ἀπεφάσισαν ἵνα καταφύγωσι καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν θεῖον ἰατρὸν Ἅγιον Μακάριον, καὶ οὕτω λαβοῦσα τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν ὤμων ἡ μάμμη αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἔνθα ὁ ἱερεὺς ἐπότισεν αὐτὸ καὶ ἐῤῥάντισε διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ τελεσθέντος ἁγιασμοῦ, ἐσταύρωσε διὰ τῶν ἁγίων λειψάνων καὶ ἐπηύξατο. Ἅμα δὲ ἐπαιτῆλθεν οἴκαδε ἡ μάμμη καὶ ἀπέθηκεν αὐτό, ἤρξατο αὐθημερὸν περιπατοῦν καὶ ψελλίζον, «πελπατῶ, πελπατῶ». Εἰδοποιηθεὶς δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔδραμεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔνθα ἦσαν ἤδη συνηθροισμένοι πολλοὶ γείτονες, καὶ ἰδὼν τὸ ἐξαίσιαν τοῦτο θαῦμα ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἅγιον. Ἀλλὰ καὶ ἕτερον θαῦμα ἐτελέσθη ἐπὶ τοῦ ἰδίου τούτου παιδίου. Καθ' ὃν καιρὸν αὐτὸ ἐθεραπεύθη ἦτο θέρος· περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ πρρσεχοῦς φθινοπώρου ὁ αὐτὸς ποῦς ἐγεμίσθη πληγῶν, ἐξ ὧν ἐξέῤῥεον δυσωδέσταται ὕλαι. Λυπούμενοι δὲ οἱ γονεῖς καὶ ἀμηχανοῦν-κατέφυγον ἐκ νέου πρὸς τὸν Ἅγιον Μακάριον· ὅθεν ἡ μάμη τοῦ παιδίου λαβοῦσα πάλιν αὐτὸ ἐπ' ὤμων ἔφερεν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου, καὶ τρίψασα τὸν πεπληγωμένον πόδα διὰ τοῦ ἐκεῖσε χώματος ἐπανῆλθεν οἴκαδε. Παραυτίκα δὲ ὅλαι αἱ πληγαὶ ἐκλείσθησαν, καὶ ἰάθη ἐντελῶς τὸ παιδίον πρὸς δόξαν Θεοῦ τοῦ δοξάσαντος τὸν ἱερὸν καὶ θεῖον αὐτοῦ θεράποντα Ἅγιον Μακάριον, ὅστις ἐπετέλεσε καὶ τὸ ἑπόμενον καὶ τελευταῖον.

Θαῦμα ιβ'.

Εἰς' Αἰδίνι (Τράλλεις) πόλιν τῆς Μικρασίας κατοικοῦσα γυνή τις χήρα ἐκ Μιτυλήνης, καὶ ἔχουσα θυγατέρα δεκατετραετῆ, ὑπάνδρευσεν αὐτὴν μετά τινος νεανίου 22 ἐτῶν ἡλικίας, ὅπως ἔχῃ ἀνδρὸς βοήθειαν. Μετὰ ἓν ἔτος ἡ κόρη ἀσθενήσασα οὐδεμίαν θεραπείαν ἔλαβε παρὰ τῶν ἐκεῖσε ἰατρῶν, πρὸς οὓς ὁ δυστυχὴς αὐτῆς σύζυγος ἐπλήρωσεν οὐκ ὀλίγα χρήματα διὰ ἐπισκέψεις καὶ ἰατρικὰ ἀνωφελῶς καὶ ματαίως· διότι τὸ πάθος αὐτῆς ἦτο ἀνιάτον, καὶ ἐβασάνιζεν αὐτὴν καθ' ἡμέραν ἐπὶ ὀκτὼ ὥρας, πρισκομένης καὶ εἰς ἄκρον ἐξογκουμένης τῆς γαστρὸς αὐτῆς καὶ πάλιν καταπιπτούσης. Τέλος δὲ πάντων ἡ μήτηρ αὐτῆς μαθοῦσα τὰ ἐν Χίῳ τελεσθέντα θαύματα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Μακαρίου, ἦλθεν ἐνταῦθα μετά τε τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ γαμβροῦ αὐτῆς, ὅστις

ὅμως ἐπέστρεψεν εἰς Ἀιδίνι ἕνεκα ὑποθέσεων. Αὐταὶ δὲ ὁδηγηθεῖσαι εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου προσηύξαντο καὶ ἱκέτευσαν αὐτὸν μετὰ πίστεως ἀληθοῦς καὶ ἀδιστάκτου· ἀκολούθως δὲ ἡ μήτηρ ἔτριψε τὴν πάσχουσαν θυγατέρα διὰ τοῦ ἐκείσε χώματος, καὶ πάραυτα ἀνεδείχθη ἡ ἀξιοθαύμαστος θεία χάρις, ἧς ἠξιώθη ὁ ἱερὸς πατὴρ ἡμῶν Ἅγιος Μακάριος· διότι ἀφ' οὗ κατέβησαν εἰς τὴν πόλιν, ἡ μήτηρ παρετήρησεν ὅτι ἐφθασεν ἡ συνήθης ὥρα τῆς ἐνάρξεως τοῦ πάθους τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, ὅπερ μόλις καὶ ἐλαφρῶς πως αὐτὴν προσέβαλλε, τὴν δὲ ἐπιοῦσαν οὐδόλως. Ἔγραψε δὲ τοῦτο πρὸς τὸν γαμβρὸν αὐτῆς, καὶ διατρίψασα ἐνταῦθα ἡμέρας τινὰς ἀπήρχετο καθ' ἑκάστην μετὰ τῆς ἰαθείσης κόρης εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου Μακαρίου ἀποδιδοῦσα αὐτῷ τὰς προσηκούσας ἐγκαρδίους καὶ εἰλικρινεῖς εὐχαριστίας, καὶ τὸν Παντοδύναμον Θεὸν δοξάζουσα. Ταῦτα δὲ πάντα ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ στόματος τῆς ἰδίας προσκαλεσάμενοι αὐτὴν καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσαντες.

Οὐ μόνον δὲ τὰ εἰρημένα θαύματα ἐποίησεν ὁ σήμερον εὐλαβῶς ἑορταζόμενος ἱερὸς ἡμῶν πατὴρ Ἅγιος Μακάριος, ἀλλὰ καὶ ἕτερα τοιαῦτα καὶ παραπλήσια καθ' ἑκάστην ποιεῖ πρὸς τοὺς ἐν πίστει αὐτὸν ἐπικαλουμένους· διότι ἡ αὐτὴ θεία χάρις ἥτις ἐδωρήθη τοῖς ἀρχαίοις ἁγίοις, δεδώρηται καὶ τοῖς νεωτέροις, καὶ ἡ θαυματουργικὴ δύναμις ἀνταμοιβὴ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν καὶ ὁσιότητος, ἣν ἐναργῶς ἐν πολλοῖς ἐνδείκνυσιν ὁ ἐκ γενετῆς μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἀεὶ εὐσπλαγχνος καὶ οἰκτίρμων Ἅγιος Μακάριος, ὁ ἐπαξίως μακαριζόμενος καὶ προσηκόντως δοξαζόμενος. Ταῖς αὐτοῦ ἁγίαις πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς· ἀμήν (α).

Παρόραμα. Ἐν σελ. 166, στίχ. 16, κατὰ λάθος ἐγράφη ὅτι ὁ ἅγιος ἐτελεύτησεν ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου, ἐνῷ ἐτελεύτησεν ἐν Χίῳ.

(α) Σημειωτέον ὅτι ὁ Ἅγιος Μακάριος δὲν ἐπέστρεψεν εὐθὺς εἰς τὴν Χίον ἐκ τῆς Πάτμου, ἀλλὰ διέτριψεν ἐν αὐτῇ δέκα περίπου ἔτη. Περὶ τῆς διαμονῆς του ταύτης ἔχομεν τὰς ἑξῆς πληροφορίας.

α'. Ἡ ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ Ἱερὰ βασιλικὴ καὶ Πατριαρχικὴ Μονὴ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐδωρήσατο τῷ φερωνύμῳ τούτῳ ἁγίῳ Μακαρίῳ ἄνωθεν τοῦ λιμένος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Κουμάνα, τόπον ἡσυχον μὲν καὶ πρὸς ἄσκησιν τῷ τότε καιρῷ ἐπιτήδειον, ἄνυδρον δὲ πάντη καὶ ἀκαλλιέργητον. Ὥστε ἐδέησεν ἵνα ὁ ἅγιος ὀρύξῃ ὑπόγειον δεξαμενὴν ὑπερμεγίστην δύο στόμια ἔχουσαν, καὶ λάκκον ἕτερον βαθὺν πρὸς συνάθροισιν τοῦ ἱκανοῦ πρὸς οἰκοδομὴν Ἐκκλησίας καὶ κελλίων ὕδατος· διὰ τὸ ἔργον δὲ ταῦτο ἐχρειάσθη ἀναμφιβόλως ὁ ἅγιος δύο ἔτη.

β'. Τοῦ ὕδατος συναχθέντος κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος τοῦ δευτέρου

ἔτους, ὁ ἅγιος ἤρξατο οἰκοδομεῖν τὸ θέρος τοῦ ἑτέρου ἔτους διότι ὁ τόπος ἐστὶν ἔρημος, καὶ ἀδύνατον διανυκτερεύειν ὑπαίθρους ἐν καιρῷ χειμῶνος τοὺς οἰκοδόμους.

γ'. Ὁ ἅγιος οὐ μόνον περιέκλεισε τείχεσι ξηρολίθοις τὸν τόπον τοῦ Καθίσματος τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐκαλλιέργησεν αὐτόν, καὶ ἀμπελῶνα ἐφύτευσε καὶ δένδρα κάρπιμα, ἐξ ὧν τινα σώζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον, τὰ ὁποῖα διὰ νὰ λάβωσι τὴν ἀνήκουσαν κομιδὴν καὶ περιποίησιν πρὸς ρίζωσιν καὶ αὔξησιν, δῆλον ὅτι παρῆλθον καὶ δύο καὶ τρία ἔτη.

δ'. Γνωστὸν ὅτι, ὅτε τις εὑρίσκεται εἰς περισπασμοὺς καὶ φροντίδας κτιρίων, οὐ δύναται συγχρόνως καὶ ἀντιγράφειν καὶ καλλιγράφειν· φανερὸν λοιπὸν ὅτι, ὅτε ὁ ἅγιος ἡσύχασεν ἐκ πάντων τούτων ἤτοι περὶ τὸ πέμπτον ἢ ἕκτον ἔτος τῆς διαμονῆς του, τότε ἤρξατο μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ λίαν καλλιγραφικῶς ἀντιγράφειν ἐκ παλαιῶν δυσαναγνώστων βιβλίων τὸ ἐν τῇ ρηθείσῃ Μονῇ τοῦ Θεολόγου σωζόμενον καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς φυλαττόμενον καὶ κατὰ τὰς τέσσαρα αὐτῆς ἑορτὰς ἀναγινωσκόμενον, εὐανάγνωστον βιβλίον, ἄριστον καλλιτέχνημα τῆς ἁγίας αὐτοῦ δεξιᾶς, καὶ δῶρον παρ' αὐτοῦ τιμαλφέστατον καὶ ἀφιέρωμα θειότατον εἰς τὴν αὐτὴν Μονήν· οὕτω γὰρ ὁ τῷ ὄντι Μακάριος ἔγραψε πρὸς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου αὐτοῦ. «Γέγρα»πται τὸ παρὸν διὰ χειρὸς Μακαρίου καὶ ἐν ἐλαχίστοις Ἀρχιερέως Κορίν»θου καὶ ἀφιέρωται τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Θεολόγου· καὶ οἱ ἐντυγχάνοντες εὖ»χεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ. ᾳψηγ'. Μαρτίου ιέ. (1793 Μαρτίου 15)». Τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς φύλλον γεγραμμένον καὶ 87 φύλλα ἀριθμοῦν ἤτοι σελίδας 174 περιέχει τὰ ἀκόλουθα.

1. Νικηφόρου Μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου Βλεμμίδου λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν Ἅγιον Ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ καὶ Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον. οὗ ἡ ἀρχὴ «Εὐαγγελιστῇ Θεολόγῳ προσῆκοι ἂν αἶνος. (ἀναγινώσκεται εἰς τὰς 8 Μαΐου).

2. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου, τοῦ ἐν διαφόροις μὲν τόποις ἀσκήσαντος, ἐν τῇ νήσῳ δὲ Πάτμῳ κειμένου σώου καὶ ἀδιαλωβήτου, καὶ τοὺς ἐν πίστει προσιόντας καθαγιάζοντος, συγγραφεὶς παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Ρόδου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὸν »μὲν οὐρανοῦ κύκλον καί τοὺς δύο φωστῆρας».

3. Ἀθανασίου τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας ἐγκώμιον εἰς τὸν Ὅσιον Πατέρα ἡμῶν Χριστόδουλον, οὗ ἡ ἀρχὴ «οὔτε λειμὼν πολυανθὴς »καὶ κατάφυτος» (ἀναγινώσκεται εἰς τὴν κοίμησιν αὐτοῦ Μαρτίου 16).

4. Θεοδοσίου τοῦ Βυζαντίου ἐγκώμιον εἰς τὸν Ὅσιον Πατέρα ἡμῶν Χριστόδουλον τὸν δομήτορα τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ Μονῆς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἠγαπημένου Μαθητοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ Θεολόγου καὶ παρθένου, καὶ διήγησις τῶν θαυμάτων ὧν δι' αὐτοῦ ὁ Χριστὸς πεποίηκε. κατὰ τοὺς χρόνους Ἰσακίου τοῦ Ἀγγέλου· οὗ ἡ ἀρχή, «ἀλλὰ πηγῇ πολυχεύμονι ὕδωρ ἐπιλείψειεν, εἴποι τις ἄν.»

5 δὲ καὶ τελευταῖον, καὶ τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει οὐ μόνον τὴν παράτασιν τῆς διαμονῆς τοῦ ἁγίου, ἀλλὰ καὶ ὅτι σκοπὸν εἶχε νὰ ἡσυχάζῃ εἰς Πάτμον

μέχρι τέλους τῆς ἁγίας αὐτοῦ ζωῆς, ἐστὶ τὸ ἑξῆς. ὅτι ὑπεδέξατο καὶ ἐποίησε συγκάτοικον αὐτῷ καὶ τὸν φίλον αὐτοῦ τὸν πανοσιώτατον Γρηγόριον τὸν Νησίριον τὸν καὶ Γραβανὸν ἐπιλεγόμενον, ὅστις ὡς ἀπὸ σημείου μικρὸν κελλίον κτίσας συνηυλίζετο μετὰ τοῦ ἁγίου, καὶ ἀμφότεροι ὡς ἐν ἑνὶ σίμβλῳ τῷ ἰδίῳ ἀσκητηρίῳ τὸ μέλι τῆς ἀρετῆς ἐτύγχανον κηροπλαστοῦντες· εἶτα οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ μὲν ἅγιος Μακάριος ἐπανῆλθεν εἰς Χῖον, ὁ δὲ ἅγιος Γρηγόριος μετῴκησεν εἰς ἕτερον μέρος τῆς αὐτῆς Νήσου καὶ ἐδείματο τὸ περικαλλὲς καὶ ὡραῖον κάθισμα τὸ λεγόμενον «τοῦ Γράβα» καὶ μέχρι τῆς σήμερον καλῶς ὑπὸ τῆς Μονῆς συντηρούμενον.

Ἡ σήμειωσις αὕτη συνετάχθη παρὰ Νικοδήμου Ἱερομονάχου Θεολογίτου τοῦ ἐκ Πάτμου.

Ὠδὴ ζ'. Παῖδες Ἑβραίων ἐν καμίνῳ·

Ῥῦσαι ἔνθέοις σου πρεσβείαις, τῆς κολάσεως ἡμᾶς τοὺς σοὺς οἰκέτας, εὐφημοῦντας τοὺς σοὺς ἀγῶνας Ἱεράρχα, καὶ τῷ Χριστῷ κραυγάζοντας, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Παῦσον ταῖς θείαις σου πρεσβείαις, τὰ φρυάγματα τῶν ἀσεβῶς φρονούντων Ἱεράρχα Χριστοῦ, καὶ τὴν ὀφρὺν τὴν τούτων, κατάβαλλε Μακάριε, εὐσεβῶν ὑψῶν τὸ κέρας.

Στῆσον δεινῶν τὰς καταιγίδας, ἱκεσίαις σου τὰς νῦν ἐπερχομένας Ἱεράρχα Χριστοῦ Μακάριε, καὶ δίδου ἡμῖν τοῦ βίου πέλαγος, διαπλέειν ἐν γαλήνῃ. *Θεοτοκίον.*

Ῥῶσιν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων, τοῖς οἰκέταις σου παράσχου Θεοτόκε, πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν πρεσβείαν ποιουμένη, τὸν σὸν υἱὸν καὶ Κύριον, τὸν ἰώμενον τὰ πάθη. *Ἄλλος. Οὐκ ἐλάτρευσαν.*

Οὐκ αἰσχύνονται ἡμᾶς οἱ διαβάλλοντες, ὡς προκηρύττοντας, τὰ τοῦ Ἁγίου Πατρός, πασίγνωστα θαύματα, καὶ μεγαλύνοντας· ἀλλὰ γνώτωσαν, ὅτι δοξάζει Κύριος τοὺς βιώσαντας ὁσίως. *(1)*

Τὶς ἀπέδωκε τῇ φύσει τὸν παράλυτον, ἀπὸ γεννήσεως πόδα τεχθέντος παιδὸς ἠρτημένον ἕλκοντος ὡς περ τι ἄψυχον; τίς οὖν δίποδα τὸν πρὶν μονόπουν ἔδειξε, καὶ δυσὶ περιπατοῦντα;

Τί ἂν εἴποιεν, πρὸς ταῦτα οἱ ταλαίπωροι; οὐδὲν τὸ σύνολον, πλὴν ἃ ψυχῆς μοχθηρᾶς, βασκάνου τε ἴδια· οὐδὲ γὰρ φύσεως, τὰ τελούμενα, οὐδ' Ἱποκράτους ἕξεως, ἀλλ' ἁγίου παρρησίας. *Θεοτοκίον*

Ἡ Βασίλισσα, Παρθένος ἡ κυήσασα, τὸν Βασιλέα Χριστόν, οἰκτειρον σῶσόν με νῦν, κλονούμενον πάθεσι, πίστει στερέωσον, καὶ ὁδήγησον πρὸς σωτηρίους τρίβους με, τῶν πιστῶν ἡ σωτηρία.

Ὠδὴ ἡ. Τὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ δοξασθέντα.

Ἱεραῖς Μακάριε πρεσβείαις, πρὸς τὸν Κτίστην, βελτίωσιν ἐξαίτει, ἡμῖν τοῖς σὲ ὑμνοῦσι βίου κρείττονος, καὶ πταισμάτων λύσιν, ἵνα σε τρισμάκαρ ὑμνῶμεν κατὰ χρέος.

---

(1) Τοῦ τροπαρίου τούτου τῆς ἀρχῆς μόνον ὑπαρχούσης ἐν τῷ χειρογράφῳ προσετέθη τὸ λοιπὸν συντεθὲν ὑπὸ τοῦ Α. Κ.

Ἱεράρχα φύλαξ τε καὶ Προστάτης, ἐν ἀνάγκαις ἔσο μοι τῷ σῷ δούλῳ, καὶ ἐπειδὰν τὸ πνεῦμά μου χωρίζηται, ἐκ τοῦ σκήνους τούτου, ἐν πολλῷ ἀγῶνι κουφίζων τὰς ὀδύνας.

Ἱεράρχης καὶ λειτουργὸς Κυρίου, ἐν Κορίνθῳ ἐγένου πρὶν θεόφρον, τῆς Χίου δὲ κοσμήτωρ καὶ Διδάσκαλος, εἶτα ἀνεφάνης, ἔργοις σου ἐνθέοις, καὶ λόγοις θεοπνεύστοις. Θεοτοκίον.

Παναγία Τριὰς ἡ ἐν μονάδι, τοὺς σοὺς δούλους ἡμᾶς τοὺς ἐπταικότας, ταῖς εὐπροσδέκτοις ἱκεσίαις οἰκτειρον, τῆς ἁγνῆς Παρθένου, καὶ πλημμελημάτων, συγχώρησιν παράσχου. Ἄλλος. Παῖδας εὐαγεῖς ἐν τῇ καμίνῳ.

Πάντας συγκαλῶ τοὺς ἔσω λόγου, τὴν ἴασιν ἐξειπεῖν μοι τὴν τοῦ σύριγγος· τίς ποτε τεθέαται ; ἢ τίς ποτε ἤκουσεν. εἰκοσαέτη σύριγγα, χειρούργου ἄνευθεν, ἐν τμήματι δὲ ράκους πεπαῦσθαι, ὕλης ἐκχυθείσης σαπρᾶς τε καὶ ὀυσώδους.

Θαῦμα ἀληθῶς τοῦτο οὐ πλάσμα, ὁ οἶκος τῆς ἰαθείσης ἐκεῖ ἕστηκεν, ὅπου ἡ Μητρόπολις, διὸ πεισθῆναι πάρεστι τοὺς ἀντερίζοντας, καὶ δίκαιον τὰ πάντα μαθόντας, ἀντὶ λοιδορίας προσάγειν ὑμνῳδίας.

Χαίρετε πιστοὶ λαοὶ τῆς Χίου, Προστάτην πεπλουτηκότες ἑτοιμότατον· πρὶν γὰρ διὰ σώματος, νῦν δὲ διὰ Πνεύματος, ἐνεργετεῖ ἑκάστοτε, θείοις ἰάμασι, Μακάριος ὁ πρώην Κορίνθου, πάντας τοὺς αἰτοῦντας ἐν πίστει τὰ πρὸς χρείαν. Θεοτοκίον.

Ὀπίσω σου ἔδραμον γυναῖκες, τῶν μύρων τῶν ἡδυπνόων ἐπαισθόμεναι, πάναγνε θεύνυμφε, Κόρη ἀπειρόγαμε, τοῦ ἐκ γαστρός σου λάμψαντος, μονογενοῦς Υἱοῦ, καὶ σοὶ συμβασιλεύουσιν ὄντως, ἀνυμνολογοῦσαι Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὠδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ ὁ Οὐρανός.

Νοσοῦσι τὴν τῶν νόσων ἀπαλλαγήν, θλιβομένοις τὴν θείαν παράκλησιν, δίδου ταῖς σαῖς Ἱεραῖς πρεσβείαις πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ποιητὴν τοῦ σύμπαντος, καὶ τοῖς ἐν ἀνάγκαις καὶ συμφοραῖς, τὴν λύτρωσιν παράσχου καὶ τὴν τῶν ἐπταισμένων, πᾶσι τὴν ἄφεσιν, Μακάριε.

Πρεσβεία σου ἀγρύπνῳ πρὸς τὸν Θεόν, Ἱεράρχα Κυρίου Μακάριε, σκέπε ἡμᾶς, τοὺς ἀνευφημοῦντάς σε εὐσεβῶς, καὶ πόθῳ δεομένους σου, καὶ ἐξαιτουμένους σου ἐκ ψυχῆς, τὴν θείαν προστασίαν, ἐν τοῖς δεινοῖς τοῦ βίου, ἵνα σε ὕμνοις μεγαλύνωμεν.

Τὴν δέησιν τῶν δούλων σου εὐμενῶς, θεοφόρε Μακάριε, πρόσδεξαι, νέμων ἡμῖν, πάντα τὰ αἰτήματα συμπαθῶς, ἃ παρὰ σοῦ αἰτούμεθα, τὰ πρὸς σωτηρίαν τὴν ἑαυτῶν, τοῖς θεῖόν σε Μεσίτην, Θεῷ προσαγαγοῦσι, τῷ φιλανθρώπῳ καὶ οἰκτίρμονι. Θεοτοκίον.

Φιλάγαθε παρθένε χριστιανῶν, ἡ ἐλπὶς ἡ βεβαία περίσωζε, ἐκ πειρασμῶν, τοῦ παρόντος βίου πάντας ἡμᾶς, καὶ τῶν ἐκεῖ κολάσεων, τῶν ἀποκειμήνων δίκῃ Θεοῦ, ἡμῖν τοῖς πλημμελοῦσι, διὰ τῆς μετανοίας, ῥυσθῆναι πρέσβευε δεόμεθα, Ἄλλος, Ἅπας γηγενής.

Φόρτος ὡς περ τις, προσήχθη τῷ μνήματι τὸ τοῦ Παμμάκαρος, θέαμα φρικτότατον, ἡ Ἰατρόπαις τέως ὑπάρχουσα ἀλλ' ὑγιὴς ἐπέστρεψε, πάντας ἐκπλήττουσα, τοὺς εἰδότας· τρέχουσα γὰρ δείκνυσι τὴν ὑγείαν ἡ πρώην παράλυτος.

Ἄ"βυσσον ὁρῶ, θαυμάτων ἐφέλκουσαν ἑτέραν ἄβυσσον· πάντα οὖν ἀδύνατον, ἐξαριθμῆσαι, καὶ ἀναμνήσασθαι· ἀλλ' ἡ πληθὺς τὰ σύμβολα πίστει προσάγουσα, καταπλήττει πάντα νοῦν δεικνύουσα, τῇ πληθύϊ μικροῦ ὑπεράριθμα.

Μέγαν ἀληθῶς, ἡ χάρις σε δείκνυσι, Πάτερ Μακάριε· Ὄργανον γὰρ ἄξιον, τοῦ παρακλήτου γέγονας Πνεύματος, ὡς ἡ πληθὺς παρίστησι τῶν θαυμασίων σου, εἰ δὲ πάντες ἥκιστα τυγχάνουσι, τίς συνήσει Κυρίου τὰ κρίματα; Θεοτοκίον.

Σῶσόν με ἁγνή, Σωτῆρα κυήσασα τὸν πανοικτίρμονα· οἰκτειρον τὸν δοῦλόν σου, πρὸς μετανοίας ὁδοὺς κατεύθυνον, τοῦ πονηροῦ τὰ σκάνδαλα, ἐκ μέσου ποίησον, δυσωποῦντα, ἔχουσα Μακάριον, σὲ σεμνὴ τὸν πιστόν σου θεράποντα. Ἐξαποστειλάριον. Ἐν πνεύματι τῷ ἱερῷ.

Πόθος Χριστοῦ Μακάριε, ἐκ παιδὸς τὴν ψυχήν σου, κατέσχεν ἀξιάγαστε, ὅθεν πάντα ἐμφρόνως, τὰ ἐν γῇ κατέλιπες, ὡς θεόφρων ὅσιε· διὸ χρίσματι θείῳ, ἱερατείας τῆς ἑπτῆς, ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ προειδὼς τοὺς οἰκείους. Καὶ τῆς ἑορτῆς. Εἰς τοὺς Αἴνους. ἦχ. δ'. Ὁ ἐξ ὑψίστου κληθείς

Ὁ ἐπαξίως τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, ἐκ Θεοῦ δεξάμενος θεῖος Μακάριος, δι' ἀρετῆς τελειότητα, καὶ πολιτείας, πρόκειται ἤδη ἡμῖν εἰς ἔπαινον ὃν περ εὐφημήσωμεν, θείοις ἐν ἄσμασιν, ὡς λειτουργὸν Ἱερώτατον, τῶν Μυστηρίων, ὡς οἰκονόμον πιστὸν καὶ φρόνιμον, ὃν ὁ Δεσπότης κατεστήσατο, τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας ὡς εὔσπλαγχνος, ὁ ποθῶν τὴν ἁπάντων σωτηρίαν ὡς φιλάνθρωπος.

Ἱεραρχίας χρισθεὶς χρίσματι θείῳ, Ἱερῶς ἐποίμανας Πάτερ Μακάριε, τὸ τοῦ Χριστοῦ θεῖον ποίμνιον, τὸ πιστευθέν σοι, εἶτα ἐν πόνοις θείας ἀσκήσεως, ὅλως παναοίδιμε, πρὸς θεῖον ἔρωτα, ἀνεπτερώθης καὶ γέγονας, ἔνθεος ὅλως, καὶ ζῶν ἐν Κόσμῳ ὡς ἐπουράνιος, ἔσχες τὸ φρόνημα μετέωρον, δι' εὐχῆς νοερᾶς πρὸς τὸν Κύριον, ὃν ἱκέτευε σῶσαι, καὶ φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὡς παρρησίαν Ἡμμάκαρ κεκτημένος, πρὸς τὸν πανοικτίρμονα Θεὸν Μακάριε, δεινῶν ἡμᾶς ἐλευθέρωσον, τοὺς σὲ τιμῶντας, ψυχῆς καὶ σώματος ἱκεσίαις σου, βίου τε βελτίωσιν, προκοπὴν πίστεως, εἰρήνην πᾶσιν ὁμόνοιαν, καὶ σωτηρίαν ἡμῖν ἐξαίτησον μεσιτείᾳ σου· καὶ γάρ σε Πρέσβυν ἀξιόχρεων, καὶ μεσίτην πρὸς Κύριον ἔχομεν, ὃν ἱκέτευε σῶσαι καὶ φωτίσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὡ"ς περ πάλαι Λουκᾶς τε καὶ Κλεώπας, Χριστῷ συνοδεύοντες καὶ συλλαλοῦντες αὐτῷ, καὶ μὴ γινώσκοντες ἔφασκον μετὰ τὸ γνῶναι, οὐχ ἡ καρδία ἡμῶν ἐκκέκαυται, ὅτι τὸν ποθούμενον συνόντα εἴχομεν; καὶ νῦν ἡμεῖς προσκυνοῦντές σου μορφῆς τὸν τύπον, καὶ τὰ ὀστέα, ἐκ πόθου φλέγεται, ὅσιε Πάτερ ἡ καρδία ἡμῶν, τῶν συνόντων σοι ζῶντι Μακάριε, καὶ μὴ γνόντων τὸ ὕψος τῆς σῆς θείας τελειότητος. Δόξα. ἦχος Πλ. δ'.

Ἐ"ν Ἱεροῖς ἄσμασι πιστοί, ἱερῶς εὐφημήσωμεν τὸν θεῖον Ἱεράρχην τοῦ Χριστοῦ Μακάριον, τελοῦντες αὐτοῦ τὴν πάνσεπτον μνήμην, προσκυνοῦντες τῆς μορφῆς τὴν ἐμφέρειαν, καὶ μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας ἀσπα-

ζόμενοι, τὰ πάντιμα καὶ χαριτόβρυτα λείψανα· πρεσβεύει γὰρ διηνεκῶς τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ Κόσμου καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς.

Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις. Εἰς τὴν λειτουργίαν τὰ τυπικά, καὶ ἐκ τοῦ κανόνος ᾠδὴ γ'. καὶ ϛ'. Ἀπόστολον, Ἀδελφοί, τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς»· ζήτει εἰς τὰς 13 Νοεμβρίου, τοῦ Χρυσοστόμου. Εὐαγγέλιον ἱεραρχικὸν ἢ ὁσιακόν. Κοινωνικόν, «εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος».

Μεγαλυνάριον.

Τῆς Μακαριότητος ἐντρυφῶν, καὶ τῆς θείας δόξης ἀπολαύων τῆς ὑπὲρ νοῦν Πάτερ Ἱεράρχα, μνημόνευε τῶν πόθῳ τιμώντων σου τὴν μνήμην, τὴν ἀεισέβαστον.

Τῶν Ἀρχιερέων τὴν καλλονήν, καὶ τῶν Μοναζόντων τὴν εὐπρέπειαν καὶ πιστῶν, πάντων τὸν Προστάτην, Μακάριον τὸν θεῖον, ἐν ᾄσμασι καὶ ὕμνοις, ἀνευφημήσωμεν.

Δίδου πᾶσι πάντα σαῖς προσευχαῖς, Ὅσιε Κυρίου, τὰ αἰτήματα συμπαθῶς, τὰ πρὸς σωτηρίαν, τοῖς πόθῳ προσιοῦσι, ὡς ἔχων παρρησίαν, Μάκαρ πρὸς Κύριον. *(Ἀθανασίου τοῦ Παρίου)*

Θεῖόν σε φωστῆρα καὶ ὁδηγόν, ἴσμεν ἀνιόντων, ἀπὸ γῆς εἰς τοὺς οὐρανούς, λόγοις τε καὶ ἔργοις, θαυμάτων τε ἀκτῖσι, Κορίνθου Ἱεράρχα, θεῖε Μακάριε.

Ἐπιδε, ὦ Πάτερ ἐξ οὐρανοῦ, ἴδε τοὺς σοὺς Χίους, οὓς ὡς παῖδας πάλαι φιλεῖς, τούτοις παροικήσας, καλῶν τε πάντας πλήσας, τὸ χρέος σοι πληροῦντας τὸ κατὰ δύναμιν.

Τῆς Πελοποννήσου θεῖον βλαστόν, Πάτμου, Ἰκαρίας, καὶ τῆς Χίου τὸν στολισμόν, χριστωνύμων πάντων τὸ νέον μέγα κλέος, Μακάριε τρισμάκαρ, ὕμνοις τιμῶμέν σε.

Ἕτερον Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἁγίου.

Τὸν Κορίνθου ποιμένα, τὸν τῷ ὄντι Μακάριον, τὸν Θεοῦ προνοίᾳ τῆς Χίου ἀναφανέντα κοσμήτορα, ἐν πράξεσιν ὁμοῦ καὶ διδαχαῖς, τιμῶμέν σε φαιδρῶς ἐν ἑορτῇ· θεραπεύεις γὰρ νοσοῦντας, καὶ ἀπελαύνεις ἀκάθαρτα πνεύματα. Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ! δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι! δόξα τῷ τὰ ὀστᾶ σου πηγὴν θαυμάτων ἀναδείξαντι!

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου.

»Ἰωάννη, σκίρτησον ὡς Ἰωάννης,
»Οὐ γαστρὸς ἐντός· ἀλλὰ τῆς Ἐδὲμ μέσον.
»Ὀκτωκαιδεκάτῃ Ἰωάννης νέκυς ὤφθη.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας

μισήσας τὸν κόσμον καὶ ἀγαπήσας τὸν Χριστόν, ὑπῆγε πρὸς τὸν μέγαν Γρηγόριον τὸν Δεκαπολίτην, καὶ γενόμενος ἀπὸ ἐκεῖνον μοναχός, εἰς τὸ ἑξῆς εὑρίσκετο μετ' αὐτοῦ, ἀγωνιζόμενος εἰς ὅλα καὶ τὸν Θεὸν δουλεύων. Τόσον δὲ περιβόητος ἔγεινεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ὑποταγήν, καὶ τόσον εὐπειθὴς καὶ ὑπηρέτης προθυμότατος, ὥστε ὁ θεῖος Γρηγόριος, ὁ πνευματικός του πατὴρ ἔχαιρε δι' αὐτὸν καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθη ὁ ἅγιος Γρηγόριος, ὑπῆγεν ὁ θεῖος οὗτος Ἰωάννης εἰς ἄλλην χώραν ξένην καὶ ἀγνώριστον, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ξενιτεύσαντος καὶ εἰς ξενιτείαν γεννηθέντος Χριστοῦ, καὶ ἐκεῖ ἠγωνίζετο ὁ τρισόλβιος· ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐπροσκύνησε τοὺς ἁγίους τόπους. Μετὰ ταῦτα δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ὁσίου Χαρίτωνος, καὶ ἐκεῖ δοὺς ἑαυτὸν εἰς περισσοτέρους ἀγῶνας ἀρετῆς, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ***ΣΑΒΒΑ*** *τοῦ Στρατηλάτου καὶ Γότθου.*

»Ὕπελθε, Σάββα, φθαρτὸν ἡδέως ὕδωρ,
»Ὡς ἂν πίνῃς ἄφθαρτον ἡδονῆς ὕδωρ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ μεγάλου καὶ Οὐάλεντος ἐν ἔτει τξϛ' (366), διέτριβε δὲ εἰς τὴν Γοτθίαν, τὴν εὑρισκομένην κατὰ τὸ Κρίμι πλησίον του Καφᾶ (1). Ὢν δὲ ἀκόμη παιδίον μικρόν, ἐπροτίμησε τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐνέπαιζε τοὺς λατρευτὰς τῶν εἰδώλων, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐδέχετο νὰ φάγῃ τὰς θυσίας τὰς προσφερομένας εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλ' ἐμπόδιζε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκων αὐτοὺς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὅθεν καὶ ἔγεινεν εἰς πολλοὺς πρόξενος σωτηρίας. Διὰ τοῦτο ἐσηκώθησαν κατ' αὐτοῦ οἱ τῶν εἰδώλων λατρευταὶ Ἕλληνες, καὶ ἐδίωξαν ἔξω τῆς πόλεώς των. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθε καιρὸς καὶ ἠρεύνων οἱ εἰδωλολάτραι διὰ νὰ εὕρωσι χριστιανούς, ὁ ἅγιος οὗτος Σάββας ὑπῆγεν αὐτόκλητος πρὸς αὐτούς, καὶ ἐφανέρωσεν ὅτι εἶναι χριστιανός. Οἱ δὲ εἰδωλολάτραι ἐμπαίξαντες πρῶτον αὐτόν, τὸν ἀφῆκαν ἀπείρακτον· ὕστερον δέ, ὅτε ἦλθεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Γότθων Ἀθανάριχος, ἔπιασαν τὸν ἅγιον, καὶ ἀφ' οὗ ἔδειραν αὐτὸν μὲ φραγγέλιον, (ἤτοι μὲ σχοινίον πλεκτὸν) τὸν ἐξήπλωσαν ἐπάνω εἰς τὸν ξόνα· ἔπειτα δὲ ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν δοκὸν τῆς οἰκίας καὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ γευθῇ τὰ θυσίας τῶν εἰδώλων, ἐπειδὴ δὲ ὁ

(1) Ἡ Γοτθία κεῖται, καθόσον ἠξεύρομεν, οὐχὶ ἐν τῇ Τουρκικῇ Χερσονήσῳ, ἀλλ' ὅλως ἀντιθέτως, κατὰ τὰ ἀρκτῷα τῆν Γερμανίας, μεταξὺ Σουηδίας καὶ Νορβηγίας. Σ. Ε.

ἅγιος δὲν ἠθέλησε, τὸν ἔφερον εἰς τὸν ποταμὸν Μουσαῖον, καὶ ἐκεῖ βαλόντες ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ του βαρὺ ξύλον, ἔπνιξαν αὐτόν, ὄντα κατὰ τὴν ἡλικίαν τριακονταοκτὼ χρόνων, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΚΟΣΜΑ ἐπισκόπου Χαλκηδόνος.

»Θραύσας βέλη σά, καὶ μεταστάς σου, βίε,
»Ἔξω βελῶν ὑπῆρξε Κοσμᾶς, ὡς λόγος.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀνατραφεὶς μὲ τὸ γάλα τῆς ἀσκήσεως, καὶ καθαρίσας τὸν ἑαυτόν του μὲ τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς, ἔγεινε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ὅθεν καὶ ἐτιμήθη μὲ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, ὕστερον δὲ κατεστάθη καὶ ποιμὴν θεοπρόβλητος τῆς ἐν Καρχηδόνι ἁγίας ἐκκλησίας. Ὁπλισθεὶς λοιπὸν μὲ τὰ ὅπλα τῆς πίστεως, κατέβαλε μὲν τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ δύναμιν τῶν ἀθετούντων καὶ μὴ προσκυνούντων τὴν σεπτὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἐδίδαξε δὲ αὐτοὺς νὰ τιμῶσιν αὐτὴν καὶ νὰ προσκυνῶσιν, αὐτὸς πρῶτος ταύτην τιμῶν καὶ προσκυνῶν, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ τὸν στέφανον τῆς ὁμολογίας ἔλαβεν. Οὗτος ἐφύλαξεν ἕως τέλους τὴν εὐλάβειαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τὰ θεῖα παιδιόθεν, χωρὶς νὰ κρατηθῇ ἀπὸ ὕπνον ἀμελείας· ἀλλ' ἐπιμελῶς διανύσας τὴν ζωήν του, ἔφθασεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἀπαθείας ὁμοῦ μὲ τὸν σοφὸν Αὐξέντιον, μετὰ τοῦ ὁποίου συνετέλεσε τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως καὶ ἐσαββάτισε καλῶς· ἤτοι κατέπαυσεν εἰς τὴν οὐράνιον κατάπαυσιν, παραδοὺς τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον κατετέθη εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

Ἡ ὁσία μήτηρ ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΑ ἡ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἀθανασίας τῇ κορυφῇ προσφέρω,
»Στέφανον ἀθάνατον διὰ τῶν λόγων.

Αὕτη ἡ ἁγία Ἀθανασία, ἡ τῆς ἀθανασίας οὖσα ἐπώνυμος, ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς τε καὶ εὐγενεῖς· μαθοῦσα δὲ τὸ ψαλτήριον καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν, ἐσπούδαζεν ἡ ἀοίδιμος νὰ ἀφιερώσῃ τὸν ἑαυτόν της εἰς τὸν Θεόν. Οἱ δὲ γονεῖς της συνῆψαν αὐτὴν διὰ γάμου μὲ ἄνδρα χωρὶς νὰ θέλῃ· μετὰ δεκαὲξ δὲ ἡμέρας ἀπὸ τοῦ γάμου, ἦλθον βάρβαροι εἰς τὴν Αἴγιναν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀνήρ της ἐξῆλθεν ἔξω διὰ ὑπηρεσίαν του, ἐσφάγη ὑπὸ τῶν βαρβάρων. Τότε λοιπὸν ἀνεκαίνισεν ἡ ὁσία τὸν πρῶτον σκοπὸν καὶ λογισμόν της διὰ νὰ γίνῃ καλογραία· ἐφοβεῖτο ὅμως καὶ ἐσυλ-

λογίζετο, πῶς νὰ ἠμπορέσῃ νὰ φύγῃ ἀπὸ τοὺς γονεῖς της, χωρὶς νὰ τὴν καταλάβωσι. Εἰς τοῦτον λοιπὸν τὸν λογισμὸν εὑρισκομένη ἰδοὺ ἔφθασε βασιλικὴ προσταγή, ἡ ὁποία ἐδιώριζεν, ὅλαι αἱ παρθένοι καὶ χῆραι, ὅσαι εὑρίσκοντο εἰς τὴν Αἴγιναν, νὰ λάβωσιν ἄνδρας ἐθνικούς. Ὅθεν πάλιν καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἔλαβεν ἡ ὁσία δεύτερον ἄνδρα. Ἐπειδὴ δὲ πάντοτε ἐφρόντιζε καὶ ἐμελέτα διὰ τὴν σωτηρίαν της, κατεγίνετο εἰς προσευχὰς καὶ δεήσεις, καὶ ἐμοίραζε τὸν πλοῦτόν της ἀφθονοπαρόχως εἰς πτωχοὺς καὶ δεομένους. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθε καιρός, ἔπεισε καὶ τὸν σύζυγόν της καὶ ἔγεινε μοναχός, ἂν καὶ ἦτο βάρβαρος, ὁ ὁποῖος προκόψας ὁσίως εἰς τὰς ἀρετάς, μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον, ἐλευθερίαν λαβοῦσα ἡ μακαρία Ἀθανασία, διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλον τὸν πλοῦτόν της, καὶ λαβοῦσα μαζύ της καὶ ἄλλας γυναῖκας ὑπῆγεν εἰς ἀσκητήριον καὶ παρθενῶνα, καὶ ἐκεῖ γενομένη μοναχή, ἠγωνίζετο πολλὰ ὁμοῦ μὲ αὐτάς. Τυρὸν καὶ ἰχθῦς ποτὲ δὲν ἔτρωγε, παρὰ μόνον τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ τὰς ἡμέρας τοῦ δωδεκαημέρου, ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτας τὰς ἡμέρας ἐγεύετο μόνον ἀπὸ αὐτά, οὐχὶ δὲ καὶ ἐχόρταινεν· κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ἡμέρας ἄρτον μόνον ἔτρωγε, καὶ ὕδωρ μόνον ἔπινε μετὰ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἡμέρας, καὶ ταῦτα μὲ ἐγκράτειαν, καὶ ὄχι μὲ χορτασμόν. Εἰς δὲ τὰς ἁγίας τεσσαρακοστὰς τοῦ χρόνου οὔτε ἄρτον ἔτρωγεν, οὔτε ὕδωρ ἔπινεν, ἀλλὰ μόνον ἔτρωγε λεπτὰ λάχανα, καὶ αὐτὰ τὰ ἔτρωγεν ἀνὰ δύω ἡμέρας. Ἀφοῦ δὲ παρῆλθον τέσσαρες χρόνοι ἔγεινεν ἡγουένη τοῦ ἀσκητηρίου ἐκείνου, καὶ ἔκτοτε ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρίζηται τὴν πλέον εὐτελεστέραν καὶ ταπεινοτέραν ζωὴν ἀπὸ ὅλας τὰς μοναχάς, ὥστε ἐκ τῆς ταπεινώσεώς της ταύτης δὲν ἐγνωρίζετο ὅτι εἶναι ἡγουμένη καὶ προεστῶσα. Ὅτε δὲ ἐκοιμᾶτο ἡ ὁσία δὲ εἶχε προσκεφάλαιον, ἀλλ' ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν ἔκλινε τὴν κεφαλήν της, ἡ ὁποία πέτρα ἦτο ἐπίτηδες εὐπρεπισμένη διὰ τοῦτο καὶ μόνον, καὶ οὕτως ἐλάμβανεν ὀλίγον ὕπνον. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι τέσσαρες ἐτρώθη ἡ ἀοίδιμος ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς ἡσυχίας, ὁμοῦ μὲ τὰς γυναῖκας ἐκείνας τὰς ὁποίας ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ ἀσκητήριον. Ὅθεν εἰς τοῦτο μεταχειρισθεῖσα συνεργὸν ἕνα ἱερόπρεπῆ ἄνδρα Ματθαῖον, καλούμενον, ἀνῆλθεν εἰς τόπον ἡσυχαστικόν, ὁμοῦ μὲ τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς καὶ ἐκεῖ ἐτρύγησεν ἀρκετῶς τοὺς καρποὺς τῆς ἡσυχίας. Ὁ δὲ προρρηθεὶς Ματθαῖος ἔφερεν εἰς τὰς ὁσίας τὰς χρείας τοῦ σώματος, διὰ μέσου τοῦ ἐργοχείρου τὸ ὁποῖον ἐδούλευον.

Μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἠκολούθησεν ἀνάγκη καὶ βία, ὑπῆγεν ἡ ὁσία εἰς τὸ Βυζάντιον, ἔχουσα συνεργόν της ἕνα πρεσβύτερον εὐνοῦ-

χον ἐκ φύσεως, Ἰγνάτιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐστολισμένος μὲ πᾶσαν ἀρετήν, διότι ὁ προρρηθεὶς μοναχὸς Ματθαῖος πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, ἀφ' οὗ πρότερον διέλαμψε μὲ σημεῖα καὶ θαύματα, εἰς τόπον ἥσυχον καὶ παράμερον. Ἐλθοῦσα δὲ ἡ ὁσία εἰς Κωνστ]πολιν, ἔμεινεν εἰς ἓν ἀσκητήριον χρόνους ἑπτά, θλιβομένη πάντοτε καὶ φροντίζουσα διὰ τὸ ἀσκητήριόν της, τὸ ὁποῖον ἄφησεν· ἐπειδὴ δὲ ἔγεινεν εἰς αὐτὴν μία θεϊκὴ ὀπτασία, φανερόνουσα, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἀσκητήριόν της. εὐθὺς ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν ἐκεῖ, καὶ χαιρετήσασα ὅλας τὰς ἀδελφὰς ὁμοῦ μὲ τὸν ῥηθέντα προσβύτερον Ἰγνάτιον, συνέχαιρε μὲ αὐτάς, νουθετοῦσα καὶ διδάσκουσα, πῶς νὰ ἀποκτήσωσι τὰς θεουργοὺς ἀρετάς, καὶ πῶς νὰ τελειώσωσιν ὅλας τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Προγνωρίσασα δὲ ἡ ἁγία τὴν πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῆς ἐκδημίαν πρὸ δώδεκα ἡμερῶν τῆς κοιμήσεώς της, ἀνέφερε τοῦτο καὶ εἰς τὰς ἀδελφάς· ὅθεν εὐχαρίστησε μὲν τὸν Κύριον, συνάξασα δὲ ὅλας τὰς μοναχάς, ἐπροχείρησε τὴν μέλουσαν νὰ ἡγουμενεύῃ εἰς αὐτάς. Εἰς δὲ τὴν ὑστερινὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, ἐπρόσεχεν ἡ μακαρία εἰς τὴν ψαλμῳδίαν τοῦ ψαλτηρίου, ὁμοῦ μὲ τὰς ἀδελφάς· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ ὅλον τὸ ψαλτήριον, ἀφῆκε νὰ ψάλωσιν αἱ ἀδελφαὶ τὸ ἀπολειφθὲν αὐτοῦ μέρος, αὐτὴ δὲ προσευχηθεῖσα πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦ ἐνταφιασμοῦ της πολλοὶ δαιμονισμένοι καὶ ἀσθενεῖς ἰατρεύθησαν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν της πολλοὶ τυφλοὶ ἔλαβον τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων αὐτῶν. Προεῖπε δὲ ἡ ἁγία εἰς τὰς ἀδελφάς, ὅτι ἐκείνην τὴν κληρονομίαν καὶ δόξαν, τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ εἰς τοὺς οὐρανούς, αὐτὴν θὰ λάβω μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεώς μου. Ὅθεν μετὰ τὰς ἡμέρας ταύτας δύω καλογραῖαι εἶδον ἕνα φοβερὸν καὶ ἐξαίσιον θέαμα· ἤτοι εἶδον δύω ἄνδρας ἀστραποβόλους, οἱ ὁποῖοι ἵσταντο ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τῆς ἁγίας, ἔξω τῶν ἁγίων θυρῶν τοῦ ἱεροῦ βήματος· ἐκράτουν δὲ εἰς τὰς χεῖρας ἔνδυμα πορφυροῦν καὶ βασιλικόν, ὑφασμένον ἀπὸ χρυσίον καὶ μαργαρίτας καὶ λίθους τιμίους, καὶ μὲ αὐτὸ ἐνέδυον τὴν ἁγίαν. Ὅθεν τοῦτο βλέπουσαι, ἐνεθυμήθησαν τὴν πρόρρησιν, τὴν ὁποίαν εἶπεν εἰς αὐτὰς ἡ ἁγία, καὶ τὴν ταύτης ἔκβασιν· διὸ καὶ εὐχαρίστησαν τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δοξάζει τοὺς ἀγαπῶντας καὶ δοξάζοντας αὐτόν.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ *ὁ ἐξ Ἰωαννίνων, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳφκς'*, (1526) *πυρὶ καὶ ξίφει τελειοῦται* (1)

(1) Τὸ Μαρτύριον τούτου καὶ τὰ θαύματα συνωψίσθησαν ἐκ τοῦ κατὰ πλάτος Μαρτυρίου αὐτοῦ, ὅπερ συνέγραψεν ὁ ἱερεὺς Νικόλαος ὁ Μαλαξὸς ὁ

»Βληθεὶς καμίνου ἐν μέσῳ Ἰωάννῃ,
»Χριστῷ προσῆδες ὕμνον εὐχαριστίας.

Οὗτος ὁ γενναιότατος καὶ χαριτώνυμος Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννης, εἶχε πατρίδα τὰ περίφημα Ἰωάννινα· γεννηθεὶς δὲ ἀπὸ γονεῖς φιλοθέους καὶ εὐσεβεῖς, ἀνετράφη ὑπ' αὐτῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου, συντρέχων πάντοτε εἰς τὰς Ἐκκλησίας, καὶ τὰ θεῖα λόγια μετὰ προσοχῆς ἀκροαζόμενος· τὴν ραπτικὴν δὲ τέχνην μαθὼν εἰς τρία μέρη διεμοίραζε τὰ ἐκ τῆς τέχνης του ποριζόμενα· τὸ ἕνα μέρος ἐξώδευεν εἰς τὴν ἐλεημοσύνην, τὸ ἄλλο εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ τὸ τρίτον εἰς τὴν ἰδικήν του ζωοτροφίαν καὶ χρείαν. Ἀφοῦ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς του, ἐπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ Ἱερεμίου τοῦ Πατριάρχου, Ἰωαννίτου καὶ αὐτοῦ ὄντος, καὶ ἐκεῖ ἐνοικιάσας ἐργαστήριον ἐδούλευε τὴν τέχνην του· μὲ τὸ νὰ ἦτο δὲ πολλὰ ὡραῖος εἰς τὴν ὄψιν καὶ πρόθυμος φυσικά, καὶ παρρησιαστικὸς εἰς τὰ λόγια καὶ ἄφοβος, ἐφθονεῖτο ἀπὸ μερικοὺς Τούρκους γείτονάς του, οἵτινες ἐπείραζον αὐτὸν πολλάκις, καὶ τὸν ἔλεγον, ὅτι κρίμα εἶναι, ἕνα τοιοῦτον ὡραῖον, καὶ δυνατὸν παλικάρι, ὡσὰν αὐτὸν νὰ ἦναι Χριστιανός, καὶ διὰ ὀλίγον ψωμὶ καὶ φόρεμα νὰ κοπιάζῃ τόσον ἄτιμα εἰς μίαν τοιαύτην τέχνην· καὶ ὅτι ἂν ἀφήσῃ τὴν πίστιν του καὶ δεχθῇ τὴν ἰδικήν των, ἔχει νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν Βασιλέα μεγάλα ἀξιώματα, καὶ νὰ ἀποκτήσῃ πολὺν πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα. Ὁ δὲ τοῦ *Χ*ριστοῦ Μάρτυς στερεωμένος ὢν εἰς τὴν πίστιν τοῦ *Χ*ριστοῦ καὶ ἀγάπην, ἐπεριγέλα τὰ ἀσύνετα αὐτῶν λόγια, ὡς νουνεχής τε καὶ φρόνιμος.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι δὲν ἔπαυον ἀπὸ τὸ νὰ τὸν πειράζουν συχνάκις, παρακινοῦντες αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, ἔλαβε προθυμίαν ὁ ἀοίδιμος καὶ ζῆλον εἰς τὴν καρδίαν του νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Χριστόν, καὶ νὰ χύσῃ τὸ αἷμά του διὰ ἀγάπην του. Ἀλλὰ τοῦτο ἀφ' ἑαυτοῦ του νὰ κάμῃ δὲν ἠθέλησε, χωρὶς τὴν συμβουλὴν τοῦ πνευματικοῦ του πατρός, ὅθεν ἐπῆγεν εἰς τὸν πνευματικόν του, ὅστις ἦτον ὁ μέγας πρωτοπαπᾶς τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ ἐπονομαζόμενες Καλόθετος, καὶ ἐφανέρωσε τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὁποῦ ἐμελέτα· ὁ δὲ τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ μὴ ζητῇ αὐθαδῶς τὰ τοιαῦτα, ἐπειδὴ δὲν εἶναι συγκεχωρημένον ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς κανόνας νὰ πηγαίνουν οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ λόγου των εἰς τὸ μαρτύριον διὰ τὸ ἄδη-

πρωτοπαπᾶς Ναυπλίου ἐν χειρογράφοις σωζόμενον. Τούτου τοῦ Μάρτυρος συνέγραψεν Ἀκολουθίαν ὁ σοφὸς Ἰουστῖνος ὁ Δεκαδίων ἐν τῷ Ἀνθολογίῳ κειμένην, καὶ πρὸ αὐτοῦ συνέγραψεν ἄλλην ὁ Σοφώτατος Ἀντώνιος, ὁ μέγας ῥήτωρ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐρανίσθημεν ἐκ τοῦ νέου μαρτυρολογίου.

λον τῆς ἐκβάσεως, μήπως μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποφέρουν ἕως τέλους, ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν των καὶ γελασθῶσιν ἀπὸ τὸν διάβολον, καὶ ἄλλα πολλὰ τὸν εἶπεν ἐμποδίζων αὐτοῦ τὴν εἰς τὸ μαρτύριον ὁρμήν τε καὶ προθυμίαν. Ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας, ὑπήκουσε μὲν αὐτῷ πρὸς τὸ παρόν, ἐλυπήθη ὅμως πῶς τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὸ μαρτύριον· ὅθεν καὶ ἔμεινε διψῶν τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον.

Ἦλθεν ἡ Ἁγία Τεσσαρακοστὴ καὶ οἱ ἁλιτήριοι ἐκεῖνοι εἰς ὅλον τὸ τεσσαρακονθήμερον διάστημα ἐφορτώθησαν παρὰ πολὺ τὸν εὐλογημένον Ἰωάννην περιπαίζοντες, στενοχωροῦντες, φοβερίζοντες, κολακεύοντες καὶ μὲ μυρίους τρόπους καὶ μηχανὰς παρακινοῦντες αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ δεχθῇ τὸν Τουρκισμόν, ἕως καὶ εἰς τὴν μεγάλην ἑβδομάδα τότε ὁ ἀληθὴς οὗτος τοῦ Χριστοῦ μιμητὴς Ἰωάννης, προσέχων εἰς τὰ ζωοποιὰ πάθη τοῦ Κυρίου καὶ ποθῶν νὰ γένῃ τούτων κοινωνός, ἀπεφάσισε μὲ τελειότητα εἰς τὸν ἑαυτόν του νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Χριστόν. Ὅθεν τρέχει εἰς τὸν προδιαληφθέντα πνευματικόν του Πατέρα (ἦτο δὲ ἡ μεγάλη Πέμπτη) καὶ προσπεσὼν εἰς αὐτὸν εἶπε. Πάτερ τίμιε, τελείαν ἀπόφασιν ἔκαμα διὰ νὰ μαρτυρήσω, καὶ ἄλλος τρόπος νὰ γίνῃ εἶναι ἀδύνατον· δι' ὃ καὶ ἦλθον νὰ λάβω τὴν εὐχήν σου, καὶ νὰ κοινωνήσω τὰ θεῖα μυστήρια, καὶ ἂν μοὶ δώσῃς ἄδειαν καλῶς, εἰδεμὴ ἐγὼ ἔχω νὰ ὑπάγω νὰ μαρτυρήσω καὶ ἐλπίζω εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ νὰ μὲ ἐνδυναμώσῃ νὰ τελειώσω καλῶς καὶ νὰ μὴ γένω παίγνιον τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ νὰ φανῶ νικητὴς αὐτοῦ. Ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας τὸν λέγει. Πρόσεχε τέκνον μου, ὅτι καθὼς λέγει ὁ Κύριος, τὸ πνεῦμα εἶναι πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής· ἔπειτα ἤξευρε καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἀγῶνες χρειάζονται καὶ προετοιμασίαν, καὶ νηστείαν, καὶ προσευχὴν ἐκτενῆ εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ καθαρισθῇ ὁ νοῦς σου μὲ αὐτὰ καὶ ἔτζι νὰ σοῦ ἀποκαλύψῃ ὁ Κύριος ἐκεῖνο ὁποῦ πρέπει νὰ κάμῃς· ἐπειδὴ δὲ τὰ τοιαῦτα συνειθίζουν νὰ φανερόνωνται εἰς τὰς καθαρὰς διανοίας μὲ κάποια θεῖα σημάδια. Ὁ δὲ Ἰωάννης ὑπήκουσε καὶ δεύτερον εἰς τοὺς λόγους του.

Τῇ δὲ ἐπαύριον (ἤτοι τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ) ἐγύρισε πάλιν εἰς τὸν πνευματικὸν ὅλος γεμάτος ἀπὸ χαρὰν καὶ τοῦ λέγει· ἤξευρε τίμιε Πάτερ, ὅτι ὁ Κύριος μὲ ἐπληροφόρησεν, ἐπειδὴ εἰς ταύτην τὴν νύκτα ἔβλεπον ὅτι ἐχόρευον ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς ὡς οἱ ἐν Βαβυλῶνι παῖδες καὶ ἐδοξολόγουν τὸν Χριστόν· λοιπὸν δέσμαί σου νὰ μὲ ἁρματώσῃς καὶ ἡ ἁγιωσύνη σου μὲ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας σου καὶ μὲ τὴν τῶν θείων μυστηρίων μετάληψιν. Τότε ὁ σεβάσμιος ἐκεῖνος πρωτοπαπᾶς πληροφορηθεὶς τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του εὐχήθη αὐτὸν ἀπὸ ψυχῆς λέγων, ὁ Θεὸς τέκνον μου νὰ σὲ ἐνδυνα-

μώση παρομοίως μὲ τὸν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου εὐλογηθέντα Νέστορα καὶ τοὺς νοητοὺς καὶ αἰσθητοὺς ἐχθροὺς ὡς ἄλλον Δυαῖον νὰ νικήσῃς καὶ ὑπὲρ Χριστοῦ νὰ μαρτυρήσῃς, καὶ μεταδοὺς αὐτῷ τὰ ἄχραντα μυστήρια ἀπέλυσεν αὐτόν. Ὁ δὲ χαίρων ἐπῆγεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν του καὶ ἐκάθητο συλλογισμένος· ἰδοὺ πάλιν ἐκεῖνοι οἱ γείτονές του ἦλθον εἰς αὐτὸν ὡσὰν νὰ ἦσαν συμφωνημένοι, καὶ ἐπαρακίνουν αὐτὸν διὰ νὰ τουρκίσῃ· εἶτα καὶ συκοφαντοῦσιν αὐτὸν λέγοντες, ὅτι προτήτερα ὄντας εἰς τὰ Τρίκκαλα ὑπεσχέθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καὶ πῶς πάλιν τώρα φρονεῖ τὰ τοῦ Χριστοῦ;

Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς ἰδὼν αὐτοὺς βλοσυρῶς εἶπε· δι' ἐμὲ λέγετε ταῦτα ἢ δι' ἄλλον τινά; οἱ δὲ εἶπον· ναί, δι' ἐσέ Ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίνατο· μή μοι γένοιτο ποτὲ νὰ πάθω τέτοιαν ἐγκατάλειψιν ἀπὸ τὸν Θεόν, ὥστε νὰ ἀρνήθηκα ἐγὼ τὸν Χριστόν μου εἴτε εἰς τὰ Τρίκκαλα εἴτε ἀλλαχοῦ· μή μοι γένοιτο· ἀλλὰ μᾶλλον ἐγὼ μὲ τὸν Χριστόν μου ζῶ καὶ θέλω ζήσω, καὶ πρόθυμος εἶμαι νὰ ἀποθάνω δι' αὐτόν· καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσω τὸν Χριστὸν τὸν πλάστην μου καὶ Θεόν, καὶ νὰ ἀκολουθήσω τὸν Μωάμεθ, ἄνθρωπον ἀγράμματον, πλασματολόγον καὶ πολέμιον τοῦ Χριστοῦ μου; δι' ὃ καὶ μάλιστα ἀποστρέφομαι καὶ ἐκεῖνον καὶ τὴν πίστιν του, καὶ εἴτι θέλετε κάμετε εἰς ἐμέ· διατί ὅσα περισσότερα βάσανα μοῦ δώσετε, τόσον περισσότερον καλὸν θέλει μοῦ κάμετε. Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἔδραμον κατ' ἐπάνω του τρίζοντες τοὺς ὀδόντας, καὶ ἁρπάσαντες αὐτόν, τὸν ἐτράβιζαν ἀνηλεῶς, ραπίζοντες, λακτίζοντες, μὲ πέτρας καὶ ξύλα κτυπῶντες αὐτόν, ἕως ὁποῦ τὸν ὑπῆγαν εἰς τὸν νομοκράτορά των, καταμαρτυροῦντες ὅτι ἐβλασφήμησε τὴν θρησκείαν των, καὶ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὁ δὲ κριτὴς ἠρώτησε τὸν Μάρτυρα ἂν ἦναι ταῦτα ἀληθινά. Τότε ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης μὲ πολλὴν παρρησίαν ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, τὴν δὲ θρησκείαν τῶν Ἰσμαηλιτῶν καὶ τοὺς ἀκολούθους αὐτῆς πολλὰ ἐξεφαύλισεν, ἐπὶ τούτου διὰ νὰ τοὺς παροξύνῃ νὰ τοῦ δώσουν θριμύτερα βάσανα.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ κριτής, ἐπρόσταξε πρῶτον νὰ κτυπήσουν τὸ στόμα τοῦ Μάρτυρος, ἔπειτα δὲ νὰ τὸν ρίψουν κατὰ γῆς καὶ νὰ τὸν δείρουν σφοδρῶς· καὶ τούτου γενομένου, ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς εὐχαρίστως ὑπέμενε παρακαλῶν τὸν Θεὸν νὰ τὸν ἐνδυναμώσῃ εἰς τὸ νὰ τελειώσῃ ἐνδόξως τὸ Μαρτύριον. Εἶτα τοῦ λέγει ὁ κριτής· ἄρά γε ποῖον ἀπὸ τὰ δύο τὸν ἀρέσῃ, νὰ βασανίζεται τοιουτοτρόπως καὶ νὰ παραδοθῇ εἰς πικρὸν θάνατον, μόνον διὰ νὰ μὴ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, ἢ νὰ ἀφήσῃ τὴν πίστιν του καὶ νὰ δεχθῇ τὴν ἰδικήν των

διὰ νὰ ἀποκτήσῃ πλούτη καὶ ἀξιώματα παρὰ τοῦ Βασιλέως; Ὁ Μάρτυς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ἀνδρειότερον ἀπὸ τὸ πρῶτον, κηρύττων μὲν λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, ὅτι κανένα πρᾶγμα δὲν δύναται νὰ τὸν χωρίσῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἐξουθενῶν δὲ τὴν τοῦ κριτοῦ θρησκείαν, ὁμοῦ μὲ τὰς τιμὰς καὶ τὰ ἀξιώματα ὁποῦ τοῦ ὑπέσχετο. Ὁ δὲ κριτὴς βλέπων τοῦ Μάρτυρος τὴν παρρησίαν, καὶ θάρρος, καὶ τῆς γνώμης αὐτοῦ τὸ στερεόν, ἔκρινεν εὔλογον νὰ τοῦ δώσῃ καιρὸν νὰ στοχασθῇ· καὶ προστάξας νὰ τὸν δέσουν μὲ δύω ἁλύσεις, καὶ νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς φυλακήν, τοῦ λέγει τάχα διὰ νὰ τὸν φοβίσῃ. Ἰδοὺ ὁποῦ σοῦ δίδω καιρόν, διὰ νὰ στοχασθῇς ἕως τὴν αὐγήν, καὶ ἀνίσως πεισθῇς εἰς τὸ πρόσταγμά μου, ἔχεις νὰ λάβῃς μεγάλας δωρεὰς καὶ τιμάς· εἰ δὲ μή, μὲ τὴν φωτίαν ἔχεις νὰ τελειώσῃς τὴν ζωήν σου. Ὁ δὲ Μάρτυς πάλιν τὰ αὐτὰ ἀπεκρίθη μὲ τὴν ἰδίαν παρρησίαν. Ὅθεν ὁ κριτὴς μὴ ὑποφέρων πλέον, ἐπρόσταξε νὰ ἀναφθῇ ἡ πυρκαϊὰ καὶ νὰ τελειώσῃ ταχέως τὸ μελετώμενον. Ἠκούσθη δὲ τοῦτο εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ ὁ τότε Πατριάρχης ὁ Ἱερεμίας μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν στοχασθέντες, ἔστειλε χρήματα ἱκανὰ εἰς τὸν κριτήν, παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ ἀναβάλῃ τὴν κατὰ τοῦ Ἁγίου ἀπόφασιν, ἕως οὗ νὰ περάσουν αἱ τῶν χριστιανῶν ἑορτάσιμοι ἐκεῖναι ἡμέραι· ὃ καὶ ἐγένετο· καὶ ἔμεινεν ὁ Μάρτυς ἕως τὴν Παρασκευὴν τῆς Διακαινισίμου.

Τότε λοιπὸν τὸ πρωῒ εὔγαλαν τὸν Ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακήν, καὶ ἔφερον αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Κριτοῦ, ὅστις παρεκίνει πάλιν τὸν μάρτυρα νὰ ἀρνηθῇ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν, διὰ νὰ μὴ παραδοθῇ εἰς τὴν πυράν· ἀλλὰ ὁ μάρτυς χαρᾶς ἀφάτου πλησθεὶς διὰ τὸ τοιοῦτον μήνυμα, ἔλεγε πάλιν μεγαλοφώνως· μή μοι γένοιτο νὰ ἀρνηθῶ τὸ γλυκύτατον καὶ σωτήριον Ὄνομα τοῦ ἰδικοῦ μου Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς ἐμὲ πλοῦτος, καὶ δόξα, καὶ καύχημα, καὶ τὸ νὰ πάθω ἐγὼ διὰ αὐτόν, τὸ λογίζωμαι ξεφάντωμα, καὶ ζωὴν αἰώνιον· δι' ὃ ἐντράπητε ταλαίπωροι· ἐγὼ εἰς τὸν Θεόν μου χαίρω καὶ εὐφραίνομαι, καὶ ὁμοῦ μὲ τοὺς Ἀγγέλους ψάλλω αὐτῷ· καὶ παρευθὺς ἄρχισε καὶ ἔψαλλε μὲ μελῳδικὴν φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν Ἀγαρηνῶν τό, «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον »πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι, ζωὴν χαρισάμενος». Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες, ὥρμησαν κατ' αὐτοῦ νὰ τὸν διασπαράξουσιν. Ἰδὼν οὖν ὁ Κριτὴς τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, καὶ τὴν ὁρμὴν τῶν Ἀγαρηνῶν, ἔδωκε τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν νὰ τελειωθῇ διὰ πυρός. Πρῶτον λοιπὸν ἔδειραν τὸν Μάρτυρα ἀνηλεῶς εἰς ὅλον τὸ κορμὶ μὲ ξύλα, καὶ λίθους· ὅστις δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τὸ νὰ ψάλλῃ μεγαλοφώνως τό, Χριστὸς ἀνέστη· εἶτα πλῆθος πολὺ Τούρκων ἔτρεξαν φέ-

ροντες φρύγανα, καὶ ξύλα, καὶ ἄναψαν τὴν πυρκαϊὰν εἰς ἕνα ἀνοικτόν, καὶ εὐρύχωρον τόπον (ἐπειδὴ νομίζουν, ὅτι ἔχουν μισθὸν πολύν, ὅσοι δυνηθοῦν ἀπὸ αὐτοὺς νὰ φέρουν ὕλην διὰ νὰ καύσουν Χριστιανόν)· καὶ εἰς αὐτὴν ἔσπρωχναν τὸν γενναῖον τοῦ Χριστοῦ ἀθλητήν· ὁ ὁποῖος ἔτρεχεν εἰς τὴν πυρκαϊάν, ὡσὰν εἰς δρόσον μὲ πόθον πολύ, καὶ ἱλαρότητα.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ὑπηρέται τοῦ οἴκου ἐκείνου, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ἄναψαν τὴν πυρκαϊάν, τοὺς ἐβαρυφάνη νὰ καύσουν ἄνθρωπον ἐκεῖ ἔμπροσθεν, ἁρπάσαντες ξύλα, ὥρμησαν κατὰ τῶν φονευτῶν ἐκείνων, καὶ οὕτως ἐκεῖθεν τοὺς ἀπεδίωξαν· οἱ δὲ πέρνοντες τὸν μάρτυρα μισοκαυμένον ἐλέγχοντα αὐτούς, καὶ δοξολογοῦντα τὸν Χριστόν, καὶ τὴν ἀνάστασίν του, τὸν ἐπῆγαν ἔξω τῆς Πόλεως, καὶ ἐκεῖ ἀνάψαντες μεγαλητέραν πυρκαϊὰν ἀπὸ τὴν πρώτην, ἐπλησίασαν τὸν Ἅγιον πλησίον εἰς αὐτήν, διὰ νὰ τὸν ρίψουν. Ὁ δὲ μοὶ ὑπομείνας νὰ ριφθῇ ἀπὸ ἐκείνους, ἐπήδησε μόνος του μέσα εἰς τὴν πυρκαϊάν, καὶ χορεύων ἔψαλλε τό, Χριστὸς ἀνέστη, ὡς καὶ οἱ τρεῖς Παῖδες ἐν μέσῳ τῆς καμίνου χορεύοντες ἔψαλλον τὸν παγκόσμιον ὕμνον· καὶ τότε ἐπληρώθη τὸ ὅραμα ὁποῦ εἶδε πρὸ τοῦ νὰ μαρτυρήσῃ. Τινὲς δὲ χριστιανοὶ ὁποῦ ἐπῆγαν διὰ νὰ θεωρήσουν τὰ γενόμενα, συμπονέσαντες τὸν Μάρτυρα, ἔδωκαν ἄσπρα ἱκανὰ εἰς τοὺς ὑπηρέτας, διὰ νὰ ἀναμερίσουν τὸ πῦρ, καὶ νὰ ὑπάγῃ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς νὰ τοῦ κόψῃ διὰ ξίφους τὴν κεφαλήν, διὰ νὰ τελειώσῃ, καὶ νὰ μὴ βασανίζεται εἰς πολλὴν ὥραν· τὸ ὁποῖον καὶ ἔγινε, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ μετὰ θάνατον ἔρριψαν οἱ ἀπάνθρωποι ἐκεῖνοι εἰς τὸ πῦρ τὸ μαρτυρικὸν σῶμα μὲ τὴν πάντιμον κεφαλήν, οἱ φιλόχριστοι ἔδωκαν ἑκατὸν φλωρία εἰς αὐτούς, καὶ τοὺς ἀφῆκαν καὶ ἐσύναξαν τὰ ἅγια λείψανα, ἀφ' οὗ ἐσβέσθη τὸ πῦρ, καὶ λαβόντες ταῦτα σὺν τῇ τιμίᾳ Κάρᾳ, τὰ ἔφεραν εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ προσκυνήσαντες αὐτὰ πᾶς ὁ λαός, καὶ ἀγρυπνίαν εὐχαριστήριον ποιήσαντες, ἀπέθεσαν εὐλαβῶς εἰς ἕνα ἱερὸν τόπον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας

Πολλὰ δὲ θαυμάσια ἐτέλεσεν ὁ Θεὸς διὰ τῶν Ἁγίων λειψάνων τούτου τοῦ Μάρτυρος, ἀπὸ τὰ ὁποῖα μερικὰ γράφομεν ἐδῶ, καὶ αὐτὰ ἂς εἶναι εἰς πίστωσιν καὶ τῶν ἄλλων.

Ὁ πρωτοπαπᾶς Ναυπλίου Νικόλαος ὁ Μαλαξός, ὁ καὶ τὸ μαρτύριον τοῦτο συγγράψας, ἔχων φίλον ἕνα Πατριαρχικὸν ἔξαρχον Γρηγόριον ὀνομαζόμενον, ἐλθόντα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ μέρος τῶν μαρτυρικῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου τούτου ἔχοντα ἐν κιβωτίῳ, παρεκάλεσεν αὐτόν,

καὶ τοῦ ἔδωκεν ἕνα κομμάτι ἀπὸ ἐκεῖνα, ὁμοίως τοῦ ἔδωκε καὶ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Μάρτυρος, τὴν ὁποίαν συνέγραψεν ὁ τότε μέγας Ρήτωρ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἀντώνιος ὁ σοφώτατος, ὁ καὶ διδάσκαλος χρηματίσας τοῦ αὐτοῦ Μαλαξοῦ. Οὗτος ὁ Ἱερὸς Μαλαξὸς εἶχε τέκνον ἀρσενικὸν τεσσάρων ἐτῶν, Ἰωάννην καλούμενον, τὸ ὁποῖον ἠσθένησε βαρέως, καὶ ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ· ποιήσας οὖν ὁ πατὴρ αὐτοῦ παράκλησιν, καὶ ψάλλων τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγίου, εἶτα βαλὼν ὕδωρ ἐν ποτηρίῳ, καὶ βάψας τὸ μαρτυρικὸν λείψανον εἰς αὐτό, ἔδωκε τὸ ἀπόνιμμα ἐκεῖνο εἰς τὸ παιδίον, καὶ τὸ ἔπιε· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἀνέλαβε, καὶ ἐπεριπάτει μὲ τὰ ἴδιά του ποδάρια, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἔφαγεν· ὥστε ὁποῦ κἀνένα σημεῖον τῆς προτέρας ἀσθενείας δὲν ἔμεινεν εἰς αὐτό, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τοῦ μάρτυρος αὐτοῦ Ἰωάννου.

Ἀλλὰ καὶ ἐν ἔτει χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τριακοσιοστῷ τρίτῳ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας, μεγάλη πανώλη ἠκολούθησεν εἰς Ναύπλιον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκτυπήθησαν δύω παιδία τοῦ αὐτοῦ Μαλαξοῦ, τὸ προμνημονευθέν, καὶ ἕνα ἄλλο, καὶ ἐτελεύτησαν, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθοῦν ποσῶς οἱ γονεῖς τῶν παιδίων, τὴν θαυματουργίαν ὅπου ἐτέλεσεν εἰς τὸ παιδίον των πρότερον τὸ μαρτυρικὸν λείψανον· εἶχον δὲ ἀκόμη καὶ ἄλλο παιδίον πολλὰ νήπιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτύπησεν ἡ πανώλη, καὶ ἔκειτο ἄφωνον, καὶ ὡς νεκρὸν ἀκίνητον· ἀπὸ τὸ παιδίον δὲ ἐκτυπήθη καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἤτοι ἡ πρεσβυτέρα εἰς τὸν ἀριστερὸν μαστόν, καὶ ἐκείττετο καὶ αὐτὴ ὁμοῦ μὲ τὸ βρέφος ἄφωνος καὶ ἀκίνητος· ὁ δὲ πενθερὸς τοῦ Ἱεροῦ Μαλαξοῦ ἱερεὺς καὶ Σακκελίων ὑπάρχων τοῦ κλήρου Ναυπλίου, συμπονῶν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, καὶ τὸ βρέφος, καὶ ζητῶν τίνι τρόπῳ νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀσθενῆ, δὲν ἠξεύρω πῶς ἐνθυμήθη τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Μάρτυρος, καὶ παρευθὺς τρέχει δυνηρῶς καὶ ζητεῖ τοῦτο ἀπὸ τὸν πρωτοπαππᾶν, καὶ πέρνωντάς το ἐν τῷ ἅμα ὅπου ἐσφράγισε μὲ τὸ λείψανον τὴν κεφαλὴν τοῦ νηπίου, ὅπου εἶχε τὴν πληγὴν τῆς πανώλης, ἐσχίσθη τὸ πάθος, καὶ εὐγῆκεν ὕλη πολλή, καὶ τὸ βρέφος ἄνοιξε τὰ ὀμμάτιά του καὶ ἐζήτει νὰ βυζάσῃ· ὁμοίως εὐθὺς ὁποῦ ἐσφράγισε καὶ τὸν μαστὸν τῆς θυγατρός του, ἐμετακινήθη ὀλίγον ἀπὸ τὸν τόπον της ὁποῦ ἦτον ὡς λίθος ἀκίνητος, καὶ ἔτσι μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσαν εἰς τὸν μάρτυρά του, ἰατρεύθησαν καὶ οἱ δύω. Καὶ μετ' ὀλίγας πάλιν ἡμέρας ἐκτυπήθη καὶ ὁ ἴδιος πρωτοπαππᾶς ἀπὸ τὴν πανώλην εἰς τὸν ἀριστερὸν μαστόν, καὶ ὁ πενθερός του εἰς τὸ μηρί, καὶ ὁ ἀδελφός του, καὶ κινδυνεύσαντες εἰς θάνατον, ἐλυτρώθησαν ἀπὸ τὸν κίνδυνον μὲ τὴν βοήθειαν τούτου τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος.

Ὁμοίως ὁ αὐτὸς πρωτοπαππᾶς διεφυλάχθη ἀβλαβὴς σὺν ὅλῃ αὐ-

τοῦ τῇ οἰκίᾳ, διὰ τῆς ἀντιλήψεως τούτου τοῦ Μάρτυρος, εἰς καιρὸν ὅποῦ οἱ Τοῦρκοι ἐπολέμουν τὸ Ναύπλιον, καὶ εἰς διάστημα τριῶν χρόνων ἔπιπτον τὰ μολυβοσιδηροπέτρινα βόλια αὐτῶν, ὡσὰν ἡ χάλαζα, μέσα εἰς τὸ κάστρον· ἀλλὰ καὶ ὅταν ἠχμαλώτευσαν τὸ Ναύπλιον οἱ Τοῦρκοι, καὶ ἐμετοικίσθησαν οἱ ἐντόπιοι εἰς διαφόρους τόπους, ὁ αὐτὸς Μαλαξὸς πηγαίνωντας πανοικὶ εἰς Βενετίαν μὲ καράβι, συνέβη τόση μεγάλη φουρτοῦνα εἰς τὸ πέλαγος, ὥστε ὅποῦ τὸ καράβι εὑρισκόμενον εἰς ἕνα κινδυνώδη λιμένα τῆς Κρήτης ἐρράγη ὑποκάτω εἰς τὴν καρίναν, καὶ οὕτω ραγισμένον εἰς τέσσαρας μῆνας διήρκεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἕως ὅτου ἦλθον εἰς τὴν Βενετίαν· καὶ ἐκεῖ βλέποντες, πῶς παραδόξως ἐλυτρώθησαν τοῦ κινδύνου, ἄλλο δὲν ἔλεγον, ὅτι ἐστάθη τῆς σωτηρίας των αἴτιον, εἰμὴ μόνον τὸ Ἅγιον λείψανον τοῦ Μάρτυρος ὅποῦ εἶχον μαζύ των.

Ἐκεῖσε δὲ εἰς Βενετίαν εὑρισκομένου τοῦ αὐτοῦ Μαλαξοῦ, μία ὀρθόδοξος εὐγενὴς καὶ φρονίμη γυνὴ Μαρία ὀνόματι, ἔγεινε πνευματικὸν τέκνον αὐτοῦ· αὕτη εἶχεν ἔγγονον ἀσθενῆ πάσχοντα ἀπὸ δυσεντερίαν· τὸν ὁποῖον οἱ ἐκεῖσε ἰατροὶ νὰ βοηθήσουν δὲν ἐδύναντο· ὅθεν ζητήσασα παρ' αὐτοῦ ἀπόπλυμα τοῦ Μαρτυρικοῦ λειψάνου, καὶ ποτίσασα αὐτὸ τὸν ἀσθενῆ, ὑγιῆ ἀποκατέστησε. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέποντες ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ οἴκου της, εἰς ὅλους τοὺς ἑπτὰ χρόνους, ὅποῦ διέτριψεν εἰς Βενετίαν ὁ Μαλαξὸς εἰς πᾶσαν αὐτῶν ἀσθένειαν δὲν ἐμεταχειρίζοντο ἰατρούς, ἀλλὰ προστρέχοντες εἰς τὸ Ἅγιον λείψανον, τὴν ἰατρείαν ἐλάμβανον.

Ὁμοίως ἡ ἀνωτέρω θεοφιλὴς γυνὴ, εἶχεν ἕνα συγγενῆ καλώτατον ἄνθρωπον, ὅστις ἀπό τι συμβεβηκὸς αἰφνήδιον, ἐστερήθη τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἔμεινεν ὁλότυφλος, ὥστε ὅποῦ ἐμεταχειρίζετο καὶ χειραγωγοὺς εἰς τὴν ὁδόν· ἐδόθη λοιπὸν εἰς διαφόρους ἰατρούς, καὶ πολλὰ ἰατρικὰ ἐμεταχειρίσθη, ἀλλὰ καμμίαν ὠφέλειαν εἰς τὸ πάθος δὲν ἔλαβεν· ὅθεν εὑρίσκετο εἰς μεγάλην θλῖψιν, καὶ ἀπορίαν ὁ δυστυχὴς διὰ τὴν τοιαύτην του συμφοράν· ἔτυχε δὲ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἐπίσκεψίν του, καὶ ἡ συγγενής του ἐκείνη, καὶ φιλομάρτυς γυνή, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ λόγου παρεμπεσόντος, ἄρχισεν ἐκείνη καὶ ἐδιηγήθη λεπτομερῶς τὰ θαύματα ὅποῦ ἐτέλεσε τὸ μαρτυρικὸν λείψανον, καὶ παρακινεῖ καὶ τὸν ἀσθενῆ νὰ προστρέξῃ μετὰ πίστεως εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν παρ' αὐτοῦ βοήθειαν· ὅστις ὑπακούσας, καὶ πορευθεὶς, εἰς τὴν ἐν Βενετίᾳ Ἐκκλησίαν τῶν ὀρθοδόξων τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου πλησίον καὶ ὁ εὐλεβέστατος Νικόλαος ὁ Μαλαξὸς εἶχε τὴν κατοικίαν, ἐζήτησε μετὰ πίστεως τὴν παρὰ τοῦ Ἁγίου ἀντίληψιν. Ὁ δὲ Μαλαξὸς βλέπων τὴν πίστιν αὐτοῦ, ἐποίησε συνήθως παράκλησιν, καὶ βάψας τὸ Μαρτυρικὸν λεί-

ψανον εἰς τὸ ἁγίασμα, ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν τυφλόν, καὶ τὸ ἔπιε· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἕως ὁποῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν οἰκόν του, ἀνέλαβε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἔβλεπε καθαρώτερον ἀπὸ τὸ πρῶτον.

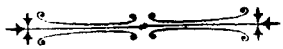
Τοῦτο τὸ θαῦμα ἤκουσαν πολλοὶ μεγιστάνες τῆς Βενετίας, καὶ πρὸς τούτοις ὁ τότε εὑρισκόμενος ἐκεῖ πρέσβυς τοῦ Βασιλέως τῆς Ἱσπανίας, ὀνομαζόμενος Δονδιέδος, ὁ ὁποῖος κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἠσθένησε, μὲ τὸ νὰ ἐψυχράνθησαν, καὶ ἐπάγωσαν, ὡσὰν χιών, οἱ πόδες του καὶ ἐπρίσθησαν τόσον, ὁποῦ τὸν ἔκαμαν νὰ μείνῃ ἀκίνητος, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται καμμίαν θερμότητα· ἐμεταχειρίσθη ὅλους τοὺς ἐξαιρέτους ἰατρούς, ἀλλὰ καμμίαν βοήθειαν δὲν ἔλαβεν· ἀλλ' ἦτον ἀκίνητος, δοκιμάζων πόνους δριμυτάτους, καὶ ἀνυποφόρους. Τέλος πάντων ἀπελπισθεὶς ἀπὸ τοὺς ἰατρούς, καταφεύγει εἰς τὸ Ἅγιον λείψανον, καὶ καλέσας τὸν ἱερὸν πρωτοπαππᾶν, (ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὸν) ζητεῖ μετὰ πίστεως τὴν παρὰ τοῦ Μάρτυρος βοήθειαν, εἰπὼν καὶ τὸ εὐαγγελικὸν ἐκεῖνο «Πιστεύω Κύριε, »βοήθει μοι τῇ ἀπιστίᾳ»· ὁ δέ, τὴν πίστιν αὐτοῦ θεασάμενος, ποιήσας παράκλησιν, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν νὰ πίῃ τὸ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου ἀπόνιμα· καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν οἱ πόδες αὐτοῦ, ὡσεὶ ἐλάφου κατηρτίσθησαν, καὶ ὁ πρῴην ἀκίνητος, ἔτρεχεν ἀναβαίνων τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων τὰς ὑψηλὰς σκάλας.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλο θαῦμα ἀκούσατε· ἦτον τότε εἰς τὴν Βενετίαν ἕνα νέος ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, ναύτης τὴν τέχνην, καὶ μεγαλόψυχος εἰς τὰς φουρτούνας τῆς θαλάσσης· ὁ ὁποῖος μὲ τὸ νὰ ἐσυνείθιζε νὰ κοιμᾶται πάντοτε, ὄχι μέσα εἰς τὴν κάμαραν τοῦ πλοίου, ἀλλ' ἔξω ἐκεῖ, ὁποῦ ἦσαν ἁπλωμένα τὰ κωπία, διὰ νὰ ἦναι πάντοτε, ἄγρυπνος, καὶ ἕτοιμος εἰς τὰς ναυτικὰς ὑπηρεσίας· ἐκ τῆς αἰτίας λέγω ταύτης ἐπῆρε ψύχραν πολλὴν εἰς τὸ στῆθος, τόσον ὁποῦ δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ φάγῃ, οὔτε νὰ πίῃ, οὔτε νὰ κοιμηθῇ, ἀλλ' αἰσθάνετο δριμυτάτους πόνους, καὶ εἰς τὸν πλέον μεγαλήτερον χειμῶνα, καὶ ψῦχος ἐκράτει τὸ στῆθός του ἀνοικτόν, χωρὶς νὰ δέχεται νὰ τὸ σκεπάσῃ τελείως· οὗτος λοιπὸν ἀκούσας τὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου λειψάνου, ἐπῆγεν εἰς τὸν ἄνωθεν Μαλαξόν, καὶ ἐζήτει μετὰ θερμῆς πίστεως τὴν τοῦ μάρτυρος βοήθειαν· ὅθεν αὐτὸς ποιήσας τὴν συνήθη παράκλησιν, ἔβαψε τὸ Ἅγιον λείψανον εἰς τὸ ἁγίασμα, καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν ἀσθενῆ, καὶ τὸ ἔπιεν· ὁ δὲ ἀσθενὴς εὐθὺς ὁποῦ τὸ ἔπιε, τοῦ ἐφάνη, ὅτι ἔσπασε μία κόρδα ὁποῦ ἦτον ἐξαπλωμένη ἀπὸ τὸ στῆθος ἕως εἰς τὸν στόμαχόν του, καὶ ἔτσι ἔπαυσαν οἱ πόνοι· ὡρέχθη νὰ φάγῃ· ἐδέχθη σκέπασμα εἰς τὸ στῆθος, καὶ ὅλος κατέστη ὑγιής· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐπέστρεψεν εἰς τὸν πρωτοπαππᾶν, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν Θεόν, καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Ἅγιον.

Ταῦτα μὲν ἔγιναν εἰς τὴν Βενετίαν, ὅταν δὲ ὁ ἱερεὺς Μαλαξὸς ἐπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην ἀπόκτησεν ἐκεῖ φίλον, ἕνα θεοφιλῆ Χριστιανόν, ὅστις ἀφ' οὗ ἔμαθε τὰ θαύματα ὁποῦ κάμνει ὁ νεολαμπὴς ἀστήρ, καὶ χαριτώνυμος Ἰωάννης, διὰ τοῦ θείου λειψάνου του, ὅλος ἔκδοτος ἔγινεν εἰς τὴν αὐτοῦ ἀγάπην· ὅθεν ἐπειδὴ ἠσθένησεν ἕνας ἄνθρωπος τοῦ οἴκου του, ἐπρόστρεξεν εὐθὺς εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ ποτίσας τὸν ἀσθενῆ μὲ τὸ τοῦ Ἁγίου λειψάνου ἀπόνιμα, ὑγιῆ αὐτὸν ἀπέδειξεν· καὶ ἀπὸ τότε καὶ ὕστερα, εἰς ὅσας ἀσθενείας συνέβαινον εἰς τὸν οἰκόν του, δὲν ἐκάλει πλέον ἰατρούς, ἀλλὰ τὸ Ἅγιον λείψανον ἦτον ὁ ἄμισθος. καὶ ταχύτατος ἰατρός του· οὐ μόνον δὲ αὐτός, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ Χριστιανοὶ ἀκούοντες τὰ τοιαῦτα θαυμάσια ἐπρόστρεχον μετὰ πίστεως εἰς τὸ Ἅγιον λείψανον ἐν ταῖς ἀσθενείαις των, καὶ ὁ καθεὶς ἐλάμβανε τὴν ζητουμένην ἰατρείαν τοῦ πάθους του. Πάλιν ὁ ἄνωθεν ρηθεὶς Θεοφιλὴς Χριστιανὸς εἶχεν ἕνα φίλον, τοῦ ὁποίου ἡ πενθερὰ ἦτον ἀσθενής, μὲ τὸ νὰ ἔπασχεν ἀπὸ ὑπερβολικὴν ψύχραν τοῦ στομάχου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζε πόνους δριμυτάτους, καὶ οὔτε νὰ φάγῃ, οὔτε νὰ πίῃ οὔτε νὰ κοιμηθῇ ἠδύνατο, παρομοίως μὲ τὸν προρρηθέντα ναύτην· καὶ τόσον ἀδυνάτησεν, ὁποῦ ὅλαις της αἱ σάρκες ἐδαπανήθησαν, καὶ μόνον τὸ δέρμα ἔμεινεν ὁποῦ ἐσκέπαζε τὰ κόκκαλα, καὶ μόλις ἠδύνατο νὰ ἀκούσῃ τινὰς τὴν φωνήν της, διὰ τὴν ἀτονίαν ὁποῦ εἶχε· ταύτην ἐσυμβούλευεν ὁ ἄνωθεν Χριστιανὸς νὰ προστρέξῃ εἰς τὸν Ἅγιον. Ὅθεν βασταζομένη ὑπὸ ἄλλων, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐτελείωσεν ἡ θεία λειτουργία, καὶ ἡ δι' αὐτὴν γενομένη παράκλησις, ἔπιεν ἀπὸ τὸ ἀπόπλυμμα τοῦ μαρτυρικοῦ λειψάνου, καὶ παρευθὺς ἔπαυσαν οἱ πόνοι, ὠρέχθη τροφῆς, καὶ καθίσασα μὲ τοὺς ἄλλους εἰς τὴν τράπεζαν, συγκαθημένου καὶ τοῦ ἱεροῦ Μαλαξοῦ, ἔφαγεν εὐχαρίστως ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητὰ τῆς τραπέζης, καὶ εἰς τὴν προτέραν ὑγείαν ἐπανεγύρισε· καὶ ἀπὸ τότε καὶ ὕστερα εἰς ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς της, ἀσθένειαν πλέον καμμίαν δὲν ἐδοκίμασε, φανερόνοντος μὲ τοῦτο τοῦ Θεοῦ τὴν πλουσίαν χάριν τῶν ἰάσεων ὁποῦ ἐχάρισεν εἰς τὸν ἐδικόν του στεφανίτην καὶ μάρτυρα· ἄλλος δέ τις χριστιανός, Λαμπρινὸς ὀνόματι, ζωγράφος τὴν τέχνην, ἔπεσεν εἰς δεινήν, καὶ πολυχρόνιον ἀσθένειαν. ἀπὸ τὴν ὁποίαν, ὡσὰν ἀπὸ μάχαιραν ὀξυτάτην, καταπληγωθεὶς εἰς τὸν στόμαχον, κατεξηράνθη ὅλος ὁ δυστυχής, πάσχων, καὶ κατακεντούμενος ἀπὸ δριμυτάτους πόνους· ἐξώδευσεν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς ἰατρούς, ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίασε· τοῦτον ἰδὼν ποτε ὁ ἱερὸς Μαλαξός, καὶ μαθὼν παρ' αὐτοῦ τὴν ἐλεεινὴν ἀσθένειαν ὁποῦ εἶχε καὶ μάλιστα ὅτι πένης ὢν παλαίει μὲ δύω θηρία ἀσθενείας, καὶ τῆς πενίας, ἐσπλαγ-

χνίσθη τὸν ἄνθρωπον, καὶ διηγήθη εἰς αὐτὸν τὰ κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ τόπους γενόμενα τοῦ Μάρτυρος θαύματα· εἶτα καὶ παρεκίνησεν αὐτὸν νὰ προστρέξῃ εἰς τὸν Ἅγιον· ἦλθεν οὖν ὁ ἀσθενὴς εἰς τὸν ναὸν μετὰ δακρύων δεόμενος. καὶ ἀφ' οὗ ἐτελείωσεν ἡ θεία μυσταγωγία, καὶ ἡ δι' αὐτὸν γενομένη παράκλησις, ἔπιεν ἀπὸ τὸ ἀπόνιμμα τοῦ Ἁγίου λειψάνου μετ' εὐλαβείας καὶ κατανύξεως, καὶ εὐθέως ἐδιώχθη ἡ ἀσθένεια, καὶ ἐχαρίσθη εἰς αὐτὸν ἡ προτέρα ὑγεία του, διὰ τῆς δωρηθείσης τῷ ἐνδόξῳ Μάρτυρι χάριτος τοῦ Θεοῦ· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμή, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος ΠΑΦΝΟΥΤΙΟΥ τοῦ Ἱεροσολυμίτου (1).

»Τὸν Παφνούτιον γῆς τάφῳ κεκρυμμένον,
»Ἀπεικός ἐστι καὶ σιγῆς κρύψαι τάφῳ.
»Τῇ δ' ἐννάτῃ δεκάτῃ Παφνούτιον ἔνθεν ἄκραν.

Ὁ δσιομάρτυς οὗτος καὶ ἱερομάρτυς Παφνούτιος ἴσως εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος Ἀββᾶς Παφνούτιος, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ Εὐεργετινὸς ἐν σελ. 395, ὅτι περιπατῶν ἐπλανήθη εἰς τὸν δρόμον καὶ ἔφθασε πλησίον εἰς ἓν χωρίον. Ἐκεῖ δὲ ἔτυχε νὰ ἴδῃ ἄνδρα πορνεύοντα γυναῖκα, καὶ χωρὶς νὰ τοὺς κατακρίνῃ, εὐθὺς παρεκάλεσε τὸν Θεὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας του· καὶ ἰδοὺ ἐστάθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ἄγγελος Κυρίου, κρατῶν μάχαιραν καὶ εἶπεν αὐτῷ. Παφνούτιε,

(1) Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸν ὅσιον Παφνούτιον, τὸν Ἱεροσολυμίτην, ὃν γράφει ὁ τετυπωμένος Συναξαριστὴς εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ παρόντος Ἀπριλίου, τοῦτον ὁ χειρόγραφος Συναξαριστὴς γράφει κατὰ τὴν παροῦσαν δεκάτην ἐννάτην αὐτοῦ, καὶ ἐπιγράφει αὐτόν, ὄχι ὅσιον ἁπλῶς, ἀλλὰ ὁσιομάρτυρα, καὶ φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος οὗτος, ὅστις γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἱερομάρτυς. Ὅθεν ἠκολουθήσαμεν τὸν χειρόγραφον Συναξαριστήν· ἴσως δὲ ὁ ὁσιομάρτυς οὗτος Παφνούτιος εἶναι ὁ παρὰ τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ ἀναφερόμενος, ὅστις ἦτο καὶ ὅσιος καὶ ἱερεύς· ἀλλ' ἐμπόδισεν ἡμᾶς ἀπὸ τὸν τοιοῦτον στοχασμὸν ἡ ἡμέρα, καθότι ἐκεῖνος μὲν ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Σεπτεμβρίου, οὗτος δὲ κατὰ τὴν παροῦσαν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Ἀπριλίου. Ταῦτα δὲ τὰ ἀμφίβολα ἀκολουθοῦσιν, ἐπειδὴ ὁ εὐλογημένος ἐκεῖνος, ὅστις ἔβαλεν ἐδῶ τὸν Κανόνα καὶ τὰ τροπάρια τοῦ ἱερομάρτυρος τούτου Παφνουτίου, δὲν ἔγραψεν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Συναξαρίου κατὰ τὸ σύνηθες, οὔτε δίστιχον ἰαμβικόν, οὔτε στίχον ἡρωϊκόν, οὔτε συναξάριον ὅλως.

ὅλοι ἐκεῖνοι ὅσοι κατακρίνουσι τοὺς ἀδελφούς των θὰ θανατωθῶσι μὲ τὴν μάχαιραν ταύτην· σὺ ὅμως, ἐπειδὴ δὲν κατέκρινες, ἀλλ' ἐταπείνωσες τὸν ἑαυτόν σου ἔμπροσθεν εἰς τὸν Θεόν, ὡς ἂν ἤθελες κάμῃ σὺ τὴν ἁμαρτίαν, διὰ τοῦτο ἐγράφη τὸ ὄνομά σου εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΠΑΦΝΟΥΤΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝ ΑΥΤΩι ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΩΝ.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ἀσεβεστάτου βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἔγεινεν ἐξουσιαστὴς τοῦ Μισηρίου κάποιος εἰδωλολάτρης, Ἀριανὸς ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος πηγαίνοντας εἰς τὸ Μισῆρι, ἐκίνησε μέγαν διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, καὶ ἀκούων ὅτι εἰς τὰ μέρη τῆς χώρας Γεντυρίας καλουμένης, εὑρίσκετο κάποιος ἀναχωρητής, Παφνούτιος ὀνομαζόμενος, ἄνθρωπος δίκαιος καὶ ἐπίσημος εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν ἐκείνην, ἐπρόσταξε δύο ἑκατοντάρχους νὰ ὑπάγουν νὰ τὸν φέρουν σιδηροδέσμιον εἰς αὐτόν· ὁ δὲ ἅγιος Παφνούτιος μὴ ἠξεύρωντας τὰ κατ' αὐτοῦ ἀποφασισθέντα, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐνυκτέρευε κατὰ τὴν συνήθειάν του· καὶ ἐκεῖ ὅπου προσηύχετο, ἐφάνη Ἄγγελος Κυρίου καὶ τοῦ λέγει· χαῖρε Παφνούτιε ἀθλητὰ τοῦ Χριστοῦ, εἶπε δὲ καὶ ὁ Παφνούτιος πρὸς αὐτόν· χαῖρε καὶ σὺ αὐθέντα μου· ἔπειτα τοῦ λέγει ὁ Ἄγγελος· ἀκολούθει μοι Παφνούτιε διὰ νὰ σκεπάσω τὸ σπῆτι ὁποῦ ἀπὸ μικρὸν παιδίον ἔκτισες (ἐφανέρωνε δὲ μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Ἄγγελος, ὅτι τὴν ἀρετὴν ὁποῦ ἠγωνίζετο νὰ κατορθώσῃ ἐκ νεότητός του, ἔφθασε πλέον ὁ καιρὸς νὰ τὴν τελειώσῃ, καὶ νὰ βάλῃ εἰς αὐτὴν ὡσὰν σκέπασμα καὶ τέλος τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ Μαρτύριον)· ὕπαγε λοιπὸν εἰς τὸ κελλίον σου, καὶ φόρεσαι τὴν ἱερατικήν σου στολήν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀναφέρεις εἰς τὸν Θεόν, τὴν ἀναίμακτον καὶ θείαν προσφοράν, ὡς ἱερεὺς τοῦ ὑψίστου Θεοῦ· καὶ ἁρμάτωσαι τὸν ἑαυτόν σου, διότι ἦλθα σήμερον νὰ σὲ καλέσω εἰς τὸν νυμφῶνα τοῦ Κυρίου σου, διὰ νὰ ἀπολαύσῃς τὰ αἰώνια ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ ἔχῃς πλέον καμμίαν φροντίδα· διατί σὲ ἐδιέβαλαν μερικοὶ ἀσεβεῖς καὶ μισόχριστοι εἰς τὸν Ἀριανὸν τὸν ἐξουσιαστήν, καὶ αὐτὸς ἐπρόσταξε διακοσίους στρατιώτας, νὰ σὲ ὑπάγουν δέσμιον εἰς τὸ κριτήριόν του, ἀλλ' ἔχε θάρρος καὶ μὴ φοβῆσαι, ὅτι ἐγὼ εἶμαι Ἄγγελος Κυρίου, καὶ καθὼς ἤμουν πρότερον μαζὺ μὲ τοὺς γονεῖς σου, εἶμαι καὶ τώρα μαζὺ μὲ τοῦ λόγου σου· καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς θέλει σὲ ἐνδυναμώσει, καὶ θέλει σὲ κάμει νὰ καταισχύνῃς τὸν Ἀριανὸν καὶ τὰ εἴδωλά του. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ μακάριος Παφνούτιος, ἐμβῆκεν εἰς τὸ κελλίον του, καὶ φορέσας τὴν ἱερατικὴν στολήν, εὐγῆκεν ἔξω εὐφραινόμενος, ὡσὰν νὰ ἐκαλεῖτο εἰς κανένα τραπέζι καὶ διασκέδασιν· καὶ καθὼς ἐκίνησεν εἰς τὸν δρόμον τοῦ Μισηρίου, τὸν ἔπίασεν ἀπὸ τὸ χέρι ὁ Ἄγγελος, καὶ ὑπῆγαινε συνομιλῶντας μὲ αὐτὸν περὶ τῶν ἐν οὐρανοῖς μυστηρίων, ἕως οὗ ὑπῆγαν εἰς τὸν Νεῖλον ποταμόν, καὶ τότε ὁ Ἄγγελος φανερόνωντάς του ἐκεῖνα, ὁποῦ ἔμελλαν νὰ τοῦ ἀκολουθήσουν, ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανόν. Τὴν ὥραν ἐκεί-

νην εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ καΐκι καὶ ὁ Ἀριανὸς ὁ ἐξουσιαστής, συντροφευμένος μὲ ὅλους τοὺς ἄρχοντας καὶ στρατιώτας του, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνου κοντὰ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ· ὁ δὲ θεῖος Παφνούτιος, πηγαίνωντας ἔμπροσθεν τοῦ Ἀριανοῦ, ἐφώναξε παῤῥησίᾳ· ἐγὼ εἶμαι ὁ ζητούμενος Παφνούτιος, καὶ μὴ βάλῃς εἰς κόπον τοὺς στρατιώτας σου νὰ μὲ ζητοῦν· διατί σὺ μὲν ἔχεις στρατεύματα ὁποῦ συνάγουν τοὺς χριστιανούς, διὰ νὰ χύνουν τὸ αἷμά των· ἡμεῖς δὲ οἱ χριστιανοὶ ἔχομεν τοὺς ἁγίους Ἀγγέλους, ὁποῦ μᾶς συνάγουν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· λοιπὸν χριστιανὸς εἶμαι καὶ ἐγώ, καὶ ὅτι θέλεις κάμε εἰς ἐμέ· τότε κυττάζωντάς τον ἄγρια ὁ ἐξουσιαστής, εἶπεν· ἐσὺ εἶσαι ὁ Παφνούτιος, ὁ ἀποστάτης, ὁποῦ καταφρονεῖς τοὺς βασιλικοὺς νόμους, καὶ ἀτιμάζεις τοὺς θεούς; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· ναὶ ἐγὼ εἶμαι· ὁ κριτὴς εἶπε· τόσον ἄθεος εἶσαι, καὶ ὑβρίζεις τοὺς μεγάλους θεούς; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· δὲν εἶμαι ἄθεος, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν, λατρεύω καὶ προσκυνῶ Θεὸν ζῶντα καὶ ἀληθινόν· σὺ δὲ ὁποῦ ἔχεις πολλοὺς θεούς, εἶσαι ἀληθινὰ ἄθεος· ταῦτα ἀκούσας ὁ κριτής, ἐθυμώθη πολλά, καὶ εἶπε· μὰ τοὺς μεγάλους θεούς, μὲ πικρὰς καὶ σκληρὰς τιμωρίας ἔχω νὰ σὲ παιδεύσω· καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ τοῦ βάλουν σίδηρα εἰς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ νὰ τὸν φυλάττουν μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους δεσμίους, ὅ καὶ ἐγένετο· καὶ ἦτον ὁ ἅγιος ἐν μέσῳ τῶν κλεπτῶν καὶ κακούργων· καὶ ὁ μὲν ἐξουσιαστὴς ὑπῆγαινεν εἰς τὴν πολιτείαν, ὁ δὲ μακάριος Παφνούτιος μὴ δυνάμενος νὰ περιπατήσῃ ἐλεύθερα διὰ τὰς ἁλυσίδας ὁποῦ εἶχεν, ἀκολουθοῦσεν εἰς αὐτὸν μὲ πολλὴν βίαν, καὶ ἐπαραθάῤῥυνε τὸν ἑαυτόν του λέγων· Παφνούτιε, συλλογίσου τὸν κλῆρον ὁποῦ σὲ ἔλαχε, καὶ ἐνθυμήσου ὅτι καὶ ὁ Κύριός σου ἐν μέσῳ λῃστῶν ἐκρέματο· ἐμβαίνοντας δὲ ὁ ἐξουσιαστὴς εἰς τὴν πολιτείαν, ἐκάθισε παρευθὺς εἰς τὸν θρόνον τοῦ κριτηρίου, καὶ ἐζήτησε τὸν Παφνούτιον· ὁ δὲ ἅγιος συρόμενος βιαίως ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τῆς ἀδικίας, ἐδόξαζε τὸν Θεόν, καὶ παρευθὺς ὁποῦ ἀνέβη εἰς τὸ κριτήριον, ἐλύθησαν ὡσὰν νερὸν τὰ σίδηρα, καὶ ἔπεσαν ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του ἔμπροσθεν τοῦ Ἀριανοῦ· ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτόν· Παφνούτιε, διατί εἶσαι τόσον τρελλός, καὶ δὲν θυσιάζεις εἰς τοὺς μεγάλους θεούς, ἀλλ' ἐπρόκρινας νὰ ἀποθάνῃς μὲ κακὸν θάνατον; ὁ δὲ Μάρτυς λέγει· ὁ τοιοῦτος θάνατος, δὲν εἶναι εἰς ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς θάνατος, ἀλλὰ ζωὴ αἰώνιος· λοιπὸν ἐγὼ εἰς κανένα ἄλλον δὲν προσφέρω θυσίαν, πάρεξ εἰς τὸν Παντοκράτορα Θεόν, τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων· τότε ὁ κριτὴς ἐπρόσταξε καὶ ἔφεραν ὅλα τὰ τιμωρητικὰ ὄργανα ἔμπροσθεν τοῦ Μάρτυρος, καὶ τοῦ λέγει. Παφνούτιε, ἐὰν δὲν μοῦ ἀκούσῃς νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς μεγάλους θεούς, ἔχεις νὰ βασανισθῇς μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ βασανιστήρια, ὁποῦ βλέπεις· ὁ δὲ Μάρτυς χαμογελῶν εἶπε πρὸς αὐτόν. Ἀριανὲ τύραννε, νομίζεις ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ τὰ βασανιστήριά σου, νὰ ἀρνηθῶ τὸν Θεόν μου; μὴ γένοιτο· τοῦτο δὲ σοῦ λέγω, ὅτι ἡ ἐδική μας ζωή, εἶναι ἀνωτέρα ἀπὸ τὰ βασανιστήριά σου, καὶ δὲν τὰ φοβούμεθα τελείως· διατί εἴμεθα δοκιμασμένοι καὶ γυμνασμένοι εἰς πολλοὺς ἀγῶνας καὶ κακοπαθείας, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ λυτρωτὴς ὁποῦ μᾶς δυναμόνει νὰ νικήσωμεν τοὺς ἀποκρύφους πολέμους τοῦ Σατανᾶ, θέλει μᾶς ἐνδυναμώσει πάλιν νὰ νικήσωμεν καὶ τὸν ἐδικόν σου οὐτιδανὸν διωγμόν· ὁ δὲ Κριτὴς εἶπε· μακρολογεῖς Παφνούτιε, καὶ τὸ κριτήριον δὲν ὑποφέρει νὰ ἀκούῃ

τὴν πολυλογίαν σου· καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐκρέμασαν τὸν Μάρτυρα, καὶ ἔξεσαν τὰς σάρκας του τόσον πολλά, ὅπου ἐχύθησαν τὰ ἔντερά του, καὶ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, καὶ ὅλον τὸ ἔδαφος ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὰ αἵματα· ὁ δὲ ἅγιος ὑψώσας τὰ ὄμματα καὶ τὸν νοῦν του εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπε· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, δὲν ἀποφεύγω τὴν εἰς ἐμὲ οἰκονομίαν σου, διατί ἕτοιμος εἶμαι νὰ ἀποθάνω διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον· ἀλλὰ παρακαλῶ τὴν ἀγαθότητά σου, μή με ἀφήσῃς νὰ ἀποθάνω ἀκόμη, ἕως ὁποῦ νὰ καταισχύνω τὸν Ἀριανὸν καὶ τοὺς θεούς του, διὰ νὰ κλίνουν γόνυ, καὶ νὰ σὲ προσκυνήσουν οἱ ἐπουράνιοι, καὶ οἱ ἐπίγειοι, καὶ οἱ καταχθόνιοι, καὶ νὰ σὲ δοξάσουν ὅλα τὰ ἔθνη· καὶ εὐθὺς ὁποῦ ἐτελείωσεν ὁ Ἅγιος τὴν προσευχὴν ταύτην, ἀπεστάλη Ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ, καὶ τὸν ἐκατέβασεν ἀπὸ τὴν κρεμάλαν κάτω εἰς τὴν γῆν, καὶ πέρνωντας μὲ τὰς χεῖρας του τὰ χυμένα ἔντερα, τὰ ἔβαλεν εἰς τὸν τόπον των· ἔπειτα σφραγίζωντάς τον τρεῖς φοραῖς μὲ τὸ σημεῖον τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, τὸν ἐκατέστησεν ὅλον ὑγιῆ καὶ ὁλόκληρον, καὶ ἦτον ὡσὰν νὰ μὴν ἐβασανίσθη παντάπασιν.

Οἱ δὲ δύο στρατιῶται, ὁποῦ τὸν ἔξεαν, βλέποντες τὸν Ἄγγελον. ὁποῦ ἀποκατέστησε τὸν ἅγιον ὑγιῆ, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ παρασταθέντες ἔμπροσθεν τοῦ κριτοῦ, ἔῤῥιψαν τὰς στρατιωτικάς των ζώνας, καὶ ἐφώναξαν παῤῥησίᾳ· ἤξευρε, Ἀριανέ, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, χριστιανοὶ εἴμεθα· ὁ δὲ κριτὴς εἶπε πρὸς αὐτούς· εἰπέτε μοι τὴν ἀλήθειαν, τρισάθλιοι· τί θαῦμα εἴδετε, καὶ ἐπιστεύσατε, καὶ ἤλθετε εἰς τοιαύτην τρέλλαν, καὶ ἐκαταφρονήσατε τὸ κριτήριον, καὶ ἠρνήθητε τοὺς δικαίους θεούς, καὶ τὸ σέβας τῶν βασιλέων; καὶ ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν μὲ μίαν φωνὴν καὶ οἱ δύο· ἡμεῖς ἐκεῖνα ὁποῦ εἴδομεν, ὦ ἐξουσιαστά, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σοῦ τὰ εἰποῦμεν, ὅτι ἔτσι γράφει εἰς τὴν ἁγίαν γραφὴν τῶν χριστιανῶν· μὴ δότε τὰ ἅγια εἰς τοὺς σκύλλους, μηδὲ βάλλετε τοὺς μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων· ὁ Ἀριανὸς εἶπε· λοιπὸν ἴσον μὲ ἐκάματε μὲ τοὺς σκύλλους καὶ μὲ τοὺς χοίρους; οἱ δὲ στρατιῶται εἶπον· χειρότερος εἶσαι, ἐπειδὴ πλέον δίκαια εἶναι ἐκεῖνα τὰ ἄλογα ζῶα ἀπὸ ἐσένα; διατί κάθε ἄλογον ζῶον, δοξάζει τὸν Θεὸν μὲ τὴν φωνὴν ὁποῦ ἔχει φυσικά· σὺ δὲ ὁποῦ εἶσαι λογικός, καὶ κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασμένος, ἀρνεῖσαι καὶ ἀτιμάζεις τὸν ποιητήν σου Θεόν· καὶ τί ἄλλο ἠμπορεῖ νὰ γένῃ ποτὲ χειρότερον ἀπὸ τοῦτο; τότε ὁ κριτὴς θυμωθεὶς πολλὰ κατ' αὐτῶν, ἐπρόσταξε παρευθὺς νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσουν, καὶ σημειόνοντας τὰ ὀνόματά των, τοὺς ἔστειλεν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν· καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸ Μαρτύριον τῶν δύω τούτων στρατιωτῶν, τοῦ Διονυσίου λέγω καὶ τοῦ Καλλιμάχου, καὶ ἀνέβησαν μὲ δόξαν μαρτυρικὴν εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ δὲ Ἀριανὸς προστάξας νὰ φυλακωθῇ ὁ Μάρτυς Παφνούτιος, ὑπῆγεν εἰς τὸ παλάτιόν του· οἱ δὲ στρατιῶται ἁρπάσαντες τὸν Μάρτυρα, τὸν ἔκλεισαν εἰς ἕνα σκοτεινὸν μέρος τῆς φυλακῆς· καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔκαμε ζήτησιν ὁ ἐξουσιαστὴς ἐκείνων ὁποῦ ἐχρεωστοῦσαν δημόσια χρήματα καὶ ἐπειδὴμερικοὶ δὲν τὰ εἶχαν πληρωμένα, ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν· ἦσαν δὲ ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐφυλακώθησαν, τεσσαράκοντα ἄνδρες, βουλευταὶ κατὰ τὴν ἀξίαν· καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην ὁποῦ ἦσαν φυλακωμένοι αὐτοί, ἔλαμψε φῶς μέγα εἰς τὴν φυλακήν, καθὼς λάμπει ὁ ἥλιος· τὸ ὁποῖον βλέποντες οἱ τεσ-

ραράκοντα ἐκεῖνοι ἄρχοντες, εἶπον εἰς τὸν δεσμοφύλακα· τί εἶναι αὐτὸ ὁποῦ ἔκαμες; διατί ἔβαλες φωτίαν μέσα εἰς τὴν φυλακήν, ὡς φαίνεται θέλων νὰ καύσῃς τὴν φυλακήν, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃς τοὺς φυλακωμένους, καὶ νὰ βάλῃς ἡμᾶς εἰς κίνδυνον· διὰ τοῦτο τὸ ἔκαμες· ὁ δὲ δεσμοφύλαξ εἶπε· καὶ ἐγώ, ἀδελφοὶ θαυμάζω πολλὰ περὶ τούτου, διατί φωτίαν μέσα εἰς τὴν φυλακὴν τελείως δὲν ἔφερα, καὶ εἶναι τώρα δύω νύκτες ὁποῦ λάμπει ὁ τόπος οὗτος, καὶ σκότος παντελῶς δὲν ἔγεινεν, ἀφ' οὗ ἦλθεν ἐδῶ μέσα ὁ χριστιανὸς Παφνούτιος, ἀλλὰ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐξαπλόνεται εἰς ἡμᾶς ὅλην τὴν νύκτα· ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἄρχοντες ἐκεῖνοι, ὑπῆγαν εὐθὺς εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὁποῦ ἦτον ὁ Παφνούτιος, καὶ ἤκουσαν ὁποῦ προσηύχετο ὑπὲρ σωτηρίας τῆς πόλεως, καὶ ἀνοίξαντες τὴν θύραν ἐμβῆκαν μέσα, καὶ εἶδον αὐτὸν ὁποῦ εἶχεν ὑψωμένας τὰς χεῖρας του εἰς τὸν οὐρανόν, αἱ ὁποῖαι ἔλαμπαν ὡσὰν λαμπάδες ἀναμμέναις, καὶ τριγύρω εἰς αὐτὸν ἦτον εὐωδία ἄῤῥητος· καὶ παρευθὺς ἔπεσαν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν, καὶ ἀπέρασαν ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην μαζύ του· καὶ ὅταν ἐξημέρωσεν, τοὺς ἠρώτησεν ὁ ἅγιος διατί εὑρίσκεσθε μέσα εἰς τὴν φυλακήν; καὶ ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν διότι χρεωστοῦμεν δημόσια χρήματα· ὁ δὲ ἅγιος τοὺς εἶπε· διατί δὲν ὑπακούετε ἐμένα, νὰ πιστεύσετε εἰς τὸν Θεόν μου, διὰ νὰ μὴν ἐνοχλῆσθε πλέον; ὅτι ἀνίσως ὁμολογήσετε τὸ ὀνομά του τὸ ἅγιον, ἔχετε νὰ ἐλευθερωθῆτε ἀπὸ ὅλα τὰ χρέη τῶν ἁμαρτημάτων σας, καὶ νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ χειρόγραφον τῶν ἁμαρτιῶν σας, καὶ νὰ γενῆται πολίται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ ὀνόματά σας νὰ γραφθοῦν εἰς τὴν βίβλον τῆς ζωῆς αἰωνίως· ταῦτα δὲ ἀκούσαντες οἱ ἄρχοντες ἐκεῖνοι, ἀπεκρίθησαν ὅλοι μὲ μίαν φωνήν· ἡμεῖς ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, ἐξ ὅλης μας ψυχῆς πιστεύομεν καὶ ὁμολογοῦμεν τὸν Θεὸν ὁποῦ πιστεύεις καὶ σύ· τοὺς λέγει ὁ ἅγιος· τὸ λοιπὸν σηκωθῆτε, ὦ τέκνα μου, νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν ἐξουσιαστήν, ὅτι τὰ ὀνόματά σας, ἐγράφησαν πλέον εἰς τοὺς οὐρανούς.

Τότε εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁ ἅγιος μαζὺ μὲ τοὺς τεσσαράκοντα ἄρχοντας, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ κριτήριον τοῦ Ἀριανοῦ καὶ εἶπε· βῆμα, βῆμα· ἤγουν, κριτήριον, ἦλθα ἐναντίον σου· ὅτι σὺ εἶσαι μαζὺ μὲ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἐγὼ εἶμαι μὲ τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν· ὁ δὲ Ἀριανὸς ἐπρόσταξε νὰ τὸν πιάσουν, καὶ εὐθὺς ὅπου ὥρμησαν οἱ στρατιῶται νὰ τὸν πιάσουν, ἔγεινεν ἄφαντος· οἱ δὲ τεσσαράκοντα ἐκεῖνοι ἄρχοντες, ἐφώναξαν παρρησίᾳ· χριστιανοὶ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ κάμε εἰς ἡμᾶς ὅ,τι θέλεις. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἐξουσιαστὴς ἠγανάκτησε καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· τί ἐπάθατε; μήπως σᾶς ἐκακοφάνη διότι σᾶς ἐφυλάκωσα διὰ τὰ δημόσια χρήματα; τοῦ λέγουν οἱ ἄρχοντες ὅλοι μὲ μίαν φωνήν· δὲν προσέχομεν εἰς τὰ λόγια σου, ἀλλὰ ἐπροτιμήσαμεν τὴν οὐράνιον ἐλπίδα, καὶ ἀφήσαντες τὰ πρόσκαιρα, ἐλπίζομεν τὰ αἰώνια· καὶ διὰ νὰ γνωρίσῃς τὴν στερεότητα τῆς γνώμης μας, σοῦ παραιτοῦμεν ὅλα μας τὰ ὑπάρχοντα, καὶ ἔχε τὴν ἐξουσίαν καὶ τῶν εἰσοδημάτων καὶ τῶν πραγμάτων μας· αἱ δὲ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα μας, ἂν θέλουν ἂς μᾶς ἀκολουθήσουν· εἰ δὲ καὶ δὲν θέλουν, ἂς μᾶς συγχωρήσουν· τοὺς λέγει ὁ ἐξουσιαστής· τί εἶναι αὐτὴ ἡ τρέλλα ὅπου ἔχετε; ὅτι καθὼς βλέπω τὴν ἀνοησίαν τοῦ ἀποστάτου Παφνουτίου ἔχετε καὶ σεῖς· οἱ δὲ Μάρτυρες τοῦ εἶπαν· κλεῖσον τὸ στόμα σου καὶ σιώπα· μὴ βλασφημεῖς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ·

ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἐξουσιαστής, ἄναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν καὶ ἔγεινεν ὡσὰν τρελλός· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ τοὺς βασανίσουν· καὶ ἀφ' οὗ τοὺς ἐβασάνισαν ὥραν πολλήν, τοὺς ἔφεραν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἀνάψαντες πυρκαϊὰν μεγάλην, τοὺς ἔρριψαν μέσα εἰς αὐτήν· καὶ ὅλοι μαζὶ οἱ τεσσαράκοντα, ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου, τὴν χεῖρα κρατοῦντες, καὶ ὁ ἄλλος τοῦ ἄλλου, ἐτελειώθησαν διὰ πυρὸς εἰς μίαν ἡμέραν, καὶ οὕτως ἀπέλαβον τὸν στέφανον τοῦ Μαρτυρίου.

Ὁ δὲ ἅγιος Παφνούτιος περιπατῶν μέσα εἰς τὴν πολιτείαν, καὶ ἰδὼν τὴν θύραν ἑνὸς πλουσίου ἀνοικτήν, ἐπῆγεν ἐκεῖ, καὶ εἶπεν εἰς τὴν θυρωρόν· δός μοι ὀλίγον νερὸν νὰ πίω· ἐκείνη μὲ τὸ νὰ τὸν ἐγνώριζε προτήτερα, τοῦ εἶπεν· ἔμβα μέσα πάτερ· καὶ παρευθὺς ἔτρεξεν εἰς τὴν κυρίαν της καὶ τῆς εἶπεν· εὔγα ἔξω, κυρία, διὰ νὰ ἰδῇς τὸν ἅγιον Παφνούτιον, ὅπου ἔκαμε πολλὰ θαύματα, ἔμπροσθεν τοῦ ἐξουσιαστοῦ Ἀριανοῦ· καὶ εὐθὺς εὐγῆκεν ἡ κυρία της εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ὁσπητίου της, καὶ καθὼς εἶδε τὸν ἅγιον, ὁποῦ ἔστεκεν ὡς Ἄγγελος Θεοῦ, τὸν ἐπροσκύνησε καὶ εἶπε· κατὰ ἀλήθειαν ὅλον μου τὸν πλοῦτον νὰ ἐξόδευα, δὲν ἦτον ἄξιος νὰ σὲ κάμῃ νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ σπῆτί μου· ἄμποτε νὰ δοξασθῶ σήμερον δόξαν θεϊκήν, ὅτι ἠθέλησας νὰ ἔλθῃς εἰς ἡμᾶς· καὶ τοιουτοτρόπως τὸν ἔφερε μέσα εἰς τὸ σπῆτί της, καὶ τὸν ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς θρόνον ἀργυρόν· ὁ δὲ μακάριος Παφνούτιος χαμογελῶν εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, εἰς τί σᾶς χρησιμεύει τὸ πολὺ χρυσίον καὶ ἀργύριον, ὅπου ἐκεῖνος ὁποῦ τὰ ἔχει, καυχᾶται εἰς ματαίας ἐλπίδας; ἄκουσόν μου τέκνον, καὶ διάλεξαι εἰς τὸν ἑαυτόν σου τὴν ἀγγελικὴν καὶ ἀθάνατον πολιτείαν, ἀντὶ νὰ ἔχῃς ταῦτα τὰ φθαρτὰ καὶ ἐπήγεια ἀγαθά. Ταῦτα ἀκούσας ἡ κόρη της ἀπὸ τὸ δωμάτιόν της, εὐγῆκεν εὐθὺς ἔξω, φοροῦσα πολύτιμον ἔνδυμα, καὶ χρυσοῦν στέφανον εἰς τὴν κεφαλήν· ὁ δὲ ἅγιος Παφνούτιος ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ ἐκάθισε κάτω εἰς τὸ ἔδαφος· ὁμοίως καὶ ἡ μήτηρ μὲ τὴν θυγατέρα της, ἐνάθισαν ἔμπροσθεν τῶν τιμίων ποδῶν τοῦ ἁγίου. Τότε ὁ ἅγιος εἶπε πρὸς αὐτάς· τέκνα. ἀφήσατε τὸν μάταιον καὶ φθαρτὸν πλοῦτον ὅπου ἔχετε, ὅτι εἶναι γεγραμμένον, ὅτι ἡ σκουρία θέλει φθείρει τὸν χρυσόν, καὶ τὰ σκωλήκια θέλουν φάγουν τὰ φορέματά σας, καὶ ἡ εὐμορφία τοῦ σώματός σας θέλει μεταβληθῇ εἰς ἀσχημίαν μέσα εἰς τὸν τάφον· μόνη δὲ ἡ δόξα τοῦ Κυρίου καὶ ἡ βασιλεία του θέλουν μένουν εἰς τοὺς αἰῶνας· καὶ πρὶν νὰ τελειώσῃ αὐτὰ τὰ λόγια ὁ θεῖος Παφνούτιος, ἐμπῆκεν εἰς τὸ σπῆτι ὁ ἄνδρας τῆς γυναικός, καὶ παρευθὺς εὐγῆκεν ἔξω ἐκείνη νὰ τοῦ δώσῃ τὴν εἴδησιν διὰ τὸν Παφνούτιον· καὶ πρὶν νὰ τοῦ τὸ εἰπῇ αὐτή, τῆς λέγει ἐκεῖνος· διατὶ δὲν ἠξιώθηκα καὶ ἐγὼ νὰ εὑρεθῶ ὁμοῦ μὲ τοὺς ὁμοίους μου βουλευτάς, ὁποῦ ἠξιώθησαν τῆς αἰωνίου ζωῆς; ἄμποτε νὰ εὕρισκα καὶ ἐγὼ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον τὸν λεγόμενον Παφνούτιον, καὶ νὰ τὸν ἔφερνα εἰς τὸ σπῆτί μου, νὰ εὐχηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν, διατί ἴσως μὲ τὰς εὐχάς του, ἠθέλαμεν καλεσθῇ καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸν Θεόν του, καὶ ἠθέλαμεν ἀξιωθοῦμεν τῆς δόξης του· καὶ λέγων ταῦτα ὁ Εὐστόργιος, (τοῦτο ἦτον τὸ ὄνομά του) τοῦ εἶπεν ἡ γυναῖκά του· ἐτελειώθη, αὐθέντα μου. ὁ πόθος σου, διατὶ μέσα εἰς τὸ σπῆτί σου εὑρίσκεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Παφνούτιος, ἐστολισμένος μὲ πᾶσαν χάριν καὶ σοφίαν τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐμβαίνων μετὰ χαρᾶς ὁ Εὐστόργιος, καὶ βλέπων τὸν ἅγιον, ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, καὶ τὸν ἐπροσκύνησεν· ὁ δὲ ἅγιος σηκόνων αὐτὸν ἐπάνω εἶπε· κατὰ ἀλήθειαν, υἱέ

μου ἀγαπητέ, ὁ Κύριος μὲ ἔστειλε σήμερον εἰς ἐσᾶς, ἐπειδὴ καὶ εἶσθε ὄντως σκεύη ἐκλεκτά· ὅθεν μὴν ἀμελήσετε, ἀλλὰ σηκωθῆτε νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν κριτήν, διὰ νὰ ὁμολογήσητε παρρησίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ λάβητε τὸ οὐράνιον στέφανον· καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἅγιος, ἐσηκώθη καὶ ἐπήγαινεν ἐμπρός, καὶ ἐκεῖνοι τοῦ ἀκολουθοῦσαν, ὁ Εὐστόργιος ἐκ δεξιῶν, καὶ ἡ γυνή του Ἑρμιόνη ἐξ ἀριστερῶν, καὶ ἡ θυγάτηρ τους Στεφανὼ ἐπήγαινεν ἐμπρός· ἡ δὲ Ἑρμιόνη, εἶπε ταῦτα· Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἰδοὺ ὅπου ἀφήσαμεν τὴν θύραν τοῦ οἴκου μας ἀνοικτὴν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον· καὶ σὺ λοιπὸν Κύριέ μου, ἄνοιξον εἰς ἡμᾶς τὰς θύρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δεῖξον ἡμῖν τὸ ἀληθινὸν φῶς, καθὼς ἔταξες εἰς ἐκείνους ὁποῦ σὲ ἀγαποῦν· πλησιάσαντες δὲ εἰς τὸ κριτήριον, ἐπρόλαβεν ὁ θεῖος Παφνούτιος, καὶ πηγαίνων ἐμπρὸς εἰς τὸν κριτήν, εἶπε· βῆμα, βῆμα, κατὰ σοῦ πάλιν ἤλθον· καὶ σὺ μὲν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐγὼ δὲ μετὰ τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὁ δὲ Ἀριανὸς ἐθυμώθη πολὺ διὰ ταῦτα τὰ λόγια, καὶ ἐγερθεὶς ὥρμησεν ὡς ἄγριος λύκος διὰ νὰ ἁρπάσῃ τὸν ἅγιον μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας· καὶ παρευθὺς Ἄγγελος Κυρίου, ἥρπασε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ δὲν ἐφάνη τί ἔγεινεν· ὁ δὲ Εὐστόργιος καὶ ἡ Ἑρμιόνη, καὶ ἡ κόρη των Στεφανώ, ἀνέβησαν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἐβόησαν παρρησίᾳ· χριστιανοί εἴμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ κάμε εἰς ἡμᾶς ὅ,τι θέλεις. Τότε ὁ κριτὴς κυττάζων ἄγρια τὸν Εὐστόργιον, τοῦ εἶπεν· Εὐστόργιε, ὡσὰν ἀπὸ μίαν βρύσιν ἐποτίσθητε μανίαν καὶ οἱ δύο, (ὁ ἄνδρας δηλαδὴ καὶ ἡ γυνὴ) καὶ ἐτρελλάθητε; ἢ δὲν ἠξεύρετε, ὅτι οἱ λῃσταὶ καὶ οἱ ἱερόσυλοι κρίνονται εἰς τὸ κριτήριόν μου; προσκύνησον τοὺς μεγάλους θεοὺς τῶν βασιλέων, καὶ πήγαινε εἰς τὸν οἶκόν σου ἔν εἰρήνῃ· ὅτι ἐὰν δὲν ὑπακούσῃς, μέλλεις νὰ ἀποθάνῃς μὲ κακὸν θάνατον· ὁ Εὐστόργιος τοῦ εἶπε· μὴ σὲ μέλλει περὶ τούτου· διατί δὲν εἶμαι τοιοῦτος νὰ δελεασθῶ ἀπὸ τὴν ἐδικήν σου κακοτεχνίαν, ἢ νὰ πλανηθῶ ἀπὸ τὰς παρακινήσεις τοῦ πατρός σου τοῦ διαβόλου, καὶ τῆς μητρός σου τῆς ἀνομίας· ὁ δὲ κριτὴς στραφεὶς εἰς τὴν κόρην τῆς λέγει· πῶς ὀνομάζεσαι; ἐκείνη τοῦ ἀπεκρίθη Στεφανώ· τῆς λέγει ἐκεῖνος· θυσίασαι, Στεφανώ, εἰς τοὺς θεούς, διὰ νὰ λάβῃς μεγάλην τιμὴν ἀπὸ ἐμέ· ἡ Στεφανὼ τοῦ ἀπεκρίθη· δὲν θέλω θυσιάσω ποτὲ εἰς τοὺς ἀκαθάρτους σου θεούς, ἀλλὰ προσφέρω τὸ σῶμά μου, θυσίαν ζῶσαν ἐνάρετον εἰς τὸν ἐπουράνιον Θεόν, καὶ Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν· τότε ὁ κριτὴς ἐθυμώθη ὑπερβολικά, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὴν κρεμάσουν ἐμπρὸς εἰς τοὺς γονεῖς της· καὶ παρευθὺς ἐκρεμάσθη ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐξέετο· ἦτον δὲ τότε κατὰ τὴν ἡλικίαν ἕως δεκαοκτὼ ἐτῶν· οἱ στρατιῶται λοιπὸν ἐξέσχιζαν ἀσπλάγχνως τὰς πλευράς της· ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς τὴν ἐπαραθάῤῥυνε λέγουσα· τέκνον μου γλυκύτατον, ὑπόμεινον ἀκόμη ὀλίγην ὥραν τὴν βάσανον, καὶ θέλεις νικήσεις, διὰ νὰ λάβῃς ἀπὸ τὸν Θεὸν τῆς νίκης τὸν στέφανον· ἠξεύρεις φιλτάτη μου θύγατερ, ὅτι σοῦ ἡτοίμασα προῖκα μεγάλην, διὰ νὰ σὲ ὑπανδρεύσω μὲ τὸν πρῶτον τῆς πόλεως· τώρα ὅμως τέκνον μου ἀγαπητόν, ἔχεις νὰ κληρονομήσῃς τὴν ἀληθινὴν καὶ παντοτινὴν κληρονομίαν· διατί ὁ νυμφίος σου εἶναι ἀθάνατος, καὶ ὁ νυμφών, εἰς τὸν ὁποῖον πηγαίνεις, ἔχει εὐωδίαν αἰώνιον, καὶ εἶναι ἀδιάφθορος, μόνον ὑπόμεινον ἕως τέλους διὰ νὰ στεφανωθῇς καὶ νὰ δοξασθῇς. Ὁμοίως καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς, τὴν ἐπαραθάῤῥυνε λέγων· ἐνδυναμοῦ καὶ

ἀνδρίζου θύγατερ, διατί σήμερον ἐγνώρισα, ὅτι ἠξιώθηκα νὰ καλεσθῶ ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τὸν ἄφθαρτον νυμφῶνά του, καὶ χαίρω καὶ ἀγάλλομαι, ὅτι προτήτερα ἀπὸ ἐμέ, σὲ στέλλω δῶρον εἰς τὸν Δεσπότην Χριστόν· καὶ οἱ μὲν τίμιοι γονεῖς τῆς ἔλεγαν ταῦτα, οἱ δὲ στρατιῶται ἐξέσχισαν τὰς πλευράς της, ἕως μέσα εἰς τὰ σπλάγχνα της· καὶ τότε ἡ μακαρία Στεφανώ, παρέδωκε τὴν ἁγίαν της ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· καὶ λαβόντες νεκρὰν οἱ γονεῖς της μὲ τὰς ἰδίας χεῖρας των, τὴν ἔβαλαν ἔμπροσθεν τοῦ ἐξουσιαστοῦ· ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν καὶ αὐτοὺς τὴν αὐτὴν ὥραν· καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου καὶ οἱ τρεῖς, καὶ ἀνέβησαν εἰς τοὺς οὐρανοὺς μὲ δόξαν μαρτυρικήν· ὁ δὲ ὄντως γενναῖος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς Παφνούτιος, τὴν νύκτα ἐπροσηύχετο εἰς τὸν Θεόν, τὴν δὲ ἡμέραν ἐγύριζεν ὅλην τὴν πολιτείαν, καὶ ἐζητοῦσεν ἐκείνους ὁποῦ ἐγνώριζεν, ὅτι μέλλουν νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ νὰ λάβουν τὸν στέφανον τοῦ Μαρτυρίου· ὅθεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν εὑρῆκε δέκα ἓξ παιδία, ὁποῦ ὑπήγαιναν εἰς τὸ σχολεῖον, τὰ ὁποῖα ἦσαν τέκνα τῶν τεσσαράκοντα βουλευτῶν, ὁποῦ ἐμαρτύρησαν πρότερον, ὡς εἴπομεν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτά· θαυμάζω τέκνα μου ἀγαπητά, πῶς στέργετε νὰ ἀποχωρισθῆτε ἀπὸ τοὺς πατέρας σας, ὁποῦ ἐδιάλεξαν τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐβασίλευσαν εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ χαίρονται τώρα μαζὺ μὲ τοὺς Ἀγγέλους· ἄμποτε καὶ ἐσεῖς, ὦ φίλτατα τέκνα μου, νὰ μοῦ ὑπακούσετε ὅλα ὁμοῦ καθὼς εἴσθε, νὰ πιστεύσετε εἰς τὸν ἐδικόν μου Θεόν, καὶ νὰ μοῦ ἀκολουθήσετε νὰ ὑπάγωμεν ἐμπρὸς εἰς τὸν ἐξουσιαστήν, νὰ ὁμολογήσετε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, καὶ βασιλέα τῶν αἰώνων· διατί ἀνίσως ὑπάγετε πρὸς τὸν Χριστὸν τὸν διδάσκαλον τῆς ἀληθείας, θέλετε μάθει τὴν μάθησιν καὶ σοφίαν τῶν ἁγίων Ἀγγέλων. Ταῦτα εἶπεν ὁ ἅγιος, καὶ παρευθὺς ὁ νοῦς τῶν παιδίων ἔστρεψεν εἰς τὰ λόγιά του, καὶ τὰ ἐδέχθησαν, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ εἶπον ὅλα ὁμοῦ· ἂς ὑπάγωμεν, πάτερ Παφνούτιε, πρὸς τὸν ἐξουσιαστήν, καὶ κανένα πρᾶγμα δὲν θέλει ἐμποδίσει τὴν προθυμίαν μας, διατί ἀπὸ τώρα πλέον ἀπεξενώθημεν ἀπὸ τὸν μάταιον τοῦτον κόσμον, ἐπειδὴ καὶ αἱ καρδίαι μας ἐγέμισαν ἀπὸ πνεῦμα ἅγιον, καὶ ὑψώθησαν εἰς τὸν οὐρανόν, ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκονται καὶ οἱ γονεῖς μας.

Τότε ὁ θεῖος Παφνούτιος ἔτρεχεν ἔμπροσθέν των, καθὼς ὁ καλὸς ποιμὴν πηγαίνει ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ποίμνιόν του, καὶ πρῶτος ἀνέβη εἰς τὸ κριτήριον λέγων, καθὼς καὶ πρότερον· βῆμα, βῆμα, κατὰ σοῦ πάλιν ἦλθον, ὦ Ἀριανέ, σὺ εἶσαι μαζὺ μὲ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἐγὼ μὲ τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν· ὁ δὲ ἐξουσιαστὴς ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας του, καὶ ἐξεγύμνωσαν τὰ ξίφη των, καὶ κρατοῦντες αὐτὰ γυμνὰ εἰς τὰς χεῖρας, περιεκύκλωσαν τὸν ἅγιον· ἀλλὰ παρευθὺς ἥρπαγη ἀπ' ἔμπροσθέν των, καὶ ἔγεινεν ἄφαντος· καὶ τὴν ὥραν ἐκείνην ἀνέβησαν εἰς τὸ κριτήριον οἱ δεκαὲξ παῖδες, φωνάζοντες καὶ ἡμεῖς χριστιανοὶ εἴμεθα· λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ ἐξουσιαστής· ποῦ εἶναι οἱ γονεῖς σας; ἐπειδὴ ἐσεῖς εἶσθε παιδία ἀκόμη, καὶ δὲν εἶσθε ἱκανὰ πρὸς ἀπολογίαν, ἀλλ' ὑπάγετε νὰ παίζετε· τοῦ ἀπεκρίθησαν οἱ τίμιοι παῖδες· ἡμεῖς εἴμεθα παιδία τῶν τεσσαράκοντα βουλευτῶν, ὁποῦ ἐμαρτύρησαν πρότερον, καὶ ἔχομεν ἡλικίαν ἀρκετήν, καὶ ἐρώτα μας ὅ,τι θέλεις, καὶ σοῦ ἀποκρινόμεθα· ὁ ἐξουσιαστὴς τοὺς εἶπε, θυσιάσατε εἰς τοὺς θεούς, διὰ νὰ μὴν ἀφανι-

σθοῦν τὰ σώματά σας βασανιζόμενα· οἱ δὲ τίμιοι παῖδες εἶπον πρὸς αὐτόν· βασάνισαί μας καθὼς θέλεις, καὶ τότε θέλεις ἰδῇς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ μας· ὁ ἐξουσιαστὴς βλέπων ἕνα τὸ πλέον μικρὸν ἀπὸ τὰ ἄλλα, τὸ ὁποῖον ἦτον ἕως δεκατριῶν ἐτῶν, τοῦ εἶπε· παιδί μου, τί ἔχεις νὰ κερδίσῃς, ἐὰν ἀποθάνῃς μὲ κακὸν θάνατον; ἄκουσόν μου, ὁποῦ σὲ συμβουλεύω, ὡσὰν πατέρας σου, διὰ νὰ σὲ ἔχω εἰς μεγάλην τιμήν, καὶ νὰ σοῦ δώσω πολλὰ χρήματα, καὶ νὰ γράψω εἰς τὸν βασιλέα νὰ σοῦ δώσῃ καὶ ἀξίωμα· μόνον θυσίασαι εἰς τοὺς μεγάλους θεούς, εἰς τὸν Ἀπόλλωνα λέγω, καὶ εἰς τὴν Ἄρτεμιν, διὰ τοὺς ὁποίους ἔγραψεν ὁ βασιλεύς, ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ ζῶντες θεοί· τὸ παιδίον τοῦ λέγει· ποῦ εἶναι τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως σας; ὁ δὲ ἐξουσιαστὴς ἐπρόσταξε καὶ τὸ ἔφεραν, καὶ πέρνοντες αὐτὸ οἱ μιαροὶ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων, τὸ ἐπροσκύνησαν, ὁμοίως καὶ ὁ ἐξουσιαστὴς τὸ ἠσπάσθη πρῶτον, ἔπειτα τὸ ἔδωκεν εἰς τὸ παιδίον· καὶ λαβὼν αὐτὸ τὸ ἐδιάβασε, καὶ εἶδεν ὅτι ἦσαν γεγραμμένοι μέσα εἰς αὐτό, ἑβδομήντα θεοί, τοὺς ὁποίους ἔγραφεν ὁ Διοκλητιανὸς νὰ προσκυνοῦν· μετὰ ταῦτα ἐπρόσταξεν ὁ ἐξουσιαστής, καὶ ἄναψαν τὸν βωμόν, καὶ λαβὼν λιβάνι, ἔβαλεν εἰς τὸν βωμόν· ἔπειτα εἶπε καὶ εἰς τὸ παιδίον· βάλε, καὶ σὺ τέκνον, λιβάνι εἰς τὸν βωμόν· τὸ δὲ παιδίον πλησιάσαν εἰς τὸν βωμόν, ἔῤῥιψε μέσα εἰς αὐτὸν τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, καὶ ἐφώναξεν· ἕνας εἶναι ὁ Θεός, ὁ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἱ δὲ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων, βλέποντες ὅτι ἐκαύθη τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, ἐτρελλάθησαν, καὶ ἀνεσποῦσαν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των, καὶ ἐπλήγωσαν τὰ σώματά των μὲ μαχαίρια· ὁμοίως καὶ ὁ ἐξουσιαστὴς ἀγανακτῶν μὲ ὑπερβολήν, ἐπρόσταξε καὶ ἔῤῥιψαν τὸ παιδίον μέσα εἰς τὸν βωμόν· ἐθαύμαζεν ὅμως διὰ τὴν τόλμην τοῦ παιδίου· ὁμοίως καὶ οἱ ἄλλοι εἰδωλολάτραι, ἔμειναν ἐκστατικοὶ εἰς τὴν φρόνησίν του· οἱ δὲ ἄλλοι παῖδες οἱ συμμαθηταί του καὶ συνηλικιῶταί του, τοῦ ἔλεγον· ἀδελφὲ μνίσθητι καὶ ἡμῶν πρὸς τὸν ὕψιστον Θεόν, τὸν ποιητὴν τοῦ παντός, καὶ παρακάλεσαί τον καὶ δι' ἡμᾶς, ὡσὰν ὁποῦ διὰ τῆς φρονήσεώς σου, ἔχεινες ἀπαρχὴ εἰς τὸν Θεόν, καὶ πρῶτος ἀπὸ τὴν συνοδίαν μας ἐδόθης εἰς αὐτὸν δῶρον ἄξιον· διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀκολουθοῦντες εἰς τὸ ἐδικόν σου παράδειγμα, μέλλομεν νὰ γένωμεν πολῖται τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ὁμοῦ μὲ τοὺς πατέρας μας· τὸ δὲ παιδίον ὁποῦ ἦτον μέσα εἰς τὴν φωτίαν, ἐκύτταξεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεόν, ἐσφράγισε τὸ πρόσωπόν του μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὁ δὲ κριτὴς σημειώσας τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων παιδίων, ἐπρόσταξε νὰ τὰ λογχίσουν, καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον νὰ τὰ θανατώσουν· καὶ ἐκβάλοντες αὐτὰ οἱ στρατιῶται ἔξω τῆς πόλεως, τὰ ἐθανάτωσαν μὲ τὰ κοντάρια, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ κριτοῦ· καὶ οὕτως ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ καὶ τῶν ἄλλων παιδίων τὸ Μαρτύριον. Ὁ δὲ Ἅγιος Παφνούτιος, ἐγύριζε ζητῶν νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ἄλλους πεπλανημένους, εἰς τὴν θεοσέβειαν· καὶ πηγαίνων εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, εἶδεν ἐκεῖ συνάθροισιν πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐπλησίασεν εἰς αὐτούς· καὶ ἐκεῖνοι κλίναντες τὰς κεφαλάς, τὸν ἐπροσκύνησαν· ὁ δὲ ἅγιος τοὺς εὐλόγησε λέγων· χαίρετε τέκνα ἐν Κυρίῳ· διατί δὲν ἤλθετε καὶ ἐσεῖς νὰ ἀγωνισθῆτε, εἰς καιρὸν ὁποῦ εἶναι ἕτοιμος ὁ ἀγών, καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἀγῶνος εἶναι ἡτοιμασμένος εἰς ἐσᾶς; ὑπα-

κούτατέ μου κἂν τώρα, καὶ πιστεύσατε εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν βασιλέα τῶν αἰώνων, καὶ ὁμολογήσατε τὸ ἅγιόν του ὄνομα ἔμπροσθεν τοῦ κριτοῦ, καὶ θέλει σᾶς χαρίσει ὁ Κύριος ζωὴν αἰώνιον. Ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἔλαβον Πνεῦμα ἅγιον, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν· καὶ παρευθὺς ἀφήσαντες τὰ πλοῖά των, (ὅτι ἦσαν ψαράδες ὀγδοήκοντα τὸν ἀριθμὸν) ὑπῆγαν εἰς τὴν πόλιν· ὁ δὲ ἅγιος δραμὼν ἐμπρὸς ὑπῆγεν εἰς τὸν κριτήν, καὶ ἐφώναξε πάλιν καθὼς καὶ πρότερον· βῆμα, βῆμα, κατὰ σοῦ πάλιν ἦλθον ὦ Ἀριανέ, σὺ μὲν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐγὼ δὲ μετὰ τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦλθον εἰς ἐσέ, διὰ νὰ σὲ νικήσω· ὁ δὲ κριτὴς ἐθυμώθη πολλά, καὶ ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας νὰ τὸν περικυκλώσουν· τότε πλέον ὁ ἄγγελος Κυρίου ἔδωκε θάρρος εἰς τὸν Μάρτυρα νὰ σταθῇ, καὶ νὰ μὴ γένῃ ἄφαντος, ὡσὰν ἄλλαις φοραῖς· καὶ λαβόντες αὐτὸν οἱ στρατιῶται τὸν ἔδεσαν· καὶ μετὰ ταῦτα ἀνέβησαν εἰς τὸ κριτήριον οἱ ὀγδοήκοντα ψαράδες, καὶ ἐφώναξαν παῤῥησίᾳ χριστιανοὶ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς· ὁ δὲ κριτὴς εἶπε πρὸς αὐτούς· ποῖος σᾶς ἐγέλασε, νὰ ἀποθάνετε κακῶς; ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος· ἤλθαμεν ἐδῶ διὰ νὰ καταισχύνωμεν καὶ ἐσὲ καὶ τὰ εἴδωλά σου· τοὺς λέγει ὁ κριτής· κακοῦργοι ἄνθρωποι, διὰ ποίαν αἰτίαν, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἐγὼ σᾶς ὁμιλῶ μὲ ἡμερότητα, ἐσεῖς μοῦ ἀποκρίνεσθαι μὲ αὐθάδειαν; καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ τοὺς δείρουν· οἱ δὲ ἑβδομήκοντα ἀπὸ αὐτοὺς ὑπῆγαν καὶ ἐκρήμνισαν τὸν θρόνον τοῦ κριτοῦ· καὶ βλέποντας αὐτοὺς οἱ στρατιῶται ἔβγαλαν τὰ ξίφη των καὶ τοὺς ἐπλήγωσαν· τότε ὁ κριτὴς ἐπρόσταξε νὰ τοὺς θανατώσουν· συλλαβόντες δὲ αὐτοὺς οἱ στρατιῶται, τοὺς ἔφεραν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ κατακόψαντες αὐτοὺς τοὺς ἐθανάτωσαν· καὶ οὕτως ἐτελειώθη ἐν Χριστῷ καὶ τὸ μαρτύριον αὐτῶν.

Μετὰ ταῦτα ὁ τύραννος Ἀριανός, κρίνων τὸν ἅγιον, τοῦ εἶπεν· ἀποστάτα καὶ κακὲ ἄνθρωπε, καὶ μάγε, τώρα ἔχω νὰ κάμω τοὺς περιεστῶτας ὅλους νὰ γνωρίσουν, ὅτι δὲν θέλει σὲ γλυτώσει ἀπὸ τὰς χεῖράς μου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁποῦ πιστεύεις καὶ ἐπικαλεῖσαι· καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ ἀνεβάσουν τὸν ἅγιον εἰς τὸν σιδηρένιον τροχόν· ἦτον δὲ ὁ τροχὸς ἐκεῖνος κατεσκευασμένος τοιουτοτρόπως· τὸ ἐπάνω μέρος ἦτο κοπτερόν, ὡσὰν στόμα μαχαιρίου, καὶ τὸ κάτω ὡσὰν πριόνι· καὶ σφιγγόμενος ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸν Σατανικὸν ἐκεῖνον τροχόν, διεμερίσθη εἰς τέσσαρα κομμάτια· καὶ βλέπων ὁ κριτὴς εἰς τέσσαρα κομμάτια κατακεκομμένον, ἐγέλασε πολλά, καὶ εἶπε μεγαλοφώνως· ποῦ εἶναι ὁ Θεός σου Παφνούτιε; διατί δὲν ἦλθε νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου; λοιπὸν ἐγνώρισες κἂν τώρα, πῶς δὲν εἶναι ἄλλος Θεός, παρὰ ὁ Ἀπόλλων, καὶ ὁ Ζεύς, καὶ ἡ Ἄρτεμις, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ; οὗτοι εἶναι οἱ ζῶντες θεοί, οἱ ὁποῖοι ἔδωκαν τὸ κράτος τῆς βασιλείας εἰς τὸν Διοκλητιανόν· τότε ἐπρόσταξεν ὁ ἀσεβέστατος ἐξουσιαστὴς νὰ ἀποτεθῇ τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου, ἐπάνω εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων, διὰ νὰ τὸ καταφάγουν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς τὸ παλάτιόν του, διατί ἦτον ὥραν μεσημερίου. Τὸ δὲ σῶμα τοῦ ἁγίου, ἦτον ἐῤῥιμμένον εἰς τὸ πτερύγιον, διὰ νὰ τὸ φάγουν τὰ πετεινά, ὅμως δὲν ὑπῆγε κανένα νὰ τὸ ἐγγίξῃ, διατί κατέβη ἄγγελος Κυρίου καὶ τὸ ἐσκέπασεν· ἔπειτα κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἔχων ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαήλ, καὶ ἐξ

ἀριστερῶν, τὸν Γαβριήλ, καὶ ἐστάθη εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου· καὶ οἱ μὲν ἄγγελοι ἐσύναξαν τὰ κατακομμένα μέλη τοῦ ἁγίου, καὶ τὰ ἔνωσαν ἕνα μὲ τὸ ἄλλο· ὁ δὲ Σωτὴρ ἐκτείνων τὴν δεξιάν του χεῖρα, εἶπεν· ἡ χεὶρ ὁποῦ ἔπλασε τὸν πρωτόπλαστον ἄνθρωπον, αὐτὴ τώρα πάλιν ἀναπλάττει καὶ ἐσέ· ἔπειτα ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸν πνεῦμα ζωῆς καὶ δυνάμεως· καί, ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἀνέζησε, καὶ ἐδόξαζεν αὐτόν· ὁ δὲ Κύριος εὐλογήσας αὐτὸν εἶπε· δοῦλέ μου ἀγαπητὲ καὶ πιστὲ Παφνούτιε, ὕπαγε νὰ ἐλέγξῃς τὸν ἀναίσχυντον Ἀριανόν, ὁποῦ ὀνειδίζει τὸ ὄνομά μου· καὶ οὕτως ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· ὁ δὲ ἅγιος ἐγύρευε τὸν Ἀριανόν, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἰς τὴν ἀγορὰν ὅπου ἔκρινεν, εἶπεν αὐτῷ· μὲ γνωρίζεις Ἀριανέ; ἐγὼ εἶμαι ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Παφνούτιος, ὁποῦ μὲ ἐκατάκοψες, καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνέζησα, καὶ ὁμιλῶ ἔμπροσθέν σου· διατί ὀνειδίζεις τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου, τοῦ ποιητοῦ πάντων τῶν ὄντων; νά, ὁποῦ ὁ Κύριός μου μὲ ἀνέστησε, διὰ νὰ ἐλέγξω τὴν ἀσέβειάν σου, καὶ νὰ κάμω νὰ γνωρίσουν ὅλοι, ὅτι εἶσαι ἀδύνατος, καὶ λατρεύεις εἴδωλα κωφὰ καὶ τυφλά, κατεσκευασμένα ἀπὸ ὕλην ἀναίσθητον.

Τότε ὁ Πραιπόσιτος Εὐσέβιος βλέπων τὸν ἅγιον Παφνούτιον ἀναστάντα ἐκ τῶν νεκρῶν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς στρατιώτας, ὁποῦ εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, οἱ ὁποῖοι ἦσαν τετρακόσιοι· ὑπακούσατέ μου, ἀδελφοί, καὶ πιστεύσατε εἰς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ ὁποῖος ἀνέστησε τὸν δοῦλόν του Παφνούτιον, καὶ τὸν ἔστειλε νὰ ἐλέγξῃ τὸν Ἀριανὸν διὰ τὴν πλάνην του, καὶ διὰ τὴν ματαίαν ἐλπίδα ὁποῦ ἔχει εἰς τὰ εἴδωλα, διὰ νὰ πιστεύσουν καὶ ἄλλοι, ὅτι δὲν εἶναι ἄλλος Θεός, πάρεξ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· καὶ καθὼς ἐγὼ ἔκαμα ἀρχήν, καὶ σᾶς ἄνοιξα δρόμον εἰς τὴν πίστιν, ἔτζι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν θέλει σᾶς ἀνοίξει δρόμον εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ παρευθὺς ὅλοι μὲ μίαν φωνὴν ὡμολόγησαν τὸν Χριστόν, Θεὸν ἀληθινόν· ὅθεν λαβὼν αὐτοὺς ὁ μακάριος Εὐσέβιος, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐξουσιαστὴν φωνάζων· Χριστιανὸς εἶμαι· ὁμοίως καὶ οἱ στρατιῶταί του ἔλεγον μετὰ παρρησίας· Χριστιανοὶ εἴμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ κάμε ὅ,τι θέλεις εἰς ἡμᾶς· ὁ δὲ ἐξουσιαστὴς ταῦτα ἀκούσας ἔμεινεν ἐκστατικός, καὶ λέγει πρὸς τὸν Εὐσέβιον· δὲν ἐχω ἐξουσίαν διὰ νὰ σὲ κρίνω, ἀλλὰ πήγενε εἰς τὸν Δοῦκα, διὰ νὰ σὲ κρίνῃ ἐκεῖνος. Ὁ Εὐσέβιος· σοῦ ἐδόθη ἐξουσία Ἀριανὲ νὰ μὲ κρίνῃς ἐὰν θέλω (ἀπεκρίθη ὁ Ἀριανὸς) νὰ ἀκούσω τελείως χριστιανόν. Ὁ Εὐσέβιος τοῦ λέγει ὁμολόγησον, ὅτι δὲν εἶναι ἄλλος Θεός, παρὰ ἕνας μόνος, ἐκεῖνος ὁποῦ κατοικεῖ εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ ἀρνήσου τὰ εἴδωλα, διὰ νὰ ζήσῃς καὶ σὺ μαζύ μας εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὁ δὲ Ἀριανὸς εἶπε· μὴ γένοιτο νὰ ἀρνηθῶ ποτὲ τοὺς θεούς, διότι ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις εἶναι ζῶντες θεοί· τότε ὁ μακάριος εὐσέβιος, γεμίσας τὰς δύο του χεῖρας σκόνιν λεπτὴν, τὴν ἔρριψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀριανοῦ λέγων· αὕτη ἡ σκόνις εἶναι ἡ δύναμίς σου, καὶ ἡ δύναμις τῶν θεῶν σου, μόνον τελείωσον τὰ ἔργα τοῦ πατρός σου τοῦ Σατανᾶ· ὁ δὲ ἐξουσιαστὴς ἐθυμώθη κατὰ πολλὰ καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὸν δείρουν, λέγων πρὸς αὐτόν. Εὐσέβιε δὲν σὲ θανατόνω τώρα, ἀλλὰ θέλω σὲ βασανίσω κατ' ὀλίγον ὀλίγον, καὶ θὰ σὲ βίλω εἰς τὴν φυλακήν, ἕως ὅτου ἀκούσῃ ὁ βασιλεὺς ὅτι ἀτίμασες τὸ κριτήριόν μου. Ὁ Εὐσέβιος εἶπε· μὰ τὴν δύναμιν

τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὲν παρέρχεται ἡ σήμερον ἡμέρα, ἐὰν δὲν μεταλάβω μυστικῶς τῆς τραπέζης τοῦ Κυρίου μου, (ἐννοῶν μὲ ταῦτα τὰ λόγια ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ)· καὶ σὺ δὲν δύνασαι νὰ κάμῃς ἐκεῖνο ὁποῦ θέλεις, ἐὰν δὲν δώσῃς τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου μου· τότε ὁ ἐξουσιαστὴς ἀναβὰς εἰς τὸ ἁμάξι του, ὑπήγαινε τὸν δρόμον του· ἐπιστρέφων δὲ μετὰ ταῦτα, καὶ θέλων νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸ ἁμάξι, ἐκρατήθη ἀοράτως καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ καταβῇ· πλὴν δὲν ἐμετανόησε τελείως ὁ παράνομος, ἀλλ' ἐπρόσταξε νὰ τοῦ φέρουν ἐπάνω εἰς τὸ ἁμάξι τὸ μεσημβρινὸν φαγητόν· ὅθεν ὁ μάγειρος γεμίσας ἕνα δίσκον ἀπὸ διάφορα φαγητά, τὰ ἔφερεν εἰς αὐτόν καὶ εὐθὺς ὁποῦ ἅπλωσεν ἐκεῖνος τὸ χέρι του εἰς τὸν δίσκον, ἐξηράνθη, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ σαλεύσῃ· τότε τοῦ λέγει ὁ συγκάθεδρός του· αὐθέντα, ἂς μὴν μείνωμεν εἰς τὴν πολιτείαν ταύτην, διότι νὰ ὁποῦ κινδυνεύει νὰ ἀφανισθῇ καὶ ἡ πολιτεία, διὰ τὰς μαγείας τοῦ Παφνουτίου· ἀγανακτῶν λοιπὸν ὁ ἐξουσιαστὴς διὰ τὸ κακὸν ὁποῦ τοῦ ἠκολούθησεν, ἐπρόσταξε νὰ καύσουν ζωντανοὺς τὸν Πραιπόσιτον καὶ τοὺς στρατιώτας του· οἱ δὲ ὑπηρέται τῆς ἀδικίας ἀνάψαντες τέσσαρα καμίνια, κατέκαυσαν μέσα εἰς αὐτὰ τοὺς ἁγίους Μάρτυρας, καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν ἐν Κυρίῳ, καὶ ἀπέλαβον τοῦ Μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ Ἀριανὸς εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν πολιτείαν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀκολουθῇ ὁ Μάρτυς Παφνούτιος· καὶ πηγαίνων εἰς τὸν ποταμὸν Νεῖλον, καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ καΐκι του, ἐπρόσταξε καὶ ἔδεσαν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ Μάρτυρος μίαν μυλόπετραν, καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸν ποταμόν. Περιερχόμενος δὲ ὁ ἐξουσιαστὴς τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸν ποταμὸν μὲ τὸ καΐκι του, καὶ πηγαίνων εἰς ἕνα μέρος, ἐφάνη ἐμπρὸς εἰς τὸ καΐκι του, ὁ ἅγιος Παφνούτιος, μὲ τὴν μυλόπετραν εἰς τὸν λαιμόν, καὶ λέγει· Ἀριανέ, Ἀριανέ, σὺ μὲν χρειάζεσαι καΐκι καὶ ἄνεμον διὰ νὰ πλέῃς, ἐγὼ ὅμως οὔτε καΐκι, οὔτε ἄνεμον χρειάζομαι, διότι εἶναι κυβερνήτης μου ὁ Κύριός μου Ἰησοῦς Χριστός· καὶ σὺ μὲν ἀποστέλλεις ἀνθρώπους διὰ νὰ σοῦ ἑτοιμάσουν κατοικίας, ἀλλ' ἐγὼ ἑτοιμάζω εἰς τὸν Κύριόν μου ψυχὰς λογικὰς, διὰ νὰ κατοικήσουν εἰς τὰ οὐράνιά του παλάτια. Τότε ὁ συγκάθεδρος τοῦ Ἀριανοῦ λέγει· ἂς μὴν ἀφήσωμεν τὸν ἄνθρωπον τοῦτον νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ, ὅτι ἔχει νὰ ἀφανίσῃ ὅλον τὸν τόπον μὲ τὰς μαγείας του· ὁμοίως καὶ ὁ Ἀριανὸς ἀποροῦσε καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ. Ὅθεν εὐγαίνων ἀπὸ τὸ καΐκι, ἐπρόσταξε νὰ γραφθοῦν τὰ ὑπομνήματα τοῦ Μάρτυρος, τί ἔκαμε δηλαδή, καὶ τὶ ἔπαθεν· ἔπειτα τὰ παρέδωκε τὰ γεγραμμένα ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Παφνούτιον, εἰς τέσσαρας στρατιώτας διὰ νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὸν βασιλέα Διοκλητιανόν· οἱ ὁποῖοι πηγαίνοντες εἰς τὸν βασιλέα, τοῦ ἔδωκαν τὰ γράμματα τοῦ Ἀριανοῦ· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀναγνώσας τὰ ὑπομνήματα τοῦ ἁγίου, ἐθαύμασε· καὶ παρευθὺς ἀπεφάσισε νὰ σταυρωθῇ ὁ θεῖος Παφνούτιος· καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν οἱ στρατιῶται ἔξω τῆς πόλεως, τὸν ἐσταύρωσαν εἰς μίαν ξηρὰν Φοινικίαν· καὶ σταυρούμενος ὁ μακάριος, ηὐλόγει καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν· ἡ δὲ ξηρὰ ἐκείνη Φοινικία, ἀνεβλάστησεν εὐθύς, διὰ προσταγῆς Θεοῦ καὶ εὔγαλε δώδεκα κλάδους γεμάτους ἀπὸ καρπούς· τὸ ὁποῖον βλέποντες οἱ στρατιῶται ὁποῦ τὸν ἐσταύρωσαν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ἦτο δὲ ὅταν ἐσταυρώθη ὁ ἅγιος, δευτέρα ὥρα τῆς ἡμέρας, καὶ ἔμεινεν εἰς τὰ βάσανα, ἕως ὥρας ἐννάτης, καὶ τότε παρέδωκε τὴν

ἁγίαν του ψυχὴν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἔλαδε παρ' αὐτοῦ τὸν ἀμαράντινον στέφανον· οἱ δὲ στρατιῶται ἐκατέδασαν τὸ ἅγιόν του λείψανον, καὶ τὸ ἐνταφίασαν ἐντίμως, κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Σεπτεμδρίου μηνός· ἔπειτα ὑπῆγαν εἰς τὸν Διοκλητιανόν, καὶ ὡμολόγησαν ἔμπροσθέν του τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἐξευτέλισαν τὰ εἴδωλα ἐκείνου· διὰ τοῦτο θυμωθεὶς ὁ τύραννος κατ' αὐτῶν, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλισθοῦν παρευθύς· καὶ οὕτως ἐτελείωσαν καὶ αὐτοὶ τὸ Μαρτύριον, καὶ ἀπέλαδον τὸν ἄφθαρτον στέφανον· ὅσοι δὲ μὲ τὸ μέσον τοῦ ἁγίου Παφνουτίου ἐμαρτύρησαν, εἶναι πεντακόσιοι σαράντα ἑξ· οἱ ὁποῖοι ἐκληρονόμησαν τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας.

»Κοινωνὸς ὤφθης, Θεόδωρε, τοῦ πάθους,
»Τῷ καὶ ποθητῷ, καὶ παθῶν ὑπερτέρῳ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀντωνίνου, καὶ τοῦ ἡγεμόνος τῆς ἐν Πέργῃ Παμφυλίας, Θεοδώρου καλουμένου, ἐν ἔτει ρμ' (140), ἔγεινε σύναξις νέων εὐμόρφων καὶ ὡραίων Τιρώνων (1), (ἤτοι στρατιωτῶν νεωστὶ συλλελεγμένων). Τότε λοιπὸν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἱκανούς, καὶ ὁ μακάριος οὗτος Θεόδωρος ἐφέρθη εἰς τὸν ρηθέντα ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἐβούλλωσαν τοὺς ἄλλους νέους ὅσους ἐσύναξαν, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἔσχισε τὴν βοῦλλαν, τὴν ὁποίαν τῷ ἔβαλον, οὕτως εἰπών· ἐγὼ εἶμαι ἐσφραγισμένος ἐκ κοιλίας μητρός μου (ἤτοι ἀφ' οὗ ἐγεννήθην ἐκ τῆς μητρός μου) ἀπὸ τὸν βασιλέα μου Χριστόν, καὶ εἰς ἄλλον βασιλέα στρατιώτης δὲν γίνομαι. Ὁ ἡγεμὼν τὸν ἠρώτησε, καὶ εἰς ποῖον βασιλέα ἔγεινες στρατιώτης; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη εἰς τὸν βασιλέα ὅστις ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ὁ ἡγεμὼν εἶπεν, οὐδὲ εἰς τοὺς θεούς ἡμῶν; καὶ ὁ ἅγιος πρὸς αὐτόν, ἐγὼ εἰς δαίμονας ἀκαθάρτους δὲν ἐθυσίασα πώποτε.

Τότε ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ δείρωσιν αὐτόν, ἀφοῦ δὲ τὸν ἔδειραν δυνατά, παρεστάθη εἰς ἐρώτησιν, καὶ λέγει ὁ ἡγεμὼν πρὸς αὐτόν, κἂν τώρα ἐσωφρονίσθης Θεόδωρε, διὰ νὰ ἀποκρίνεσαι φρονίμως; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, εἴθε καὶ σύ, ἡγεμών, νὰ ἐγνώριζες ἐκεῖνον ὅστις σὲ ἔπλασε καὶ νὰ ἐπροσκυνεις αὐτόν. Τότε ἐξαπλόνουσι τὸν ἅγιον ἐπάνω εἰς ἐσχάραν, ἡ ὁποία ἐκάη ὑπερβολικά, ἐπ' αὐτῆς δὲ ἔρραινον πίσσαν, θεῖον καὶ κηρίον· καὶ οἱ μὲν στρατιῶται ταῦτα ἔκαμνον, ὁ δὲ Θεὸς ἐνήργησε μέγα καὶ ἐξαίσιον θαῦμα, διότι ἔγεινε κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν μεγάλη βοή,

(1) Λέξις λατινικὴ tiro σημαίνουσα τὸν νεοσύλλεκτον στρατιώτην. Σ. Ε.

καὶ μετὰ τὴν βοὴν ἐσχίσθη εἰς δύο μέρη ἡ γῆ ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο ἡ ἐσχάρα, καὶ μετὰ τὸ σχίσιμον, ὢ τοῦ θαύματος! ἐξῆλθε νερὸν τὸ ὁποῖον καὶ τὴν φωτιὰν ἔσβυσε καὶ τὴν ἐσχάραν. Ὁ δὲ ἅγιος ἐσηκώθη ἐπάνω ὅλως ὑγιής, καὶ λέγει τῷ ἡγεμόνι· τοῦτο τὸ θαῦμα ὅπερ εἶδες, ἀνθύπατε, δὲν εἶναι ἔργον τῆς δυνάμεώς μου, ἀλλὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου, τὸν ὁποῖον ἐγὼ λατρεύω. Ἂν λοιπὸν θέλῃς καὶ σὺ νὰ γνωρίσῃς τὴν δύναμιν τῶν θεῶν σου, ἄναψον ἄλλην πυρκαϊὰν καὶ ἂς ἁπλωθῇ εἰς στρατιώτης ἰδικός σου ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν διὰ τὸ ὄνομα τῶν θεῶν σου, καὶ τότε θὰ γνωρίσῃς τὴν ἀνίκητον δύναμιν τοῦ Θεοῦ μου. Τοῦτο εἶπε, καὶ παρευθὺς οἱ στρατιῶται κόψαντες τὸν λόγον, εἶπον εἰς τὸν ἡγεμόνα, μὴ οὕτω κάμῃς αὐθέντα, ἀλλὰ μᾶλλον βάλε εἰς τὴν ἐσχάραν ἕνα ἱερέα τῶν θεῶν, διότι ἴσως εἰσακούσωσιν αὐτὸν οἱ θεοί ὡς ἱερέα των καὶ δὲν τὸν ἀφήσωσι νὰ βλαβῇ. Ὁ δὲ ἄρχων ἀκούσας τοῦτο, ἂς φερθῇ, εἶπεν, ἐδῶ ἱερεύς, καὶ εὐθὺς ἐστάθη ἔμπροσθέν του εἷς ἱερεὺς πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ ἡγεμών· εἰπὲ εἰς ἡμᾶς, Διόσκουρε, ποίαν μαγείαν μεταχειρίζονται οἱ χριστιανοὶ κατὰ τοῦ πυρὸς τὴν ὁποίαν καὶ ὁ Θεόδωρος οὗτος μεταχειρισθεὶς ἔμεινεν ἀβλαβής; ὁ Διόσκουρος ἔφη, οἱ χριστιανοὶ δὲν εἶναι μάγοι, μὴ γένοιτο! ἀλλ' εἰς ὁποῖον τόπον ἐκφωνηθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, πᾶσα μὲν μαγεία ἀπὸ ἐκεῖ διώκεται καὶ διαλύεται, οἱ δὲ δαίμονες φοβοῦνται καὶ φεύγουσιν. Ὁ ἡγεμὼν εἶπε, λοιπὸν δυνατώτερος εἶναι ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν Δία; ὁ Διόσκουρος ἀπεκρίθη, ὁ Ζεὺς εἶναι εἴδωλον κωφὸν καὶ ἀναίσθητον. Παρακαλῶ σε λοιπὸν μὴ μὲ ἀναγκάσῃς νὰ ἁπλωθῶ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἀλλ' ἐὰν θέλῃς νὰ γνωρίσῃς τὴν δύναμιν τοῦ Διός, αὐτὸς μᾶλλον ἂς βληθῇ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. Ὁ ἡγεμὼν εἶπε, καὶ ποῖος τολμᾷ νὰ κάμῃ τοιοῦτον πρᾶγμα; ὁ Διόσκουρος ἀπεκρίθη, ἐγὼ μὲ τὴν προσταγήν σου κάμνω τοῦτο· καὶ ἐὰν μὲ παιδεύσῃ, πιστεύω εἰς αὐτόν ὅτι ἔχει δύναμιν. Ὁ ἡγεμὼν λέγει, ἕως τώρα δὲν ἦσο ἱερεύς; καὶ διατί τοιαῦτα λαλεῖς; ὁ Διόσκουρος ἀπεκρίθη, δι' ἔλλειψιν γνώσεως ἤμην ἱερεύς· βλέπων δὲ τὸν μακάριον Θεόδωρον ὅτι δὲν ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸ πῦρ, ἀλλ' ἔμεινεν ἀβλαβής, ἐστερεώθην καὶ τώρα θέλω νὰ γίνω συστρατιώτης αὐτοῦ. Τότε ὁ ἡγεμὼν λέγει, ἐπειδὴ οὕτω λέγεις, ἀνάβα ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. Τότε ὁ Διόσκουρος προσέπεσεν εἰς τὸν ἅγιον Θεόδωρον καὶ εἶπεν, εὔξου ὑπὲρ ἐμοῦ δοῦλε τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ δὲ προσηυχήθη ὁ ἅγιος ὑπὲρ αὐτοῦ ἠπλώθη ὁ Διόσκουρος εἰς τὴν ἐσχάραν καὶ φωνάξας μεγάλως εὐχαριστῶ σοι, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς τοῦ Θεοδώρου, δέξαι τὸ πνεῦμά μου ἐν εἰρήνῃ, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖ-

ρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Εὐθὺς λοιπὸν πιασθεὶς ὁ Θεόδωρος, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐδέθη ἀπο τοὺς πόδας εἰς μίαν ἅμαξαν καὶ οἱ μὲν ἵπποι ἀτάκτως καὶ ἀγρίως σύροντες τὴν ἅμαξαν ἔπεσον κάτω εἰς κρημνὸν καὶ συνετρίφθησαν. Ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος λυθεὶς ἀπὸ τὰ δεσμὰ μὲ ἀόρατον καὶ θεϊκὴν δύναμιν ἔμεινεν ἀβλαβής, ὅθεν ἐξέπληξεν ἅπαντας· ἀπὸ τούτους δὲ δύο στρατιῶται, Σωκράτης καὶ Διονύσιος ὀνομαζόμενοι, οἱ ὁποῖοι ἔδεσαν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν ἅμαξαν, ἐβεβαίωνον ὅτι εἶδον θαῦμα ἐξαίσιον καὶ παράδοξον. Διότι ὅτε τὰ ἄγρια ἄλογα ἐδιώκοντο ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς θέαμα φοβερὸν τὸ ὁποῖον κατέπληττε πάντα νοῦν καὶ διάνοιαν· κατέβη δηλαδὴ ὡς μία ἅμαξα οὐρανία καὶ πύρινος ἡ ὁποία ἔλυσε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἐπιγείου ἁμάξης. Ὕστερον δὲ σηκωθεῖσα ἐκείνη ὑψηλὰ ἔφερε τὸν ἅγιον ἀβλαβῆ εἰς τὸ Πραιτόριον, ἤγουν εἰς τὸ παλάτιον· εἴδομεν δὲ τὰ ἄλογα ἄτινα ἐδιώκοντο καὶ ἐσπρώχνοντο ἴσα εἰς τὸν κρημνὸν διὰ νὰ κατακρημνισθῶσιν. Ὅθεν ἀφοῦ ταῦτα εἶδον καὶ ἐμαρτύρησαν οἱ στρατιῶται μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησαν. «Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν», καὶ εὐθὺς ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν.

Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔβαλεν αὐτοὺς ὁμοῦ καὶ τὸν ἅγιον Θεόδωρον εἰς τὴν φυλακήν, καὶ προστάζει νὰ ἀναφθῇ μία κάμινος τρεῖς ἡμέρας. Τούτου γενομένου ἐμβῆκεν ὁ ἅγιος ὁμοῦ μὲ τοὺς στρατιώτας ἐντὸς αὐτῆς· ἐπειδὴ δὲ κατέβη δρόσος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν κάμινον, διὰ τοῦτο τόσον ἀνενόχλητοι ἔμειναν οἱ ἅγιοι ὑπὸ τοῦ πυρὸς ὥστε ἤρχισαν νὰ ὁμιλῶσιν ὡς ἂν ἦσαν εἰς νυμφικὸν θάλαμον· ἡ δὲ ὁμιλία των ἦτο περὶ τῆς Φιλίππης τῆς μητρὸς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἡ ὁποία πρὸ τριῶν χρόνων ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐφέρθη εἰς ξένον τόπον ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς χριστιανούς. Ἐδιηγεῖτο λοιπὸν ὁ ἅγιος Θεόδωρος εἰς τοὺς συμμάρτυράς του πῶς ἠχμαλωτίσθη ἡ μήτηρ του καὶ πῶς ἠγάπα νὰ τὴν ἴδῃ εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν· καί, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ τῶν θαυμασίων Θεὸς ἀνεβόησε, δεῖξόν μοι τὴν μητέρα μου μὲ τοὺς τρόπους τοὺς ὁποίους σὺ ἠξεύρεις, διότι οὐδὲν εἶναι εἰς σὲ ἀδύνατον, ἵνα γνωρίσωσιν ὅλοι τὰ μεγαλεῖά σου αὕτη μὲν ἦτο ἡ ὁμιλία ἣν ἐποίουν ἐν τῇ καμίνῳ οἱ ἅγιοι. Ἐπειδὴ δὲ ἡ φλὸξ τῆς καμίνου ἐμαράνθη τελείως ἀπεκοιμήθησαν, Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐπιστὰς εἰς τὸν ἅγιον λέγει αὐτῷ, μὴ λυπῆσαι Θεόδωρε, ἰδοὺ ἦλθεν ἡ μήτηρ σου. Ὁ δὲ ἅγιος ἐξυπνήσας, ἐδιηγεῖτο εἰς τοὺς συναθλητάς του τὸ ὄνειρόν του· καὶ ἀκόμη δὲν εἶχε τελειώσει ἡ διήγησις τοῦ δράματος, καὶ ἰδοὺ ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Φιλίππα ἐστάθη εἰς τὸ μέ-

σον τῆς καμίνου, καὶ βλέπουσα τὸν ποθητόν της υἱόν, ἠγαλλιάσατο καὶ κατεφίλησεν αὐτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μάρτυρας. Μαθὼν δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν μητέρα του μὲ ποῖον τρόπον καὶ πόθεν ἦλθεν, ἐσήκωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρατὸν καὶ ἀνέπεμπεν εἰς τὸν Θεὸν τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν.

Τὴν δ' ἐπαύριον σηκωθεὶς ὁ ἡγεμών, εἰς ἐμὲ φαίνεται εἶπεν, ὅτι μηδὲ κόκκαλον δὲν ἔμεινεν ἀπὸ τὸν Θεόδωρον καὶ τοὺς συντρόφους του οἵτινες ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον· καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον τοῦ ἡγεμόνος, ἰδοὺ ἦλθεν εἷς στρατιώτης ἀπὸ τὴν κάμινον καὶ λέγει ταῦτα εἰς τὸν ἡγεμόνα. Ἐπειδὴ ὁ Θεόδωρος ἐπεκαλέσθη τὸν Ἰησοῦν, ἐμαράνθη μὲν ἡ φλὸξ τῆς καμίνου, ἡ δὲ μήτηρ του ἐλθοῦσα αἰφνιδίως ἀπὸ ξένον τόπον, ἐμβῆκεν εἰς τὴν κάμινον, ὅθεν καθήμενοι συνομιλοῦσι περὶ τοῦ Θεοῦ αὐτῶν μὲ τόσην ἀνενοχλησίαν, ὡς ἂν ἦσαν ἐντὸς νυμφικοῦ τινος θαλάμου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν ἔγεινεν ἐκστατικός, καὶ ἐλθὼν ὁ ἴδιος εἰς τὴν κάμινον ἐκάλεσε τὴν μητέρα τοῦ ἁγίου καὶ λέγει πρὸς αὐτήν, σὺ εἶσαι ἡ μήτηρ τοῦ Θεοδώρου; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, ἐγὼ εἶμαι. Ὁ ἡγεμὼν λέγει, κάμε τὸν υἱόν σου νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς θεούς, διὰ νὰ μὴ ἀφανισθῇ κακηγκάκως καὶ σὺ μείνῃς ἄτεκνος· ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, ὁ υἱός μου ὅταν σταυρωθῇ ὑπὸ σοῦ, τότε θέλει θυσιάσει εἰς τὸν Θεόν του θυσίαν αἰνέσεως. Ὁ ἡγεμὼν εἶπεν, ἐπειδὴ σὺ εὕρες τὸν τρόπον τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ σου, οὗτος ὁ τρόπος ἂς γίνῃ καὶ διὰ τοῦ ἔργου. Εὐθὺς λοιπὸν ἐπρόσταξεν, ὁ μὲν ἅγιος Θεόδωρος νὰ σταυρωθῇ, οἱ δὲ ἄλλοι μάρτυρες νὰ λογχευθῶσι μέσα εἰς τὴν κάμινον, ἡ δὲ ἁγία Φιλίππα, ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου, νὰ ἀποκεφαλισθῇ. Καὶ οὕτως ἡ μὲν ἁγία Φιλίππα ἀπεκεφαλίσθη, οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ἐλογχεύθησαν καὶ ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος καρφωθεὶς εἰς τὸν σταυρόν, ἦτο κρεμασμένος εἰς αὐτὸν τρεῖς ἡμέρας ζωντανὸς καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τὰ δὲ λόγια ὅσα εἶπεν ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόδωρος ὅτε εἶδε τὸν σταυρὸν καρφωμένον εἰς τὴν γῆν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔμελλε νὰ σταυρωθῇ, εἶσι ταῦτα, «Χαίροις »Σταυρὲ καύχημα τῶν χριστιανῶν. Χαίροις λυτρωτὰ ἁμαρτιῶν, στε»ρέωμα δικαίων, κλίμαξ οὐράνιε· προφητῶν κήρυγμα, φωστὴρ ἐσκο»τισμένων, κήρυξ ἀληθινὲ τῶν τοῦ Χριστοῦ παθῶν, τῶν πιστῶν ἡ ἀ»νάστασις, τῶν νεκρῶν ἡ ἄφθορος πηγή. Διὰ σοῦ οἱ προσερχόμενοι »ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσουσι. Πρόσδεξαί με ἐν ἱλαρότητι, ὅπως τὸν »ἐν σοὶ κρεμασθέντα σαρκὶ Θεὸν ἄφθαρτον δοξάσω εἰς τοὺς αἰῶνας. »Ἀμήν». Τότε τινὲς χριστιανοὶ τυλίξαντες τὰ λείψανα τῶν μαρτύρων μὲ μῦρα καὶ σινδόνια ἐνεταφίασαν αὐτὰ εἰς ἐπίσημον τόπον (1).

(1) Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτῶν εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων

Ἡ ἁγία μάρτυς ***ΦΙΛΙΠΠΑ****, ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ξίφει τελειοῦται.*

»Φιλῶ Φιλίππαν, ὡς ἀθλητοῦ μητέρα,
»Φιλῶ Φιλίππαν, ὡς ἀθλοῦσαν ἐκ ξίφους.

Οἱ πιστεύσαντες ἅγιοι δύω στρατιῶται ***ΣΩΚΡΑΤΗΣ*** *καὶ* ***ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ****, λόγχῃ τελειοῦνται.*

»Ἔνυξε λόγχη νεκρὸν ὑψίστου πάλαι,
»Νυττει δὲ καὶ νῦν μάρτυρας ζῶντας δύω.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΓΕΩΡΓΙΟΥ*** *Ἐπισκόπου Πισσιδείας τοῦ ὁμολογητοῦ.*

»Ὁ Γεώργιος, ὡς γεώργιον μέγα,
»Ἔχων ἀπῆλθεν εἶδος ἀρετῆς ἅπαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν εἰκονομάχων, ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεὸν παιδιόθεν· διὰ δὲ τὴν ὑπερβολικὴν ἀρετήν του ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Πισσιδείας. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ συνεργείας τοῦ διαβόλου ἐκινήθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ ἡ αἵρεσις τῶν εἰκονομάχων, καὶ ἐπέμποντο πανταχοῦ γράμματα, διὰ νὰ συναχθῶσι ταχέως ἐν Κωνσταντινουπόλει ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς, ὑπῆγεν εἰς αὐτὴν καὶ ὁ ἅγιος οὗτος· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐπείσθη νὰ συμφωνήσῃ μὲ τοὺς αἱρετικούς, καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, τούτου χάριν κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν καὶ κακοπάθειαν· εἰς τὴν ὁποίαν διανύσας τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἵνα παρ' ἐκείνου λάβῃ τῆς ὁμολογίας τὸν στέφανον.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ***ΤΡΥΦΩΝΟΣ*** *ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.*

»Θεὸν ποθήσας ὁ τρυφὴν μισῶν Τρύφων,
»Θεοῦ παρέστη τῷ κατοικητηρίῳ.

Ὁ ἅγιος οὗτος Τρύφων ἦτο ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ρωμανοῦ τοῦ νέου τοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἐν ἔτει 959. Μοναχὸς δὲ ὢν πρότερον, ἔγεινε Πατριάρχης μὲ συμφωνίαν τοιαύτην, ὕστερον δηλαδὴ ἀπὸ διωρισμένον καιρὸν νὰ παραιτήσῃ διὰ νὰ γί-

---

καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας». Εὑρίσκεται δὲ καὶ ἕτερος βίος αὐτῶν εἰς ἁπλῆν φράσιν εἰς τοὺς ἡμετέρους «Ἀδάμαντας τοῦ Παραδείσου σελ. 47, οὗ ἡ ἀρχή, «Ἡγεμονεύοντος εἰς τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας». Ἡ δὲ σεβάσμιος κάρα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου εὑρίσκεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ, πολλὴν πνέουσαν τὴν εὐωδίαν καὶ μένουσα ἄχρι τοῦδε ἀδιάφθορος. Σ. Ε.

νη Πατριάρχης Θεοφύλακτος ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως Ρωμανοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἀντέστη καὶ δὲν ἤθελε νὰ παραιτηθῇ, μὲ δολιότητα καὶ ἀπάτην τοῦ Θεοφάνους Καισαρείας ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου, Πατριαρχεύσας χρόνους δύω καὶ μῆνας τινας, κατὰ τὸν Μελέτιον.

Ὁ ὅσιος ΣΥΜΕΩΝ ὁ ἡγούμενος τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Φιλοθέου, ὁ μονοχίτων καὶ ἀνυπόδητος, ὃ καὶ κτίτωρ τῆς ἐν τῷ ὄρει τοῦ Φλαμουρίου μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. (1)

»Ἀνυπόδητος, Συμεών, βαίνων, μάκαρ,
»Τὸν πτερνίσαντα τοὺς βροτοὺς πατεῖς ὄφιν.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Ἐν τῷ μικρῷ Ἑσπερινῷ μετὰ τὸν προοιμιακὸν Ψαλμόν, εἰς τό, Κύριε Ἐκέκραξα· ἱστῶμεν στίχους δ΄. καὶ ψάλλομεν στιχ. προσόμοια, δ΄. ἦχος ά. Πανεύφημοι μάρτυρες.

Συμεὼν πανάριστε Χριστοῦ, φίλε γνησιώτατε, καὶ τῆς Ἑλλάδος τὸ βλάστημα καὶ θεῖον καύχημα τὸν Χριστὸν ποθήσας, καὶ πρὸς τοῦτον ἔδραμες, καὶ πλοῦτον, καὶ οὐσίαν ἐμίσησας, Χριστῷ οὖν πρέσβευε δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Πάντες εὐφημήσωμεν πιστοί, Συμεὼν τὸν ἔνδοξον, ὡς καθαρὸν οἰκητήριον τοῦ θείου Πνεύματος, καὶ ὡς καθαιρέτην τῶν δαιμόνων ἄγρυπνον, καὶ πάσης μαλακίας ἀκέστορα, ἵνα πρεσβεύῃ νῦν, τῷ Θεῷ τῷ Πανοικτείρμονι δωρηθῆναι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Πάντας τοὺς τῇ μνήμῃ σου πιστῶς, ἑορτὴν ἐγείροντας, παθῶν παντοίων ἀπάλλαξον, ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ τῆς βασιλείας, τοῦ Θεοῦ ἀξίωσον, διὰ τῶν σῶν δεήσεων ὅσιε, καὶ νῦν ἱκέτευε τὸν Θεὸν τὸν σὲ δοξάσαντα, δωρηθῆναι ἡμῖν, τὸ μέγα ἔλεος.

Ἐκ βρέφους τὸν κύριον θερμῶς πάτερ ἐπεπόθησας, καὶ τοῖς αὐτοῦ ἠκολούθησας, ἴχνεσιν ὅσιε, πάντα τὰ παρόντα οὐδὲν ἡγησάμενος, οὐ πλοῦτον, οὐ γονέων συγγένειαν, ὡς ἀνυπόστατα· διὰ τοῦτο δυσωποῦμέν σε τοῦ πρεσβεύειν, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. *Δόξα, ἦχος δ΄.*

Ὅσιε πάτερ, τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἐπ' ὤμων ἀναλαβών, τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν διήνυσας· λιπὼν τὰ φθειρόμενα, καὶ τὰ δια-

(1) Σημείωσαι, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος Συμεὼν ἀναχωρήσας ὕστερον ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω, ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τῆς Ζαγορᾶς, καὶ Εὐρίπου, καὶ Ἀθηνῶν, καὶ Λαρίσσης, κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλοὺς σεσωσμένους προσήγαγε τῷ Χριστῷ. Ποιήσας δὲ χρόνους τρεῖς ὑπὸ μίαν μηλέαν κατὰ τὸ βουνὸν τὸ καλούμενον Φλαμούριον τὸ ἐν τῇ Ζαγορᾷ, ἐσύναξεν ἐκεῖ πολλοὺς ἀδελφούς, καὶ ἔκτισε μοναστήριον εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἀπελθὼν δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐκεῖ ἐκοιμήθη. Μετὰ δὲ τὴν κοίμησίν εὑρέθη τὸ λείψανον αὐτοῦ εὐωδίας πλῆρες, θαύματα ἐνεργοῦν· ὅθεν ἡ ἁγία του κάρα, ἡ νῦν εὑρισκομένη εἰς τὸ ἄνω μοναστήριον, βρύει διαφόρους ἰατρείας τοῖς μετὰ πίστεως αὐτῇ προστρέχουσι.

μένοντα φθάσαι ἐπειγόμενος, διὸ καὶ τὸ σῶμα τῇ ἐγκρατείᾳ μαράνας, καθυπέταξας τῷ πνεύματι, δόκιμος γενόμενος τῶν ἐντολῶν τοῦ κυρίου ἐργάτης· δι' ὧν τὸ ἀρχέτυπον κάλλος τῆς εἰκόνος, τὸ ἀμόλυντον διετήρησας· ὅθεν καὶ τὰ γέρα ἀξίως, ἐν οὐρανοῖς ἀπολαμβάνεις, ἐκ χειρὸς τοῦ μισθαποδότου· ὃν ἐκτενῶς ἱκέτευε Συμεὼν πατὴρ ἡμῶν, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Εἰς τὸν στίχον στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. β'. Τριήμερος ἀνέστης.

Τοῖς πόνοις τῆς ἀσκήσεως, εἰς ὕψος ἀναβὰς ἀρετῶν, ἔξω κόσμου, γεγονὼς καὶ τῆς σαρκός, οἶκος ἡγιασμένος, πνεύματος παναγίου, ὤφθης παμμάκαρ ἱερὲ Συμεών. Στίχος, Τίμιος ἐναντίον Κυρίου.

Τὸ πνεῦμά σου σοφὲ Συμεών, εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ καθαρόν, ἐναπέθου ὡς ἐδέξω παρ' αὐτοῦ· διὸ καὶ συνευφραίνῃ, κάλλος τὸ τοῦ δεσπότου, ὁρῶν τρανῶς καὶ μεγαλύνων ἀεί. Στίχος. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος

Ὡς ἄϋλος βιώσας ἐν γῇ, ἀΰλων συναγάλλῃ χοροῖς, καὶ ὁσίων ἀναπαύῃ ἐν σκηναῖς, ὦ Συμεὼν τρισμάκαρ, Χριστὸν οὖν ἐκδυσώπει, δοῦναι εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν. Δόξα, καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Πανύμνητε κατάβαλλε, ἐχθρῶν μιαιφονούντων ἰσχύν, καὶ τὴν λύπην τοῦ λαοῦ σου εἰς χαράν, μετάβαλλε παρθένε, καὶ ἔλεος παράσχου ὅπως σωθέντες ἀνυμνοῦμέν σε. Ἀπολυτίκιον ἦχ. πλ. δ' Ταῖς τῶν δακρύων.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ. Τὸ Μακάριος ἀνήρ, τὸ ά. Ἀντίφωνον, εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στίχ. ἡ καὶ ψάλλομεν, στιχηρὰ προσόμοια.

ἦχος πλ. δ'. Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Πάτερ Συμεὼν Θεόσοφε, σὺ τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ ὤμων ἀράμενος, τὴν στενὴν διόδευσας, τρίβον ὄντως τὴν φέρουσαν, εἰς πλάτος θεῖον, τοῦ παραδείσου σπουδῇ, καὶ τῆς πλατείας καταπεφρόνηκας, τοὺς διοδεύοντας ταύτην εἰς ἀπώλειαν παναληθῶς, καταγούσης· ὅθεν σὲ ὑμνοῦμεν ἅγιασμασιν.

Ὅλην σου πάτερ τὴν ἔφεσιν, διὰ παντὸς τῷ Θεῷ, ἀναθεὶς ἐκ νεότητος σεαυτὸν ὑπέρλαμπρον, ἀρετῶν οἶκον ἔδειξας, ταῖς φωτοβόλοις τὸν νοῦν πτερώσας σου, πρὸς νοῦν τὸν πρῶτον ἐνθέως ἔφθασας, θείαις ἐμφάσεσι, Συμεὼν ἰσάγγελε ὑπὲρ ἡμῶν, μὴ παύσῃ δεόμενος τῶν εὐφημούντων σε.

Ἄκακος, πρᾷος, ἡσύχιος, εὐθύς, ἡδύς, καὶ χρηστός, χρηματίσας Θεόσοφε, κανὼν ἀναδέδειξαι, μοναζόντων ἀκρότατος, καὶ παρθενίας θεῖος διδάσκαλος, ἀκτημοσύνης ὄντως ὑπόδειγμα· ὅθεν ὑπέρλαμπρος οἶκος ἀξιάγαστε τῆς παντουργοῦ, τριάδος θεόσοφε, Συμεὼν γέγονας.

Τίμιος ὄντως ὁ θάνατος, σοῦ Συμεὼν τοῦ Θεοῦ ἑαυτίον καθέστηκε τοῦ πάθη νεκρώσαντος, καὶ τὴν σάρκα μισήσαντος καὶ καθελόντος, ἐχθροῦ τὴν δύναμιν, εἰς τέλος πάτερ, καὶ νῦν πρεσβεύοντος, ὑπὲρ τὴν μνήμην σου τῶν τελούντων ἔνδοξε χρεωστικῶς, καὶ ἀσπαζομένων σου κάραν τὴν πάνσεπτον. Ἕτερα προσόμοια, ἦχος β'. ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρόν.

Πίστει καὶ ἀγάπῃ θεϊκῇ, πάτερ καὶ ἀσκήσει συντόνῳ, τὸν νοῦν ἐκάθηρας, καὶ πρὸς τό ἀκρότατον, τοῦτον ἐπτέρωσας, ἀπαθείᾳ τοῦ πνεύμα-

τος, ναὸν ἀπειργάσω· ὅθεν τὴν ἁγίαν σου, καὶ πανσεβάσμιον μνήμην, ἐκτελοῦντας ἐκ πόθου. Λύτρωσαι παντοίας ἐκ βλάβης, ταῖς πρὸς τὸν Δεσπότην παρακλήσεσιν. Δίς.

Ὅλος ἀνακείμενος Θεῷ, πᾶσαν προσβολὴν τοῦ δολίου ἐκτειναξάμενος, Συμεὼν πατὴρ ἡμῶν ἀπὸ νεότητος, καὶ σαρκὸς τὴν εὐπάθειαν, τρυφὴν ἐβδελύξω· τὴν δὲ διαμένουσαν θείαν ἀπόλαυσιν, μάκαρ ἠρεννήσω καὶ ταύτης, ὄντως κληρονόμος ἐγένου, τὰ τῶν πόνων ἔπαθλα δρεπόμενος.

Πόθῳ καὶ στοργῇ πνεμματικῇ δεῦτε μοναστῶν αἱ χορεῖαι, συναθροισθέντες πιστῶς ἐν τῷ τοῦ τρισμάκαρος. Συμεὼν θείῳ ναῷ, καὶ στεφάνοις κοσμήσαντες, ᾄσμάτων καὶ ὕμνων, τὴν θείαν καὶ πάνσεπτον ἐπιτελέσωμεν, μνήμην πρός τὸν πάντων δεσπότην, καὶ δημιουργόν τε καὶ κτίστην, ὅπως πρεσβευτὴν αὐτὸν πλουτήσωμεν. Δόξα, ἦχος πλ. β΄.

Νουνεχῶς θεοφόρε τὴν τῆς ψυχῆς κατοπτεύσας εὐγένειαν, ἔσπευσας ταύτῃ καθυποτάξαι τὸ χεῖρον ὡς κρεῖττονι, καὶ τὸ κατ' εἰκόνα ἀλώβητον διατηρῆσαι, ἐντεῦθεν καὶ πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἀνηνέχθης λαμπρότητα, θέσει Θεὸς γεγονῶς μελέτην, καὶ γὰρ θανάτου πάντα τὸν βίον σου θέμενος, τὸν νοῦν κατὰ παθῶν ὀλεθρίων ἡγεμόνα κατέστησας· διὸ καὶ πρὸς τὰς οὐρανίους σκηνὰς μετατεθείς, ἀμέσως ἐττυγχάνεις τῇ ἁγίᾳ Τριάδι, ὑπὲρ τῷ πίστει, καὶ πόθῳ τελούντων τὴν μνήμην σου τὴν σωτήριον.

Καὶ νῦν. Τίς μὲ μακαρίσειε, ἢ τῆς Ἑορτῆς. Εἴσοδος, τὸ Φῶς ἱλαρόν, τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.

Σοφίας, Σολομῶντος, τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῷ βάσανος· ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνᾶναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα, οἱ δὲ εἰσὶν ἐν εἰρήνῃ· καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης, καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτούς, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ, ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῷ ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται· κρινοῦσιν ἔθνη, καὶ κρατήσουσι λαῶν καὶ βασιλεύσει αὐτῷ Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας· οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος, τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ ὑψίστῳ, διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ σκεπάσει αὐτοὺς καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν, λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν, ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιθήσεται κόρυθα, κρίσιν ἀνυπόκριτον· λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα· ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ρομφαίαν· συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονας· πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐ κύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦν-

ται, καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ριφήσονται χάλαζαι· ἀγανακτήσει κατ' αὐτῷ ὕδωρ θαλάσσης· ποταμοὶ δὲ συγλείσουσιν ἀποτόμως· ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς, καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν· ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς, ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν· ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου.

Σοφίας Σολομῶντος, τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται· γῆρας γὰρ τίμιον, οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται· πολλὰ δέ ἐστι φρόνησις ἀνθρώποις, καὶ ἡλικία γήρως, βίος ἀκηλίδωτος· εὐάρεστος Θεῷ γεάμενος ἠγαπήθη, καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη ἡρπάγη, μὴ κακία νλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ βασκανία γὰρ φαυλότητος, ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ρεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νῦν ἄκακον· τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας· οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες, καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Καὶ γίνεται ἡ συνήθης ἐκτενή. Εἰς τὴν Λιτὴν ψάλλομεν στιχηρά·

Ἰδιόμελα, ἦχος, ά.

Ἀγάλλεται σήμερον ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, λαμπρυνομένη τῇ χάριτι, καὶ πιστῶς πανηγυρίζει τῶν φιλεόρτων τὰ συστήματα, ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ μνήμην σου, Συμεὼν θεόσοφε καὶ δοξάζει Χριστόν, τὸν τὴν χάριν νέμοντα τοῖς ἐκ πόθου βοῶσι σοι, χαίροις Θετταλίας ἀστὴρ χρυσαυγέστατε· καὶ τῶν φοιτητῶν σου λαμπαδοῦχε φαεινέ· χαίροις ἀοίδιμε, ὁ τοῖς πανσόφοις λόγοις σου, ἀπάσης καταφωτίσας Ἑλλάδος τὸ ἔδαφος, χαίροις τὸ ἡμέτερον καύχημα, καὶ τῶν σὲ τιμώντων φαιδρὸν ἀγαλλίαμα. Ὁ αὐτός

Τῷ ξύλῳ τῆς βρώσεως μὴ ἡττηθεὶς ὡς οἱ γενάρχαι παθῶν ἀνώτερος ἐδείχθης Συμεὼν πατὴρ ἡμῶν, ὡς πάλαι Σάββας ὁ ἡγιασμένος, ὅθεν καὶ πυρὸς ἐνύλου τῷ τύπῳ τοῦ σταυροῦ περιεγένου· διὰ τοῦτο καὶ ἡ σὴ λαύρα παρεστῶσά σοι γέγηθε· σύ καὶ τὰς ἐνέδρας πάσας τῶν ἀυράτων ἐχθρῶν ἐθριάμβευσας, καὶ λαμπρὸς νικητὴς καὶ στεφανίτης ἀνηγορεύθης· πρεσβεύων ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. ἦχος β'.

Ὁ μόνος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος Θεός, τὴν ἡγιασμένην σου ψυχὴν καθαρὸν εὑρὼν καταγώγιον, ἐν αὐτῇ κατῴκησε, καὶ θείων χαρίτων αὐτὴν ἐνέπλησε· δι' ὧν φωταγωγεῖς τοὺς ὑμνοῦντας, ἡγιασμένε Συμεὼν μακάριε. ἦχος πλ. δ'.

Τῶν τοῦ βίου ἡδέων ἁπάντων ὑπεριδών, πρὸς μόνον τὸν ὄντως σώζειν δυνάμενον, τὸν νοῦν ὡς ἐχέφρων ἀνατεινόμενος σκεῦος καθαρὸν αὐτοῦ ἐχρημάτισας· ὅθεν καὶ χάριν ἀπείληφας, τοῦ ἰᾶσθαι τὰς νόσους τῶν πιστῶς προσιόντων ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ σου· διὸ συνελθόντες προθύμως πανηγυρίζομεν ἐν τῇ μνήμῃ σου Θεόφρων Συμεών, τοῦ εὑρεῖν ἵλασμὸν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ταῖς πρὸς Θεὸν εὐπροσδέκτοις πρεσβείαις σου.

Δόξα, ἦχος πλ. ά.

Ἀγγελικὸν βίον ἐν γῇ ἐπιδειξάμενος, ὅσιε Πάτερ θεοφόρε Συμεών, ἄνθρωπος οὐράνιος ἀπεφάνθης, τὰ σὰ γὰρ πάντα, καὶ σεαυτὸν τῷ κτίστῃ σου ἀφιέρωσας, ὅθεν τὰ πάντα σκύβαλα ἡγησάμενος, οὐδέν σοι πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἐμποδὼν ἀντικατέστη, ἀλλ' ὡς φίλην καὶ σύνοικον τὴν ἀρετὴν κτησάμενος, προσήχθης ὑπ' αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Χριστοῦ, ὡς ὅσιος, ὡς ἱερεὺς πράξει, καὶ θεωρίᾳ· ἡμῖν ἐξαιτούμενος τοῖς ἐν πίστει προσκυνοῦσί σου τὴν τῶν λειψάνων θείαν λάρνακα, παρὰ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τὸ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος. *Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς. Εἰς τὸν στίχον,*

Στιχηρά, προσόμοια, ἦχος, ά. Πανεύφημοι μάρτυρες.

Ἀσκήσει πανεύφημε πολλῇ, ὄντως λαμπρυνόμενος, ἱερομύστα πατὴρ ἡμῶν, ὡς φαεινότατος, φωστὴρ ἀνεδείχθης, διατρέχων ἅπασαν, Ἑλλάδα, καὶ λαμπρύνων τοῖς λόγοις σου, καὶ νῦν ἱκέτευε, διαμένειν σοῖς διδάγμασι, μέχρι τέλους Συμεὼν τρισόλβιε.

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου, ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Πανεύφημε Πάτερ Συμεών, μοναστῶν τὸ καύχημα, σὲ εὐσεβῶς μακαρίζοντες, Χριστὸν δοξάζομεν, τὸν θαυμάτων πλήθει, τὴν σὴν κάραν στέψαντα, καὶ πάντας διὰ σοῦ Πάτερ σώζοντα· αὐτῷ οὖν πρέσβευε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Μακάριος ἀνήρ, ὁ φοβούμενος, τὸν Κύριον.

Φυτοῦ γεύσει πάλαι τοὺς ἡμῶν, γεννάρχας νεκρώσαντα, νεκρὸν ἀπέδειξας ὅσιε, τῇ καρτερίᾳ σου· αἴθριος γὰρ πάτερ, ἡμέρας τὸν καύσωνα, νυκτὸς τὸν παγετὸν χαίρων ἔφερες, φυτὸν κτησάμενος, καλιάν, ὡς ὄρνις εὔλαλος, ἔνθα πάτερ πρὸς πόλον ἀνέδραμες. *Δόξα, ἦχος πλ. δ'.*

Ἀσκητικοῖς ἀγῶσι σαυτὸν κατακοσμήσας, τῶν θεοφόρων πατέρων συνόμιλος γέγονας, Συμεὼν θεόσοφε· πάντα γὰρ πόνον ἀσκητικὸν ὑπομείνας, ἀπείληφας τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως διὸ ἡ σὴ λαῦρα κομπάζει τὰ θαύματα, ὁμοῦ καὶ τὰ διδάγματα· καὶ ἡ λάρναξ τοῖς ἐν αὐτῇ προσιοῦσι βρύει ἰάματα· ὅθεν καὶ ἡμῖν ψυχικῶν νοσημάτων τὴν ἴασιν ὄμβρισον, ὅπως δοξάζωμεν σὲ ἀξίως δοξάσαντα Κύριον.

Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς. Ἀπολυτίκιον ἦχος πλ. δ'.

Ταῖς τῶν δακρύων σου ροαῖς, τῆς Ἐρήμου τὸ ἄγονον ἐγεώργησας, καὶ τοῖς ἐκβάθους στεναγμοῖς, εἰς ἑκατὸν τοὺς πόνους ἐκαρποφόρησας, καὶ γέγονας φωστήρ, τῇ οἰκουμένῃ λάμπων τοῖς θαύμασι, Συμεὼν πατὴρ ἡμῶν ὅσιε· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τὸν Ὄρθρον μετὰ τὴν ά. στιχολογίαν. Κάθισμα, ἦχος δ'.

Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Τὴν πτωχείαν Ἰησοῦ, ἐπιποθήσας εὐσεβῶς, πλοῦτον ἔλειπες φθαρτὸν καὶ ῥέουσαν ζωὴν σοφέ, καὶ τὸν Σταυρὸν ἐπ' ὤμων ἀράμενος, τρίβον τὴν στενὴν χαίρων διήνυσας, πατῶν τὰς ἡδονὰς τὰς τοῦ σώματος, δι' ἐγρατείας ἅγιε ἀπάσης, κακοπαθείας τε ἔφθασας, πρὸς πλάτος θεῖον, τοῦ Παραδείσου· Συμεὼν πατὴρ ἡμῶν ὅσιε. *Θεοτοκίον. Ὅμοιον.*

Κατανύξει μου ψυχῆς, κλίνωσοι γόνυ ἀγαθή, καὶ λιτανεύων ἐμβοῶ, πρόσχες καὶ ἴδε τὴν ἐμήν, ἐν ἁμαρτίαις συγκύπτουσαν ταλαιπωρίαν· μο-

λύνας γὰρ κακῶς, ψυχήν, καὶ σῶμά μου, ἐκδέχομαι λοιπὸν κατὰ τὰς πράξεις μου, τὰς φοβερὰς ἐκείνας τιμωρίας· σὺ οὖν Παρθένε βοήθει μοι, καὶ λύτρωσαι με, Θεογεννῆτορ, ἐξ αὐτῶν ὅτι δύνασαι.

Μετὰ τὴν β'. στιχολογίαν. Κάθισμα, ἦχος, γ'. Τὴν ὡραιότητα.

Τὴν ματαιότητα κόσμου ἐμίσησας, καὶ τὰ οὐράνια κάλλη ἐπόθησας, τὰ τῆς σαρκὸς πάθη διό, γενναίως ἀπενέκρωσας, Συμεὼν θαυμάσιε, τῶν Ἀγγέλων συνόμιλε, ὅθεν καὶ ἰάσεων ρεῖθρα βρύεις τοῖς πίστει σου, τὴν μνήμην ἐκτελοῦσι τὴν θείαν, πάτερ ἀξιοθαύμαστε.

Δόξα τὸ αὐτό, καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς. Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα, ἦχος, γ'. Θείας πίστεως.

Νέος ἥλιος τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀνατέταλκας τῶν ἀρετῶν σου, ἀνατολῆς καὶ θαυμάτων πυρσεύμασι, καταλαμπρύνας πιστῶν τὰ συστήματα, καὶ ὀπαδῶν σου φαιδρύνας τὰ πρόσωπα, Συμεὼν ἔνδοξε· Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα τὸ αὐτό, καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς. Εἶτα οἱ ἀναβαθμοί· Τὸ πρῶτον Ἀντίφωνον τοῦ τετάρτου ἦχου τὸ πᾶσα πνοή· προκείμενον ἦχος δ'.

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Εὐαγγέλιον, ζήτει εἰς τὸν Ὄρθρον τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου, καὶ τὸ Ἰδιόμελον ἦχος πλ. β'. Ὅσιε Πάτερ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. Ὁ Κανών, Ὠδή, ά. ἦχος πλ. δ'. Ἁρματηλάτην Φαραώ.

Ἄνωθεν ἅπαν τοῖς ἀνθρώποις δώρημα, ἐκ σοῦ κατέρχεται, τῷ τοῦ πατρὸς φώτων, ὅθεν μοι τὴν πάμφωτον, ἐφιεμένῳ δώρησαι, θείου πνεύματος χάριν, ὑμνῆσαι μνήμην ἐν ἄσμασι, νέου Συμεῶνος φιλάνθρωπε.

Ταῖς ἀστραπαῖς, τοῦ Παρακλήτου πάνσοφε, καταστραφθεὶς τὴν ψυχὴν τὸ κοσμικὸν κούφως, ἔπλευσας κλυδώνιον, ἰσάγγελε καὶ ἔφθασας, πρὸς σκηνὰς αἰωνίου, ἔνθα σοφῶς τὸ πολίτευμα, ἔσχηκας ὡς Παῦλος ἀοίδιμε.

Κόσμον, καὶ σάρκα, ὡς ἐχέφρων ὅσιε, σπουδῇ μισήσας πολλῇ· νῦν πρὸς αὐτὸ ἤρθης, ὄντως τὸ ἀκρότατον, τῶν ἐφετῶν τρισόλβιε· διὰ τοῦτο καὶ μόνος, πάντων ἀπέδιλος ἤνυσας, πάτερ τὸν ἀσκήστως διάὕλον.

Θεοτοκίον.

Δεδουλωμένον ἡδοναῖς τοῦ σώματος, τὸν νοῦν μου Δέσποινα, καὶ ἀγαθὴ μόνη, ὅλον ἐλευθέρωσον, καὶ δοῦλον γνησιώτατον, ἀγαθῶν ἐργασίαις, τοῦ σοῦ υἱοῦ με ἀνάδειξον, ὅπως καταχρέως δοξάζωσε.

Ἕτερος Κανὼν τοῦ ἁγίου, ἦχος β'. Δεῦτε λαοί.

Ὑμνολογεῖν, ᾄσμασι πάτερ τὴν μνήμην σου, τὸν τῶν ἁπάντων Κύριον, χάριν δοθῆναί μοι, καὶ Θεὸν ἐκδυσώπει, ψυχῇ τε, καὶ καρδίᾳ προελομένῳ ἀεί.

Μετὰ σαρκός, τὸν δυσμενῆ κατεπάλαισας, ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἄσαρκος καὶ κατεπάτησας, τὰς αὐτοῦ μεθοδίας· διό σε καὶ στεφάνοις Χριστὸς κατέστεψε.

Νοῦν ἡγεμόνα σοφέ, κατὰ παθῶν φθοροποιῶν ἔσχηκας, τὰ τῆς σαρκὸς σκιρτήματα κημῷ μακάριε, Συμεὼν χαλινώσας, καὶ πόνοις ἐγκρατείας πολλοῖς τρισόλβιε. *Θεοτοκίον.*

Ὡς τοῦ παντός, τὸν Κτίστην Πάναγνε τέξασαν, καὶ μετὰ τόκον μείνασαν ἀδιαλώβητον, Θεοτόκε Μαρία, διό σε μακαρίζει ἡ κτίσις ἅπασα.

Ὠδὴ, γ'. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς.

Φωτίσας μάκαρ σεαυτόν, τῆς διακρίσεως φέγγει, καὶ σκεδάσας τῶν παθῶν τὸ ζοφῶδες, τῆς καρδίας ἐν πλαξί, τῆς ἀπαθείας εἴληφας Πάτερ τὸν θεῖον νόμον, καὶ ἀφθαρσίας ἐπέτυχες.

Ἀνεπιστρόφῳ λογισμῷ, καὶ διανοίᾳ συντόνῳ, τὴν σκληράν, καὶ τεθλιμμένην προθύμως, καὶ τραχεῖάν τε ὁδόν, Συμεὼν χαίρων ὥδευσας ὅθεν πρὸς θεῖον πλάτος, τοῦ παραδείσου κατήντησας.

Σὺ τὸν ζυγὸν τὸν ἐλαφρὸν τὸν τοῦ Κυρίου βαστάσας, σῶν ἐπ' ὤμων Συμεὼν θεοφόρε, κατεπάτεις τῆς σαρκός, τὰς ἡδονὰς καὶ ἔκραζες, ὄντως οὐκ ἔστι πλήν σου ἅγιος μόνε φιλάνθρωπε. Θεοτοκίον.

Τῶν χερουβὶμ καὶ Σεραφίμ, ἐδείχθης ὑψηλοτέρα, Θεοτόκε σὺ γὰρ μόνη ἐδέξω, τὸν ἀχώρητον Θεὸν ἐν σῇ γαστρὶ ἀμόλυντε, διὸ πιστοὶ σὲ πάντες, ὕμνοις ἀγνὴ μακαρίζομεν. Ἄλλος. Στερέωσον ἡμᾶς ἐν σοὶ Κύριε.

Συμεὼν ταῖς τῶν ὁσίων ὁμηγύρεσι, τρισμάκαρ, ἀΰλων ταγμάτων τε καὶ ἁπάντων τῶν ἁγίων καθικέτευε, τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ὑπὲρ τῆς ποίμνης σου.

Ἐγένου πρακτικῆς σοφίας ἔμπλεως, καὶ τύπος ἀζύγων σοφέ, καὶ στήλη ἐγκρατείας τῶν τὴν ποίμνην σου, παμμακάριστε ὄντων, καὶ κανὼν ἀρετῆς.

Πιστῶς ἐπὶ τῇ μνήμῃ συνεισέλθωμεν, τοῦ θείου ποιμένος καὶ τρισολβίου, Συμεὼν καὶ ἐκτελέσωμεν, εὐφροσύνης ἡμέραν ὦ Θεόφρονες.

Θεοτοκίον.

Ὁ μόνος καθαρὸς καὶ πανακήρατος, οἰκῆσαι ηὐδόκησε θεομήτωρ, ἐν τῇ σῇ νηδύϊ ἄχραντε, βουληθεὶς τὸν Ἀδὰμ ἀνακαλέσασθαι.

Κάθισμα. Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Πτωχείαν μακάριε, ἐπιποθῶν τοῦ Χριστοῦ, τὸν κόσμον κατέλιπες, καὶ τὰ τοῦ κόσμου τερπνά, καὶ ἤσκησας ἄριστα· ὅθεν θαυματοφόρος, Συμεὼν ἐγνωρίσθης, νέμων τοῖς προσιοῦσι, τῇ τιμίᾳ σορῷ σου, ἀφθόνως τὰς ἰάσεις· διὸ πιστῶς σε γεραίρωμεν. Ἕτερον· τὴν σοφίαν καὶ λόγον ἐν σοὶ

Τὰς φροντίδας τοῦ βίου τὰς λυπηράς, καὶ σαρκὸς τὰς ὀρέξεις καταβαλών, τὰ πάθη ἐνέκρωσας, τὴν ψυχὴν ἀνεπτέρωσας, τὸν σταυρὸν ὡς ὅπλον, ἐπ' ὤμων ἀράμενος, ἐν αὐτῷ δὲ πᾶσαν, ἰσχὺν ἐνδυσάμενος, ὅθεν τοῦ βελίαρ, ἐτροπώσω τὸ θράσος· λαβὼν γὰρ τὰ τρόπαια, ἐν τοῖς θείοις παλαίσμασι, Συμεὼν θεόσοφε· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς, ἡ Θεοτοκίον. Ὠδὴ δ'. Εἰσακήκοα Κύριε

Ἐν τρισὶν ὅλοις ἔτεσιν, αἴθριος τρισμάκαρ φυτῷ σκεπόμενος, ἐκαρτέρεις τὴν ἐξ ὕψους σε, συνιηροῦσαν χάριν, ἔχων ἔνδοξε.

Γυμνωθεὶς κατεπάλαισας, τὸν Ἀδὰμ ἐνδύσαντα τῆς νεκρώσεως, τοὺς χιτῶνας, καὶ ἀνέδραμες ἔμθα πάτερ ἔσχες τὸ πολίτευμα.

Ἱκετεύωσε ὅσιε, λοιμικῆς πανώλης ἡμᾶς ἀπάλλαξον, τοὺς τὴν κάραν προσκυνοῦντάς σου καὶ δεινῶν κινδύνων, καὶ κακώσεων.

Γηγενῶν ὁδηγήτρια, πρὸς τὰς σωτηρίους ὁδοὺς ὑπάρχουσα, τῶν γηΐνων περιστάσεων, καὶ παθῶν με ῥῦσαι θεονύμφευτε.

Ἄλλος· ἐλήλυθας ἐκ Παρθένου

Θεότητος τὰς αὐγὰς θεοφόρε εἰσδέδεξαι, τὸν νοῦν καθηράμενος, καὶ τὴν ψυχὴν ἐργασάμενος σκεῦος θείου Πνεύματος, τοῦ παναγίου, τρισμάκαρ ἱερώτατε.

Ὡς εὔκαρπον καὶ ὑψίκομον δένδρον πατὴρ ἡμῶν, δακρύων προσχύσεσι καρποὺς τῶν πόνων προσήνεγκας· πάντων ἐπ' εὐφραίνοντας, τὰς διανοίας, θεόφρων τῶν ὑμνούντων σε.

Σοφίας σου, ἡ καρδία, πλησθεῖσα τοῦ πνεύματος, διδαγμάτων ἄβυσσον, λαμπρῶς θεόφρων ἀνέβλυσε· Συμεὼν πατὴρ ἡμῶν, τῶν πιστῶν τὰς καρδίας καταρδεύουσα. Θεοτοκίον

Ὑπερτέρα, πάσης κτίσεως πέφυκας ἄχραντε· τὸν γὰρ κτίστην τέτοκας ὑπὲρ αἰτίαν καὶ ἔννοιαν, ᾧ ἐκδυσωποῦμέν σε, πάντας σωθῆναι Παρθένε ἡμᾶς πρέσβευε. Ὠδὴ έ. ἵνα τί με ἀπόσω

Ἀρετὴν ὥσπερ μίαν, πάσας σὺ κατώρθωσας Συμεὼν ἔνδοξε, καὶ πρὸς θείας ὄντως καταπαύσεις σκηνώσας εὐφραίνῃ νῦν, μετὰ τῶν ὁσίων· μεθ' ὧν μνημόνευε ἁπάντων, τῶν τελούντων ἐκ πόθου τὴν μνήμην σου.

Καθ' ἑκάστην ἡμέραν, σὲ ἐπικαλοῦμαι τὸν Μέγαν προστάτην μου, ἐν παντί με τόπῳ καὶ καιρῷ διαφύλαξον ἄτρωτον, ἐκ λοιμώδους νόσου, καὶ ἐπηρείας ἐναντίων, ἡ σοὶ ποίμνη βοᾷ σοι πανόλβιε.

Ἰακὼβ σὺ πλουτήσας, Συμεών ἰσάγγελε τὸ καρτερόψυχον, καὶ Δαβὶδ τὸ πρᾶον, τοῦ Ἰὼβ τὸ γενναῖον ἐν θλίψεσι, τοῦ Ἰωσὴφ τὴν σωφροσύνην, καὶ Ἀβραὰμ φιλοξενίαν, χαρισμάτων μετέσχες τοῦ πνεύματος. Θεοτ.

Παναγία παρθένε, λόγον τὸν πανάγιον ἀποκυήσασα, τῆς ψυχῆς μου πᾶσαν, ἀθυμίαν καὶ λύπην ἀπέλασον, καὶ εὐόδωσόν μου τὸν λογισμὸν τὰ θεῖα πράττειν, ἵνα πόθῳ καὶ πίστει δοξάζω σε.

Ἄλλος· ὁ τοῦ φωτὸς χορηγός.

Μακάριος ἀληθῶς, πάτερ ἐγένου Συμεὼν ὅσιε, πλουτοποιὸν πτωχείαν καὶ πένθος κτησάμενος σοφέ, δι' ὧν βασιλείαν οὐράνιον εἴληφας.

Δείξας πάτερ τὸν σὸν βίον ἀσκήσεως πολλοῖς στάδιον, δι' ἀκραιφνοῦς νηστείας, καὶ στάσεως στερρᾶς ἐφάμιλλος θείοις ἀγγέλοις γενόμενος.

Ὤφθης τῆς χάριτος τῆς θεϊκῆς, χωρητικὸς σκήνωμα, τῶν γὰρ παθῶν πάντων ὑπερίδες σοφέ, τῶν σαρκικῶν ὅθεν σου τὴν μνήμην τιμῶμεν τρισόλβιε. Θεοτοκίον.

Νόμοι τῆς φύσεως παρθενομῆτορ ἐπὶ σοὶ λέλυνται, τὸν γὰρ Υἱόν, Πατρὸς τοῦ ἀνάρχου, σαρκὶ ὑπερφυῶς τέτοκας τελείαις ἐνδύῳ φύσεσι.

Ὠδὴ ς'. ἱλάσθητί μοι σωτήρ.

Τὸν βίον ὡς ἀληθῶς, τοῦ βαπτιστοῦ τὸν ἰσάγγελον, ἐκτήσω καὶ ἡλιοῦ γυμνὸς ὀρεσίτροφος, ξένος παρεπίδημος καθ' ὥσπερ ἐκεῖνος ἐν τῷ κόσμῳ διαιτώμενος,

Ἠβύζαντος ἐν χαρᾷ, ὡς κεκτημένη τὸν τάφον σου, καυχᾶται δὲ τοὺς πολλοὺς σὴ ποίμνη ὡς ἔχουσα, ἱδρῶτας σου γάνυται Συμεὼν τρισμάκαρ, καὶ σορὸν θείων λειψάνων σου.

Τῶν κοσμικῶν ταραχῶν, τὸν νοῦν φυλάξας ἀτάραχον, τὸ ταραχῶδες παθῶν διῆλθες κλυδώνιον, διὸ καὶ κατέπαυσας εἰς τὰς ἀταράχους καταπαύσεις παναοίδημε. *Θεοτοκίον.*

Ὑμνοῦμέν σε οἱ πιστοὶ θεοχαρίτωτε Δέσποινα, τὸν ὑπερύμνητον γὰρ Θεὸν ἀπεκύησας, ὃν δυσώπει ἄχραντε, πόλιν καὶ λαόν σου ἐν εἰρήνῃ διασώζεσθαι. *Ἄλλος.* Ἦχον ρημάτων δεήσεως.

Τρίβον στενὴν πάτερ ὥδευσας, καὶ τοῖς σοῖς λόγοις, ταύτην τοῖς λαοῖς, θεοφόρε πᾶσιν ἐναπέδειξας· ἣν πρὸς πλάτος ζωῆς οἱ ραδίζοντες ἔρχονται.

Ἵστασο Πάτερ ἀκλόνητος, ταῖς ὁλονύκτοις καὶ ἡμεριναῖς προσευχαῖς τὸν νοῦν ἐκκαθηράμενος, τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐγένου καταγώγιον. *Θεοτοκ.* Ὁ τῶν ἀνθρώπων τὸ φύραμα, ἐκ σοῦ Παρθένε ὅλον προσλαβών· καὶ θεώσας τοῦτο ἀνεκαίνισε, συντριβὲν παραβάσει Χριστὸς ὁ Θεός.

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ΄. Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ

Θυσιωθεὶς ὅλος Θεῷ Συμεὼν ὅσιε, καὶ λαμπρυνθεὶς ταῖς ἀρεταῖς Πάτερ ὡς ἥλιος ἐναπήστραψας τοῖς θαύμασιν, καὶ τὸν κόσμον κατεφώτισας σημείοις καὶ διδάγμασιν· ὅθεν πέφυκας ἀλείπτης μοναστῶν ἄριστος. Διὸ κράζομεν. Χαίροις Πάτερ τρισόλβιε. *Ὁ οἶκος*

Ἄνθρωπος μὲν ἐν τῷ κόσμῳ Συμεὼν ἐγνωρίσθης· ἀλλ' Ἀγγέλοις τῷ βίῳ καθωμοιώθης· ταῖς ἀρεταῖς γὰρ καὶ τοῖς θαύμασιν ἐδόξασέ σε Χριστὸς τρισμάκαρ· διὸ καί τιμῶντές σε ᾄσμασι καὶ πόθῳ βοῶμέν σοι ταῦτα. Χαίροις τερπνὸν τῆς εὐρώπης κλέος. Χαίροις σεπτὸν τῆς Ἑλλάδος ἔρνος. Χαίροις μοναζόντων ἀγλάϊσμα πάνσεπτον. Χαίροις τῆς ἐρήμου στερρὸν καλλιέρημα. Χαίροις ὅτι ἠκολούθησας ἐκ νεότητος Χριστῷ. Χαίροις ὅτι κατεμάρανας τὰς ὀρέξεις τῆς σαρκός, Χαίροις τῶν ἀσθενούντων προμηθὲς καὶ ἀκέστωρ. Χαίροις τῶν πενομένων ἀρωγὸς καὶ προστάτης. Χαίροις πηγὴ θαυμάτων θεόβρυτος. Χαίροις τῶν πιπτόντων πολλῶν ἡ ἀνόρθωσις. Χαίροις πολλῶν ἀθυμούντων ὁ ῥύστης. Χαίροις πολλῶν παροχεὺς δεομένων. Χαίροις Πάτερ τρισόλβιε.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΣΥΜΕΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ

ἐκ τῆς ἑλληνίδος εἰς τὴν πεζὴν μεταφρασθεὶς φράσιν, πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν καὶ κατάληψιν.

Εὐλόγησον Πάτερ. *Προοίμιον.*

Ὁ οὐράνιος ἐκεῖνος σπορεύς, ἀγαπητοί μοι ἀδελφοί, ἀφ' οὗ ἐνέσπειρεν εἰς τὴν ἀνθρώπινον φύσιν μετὰ σαρκὸς ὢν ἐπὶ γῆς, ὅλους τοὺς καρποὺς τῆς εὐαγγελικῆς αὐτοῦ διδασκαλίας καὶ ἀληθείας, καὶ ἔβαλεν ἐκεῖνο τὸ πῦρ τοῦ θείου ζήλου μέσα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ἀφ' οὗ λέγω ἐκαλλιέργησε τὸν μυστικὸν καὶ πνευματικὸν αὐτοῦ ἀμπελῶνα, καὶ ἐκαθάρισεν αὐτὸν ἀπὸ ὅλα τὰ ζιζάνια τοῦ πονηροῦ καὶ μισοκάλου ἐχθροῦ, καὶ ἐκατάστησε διὰ φυλακὴν καὶ συντήρησιν τοῦ ἀμπελῶνος τοὺς πιστοὺς ἐργάτας καὶ κήρυκας, καὶ αὐτὸς ἀπεδήμησε. εὐθὺς ἦτον νὰ ἰδῇ τινὰς (ὢ τοῦ θαύματος) ἐκείνην τὴν ἄ-

νικμον καὶ κατάξηρον πρότερον τῶν ἀνθρώπων φύσιν, νὰ βλαστήσῃ ὕστερον ἑκατονταπλάσιον καρπὸν διὰ τοῦ ὀλίγου ἐκείνου σπέρματος, καὶ τὴν ἄτεκνον ὅπου νὰ γένῃ πολύτεκνος, καὶ νὰ ὀφθῇ ὡς ἄλλη ἐλαία κατάκαρπος καὶ εὐκλήματοῦσα ἄμπελος ἡ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, περικεκοσμημένη καὶ λάμπουσα πάντοθεν ἀπὸ διαφόρους καρποὺς καὶ ἄνθη, ἀπὸ τὴν ἄμωμον καὶ στερεὰν εὐσέβειαν, ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν καὶ μόνην σοφίαν τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου, καὶ ἀπὸ θείας ἐντολὰς καὶ νόμους ἀμεταθέτους, καὶ νὰ εἴπω μὲ συντομίαν ἀπὸ ὅσα κοσμοῦσι ψυχικῶς τὸν ἄνθρωπον, καὶ Θεὸν κατὰ χάριν τὸν ἄνθρωπον ἀπεργάζονται. Τότε δὴ τότε ἦτο νὰ ἰδῇ τις τὸ ἔναυσμα ἐκεῖνο τοῦ θείου ζήλου ὅπου ἐξῆψεν εἰς μέγαν πυρσόν, καὶ κατέκαυσε κάθε εὐκατάπρηστον ὕλην τῆς ἀσεβείας καὶ εἰδωλολατρείας καὶ πάσης κακίας, ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ διδασκάλους, ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς ἀσκητὰς καὶ ὁσίους, εἰς τοὺς μάρτυρας, εἰς τοὺς ἱεράρχας καὶ μοναχούς, καὶ εἰς κάθε ἄλλην στάσιν καὶ ἡλικίαν. ὁ ἕνας νὰ ἀγωνίζεται καὶ νὰ ἀντιπαλαίῃ μὲ κύνας ἐννεούς, ἀνθρώπους εἴτουν εἰδωλολάτρας καὶ ἀσεβεῖς, ὁ ἄλλος μὲ τοὺς ἀγριωτάτους θήρας καὶ πάνθηρας, τοὺς τυράννους δηλαδὴ καὶ δυνάστας, ἐκεῖνος μὲ τὰς προσβολὰς καὶ ἐνοχλήσεις τῶν πονηρῶν δαιμόνων, ἐτοῦτος μὲ διάφορα καὶ πολυειδῆ θηρία αἱρετικοὺς καὶ βλασφήμους κατὰ τῆς Παναγίας Τριάδος καὶ σχεδὸν ὅλοι ἐξ ἴσου ἀναψαν ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς θείας ἀγάπης καὶ κατέκαυσαν τὰς προσβολὰς τῶν τριῶν μεγάλων ἐχθρῶν τοῦ κόσμου, τῆς σαρκὸς, καὶ τοῦ διαβόλου, καὶ νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι ἔγιναν ἄριστοι, τόσον ὁποῦ ἠξιώθησαν νὰ ὀνομάζονται μόνοι αὐτοὶ ἀρραγεῖς θεμέλιοι τῆς ἐκκλησίας, καὶ πύργοι ἀκαταμάχητοι καὶ στερεοί, αὐτοὶ καὶ φωστῆρες ἀειλαμπεῖς ὁποῦ μὲ τὴν ἀκατάπαυστον φωτοχυσίαν των φωτίζουσι τὸ νοητὸν τῆς ἐκκλησίας στερέωμα, καὶ δι' αὐτῶν λάμπει ὡς ἄλλος πολύφωτος οὐρανὸς ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ. Ἔργον τοῦτο λέγω θαυμαστὸν τῆς ἀπείρου εὐσπλαγχνίας καὶ παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ ὄχι μόνον νὰ διατείνῃ εἰς ὀλίγον καιρὸν καὶ νὰ ἐξάπτῃ αὐτὸς ὁ ζῆλος, ἀλλὰ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος καὶ ἀγκαλὰ εἰς ὀλίγους πλὴν τελειότερον καὶ λαμπρότερον, καθὼς εἰς πολλοὺς νεοφανεῖς ἁγίους καὶ μάρτυρας, ὁσίους καὶ ἀσκητὰς πραγματικῶς ἐφάνη ὁ θεῖος ζῆλος καὶ τὸ πῦρ ὁποῦ ὁ Χριστὸς ἐνέβαλεν εἰς τὴν γῆν, καὶ μάλιστα εἰς τὸν ὅσιον καὶ ὑπερθαύμαστον πατέρα ἡμῶν καὶ διδάσκαλον Συμεὼν τὸν νεοφανῆ λαμπτῆρα τοῦ γένους ὡς ἄλλον ἥλιον εἰς τὴν ὁλοϋστερινὴν τούτην ζόφωσιν καὶ ἐρήμωσιν τοιούτων ἀνδρῶν, εἰς ἕνα λέγω τέτοιον καιρὸν, ὁποῦ μόλις ἴχνος ἀρετῆς ἠκούετο μὲ τὸ νὰ ἐμίγησαν οἱ Χριστιανοὶ μὲ τὰ ἔθνη, καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν ἔγιναν σάρκες καθὼς λέγει ἡ γραφή, καὶ αὐτὸς ἐβλάστησεν ἐξ αὐτῶν ὡς ῥόδον ἐξ ἀκανθῶν, καὶ ὡς φῶς ἐκ τοῦ σκότους ἀνέτειλεν.

Οὗτος ὁ πολύφωτος ἀστὴρ, ὁ νεοθαλὴς ὄρπηξ, τὸ ἀμάραντον ἄνθος τοῦ οὐρανίου λειμῶνος, τοῦ ὁποίου τοὺς ὑπερφύσιν ἀγῶνας καὶ τὰ παλαίσματα ἐθαύμασαν ἄγγελοι, ἐξέστησαν ἄνθρωποι, καὶ οἱ καταχθόνιοι δαίμονες ἔφριξαν, καὶ μὲ μόνην τὴν ἀκοὴν τοῦ ὀνόματός του ὡς ὁ κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς ἔφευγον καὶ ἐξέλιπον. Διὰ τοὺς ὁποίους ἀγῶνας καὶ ὁ Θεὸς μεγάλως ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς τὸν ἐδόξασε, ἐκεῖ μὲν συγκαταριθμῶν αὐτὸν μετὰ δικαίων μετὰ τῶν ὁσίων καὶ ἀσκητῶν, μετὰ μαρτύρων, καὶ μετὰ τῶν ἀποστό-

λων αὐτῶν καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐκείνων ὁποῦ πρὸ αὐτοῦ ἠγωνίσθησαν, καὶ ἐτροπώσαντο τὸν ἐχθρὸν τῆς ἀληθείας διάβολον, λέγω τὸν νέον ἐν τοῖς ὑστέροις τούτοις χρόνοις μάρτυρα, ἀσκητὴν καὶ ὅσιον, καὶ τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου κήρυκα καὶ ἀπόστολον, ἐνταῦθα δὲ εἰς τὴν γῆν τὸν ἐδόξασεν ὁ Θεὸς μετὰ τὰ ἄπειρα καὶ πολυειδῆ θαύματα καὶ χαριτοβρύτους χάριτας ὁποῦ τὸν ἠξίωσεν ἀεννάως νὰ ἐπιτελῇ καὶ νὰ ἰατρεύῃ πᾶσαν ἀσθένειαν καὶ μαλακίαν ἀνθρώπινον ἡ πανσέβαστος καὶ τιμία σορὸς τῶν λειψάνων του, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ ἐν συντόμῳ,ἀξιοθαύμαστον εἰς ὅλην τὴν κτίσιν τὸν ἔκαμε εἴς τε λογικὴν καὶ εἰς τὴν ἄλογον καὶ ἀναίσθητον. Τούτου λοιπὸν τὸν ἄϋλον μετὰ σαρκὸς βίον καὶ ὑπὲρ φύσιν ἀγῶνας ἀρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν Θεῷ νὰ διηγηθῶμεν, καὶ προσέχετε παρακαλοῦμεν μετ' εὐλαβείας εἰς τὴν ἀκρόασιν διὰ νὰ γένῃ εἰς τὰς ὑμετέρας ψυχὰς μεγάλη ὠφέλεια καὶ διόρθωσις.

Ὁ ἐν Ἁγίοις οὗτος πατὴρ ἡμῶν καὶ ἱερὸς Συμεὼν ὁ κατὰ ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, τί λογῆς καὶ ὅπως ἐστάθη ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς γενήσεως ἕως εἰς τὴν νεαρὰν του ἡλικίαν, δὲν ἔχομεν καμμίαν ἀξιόπιστον διήγησιν παρά τινος, ὅμως ἀπὸ τὴν ἐνάρετον ζωὴν καὶ πολιτείαν ὁποῦ εἰς τὸ ἑξῆς ἔδειξε, συμπεραίνομεν πῶς καὶ ἐκ βρέφους νὰ ἐπολιτεύετο βίον ἐνάρετον, καὶ μάλιστα ὁποῦ ἔτυχε γεννητόρων καὶ συγγενῶν εὐσεβῶν, καὶ ἠμπόρουν νὰ τὸν διδάξουν ἅπαντα τὰ πρὸς τὴν εὐσέβειαν· διὰ τοῦτο καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὡσὰν Ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου ὁποῦ ἦτον ἀφ' οὗ ἦλθεν εἰς μέτρον εἰς ἡλικίας ὁ Υἱὸς αὐτοῦ ἱερὸς Συμεὼν ἐκ ῥίζης ἀγαθῆς ἀγαθὸς καρπὸς βλαστήσας, τὸν ἔβαλεν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ἐπαιδεύθη τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ μὲ τὸ νὰ ἦτο δεξιᾶς καὶ ἐπιτηδείας φύσεως εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔμαθε τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἅπασαν τάξιν ὡς οὐδεὶς ἄλλος, νὰ ἀναγινώσκῃ λέγω τὸ ψαλτήριον καὶ τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου καὶ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων, καὶ τὴν ἄλλην ἅπασαν ἀκολουθίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, τόσον ὁποῦ βλέποντές τον ὅλοι οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι καὶ γείτονες ἐθαύμαζον εἰς τὴν προκοπὴν ὁποῦ εἶχε τῶν μαθημάτων, καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ εὐταξίαν τῆς ἀναγνώσεως.

Ὁ προειρημένος λοιπὸν πατὴρ αὐτοῦ ἱερεὺς Ἀνδρέας ὀνομαζόμενος καὶ ἡ μήτηρ, βλέποντες τὴν μεγάλην του προκοπὴν ἐχαίροντο κατὰ πολλὰ, ἀκόμη καὶ ὅσοι τὸν ἔβλεπον καὶ τὸ ἤκουον εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰς μέγαν ἔπαινον καὶ τιμὴν τὸν εἶχον.

Ὅταν δὲ ἔγινε χρόνων δεκαπέντε παραίτησε τοὺς γονεῖς του καὶ ὑπῆγε μαζὴ μὲ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Δημητριάδος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπισκοπὴ εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Βόλου. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον λοιπὸν ἀρχιεράτευεν ἕνας ἐπίσκοπος ἐνάρετου βίου εἰς τὴν ἐπισκοπὴν αὐτὴν ὀνόματι Παχώμιος, καὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ἐπισκόπου ἡ χώρα του ἡ ὁποία εἶναι πλησίον εἰς τὴν Ἀγυιάν,καὶ ὀνομάζεται Βαθὺ Ρεῦμα ὑπέμεινε μετ' αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ὕστερον καὶ τοῦ μοναδικοῦ ἠξίωσεν αὐτὸν ἐπαγγέλματος καὶ τῆς ἱεροδιακονίας. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔκαμεν ὀλίγον καιρὸν μὲ τὸν ἐπίσκοπον ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα Μοναστήριον ὁποῦ εἶναι ὑποκάτω εἰς τὸν Κίσσαβον εἰς τὰ μέρη τοῦ Ὀλύμπου μετωνομαζόμενον Οἰκονόμιον, καὶ ἐκεῖ διεπέρνα τὴν ζωήν του μὲ διάφορον σκληραγωγίαν, τὸ πρῶτον νηστείαν πολλὴν, ἀγρυπνίαν ἄμετρον, στάσιν ὁλονύκτιον, ἀνυπόδυτος, μονοχίτων μὲ ἕνα

φόρεμα καὶ ἐκεῖνο παλαιὸν καὶ ἐσχισμένον, ὕστερον δὲ ἀφοῦ ἐπέρασε χρόνος πολὺς μὲ ἐκείνους τοὺς ἀγῶνας ἐπάλαιε καὶ ἠγωνίζετο, καὶ εἶχεν ἐπάνωθεν τοῦ κρεβατίου του ἕνα παλαιὸν πεύκιον καὶ ὑποκάτω πέτραις στρογγυλαῖς, καὶ ἔπερνεν ὀλίγον καὶ πικρὸν ὕπνον ὅσον μόνον νὰ θεραπεύσῃ τὴν φύσιν διὰ νὰ μὴ ἐξασθενήσουν αἱ δυνάμεις τοῦ νοῦ, ἔπειτα ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ἐχειροτονήθη ἱερεύς, ὅθεν πρὶν τῆς ἱερωσύνης ὢν εἰς τὸν τῆς διακονίας βαθμόν, καὶ εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὴν τάξιν ὁποῦ ἔχει τὸ κάθε μοναστήριον, ὑπηρέτει καὶ αὐτὸς μὲ τοὺς ἄλλους ἐκκλησιαστικούς, καὶ κατὰ τύχην μίαν ἡμέραν λέγουν, ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς θέλων νὰ τὸν δοκιμάσῃ μὲ ἀστειότητα τοῦ λέγει, τί εὔμορφα ὁποῦ εἶναι διάκονε τὰ μαλλία σου; αὐτὸς ὅμως διὰ νὰ μὴ δώσῃ πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ, καὶ διὰ νὰ μὴν κάμῃ συγκατάθεσιν εἰς τὰ μετριάσματα καὶ ἀστειότητας ἐσιώπησε καὶ δὲν τοῦ ἀπεκρίθη, μόνον ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλίον του, καὶ πέρνει ἕνα ψαλίδιον καὶ κόπτει τὰ μαλλία του ὅλα ὅσα καὶ ἂν εἶχε κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ τάξιν ὁποῦ εἶχον οἱ καλόγηροι ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, τὰ ὁποῖα πέρνων εἰς τὸ χέρι του καὶ εὑρίσκοντας τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον καὶ δίδοντάς τα τοῦ εἶπε, ἔπαρε ἀδελφὲ τὰ μαλλιά μου ἐπειδὴ τὰ ὡρέχθης. Καὶ ὁ μὲν ἀδελφὸς ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν καὶ τὴν αἰφνήδιον ὑπόθεσιν ἔμεινεν ἄφωνος πολλὴν ὥραν, οἱ δὲ ἄλλοι ὅσοι εὑρέθησαν ἐκεῖ καὶ εἶδον τὸ πρᾶγμα ὅπου ἔγινε ἐθαύμασαν καὶ ἐπαίνεσαν τὸν διάκονον, καὶ ἀπὸ τότε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς κουρευμένος ἐπωνομάζετο.

Πάλιν μὲ καιρὸν μερικὸν εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν Λαύραν καὶ ἦλθεν εἰς τὸ μοναστήριον ὁποῦ μετωνομάζετο τοῦ Φιλοθέου, καὶ εὑρισκόμενος εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μοναστηρίου μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς καὶ συναγωνιζόμενος μὲ αὐτοὺς τὴν πρώτην του διαγωγὴν ὁποῦ εἶχε δὲν τὴν παραίτησε ἀλλὰ περισσότερον τὴν ηὔξανε, τὴν νηστείαν λέγω, τὴν ἀγρυπνίαν, τὴν προσευχὴν, τὴν ὁλονύκτιον στάσιν, καὶ τὰ ἄλλα θεάρεστα ἔργα τῆς πολιτείας αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς βλέποντες ἠγωνίζοντο νὰ τὸν μιμηθοῦν, καὶ διαπερνῶν μερικὸς καιρὸς ἀπὸ τὴν εὐλάβειαν ὁποῦ εἰς αὐτὸν ἐπρόσφεραν, τὸν ἐπαρακάλεσαν νὰ γένῃ ἡγούμενος εἰς αὐτούς, καὶ μὲ ταῖς πολλαῖς δεήσεις ἔστερξε καὶ ἀνέλαβε αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἡγουμένου· ὅθεν ἀπ' ἐντεῦθεν ἐπερίσευσε τὴν νηστείαν, τὴν προσευχὴν, τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὰ ἄλλα του θεάρεστα κατορθώματα· καὶ ζηλεύοντες αὐτὸν ὅλοι ἔχαιρον καὶ εὐχαρίστουν τὸν Θεὸν ὁποῦ τοὺς ἔπεμψε τοιοῦτον ὁδηγὸν καὶ ποιμένα, ἐπειδὴ καθ' ἑκάστην ἡμέραν δὲν ἔλειπε εἰς τὸ νὰ τοὺς διδάσκῃ μὲ νουθεσίας ψυχωφελεῖς, μὲ καλὰς παραγγελίας.

Ἀλλ' ὁ μισόκαλος καὶ βάσκανος διάβολος ὁποῦ ποτὲ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀγαπᾷ ἐφθόνησε, καὶ μὴ ὑπομένων νὰ βλέπῃ τὴν κατὰ Θεὸν ἐκείνην διαγωγὴν ὁποῦ ἐπολιτεύετο ἀναμέσον ἐκείνων τῶν ἀδελφῶν, καὶ ὡδηγοῦντο ὑπὸ τοῦ θείου καὶ θαυμαστοῦ ἀνδρὸς, ἐξήγειρε κάποιους φθονεροὺς καὶ μισοκάλους, καὶ κατ' ὀλίγον ὀλίγον ἐκίνησαν τὴν γλῶσσαν κατὰ τοῦ δικαίου, καὶ πολλὰς κατηγορίας κρυφίως ἔλεγον, καὶ μὲ τὸν καιρὸν τὰς ἐπαρρησίασαν, τὰς ὁποίας καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ καθ' ἑκάστην τὰς ἤκουε, πλὴν

δὲν ἐσκανδαλίζετο, οὐδὲ ποσῶς τὰς ἐσυλλογίζετο. Ὅθεν καὶ ἐκεῖνοι φυλάσσοντες τὸν φθόνον τῆς κακίας, ὡσὰν ἡ ἔχιδνα τὸ φαρμάκι, καὶ εὑρίσκοντες καιρὸν ἐπιτήδειον τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν καὶ ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, ὅταν εὐγῆκαν ἀπὸ τὴν τράπεζαν οἱ Πατέρες δὲν ὑπῆγαν αὐτοὶ εἰς τὰ κελλία τους νὰ ἡσυχάσουν, κατὰ τὴν τάξιν καὶ συνήθειαν ὁποῦ ἔχουν, ἀμὴ εὐγῆκαν ἔξω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ μοναστηρίου καὶ ἔπαιζαν, καὶ ἐχόρευαν καὶ ἐλίθαζαν καὶ ἄλλα παιγνίδια ἔκαμνον, ὄχι μόνον ἄπρεπα εἰς τοὺς καλογήρους, ἀλλ' οὐδὲ ἄξια καὶ εἰς αὐτοὺς ἁπλῶς τοὺς χριστιανοὺς νὰ τὰ ἰδοῦν, ὁ δὲ ἅγιος ἐρώτησεν ἕνα ἀπὸ τοὺς διακριτικούς, τί εἶναι αὐτὴ ἡ ταραχὴ ὁποῦ γίνεται καὶ δὲν εἰρηνεύουν; Λέγει ἐκεῖνος ἔξω ἀδελφοὶ παίζουν, ὁ δὲ ἅγιος ἐθυμώθη καὶ πέρνωντας τὸ ῥαβδί του ἠθέλησε νὰ εὐγῇ νὰ τοὺς ἐπιτιμήσῃ, ἢ νὰ τοὺς μαλώσῃ, καὶ ἐκεῖνος δὲν τὸν ἄφησε μόνον τοῦ λέγει, ἡσύχασον δέσποτά μου, ὅτι εἶναι χορτάτοι καὶ δὲν τοῦ ἀκούουν, καὶ μὴν τύχῃ καὶ κάμουν ἄλλο τίποτε περισσότερον.

Ὁ δὲ Ἅγιος ὑπακούσας εἰς τοῦ ἀδελφοῦ τὰ λόγια (τὸ ὁποῖον ἐσυμβούλευε νὰ πράττουν καὶ οἱ ἀδελφοί, δηλαδὴ τὴν ὑπακοὴν) παρευθὺς ἐγύρισεν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ κλαίων ἔλεγεν, ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον, ποῖον λόγον ἔχω νὰ δώσω εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐτούς; Μοναχοὶ νὰ παίζουν καὶ νὰ χορεύουν ὡσὰν εἰδωλολάτραι; καὶ δὲν ἔπαυσε τὴν ἡμέραν ἐκείνην κλαίων, καὶ παρακαλῶν τὸν Θεὸν δι' αὐτούς, ὅμως εἰς ἐκείνους δὲν εἶπε τίποτες. Πρὶν τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀκόμη πρὶν νὰ ἐμβῇ ὁ Ἱερεὺς εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν, ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐγύρευαν καιρὸν σκανδάλου, εὐγῆκαν ἔξω καὶ ἄρχισαν νὰ παίζουν ὡσὰν καὶ τὴν ἀπερασμένην ἡμέραν. Τότε ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον ἐπαρακινήθησαν καὶ εὐγαίνον ἔξω. Ἄλλοι διὰ νὰ θεωροῦν, καὶ ἄλλοι διὰ νὰ παίζουν μὲ ἐκείνους. Τότε ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος θεῖφ ζῆλῳ κινούμενος, ἐπῆρεν τὸ ῥαβδὶ του καὶ εὐγαίνει ἔξω καὶ λέγει των, δὲν φοβεῖσθαι τὸν Θεόν; ὁ ἱερεὺς ἀκόμη δὲν ἐμβῆκεν εἰς τὴν θείαν καὶ ἱερὰν Λειτουργίαν, καὶ ἐσεῖς ἀρχίσετε νὰ παίζετε ὡσὰν κοσμικοί; τί ἀχρειότης εἶναι αὐτὴ ὁποῦ σᾶς ηὗρεν; δὲν εἶσται ἐσεῖς Καλόγηροι; πῶς κάμνετε ἔτσι; Τότε αὐτοὶ εὑρῆκαν τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐγύρευαν, καὶ παρευθὺς ἀφήνουν τὸ παίξιμον, καὶ ἄλλο δὲν λέγουν μόνον τὸν συλλαμβάνουν, καὶ κτυπῶντες ἀσπλάγχνως καὶ σπρόχνοντας τὸν βάνουν εἰς τὸν πῦργον καὶ τὸν φυλακώνουν, ἔπειτα ἄρχισαν τοὺς χοροὺς καὶ τὰ τραγούδια πίνοντες καὶ μεθύοντες.

Αὐτὸς δὲ μέσα εἰς τὸν πῦργον κεκλεισμένος, πρὶν τῆς μεσημβρίας ὑπῆγεν ἕνας ἱεροδιάκονος κρυφίως ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ εὐγάνει ἀπὸ τὰ ζῶα ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ ἕνα σχοινίον καὶ τοῦ δίδει ἀπὸ ἕνα παράθυρον, ἐπειδὴ τὴν μεγάλην θύραν τὴν εἶχον κλεισμένην, καὶ ὡσὰν ἐπῆρεν μέσα τὸ σχοινίον ὁ ἅγιος κρεμᾶται ἀπὸ ἕνα ἄλλο παράθυρον ὁποῦ δὲν εἶχεν κάγγελα καὶ καταβαίνει, ἔπειτα εὐγαίνει ἔξω καὶ ὑπῆγε εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔπαιζον οἱ Καλόγηροι καὶ λέγει των ἐσεῖς παίζεται καὶ χορεύετε, καὶ ἐγὼ ὁ ἡγούμενός σας εἰς τὴν φυλακήν; ἀμὴ νὰ δώσῃ ὁ Κύριος ἄλλην φορὰν δεύτερον ἱερέα ἢ διάκονον νὰ μὴν ἀποκτήσετε, μόνον ὁπόταν εἶναι ἱερεὺς νὰ λείπῃ ὁ διάκονος, καὶ ὁπόταν εἶναι ὁ διάκονος ἱερεὺς πάλιν νὰ μὴν εἶναι, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! θαυμάσια τὰ ἔργα σου Κύριε, δὲν ἠμπόρεσε νὰ εὑρεθῇ πλέον δεύτερος ἱερεὺς

ἡ διάκονος, οὐδὲ εὐτύχησεν ἀπὸ τότε ἕως τὴν σήμερον, μόνον κινδυνεύει καθ' ἑκάστην ἡμέραν νὰ ἐρημώσῃ. Καὶ αὐτοὶ καθὼς ἤκουσαν τοὺς λόγους αὐτοὺς ἔδραμον νὰ τὸν συλλάβουν, καὶ αὐτὸς τρέχων ἐσώθη ἐκ τῶν χειρῶν των.

Καὶ ἀφ' οὗ εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ ἅγιον ὄρος ἔρχεται εἰς ἕνα βουνὸν ὁποῦ τὴν σήμερον λέγεται Φλαμούριον· τὸ ὁποῖον εἶναι ἡνωμένον μὲ τὸ Ζαγόριον ὄρος, εἰς τὸ ὁποῖον ὁδηγηθεὶς ὑπὸ Θεοῦ νὰ κτίσῃ Μοναστήριον. Καὶ ζητῶν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εὑρῆκε τόπον ἐπιτήδειον, εἰς τὸν ὁποῖον κεῖται τὴν σήμερον τὸ Μοναστήριον. Καὶ πρὶν νὰ βάλῃ τὰ θεμέλια ἔκαμε τρεῖς χρόνους ὑποκάτω εἰς μίαν μηλέαν, καὶ τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὴν ἄμετρον ψύχραν ἐταλαιπωρεῖτο, καὶ τὸ καλοκαίριον πάλιν ἀπὸ τὴν καῦσιν τοῦ ἡλίου εἶχεν πολλὴν στενοχωρίαν, διότι τὴν στάσιν ὁποῦ ἔκαμνε καὶ τὴν προσευχήν, τὴν ἀγρυπνίαν, καὶ τὴν νηστείαν, εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν διηγηθῇ τις διακριτικὸς καὶ νὰ ἔχῃ παραμικρὰν γνῶσιν, ἀναμεταξὺ εἰς ἐκείνους τοὺς τρεῖς χρόνους ὁποῦ ἐκατῴκει ὑποκάτω εἰς τὸ δένδρον ἐκεῖνο.

Καὶ τί ὑπομονὴ νομίζετε νὰ ἦτον ἐκείνη; καλὰ τὸ καλοκαῖρι ἡ Μηλέα εἶχε τὰ φύλλα της, καὶ ἤθελες νομίσῃς πῶς τοῦ δίδει κάποιαν παρηγορίαν διὰ τὴν σκιὰν ὁποῦ ἔκαμνε τὸ μεσημέριον καὶ ἀνεπαύετο ὁ ἅγιος, ὁμοίως καὶ τὴν νύκτα πῶς δὲν ἦτον δανατὴ ἡ ψύχρα διὰ τὴν ἡμερινὴν καῦσιν τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ διὰ τὸν χειμῶνα τί ἤθελες εἰπῇς; ὁποῦ ἡ Μηλέα τότε δὲν εἶχε φύλλα, καὶ ἀνίσως εἰποῦμεν πῶς εἶχε καὶ ἐκεῖνα νὰ εἶναι ἀνωφελῆ καὶ ἄχρηστα διὰ τοὺς ἀνέμους ὁποῦ ἐγίνοντο καὶ τὰς χαλάζας καὶ τὰς χιόνας δύο καὶ τρεῖς σπιθαμαῖς ἢ καὶ περισσότερον, καὶ αὐτὸς γυμνὸς καὶ ἀνυπόδητος ἕνα φόρεμα μόνον ἔχων καὶ ἐκεῖνο παλαιόν, καὶ μηδένα φραγμὸν διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν βίαν τῶν ἀνέμων, κλίνην ὄχι διὰ νὰ λαμβάνῃ ὀλίγην ἀνάπαυσιν πυρὰν νὰ ἀνάπτῃ καὶ δὲν ἦτον τρόπος, ἐπειδὴ ἡ χιὼν καὶ αἱ βροχαὶ τὴν ἔσβυνον, κατὰ ἀλήθειαν λίθινος πάλιν νὰ ἦτον τόσον δὲν ὑπέμεινεν. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ φανερὰ ἡ χεὶρ καὶ δύναμις τοῦ Θεοῦ ὁποῦ τὸν ἐσκέπαζε καὶ τὸν διεφύλαττε. Παρελθόντων δὲ τῶν τριῶν χρόνων ὑπῆγαν τινὲς καὶ τὸν εὗρον, καὶ ὡς τὸν εἶδον τέτοιας λογῆς νὰ πολιτεύεται χωρὶς καλύβαν, χωρὶς στρῶμα καὶ σκέπασμα, χωρὶς κανένα ἄλλο φόρεμα, ἔξω ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποῦ ἐφόρει, τὸν εὐλαβήθησαν καὶ ἠγάπησαν νὰ ἀπομείνουν μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρῶτον τοὺς ἐνουθέτησεν, τοὺς ἐδίδαξεν, τοὺς ἐπαραίνεσεν, καὶ ἔπειτα τοὺς ἐδέχθη. καὶ ἔκαμε καλύβας μὲ καλαμαῖαν ἀπὸ βρύζαν, καὶ τοὺς ἔβαλλε καὶ ἐκάθηντο, καὶ ὕστερον ἀπὸ αὐτοὺς ἦλθον καὶ ἄλλοι δύο καὶ ἔγιναν ἑπτά, καὶ αὐτὸς εἶχε τὴν μέριμναν διὰ τὴν τροφήν των. Ἔπειτα ἔσπειρεν ἐκεῖ τριγύρω, καὶ ἔκαμε περισσὴν ἐσοδείαν καὶ ἐδέχετο καὶ ἄλλους ὁποῦ ἤρχοντο, ἐπειδὴ διεδόθη ἡ φήμη του καὶ ἠκούσθη εἰς τὰ περίχωρα, καὶ ἔτρεχον πολλοί, ἄλλοι μὲν διὰ νὰ ἰδοῦν τὸν ἅγιον μόνον, καὶ ἄλλοι διὰ νὰ ἀπομείνουν ἐκεῖ μετ' αὐτοῦ, καὶ ὕστερον ἀφ' οὗ παρῆλθον ἑπτὰ χρόνοι, ἔκτισε μικρὰν Ἐκκλησίαν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ ἐλειτούργει τῷ Θεῷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἔπειτα ἦλθαν εἰς αὐτὸν ἱερεῖς καὶ διάκονοι, καὶ τοὺς εἶχε βοηθούς, καὶ ὡσὰν ἐκαταστάθησαν καὶ ἦλθον εἰς τάξιν μονῆς, καὶ ἔγιναν ὅλοι ἕνα κοινόβιον τοὺς ἄφησεν ἐκεῖ καὶ αὐτὸς εὐγῆκεν ἔξω εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ἁγυιᾶς

καὶ ἐδίδασκε τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Λάρισσαν καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐδιώρθωσε πολλούς, ἔπειτα εἰς τὸν Τύρναβον καὶ εἰς τὴν Ἐλασσόνα, καὶ ἐστήριξε πολλοὺς ἐκεῖ ὁποῦ εἶχον δισταγμὸν εἰς τὴν Πίστιν καὶ ἐκλονίζοντο, καὶ πολλοὺς ἐδιόρθωσε καὶ ἐβεβαίωσε, διότι εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους εἶναι ἀμαθεῖς πολλά, καὶ βάρβαροι γεωργοὶ καὶ ποιμένες τῶν ζώων, ὅλα τὰ βουνὰ ὁποῦ λέγονται Καλάνδρομα ἀπὸ τὰ Σέρβια, καὶ τοῦ Γραιβανοῦ τὰ μέρη, καὶ τὰ Ἄγραφα, καὶ πάλιν ἐρχόμενος εἰς τοῦ Ζητουνιοῦ τὰ μέρη, καὶ πηγαίνων εἰς τὴν Θήβαν ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου παντταχοῦ, νὰ ἀπέχουν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὰς κλοπάς, καὶ νὰ μὴν καταδίδῃ ἕνας τὸν ἄλλον, νὰ μὴν ἀδικῇ νὰ μὴν πηγαίνωσιν εἰς τοὺς μάντεις νὰ μαντεύονται, καὶ παραδίδονται τῷ Διαβόλῳ, καὶ ἀπὸ ὅσα εἶναι τοιαῦτα ἄτοπα καὶ παράνομα ἔργα νὰ ἀπέχωσιν, καὶ τὸ περισσότερον ἀπὸ ὅλα τοὺς ἐδίδασκε νὰ τιμῶσι τὴν ἁγίαν Κυριακὴν μετὰ δοξολογίας καὶ ὕμνους, καὶ νὰ σχολάζουν τὰς ἑορτάς, καὶ πάντοτε νὰ συντρέχουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Καὶ ἀπ' ἐκεῖ πάλιν ἐπορεύθη εἰς τὰς Ἀθήνας διδάσκων καὶ θεραπεύων διαφόρους ἀσθενείας, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἐδέχθησαν μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, ἐπειδὴ ἐθεράπευσεν ἐκεῖ ἕνα δαιμονιζόμενον.

Ὁμοίως καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου Λαυρέντιος τὸ ὄνομα πολλὰ τὸν ἐδεξιώθη καὶ τὸν ἐτίμησε, διατί κάθε Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν, καὶ ἡμέραν ἑορτάσιμον δὲν ἔπαυε ἀπὸ τὸ νὰ διδάσκῃ καὶ νουθετῇ τοὺς χριστιανούς· ἔπειτα ἐρχόμενος εἰς τὴν Εὔριπον ἐδίδασκε καὶ ἐκεῖ ὁμοίως καὶ παρῄνει τοὺς χριστιανοὺς καὶ στηρίζων εἰς τὴν εὐσέβειαν, διὰ τὸ ὁποῖον τὸν ἐτίμησαν πολλὰ καὶ τὴν Κυριακὴν ἔπαυσαν ἀπὸ τὸ νὰ πραγματεύωνται, καὶ νὰ κάνωσι παζάριον καθὼς ἐσυνήθησαν ἐξ ἀρχῆς. Τότε οἱ ἐναντίοι τῆς πίστεως τῶν Χριστιανῶν, οἱ Τοῦρκοι λέγω, ἐφθόνησαν βλέποντες τὴν παρρησίαν τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν εὐλάβειαν ὁποῦ τοῦ ἐπρόσφερον οἱ χριστιανοί, τῶν ὁποίων ἡ συνομιλία καὶ τὸ καύχημα δὲν ἦτο ἄλλο παρὰ τοῦ ἁγίου τὸ ὄνομα, ἐπειδὴ ὅσοι ἀσθενεῖς καὶ κλινήρεις ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ἐλάμβανον τὴν ἴασιν καὶ ἐθεραπεύοντο, καὶ ὅλον τὸ πλῆθος ἔτρεχε μετὰ προθυμίας καὶ ἐξωμολογεῖτο καὶ ἐδιορθώνετο.

Ταῦτα λοιπὸν βλέποντες οἱ ἀντικείμενοι, καὶ ὑπὸ τοῦ φθόνου κατατηκόμενοι ὑπῆγον καὶ ἐδιάβαλον εἰς τὸν αὐθέντην τοῦ Εὐρίπου τὸν ἅγιον, ὁ ὁποῖος ἦτον ἐπίτροπος τοῦ Πασιᾶ, ὁποῦ τουρκιστὶ λέγεται Κιεχαγιᾶς, καὶ ψευδῶς καὶ ἀναιτίως τὸν κατηγόρησαν λέγοντες, πῶς ἦλθεν ἕνας ἱερεὺς τῶν λεγομένων Χριστιανῶν, καὶ διδάσκει καθ' ἡμέραν τοὺς Τούρκους νὰ ἐπιστρέψουν καὶ νὰ γένουν χριστιανοί, κατηγορῶντας τὴν ἐδικήν των ὡς ψευδῆ καὶ πεπλανημένην. Ὅθεν ἀπὸ τότε κινδυνεύουν νὰ γένουν ὅλοι οἱ Τοῦρκοι χριστιανοί. Τοιοῦτον λόγον ὡς ἤκουσεν ὁ αὐθέντης εὐθὺς ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ τὸν ἐπίασαν, καὶ τὸν ὑπῆγαν δεδεμένον εἰς τὴν μέσην τοῦ παζαρίου, καὶ ἐσύναξαν ξύλα διὰ νὰ τὸν καύσουν, καὶ ἐκεῖ ὁποῦ ἠγωνίζοντο διὰ νὰ συνάξουν τὰ ξύλα, ἐπροσπάθησε καὶ ὁ ἅγιος μὲ τὴν ἅλυσον νὰ ῥίπτῃ εἰς τὸν σωρὸν ξύλα, ὡσὰν καὶ τοὺς ἄλλους, βλέπωντάς τον ἐκεῖνος ὁποῦ ἐκράτει τὴν ἅλυσον τοῦ λέγει αὐτὰ τὰ ξύλα ὁποῦ τὰ μαζώνουν αὐτοῦ, διὰ σὲ τὰ συνάζουν ἕως νὰ ἔλθῃ λόγος ἀπὸ τὸν Κιαχαγιᾶν νὰ σὲ καύσουν, καὶ ἀγωνίζεσαι καὶ ἐσὺ διὰ τὸν

θάνατόν σου ; Λέγει του ὁ ἅγιος, αὐτὸ ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ ὅμως ἂν ἦναι θέλημα Θεοῦ θέλετε μὲ καύσει. Ἀναμεταξὺ εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἰδοὺ ἕνας Ἀράπης καὶ κάποιαις γυναῖκες ἤρχοντο, καὶ ὡς ἠκούσθη τοιοῦτος λόγος καὶ ἐξεφωνήθη πῶς μέλλουν νὰ τὸν καύσουν, παρευθὺς ἔδραμον εἰς τὴν μητέρα τοῦ Κιαχαγιᾶ καὶ τὴν παρεκάλεσαν διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον τὸν ἅγιον· ἐκείνη δὲ καθὼς ἤκουσε τὸν θάνατόν του εὐθὺς ἔδραμε μόνη εἰς τὸν υἱόν της τὸν Κιαχαγιὰ καὶ λέγει του τί θέλεις νὰ κάμῃς ; τί ζημίαν ἔχεις υἱέ μου ἀπὸ ἐκεῖνον καὶ θέλεις νὰ ἐμβῇς εἰς τὸ κρίμα του ; καὶ ἐκεῖνος τῆς εἶπε· καὶ τί κρίμα θέλει ἔχω ἐγὼ διὰ νὰ τὸν θανατώσω ὅταν λέγῃ πῶς ἡ πίστις μας δὲν εἶναι καλή ; καὶ διὰ τοῦτο νὰ γένουν οἱ Τοῦρκοι χριστιανοί, εἰς αὐτὸ τοῦ ἀπεκρίθη ἐκείνη ψεύματα εἶναι υἱέ μου ὅλα αὐτά, καὶ ἀδίκως τὸν διέβαλον, μόνον ἤξευρε καθὼς ἐβεβαιώθην, πῶς ὅποιον ἐκαταράσθη δὲν ἐχρόνισε, καὶ ἂν ἐσὺ ἤθελες πάθῃ τίποτε, ἐγὼ πρῶτον ὑπάγω καὶ πνίγομαι. Πάλιν τῆς λέγει ἐκεῖνος ὕπαγε εἰς τὴν δουλείαν σου καὶ μὴν ἐννοιάζεσαι τί γίνεται εἰς τὸν κόσμον· λέγει του καὶ τρίτον ἐκείνη, φυλάξου νὰ μὴν κάμῃς κανένα κακὸν εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον καθὼς σοῦ λέγω, ὅτι ὅσα καὶ σοῦ εἶπαν εἶναι ψεύματα, καὶ ἂν θέλῃς νὰ μάθῃς τὴν ἀλήθειαν φέρε τον ἔμπροσθέν σου ἐδῶ καὶ ἐρώτησέ τον νὰ καταλάβῃς τί σοῦ λέγει· καὶ ἀφ' οὗ εἶπεν ἡ μήτηρ του αὐτὰ τὰ λόγια καὶ εὐγῆκεν ἔξω τοῦ λέγουν οἱ παρακαθήμενοι μαζῆ του πρῶτοι καὶ ἄρχοντες τῆς πόλεως, πῶς καλὰ λέγει ἡ κυρὰ, φέρετον πρῶτον ἐδῶ καὶ ἐρώτησέ τον, καὶ κατὰ τὰ λόγια ὁποῦ ἤθελεν εἰπῇ θέλομεν κάμη καὶ τὴν κρίσιν καθὼς διορίζει ὁ νόμος μας. Τότε παρευθὺς ἔστειλεν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἔφερον μὲ τὴν ἅλυσον δεμένον, καὶ καθὼς τὸν εἶδεν ἀνυπόδητον, γυμνὸν, μὲ ἕνα παλαιόρασον μόνον καὶ ὄχι ἄλλο, εὐλαβήθη τὸν ἅγιον καὶ τοῦ λέγει μὲ ἥμερον βλέμμα· τί εἶναι αὐτὰ ὁποῦ ἀκούω διὰ σέ ; τώρα ἐσὺ θέλεις νὰ μᾶς βγάλῃς ἀπὸ τὴν πίστιν μας καὶ νὰ μᾶς κάμῃς χριστιανούς ; Λέγει του ὁ Ἅγιος, ἐγὼ αὐθέντη πολυχρονεμένε τοὺς Χριστιανοὺς διδάσκω νὰ κάμουν καθὼς διορίζει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον· καὶ ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, καὶ τί λέγει τὸ Εὐαγγέλιον ; καὶ ὁ ἅγιος προστάζει νὰ μὴν κλέπτουν νὰ μὴν πορνεύουν νὰ μὴν ἐπιθυμοῦν τοῦ γείτονος των τὸ ἀμπέλι, ἢ τὸ χωράφι, ἢ κανένα ἄλλο πρᾶγμα ξένον νὰ μὴν καταδίδῃ ἕνας κατὰ τοῦ ἄλλου, νὰ μὴν γελοῦν τὸν αὐθέντην των εἰς τὰ βασιλικὰ δοσίματα, καὶ νὰ κρατοῦν στερρῶς τὴν πίστιν των, καὶ νὰ φυλάττωνται νὰ μὴν δουλεύωσι τὴν Κυριακὴν, ἐπειδὴ εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα ὁποῦ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἀνεστήθη ὁ Χριστὸς, καὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι Χριστιανοὶ, ἀνάγκη εἶναι νὰ τιμοῦν καὶ τὸν αὐθέντην Χριστὸν μὲ τὴν ἑορτὴν αὐτήν. Λέγει του ὁ ἄρχων, τὴν Παρασκευὴν ἔκαμεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ἢ τὴν Κυριακήν ; καὶ ὁ ἅγιος λέγει, τὴν Κυριακὴν ἄρχισε τὰ ποιήματά του, καὶ τὴν Παρασκευὴν τὰ ἐτελείωσε, καὶ τὴν παρακευὴν τὸν Χριστὸν ἐσταύρωσαν οἱ Ἑβραῖοι καὶ τὴν Κυριακὴν ἀνέστη καὶ διὰ τοῦτο τοὺς διδάσκω νὰ τιμοῦν τὴν ἡμέραν ὁποῦ διεφύλαξε καὶ ἐπροτίμησε ὁ Θεὸς νὰ τὴν τιμῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι.

Καὶ καθὼς ἤκουσε τὰ τοιαῦτα λόγια ἐπρόσταξε νὰ τὸν λύσουν, καὶ τοῦ ἔδωσαν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ εἰς ὅποιον μέρος θέλει, καὶ ὡσὰν ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ ἄρχοντος, ἐκήρυττε παρρησία καὶ χωρὶς φόβον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ μετ'

ὀλίγας ἡμέρας ἔρχεται εἰς τὴν Μονήν, καὶ εὑρίσκει τοὺς ἀδελφοὺς ὁποῦ ἄφησε, καὶ καθὼς τὸν εἶδαν ἐκεῖνοι ἐχάρησαν καὶ εὐφράνθη ἡ ψυχή των, καὶ μένων ὀλίγον καιρὸν ἐκεῖ, ἐκούρευσε καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὁποῦ εὑρῆκεν ἤγουν εἰς τὸ Φλαμούριον, ἐπειδὴ ἀκούοντες τὴν φήμην του, ἐπήγαιναν πολλοί, καὶ ἀπὸ ἐκείνους ἐκλέγοντο διὰ τὴν μοναδικὴν πολιτείαν καὶ ὑπέμεινον μετ' αὐτοῦ ὑποτασσόμενοι, ἀκόμη καὶ ὅσους ἄλλους εἶχεν ἀκολουθοῦντας διὰ τὴν μεγάλην του φήμην, ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἀπὸ τὴν Εὔριπον καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλον τόπον ὁποῦ ἐπήγενεν ὅλους αὐτοὺς Καλογήρους τοὺς ἔκαμε καὶ τοὺς ἔβαλεν εἰς τάξιν τῆς Καλογερικῆς, καὶ τοὺς ἐπαραίνεσε, καὶ τοὺς ἐκαθοδήγισε τί λογῆς νὰ μετέρχωνται τὸν μοναδικὸν βίον, καὶ πάλιν τοὺς ἄφισε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸν ὁποῖον κατὰ πολλὰ ἐδέχθη ὁ τότε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

Ὅθεν πάλιν καὶ ἐκεῖ κηρύττων τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας ἐπέστρεψε πολλοὺς ἀπὸ τὴν πλάνην καὶ ἀσέβειαν ὁποῦ εἶχον καὶ εἰς μεγάλην Θεογνωσίαν τοὺς ἔφερε, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν ὅλη ἐπαρακινήθη καὶ ἔδραμεν εἰς αὐτόν, καὶ καθ' ἕνας ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας του ἐλάμβανε τὴν πρέπουσαν διόρθωσιν παρ' αὐτοῦ μὲ τρόπον διάφορον, κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ καθ' ἑνὸς ὁποῦ ἐστοχάζετο ἐποίει καὶ τὴν διόρθωσιν, τόσον ὁποῦ τὸ στόμα του ἤθελες εἰπῇ, πῶς ἦτον μία βρύσις εἰς τὸ νὰ συμβουλεύῃ καὶ νὰ διδάσκῃ καθ' ἑκάστην.

Καὶ διὰ τὴν αἰτίαν πολλοὶ ἀφήνοντες τὴν τέχνην των καὶ τὰ ὑποστατικά των, ἐπήγαινον πρὸς τὸν ἅγιον καὶ παρεκάλουν νὰ γένωσι Καλόγηροι, καὶ νὰ εἶναι εἰς τὴν ὑποταγήν του, καὶ αὐτὸς τοὺς ἐδέχετο καὶ τοὺς ἔπεμπεν εἰς τὴν λοιπὴν ἀδελφότητα, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦσαν καὶ μερικοὶ κτίσται, καὶ ἐπαρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ κτίζουν εἰς τὸν τοῖχον τοῦ μοναστηρίου ὁποῦ τὸ εἶχε σφαλισμένον, ἐπειδὴ ὅταν ὑπῆγεν τὸ ἄφησεν ἀτελείωτον καὶ τὸ τεῖχος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ προσμένων μερικὸν καιρὸν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν νουθετῶν καὶ ὠφελῶν πολλούς, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Καὶ ἡ μὲν μακαρία του ψυχὴ ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς νὰ ἀπολαύσῃ διὰ τοὺς πολλοὺς ἀγῶνας καὶ κόπους ὁποῦ ἐπὶ γῆς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἔκαμεν, τὰ ἀποκείμενα καὶ διορισμένα προκαταβολῆς κόσμου αὐτῷ ἀγαθά· τὸ θεῖον σῶμά του ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ Σύγκλητος μετὰ μεγάλης παρρησίας τὸ ἔφερον καὶ τὸ ἐνταφίασαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Χάλκην.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἀφ' οὗ παρῆλθον δύο ἔτη ὑπῆγον ἀπὸ τοὺς μονάζοντας Καλογήρους εἰς τὴν βασιλεύουσαν διά τινα ὑπηρεσίαν, καὶ ὅταν ἤθελον νὰ ἐπανακάμψουν εἰς τὸ Μοναστήριον ὑπῆγον πρῶτον καὶ ἔκαμον τὸ λείψανόν του ἀνακομιδήν, καὶ τὸ ἔβαλαν εἰς μίαν κασέλαν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα λείψανα τοῦ ἁγίου εὐγαίνει εὐωδία ἄρρητος, τὴν δὲ κάραν του ἕνας ἀπὸ τοὺς τεχνίτας ὁποῦ δουλεύουν τὰ σχοινία ἐκατασκεύασε ἕνα εὔμορφον Κουβούκλιον καὶ τὴν ἔθεσαν μέσα. ὁ ὁποῖος εἶχε καὶ πάθος εἰς τὸ κορμίτου δυσκολοΐατρευτον, καὶ ὅταν ἔβηχεν εὔγενεν ἀπὸ τὴν καρδίαν του φλέγμα πυκτὸν καὶ βρωμερόν, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἐπλησίαζε τινὰς πλησίον του, καὶ λοιπὸν εὐθὺς ὁποῦ αὐτὸς ἔφερε τὸ Κουβούκλιον καὶ ἠσπάσθη τὴν κάραν τοῦ ὁσίου, καὶ τὴν ἀπέθεσεν

μέσα, ὦ τοῦ θαύματος ἰατρεύθη. Τότε οἱ παρευρεθέντες ἐκεῖ, βλέποντες τὸ παράδοξον ἐκεῖνο Θαῦμα καὶ πιστοὶ καὶ ἄπιστοι, ἔκραξαν μεγαλοφώνως, τό, «Κύριε ἐλέησον», ἐκεῖνος δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν του δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ εὐχαριστῶν τὸν Ἅγιον. Οἱ δὲ Μοναχοὶ τὸ ἐπῆραν καὶ ἔφεραν εἰς τὸ Μοναστήριον καὶ ἀπὸ τότε διεθόθη ἡ φήμη του εἰς κάθε τόπον καὶ χώραν, ὁποῦ ὑπῆγεν καὶ ἐδίδαξεν. «Πάλιν μὲ καιρὸν μερικὸν ταξιδεύοντες οἱ Πατέρες εἰς τῆς Εὐρίπου τὸ νησίον διὰ ἐλεημοσύνην, καθὼς ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια τῶν Μοναστηρίων, ἐπῆραν ἀπὸ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου μέσα εἰς ἕνα μικρὸν κουτίον τὸ ἕνα του δάκτυλον καὶ τὸ ἔφεραν μαζί των καὶ γυρίζοντες τὰ χωρία τῆς Εὐρίπου ὑπῆγον καὶ εἰς μίαν πόλιν ὁποῦ τὴν λέγουν Ὡρειούς, ἐκεῖ ἦτον ἕνας ἀσθενὴς πολὺν καιρόν, τοῦ ὁποίου ὁ στόμαχος ἦτον πρισμένος καὶ δὲν ἠμπόρει νὰ χωνεύσῃ τὸ φαγητὸν ὁποῦ ἔτρωγε, τὸ πρόσωπόν του μαυρομάτρινον, ἡ κοιλία του καὶ οἱ πόδες του πρισμένοι, καὶ σχεδὸν ὅλος ὑδρωπικός· οὗτος ὡς ἤκουσε τοὺς Μοναχοὺς τοῦ ἁγίου πῶς ὑπῆγον ἐκεῖ, ἔδραμε πρὸς αὐτοὺς μετὰ δεήσεως πολλῆς, ἔκλαιε, ἐπρόσπιπτε, ἐπαρακάλει καὶ τί δὲν ἔλεγεν, τί δὲν ἔταζεν; τὴν ψυχήν του ἔδιδε ὁποῦ δὲν ὥριζε κατὰ τὸν κοινὸν λόγον· μόνον νὰ κάμουν κανένα ἔλεος εἰς αὐτόν. Βλέποντες λοιπὸν τὴν πολλήν του δέησιν οἱ Πατέρες ὑπῆγον εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἔκαμεν ὁ Πνευματικὸς ὁποῦ εἶχον ἁγιασμόν, καὶ εὔγαλε καὶ τὸ ἅγιον λείψανον εἰς τὸν Ἁγιασμόν, καὶ καθὼς ἐπῆρεν ὁ ἀσθενὴς τὸ λείψανον καὶ τὸ ἠσπάσθη, ἔπειτα ἔπιε καὶ ἀπὸ τὸν ἁγιασμόν, εὐθὺς ἐλευθερώθη ἀπὸ τὸ ἀνίατον πάθος, διότι πάραυτα ἐχύθη ἀπὸ ἐκεῖνον ὕλη πολλὴ βρωμερὰ καὶ ἀδιήγητος καὶ ἔπεσεν ἡ ὄγκωσις ἐκείνη, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πρώτην του στάσιν, τὰ χέρια καὶ τοὺς πόδας του καὶ τὸ πρόσωπόν του ὅλον εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐμεταβάλθησαν ἀπὸ τὴν ὠχρότητα ἐκείνην καὶ ἐροδοκοκκίνησαν καὶ δὲν ἀπόμεινεν εἰς αὐτὸν τίποτας λείψανον ἀσθενείας, μόνο ἐμεταβάλθη ὅλον του τὸ κορμίον εἰς εὐρωστίαν καὶ ἐξανανέωσεν, καὶ παρευθὺς ἔδωσεν ὅλον του τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ καθὼς εἶδαν καὶ ἄλλοι τὴν θαυματουργίαν τοῦ ἁγίου λειψάνου, ἀφιέρωσαν εἰς τὸ Μοναστήριον ἄλλος ἀγρόν, καὶ ἄλλος ἄλλο ὅ,τι ἠμπόρεσεν, καὶ ἔκαμαν καὶ ἕνα Μετόχιον τοῦ Μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον τὸ ἔχουν ἕως τὴν σήμερον, ἐκεῖνος δὲ ὁ ὑδρωπικὸς ὑπῆγεν εἰς τὸ Μοναστήριον καὶ ἔγινε Καλόγηρος.

Ἔγειναν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα διὰ τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου εἰς ἀσθενεῖς καὶ πολλοὶ ἐθεραπεύθησαν θερμαινόμενοι καὶ δαιμονιζόμενοι, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν πανώλην, ἤγουν πανούκλαν καὶ ἀπὸ ἄλλας διαφόρους καὶ πολυειδεῖς ἀσθενείας, μόνον αὐτὰ ὁποῦ ἐγράψαμεν τὰ ἔχομεν ἐξ ἀκοῆς ἀπὸ πιστοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ ὀφθαλμοφανῶς τὰ εἶδον, καὶ εἰς ἡμᾶς τὰ ἐδιηγήθησαν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατὸν νὰ πιστωθῇ ἕκαστος πῶς ἀληθινὰ εἶναι τοῦ ἁγίου τὰ θαύματα.

Ταῦτα μὲν εἶναι τοῦ ἁγίου τὰ κατορθώματα καὶ οἱ ὑπὲρ φύσιν αὐτοῦ ἀγῶνες. Εἰς ἡμᾶς δὲ εἶναι πρέπον τὰ πνευματικά του τέκνα ὁποῦ ἀνελάβομεν τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐλαφρὸν φορτίον τοῦ χριστιανικοῦβίου καὶ τῆς εὐαγγελικῆς ζωῆς, καὶ ὑπεσχέθημεν νὰ εἴμεθα ἔξω σαρκὸς τοῦ κόσμου καὶ νὰ ὑποτάξωμεν τὸ χεῖρον δηλονότι τὸ σῶμά μας εἰς τὸ κρεῖττον ὁποῦ εἶναι ἡ

ψυχὴ, καὶ μάλιστα νὰ ὀνομαζόμεθα τοιούτου ἁγίου ἀνδρὸς ὑποτακτικοὶ καὶ πιστοὶ φύλακες τῶν θείων του ἐντολῶν· πρέπον εἶναι λέγω νὰ γένωμεν μιμηταὶ τῶν θεαρέστων ἔργων του, καὶ ἀγκαλὰ ἀδύνατον ὡσὰν ἐκεῖνος νὰ φθάσωμεν εἰς ἄκραν ἀπάθειαν καὶ τελειότητα τῆς ἀρετῆς, καὶ νὰ δεκαπλασιάσωμεν ὡσὰν ἐκεῖνος τὸ τάλαντον διὰ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας καὶ πολέμους ὁποῦ ὑπέμεινε, ψύχη, καύσονας, παγετοὺς τοῦ χειμῶνος, ὁλονυκτίους στάσεις ἐγρηγόρσεις νηστείας, προσβολὰς, καὶ ἐπηρείας σατανικὰς, ἐπιβουλὰς καὶ καταδρομὰς ἀνθρώπων, καὶ μάστιγας, καὶ ὅσα ἄλλα ἀνεκδιήγητα χαλεπὰ, πλὴν καὶ τοῦτο φθάνει ὅσον μόνον νὰ μὴν παραβῶμεν τὰς διαταγὰς καὶ ἐντολὰς ὁποῦ εἰς ἡμᾶς ἄφησε ὡσὰν παρακαταθήκην, καὶ ἂν δὲν ἔλθωμεν καὶ εἰς τὴν ἄκραν τῆς ἀρετῆς τελειότητα ἀρκεῖ κἂν νὰ μὴν νικώμεθα ἀπὸ τὰ πάθη τοῦ σώματος, ἂν δὲν πολαπλασιάσωμεν τὸ τάλαντον, κἂν ἂς τὸ διπλασιάσωμεν καὶ ἂς μὴν στέρξωμεν νὰ τὸ κρύψωμεν εἰς τὴν γῆν, καὶ φανῶμεν ἀχρεῖοι δοῦλοι, καὶ οἰκονόμοι κακοὶ, διὰ τὸ ὁποῖον ἠθέλαμεν κατακριθῆ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φοβερᾷ.

Ἂν ἐκεῖνος ἀκτήμων, μοναχίτων, ἀνυπόδητος, ἄοικος καὶ χωρὶς στρωμνὴν, ἡμεῖς κἂν ἂς μὴν πλεονεκτῶμεν ἂς μὴν ἀποθησαυρίζωμεν διπλᾶ καὶ τριπλᾶ ἐνδύματα, καὶ σκεπάσματα, κελλία καὶ στρωμνὰς διαφόρους καὶ ἄλλα μάταια καὶ περιττὰ ὄχι μόνον εἰς τοὺς μονάζοντας, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους ἁπλῶς τοὺς χριστιανούς. Ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἂς φυλαττώμεθα ἀδελφοὶ ὅσον εἶναι δυνατὸν ἂν θέλωμεν νὰ ἀπολαύσωμεν ἐκεῖνα τὰ οὐράνια ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα (καθὼς λέγει ὁ Μακάριος Παῦλος), ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς δι' ἐκείνους ὁποῦ τὸν ἀγαποῦν καὶ φυλάττουν ἐντολὰς κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν προσταγὴν, ὁ ἀγαπῶν με τηρεῖ τὰς ἐντολάς μου καὶ μὴν ὑπολάβῃ τινὰς πῶς χωρὶς κόπους καὶ ἀγῶνας θέλει ἀξιωθῆ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ὄχι ὄχι ἀδελφοὶ πλανᾶται ὁ τοιοῦτος, φωνάζει ὁ Παῦλος, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ, τὸ λοιπὸν ἂς πράττωμεν καὶ ἂς ἀγαπῶμεν καὶ ἂς ἀγωνισθῶμεν καλῶς ὅσον εὑρισκόμεθα καὶ ζῶμεν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν ἐπειδὴ ἐν τῷ ᾅδῃ οὐκ ἔστι μετάνοια, διὰ νὰ ἀξιωθῶμεν ἐκείνης της εὐαγγελικῆς καὶ σωτηριώδους φωνῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ὁ Σωτὴρ κρίναι μέλλει ζῶντας καὶ νεκροὺς, Εὖ δοῦλοι ἀγαθοὶ καὶ πιστοὶ ἐπὶ ὀλίγα ἦτε πιστοὶ, ἐπὶ πολλῶν ἡμᾶς καταστήσω, εἰσέλθετε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σας διὰ νὰ συνεσθίετε εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ τὴν Οὐράνιον ἐπὶ τῆς τραπέζης του· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ πρέπει δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Πόθῳ τὴν μνήμην σου τελοῦσι, λύσιν αἰτῆσαι πταισμάτων καὶ ὑγείαν τῶν σωμάτων πολλὴν ὡς ἔχων παρρησίαν, πρὸς τὸν σωτῆρα ὅσιε, ὃν ὑμνοῦμεν εἰς αἰῶνας.

Οἶκος Τριάδος ἀνεδείχθης, θανατώσας σου τὸ τριμερὲς τρισμάκαρ, τῆς ψυχῆς δὲ θερμῶς, αὐτῇ βοῶν οὐ παύῃ, εἰς τοὺς αἰῶνας δόξα σοι, τῷ Θεῷ τῷ ἐν Τριάδι.

Φέγγει τῷ θείῳ Θεοφόρε, καταλάμψας σου τὸν νοῦν ἐδείχθης στύλος, φωταυγὴς φρυκτωρῶν Ἑλλάδα πᾶσαν φέγγει, τῶν φαεινῶν σου πράξεων, καὶ θαυμάτων λαμπηδόσι. Θεοτοκίον

Ὄρος κατάσκιον προβλέπων, ἀχειρότμητος ἐξ οὗ ἐτμήθη λίθος, τὴν λιθώδη δι' ὃ κατάνυξον ψυχήν μου πεπωρωμένην Δέσποινα, ταῖς πικραῖς φιληδονίαις. Ἄλλος. Εἰκόνος χρυσῆς.

Σκιρτάτω φαιδρῶς, μοναζόντων ἡ πληθὺς ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ θεοφόρου καὶ συγκάλεσον, τῶν τὰ συστήματα, πρὸς πνευματικὴν παυδαισίαν καὶ εὐρύθμως ψαλλάτωσαν, εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἰσχὺς Συμεών, σοὶ δεδώρηται σαφῶς παρὰ τοῦ πάντων, Θεοῦ καὶ κτίστου τὴν πανώλεθρον, τοῦ κοσμοκράτορος δύναμιν, πᾶσαν διολέσαι ὥσπερ τὶς ἀριστεὺς εὐτονώτατος, ὅθεν μεγάλως παρ' αὐτοῦ Πάτερ δεδόξασαι. Θεοτ.

Οἰκήτραν τὴν σήν, ὑποδὺς Θεοῦ Υἱὸς Θεοχαρίτωτε βροτὸς ἀτρέπτως ἐχρημάτισεν, ἐν δυσὶ φύσεσι τέλειος· ἵνα τὴν φθαρεῖσαν εἰκόνα ἀναστήσῃ τοῦ πτώματος· ὅθεν ὡς πάντων σε καλῶν αἰτίαν σέβομεν.

Ὠδὴ ή. Τὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ δόξα.

Ὑπερεύχου Θεῷ τῶν εὐφημούντων, σὲ ἐκ πόθου, καὶ πίστει ἐκτελούντων, τὴν φωτοφόρον μνήμην σου τρισόλβιε, καὶ ὑπερυψούντων αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἣν περ πόνοις, πολλοῖς Πάτερ ἐκ βάθρων, τήν δε ποίμνην, ἀνήγειρας φυλάττοις, μέχρις αἰῶνος ἀσινῆ ὑμνοῦσάν σε, ὡς φρουρὸν προστάτην, Συμεὼν τρισμάκαρ, καὶ οἰκιστὴν καὶ ῥύστην.

Μὴ ἐλλείπῃς ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύειν, τῶν τελούντων τὴν ἱεράν σου μνήμην, καὶ πρὸς Θεὸν ἀκοίμητον πανεύφημε, σὲ προβαλλομένων πρέσβυν καὶ μεσίτην εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Θεοτοκίον

Ἱσταμένων βεβαίωσις ὑπάρχεις, καὶ πεσόντων ἀνόρθωσις Παρθένε, διὸ καταπεσόντα με ἀνάστησον, ἵνα σε δοξάζω, τὴν κεχαριτωμένην Μητέρα τοῦ Ὑψίστου. Ἄλλος. Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός.

Γενικωτάτας ἀρετάς, κεκτημένος πρὸς τὸ ὕψος ὑπερήρθης, καὶ κατέπαυσας χαίρων, ἐν οὐρανίοις σκηναῖς, τὰ γέρα ἀξίως τῶν πόνων σου, παρὰ τοῦ Ὑψίστου λῃψόμενος τρισμάκαρ.

Ἐπὶ γῆς μετὰ σαρκός, καθωράθης ἄνευ σώματος τρισμάκαρ, καὶ καλῶς ἠγωνίσω, τὰς μηχανὰς τοῦ ἐχθροῦ· στερρῶς καὶ τὰ κέντρα ἀπήμβλυνας, ὑπερευλογῶν τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ῥῦσαι παντοίων δυσχερῶν, τῶν κακῶς ἐπερχομένων καθ' ἑκάστην, ἐφ' ἡμᾶς θεοφόρε, τοὺς τῷ σεπτῷ σου ναῷ, ἀεὶ προσιόντας ἐκ πίστεως, ταῖς πρὸς τὸν Σωτῆρα θερμαῖς σου ἱκεσίαις. Θεοτοκίον

Μόνη πασῶν τῶν γυναικῶν, τὸ ὀλίσθημα Ἀγνὴ τῶν προπατόρων, ἀνορθώσω ἐν σοὶ γὰρ ὁ τοῦ ἀνάρχου Πατρός, ἀφράστως οἰκῆσαι ηὐδόκησεν. Ἄνθρωπος δι' οἶκτον γενόμενος ἀτρέπτως.

Ὠδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ ὁ οὐρανός.

Ἐμάκρυνας ἡδέων Πάτερ σαυτόν, Συμεὼν τῷ Χριστῷ ἐκολλήθης δέ, ὅθεν πηγήν, πᾶσί σε ἀνέδειξε τοῖς ἐν Γῇ, τῶν ἰαμάτων ἄφθονον, πάθη τὰ δυσίατα τῶν ψυχῶν, σωμάτων ἀλγηδόνας, παύοντα καὶ δαιμόνων, πόρρω διώκοντα τὴν δύναμιν.

Λαβών σου ἐπαυχένιον τὸν Σταυρόν, τῷ Δεσπότῃ τῷ σῷ ἠκολούθησας, πᾶσαν στοργὴν γήϊνον γονεῖς τε, καὶ τὰ τερπνὰ, τοῦ βίου παρωσάμε-

νος, διὸ ἠξιώθης εἰς τὰς αὐλάς, ἐλθεῖν τὰς τοῦ Κυρίου, κοῦφος οὐρανοδρόμος, ἔνθα φωνὴ ἀγαλλιάσεως.

Χριστῷ συμβασιλεύειν ἀξιωθείς, Συμεὼν παμμακάριστε ὅσιε περιχαρῶς μετὰ τῶν ὁσίων ἐν οὐρανοῖς, τῷ τὴν Ὠδὴν ὑφάναντι, αἴτησον ἐξ ὕψους ἁμαρτιῶν, τὴν λύσιν, καὶ ὑγείαν ψυχῆς καὶ τοῖς ἐν πίστει, σοῦ ἐκτελοῦσι τὰ μνημόσυνα. Θεοτοκίον

Ἁγία Θεοτόκε Θεὸν σαρκί, ἀπορρήτως τεκοῦσα νῦν πρέσβευε, ἁμαρτιῶν, πάντων σῷ ἀνάρχῳ Ἁγνὴ Υἱῷ, ἰδεῖν τὴν λύσιν τάχιστα, ὁ πολλῶν πολλάκις σου δωρεῶν, ὑπὸ τῆς σῆς Παρθένε, ἀξιωθεὶς ἁμάχου, καὶ εὐπροσδέκτου ἀντιλήψεως. Ἄλλος. Ἀνάρχου γεννήτορος.

Ἀθλῆσαι ἑλόμενος, ἐννόμως Ἱερώτατε τὰς ὁρμὰς ἐγκρατείᾳ παθῶν ἐμάρανας, καὶ πανυήχῳ στάσει τὴν σάρκα ὡς πῶλον σοφέ, σκιρτῶσαν, νεκρώσας ἐντεῦθεν οὐράνιοι σκηνώσεις σε ἐδέξαντο.

Νοήματα ὅσιε, καὶ ῥήματα ἀνέβλυσεν, ἡ ψυχή σου θεόφρων, ἀποδιώκοντα, ἄγνοιαν καρδίας, καὶ λογισμῶν σκοτόμαιναν πᾶσαν· διό σου γεραίρομεν ἐτησίως τὰ μνημόσυνα.

Οἱ νόμοις ἑπόμενοι, σοῖς Πάτερ καὶ ἐντάλμασι, καὶ τῷ θείῳ ναῷ σου προσεφεδρεύοντες. Νόσων καὶ δεινῶν συμπτωμάτων. Χριστὸν δυσωπεῖν, ἐξαιτοῦμεν πάντας, ῥυσθῆναι πονόλβιε καὶ παντοίας περιστάσεως.

Θεοτοκίον

Σὲ στάμνον καὶ τράπεζαν, καὶ κλίνην καὶ παλάτιον. Κιβωτόν τε καὶ πλάκα, καὶ ὄρος ἄχραντε πᾶσαι αἱ χορεῖαι τῶν προφητῶν· προανακηρύττει ἡμεῖς τὰς ἐκβάσεις δέ, καθορῶντες μακαρίζομεν.

Ἐξαποστειλάριον. Ὁ οὐρανῶν τοῖς ἄστροις.

Τῆς οὐρανῶν βασιλείας, ἱκέτευε ἐπιτυχεῖν, ἡμᾶς τοὺς σὲ ἀνυμνοῦντας, καὶ ἑορτάζοντας λαμπρῶς τὴν σὲ ὑπέρλαμπρον μνήμην ὦ Συμεὼν Θεφόρε. Ἕτερον. Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς.

Ἱκεσίαις ὁ Θεός, τοῦ σοῦ ὁσίου Συμεὼν ῥῦσαι ἡμᾶς παντοδαπῶν, κινδύνων τε καὶ θλίψεων, καὶ τῆς μελλούσης κρίσεως, τοὺς ἐπὶ σοὶ πεποιθότας τῷ κτίστῃ τῆς Κτίσεως. Καὶ τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἴνους. Πᾶσα πνοή. Ἱστῶμεν στίχους δ'. καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια δ'. ἦχος ά. τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τοὺς ἱερούς σου ἀγῶνας, πιστῶς γεραίρομεν, ἀσκητικοῖς καμάτοις, οὓς διήνυσας χαίρων, Συμεὼν τρισμάκαρ ὑπὲρ Χριστοῦ, τοῦ Σταυρὸν ὑπομείναντος, καὶ τὴν ἁγίαν σου μνήμην τῇ ἑαυτοῦ, ἀναστάσει νῦν ἐκλάμψαντος.

Ἡ τῶν λειψάνων σου θήκη Συμεὼν ὅσιε, ὡς ποταμὸς ἐκβλύζει, τῶν ἰάσεων ῥεῖθρα, καὶ πάντων καταρδεύει τῶν εὐσεβῶν τὰς καρδίας καὶ πρόσωπα, τῶν προσφοιτώντων ἑκάστοτε ἐν αὐτῇ, καὶ ὑμνούντων σου τὴν κοίμησιν.

Ῥωμαλαιότητι γνώμης, σαρκὸς ὑπέταξας, τὰς ἐμπαθεῖς ὀρέξεις τῇ ψυχῇ Θεοφόρε, ὅθεν ἀνεδείχθης παναληθῶς, ἐκλογῆς σκεῦος τίμιον, καὶ λειτουργὸς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας Πῦργος ἄσειστος.

Ἀπὸ παντοίων σκανδάλων, καὶ πάσης θλίψεως ἀπὸ παθῶν, καὶ νόσων τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων βλάβης τε παντοίας ἀπὸ ἐχθρῶν, αἰσθητῶν νοουμένων τε, τοὺς σὲ τιμῶντας ἐκ πόθον σῶζε ἀεὶ Συμεὼν ἀξιοθαύμαστε.

Δόξα, ἦχος πλ. ά. Γεωργίου τοῦ ἐκ Σμύρνης.

Δεῦτε τῶν φιλεόρτων τὸ σύστημα, πνευματικὴν χορείαν ἐπικροτήσωμεν ἐν τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ Συμεὼν τοῦ θεόφρονος· καὶ τοῦτον τοῖς ᾄσμασιν ὡς ἄνθεσι καταστέψωμεν λέγοντες. Χαίροις ὁ τὸν ἀόρατον ἐχθρόν, τῇ δυνάμει τοῦ Σταυροῦ ἀνδρικῶς τροπωσάμενος, καὶ τὰς τῆς σαρκὸς ἐνσκιρτήσεις τῇ νηστείᾳ καὶ προσευχῇ ἀπομαράνας. Χαίροις ὁ ἐν σώματι ὢν ἐπὶ γῆς, ἀγγελικὴν πολιτείαν μετελθών. Χαίροις ὁ τὴν Οἰκουμένην ὡς ὑπόπτερος διαδραμών, καὶ ταῖς διδαχαῖς σου ταύτην στηρίξας τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου. Χαίροις ὁ τὸ στέφος τῶν ἀγώνων σου δεξάμενος, ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγωνοθέτου. Χαίροις ὁ θαυμάτων τὴν χάριν, παρὰ Θεοῦ κομισάμενος, διὸ Συμεὼν ἀξιάγαστε, ὡς τῷ θρόνῳ παριστάμενος, Θεοῦ τοῦ παμβασιλέως, καὶ ταῖς ἀΰλοις συνὼν χοροστασίαις, μέμνησο καὶ ἡμῶν τῶν ἐν πίστει τελούντων, τὴν πανσέβαστον καὶ πανένδοξον μνήμην σου.

Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς. Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις. Δίδοται δὲ καὶ ἅγιον ἔλαιον τοῖς ἀδελφοῖς. Εἰς τὴν Λειτουργίαν. Τὰ τυπικά, καὶ ἐκ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς ᾠδὴ γ'. καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου ᾠδὴ ς'. Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον ζήτει τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου. Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον, αἰώνιον ἔσται δίκαιος. Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα.

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΣΙΟΝ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΝ ΣΥΜΕΩΝ

Μετὰ τὸν εὐλογητόν, τό, Κύριε εἰσάκουσον. Τὸ Θεὸς Κύριος, καὶ τὸ Τροπάριον, ἦχος δ'.

Σὲ τὴν θεόβρυτον πηγὴν τῶν θαυμάτων, καθικετεύομεν οἱ πάθεσι πλείστοις, κατασχεθέντες δοῦλοί σου, ἐκ βάθους τῆς ψυχῆς, ἄγιε βοῶμέν σοι, τῇ θερμῇ σου πρεσβείᾳ, τάχυνον ἐλέησον κακωθέντας σοὺς δούλους, καὶ εἰρηναίαν αἴτησαι ζωήν, ὅπως σωθέντες σὲ πόθῳ δοξάζομεν.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον. Οὐ σιωπήσωμεν ἀεὶ Θεοτόκε. Εἶτα τὸν Ν. Ὁ Κανὼν ποίημα Γεωργίου τοῦ ἐκ Σμύρνης. Ὠδὴ, ά. ἦχος, πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Πολλοῖς ἐκτηκόμενος πειρασμοῖς, πρὸς σὲ καταφεύγω σωτηρίας ἐπιζητῶν, ἐπικαλουμένῳ μοι παμμάκαρ, ἐμαῖς ὀδύναις καμφθεὶς ἐπιτάχυνον. Λύτρωσαι τοὺς δούλους σου τῶν παθῶν, τῶν παρενοχλούντων, καθ' ἑκάστην καὶ πρὸς βυθόν, δεινὸν ἀπωλείας συνελᾶσαι, μελλόντων Πάτερ τῇ πρεσβείᾳ σου.

Κτίστην τὸν τῶν ὅλων θαυματουργέ, μὴ ἐλλείπῃς ὅλως, ἱκετεύειν ὑπὲρ ἡμῶν, νόσῳ χαλεπῇ συνεχομένων, ἐξ' ἧς ὀλέσθαι κινδυνεύομεν. Θαυμάτων τὴν χάριν παρὰ Θεοῦ, εἰληφὼς παμμάκαρ, κακωθέντας ἡμᾶς δεινῶς, ἴασαι κατ' ἄμφω, σὲ γὰρ πάντες, ὅλῃ ψυχῇ ἐπικαλούμεθα.

Θεοτοκίον.

Ἴασαι νοσοῦντας ἡμᾶς δεινῶς, τῆς θανατηφόρου, ἀσθενείας τῶν σαρκικῶν, ἁγνὴ ψυχικῶν τε παθημάτων, ὅπως πιστῶς ἀεὶ σὲ μακαρίζωμεν.

Ὠδή, γ'. Οὐρανίας ἀψίδος.

Ἰατῆρα παντοίων ἐπηρῶν ὅσιε, δόκιμον εἰδότες σε ῥύστην ἐπικαλούμεθα, τὴν σὴν ἀντίληψιν, τοῦ θεραπεῦσαι καὶ σῶσαι, τῇ θερμῇ πρεσβείᾳ σου, δούλους σου κάμνοντας.

Τὰς δεινὰς ἐπινοίας, τῶν ὁρατῶν ὅσιε, καὶ τῶν ἀοράτων προφθάσας ἐχθρῶν ἀπόσβεσον, τῇ μεσιτείᾳ σου, ἐπιστηρίζων τῷ φόβῳ, τοῦ Κυρίου ἔνδοξε τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε.

Τοὺς ἐν πίστει καὶ πόθῳ, τὸ ἱερὸν ὅσιε, λείψανον τιμῶντας, τὸ θεῖόν σου καὶ πανίερον, κινδύνων λύτρωσαι, τῶν πειρασμῶν καὶ πανώλους, τὴν ἰσχὺν κατάλυσον τῇ μεσιτείᾳ σου. *Θεοτοκίον.*

Παναγία Παρθένε, τῶν ἀθλητῶν καύχημα, καὶ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων τὸ σεμνολόγημα, τοὺς ἐν αἰνέσεισε, χαρμονικῶς ἀνυμνοῦντας, ῥῦσαι ταῖς πρεσβείαις σου πάσης κακώσεως.

Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων καὶ θλίψεων τοὺς σοὺς δούλους, σὲ γὰρ πάντες φρουρὸν καὶ τεῖχος κεκτήμεθα, ὡς ἄρρηκτον, Συμεὼν ὦ τρισμάκαρ.

Θεοτοκίον.

Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ πανύμνητε Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν, καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

Εἶτα τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός. Τροπάριον. ἦχος, β'. Πρὸς τό, Πρεσβεία θερμή.

Προστάτης θερμός, φρουρός τε ἀκαταίσχυντος, ὑπάρχων Πατρὶ τῷ πίστει ἀνυμνούντων σε, ἐκ ψυχῆς βοῶμέν σοι, Συμεὼν μακάριε τάχυνον, καὶ τῶν κινδύνων λύτρωσαι ἡμᾶς, τοὺς πόθῳ περιπτυσσομένους τὴν θείαν κάραν σου. *Ὠδὴ δ'. Εἰσακήκοα Κύριε.*

Πειρασμοῖς συνεχόμενοι, πάθεσι ποικίλλοις τε Παναοίδιμε, σοῦ δεόμεθα οἱ τλήμονες, ἐξάλειψαι τούτους τῇ πρεσβείᾳ σου.

Σοῦ δεόμεθα ἅγιε, ἵλεων ποιῆσαι Θεὸν ὀργιζόμενον, καθ' ἡμῶν τῶν παραβάντων αὐτοῦ, καὶ ἀτιμασάντων τὰ προστάγματα.

Ἰατῆρα εἰδότες σε, νόσων ἀλγεινῶν, καὶ παθῶν χαλεπῶν, ἱκετεύομένσε ἅγιε, θεραπεῦσαι κάμνοντας τοὺς δούλους σου. *Θεοτοκίον*

Τὰς ψυχὰς ἡμῶν αὔγασον, τὰς ἐσκοτισμένας τοῖς πλημμελήμασιν, ἡ τὸν ἥλιον κυήσασα τῆς δικαιοσύνης ἀειπάρθενε.

Ὠδή, ε'. Φώτισον ἡμᾶς.

Ἴασαι δεινῶς, ἀσθενοῦντας τὴν ψυχὴν ἡμῶν καὶ τὸ σῶμα, τῇ πρεσβείᾳ σου, διδοὺς ἡμῖν, ὑγείαν εἰρήνην, καὶ ἔλεος.

Λύσον τὴν ἰσχύν, τῆς δεινοῦ καὶ ὀλεθρίου ὀργῆς, τῆς πανώλης τῇ πρεσβείᾳ σου, διδοὺς ἡμῖν ὑγείαν, εἰρήνην καὶ ἔλεος.

Λύτρωσαι ἡμᾶς, τῆς ἐχθρῶν ἐπιβουλῆς καὶ ὁρμῆς, ἐπιμόνῳ τῇ δεήσει σου, κακονοίας πάσας ἐξαφάνισον. *Θεοτοκίον.*

Ὑπὲρ τῶν εἰς σέ, τὰς ἐλπίδας πάντων Δέσποινα, κεκτημένων Κόρη πρέσβευε, ὅπως λυτρωθῶμεν κατακρίσεως.

Ὠδὴ, Γ'. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ.

Τὰ νέφη τῶν πειρασμῶν καλύψασθαι, τὰς ψυχὰς ἡμῶν δεινῶς ἀπειλοῦσι, καὶ πρὸς βυθὸν ἀνυπόστατον Πάτερ, καταποντίσαι ἡμᾶς ἐπισπεύδουσιν, ἀλλ' ἐπιτάχυνον βοηθός, τοῖς ἐπικαλουμένοις ἡμῖν ἑτοιμότατος.

Τὰ πλήθη τῶν ὁρατῶν Πανεύφημε, ἀοράτων ἐχθρῶν καταθλίβει, ἀνηλεῶς καθ' ἑκάστην καὶ ῥῆξαι, ἐκδειματοῦσιν ὡς κύνες κεχύνασιν, οἰκέτας σου, ἀλλὰ αὐτός, τῆς αὐτῶν κακουργίας ἐκλύτρωσαι.

Εἰδότες σε ἰατῆρα τῶν νόσων, παντὸς πάθους τε δεινὸν ἐλατῆρα, οἱ χαλεπῇ συνεχόμενοι νόσῳ, ἐκ βαθέων ψυχῆς σοι κραυγάζομεν, ἀπάλλαξον ἡμᾶς λοιμοῦ, ὦ πατέρων τὸ θεῖον ἀγλάϊσμα. *Θεοτοκίον.*

Σύντριμμα τῆς ψυχῆς ἡμῶν Κόρη, καὶ τὰ χρόνια ἰάτρευσον πάθη, τὸν ἰατρὸν τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων, ἀνερμηνεύτως Παρθένε κυήσασα, καὶ λύτρωσαι τοὺς ἐπὶ σέ, ἠλπικότας κολάσεως Πάναγνε.

Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων καὶ θλίψεων τοὺς σοὺς δούλους, σὲ γὰρ πάντες φρουρὸν καὶ τεῖχος κεκτήμεθα, ὡς ἄῤῥηκτον, Συμεὼν ὦ τρισμάκαρ.

Ἄχραντε ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον ἀνερμηνεύτως, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τεκοῦσα δυσώπησον ὡς ἔχουσα Μητρικὴν παῤῥησίαν.

Τὸ Ἐλέησον ἡμᾶς. Εἶτα τὸ Κοντάκιον.

Προστασία τῶν Πιστῶν ἑτοιμότατος, ἱκεσία πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν ἀκαταίσχυντος, μὴ ὑπερίδῃς δέησιν τῶν δούλων σου οἰκτράν, ἀλλὰ πρόφθασον ὡς συμπαθὴς πρὸς ἐξιλέωσιν Θεοῦ· τοῖς πιστῶς περιπτύσσουσι, κάραν σου τὴν τιμίαν, καὶ λείψανόν σου τὸ θεῖον, σὺ γὰρ προστάτης ἡμῶν Συμεὼν τῶν τιμώντων σε. *Τίμιος ἐναντίον Κυρίου. Γ'. Τί ἀνταποδώσωμεν. Εὐαγγέλιον, ὁσιακόν. Δόξα. Ταῖς τοῦ σοῦ Ὁσίου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Εἶτα, Ἐλέησόν με, καὶ τὸ παρόν, ἦχος, πλ. β'. Ὅλην ἀποθέμενοι.*

Σταῖσόν μου Πανάριστε, τὰς τῶν παθῶν διαχύσεις, καὶ ροὰς ἀνάστειλον, τὰς τῆς ἁμαρτίας μου καὶ χειμάῤῥους μου, τῶν παθῶν ξήρανον. Ἱκετεύω γάρ σε, καὶ προσπίπτω καὶ κραυγάζω σοι, ἴασαι ἅγιε, τὴν πεπωρωμένην καρδίαν μου, πηγάς μοι κατανύξεως, καὶ δακρύων ὄμβρους παρέχων μοι· ἵνα τάς τε χεῖρας, καὶ ὅλον τὸ σῶμα ῥυπωθέν, τούτοις ἐκπλύνας τὸ ἔλεος, Θεοῦ ἐπισπάσωμαι. Ὁ ἱερεύς, Σῶσον ὁ Θεός, τό,

Κύριε ἐλέησον, ιβ'. Ὠδὴ ζ'. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Ὄχετοὺς τῶν δακρύων, μὴ παρίδῃς οὐδόλως ἀλλὰ μετάβαλε, τῶν σὲ ἀνεφημούντων, πρεσβείᾳ σου τῇ θείᾳ, εἰς χαρὰν ὅπως ψάλλωμεν, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Τὴν ὀργὴν τοῦ Ὑψίστου, εἰς γαλήνην παμμάκαρ σὺ μεταποίησον, πρεσβείᾳ σου τῇ θείᾳ, αὐτὸν καθιλαρύνων, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν βοώντων αὐτῷ, ὁ τῶν Πατέρων.

Τοὺς ἐν πίστει τελοῦντας, πάτερ τὴν μνήμην σου, διάσωσον παντοίων, παθῶν τε καὶ κινδύνων, χαλεπῶν ὅπως μέλπωμεν, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν. *Θεοτοκίον.*

Σωτηρίας λιμένα, Θεοτόκε Παρθένε σὲ νῦν κατέχοντες, τοῦ βίου τρικυμίας ἐκφεύγομεν καὶ ζάλας, τῷ Υἱῷ σου κραυγάζοντες, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ. Ὠδή, ἡ. Τὸν Βασιλέα τῶν Οὐρανῶν.

Κατεύνασον τῇ θερμῇ σου πρεσβείᾳ, τρικυμίας τῶν παθῶν καὶ γαλήνην, τοῖς χειμαζομένοις παράσχου εἰς αἰῶνας.

Ἡμάρτομεν τῷ Θεῷ ἐκβοῶντες, ἀλλὰ πρέσβυν σε προβάλλομεν ἐκείνῳ, ὃν ὑπεριφοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἀπάλλαξον λοιμικῆς ἀσθενείας, πάσης βλάβης τε τοὺς πίστει σε καὶ πόθῳ, ἐπικαλουμένους εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Θεοτοκίον.

Καταύγασον τὰς ψυχὰς τῶν ὑμνούντων, ἁμαρτίαις ζοφωθείσας Παρθένε, καὶ ὑπερυψούντων, τὸν Ἄχραντόν σου Τόκον.

Ὠδή, θ'. Κυρίως Θεοτόκον.

Ἱκέτευσον παμμάκαρ, Κτίστην τὸ τῶν ὅλων, τοῦ λυτρωθῆναι κινδύνων καὶ θλίψεων, τοὺς ἐπαξίως τὴν μνήμην σου μεγαλύνοντας.

Τὴν λύπην δεομένων, εἰς χαρὰν θεόφρων, ὡς συμπαθὴς μεταποίησον ὅπως σου, διασωθέντες τὴν μνήμην πανηγυρίζωμεν.

Τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, ἐκ Θεοῦ πλουτήσας, σοὺς κακωθέντας ἱκέτας περίσωσον, πρὸς σὲ γὰρ πάντες οἰκτρῶς καταφεύγομεν.

Θεοτοκίον.

Ἐλπὶς ἀπηλπισμένων, ἀσθενῶν προστάτης, χειμαζομένων λιμὴν εὐθιώτατος, Παρθένε ῥύσαι τὸν δοῦλόν σου κάμνοντα.

Εἶτα τὸ Ἄξιον ἐστιν. Καὶ τὰ παρόντα Μεγαλυνάρια.

Κατακαμπτομένους ἐν πειρασμοῖς, Συμεὼν θεόφρων, τῇ πρεσβείᾳ σου πρὸς Θεόν, ζάλης πολυπλόκου, παθῶν τε καὶ κινδύνων, ῥῦσαι τοὺς σὲ τιμῶντας ἀξιοθαύμαστε.

Φύλαττε τοὺς δούλους σου τῶν δεινῶν, Συμεὼν παμμάκαρ, τοὺς τιμῶντάς σε εὐσεβῶς, καὶ ῥύσαι κινδύνων, καὶ πάσης ἄλλης βλάβης, ὅπως διασωθέντες σὲ μακαρίζωμεν.

Ὕψωσον τὰς χεῖράς σου πρὸς Θεόν, ὑπὲρ τῶν σῶν δούλων ὅσιε Συμεὼν Πατὴρ ἡμῶν, καὶ τοῦτον δυσώπει, πολλῶν ἀμπλακημάτων, ρυσθῆναι τῆς μελλούσης ὀργῆς καὶ θλίψεως.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων. Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε. καὶ ἡ λοιπὴ Ἀκολουθία καὶ Ἀπόλυσις. (Ἐπιστασία καὶ διορθώσει, Κωνσταντίου Ἐμμανουὴλ τοῦ Ροδίου).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ *τοῦ Ἐσφιγμενίτου.*

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ (1)

Εὐλόγησον Πάτερ.

Ποίαν ὠφέλειαν ἐπροξένησαν εἰς τὸ πολυπαθὲς γένος ἡμῶν, οἱ τοὺς βίους τῶν Μαρτύρων, καὶ ἄλλων ἁγίων ἀνδρῶν συναθροίσαντες, καὶ εἰς τὸ κοινὸν μεταφράσαντες, εἶναι πασίδηλον· καθότι δι' αὐτῶν ἐπεξεργάσθησαν μετὰ

(1) Φιλοπονηθὲν παρὰ Γερμανοῦ ἱερομονάχου τοῦ Πελοποννησίου.

τὴν αἰχμαλωσίαν τὴν τοῦ γένους κατάστασιν· διότι ποῦ τότε Σχολεῖα ; ποῦ διδάσκαλοι ; ποῦ πνευματικοὶ πατέρες ; σπάνια ἦσαν τὰ πάντα, μηδαμινὰ καὶ ἀνίσχυρα τὰ ἡμέτερα· ἡ πλήμμυρα τῆς ἀσεβείας πολύ, τὸ κακὸν ἐπροχώρει, καὶ ἐπηπείλει νὰ παρασύρῃ εἰς τὴν ἀπώλειαν ὅλα τὰ δυστυχῆ ἀπομεινάρια τῶν ὁμογενῶν, ἀλλὰ δόξα τῷ ἁγίῳ Θεῷ τῷ μὴ τελείως παραχωρήσαντι διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· εὑρέθησαν γὰρ καὶ τότε ἄνθρωποι ζηλωταί, καὶ ὀρθόφρονες, οἵτινες ἠγωνίσθησαν καὶ μετέφρασαν εἰς τὸ ἁπλοῦν τοὺς βίους τῶν ἁγίων καὶ τοῦτο ἔστησεν ὁποσοῦν τὸν χείμαρρον τῆς ἀσεβείας, καὶ διεφύλαξε τὸν ἔθνος ἀκέραιον, ἐπελάφρωσε τὸν ζυγὸν τῆς δεινῆς αἰχμαλωσίας, ἐπαρηγόρησε τοὺς ἀπελπιζομένους ὑπὸ ἀφορήτων κακῶν ψυχὰς χριστιανῶν, καὶ τοὺς ἔκαμεν ὑπομονητικοὺς καὶ καρτερικοὺς εἰς τὰ βάσανα κατὰ μίμησιν οὖν παλαιοτέρων διδασκάλων· δὲν ἔλειψαν δὲ καὶ οἱ μεταγενέστεροι νὰ συθέτωσι τοὺς βίους τῶν νεωτέρων ἁγίων, καὶ μαρτύρια ἐπὶ τῷ ἰδίῳ κοινωφελεῖ σκοπῷ, καὶ ἕως τὴν σήμερον τοῦτο ἐνεργεῖται. Τούτους μιμούμενος κἀγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἀνάξιος, ἐπεχείρησα νὰ συνθέσω τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀγαθαγγέλου τοῦ ἐν Σμύρνῃ ἀθλήσαντος κατὰ τὸ 1819 ἔτος Ἀπρίλιος 19.

Ὁ Ἀγγελώνυμος οὗτος ἅγιος, ὁ πολλῶν ἐπαίνων ἄξιος ἐβλάστησεν ἐκ τῆς Αἴνου πόλεως τῆς κατὰ τὴν Θράκην, γονεῖς ἔχων πτωχοὺς μὲν κατὰ τὴν περιουσίαν, πλουσίους δὲ κατὰ τὴν εὐσέβειαν, Κωνσταντῖνος ὁ πατήρ του καλούμενος, ἡ δὲ μήτηρ του Κρυσταλία· ὠνόμασαν δὲ αὐτὸν ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι Ἀθανάσιον, καὶ ἐπειδὴ ἔμεινεν ὀρφανὸς ἐκ πατρὸς νέος πολλά, μὴ ἔχων τὸν τρόπον τῆς κυβερνήσεως, ἄρχησε νὰ ταξειδεύῃ μετὰ πλοῖα τῶν συμπατριωτῶν του· ἐφιλιώθη δὲ μέ τινα Ἀναστάσιον καὶ συνεταξείδευε μὲ αὐτὸν ἀχωρίστως· ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Ἀναστάσιος συνέβη νὰ ὑπάγῃ εἰς πλοῖον τουρκικόν, συνηκολούθησε καὶ ὁ Ἀθανάσιος, μετὰ δὲ καιρὸν ἀναχωρήσαντος τοῦ Ἀναστασίου ἀπὸ τὸ πλοῖον ἐκεῖνο, ἠθέλησε καὶ ὁ Ἀθανάσιος νὰ ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ὁ πλοίαρχος Ἀγαρηνὸς ἐμπόδισεν αὐτὸν τυραννικῶς καὶ μὴ θέλοντα, ὁ δὲ νέος ὤν, καὶ ἄπειρος τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, ἔμεινε φοβηθείς· προϊόντος δὲ τοῦ καιροῦ, βλέπων ὁ ρηθεὶς Τοῦρκος τὰ προτερήματα καὶ ἐπιδεξιότητα τοῦ Ἀθανασίου ἄρχισε νὰ ἐπιβουλεύηται τὴν εὐσέβειάν του, νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς τὴν ἀσέβειάν του καὶ νὰ τὸν υἱοθετήσῃ καὶ κληρονόμσν του αὐτὸν καταστήσῃ, πλὴν τὸ ἐφύλαττε μυστικὸν ἀπὸ αὐτόν, ἕως οὗ εὕρῃ καιρὸν ἐπιτήδειαν ἵνα φέρῃ εἰς ἔργον τὸ μελετώμενον.

Μετὰ δὲ παρέλευσιν ἐτῶν τριῶν, διαπλέοντες ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν εἰς Σμύρνην, ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ καὶ τὸν κριτὴν τῆς Σμύρνης, ὅστις βλέπων τὴν εὐπείθειαν καὶ προθυμίαν τοῦ νέου τούτου εἰς τὰ ὑπουργήματα καὶ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν τῆς παραστάσεως τῆς τραπέζης του, καὶ λοιπὰ προτερήματα, παρεκίνησε καὶ αὐτὸς τὸ πλοίαρχον, ἵνα ποιήσῃ παντοιοτρόπως καὶ διαστρέψῃ τὸν νέον ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν, καὶ μεταφέρῃ εἰς τὴν ἀσέβειάν των. Ἐκ ταύτης οὖν τῆς παρακινήσεως θερμανθείς, ἔτι μᾶλλον ὁ ἀσεβὴς ἐκεῖνος, ἀπεφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ μελετώμενον, πλὴν γινώσκων τὸ φυσικὸν τοῦ νέου ἰδίωμα, ὅτι μὲ κολακείας νὰ τὸν καταπείσῃ

ἦτον ἀδύνατον, ἐστοχάσθη νὰ μεταχειρισθῇ δυναστείαν· καὶ ἐπειδὴ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ μὲν νέος ἐζήτει ἐπιμόνως τὸν μισθὸν τῆς ἐκδουλεύσεώς του νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ αὐτόν, ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐμελέτα νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπόν του, ἀπεφάσισεν ὅσον τάχος νὰ μεταχειρισθῇ ἀποτομίαν, πρὶν τὸν ὑστερηθῇ· ὅθεν τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἣν ἔκαμε τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν, διέταξε τὸ παιδίον νὰ ἀνάψῃ τὸ φανάριον καὶ νὰ τοῦ προπορεύεται, ὡς νὰ ἤθελε τάχα ὑπάγῃ εἴς τι μέρος.

Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἐν ὁδῷ ἐν ᾗ ἦσαν μνημεῖα τούρκων, ἐκράτησεν ἐξαίφνης ὁ βάρβαρος τὸν νέον, καὶ ἔσυρεν αὐτὸν εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ πολυανδρίου, καὶ παρευθὺς ἀνέσπασε τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπεχείρει νὰ τὸν φονεύσῃ, καὶ πρῶτον μὲν ἔπηξεν αὐτὴν εἰς τὰ ψαχνά του μέρη, καὶ ἀρκετὰ τόν ἐπλήγωσεν, εἶτα τὴν ἔφερεν εἰς τὸν τράχηλον· ὁ δὲ νέος ἐκπλαγεὶς εἰς τὸ ἔξαφνον καὶ ἀνέλπιστον τοῦ τοιούτου ἐγχειρήματος, παρεκάλει αὐτὸν ἐλεεινῶς, θρηνῶν καὶ ἐνθυμίζων αὐτῷ τὰς πολλὰς ἐκδουλεύσεις του· ἐκεῖνος δὲ τοῦ ἀπεκρίθη, ὅτι ἀλλέως ἦτον ἀδύνατον νὰ τὸν ἀφήσῃ ζωντανὸν ἐπειδὴ τὸν ἐπλήγωσε, καὶ ἐφοβεῖτο τὴν ἐξουσίαν, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ἐγίνετο ὁμόπιστός του. Εἰπὲ λοιπὸν ὅτι γίνεσαι τοῦρκος, εἰπέ το νὰ σὲ ἀφήσω· ὁ δὲ νέος νομίσας ὅτι ἡ μαρτυρία ἐκείνου δὲν ἴσχυε, καθότι ὅλοι τὸν ἤξευρον ψεύστην καὶ κακοποιόν, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· ἂς εἴπω τώρα τὸν λόγον, νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ αἱμοβόρου τούτου, καὶ αὔριον τὸ ἀρνοῦμαι καὶ ἀναχωρῶ ἀπὸ αὐτόν. Ὁ δὲ τοιοῦτος λογισμὸς ἦτον τοῦ σατανᾶ ἵνα ποιήσῃ αὐτὸν ἐξωμόσαι· ὅθεν ἐξεφώνησε, φεῦ! ὅτι γίνεται ὀθωμανός· καὶ οὕτως ὁ Ἀθανάσιος ἔγινε πρὸς ὥρας ἀλλότριος τῆς ἀθανασίας, καὶ τὸ ἀρνίον τοῦ Χριστοῦ, δοῦλος ἐλεεινὸς τοῦ διαβόλου, διότι ὁ ἀσεβέστατος ἐκεῖνος τὸν ἡσπάσθη εὐθέως καὶ μὲ ὀθωμανικὸν ὄνομα τὸν ὠνόμασε, φρονῶν ὡς ἔοικεν, ὅτι ἡ βίαιος καὶ τυραννικὴ ὁμολογία διὰ στόματος, ἦτον εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν θεόν· ἦτο δὲ τότε ὥρα ἕκτη τῆς νυκτός, ἐν ᾗ πάντες ἐκοιμῶντο, ὁ δὲ ἀσεβὴς ἠγρύπνει εἰς τὸ προσφέρειν θυσίαν τῷ σατανᾷ· ὅθεν περιχαρῶς αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ παρευθὺς ἔπεμψε καὶ ἐξύπνησε τὸν κριτὴν, μὲ πολλὴν βίαν. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς καὶ μαθὼν ταῦτα ὑπερεχάρη· ἦτο γὰρ ὁ αὐτός, περὶ οὗ εἴπομεν ἀνωτέρω. Ὁ δὲ νέος στρεφόμενος ἔνθεν κἀκεῖθεν δὲν ἔβλεπε τινὰ χριστιανόν, ἀλλὰ κύνες πολλοὶ περιεκύκλωσαν αὐτόν, καὶ μὲ πολλὴν στενοχωρίαν ἔλεγον αὐτῷ νὰ ἐκφωνήσῃ τὴν ὀλέθριον ὁμολογίαν τῆς θρησκείας των. Αὐτὸς δὲ πάλιν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· ἂς εἴπω καὶ τώρα, ἔπειτα τὴν νύκτα αὐτὴν φεύγω καὶ κρύπτομαι, συνεργείᾳ τοῦ σατανᾶ. Ἀλλὰ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας δὲν ἄφησαν πλέον αὐτὸν μόνον ἕως οὗ καὶ τὴν ἄνομον περιτομὴν αὐτῷ πεποιήκασι. Μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἠσθένησε βαρέως, καὶ ἐλυπεῖτο φοβούμενος μήπως καὶ ἀποθάνῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν· ἀναλαβὼν δὲ ἐλέει Θεοῦ ἐζήτησεν ἄδειαν παρὰ τοῦ αὐθέντός του ἵνα ἀπέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ὡς νὰ ἰδῇ τάχα τὴν μητέρα καὶ ἀδελφούς του· ὁ δὲ δηλώσας διὰ γραμμάτων τὴν ὑπόθεσιν τοῖς ἐκεῖσε ἀγαρηνοῖς, ἀπέλυσεν αὐτόν· φθάσας δὲ ὁ νέος εἰς Αἶνον, δὲν ἔκρινεν εὔλογον τότε νὰ προσδράμῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς σωτηρίας του, (Ἄθω) ἀμέσως ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ συγγενεῖς του, ἀλλ' ἀπελθὼν εἰς

Κων)πολιν, ὑπέστρεψεν αὖθις εἰς Αἶνον, καὶ ἀφήσας τῆς μητρός του καὶ ἀδελφῶν του εἴ τι εἶχε, πρὸς παρηγορίαν αὐτῶν, ἐπροσποιήθη ὅτι ἐσυγχύσθη μὲ αὐτούς, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν κριτὴν ἔλαβε γράμμα παρ' αὐτοῦ ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς οὔτε αὐτὸς νὰ ἔχῃ αὐτοὺς γονεῖς καὶ ἀδελφάς, οὔτε ἐκεῖνοι υἱὸν καὶ ἀδελφόν, οὔτε νὰ μετέχῃ, ἢ νὰ μετέχωσι τῶν πραγμάτων των, εἶτα ὑπέστρεψε πάλιν εἰς Σμύρνην πρὸς τὸν αὐθέντην του, καὶ ἔμεινεν ὀλίγον καιρόν, μετὰ τοῦ ὁποίου συγχυσθεὶς οἰκονομικῶς, ὀλίγον ἔλειψεν νὰ φονευθῇ ὑπ' ἐκείνου, διὰ τοῦ ξύλου καὶ μαχαίρας κρουόμενος, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὸν νέον νὰ ἀναχωρήσῃ ὅπου βούλεται, ἄνευ τινὸς ὑποψίας· καὶ τὴν πρώτην νύκτα τῆς ἐνάρξεως τῆς μυσαρᾶς ἐκείνων νηστείας, ἀνεχώρησε διὰ θαλάσσης, καὶ ἔκτοτε ἄρχησε νὰ ἐγείρεται ἐκ τοῦ πτώματος, ἐπαναλαβὼν τὸ ὄνομά του Ἀθανάσιος, τὸ καθ' αὐτὸ ὅπερ ἔλαβεν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θείου βαπτίσματος· ἐδοκίμασεν ὅμως μετὰ τὴν ἐκ Σμύρνης φυγήν του, πολλοὺς κινδύνους ἱκανὸν καιρὸν μεταβαίνων ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, καθότι ὁ μιαρὸς ἐκεῖνος αὐθέντης του ὅταν ἐνόησε τὴν φυγήν του, ἐσυκοφάντησε αὐτὸν ὅτι τοῦ ἔκλεψεν ἱκανὴν ποσότητα χρημάτων καὶ λαβὼν παρὰ τῆς ἐξουσίας δύναμιν, περιήρχετο ζητῶν αὐτόν, ἀλλ' αὐτὸς διασωθεὶς τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ, ἦλθεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, ἐνδεδυμένος ἱμάτια πενιχρὰ χριστιανικά· καὶ πρῶτον μὲν περιῆλθεν μερικὰ Μοναστήρια καὶ σκήτας, ἐξομολογούμενος εἰς πολλοὺς πνευματικούς, ζητῶν καταφύγιον· εἶτα μὲ συμβουλὴν πνευματικοῦ τινὸς ἐναρέτου, ἦλθεν εἰς τὸ ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Ἐσφιγμένου, τὸν ὁποῖον ἐδέχθη ὁ ἡγούμενος κ. Εὐθύμιος, (ἀφοῦ τὸν ἐξωμολόγησεν εἰλικρινῶς, καὶ ἐγνώρισεν ὅλα τὰ κατ' αὐτόν), καὶ πρῶτον τὸν ἐδιώρισεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς τραπέζης, καὶ ὑπηρέτει ἀόκνως μὲ προθυμίαν· ὁ δὲ πονηρὸς διάβολος βασκαίνων τὴν σωτηρίαν του, ἄρχησε μὲ λογισμοὺς πρῶτον νὰ τὸν ἐνοχλῇ τόσον σφοδρῶς, ὥστε νὰ ἡσυχάσῃ ποσῶς δὲν ἠδύνατο· ἐξομολογηθεὶς δέ, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ σωτήριον ὄνομα, καὶ τὸ τῆς Θεοτόκου, ἐνίκησε τὸν πειράζοντα· ἀλλ' ὁ πονηρὸς νικηθεὶς τοῦ πολέμου τῆς προσβολῆς τῶν λογισμῶν, ἐξήγειρε πόλεμον εἰς τὴν φαντασίαν του νυκτός, καὶ τοῦ ἐφάνη καθ' ὕπνον ὅτι ἀπῆλθεν εἰς καφφενεῖον τινὸς φίλου του ἀγαρηνοῦ ὃς τοῦ ἔκαμνε πρότερον πολλὰς τιμάς, ἀλλὰ τότε ποσῶς δὲν ἐστράφη νὰ τὸν ἰδῇ· ἄλλοι τέ τινες ἀγαρηνοὶ πλησίον ἐκεῖ καθήμενοι ἔλεγον τῷ καφφεπώλει· δὲν ὁμιλεῖς τῷ φίλῳ σου; τότε ἐκεῖνος στραφεὶς εἶπεν αὐτῷ· φίλε, πῶς ἦλθες εἰς τοιαύτην κατάστασιν; τίνος ἕνεκεν ἔφυγες ἀπὸ τὸν ἀφέντη σου, καὶ ἦλθες εἰς τοὺς καλογήρους νὰ ταλαιπωρεῖσαι; δὲν μᾶς λυπεῖσαι φίλε, ὅπου ἐκοπιάσαμεν τόσον διὰ νὰ σὲ εὐτυχήσωμεν, καὶ τώρα νὰ μᾶς ἀφίσῃς καὶ νὰ ὑπάγῃς εἰς θανασίμους ἐχθρούς μας; ταῦτα λέγων τοῦ καφφεπώλου, συνέκλαιον μὲ αὐτὸν καὶ οἱ λοιποὶ φαινόμενοι ἀγαρηνοὶ (δαίμονες), καὶ αὐτὸς ὁ Ἀθανάσιος ἐδάκρυσε· ἐξυπνήσας δὲ μὲ τὴν βοὴν τοῦ κώδωνος, ὥρᾳ 6η τῆς νυκτός, ἦσαν οἱ ὀφθαλμήτου δακρυσμένοι· ἐθαύμαζε δὲ τί νὰ ἦτον τὸ ὄνειρον· εἶτα ἐξελθὼν τοῦ κελλίου του ἔξω τοῦ δώματος τοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν, εἶδεν ὀφθαλμοφανῶς ἄνθρωπόν τινα καθήμενον εἰς τὴν ὄχθην τῆς θαλάσσης, καὶ ῥίπτων τὰ πετράδια εἰς αὐτήν, καὶ θαυμάσας ἔλεγεν εἰς τὸν

λογισμόν του· τί ἆρά γε ζητεῖ ὁ ἄνθρωπος οὗτος τοιαύτην ὥραν ἔξω τῆς Μονῆς; ὁ δὲ φαινόμενος στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν· τί νομίζεις μωρέ; ἐδῶ θέλω σὲ ἀφήσω; καὶ ταῦτα λέγων ἔρριψε κατ' αὐτοῦ μίαν πέτραν, ἥτις ἐπέρασε πλησίον τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἔκρουσε τὸν τοῖχον· τοῦτο ὡς εἶδεν ὁ Ἀθανάσιος, ἐνόησε τί ἐδήλου τὸ ὄνειρον, καὶ οἱ λογισμοί του τί ἐσήμαινον. Ὅθεν ἐλθὼν παρευθὺς εἰς τὸ κελλίον του, πεσὼν κατὰ γῆς, ἐδέετο τοῦ Κυρίου, καὶ τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ τὸν ἐξώσῃ ἀπὸ τὸ Κοινόβιον· προσευχόμενος δὲ ὥραν ἱκανήν, ἠσθάνθη γαλήν τινά, καὶ οἱ πονηροὶ λογισμοὶ διεσκεδάζοντο. Μετά τινα δὲ καιρὸν ἐνασχολούμενος εἰς ὑπηρεσίαν εἰς τόπον καπνώδη, ἐπόνεσαν οἱ ὀφθαλμοί του, καὶ στενοχωρηθεὶς ἀπὸ τὸν καπνόν, δὲν ἠδυνήθη σταθῆναι εἰς τὴν ἑσπερινὴν ἀκολουθίαν· ὅθεν ἐλθὼν εἰς τὸ κελλίον του συνετρίβη ἡ καρδία του, καὶ κατανυγείς, ἤρχισε νὰ χύνῃ δάκρυα λέγων· οἴμοι τῷ ταλαιπώρῳ! ἐὰν τοσοῦτον πόνον μόνον δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω, πῶς νὰ ὑπομείνω μαρτύριον; καὶ ταῦτα λογιζόμενος ἔπεσεν εἰς προσευχήν, καὶ ἐποίει μετανοίας μεγάλας γονυκλιτὰς ἕως δύω ὡρῶν διάστημα, δεόμενος τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Θεοτόκου νὰ τὸν δυναμώσωσι, νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ποθούμενον μαρτύριον· ἐν δὲ τῷ προσεύχεσθαι, ἀπεκοιμήθη ὀλίγον, καὶ ἰδοὺ εἶδεν ἐν ὁράματι γυναῖκά τινα ὡραιοτάτην καὶ ἔνδοξον (ἥτις ἦν ἡ Ἄχραντος Δέσποινα) λέγουσαν αὐτῷ· τί λυπεῖσαι τέκνον καὶ ἀδημονεῖς; ὁ δὲ ἀπεκρίθη· πῶς νὰ μὴ λυποῦμαι Κυρία μου; ἐγὼ ὁ τρισάθλιος πρὸς τὰς ἄλλας μου ἁμαρτίας, ἠρνήθην καὶ τὸν Κύριόν μου ἐνώπιον τοῦ πονηροῦ κριτηρίου, καὶ ἐδέχθην τὴν πλάνην τῶν ἀσεβῶν, καὶ τώρα βούλομαι νὰ ὑπάγω νὰ ὁμολογήσω πάλιν τὸν Κύριόν μου. Θεὸν ἀληθινόν, ἐνώπιον τῶν τυράννων, καὶ νὰ τιμωρηθῶ παρ' αὐτῶν καὶ νὰ θανατοθῶ διὰ τὸ ἅγιόν του ὄνομα· πλὴν αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου ἀσθενῆ πολλά, καὶ αὐτὸ ποιεῖμε νὰ ἀδημονῶ τὰ μέγιστα· Λέγει του ἡ Κυρία Θεοτόκος· ἔχε θάρρος τέκνον μου, ὅτι ἔχεις νὰ ἀπολαύσῃς τὸ ποθούμενον μαρτύριον, πλὴν εἰς τὴν Σμύρνην νὰ ὑπάγῃς νὰ βεβαιώσῃς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔγιναν εἰς τὴν Ἀνδριανούπολιν, διότι τῶν ἐκεῖσε ἀκουόντων δὲν τὰ πιστεύουσι, καὶ ὕπαγε τώρα, ὅτι εἶναι καιρὸς ἁρμόδιος. Ἐξυπνήσας δὲ ὁ νέος, ἠγέρθη πάραυτα μὲ χαρὰν πολλὴν καὶ δάκρυα, εὐχαριστῶν τὴν ὑπεραγίαν Δέσποιναν, κατασπαζόμενος τὸν τόπον ὅπου αὐτὴν εἶδε· τὸ δὲ πρωΐ, ἦλθε πρὸς τὸν διδάσκαλον Γερμανὸν (πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἡγούμενος εἶχε συστήσει αὐτὸν ἵνα καθοδηγῇ, καὶ λέγειν τοὺς λογισμούς του, καὶ ἀκούειν τὰς συμβουλάς του), καὶ ἐδιηγήθη καταλεπτῶς ἅπαντα· ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Γερμανός, εἶπεν αὐτῷ, νὰ μὴ παραδέχεται εὐκόλως τὰ ἐνύπνια, διότι πολλαί εἰσιν αἱ παγίδες τοῦ πονηροῦ· εἶτα παραλαβὼν αὐτὸν ἦλθον ἀμφότεροι πρὸς τὸν Ἡγούμενον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐδιηγήθη ἅπαντα τὰ ὁραθέντα· ὁ δὲ ἡγούμενος διέταξε τὸν Γερμανὸν νὰ ἀπέλθῃ πρὸς τὸν πρῴην Πατριάρχην Κύριον Γρηγόριον, παροικοῦντα τότε ὑπερόριον εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τῶν Ἰβήρων· πρὸς τὸν ὁποῖον ἅμα ὅπου ἦλθε ὁ Γερμανός, ἤρξατο ὁ Πατριάρχης διηγούμενος ὅτι κατ' αὐτὰς εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἐμαρτύρησαν τινὲς μὲ τόσην σταθερότητα, ὥστε ἐθαύμασαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἀσεβεῖς,

καὶ ὅτι ἔλαβε γράμμα περὶ τῆς τοιαύτης εἰδήσεως τότε καὶ ὁ διδάσκαλος Γερμανὸς λαβὼν ὕλην, ἐδιηγήθη τῷ Πατριάρχῃ καταλεπτῶς ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀθανασίου ὁραθέντα· ὁ δὲ Πατριάρχης ταῦτα ἀκούσας ἐδόξασε δακρυρροῶν τὸν Θεόν, τὸν διαφόρως οἰκονομοῦντα τὴν σωτηρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν· εἶτα τῷ Γερμανῷ· αὐτὰ ὅλα τέκνον μου εἰσὶν ἀληθῆ καὶ ἐκ Θεοῦ, καὶ οὐχὶ ἐξ ἀπάτης τοῦ πονηροῦ· ὅτι ἡ ὁραθεῖσα γυνή, αὐτὴ ἡ Κυρία ἡμῶν Θεοτόκος ἦτον, καὶ ἄπελθε ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐξοικονομήσατε τὸν νέον προγυμνάζοντες αὐτὸν εἰς τὸ Μαρτύριον, τὸ ὁποῖον κἀγὼ εὔχομαι· εἰπὲ ὅμως εἰς αὐτόν, νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν ἕως τὸ τέλος τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς, ἵνα προγυμνασθῇ καλῶς, καὶ τότε ἂς ὑπάγῃ μὲ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν.

Τότε ὁ Γερμανὸς πληροφορηθείς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κοινόβιον, καὶ ἀνήγγειλε τῷ ἡγουμένῳ, ἀπέδωκε δὲ καὶ εἰς τὸν Ἀθανάσιον τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ Πατριάρχου, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ἡ γνώμη τοῦ Πατριάρχου, καὶ τοῦ Ἡγουμένου συμφώνως εἶναι ὅτι νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν ἕως τὸ τέλος τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς, ἵνα προγυμνασθῇ καλῶς, καὶ νὰ γίνῃ νόμιμος ἡ ἄθλησίς του· ὁ δὲ ὑπήκουσεν ὡς εὐπειθέστατος υἱὸς τῆς εὐλογίας, πλὴν ἠρίθμει τὰς ἡμέρας ὡς ἔτη, τὰς ὥρας ὡς μῆνας, ἐκκαιόμενος ἀπὸ ἔνθεον διάπυρον πόθον τοῦ Μαρτυρίου, ἐν δὲ τὸ μεταξὺ τῶν ἡμερῶν τούτων, ἀνέγνωσεν εἰς αὐτὸν ὁ πνευματικὸς τὰς ἱλαστικὰς ἡμερινάς, εὐχὰς ἐπὶ ἡμέρας ὀκτώ, καὶ πρὸς τὸ τέλος αὐτῶν ἔχρισε τῷ ἁγίῳ Μύρῳ κατὰ τὸν τύπον.

Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ ἁγία τεσσαρακοστή, ὥρισεν ὁ Ἡγούμενος ἵνα ἀπέλθωσιν ὅ,τε Γερμανὸς διδάσκαλος, καὶ ὁ Ἀθανάσιος εἰς τὴν σκήτην τῶν Ἰβήρων τοῦ τιμίου προδρόμου, καὶ νὰ μείνωσιν ἱκανὰς ἡμέρας ἐν τῇ Καλύβῃ τοῦ πνευματικοῦ Νικηφόρου, ἵνα προγυμνασθῇ παρὰ τοῦ μοναχοῦ Γρηγορίου, ὅστις ἐγύμνασε πρότερον τέσσαρας ὁσιομάρτυρας, Εὐθύμιον Ἰγνάτιον, Ἀκάκιον, καὶ Ὀνούφριον· οὓς καὶ ἐσυνώδευσεν εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ ἔφερε τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα εἰς τὴν καλύβην αὐτῶν. Πορευθέντες δὲ ἠσπάσθησαν εὐλαβῶς τὰ ἅγια αὐτὰ λείψανα, τὰ ὁποῖα ἰδὼν ὁ Ἀθανάσιος, ἠγαλλιάσατο σφόδρα, καὶ ἐθερμάνθη ἡ ψυχή του μᾶλλον εἰς τὸ μαρτύριον, ἀλλ' ὁ μὲν πνευματικὸς καὶ ἡ συνοδία αὐτοῦ ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς φιλοφρόνως, ὁ δὲ μισόκαλος ἐκίνησε τὸν γειτνιῶντα αὐτοὺς ὃς ἐφθόνει τὸν πνευματικὸν αὐτόν, καὶ ἐκ τοῦ πονηροῦ κινούμενος ἔκαμε τρόπον καὶ τοὺς ἀπέβαλεν ἐκεῖθεν, ὅθεν ὑπέστρεψαν εἰς τὸ Κοινόβιον· ὁ δὲ Ἡγούμενος διώρισε τὸν μὲν Ἀθανάσιον νὰ ἐγκλεισθῇ εἰς ἓν κελλίον, καὶ νὰ ἀρχίσῃ τοὺς γυμναστικοὺς ἀγῶνας πρὸς τὴν ἄθλησιν, κατὰ τὴν ὁδηγίαν τοῦ προρρηθέντος Γρηγορίου, τὸν δὲ Γερμανόν, ἵνα ἐπισκέπτεται αὐτὸν καὶ νουθετεῖ· τότε ὁ Γερμανὸς παρέστησεν αὐτῷ τὰ πράγματα ὑπερβολικῶς, ἀπαριθμήσας τὰ εἴδη τῶν κολάσεων, τὴν ἀγριότητα τῶν τυράννων, τὴν ὠμότητα τῶν βαρβάρων, τὸ ἐπικίνδυνον τοῦ ἐγχειρήματος καὶ τὰ λοιπά· καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν συνοδεύσῃ· τὸ ὁποῖον τόσον σκληρὸν τοῦ ἐφάνη, ὅτι ἔκλαιε πικρῶς δι' ὅλης τῆς νυκτός, τὸ δὲ πρωῒ ἔδωκεν ἐν γραμμάτιον τῷ Γερμανῷ γράφων οὕτως.

«Ἅγιε πάτερ ἄκουσον, παραδίδω τὸ σῶμά μου εἰς χεῖράς σου ἕως τὴν »ἄλλην Κυριακήν, καὶ δοκίμασόν με ὡς βούλεσαι, μὲ σίδηρον, ἄλυσον, κρέ-

»μασόν με ἀπὸ τὸ τειχόκαστρον κάτω· καὶ εἰ βούλει πάρεμε εἰς τὸ κοιμη-
»τήριον νὰ μεταφέρω λίθους, καὶ εἴτι βούλεσαι ποίησον εἰς ἐμέ, καὶ τὰ δέ-
»χομαι μὲ εὐχαρίστησιν· πλὴν τὴν ἄλλην Κυριακὴν θέλω νὰ ἀπέλθω εἰς
»Αἶνον ἵνα λάβω ἐκεῖθεν τὰ ξένα ἐνέχυρα, καὶ τὴν εὐχὴν τῆς μητρός μου,
»καὶ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ ἀλλέως δὲν κάμνω· ἐὰν ὅμως φοβῆσαι
»μὴ ἔρχεσαι, διότι στανικῶς δὲν δύναμαι νὰ σὲ πάρω, ἡ γνώμη μου εἶναι
»αὐτή· καὶ ὕπαγε εἰς τὸν γέροντα, καὶ εἰπὲ αὐτὰ ὅλα, καὶ δός μοι ἀπόκρι-
»σιν νὰ ἠξεύρω».

Ταῦτα ἀναγνώσας ὁ Γερμανός, ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ἡγούμενον καὶ ἔδειξε τὸ γραμμάτιον, ὁ δὲ ἔστειλεν αὐτὸν πάραυτα πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν· ἀδελφὲ ἀγαπητέ, μεγάλως ἐχάρημεν διὰ τὸν πόθον ὃν ἔχεις νὰ δοκιμασθῇς μὲ βασανιστήρια διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου, τώρα ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβῃς κἀθὲν τῶν ῥηθέντων ἐν τῷ γραμματίῳ σου, διότι φαίνεται νὰ τὰ ἔλαβες ὅλα μὲ τὴν προαίρεσίν σου, καὶ ὁ Κύριος νὰ εὐοδώσῃ τὸν σκοπόν σου· ἄρχισον λοιπὸν τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τοῦ νῦν μὲ νηστείαν μόνον, καὶ προσευχάς, καὶ μετανοίας ποίησον ὅσας δύνασαι. καὶ εἶμαι ἐγὼ συνοδοιπόρος σου· ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀθανάσιος, ἠσθάνθη μεγάλην προθυμίαν, καὶ ἄρχησε μετὰ προθυμίας νὰ νηστεύῃ καὶ νὰ προσεύχηται.

Μετὰ δὲ παρέλευσιν δύω ἑβδομάδων, ἐκλείσθη εἰς ἕνα πύργον διὰ διαταγῆς τοῦ Ἡγουμένου, καὶ ἐλάμβανεν ὀλίγον ἄρτον μόνον, καὶ ὕδωρ, καὶ ποιῶν μετανοίας μεγάλας 1,500 τὸ νυχθήμερον, καὶ ἄλλας μικράς, 4,000 αὐξάνων τὸν ἀριθμόν· κατὰ δὲ τὴν πρώτην νύκτα καθ' ἣν ἐκλείσθη, ἤκουεν ἔξωθεν φωνὰς καὶ ταραχὰς πολλάς, καὶ ἐτάραττον αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα· ἀλλ' αὐτὸς μὲ τὴν ἀδιάλειπτον εὐχὴν τὰς ἐνίκησε· τὴν δὲ δευτέραν νύκτα ἔβλεπεν οὐ μόνον ὀφθαλμοφανῶς, ἀλλὰ καὶ κεκλεισμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς του πλήθη αἰθιόπων τρέχοντα ἄνω καὶ κάτω, καταράττοντα αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τῆς προσευχῆς του, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐνίκησε καὶ διεσκόρπισε· τὴν δὲ τρίτην νύκτα ὀλίγον τι τὸν ἐνώχλησαν καὶ ἠφανίσθησαν, τὴν δὲ τετάρτην οὐδὲν πλέον ἐφάνη, πλὴν ἐστενοχωρεῖτο μεγάλως· τὴν δὲ ἑπομένην ἐδιηγήθη ὅλα τῷ Γερμανῷ, ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ἐὰν ἤθελε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ πύργου, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησεν, ἵνα μὴ φανῇ εἰς τοὺς ἐχθροὺς ὡς λειποτάκτης· εἶπε δὲ καὶ τοῦτο, ἐὰν ἤθελε νὰ συμπαραμείνῃ καὶ ὁ Γερμανὸς μετ' αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἔστερξεν, εἰπών, μόνος μου θέλω μεῖναι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου, καὶ τῆς Θεοτόκου, ὅτι ἄνευ θελήματος Θεοῦ, τί δύνανται ποιῆσαι με οἱ ἀνίσχυροι δαίμονες; ἐπρόβαλλε δὲ νὰ ταχύνωμεν τὴν εἰς τὸ μαρτύριον ἄφιξιν, καὶ οὕτως ἔμεινε τοῦ λοιποῦ ἀνενόχλητος.

Τὴν δὲ τετάρτην Κυριακὴν τῶν νηστειῶν, προσεκλήθη εἰς τὴν λειτουργίαν, καὶ ἔλαβεν τὸ ἅγιον σχῆμα τοῦ Μανδύου, τὸ καλούμενον, Σταυροφόρος, κληθεὶς Ἀγαθάγγελος· ἐκοινώνησε δὲ καὶ τὰ θεῖα καὶ ἄχραντα Μυστήρια, καὶ ὑπέστρεψεν αὖθις εἰς τὸν Πύργον, καὶ ἔκτοτε ἠλλοιώθη τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀλλοίωσιν θείαν τῆς χάριτος, καὶ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι, ὁ δὲ νοῦς αὐτοῦ προσηλώθη εἰς τὰ οὐράνια, καὶ ἐξῆψεν εἰς τὴν καρδίαν του πῦρ θεϊκόν, καὶ ἐξέδωκεν ἑαυτὸν εἰς ἀγῶνας περισσοτέρους, εὗρε δὲ εἰς τὸν

πύργον μίαν ἅλυσον, σταθμίζουσαν ὑπὲρ τὰς δέκα ὀκάδας (λίτρας 30) καὶ τὴν ἐδέθη κατάσαρκα, εὗρε δὲ καὶ ἓν σακκίον τρίχινον καὶ ἐνεδύθη αὐτὸ ὡς ὑποκάμισον, καὶ ἐπλήθυνε τὰς μεγάλας καὶ μικρὰς μετανοίας του, ὥστε ὑπερέβη τὰς 3,00, γονυκλιτάς, καὶ 8,000 προσκυνητάς, ἀνεγίνωσκε δὲ καὶ τοὺς οἴκους τῆς Θεοτόκου δὶς τῆς ἡμέρας· ἐποίει δὲ ἀνάγνωσιν εἰς τὸ τετραυάγγελον, καὶ νέον μαρτυρολόγιον, ἁμαρτωλῶν σωτηρίαν καὶ νέον ἐκλόγιον· ηὔχετο καὶ νοερῶς τὴν εὐχήν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με, καὶ ἐπόθει ὁλοψύχως τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον· ὅθεν ἐπρόβαλλε τῷ Γερμανῷ, ὅτι πλέον δὲν ἠδύνατο συστεῖλαι τὸν πρὸς τὸ μαρτύριον πόθον του· ὁ δὲ ἀπεκρίθη, ὅτι πολλοὶ βαρυνόμενοι τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως, ποθοῦσι μᾶλλον τὸ μαρτύριον· ὁ δὲ Ἀγαθάγγελος δυσαρεστηθεὶς εἰς αὐτό, δὲν ἐφανέρωσε πλέον εἰς αὐτὸν τὸν πόθον τῆς καρδίας του, ἀλλ' ἀπήρχετο πολλάκις εἰς τὸν Ἡγούμενον, δεόμενος νὰ τὸν ἀποστείλῃ ὅσον ταχύτερον· τότε ὁ Ἡγούμενος παρήγγειλεν ἐπὶ τραπέζης εἰς τοὺς ἀδελφούς, νὰ ποιήσωσι πάντες κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα προσευχὴν ἐκτενῆ ἕκαστος ἰδιαιτέρως ἵνα φανερώσῃ ὁ Θεός, ἐὰν ἦτον θέλημά του νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὸ μαρτύριον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ τῆς εἰς τὸ μαρτύριον ἀφίξεως τοῦ Ἀγαθαγγέλου.

Κατ' ἐκείνην λοιπὸν τὴν νύκτα, εἶδε κατ' ὄναρ ὁ Ἡγούμενος, ὅτι συνεπορεύετο μετὰ τοῦ Γερμανοῦ καὶ Ἀγαθαγγέλου, καὶ ὑπήντησαν κάποιον γέροντα σεμνοπρεπῆ λαμπροφόρον, ὁμοιάζοντα τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὁ ὁποῖος πλησιάσας πρὸς τὸν Ἡγούμενον, ἠρώτησεν αὐτὸν ποῖος ἐξ αὐτῶν θέλει ἀπελθεῖν εἰς τὸ μαρτύριον; ὁ δὲ ἀπεκρίθη ὁ νέος οὗτος· τότε πλησιάσας ὁ Ἀγαθάγγελος τῷ γέροντι ἔβαλε μετάνοιαν καὶ ἠσπάσατο τὴν δεξιάν του· ὁ δὲ φαινόμενος γέρων εἶπεν αὐτῷ· καλὸν ἔργον ἐπεθύμησας τέκνον, τάχυνον οὖν, καὶ θέλεις εὐδοκιμήσει· ταῦτα ἰδὼν ὁ ἡγούμενος, ἐδιηγήθη τῷ πρωὶ εἰς τὸν Γερμανὸν τὰ ὁραθέντα, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν· ἔκτοτε οὖν ὁ ἡγούμενος ἤρξατο ἑτοιμάζειν τὰ τῆς ὁδοιπορίας ἐφόδια· τῇ δὲ ἕκτῃ ἑβδομάδι τῶν νηστειῶν, τῇ πρὸ τῶν βαΐων, ἐξῆψεν ὁ ζῆλος τοῦ νέου καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ ἀνήγγειλε τῷ Γερμανῷ, καὶ ὁ Γερμανὸς τῷ Ἡγουμένῳ. Ὁ δὲ Ἡγούμενος ὥρισεν ἵνα ὑπάγωσι αὖθις εἰς τὴν ῥηθεῖσαν καλύβην τῆς Σκήτεως τοῦ Προδρόμου, νὰ ἀσπασθῶμεν τὰ ἅγια λείψανα τῶν νεομαρτύρων, καὶ λάβωσι καὶ ὁδηγίας παρὰ τοῦ γέροντος Γρηγορίου, τοὺς δὲ ἀδελφοὺς τῆς μονῆς παρήγγειλε νὰ εὔχονται ἵνα πέμψῃ ὁ Κύριος πλοῖον εἰς τὴν μονὴν ἀπερχόμενον εἰς Σμύρνην, Ἀπελθόντες οὖν καὶ προσκυνήσαντες, ὑπέστρεψαν ἡσυχάσαντες ὁ μὲν εἰς τὸν Πύργον, ὁ δὲ εἰς τὸ κελλίον του· κατὰ δὲ θείαν οἰκονομίαν, ἓν πλοῖον Χίου πλοιάρχου ἀνδρὸς ζηλωτοῦ, πλέων κάτωθεν τῆς νήσου Θάσου διὰ τὴν Σμύρνην, εὐθυδρόμησε τῇ Μεγάλῃ Παρασκευῇ ἄνευ ἀνέμου καὶ ῥευμάτων, καὶ εὑρέθη τὸ ἑσπέρας ἔμπροσθεν τῆς Μονῆς, ὥρα δὲ πέμπτη τοῦ Μεγάλου Σαββάτου· ὁ Ἀγαθάγγελος ἀνοίξας τὴν θυρίδα τοῦ Πύργου, εἶδε τὸ πλοῖον, καὶ ὁραμὼν εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἠρώτησε τοὺς ναύτας, καὶ μαθὼν ὅτι ἦσαν διὰ τὴν Σμύρνην, ἐχάρη μεγάλως, καὶ ἦλθε πρὸς τὸν

Ἡγούμενον παρακαλῶν αὐτὸν νὰ τὸν στείλῃ μὲ ἐκεῖνο τὸ πλοῖον, ὅτι κατὰ θείαν πρόνοιαν ἦλθεν. Ἐρωτήσαντες δὲ τὸν πλοίαρχον, καὶ μαθόντες ὅτι τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, ἤτοι τῇ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα μισεύουσιν, ἐλυπήθη ὁ διδάσκαλος Γερμανός, διότι ἦτον χρεία νὰ ἑτοιμασθῶσι, καὶ μάλιστα νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Σκήτην τοῦ Προδρόμου νὰ λάβωσι τὰς τελευταίας ὁδηγίας παρὰ τοῦ γέροντος Γρηγορίου, ἀλλ' ὁ Ἡγούμενος εὐκόλυνεν ὅλα τὰ ἐμπόδια, διότι πέμψας ἔφερε τὸν ῥηθέντα Γρηγόριον αὐθημερὸν εἰς τὴν μονὴν καὶ ὡδηγήθησαν, εἶτα κατέπεισαν καὶ τὸν πλοίαρχον νά διαμείνῃ τὴν δευτέραν τῆς διακαινησίμου, καὶ ἡτοιμάσθησαν.

Πρὸς δὲ τὸ ἑσπέρας τῆς δευτέρας ἐνέδυσεν ὁ Ἡγούμενος τὸν Ἀγαθάγγελον τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα, ποιήσας αὐτὸν μεγαλόσχημον, καὶ ἠσπάσθησαν αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ κατὰ τὸ ἔθος μετὰ δακρύων, δεόμενοι τοῦ Κυρίου νὰ τὸν ἐνισχύσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀθλήσεως· περὶ δὲ ὥραν τετάρτην τῆς νυκτὸς ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου, καὶ τῶν ἐγκριτοτέρων ἀδελφῶν· καὶ εὐθυδρομήσαντες ἐπλησίασαν εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης. Ὁ δὲ Ἀγαθάγγελος τὰς μὲν παρελθούσας ἡμέρας ἦτον περιχαρής, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἡμέραν ἐγερθεὶς ἐκ τοῦ ὕπνου ἦτον σκυθρωπὸς καὶ περίδακρυς· τὸν ὁποῖον ἠρώτησεν ὁ Γερμανὸς τὸ αἴτιον τῆς λύπης του, ὁ δὲ ἀπεκρίθη· ὅτι εἶδεν εἰς τὸ ὅραμά του τὸν ὁσιομάρτυρα Εὐθύμιον, (τὸ πρῶτον τῶν τεσσάρων τῶν ἐν τῇ σκήτῃ τοῦ Προδρόμου περὶ ὧν εἴπομεν ἀνωτέρω) καὶ ἐναγκαλισάμενος μὲ ἠσπάσατο. καὶ εἶπέ μοι ὅτι ἔφθασεν ὁ καιρός· τώρα λοιπὸν λογιζόμενος ὅταν εὔγῃ ἡ ψυχή μου, πῶς ἔχω νὰ λυτρωθῷ ἀπὸ τὰ ἐναέρια τελώνια, ἐξεταζόμενος διὰ τὰς πολλάς μου ἁμαρτίας; ταῦτα στοχαζόμενος, θλίβομαι· λέγει του ὁ Γερμανός· ἡ μὲν ὀπτασία εἶναι ἀληθινή, ὁ δὲ στοχασμός σου εἶναι τοῦ πονηροῦ· διὰ νὰ σὲ ῥίψῃ εἰς δειλίαν· διότι τὰ ἐναέρια τελώνια δὲν τολμῶσι νὰ πλησιάσωσι εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνην, ἥτις ὑπάγει μὲ μαρτυρικὸν θάνατον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀγαθάγγελος μετεβάλθη εἰς χαράν.

Τῇ δὲ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ πρὸς ἑσπέρας, ἐλιμενίσθησαν εἰς τὴν Σμύρνην· ἀδελφοὶ δέ τινες τῆς Μονῆς διατρίβοντες τότε ἐκεῖσε διὰ ὑπόθεσιν τοῦ Κοινοβίου, μαθόντες τὴν ἔλευσιν αὐτῶν, ἦλθον καὶ τοὺς ὑπεδέχθησαν γηθοσύνως· ἐξελθόντες δὲ ἐκ τοῦ πλοίου, ἀνεπαύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἐπιτρόπου τῆς Μονῆς Κωνσταντίνου προσκυνητοῦ· ὅστις μάλιστα, μαθὼν τὸν σκοπὸν τοῦ νέου, ὑπερεχάρη ὅτι ἠξιώθη νὰ ὑποδεχθῇ εἰς τὸν οἶκον του τοιοῦτον ὑποκείμενον, καὶ φιλοφρόνως περιεποιεῖτο αὐτούς, μὴ δειλιάσας ποσῶς, μ' ὅλον ὅπου ἦτον καὶ δημογέροντας τοῦ Κοινοῦ κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος· ἡτοίμασαν λοιπὸν ὅλα τὰ ἀναγκαία ἐφόδια, καὶ ἐνδύματα ὀθωμανικά· τῇ δὲ πέμπτῃ πρωΐ (καθ' ἣν γίνεται κριτήριον) ζυρίσαντες τὸν Ἀγαθάγγελον, ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἱμάτια· μόνον δὲ τὸ καλούμενον παραμάνδυον ἔρραψαν εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ ἔσωθεν χιτῶνος, δέδωκαν δὲ καὶ σταυρὸν ξύλινον ἁγιορείτικον, καὶ εἰκόνα χαρτίνην τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως, ὅπως ὑψώσῃ αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ κριτηρίου, τῇ ὥρᾳ τῆς ὁμολογίας αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐποίησεν, εἶτα προσευξάμενοι ἠσπάσθησαν δακρυρροοῦντες· εἶπε δὲ ὁ Ἀγαθάγγελος

τῷ ἐπιτρόπῳ τῆς Μονῆς Κωνσταντίνῳ, ὅταν μὲ θανατώσωσι, τὸ λείψανόν μου νὰ σταλῇ εἰς τὸ Κοινόβιον τοῦ Ἐσφιγμένου, πρὸς παραμυθίαν τῶν ἀδελφῶν. «Ὅτε δὲ ἐξήρχετο τοῦ οἰκήματος μὲ τόσην χαρὰν καὶ ἀνδρείαν ἐξῆλθεν ὥστε μὲ δύο πηδήματα διέβη τὴν αὐλὴν τοῦ οἴκου ἐκείνου· ἦτις ἦτον εὐρύχωρος, καὶ ὄντος αὐτοῦ ἀτονισμένου ἐκ τῆς πολλῆς νηστείας καὶ προσευχῆς. Τὰ δὲ γύναια τοῦ οἴκου ἐκείνου ἰδόντα ἄνωθεν τὸ πήδημα, ἐβόησαν δακρυρροοῦνται· ὦ χαρὰ εἰς τὴν ἀνδρείαν τοῦ νέου, καὶ προθυμίαν του. Ἦτον δὲ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἀπελθὼν κατευθεῖαν ἀνέβη εἰς τὸ κριτήριον· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἔτυχεν ἐκεῖ τὸν μέγαν κριτὴν ἀσθενῆ ὄντα, περιέμενεν ἔξω ἄχρις ὥρας ἑβδόμης· ἰδὼν δὲ ὅτι ὁ κριτὴς δὲν ἔμελλεν ἐλθεῖν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, εἰσελθὼν ἐπαρρησιάσθη πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ κριτοῦ, ἐπιτρόπου καὶ προέδρου ὄντος τοῦ πονηροῦ συνεδρίου.

Ἐρωτηθεὶς δὲ τί ἐζήτει; ἀπεκρίθη· ὅτι εἶχε διαφορὰν μὲ τὸν Μεχμὲτ Καπετάνιον, (τὸν πρῶτον του αὐθέντην)· καὶ ἐπεθύμει νὰ τὸν προσκαλέσωσι ἵνα κριθῇ μετ' αὐτοῦ· ἀποστείλαντες οὖν ἕφερον αὐτὸν εἰς τὸ κριτήριον· ἐρωτηθεὶς δὲ ὁ ἅγιος παρὰ τοῦ κριτοῦ ποίαν διαφορὰν εἶχεν; Ἀπεκρίθη θαρσαλαίως· ἐγὼ αὐθέντα ὅταν πρῶτον ἐμβῆκα εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ ἀνθρώπου τοῦτον ἤμην χριστιανός, αὐτὸς δὲ πλανήσας μὲ δυναστικῶς μὲ τὰς πανουργίας του, μὲ ἐτούρκισεν· ἐγὼ ὅμως εἶμαι πάλιν χριστιανός, καὶ πιστεύω εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ὁμολογῶ Θεὸν ἀληθινόν· ἐλέγξαντες δὲ αὐτὸν οἱ παρακαθήμενοι κολακευτικῶς, ἐσυμβούλευον αὐτὸν νὰ εἰπῇ ὅτι ἡμάρτεν· ὁ δὲ ἐκβαλὼν ἀμέσως τὸν σταυρὸν ἐκ τοῦ κόλπου, καὶ ὑψώσας αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου, εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, εἰς τουρκικὴν διάλεκτον, τοῦτο εἶναι τὸ ὅπλον τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ· τοῦτο ἔχει νὰ σώσῃ καὶ ἐμέ, καὶ πάντας τοὺς Χριστιανούς, ἐσᾶς δὲ θέλει καταδικάσῃ· οἱ δὲ προεστῶτες ἥρπασαν παρευθὺς τὸν σταυρὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας του, καὶ τὸν ἐπέπληττον κολακευτικῶς μετὰ τοῦ κριτοῦ, νὰ ἔλθῃ ὀπίσω εἰς ἑαυτόν, καὶ νὰ εἰπῇ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεώς των· αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ κόλπου του καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως, ὕψωσεν αὐτὴν κράξας λαμπρᾷ τῇ φωνῇ· οὕτως ἀνέστη ὁ Κύριός μου Ἰησοῦς Χριστὸς· καὶ οὕτω θέλει ἀναστήσῃ καὶ ἐμέ, καὶ τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτόν· ἐσᾶς δὲ καὶ τὸν προφήτην σας θέλει καταδικάσῃ εἰς τὰ βάθη τῆς αἰωνίου κολάσεως· ἥρπασαν δὲ καὶ τὴν εἰκόνα οἱ ὑπηρέται ἀμέσως ἀπὸ τὰς χεῖρας του· ὁ δὲ κριτὴς εἶπε μὲ προσποιουμένην ἠμερότητα, αὐτὸ τὸ παιδίον εἶναι ζαλισμένον, διὰ τοῦτο βάλλετε αὐτὸ εἰς ἄλλο οἰκίδιον, καὶ παρακινήσατε μὲ πολλὰ δῶρα καὶ ταξίματα, ἵνα ἔλθῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του· τότε ἠγέρθησαν τινὲς τῶν παρακαθημένων, οἱ παρ' αὐτῶν πεπαιδευμένοι καὶ θρῆσκοι, καὶ παραλαβόντες τὸν ὁμολογητήν, ἔφερον εἰς οἴκημα, κράξαντες καὶ ἄλλους δεινοὺς εἰς τὸ ἀπατᾶν καὶ ἤρξαντο κολακεύειν αὐτὸν μὲ διαφόρους τρόπους· καὶ πρῶτον μὲν εἶπον αὐτῷ· μήπως παιδίον ἐτρελλάθης; ἢ μήπως δὲν ἔχεις χρήματα καὶ διὰ τοῦτο κάμνεις αὐτά; ὁ δὲ ὁμολογητὴς ἀπεκρίθη· οὐχί· μὴ γένοιτο ἐγὼ καὶ τὸν νοῦν μου ἔχω σῶον, καὶ χρημάτων χρείαν δὲν ἔχω· ἀλλὰ θέλω νὰ ἀναλάβω τὴν πίστιν μου, τὴν ὁποίαν ἀπατηλῶς καὶ δυναστικῶς μοῦ ἐπήρατε· τότε

ἄρχισαν νὰ τὸν κολακεύωσι διάφορα, τάσσοντες πολλὰ· ἔφερον ἔμπροσθέν του φλωρία σωρόν, ἐνδύματα χρυσοκέντητα· ὅπλα ἐγκεκοσμημένα διάχρυσα· καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἡμεῖς ἐτρέφαμεν δι' ἐσὲ ἄλλας ἐλπίδας, ὅτι σὲ ἀγαποῦμεν μὲ ὑπερβολὴν καθότι εἶσαι νέος χαριτωμένος, καὶ ἐμελετούσαμεν νὰ σὲ καταστήσωμεν μὲ τὸν καιρὸν ἡγεμόνα, σοὶ ἔχομεν ἕτοιμον ὡραιοτάτην καὶ πλουσίαν νύμφην, ὑπέσχοντο παλάτια μεγαλοπρεπῆ, πλοῦτον πολύν, καὶ ἄλλα πολύτιμα τῆς παρούσης ζωῆς. Εἰς δὲ τὴν μέλλουσαν ὑπόσχοντο ὅτι ὁ προφήτης θέλει τοῦ δώσει κοράσια ἑπτὰ ἀγγελικά, πιλάφια, βούτυρα, γάλατα, μέλι, καὶ ἄλλα φαγοπότια πάμπολλα.

Μὲ τοιαύτας φαντασιοσκόπους ὑποσχέσεις παρεκίνουν αὐτὸν εἰς τὴν πλεκτάνην των, ἕως μίαν ὥραν, ὁ δὲ ὁμολογητὴς ἐσιώπα, ἔχων τὸν νοῦν του εἰς τὴν εὐχήν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, καὶ μόλις ἤκουσε τὰς βεβήλους αὐτῶν κενοφωνίας· ἔπειτα ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτῶν ἐὰν ἐπείσθη εἰς τὰς νουθεσίας των, ἀπεκρίθη συντόμως μὲ ἀποτομίαν εἰπῶν· καὶ ἐσᾶς συγχαίνομαι, καὶ τὰς νουθεσίας, καὶ ὑποσχέσεις, καὶ ἐπαγγελίας σας· καὶ ὅλα αὐτὰ ὅσα ἐφέρατε ἔμπροσθέν μου τὰ βδελύττομαι. Ἀνήγγειλαν λοιπὸν τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὸ συνέδριον· τότε καὶ ὁ πρώην αὐθέντης του τὸν ἐκατηγόρησεν, ὅτι τοῦ ἔκλεψε διάφορα πράγματα πολύτιμα ὅταν ἔφυγεν ἀπὸ αὐτόν· ὁ δὲ κριτὴς καὶ οἱ συγκάθεδροι τὸ ψεῦδος νοήσαντες, τὸν ἀπέβαλον μὲ τρόπον εὔσχημον, καὶ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. Ὁ δὲ κριτὴς ἐφώνησε πάλιν τὸν Ἀγαθάγγελον καὶ προέτρεπεν αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν μιαρὰν αὐτῶν πλάνην, ὑποσχόμενος αὐτῷ πλείονα ἀπὸ ὅσα οἱ ἄλλοι τοῦ ἔταξαν· ὁ δὲ πάλιν ἐσιώπα ὡς καὶ πρότερον· ἐρωτηθεὶς δὲ ἂν κατεπείσθη εἰς τοὺς λόγους του, ἀπεκρίθη τὰ αὐτὰ λόγια. Τότε ἄρχισεν ὁ κριτὴς νὰ δεικνύῃ τὰς ἀπειλάς, καὶ πικρὸν θάνατον, τὰ ὁποῖα ἐπόθει ὁ ἀθλητής, ἀπαριθμῶν ὅλα τὰ βάσανα· ὁ δὲ ἀμέσως ἀπεκρίθη εὐθαρσῶς, εἰπών· ὅλα αὐτὰ ὅσα λέγεις τὰ ἠξεύρω, καὶ τὰ ἔλαβα πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ βάλετα εἰς πρᾶξιν, ὅτι εἶμαι πρόθυμος νὰ τὰ ὑπομείνω ὅλα διὰ τὸν Χριστόν μου. Ἰδὼν οὖν ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας τὴν τόλμην καὶ ἀνδρείαν τοῦ ἀθλητοῦ, καὶ τὸ στερεὸν καὶ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτοῦ, ἐξεδύθη τὸ προσωπεῖον τῆς ἀλώπεκος καὶ ἀνεκάλυψε τὴν φυσικήν του λεοντικὴν ὠμότητα καὶ σκληρότητα, καὶ εἶπε μὲ ὀργὴν τοῖς παρεστῶσιν· ἐκδύσατε αὐτὸν τὸν κύνα· καὶ παρευθὺς ἐξέδυσαν αὐτόν, ἐάσαντες τὸ ἐσώβρακον καὶ ἐσωκάρδιον· εἷς δὲ τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκώς, ἔδωκε ράπισμα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Μάρτυρος, ὡς ὁ πάλαι ὑπηρέτης τῷ Ἰησοῦ· ὁ δὲ ὑπήκοος τῶν Δεσποτικῶν ἐνταλμάτων, ἔστρεψε καὶ τὴν ἄλλην παρειὰν εἰπών· χροῦσον καὶ ὧδε· δέσαντες δὲ αὐτὸν σφιγκτότατα ἔφερον εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Ἡγεμόνος (Μουσελίμη), ὁ ὁποῖος ἔλειπε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατεῖχε δὲ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὁ ἐπίτροπός του, ὁ ὁποῖος ἐκολάκευε καὶ αὐτὸς μὲ πολλὰς ὑποσχέσεις πρῶτον, εἶτα καὶ μὲ ἀπειλάς· ὁ δὲ σιωπῶν, ἔκαμεν αὐτὸν νὰ θαυμάσῃ· τελευταῖον δὲ ἀπεκρίθη καὶ εἰς αὐτὸν τὰ αὐτά· τότε ἐπρόσταξε ὁ ἀπηνὴς τοὺς ὑπηρέτας, καὶ ἥρπασαν αὐτὸν ὠθίζοντες καὶ κτυπῶντες τον, τὸν ἀπέκλεισαν εἰς τὴν φυλακήν, ἀσφαλίσαντες τοὺς πόδας του εἰς τὸ ξύλον τῆς ποδοκάκης, εἰς δὲ τὸν λαιμόν του ἔβαλον ἅλυσον βαρεῖαν, τὴν ὁποίαν

ἔσυρον πολλάκις οἱ ἄθλιοι ὑπηρέται, μὲ τόσην ὁρμήν, ὥστε πολλοὶ τῶν παρεστώτων ἐνόμισαν ὅτι ἔμελλε νὰ πέσῃ κάτω ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀθλητοῦ· ὁ δὲ ἔχαιρε πάσχων ὑπὲρ Χριστοῦ· εὑρέθησαν δὲ τότε εἰς τὴν φυλακὴν κατὰ θείαν οἰκονομίαν δύω ἔγκλειστοι, ὁ εἷς ἁρμένιος ὁ δὲ ἕτερος χριστιανὸς ὀρθόδοξος Νικόλαος ὀνομαζόμενος, προσκυνητής, ὁ ὁποῖος ὕστερον ἐδιηγήθη τῷ Γερμανῷ καταλεπτῶς τὰ ὅσα εἶδε, καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ στόματος τοῦ Μάρτυρος· ἦτον δὲ καὶ ὁ ἁρμένιος καλῆς διαθέσεως ἄνθρωπος· ἦσαν δὲ καί τινες ἀγαρηνοὶ φυλακισμένοι, οἵτινες καὶ αὐτοὶ εὐλαβήθησαν τὸν Μάρτυρα καὶ ὠνόμαζον αὐτὸν σείτ, ἤτοι Μάρτυρα· οἱ δύω, ὁ ὀρθόδοξος καὶ ὁ ἁρμένιος ἐπαρηγόρουν καὶ ἐπροθυμοποίουν τὸν Μάρτυρα, μὲ παραδείγματα πολλῶν Μαρτύρων, δι' ὅλης τῆς νυκτός· ἄναψαν δὲ καὶ φῶς, καὶ διὰ χειρὸς τοῦ ρηθέντος Νικολάου ἔγραψεν ὁ ἀθλητής, πρὸς τὸν Γερμανὸν διδάσκαλον ἐπιστολὴν περιγράφων συντόμως ἐν αὐτῇ τὰ ὅσα ἔπαθεν ἄχρι τῆς ὥρας ἐκείνης. Τὸ δὲ πρωῒ τῆς Παρασκευῆς, οἱ μὲν δύω ὅ τε ὀρθόδοξος καὶ ἑτερόδοξ εἶχον εὐγάλει τοὺς πόδας τοῦ Μάρτυρος ἀπὸ τὸ ξύλον τὴν νύκτα πρὸς ἄνεσιν αὐτοῦ· τῷ δὲ πρωῒ ἔβαλον πάλιν αὐτοὺς εἰς τὴν ποδοκάκην, καὶ δὲν ἐγνώσθη ἡ πρᾶξις αὕτη εἰς τοὺς τυράννους. Ὁ δὲ Ἡγεμών, μαθὼν τὰ περὶ τοῦ Μάρτυρος, καὶ ὅτι τὸν ἔκδυσαν, δυσηρεστήθη, ὅτι εἰς τὸ κριτήριον ἐσφετερίσθησαν τὰ ἐνδύματά του παρανόμως, τὸ ὁποῖον εἶναι προνόμιον τῆς ἐξουσίας· ὅθεν ὥρισε νὰ τὸν ὑπάγωσι εἰς τὸ κριτήριον, καὶ νὰ τὸν ἐνδύσωσιν ὅλα του τὰ φορέματα, καὶ οὕτω νὰ τὸν φέρωσι ἐνδεδυμένον εἰς τὸ πραιτώριον. Τρίτῃ λοιπὸν ὥρᾳ τῆς ἡμέρας ἐλθόντες οἱ δήμιοι εἰς τὴν φυλακήν, καὶ δέσαντες αὐτὸν ὀπισθάγκωνα τὸν διεκόμιζον εἰς τὸ κριτήριον· καθ' ὁδὸν δὲ τὸν ἐγονάτιζον εἰς τρία μέρη, καὶ ἔπαιζον ἐνώπιόν του τὸ ξῖφος ἐκφοβίζοντές τον, μὴ αἰσθανόμενοι ὅτι αὐτὸς μᾶλλον ἐπόθει τὸν θάνατον· καὶ ὅταν τὸν ἐσήκωνον ἄτμητον τότε μᾶλλον, ἐπροξένουν εἰς τὴν ψυχήν του θλῖψιν καὶ ὀδύνην· παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸ κριτήριον καὶ ἐξετασθείς, ἔδειξε τὴν αὐτὴν σταθερότητα· ὅθεν ὁ κριτὴς θαυμάσας εἰς τὴν γενναιότητα τῆς ψυχῆς του, ἐνέδυσεν αὐτὸν ὅλα του τὰ ἐνδύματα, καὶ τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἡγεμόνα κατὰ τὴν διαταγήν του· τὸ δὲ πλῆθος τοῦ λαοῦ χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ἑτεροδόξων, καὶ ἀσεβῶν, νομίσαντες ὅτι ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι, συνήχθησαν περιμένοντες ἕως δύω ὥρας· εἶτα μαθόντες ὅτι τὸν ἐπιστρέφουν ἐνδεδυμένον εἰς τὸν Ἡγεμόνα, ἀνεχώρησαν περίλυποι, ὑποπτευόμενοι τὴν εἰς ἀσέβειαν ἐπιστροφήν του. Μεταξὺ δὲ τοῦ πλήθους ἵστατο καὶ ὁ μιαρώτατος πρώην αὐθέντης του, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν εἷς τῶν ἀγαρηνῶν· ἰδοὺ τὸν ὑπάγωσι ἐνδεδυμένον, καὶ ἴσως μετέβαλε γνώμην· ὁ δὲ τοῦ ἀπεκρίθη· ἀδύνατον εἶναι νὰ μεταβάλῃ γνώμην διότι ἐγὼ ἠξεύρω τὸ πεῖσμα του· ταῦτα δὲ εἶπε προφητεύσας ὡς ὁ Καϊάφας.

Φέροντες δὲ αὐτὸν παρέστησαν ἔμπροσθεν τοῦ Ἡγεμόνος· ὁ δέ, ὥρισε νὰ τὸν φυλακίσωσιν ἐξέδυσαν οὖν αὐτὸν οἱ στρατιῶται, καὶ ἔβαλον εἰς τὴν φυλακήν, σφαλίσαντες τοὺς πόδας του εἰς τὸ ξύλον ὡς καὶ πρότερον. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ὥραν ἔλαβεν ὁ ἐπίτροπος τῆς Μονῆς Χῆ Κωνσταντῖνος τὸ γράμμα τοῦ Μάρτυρος πρὸς αὐτόν τε καὶ πρὸς τὸν Γερμανόν, διαλαμβάνων

τὰ ὅσα κακὰ εἰς αὐτὸν ἐποίησαν, καὶ ἀναγινώσκοντες ἐδόξασαν τὸν Θεόν, λαβόντες χρηστὰς ἐλπίδας. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν μετὰ ὥρας τρεῖς ὥρισε νὰ φέρωσι τὸν Μάρτυρα ἔμπροσθέν του, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν στολὴν ὁλόχρυσον, καὶ τὸν ἐκάθισε πλησίον του, τοῦ προσέφερον δὲ καὶ τζιμπούκιον καὶ καφφέ, καὶ ἄλλας περιποιήσεις ἐποίησαν αὐτῷ· ἔπειτα ἄρχισεν ὁ Ἡγεμὼν νὰ τὸν κολακεύῃ καὶ νὰ τὸν παρακαλῇ ἐπιμόνως, ὑποσχόμενος ὅσα ἐδύνατο· ὁ δὲ Μάρτυς ἐπειδὴ ἐσιώπα ὑπέλαβεν ὅτι μετεβλήθη ἡ γνώμη του· ὅθεν ὥρισε νὰ φέρωσιν ὕδωρ νὰ νιφθῇ, καὶ νὰ προσκυνήσῃ τὸν Μωάμεθ· ὁ δὲ Μάρτυς ἐγερθεὶς πάραυτα ἐπροσκύνησε χριστιανικῶς, ποιήσας τὸν σταυρόν του, καὶ λέγων· Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν· ἐκπλαγεὶς δὲ ὁ Ἡγεμὼν εἰς τὸ κίνημα αὐτό, τοῦ λέγει· τί κάμνεις; ὁ δὲ Μάρτυς τοῦ ἀπεκρίθη· τοῦτο εἶναι τὸ ἐδικόν μου προσκύνημα· τότε ὁ Ἡγεμὼν ἐννοήσας τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτοῦ, καταισχυνθεὶς δὲ καὶ διὰ τὰς τόσας συμβουλὰς καὶ ὑποσχέσεις του, ὥρισε καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χρυσῆν ἐκείνην στολήν, ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔφερον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν· ὁ δὲ ρηθεὶς Νικόλαος ἰδὼν αὐτὸν ἐνδεδυμένον, φοβηθεὶς εἰς τὴν ἀνέλπιστον μεταβολήν, ἐκάθητο εἰς μίαν γωνίαν περίλυπος.

Πλησιάσας δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ μάρτυς εἶπεν αὐτῷ· μὴ φοβεῖσαι ἀδελφέ, ἀδύνατον εἶναι νὰ μεταβάλωσι τὴν γνώμην μου οἱ ἀσεβεῖς· ἐγὼ μὲ τὴν τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ μου εἶμαι, καὶ ἔσομαι πάντοτε ὁ αὐτὸς Ἀγαθάγγελος· ὅθεν οὔτε τὰς παιδείας αὐτῶν ψηφῶ, οὔτε τὰς κολακείας των, καὶ ἂς κάμνωσιν εἴ τι θέλουσιν εἰς ἐμέ· ταῦτα ἀκούσας ὁ Νικόλαος ἐχαροποιήθη καὶ εἶπεν αὐτῷ, φαίνεται ὅτι ὁ Μισὲρ Ἀθανάσιος Χῖος, μὲ τὸ νὰ εἶναι φίλος τοῦ Ἡγεμόνος ἐμεσίτευσε πρὸς αὐτόν, διὰ νὰ σὲ λυτρώσῃ· ταῦτα ἀκούσας ὁ μάρτυς ἔγραψεν ἀμέσως πρὸς τὸν Μισὲρ Ἀθανάσιον, καὶ τὸν παρεκάλει ὁρκίζων αὐτὸν εἰς τὸν Θεόν, νὰ μὴ κάμῃ καμμίαν αἴτησιν περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν Ἡγεμόνα, ἀλλὰ νὰ ἀφήσῃ τοὺς ἀσεβεῖς νὰ τὸν βασανίσωσιν ὅσον, καὶ καθὼς θέλωσι, μόνον δεήσεις νὰ ποιήσωσι πρὸς Κύριον, νὰ τὸν ἐνισχύσῃ, κ.τ.λ. Ὁ δὲ Μισὲρ Ἀθανάσιος, λαβὼν ταύτην τὴν ἐπιστολήν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν μητρόπολιν καὶ ἔδειξεν αὐτὴν εἰς τὸν ἀρχιερέα· εὑρέθησαν δὲ τότε ἐκεῖ, καί τινες τῶν προκρίτων καὶ σπουδαίων, οἵτινες ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ μετὰ δακρύων, εἶπον· αὕτη ἡ ἐπιστολὴ ὁμοιάζει ἐκείνης ἣν ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος ἔγραψεν εἰς τοὺς ἐν Ῥώμῃ πιστοὺς τὸ νὰ μὴ ποιήσωσι τινὰ μεσιτείαν περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ ἀφήσωσι νὰ φαγωθῇ ἀπὸ τὰ θηρία. Ἔφερε δὲ καὶ ὁ Γερμανὸς ἀπὸ τὸν Ἡγούμενον τοῦ Ἐσφιγμένου ἐπιστολὰς εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ εἰς τὸν ἁγιοταφίτην Ἐπιφάνιον Ἀρχιμανδρίτην ἵνα διορίσωσι τοὺς χριστιανοὺς νὰ δεηθῶσι τοῦ Θεοῦ ἵνα ἐνισχύσῃ τὸν μάρτυρα, τὰς ὁποίας ἐνεχείρισεν αὐτοῖς ὅτε ἐπαρρησιάσθη ὁ μάρτυς εἰς τὸ κριτήριον, διότι ἐὰν αὐτὰς ἐλάμβανον πρότερον, ἴσως ἤθελον ἐμποδίσωσι τὸν μάρτυρα, καθὼς καὶ εἰς ἄλλους ἐποίησαν· ἀναγνώσας οὖν ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ τὴν τοῦ Ἡγουμένου ἐπιστολήν, ἔγινε κοινὴ ἀπόφασις νὰ γείνῃ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα, δέησις πρὸς τὸν Θεὸν ἐκτενής, ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἀθλήτοῦ· διέταξε λοιπὸν ὁ ἀρχιερεὺς τοὺς ἱερεῖς νὰ κοινοποιήσωσι τοὺς χριστιανοὺς ἰδιαιτέρως τὴν τούτου ἐκτέλεσιν,

καὶ οὕτω πάντες ἐποίησαν δέησιν, ἐκτενῶς μετὰ δακρύων εὐχόμενοι. Κατὰ δὲ τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς, περὶ ὥραν τρίτην τῆς νυκτός, εἶπεν ὁ Ἀγαθάγγελος εἰς τοὺς ρηθέντας χριστιανούς, ξηλώσατε ἀπὸ τὸν χιτῶνά μου τὸν σταυρόν, (ἤτοι τὸ παραμάνουον τὸ ὁποῖον εἶχον ῥάψῃ ὡς ἄνωθεν) ἵνα μὴ ἀτιμάσωσι αὐτὸν οἱ ἀσεβεῖς· ὡς δὲ ἐποίησαν οὕτως οἱ χριστιανοί, ἦλθον παρευθὺς τινὲς τῶν ἀσεβῶν, καὶ ἔλαβον τὸν χιτῶνά του, καὶ ἐμάντευον αὐτὸν δι' ὅλης τῆς νυκτός, ὁ δὲ ῥηθεὶς ἀρμένιος, γινώσκων τὴν πλάνην τῶν μαγείων, ἐσυμβούλευε τὸν μάρτυρα νὰ μὴ τὸν φορέσῃ ὅταν τὸν φέρωσιν, ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ θέλει νικήσῃ τὰς μαγείας των, πρὸς περισσοτέραν αἰσχύνην των, καὶ μὴ φοβεῖσθε· ὅθεν ὄρθρου βαθέως ἔφερον τὸν χιτῶνα, καὶ διέταττον αὐτὸν νὰ τὸν φορέσῃ, ὁ δὲ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἐφόρεσεν αὐτὸν ἀφόβως, οἱ δὲ ἀγαρηνοὶ ἐκεῖνοι παραμείναντες ἐκεῖ καὶ μὴ ἰδόντες καμμίαν μεταβολὴν εἰς αὐτὸν ἀνεχώρησαν κατησχυμένοι, ὁ δὲ μάρτυς πεσὼν ἐκοιμήθη ὀλίγον, εἶτα ἠγέρθη καὶ εἶπε τοῖς ῥηθεῖσι χριστιανοῖς μὲ χαρὰν μεγάλην· ἀδελφοὶ συγχωρήσατέ μαι, διότι σήμερον πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ ἡ πέμπτη ὥρα θὰ μὲ ἀποκεφαλίσουν· ἔπειτα πάλιν ἀναπαυθεὶς ὀλίγον ἐξύπνησε, καὶ ἠρώτησε, τί ὥρα ἦτον; οἱ δὲ εἶπον· ὥρα ϛ'. ὁ δὲ ἐφώνησε μετὰ χαρᾶς, τρεῖς ἀκόμη ἔμειναν· καὶ πάλιν μετὰ μίαν ὥραν ἠρώτησε, τί ὥρα εἶναι; τρίτη τοῦ εἶπον, ὁ δὲ εἶπε δύω ἔτι ἔμειναν μὲ ἀγαλλίασιν, εἶτα εἶπεν ἂς κοιμηθῶ ἔτι ὀλίγον, καὶ ὅταν ἔλθωσι νὰ ἀνοίξωσι τὴν θύραν ἐξυπνήσατέ με. Ἦλθον λοιπὸν περὶ τετάρτην ὥραν οἱ ἀγριώτατοι λύκοι. Τότε ὁ Νικολαος ἤνοιξε τὴν θύραν αὐτοῦ ὀλίγον· ὁ δὲ ἐγερθείς, μὲ τόσην χαρὰν ἐπήδησεν, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ φθάσῃ ἐπάνω εἰς τὴν στέγην ἡ κεφαλή του, ἀποχαιρετήσας οὖν αὐτοὺς ἔδραμε πρὸς τὴν θύραν· οἱ δὲ δύο ἐκεῖνοι παρεκάλουν αὐτὸν νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν Θεὸν νὰ παύσῃ ἡ θραῦσις τοῦ θανατικοῦ, ὁ δὲ ἀποκριθεὶς μετὰ πολλῆς ταπεινώσεως. Μὴ μὲ κολάζετε χριστιανοί, ἐγὼ εἶμαι ἁμαρτωλότερος πάντων ἀνθρώπων, καὶ δὲν εἰμαι ἄξιος τοιαύτης αἰτήσεως, σεῖς δὲ μᾶλλον εὔξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς Θεόν, ἵνα συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας μου· τοσαύτην ταπείνωσιν ἐφύλαξεν ὁ ἀείμνηστος μέχρι τέλους. Ἀνοίξαντες δὲ τὴν θύραν οἱ ὑπηρέται τοῦ διαβόλου, ἥρπασαν αὐτὸν μετ' ὀργῆς, καὶ δέσαντες πολλὰ σφιγκτά, ἔφερον εἰς τὸ κριτήριον ὅπου ἐξετάσαντες αὐτὸν πάλιν, καὶ εὑρόντες αὐτὸν πλέον σταθερώτερον, πρὸς τὰς διαφόρους ἐξετάσεις, εἶπον καὶ ταῦτα· ὁ Ἀγᾶς σου λέγει ὅτι τοῦ ἔκλεψας ἓν ὡρολόγιον, δύω ζεύγη πιστόλια, καὶ δύω χιλιάδας γρόσια· δὸς αὐτὰ εἰς ἡμᾶς καὶ νὰ σὲ βάλλωμεν εἰς πλοῖον νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν Ῥωσσίαν· ταῦτα εἶπον, δοκιμάζοντες αὐτόν, ὁ δὲ ἀπεκρίθη, περὶ τῶν ὅσα λέγει ὁ ψεύστης ἐκεῖνος, δὲν εἶναι χρεία νὰ ἀποκριθῶ, διότι καὶ σεῖς μόνοι γνωρίζετε τὴν ἀλήθειαν, περὶ δὲ τῆς εἰς Ῥωσσίαν ἀποδράσεώς μου, ἐὰν ἐγὼ ἤθελον νὰ ὑπάγω ἐκεῖ, δὲν ἠρχόμην ἐδῶ πρὸς ἐσᾶς ἑκουσίως· μὲ τὴν τοιαύτην περιεκτικὴν ἀπόκρισιν, τὴν μὲν συκοφαντίαν τοῦ ἐπαράτου πρώην αὐθέντου του ἐθριάμβευσε, τὸ δὲ γενναῖον τῆς ψυχῆς του, καὶ σταθερότητα τῆς γνώμης του ἐναργῶς ἐφανέρωσεν· ὅθεν ἀπελπισθεὶς ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας, ἀπὸ τὸ νὰ μεταβληθῇ ὁ μάρτυς εἰς τὴν ἀσέβειαν, ἔδωκε

κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν τῆς ἀποτομῆς του, καὶ οὕτως ἔλαβον αὐτὸν οἱ δήμιοι, καὶ ἔφερον μὲ φωνὰς πολλάς, καὶ ἀλλαλαγμούς, ἔμπροσθεν τῆς τζουμαγίας, καλουμένης οὕτως (ἰσὰρ τζαμισί,) ἤτοι τζαμίον τοῦ Κάστρου.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Περὶ τῆς ἀποτομῆς τοῦ Μάρτυρος.

Ὅταν δὲ ἦλθον ἐκεῖ, πλῆθος λαοῦ τῆς πόλεως ἀκολουθοῦντες, παρεκίνουν αὐτὸν οἱ ἄνομοι νὰ προσφέρῃ λατρείαν τῷ Σατανᾷ, νὰ προσκυνήσῃ τουρκιστί· ὁ δὲ οὔτε ἀνέκυψε διόλου ἰδεῖν αὐτούς· ἀλλὰ τὰ ὄμματα αὐτοῦ εἶχε προσηλωμένα εἰς τὸ μέρος τῆς καρδίας, τὸν δὲ νοῦν εἰς τὴν εὐχήν. «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλεησόν με»· διεφημίσθη δὲ ὁ λόγος ἀπὸ πρωΐας εἰς ὅλην τὴν πόλιν θετικῶς, ὅτι σήμερον μέλλουν νὰ τὸν ἀποκεφαλήσουν ἔμπροσθεν τοῦ Ἰσὰρ τζαμίου· ὅθεν συνηθροίσθη ἐκεῖ πλῆθος λαοῦ ἀπὸ ὅλα τὰ γένη, ὥστε πολλοὶ ἠπόρησαν διὰ τὴν τόσην πληθύν· πάντες δὲ ἀτενίζοντες πρὸς αὐτόν, ἔβλεπον τὸ πρόσωπόν του ἀγγελοειδές, ὡραῖον· εἶχον δὲ αὐτὸν ἐστολισμένον ὡς νυμφίον, φέροντες ὡς εἰς οὐράνιον παστάδα εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης· τότε δὲ τὸν ἐξέδυσαν, καὶ τὸν ἐγονάτισαν· τότε ὑπῆγε πάλιν ὁ μιαρὸς πρῴην αὐθέντης του, καὶ κύψας ὠμίλησεν εἰς τὴν ἀκοήν του· ὁ δὲ οὔτε κἂν νὰ ἰδῇ αὐτὸν ἐστράφη· εἶτα ἦλθεν ἐκεῖ πρὸς αὐτὸν καὶ εἷς νομοδιδάσκαλος τῆς πλάνης αὐτῶν, καὶ κύψας ἔμπροσθέν του, τοῦ ἔλεγε. Λυποῦμαι τέκνον μου νὰ τοὺς ἀφήσω νὰ σὲ θανατώσουν, ἀλλ' ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ, νὰ σὲ κρύψω, καὶ νὰ σὲ δώσω δρόμον νὰ φύγῃς, νὰ ὑπάγῃς ὅπου θέλεις, καὶ ἔχε τὴν πίστιν σου· ὁ δὲ οὔτε εἰς αὐτὸν ἐπρόσεξεν δι' ὅλου, ἀλλ' ἔχων τὸν νοῦν του προσηλωμένον εἰς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς του χαμαί, προσηύχετο νοερῶς, καὶ ἐξαπλώσας ὅλον τὸν λαιμόν του μὲ προθυμίαν, εἶπε τοῖς παρεστῶσι μὲ φωνὴν ἔντονον, κτυπᾶτε· τότε ἐπρόσταξεν ὁ μεγαλήτερος αὐτῶν νὰ τὸν κρούσωσι· εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἐκτείνας τὸ ξίφος, ἀπέκοψε τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν τῇ 19 Ἀπριλίου μηνός, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, ὥρα πέμπτῃ τῆς ἡμέρας, ἔτος τότε τοῦ ἁγίου ἐτῶν 19 τὴν ἡλικίαν.

Τότε ὅλα τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν ἐδόξαζον τὸν Θεὸν χειροκροτοῦντες, εὐφημοῦντες μεγάλως καὶ τὸν κλεινὸν αὐτοῦ νεομάρτυρα, δεικνύοντες μὲ αὐτὸ τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τῆς καρδίας των, τὴν ὁποίαν ὁ ἅγιος ἐπρογνώρισεν ὡς εἴπομεν, οἱ δὲ μισόχριστοι ἀγαρηνοὶ φθονοῦντες τὴν δόξαν τῶν χριστιανῶν, εἶχον ἑτοίμους τοὺς βαφεῖς (μπογιατζίδες) μὲ ξυλάγγεια (κουβάδες) πλήρη ὕδατος, καὶ ἐπρόσταξαν αὐτοὺς καὶ ἔχυσαν ἐπάνω τοῦ αἵματος τοῦ ἁγίου νὰ τὸ ἀποπλύνωσιν, ἵνα μὴ λάβωσιν οἱ χριστιανοὶ πρὸς ἁγιασμόν των, ἀλλ' ὕστερον τὸ μετενόησαν ἀνοήτως· διότι αὐτοὶ μὲν ἐζημιώθησαν ἱκανὴν ποσότητα χρημάτων ὅπου ἤθελον λάβωσι πωλοῦντες κρουνηδὸν τὸ αἷμα τοῦ μάρτυρος, οἱ δὲ χριστιανοὶ ἔλαβον τὸ ποθούμενον τοιουτοτρόπως· ἐκ τῶν ῥηθέντων βαφέων εἷς ζηλωτής, ἔνθερμος χριστιανός, ἱστάμενος πρὸ τῶν ἄλλων ἐπὶ τοῦ τόπου ἔνθα ἔπεσεν ἡ μαρτυρικὴ κεφαλή, καὶ ἐχύνετο κρουνηδὸν τὸ ἅγιον αἷμα, ἔρριψεν ἐπάνω τοῦ αἵματος τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν του περίδεμα (σερβέτα) προσποιηθεὶς ὅτι ἔπεσεν ἐκ τῆς κεφαλῆς του τὴν

ὁποίαν περιτυλίξας εἰς τὸ αἷμα τὴν ἔλαβε· οἱ δὲ περιϊστάμενοι χριστιανοὶ ἁρπάσαντες αὐτὴν τὴν διεμερίσθησαν μὲ εὐλάβειαν εἰς λεπτὰ μερίδια, τοῦτο ἰδόντες οἱ ἀγαρηνοί, ἄρχησαν νὰ κρούουσιν ἀνηλεῶς ὅποιον χριστιανὸν εὕρισκον· οἱ δὲ καὶ τυπτόμενοι μᾶλλον ἔχαιρον, καὶ μὲ ἀλαλαγμὸν ἐδοξολόγουν τὸν Κύριον λέγοντες. Δόξα σοι ὁ Θεός. Εἷς δὲ Ἀρμένιος ἐφώνησε τουρκιστὶ τότε μεγαλοφώνως, ἔμπροσθεν αὐτῶν, ἕνας εἶναι ὁ Χριστός, τί φθονεῖτε καὶ μᾶς κρούετε ἀπὸ τὴν κακίαν σας; κόψατε καὶ ἡμᾶς, δὲν σᾶς φοβούμεθα, τὰ αὐτὰ ἔλεγον οἱ ὀρθόδοξοι μὲ ἐνθουσιασμόν, διότι εἶχον ζῆλον ἔμπλεον νὰ ἀποθάνωσι διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ταῦτα ἀκούσαντες πάντες οἱ ἀσεβεῖς ἐξεπλάγησαν, καὶ ἔμειναν κατηφχυμένοι ὅτι πάντες οἱ χριστιανοὶ ἐπεθύμουν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν νὰ θανατωθῶσι δι' ἀγάπην Χριστοῦ πλὴν θάνατος δὲν εὑρίσκετο, ὡς νικηταὶ ὅμως καὶ τροπαιοῦχοι, ἔτρεχον χαίροντες οἴκαδε πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν, καὶ γνωστοὺς ἀγαλλόμενοι· ὁ δὲ τόπος ἐκεῖνος τοῦ Ἰσὰρ βωμοῦ, ἔγινε τὰς ἡμέρας ἐκείνας μεγαλοπρεπές τι θέατρον, διότι ἕκαστος χριστιανὸς ὀρθόδοξος καὶ ἑτερόδοξος δεκάκις τῆς ἡμέρας σχεδὸν διήρχετο ἐκεῖθεν θεωροῦντες τὸ ἅγιον λείψανον, κείμενον κατὰ γῆς· ἀγαρηνοὶ δὲ ἔνοπλοι περιεκύκλουν αὐτό, ἵνα μήπως οἱ χριστιανοὶ ὁρμήσωσι καὶ τὸ ἁρπάσωσιν· καὶ οὐ μόνον ὁ κοινὸς λαὸς ἔχαιρε καὶ εὐφραίνετο, ἀλλὰ καὶ Ἀρχιερεῖς, Ἀρχιμανδρῖται, πρωτοσύγγελοι, κληρικοί, καὶ ἅπας ὁ ἱερὸς σύλλογος, ἔτι δὲ καὶ διδάσκαλοι, ὑποδιδάσκαλοι, καὶ ὅλοι οἱ πεπαιδευμένοι, καὶ ἄρχοντες πραγματευταί, καὶ ἐν γένει πάντες ἄλλην ὁμιλίαν δὲν εἶχον εἰμὴ μόνον νὰ συγχαίρονται δοξολογοῦντες τὸν Κύριον, καὶ ἐγκωμιάζοντες τὸν ἀήττητον μάρτυρα, λέγοντες πολλάκις ἐδοκιμάσαμεν χαρὰς διαφόρους κατὰ καιρούς, ἀλλὰ τὴν χαρὰν ταύτην ἣν ἐλάβομεν ἐκ τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἁγίου, οὐ μόνον ἄλλοτε δὲν τὴν ᾐσθάνθημεν, ἀλλ' οὐδὲ μὲ λόγον δυνάμεθα νὰ τὴν παραστήσωμεν· ὅσοι δὲ ἔφθασαν νὰ τυφθῶσι καὶ νὰ δαρθῶσι ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς εἰς τὸ θέατρον τότε ἐκεῖνοι, οἱ μὲν ἔλεγον, δέκα ραβδισμοὺς ἔλαβον, ἀλλ' ἃς εἶχον λάβη πλείονας διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἁγίου, οἱ δέ, μεγάλην εὐφροσύνην ᾐσθανόμεθα ὅτε μᾶς ἔκρουον, ἀλλ' εἴθε καὶ ἄλλοτε νὰ αἰσθανόμεθα τοιαύτην ἀγαλλίασιν, καὶ ἃς κατέκοπτον τὰ μέλημας· καὶ ἄλλοι ἄλλοτι χαρμόσυνον ἔλεγον.

Τὴν Κυριακὴν πρωΐ ἀπῆλθεν ἐκεῖ εἰς τοῦ ἱεροῦ κλήρου, καὶ πλησιάσας εἰς τὸ ἅγιον λείψανον, ἔβαλε τρεῖς μεγάλας μετανοίας γονυκλιτάς, καὶ τὸ ἠσπάσθη μὲ εὐλάβειαν· οἱ δὲ περιστοιχοῦντες ἀγαρηνοὶ ποσῶς δὲν ὡμίλησαν, ἐν ᾧ τὴν χθεσινὴν οὐδένα ἄφιναν νὰ πλησιάσῃ· ὅθεν ὁ Γερμανὸς κινηθεὶς εἰς περιέργειαν ἐκ τούτου, ἠρώτησε τινὰς τῶν χριστιανῶν, συναναστρεφομένους μὲ τοὺς ἀσεβεῖς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐδιηγήθησαν ὅτι τὴν νύκτα ἐκείνην ἐφύλαττον τὸ ἅγιον λείψανον δύο μόνον ἔξυπνοι, κοιμωμένων ἐκεῖσε τῶν λοιπῶν φυλάκων, οἱ ὁποῖοι ἦκουον ταραχὴν ἐπάνω τοῦ ἁγίου λειψάνου, πλησιάσαντες δὲ εἶδον αὐτὸ καθήμενον, καὶ ἐξεθάμβησαν, παρατηροῦντες δὲ ἔντρομοι, ἔβλεπον αὐτὸ ὅτι ἀνίστατο μόνον του καὶ ἔπιπτεν, ἀναμεταξὺ εἰς τρεῖς ὥρας, οὗτοι δὲ οἱ δύω ἀγαρηνοὶ ἐδιηγήθησαν αὐτὸ τὸ θαῦμα, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς φύλακας, καὶ ἄλλους τούρκους, καὶ εἰς τοὺς φίλους των

χριστιανούς, ἐξ ὧν ἦσαν καὶ οἱ παρὰ τοῦ Γερμανοῦ ἐρωτώμενοι, ὁ εἷς δὲ τῶν δύω αὐτῶν ἀγαρηνῶν ἦτον ὁ δήμιος ὁ ἀποκεφαλίσας τὸν ἅγιον, ὅστις ἠρώτα κατὰ θείαν οἰκονομίαν φιλαλήθη τινὰ χριστιανὸν νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τὸ θαῦμα αὐτό, ὁ δὲ ἀπεκρίθη, τὸ θαῦμα δηλοῖ, ὅτι ἂν καὶ τὸν ἀποκεφαλίσατε ὡς μάρτυρα, ὅμως ζῇ ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ ὅταν θέλει σηκώνεται. Τοῦτο λοιπὸν τοὺς ἔκαμε νὰ συστείλουν τὴν λύσσαν των, καὶ νὰ μὴν ἐμποδίζουν τοὺς χριστιανοὺς τὰς ἄλλας δύω ἡμέρας καθ' ἃς ἔκειτο ἐκεῖ τὸ ἅγιον λείψανον.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ φιλαλήθης χριστιανός, ἐλθὼν εἰς τὸ οἴκημα τοῦ διδασκάλου Γερμανοῦ, ἐβεβαίωσεν ὅσα οἱ ἄλλοι χριστιανοὶ τοῦ εἶπον, ἔκτοτε δὲ ὁ δήμιος ἐκεῖνος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἀγαρηνῶν, ὑπολήπτοντο τὸν ἅγιον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸν σεΐτ, ἤτοι Μάρτυρα· ἄρχησε δὲ τὴν Κυριακὴν ἐκείνην νὰ εὐωδιάζῃ τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ διεφημίσθη εἰς ὅλην τὴν πόλιν καὶ ἔτρεχον ἐκεῖ πολλοί, καὶ ἠσθάνοντο τὴν εὐωδίαν· τὴν Δευτέραν πρωΐ ἤτις ἦτον ἡ τρίτη ἡμέρα τῆς καρατομίας του, ἀπὸ πρωΐας ἤρχησαν νὰ συντρέχουν πολλοὶ χριστιανοὶ ἐκεῖ, ὀρθόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐπισημοτέρων, καὶ παρατηροῦντες τὸ ἅγιον λείψανον, ἔβλεπον αὐτὸ οὐ μόνον γλυκὺ καὶ ὡραῖον, μὴ ἔχον σημεῖον θνητότητος, ἤτοι χωρὶς νὰ ὀζέσῃ, ἢ νὰ πρισθῇ παντελῶς, ἀλλ' ἐξέπεμπε καὶ εὐωδίαν θαυμάσιον, καὶ ὅσον ἐπροχώρει ἡ ἡμέρα, τοσοῦτον καὶ ἡ εὐωδία ἐγένετο ἐντονοτέρα. Τοῦτο εἰς μὲν τοὺς χριστιανοὺς ἐπροξένησε συντριβὴν καὶ μετάνοιαν· εἰς δὲ τοὺς ἀσεβεῖς φθόνον καὶ κακίαν παράλογον· ὅθεν τινὲς ἐξ αὐτῶν οἱ σκληρότεροι καὶ ἀπηνέστεροι, λαβόντες τὴν ἁγίαν κάραν, ἐκύλισαν αὐτὴν μέσα εἰς ἀκαθαρσίας βορβόρου ἵνα ἀσχημίσωσιν αὐτὴν καὶ δυσωδιάσῃ ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος, ἀντὶ νὰ μεθέξῃ ἡ θεία κάρα ἀπὸ τὴν ἀποφορὰν τῶν ἀκαθαρσιῶν, ἐμέθεξαν αὐταὶ ἀπὸ τὴν ποιότητα αὐτῆς· ὅθεν τότε μᾶλλον εὐωδίασε περισσότερον.

Οἱ δὲ Χριστιανοὶ εἰς τόσην συντριβὴν καὶ μετάνοιαν ἦλθον, ὥστε ἐὰν ὅλοι οἱ διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης ἐδίδασκον αὐτοὺς ὁλόκληρα ἔτη, τόσον καρπὸν σωτηρίας δὲν ἐποίουν· ὅθεν ἔχθραι παλαιαὶ ἀδιάλλακτοι διελύοντο, ἐλεημοσύναι πλουσιοπαρόχως ἐδίδοντο, πορνοστάσια ἀποστρέφοντο, ἔτρεχον εἰς τοὺς πνευματικοὺς μετὰ δακρύων ἐξομολογούμενοι οἱ πρὸ πολλῶν ἐτῶν μὴ ἐξομολογηθέντες· οἱ νατουραλισταί, βολτερισταί, καὶ ἀθεΐται ἔμειναν ἄλαλοι, μὴ ἔχοντες τί ἀπολογηθῆναι τοῖς πειθομένοις, καί τινες τῶν ἀγαρηνῶν εὐδιάθετοι ἄρχησαν ἀπὸ τὴν Κυριακὴν πρωΐ νὰ δίδωσιν εἰς τοὺς χριστιανοὺς τρίχας καὶ τμήματα ἐκ τῆς ἁγίας κάρας, καὶ εἴτι ἄλλο ἠδύναντο.

Διεφημίσθη δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἰς ὅλην τὴν πόλιν, ὅτι τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου ἔχει νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν· ὅθεν ὅλα τὰ ἐκεῖσε πλοῖα μεγάλα καὶ μικρὰ τῶν χριστιανῶν καὶ αὐτὰ τὰ Βασιλικά, ἔστρωσαν μὲ δίκτυα ὅλον τὸ ἐκεῖσε μέρος τῆς θαλάσσης· εἶτα ἑτοιμάσθησαν νὰ σταθῶσιν ἔνοπλοι πάντες ἔσω τῶν πλοίων ὅλην τὴν νύκτα· ἀλλ' ἡ θεία ψυχὴ τοῦ Μάρτυρος ἐμεσίτευσε βέβαια εἰς τὸν παντοδύναμον Θεόν, νὰ μὴ ἀφίσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ ἀκολουθήσῃ περιστατικόν τι πρόξενον λύπης, ἀλλὰ νὰ διαμείνῃ ἡ χαρὰ τὴν ὁποίαν προὐξένησεν ἡ ἄπειρος ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ, εἰς τὰς καρδίας τῶν κρατούντων, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ δοθῇ εἰς τοὺς χριστιανούς,

καὶ νὰ ἐνταφιασθῇ ἐντίμως· ὅθεν ἔδωκαν Μουρασαλὲ (ἔνταλμα) εἰς αὐτούς, μέσον τοῦ μισὲρ Ἀθανασίου, μὲ ὀλίγην ποσότητα χρημάτων, διὰ νὰ μὴ φοβηθῶσι ὅταν τὸ λάβωσιν. Μετὰ δὲ τὸ ἑσπέρας τῆς Δευτέρας, ὥρᾳ τρίτῃ τῆς νυκτός, ἦραν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου οἱ ἴδιοι φύλακες τοῦρκοι μὲ ὅλην τὴν κουστωδίαν (κόλι) καὶ ἀνοίξαντες τὰ πεζεσθένια, ἔφερον αὐτὸ εἰς τὸ μέγα Βεζιρχάνι, καὶ παρέδωκαν αὐτὸ εἰς τοὺς χριστιανούς· ἦσαν δὲ τότε συνηγμένοι ἐκεῖ καὶ πάντες οἱ προύχοντες, καὶ πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ, περιμένοντες μὲ λαμπάδας καὶ μοσχοθυμιάματα καὶ ἀρώματα εὐώδη, καὶ ἐπιτάφιον ἕτοιμον ἐστρωμένον μὲ χρυσοΰφαντα ἔπιπλα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔθεσαν τὸ μαρτυρικὸν σῶμα, ἐνδύσαντες αὐτὸ μὲ σινδόνα καθαράν, τὴν δὲ ψάθην ὅπου εἶχον τυλιγμένον τὸ σῶμα οἱ ἀγαρηνοί, κατέκοψαν εἰς μικρὰ τεμάχια καὶ διεμοιράσθησαν οἱ χριστιανοὶ εἰς ἁγιασμὸν αὐτῶν, ὁμοίως καὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τοῦ ἁγίου.

Χριστιανὸς δέ τις Δημήτριος καλούμενος νοσῶν ἀπὸ τὰ ἰοβόλα ποτὰ τῶν ἀθεϊτῶν βολταιριστῶν ἀπῆλθε καὶ ἔβαλε τὴν ρίνα του εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ Μάρτυρος πρὸς τὸν φάρυγγα, καὶ ὀσφράνθη εὐωδίαν τερπνὴν καὶ εὐφρόσυνον· ὅθεν ἀπέβαλε τὴν ἀπιστίαν του ἀναθεματίσας τοὺς βουλταιρίστας, καὶ πᾶν φρόνημα ἀθεΐας· καὶ τῇ ἐπαύριον ἀπῆλθεν εἰς τὸν διδάσκαλον Γερμανόν, καὶ ἐξωμολογήθη δακρυρροῶν πάσας τὰς ἁμαρτίας του.

Ἐκεῖθεν δὲ μετεκόμισαν εὐλαβῶς τὸ ἅγιον λείψανον ψάλλοντες μὲ φωτοχυσίαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου· εἰς τοῦ ὁποίου τὴν εὐρύχωρον αὐλὴν περιέμενον οἱ δύω Ἀρχιερεῖς, ἐνδεδυμένοι ὅλην τὴν ἱερατικὴν στολὴν αὐτῶν, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς ἐνδεδυμένοι λαμπρῶς, καὶ πλῆθος λαοῦ λαμπαδηφόροι καὶ προσκυνοῦντες ἕως ἐδάφους τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ ἔφερον ἔσωθεν τοῦ ναοῦ καὶ ἔψαλλον μελῳδικῶς ὅλην τὴν μαρτυρικὴν ἀκολουθίαν, καὶ ἀσπασάμενοι εὐλαβῶς, ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ τάφον τοῦ ἁγίου Δήμου, τοῦ πρὸ 492 ἐν ἔτει 1363, μαρτυρήσαντος ἐν Σμύρνῃ· τῇ δὲ ἐπαύριον ἦτις ἦτον ἡ 23 Ἀπριλίου καθ' ἣν ἐτελεῖτο ἡ ἔνδοξος μνήμη τοῦ Φαλαγγάρχου καὶ ἐξάρχου Μαρτύρων Μεγαλάθλου Γεωργίου, συνέρρευσαν τὰ πλήθη τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἑκάστης ἡλικίας καὶ τάξεως, καὶ πολλοὶ τῶν ἑτεροδόξων, ὥστε ἐπλήσθη ἡ αὐλὴ ὅλη τοῦ ναοῦ, καὶ ἠσπάζοντο γονυκλιτῶς καὶ εὐλαβῶς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου, ἅπτοντες κηρούς· ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς μετὰ τοῦ κλήρου ποιήσας λιτανείαν ἦλθε πλησίον τοῦ ἁγίου μνημείου, καὶ ἀνέγνωσεν εὐχὰς ὑπὲρ τὴν ἡμίσειαν ὥραν, δεόμενος τοῦ ἁγίου ἵνα πρεσβεύσῃ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Τὸν δὲ χιτῶνα τὸ αἱματωμένον καὶ ἐσώβρακον τοῦ ἁγίου, ἔλαβεν ὁ πρῶτος ὑπηρέτης τοῦ Ἡγεμόνος, τὰ ὁποῖα ἠγόρασε παρ' αὐτοῦ ὁ μισὲρ Ἀθανάσιος· ἔκοψε δὲ καὶ τὸν λιχανὸν δάκτυλον τοῦ ἁγίου ὁ ρηθεὶς ὑπηρέτης, τὸν ὁποῖον μετὰ τῶν ἀμφίων ἔλαβεν ὁ μισὲρ Ἀθανάσιος καὶ ἐφύλαξεν ἐν τῷ καταλύματι αὐτοῦ, εἰς τὸ Βεζὶρ-χάνι· ὑπεσχέθη δὲ τῷ διδασκάλῳ Γερμανῷ, ὅταν ἀναχωρίσῃ διὰ τὸ ὄρος νὰ τοῦ τὰ ἐγχειρίσῃ ἵνα φέρῃ αὐτὰ εἰς τὸ Κοινόβιον Ἐσφιγμένου. Ὁ δὲ ἅγιος Σμύρνης ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Γ'. καὶ ἐδήλωσε περιστατικῶς πάντα τὰ τοῦ Μάρτυρος,

ἧς τὸ ἀντίγραφον ἔπεμψεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος καὶ ἀνέγνωσαν οἱ τοῦ ὄρους Πατέρες· ὅτε δὲ ἔμελλον ἀναχωρῆσαι ὁ κὺρ Γερμανὸς ἀπῆλθε τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ οἴκημα τοῦ μισὲρ Ἀθανασίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν συνηγμένοι τότε ἔμποροι εἰκοσιπέντε, ἑλλόγιμοι ἄνδρες· ἐγερθεὶς δὲ ὁ Ἀθανάσιος ἤνοιξε τὸ κιβώτιον αὐτοῦ ἵνα δώσῃ τὸν δάκτυλον τοῦ Μάρτυρος, τὸν ὁποῖον εἶχε θησαυρισμένον εἰς ἀργυρᾶν θήκην μικράν· καὶ εὐθέως ὡς ἤνοιξεν αὐτό, ἐξῆλθε εὐωδία τερπνὴ ἐκ τῆς θήκης, καὶ ἔκθαμβος γενόμενος, ἐβόησε παρευθὺς λέγων· ἐλθὲ παππᾶ μου ὧδε καὶ ἴδε· πλησιάσας δὲ ὁ Γερμανός, ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας του τὸ κιβώτιον, καὶ ἀνοίξας αὐτό, ἐξῆλθε εὐωδία, ὥστε ἔπλήσθη ὅλον τὸ οἴκημα· εἶτα εἶπε πρὸς τοὺς ἐκεῖσε συνηθροισμένους ἐμπόρους μὲ φωνὴν ἀστείαν· «Μωρὲ ὦ ἄθεοι ! τοῦτο οὔτε αὐτὸς ὁ παπᾶς τὸ ἔπιασεν εἰς τὰς χεῖρας του, οὔτε ἄλλος τις, ἐγὼ καθὼς τὸ ἠγόρασα ἀπὸ τὸν τοῦρκον τὸ ἔβαλα εἰς τὸ κιβώτιον αὐτὸ τὸ ἀργυρόν, καὶ τὸ ἐκλείδωσα εἰς τὸ σκρίνιόν μου, αὕτη δὲ ἡ εὐωδία ἐδῶ πόθεν ἐξῆλθεν ;» εἶπε καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἐξίσταντο δὲ πάντες ἔκθαμβοι, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν τὸν ἀξιώσαντα αὐτοὺς ἰδεῖν τοιοῦτον θαυμάσιον, καὶ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν ἠσπάζοντο τὸν ἅγιον δάκτυλον· τότε εἶπεν ὁ μισὲρ Ἀθανάσιος τῷ Γερμανῷ· Πάτερ μου, σεῖς ἔχετε πολλὰ τοιαῦτα ἅγια εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, χάρισόν μοι αὐτὸ νὰ τὸ δεικνύω εἰς τοὺς ἀθέους βολταιριστὰς νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν ἁγίαν πίστιν ἡμῶν· ὁ δὲ Γερμανὸς τοῦ εἶπεν ἀμέσως, χάρισμά σου, καὶ οὕτω τὸ ἐκράτησεν· εἶτα ἔδωκεν αὐτῷ τὰ λοιπά, ἤτοι τὸν αἱματωμένον χιτῶνα καὶ τὸ ἐσώβρακον, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ ἥμισυ διένειμε πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐκεῖ κατ' ἐπίμονον αὐτῶν αἴτησιν, τὰ δὲ λοιπὰ ἥμισυ ἔλαβεν αὐτός.

Θαῦμα τοῦ Ἁγίου διὰ τῶν λειψάνων του.

Ὁ ῥηθεὶς μισὲρ Ἀθανάσιος μεθ' ἡμέρας τινὰς πορευθεὶς εἰς τὴν πατρίδα του Χῖον εἰς τὸν οἶκόν του, εὗρε τὸν πρωτότοκόν του υἱὸν πνέοντα τὰ λοίσθια τοῦ θανάτου, ἀποφασισθέντα ἀπὸ τοὺς ἰατρούς, καθὼς δὲ ἔθεσαν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ἅγιον ἐκεῖνον δάκτυλον καὶ τὸ μέρος τῶν ἀμφίων, εὐθὺς ἀνέλαβεν ὁ ἀσθενής, καὶ ἠγέρθη ὅλος ὑγιής, ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐδιηγήθη μετὰ καιρὸν τῷ Γερμανῷ. Αὐτὸς δὲ ὁ Γερμανὸς ἀναχωρήσας ἀπὸ Σμύρνην, ἦρχετο διὰ πλοίου εἰς τὸ ὄρος· διαπλέοντες δὲ τὸν Ἄθωνα, συνέβη τρικυμία μεγάλη, καὶ αὐτὸς ἔκειτο ναυτιῶν ἀναίσθητος, καὶ ἰδοὺ εἶδε τὸν ἅγιον ἔμπροσθέν του φαιδρὸν ἐν ὁράματι, καὶ λέγει του, ἀδελφέ μου Ἀγαθάγγελε ποῦ ὑπάγεις ; ὁ δὲ εἶπεν μὲ γλυκεῖαν φωνὴν καὶ ἱλαρὸν ὄμμα, ἔρχομαι νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ Μοναστήριόν μας, καὶ μετ' ὀλίγον θέλομεν ἀράξει εἰς τῶν Ἰβήρων ἀσφαλῶς· λέγει του ὁ Γερμανός, σὺ ἀδελφέ μου ἀπέθανες· ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς· οὐχὶ δὲν ἀπέθανον, ἀλλὰ ζῶ ὡς μὲ βλέπεις, καὶ μὲ τὸν λόγον αὐτὸν ἀφύπνωσε· καὶ πρῶτον μὲν ἠσπάσθη τὸν τόπον ὅπου εἶδεν τὸν ἅγιον ἱστάμενον, εἶτα φωνήσας τὸν πλοίαρχον εἶπεν εἰς αὐτὸν τὸ ἐνύπνιον, ἐκεῖνος δὲ ποιήσας τὸν σταυρόν του δοξάσας τὸν Θεόν, καὶ εὐχαριστήσας τὸν ἅγιον, ἐκοινοποίησε καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ναύτας αὐτά, καὶ πάντες εὐχαρίστησαν τὸν ἅγιον, ἔλαβον θάρρος καὶ μετ' ὀλίγον κατευνάσθη ἡ θάλασσα, καὶ μετὰ τριῶν ὡρῶν διάστημα ἐλιμενίσθησαν ἀσφαλῶς εἰς τὸν λιμένα τῆς Μονῆς τῶν Ἰβή-

ρων, καὶ ἔπεμψεν ἐκεῖθεν εἴδησιν εἰς τὸν Ἡγούμενον τοῦ Ἐσφιγμένου· ὅτε δὲ ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸ ἐξῆλθεν ὅ,τε Ἡγούμενος, οἱ ἱερεῖς, καὶ διάκονοι ἱεροφοροῦντες, καὶ μὲ φῶτα καὶ θυμιάματα, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες κρουομένων τῶν κωδώνων λιτανεύοντες καὶ ἔλαβον τὰ αἱματωμένα ἄμφια τοῦ μάρτυρος ἀσπασάμενοι αὐτὰ μετ' εὐλαβείας δακρυρροοῦντες ἐκ τῆς χαρᾶς· εἰσελθόντες, δὲ εἰς τὸν ναόν, καὶ τὴν πρέπουσαν δοξολογίαν ποιήσαντες ἀπεθησαύρισαν τὰ μαρτυρικὰ ἱμάτια ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῶν ἁγίων λειψάνων.

Ἕτερον θαῦμα.

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ του Ἐσφιγμένου, ἱεροδιάκονός τις Γεράσιμος ὀνόματι εὐλαβής, ἐκ συνεργείας τοῦ πονηροῦ ἔλαβε φρόνημα κατὰ τοῦ ἁγίου Μ. Ἀγαθαγγέλου ὅτι νὰ ἐσώθη μόνον, καὶ οὐχὶ ἡγίασεν, τὸ ὁποῖον ἐκοινοποίησεν καὶ εἰς ἄλλον ἀδελφόν, ὁ ὁποῖος διισχυρίζετο καὶ ἀπεδείκνυεν ὅτι ἡγίασεν, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἐπείθετο· ὅθεν ὁ ἄλλος ἀδελφός, τοῦ εἶπεν, ὅτι διὰ τὴν ἀπιστίαν του θέλει τοῦ συμβῇ περιστατικόν τι. Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας συνέβη ὀφθαλμόπονος εἰς τὸν ἱεροδιάκονον, καὶ προέβαινεν εἰς τὸ χεῖρον, καὶ μάλιστα ὅτε ἔμελλον νὰ τὸν χειροτονησωσιν ἱερέα τόσον ἐπλεόνασεν ὁ πόνος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ὥστε ἐφαίνετο ὡς τυφλός· ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἰδὼν αὐτὸν εἶπεν, ὅτι ἐγὼ τυφλὸν ἄνθρωπον ἱερέα δὲν χειροτονῶ· αὐτὸς δὲ ὁ ἱεροδιάκονος ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐνόμιζεν ὅτι ὁ πόνος τῶν ὀφθαλμῶν του κατὰ συμβεβηκὸς νὰ τοῦ ἔγινεν, ἀλλ' ὁ ῥηθεὶς ἀδελφὸς τοῦ ἐνεθύμησε τότε τὰ ὅσα ἔλεγε κατὰ τοῦ ἁγίου Ἀγαθαγγέλου, καὶ τοῦ εἶπεν, ἰδοὺ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λόγων ἐκείνων, οὓς σοὶ εἶπον· τότε ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ὁ ἱεροδιάκονος, καὶ γνωρίσας τὸ σφάλμα του, καὶ μετανοήσας ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, ἐδέετο τοῦ ἁγίου Ἀγαθαγγέλου μετὰ θερμῶν δακρύων νὰ τὸν συμπαθήσῃ, καὶ νὰ μεσιτεύσῃ πρὸς Θεόν, ἵνα τὸν ἐλεήσῃ καὶ νὰ ἰατρεύσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του. Ταῦτα ἀφ' ἑσπέρας προσηύχετο, καὶ τὸ πρωΐ ἐξυπνήσας, ὢ τῆς πρὸς Θεὸν παρρησίας τοῦ μάρτυρος Ἀγαθαγγέλου! εὑρέθη ὅλος ὑγιής. Ὅθεν καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἰδὼν αὐτὸν ὑγιῆ τὸν πρώην ὀφθαλμιῶντα, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἱερέα, κηρύττοντα διατόρως τὸ θαῦμα τοῦτο μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ ἁγίου θαυμάτων.

Περὶ τῆς ἀνακομιδῆς, καὶ εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ἐσφιγμένου ἐπανόδου τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀγαθαγγέλου.

Μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀγαθαγγέλου. ὡς ἄνωθεν εἴρηται εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου Δήμου, παρελθόντων μηνῶν πέντε, ἤνοιξαν ἐκ πλαγίου μέρους τὸν τάφον νυκτός, καὶ εὗρον τὸ ἅγιον λείψανον διαλελυμένον· ὅθεν ἀμέσως ἐποίησαν τότε τὴν ἀνακομιδήν, καὶ ἔβαλον τὰ ἅγια ὀστέα μὲ τὴν ἁγίαν κάραν εἰς κιβώτιον, καὶ ἀπέθεντο

αὐτὰ ὡς θησαυρὸν φυλαττόμενα ἐν τῷ ταμείῳ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου.

Κατὰ δὲ τῷ ᾳωμδ'. 1844 ἔτει· ὁ Ἡγούμενος καὶ κοινοβιάρχης τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου Ἐσφιγμένου, Ἀγαθάγγελος συνεπώνυμος τῷ ἁγίῳ Ἀγαθαγγέλῳ, πόθῳ καὶ ζήλῳ τῷ πρὸς τὸν ἅγιον κινηθείς, ἀπέστειλεν τὸν πανοσιολογιώτατον Κ. Μακάριον ἐπισημότερον τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, μὲ ἐπιστολὰς ἱκεσίους, καὶ προτρεπτικὰς πρὸς τὸν ἀρχιερέα καὶ δημογέροντας τῆς πόλεως Σμύρνης, ζητῶν τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου νὰ μετακομίσῃ αὐτὰ εἰς τὴν Μονήν, κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἁγίου καὶ ὡς χρέος νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸ ἔδαφος τῆς μετανοίας του, ὁ δὲ πανσεβάσμιος ἀρχιερεύς, καὶ οἱ εὐλαβέστατοι χριστιανικώτατοι ἄρχοντες,καὶ προϊστάμενοι δημογέροντες τοῦ κοινοῦ, ἐδέχθησαν τὴν εὔλογον αἴτησιν τῶνΚοινοβιατῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἀπέδωκαν ἐντίμως τὴν ἁγίαν τοῦ Μάρτυρος καὶ θαυματουργὸν Κάραν, ὁμοῦ μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ δεξιὸν πόδα, προτιμήσαντες εἰκότως τὴν ἱερὰν μονήν, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκράτησαν ἐκεῖσε, ἵνα μένωσιν εἰς ἁγιασμὸν τῆς πόλεως αὐτῶν Πρὸς πίστωσιν δὲ βεβαίαν καὶ ἔνδειξιν ὅτι εἰσὶ γνήσια τοῦ ἁγίου λείψανα, ἔδωκαν οἱ ἐπίτροποι γράμμα ἐνδεικτικὸν ἐσφραγισμένον ὡς ἔμπροσθεν ἡ ἀντιγραφὴ αὐτοῦ ὁρᾶται σημειουμένη· καὶ μὲ ἐπιγραφὴν τοῦ ἁγίου Σμύρνης, καὶ οὕτως ἀπέλαβεν ἡ Μονὴ τὰ ἱερὰ λείψανα τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀγαθαγγέλου, καὶ ἐπλούτησε θησαυρὸν ἀνέκλειπτον πηγὴν θαυμάτων ἀένναον, ἰατρεῖον νοσημάτων παντοίων ἄμισθον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ἴδετε ἀδελφοὶ χαρίσματα, ἴδετε θαύματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐδόξασεν ὁ ἀθλοθέτης Θεὸς τὸν ἀθλητὴν αὐτοῦ; οὐ μόνον μὲ ἄρρητον εὐωδίαν,ἀλλὰ καὶ μὲ θαυμάτων ἐνέργειαν, μεταβαλλομένων τῶν νόμων τῆς φύσεως, καθὼς καὶ ἡ ἐκκλησία μεγαλοφώνως τὸ ψάλλει «ὄντως θαῦμα παράδοξον, ὅτι ὀστέα γυμνά, ἐκβλύζουσιν ἰάματα». Οὕτως ἠγωνίσθη, οὕτως ὑπέμεινε γενναίως, ἀπαρνησάμενος πρῶτον ἐκ ψυχῆς πάντα τὰ ἐν κόσμῳ, ὕστερον δὲ ἐπρόσφερε καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα του θυσίαν εὐπρόσδεκτον τῷ Θεῷ· διὸ καὶ ὁ Θεὸς ἐδόξασεν αὐτὸν μὲ θαύματα, καὶ εὐωδίαν τῶν ἱερῶν του λειψάνων, καὶ ἤδη συγχορεύει ἐν οὐρανοῖς, καταλαμπόμενος ἀμέσως τῷ φωτὶ τῆς Μακαρίας Τριάδος, καὶ μετὰ μαρτύρων καὶ ὁσίων συναγαλλόμενος, καὶ συνευφραινόμενος.

Εὐκτικόν.

Ἀλλ' ὦ ὁσιόαθλε τοῦ Χριστοῦ Ἀγαθάγγελε, ὡς ἔχων πολλὴν παρρησίαν πρὸς Θεόν, μὴ παύσῃ πρεσβεύων ἐκτενῶς ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τελούντων τὴν πανσέβαστον μνήμην σου, καὶ προσκυνούντων τὴν σορὸν τῶν λειψάνων σου ὅπως τύχοιμεν καὶ ἡμεῖς τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα σὺν τῷ Πατρὶ καὶ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῆς ἐπιστολῆς τῶν προυχόντων δημογερόντων πόλεως Σμύρνης πρὸς πίστωσιν γνησιότητος τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀγαθαγγέλου: Ἐπιβεβαιουμένον μὲ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Σμύρνης Κυρίου Ἀθανασίου.

†† *Σμύρνης* ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ *ἐπιβεβαιοῖ.*

Δηλοποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος δημοσίου ἐνδεικτικοῦ γράμματος, ὅτι κατὰ δικαίαν αἴτησιν τοῦ Καθηγουμένου Κυρίου Ἀγαθαγγέλου Ἱερομονάχου μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ τοῦ Κοινοβίου Ἐσφιγμένου, διὰ γράμματος αὐτῶν ἐκδοθέντος τῇ δεκάτῃ τοῦ λήγοντος Φεβρουαρίου εἰς τὸ νὰ παραδώσωμεν πρὸς ἐπὶ τούτῳ ἀπεσταλμένου συναδέλφου αὐτῶν ὁσιολογιωτάτου Κυρίου Μακαρίου, ἐκ τῶν ἁγίων λειψάνων τοῦ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει πρὸ χρόνων κατατομηθέντος Νεομάρτυρος ἁγίου Ἀγαθαγγέλου, ὡς θεωρουμένου ἡμετέρου γνησίου ἀδέλφοῦ, καὶ συμμονάζοντος, διετάξαμεν διὰ συναινέσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀρχιερέως ἁγίου Σμύρνης Κυρίου Ἀθανασίου, τοὺς κυρίους ἐπιτρόπους τῆς ἐνταῦθα ἐκκλησίας τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου Γεωργίου, καὶ παρέδωκαν ἐκ τῶν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἁγίων λειψάνων ὄντων τοῦ ρηθέντος νεομάρτυρος, τὴν τιμίαν δεξιὰν χεῖρα καὶ πόδα, τὴν μίαν πλευράν, καὶ τὴν κάραν, διὰ νὰ μεταφέρῃ ταῦτα εἰς τὸ ρηθὲν Κοινόβιον, ἅτινα ὁμολογοῦμεν καὶ βεβαιοῦμεν ἡμεῖς τε, καὶ οἱ μνησθέντες ἐπίτροποι, ὅτι εἶναι ἀναμφιβόλως, καὶ ἀδιστάκτως γνήσια λείψανα τοῦ μνησθέντος νεομάρτυρος· ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐγένετο τὸ παρὸν δημόσιον ἔγγραφον, ὑπογεγραμμένον παρὰ τῶν μνησθέντων ἐπιτρόπων, καὶ παρ' ἡμῶν τῶν δημογερόντων. Ἐπικυρωμένον παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν Ἀρχιερέως, ἵνα ἔχει τὸ κῦρος, καὶ τὴν ἰσχὺν ἐν παντὶ καιρῷ.

Τῇ 29 Φεβρουαρίου 1844.

Οἱ ἐπίτροποι τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Σμύρνῃ.

φωμ.	Ν. ΜΑΝΔΑΣ	† 1827 Τ.Σ.
Τ. Σ.	ΙΩ. ΤΖΟΚΜΑΓΙΟΠΟΥΛΟΣ	Σφραγὶς
σφραγὶς	ΙΩ. ΜΑΓΜΑΡΟΥΓΛΟΣ δημογέρων μάρτυς.	τοῦ κοινοῦ
τοῦ ναοῦ τοῦ	ΔΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΚΟΥΤΠΑΣ » »	τῆς πόλεως
Ἁγ. Γεωργίου	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΑΧΜΙΝΤΖΗΣ » »	Σμύρνης

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις *Χριστὲ* ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ Τριχινᾶ.

»Θνήσκεις ὁ πλήξας τριχίνῃ στολῇ, Πάτερ,
»Τὸν ἐνδύσαντα τοὺς γενάρχας φυλλίνην.
»Εἰκάδι σός, Θεόδωρε, λίπ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.

Οὗτος ὁ ὅσιος ὑποβληθεὶς εἰς πᾶσαν κακουχίαν καὶ σκληραγωγίαν τοῦ σώματος, καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἀπολιθούμενος ἀπὸ τὸ ψῦχος, τὸ δὲ θέρος φλογιζόμενος ἀπὸ τὸ ὑπερβολικὸν καῦμα, ἐσκέπαζε τὸ σῶμά του μὲ φορέματα τρίχινα, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν Τριχινᾶς. Ὅθεν ἐκ τῶν πόνων τούτων ὄχι μόνον ἐνίκησε τὰς μηχανὰς καὶ ἀπάτας τῶν δαιμόνων, ἀλλὰ καὶ χάριν ἔλαβε

παρὰ Θεοῦ ὁ ἀοίδιμος ἀκόμη ζωντανὸς ὤν· μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του ἀναβρύει μῦρον εὐῶδες ὁ τάφος του εἰς ὅλους ὅσοι μετὰ πόθου καὶ εὐλαβείας προστρέχουσιν εἰς αὐτόν, καὶ διὰ τοῦ μύρου ἐκείνου λαμβάνουσι τὴν ἰατρείαν παντὸς πάθους ψυχῆς τε καὶ σώματος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΒΙΚΤΟΡΟΣ, ΖΩΤΙΚΟΥ, ΖΗΝΩΝΟΣ, ΑΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ, ΣΕΒΗΡΙΑΝΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ΘΕΩΝΑ καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Ἀκίνδυνον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τέσσαρας.

»Σὺν ἀκινδύνῳ τέσσαρας κτείνει ξίφος,
»Τὸν ἐκ πλάνης κίνδυνον ἐκπεφυγότας.

Εἰς τὸν Χριστόφορον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τρεῖς.

»Καμιναίας αἰθάλης πεπλησμένοι,
»Χριστῷ προσῆλθον οἱ περὶ Χριστοφόρον.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀσεβοῦς Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγστ'. (296), ὅτε καὶ ὁ τροπαιοφόρος καὶ πολύαθλος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος συνελήφθη καὶ ἐβασανίζετο, καὶ βασανιζόμενος ἐτέλει τὰ παράδοξα ἐκεῖνα θαυμάσια. Καὶ ὁ μὲν Βίκτωρ καὶ Ἀκίνδυνος καὶ Ζωτικὸς καὶ Ζήνων καὶ Σεβηριανὸς βλέποντες τὸν ρηθέντα μέγαν Γεώργιον, ὅτι βληθεὶς εἰς τὸν τροχὸν δὲν ἐβλάβη τελείως ἀπὸ αὐτόν, μὲ μίαν φωνὴν καὶ οἱ πέντε ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς χριστιανούς, καὶ παρευθὺς ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ Χριστοφόρος, Θεωνᾶς, Καισάριος καὶ Ἀντωνῖνος, ἦσαν δορυφόροι τοῦ βασιλέως, καὶ παρίσταντο εἰς αὐτὸν ὅτε ἐτιμώρει ἀνελεημόνως τὸν αὐτὸν ἅγιον Γεώργιον, καὶ ἐζήτει ἀπὸ αὐτὸν νὰ ἀναστήσῃ τὸν πρὸ πολλοῦ ἀποθανόντα νεκρὸν Ἕλληνα διὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐπικλήσεως. Ὅθεν βλέπων, ὅτι ὁ μέγας Γεώργιος διὰ προσευχῆς τοῦ ἀμέσως ἀνέστησε τὸν ζητούμενον νεκρόν, ἔρριψαν παρευθὺς τὰς ἀξιωματικὰς ζώνας καὶ τὰ ὅπλα των ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ὅλου τοῦ θεάτρου, καὶ ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν· διὸ κρατηθέντες, ἐβλήθησαν εἰς φυλακήν. Μετά τινας δὲ ἡμέρας παρεστάθησαν εἰς τὸν Διοκλητιανόν, καὶ κρεμασθέντες, ἐξεσχίσθησαν, καὶ μὲ ἀνημμένας λαμπάδας κατεκάησαν, καὶ τελευταῖον βληθέντες εἰς τὸ πῦρ, ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ *τοῦ Παλαιολαυρίτου.*

»Νέον τι κέρδος, τὸν Παλαιολαυρίτην
»Ἰωάννην, χαίρουσιν εὐρόντες νόες.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τρωθεὶς ἀπὸ τὸν πόθον τοῦ Θεοῦ, προσεκολλήθη εἰς αὐτόν, καὶ ἀφήσας τὴν τρυφὴν καὶ ὑπερηφάνειαν τῆς παρούσης ζωῆς, ἀπεξενώθη ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ τοὺς συγγενεῖς του, καὶ σηκώσας τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου, μετέβη εἰς ξένην χώραν καὶ ἀγνώριστον, διὰ τὸν ξενιτεύσαντα Κύριον καὶ γεννηθέντα εἰς ξένον τόπον. Φθάσας δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ προσκυνήσας τοὺς ἁγίους τόπους, ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ὁσίου Χαρίτωνος, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας. Ὅθεν καλῶς τελέσας πᾶσαν ἰδέαν ἀρετῆς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ὁ Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος ξίφει τελειοῦται, (1)

»Ἀναστασιε, σοῦ δὲ τὶ γράψω χάριν,
»Χριστοῦ χάριν σπεύσαντος ἐκθανεῖν ξίφει;

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΖΑΚΧΑΙΟΥ.

»Οὐχὶ κατάβα, ἀλλ' ἀνάβα, σοὶ λέγει,
»Ζακχαῖε, Χριστὸς προσκαλῶν σε εἰς πόλον.

Ὁ ὅσιος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ὁ κτίσας τὴν μονὴν τοῦ Μετεώρου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΨΑΛΛΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΤΕΩΡΙΤΟΥ

τοῦ συστησαμένου τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Μετεώρου. Ποιηθεῖσα παρὰ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Ἰουστίνου τοῦ Δεκαδύου.

Εἰς τὸν μικρὸν Ἑσπερινόν, ἴστ. ἦχος ἀ. Τῶν οὐρανίων Ταγμάτων.

Ἀθανασίας ἠξίωσαι Ἀθανάσιε. Τῇ γὰρ θνητῇ σου φύσει, ἀθανάτους Ἀγγέλους, παρήλασας διό περ παρέσχετό σοι, ὁ Ἀθάνατος Κύριος, τὴν ἀποφάσει θανάτου Μάκαρ ζωήν, ὑποπίπτουσαν μηδέ ποτε. Ὅμοιον.

Ἀθανασίας σὺ Μάκαρ, ἐν μετοχῇ γεγονώς, καὶ θείας Ἰωάσαφ, κοινωνὸς Βασιλείας, ἐξ ὕψους ἐποπτεύεις τοὺς σοὺς ὑμνητάς, τῶν πταισμάτων τὴν ἄφεσιν, αὐτοῖς αἰτούμενος μάκαρ παρὰ Θεοῦ, καὶ τὴν μέθεξιν τῆς δόξης αὐτοῦ. Ὅμοιον.

Ἀθανασίαν ὁ μόνος, ἔχων καὶ φῶς κατοικῶν, διπλοῖς ὑμᾶς τοῖς δώροις, κατηγλάϊσε τούτοις, ποιήσας ἀθανάτους τοὺς ὄντας θνη-

(1) Ὅρα ἔμπροσθεν κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος Ἀπριλίου τὸ συναξάριον Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου καὶ τὴν εἰς ἐκεῖνο ὑποσημείωσιν.

τούς, καὶ φωτὶ καταυγάζεσθαι, τῷ ἑαυτοῦ κατηξίωσεν, οὗ τυχεῖν, καὶ ὑμᾶς αὐτοῦ δεήθητε. *Δόξα, ἦχος πλ, ά.*

Δεῦτε εὐφρανθῶμεν, ναζηραῖοι παγκλήρως, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Πατέρων ἡμῶν, καὶ προσκυνήσωμεν τὸν τόπον, οὐ ἔστησαν τοὺς πόδας αὐτῶν, τόπον σωτηριωδέστατον ἡμῖν, αὐλὴν Ἁγίαν Χριστοῦ, καὶ χαρμόσυνον κροτήσαντες βοήσωμεν. Ὦ θεῖοι Προπάτορες, ὑμνοῦμεν τοὺς ὑμῶν ἀγῶνας. *Καὶ νῦν Θεοτοκίον ἢ τῆς ἑορτῆς.*

Εἰς τὸν στιχ. ἦχος β΄. Οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ.

Προσδέξασθε ᾠδάς, Πατέρες τῶν τεκνίων, καὶ δότε τὰς αἰτήσεις, ἡμῖν πρὸς σωτηρίαν, ταῖς πρὸς Θεὸν εὐχαῖς ἡμῶν.

Στιχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου, ὁ θάνατος.

Οἶκον τὸν Ἱερόν, ἠγείρατε καὶ θεῖον, οἶκοι αὐτοὶ τελοῦντες, τοῦ Πνεύματος διό περ, ὑμνοῦμεν ὑμᾶς Ὅσιοι,

Στιχ. Μακάριος ἀνήρ, ὁ φοβούμενος.

Τιμῶμεν τὴν ὑμῶν, μετάστασιν ἐν ὕμνοις, ἀλλὰ ταῖς πρὸς τὸ θεῖον, ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβείαις, τοῦ πονηροῦ λυτρώσατε.

Δόξα, καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Ὅμοιον.

Πρέσβεις τοὺς σοὺς Ἁγνή, θεράποντας καὶ δούλους, προσβαλλομένους δέξαι, καὶ δι' αὐτῶν παράσχου, πταισμάτων τὴν συγχώρησιν.

Τὸ Ἀπολυτίκιον, ζήτει εἰς τὸν μέγαν Ἑσπερινόν. Ἐν δὲ τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ, μετὰ τό, Μακάριος ἀνήρ, καὶ τό, Κύριε ἐκέκραξα, ψάλλομεν στιχηρά, ἦχος πλ. ά. Ὅσιε Πάτερ.

Ὅσιε Πάτερ, Θεοφόρε Ἀθανάσιε, τῆς σχέσεως τοῦ κόσμου, πάνυ σοφῶς μακρυνθείς, καὶ πάντων τῶν ἡδέων ὑπερφρονήσας, καὶ ἀλογήσας φαντασίας ὁμοῦ, πάσης τῆς ἐνύλου, καὶ κάτω πατουμένης, Χριστῷ συνήφθης τῷ Βασιλεῖ, οὗ καὶ ἀνεγείρας, ναὸν ἐν μετεώρῳ, ἄνδρας συνήγαγες, ἐν τούτῳ ναζηραίους, ἀλλὰ δεόμενος, αὐτοῦ μὴ παύσῃ ἅγιε, χορηγῆσαι τοῖς σὲ τιμῶσιν, εἰρήνην, σωτηρίαν, καὶ μέγα ἔλεος. Ὅμοιον.

Ὅσιε Πάτερ, Ἰωάσαφ Παναοίδιμε, βαδίσας ξέννην τρίβον, ὄντως αὐτὸς ἐπὶ γῆς, ὁδοὺς δὲ τὰς εὐθείαις ὡς ποδηγέτης, τοῖς φοιτηταῖς καθυποδείξας τοῖς σοῖς, πρὸς τὴν Βασιλείαν τὴν ἄνω παραπέμπεις. Ἔνθα κατεύθυνον καὶ ἡμᾶς, τοὺς σὲ νῦν ὑμνοῦντας, ἐν ᾄσμασι παμμάκαρ, εἰς τὰς ὁδοὺς Χριστοῦ, ἀμέμπτως πορευθῆναι, οὗ καὶ δεόμενος, μὴ διαλίπῃς ἔνδοξε, χορηγῆσαι ταῖς ὑμνηταῖς σου, εἰρήνην, σωτηρίαν, καὶ μέγα ἔλεος, Ὅμοιον.

Ὅσιε Πάτερ, Ἀθανάσιε Θεόληπτε, κακίαν ἐκ νηπίου, τῆς σῆς ψυχῆς ἐκβαλών, ἀντ' αὐτῆς πᾶσαν, τὴν ἀρετὴν εἰσῆξας, ἣν περ ἐνίσχυσον καλῶς καὶ ἡμᾶς, τοὺς σὲ νῦν ὑμνοῦντας, ἐργάζεσθαι παμμά-

καρ, καὶ οὗ ἀνήγειρας ἱεροῦ, οἴκου καὶ τούτου, τῶν νοητῶν προσόδων, προνοοῦ, πιστὸς ὡς οἰκονόμος, Χριστοῦ δεόμενος, θερμῶς ἀεὶ πανόλβιε, χορηγῆσαι τοῖς φοιτηταῖς σου, ὁμόνοιαν, εἰρήνην, καὶ μέγα ἔλεος. Ἕτερα στιχ. ἦχος β'. Ποίοις εὐφημιῶν.

Ποίαις, φωναῖς ἀσμάτων τιμήσωμεν, Ἀθανάσιον, καὶ Ἰωάσαφ, τοὺς τοῦ μετεώρου οἰκήτορας, καὶ Ναοῦ τοῦ θείου δομήτορας, καὶ καλῶν ἁπάντων ἀρχηγέτας· τὸν μέν, ὡς τὸν ἀθωνίτην μιμησάμενον, τὸν δέ, ὡς τοῦ Ἰωάσαφ ἐκμαξάμενον, τὰς ἀρετάς, καὶ τοὺς τρόπους, τοῦ θαυμαστοῦ γέροντος, οὗς ὁ Χριστὸς στεφανοῖ, τοὺς πρίν, καὶ τοὺς ὕστερον, ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος. Ὅμοιον.

Ποίαις, τιμαῖς πρεπούσαις τιμήσωμεν, Ἀθανάσιον, καὶ Ἰωάσαφ, τοὺς μετεωρίτων προπάτορας, καὶ τῆς τῆδε μάνδρας κοσμήτορας, πάσης ἀρετῆς τοὺς ποδηγέτας· τὸν μέν, ἰσοπολιτείας ὡς ἐξάρχοντα, τὸν δέ, ὡς ἐν κοινοβίῳ ὑπερέχοντα, τοὺς ἴσους τὴν προθυμίαν ἴσους δὲ τὴν ἔφεσιν. Διὸ Χριστὸς καὶ τιμαῖς, ταῖς ἴσαις αὐτοὺς τιμᾷ, ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος. Ὅμοιον.

Ποίαις, ἀνταμειψώμεθα χάρισιν, Ἀθανάσιον, καὶ Ἰωάσαφ, τοὺς τῶν μοναστῶν ἀντιλήπτορας, καὶ θερμοὺς μιγάδων συλλήπτορας, καὶ κοινῶς ἁπάντων εὐεργέτας· τὸν μέν, ὡς Βασιλικαῖς σειραῖς ἐμπρέποντα· τὸν δέ, τοῦ παμβασιλέως ὡς θεράποντα, τοὺς ἀδελφὰ μὲν φρονοῦντας, ἀδελφὰ δὲ πράξαντας· οὗς ὁ Χριστὸς ὡς ἐν γῇ, τιμᾷ καὶ ἐν οὐρανοῖς, ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος. Δόξα, ἦχος πλ. β'.

Χριστοῦ τοὺς ὁπαδοὺς εὐφημήσωμεν ἅπαντες ἐν αἰνέσεσιν· ὅτι ταμίας τε, καὶ κτίτορας τούτους ἐλάχομεν, καὶ ταῖς ἁγίαις αὐτῶν νουθεσίαις, ἑπόμενοι διηνεκῶς, καταγγέλλειν ἕνα Θεὸν ἐν τρισὶ προσώποις μυούμεθα· ὃν δυσωπούσιν ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἐν πίστει τελούντων τὴν μνήμην αὐτῶν. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον, ἢ τῆς Ἑορτῆς. Καὶ τὰ Ἀναγνώσματα. Σοφίας Σολομῶντος, τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ. (ὅρα σελ. 239).

Σοφίας Σολομῶντος, τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι. (ὅρα σελ. 239).

Σοφίας Σολομῶντος, τὸ Ἀναγνωσμα.

Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι. (ὅρα σελ. 240).

Εἰς τὴν Λιτήν. Ἰδιόμελα στιχ. ἦχος ά.

Τὸν ἰσάγγελον βίον πολιτευσάμενον, καὶ Κόσμου τὰς εὐπαθείας καλῶς ἀποσεισάμενον· δεῦτε πιστοὶ ὑμνήσωμεν, λέγοντες· χαίροις, ὁ στερρὸς ἐν πόνοις ἀσκήσεως, κατὰ τοὺς πρὸ σοῦ ἀσκήσαντας Πάτερ, χαίροις, ὁ Χριστὸν δοξάσας ἐπὶ τῆς γῆς, μιμησάμενος ἔργῳ τοὺς πάλαι, χαίροις, μοναζόντων τὸ καύχημα, καὶ τοῦ μετεώρου ἀγαλλίαμα.

Ἦχος β΄.

Ἀλογήσας τῶν κάτω, καὶ χαμερπῶν ὅσιε, καὶ ἀράμενος Σταυρόν, ἀποστολικῶς Χριστῷ ἠκολούθησας, καὶ ἐν τῷ ὄρει διαιτώμενος, ὡς ἐν Σιναίῳ Μωϋσῆς, Θεὸν ἰδεῖν κατηξίωσαι καὶ σύ, ὡς θεοπτίας γενόμενος ἄξιος, καὶ νῦν ἐν ταῖς σκηναῖς σὺν Ἰωάσαφ τῶν ὁσίων κατοικῶν Ἀθανάσιε, αἰτήσασθε ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος. Ἦχος δ΄.

Ἐπὶ τῆς γῆς βιώσας ὡς ἄϋλος, τὴν τῶν ἀΰλων ἔλαχες στάσιν, θουλαγαγῶν καὶ γὰρ τὸ σῶμά σου, ὑπέταττες ὅλον τῷ Πνεύματι σοφὲ Ἀθανάσιε· ὅθεν νῦν ὡς συνὼν ἀγγελικαῖς δυνάμεσι, τοῦ τρισσοῦ συμμέτοχος, φάους αὐτῆς γέγονας· ἐξ οὗ ἀπόμοιραν Μάκαρ, τοῖς σὲ ὑμνοῦσιν, ἄνωθεν καταπέμπων· τοῦ πρεσβεύειν πάντοτε μὴ διαλίπῃς, εἰς τὸ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Δόξα, ἦχος πλ. β΄.

Προορῶν Ἀθανάσιε τὰ πάντα συμβολικῶς, τόπον καταλαμβάνεις ἀναχωρητικόν, πέτραν εἰς αἰθέριον ὕψος ἠρμένην, ἐν ταύτῃ δὲ ἀνελθών, τῷ ἐν Θαβὼρ μεταμορφωθέντι, ναὸν ἀνήγειρας, ὁ Ἰωάσαφ τότε, ἑδωκεν ἑαυτὸν εἰς θεραπείαν τοῦ Θεοῦ· μὴ φέρων τοῖς ἐν γῇ, προσηλῶσθαι ὁλικῶς. Ἄγγελοι, συνηγόρουν τῇ προαιρέσει, οὐρανοὶ ἐχαιρον, γῇ ἠγάλλετο, ὡρῶντες ὑφ' ὑμῶν, Θεὸν δοξαζόμενον.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον, ἢ τῆς Ἑορτῆς. Ἕτερα στιχ.εἰς τὴν Λιτὴν καὶ ταῦτα ᾀδόμενα. Ἦχος ά. Ποίημα Ζαχαρίου Ἱερέως.

Τέρπεται ἡ Πατρίς σου, καὶ γηθόσυνος γάννυται, ὁσίων ἐγκαλώπισμα, Ἀθανάσιε Μάκαρ. Τὰ σπάργανα γὰρ τὰ σὰ προτιθεῖσα, κῦδός τε καὶ δόξαν σχοῦσα, σὲ τὸν ἀριστέα ἀβρύνεται, καὶ τὰ τῶν πολεμίων, ἐνεδρα φροῦδα τῇ σῇ συμμαχίᾳ, ρωννυμένη ἐκτελεῖ, διόπερ νῦν ᾄσματα, ἐμμελῆτε καὶ ᾠδάς, ἐναρμονίους προσκομίζουσα, σοί γε ἀξιοχρέως, λύτρωσιν τῶν ἐκ τῆς Ἄγαρ, δεινῶν σῇ μεσιτείᾳ, ἐξαιτεῖται παρὰ Θεοῦ, ὁμόνοιαν, εἰρήνην, καὶ μέγα ἔλεος, Ἦχος β΄.

Μεθισταμένου σου ἐκ χθονός, Ἀθανάσιε Μάκαρ, οἱ Οὐράνιοι νόες παμπληθεί, σὺν Ὁσίων δήμοις, τὴν προπομπὴν ἐποιοῦντο, καὶ Χριστὸς ὁ Βασιλεύς, τὸ Πνεῦμά σου λαβών, μοναῖς ταῖς αἰωνιζούσαις ἐντίθησι, παρ' οὗ περ καὶτοὶ τῆς χαρᾶς, τῶν ἐκλεκτῶν ἀξιωθείημεν,

Ὁ αὐτός.

Τοῖς πόθῳ ζέοντι λειψάνοις, τοῖς σοῖς προσπεφευγόσιν, Ἀθανάσιε Παναοίδιμε, πολυειδῶν νόσων, ἄφθονον τὴν θεραπείαν, ἡμῖν δίδου κατ' ἄμφω. Ἵν' ἧς ἐφιέμενοι, οὐρανίου καὶ ἀρρήτου εὐφροσύνης, τῇ σῇ θερμῇ μεσιτείᾳ, ἀξιωθῶμεν παρὰ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Δόξα, πάλιν τὸ ά. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Εἰς τὸν στίχον, Στιχηρά, ἦχος πλ. ά. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις τῶν ἀρετῶν ὁ κανών, τὸ τῆς ἀνδρείας, καὶ φρονήσεως ἄγαλμα, ὁ τύπος τῆς σωφροσύνης, δικαιοσύνης βυθός, ὁ τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως, διδάσκαλος ἄριστος, τὸ ἐξέχον παράδειγμα, τῆς καρτερίας, τὸ καλὸν ἀπεικόνισμα, χαίροις θεοειδέστατε, τοῦ πνεύματος ὄργανον, Ἀθανασίων τῶν πάλαι, ὁμωνυμῶν καὶ ὁμότροπε, Χριστὸν ἐκδυσώπει, παροχὴν τοῖς σὲ τιμῶσι τὸ μέγα ἔλεος.

Στ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος.

Χαίροις, ἡσυχαστῶν μοναστῶν, καὶ ἀσκητῶν τὸ θεῖον ὄντως ἀρχέτυπον, ἡ στάθμη τῶν σχολαζόντων, κατὰ Θεὸν τὸν σεπτόν, ἐγκρατείας ὄντως ἐνδιαίτημα, ἀγάπης τὸ τέμενος, ταπεινώσεως πέλαγος, τῆς συμπαθείας Ἰωάσαφ ἡ θάλασσα, τὸ τοῦ ἐλέους ἀκριβέστατον γνώρισμα, χαίροις, ὁ παμφαέστατος, φανὸς ὁ τὰ πέρατα, καταφωτίζων ἀκτῖσι, τῶν ἐναρέτων σου πράξεων. Χριστὸν ἐκδυσώπει, χορηγῆσαι τοῖς ὑμνοῦσί σε Πάτερ ἔλεος.

Στιχ. Μακάριος ἀνήρ, ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Χαίρετε οἱ ἐκ γῆς καὶ χοός, ἀναδοθέντες κατὰ φύσιν ὡς ἄνθρωποι, τὸν χοῦν δέ, ὑμῶν τὸ πνεῦμα, τὸ ἐκ Θεοῦ ἀληθῶς, ἐκνικήσαν ὅλως, ἀνεβίβασεν, εἰς ὕψος αἰθέριον, καὶ ὑψῶσαν ἐδόξασε, καὶ συμμετόχους, τοῦ Θεοῦ ἀπειργάσατο ὡς ἐγγίζοντας, πρὸς αὐτὸν πλησιέστερον. Χαίρετε οἱ πρὸ λύσεως, τοῦ σώματος ἔνδοξοι, μὴ δεδεμένοι τελοῦντες, ἀλλ' ὥσπερ ἄσαρκοι μένοντες. Χριστὸν δυσωπεῖτε, τοῦ βραβεῦσαι τοῖς αἰνοῦσιν, ὑμᾶς τὸ ἔλεος. Δόξα, ἦχος γ'.

Πάλιν ἰδού, ὁ ἑστιάτωρ ἦλθε, καὶ τὸ ἑστιατόριον ἕτοιμον· διὰ γὰρ κυκλικῆς τοῦ χρόνου περιτροπῆς, ὁ κλεινὸς Ἀθανάσιος, τὰ οἰκεῖα μνημόσυνα, κοινὴν πανδαισίαν τίθησι· καὶ τροφὴν εὐτρεπίσας πνευματικήν, κύκλῳ τῆς νοητῆς αὐτοῦ τραπέζης, τὰ ἔγγονα εὐφραίνεται βλέπων κορεννύμενα καλῶς· μεγαλοψύχως οὖν ἑστιῶν χαρᾶς, ἐμπιπλᾷ ἀρρήτου τοὺς δαιτυμόνας, καὶ πρεσβεύει ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον· ἢ τῆς Ἑορτῆς. Ἀπολυτίκιον, ἦχος γ'.

Στύλος ἄσειστος, καὶ στερρὸν τεῖχος, καὶ προπύργιον, γενοῦ καὶ σκέπη τοῦ σοῦ ποιμνίου Σοφὲ Ἀθανάσιε, τῶν πρεσβειῶν σου σκεπάζων ταῖς πτέρυξι, τοὺς ἐν αὐτῷ ἀσκουμένους ἑκάστοτε. Πάτερ Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν δοξάζοντας, καὶ ἀνυμνοῦντας ἐκ πόθου τὴν μνήμην σου. Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον ἢ τῆς Ἑορτῆς.

Καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν Ὄρθρον, μετὰ τὴν ά. στιχολ. καθ. ἦχος ά. Τὸν τάφον σου.

Τῷ θρόνῳ παρεστώς, τοῦ Δεσπότου Θεόπτα, καὶ αἴγλης ἐμφανῶς, θεϊκῆς ἀπολαύων, πρεσβεύειν θερμότατα, μὴ ἐλλίπῃς Μακάριε, τοὺς ὑμνοῦντάς σε, πάσης λυτρώσασθαι βλάβης, καὶ θεώσεως, ἐν μετοχῇ γεγονότας, σὺν σοὶ ἐπευφραίνεσθα.

Δόξα, πάλιν τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. *Ὅμοιον.*

Ἐσκήνωσεν ἐν σοί, τῆς Θεότητος ὅλον, τὸ πλήρωμα Ἁγνή, ὑπὲρ νοῦν τε, καὶ λόγον, καὶ πᾶσαν ἐθεούργησε, τὴν βροτῶν φύσιν Δέσποινα· σὺ δὲ γέγονας, ἀρχὴ τῆς χάριτος ταύτης, καὶ σωτήριος, χειραγωγὸς τῶν ἐν πίστει, καὶ πόθῳ τιμώντων σε.

Εἰς τὴν β΄. στιχ. κάθ. ἦχος ὁ αὐτός. *Ὅμοιον.*

Τὸ σῶμα δαπανῶν, ἐν νηστείᾳ καὶ νήψει, τὸ Πνεῦμα νοητῶς, ὑπεδέξω τὸ Θεῖον, Ἰωάσαφ καὶ χάριτος, κοινωνὸς ἐχρημάτισας· ὅθεν πρέσβευε, συγκοινωνούς σοι γενέσθαι, τοὺς ὑμνοῦντάς σου, τὴν φωτοφόρον καὶ θείαν, πανήγυριν πάντοτε.

Δόξα, πάλιν τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον. *Ὅμοιον.*

Φωτὸς τοῦ νοητοῦ, τὸ λαμπρότατον σκεῦος, τὸ σκότος τῆς ἐμῆς, λῦσον κόρη καρδίας, παθῶν τε τὸ βαρύτατον, ἄχθος κούφισον δέομαι, ὁδηγοῦσά με, πρὸς μετανοίας ἔννοιας, καὶ τοῦ μέλλοντος, καταξιοῦσα φωτός με, Πανάμωμε Δέσποινα.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, κάθ. ἦχος πλ. δ΄. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Ἱερώτατον οἶκον σοὶ τῷ Θεῷ, νῦν ὡς ἄλλος ἀνήγειρε Μωϋσῆς· οὐ μόσχοι καὶ τράγοι γάρ, ἐν αὐτῷ σφαγιάζονται; οὐ Θεῷ θυσίαι, προσφέρονται ἄλογοι, τὸ φρικτὸν δὲ σῶμα, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ὅθεν ἁγιάζει, μυστικῶς οὗτος μᾶλλον, ἐκεῖ γὰρ αἰνίγματος, σκιωδῶς σημαινόμενα, ὧδε δέ, ἡ ἀλήθεια, φαίνεται τῷ κόσμῳ Χριστός, ᾧπερ καὶ λατρεύομεν, ὅσιε καὶ προσκυνοῦμεν ἐν πίστει, σωθῆναι ἐλπίζοντες.

Δόξα, πάλιν τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. *Ὅμοιον.*

Ἐκ σαρκός σου φορέσας ὡς ἀγαθός, τὴν μορφὴν ὁ Δεσπότης τὴν δουλικήν, ἐθέωσε Δέσποινα, ἑνωθείς, καθ' ὑπόστασιν, καὶ τὴν φύσιν πᾶσαν, πληρώσας τοῦ Πνεύματος, τῶν ἁγίων δήμους, εἰργάσατο χάριτι· ὅθεν τὴν αἰτίαν, τῶν ἀῤῥήτων πραγμάτων, καὶ πρώτην τοῦ Πνεύματος. πληρωθεῖσαν ὑμνοῦντές σε, ἐκ καρδίας βοῶμέν σοι· χαῖρε σωτηρίας ἀρχηγέ, τῶν πταισμάτων χαῖρε ἡ λύτρωσις, τῶν προσκυνούντων ἐν πίστει τὸν τόκον σου.

Οἱ Ἀναβαθμοί, τὸ ἀ. Ἀντίφωνον τοῦ δ΄, ἦχου. Προκείμενον, ἦχος δ΄.

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος.

Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ. *Εἶτα Εὐαγγέλιον Ὁσιακόν, καὶ τὸν Ν΄. ὡς σύνηθες. Εἰς δὲ τό, Ἐλέησόν με ὁ Θεός.* *Ψάλλομεν Ἰδιόμελον, ἦχος β΄.*

Ἀθανάσιε Πάτερ, ὡς ἡμέτερος ἀλείπτης, μὴ ἐλλείπῃς ταῖς προσευχαῖς σου, τὴν ἡμῶν ἐνδυναμῶν ἀσθένειαν· ὅπως τὰς ἐναντίας, δυνάμεις τροπωσώμεθα *Εἶτα οἱ Κανόνες, τῆς τυχούσης ἑορτῆς, ἢ τῆς Θεοτόκου, μετὰ τῶν Εἱρμῶν εἰς ς΄. Καὶ τοῦ ἁγίου οἱ δύο, εἰς ἡ. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς. Κατὰ Ἀλφάβητον.*

Ἐν δὲ τοῖς τελευταίοις τῶν ᾠδῶν Τροπαρίοις, Ἰουστίνου.

Ὠδὴ ά. ἦχος δ'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον.

Αἰνέσωμεν, συνελθόντες ἅσμασι, τὸν Ἀθανάσιον, σὺν Ἰωάσαφ ἅμα τῷ κλεινῷ, ὡς κοινοὺς Προπάτορας, ὥσπερ ἀγρύπνους φύλακας, ἡμῶν ἐν πᾶσι καὶ συλλήπτορας.

Βάτόν σοι Χριστοῦ θεράπον γέγονε, τὸ πρώην ἄβατον, ὄρος ἐν ᾧ χάριν συνοικισμοῦ, ἀναβὰς Ἀθανάσιε, τῷ σῷ συνδρόμῳ ἔλεγες. Εἶναι ἡμᾶς ὧδε καλόν ἐστι.

Γῆς ἄλλης ἡ Θεσσαλία ἔδοξεν, ὑμὶν μακάριοι, οἰκεῖν δὲ ταύτης ἀρίστη Τρίκκη δέ. Τρίκκης δ' αὖ τὸ μετέωρον, αὐτὸν ἐν τούτῳ σύμψηφον, σχόντες Χριστόν, ὁμοῦ καὶ σύνοικον. Θεοτοκίον.

Ἰδού σοι τοῦ Γαβριὴλ Πανάμωμε, τὸ χαῖρε κράζομεν. Χαῖρε Παρθένε Μῆτερ τῆς ζωῆς· χαῖρε πύλη Οὐράνιε, χαῖρε τὸ κλέος Ἄχραντε, τῶν μοναζόντων χαῖρε Δέσποινα. Ἕτερος Κανών, οὗ ἡ ἀκροστιχίς. Ἀθανάσιον ἐν ὕμνοις μεγαλύνω. Ἰουστίνος,

Ὠδὴ ά. ἦχ. πλ. Ἁρματηλάτην Φαραὼ ἐβύθισε.

Ἀθανασίας τετρωμένος ἔρωτι, πᾶσαν ἐξέφυγες, ἐκ παιδὸς πάμμακαρ, ὑλικὴν προσπάθειαν, καὶ τὸν σταυρὸν ἀράμενος, ἠκολούθησας Πάτερ, τῷ σῷ Δεσπότῃ κελεύοντι, ᾧ συμβασιλεύεις αἰώνια.

Θεσμοὺς νικήσας ἀνδρικῶς τῆς φύσεως, ὥς τις ἀσώματος, ὅλος ὤφθης πνεῦμα, δουλώσας τῷ κρείττονι. Τὸ χεῖρον διὸ γέγονας, οἰκητήριον Πάτερ, καὶ Θείου Πνεύματος τέμενος, οὗ νῦν τῆς ἑλλάμψεις εἰσδέδεξαι.

Ἀγγελικῶς ἐπὶ τῆς γῆς ἰσάγγελε, πολιτευσάμενος, Ἀγγέλους ἐπίσης, καὶ βροτοὺς ἐξέπληξας, τῷ ὑπὲρ φύσιν βίῳ σου, ἐν σαρκὶ ἀνθρώπινε, βιοὺς ἀσάρκως ὡς Ἄγγελος· ὅθεν καὶ Ἀγγέλοις συντέταξαι. Θεοτοκίον.

Νόμοις ἐπαίνων λογικοῖς Θεόνυμφε, οὐχ' ὑποπτίπτουσιν, ἀλλ' ὑπερνικῶσι, τὰ ἐν σοὶ τεράστια, ὡς ὑπὲρ φύσιν ὄντα γάρ, ὑπὲρ ἅπαντα λόγον, πεφύκασι καὶ κηρύττουσι, τὸ ἐν σοὶ ἐξέχον τοῖς πέρασιν. Ὠδὴ γ'. Εὐφραίνεται ἐπὶ σοί.

Δοξάζει Χριστὸς ὑμᾶς, ἐν Οὐρανοῖς καὶ γὰρ αὐτὸν ὅσιοι, ὑμεῖς ἐν γῇ πρότερον, ἔργοις τοῖς ὑμῶν ἐδοξάσατε.

Ἐνίκησας ἀνδρικῶς, τὴν τῶν δαιμόνων νοητὴν φάλαγγα ἔχων τὴν σὴν κράτιστον, ὅπλον προσευχὴν Ἀθανάσιε.

Ζυγὸς ὁ Χριστοῦ, καὶ σοὶ ᾧ Ἰωάσαφ ἐλαφρὸς ἔδοξεν, ὅνπερ αὐτὸς πρότερον, ἆρας καὶ τοὺς σοὺς αἴρειν ἔπεισας. Θεοτοκίον.

Ὁ κόσμος ὁ λυτρωθείς, τῆς πολυθέου διὰ σοῦ Πάναγνε, πλάνης ὑμνεῖ πάντοτε, σὲ ὡς ἑαυτοῦ εὐεργέτιδα.

Ἄλλος. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς,

Ἄκακος σὺ καὶ πρᾷος ὤν, καὶ ταπεινὸς ὑπὲρ πάντας, ἐμυήθης τὰ μυστήρια μάκαρ, τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, καὶ νουνεχῶς ἀπέρριψας Κόσμον καὶ τὰ τοῦ Κόσμου, πλησθεὶς τοῦ Πνεύματος Ὅσιε.

Σάρκα τὴν σὴν ὥσπερ ἐχθράν, ἀπέκδυθεὶς ἐδουλώσω, τῷ τοῦ Πνεύματος νόμῳ παμμάκαρ, καὶ ἐπλήσθης φωτισμοῦ, πνευματικοῦ καὶ χάριτος· ἧς μικρὸν μέρος Πάτερ, κἀμοὶ παράσχου ὑμνοῦντά σε Ἵνα ἐκκλίνῃς ὁλικῶς, τὴν Αἴγυπτον φυγαδεύων, ἀπεμάκρυνας ἐν ὄρει ἁγίῳ, καὶ ἐβόας τῷ Χριστῷ· δεῖξον κἀμοὶ τὴν δόξαν σου, ὡς Μωϋσῆ τῷ πάλαι, ὡς σὺν ἐκείνῳ δοξάζω σε. Θεοτοκίον.

Ὅλον ἐκ σοῦ θεοπρεπῶς, φορέσας με ὑπὲρ λόγον, ὁ Θεὸς ὅλος Ἁγνὴ χρηματίζων, καὶ διττὰς ἐν ἑαυτῷ, φύσεις τε καὶ θελήματα, ἄναρχα καὶ ἠργμένα, φέρων φρουρεῖ τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Κάθισμα, ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν, καὶ Λόγον.

Οἱ τὴν ὕλην πατήσαντες τὴν χαμαί, καὶ πτερὰ περιθέμενοι προσευχῆς, αἰνέσατε ἅπαντες, τὸν σεπτὸν Ἀθανάσιον, ὡς κοινὸν Πατέρα, ὑμῶν καὶ διδάσκαλον, πρὸς αὐτὸν βοῶντες. ἐνθέοις ἐν ἄσμασι. Χαίροις, σοῦ γὰρ Πάτερ ἡ σαργάνη καὶ κλίμαξ, εὑρήματα πέφυκε, καὶ σοφὰ μηχανήματα, εὐφυέστατα ὄργανα, δι' ὧν ἀναφέρονται ψυχαί, ἀστραπαῖς ταῖς θείαις αἱ θελγόμεναι, εὐσταλῶς τε καὶ κούφως, εἰς θεῖα σκηνώματα. Δόξα, πάλιν τὸ αὐτό, Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Ὅμοιον.

Ὁ τὸ πρὶν ἐκ μὴ ὄντων παραγαγών, τὰς τῶν ὄντων οὐσίας λόγε Θεοῦ, τιμήσας εἰκόνιτε, καὶ χειρί σου τὸν ἄνθρωπον, καὶ φθαρέντα τοῦτον, ἀπάτῃ τοῦ ὄφεως, ἀναπλάσας, αὖθις, Σταυρῷ τῷ τιμίῳ σου, πᾶσάν τε τὴν φύσιν, ἁγιάσας οἰκτίρμον, τῷ θείῳ σου Πνεύματι, καὶ σαρκὸς τῷ προσλήμματι, τῆς μητρός σου δεήσεσι, Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεός, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δώρησαι, τοῖς προσκυνοῦσιν ἐν πίστει τὸ κράτος σου. Ὠδὴ δ'. Ἐπαρθέντα σε ἰδοῦσα.

Ἡλιοὺ ὥσπερ τις ἄλλος καθάπερ ἅρμα, τῶν ἀρετῶν ἐζεύξατε, τὰς ἡγενικωτάτας, αἷς περ ἐποχούμενοι, φρικτῶς ἀνεδράμετε, οὐρανῶν εἰς ὕψος ἀμφότεροι.

Θαυμαστή σου καὶ ἡ κλῆσίς ἐστι παμμάκαρ, θαυμαστὸν τὸ χρῆμα δέ, τῆς Ἀθανασίας, ἣν περ ὁ φιλάθρωπος Χριστός σοι παρέσχετο, Πάτερ τῶν σῶν πόνων ἀντάμειψιν.

Ἱερὸν σὺ Ἰωάσαφ οἶκον ἐγείρας, τῷ ἐν Θαβὼρ ἐκλάμψαντι, ἡμᾶς συνεγείρεις, ὅς τις τοὺς ἱδρῶτάς σου, τιμῶν τοῦτο δείκνυσι, τράπεζαν κοινὴν καὶ ἀδάπανον. Θεοτοκίον.

Ὑπερτέρα τῶν κτισμάτων σὺ εἶ Παρθένε· τὸν ποιητὴν γὰρ τέτοκας, πάντων καὶ Δεσπότην, ὃν καθάπερ τόκον σου, ἱκέτευε πάντοτε, σῶσαι τοὺς ἀεὶ ἀνυμνοῦντάς σε. Ἄλλος. Σὺ μου Χριστὲ Κύριος.

Νέος ἰδού, ἐν Μετεώρῳ ἐξέλαμψας, ὡς ἐν Ἄθῳ, ἄλλος Ἀθανάσιος, τοὺς πειθαρχοῦντας τῶν μοναστῶν, σὺ ὥσπερ κἀκεῖνος, Ἀγγέλους ἀπεργαζόμενος, ᾧ νῦν ὡς ὁμοτίμῳ, συνὼν καὶ συγχορεύων, καὶ ἡμῶν τῶν ὑμνούντων σε μέμνησο.

Εὗρες ἰδού, τὰς ἀμοιβὰς τῶν καμάτων σου, Βασιλείαν, τοῦ Θεοῦ πηξάμενος, σκηνὴν ἐν λόφῳ τῷ ἱερῷ, καὶ τὴν θείαν μάνδραν, ἐγείρας ἣν καὶ ἀνέθηκας, τῷ μεταμορφωθέντι, Χριστῷ ἐν Θαβωρίῳ, ὃν δυσώπει φυλάττειν ἀπήμαντον.

Νόμους Θεοῦ τοὺς ὑπὸ σὲ ἐξεπαίδευσας, πολιτείαν ὅλην προστησάμενος, τὴν σὴν αὐτοῖς καὶ διαγωγήν, βαίνειν τε κατ' ἴχνος, σοῦ τοῦ Πατρὸς ὑποθέμενος· οὓς νῦν μὴ διαλίπῃς, κυβερνῶν, καὶ ρυθμίζων, παγγενῶς σαῖς εὐχαῖς πρὸς τὰ κάλλιστα. Θεοτοκίον

Ὑμνους ἀγνή, τοὺς εὐτελεῖς τούτους πρόσδεξαι, φερομένους, ἀπὸ γλώττης πένητος, καὶ διανοίας πάνυ στενῆς· ἀλλὰ μετὰ γνώμης, εἰλικρινοῦς τε καὶ πίστεως, καὶ τοὺς ὑμνολογοῦντας, τὸ μυστήριον κόρη, τὸ ἐν σοὶ σαῖς πρεσβείαις διάσωσον. Ὠδὴ έ. Σὺ Κύριέ μου φῶς.

Κλίμακος νοητῆς, φέρω τύπον ἀνάβητε, ἀνέλθετε, δεῦτε πάντες, δεῦτε πρός με ἡ κλίμαξ, βοᾷ Χριστὸς ὀψόμενοι.

Λέγει τοῖς μοναστάις. ἡ σαργάνη προσέχετε, οὐ μόνον ὑμᾶς ἀνάγω, ἀπὸ γῆς εἰς τὸ ὄρος, ἀλλὰ καὶ εἰς οὐράνια.

Μάνδρας τῆς λογικῆς, ἣν συνήξατε Ὅσιοι, δεήθητε προστατεύειν, τοῦ Χριστοῦ καὶ φυλάττειν, ἀεὶ ἀνεπηρέαστον. Θεοτοκίον

Σῶσον με τῆς φθορᾶς, τῶν πταισμάτων ἀνάγαγε, σὺ Δέσποινα Θεοτόκε, ὅλον δεῖξόν με, τῆς θείας δόξης ἄξιον.

Ἄλλος. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Μνημονεύων μὴ παύσῃ, ἧς ἐκτήσω ποίμνης σου σεπτῆς μακάριε, καὶ τῶν σῶν προβάτων, ἃ καὶ πόνῳ, καὶ πόθῳ συνήγαγες, λύκων ἁρπακτήρων, τῶν πονηρῶν δαιμόνων Πάτερ, ἀνωτέραν φυλάττων πρεσβείαις σου.

Νεουργήσας τὸν Κόσμον, τῇ μεταμορφώσει σου μόνε φιλάνθρωπε, καὶ τὴν μάνδρα ταύτην, καὶ νεούργει, καὶ αὔξε, καὶ πλάτυνε· σοὶ γὰρ φέρων ταύτην, ὁ οἰκιστὴς ἀνέθηκέ τε, καὶ σοῦ δεῖται φυλάττειν ἀπήμαντον·

Ὁ Κανὼν καὶ ὁ γνώμων, τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τῆς ἀσκήσεως, ὁ τῆς ἐγκρατείας, καὶ νηστείας διδάσκαλος μέγιστος, ὁ ἔνθεος τύπος, καὶ ὁδηγὸς τῶν μοναζόντων, εὐφημείσθω ψαλμοῖς Ἀθανάσιος.

Ἰατρόν σε παμμάκαρ, καὶ θεραπευτὴν οἱ τιμῶντες τὴν μνήμην σου, καὶ ὑμνολογοῦντες, ἐν ᾠδαῖς τε, καὶ ᾄσμασιν ἔχοιμεν, τὰς σωματικάς τε, καὶ ψυχικὰς ἀλόγους νόσους, καὶ τὰ ἄγρια πάθη κοιμίζοντα.

Θεοτοκίον.

Συμφωνία κυμβάλων, καὶ ρητορικῶν τεχνολόγων πανάμωμε, ἡ καλλιφωνία, οὐκ ἰσχύει ἀξίως ὑμνῆσαί σε· ἡ γῆ σὴ ἀξία, ὑπερνικᾷ ρυθμὸν ἁπάσης, μουσικῆς, καὶ ρητόρων τὴν δύναμιν.

Ὠδὴ ϛ΄. Θύσω σοι μετὰ φωνῆς.

Νέας σε, Βεσελεὴλ ὡς ἄλλον δομήτορα, σκηνῆς καὶ Μάνδρας Ἁγίας καὶ νομέα ὄντα καὶ κηδεμόνα, ἀνυμνοῦμεν οἱ σοὶ θεράποντες Ἀθανάσιε.

Ξένη σου, ἡ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπη θεόληπτε. Ἵνα γὰρ ὦμεν φροντίδων, Ἰωάσαφ ἄμοιροι τῶν τοῦ βίου τὸν Δεσπότην, Χριστὸν ταμίαν δίδως τοῖς τέκνοις σου.

Ὤμοσον, ἐγκαταλείψειν ὅλως μηδέποτε, οἱ σοὶ σοῦ δέονται δοῦλοι, τὸν ναόν σου, τοῦτον σὺ δὲ ὀμόσας, περιέπειν, οὐκ ἀθετεῖς Χριστὲ τὴν ἀλήθειαν. *Θεοτοκίον.*

Τίθησιν, ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ὥσπερ ὤμοσεν, ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς κοιλίας, τῷ Δαβὶδ ὁ Κύριος καὶ δοξάζει, τὸν καρπόν, σὺν τῷ δένδρῳ σε Πάναγνε. Ἄλλος. Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ.

Μωσῆς ὡς πάλαι γνωστῶς, Θεὸν ἰδεῖν ἐπεθύμησας· διὸ καὶ ἀποβαλών, καθάπερ ὑπόδειγμα, τὸν Κόσμον Μακάριε, ἀναβὰς εἰς ὄρος, τὸ βουλόμενον κατώρθωσας.

Ἐτρώθης Μάκαρ Χριστοῦ, παιδὸς ἐξέτι τῷ ἔρωτι, καὶ φεύγων τὰ ὑλικά, αὐτὸν κατεδίωκες, ἐν ἄντροις καὶ ὄρεσι, καὶ τοῦ ποθουμένου, οὐκ ἠστόχησας πανόλβιε.

Γεώδους ὑπεριδών, παντὸς φρονήματος Ὅσιε, προσεκολλήθης Χριστῷ, καὶ τούτῳ τὴν ποίμνην σου, φυλάττειν ἀνέθηκας, καὶ τοὺς ταύτην ἅμα, κατοικοῦντας, καὶ ὑμνοῦντάς σε. *Θεοτοκίον.*

Ἄναγαγέ με βυθοῦ, θανατηφόρου πανάμωμε, καὶ τῶν ἐμῶν λογισμῶν τὸ σκάφος κυβέρνησον, ἐνθεῖσα πηδάλιον, τὸν θεράποντά σου, καὶ τὴν σὴν θερμὴν ἀντίληψιν. *Κοντάκιον, ἦχος β΄. Τὰ ἄνω ζητῶν.*

Τὰ ἄνω ποθῶν, τὴν κλίμακα ἐτέκτηνας, τὰ κάτω μισῶν, σαργάνην Πάτερ ἐπλεξας, δι' ὧν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀπαθείας, πλήθη ἀνήγαγες μοναστῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ προσάγων, ἐπάξιον ὡς δῶρον αὐτούς.

Ὁ Οἶκος.

Ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν εἰς τὸ ὕψος, καὶ ἴδετε τίς κατέδειξε ταῦτα πάντα; Ἡσαΐας φησί. Τίς τὸ διορατικὸν κάτω κείμενον τῶν ἀνθρώπων, ἄνω τείνειν ἐδίδαξε πρὸς Θεόν; Τίς ἐπαίρειν εἰς Οὐρανούς, καὶ ὑψοῦν τὰ φρονήματα, διὰ τῆς ὑλικῆς ὑπηνίξατο κλίμακος; τίς ἄλλος, ἀλλ' ἢ οὗτος, ὁ νῦν ἡμῖν εἰς εὐφημίαν προκείμενος, τοῦτον λοιπόν, ἐν φωναῖς περιτράνοις ὑμνήσωμεν· τούτου τῇ μνήμῃ, τιμὰς ἑορτασίμους προσάξωμεν· τούτου τὰς ἀρετάς, τοῖς προσήκουσιν ἐγκω-

μίοις ἐξάρωμεν. Οὗτος γὰρ ἄπειρα πλήθη πρὸς σωτηρίαν ὡδήγησε μοναστῶν. Χριστῷ τῷ Θεῷ προσάγων, ἐπάξιον ὡς δῶρον αὐτούς.

Στίχοι.

»Τὸν λίθον Πάτερ, τὸν τραχύν, καὶ ἀνάντη,
»Πρὸς λίθον ἀκρόγωνον, τρίβον εἰργάσω·
»Λίπ' ἐν τῇ γῇ βιοτόν γ' Ἀθανάσιος ἀμφ' εἰκάδι.

Ὠδὴ ζ'. Ἐν τῇ καμίνῳ.

Πρεσβείαις ἅμα, ταῖς πρὸς Θεὸν ὑμῶν, καὶ ταῖς προσευχαῖς, λύσιν, τῶν παθῶν, δαιμόνων ἀφανισμόν, καὶ θανάτου ἀποσόβησιν, ὥσπερ φιλόστοργοι, δότε Πατέρες τέκνοις πατρῴζουσιν.

Ρύπου παντοίου, ἁμαρτιῶν πολλῶν μου κάθαρον σύ, Πάτερ, Ἀθανάσιε πόθον μοι ἐνθείς, θεαρέστως πολιτεύεσθαι· κἀγὼ γὰρ πρόβατον, τῆς σῆς ἐκλήθην Μάνδρας ἀοίδιμε.

Στενὴν ὁδεύειν, καὶ τεθλιμμένην ἀσπασάμενος σύ, τρίβον, Ἰωάσαφ εἴσοδον Οὐρανόν, εὗρες Πάτερ, τὴν εὐρύχωρον· ἧς τυχεῖν Ὅσιε, καὶ ἡμᾶς νῦν εὐχαῖς σου ἀξίωσον. Θεοτοκίον.

Ἰδοὺ Παρθένε, τὰς ἀφορμὰς τῶν λόγων δίδως μοι σύ, λόγον, ἡ τεκοῦσα ἄναρχον τοῦ Θεοῦ· ὃς καὶ σώζει τοὺς σοὶ ψάλλοντας, εὐλογημένη σύ, ἐν γυναιξὶν ὑπάρχεις πανάμωμε.

Ἄλλος. Θεοῦ συγκατάβασιν.

Λαμπρὰν τὴν διάνοιαν, ἀπερρηγμένην τε πάσης σχέσεως, γεηρᾶς Θεοφόρε, καὶ τῶν ἀλόγων σὺ κεκτημένος παθῶν, φωτὶ ἐλλάμφθης, τῷ θείῳ καὶ ἔψαλλες. Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ὑπέρτερος γέγονας, τῶν σκιρτημάτων σαρκὸς πανόλβιε, τῶν ἀγρίων διττάς τε, σαυτῷ τὰς πτέρυγας περιθέμενος, τῆς θεωρίας καὶ πράξεως ἔψαλλες. Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ναὸς θείου Πνεύματος, ἐγένου Πάτερ· ἐν ἡσυχίᾳ πολλῇ, ἐγκρατείᾳ, καὶ νήψει, καὶ προσευχῇ ἐλέῳ, καὶ δάκρυσι, καταναλῶν σου τὸν βίον ἐκραύγαζες· εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν. Θεοτοκίον.

Ὦ Δέσποινα πλάτυνον, τὴν τῆς ζωῆς μου τρίβον πρεσβείαις σου, θλῖψιν τὰ ἄγρια πάθη, στενὴν καὶ ἄβατόν μοι εἰργάσαντο· ἀλλ' ἴθυνόν με πρὸς πλάτος εὐρύχωρον, τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἵνα σὲ χαίρων ὑμνῶ.

Ὠδὴ ἡ. Χεῖρας ἐκπετάσας.

Τήρησον παμμάκαρ ἀσινεῖς, λεόντων χάσμασι, δαιμόνων στόμασιν, οἰκτρῶς ἀεὶ περιπίπτοντας, σαῖς εὐχαῖς, ἡμᾶς περίζωσον, καὶ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ βυθοῦ, τοῦ ᾅδου ἅρπασον, Ἰωάσαφ τοὺς ἀνυμνοῦντας πόθῳ τὴν μνήμην σου.

Ὑπερθεν τῶν κάτω γεγονώς, εἰς ὕψος μέγιστον, Παμμάκαρ ἔφθασας, τὸ τῆς θεώσεως ἄριστα, τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν, κατὰ

Μωσέα δοξασθείς, ὦ Ἀθανάσιε· εὐλογεῖτε κράζων τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Φίλη σοι ἡ κλίμαξ οἱ βαθμοί, πρὸς τὴν ἀνάβασιν, στερροὶ γεγόνασι, δι' ὧν αἰρόμενος ἔφθασας, οὐρανῶν ἁψίδας ὅσιε, ὑπὲρ ἡμῶν τὸν λυτρωτὴν ἐξιλεούμενος, Ἰωάσαφ, τῶν σὲ ὑμνούντων πίστει Θεόληπτε.

Θεοτοκίον.

Νέκρωσις σφαλμάτων, καὶ δεινὸς Παρθένε θάνατος, νυνὶ συνέχει με, ἀλλά με κείμενον ἔγειρον, μετανοίας ὑποδείξασα, ὁδοὺς εὐθείας ἀγαθή, ὅπως κραυγάζω σοι· εὐλογοῦμεν, εὐλογημένη Κόρη τὸν τόκον σου.

Ἄλλος. Ἐπταπλασίως κάμινον.

Ἰδοὺ Μωσῆς σὺ δεύτερος· τὴν γὰρ Αἴγυπτον ἔφυγες, τὸ τῆς ἁμαρτίας διακόψας πέλαγος, δυνάμει τε κρείττονι, τὸν τοῦ Κυρίου Μάκαρ λαόν, πάντα, διασώσας, εἰς τὸ ὄρος ἀνῆλθες, καὶ πήξας ἀνετίθης, τὴν σκηνὴν σὺν τῇ μάνδρα, τῷ ἐν Θαβωρίῳ ἀμείψαντι τὴν θέαν.

Ὁδηγῶν ὡς πρόβατα, σὺ παμμάκαρ τὰ τέκνα σου, εἰσάγων, ἐξάγων, ἀντιλαμβανόμενος, τοὺς λύκους διώκων τε, εὐχῶν σου τῇ καλαύροπι, (*) ἐπὶ χλόην νομῶν, καὶ δογμάτων τῶν θείων, ποιμαίνων, καὶ χορεύων, σὺν αὐτοῖς καὶ κραυγάζων, λαὸς ὑπερυψοῦτε, *Χριστὸν* εἰς τοὺς τοὺς αἰῶνας.

Ὑπογραμμὸν τοῖς τέκνοις σου, τοὺς σοὺς τύπους κατέλιπες, οὓς ἐν ταῖς καρδίαις ἑαυτῶν κατέγραψαν, καθὰ θεοχάρακτα, ὡς ἐν σαρκίναις μάκαρ πλαξί, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν, ὡς θεοπέμπτων προθύμως, παραίνεσιν λαβόντες, ὠφέλειαν, καρποῦνται· καὶ σοὶ γὰρ τούτους Πάτερ ἐνέπνευσε τὸ Πνεῦμα.

Θεοτοκίον.

Σὺ Βασιλὶς καὶ Δέσποινα· τοῦ παντὸς γὰρ ὁ Κύριος, σχῆμα δουλικὸν ἐκ τῆς σαρκός σου εἴληφε, καὶ ταύτῃ τὸν τύραννον, ἐξαπατήσας πάντας ὁμοῦ, τοὺς δορυαλώτους, ἐν ἰσχύϊ σκυλεύει· αὐτὸν οὖν ὡς υἱόν σου μιμουμένη Παρθένε, καὶ σὺ κἀμὲ δουλείας τῆς ἁμαρτίας ῥῦσαι.

Ὠδὴ θ'. Λίθος ἀχειρότμητος.

Χαίρετε φανώτατοι λύχνοι, οἱ καταφωτίζοντες πάντας, τοὺς τὴν ἱερὰν ὑμῶν μνήμην, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καταγεραίροντας, οὓς περ καὶ ἐποπτεύοιτε, καὶ ἀβλαβεῖς διαφυλάττοιτε.

Ψάλλουσιν ᾠδαῖς θεοπνεύστοις, καὶ εὐφημοῦσιν ἐπαξίως, ὑμῶν τὴν αἰτήσιον μνήμην, οἱ ἀνοθεύτως πατρονομούμενοι, οὓς εὐμενῶς δεχόμενοι, ταῖς πρὸς Θεὸν λιταῖς ἀμείβεσθε.

Ὦ τῶν μοναζόντων τερπνότης, ὦ τῶν ὁσίων ὁσιότης, ὦ τῶν ἀσκητῶν ὡραιότης, δυὰς προκρίτων ὄντως ἡ πρόκριτος, τῆς μάνδρας ἣν ἠγείρατε, ὑμῶν ἱδρῶσι μνημονεύετε.

(*) Καλαύροψ Βουκολικὴ ῥάβδος, βαρυτέρα οὖσα τῇ κεφαλῇ.

Ὄμμα τῆς ψυχῆς ἡμῶν, σκότει ἀμαυρωθὲν τῆς ἁμαρτίας, λάμπρυνον Θεὲ παντεπόπτα, Τριὰς ἁγία καὶ ὑπερούσιε· σοὶ μόνῳ γὰρ λατρεύομεν, εἰ καὶ σοὶ μόνῳ ἁμαρτάνομεν. Θεοτοκίον.

Ὕμνους ἐναγοῦς ἀπὸ γλώττης, ψαλμοὺς ἐκ στόματος βεβήλου, αἴνους ἐκ χειλέων ἀνάγνων, μετ' εὐμενείας Παρθένε πρόσδεξαι· ἄνθρωπος γὰρ ἀμόλυντος, ὅλως οὐδείς, εἰ μὴ σὺ Πάναγνε.

Ἄλλος. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Τὸν δρόμον ἐξετέλεσας τὸν καλόν, καὶ τὴν πίστιν τετήρηκας Ὁσιε καὶ ἀνδρικῶς, ὅλον τὸν ἀγῶνα διηνεκῶς, νῦν τῶν στεφάνων ἔτυχες, τῆς δικαιοσύνης ἐν οὐρανοῖς, τῶν θείων λαμπηδόνων, τρανώτερον μετέχων· ἤδη γὰρ λέλυνται τὰ ἔσοπτρα.

Ἰδού σοι τῶν σῶν πόνων τὰς ἀμοιβάς, ὁ δικαίως μετρῶν ἀποδίδωσιν· αἱ γὰρ σκηναὶ ἔχουσιν Ἀγγέλων σοῦ τὴν ψυχήν, τῶν Ἀποστόλων σύστημα, τάγματα ὁσίων καὶ ἀσκητῶν, Μαρτύρων αἱ χορεῖαι, χαρᾷ περικυκλοῦσι, συμπαρεστῶτες τῷ Δεσπότῃ σου.

Νῦν θρόνῳ τοῦ Δεσπότου παρεστηκώς, καὶ τιμὰς τὰς πρεπούσας καρπούμενος, καὶ θαυμαστήν, ἔχων παρρησίαν τε καὶ ἰσχύν, τοῦ σοῦ ποιμνίου μέμνησο, μέμνησο τῆς μάνδρας σου τῆς σεπτῆς, ταῖς σαῖς πρεσβείαις ταύτην, φυλάττων ἐν εἰρήνῃ, καὶ ὁμονοίᾳ ἀσκανδάλιστον.

Ὁ Πῦργος Ἐκκλησίας ὁ ἀρραγής, μοναστῶν ταξιάρχης ὁ κράτιστος, ὁ ἁπλανής, πᾶσι τῆς ἀσκήσεως ὁδηγός, τὸ Μετεώρου καύχημα, τούτου τοῦ γηλόφου τοῦ ἱεροῦ, δομήτωρ καὶ προστάτης, ἐπίσκοπος καὶ φύλαξ, ὕμνοις τιμάσθω Ἀθανάσιος. Θεοτοκίον.

Συμφώνως σοι τὸ χαῖρε τοῦ Γαβριήλ, μελῳδοῦντες προσάγωμεν Δέσποινα, ἡ θαυμαστή, χαῖρε τῶν Πατέρων δόξα σεμνή, τὸ τῶν μαρτύρων καύχημα, τῆς ὁμολογίας ἡ ἁπλανής, χαῖρε Παρθένε θύρα, τῶν διδασκάλων χαῖρε, τὸ θεῖον κράτος καὶ ἐξαίρετον.

Ἐξαποστειλάριον. Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Τοῖς μαθηταῖς σου ἔλεγες, Πάτερ τέκνα μου δεῦτε, λαμπροὶ λαμπρῶς ἀνίωμεν, εἰς τὸ ὄρος καλοῦντι, Χριστῷ περιπατήσωμεν, εὐσχημόνως ἡμέρας, ὅπως μὴ ἀπολέσωμεν, τὴν ὁδὸν τὴν εὐθείαν, τὴν πρὸς ζωήν, τὴν ἀγήρω ἄγουσαν δεῦτε πάντες βλέψωμεν φῶς ἀΐδιον, φῶς μηδέποτε λῆγον. Θεοτοκίον. Ὅμοιον

Χαῖρε χαρᾶς ἡ πρόξενος, τῆς ἀρᾶς χαῖρε λύσις, χαῖρε Ἀδὰμ ἀνάστασις, χαῖρε πτῶσις δαιμόνων, τῶν γυναικῶν τῆς αἰσχύνης, χαῖρε ἡ ἀναιρέτις τοῦ ᾅδου χαῖρε κένωσις, ἡ φθορὰ τοῦ θανάτου, ἁγιασμός, τῆς ἀνθρώπων, φύσεως χαῖρε κόρη ἡ πάντων Δέσποινα, τοῦ Θεοῦ χαῖρε Μήτηρ, Εἰς τοὺς Αἴνους, στιχ. δ'.

ἦχος δ'. Ἔδωκας σημείωσιν.

Ἔδωκας μακάριε, οὐδ' ὑπωσοῦν τοῖς βλεφάροις σου, νυσταγμὸν οὐδ' ἀνάπαυσιν, μικρὰν τοῖς κροτάφοις σου, ἕως ὅτου εὗρες, τόπον τῷ Κυρίῳ, οὐκ ἐν πεδίοις εὐφραθᾶ, ἀλλ' ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ ἀνήγειρας, ναὸν ψάλλων ἀνάστηθι, εἰς σὴν ἀνάπαυσιν Κύριε· ὃν γὰρ οἶκον ἀνέστησα, φέρων σοὶ ἀνατίθημι.

Οὕντως σὺ μακάριος, Ἀβὶδ ὁ θεῖος ὡς ἔφησε· δένδρον γὰρ εὐσκιόφυλλον, ὡράθης ἀοίδιμε, ἐν ταῖς διεξόδοις, τῶν θείων ὑδάτων, καὶ φυτευθέν, καὶ αὐξηθέν, βρύον καρποῖς πρὸ ὥρας κυπρίζουσιν, ἀθανασίας ἔνδοξε, τρέφον, σκιάζον τὰ τέκνα σου· ὧν προϊστασθαι πάντοτε, μὴ ἐλλίπης ἀοίδιμε.

Ὁ πάντα τῷ νεύματι, παραγαγὼν ὡς φιλάνθρωπος, τὰ μὴ ὄντα τὸ πρότερον, καὶ τοῦτον ἀνέστησε, τὸν ἅγιον οἶκον, ὥσπερ ὑπηρέταις, ὑμῖν χρησάμενος σοφοῖς, εἰς τὸ προσφέρειν, θυσίας πάντοτε, αὐτῷ καὶ προσκυνεῖν πιστῶς, Πατέρα, Λόγον, σὺν Πνεύματι, ἐν τρισὶν ὑποστάσεσι, ἁπλῆν μίαν θεότητα.

Δόξα, ἦχος ά.

Εἰς τὸ ὄρος, συμβολικῶς τοὺς σοὺς ἀνήγαγες, διὰ τὴν χαμόθεν ἔπαρσιν, αὐτῶν τοῦ φρονήματος, οἳ καὶ τὴν πρόσκαιρον ζωήν, τῆς ἀϊδίου μὴ προκρίνειν, παρὰ σοῦ διδαχθέντες· ἄνω πρὸς οὐρανὸν ἦραν τὰ ὄμματα, ἐν ἔργοις βιωτικοῖς ἐμβιωτεύσαντες μηδέ ποτε, ἀλλὰ πνευματικοῖς· ὅθεν καὶ συναυλισθῆναι, εἰς οὐρανοὺς κατηξίωσε, Χριστὸς ὁ Θεός, ἅμα σὺν σοὶ Ἀθανάσιε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον, ἢ τῆς Ἑορτῆς. Δοξολογία Μεγάλη, καὶ Ἀπόλυσις. Εἰς τὴν Λειτουργίαν. Ζήτει Ἀκολουθίαν Ὁσιακήν.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ

ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΤΕΩΡΙΤΟΥ

Μεταφρασθεὶς εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν.

Οὗτος ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιος, ἦτο ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, πατρίδα ἔχων τὴν καλουμένην Νέαν Πάτραν, καὶ κοινότερον Πατρατζίκι ἐν ἔτει ἀτί(1310) υἱὸς γονέων πλουσίων καὶ ἐπιφανῶν καὶ ἡ μὲν μητέρατου ἀφοῦ ἐγέννησε τὸν Ἅγιον, ἀπὸ τὰς πολλὰς ὀδύνας καὶ πόνους τῆς γεννήσεως ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, ὁ δὲ πατήρ του ὀλίγον καιρὸν ζήσας ὕστερον ἀνεπαύθη καὶ αὐτός, ἀφήσας τὸν υἱόν του εἰς τὸν ἴδιόν του ἀδελφόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπεμελεῖτο ὡς γνήσιόν του τέκνον, δίδων εἰς αὐτὸ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ζωοτροφίαν,

ἀκόμη τὸν ἐπεμελεῖτο καὶ εἰς τὴν μάθησιν τῶν ἱερῶν γραμμάτων· ὁπόταν δὲν ἐλεηλατήθη ἡ Νέα Πάτρα ἀπὸ τοὺς Φράγκους μαζῆ μὲ τοὺς ἄλλους πλησιαχώρους αἰχμαλωτίσθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ τὸ παιδίον· καὶ βλέπωντάς του ὁ πρῶτος τῶν Φράγγων ἀστεῖον, τοὐτέστι καλοπρόσωπον, συνετὸν καὶ χαριτωμένον, ἠβουλήθη νὰ τὸ στείλη εἰς τὴν οἰκίαν του, ὡσὰν ἕνα ζωντανὸν λάφυρον, τοῦτο γνωρίζων ὁ νέος ἔφυγε καὶ ἐγλύττωσε· μὲ τὸ νὰ ἐλευθερώθη ὅμως ὁ νέος, ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖόν του, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ αὐτὸς ἐξόριστος εἰς κἄποιον μακρυνὸν τόπον. Ἐκεῖθεν ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ὁμοῦ μὲ τὸν θεῖόν του, τὸν ὁποῖον πιάνοντάς ἀσθένεια ὅπου ὀνομάζεται ἀρθρῖτις, εἰς τὴν μονὴν ὅπου λέγεται τοῦ Ἀκαπνίου ἐτελεύτησεν ἐκεῖ. Ὁ δὲ ἀνεψιός του ὁ Ἀνδρόνικος (διότι οὕτω, ὠνομάζετο τότε ὁ Ἅγιος) οἰκειοποιήθη καὶ ἔγεινεν ἐδικὸς εἰς ἄνθρωπόν τινα ὅπου ἦτο ὑπογραφεὺς τῶν βασιλικῶν ὁρισμῶν, μὲ τὸν ὁποῖον συναναστρεφόμενος μερικὸν καιρὸν τοῦ ἦλθε πόθος νὰ μάθη τὴν ἔξωθεν σοφίαν, ἤγουν τὰ ἑλληνικὰ μαθήματα· καὶ μὴ ἔχων ἔξοδα νὰ δώσῃ τῶν διδασκάλων διὰ τὸ μάθημα, ἐστέκετο ἔξω ἀπὸ τὰ σχολεῖα καὶ ἠκροάζετο. Μερικοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς σχολαστικοὺς φιλοσόφους βλέποντες τὴν καρτερίαν καὶ προθυμίαν του τὸν ἐδίδασκον δωρεὰν ἀπὸ τοὺς ὁποίους διδασκάλους μὲ τὸ νὰ ἔλαβεν ὀλίγα τινὰ καὶ ἀρκετὰ μαθήματα, ἀπὸ τὴν εὐφυΐαν του καὶ ὀξύτητα τοῦ νοός του ἀπεφάσισε νὰ περιπατήσῃ μερικὰ μέρη τῆς γῆς. Καὶ λοιπὸν εὐγαίνοντας ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, ἔφθασεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ ἐκεῖ συναναστρεφόμενος καὶ συνομιλῶν μέ τινας Πατέρας καὶ ζητῶν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν, ηὐλογήθη μὲν ἀπὸ ἐκείνους, ἀμὴ νὰ ἀπομείνῃ εἰς τὸν τόπον δὲν ἐσυγχωρήθη διὰ τὸ πολλὰ νέον τῆς ἡλικίας του καὶ ἀγένειον. Ἀπ' ἐκεῖ πάλιν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος διαπερνῶντας, ἔρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ προσκυνῶντας καὶ ἐκεῖ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς ναούς, κατησπάζετο τὰ τίμια λείψανα τῶν Ἁγίων· ἐσυγκατοικοῦσε δὲ μὲ δύο τινὰς μοναχοὺς οἱ ὁποῖοι καὶ τὸν ἐβίαζαν νὰ τοὺς ἐξουσιάζῃ καὶ νὰ τοὺς προστάζῃ, ὡσὰν τὸν εἶδον πῶς εἶναι ἀπὸ γένος ἔντιμον· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἤθελε τὸ ἀκούσῃ τοῦτο παντάπασι λέγων, πῶς ἄτοπον καὶ ἄπρεπον πρᾶγμα εἶναι, ἐγὼ ὅπου εἶμαι κοσμικὸς καὶ νέος νὰ προστάζω ἐσᾶς ὅπου εἶσθε μοναχοὶ καὶ γέροντες. Καὶ πάλιν δὲ ὁμιλῶντας καὶ συναναστρεφόμενος μὲ πολλοὺς Πατέρας λογίους καὶ ἐναρέτους, μὲ τὸν Γρηγόριον τὸν Σιναΐτην, μὲ τὸν Δανιὴλ τὸν ἡσυχαστήν, μὲ τὸν Ἰσίδωρον ὅπου ἔγεινεν ὕστερον Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, μὲ τὸν Ἀκίνδυνον ὅπου ἐδογμάτισεν ὕστερον κακῶς καὶ σφαλερῶς, πλὴν δὲν ἦτο ἀκόμη τέτοιος·

ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὡσὰν ἡ σοφὴ καὶ κοπιαστικὴ μέλισσα συναθροίσας εἰς ἑαυτὸν τὰ χρήσιμα πρὸς ἀρετὴν καὶ ἀναγκαῖα, καὶ ἐμβαίνοντας εἰς καράβιον διαπερᾷ καὶ ἔρχεται εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, καὶ μαθαίνοντας πῶς ἐκεῖνος ὅπου τὸν ἐφιλοξένισεν εἰς τὴν Κρήτην εἶναι ἄνθρωπος φιλόπτωχος, ἐζήτησεν ἀπ' αὐτὸν νὰ τοῦ γένῃ βοηθὸς εἰς τὴν ἀναγκαίαν χρείαν καὶ ζωτροφίαν του· ἔκλινε δὲ εἰς τὸ ζήτημά του ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος μετὰ πάσης προθυμίας, ἕνα ἀπὸ τὰ δύο ἐλπίζοντας νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ λόγου του, διότι εἰ μὲν καὶ γένῃ ἐργάτης τῆς ἀρετῆς νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν ἀπὸ τὸν Θεόν, εἰ δὲ καὶ γυρίσει εἰς τὴν κοσμικὴν ζωὴν νὰ πάρῃ τὴν ἰδίαν του θυγατέρα εἰς κοινωνίαν γάμου, τὸ ὁποῖον τοῦτο καὶ τὸ ἀγαποῦσε περισσότερον, διότι ἦτο καλοαπόδεκτος καὶ ἠγαπημένος εἰς τοὺς πολλοὺς διὰ τὴν ὡραιότητά του καὶ διὰ τὴν λογιότητά του, αὐτοῦ κοντὰ ὅπου ἤρχισε νὰ γενειάσῃ. Ἡσυχάζωντας λοιπὸν εἰς ἐρημικώτερον τόπον ἔπαιρνε τὴν τροφὴν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ὅπου προείπαμεν, ὁ ὁποῖος καὶ ἐπαρακαλοῦσε τὸν Ἀνδρόνικον νὰ πηγαίνῃ πρὸς αὐτὸν συχνότερα διὰ νὰ συνομιλοῦν· ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἐκατάλαβεν ὁ Ἀνδρόνικος πῶς τοῦτο νὰ εἶναι πανουργία καὶ ἀπάτη τοῦ ἐχθροῦ διαβόλου, διὰ νὰ τραβηχθῇ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς τὴν φιλίαν τοῦ κόσμου, φεύγει ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἔρχεται πάλιν δευτέραν φορὰν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος· καὶ πηγαίνοντας εἰς τὴν σκήτην ὅπου λέγεται τοῦ Μαγουλᾶ, (ἡ ὁποία εὑρίσκεται τὴν σήμερον εἰς τὴν ἱερὰν καὶ βασιλικὴν μονὴν τῶν Ἰβήρων ὑποκειμένη) μανθάνει ἀπὸ κάποιον κάλλιστον Ἱερομόναχον, πῶς εἰς τὸν τόπον ὅπου λέγεται Μηλαία, κάθονται δύο τινὲς μοναχοί, Γρηγόριος ἱερομόναχος καὶ Μωσῆς τὰ ὀνόματά των ὅπου ἔφθασαν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς καὶ πηγαίνοντας εἰς αὐτοὺς τοὺς παρεκάλει νὰ τὸν δεχθοῦν καὶ αὐτοὶ δὲν ἤθελαν νὰ συγκατανεύσουν καὶ νὰ τὸν ἀκούσουν. Ἔπειτα βλέποντες τὴν προθυμίαν του καὶ τὴν παρακάλεσίν του τὸν ὑπεδέχθησαν, καὶ κουρεύοντάς τον ὁ ἱερὸς Γρηγόριος ἱερομόναχος ὤν, τὸν μετωνόμασεν Ἀντώνιον, ὄντας ἐτῶν τριάκοντα· μετὰ δὲ ταῦτα τὸν ἐνέδυσε καὶ τὸ ἅγιον σχῆμα καὶ τὸν ἐπωνόμασεν Ἀθανάσιον. Καὶ λοιπὸν μὲ τὸ νὰ ἐθερμάνθη ἡ καρδία του ἀπὸ θεϊκὸν πόθον καὶ νὰ ἐνδυναμώθη ἀπὸ τὴν πίστιν ὅπου εἶχε πρὸς ἐκείνους τοὺς ἀοιδίμους καὶ ἀειμνήστους γέροντας, ἔκαμνεν ὅλας τὰς ὑπηρεσίας χωρὶς κανένα βάρος. Διατὶ ἔχοντες τὴν κατοικίαν εἰς τὸ ὑψηλότατον ὄρος τοῦ Ἄθωνος, κάτω εἰς ταῖς ποδίαις του ὁ τόπος μὲν ἐκαλεῖτο Μηλαία, ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ βλαστήσῃ ἐκεῖ φυτὸν Μηλαίας, διὰ τὴν ψύχραν τοῦ τόπου, μόνον κουκουναρίαις ἦτον ὑψηλόκορμαις καὶ κέδροι πυκνότατοι. Ἐκεῖ λοιπὸν καθὼς εἶπα, ἡσυχάζοντες οὗτοι οἱ

μακάριοι, ὁ Ἀθανάσιος ὡσὰν ἕνα θεϊκὸν ὑποζύγιον καὶ κτῆνος βαστῶντας ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του τὸ φόρτωμα ὅπου ἠμποροῦσε νὰ τὸ σηκώνῃ ἕνα μουλάρι, ἢ ἄλλο ζῶον καὶ περιτριγυρίζοντας τὰ μοναστήρια ἔφερνεν εἰς τοὺς πατέρας τὰ χρειώδη πράγματα καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν ὑψηλότητα τοῦ βουνοῦ καὶ διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ τόπου, συνείθιζε νὰ πίπτῃ πολὺ χιόνι καὶ ἀνίσως ἤθελε συμβῆ καὶ γείνῃ τοῦτο εἰς τὴν ὁδὸν νὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τὸν χειμῶνα καὶ ἀπὸ τὸ μακρυνὸν τοῦ τόπου, καὶ νὰ μὴ φθάσῃ εἰς τὸ κελλί, ἀκουμβῶντας εἰς καμμίαν κουφωμάδα πέτρας, ἢ εἰς καμμίαν ρίζαν ἐλάτου, ἐκαρτεροῦσεν ἐκεῖ ἕως ὅτου νὰ φθάσῃ ἁρμόδιος καιρὸς διὰ νὰ ὑπάγῃ. Ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν, μὲ τὸ νὰ ἐπλεόνασεν ὁ χειμῶνας, καὶ αὐτὸς καθεζόμενος ὑποκάτω εἰς τὸ φυτόν, καὶ μὴ δυνάμενος οὔτε ἔμπροσθεν νὰ ὑπάγῃ, οὔτε ὄπισθεν, ἐπειδὴ καὶ νὰ ἐσκέπασε τὸ χιόνι ὅλα τὰ δένδρα, καὶ ἐπάγωσεν ὡσὰν κρύσταλλος, ἐκεῖνος θαρρῶντας εἰς τὴν εὐχὴν τῶν Πατέρων καὶ ἁρματώνοντας τοῦ λόγου του μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, δένοντας μὲ τὰ φορέματά του τὰ ποδάρια του, καὶ πηγαίνοντας ἐπάνω εἰς τὸ χιόνι, ἐφέρετο εἰς τὸν κατήφορον ὡσὰν εἰς μίαν θάλασσαν Ὁδηγηθεὶς δὲ ἀπὸ θείαν νεῦσιν καὶ βούλησιν, ἔπεσεν ἀπὸ τὸ ὕψος κάτω εἰς ἕνα κελλὶ τριῶν ἀδελφῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ βλέποντές τον ἔξαφνα καὶ ἀνέλπιστα, ἐδόξασαν τὸν Παντοδύναμον Θεὸν ὅπου τὸν διεφύλαξεν. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ τὸν ἐθέρμαναν καὶ τοῦ ἔδωκαν καὶ τροφὴν συνευρίσκετο κοντὰ εἰς αὐτοὺς ἕως ὅπου ἔγεινε καιρὸς νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς Πατέρας του, οἱ ὁποῖοι καὶ ὅταν τὸν εἶδον μεγάλως ἐχάρησαν· διότι ἤλπιζον ὅτι θὰ ἀπέθανεν ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν χειμῶνα, ἀμὴ αὐτὸς ἐφυλάσσετο ὑπὸ Θεοῦ, διὰ τὴν ὕστερον ἀναλάμψασαν αὐτοῦ ἀρετήν. Ἐπειδὴ λοιπὸν νὰ ἐξεχώρησεν ἐκείνη ἡ θαυμαστὴ ἀδελφότης, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἀγαρηνῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔπαυον πάντοτε νὰ ἐνοχλοῦν τὸ Ἅγιον Ὄρος διὰ θαλάσσης, ὁ μὲν Μωϋσῆς ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ἰβήρων, ὁ δὲ θεῖος Γρηγόριος πέρνωντας τὸν Ἀθανάσιον εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος, διαπεράσας δὲ ἦλθεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ εἰς τὴν Βέρροιαν, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς καὶ πλουσίους ἤθελαν νὰ τοὺς ὑποδεχθοῦν καὶ νὰ τοὺς ἀναπαύσουν, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησεν ὁ γέρων διότι ἔβλεπε καὶ τὸν Ἀθανάσιον ὅπου δὲν ἀγαποῦσε τὰς πολιτικὰς καὶ κοσμικὰς διατριβάς, ὡς ἐραστὴς τῆς ἡσυχίας. Μαθὼν δὲ ὁ Γέρων ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον Σερβίων Ἰάκωβον διὰ τοὺς Σταγούς, ἔτζη εἶναι, λέγει, μικρὰ πόλις ἀναμεταξὺ εἰς τὰ σύνορα τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς Βλαχίας (Βλαχία δὲ ἐλέγετο πρῶτον ἡ δευτέρα Θεσσαλία, ἤγουν τὰ μέρη τῆς Λαρίσσης) καὶ εἰς αὐτὸν τόπον στέκονται λίθοι

ὑψηλοὶ καὶ μεγάλοι ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ὅπου ἐστερεώθησαν τοιουτοτρόπως ἀπὸ τὸν Δημιουργὸν Θεόν· ἀνίσως λοιπὸν ἀγαπᾷς νὰ κατοικήσῃς ἐκεῖ ὕπαγε, ὁ δὲ γέρων ὁμοῦ μὲ τὸν Ἀθανάσιον πηγαίνοντες ἐκεῖ εἰς τὸν τόπον, τοὺς μὲν λίθους τοὺς εὗρῆκαν καθὼς ἤκουσαν, ἀμὴ κανένας νὰ κατοικῇ ἐκεῖ δὲν ἦτο, πάρεξ σαρκοφάγα ὄρνεα γῦπες δηλαδὴ καὶ κόρακες.

Ἕνας δὲ μόνος λίθος ἀπ' αὐτοὺς ὅπου εἶναι κοντὰ εἰς τὴν πόλιν ὅπου ἐκατοικήθη ἀπὸ τὸν παλαιὸν καιρὸν καθὼς λέγουσιν ἀπὸ ἕνα βοσκόν, ὁ ὁποῖος τυπώνων καὶ ναὸν γλυπτὸν εἰς τὴν πέτραν εἰς ὄνομα τῶν Ταξιαρχῶν, τὸν ἐπωνόμασε στύλον, καὶ εἰς αὐτὸν ἐπέρασαν μερικὸν καιρόν.

Ὁ δὲ θεῖος Γρηγόριος ἀποβλέπων εἰς τὴν ὑπερβολικὴν σκληρότητα τοῦ τόπου, ἠβουλήθη νὰ κατέβῃ κάτω, καὶ νὰ γυρίσῃ εἰς τὰ ὀπίσω, ὁ δὲ Ἀθανάσιος γνωρίζων καὶ θέλων νὰ δώσῃ θάρρος τοῦ γέροντος, τοῦ γίνεται ἐγγυητὴς ἀξιόχρεως, καὶ λέγει, ἀνίσως καὶ βούλεσαι Πάτερ νὰ ἀπομείνῃς εἰς τοῦτον τὸν τόπον, καὶ μὴν ἀμφιβάλλῃς διὰ τὴν ἔνδειαν καὶ στέρησιν τῶν ἀναγκαίων, διότι ἐλπίζων εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς τὰς ἰδικάς σου εὐχάς, σοῦ ὑπόσχομαι πῶς ποτὲ δὲν θέλεις ὑστερηθῇ ἀπὸ ἄρτον, οἶνον, καὶ ἔλαιον· αὐτοὺς τοὺς λόγους ἀκούων ὁ γέρων ἔκλινεν ἡ γνώμη του νὰ ἀπομείνῃ· καὶ ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον εἶχον ὅλα τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ζωοτροφίαν· διὰ τί καθὼς τὸ ἐμαθον ἐκεῖνοι ὅπου ἐκατοικοῦσαν ἐκεῖ πλησίον, οἱ γείτονες δηλ. καὶ ξένοι, ἐσυναθροίζοντο πανταχόθεν πολλοὶ πρὸς αὐτούς, διὰ νὰ συνομιλήσουν πνευματικῶς, καὶ λάβουν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ γέροντος, οἱ ὁποῖοι ἔφερον καὶ τὰ ἀναγκαῖα καὶ χρειώδη εἰς αὐτούς.

Ὅταν δὲ ἦλθον καὶ ἄλλοι τινὲς ἀδελφοί, καὶ τοὺς ἐδέχθη καὶ τούτους ὁ γέρων, τὸν Ἀθανάσιον ἔπαυσε τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τὸν διέταξε νὰ ἡσυχάζῃ τὰς πέντε ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ὃ καὶ ἐποίησε· φθάσας λοιπὸν εἰς μίαν κουφωμάδα τῆς πέτρας, ἔκαμεν ἐκεῖ τὰς διωρισμένας πέντε ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ διὰ νὰ μὴν κάθηται ἀργὸς καὶ ἀμελῇ χωρὶς ἐργόχειρον ἔπλεκε μαλλία, ψάλλων καὶ τοῦτο καθ' ἑαυτόν, ψυχὴ ἐγκρατεύου διὰ νὰ σωθῇς, σῶμα ἐργάζου διὰ νὰ τραφῇς. Ἡσυχάζων λοιπὸν ὁ Ἀθανάσιος εἰς τὴν κουφωμάδα τῆς πέτρας, βλέπει ὁ γέρων μίαν νύκτα τοὺς δαίμονας ὅπου περιεκύκλωσαν τὸ σπήλαιον τοῦ Ἀθανασίου, καὶ ἐσπούδαζαν νὰ τὸν κρημνίσουν κάτω, διότι ἦτον ἀπὸ κάτω ἕνα χάος βαθύτατον. Διὰ τοῦτο δὲν τὸν ἄφησε πλέον νὰ ἡσυχάζῃ ἐκεῖ, ἀλλὰ τὸν ἐπρόσταξε νὰ κάθηται εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ στύλου· μὲ τὸ νὰ ἦτον δὲ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ στύλου πλησίον τῆς πόλεως, καὶ νὰ τοῦ ἔκαμνε θόρυβον πολλὴν καὶ σύγχυσιν τοῦ ἐβαρυφάνη· ἐπαρεκάλεσε δὲ τὸν

γέροντα, καὶ τὸν ἐκατάπεισε νὰ κατέβῃ ἀπὸ τὸν στύλον, καὶ νὰ καθίσῃ εἰς τὸ ἐρημικώτερον μέρος τῆς πέτρας.

Καταβαίνων λοιπὸν ὁ γέρων μὲ τὸν Ἀθανάσιον, καὶ ἐρευνῶν καὶ ζητῶν τὸν ἁρμόδιον τόπον καὶ ἐπιτήδειον εἰς τὸ νὰ κτίσῃ κελλί, τὸν ἄφησεν ἐκεῖ νὰ ἡσυχάζῃ τὰς ἓξ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ εἰς τὴν ἀγρυπνίαν τῆς Κυριακῆς νὰ ἀνεβαίνῃ ἐπάνω εἰς τὸν στύλον· οὕτω λοιπὸν ὁ Ἀθανάσιος ποιῶν, καὶ συμψάλλων, καὶ συναγρυπνῶν μὲ τοὺς ἀδελφούς, καὶ μεταλαμβάνων τὰ θεῖα Μυστήρια, καὶ συντρώγων μὲ αὐτούς, πάλιν ἐκατέβαινεν εἰς τὸ κελλί· κάμνων λοιπὸν ἐκεῖ ἱκανὸν καιρόν, ἐν μιᾷ τῶν νυκτῶν, μὲ τὸ νὰ ἤλθόν τινες κλέπται, τὸν ἐθορυβοῦσαν καὶ τὸν ἐσύγχιζαν, νομίζοντες νὰ πάρουν τίποτε ἀπὸ τὸ κελλίον του. Βλέπων δὲ ὁ Ἀθανάσιος πῶς δὲν θέλει ὁ ἐχθρὸς νὰ παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ τοῦ ἐμποδίσῃ τὴν ἡσυχίαν, ἀπεφάσισε νὰ ἀνέβῃ ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, ἡ ὁποία ἦτον ὑψηλοτέρα ἀπὸ τὰς ἄλλας καὶ πλατυτέρα· ταύτην τὴν πέτραν βλέπων ὁ Ἀθανάσιος, καὶ εὐφρανθεὶς κατὰ πολλὰ διὰ τὴν καλήν της θέσιν, ἀναβαίνει πρὸς τὸν γέροντα, καὶ ζητεῖ ἀπὸ αὐτὸν συγχώρησιν διὰ νὰ κατοικήσῃ εἰς αὐτὸν τὸν λίθον, ὁ δὲ γέρων δὲν ἤθελε, διότι ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ διάδοχον εἰς τὸν στόλον του. Ἐπειδὴ δὲ τὸν ἐπαρακάλει πολλά, τὸν ἐσυγχώρησε μὲν νὰ κατοικήσῃ εἰς αὐτὸν τὸν λίθον, πλὴν ὄχι μοναχός, ἀλλὰ νὰ πάρῃ μὲ λόγου του καὶ ἄλλους δύο, καὶ παραλαβὼν δύο ἀδελφούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους στέλλων τὸν ἕνα Ἰάκωβον ὀνομαζόμενον εἰς τὸν ἀρχιερέα, τὸν ἐχειροτόνησεν ἱερέα νὰ ἐκτελῇ τὴν θείαν Λειτουργίαν, ὁ δὲ Ἀθανάσιος ᾠκοδόμησε καὶ ναὸν ἔνδον τοῦ σπηλαίου εἰς ὄνομα τῆς Θεομήτορος, καὶ ἐκεῖ ἐποίουν τὴν θείαν Μυσταγωγείαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γέρων διὰ κάποιαν πεῖραξιν τῶν κρατούντων καὶ ἐξουσιαστῶν, μετατοπίζει πάλιν καὶ ἀναχωρεῖ εἰς τὰ ὄπισθεν.

Τρέχων δὲ ὁ Ἀθανάσιος ὀπίσω του, τὸν φθάνει εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ πίπτων εἰς τοὺς πόδας του, τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τοῦ ἀκολουθήσῃ ὅπου καὶ ἂν ἤθελεν ὑπάγῃ· ὁ δὲ γέρων δὲν ἠθέλησεν, ἀλλὰ τὸν ἐπρόσταξε νὰ γυρίσῃ ὀπίσω, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κελλὶ ὅπου ἔκτισε, τὸ ὁποῖον καὶ ἀγαποῦσε πολλά· συντροφιάζων λοιπὸν ὁ γέρων τὸν Ἀθανάσιον μὲ ταῖς ἱεραῖς εὐχαῖς του, ἐξεχώρισεν ἕνας ἀπο τὸν ἄλλον μετὰ πολλῶν δακρύων. Ἀφήνων δὲ ὁ Ἀθανάσιος τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὸν στύλον, ἔρχεται εἰς τὸ Μετέωρον· διὰ τι ἔτζι ὠνόμασε τὸν ὑψηλὸν ἐκεῖνον λίθον· συνέρρευσαν δὲ ἐκεῖ καὶ συνέτρεξαν πολλοὶ πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ τοὺς ὑποδεχθῇ· ἀλλὰ αὐτὸς ἀγαπῶν τὴν ἡσυχίαν, ὀλίγους ἐδέχθη εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκε καὶ κανόνα, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε πῶς νὰ πολιτεύωνται, καὶ

πῶς νὰ εὐγάνουσι τὴν ἀναγκαίαν των ζωοτροφίαν, καὶ ποίαν πολιτείαν νὰ μεταχειρίζωνται οἱ γέροντες, καὶ ποίαν οἱ νέοι, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν εἰς κοινόβιον πάντας τοὺς ἀδελφοὺς ὅπου ἦλθον τοὺς ἐκατέστησε, καὶ τοὺς ἔδωκε τύπους ἀκριβεῖς καὶ κανόνας πρὸς καλλωπισμὸν καὶ εὐπρέπειαν τῆς κατὰ Θεὸν πολιτείας.

Ἀνήγειρε δὲ καὶ ναοὺς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ τῆς Θεομήτορος, τοὺς ὁποίους καλῶς εὐτρεπίσας, καὶ τελειώσας πάντα τὰ χρειώδη αὐτῶν, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ τῆς ἀρρήτως γεννησάσης τὸν Κύριον. Ὁ δὲ Ἀθανάσιος τὴν ἄκραν ἡσυχίαν ἀσκήσας, μεγάλα χαρίσματα ἔλαβε παρὰ Θεοῦ, καὶ προφητικὸν καὶ προορατικὸν χάρισμα εἶχε, καὶ μεγάλα θαύματα ἠξιώθη νὰ κάμνῃ καθὼς ἄλλοι συγγραφεῖς κατὰ μέρος λέγουσιν, ἡμεῖς δὲ τῇ συντομίᾳ χρώμενοι, τὰ πολλὰ κατελείψαμεν· Οὕτως λοιπὸν ζήσας ὁ ἀοίδιμος Ἀθανάσιος ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς του, καὶ μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὴν τῶν μοναχῶν ἀδελφῶν πολιτείαν ἀσφαλισάμενος, περὶ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη εἰς νόσον περιέπεσε βαρυτάτην ἀπὸ χυμὸν μελαγχολικόν, καὶ ὅλους ἀσπασάμενος πνευματικῶς, καὶ μετ' εὐχῶν εὐλογήσας, πρὸς ὃν ἐπόθει Κύριον ἐκδημήσας ἀνεπαύθη, ἐν αὐτῇ τῇ τιμίᾳ μάνδρᾳ τοῦ Μετεώρου, οὕτως ὀνομασθέντος παρ' αὐτοῦ, πολλὰ θαύματα καὶ μετὰ τὴν ἁγίαν του κοίμησιν εἰργάσατο. Αὐτὰ λοιπὸν εἶναι τὰ ἔργα τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, αὐτὸς ὁ βίος του, οὕτως ἐπολιτεύθη, οὕτως ἠγωνίσατο, τοιαῦτα χαρίσματα ἔλαβε παρὰ Θεοῦ, τῶν μελλόντων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν, τὴν ἐν κόλποις Ἀβραὰμ ἀνάπαυσιν, καὶ τὴν οὐράνιον Βασιλείαν. Ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν .(1)

Ὁ ὅσιος ΙΩΑΣΑΦ ὁ συνασκητὴς τοῦ ἀνωτέρω ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Μετεώρῳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἀθανασίῳ ἐν πόλῳ, Ἰωάσαφ,
»Νῦν συγχορεύεις συμμεριστὴς ὡς πόνων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΤΥΧΙΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. (2)

Εὐλόγησον Πάτερ,

Οὗτος ὁ μέγας τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, καὶ Ἀρχιερεὺς Εὐτύχιος, ὑπῆρχεν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει φλ'. (530)·

(1) Τὸν βίον καὶ τὴν ἀσματικὴν Ἀκολουθίαν τοῦ ὁσίου τούτου συνέγραψεν Ἰουστῖνος ὁ Δεκαδίων.

(2) Ὁ τετυπωμένος συναξαριστὴς κατατάσσει τὴν μνήμην του εἰς τὰς 6 Ἀπριλίου καθὼς καὶ τὸ μηναῖον.

ὥρμητο μὲν ἐκ τῆς τῶν Φρυγῶν ἐπαρχίας· ἐκ χώρας δέ, θεία κώμη προσαγορευομένης. Γεννήτορες δὲ αὐτῷ λαμπροί τε καὶ περίβλεπτοι, κατά τε τὸν πρόσκαιρον πλοῦτον, μᾶλλον δὲ πλέον κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς· Ἀλέξανδρος καὶ Συνεσία καλούμενοι· ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ τετιμημένος ἦν τῇ τοῦ Σχολαρίου στρατιᾷ. συλλαβοῦσα δὲ ἡ ὄντως φερώνυμος Συνεσία, τοῦτον τὸν θαυμαστὸν Εὐτύχιον, εἶδεν ὅραμα τοιοῦτον· ὡς ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνακειμένη, φῶς μέγα περιέλαμψεν αὐτήν· καὶ ταραχθεῖσα ἐπὶ τῷ ξένῳ τῆς ὁράσεως, διελογίζετο, τί ἂν θέλοι εἶναι τὸ φανέν· προεμήνυε δὲ ὅτι, ὁ ἐξ αὐτῆς προελθών, φωτίσαι μέλλει τοὺς ἐν σκότει τῆς ἁμαρτίας καθημένους. Γεννηθεὶς οὖν καὶ ἀπογαλακτισθεὶς ὁ θεῖος Εὐτύχιος, προσηνέχθη τῷ πάππῳ αὐτοῦ Εὐτυχίῳ καὶ αὐτῷ καλουμένῳ· (ἦν γὰρ ἱερεύς, καὶ τῆς Αὐγουστοπόλεως ἐκκλησίας, σκευοφύλαξ). Θεοφιλὴς δὲ ὢν καὶ θαυματουργὸς ἅγιος, ἀνέτρεφε καὶ τὸν θεῖον Εὐτύχιον ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου, διδάσκων αὐτὸν τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ τῶν ἠθῶν τὴν εὐκοσμίαν, καὶ στολισμὸν τῆς ψυχῆς καὶ σώματος. Ἐν παισὶν οὖν τελῶν ὁ ἅγιος, καὶ μένων ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν πολλῶν παίδων συνελήλυθότων, ὡς ἔθος τὰ τῆς παιδιᾶς παρ' αὐτῶν ἐτελεῖτο· τί δὲ ἦν; Ἀρχόντων καὶ Ἱερέων προβολαί, ὑπ' ἀλλήλων προβαλλόμεναι· τινὲς δὲ καὶ τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα, ἰδιοχείρως ἐν τῷ τοίχῳ κατέγραψαν, μεθ' ἧς ἤθελον ἀξίας ἕκαστος· ὁ δὲ ἅγιος θεόθεν ἐμπνευσθείς, (Εὐτύχιος πατριάρχης) καθὼς ὁρᾶται ἕως τὴν σήμερον. Προεμήνυσε γὰρ τὴν μέλλουσαν αὐτῷ δοθήσεται ἀξίαν τε καὶ χάριν παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων. Δωδεκαετὴς οὖν γεγονὼς παρὰ τῷ πάππῳ αὐτοῦ, καιροῦ καλοῦντος ἐξῆλθε τῆς ἐνεγκαμένης, καὶ ἐπέμφθη εἰς τὴν Βασιλίδα τῶν πόλεων παρὰ τῶν ἰδίων γονέων καὶ τοῦ πάππου αὐτοῦ, χάριν μὲν τῆς ἔξω παιδείας, μᾶλλον δὲ τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας οἰκονομούσης τὰ πάντα, ἵνα ἑτοιμάσῃ αὐτὸν εἰς ἣν ηὐδόκησε διακονίαν. Μετελθὼν οὖν πᾶσαν τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, καὶ ἀποβαλὼν πᾶν τὸ μυθῶδες αὐτῆς, μετήγαγεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν ἀληθῆ καὶ ὄντως φιλοσοφίαν· ἐννοῶν ὅτι ἡ ἔξω σοφία μωρία ἐστὶ κατὰ τὸν Ἀπόστολον. Πᾶσα γὰρ δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, ἄνωθεν ἐστι καταβαῖνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων. Βουλεύεται οὖν βουλὴν καλήν· τίς δὲ καὶ ποία ἡ βουλή; τὸ καταλιπεῖν τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ καὶ προσδραμεῖν τῇ Ἀγγελικῷ σχήματι τῶν μοναχῶν. Ὡς δὲ ταῦτα ἦν αὐτῷ μεμελετημένα, γίνεται ἐκ Θεοῦ πρόφασις, κωλύουσα πρὸς μικρὸν τὴν ἐγχείρησιν· ἐν ᾧ γὰρ τὰ τοῦ μονήρους βίου διελογίζετο, προετυπώθη αὐτῷ τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα· καὶ δὴ γίνεται παράκλησις τῷ ἁγίῳ παρὰ τοῦ Ἀμασέων ἐπισκόπου καὶ ἄλλων πολλῶν ἐπὶ τῷ γενέσθαι αὐτὸν ἐπίσκοπον τῆς τῶν Λαζιχηνῶν πόλεως· εἶξας οὖν καὶ μὴ θέλων ταῖς ἐπενεχθείσαις αὐτῷ ἀνάγκαις, καὶ λογισάμενος θείαν εἶναι ταύτην τὴν βουλήν, δίδωσιν ἑαυτὸν ὡς ἀρνίον ἄκακον τῷ τῶν Ἀμασέων Ἀρχιερεῖ, διάγοντι τότε ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων.

Χειροτονηθεὶς οὖν ὑπὸ τοῦ Ἀμασείας Ἀναγνώστης, ἐκουρεύθη τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου, τῷ καλουμένῳ τοῦ Οὐρβικίου. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐχειροτονήθη διάκονος· καὶ διατρίψας μικρὸν χρόνον ἐν τῇ διακονίᾳ, χειροτονεῖται πρεσβύτερος τριακονταετὴς ὤν· πάντα οὖν κατὰ τοὺς

θείους ὅρους καὶ νόμους τελέσας ἐν τῇ τῶν Λαζίχων ἐπαρχίᾳ, ἐλευθεροῦται τῆς ἐπισκοπικῆς φροντίδος κατὰ θείαν οἰκονομίαν, ἄλλου προβληθέντος εἰς τὴν τῶν Λαζίχων ἐπαρχίαν· διὸ ἀπάρας ἐκ τῆς Βυζαντίδος, ἔρχεται εἰς Ἀμάσειαν, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἐκεῖσε μέγα Μοναστήριον, ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα· ἀναδέχεται δὲ καὶ τὴν φροντίδα τῆς ἡγουμενείας, παντὸς τοῦ ὑπὸ τὴν Μητρόπολιν μοναχικοῦ συστήματος· ὡς δὲ πάντα καλῶς ποιήσας, καὶ πολλοὺς τῷ Θεῷ προσενέγκας διὰ τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας καὶ νουθεσίας, τήν τε Μονὴν καλλωπίσας ἔν τε εὐκτηρίοις οἴκοις, καὶ προσόδων προσθήκαις, διετέλει τὸ τῆς ἀρετῆς ἐργαζόμενος, καθ' ἑκάστην προβαίνων ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.

Ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου συνηθροίζετο ἡ πέμπτη οἰκουμενικὴ Σύνοδος· ὡς οὖν ἐκ πάσης πόλεως οἱ ἀγιώτατοι ἐπίσκοποι μετεστέλλοντο, εἰς ἐξ αὐτῶν ἦν καὶ ὁ τῶν Ἀμασέων Μητροπολίτης· μὴ δυνάμενος δὲ διὰ τὸ γῆρας παραγενέσθαι εἰς τὴν Σύνοδον, προσκαλεσάμενος τὸς ἅγιον, προῦτεινεν αὐτῷ, πορευθῆναι ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀντιπροσωπεῦσαι αὐτὸν, ὡς ἔμπειρος τῶν θείων δογμάτων καὶ γραφῶν. Ὁ δὲ ἅγιος δυσχεράνας ὡς ὁ πάλαι μέγας Μωϋσῆς, εἶξε καὶ μὴ βουλόμενος, τοῦ Θεοῦ αὐτὸν πληροφορήσαντος. Εἶδε γὰρ ἐν ὁράματι δάκτυλον δεσποτικῆς χειρὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, δεικνύοντα αὐτῷ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ φωνῆς ἀκούει λεγούσης· ἐκεῖ γίνει ἐπίσκοπος. Ποῖον ἆρα τὸ ὄρος εἰκάσειεν ἄν τις ἐκεῖνο, πλὴν τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων; ἀπάρας οὖν ἐξ Ἀμασείας ἔρχεται εἰς Βυζαντίδα· καὶ προσελθὼν τῷ ἁγιωτάτῳ πατριάρχῃ Μηνᾷ, ἐμφανίζει αὐτῷ ἑαυτόν. Ὁ δὲ πατριάρχης προετρέπετο τὸν Εὐτύχιον συνδιαμένειν αὐτῷ· τῷ δὲ κλήρῳ αὐτοῦ ἔλεγεν· οὗτος ὁ Μοναχὸς ἔσεταί μου διάδοχος. Αὐτίκα οὖν ἀναπέμπει αὐτὸν πρὸς τὸν Βασιλέα, καὶ κινοῦνται παρ' αὐτῷ οἱ λόγοι, περὶ ἧς παραγέγονεν ὑποθέσεως· καὶ φανεὶς δόκιμος πάσης παιδεύσεως θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης, συναίρει λόγους μετὰ τῶν αἱρετικῶν, οἵτινες οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει· ἐπεὶ δὲ τινων λεγόντων, μὴ δεῖν ἀναθεματίζειν τοὺς προαποθανόντας, ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη λέγων· καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσίας, ἀνασκάψας μετὰ θάνατον κατέκαυσε τὰ ὀστᾶ τῶν ἐπιθυσάντων ταῖς δαμάλεσιν· ἐπίσης οὖν δεῖ καὶ τοῖς αἱρετικοῖς κεχρῆσθαι, καὶ μετὰ θάνατον ἀναθεματίζειν αὐτούς.

Θαυμάσας οὖν ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ παρεστηκότες, πολλῆς ὑποδοχῆς καὶ τιμῆς αὐτὸν ἠξίωσαν· ἐξ αὐτῆς οὖν ἐν πλείονι παρρησίᾳ διῆγεν ἐν ταῖς βασιλικαῖς αὐλαῖς· μετ' οὐ πολλὰς δὲ ἡμέρας, καὶ ὁ προρρηθεὶς πατριάρχης Μηνᾶς, μετέβη πρὸς τὴν ἀγήρω ζωήν. Ὡς οὖν ἐγνώσθη τῷ βασιλεῖ ἡ τοῦ πατριάρχου Μηνᾶ κοίμησις, ἀγὼν πολὺς, καὶ σπουδὴ ἄμετρος τοῖς πολλοῖς ἦν, εἰς τὸ προβάλλεσθαι τοὺς μὴ ἀξίους τοῦ θρόνου, ὑποσχέσεσι καὶ δωροδοκίαις βουλομένοις, πεῖσαι τοὺς δυνάστας τοῦ βασιλέως, εἰ ἴσως ἐπιτύχωσι τῶν ἐλπιζομένων. Ἀλλ' ὁ πάντα ποιῶν καὶ μετασκευάζων Θεὸς, κλίνει τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως εἰς τὸν ἄξιον ἄνδρα Εὐτύχιον, καὶ μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους ἐπιτρέπει, εὑρεθῆναι τὸν μέγαν Εὐτύχιον, καὶ φυλάττεσθαι μετὰ τῆς πρεπούσης τιμῆς.

Ἀλλ' ἀκούσατε καὶ οἵαν ὀπτασίαν εἶδε φυλαττόμενος· ἔλεγε γὰρ ὁ μέγας, ὅτι τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὑπενόουν οἶκον μέγαν, διάφωτον εἶναι, καὶ κλίνην εὐπρεπῶς ἐστρωμένην· ἐφ ἣν ἀνέκειτο γυνή, ὀνόματι Σοφία, ἥ καὶ προσκαλεσαμένη με, ὑπεδείκνυέ μοι κόσμια· μετὰ δὲ τοῦτο, ἐθεώρουν τὸ παρακείμενον ἡλιακὸν τῷ οἴκῳ, χιόνος πεπληρωμένον· καὶ παιδίον ἱστάμενον ἐν τῷ ἡλιακῷ ὀνόματι, Σωτήριχος, ὅπερ ἤμελλεν ἐκ τοῦ ἡλιακοῦ πίπτειν. Φθάσας δὲ ἐγὼ ἀνειλόμην αὐτὸ ἐκ τῆς χιόνος τοῦ μὴ πεσεῖν· τί δὲ ἆρα τοῦτο ἐδήλου, ἀλλ' ἢ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα τῆς ἐκκλησίας; τοῦτο γὰρ τὰ κόσμια· τὸ δὲ ἐν τῇ χιόνι τὸ παιδίον εἶναι, τὸ ἐν χειμασίᾳ τὰ δογματικὰ ὑπάρχειν· ἑκατέρα δὲ τῆς δεούσης ἔτυχε διορθώσεως, διὰ τῆς ἐπιστασίας καὶ κυβερνήσεως τοῦ ἁγίου.

Ὅτε οὖν προέβη τὰ τῆς παραφυλακῆς, θαρρεῖ τὴν βουλήν, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἔσχε περὶ αὐτοῦ ὁ φιλόχριστος βασιλεύς, τῷ τε εὐαγεῖ κλήρῳ καὶ τῇ συγκλήτῳ, πληροφορήσας αὐτούς, ὡς καὶ θείαν ὀπτασίαν εἶδε περὶ αὐτοῦ, ἀφυπνώσας ἐν τῷ ναῷ τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου ἐν τῷ Ἀθύρᾳ· ἦν γὰρ ἔχων ἐκεῖσε Πρόκενσον· «ἑωρακέναι γάρ ἔφασκε τὸν κορυφαῖον Πέτρον καθ' ὕπαρ, ὑποδεικνύντα αὐτῷ τὸν μέγαν Εὐτύχιον, καὶ λέγοντα· τοῦτον ποίησον Ἐπίσκοπον·» μεθ' ὅρκων οὖν πολλῶν διίσχυρίζετο οὕτως ἔχειν· ἰδόντες οὖν τὴν ἔκστασιν τοῦ βασιλέως, καὶ ὡς δι' ὁράσεως αὐτῷ ἀπεδείχθη, πάντες ὁμοθυμαδὸν μιᾷ φωνῇ κοινῇ τε γνώμῃ καὶ ψήφῳ τό, ἄξιος, ἄξιος, πρὸ καιροῦ ἔκραζον.

Πάντων οὖν τῶν ἱερῶν θεσμῶν καὶ κανόνων ἐπ' αὐτῷ τελεσθέντων, χρίεται τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ προσφέρεται τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ, ὁ ὄντως ποιμὴν καὶ διδάσκαλος· αἴρει ἐπὶ τοῦ ὤμου, τὸν τύπον τοῦ πεπλανημένου προβάτου· ἀνέρχεται εἰς τὴν ὑψηλὴν περιωπὴν καὶ καθέδραν τῆς ἐκκλησίας· ἐνιδρύεται τῷ θρόνῳ· μιμεῖται τὸν Ἀρχιποίμενα Χριστὸν εἰς οὐρανοὺς ἀνερχόμενον· φθέγγεται καὶ αὐτὸς τὴν συναπτικὴν καὶ συντηρητικὴν ἐκείνην φωνὴν παντὶ τῷ λαῷ, λέγων· εἰρήνη πᾶσι· πάντα γὰρ τὰ ἐπ' αὐτὸν τελεσθέντα, πάσης εἰρήνης καὶ θείας σοφίας εἰσὶν ἀνάπλεα, καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰρηνεύειν καὶ εὐφραίνειν δυνάμενα.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ πάντων τῶν ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς πέμπτης Συνόδου, ὡς προέφημεν, διαλυθέντων καὶ ἐξομαλισθέντων ζητημάτων τε καὶ ἀπορημάτων, οὐ βίᾳ οὐκ ἀνάγκῃ, οὐκ ἀντιπαθῶς, οὐ προσπαθῶς, ἀλλ' ἀποδεικτικῶς τε καὶ πιθανῶς: εἰρήνη τις βαθεῖα, καὶ γαλήνη μεγάλη τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ δεδώρηται. Τότε γοῦν καὶ οἱ τέσσαρες πατριάρχαι συνελθόντες ἐπὶ τὸ αὐτό, ὅ,τε Βιγίλιος Ῥώμης, Ἀπολινάριος Ἀλεξανδρείας, Δομνῖνος Ἀντιοχείας, καὶ ὁ μέγας οὗτος Εὐτύχιος, τὴν θείαν μυσταγωγίαν ἐτέλεσαν· πρᾶγμα ὅπερ οὐδέποτε πρότερον ἐγένετο· μετὰ δὲ τοῦτο, ἀπελύθη ἕκαστος τῶν ἱερέων καὶ Ἀρχιερέων εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν· καὶ οὕτως αἱ πανταχόσε τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαι εἶχον εἰρήνην, πορευόμεναι καὶ οἰκοδομούμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος πληθυνόμεναι. Χρόνον οὖν δωδεκαετῆ τὴν λογικὴν τοῦ Χριστοῦ ποιμάνας ποίμνην, ὁ τοῦ Θεοῦ πιστὸς θεράπων Εὐτύχιος, ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως, καὶ

τόπον χλόης αὐτὴν κατασκηνώσας, τὸ ἰσχυρὸν φυλάξας, τὸ συντετριμμένον καταδήσας, τὸ ἠσθενηκὸς ἐνισχύσας, τὸ πεπλανημένον ἐπιστρέψας, λόγοις ποιμαντικοῖς ἐπιστήμης ἐμπείρου ποιμένος, ἀεὶ ἀναπολῶν τὸ πρὸς τὸν κορυφαῖον Πέτρον Κυριακὸν λόγιον· «εἰ ἀγαπᾷς με ποίμαινε τὰ πρόβατά μου· εἰ »φιλεῖς με, βόσκε τὰ ἀρνία μου.»

Ἀλλ' οὐκ ἤνεγκεν ἐπὶ πολὺ ὁ φθονερὸς καὶ μισόκαλος ἐχθρὸς διάβολος, βλέπων εὐθυνουμένην καὶ βρίθουσαν τὴν ἄρουραν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸν σῖτον εὔσταχυν καὶ πολύχουν, εἰς τὸ οὐράνιον ὕψος ἀνατεινόμενον· τί οὖν ποιεῖ ὁ τῶν ζιζανίων σπορεύς; καὶ πῶς ἐμβάλλει τῷ σίτῳ τὴν ἐρυσίβην; ἴδωμεν· ἐπίστασθε πάντες τὸ ζητητικὸν τῶν θείων δογμάτων, τοῦ εὐσεβοῦς Βασιλέως Ἰουστινιανοῦ· πῶς νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ὑπὲρ τὴν τῶν ἄλλων φροντίδα εἶχεν ἀεί, ὡς μίαν καὶ μόνην, τοῦ μετὰ πάντων τῶν αἱρετικῶν συζητεῖν, καὶ συναίρειν λόγους· ὃς πάντοτε κατετροποῦτο αὐτοὺς διὰ συλλογισμῶν πιθανῶν, καὶ ἀποδεικτικῶν, καὶ γραφικῶν μαρτυριῶν. Πόθεν δέ; οὐκ οἶδά τις ὁ εἰσηγησάμενος τὴν φευκτικὴν ὄντως καὶ βδελυρὰν ἐκείνην, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν νοσοποιὸν δογματοποιΐαν, ὡρμήθη λέγειν, ὡς ἐν εὐλαβείας δῆθεν προσχήματι, ἄφθαρτον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ αὐτῆς ἑνώσεως γεγενῆσθαι. Τίς γὰρ οὕτως ἄφρων, ὁ φάναι τολμῶν ἄφθαρτον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου, ἐξ αὐτῆς ἑνώσεως; εἰ γὰρ τοῦτο δοθήσεται, φαντασία, καὶ οὐκ ἀλήθεια ἡ σάρκωσις καὶ ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Θεοῦ Λόγου γέγονε· πῶς γὰρ σῶμα ἄφθαρτον, ὑποστήσεται Σταυρικὸν πάθος, τρήσεις ἥλων, νύξιν πλευρᾶς, καὶ ταφήν; Τινὲς δὲ τὰ τοῦ Ὠριγένους, Εὐαγρίουτε καὶ Διδύμου φρονοῦντες, κατέπεισαν τὸν Βασιλέα δημοσιεῦσαι τὸ τοιοῦτον βλάσφημον δόγμα· καὶ δή, ἀναγνοὺς δημοσίως τὸν τοιοῦτον βλάσφημον λόγον ὁ Βασιλεύς, προετρέπετο καὶ τὸν ἅγιον συμφρονῆσαι αὐτῷ. Ὁ δὲ ἅγιος Εὐτύχιος, μηδὲν ὑποστειλάμενος, μαλλον δὲ διαμαρτυρόμενος τῷ Βασιλεῖ, πρῶτον μὲν λόγοις παρακλητικοῖς, παραινετικοῖς τε καὶ ἀποδεικτικοῖς παρῄνει τὸν Βασιλέα ἀποσχέσθαι τῆς τοιαύτης κακοδοξίας, ὡς οὐκ ἔστι τῆς ἀποστολικῆς διδοσκαλίας καὶ παραδόσεως· ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν αὐτόν, ἐξεδέχετο λοιπὸν ὑπομεῖναι πᾶσαν κάκωσιν καὶ στενοχωρίαν ὑπὲρ τοῦ ἀληθοῦς δόγματος· αὐτίκα οὖν οἱ τῶν κακῶν σοφισταί, οἱ πάντα δολίως τολμῶντες, εἰσελθόντες εἰς τὸ ἀκροατήριον, ἐμελέτησαν κενὰ καὶ μάταια κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ· καὶ καταπείσαντες τὸν Βασιλέα, πείθουσιν ἐξῶσαι τοῦ θρόνου τὸν ἄξιον ποιμένα Εὐτύχιον, ἀντεισᾶξαι δὲ ἕτερον ὀφείλοντα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν διαγίνεσθαι· ὅπερ καὶ γέγονεν.

Ἑορτῆς γὰρ τελουμένης τοῦ ἁγίου Τιμοθέου ἐν τοῖς Ὁρμίσδα ἐν τῷ νέῳ παλατίῳ, καὶ τοῦ ἁγίου Εὐτυχίου τελοῦντος τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐπέβησαν εἰς τὸ εὐαγὲς ἐπισκοπεῖον, ὅτε στρατηγὸς καὶ οἱ ὑπηρέται αὐτοῦ, συλλαμβάνοντες καὶ σύροντες ἀτάκτως τοὺς ὑπηρέτας τοῦ ἁγίου. Γνοὺς δὲ ὁ μέγας τὴν γεγονυῖαν ἔφοδον ἐν τῷ ἐπισκοπείῳ, καὶ ὅτι τινὲς τῶν ἐν αὐτῷ ὑπηρετούντων παρεδόθησαν εἰς φυλακήν, πληρώσας τὴν θείαν λειτουργίαν, ἔμεινεν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ· ἀπηγγέλθη γὰρ αὐτῷ, ὅτι εἰ τῶν ἱερῶν περιβόλων ἐξέλθῃ, καὶ εἰς θάνατον κινδυνεύσειε. Ταῦτα μαθὼν ὁ μακάριος, ἔστη

ἐπίπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, φορῶν καὶ τὸ ὠμοφόριον, ἐκτεταμένας ἔχων τὰς χεῖρας, καὶ προσευχόμενος μεχρι τῆς τρίτης ὥρας τῆς νυκτός, παρεκάλει τὸν Θεόν, ἀτάραχον διαφυλάξαι τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰ ὀρθὰ δόγματα μὴ σαλευθῆναι. Ταῦτα τοῦ ἁγίου προσευχομένου, ἐπέστη αὐτῷ ὁ μέγας θὴρ Αἰθέριος μετὰ μαχαιρῶν καὶ ὅπλων, καὶ ἁρπάσας τὸν ἅγιον, ἀπήγαγεν εἰς τὸ Μοναστήριον, Χωρακούδην καλούμενον, καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν, μετέστησαν αὐτὸν ἐν τῷ ἐν Χαλκηδόνι Μοναστηρίῳ τῆς ὁσίας καλουμένῳ.

Μετὰ δὲ ὀγδόην ἡμέραν, συνέδριον ἐκ φατρίας ἐπισκόπων καὶ ἀρχόντων συστησάμενοι, χειροτονίαν ἄθεσμόν τε καὶ ἄτακτον ποιήσαντες, προσεκάλουν τὸν ἅγιον ἀπολογήσασθαι, ὡς δῆθεν λιβέλλων κατ' αὐτοῦ ἐπιδοθέντων τῷ συνεδρίῳ· τί δὲ περιεῖχον οἱ λίβελλοι ; ἀναγκαῖον ἀκοῦσαι, καὶ γελᾶσαι τρανῶς· ὅτι συκοτόφυλα, ἔφασκον, ὀρνιθίων ἔφαγεν, καὶ ὅτι ἐπὶ πολλὰς ὥρας, γονυκλισίας ποιῶν προσηύχετο· ἵνα δὲ τὰ ἐν μέσῳ ἀθυρματώδη καθ' ἕκαστα παρῶ, μεταστήσαντες τὸν ἅγιον ἐκ Χαλκηδόνος, ἀπήγαγον εἰς τὴν νῆσον Πρίγκηπον· διατρίψας δὲ ὁ ἅγιος ἐν τῇ νήσῳ τρεῖς ἑβδομάδας ὑπὸ πολλῶν στρατιωτῶν φυλαττόμενος, πάλιν ἐκρίθη ὑπὸ τῶν αὐτῶν κριτῶν τε καὶ κατηγόρων· ἀλλὰ καὶ αὖθις μηδεμίαν αἰτίαν ἢ πρόφασιν κατὰ τοῦ δικαίου εὔλογον εὑρίσκοντες, ἔβαψαν κάλαμον ὑπερορίου ἀποφάσεως, τὴν τῶν Ἀμασέων μητρόπολιν καταλαμβάνειν, διάγειν τε ἐν τῷ ἑαυτοῦ Μοναστηρίῳ, ὅπερ καὶ γέγονεν· ὡς οὖν τὰ τῆς ἐξορίας ηὐτρέπιστο, καὶ ἡμεῖς λοιπὸν ἦμεν αὐτῷ συνέκδημοι· (συμπαρήμην γὰρ κἀγὼ ὁ ταῦτα γράψας, τῷ ἐμῷ πατρὶ καὶ Δεσπότῃ, ὑπὲρ Χριστοῦ διωκομένῳ). Πολλοὶ δὲ τῶν ἐπισκόπων, καὶ μάλιστα οἱ τῆς Ἀνατολῆς, ἀντέστησαν τῷ αἱρετικῷ δόγματι τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν ἀφθαρτοδοκητῶν, γενναίως ἀνταγωνιζόμενοι, καὶ ἐξαιρέτως ὁ τῆς Ἀντιοχείας Πατριάρχης ἅγιος Ἀναστάσιος, τῶν ἴσων μετέσχε κινδύνων τε καὶ στεφάνων, ὡς καὶ ὁ μέγας Εὐτύχιος. Φθάσαντες τοίνυν εἰς Ἀμάσειαν, ἀπῆλθεν ὁ ἅγιος ἐν τῷ ἑαυτοῦ Μοναστηρίῳ μεγάλως εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ, τῷ καταξιώσαντι αὐτὸν ἐξορισθῆναι καὶ διωχθῆναι ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· ὅτι δὲ καὶ χάριτας ἰαμάτων τε καὶ θαυμάτων, ἣν παρὰ Θεοῦ πεπλουτηκώς, ὁ μέγας Εὐτύχιος, τοῦτο ἱκανῶς ὁ λόγος δηλώσει.

Θαῦμα Α'.

Ἀνδρόγυνον ἦν ἐν Ἀμασείᾳ, πρὸς τὸ παιδοποιῆσαι ἀποτυγχάνοντες· πρὸ γὰρ τοῦ ἐκ γαστρὸς προελθεῖν τὰ τικτόμενα βρέφη, ἀνηρπάζοντο ἄωρα, πένθος ἀπαραμύθητον τοῖς γονεῦσι παρέχοντα· καὶ τὰς μὲν ὀδύνας ὑπέμενον, τῆς δὲ χαρᾶς οὐ μετεῖχον· τί οὖν ποιοῦσι ; καταφεύγουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν, τὸν δυνάμενον καὶ διὰ τῶν δούλων αὐτοῦ ζωοποιῆσαι τοὺς νεκρούς· ἔρχονται γοῦν πρὸς τὸν θεῖον Εὐτύχιον, παρακαλοῦντες εὐχὴν αὐτοῖς ποιῆσαι, ὅπως ζήσειεν αὐτῶν τὰ τικτόμενα τέκνα· ὁ δὲ εὐξάμενος αὐτοῖς, ἔχρισεν ἀμφοτέρους τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ, ἐκ τῆς φωταγωγοῦ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ τοῦ βρύοντος ἐκ τῆς ἁγίας εἰκόνος τῆς ἀχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς ἐν Σωζοπόλει οὔσης, εἰπὼν οὕτως· ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

ζήσεται τὸ τικτόμενον βρέφος· (ἦν γὰρ ἔγγυος ἡ γυνή)· καλέσατε δὲ αὐτό, Πέτρον. Παρισταμένου δέ μου, καὶ ἐρώτησιν ποιησαμένου πρὸς τὸ λεχθέν, εἰ θῆλυ τὸ τικτόμενον εἴη, τί ἂν καλέσωσιν; ὁ ἅγιος ἀπεκρίνατο λέγων· οὐχί· ἀλλὰ Πέτρον ὀνομάσουσιν αὐτό, καὶ σώζεται· χαίροντες οὖν ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσι, καὶ ὡσανεὶ ἐν ἀγκάλαις βαστάζοντες τὸ μήπω τεχθὲν παιδίον, ἀνεχώρησαν οἴκαδε· τοῦ χρόνου δὲ περαιωθέντος, ἐτέχθη αὐτοῖς υἱός, καθὰ προεῖδέ τε καὶ προεῖπεν ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων Εὐτύχιος· καὶ βαπτίσαντες αὐτό, ὠνόμασαν Πέτρον, κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἁγίου· ἐλθόντες οὖν ἐν τῇ Μονῇ περιεπτύσσοντο τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, ἐξομολογούμενοι ὅσα ἐποίησεν αὐτοῖς ὁ Κύριος, καὶ ὅτι ἐλέησεν αὐτοὺς δι' εὐχῶν αὐτοῦ· ὁ δὲ ἅγιος ἐπιθεὶς τῷ παιδαρίῳ τὰς χεῖρας εὐλόγησεν αὐτό. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐτέχθη καὶ ἕτερος αὐτοῖς υἱός, ὃν καὶ ἐνέγκαντες τῷ ἁγίῳ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, τὸν δόντα αὐτοῖς εὐλογίας, δι' ἁγίων εὐχῶν αὐτοῦ· ἠρώτησαν δὲ τὸν ἅγιον, πῶς ὀνομάσωσιν αὐτόν· ὁ δὲ εἶπεν· Ἰωάννην καλέσατε αὐτόν, διὰ τὸ ἐν τῷ οἴκῳ Ἰωάννου ἐπακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῆς δεήσεως ὑμῶν· ηὐξήθησαν οὖν τὰ παιδία· καὶ διεφημίσθη ἐν ὅλῃ τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἐδόξαζον ἅπαντες τὸν Θεόν.

Θαῦμα Β'.

Πρεσβύτερός τις εἶχεν υἱὸν κωφὸν καὶ ἄλαλον, ὡς ἐτῶν δεκατεσσάρων ὃν καὶ φέρει πρὸς τὸν ὅσιον, δεόμενος ὅπως τύχῃ τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ βοηθείας· ποιήσας οὖν εὐχὴν ὁ ὅσιος, καὶ χρίσας πάντα τὰ αἰσθητήρια τοῦ παιδὸς τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ, ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ παιδὸς τρίτον, Νουνεχῆ· (οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο)· καὶ τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν, ἀνάρθρως ἀπεκρίνατο· παραμείναντος δὲ τρεῖς ἡμέρας, καὶ χριομένου ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου, ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης, καὶ ἦν ἀκούων καὶ λαλῶν διὰ παντός, καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν, ὅν τινα παῖδα ἠθέλησεν ὁ πατὴρ καταλεῖψαι ἐν τῇ Μονῇ, ἀλλ' οὐ συνεῖδε τοῦτο γενέσθαι ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων· τοῦτον οὖν ὑγιῆ παραλαβὼν ὁ πρεσβύτης, ἀπῆλθεν εὐλογῶν τὸν Θεόν.

Θαῦμα Γ'.

Κληρικός τις, ὀνόματι Κύριλλος, εἶχεν υἱὸν πενταετῆ ἄλαλον, ὃν ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ καὶ ἄτροφον, μήτε ζωῆς σχεδὸν μετέχοντα, μήτε θανάτου· ἄγει οὖν αὐτὸν τῷ ἁγίῳ, καὶ ποιήσας τὴν συνήθη εὐχήν, μετέδωκεν αὐτῷ τῆς ἀχράντου κοινωνίας· εὐλογήσας δὲ καὶ ἄρτον ἁπλοῦν, δέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀπέλυσεν· ἐξ ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας, διελύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει καθαρῶς· ἔφαγέ τε καὶ ἔπιε, γενόμενος ὑγιὴς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Θαῦμα Δ'.

Πόλις τίς ἐστι, Ζήλα καλουμένη, πλησίον τῆς Ἀμασείας· τινὲς ἐκεῖθεν ὁρμώμενοι, ἤγαγον παιδίον πρὸς τὸν ὅσιον, λέγοντες αὐτὸ τεσσάρων ἐτῶν ὑπάρχειν, οὐδενὸς μεταλαμβάνον, οὐδὲ αὐτῆς τῆς μητρώας θηλῆς· τοιοῦτον δὲ ἦν, μικροῦ δεῖν ὡς ἄσαρκον καὶ ἀσώματον, μήτε χροιάν, μήτε σαρκὸς ὄγκον ἔχον· ὥστε τοῖς βουλομένοις, δυνατὸν ἦν, πάσας τὰς πλευρὰς αὐτοῦ,

ἁρμονίας τε, καὶ ἀποτάσεις τῶν νεύρων καὶ τῶν ὀστέων ἀριθμεῖν· ὡς οὖν εἶδεν αὐτὸ ὁ θεῖος Εὐτύχιος, οὕτως ἐκτακέν, ἐκτενῶς παρακαλέσας τὸν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι αὐτὸ παραγαγόντα Θεόν, ἔχρισεν ἐκ τοῦ ἁγίου ἐλαίου ὅλον τὸ σῶμα τοῦ παιδός, μεταδοὺς αὐτῷ καὶ τῆς ἀχράντου κοινωνίας· εὐλογήσας δὲ καὶ ἄρτον κοινόν, δέδωκε τοῖς γονεῦσι, παραγγείλας βρέχειν αὐτὸν εἰς ἄκρατον, καὶ οὕτω παρέχειν τῷ παιδί· ποιήσαντες δὲ τοῦτο, ἐπέτυχον τῆς ἐλπίδος· τῇ ἑξῆς γὰρ ἡμέρᾳ ἤγαγον αὐτὸ πρὸς τὸν ἅγιον, πολλὴν διαφορὰν καὶ ἀνάζεσιν τῆς σαρκὸς ἔχον· τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἄλλο ἐξ ἄλλου εἴδομεν αὐτό· κατεῖχε γὰρ ἄρτον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἤσθιεν ἐνώπιον ἡμῶν, κινῶν τοὺς πρῴην νομιζομένους καὶ μὴ φαινομένους ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἐμβλέπων πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν παρισταμένων· διηγοῦντο δὲ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐξ ἧς ὥρας ἠΰξατο ὁ ἅγιος, ἀπέστη τοῦ θηλάζειν, καὶ ἐτρέφετο τῇ κοινῇ τροφῇ ἀνενδεῶς· χαίροντες οὖν ὑπέστρεψαν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, διηγούμενοι τὸ θαῦμα εἰς δόξαν Θεοῦ.

Θαῦμα Ε'.

Παιδίον τινὸς τῶν ἐν Ἀμάσειᾳ χειροτεχνῶν, ἐξαίφνης νόσῳ περιπεσόν, ἔφθασεν εἰς αὐτὰς τὰς πύλας τοῦ θανάτου· τοῦτο λαβὼν ὁ πατὴρ ἐν ἀγκάλαις, ἔρχεται εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ προσαγαγὼν τῷ Ἁγίῳ, παρεκάλει τυχεῖν τῆς ὑγείας· ὁ δὲ ἅγιος περὶ ἄλλην διακονίαν ἠσχολεῖτο, ὥστε οὐκ εἶχε καιρὸν περὶ τούτου φροντίσαι· ἐπεὶ δὲ πολλὴ παρετάθη ὥρα, ἠβούλετο ὁ πατὴρ τοῦ παιδὸς ἀναχωρῆσαι, λέγων ὅτι θνήσκει τὸ παιδίον μου· τί καὶ ἐνοχλοῦμεν τὸν ὅσιον; ἡμεῖς δὲ ἐπέσχομεν τὸν ἄνδρα, λέγοντες· μεῖνον μικρόν· λογισάμενοι ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγεῖραι δύναται ὁ Θεός· ἀνηγγέλθη δὲ τῷ ἁγίῳ περὶ τοῦ κινδύνου τοῦ παιδός· ὁ δὲ μηδὲν μελήσας, εἰσῆλθεν εἰς τὸν εὐκτήριον οἶκον, καὶ προσευξάμενος ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδίον· χρίσας δὲ τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ, ἀφῆκεν ἀπελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· τῇ δὲ ἑξῆς ἐλθὼν ὁ πατὴρ μετὰ τοῦ παιδίου ὑγιοῦς ὄντος, ηὐχαρίστει τῷ Θεῷ, τῷ ζωοποιοῦντι τοὺς νεκρούς.

Θαῦμα Ϛ'.

Γυνή τις χαρική, ἔχουσα υἱὸν ἑπταετῆ, εἰσήρχετο μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν· ἐκ συναντήματος δὲ πονηροῦ δαίμονος, ἐξαίφνης ἐπλήγη τοὺς πόδας ὁ παῖς, καὶ στῆναι ὅλως οὐκ ἠδύνατο. Βαστάσασα δὲ τὸ παιδίον ἡ μήτηρ, ἤγαγε τῷ ὁσίῳ, ὀδυρομένη καὶ κλαίουσα ἐπὶ τῇ συμβάσῃ θλίψει τοῦ παιδός· ὁ δὲ ἐκτενῶς εὐξάμενος, ἤλειψε τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ τοὺς πόδας τοῦ παιδός· πληρωθείσης οὖν τῆς εὐχῆς, θέλουσα ἡ μήτηρ γνῶναι, εἰ ἄρα δύναται στῆναι τὸ μειράκιον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἔστησεν αὐτὸ βαστάζουσα. Σταθὲν οὖν, ἐν ἀρχῇ ὑπότρομον γενόμενον, ἔμελλε πίπτειν· κατὰ μικρὸν δὲ αὖθις βοηθούμενον, ἔστη παντελῶς ἄσεισον καὶ ἀκλόνητον· ἔζη οὖν ὁ παῖς περιπατῶν καὶ ἀπερχόμενος μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ εἰς τὰ ἴδια, ἀλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν.

Θαῦμα Ζ'.

Μοναστήριον γυναικεῖον παράκειται ἐν ταύτῃ τῇ πόλει Ἀμασείᾳ, τῆς Φλα-

βίας ὀνομαζόμενον· τινὲς οὖν τῶν γυναικῶν τῆς Μονῆς, κοράσιον ἤγαγον πενταετὲς πρὸς τὸν ὅσιον λέγουσαι· ὅτι τὴν θείαν κοινωνίαν οὐδόλως προσίεται· ἀλλ' ὅταν θέλῃ κοινωνῆσαι, φόβῳ καὶ τρόμῳ πολλῷ συνεχόμενον κράζει, καὶ ἀηδιάζον ἀποστρέφεται τὸ ἅγιον σῶμα. Κυριακῆς δὲ ἐπιστάσης ἡμέρας, καὶ τοῦ ἁγίου τῷ λαῷ διαδίδοντος τὰ μυστήρια, εἴπομεν προσενέγκαι τὸ κοράσιον, μεταλαβεῖν· ὡς δὲ ἤγγισε τοῖς ἁγίοις μυστηρίοις, καὶ διὰ πολλῆς βίας καὶ στενοχωρίας δεξάμενον ἐν τῷ στόματι τὴν ἁγίαν κοινωνίαν, ἐν ἀγρίᾳ φωνῇ ἔρριψεν ἐνώπιον ἡμῶν· ἡμεῖς δὲ φρίξαντες, ἀπελύσαμεν τὸ κοράσιον, παραγγείλαντες ἀγαγεῖν τῇ ἐπαύριον· ὡς οὖν ἦλθον ἐπὶ τὴν αὔριον, ἐποίησεν ὁ ἅγιος εὐχὴν ἐπὶ τῷ κορασίῳ, χρίσας τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ πάσας τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ· μετὰ δὲ τοῦτο, ἀπήγαγον αὐτὸ μεταλαβεῖν. ***Στενάξαν δὲ μεγάλως τὸ κοράσιον***, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μετέσχε τῶν ἀχράντων μυστηρίων ἀφόβως καὶ ἀδειμάντως· μετὰ δὲ τὸ μεταλαβεῖν, στενάξαν μέγα τὸ ἰαθὲν κοράσιον, εἶπεν, ἰδοὺ ἀπάρτι τρώγω κωλώθην· (οὕτω γὰρ καλοῦσι τὰ παιδία τῆς χώρας ἐκείνης, τὸν μήπω ἁγιαζόμενον ἄρτον·) πάντες οὖν ἐδόξασαν τὸν Θεόν, τὸν ποιοῦντα θαυμάσια διὰ τῶν αὐτοῦ πιστῶν θεραπόντων· ὡς οὖν ἤγγισε τῇ ἁγίᾳ κοινωνίᾳ, πάλιν ἀφῆκε φωνὴν ἀγρίαν, καὶ προσεγγίσαν τῷ στόματι αὐτοῦ, πολλὴν ἤμεσεν ἀκαθαρσίαν, μᾶλλον δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ οὕτως ἰάθη τὸ κοράσιον.

Θαῦμα Η'.

Νεώτερός τις, τὴν τοῦ μουσούρου τέχνην ἐπιστάμενος, εἰργάζετο ἐν τῷ οἴκῳ Χρυσαφίου ἐν αὐτῇ τῇ πόλει Ἀμασείᾳ, τούτου δὲ καταφέροντος τὸ παλαιὸν μουσεῖον ἀπὸ τοῦ τείχους, ἱστορίαν ἔχοντος τῆς Ἀφροδίτης, (ἠβούλετο γὰρ ὁ πορρηθεὶς Χρυσάφιος, ναὸν ποιῆσαι εὐκτήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀρχαγγέλου ἐν τῷ ἀνωγέῳ, τὸ δὲ κατώγεον, ναὸν μέγαν ἐπ' ὀνόματι τῆς κυρίας Θεοτόκου,) ὁ ἐκεῖσε παραμένων δαίμων, ἔπληξε τὴν δεξιὰν τοῦ μουσούρου χεῖρα, καὶ ἦν ἡ πληγὴ τῆς χειρὸς καιρία, ὡς οὖν εἶδεν ἑαυτὸν ὁ τεχνίτης ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, ἔρχεται πρὸς τὸν ἅγιον, ὅπως τύχῃ ἰάσεως διὰ τῶν εὐχῶν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἅγιος ποιήσας ἐπ' αὐτῷ εὐχήν, καὶ χρίσας τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἀπεκατέστη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς πρότερον· ἐν τῷ οἴκῳ δὲ ἐκείνῳ ᾧ τὴν πληγὴν ἔλαβε ὁ ἰαθεὶς τεχνίτης, ἐν τῷ αὐτῷ ἔστησε τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Εὐτυχίου, εἰς ὑπόμνησιν τοῦ θαύματος, καὶ εἰς σημεῖον εὐχαριστίας.

Θαῦμα Θ'.

Λεπτουργός τις, ἤνεγκε παιδίον πρὸς τὸν ἅγιον, ὑπὸ ἀκαθάρτου πνεύματος ἐνοχλούμενον· ὡς οὖν παρίστατο τῷ ἁγίῳ ποιοῦντι τὴν εὐχήν, διὰ τὸ εἶναι μικρὸν τὸ παιδίον, λέγει τις τῶν παρισταμένων τῷ λεπτουργῷ· βάστασον τὸ παιδίον, ἵνα προσλάβηται τοῦ ἁγιάσματος· ὁ δὲ ἐβάστασε· καὶ πληρωθείσης τῆς εὐχῆς, ἀπελύθησαν ἀμφότεροι· τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ἔρχεται ὁ λεπτουργός, κλαίων καὶ ὀδυρόμενος, μὴ φέρων τὰς ὀδύνας τῆς ἑαυτοῦ χειρός· ἐρωτηθεὶς δέ, διατί κλαίει; καὶ τίς ἡ αἰτία; ἐξ ὅτου ἔφη, τὸ παιδίον

ἐβάστασα, ἔφυγεν ὁ δαίμων ἐκ τοῦ παιδός, καὶ ἐκολλήθη ἐμοί· τούτου ἀκούσας ὁ ἅγιος, καὶ μικρὸν ὑπομειδιάσας, κατεγέλασε τοῦ δαίμονος, τοιαῦτα πεποιηκότος· ἐπευξάμενος δὲ τῷ ἀνθρώπῳ, ἀπέλυσεν αὐτόν, παραγγείλας σχολάζειν τῇ εὐχῇ· ὁ δὲ ἀμελήσας τῇ τοῦ ἁγίου παραγγελίᾳ, φοβηθεὶς τὸν ὄγκον καὶ τὴν πυράκτωσιν τῆς χειρός, παρέδωκεν ἑαυτὸν τοῖς ἰατροῖς, καὶ θερμοῖς ὕδασιν· ἀναλώσας δὲ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ, καὶ μηδὲν ὠφεληθείς, ἦλθε πάλιν πρὸς τὸν ἄμισθον ἰατρὸν Εὐτύχιον· ὁ δέ, μηδόλως μελήσας, μηδὲ ἐπιπλήξας, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ· καὶ οὕτως ἀπηλλάγη τῶν ὀδυνῶν καὶ τῆς ἐπηρείας τοῦ ἐχθροῦ, γενόμενος ὑγιής, καὶ δοξάζων τὸν Θεόν.

Θαῦμα Ι'.

Νεώτερός τις περιέπεσε δαίμονι πονηροτάτῳ καὶ χαλεπῷ, ὁσάκις δὲ ὑπ' αὐτοῦ ἠνωχλεῖτο, κρατῆσαι τοῦτον οὐδεὶς ἴσχυεν, ἀλλὰ πάντας ἐδίωκε καὶ συνέτριβεν· ἄγουσιν οὖν αὐτὸν πρὸς τὸν ἅγιον, ὁ δὲ ἅγιος, τὸ φοβερὸν κατὰ τῶν δαιμόνων ὅπλον, τὸν τίμιον Σταυρόν, καὶ τὸ ἐκ τῆς κανδήλας αὐτοῦ ἔλαιον ἐντίθησι τῷ μετώπῳ τοῦ δαιμονιζομένου, ὁ δὲ ἀσθενὴς ἤρξατο κράζειν, ἀφρίζειν, τοὺς ὀδόντας τρίζειν καὶ μαίνεσθαι· ἱκανὰς δὲ ὥρας τοῦ δαίμονος οὕτω βασανίζοντος, μόλις ἐπαύσατο γενόμενος ὡσεὶ νεκρός, ὥστε νομίσαι ἡμᾶς, ἀπαλλαγῆναι τοῦ δαίμονος· ἐλθὼν δὲ τῇ ἐπαύριον, χείρονα τῶν πρώτων πεποίηκεν· ὡς οὖν ἐπὶ πολὺ ἔμενεν ὁ δαίμων θλίβων τὸν ἄνθρωπον, ἐθαύμαζεν ὁ τοῦ Θεοῦ πιστὸς θεράπων Εὐτύχιος, δι' ἣν ἄρα αἰτίαν οὐκ ἀναχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ ὁ δαίμων· καὶ λέγει μοι, ἐρώτησον τὸν πάσχοντα, τίς ἐστι, καὶ πόθεν αὐτῷ συνέβη τοῦ δαίμονος· ἡ συνάντησις; ἐρωτήσας οὖν αὐτὸν καταλεπτῶς τὰ περὶ τῆς καταστάσεως, καὶ τῆς ἐκ μικρᾶς ἡλικίας αὐτοῦ διαγωγῆς, ἀπεκρίθη μοι λέγων· ἐγὼ ἐκ μικρᾶς ἡλικίας μου εἰσῆλθον εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τὴν ἐν Ἀκροπόλει· (οὕτω γὰρ καλεῖται ἡ ἐν τῇ Ἀμασείᾳ ἐκείνη Μονή) καὶ μονάσας ἐν αὐτῇ χρόνον πολύν, εἶτα ἀκηδιάσας τῇ ἀσκήσει, ἐξῆλθον τοῦ μοναστηρίου, περιφρονήσας τοῦ μοναχικοῦ σχήματος, ἀλλάξας σὺν τῷ σχήματι καὶ τὸν βίον· περιέπεσα γὰρ γυναικί, καὶ πολλαῖς ἄλλαις ἁμαρτίαις· καὶ νῦν εἰμι ὡς ὁρᾶτέ με, ὑπὸ τοῦ δαίμονος ἐμπαιζόμενος καὶ τυραννούμενος, ἀλλ εἴτι δύνασθε, βοηθήσατέ μοι τῷ ἀθλίῳ. Ταῦτα μαθὼν καὶ ἀκούσας ὁ ἅγιος, (ὃς καὶ πρὸ τούτου ἐγίνωσκεν, ἐποίησε δὲ τοῦτο, ἵνα ὁ ἀσθενῶν ἐξομολογήσηται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ) ἐφθέγξατο μετὰ στεναγμοῦ, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ ἀσθενοῦς τὸ Δαυϊτικὸν λόγιον· «εἶπα ἐξαγορεύσω τὴν ἁμαρτίαν μου τῷ Κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου·» εὐξάμενος οὖν ἐπ' αὐτῷ ὁ ἅγιος, παρήγγειλεν αὐτῷ ἀπελθεῖν εἰς τὴν Μονήν, ἐν ᾗ ἦν πρότερον, ἐνδυθῆναι δ ἐνύβρισε καὶ ἠθέτησε σχῆμα· ποιήσας τοίνυν τὰ προσταχθέντα ὁ ἀσθενής, οὐκέτι ἠνώχλη ὑπὸ τοῦ πονηροῦ δαίμονος, δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ εὐχαριστῶν τῷ ἁγίῳ.

Θαῦμα ΙΑ'.

Ἄνθρωπός τις ἦλθε πρὸς τὸν ἅγιον, ἀπὸ Κομάνων τοῦ Πολυανδοῦ· οὗτος ἐπὶ ἐνιαυτὸν ὅλον οὐκ ἀνέβλεψεν· ἡ δὲ αἰτία τῆς ἀβλεψίας, ἣν αὕτη· Πρᾶγμα

μετά τινος ἐσχηκώς, καὶ δικαζόμενος, κατεκρίθη ὁμόσαι· ὃς, μηδὲν εἶναι λογισάμενος τὸ τῆς ἐπιορκίας ἁμάρτημα, τοῦτο πεποίηκε· θέλων δὲ ὁ Θεὸς σῶσαι αὐτόν, ἐπάγει αὐτῷ τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἀβλεψίαν· ὡς οὖν ἐταλαιπωρεῖτο μὴ βλέπων τὸ φῶς, χειραγωγούμενος ἦλθε πρὸς τὸν ὅσιον, ἐξομολογούμενος τὸ τῆς ἐπιορκίας πλημμέλημα, δεικνύων συνάμα καὶ τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἀσθένειαν· ὁ δὲ ἅγιος σπλαγχνισθεὶς ἐπ' αὐτῷ, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν συγχωρῆσαι αὐτῷ τὸ τῆς ἐπιορκίας ἁμάρτημα· καὶ χρίσας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀπέλυσεν αὐτὸν ὑγιῆ.

Θαῦμα ΙΒ'.

Γυνή τις, παιδίον ἔχουσα ὑπομάζιον, ἐλθοῦσα πρὸς τὸν ἅγιον, ἐθρήνει τὴν τοῦ γάλακτος στέρησιν· ὁ δὲ ἅγιος συμπαθήσας αὐτῇ, καὶ ποιήσας τὴν συνήθη εὐχήν, ἐξέβλυσαν οἱ μαστοὶ αὐτῆς ῥέοντες γάλα· ἀπολυθεῖσα δὲ ὑγιής, ἐκήρυττε καὶ ἐξωμολογεῖτο παρρησίᾳ λέγουσα· ξηρανθέντος τοῦ γάλακτός μου, προσῆλθον τῷ ἁγίῳ ἀνδρὶ Εὐτυχίῳ· ὁ δὲ ποιήσας εὐχήν, ἐξέβλυσαν οἱ μαστοί μου γάλα ἄφθονον, διὸ καὶ ἀντιδίδωμι τοῖς ἄλλοις νηπίοις, ἐξ ὧν ἐρανιζόμην ἵνα θρέψω τὸ τέκνον μου.

Θαῦμα ΙΓ'.

Πάντες ἴσμεν τὴν γενομένην ἐπιδρομὴν τῶν ἀθέων Περσῶν εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν, ὅτε Χοσρόης ἦλθεν ἐπὶ Σεβάστειαν καὶ Μελιτινήν· πολλῆς τοίνυν ἀνάγκης καὶ θλίψεως γενομένης, πάντες σχεδὸν οἱ πλησιόχωροι, καὶ τῶν ἐγγύθεν πόλεων, ὡς εἰς ὀχυρώτατην κατέφυγον τὴν Ἀμάσειαν· οὐ τοσοῦτον τῇ πόλει θαρροῦντες, ὅσον μᾶλλον ταῖς τοῦ ἁγίου εὐχαῖς, οἵτινες ἐπὶ πολὺν χρόνον μένοντες ἐν αὐτῇ, οὐ τὴν τυχοῦσαν τῶν σιτίων ἐποίουν στένωσιν· οἱ πάντες τοίνυν ὡς εἰς εὔδιον λιμένα κατέφυγον εἰς τὸ εὐαγὲς τοῦ ἁγίου Μοναστήριον, τρέφοντες μετὰ τῶν σωμάτων, καὶ πλέον τὰς ἑαυτῶν ψυχάς. Πολλῆς οὖν δαπάνης καθ' ἑκάστην ἡμέραν γινομένης, καὶ τῆς χώρας λιμὸν ἄφατον ἐχούσης, ἔκ τε τῶν ἡμετέρων στρατοπέδων, ἔκ τε τῶν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἡμετέρας πολιτείας ἐχθρῶν, οἱ πάντες ἦμεν ἐν ἀνάγκῃ καὶ κατηφείᾳ πολλῇ, διὰ τὴν ἐπιχορηγουμένην τῷ πλήθει τῶν ἄρτων τροφήν· τοσοῦτον γάρ ἐξεκενώθη τὸ ἄλευρον ἐκ τῶν ἀγγείων τῆς Μονῆς, ὡς μηδὲ μιᾶς ἑβδομάδος ὑπολειφθῆναι σχεδὸν ἐν αὐταῖς ἄλευρον· ὅτε οὖν εἶδον οἱ τὴν διακονίαν ἐκπληροῦντες τοῦ κελλαρίου μοναχοὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀλεύρου, καὶ τὴν ἀπαραίτητον τῶν δεομένων δαπάνην, προσῆλθον τῷ ἁγίῳ λέγοντες, γραφικόν τι λόγιον· «διαβὰς εἰς Μακεδονίαν, βοήθησον ἡμῖν»· ὅτε ἤδη τὸ ἄλευρον ἐκ τῶν ἀγγείων ἐξέλιπε, καὶ πᾶσα ἐλπὶς περιαιρεῖται τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς· ὁ δὲ μηδὲν ἐνδοιάσας, ἢ ὑπερθέμενος θαρρῶν τοῖς οἰκτιρμοῖς τοῦ Θεοῦ, παρεγένετο εἰς τὸ κελλαρεῖον, ἐν ᾧ αἱ ἀποθῆκαι βραχὺ ἔχουσαι ἄλευρον ἵσταντο· καὶ ποιήσας εὐχήν, παρήγγειλε τοῖς διακόνοις λέγων· παρέχετε τοῖς χρείαν ἔχουσιν, ὅτι χορηγήσει Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὑπὲρ τὸ διπλάσιον· πιστεύω γὰρ ὡς οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῆς ὑδρίας ποτὲ τὸ ἄλευρον, οὐδὲ νῦν ἐκλείψει· φάγονται δὲ πάντες καὶ χορτασθήσονται, καὶ αἰνέσουσι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν· καὶ οὕτως ἀνενδεῆ τὴν χορηγίαν τῶν ἄρτων παρέχοντες ἐπὶ πο-

λὺν χρόνον, πολὺν πεινῶντα λαὸν ἐχόρταζον· ἐκ τούτου δέ, πλέον ἐγνώσθη τὸ θαῦμα, διὰ τοῦ μὴ δέξασθαι προσθήκην ἀλεύρου, πρὸς τὴν ἥδη γεγονυῖαν τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰσκομιδήν· οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ τοσαύτης ὑπερδαπάνης γεγενημένης, καὶ μετὰ τὸ εἰσκομισθῆναι τὸ νέον ἄλευρον, ἐφ' ἱκανὸν χρόνον τὸ παλαιὸν ἐπήρκεσε· μᾶλλον δὲ διὰ παντὸς αὐτὸ ἐπήρκει, κατὰ τὸ γεγραμμένον· «φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν, καὶ παλαιὰ ἐκ προσώπου νέων ἐξοίσετε·» καὶ περὶ μὲν τῶν ὑπὸ τοῦ ἁγίου τούτου ἀνδρὸς γεγονότων θαυμάτων, πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων, ἀρκούντων ὀλίγων ἐξ αὐτῶν ἐμνημονεύσαμεν, τὰ λοιπὰ τοῖς βουλομένοις περὶ αὐτοῦ ζητεῖν καὶ γράφειν ὑψηλοτέρως παραχωρήσαντες· ἄξιον δὲ τὸ τῆς ἐπανόδου καὶ ἀποκαταστάσεως εἰς τὸν οἰκεῖον θρόνον τοῦ πατριαρχείου διηγήσασθαι.

Μείνας οὖν ἐν τῇ ὑπερορίᾳ δωδεκαετῆ χρόνον ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ συστάντι Μοναστηρίῳ, μετέστη τοῦ βίου ὁ ἀντ' αὐτοῦ ὑπεισελθὼν εἰς τὸν θρόνον τοῦ πολυάθλου καὶ ἁγίου Εὐτυχίου, οὕτω τοῦ Θεοῦ, οἷς αὐτὸς οἶδε κρίμασι συγχωρήσαντος καὶ οἰκονομήσαντος. Τοῦ φιλοχρίστου τοίνυν λαοῦ τὸν ἑαυτῶν ποιμένα τε καὶ διδάσκαλον ζητοῦντος, καὶ ἐκβοήσεις καθ' ἑκάστην ποιουμένου πρὸς τοὺς βασιλεῖς Ἰουστῖνον καὶ Τιβέριον καὶ αὐτῶν δεξαμένων τὸν ἔνθεον ζῆλον τοῦ λαοῦ, καὶ μάλιστα διὰ τὸ προειπεῖν αὐτοῖς τὸν ἅγιον, ὡς μέλλουσι βασιλεῦσαι, σὺν πολλῷ τῷ τάχει καὶ μεγίστῃ χαρᾷ, Σκρίβωνας ἀποστέλλουσι πρὸς τὸν ἅγιον, ἵνα κἂν μὴ βουληθῇ ὑπακοῦσαι, καὶ μὴ βουλόμενον ἀγάγωσιν εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων· φθάσαντες οὖν οἱ ἀπεσταλμένοι, ἐπέδωκαν τῷ ἁγίῳ τὸ βασιλικὸν γράμμα· ὁ δὲ ἅγιος λαβὼν εἰς χεῖρας καὶ ἀναγνούς, ἀναβλέψας εἰς οὐρανὸν καὶ σύνδακρυς γενόμενος, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ καὶ εὐλογήσας τὴν Μονὴν, τήν τε πόλιν καὶ τὸν λαὸν, καὶ πάντας τῷ Θεῷ παραθέμενος, ἀπήρξατο τῆς ὁδοῦ. Ἀλλὰ τίς ἀξίως διηγήσεται τὰ τοῦ Θεοῦ θαυμάσια; τῶν μὲν, τὸν σωματικὸν χωρισμὸν ὀδυρομένων, τῶν δὲ, τὴν ἐπάνοδον ἑορταζόντων· ποία δὲ γλῶσσα δυνήσεται πρεπόντως παραστῆναι τας συνεχεῖς καὶ διαφόρους ὑπαντήσεις. τὰς ξένας ἐκβοήσεις, καὶ γραφικὰς εὐφημίας; πάντες γὰρ ἔκραζον· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἀλλὰ δὴ καὶ ἀσθενεῖς ἐτίθουν παρὰ τὴν ὁδὸν, ἵνα ἡ σκιὰ τοῦ ἁγίου ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. Ξένον δὲ καὶ παράδοξον θαῦμα γέγονεν, ἐξερχομένου τοῦ ἁγίου ἀπὸ Εὐχαΐτων· γυνή τις μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς αὐτῆς παιδός, ὠθουμένη ὑπὸ τοῦ ὄχλου, ἔπεσεν ὑποκάτω τῶν ἡμιόνων, καὶ πάντων ἀπογνόντων, ὡς ἤδη τεθνηκείας μετὰ τοῦ παιδὸς αὐτῆς, ἔμεινεν ἀβλαβής· ἀπηλλάγη δὲ καὶ τὸ παιδίον ἐκ τῆς συνεχούσης αὐτὸ νόσου· ὅτε δὲ ἐφθάσαμεν εἰς Νικομήδειαν, οὐ μόνον ὁ πιστὸς λαὸς ἐποιεῖτο τὰς ἐκβοήσεις, ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν ἀπίστων ἑβραίων δῆμος, μικροῦ δεῖν τοὺς παλαιοὺς ἐπὶ τοῦ Κυρίου μιμούμενοι.

Μετὰ τοιαύτης τοίνυν τιμῆς, ἐπάνεισιν εἰς την βασιλίδα τῶν πόλεων ἐκ τῆς καλῆς ἐκδημίας ὁ ἀγωνιστής, ὥστε πολλῶν πολλάκις, καὶ πολλοὺς ἤδη γεγενημένων, ἐκ παντὸς χρόνου τιμῶν τε καὶ ὑπαντήσεων, οὐκ ἄρχουσι μόνον δημοσίοις, ἀλλὰ καὶ ἱερεῦσι, καὶ τῶν οἰκείων τοῖς ἐπιφανεστάτοις, μηδεμίαν ταύτης μνημονεύεσθαι πολυανθρωποτέραν καὶ λαμπροτέραν· μᾶλλον δὲ καὶ ὑπὲρ τὸ πλέον τὸν ἑαυτῶν πατέρα, ποιμένα τε καὶ διδάσκαλον. ὁ πι-

στὸς λαὸς εἰσήγαγεν εἰς τὴν Βασιλίδα τῶν πόλεων. Ἀλλὰ τὶς ἂν κατὰ λόγον διηγήσεται τὰ τότε γεγενημένα θαυμάσια κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν; πῶς ἡ θάλασσα χερσωθεῖσα, καὶ οἱονεὶ τὴν γείτονα γῆν μιμησαμένη, τὰ νῶτα ταῖς ὁλκάσι καὶ τοῖς πορθμείοις ἀκωλύτως ὑποθεῖσα, τοῖς ἀνθρώποις βαδίζειν παρείχετο· οὐδὲ γὰρ ἦν ὁ διακρίνων τὴν ὑγρὰν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἦν γῆ τε πᾶσα χεῖλος ἕν, φωνὴ μία, θεία τε καὶ οὐρανία, πάντων ὁμοῦ δοξαζόντων τὸν ἑαυτῶν Δεσπότην καὶ Δημιουργὸν Θεόν.

Ταῦτα τοῖς μὲν εἰδόσιν ὑπομνήματα, τοῖς δὲ ἀγνοοῦσι, διδασκαλία γίνεται. Τί οὖν; τὸ ἐφεξῆς ἀνεξέταστον καταλείψωμεν; οὔμενουν· τί δέ ἐστιν; ὅπως ἔκ τινος οἰκονομίας, ἐν τοῖς Ὁρμίσδα ἡ ἀρχὴ τῆς ἐξορίας τοῦ θείου ἀνδρός, ὡς προέφημεν, Ἰανουαρίου εἰκοστῇ δευτέρα ἐγένετο· ἐκεῖθεν πάλιν ἡ ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου ἀποκατάστασις, Ὀκτωβρίου τρίτῃ γεγένηται, Διανυκτερεύσας τοίνυν ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ καὶ παραγενόμενος μετὰ παντὸς τοῦ κλήρου εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις πάνσεπτον ναὸν τῆς Θεοτόκου, ὅπου καὶ ὑπεδέξαντο αὐτὸν χαίροντες, οἱ εὐσεβέστατοι Βασιλεῖς Ἰουστῖνος καὶ Τιβέριος, ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν σὺν παντὶ τῷ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν, ἐν ᾗ τὴν ἀναίμακτον ἐκτελέσας θυσίαν, (ἦν γὰρ ἡμέρα Κυριακή)· μετέδωκε ταύτην τῷ πιστῷ λαῷ, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς τρίτης ὥρας, ἕως τῆς ἐννάτης· πάντες γὰρ ἤθελον ἐκ τῶν ἁγίων αὐτοῦ χειρῶν μεταλαβεῖν,

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὑμᾶς ὑπομνῆσαι βούλομαι, ὅτι ἡ ἐπάνοδος αὐτοῦ πολλῆς καὶ μεγάλης ὠφελείας, ἐγένετο πρόξενος παντὶ τῷ λαῷ, καὶ θαυμάτων ἀρχὴ νέα· πρὸ γὰρ τῆς αὐτοῦ παρουσίας, ὡς οὐδεὶς ἀγνοεῖ τὴν τότε ἐπικρατήσασαν ἐπιδημιακὴν ἀνθρωποθνησίαν, ἀνάρπαστον μέλλειν γίνεσθαι πᾶσαν ὁμοῦ ἡλικίαν, εἰμὴ φθάσας ὁ τοῦ Θεοῦ πιστὸς θεράπων Εὐτύχιος, ὡς πάλαι ποτὲ ὁ Φινεές, ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις· τίς δέ, καὶ ποῖος ὁ ἐξιλασμός; ἡ γεγονυῖα λιτὴ παρ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ πιστοῦ λαοῦ, ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἕως τοῦ οἴκου τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τοῦ ἐν Βλαχέρναις· ἐξ αὐτῆς οὖν τῆς ἡμέρας μέχρι τῆς τελειώσεως αὐτοῦ, ἄπρακτον κατέστησε τὸν ὀλοθρεύοντα ὁ ὑπ' αὐτοῦ δυσωπούμενος Χριστὸς ὁ Θεός· τοῦτο μὲν δὴ τὸ ἓν καὶ πρῶτον ἔργον τῆς αὐτοῦ ἐπανόδου, τὸ, κοινὴν σωτηρίαν πᾶσι πρεσβεύσασθαι.

Θαῦμα ΙΑ'.

Νεώτερός τις τῶν εὐγενῶν, παραμένων, Καλοποδίῳ τῷ πριμμικηρίῳ Αὐγούστης, ἢ μᾶλλον ὑπ' αὐτοῦ ἀνατραφείς, ἔκ τινος ἐναντίας προφάσεως, τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν ἀδικηθεὶς ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἐσχάτως ἐκινδύνευεν ὥστε καὶ στέρεσθαι τούτου προσδοκᾶν αὐτόν, μηδενὸς ἰατροῦ δυνηθέντος ὠφελῆσαί τι· τοὐναντίον δὲ μᾶλλον ἠδίκουν οἱ ἰατρεύοντες· ὡς οὖν ἐν τούτοις ἦν τὰ τοῦ πάθους, καταφεύγει πρὸς τὸ ἕτοιμον καὶ ἀμισθον ἰατρόν, τὸν ἐκ μόνης εὐχῆς δυνάμενον θεραπεύειν· ὁ δὲ ἅγιος ποιήσας εὐχὴν ἐπ' αὐτῷ, καὶ χρίσας τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ τὸν πάσχοντα ὀφθαλμόν, ἀπεκατέστη ὑγιὴς ὡς ὁ ἄλλος τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι.

Κυρίλλῳ τῷ Κιναρίῳ συνῴκει γυνὴ ἐκ πολλῶν χρόνων· αὕτη περιπεσοῦσα τῷ τοῦ ὕδρωπος πάθει, ἐσχάτως ἐκινδύνευεν· ἥ καὶ πολλὰ δαπανήσασα τοῖς ἰατροῖς, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, τῆς ἑαυτῆς σωτηρίας ἀπέγνω· ταύτην παραλαβὼν ὁ ἀνήρ, ἀπὸ τόπου εἰς τόπον τῶν προαστείων περιῆγε, νομίζων ἐκ τῆς εὐαερίας ὠφεληθήσεσθαι αὐτήν· συνέβη δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον διάγειν τὸν ἅγιον ἐν τῷ Πυλεατικῷ· γνοὺς δὲ τοῦτο ὁ φιλόχριστος ἀνήρ, μηδὲν ὑπερθέμενος, ἄγει τῷ ἁγίῳ τὴν γυναῖκα, παρακαλῶν εὔξασθαι ἐπ' αὐτῇ ὅπως ἰαθείη· εὐξάμενος δὲ ἐπ' αὐτῇ ὁ ἅγιος, καὶ χρίσας αὐτὴν τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ, ἀπέλυσε· μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας, ἀπήρθη ὁ ὄγκος τοῦ σώματος ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἐγένετο ὑγιής.

Ὡς οὖν τὸν δρόμον τελέσας, καὶ τὴν πίστιν τηρήσας, ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων Εὐτύχιος, ἀνέμενε λοιπὸν τὸν ἀποκείμενον αὐτῷ τῆς δικαιοσύνης στέφανον, ζήσας μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Πατριαρχείου τέσσαρα ἔτη καὶ μῆνας ἕξ· ὡς γενέσθαι τὰ πάντα τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἑβδομήκοντα.

Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ποιήσας κατορθώματα, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κατὰ πάσης αἱρέσεως συγγραφέντας λόγους δημοσιεύσας, πλατυτέρως τε καὶ σαφεστέρως ἐξηγησάμενος, πᾶσι τοῖς πιστοῖς ὅρον καὶ νόμον ὀρθοδοξίας παρέδωκεν· ἐπόθει δὲ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίαν, ἀναγκαιότερον ἔκρινε τὸ τῇ σαρκὶ ἐπιμένειν· διὸ καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὰ ὑψηλότερα φιλοσοφῶν, ἐδίδασκε τὸν λαὸν καὶ καθωδήγει φυλάττων ἀσφαλῶς τὰς θείας ἐντολάς, καὶ ἐμμένειν στερεοὺς ἐν τῇ πίστει. Χρόνου δὲ βραχέος παρελθόντος, προεῖδεν ὁ ἅγιος τὰ μέλλοντα συμβήσεσθαι δεινὰ τῇ πόλει ταύτῃ διὰ τὰς τοῦ λαοῦ ἁμαρτίας· διὸ καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς παρεκάλει τὸν Θεὸν λέγων· εἰ μὲν ἀφεὶς ἄφες αὐτοῖς τὴν προσδοκωμένην ἀπειλήν τε καὶ ὀργήν, εἰ δὲ μὴ μεταστησόν με τοῦ βίου, ἵνα μὴ ἴδω τὴν κάκωσιν τῆς πόλεως καὶ τοῦ λαοῦ· ὅθεν καὶ ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως· θέλημα γὰρ τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιεῖ Κύριος.

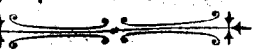
Ἐλθοῦσα γὰρ τῆς Ἁγίας Ἀναστάσεως ἡ λαμπροφόρος ἡμέρα, καὶ ποιήσας τὰ ἅγια βαπτίσματα καὶ τὸ Χριστὸς ἀνέστη, ἀσπασάμενος πᾶν τὸ ἱερατεῖον, τόν τε Βασιλέα καὶ τὴν σύγκλητον, καὶ πάντα τὸν λαὸν Κυρίου, ἐτέλεσε τὴν θείαν μυσταγωγίαν· μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν ἀνελθὼν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, μετέλαβε μετρίας τροφῆς, καὶ καθευδήσας μικρόν, ἔφθασεν ὁ καιρὸς τοῦ λυχνικοῦ, καὶ θέλοντος παραγενέσθαι εἰς τὸν ἑσπερινὸν ὕμνον, ἤρξατό τις συστολὴ καθ' ὅλου τοῦ σώματος γίνεσθαι· τινὲς δὲ ἐξ ἡμῶν, οὕτως αὐτὸν ἰδόντες διατεθέντα, παρεκάλουν αὐτὸν μὴ καταβῆναι, ἀλλ' οὐκ ἴσχυσαν πεῖσαι· πληρώσας οὖν τὰς ἑσπερινὰς εὐχάς, καὶ συνταξάμενος παντὶ τῷ λαῷ, ἀνῆλθεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἀνακλιθεὶς ἐν τῇ κλίνῃ· περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον προσέβαλεν αὐτῷ σφοδρῶς ἡ νόσος· ἔμεινεν οὖν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας προσευχόμενος, καὶ ἀπαύστως κατασφραγιζόμενος. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τῆς νόσου ἐπετείνετο, ἦ μᾶλλον εἰπεῖν τὰ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ, μαθὼν ὁ Βασιλεὺς Τιβέριος, ἐλυπήθη μεγάλως, διὸ καὶ πάσας τὰς πολιτικὰς φροντίδας ἀφέμενος, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ἅγιον· καὶ πέμψας προσεκαλεῖτο τοὺς πρώτους τῶν ἰατρῶν, εἴπως δύνανται θεραπεῦσαι τὸν ἅγιον· οἱ δὲ ἰατροὶ προσελθόντες μᾶλ-

λον ὠφελοῦντο, ἢ ὠφέλουν· ἔλεγε γὰρ αὐτοῖς ὁ ἅγιος, ἔχω ἰατρόν, ὃς ἐὰν θέλῃ θεραπεύει με, πρόσταγμα ἔθετο καὶ οὐ παρελεύσεται, γενηθήτω τὸ θέλημα αὐτοῦ· ὁ δὲ Βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας, ἠρώτα τὸν ἅγιον, μαθεῖν θέλων, τίνα θέλει τὸν μετ' αὐτὸν γενέσθαι τοῦ λαοῦ προστάτην καὶ ποιμένα· ὁ δὲ ἅγιος ἀπεσιώπησεν, οὐχ ὡς ἀγνοῶν, ἀλλὰ διά τινας αἰτίας, ἃς οἶδεν αὐτός· πολλὰ δὲ μετὰ τοῦ Βασιλέως λαλήσας, λέγει αὐτῷ τελευταῖον, καὶ σὺ δὲ αὐτὸς, ὦ Βασιλεῦ, μετὰ τέσσαρας μῆνας, μεθίστασαι τοῦ βίου τούτου, ὡς καὶ ἐγένετο· εὐλογήσας οὖν αὐτὸν ἀπέλυσε. Πᾶσαν οὖν τὴν διακαινήσιμον ἑβδομάδα διαμείνας ἐν τῇ ἀσθενείᾳ, πάντας ηὐλόγει καὶ ἐνουθέτει, ἐρρωμένος τὸν νοῦν, μέχρι τῆς δευτεροπρώτης Κυριακῆς· περὶ δὲ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς ἡμέρας, εἰς χεῖρας Θεοῦ τὸ πνεῦμα παρέθετο.

Ἐπεὶ δὲ πάντα τὰ ἐν τῇ κηδείᾳ νενομισμένα καὶ πρέποντα πεπλήρωτο, προεκομίζετο μὲν ὁ ἅγιος χερσὶν ὁσίων ὑψούμενος· σπουδὴ δὲ ἦν ἑκάστῳ προσψαῦσαι τοῦ ἱεροφόρου σκίμποδος καὶ ἀσπάσασθαι· μὴ δυνατὸν δὲ τούτου πάντας ἐπιτυχεῖν, διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, κἂν πλησίον τῶν ἀγόντων ἐλθεῖν, καὶ τῆς θέας μόνης ἀπολαῦσαι, ὥς τι κἀκείνης πεμπούσης ὄφελος· πλήρεις τοίνυν αἱ ἀγοραί, στοαί, διώροφα καὶ τριώροφα, καὶ τὰ ὑπὲρ τούτων· ἐπέκεινα τῶν ἐκείνων παραπεμπόντων, προηγουμένων, ἑπομένων, ἀλλήλοις ἐπεμβαινόντων· μυριάδες γένους παντός· πᾶσα τάξις ἱερατικῆς λειτουργίας, πλήθη μοναστῶν· ψαλμῳδίαι θρήνοις ὑπερνικώμεναι· μόλις δὲ τὸ σῶμα διαφυγὼν τοὺς ἁρπάζοντας, εἰσηνέχθη εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, μετὰ τῶν λειψάνων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Ἀνδρέου, Λουκᾶ, καὶ Τιμοθέου, ὡς ἰσαπόστολος, τοῖς Πατριάρχαις ὡς Πατριάρχης, τοῖς κήρυξιν ἡ μεγάλη φωνή· ὁ μάρτυς τοῖς μάρτυσιν, ἵνα συνικετεύῃ μετ' αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς ὑπὲρ παντὸς τοῦ Κόσμου,

Σὺ δὲ ὦ τρισμακάριε, καὶ ἅγιε πάτερ, ἐποπτεύοις ἄνωθεν, καὶ τὸν πάντα βίον διεξάγοις πρὸς τὸ λυσιτελέστερον· εἰδὲ μετασταίημεν, δέξαις κἀκεῖσε ἡμᾶς κατὰ τὰς σὰς ἐπαγγελίας εἰς τοὺς Ἀβραμιαίους κόλπους, καὶ ταῖς τῶν Δικαίων σκηναῖς, ὡς ἂν καὶ ἐν αὐταῖς διδάξας ἡμᾶς καθαρώτερόν τε καὶ τελειότερον, τὰ περὶ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ συναϊδίου Τριάδος, ἧς νῦν μετρίως τὰς ἐμφάσεις ὑπὸ σοῦ δεδέγμεθα, καὶ τῶν ὡς σὺ μαθόντες καὶ σοφισθέντες, ἦν καὶ παρακαλῶν ἀπαύστως, μὴ παύσῃ ὑπέρ τε ἡμῶν τῶν σῶν ἱκετῶν, τοῦ τε ποιμνίου τοῦδε, καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ, ὅπως ἐπιτύχωμεν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ τῷ Πατρὶ δόξα καὶ προσκύνησις, ἅμα τῷ ἁγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ἐπισκόπου, ΠΡΟΚΟΛΟΥ, ΣΩΣΣΟΥ καὶ ΦΑΥΣΤΟΥ τῶν διακόνων, ΔΙΣΙΔΕΡΙΟΥ ἀναγνώστου, ΑΚΟΥΤΙΟΥ (1) καὶ ΕΥΤΥΧΙΟΥ.

(1) Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις γράφεται Φαύστου Ἀκουτίωνος.

Εἰς τὸν Ἰανουάριον.

»Τὸν Ἰαναυάριον ἄνδρα γεννάδαν,
»Ἀπρίλιος μὴν εἶδεν ἐκτετμημένον.

Εἰς τὸν Πρόκουλον Σῶσσον καὶ Φαῦστον.

»Σὺν τῷ Προκούλῳ, Σῶσσον ἀλλὰ καὶ Φαῦστον,
»Πρὸ κουλεοῦ κύψαντας ἔκτεινε ξίφος.

Εἰς τὸν Δισιδέριον.

»Δισιδέριος τὴν δέριν δοὺς τῷ ξίφει,
»Τομὴν ὑπέστη, καὶ παρέστη Κυρίῳ.

Εἰς τὸν Ἀκούτιον καὶ Εὐτύχιον.

»Φωνῆς ἀκουτίσθητι τῆς Ἀκουτίου,
»Λέγοντος, Εὐτύχιε, συντμήθητί μοι.
»Ἰανουαρίοιο κάρηνα τάμον εἰκάδι πρώτῃ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Τιμοθέου ἄρχοντος τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Καμπανίας ἐν ἔτει σγή. (298), οἱ ὁποῖοι εἰς πικρὰς καὶ διαφόρους τιμωρίας καταδικασθέντες, ἐτελείωσαν τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἰανουάριος ἐβλήθη εἰς κάμινον, καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὴν ἀβλαβὴς χάριτι Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἔκοψαν τὰ νεῦρά του, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸν δρόμον τῆς ἀθλήσεως. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι, γυνή τις ὀνόματι Μαξιμίνα, χήρα οὖσα καὶ μονογενῆ υἱὸν ἔχουσα, ὑστερήθη αὐτόν, ἐπειδὴ καὶ ὁ θάνατος τῆς τὸν ἥρπασεν· ὅθεν ἔκλαιε καὶ ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα τὴν στέρησίν του· ἐλθοῦσα δὲ ὀλίγον εἰς τὸν ἑαυτήν της, βλέπει ἄνωθεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ πανίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο ἐζωγραφημένη ἡ εἰκὼν τοῦ ἁγίου Ἰανουαρίου. Ὅθεν ἐνθυμηθεῖσα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πάλαι ποτὲ ἔκαμεν ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος, ἀναστήσας τὸν υἱὸν τῆς Σωμανίτιδος, αὐτὸ τοῦτο ἐποίησε καὶ αὐτὴ θεόθεν κινηθεῖσα διότι σχηματίσασα τὸν υἱόν της ἐπιτηδείως, ἐσχημάτισε παρομοίως καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Ἰανουαρίου, καὶ εἰς μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ υἱοῦ της ἔβαλε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς εἰκόνος, εἰς δὲ τὸ στόμα ἐκείνου ἔβαλε τὸ στόμα τῆς εἰκόνος, ὁμοίως καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέλη τοῦ υἱοῦ συνήρμοσεν ἐπιτηδείως τὰ μέλη τῆς εἰκόνος. Ἔπειτα μὲ θρήνους καὶ δάκρυα παρεκάλει τὸν ἅγιον λέγουσα· δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με, καὶ παρηγόρησον τὴν θλῖψιν μου, καὶ ἀνάστησον τὸν υἱόν μου, ὅτι αὐτὸν μόνον ἔχω μονάκριβον. Ὁ δὲ ἅγιος συμπονέσας τὴν συμφοράν της, παρέστησε ζωντανὸν τὸν υἱόν της. Τοῦτο δὲ τὸ παράδοξον βλέποντες ὅλοι οἱ συναχθέντες διὰ νὰ ἐνταφιάσωσι τὸν νέον, ἔμειναν ἐκστατικοί, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Κύριον.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ.

Διὰ τοὺς βουλομένους ἑορτάζειν τὸν ἅγιον.

Ἑσπέρας, ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ, μετὰ τὸν προοιμιακὸν ψαλμόν, στι χολογοῦμεν τὸ ά. ἀντίφωνον, τό, Μακάριος ἀνήρ. Εἰς τό, Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στίχ. ή. καὶ ψάλλομεν τῆς ἑορτῆς προσόμοια δ'. καὶ τοῦ Ἁγίου δ'. δευτεροῦντες τὸ ά. Προσόμοια τοῦ Ἁγίου ἦχ. δ'. ὅρα εἰς τὸ μηναῖον(1).

Δόξα, ἦχος πλ. β'.

Σήμερον συγκαλεῖται ἡμᾶς, ἡ πάνσεπτος μνήμη τοῦ σοφωτάτου διδασκάλου καὶ ἱερομάρτυρος Ἰανουαρίου. Εἰς γὰρ ἑστίασιν πνευματικὴν προτίθεται ἡμῖν ἡ πάντιμος Κάρα αὐτοῦ, σὺν τῷ αἵματι τῆς ἀθλήσεως. Δεῦτε οὖν ἅπαντες πιστοί, Βασιλεῖς τε, Ἱερεῖς, Ἀρχιερεῖς, καὶ ἡλικία πᾶσα, χορείαν στησάμενοι κοινήν, ἀσματικοῖς ἐγκωμίοις μελωδήσωμεν λέγοντες. Χαίροις ὁ τῆς ἀληθείας κήρυξ, καὶ τῆς Ἐκκλησίας στύλος ἀκράδαντος. Χαίροις ὁ στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ γενναιότατος καὶ τῆς εὐσεβοῦς ὁμολογίας ὁμολογητὴς στερρότατος. Χαίροις ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ τιθεὶς τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων, ὁ τοὺς τρεῖς παῖδας ζηλώσας, καὶ τὴν κάμινον δροσίσας, καὶ τοὺς συνάθλους σου μαρτυρικοῖς στέμμασι κατακοσμήσας. Μὴ διαλείπῃς δυσωποῦμέν σε, ἁγιώτατε Πάτερ, ἀεὶ τὴν πόλιν ταύτην φρουρῶν καὶ σκέπων, καὶ σώζων ἐκ παντοίας προσβολῆς, καὶ τῆς φλογὸς τοῦ Βεσουβίου, καὶ τῆς μελλούσης Οὐρανῶν Βασιλείας τύχοιμεν, ταῖς πρὸς Κύριον πρεσβείαις σου.

Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς. Εἴσοδος, τὸ Φῶς ἱλαρόν, τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ Ἀναγνώσματα. Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ἀνάγνωσμα κεφ. μγ'9. Τάδε λέγει Κύριος Πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα ἐν αὐτοῖς ; ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀκουστὰ ποιήσει ἡμῖν ; Ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν, καὶ δικαιωθήτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. Γίνεσθέ μοι μάρτυρες καὶ ἐγὼ μάρτυς Κύριος ὁ Θεός, καὶ ὁ παῖς ὃν ἐξελεξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητέ μοι, καὶ συνῆτε, ὅτι ἐγώ εἰμι· ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος Θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. Ἐγώ εἰμι ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ ὁ σώζων. Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνείδισα, καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος. Ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς Κύριος ὁ Θεός, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος· ποιήσω· καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό; οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ λυτρούμενος ἡμᾶς ὁ Ἅγιος Ἰσραήλ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα. Κεφ. γ'. 1.

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, (ὅρα σελ. 239).

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα. Κεφ. ε'. 16.

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι' (ὅρα σελ. 239).

(1) Ἐκ τῆς Ἀκολουθίας ταύτης δημοσιεύομεν μόνον τὰ τροπάρια, δοξαστικὰ μετὰ τῶν καθισμάτων καὶ ἄλλων ὅσα παραλείπονται ἐκ τῶν μηναίων, καὶ ἅτινα ἐρανίσθησαν καὶ ἐξεπονήθησαν παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ Ὄρους κυρίου Κυρίλλου. Σ. Ε.

Εἰς τὴν Λιτὴν στιχ. Ἰδιόμελα· ἦχος ἀ.

Τὸν ἀριστέα τοῦ Χριστοῦ, Ἰανουάριον τὸν ἀοίδιμον, συνελθόντες οἱ πιστοί, ἐγκωμίοις μαρτυρικοῖς, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς εὐφημήσωμεν. Οὗτος γὰρ τὸν πρὸς ἐχθροὺς ἀοράτους πόλεμον ὑπελθών, καὶ νομίμως ἀθλήσας, ἀξίως τὸ τῆς νίκης βραβεῖον ἐδέξατο, καὶ νῦν ἐν Οὐρανοῖς μετ' Ἀγγέλων χορεύων, τὴν ἀκατάλυτον χορείαν, αἰτεῖται τῇ Οἰκουμένῃ εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος. Ἦχος β'.

Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἐν τῇ μνήμῃ σήμερον τῶν ἀθλοφόρων ὦ φιλέορτοι. Δεῦτε εὐφημήσωμεν αὐτούς, μυστικῶς ἐγκωμιάζοντες. Χαίροις Ἰαννουάριε ἔνδοξε, χαίροις Πρόκουλε, χαίροις Σῶσσε, χαίροις Δησιδέριε, χαίροις Ἀκουτίων, χαίροις Φαῦστε, χαίροις Εὐτόλιε· οἱ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων εἰς χάος βυθίσαντες, καὶ Χριστὸν τὸν Κύριον, ἐν μέσῳ τοῦ σταδίου τρανῶς κηρύξαντες. Διὸ παμμακάριστοι καὶ πολύαθλοι, μὴ παύσητε πρεσβεύειν, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἦχος δ'.

Ἡ ἐπταφεγγὴς τῶν ἀθλητῶν λαμπάς, ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων ἀξίνη, Λαβιτικῶς ἐξέκοψε τὴν πλάνην τοῦ ἐχθροῦ, ὁμολογήσαντες Χριστὸν ἐναντίον Βασιλέων. Ὅθεν καὶ ἐν Οὐρανοῖς μετὰ Ἀγγέλων χορεύοντες, ἀπαύστως πρεσβεύουσιν, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ἦχος ὁ αὐτός.

Ἱερωσύνης τὴν ψῆφον θεόθεν δεξάμενος, καὶ τὸ θεῖον δέρας ἐξ ὕψους περιβαλλόμενος, τοὺς πρὶν ἀπιστίας υἱούς, τέκνα φωτός, καὶ κληρονόμους ἀνέδειξας. Θεοῦ σοφίας χάριτι, ἐγχυθείσης ἐν χείλεσί σου, παραδόξων πραγμάτων αὐτουργέ, Κυρίου Ἰαννουάριε. Διὸ καὶ νῦν ἐν τῇ μνήμῃ σου αἴτησαι Χριστὸν τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Δόξα, ἦχος πλ. β'

Ἡ Νεάπολις εὐφραίνεται, ὅτι ἐν τῇ σορῷ τοῦ σεβασμίου αὐτῆς πολιούχου Ἰαννουαρίου ἐπλουτίσθη, καὶ τὸ φιλόχριστον ποίμνιον συγκαλουμένη βοᾷ. Δεῦτε φιλομάρτυρες λαμπρύνθητε, ἐν τῇ μνήμῃ τῇ φαιδρᾷ. Δεῦτε οὖν φιλέορτοι φωτίσθητε. Δεῦτε ἴδετε φωστῆρα Οὐράνιον ἐν γῇ περιπολεύοντα. Δεῦτε καῖ ἀκούσατε οἵας χάριτος κατεπλουτίσθη. Ὡς γὰρ τὴν φλόγα τῆς καμίνου ἐδρόσισεν, οὕτω καὶ τὴν φλόγα τοῦ Βεσουβίου ὄρους κατέπαυσε, τῇ ἀοράτῳ αὐτοῦ ἐπιστασίᾳ. Καὶ τὴν πόλιν ταύτην ἐκ τοῦ κινδύνου ἐρρύσατο. Ἣν καὶ ἀεὶ διαφυλάττει ἐκ πάσης περιστάσεως, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν αἰτεῖται τὸ μέγα ἔλεος. Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τὸν στίχον στιχ. προσόμοια τοῦ Ἁγίου, ἦχος β'.

Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρόν.

Λόγῳ κυβερνώμενος ψυχῶν, θεῖος οἰκονόμος ἐδείχθης, μυσταγωγός τε πιστῶν, σπέρματα σωτήρια καταβαλλόμενος, καὶ θερίζων τὸν ἄσταχυν, πολύχουν θεόφρων, τοῦτον τῷ Δεσπότῃ σου φέρεις γηθόμενος. Ὦ νῦν παριστάμενος μάκαρ, μέμνησο τῆς ποίμνης σου ταύτης, τῆς ἀεὶ τιμώσης σε θεόπνευστε. Στίχ. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει·

Ἔχων ἐξ ἀφθόνων δωρεῶν, σὺ τοῦ Παρακλήτου τὴν χάριν, τὴν τῶν ἰάσεων, πάθη τὰ τοῦ σώματος, καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ἐπισκέψει σου ἴασαι, ὀδύνας κοιμίζων, πόνους παύων ἅπαντας, καὶ ἐκλυτρούμενος, πάντας συμφορῶν καὶ κινδύνων, καὶ ἐκ τῆς φλοχὸς τοῦ Βεσβίου, τὴν σὴν πόλιν ὦ Ἰαννουάριε περίσωζε. Στίχ. Τοῖς Ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

Χαίρων τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, Πάτερ τῇ ἐλπίδι τοὺς πόνους, ῥᾳδίως ὑπήνεγκας, πρόθυμος τῶν ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, τῶν ὀπίσω δὲ Πάνσοφε, ποιούμενος λήθην, ἕως τὸ μακάριον, τέλος κατέλαβες, πλήρης ἀρετῶν ἐργασίαις, καὶ μακαριότητος θείας, ὦ Ἰανουάριε τετύχηκας.

Δόξα, ἦχος γ΄.

Μωϋσέως, Δαβίδ τε Πάτερ Ἅγιε τὸ πρᾶον, Φινεὲς καὶ Ἠλιοῦ τὸν θεῖον ζῆλον, τοῦ Ἀβραὰμ δὲ τὴν πίστιν κτησάμενος, σὺν ἐκείνοις χορεύεις γηθόμενος, Ἰανουάριε, Μαρτύρων καὶ Ὁσίων τὸ καύχημα, καὶ Ἱεραρχῶν τὸ σεμνολόγημα. Διὸ ὑπὲρ ἡμῶν δυσώπει τὸν Κύριον, ἀπὸ τῆς Φλογὸς τοῦ Βεσουβίου ἡμᾶς, καὶ τὴν Πόλιν ταύτην, διὰ παντὸς σωθῆναι.

Καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς. Ἀπολυτίκιον, ἦχος γ΄.

Μέγαν εὗρατο ἐν τοῖς κινδύνοις, σὲ ὑπέρμαχον ἡ Νεαπόλις, Ἰαννουάριε Πάτερ ἡμῶν ἔνδοξε, ἀπὸ λοιμοῦ, καὶ λιμοῦ, καὶ κακώσεως, καὶ τῆς Φλογὸς τοῦ Βεσβίου ταύτην διέσωσας. Διὸ κατὰ χρέος ἅπαντες, ἐν πίστει καὶ πόθῳ προσπίπτοντες, τιμῶμεν τὸ Αἷμα καὶ τὴν Κάραν σου.

Καὶ τῆς Ἑορτῆς. Εἰς τὸν Ὄρθρον, μετὰ τὴν α΄. στιχ. Καθίσματα τοῦ Ἁγίου, ἦχος α΄. Τὸν Τάφον σου Σωτήρ.

Ὡς ἥλιος ἡμῖν, ἡ ἁγία σου μνήμη, ἀνέτειλε σοφέ, Ἰαννουάριε μάκαρ, καὶ τῶν συμμαρτύρων σου, τοὺς πιστοὺς καταυγάζουσα. Ἦν περ σήμερον, ἐπιτελοῦντες βοῶμεν, ἱκετεύσατε, ὑπὲρ ἡμῶν ἀθλοφόροι, τὸν μόνον φιλάνθρωπον. *Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς.*

Εἰς τὴν β΄. στιχ. Καθίσματα, ἦχος δ΄. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν κληρονόμος, ἀποδειχθεὶς δι' εὐσεβοῦς μαρτυρίας, μεγαλοκῆρυξ ἔνδοξε παρίστασαι, δόξῃ λαμπρυνόμενος τοῦ Δεσπότου τῶν ὅλων. Ὅθεν τὴν ἁγίαν σου ἑορτάζομεν μνήμην, τὴν τῶν πταισμάτων λύσιν ἀθλητά, ταῖς σαῖς πρεσβείαις, λαβεῖν Ἰαννουάριε.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς. Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθ. ἦχος δ΄.

Ταχὺ προκατάλαβε.

Φοινίξας ἐν αἵματι τὴν ἱεράν σου στολήν, θυσίαν εὐάρεστον Θεῷ προσῆξας σαυτόν, Ἰαννουάριε ἔνδοξε, ἔθραυσας τῶν δαιμόνων, τὸ ἀνίσχυρον θράσος, εὔφρανας τοὺς Ἀγγέλους, τῇ στερρᾷ σου ἐνστάσει. Διὸ καθικετεύων μὴ παύσῃ σωθῆναι ἡμᾶς. Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς.

Οἱ Ἀναβαθμοί, τὸ ά. Ἀντίφωνον τοῦ δ΄. ἦχου. Προκείμενον, ἦχος δ΄.

Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει.

Στίχ. Πεφυτευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου.

Τό, Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν. ΚΑ΄.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἐπιβαλοῦσι γὰρ ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσι, κτλ.

Ὁ Ν΄. Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Εἶτα στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεός. Καὶ ψάλλομεν τὸ ἰδιόμελον, ἦχος πλ. β΄.

Σήμερον ἡ Οἰκουμένη πᾶσα, ταῖς τοῦ Ἱεράρχου αὐγάζεται ἀκτῖσι, καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τοῖς ἄνθεσιν ὡραϊζομένη, Ἰανουάριε βοᾷ σοι, θεράπων Χριστοῦ καὶ προστάτα θερμότατε, μὴ ἐλλίπῃς πρεσβεύειν ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς Κύριον.

Εἶθ' οὕτως. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου. Καὶ εὐθὺς οἱ Κανόνες τῆς Ἑορ. καὶ τοῦ Ἁγίου. (ὅραΜηναῖον) Κοντάκ. ἦχ. δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὡς θησαυρὸν πολυτελῆ ὁ Δεσπότης, καὶ κρήνην βρύουσαν κρουνοὺς ἰαμάτων, τῇ Νεαπόλει δέδωκέ σε Ἅγιε. Φύλαξ γὰρ καὶ πρόμαχος τοῦ λαοῦ ἀνεδείχθης, λύων καὶ τὴν κάκωσιν τῆς φλογὸς τοῦ Βεσβίου. Διὸ καὶ πάντες κράζομεν πιστῶς. Χαίροις προστάτα πατὴρ ἡμῶν Ἰαννουάριε.

Ὁ Οἶκος.

Ὡς ἀστὴρ φαεινὸς σήμερον συνεξέλαμψε, τῇ Ἀναστάσει Χριστοῦ, Ἰανουάριος ὁ ἔνδοξος, ἀστράπτων καὶ φωτίζων τὰ πέρατα ἅπαντα, τῶν ἀπίστων μόνον ἠμαύρωσε τὴν πᾶσαν δυσέβειαν, σοφίας λόγοις τούτοις διελέγξας, τὴν ἀλήθειαν ἐν μέσῳ τοῦ σταδίου κηρύξας, πείθων καὶ λέγων τὸν γεννηθέντα, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα, καὶ τριήμερον ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Ἰησοῦν, Υἱὸν αὐτοῦ εἶναι Θεοῦ. Ἀξίως οὖν καὶ ἡμεῖς εὐσεβοφρόνως κράζομεν αὐτῷ. Χαίροις προστάτα πατὴρ ἡμῶν Ἰαννουάριε.

Ἐξαποστειλάριον. Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Σκιρτήσατε χορεύσατε, μετ' εὐφροσύνης ᾄσατε, λαοί φυλαί τε, καὶ γλῶσσαι, τῆς Νεαπόλεως πάσης, ἐπὶ τῇ μνήμῃ σήμερον, τοῦ θείου ἀρχιποίμενος, σεπτοῦ Ἱερομάρτυρος, θερμοῦ προστάτου ἁπάντων, αὐτὸν τιμώντων ἐκ πόθου. Καὶ τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἴνους. Πᾶσα πνοή, ἱστῶμεν στίχ. δ'. Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχ. ά, Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τῆς ἀληθείας τὸ ἔαρ λαμπρῶς ἐφέστηκε, καὶ νεουργεῖ τὴν κτίσιν εὐσεβεῖ ἐπιγνώσει, Χριστοῦ τοῦ ζωοδότου, ὅθεν σαφῶς, φωτισθεὶς τὴν διάνοιαν, ὁ ἀθλητὴς τοῦ Κυρίου τὴν τῶν ἐχθρῶν, κατεπάτησεν ἀπόνοιαν

Τοὺς ἱεροὺς σου ἀγῶνας πιστῶς γεραίρομεν, ἀθλητικοῖς καμάτοις, οὓς διήνυσας χαίρων, ἐν μέσῳ τῆς καμίνου, καὶ γὰρ ἐπιστάς, Ἰαννουάριε ἔνδοξε, εἰς δρόσον ταύτην μετέβαλεν ὁ Χριστός, δι' ὃν χαίρων ἐκοπίασας.

Ἡ τῶν λειψάνων σου θήκη Ἱερομάρτυς Χριστοῦ, ὡς ποταμὸς ἐκβλύζει τῶν ἰάσεων ῥεῖθρα, καὶ πάντων καταρδεύει τῶν εὐσεβῶν, τὰς καρδίας πανένδοξε Ἰαννουάριε μάκαρ τῶν ἐν αὐτῇ, προσφοιτώντων μετὰ πίστεως.

Δεῦτε συμφώνως ἐν πίστει ἀνευφημήσωμεν, τὴν θείαν συνοδίαν τοῦ σοφοῦ Ἱεράρχου, τὸν Πρόκουλον, καὶ Σῶσσον, καὶ Ἀκουτίωνα, Δησιδέριον, Φαῦστόν τε, καὶ τὸν Εὐτόλμιον ἅμα, καὶ σὺν αὐτοῖς, Ἰαννουάριον τὸν ἔνδοξον. Δόξα, ἦχος πλ. ά.

Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ᾀσμάτων, σκιρτήσωμεν ἑόρτια, καὶ χορεύσωμεν ἀγαλλόμενοι, τῇ ἐτησίῳ πανηγύρει τοῦ Θεοφόρου πατρός. Βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες συντρεχέτωσαν, καὶ τὸν τῆς εὐσεβείας θερμότατον προστάτην, Βασιλέα πείθοντα παρανομεῖν μὴ θέλοντα, ἀπολῦσαι ἀναιτίους πάσχοντας. Ποιμένες καὶ διδάσκαλοι, τὸν τοῦ καλοῦ ποιμένος ὁμόζηλον ποιμένα, συνελθόντες εὐφημήσωμεν. Οἱ ἐν νόσοις τὸν ἰατρόν, οἱ ἐν κινδύνοις τὸν ῥύστην, οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸν προστάτην, οἱ πένητες τὸν θησαυρόν, οἱ ἐν θλίψεσι τὴν παραμυθίαν, τὸν συνοδίτην οἱ ὁδοιπόροι, οἱ ἐν θαλάσσῃ τὸν κυβερνήτην, οἱ πάντες τὸν πανταχοῦ θερμῶς προφθάνοντα μέγιστον

Ἱερομάρτυρα, ἐγκωμιάζοντες οὕτως εἴπωμεν. Πανάγιε Ἰανουάριε, πρόφθασον ἐξελοῦ ἡμᾶς τῆς ἐνεστώσης ἀνάγκης καὶ σῶσον τὴν ποίμνην σου ταῖς ἱκεσίαις σου. Καὶ νῦν. Ἀναστάσεως ἡμέρα. Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις. Εἰς τὴν Λειτουργίαν, Τυπικά, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἁγίου ᾠδὴ γ'. καὶ ϛ'. Ἀπόστολον ἀνάγνωθι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον. Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ κτλ. Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον

ΛΟΓΟΣ ΕΓΚΩΜΙΑΣΤΙΚΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΙΑΝΝΟΥΑΡΙΟΝ

«Ὡμοιώθη ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. (*Ματθαῖος κεφ. κ'.*)

Πολλοὶ ἐστάθηκαν οἱ ἐργάται τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ μυστικοῦ, ἀναρίθμητοι οἱ ὑπουργοὶ τοῦ Οἰκοδεσπότου τοῦ Εὐαγγελικοῦ τοῦ σημερινοῦ, ὅλοι ἀκούοντες τὴν συμφωνίαν, ὅλοι ἀκούοντες τὴν ἀντιμισθίαν, ἔτρεξαν μὲ μεγάλην προθυμίαν, ἀπὸ τὴν πρώτην ὥραν ἕως τὴν ἑνδεκάτην, καὶ ἐδούλευσαν καλώτατα ἕως τὴν δωδεκάτην. Ἔτρεξαν οἱ δώδεκα τοῦ Χριστοῦ θεῖοι Ἀπόστολοι, ἔτρεξαν οἱ ἑβδομήκοντα, ἔτρεξαν οἱ Μάρτυρες, ἔτρεξαν οἱ Ὅσιοι, ἔτρεξαν οἱ Δίκαιοι, ἔτρεξαν ἀκόμη καὶ πόρνοι, καὶ ἁμαρτωλοί, καὶ ὅσοι ἔτρεξαν, ὅσοι ἔδραμον εἰς τὸν μυστικὸν ἀμπελῶνα, εἰς τὴν πίστιν τὴν ἀληθινήν, τὴν ἁγίαν, ὅσοι ἔκαμαν καλὴν ἐργασίαν, ὅσοι ὡμολόγησαν τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ὅλοι ἔλαβον τὸ δηνάριον, τὸν στέφανον τὸν ἀμαράντινον, ὅλοι ἔλαβον τὴν ἀντιμισθίαν, τὴν Οὐράνιον καὶ θείαν Βασιλείαν· ἀνάμεσα εἰς ὅλους ἐκείνους, ὁποῦ ἔτρεξαν εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Χριστοῦ χριστιανοί μου, ἕνας ἐστάθηκε καὶ ὁ σήμερον ἑορταζόμενος ἔνδοξος Ἱερομάρτυς Ἰανουάριος, ὁ ὁποῖος πόσον ἐδούλευσεν ἐν τῷ μυστικῷ ἀμπελῶνι, πόσον ἐκοπίασεν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, πόσον ἠγωνίσθηκεν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, προσέχετε νὰ τὸ ἀκούσετε.

Ἐκάλεσεν ὁ Χριστὸς τὸν ἔνδοξον τοῦτον Ἰανουάριον, ἀπὸ τὴν πρώτην ὥραν ὁποῦ ἐκάλεσε καὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητάς, καὶ Ἀποστόλους, καὶ τὸν ἐκάλεσε μὲ τὸ μέσον τούτων τῶν ἁγίων αὐτοῦ Μαθητῶν, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν ὁ Χριστὸς λέγων. «Πο»ρευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ »τῇ κτίσει, ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας »κατακριθήσεται». Τότε δὴ τότε, διασπαρέντες οἱ θεῖοι Ἀπόστο-

λοι εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, καθὼς καὶ εἰς ἄλλους πολλούς, οὕτω καὶ τὸν ἔνδοξον Ἰανουάριον, ὄχι μόνον ἐσαγήνευσαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ βλέποντες αὐτὸν νὰ εἶναι κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὸν ἐχειροτόνησαν καὶ Ποιμένα τοῦ μυστικοῦ ἀμπελῶνος τῆς Ἱερᾶς Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ ἔδωκαν τὴν ποιμαντικὴν ἐξουσίαν εἰς ὅλην ταύτην τὴν εὐδαίμονα Καμπανίαν, εἰς ὅλην ταύτην τὴν Ἐπαρχίαν. Ὅστις ὡς ἄξιος εἰργάτης ἐργάζετο εἰς τὸν ἀμπελῶνα τὸν μυστικόν, ὡς πιστὸς ὑπηρέτης ὑπηρετοῦσε τὸ ἔργον τὸ πνευματικόν, καὶ ὡς φρόνιμος οἰκονόμος οἰκονομοῦσε τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν τοῦ λογικοῦ του ποιμνίου. Καὶ μὲ ὅλον ἐκεῖνον τὸν κατὰ Θεὸν ζῆλον ἐκήρυττε παρρησία εἰς ὅλους καὶ πιστούς, καὶ ἀπίστους τὴν ἀλήθειαν· καὶ τοὺς μὲν πιστοὺς ἐστερέωνεν εἰς τὴν πίστιν, τοὺς δὲ ἀπίστους καθοδηγοῦσε καὶ ἐπαρακινοῦσε νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν ὄντως ὄντα Θεόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν· καὶ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ἀκούοντες τὴν διδασκαλίαν του, ἐπίστευον καθ' ἑκάστην ἱκανοὶ καὶ ἐβαπτίζοντο, καὶ ἀπὸ προσκυνηταὶ τῶν εἰδώλων, ἐγίνοντο προσκυνηταὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τόσον ὅπου ἀπὸ τὴν πολλήν του παρρησίαν, ἀπὸ τὴν πιστήν του ἐργασίαν, ἐξεχύθη ἡ φήμη τοῦ ὀνόματός του παντοχοῦ, καὶ ἔφθασεν ἕως καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἀσεβεστάτου Βασιλέως Διοκλητιανοῦ· καὶ παρευθὺς ὡς τὸ ἤκουσε, γράφει τοῦ ἄρχοντος Καμπανίας Τιμοθέου, ὅτι νὰ ἐρευνήσῃ τὰ περὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἐὰν ἀληθεύωσι, νὰ τοῦ τὸν στείλῃ σιδηροδέσμιον, νὰ τὸν ἐξετάσῃ αὐτὸς ἀμέσως. Ἐξέτασεν, ἔμαθεν ὁ ἄρχων τοῦ σκότους τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὡς σκοτεινὸς δὲν ἐγνώρισε τὸ φῶς, ὅθεν καὶ ἀποστέλλει τὸν ἅγιον, μαζὶ μὲ τὴν καλήν σου συνοδίαν, εἰς τὴν καλὴν τῆς πίστεως ὁμολογίαν. Φθάνων λοιπὸν ὁ ἔνδοξος Ἰανουάριος εἰς Ποτιόλους, ἐπαραστάθη ἔμπροσθεν τοῦ Βασιλέως, καὶ ἐκεῖ μὲ πολλὴν ἐλευθερίαν κηρύττει τὴν ἀλήθειαν παρρησία, ὁμολογεῖ τὸν Χριστὸν διὰ Θεὸν ἀληθινόν, κτίστην καὶ δημιουργὸν τοῦ παντός. Ὁ δὲ παράνομος Βασιλεύς, ἐδοκίμασε μὲ ὅλους τοὺς τρόπους τὸν ἅγιον νὰ δυσωπήσῃ, καὶ εἰς τὰ παράνομά του θελήματα νὰ τὸν γυρίσῃ, τώρα μὲ ὑποσχέσεις καὶ κολακείας, καὶ τώρα μὲ φοβερισμοὺς καὶ μηχανουργίας. Ἀλλ' ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ μᾶλλον ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἐκραταιοῦτο, περισσότερον ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἠγωνίζετο, καὶ ἔλεγεν ὅτι εἶμαι ἕτοιμος καὶ σῶμα, καὶ ψυχὴν νὰ θυσιάσῃ διὰ τὰ οὐράνια ἐκεῖνα ἀγαθά, ὅπου θέλῃ ἀπολαύσῃ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ τύραννος ἀφήνει τὰς κολακείας, καὶ ἀρχίζει τὰς τιμωρίας, καὶ προστάσσει νὰ τανύσουν εἰς τὴν γῆν τὸν ἅγιον νὰ τὸν τύπτουσι δυνατά, καὶ ἀσυμπάθητα· καὶ τούτου γενομένου, ἡ μὲν

γῆ ὅλη ἐκείνη ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὰ αἵματά του, ὁ δὲ ἅγιος εὐφραινόμενος ἔχαιρεν, ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ ἔπασχεν· οἱ παρεστῶτες ὅλοι ἐθαύμαζον τὴν ὑπομονήν του, καὶ ὁ τύραννος ἐδυσφόρει, καὶ ἔλεγε πολλὰς κατὰ τῆς ἀληθείας, καὶ τοῦ ἁγίου βλασφημίας, καὶ προστάσσει νὰ τὸν σηκώσουν μὴ δυνάμενον ἀπὸ τὰς πληγὰς νὰ περιπατήσῃ, καὶ νὰ τὸν ρίψουν μέσα εἰς μίαν σκοτεινοτάτην φυλακὴν ἀπαρηγόρητον. Μεθ' ἡμέρας οὖν τινὰς πάλιν εὐγάζουσι τὸν ἅγιον εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἰδόντες τον στερεώτερον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ προθυμώτερον, τὸν καταδικάζουσι νὰ τὸν φάγουσι τὰ θηρία, τὰ ὁποῖα ἀφήνοντες κατ' αὐτοῦ, ὡς ἐπλησίασαν πλησίον του, ὄχι μόνον δὲν τὸν ἔβλεψαν παντελῶς, ἀλλὰ τὸν ἐπροσκύνησαν εὐλαβῶς καὶ τὸν ἔβλεπον ἱλαρῶς, ὥς ποτε ἐν τῷ λάκκῳ Δανιὴλ τὸν Προφήτην. Ὁ δὲ τῶν θηρίων ἀνοητότερος τύραννος ἀπεθηριώνετο, κατά τῆς ἀληθείας ἐσκληρύνετο, καὶ κατὰ τοῦ ἁγίου ἠγριώνετο, καὶ προστάσσει νὰ ἀνάψουν μίαν κάμινον μεγάλην καὶ δυνατὴν νὰ ρίψουν μέσα εἰς αὐτὴν τὸν ἅγιον νὰ κατακαῇ. Τὸ ὁποῖον ἀκούων ὁ ἅγιος ἔχαιρεν ὅτι ὡς τοὺς τρεῖς Παῖδας ὁμοιωθῆναι ἔμελλεν. Ὡς δὲ ἔρριψαν ἔνδον τῆς καμίνου δεδεμένον τὸν ἅγιον, ἡ φλόγα ποσῶς δὲν τὸν ἤγγισεν, ἀλλ' ἔστεκεν ἐν μέσῳ τῆς καιομένης ἐκείνης καμίνου, ὥσπερ ἐν μέσῳ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ μετ' εὐφροσύνης ἔψαλλε τῶν Παίδων τὴν ᾠδήν, καὶ ἔλεγεν. «Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τῶν »Πατέρων ἡμῶν, ὁ ὑπερύμνητος, καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας». Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα ἐξέπληξεν ἅπαντας, καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ἐκείνους ἐφώναξαν λέγοντες· μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν· τὴν ὁποίαν φωνὴν ἀκούσας ὁ τύραννος, καὶ τὴν συνδρομὴν τοῦ λαοῦ βλέποντας, ἔδωκε κατὰ τοῦ ἁγίου τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν μετὰ χαρᾶς λαμβάνων ὁ ἅγιος, ἔτρεχε μετ' εὐφροσύνης πολλῆς καὶ ἀγαλλιάσεως, εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως. Καὶ πορευθεὶς ἔκαμε προσευχὴν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ πρότερον, εἶτα κλίνας τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη, καταλιπὼν τὸ μαρτυρικώτατον αὐτοῦ λείψανον τοῖς πιστοῖς, ὡς δῶρον πολύτιμον. Ἡ δὲ μακαρία αὐτοῦ ψυχὴ ἀνέβηκεν εἰς τοὺς οὐρανούς, στεφανωμένη μὲ τὸν στέφανον τῆς αἰωνίου δόξης, τὸν ἀμαράντινον, συντροφιασμένη ἀπὸ ὅλα τὰ πλήθη τῶν Ἀγγέλων, καὶ τῶν ἁγίων, καὶ προσετέθη ὁ Ἰσάγγελος τοῖς Ἀγγέλοις, ὁ Ἰσαπόστολος τοῖς Ἀποστόλοις, ὁ Μάρτυς τοῖς Μάρτυσιν, ὁ Ὅσιος τοῖς Ὁσίοις, καὶ τοῖς Δικαίοις ὁ Δίκαιος· καὶ τώρα ζῇ ἐν Οὐρανοῖς, ἀπολαμβάνων τὸν μισθὸν τῶν καμάτων του· ὅτι κατὰ τὸν Σολομῶντα. «Δίκαιοι εἰς »τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν». Τοῦτο εἶναι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἰανουαρίου χριστιανοί

μου· αὐτά εἶναι τὰ πολύαθλά του τρόπαια, ὅπου κατὰ τοῦ Βελίαρ ἔστησε, τὰ ὁποῖα ἐν συντομίᾳ ἐδιηγήθημεν, εὐλαβεία τῇ πρὸς τὸν ἅγιον, καὶ χάριν ὑμετέραν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ θαυμάσια ὅπου εἰς δόξαν αὐτοῦ ἐτέλεσε, καὶ τελεῖ ὁ παντοδύναμος Θεὸς μέχρι τῆς σήμερον, πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ὀλίγα τινά, διὰ νὰ ἰδῆτε ὅτι οὕτω δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας, καὶ ἀκούσατε.

Φαίνεται εἰς τὸν βίον του γεγραμμένον, ὅτι κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὅπου ἔπαυσεν ὁ διωγμός, καὶ ἔλαμψεν ὁ χριστιανισμός, ἦτον μία γυνὴ χήρα, εὐλαβής, Μαξιμίνα ὀνόματι, ἥτις ἔχουσα υἱὸν μονογενῆ, ἠσθένησε, καὶ ἀπέθανεν. Ἔκλαιεν ἡ πτωχὴ χήρα τὸν υἱόν της, ἔκλαιε τὴν δυστυχίαν της, ἔκλαιε τὴν συμφοράν της, καὶ παρηγορίαν δὲν εἶχεν εἰς τὴν θλῖψιν της. Τέλος ἐσήκωσαν τὸν νεκρόν, καὶ τὸν ὑπῆγασι κατὰ τὴν συνήθειαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ τὸν ψάλλουν, καὶ νὰ τὸν ἐνταφιάσουν, καὶ ἐκεῖ βλέπει ἡ τεθλιμμένη μήτηρ Μαξιμίνα ἄνωθεν τῆς πύλης τῆς Ἐκκλησίας τὴν εἰκόνα τοῦ Ἰανουαρίου εἰς πανὶ ζωγραφισμένην, καὶ βάνει νεύσει Θεοῦ εἰς τὸν νοῦν της ἐκεῖνο, ὅπου ἔκαμεν ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος, καὶ ἀνάστησε τὸν υἱὸν τῆς Σωμανίτιδος· καὶ παρευθὺς λαμβάνει μὲ πολλὴν πίστιν τὴν εἰκόνα ἐκείνην, καὶ τὴν θέτει ἐπάνω εἰς τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ υἱοῦ της πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, στόμα μὲ στόμα, ὀφθαλμοὺς μὲ ὀφθαλμούς, μέτωπον μὲ μέτωπον, καὶ μετὰ δακρύων πολλῶν ἐπαρακαλοῦσε τὸν ἅγιον Ἰανουάριον, καὶ ἔλεγε λυπήσου με, ἅγιε τοῦ Θεοῦ, τὴν τάλαιναν, καὶ ἀνάστησον τὸν υἱόν μου, ὡς ἀνάστησεν ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος τὸν υἱὸν τῆς Σωμανίτιδος ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ ὁ τῶν θαυμασίων Θεός, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν αὐτοῦ θεράποντα, ὑπήκουσε τῆς δεήσεως τῆς χήρας, καὶ παρέστησεν ὁ ἅγιος ἀοράτως τὸν παῖδα ζῶντα. Ἀναστήθηκε Χριστιανοί μου ὁ υἱὸς τῆς χήρας, καὶ πόσην χαρὰν νομίζετε νὰ ἔλαβεν αὐτή, καὶ ἐκπληξιν οἱ παρεστῶτες; Ὅλοι ὅλοι ἐχάρησαν, καὶ ὅλοι ἐδόξαζον τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἅγιον Ἰανουάριον, καὶ περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἡ χήρα Μαξιμίνα, ἥτις ἔλαβε τὸν υἱόν της χαίρουσα, χαίροντα καὶ ζῶντα εἰς τὸν οἰκόντης. Τί περισσότερον ἐκεῖνο τοῦ Προφήτου Ἐλισσαίου, ἀπὸ τοῦτο τοῦ ἁγίου Ἰανουαρίου τὸ θαῦμα; καὶ μάλιστα ἠμποροῦμεν νὰ εἰποῦμεν περισσότερον τοῦτο ἀπ' ἐκεῖνο ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ ἦτον αὐτὸς ὁ Προφήτης σωματικῶς, ὁποῦ ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸν νεκρόν, ἀλλ' ἐδῶ ἦτον ὁ τύπος τοῦ ἁγίου μόνον, ἡ ζωγραφία εἰς κομμάτι πανὶ ζωγραφισμένη, τὴν ὁποίαν ἔθεσεν ἡ χήρα ἐπάνω εἰς τὸν υἱόν της, καὶ ἀναστήθηκε· δὲν εἶναι τοῦτο τὸ μεγαλήτερον θαῦμα ἀπ' ἐκεῖνο; Ἀλλ' οὕτως οἶδε δοξάζειν Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας.

Λόγος ἀρχαῖος κατὰ παράδοσιν λέγεται, ὅτι καθ' ὃν καιρὸν ὑπήρ-

γενον τὸν ἅγιον, νὰ τὸν ὑπάγουσιν εἰς τὸ μαρτύριον, εὐγῆκεν ὁ λαὸς τῆς Νεαπόλεως νὰ τὸν ἁρπάξῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δημίων, νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν σκληρότητα τῶν κολαστηρίων· ὁ δὲ ἅγιος τοὺς ἐμπόδισε λέγων· ἄφετε τέκνα μου νὰ τελειώσω τὸν καλὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου μου, καὶ ἐγὼ σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι νὰ εἶμαι προστάτης σας πάντοτε. Καὶ βλέπετε πῶς ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχεσίν του ὁ εὐλογημένος· ὅτι καθὼς εἶναι πιστὸς ὁ Κύριος ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ, οὕτω καὶ οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ εἶναι πιστοὶ φύλακες τῶν λόγων των. Ὅθεν ἀπὸ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐφύλαξε, καὶ φυλάττει ὁ ἔνδοξος Ἱερομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἰανουάριος τὴν Νεάπολιν ἀπὸ πολλὰ καὶ μεγάλα κακά, ὡς τὸ ὁμολογοῦσι καὶ τὸ κηρύττουσιν ὅλα τὰ στόματα τῶν Νεαπολιτάνων. Ὅλοι σας τὸ ἠξέρετε, καὶ οἱ περισσότεροι ἐνθυμεῖσθε τὴν μεγάλην πεῖναν, ὁποῦ ἠκολούθησε πρὸ χρόνων ἐνταῦθα· ἀλλ' ὅπου ἀκολουθήσῃ λιμός, ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ καὶ λοιμός, ὅπου ἀκολουθήσῃ πεῖνα, ἀκολουθεῖ καὶ θάνατος. Ποῖος ἐπρόφθασεν εἰς ἐκείνην τὴν ἀνάγκην; Ποῖος ἔφερε τὰ καράβια φορτωμένα σῖτον, καὶ ἄλλα χρειαζόμενα; ἡ πρεσβεία καὶ ἡ βοήθεια βέβαια τοῦ ἁγίου Ἰανουαρίου.

Ἄναψεν ἔξαφνα τὸ Βεσούβιον ὄρος, εὔγαλεν ἡ μουντάνια δὴ σῶμα φλόγαις μεγάλαις καὶ φοβεραῖς, τόσον ὁποῦ ἐξεχύθησαν ἡ φλόγαις, καὶ ἔγιναν τόσοι ρύακες, τόσα ποτάμια, καὶ ἔτρεχαν νὰ κατακαύσουν ὄχι μόνον τὸν χοῦν, καὶ τὰ ξύλα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν· σοῦ ἐφαίνετο πῶς ἦτον ἡ φλόγα ὡσὰν ἕνας ἐχθρὸς πολέμιος φοβερώτατος, καὶ ἔτρεχε νὰ καύσῃ, καὶ νὰ ἀφανίσῃ τὸν Κόσμον· ὁ φόβος ἦτον πολύς, καὶ ὁ κίνδυνος μεγάλος· διατὶ παρ'ὀλίγον ἦτον ἡ Νεάπολις νὰ καταποντισθῇ· καὶ δὲν ἦτον μόνον ἡ φλόγα ἡ ὑπερβολικὴ ὁποῦ ἐφόβιζε τοὺς πάντας, ἀλλὰ καὶ ἡ βρονταῖς ἡ τρομεραῖς, οἱ λίθοι οἱ μεγάλοι καὶ δυνατοί, ὁποῦ ἔρριπτε τὸ ὄρος ἔξω, ἡ σκόνη ἡ λεπτὴ ὅπου εὔγαζε, καὶ ἔβρεχε ὡσὰν βροχὴ μέσα εἰς ὅλην τὴν Νεάπολιν. Ταῦτα τὰ σημεῖα τὰ φοβερά, τὰ τέρατα τὰ παράδοξα, ποῖος δὲν τὰ ἐτρόμαξε; ποῖα καρδία δὲν τὰ ἐφοβήθηκεν; ὅλος ὁ λαὸς ποῦ ἐπρόσδραμε: εἰς τὸν ἕτοιμον προστάτην καὶ βοηθόν, τὸν ἔνδοξον Ἰανουάριον, ὅλοι σὺν γυναιξί, καὶ τέκνοις ἔτρεξαν ἀσκεπεῖς, ἀνυπόδετοι μὲ δάκρυα θερμά, καὶ μὲ πίστιν καὶ ἔλαβον τὸν ἅγιον παμπληθεί, καὶ εὐγῆκαν λιτανεύοντες, καὶ παρακαλοῦντες τὴν χάριν του νὰ προφθάσῃ, ἐκ τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου κινδύνου νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ· καὶ καθὼς ἔφθασαν ἕως εἰς τὸν Πόντε Μανταλένα, κατέναντι τοῦ ὄρους, (ὦ φοβεροῦ καὶ παραδόξου θαύματος) ὡσὰν νὰ ἐπροστάχθη ὑπὸ θείας δυνάμεως τὸ ὄρος

νὰ μὴ βροντολογᾷ, καὶ ἡ φλόγα νὰ σταματήσῃ, ἔπαυσαν ἡ βρονταῖς, καὶ ἐσταμάτησεν ἡ φλόγα ἐκεῖ ὁποῦ εὑρέθη. Καὶ τοιουτοτρόπως ἐλευθερώθη ἡ Νεάπολις ἀπὸ τὸν ἐπικείμενον ἐκεῖνον κίνδυνον τὸν μεγαλώτατον, χάριτι καὶ βοηθείᾳ τοῦ ἀντιλήπτορος αὐτῆς Ἰανουαρίου τοῦ Θαυματουργοῦ. Καὶ ὄχι μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ τώρα, καὶ πάντοτε, καὶ καθ' ἑκάστην δὲν λείπουσιν ἡ θαυματουργίαις του ἡ πολλαῖς, καὶ μεγάλαις εὐεργεσίαις του εἰς ὅλους ἁπλῶς, καὶ μεγάλους καὶ μικρούς, ὅτι δὲν εἶναι τρόπος, ὅποιος τὸν ἐπικαλεσθῇ μετὰ πίστεως νὰ μὴ λάβῃ τὴν χάριν του, καὶ τὴν βοήθειάν του. Ἀκόμη ἕνα θέλω νὰ ἀκούσετε, καὶ νὰ παύσω διηγούμενος, ὅτι τὸ νὰ θελήσῃ τινὰς νὰ διηγηθῇ λεπτομερῶς τὰ θαύματα τούτου τοῦ Ἁγίου, εἶναι τὸ ἴδιον ὡσὰν νὰ θελήσῃ νὰ μετρήσῃ τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

Ποῖον εἶναι τὸ ἕνα τοῦτο; τὴν μεγάλην αὐτάρκειαν τῶν ζωοτροφημάτων, ὁποῦ εὑρίσκονται μέσα εἰς τὴν Νεάπολιν, ὁποῦ δύο, καὶ τρεῖς φοραῖς σχεδὸν τὴν ἡμέραν γεμίζουσι τὰ ἐργαστήρια, καὶ τὰ προαύλια ὅλα ἀπὸ κάθε πρᾶγμα, καὶ ἐξοδεύεται, καὶ πάλιν γεμάτα εὑρίσκονται, εἰς τρόπον ὁποῦ εἴτι ὥρα ζητήσεις, ὅτι πρᾶγμα θελήσεις, τὸ εὑρίσκεις, εἰς καιρὸν ὅπου ἔξω εἰς τὰ περίχωρα, ἢ δὲν τὸ εὑρίσκεις τὸ πρᾶγμα, ἢ καὶ ἂν τὸ εὕρῃς, τὸ εὑρίσκεις ἀκριβόν· καὶ μέσα εἰς τὴν Νεάπολιν εἶναι ὅλα πλουσιοπάρουχα. Τίνος ἔργον εἶναι τοῦτο; τῆς βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἁγίου βέβαια, τῆς προμηθείας καὶ τῆς εὐλογίας του, ὅπου ὡς πιστὸς Πρέσβυς, καὶ φύλαξ ἄγρυπνος ἐγυμνάζεται πάντοτε τὴν Νεάπολιν, καὶ τοὺς Νεαπολίτας.

Τώρα τοιοῦτον ἅγιον θαυματουργὸν πῶς νὰ μὴ τὸν εὐλαβούμεθα; πῶς νὰ μὴ τὸν τιμῶμεν: πῶς νὰ μὴ τὸν δοξολογοῦμεν, καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν νὰ τὸν εὐχαριστοῦμεν; πρέπον εἶναι, πρέπον καὶ δίκαιον, ὡς ἅγιον παλαιόν, καὶ ὡς ἅγιον Θαυματουργόν, νὰ τὸν ἑορτάζουσι καὶ οἱ ἐν Νεαπόλει εὑρισκόμενοι Ρωμαῖοι κατ' ἔτος, καθὼς τὸν ἑορτάζουσι καὶ οἱ Νεαπολῖται, ἀγκαλὰ ἀλλέως καὶ ἄλλοτε εἰς ἄλλον καιρόν, μὲ ὅλον τοῦτο, κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμέραν εὑρίσκεται ἡ μνήμη του γεγραμμένη εἰς τὰ μηναῖα τὰ ἰδικά μας, καὶ διὰ τοῦτο, κατὰ τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν ἐπιτελοῦμεν τὴν μνήμην του σήμερον μὲ ὕμνους, καὶ ᾠδάς, καὶ τροπάρια ἁρμόδια, τὰ ὁποῖα καὶ ἐτυπώθησαν νὰ εὑρίσκωνται, ἵνα οἱ βουλόμενοι ἑορτάζειν τὸν ἅγιον, ἔχωσιν αὐτὸν βοήθειαν, καὶ σκέπην ψυχῇ τε καὶ σώματι. Ἀλλ' ὦ Θαυματουργὲ ἔνδοξε ἱερομάρτυς Ἰανουάριε, παρακαλοῦμέν σε οἱ δοῦλοι σου οἱ ταπεινοί, νὰ δεχθῇς ταύτην ἡμῶν τὴν προσφοράν, ταύτην ἡμῶν τὴν δοξολογίαν, ταύτην ἡμῶν τὴν

κατὰ δύναμιν εὐχαριστίαν. Ἐπάκουσον τῆς δεήσεως ἡμῶν τῶν ταπεινῶν, καὶ δὸς καὶ ἡμῖν τὴν χάριν σου ἄνωθεν, καὶ τὴν βοήθειάν σου. Ἀνάστησον καὶ ἡμᾶς πεπτωκότας τῇ ἁμαρτίᾳ, ὥσπερ ἀνέστησας τὸν υἱὸν τῆς χήρας Μαξιμίνας. Διαφύλαξον καὶ ἡμᾶς ἀπὸ τὰς ἐπερχομένας ἐναντίας προσβολάς, ὡς διεφύλαξας, καὶ διὰ πάντα φυλάττεις τὴν πόλιν ταύτην ἀπὸ ὅλας τὰς κατεπειγούσας ἐπιβουλάς. Δὸς καὶ ἡμῖν πλούσια τὰ ἐλέη σου, ὡς ἔδωκας, καὶ διὰ πάντα δίδεις πλουσιοπάροχον τὴν εὐλογίαν σου εἰς ταύτην τὴν πόλιν σου, τὴν ὁποίαν παρακαλοῦμεν νὰ διαφυλάξῃς καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, καθὼς τὴν ἐφύλαξας μέχρι τοῦ νῦν. Διαφύλαξον ἅγιε Ἰανουάριε καὶ τοὺς γαληνοτάτους Βασιλεῖς τῆς Βασιλείας ταύτης, καὶ τὰ τέκνα των μετὰ παντὸς του παλατίου, καὶ τοῦ στρατοπέδου αὐτῶν, ἐν ἄκρα ὑγεία, καὶ εὐημερία, καὶ ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ, καὶ πάσῃ ἄλλῃ ἀγαθῇ καταστάσει. Λάλησον εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἀγαθὰ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ αὐτῶν, καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ταπεινῶν. Ἀξίωσον ἡμᾶς ἅπαντας δι' ἔργων ἀγαθῶν ἐπιτυχεῖν τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· ᾧ πρέπει δόξα, καὶ κράτος, καὶ μεγαλοπρέπεια, σὺν τῷ Πατρί, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν ἀτελευτήτων αἰώνων. Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑΣ ἢ Ἀλεξάνδρας τῆς βασιλίσσης, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτῆς, ΑΠΟΛΛΩ, ΙΣΑΑΚΙΟΥ καὶ ΚΟΔΡΑΤΟΥ.

Εἰς τὴν Ἀλεξάνδραν.

»Ἦδει μὲν ὄντως προῦξενον λαμπηδόνος,
»Τὴν ἐν ζόφῳ κάθειρξιν Ἀλεξανδρία.

Εἰς τὸν Ἀπολλὼ καὶ Ἰσαάκιον.

»Λιμαγχόνην οἴσαντες ἀθληταὶ δύω,
»Ψυχοκτόνον φεύγουσι δαιμοναγχόνην.

Εἰς τὸν Κοδράτον.

»Ζωμοὺς χύτρας σῆς τοὺς ἱδρῶτας, Κοδράτε,
»Ἄλατι, τμηθείς, αἱμάτων παραρτύεις. (1)

Ἀλεξανδρία ἡ Ἀλεξάνδρα ἡ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς ἦτο σύζυγος

(1) Τοῦτο τὸ ἴδιον δίστιχον εὑρίσκεται καὶ κατὰ τὴν ἑβδόμην τοῦ Μαΐου εἰς τὸν ἅγιον συνώνυμον τούτου Κοδράτου καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. Θέλει δὲ νὰ εἴπῃ ὅτι τοὺς ζωμοὺς τῆς ἰδικῆς σου χύτρας, ἤτοι τοὺς ἱδρῶτας τῆς σαρκός σου, τοὺς ἤρτυσες μὲ τὸ ἅλας τῶν αἱμάτων σου, καὶ οὕτω προσεφέρθης εἰς τὸν Θεόν.

τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ· βλέπουσα δὲ τὸν ἅγιον Γεώργιον, ὅτι ἐτιμωρεῖτο, καὶ ὅτι ἐκτυπήθη εἰς τὴν κοιλίαν μὲ ἀκόντιον καὶ δὲν ἐβλάβη, καὶ ὅτι ἐδέθη μὲν εἰς τὸν τροχὸν ἐκεῖνον, ὅστις εἶχε γύρω ἐμπηγμένα σίδηρα κοπτερά, καὶ ἐμοιράσθη τὸ σῶμά του εἰς πολλὰ κομμάτια, ὕστερον δὲ πάλιν ἔγεινεν ὑγιὴς καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἐθυσίαζεν εἰς τὰ εἴδωλα· καὶ ὅτι διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα ἔκαμε πολλοὺς νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ἄλλοι μὲν ἀπεκεφαλίσθησαν, ἄλλοι δὲ ἐκλείσθησαν εἰς φυλακάς· ταῦτα, λέγω, τὰ παράδοξα καὶ ὑπερφυσικὰ θαύματα βλέπουσα ἡ μακαρία Ἀλεξάνδρα, ἀφῆκε τὴν δόξαν τῆς βασιλείας, καὶ πιστεύσασα εἰς τὸν Χριστόν, ὡμολόγησεν ἑαυτὴν Χριστιανὴν ἔμπροσθεν τοῦ ἀνδρός της Διοκλητιανοῦ, ὅθεν παρεδόθη εἰς τὴν φυλακήν. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἀπόφασις παρὰ τοῦ ἀνδρός της, ἵνα ἀποκεφαλισθῇ ὁ μέγας Γεώργιος ὁμοῦ καὶ αὐτή, ἔμαθε τοῦτο ἡ βασίλισσα εἰς τὴν φυλακήν, καὶ προσευξαμένη, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Βλέποντες δὲ οἱ τρεῖς ὑπηρέται τῆς βασιλίσσης, Ἀπολλώς, Ἰσαάκιος καὶ Κοδράτος, ὅτι κατεφρόνησεν ἡ ἁγία πρόσκαιρον βασιλείαν καὶ θνητὸν βασιλέα, καὶ ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, ἀποθανοῦσα διὰ τὴν ἀγάπην του, ἐπίστευσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν Χριστόν. Ὅθεν παρρησιασθέντες, ἤλεγξαν τὸν βασιλέα, καὶ παράνομον αὐτὸν ὠνόμασαν καὶ θηριώδη, ἐπειδὴ οὐδὲ τὴν ἰδίαν γυναῖκά του ἐσπλαγνίσθη, μὲ τὴν ὁποίαν ἐγέννησε τέκνα· ὀργισθεὶς δὲ ὁ βασιλεύς, ἐπρόσταξε καὶ ἔβαλον αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακήν· καὶ τούτου γενομένου, ἐσυλλογίζετο ὁ ἄνομος ὅλην τὴν νύκτα, ποῖον εἶδος θανάτου νὰ δώσῃ εἰς τοὺς μάρτυρας. Τῷ δὲ πρωῒ ἐκβαλὼν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν φυλακήν, τὸν μὲν Κοδράτον ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι, τὸν δὲ Ἀπολλὼ καὶ Ἰσαάκιον νὰ βάλωσιν εἰς φυλακήν, οἱ ὁποῖοι μὴ φαγόντες, μηδὲ πιόντες εἰς διάστημα ἡμερῶν ἱκανῶν, ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν τῆς πείνης παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥ (1) ***πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.***

»Μαξιμιανός, οὐχ ὁ παμφάγος λύκος,
»Ἀλλ' ὁ τροφεὺς τέθνηκε τῆς Ἐκκλησίας.

(1) Ἀλλὰ καὶ ὁ Μελέτιος ἐν τόμ. Β'. σελ. 22 τῆς ἐκκλησ. ἱστορίας, συμφώνως μὲ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστήν, Μαξιμιανὸν αὐτὸν ὀνομάζει, καὶ οὐχὶ Μάξιμον, ὡς ὀνομάζει αὐτὸν ὁ τετυπωμένος Συναξαριστής. Ἔγεινε δὲ οὗτος πατριάρχης, ἀφ' οὗ ἐξωρίσθη ὁ Νεστόριος ἐν ἔτει υλά. (431). Τούτου

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υιε'. (415) καταγόμενος ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ρώμην, υἱὸς γονέων πλουσίων καὶ εὐγενῶν. Διὰ χρείαν δέ τινα ἀναχωρήσας ἀπὸ Ρώμης, ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖ διαλάμψας μὲ τὴν ἐνάρετον κατάστασιν καὶ ἀκρίβειαν τῆς ζωῆς του, καὶ γνωρισθεὶς ὅτι ἦτο εὐφυὴς καὶ πολυμαθής, ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ἀπὸ οἰδιμον Σισίνιον τὸν τότε πατριαρχεύοντα· ἔφθασε δὲ
Νεστορίου τοῦ αἱρετικοῦ, τοῦ μετὰ τὸν Σισίνιον πατ
Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Νεστόριος ἐξωρίσθη, ἀνέβη εἰς τὸν
τινουπόλεως ὁ ἁγιώτατος οὗτος Μαξιμιανὸς μ
σιλέως καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ· εἰς τοῦτο
καιρὸν εἶχεν εἰρήνην ἡ Ἐκκλησία. Κ
ποίμνιόν του εἰς δύω χρόνο
σίαν φυλάξας ἀνενόχλη
μήθη ἐν Κυρίῳ· τ
στόλοις.

Μνήμη τοῦ

Οὗτος ὁ
σμον καὶ
ἐντολὴν
μως ἡ
γαλειτι
ἀφ' οὗ
τὸ Σίν
ἀσκητ
αὐτο
λα
ὁ

Τῆς ἁγίας Μάρτυρος καὶ Βασιλίσσης Ἀλεξάνδρας Ρωσσίδος.

Ταῖς τῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ ...εώτου Ἐπισκόπου Ἀναστασιουπόλεως.

...αὶ Θεοδώρῳ καὶ νεκρῷ Θεοδώρου,
θαυματουργεῖν δῶρον ἐκ Θεοῦ μέγα.
...ευτερίῃ Συκεώτην τύμβος ἔκρυψεν.

...τῆς χώρας τῶν Γαλατῶν ἀπὸ χωρίου ὀνο-

...ενος ἀμέσως τὸν συνώνυμόν του ἐν
...τὸ Ἰουδαίων ἔλαβε τὸν διὰ
...ναφήν, οἱ μὲν τῷ πρώ-
... Καβέος λέγει, ὅτι
Ἐκκλησιαστικῶν
...α ἐν Βενετίᾳ,
οὐχὶ τοῦ πα-
...οντα, ὅτι ὁ
δὴς δὲ κατὰ
μικρὰ ἐστο-
καῖα, καὶ
...ς τὰ ἤθη,
εὔκολα,
πρέπον-
...ς Ἀνα-
...τινιανοῦ.
τὸν βα-
...ιον λό-
... περὶ
τό,
).

μαζόμενον Συκεόν φαίνεται δέ, ὅτι δὲν ἐγεννήθη ὁ ἅγιος οὗτος μὲ τρόπον τίμιον καὶ ἐπαινετόν, διότι ἦτο νόθος καὶ σκότιος. Ἡ μήτηρ του δηλαδὴ Μαρία, ὡραία οὖσα, εἶλκυσεν εἰς τὸν ἔρωτά της ἕνα ταχυδρόμον βασιλικόν, Κοσμᾶν ὀνομαζόμενον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον συνελήφθη οὗτος ὁ ὅσιος· ἡ ἀρετὴ ὅμως τοῦ γεννηθέντος ἐσκέπασεν, ὅ,τι ἠκολούθησε πρὸ τῆς γεννήσεώς του κατηγορημένον καὶ ἄτιμον, διότι ἡ τοῦτον γεννήσασα εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν της κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκοιμήθη μὲ τὸν ἄνδρα, ὅτι κατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς ἀστὴρ καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν κοιλίαν της· ἐδήλονε δὲ τὸ ὄνειρον τὴν λαμπρότητα, ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ ὕστερον τὸ παιδίον.

Ταύτην δὲ τὴν λαμπρότητα ἔκαμεν ὁ ἅγιος ὄχι νὰ τὴν νομίζουν οἱ πολλοὶ μὲ ἀμφιβόλους λογισμούς, ἀλλὰ νὰ πιστεύωσιν αὐτὴν βεβαίως καὶ ἀναμφιβόλως· ἐπειδὴ εὐθὺς ἀπὸ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν ἔδειξεν ὁ ὅσιος τὸν ἑαυτόν του ἀγαπητὸν καὶ ἐράσμιον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Γεώργιον, ὥστε ὁ μέγας Γεώργιος ἐφαίνετο, ὅτι πάντοτε εὑρίσκεται μαζί του, ὅτι τὸν ἐδίδασκεν ὡς παιδαγωγός, ὅτι τὸν ἀνεβίβαζεν εἰς ἀνωτέρας ἐπιθυμίας μεγαλητέρων ἀρετῶν, καὶ ὅτι ἠγάπα αὐτὸν μὲ θείαν ἀγάπην, καὶ μὲ πνευματικὸν καὶ θαυμαστὸν ἔρωτα. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἐπρόκοπτεν ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ πρῶτον μὲν συνηριθμήθη μὲ τὸ τάγμα τῶν μοναχῶν καὶ ἔγεινε μοναχὸς καὶ Ἀρχιμανδρίτης· ἔπειτα δέ, διῆλθε τοὺς βαθμοὺς τῆς ἀρετῆς, καὶ ἀπόδειξιν ἔδωκεν, ὅτι ἔλαβε τὴν τοῦ Θεοῦ φιλίαν καὶ οἰκείωσιν· ἤτοι ἀπέκτησε παρὰ Θεοῦ τὴν τῶν θαυμάτων ἐνέργειαν· καὶ οὕτως ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ μέγα τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, καὶ ἐνεπιστεύθη τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀναστασιουπόλεως. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος, πολλοὺς ἀπίστους πρὸς τὴν πίστιν καὶ θεογνωσίαν ὡδήγησεν ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς ὅσα πρέπει νὰ πράττωσι διὰ νὰ ἀπολαύσωσι τὴν σωτηρίαν των. (1)

Οὗτος διὰ μέσου τῶν θαυμάτων ὠφέλησε τοὺς πανταχοῦ εὑρισκομένους χριστιανούς, καὶ διὰ μέσου τῶν μεγάλων σημείων ὅσα ἐποίησε, (τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι εὔκολον νὰ γράφῃ τις) ὅλους ἐξέπληξεν, εἰς τρόπον ὥστε ἐφάνη ποθητὸς καὶ θαυμαστός, καὶ εἰς βασιλεῖς, καὶ εἰς ἀρχιερεῖς. Οὗτος τελευταῖον εἰς πολλοὺς προφητεύσας περὶ

(1) Περὶ τούτου τοῦ ἁγίου Θεοδώρου λέγει καὶ ὁ Μελέτιος, ὅτι ἀρχιμανδρίτης ὤν, προεχειρίσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς ἐν Γαλατίᾳ Ἀναστασιουπόλεως ἀκουσίως, καὶ ὅτι μὲ τὴν ἁγιότητα καὶ διδασκαλίαν του ἐφώτισε πολλούς, καὶ ἐτελεύτησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου. (Τόμ. Β'. σ. 140).

τῶν μελλόντων, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του, ὑποδεξάμενος τοὺς Ἀγγέλους καὶ Ἁγίους, οἵτινες ἦλθον νὰ λάβωσι τὴν ψυχήν του, μὲ σεμνὸν καὶ χαριέστατον μειδίαμα, τὸ ὁποῖον ἐφανέρονε τὴν ἐσωτερικὴν ἀγαλλίασιν τῆς καρδίας του. Λέγουσι δέ, ὅτι ὀλίγον πρὸ τοῦ νὰ ἀποθάνῃ, ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν του ὁ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ραβδίον διὰ νὰ ἀκουμβᾷ· ἔπειτα ἐφάνη καὶ δεύτερον εἰς αὐτὸν ἔφιππος, ἔσυρε δὲ μαζί του καὶ ἄλλον ἵππον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπρόσταξε τὸν ὅσιον νὰ ἱππεύσῃ. Ἐφανέροναν δὲ αἰνιγματωδῶς τὸ ραβδὶ καὶ ὁ ἵππος τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ κάμῃ ὁ ὅσιος εἰς τὰ οὐράνια. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Δεύτερον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΑΡΧΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

»Τοῦ πρὸς σέ, Σῶτερ, ἐμπύρου θείου πόθου,
»Νέαρχος εἶπεν, οὐδὲ πῦρ με χωρίσει.

Μνήμη τῆς πρὸς Χριστὸν γνωρίσεως τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΝΑΘΑΝΑΗΛ, ὅς ἐστι Σίμων ὁ Ζηλωτής.

»Τὸν Ναζαρηνὸν γνοὺς Ναθαναὴλ μέγαν,
»Τὴν Ναζαρὲτ σίγησον ἄχρηστον λέγειν.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Κανᾶ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ὅπου καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκαλέσθη εἰς τὸν Γάμον μετὰ τῆς παναχράντου μητρός του καὶ ἐποίησε τὸ πρῶτόν του θαῦμα, μεταβαλὼν τὸ νερὸν εἰς κρασίον. Ἐπρόσμενε δὲ καὶ αὐτὸς τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, καθὸ νομομαθής, καὶ ἐμάνθανεν ἐκ τῶν προφητῶν, ὅτι μέλλει νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, ἤτοι ὁ Χριστός. Τοῦτον λοιπὸν εὑρὼν ὁ Φίλιππος, καὶ γνωρίζων ὅτι προσμένει τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, εἶπεν αὐτῷ μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως· «Ὃν ἔ»γραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν »τὸν Υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ.» (Ἰωάν. α'. 46.). Ἐλθὼν λοιπὸν μόνος καὶ ἰδὼν τὸν Κύριον, ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, καὶ τὸν ἠκολούθει· ὅθεν μετὰ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασιν ἐκήρυττεν αὐτὸν ὡς Θεὸν εἰς τὰ ἔθνη, καὶ οὕτως ἐν τῷ κηρύγματι ἐτελειώθη. (Ὅρα εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Μαΐου, ὅτε ἐστὶν ἡ κυρία ἑορτὴ τοῦ ἀποστόλου τούτου, ἐπειδὴ αὕτη δὲν εἶναι κυρία του ἑορτή).

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Ἀπολυτίκιον, ἦχος δ'.

Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτής, καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστής, ἀσθενούντων ἰατρός, βασιλέων ὑπέρμαχος. Τροπαιοφόρε μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κοντάκιον, ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Γεωργηθεὶς ὑπὸ Θεοῦ ἀνεδείχθης, τῆς εὐσεβείας γεωργὸς τιμιώτατος, τῶν ἀρετῶν τὰ βράγματα συλλέξας σεαυτῷ σπείρας γὰρ ἐν δάκρυσιν, εὐφροσύνῃ θερίζεις· ἀθλήσας δὲ δι' αἵματος, τὸν Χριστὸν ἐκομίσω· καὶ ταῖς πρεσβείαις Ἅγιε ταῖς σαῖς πᾶσι παρέχεις πταισμάτων συγχώρησιν.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ.

Τὸν θερμὸν προστάτην καὶ βοηθόν, τὸν ἐν τοῖς κινδύνοις, ἀντιλήπτορα ταχεινόν, τῶν Μαρτύρων κλέος, εἰδώλων καθαιρέτην, Γεώργιον τὸν μέγαν, πάντες τιμήσωμεν.

Ἄστρον ἀνατέταλκε φαεινόν, ἐκ τῆς Καππαδόκων, ὁ πολύαθλος τοῦ Χριστοῦ, Μάρτυς καὶ φωτίζει, πιστῶν ἅπαν τὸ πλῆθος, Γεώργιος ὁ μέγας, ὃν νῦν γεραίρομεν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ'. μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ τροπαιοφόρου. (1).

»Ἐχθροὺς ὁ τέμνων Γεώργιος ἐν μάχαις,
»Ἑκὼν παρ' ἐχθροῦ τέμνεται διὰ ξίφους·
»Ἦρε Γεωργίου τρίτῃ εἰκάδι αὐχένα χαλκός.

---

(1) Σημειοῦμεν ἐδῶ διὰ τοὺς φιλογεωργίους τὰ ἀκόλουθα ταῦτα. Δηλαδή,

Οὗτος ὁ ἔνδοξος καὶ θαυμαστὸς καὶ μέγας μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει

ὅτι εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα τοῦτον Γεώργιον δύω ἐγκώμια ἔπλεξεν ὁ θεσπέσιος Κρήτης Ἀνδρέας, ὧν τὸν μὲν ἓν μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλοῦν Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀεὶ μὲν λαμπρὰ καὶ πανεύφημα τὰ τῶν μαρτύρων μνημόσυνα». Τὸ δὲ ἕτερον εὑρίσκεται ἐν τῷ ἱερῷ Κοινοβίῳ τοῦ Ξενοφῶντος μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἰωάννου Μυρέων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἥλιος μὲν ἀνίσχων ἑκάστης ἡμέρας». Ὁμοίως καὶ Γρηγόριος Κωνσταντινουπόλεως ὁ Κύπριος ἐγκώμιον ἔχει εἰς τὸν αὐτόν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἔθος τοῦτο τοῖς λόγοις ἀγωνιζομένων». (σώζεται ἐν τῷ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων).

Ἐκτὸς δὲ τῶν κανόνων τοῦ ἁγίου τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς Μηναίοις, ἔχει καὶ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς κανόνα εἰς τὴν αὐτοῦ ἑορτὴν εἰς ἦχον δ'. Εἱρμὸν ἔχοντα «Χοροὶ Ἰσραήλ». Ὁμοίως καὶ ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ὁ Κρήτης ἄλλον ἔχει κανόνα εἰς τὴν τοῦ Γεωργίου μεγαλειότητα, ὀκτωτρόπαρον σχεδὸν ὄντα ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ, εἰς ἦχον δ'. Εἱρμὸν ἔχοντα «Τῷ ὁδηγήσαντι Θεῷ». Ὡσαύτως καὶ ὁ ἅγιος Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος ὀκτώηχον τελείαν κανόνων ἔχει εἰς τὸν μέγα τοῦτον Γεώργιον. Δύω δὲ κανόνας ἔχει κατὰ τὸν πλ. β'. ἦχον πρὸς τὸ «Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας ὁ Ἰσραήλ, καὶ πρὸς τὸ Κύματι θαλάσσης». Ἅπαντες δὲ οἱ ρηθέντες κανόνες εὑρίσκονται κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Ξενοφῶντος καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ἐκεῖθεν. Εὑρίσκεται καὶ εἷς κανὼν πανηγυρικώτατος, ἐγκεντρισμένος εἰς τὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἀπὸ τοῦ κανόνος τῆς Λαμπρᾶς, καὶ τὰς αὐτὰς ἐκείνου ἔχων ἀρχὰς ἐν τῷ κελλίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τῷ ἐπάνω τῶν Καρεῶν κειμένῳ, τοῦ μακαρίτου παπᾶ Παρθενίου Ζωγράφου, οὗ καὶ τὰ ὀστᾶ μετὰ θάνατον εὐωδίᾳ πνευματικῇ ὁ Κύριος ἐτίμησεν ὡς καὶ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων. Σημείωσαι ὅτι ὁ κανὼν αὐτὸς ἐμελουργήθη ὑπὸ τοῦ συγγράφεως ὡσαύτως καὶ κδ'. Οἶκοι εἰς τὸν ἅγιον, ἄξιοι ἀναγνώσεως, καὶ παρακλητικὸς κανὼν εὑρισκόμενος ἐν τῷ αὐτῷ κελλείῳ.

Ὁ δὲ Δαβὶδ ὁ Ἀττικός, ἤτοι ὁ ἐξ Ἀθηνῶν καταγόμενος, ὅστις ἐφιλοπόνησεν ἄριστα καὶ ἐλλογιμώτατα τὸν εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου δεύτερον κανόνα, εἱρμὸν ἔχοντα τὸ Ἀναστάσεως ἡμέρα· ὁ Δαβὶδ λέγω οὗτος, φαίνεται ὅτι ἦτο ἁγιορείτης. Ὅθεν καὶ τὸ ἐν τῇ ἐννάτῃ ᾠδῇ τροπάριον ἐκεῖνο τὸ λέγον «Γλυκύτατον δρόσον, ὄρη σταλάξατε καὶ σύ, κατ' ἐξαίρετον σκίρτα, τὸ ὄρος τὸ ἅγιον, χόρευε νῦν, καὶ ἀγάλλου φαιδρῶς εὔρες καὶ γάρ, κράτιστον τὸν μέγα Γεώργιον ὁμοφύλακα». Τὸ τροπάριόν φημι τοῦτο τὸ ἐννοεῖ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω, τοῦ ὁποίου ὁροφύλαξ ὑπάρχει ὁ μέγας Γεώργιος καθότι τρία μοναστήρια ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει εἰσιν, ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου τιμώμενα· τὸ τοῦ Ξενοφῶντος, τὸ τοῦ Ζωγράφου, καὶ τῷ τοῦ ἁγίου Παύλου. Ἐν δὲ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται καὶ εἷς λόγος εἰς τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Γεωργίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ τῶν Θεοῦ δωρεῶν ἀξιωθῆναι ποθοῦντες».

σγς'.(296) καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν, ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ ἐπιφανοῦς καὶ πρότερον λάμψας εἰς τὴν τάξιν τῶν Τριβούνων καὶ ὕστερον, ὅτε ἔμελλε νὰ μαρτυρήσῃ, κόμης ὢν κατὰ τὸ ἀξίωμα(ἤτοι ἔπαρχος, ἢ ἡγεμών, ἢ καὶ στρατηλάτης). Ὅτε δὲ ὁ ἀσεβὴς Διοκλητιανὸς ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, καὶ προσταγὴν βασιλικὴν ἐξέδωκεν, ὅσοι μὲν χριστιανοὶ ἀρνοῦνται τὸν Χριστόν, αὐτοὶ νὰ ἀξιόνωνται τιμῶν βασιλικῶν, ὅσοι δὲ δὲν πείθονται νὰ τὸν ἀρνηθῶσιν, αὐτοὶ νὰ λαμβάνωσι ζημίαν τὸν θάνατον, τότε ὁ μέγας Γεώργιος παρὼν εὑρεθείς, ἀνεκήρυξεν ἑαυτὸν χριστιανόν, καὶ τὴν τῶν εἰδώλων πλάνην καὶ ἀσθένειαν ἤλεγξεν, ἐμπαίζων τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτά. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε εἰς τὰς κολακείας καὶ τὰς πολλὰς ὑποσχέσεις τοῦ τυράννου ἐπείσθη ὁ ἅγιος, οὔτε εἰς τοὺς φοβερισμοὺς καὶ τὰς ἀπειλάς του, ἀλλ' ὅλα τὰ κατεφρόνησε, τούτου χάριν πρῶτον μὲν ἐκτύπησαν αὐτὸν εἰς τὴν κοιλίαν μὲ τὸ ἀκόντιον, τὸ ὁποῖον ἐκτύπησε μὲν εἰς τὴν σάρκα τοῦ ἁγίου τόσον, ὥστε ἔτρεξεν ἐκεῖθεν αἷμα πολύ, ἡ δὲ αἰχμὴ τοῦ ἀκοντίου ἐγύρισεν ὀπίσω, ὅθεν καὶ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβής· ἔπειτα δὲ ἔδεσαν αὐτὸν εἰς ἕνα τροχόν, πέριξ τοῦ ὁποίου ἦσαν ἐμπεπηγμένα κοπτερὰ σίδηρα, ἔπειτα ἄφησαν τὸν τροχὸν νὰ κυλίσῃ εἰς κατηφορικὸν τόπον· τούτου χάριν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος κατεκόπη μὲν εἰς πολλὰ τεμάχια, κατέστη ὅμως πάλιν ὑγιὲς μὲ ἐπιστασίαν θείου ἀγγέλου.

Ὅθεν παρέστη ὁ ἅγιος εἰς τὸν Διοκλητιανὸν καὶ συγκάθεδρόν του Μαγνέντιον, οἱ ὁποῖοι ἔτυχε τότε νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ ἐπειδὴ ἐφάνη σῶος καὶ ἀβλαβὴς ἀπὸ τοιαύτην φοβερὰν βάσανον, διὰ τοῦτο πολλοὺς Ἕλληνας προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως εὐθὺς ἀπεκεφαλίσθησαν. Τότε καὶ ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα προσῆλθεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔμπροσθεν τοῦ ἀνδρὸς της Διοκλητιανοῦ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. (1). Ἐπίστευσαν δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ εἰς τὸν Χριστόν, ἰδόντες τὸν ἅγιον νὰ βληθῇ μὲν εἰς τὸν λάκκον τοῦ ἀσβέστου, νὰ μείνῃ δὲ ἀπὸ αὐτὸν ἀβλαβής. Μετὰ ταῦτα ἐκάρφωσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου ὑποδήματα σιδηρᾶ, καὶ τὸν ἠνάγκαζον νὰ τρέχῃ· εἶτα ἔδειραν αὐτὸν ἄσπλαχνα μὲ ξηρὰ νεῦρα βωδίων. Ὁ δὲ Μαγνέντιος ἐζήτησε νὰ κάμῃ σημεῖον ὁ ἅγιος, καὶ νὰ ἀναστήσῃ ἕνα νεκρόν, πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποθανόντα καὶ ἐνταφιασθέντα εἰς ἕνα τάφον, εὑρισκόμενον ἐκεῖ ἔμπροσθέν του. Ἀφοῦ δὲ ὁ ἅγιος ἐπρο-

(1) Ὅρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος, ὅτε ἑορτάζεται ἡ ἁγία αὕτη Ἀλεξάνδρα, καὶ οἱ τρεῖς αὐτῆς ὑπηρέται Ἀπολλώς Ἰσακάκιος, καὶ Κοδράτος.

σευχήθη ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ τάφου του, ὢ τοῦ θαύματος! ἀνέστη ὁ νεκρός, ὅστις προσκυνήσας τὸν ἅγιον, ἐδόξασε τὴν θεότητα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Βασιλεύς, ποῖος εἶναι, καὶ πότε ἀπέθανεν; ὁ δὲ νεκρὸς ἀπεκρίθη, ὅτι εἶναι ἐκ τῶν ἀνθρώπων οἵτινες ἔζων πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ ὁ Χριστός, ἤτοι πρὸ τριακοσίων ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα, καὶ ὅτι διὰ τὴν πλάνην, ἣν εἶχεν εἰς τὰ εἴδωλα, κατεκαίετο εἰς τὸ πῦρ τοσαῦτα ἔτη.

Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέποντες πολλοὶ Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ μιᾷ φωνῇ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Μετ' αὐτῶν δὲ ἦτο καὶ ὁ γεωργὸς Γλυκέριος, τοῦ ὁποίου τὸ νεκρὸν βῶδι ἀνέστησεν ὁ ἅγιος, ὅστις στερεωθεὶς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸ τοιοῦτον θαῦμα, κατεκόπη μὲ τὰ ξίφη ὑπὸ τῶν ἀπίστων, καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, ὅτε εἶδον, ὅτι ὁ ἅγιος ἐμβὰς εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, προσέταξεν ἓν εἴδωλον νὰ εἴπῃ, ἐὰν ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός, καὶ ἐὰν πρέπῃ νὰ προσκυνῶμεν αὐτόν. Τότε ὁ δαίμων, ὁ κατοικῶν ἐντὸς τοῦ εἰδώλου, θρηνῶν καὶ βιαζόμενος ἀπεκρίθη, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι μόνος Θεός. Ὅθεν διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐταράχθησάν ὅλα τὰ εἴδωλα, καὶ ἔπεσον εἰς τὴν γῆν καὶ συνετρίφθησαν. Οἱ δὲ λατρευταὶ τῶν δαιμόνων, μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ ὑποφέρωσιν, ἐπίασαν τὸν ἅγιον καὶ ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα, ζητοῦντες ταχέως νὰ ἐκδώσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλισθῇ ὁ ἅγιος, ὁμοῦ καὶ ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα· καὶ ὁ μὲν ἅγιος ἀπεκεφαλίσθη, ἡ δὲ ἁγία Ἀλεξάνδρα προσευχηθεῖσα εἰς τὴν φυλακήν, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ τοῦ ἁγίου σύναξις εἰς τὸν ἁγιώτατον ναὸν αὐτοῦ, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Δεύτερον (1).

ΘΑΥΜΑ ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΥ · ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΟΣ.

Εὐλόγησον πάτερ.

Μέγα τι καλόν ἐστιν, εὐλογημένοι ἀδελφοί, ἵνα διηγώμεθα τῶν ἁγίων

(1) Ὁ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος συνεγράφη παρὰ τοῦ Μεταφραστοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Διοκλητιανὸς ὁ Ρωμαίων Αὐτοκράτωρ» (εὑρίσκεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις)· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται καὶ ἄλλο τούτου Μαρτύριον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἡ μὲν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προαιώνιος βασιλεία». Εὑρίσκεται δὲ καὶ εἰς τὸ κελλίον τῆς σκήτης τοῦ Καυσοκαλυβίου εἰς κελλίον τῶν ἀδελφῶν Ἰωασαφέων ὅπου εὑρίσκεται ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Σ. Ε.

Μαρτύρων τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ θαύματα, ἅτινα ἐποίουν τὸν παλαιὸν καιρόν. Διότι οὐ μόνον ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Μαρτυρίου αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτοῦ φοβερὰ σημεῖα καὶ θαύματα ἐτέλουν ἐνώπιον τῶν βασιλέων καὶ ἡγεμόνων· προσέτι δὲ καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν ἄπειρα θαύματα ἐποίει δι' αὐτῶν ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις. Διὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία τιμῶσα αὐτούς, μελῳδεῖ. «Καὶ ζῶντες, καὶ μετὰ τέλος θαυματουργεῖν». Οὕτως θαῦμα παράδοξον! Διότι τίς οὐκ ἐπαινέσει τοὺς Ἁγίους μάρτυρας, ἀκούων τὰς θαυματουργίας, τὰς ὁποίας ζῶντες ἐποίουν; νεκροὺς ἀνίστων, δαιμονιζομένους ἐθεράπευον, λεπροὺς ἐκαθάριζον, τυφλοῖς τὸ βλέπειν ἐχαρίζοντο καὶ κωφοῖς τὴν ἀκοήν, χωλοὺς ἀνώρθωνον, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν ἀποκαθίστων, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, πᾶσαν ἀσθένειαν ἰάτρευον οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τῶν ζῴων. Καὶ πάλιν μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν δαίμονας ἐδίωκον ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, αἰχμαλώτους ἠλευθέρουν, καὶ καθ' ἑκάστην ἄπειρα θαύματα ἐγίνοντο διὰ τῆς χάριτος αὐτῶν. Οὐ μόνον δὲ τὸ πάλαι ἐθαυματούργουν οἱ ἅγιοι, ἀλλὰ καὶ νῦν, ὅστις ἐπικαλεσθῇ αὐτοὺς μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας, εὑρίσκει αὐτοὺς βοηθοὺς ἑτοίμους εἰς πάντα πειρασμόν. Διὰ ταῦτα καὶ ἡμεῖς, ὦ φιλόχριστοι ἀδελφοί, μὴ ἀμελήσωμεν νυκτὸς καὶ ἡμέρας παρακαλοῦντες αὐτοὺς ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, ἵνα πρεσβεύωσιν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Ὅτι οἱ ἅγιοι ὑπηρετούμενοι ὑφ' ἡμῶν καὶ δοξολογούμενοι, ἀείποτε φυλάττουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν σκανδάλων καὶ παγίδων τοῦ διαβόλου· ἔχουσι γὰρ μεγάλην παρρησίαν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἴτι χάρισμα ζητήσουσι παρ' αὐτοῦ δι' ἡμᾶς, εὐθὺς τὸ λαμβάνουσι. Διὰ ταῦτα λοιπὸν κἀγὼ ἄρχομαι διηγηθῆναι τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, καὶ παρακαλῶ σας, μετὰ πάσης προθυμίας ἀκούσατε, ἵνα καὶ τὸν μισθὸν παρὰ τοῦ ἁγίου λάβετε.

Ἐν τῇ Ἀνατολῇ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ατταλείας, ἐν τῇ πόλει Ἀλαγίᾳ, ἐβασίλευέ τις Σέλβιος ὀνόματι, ὅστις Ἕλλην καὶ εἰδωλολάτρης ὤν, καὶ πολὺ χριστιανομάχος, ὄνομα Χριστιανοῦ οὐδέποτε ἤθελε ν' ἀκούσῃ. Ὅθεν πολλοὺς χριστιανοὺς ἐβασάνισεν, ἵνα ἀρνηθῶσι τοῦ Χριστοῦ τὸ ὄνομα, καὶ πολλοὺς ἐθανάτωσεν. Πλησίον δὲ ἐκεῖ ἦτον λίμνη τις, ἐν ᾗ δράκων φοβερὸς ἐνεφώλευε, καὶ καθ' ἑκάστην ἐξερχόμενος, ἥρπαζεν ὅ,τι εὕρισκεν, ἄνθρωπον, ἢ ζῶον, καὶ κατέτρωγεν αὐτό. Ὅθεν οἱ κάτοικοι πολλὴν ζημίαν εἶχον ἀπὸ τοῦ θηρίου ἐκείνου, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο διελθεῖν ἐκεῖθεν διὰ τὸν κίνδυνον. Ἡμέραν δέ τινα συναθροίσας ὁ βασιλεὺς ὅλον αὐτοῦ τὸ στράτευμα, ἐπορεύθη κατὰ τοῦ θηρίου, ἵνα φονεύσῃ αὐτό, ἀλλὰ δὲν ἠδυ-

νήθη. Ἰδόντες δὲ ὁ λαός, ὅτι οὐδὲν κατώρθωσε, συναχθέντες πάντες μικροί τε καὶ μεγάλοι, ὑπῆγον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ὁ μὲν τόπος ἡμῶν, ὦ βασιλεῦ, εἶναι πολὺ καλὸς εἰς κατοίκησιν καὶ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὰ ζῶα ἡμῶν· διὰ τί λοιπόν, ἐνῷ κινδυνεύομεν καὶ χανόμεθα καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τὴν βασιλείαν σου δὲν μέλλει παντελῶς, ἵνα εὕρῃς τρόπον τινά, καὶ σώσῃς ἡμᾶς, ὡς πρέπει τοῖς βασιλεῦσιν; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς εἴδετε, ὅτι πολλάκις προσπαθήσαντες, ἵνα θανατώσωμεν τὸ θηρίον τοῦτο, οὐκ ἠδυνήθημεν· καὶ τώρα τί νὰ κάμωμεν; Ἔλθετε λοιπὸν καὶ ὑπογραφῆτε, νὰ δίδῃ ἕκαστος ἡμῶν κατὰ σειρὰν τὸ παιδίον αὐτοῦ εἰς τὸν δράκοντα, ἵνα τρώγῃ αὐτό. Καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς ὁ λόγος οὗτος· διότι ἐνόμισαν, ὅτι Θεός τις ὀργισθεὶς μετεμορφώθη εἰς θηρίον. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ Βασιλεὺς καὶ διεκήρυξαν νὰ δίδῃ ἕκαστος κατὰ σειρὰν τὸ τέκνον του, ἵνα τρώγῃ αὐτὸ ὁ δράκων. Ἔτι δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἔχω καὶ ἐγὼ μίαν θυγατέρα μονογενῆ, καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ τάξις μου δίδω κἀγὼ αὐτήν. Ὅθεν ἤρχισαν, καὶ ἔδιδον ἕκαστος ἀνὰ ἓν παιδίον καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ ἔτρωγεν αὐτὸ τὸ θηρίον· ὢ τῆς δεινῆς πωρώσεως καὶ τυφλώσεως! ἴδετε ποῦ κατήντησεν αὐτοὺς ἡ εἰδωλολατρεία καὶ ἡ ἀπιστία; ὥστε αὐτοὶ οἱ ἴδιοι νὰ φονεύωσι τὰ τέκνα αὐτῶν; Τίς νὰ μὴ κλαύσῃ, καὶ νὰ μὴ θρηνήσῃ αὐτοὺς διὰ τὴν τοσαύτην ἀπανθρωπίαν, ἣν πρὸς τὰ ἴδια τέκνα ἔδειξαν γενόμενοι χειρότεροι τῶν ζώων καὶ ἀγρίων θηρίων, ἅτινα οὐδέποτε φονεύουσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἀλλὰ φυλάττουσι καὶ τρέφουσιν αὐτά; καὶ ἐκεῖνοι ἐγένοντο λιθοκάρδιοι, καὶ οὐκ ἔγνωσαν, οὐδὲ συνῆκαν, ὡς λέγει ὁ θεῖος Δαβίδ. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἄλλων παιδίων ἐτελείωσεν, ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ δώσῃ καὶ ὁ βασιλεὺς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. Τότε ἐστόλισεν αὐτήν, ὡς νὰ τὴν ἔστελλεν εἰς πανήγυριν, ἐνδύσασα αὐτὴν πορφύραν καὶ βύσσον καὶ ἄλλα χρυσᾶ φορέματα, ἥτις ὡς βασιλὶς ἦτον καὶ πολὺ εὔμορφος· ἔπειτα λαβὼν ἀπὸ τῆς χειρός, ἀκορέστως κατεφίλει αὐτήν, ὥσπερ ὁ Ἰακὼβ τὸν Ἰωσήφ· ἀπὸ δὲ τῆς λύπης ἀνέσπα τὰ γένεια αὐτοῦ, καὶ ἐκτύπα τὸ πρόσωπον καὶ τὸ στῆθος, λέγων μετὰ πόνων καὶ στεναγμῶν καὶ δακρύων. Οἴμοι! γλυκυτάτη μου καὶ πεφιλημένη θύγατερ· οἴμοι! τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου· διότι σὺ ὡς λαμπὰς πολύφωτος ἔλαμπες ἔμπροσθέν μου, καὶ νῦν ἐσκοτίσθην ὁ τρισάθλιος. Οἴμοι τῷ ταλαιπώρῳ! Τί νὰ κλαύσω πρῶτον, ὦ τέκνον μου ποθεινότατον; τὸν σωματικὸν χωρισμόν σου, ἢ τὸν αἰφνίδιον θάνατόν σου, τὸν ὁποῖον μέλλω ἰδεῖν; Τί νὰ θρηνήσω ἠγαπημένον μου τέκνον; τὸ κάλλος σου, ἢ τὸν τρόμον, ὅνπερ μέλλεις νὰ λάβῃς ἀπὸ τὸν σπαραγμὸν τοῦ θηρίου; Σὺ τέκνον μου ἔλαμπες καὶ ἐστόλιζες τὸ παλάτιόν μου καὶ ἐμὲ αὐτόν. Τίς λοιπὸν νὰ παρασταθῇ εἰς τὸ γῆρας. καὶ εἰς τὴν ἀσθένειάν μου, τοῦ ἐλεεινοῦ; Οἴμοι! τέκνον μου, τὰ σπλάγχνα μου ταράττονται διὰ σέ, καὶ γρήγορα

καταβήσομαι εἰς τὸν ᾅδην πρὸς ἀναζήτησίν σου· ὦ φίλτατόν μοι τέκνον, πῶς ἀποχωρίζεσαι σήμερον ἀπ' ἐμοῦ; καὶ ποῦ ἀφίνεις ἐμὲ τὸν γλυκύτατον πατέρα σου; τί νὰ βλέπω, νὰ παρηγορῶμαι ἐν τῇ θλίψει μου; Ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία καὶ ἡ ἀφορμὴ τοῦ θανάτου σου· διότι ἐγὼ δέδωκα τὴν συμβουλὴν ταύτην τῷ λαῷ, καὶ οὐ δύναμαι πλέον παραβῆναι αὐτήν· διότι μὲ θανατώνουσιν οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ λαός. Ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ! ἐγὼ ἠβουλόμην νὰ ποιήσω γάμους καὶ χαρὰς τῇ ἠγαπημένῃ μου θυγατρί, καὶ νῦν ποιῶ θρήνους καὶ ὀδυρμούς. Οἴμοι! ποῖον γάμον τελέσω σοι; πότε στολίσω σε νύμφην; πότε ἀνάψω σοι λαμπάδας ἐν τῇ τραπέζῃ μου; πότε στήσω ὑπὲρ σοῦ χοροὺς καὶ τύμπανα ἐν τῷ παλατίῳ μου; πότε ἐλεύσονται πένητες, ἵνα εὐφρανθῶσι διὰ τὴν ἀγαπημένην μου κόρην; Οἴμοι! θύγατερ, ποῦ μέλλεις καταντῆσαι εἰς τὸν ᾅδην; οὐχί· ἀλλ' εἰς τὸ φοβερὸν στόμα τοῦ θηρίου. Διὰ ταῦτα ἐγὼ μίαν ἡμέραν οὐ ζήσω χωρὶς σοῦ. Τί θέλω ζωὴν καὶ βασιλείαν ἄνευ σοῦ, θύγατερ πεφιλημένη; — Τοιαῦτα καὶ ἕτερα πλείονα ἔλεγεν ὁ Βασιλεύς, καὶ ποσῶς παρηγορίαν δὲν εἶχεν. Εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν λαὸν εἶπε μετὰ δακρύων. Ἐλεήσατέ με, φίλοι, συμπονέσατέ μοι, ἄρχοντες· λάβετε βίον περισσόν, ὅσον βούλεσθε ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἂν θέλετε καὶ αὐτὴν τὴν βασιλείαν μου, καὶ κάμετέ μοι τὴν χάριν ταύτην· χαρίσατέ μοι τὸ ἠγαπημένον μου θυγάτριον· πάντες γὰρ γινώσκετε, ὅτι μόνην αὐτὴν ἐχω μονογενῆ καὶ παρηγορίαν μου· εἰ δὲ μή, ἄφετε καὶ ἐμὲ νὰ ὑπάγω μετ' αὐτῆς.

Ἀλλ' ἐκ τούτων τῶν λόγων τοῦ βασιλέως οὐδεὶς ἐλυπήθη. Καὶ πῶς ἠδύνατο λυπηθῆναι, ἐνῷ αὐτὸς ἦν ἡ ἀφορμὴ τοῦ τοσούτου φόνου τῶν τέκνων αὐτῶν. Ἅμα λοιπὸν ἤκουσαν ταῦτα παρὰ τοῦ Βασιλέως, συναχθέντες ὅλοι, εἶπον αὐτῷ μιᾷ φωνῇ. Σὺ βασιλεῦ, ἔθηκας τὸ πρόσταγμα τοῦτο, καὶ ἡμεῖς πάντες ἐδώκαμεν τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ τὰ ἔφαγε τὸ θηρίον· καὶ νῦν λέγεις νὰ ἀφήσωμεν τὴν θυγατέρα σου; Τοῦτο οὐδέποτε στέργομεν, ἀλλὰ θέλομεν νὰ δώσῃς καὶ σὺ τὸ τέκνον σου ὡς καὶ ἡμεῖς. Ἰδὼν οὖν ὁ βασιλεὺς τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτῶν, ἐκβαλὼν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτήν, ὡς ἦτον ἐστολισμένη· ἐναγκαλισάμενος δὲ αὐτὴν καὶ καταφιλήσας, ἀπεχαιρέτησε καὶ συνώδευσεν αὐτὴν μέχρι τῆς θύρας τῆς πόλεως· λαβόντες δὲ αὐτὴν οἱ ἄνθρωποι, ὑπῆγον, καὶ τὴν ἄφησαν, ὅπου ἦν τὸ θηρίον· ὁ δὲ λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς ἔβλεπον ἐκ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως τὴν κόρην καθημένην παρὰ τὴν λίμνην, καὶ περιμένουσαν, ἵνα ἐξελθὼν τὸ θηρίον, καταφάγῃ αὐτήν.

Ὁ δὲ φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεὸς τί ᾠκονόμησεν; ἵνα δοξάσῃ μὲν τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Γεώργιον, ἐπιστρέψῃ δὲ τόν τε βασιλέα καὶ τὸν λαὸν τῆς πόλεως ἐκείνης εἰς θεογνωσίαν; Τὸν καιρὸν

ἐκεῖνον ἐπέστρεψεν ἐκ τοῦ πολέμου ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ὅπου εἶχεν ὑπάγει μετὰ τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ (διότι ἦτον κόμης καὶ ἀρχηγὸς ἑνὸς μέρους τοῦ στρατεύματος) καὶ ἐπορεύετο εἰς Καππαδοκίαν τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα. Κατ' οἰκονομίαν δὲ Θεοῦ διέβη ἀπὸ τὴν λίμνην ἐκείνην, καὶ ἰδὼν τὸ ὕδωρ, ἐπέζευσεν, ἵνα ποτίσῃ τὸ ἄλογον αὐτοῦ, καὶ ἀναπαυθῇ ὡς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας. Βλέπει δὲ τὴν κόρην καθημένην καὶ κλαίουσαν πικρῶς, τὰς παρειὰς αὐτῆς κατακόπτουσαν καὶ ἀποσπῶσαν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Ταύτην ἰδὼν ὁ Ἅγιος, λέγει αὐτῇ· ὦ γύναι, τί κλαίεις; τί δὲ κάθησαι αὐτοῦ; καὶ ποία εἶσαι; καὶ διὰ τί σὲ βλέπουσιν ὁ λαὸς ἀπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως κλαίοντες; Ἡ δὲ κόρη εἶπε πρὸς τὸν ἅγιον· οἴμοι τῇ ἀθλίᾳ! Κύριέ μου, τὰ πάθη μου εἶναι πολλὰ, καὶ ἀδυνατῶ παραστῆσαι αὐτὰ καταλεπτῶς· τοῦτο μόνον σοὶ λέγω, καββαλίκευσον τὸ ἄλογόν σου, καὶ πορεύου τὸν δρόμον σου· διότι σὲ λυποῦμαι νέον ὄντα καὶ εὔμορφον τὴν ὄψιν, ὅτι μέλλεις ἀπολέσαι τὴν ζωήν σου ἄωρα. Ὁ δὲ ἅγιος εἶπε πάλιν αὐτῇ· εἰπέ μοι, πῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ διὰ τί κάθησαι αὐτοῦ πικραμένη καὶ παραπονεμένη; Ἡ δὲ ἀπεκρίθη αὐτῷ· πολλὴ εἶναι ἡ διήγησις, Κύριέ μου, καὶ οὐ δύναμαι εἰπεῖν σοι πάντα ταύτῃ τῇ ὥρᾳ· τοῦτο μόνον λέγω σοι, καὶ παρακαλῶ σε, φύγε τὸ γρηγορώτερον ἐντεῦθεν, ἵνα μὴ καὶ σὺ μετ' ἐμοῦ θανατωθῇς ἀδίκως. Πάλιν λέγει αὐτῇ ὁ Ἅγιος· εἰπέ μοι ἐν ἀληθείᾳ πῶς κάθησαι αὐτοῦ; καὶ ὁμνύω σου εἰς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ πιστεύω, νὰ μὴ σὲ ἀφήσω μόνην, ἀλλὰ νὰ σὲ ἐλευθερώσω ἀπὸ τὸν θάνατον· εἰ δὲ μὴ, νὰ ἀποθάνω ἐνταῦθα μετὰ σοῦ. Τότε στενάξασα πικρῶς ἡ κόρη διηγήθη τῷ Ἁγίῳ πάντα τὰ περὶ αὐτῆς, καθὼς ἀνωτέρω ἐγράψαμεν· ὡς δὲ ἤκουσεν αὐτὰ ὁ ἅγιος, λέγει πρὸς αὐτήν· ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ λαὸς εἰς ποῖον Θεὸν πιστεύουσιν; Ἡ δὲ εἶπεν· εἰς τὸν Ἡρακλῆν καὶ τὴν μεγάλην θεὰν Ἄρτεμιν. Καὶ ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· ἀπὸ τῆς σήμερον μὴ φοβοῦ πλέον, μηδὲ κλαῖε· μόνον πίστευσον εἰς τὸν Χριστὸν, εἰς ὃν ἐγὼ πιστεύω, καὶ θέλεις ἰδεῖ τοῦ Θεοῦ μου τὴν δύναμιν. Ἡ δὲ λέγει πρὸς αὐτόν· πιστεύω, Κύριέ μου, ἐξ ὅλης μου ψυχῆς καὶ καρδίας. Καὶ ὁ Ἅγιος· ἔχε θάρρος εἰς τὸν Θεόν, ὅστις ἐποίησε τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, διότι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μέλλει καταργῆσαι τὴν δύναμιν τοῦ θηρίου, καὶ θέλεις ἐλευθερωθῇ καὶ σὺ ἀπὸ τὸν θάνατον· ἔτι δὲ καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐλευθερωθήσονται ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ θηρίου τούτου. Κάθου δὲ αὐτοῦ, καὶ ὅταν ἴδῃς τὸ θηρίον ἐξερχόμενον, κράξον με· εἶτα κλίνας τὰ γόνατα εἰς τὴν γῆν ὁ Ἅγιος, καὶ τὰς χεῖρας πρὸς οὐρανὸν ὑψώσας, προσηύχετο λέγων· «ὁ Θεὸς ὁ Μέγας καὶ φοβερὸς καὶ δυνατὸς, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν

»χερουβὶμ καὶ ἐπιβλέπων ἀβύσσους, ὁ ὢν εὐλογητὸς καὶ σιαμένων εἰς. »τοὺς αἰῶνας.» Σὺ γινώσκεις τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ μάταιαι· »σὺ φιλάνθρωπε Δέσποτα, ὁ τῶν προαιωνίων θαυμασίων Θεός, ὃν οὔτε »ἔννοια καταλαβέσθαι δύναται, οὔτε λόγος ἑρμηνεῦσαι ἰσχύει· ἐπίβλε»ψον καὶ νῦν ἐπ' ἐμὲ τὸν ταπεινὸν, καὶ δεῖξον ἐν ἐμοὶ τὰ ἐλέη σου· ποί»ησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθὸν, καὶ ὑπόταξον ὑπὸ τοὺς πόδας »μου τοῦτο τὸ πονηρὸν θηρίον, ἵνα γνῶσιν ἅπαντες, ὅτι μετ' ἐμοῦ »ὑπάρχεις, καὶ σὺ εἶ Θεὸς μόνος, καὶ πλήν σου, ἄλλος Θεὸς οὐκ ἔστι». Καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα. «Εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου Γεώργιε, καὶ ποίησον ὅ, τι βούλεσαι· διότι ἐγὼ πάντοτε μετὰ σοῦ εἰμί». Τελειώσαντος τὴν προσευχὴν τοῦ Ἁγίου, ἰδοὺ καὶ τὸ φοβερὸν θηρίον ἐξῆλθε. Τοῦτο ἰδοῦσα ἡ κόρη, ἐφώναξεν. Οἴμοι τῇ ἀθλίᾳ! Κύριέ μου, ἰδοὺ τὸ θηρίον ἔρχεται καταφαγεῖν με. Τότε ὁ Μέγας Γεώργιος ἔθραμε καὶ προϋπήντησε τὸ θηρίον. Ἦτον ὅμως ἀδελφοί, τόσῳ φοβερὸν καὶ ἐξηγριωμένον, ὥστε οὐ δύναμαι παραστῆσαι· πῦρ ἐξήρχετο ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, καὶ ἦτον θέαμα ἐλεεινόν, νὰ ἴδῃ τις ἐκεῖνον τὸν δράκοντα. Πάραυτα δὲ ὁ Ἅγιος ἔκαμε τὸν τύπον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ εἶπε· «Κύριε ὁ Θεός μου μετάβαλε ἐμοὶ τῷ δούλῳ σου εἰς ἡμερότητα τὸ θηρίον τοῦτο πρὸ πίστιν τοῦ λαοῦ τούτου, ὅπως ἰδόντες πιστεύσωσιν εἰς τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. Καὶ παρευθὺς ἠκολούθησε καὶ τὸ ἔργον· διότι ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος δράκων ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀλόγου τοῦ Ἁγίου καὶ ἐκυλίετο βρυχώμενος. Ἡ δὲ κόρη τοῦτο ἰδοῦσα, ἐχάρη χαρὰν μεγάλην. Τότε ὁ Ἅγιος εἶπεν αὐτῇ· ἔκβαλε τὴν ζώνην σου, καὶ μὲ αὐτὴν δέσον τὸν δράκοντα ἀπὸ τὸν λαιμόν. Καὶ παρευθὺς ἡ κόρη ἄνευ οὐδενὸς φόβου, ἐκβαλοῦσα τὴν ζώνην αὐτῆς, ἔδεσε τὸν δράκοντα καὶ τὸν ἔσυρνεν. Ὁποίαν καρδίαν ὑπολαμβάνετε, ἀκροαταὶ, ὅτι ἔκαμεν ἡ κόρη, καθ' ἣν ὥραν ἔδεσε τὸν δράκοντα· ἐχαίρετο μέν, ὅτι ἐλυτρώθη τοῦ θανάτου, ηὐχαρίστει δὲ τὸν Ἅγιον τὸν ἐλευθερώσαντα αὐτὴν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ διαβόλου. Ὁ δὲ Ἅγιος καββαλικεύσας τὸ ἄλογόν του, λέγει τῇ κόρῃ· σύρνε τὸν δράκοντα, νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν πόλιν. Ὁ δὲ λαὸς τῆς πόλεως ἰδόντες τὸ παράδοξον θαῦμα, ὅτι σύρει ἡ κόρη τὸν δράκοντα δεδεμένον, ἀπὸ τοῦ φόβου ὥρμησαν εἰς φυγήν· ὁ δὲ ἅγιος Γεώργιος ἔκραξεν αὐτούς, λέγων. Μὴ φοβεῖσθε οὐδέν, ἀλλὰ καθίσατε, καὶ θέλετε ἰδεῖ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν σωτηρίαν, τὴν μέλλουσαν γενέσθαι σήμερον. Τότε ἐστάθησαν πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ βασιλεὺς, θεωροῦντες τὸν ἅγιον τί μέλλαι ποιῆσαι. Ὁ δὲ ἅγιος λέγει αὐτοῖς. Πιστεύετε εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν μόνον ἀληθικὸν Θεὸν, διὰ νὰ φονεύσω ἐγὼ τὸν δράκοντα; Καὶ εἰ μὲν πιστεύετε, καλῶς· εἰ δὲ μή, θέλω ἀφήσει αὐτόν, ἵνα καταφάγῃ πάντας ἡμᾶς.

Τότε ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶσα ἡ πόλις ἐβόησαν,λέγοντες· πιςεύομεν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὃν σὺ κηρύττεις, εἰς Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον· καὶ ὅ,τι εἴπῃς ἡμῖν, ἐκεῖνο νὰ κάμωμεν, ἅγιε τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος ἀκούσας ταῦτα ἐκ τοῦ στόματος πάντων, καὶ ἰδὼν τὴν πολλὴν αὐτῶν προθυμίαν, εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, τὸν μὴ ἐγκαταλείποντα τοὺς ἐπ' αὐτῷ ἐλπίζοντας. Καὶ πάραυτα ὑψώσας τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἐκτύπησε τὸν δράκοντα μὲ τὸ ἀκόντιον αὐτοῦ, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἐθανατώθη ὁ δράκων ἐκεῖνος ὁ φοβερός. Εἶτα λαβὼν τὴν κόρην ἐκ τῆς χειρός, ἀβλαβῆ παρέδωκεν αὐτὴν τῷ βασιλεῖ. Τίς διηγήσεται ἀκριβῶς τὴν ἀνέλπιστον ἐκείνην εὐφροσύνην τοῦ βασιλέως; Τίς γὰρ οὐ χαίρει βλέπων νεκρὸν ἀναστηθέντα; Ἰδὼν οὖν ὁ λαὸς τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, ἔπεσαν πάντες μικροί τε καὶ μεγάλοι, καὶ κατεφιλοῦντες τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου, εὐχαρίστουν τὸν πανάγαθον Θεόν, τὸ μέν, ὅτι ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τοῦ θηρίου, τὸ δέ, ὅτι ἔπαυσε καὶ ὁ φόνος τῶν τέκνων αὐτῶν. Ὅθεν ὁ ἅγιος καλέσας τὸν ἐπίσκοπον Ἀλέξανδρον ἀπό τινα χώραν τῆς Ἀντιοχείας, ἐβάπτισε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς προὔχοντας τοῦ παλατίου· εἶτα πάντας τοὺς ἀνθρώπους τῆς χώρας ἐκείνης ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου. Καὶ ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας ἐβάπτισεν ὡσεὶ χιλιάδας τεσσαράκοντα πέντε. Καὶ ἀφοῦ ἐβαπτίσθησαν, ἔγεινε χαρὰ μεγάλη ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς τῆς πόλεως ἔκτισαν ἐκκλησίαν ὡραιοτάτην ἐπ' ὀνόματι τοῦ Τρισυποστάτου Θεοῦ. Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν, ὑπῆγεν ὁ Ἅγιος, ἵνα ἴδῃ αὐτήν. Εἰσελθὼν δὲ ἐν τῷ βήματι, ἐπροσευχήθη· καὶ ἐνῷ προσηύχετο, ἐξῆλθε πηγὴ ἁγιάσματος, καὶ εὐωδίασε τόν τε λαὸν καὶ τὸν ναόν, ἥτις μέχρι τῆς σήμερον σώζεται. Ἔτι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα ἐποίησεν ὁ ἅγιος Γεώργιος διὰ τῆς δοθείσης αὐτῷ θείας χάριτος.

Τότε ἀποχαιρετήσας τόν τε βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαόν, ἀνεχώρησεν, ἵνα ὑπάγῃ εἰς Καππαδοκίαν τὴν πατρίδα αὐτοῦ. Εἰς δὲ τὸν δρόμον ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ διάβολος εἰς σχῆμα ἀνθρώπου, κρατῶν δύο ράβδους, καὶ στηριζόμενος ἐπ' αὐτῶν, ὡς γέρων· ἦτον δὲ πολὺ κατησχυμμένος καὶ καταπεφρονημένος. Καὶ λέγει τῷ ἁγίῳ μὲ πολλὴν ταπείνωσιν· «χαίροις Γεώργιε!» Ὁ δὲ ἅγιος ἐγνώρισεν αὐτόν, ὅτι ἦτον δαίμων, καὶ εἶπεν αὐτῷ· «ποῖος εἶσαι σύ, καὶ ποῦ ἠξεύρεις τὸ ὄνομά μου; Ἐὰν δὲν ἦσο δαίμων πονηρός, οὐκ ἠδύνασο γινώσκειν τὸ ὄνομά μου, ἐνῷ ἄλλοτε δὲν μὲ εἶδες.» Λέγει αὐτῷ ὁ δαίμων· τοὺς Ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ὑβρίζεις καὶ ἐρωτᾷς ποῖος εἶμαι ἐγώ; μάθε νὰ ὁμιλεῖς καλῶς· ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἅγιος, Ἂν, ὡς λέγεις, ἦσαι ἄγγελος Θεοῦ, δεῖξον μοι τὴν δόξαν σου. Καὶ παρευθὺς κάμνει τὸν σταυρόν του, λέγων. Ὁρκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἐὰν ἦσαι ἄγγελος, νὰ μὲ ἀκολουθῇς· εἰ δὲ εἶσαι πνεῦμα πονηρόν, νὰ μὴν ἔχῃς ἐξουσίαν νὰ

φύγῃς ἐντεῦθεν. Καὶ μὲ τον λόγον τοῦ Ἁγίου εὐρέθη δεδεμένος ὁ δαίμων, καὶ ἐφώναζε φωνὰς μεγάλας, λέγων. Οἴμοι! τί κακὴ ὥρα ἦτον ὅταν σὲ ὑπήντησα· ὤ! τί κακὸν ἔπαθα ὁ ταλαίπωρος, καταντήσας εἰς τὰς χεῖράς σου. Τότε ἐγνώρισεν ὁ ἅγιος, καὶ ἐβεβαιώθη, ὅτι ἦτον πνεῦμα πονηρόν· καὶ λέγει αὐτῷ· ὁρκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἴπῃς μοι τί ἔμελλες ποιῆσαί μοι. Ἀπεκρίθη ὁ δαίμων μετὰ κλαυθμῶν καὶ ἀναστεναγμῶν. Ἐγὼ Γεώργιε, εἶμαι ἀπὸ τὸ δεύτερον τάγμα τοῦ Σατανᾶ, καὶ ὅταν ὁ Θεὸς ἐποίει τὸν οὐρανόν, καὶ διεχώριζε τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ὑδάτων, ἐκεῖ ἤμην· ὅταν τοὺς στύλους τῆς γῆς ἔπηξε, καὶ τὴν ἄβυσσον ἐσφράγισεν μετ' αὐτοῦ ἤμην· ἐγὼ φοβερὰς βροντὰς καὶ ἑστραπὰς ἔκαμα, ἐγὼ κεφαλὰς ἔδεσα, καὶ τώρα διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν μου κάτω εἰς τὸν ᾅδην κατήντησα, καὶ ἔγεινα δαίμων, ὡς μὲ βλέπεις. Ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ Γεώργιε, ὅτι κατήντησα εἰς ἐσέ, νὰ μὲ δέσῃς καὶ νὰ μὲ σύρῃς ὡς κατάδικον· οὐαί μοι Γεώργιε, ὅτι φθονήσας τὴν δοθεῖσαν σοι χάριν, ἦλθον νὰ σὲ πλανήσω, ὅπως μὲ προσκυνήσῃς, καὶ ἐπλανήθην ἐγώ. Πολλοὺς ἐχώρισα ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, καὶ βουλόμενος νὰ ἀπατήσω καὶ σέ, ἐπατήθην ἐγώ. Ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ! τί κακὸν ἔπαθα μόνος μου, καὶ πλέον δὲν δύναμαι νὰ λυθῶ! παρακαλῶ σε, Γεώργιε, ἐνθυμήσου τὴν προτέραν μου μακαριότητα, καὶ μὴ μὲ ἀφήσῃς νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἄβυσσον· διότι καταλεπτῶς εἶπόν σοι πάντα.

Τότε ὁ ἅγιος ὑψώσας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπεν· «εὐχαριστῶ σοι, Κύριέ μου, ὅτι παρέδωκας εἰς χεῖρας μου τὸν πονηρὸν δαίμονα, ὅστις μέλλει νὰ σταλῇ εἰς τόπον ζοφερὸν, ἵνα κολάζεται αἰωνίως. Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἅγιος ἐπετίμησε καὶ ἀπέλυσε τὸ πονηρὸν πνεῦμα.

Ἔκτοτε δὲ ἐγνώρισεν ὁ ἅγιος, ὅτι εἶναι θέλημα Θεοῦ, ἵνα μαρτυρήσῃ· διότι ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του, ὅτι ἂν τὸν φοβερὸν δράκοντα καὶ τὸν διάβολον ἐνίκησε, πόσῳ μᾶλλον θέλει νικήσει τοὺς ὑπηρέτας αὐτοῦ; Ὅθεν εὐθὺς ὑπῆγεν εἰς τὸν Διοκλητιανόν, καὶ ἐμαρτύρησε, καὶ ἔχυσε τὸ αἷμά του διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ οὕτως ὁ παντάναξ Θεὸς ἠξίωσεν αὐτὸν τῆς αἰωνίου δόξης καὶ ἀγαλλιάσεως, οὗ ταῖς πρεσβείαις ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς τῆς αἰωνίου μακαριότητος, δοξάζοντες Πατέρα Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν ἡμῶν, ᾧ πρέπει δόξα, κράτος τε καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. (1)

(1) Τὸ παρὸν ἠρανίσθημεν ἐκ χειρογράφου τοῦ ἐν μοναχοῖς Ἀναστασίου ἐν τῷ Χιλιανταριῷ κελλίῳ πλησίον τῶν Καραιῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Πατερίτσα.

Σ. Ε.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΥ

Μεταφρασθὲν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν παρὰ τοῦ ἐν Μοναχοῖς ἐλαχίστου Δαμασκηνοῦ τοῦ ὑποδιακόνου καὶ Στουδίτου, περιέχον ὁμοῦ καί τινων μερικῶν θαυμάτων διήγησιν.

Αἱ ἑορταὶ καὶ αἱ πανηγύρεις τῆς Ἐκκλησίας μας, εὐλογημένοι χριστιανοί, δι' ἄλλο δὲν γίνονται, εἰμὴ μόνον διὰ ψυχικὴν ὠφέλειαν, ἤτοι διὰ νὰ μὴ διασκεδάζωμεν, ἢ νὰ πολυτρώγωμεν, ἢ νὰ πολυπίνωμεν; δὲν πανηγυρίζομεν δι' αὐτό, ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχωμεν καιρὸν νὰ προστρέχωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, νὰ ἀκούωμεν λόγον Θεοῦ, καὶ διὰ νὰ λάβωμεν καὶ μισθὸν ἀπὸ τοὺς ἑορταζομένους ἁγίους, διὰ τοῦτο ἀργοῦμεν ἀπὸ πᾶσαν ἐργασίαν, καὶ ἔχομεν ἑορτὴν καὶ σχόλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὁμοίως καὶ τὴν σήμερον ἡμέραν, διὰ τοῦτο ἔχομεν ἑορτὴν καὶ σχόλην διὰ νὰ συναχθοῦν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, νὰ ἀκούσωσι λόγον Θεοῦ· νὰ γνωρίσωσι, τίς εἶναι ὅπου ἑορτάζεται σήμερον· ἢ τί ἔργα ἔκαμε, καὶ πῶς ἔπαθε διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ τώρα τὸν τιμῶμεν καὶ τὸν δοξάζομεν, ἡμεῖς οἱ ὀρθοδοξότατοι χριστιανοί, ὅπου ἀγαπῶμεν νὰ τύχωμεν τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, μὴν ἀγανακτήσωμεν ποτὲ ἑορτάζοντες, πανηγυρίζοντας, ὅτι οἱ ἅγιοι ὅπου ὑμνοῦνται καὶ δοξάζονται ἀπὸ ἡμᾶς, πάντοτε μᾶς ἐπιτηροῦν καὶ μᾶς διαφυλάττουν καὶ παρακαλοῦν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, καθὼς καὶ ὁ σημερινὸς μεγαλομάρτυς Γεώργιος, ὁ μέγας προστάτης, καὶ βοηθὸς τοῦ χριστιανικοῦ γένους, ὁ ἕτοιμος ἀκροατὴς τῶν ἐπικαλουμένων αὐτόν, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρότατος, ὅπου ἔχυσε τὸ αἷμά του διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ ὅστις τὸν ἐδόξασεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον· διὰ τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ συνήχθημεν σήμερον καὶ ἡμεῖς οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοί· αὐτὸν τιμῶμεν σήμερον, αὐτὸν ἐπαινοῦμεν, αὐτὸν ἐγκωμιάζωμεν, ἀπὸ αὐτὸν ζητοῦμεν καὶ ἡμεῖς χάριν καὶ ἔλεος· αὐτὸν παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς διαφυλάττῃ ἀπὸ τὰ σκάνδαλα, ἀπὸ τοὺς πειρασμούς, ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας, καὶ ἀπὸ πᾶν κακὸν ὅπου ἔρχεται εἰς τὸν ἄνθρωπον. Αὐτοῦ τὸ μαρτύριον καὶ τὰ θαύματα βούλομαι καὶ ἐγὼ ὁ ταπεινὸς νὰ διηγηθῶ καὶ πάλιν δὲν ἀποτολμῶ διατί; ὅτι φοβοῦμαι νὰ μὴν ἀφήσω τι ἀδιήγητον, καὶ ἔχω ἁμαρτίαν εἰς αὐτό· πλὴν νὰ λάβω θάρρος, πρῶτον μὲν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου, καὶ δεύτερον εἰς τὴν εὐχὴν τὴν ὑμετέραν, νὰ ἀρχίσω νὰ διηγῶμαι· παρακαλῶ καὶ ὑμᾶς πολύ, νὰ μὲ ἀκούσητε μὲ ὅλην σας τὴν καρδίαν, διὰ νὰ ἐννοήσητε τοὺς λόγους μου, καὶ διὰ νὰ λάβητε καὶ μισθὸν ἀπὸ τὸν Μεγαλομάρτυρα Γεώργιον.

Διοκλητιανὸς ὁ τῶν Ρωμαίων βασιλεύς, ὅστις ἐπῆρεν ἀναξίως τὸ στέμμα τῆς βασιλείας, καὶ πρῶτος ἔγινε τῶν ἄλλων βασιλέων, καὶ ὅλον τὸν κόσμον ὑπέταξεν εἰς τὴν βασιλείαν του, εἶχε καὶ πολλὴν συλλογὴν πῶς νὰ τιμᾷ

τὰ εἴδωλα, καὶ πῶς νὰ κάμνῃ τὸ θέλημα τῶν ἑλληνικῶν θεῶν, καὶ πῶς νὰ χαίρεται καὶ νὰ εὐφραίνεται εἰς τὰς πανηγύρεις τῶν θεῶν του· τὸν Ἀπόλλωνα τὸν λεγόμενον ἀπὸ τοὺς ἕλληνας θεόν, ὃν ἐτίμα περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς θεοὺς τῶν ἑλλήνων· ὅτε δὲ ὑπῆγεν εἰς τὸ μαντεῖον αὐτοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ θεοῦ νὰ μαντευθῇ διὰ ὑπόθεσίν του, τοῦ εἶπεν ὁ διάβολος ὅπου ἐκατοίκει ἐκεῖ, ὅτι, οἱ δίκαιοι ὅπου εἶναι εἰς τὴν γῆν, αὐτοὶ τὸν ἐμποδίζουν νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν· καὶ ὡς πλανημένος ὅπου ἦτον ὁ μιαρὸς βασιλεύς, μὲ πολλὴν σπουδὴν ἐζήτει νὰ μάθῃ, ποῖοι εἶναι οἱ δίκαιοι; ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας τοῦ μαντείου τοῦ εἶπεν, ὅτι οἱ λεγόμενοι χριστιανοί, αὐτοὶ εἶναι οἱ δίκαιοι τῆς γῆς· ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς ἤκουσε, πολὺ ἐδαιμονίσθη διὰ τοὺς χριστιανούς καὶ ἄρχισε νὰ κάμνῃ διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ παρευθὺς ὅσαι φυλακαὶ ἦτον, ὅσα κρατητήρια καὶ κατώγια, ὅλα ἐγέμισαν ἀπὸ τοὺς χριστιανούς· καὶ ἄλλους μὲν ἐθανάτωσαν πάραυτα, ἄλλους ἐπέδευαν, ἄλλους ἐπίαναν μὲ τὸ καλόν, διὰ νὰ τοὺς γυρίσουν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν· καὶ σχεδὸν εἰπεῖν καθ' ἡμέραν ἐγίνοντο φόνοι καὶ αἱματοχυσίαις τῶν χρ.στιανῶν, καὶ αὐτὰ μὲν ἐγίνοντο εἰς τὰς ἄλλας πόλεις καὶ τοὺς τόπους· οἱ δὲ χριστιανοὶ ὅπου ἦτον εἰς τὴν Ἀνατολὴν πλῆθος πολὺ ἔκαμναν σύγχισιν, καὶ ταραχήν· τότε οἱ διοικηταὶ καὶ οἱ κριταὶ τῆς Ἀνατολῆς ἔγραψαν γράμματα καὶ ἔστειλαν εἰς τὸν βασιλέα Διοκλητιανόν, καὶ ἔγραψαν οὕτως· ἡμεῖς οἱ δοῦλοι σου βασιλεῦ, καὶ αὐθέντα τῆς Ἀνατολῆς, προσκυνοῦμεν σε πολλά. Ἐδῶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν εὑρίσκονται πλῆθος πολὺ χριστιανοί, καὶ ἐναντιοῦνται τὸν ὁρισμόν σου, καὶ δὲν προσκυνοῦν τὰ εἴδωλα. Λοιπὸν ὥρισεν ἡ βασιλεία σου, ἢ νὰ ἦναι εἰς τὴν πίστιν σου ἕκαστος, ἢ δὲν ἠξεύρομεν τί νὰ γένῃ; ὁ δὲ βασιλεύς, ὡς εἶδε τὰ τοιαῦτα γράμματα, ἐσυλλογίζετο τί νὰ κάμῃ; τέλος τοῦ ἐφάνη καλὴ βουλή, νὰ μηνύσῃ τοὺς διοικητὰς τῆς Ἀνατολῆς νὰ ἔλθουν, διὰ νὰ συμβουλευθῇ μετ' ἐκείνων, τί μέλλει νὰ γενῇ· ἔστειλε τὰς διαταγὰς καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐσυνάχθησαν ὅλοι. Τότε ἐκάθισαν εἰς τὸ συνέδριον, καὶ διέταξεν ὁ βασιλεύς, νὰ εἰπῇ ἕκαστος τὸν λόγον του, καὶ ὅλοι των ὡμίλησαν καὶ εἶπαν τὴν γνώμην των. Μετὰ ταῦτα ἀπεκρίθη καὶ ὁ βασιλεύς, καὶ λέγει, ἄλλο τίποτε φίλοι μου δὲν εἶναι τιμιώτερον εἰς τὸν κόσμον, παρὰ νὰ προσκυνοῦνται οἱ θεοὶ ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον· εἴτις δὲ εἶναι ἐναντίος τῶν θεῶν, νὰ λαμβάνῃ καὶ τιμωρίας μεγάλας. Ἐὰν εἶσθαι φίλοι μου,. καὶ ἀγαπᾶτε νὰ ἔχητε τὴν τιμὴν ὅπου σᾶς ἐχάρισα, αὐτὸ σπουδάζετε· αὐτὸ ἀγωνισθῆτε ὅλοι σας, πῶς νὰ χαθοῦν οἱ λεγόμενοι χριστιανοὶ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. διὰ νὰ πληθύνῃ ἡ εἰδωλολατρεία καὶ οἱ θεοὶ νὰ τιμηθοῦν, καὶ νὰ δοξασθοῦν, καὶ νὰ χαροῦν περισσότερον. Τότε ἀπεκρίθησαν ὅλοι οἱ διοικηταὶ τῆς Ἀνανολῆς καὶ εἶπαν, λοιπὸν βασιλεῦ ὁ ὁρισμός σου νὰ γένῃ· καὶ παρευθὺς ἐλύθη ἡ συνεδρίασίς των καὶ εἶπαν νὰ κάμουν πάλιν δευτέραν καὶ τρίτην συνεδρίασιν, καὶ ἕκαστος διοικητὴς νὰ πάρῃ διαταγὰς καὶ νόμους εἰς τὴν ἐπαρχίαν του.

Εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρόν, ἦτον καὶ ὁ μεγαλομάρτυς Γεώργιος νέος τὴν ἡλικίαν, ὡς εἴκοσι ἐτῶν, εὐγενὴς ἀπὸ τὸ γένος, καὶ πλούσιος πατρόθεν, εὐσεβὴς εἰς τὸν Χριστόν, καὶ χριστιανὸς εἰς τὴν πίστιν· ὁ δὲ πατήρ του ἦτο ἀπὸ τὴν

Καππαδοκίαν, καὶ ἦτον δέκα ἐτῶν, ὅταν ἔμεινεν ὀρφανὸς ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἀλλὰ καὶ ὁ πατήρ του ἐμαρτύρησεν, ἡ δὲ μήτηρ του τόν ἐπῆρε μικρόν, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην τὴν πατρίδα της, ἐκεῖ εἶχε καὶ περισσὰ κτήματα καὶ πράγματα. Ὅταν ἔγεινε δὲ δεκαοκτὼ ἐτῶν, ἔγινεν στρατιώτης ὑπὸ τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, καὶ μετὰ τὴν στρατιωτικὴν τάξιν ἔγινε καὶ σημαιοφόρος· τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀπέθανεν ἡ μήτηρ του, καὶ ὅταν ἀπέμεινεν ὀρφανὸς ἐκληρονόμησε χρήματα πολλά, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα ζητῶν μεγαλητέραν τιμὴν καὶ ἀξίαν, ἔλαχε καὶ αὐτὸς τότε εἰς τὰς ἡμέρας ὅπου ἐσυνάχθησαν οἱ ἄρχοντες τῆς Ἀνατολῆς, ὡς τὸ ἐπροεῖπα, καὶ ὡς ἴδεν ὅτι ἤθελον οἱ διοικηταὶ τῆς Ἀνατολῆς νὰ πάρουν διαταγὰς κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐπροτίμησε νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ παρουσιασθῇ ὅτι εἶναι χριστιανός. Καὶ παρευθὺς πωλεῖ ὅσα εἶχε, καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τοὺς πτωχούς, τοὺς σκλάβους ὅπου εἶχε καὶ τοὺς ἐλευθέρωσεν, καὶ ὅτι τὸν ἐφάνη καλόν, τὸ ἔκαμνε πάραυτα· καὶ εἰς τὴν τρίτην φορὰν ὅπου ἐσυνάχθησαν οἱ διοικηταὶ τῆς Ἀνατολῆς νὰ γράψουν τὰς διαταγάς, ὁ μεγαλομάρτυς Γεώργιος ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τοῦ συνεδρίου καὶ λέγει, ἕως πότε, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἄρχοντες καὶ μεγιστάνες, νὰ κάμνητε τὸν πόλεμον αὐτὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν; εἴσθε συνηθισμένοι νὰ εἰρηνεύητε καὶ νὰ ἔχητε ἀγάπην μὲ ὅλον τὸν κόσμον, καὶ τώρα τίνος ἕνεκεν ἀγαπᾶτε τοὺς πολέμους καὶ τὰ σκάνδαλα, καὶ θέλετε νὰ χύσητε αἷμα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ νὰ παιδεύσητε ἔθνος εὐσεβὲς καὶ ὀρθόδοξον, νὰ ἀναγκάσητε τοὺς χριστιανούς, νὰ πιστεύουν τὰ εἴδωλα; δὲν εἶναι, ὦ ἄνθρωποι, πλανεμένοι, τὰ εἴδωλα θεοί· μὴ πλανᾶσθε, μὴν τυφλώνεσθε ψυχικὰ καὶ σωματικά. Ὁ Χριστὸς εἶναι μόνος Θεός, αὐτὸς εἶναι μόνος αὐθέντης, ὑπ' αὐτοῦ ἔγιναν τὰ πάντα, καὶ μὲ τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ εἶναι στερεωμένα, λοιπὸν καὶ ἐσεῖς μάθετε τὴν εὐσέβειαν καὶ παύσετε νὰ παιδεύητε τοὺς εὐσεβεῖς.

Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ μάρτυς, οἱ δὲ ἄρχοντες ὅλοι ἐκύταξαν τὸν βασιλέα, τί θέλει εἰπῇ· καὶ ὁ βασιλεὺς θυμωμένος πολύ, δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὸν ἀποκριθῇ· μόνον ἔκαμε νεῦμα τὸν ἐπίτροπον τῆς βασιλείας του, Μαγνέντιον τὸ ὄνομά του, νὰ ποιήσῃ τὴν ἀπόκρισιν. Ὁ δὲ Μαγνέντιος κράζει τὸν ἅγιον πλησίον, καὶ τοῦ λέγει· εἰπέ μας Γεώργιε τί ἦτον ἡ ἀφορμή σου νὰ παρουσιασθῇς σήμερον; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἡ ἀλήθεια μὲ παρεκίνησεν· λέγει του ὁ Μαγνέντιος, καὶ τίς εἶναι ἡ ἀλήθεια; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη δεύτερον, ὁ Χριστὸς εἶναι ἀλήθεια, ὅπου διώκεται σήμερον ἀπὸ σᾶς. Λέγει τον ὁ Μαγνέντιος, τὸ λοιπὸν καὶ ἐσὺ χριστιανὸς εἶσαι; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, δοῦλος εἶμαι τοῦ Χριστοῦ μου· διὰ τοῦτο ἔλαβον θάρρος εἰς αὐτοῦ τὴν δύναμιν καὶ ἦλθα νὰ σᾶς ἐλέγξω, νὰ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν· εἰς αὐτὰ ὅλα σύγχυσις μεγάλη ἔγινε τοῦ πλήθους καὶ τοῦ λαοῦ· καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξε τοὺς φύλακας νὰ καταπραΰνουν τὸν λαόν· καὶ μετὰ ταῦτα ἐγύρισε καὶ λέγει πρὸς τὸν ἅγιον· ἐγὼ ἀπὸ πολλοῦ θαυμάζων τὴν εὐγένειάν σου καὶ τήν ἡλικίαν ὡς τιμημένην, σὲ ἐτίμησα καὶ σὲ ἐδόξασα. Καὶ τώρα διὰ τὴν ἀγάπην τὴν πολλὴν ὅπου ἔχω εἰς σέ, καὶ διὰ τὴν γνῶσιν καὶ τὴν δύναμιν ὅπου ἔχεις, ὡσὰν πατέρας σὲ συμβουλεύω τὸ καλ-

λίτερον καὶ σὲ λέγω, μὴν θελήσῃς νὰ ἀφήσῃς τὴν τάξιν σου, καὶ τὴν τιμήν σου τὴν πολλήν, καὶ νὰ παραδώσῃς τοιοῦτον ὡραιότατον κορμὶ εἰς βάσανα καὶ τιμωρίας, ἀμὴ ἔλα καὶ θυσίασε εἰς τοὺς θεούς, νὰ σὲ ἀνταμείψω μὲ περισσοτέραν τιμὴν νὰ τιμηθῇς παρὰ πάντας τοὺς συγκαθημένους μοι. Ὁ δὲ ἅγιος Γεώργιος ἀπεκρίθη· εἴθε, ὦ βασιλεῦ, νὰ ἤθελες γνωρίσῃ τὸν Θεόν, ὅπου σὲ λέγω ἐγώ, νὰ τὸν θυσιάσῃς μὲ θυσίαν αἰνέσεως, καὶ τότε αὐτὸς νὰ σὲ ἀξιώσῃ εἰς πολλὴν τιμὴν τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, διότι αὐτὴ ἡ βασιλεία, ὁποῦ ἔχεις ἐσύ, γρήγορα φθείρεται, καὶ ἀφανίζεται, καὶ καμμίαν ὠφέλειαν δὲν δίδει εἰς ἐκείνους ὁποῦ τὴν ἔχουν, τέτοιας βασιλείας τιμή, δὲν δύναται νὰ μὲ ταπεινώσῃ ἐμέ, μηδὲ εἶναι καμία πέδευσις τῆς τοιαύτης ἐξουσίας, νὰ δυνηθῇ νὰ μὲ χωρίσῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀληθινοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ταῦτα λέγων ὁ μάρτυς, ὁ βασιλεὺς ὅλος θυμωμένος καὶ ἐσκοτισμένος τῇ ὀργῇ, προστάσσει τοὺς ὑπηρέτας του, νὰ τὸν σπαράξουν μὲ τὰ κοντάρια των καὶ νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὴν φυλακήν· ἕνα δὲ ἀπὸ τὰ κοντάρια ἐκεῖνα τῶν ὑπηρετῶν, ἐμπήχθη εἰς τὸ κορμὶ τοῦ ἁγίου, καὶ πολλὰ ἐγύρισαν ὀπίσω τὸ σίδερον ὥσπερ μόλυβδος· τὸν ὑπῆγον δὲ ἀμέσως οἱ στρατιῶται εἰς τὴν φυλακήν, τὸν ἅπλωσαν κατὰ γῆς, καὶ τοὺς μὲν πόδας του ἐσφάλισαν εἰς τὸ ξύλον, ἐπάνω δὲ εἰς τὸ στῆθος του, ἔβαλον ἕνα λίθον μεγάλον καὶ βαρύν, ὅτι οὕτω διέταξεν ὁ βασιλεύς, καὶ οὕτως ἔμεινεν ὁ ἅγιος ἕως τὴν αὔριον, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ· ὅταν ἐξημέρωσεν ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν εὔγαλαν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ βλέπων αὐτὸν κατακομμένον ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ λίθου, ἄρχιζε καὶ τοῦ ἔλεγεν Γεώργιε, ἆρά γε ἦλθες εἰς μετάνοιαν ἀπὸ τὴν χθεσινὴν τόλμην, ἢ πάλιν στέκεσαι εἰς αὐτήν, ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἂν τύχῃ βασιλεῦ καὶ ὑπονοεῖς ὅτι τόσον ἐγὼ ἔγινα δειλός, ὅτι ἀπὸ τὴν μικρὰν αὐτὴν τιμωρίαν, μᾶλλον δὲ παιγνίδιον, νὰ προδώσω ἐγὼ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ μου; προτήτερα θέλεις ἀποκάμει σὺ πεδεύων, παρὰ ἐγὼ ὑπομένων· τοῦ λέγει ὁ βασιλεύς· ἐγὼ νὰ σὲ παραδώσω εἰς παιγνίδια τοιαῦτα, ὁποῦ νὰ σὲ ξεννοιάσουν γρήγορα ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν· καὶ ἀμέσως ἐπρόσταξε καὶ ἔφερον ἕναν μέγαν τροχόν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐμπηγμένα ὁλόγυρα ξίφη μεγάλα, καὶ εἰς ἐκεῖνον ἔδεσαν τὸν ἅγιον· ἦτον δὲ ὁ τροχὸς ἐκεῖνος κρεμασμένος ὑψηλά, καὶ ἀπὸ κάτω του εἶχε σανίδας στημένας καὶ εἰς τὰ σανίδια ἐκεῖνα ἦσαν ἐμπεπηγμένα περόνια πολλά· ἄλλα μὲν εἶχον ἴσια ἄλλα στραβὰ ὥσπερ ἀγκίστρια, ἄλλα δὲ πλατέα ὥσπερ μαχαίρας· ὅταν ἤθελε γυρίσῃ ὁ τροχός νὰ ἐγγίσῃ εἰς τὰ σανίδια ὁποῦ εἶχον τὰ ξίφη, ἔκοπτον τὸ κορμὶ τοῦ ἁγίου εἰς λεπτὰ κομμάτια· ὁ δὲ ἅγιος πρῶτον μεγαλοφώνως, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ νοερῶς εὐχαρίστει τὸν Θεόν.

Τότε ὁ μιαρώτατος βασιλεὺς Διοκλητιανὸς χαίρων διὰ τὴν πέδευσιν τοῦ ἁγίου, καὶ περιγελῶν τὴν ἀνδρείαν, τοῦ λέγει· ποῦ εἶναι ὁ Θεός σου Γεώργιε καὶ δὲν σὲ βοηθεῖ, ἀλλὰ σὲ ἀφίνει καὶ πεδεύεσαι τοιουτοτρόπως; αὐτὸ εἶπεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐσηκώθη καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος νὰ κάμῃ θυσίαν καὶ παρευθὺς μὲ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, συνεφία μεγάλη ἔγινεν, καὶ βρονταῖς καὶ ἀστραπαῖς περισσαῖς, καὶ φωνὴ ἠκούσθη οὐ-

ρανόθεν, ὁποῦ ἔλεγεν, μὴ φοβοῦ Γεώργιε, ἐγὼ μετὰ σοῦ εἶμαι καὶ μὲ τὴν φωνὴν ἔγινεν ἐξαστερία, καὶ εἰς θαῦμα πολὺ ἐφάνη ὁ ἅγιος λυτὸς ἀπὸ τὸν τροχόν, καὶ ὁλοὺγειος, ὅτι ἄγγελος Κυρίου ὑπῆγε φανερὰ καὶ ἐμπροστὰ εἰς ὅλους καὶ τὸν ἔλυσεν ἀπὸ τὸν τροχὸν ἐκεῖνον· τότε ἐπῆραν τὸν ἅγιον οἱ στρατιῶται, καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς τὸν βωμὸν ἐκεῖνον, καὶ τὸν ἔστησαν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς τὸν ἴδεν, ὅλος ἔγινεν ἔξω φρενῶν ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ εὑρεθέντες τότε εἰς τὴν θυσίαν, ὑπερεκπερισσοῦ ἐθαύμασαν, καὶ πρῶτον μὲν εἶπον, ὅτι ἄλλος εἶναι ὅμοιός του, μετὰ ταῦτα δὲ ἔλεγον· ὅτι φάντασμα εἶναι ὁ δὲ ἅγιος ἔκραζεν μεγαλοφώνως, ἐγὼ εἶμαι ὁ Γεώργιος· δύο ἄνθρωποι τῶν τότε εὑρεθέντων, Ἀνατόλιος καὶ Πρωτολέων τὰ ὀνόματα χιλίων στρατιωτῶν ἀρχηγοί, ἐπίστευσαν τὸν Χριστόν, καὶ μεγαλοφώνως ἔκραξαν· ἕνας εἶναι ὁ Θεὸς ἀληθινὸς τῶν χριστιανῶν· καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς χωρὶς καμίαν ἐξέτασιν νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσουν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ πολλοὶ ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ δὲν ἐτόλμησαν νὰ παῤῥησιασθοῦν· καὶ ἡ βασίλισα Ἀλεξάνδρα ὀνόματι, ἐβουλήθη νὰ παῤῥησιασθῇ διὰ χριστιανή, καὶ ὁ ἐπίτροπος τῆς βασιλείας Μαγνέντιος δὲν τὴν ἄφησε διὰ τὸν φόβον τοῦ βασιλέως.

Λυπούμενος δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ὀργιζόμενος, καὶ μὴ ἔχων τί ποιῆσαι ἀπὸ τὸν θυμόν του, προστάσσει παρευθὺς νὰ γεμίσουν ἕναν λάκκον μέγαν ἀσβέστην, καὶ νὰ τὸν σβύσουν μὲ νερόν, ἔπειτα πάραυτα νὰ ῥίξουν μέσα τὸν ἅγιον, νὰ κάμῃ ἐκεῖ σφαλισμένος τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, ἕως οὗ νὰ ἀφανισθῇ ὅλον του τὸ σῶμα, ὥστε μηδὲ κόκαλον νὰ ἀπομείνῃ· ἐπῆραν γοῦν οἱ στρατιῶται τὸν μέγαν Γεώργιον νὰ τὸν βάλουν εἰς τὸν λάκκον ἐκεῖνον· αὐτὸς δὲ πηγένων μετὰ μεγάλης φωνῆς προσηύχετο οὕτως· «Ὁ βοηθὸς τῶν »θλιβομένων, ἡ ἐλπὶς τῶν ἀπηλπισμένων, Κύριος ὁ Θεός μου, ἐπάκουσόν »μου τοῦ δούλου σου, καὶ ἴδε εἰς ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με καὶ γλύτωσέ με ἀπὸ »ταῖς τέχναις ποῦ μὲ συνέβησαν· δός μοι Χριστέ μου δύναμιν ἕως τέλους τῆς »ζωῆς μου νὰ φυλάξω τὴν πίστιν τοῦ ὀνόματός σου, μὴ μὲ παραδώσῃς εἰς »τὰς ἀνομίας μου, διὰ νὰ μὴν εἴπωσιν οἱ ἐχθροί σου ὅτι ποῦ εἶ»ναι ὁ Θεός του, δεῖξε τὴν δύναμίν σου καὶ δόξασε τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον »πρὸς ἐμὲ τὸν ταπεινόν, καὶ στεῖλε τὸν ἄγγελον τὸν φύλακά μου, νὰ μὲ λυ»τρώσῃ ἀπὸ τοῦτον τὸν πειρασμόν, ὥσπερ ἐλύτρωσες καὶ τοὺς τρεῖς παῖδας »ἀπὸ τὴν Βαβυλωνίαν κάμινον, ὅτι ἐσὺ εἶσαι δοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας, »Ἀμήν». Λέγων αὐτά, ἔκαμε τὸν σταυρόν του εἰς ὅλον του τὸ κορμί, καὶ παρευθὺς εἰσέβη εἰς τὸν λάκκον χαρούμενος καὶ ὑμνῶν τὸν Θεόν· καὶ οἱ μὲν ἀποσταλέντες στρατιῶται ἔκαμαν ὅπως τοὺς διέταξεν ὁ βασιλεύς· ἔπειτα ἐγύρισαν.

Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας, ἔκραξεν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς τινὰς τῶν στρατιωτῶν καὶ τοὺς εἶπεν· ἐπειδὴ ὁ ταλαίπωρος Γεώργιος ἐφάνη ἀποστάτης τοῦ προστάγματός μου, καὶ ἐβάλθη εἰς τὸν λάκκον τοῦ ἀσβέστου, θέλω νὰ ὑπάγητε νὰ πάρετε, εἴτι ἀπέμειναν ἀπὸ τὰ κόκαλά του, νὰ τὰ ῥίψετε εἰς τὸν ἀφανισμόν, διὰ νὰ μὴν ἀπολαύσουν τίποτα ἀπ' αὐτὸν οἱ λεγόμενοι χριστιανοί οἱ δὲ στρατιῶται, ὡς ἤκουσαν τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, ὑπῆγαν εἰς τὸν

λάκκον τοῦ ἀσβέστου, καὶ πλῆθος πολὺ καὶ ἄπειρον τοῦ λαοῦ ἠκολούθησαν νὰ ἰδοῦν τὸ γενόμενον· ὅταν δὲ ἀνακάτωσαν τὸν ἀσβέστην, βλέπουσι καὶ ἦτο ὀρθὸς ὁ ἅγιος, καὶ τὰ χέρια του σηκωμένα εἰς τὸν οὐρανόν, ὁποῦ εὐχαρίστα τὸν Θεόν· καὶ παρευθὺς ὅλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἔκραξαν, μέγας ὁ Θεὸς τοῦ Γεωργίου· ὁ δὲ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς ἀκούσας τὸ πρᾶγμα, ἔκραξε τὸν ἅγιον καὶ τοῦ λέγει, πόθεν σὲ ἦλθαν αὐταῖς ἡ τέχναις Γεώργιε; εἰπέ μας παρακαλῶσε· ἐγὼ βάνω εἰς τὸν νοῦν μου, ὅτι διὰ νὰ δείξῃς ταῖς μαγείαις σου, διὰ τοῦτο προσποιεῖσαι ὅτι εἶσαι χριστιανός· ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· ἐγὼ ὦ βασιλεῦ πάλιν ἔβανα εἰς τὸν νοῦν μου, ὅτι ὡς ἂν ἰδῆτε αὐτὸ τὸ θαῦμα, νὰ πιστεύσετε εἰς τὸν Χριστόν· ἐπειδὴ δὲ εἰς τόσην πλάνην ἐπέσετε, καὶ εἶσθαι σκοτισμένοι ψυχικῶς καὶ σωματικῶς, ὅτι καὶ αὐτὰ ὁποῦ βλέπετε τὰ ὀνομάζετε μαγείας καὶ γοητείας ἔργα, κλαίωσας ὅτι εἶσθαι πλανημένοι, καὶ δὲν τὸ καταδέχομαι νὰ σὲ ἀποκριθῶ περισσότερον· παρευθὺς ὁ Διοκλητιανὸς εἶπεν, τώρα θὰ ἰδῶ ἂν καὶ ἐμπρὸς εἰς τὰ ὀμμάτιά μας κάμνεις ταῖς μαγείαις σου, ἐὰν δὲν καταδέχεσαι νὰ μᾶς ἀποκριθῇς, καὶ χωρὶς νὰ θέλεις θὰ ὁμιλήσῃς.

Καὶ προστάσσει παρευθὺς νὰ φέρωσιν ὑποδήματα σιδηρένια ὁποῦ εἶχαν ἀπὸ μέσα καρφία, ἔπειτα νὰ τὰ καύσουν ἕως οὗ νὰ κοκινήσουν, καὶ τότε νὰ τὰ βάλουν εἰς τὰ ποδάρια τοῦ ἁγίου, καὶ νὰ τὸν δέρνουν καὶ πσρώχνουν νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὴν φυλακήν· ὡς ἐν συντόμῳ ἐτελειώθη ὁ ὁρισμὸς τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν περιγελῶν τὸν ἅγιον, ἔλεγεν, ἴδε γρήγορος στρατοκόπος ὁποῦ εἶσαι Γεώργιε· περιπατῶν δὲ ὁ ἅγιος ἔλεγε μόνος του, τρέχε Γεώργιε, τρέχε, ἵνα φθάσῃς τὸν ποθούμενον· ἔπειτα καὶ τὸν Θεὸν ἐπικαλούμενος ἔλεγε· «ἐπίβλεψον ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, Κύριε, ἴδε τὸν κόπον μου, καὶ »ἄκουσον τοὺς στεναγμοὺς τοῦ πεδευομένου δούλου σου, ὅτι ἐπερίσσευσαν οἱ »ἐχθροί μου, καὶ μῖσος ἄδικον μὲ ἐμίσησαν διὰ τὸ ἅγιόν σου ὄνομα· ἀλλὰ »αὐτὸς μὲ ἰάτρευσαι Δέσποτα, ὅτι ἐταράχθησαν τὰ κόκαλά μου καὶ δός μοι »ὑπομονὴν ἕως τέλους τῆς ζωῆς μου διὰ νὰ μὴν εἰποῦν οἱ ἐχθροί μου, ὅτι μὲ »ἐξεδικήθησαν»· αὐτὰ προσηύχετο ὁ ἅγιος, ἕως οὗ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν· ἔκαμεν ἐκεῖ φυλακωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὴν νύκτα, τὸ δὲ πρωῒ ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς μὲ ὅλους τοὺς τοὺς ἄρχοντας εἰς τὸν θρόνον του καὶ προστάσσει τοὺς στρατιώτας νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν φυλακὴν νὰ φέρουν τὸν ἅγιον βαστακτόν· ὅταν δὲ τὸν ἴδεν ὅτι ἐπεριπάτει ὁλοΰγειος, μὲ πολλὴν ἔκπληξιν λέγει πρὸς τὸν ἅγιον· ἆρά γε Γεώργιε, χαρὰ καὶ εὐφροσύνη σὲ ἐφάνηκαν τὰ ὑποδήματα; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ναὶ βασιλεῦ· ὁ Διοκλητιανὸς εἶπεν, ἄφες ἄθλιε ταῖς μωροτεχνίαις σου καὶ ταῖς μαγείαις σου, καὶ ἔλα θυσίασε τοῖς θεοῖς, ἐπειδὴ θέλεις λάβῃ ἄλλα περισσότερα βάσανα, καὶ τέλος θέλεις χάσῃ καὶ τὴν γλυκυτάτην σου ζωήν· ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· μωρὸς καὶ ἄγνωστος ὁποῦ εἶσαι, βασιλεῦ, ὅτι τὰς εὐεργεσίας καὶ τὰ θαύματα τοῦ Θεοῦ μου τὰς ὀνομάζεις μωροτεχνίας, καὶ μαγείας· ὡς δὲ ἤκουσε τοῦτον τὸν λόγον ὁ βασιλεύς, περισσὰ ἐθυμώθη, καὶ παρευθὺς μὲ φοβερὰν φωνὴν ἐπρόσταξε τοὺς ὑπηρέτας του νὰ δείρουν τοῦ ἁγίου τὸ στόμα, λέγων, μάθε νὰ τιμᾷς τοὺς βασιλεῖς, καὶ ὄχι νὰ τοὺς ὑβρίζῃς.

Μετὰ ταῦτα πάλιν ἐπρόσταξε νὰ στρώσουν τὸν ἅγιον κατὰ γῆς, καὶ μὲ νεῦρα ὠμὰ βωδίων νὰ τὸν δείρουν χωρὶς καμμίαν λύπην, καὶ οὕτως ἐπληγώθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν κοιλίαν καὶ τὴν πλάτην, ἕως οὗ ἐκόλλησε τὸ σῶμά του ἀπὸ τὸ αἷμα εἰς τὴν γῆν· ὅμως ὁ ἅγιος ὑπομένων ὅλα καὶ εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ, ἔλαμπε τὸ πρόσωπόν του ὥσπερ τὸν Ἥλιον τόσον ὅπου καὶ ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς θαυμάζων ἔλεγε εἰς τοὺς συγκαθημένους του· ὑπολαμβάνω ἐγώ, ὅτι αὐταῖς ἡ δουλείαις ὅπου κάμνει ὁ Γεώργιος, ὄχι μόνον ὅτι εἶναι καὶ ἀνδρείας ἔργα, ἀλλὰ μετέχουσι καὶ ἀπὸ μαγικῆς τέχνης· ὁ ἐπίτροπος τῆς βασιλείαςΜαγνέντιος ἀπεκρίθη· εἶναι ἐδῶ βασιλεῦ τίς ἄνθρωπος τεχνίτης εἰς τὴν μαγικὴν τέχνην ἐὰν ὁρίσῃς νὰ ἔλθῃ ἐκεῖνος, γρήγορα θέλει νικηθῇ ὁ Γεώργιος, νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸ πρόσταγμά σου· καὶ πάραυτα ἔκραξαν τὸν μάγον ἐκεῖνον, Ἀθανάσιον ὀνόματι, καὶ τοῦ λέγει ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανός· τί τέχναις ἔκαμεν ὁ τρισκατάρατος αὐτὸς Γεώργιος, ὅλοι ταῖς εἶδον· πῶς δὲ ἔκαμε μόνον ἐσεῖς οἱ μάγοι γνωρίζετε, λοιπὸν καὶ ἐσὺ κάμε μὲ τίποτε μαγείαις νὰ τὸν κάμῃς νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸ πρόσταγμά μας, νὰ διαλυθοῦν ἡ τέχναις του, ἢ μὲ φαρμάκι ἢ ἄλλην τινα μαγικὴν τέχνην κάμετον νὰ λάβῃ τὸν πρεπούμενον θάνατον· διότι μὲ τὰς μαγείας του κατόρθωσε νὰ ζῇ ἕως τώραχωρὶς ἐγὼ νὰ τὸ θέλω· ὁ Ἀθανάσιος ἀπεκρίθη· αὔριον βασιλεῦ θὰ γίνῃ ὁ ὁρισμός σου, νὰ ἰδῇς καὶ τὴν ἐδικήν μου τέχνην καὶ τὴν δύναμιν τῶν μεγάλων θεῶν· καὶ τότε μὲν διελύθη τὸ κριτήριον· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγωσι εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἅγιον, καὶ νὰ φυλάγεται ἕως τὴν αὔριον. Μεταβὰς ὁ ἅγιος ἐπικαλεῖτο τὸν Θεὸν λέγοντας, «ἂς θαυμασθῇ Κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς ἐμέ, καὶ ἀξίωσόν με ἕως τέλους τῆς ζωῆς μου νὰ φυλάξω τὴν ὁμολογίαν σου.»

Τὸ δὲ πρωΐ, ὅταν ἐξημέρωσε, ἐκάθισε πάλιν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν θρόνον ἐκεῖνον ὅπου ἐκάθητο καὶ τὴν προτερέαν ἡμέραν, καὶ εἶπε νὰ κράξουν τὸν μάγον· ἐρχόμενος δὲ ὁ μάγος Ἀθανάσιος ἐβάστα εἰς τὰς χεῖράς του δύο ἀγγεῖα πήλινα, ἔχοντα φαρμάκιον, καὶ λέγει πρὸς τὸν βασιλέα· ὅρισε βασιλεῦ νὰ ἔλθῃ ὁ κατάδικος Γεώργιος, καὶ θέλεις ἰδῇ τὴν δύναμιν τῶν μεγάλων θεῶν· καὶ εἰ μὲν ὁρίζεις, νὰ τὸν κάμω νὰ εὔγῃ ἔξω ἀπὸ τὸν νοῦν του νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸ πρόσταγμά σου, ἂς πίῃ ἀπὸ τοῦτο τὸ φαρμάκι ὅπου ἔχω εἰς τὸ ἀριστερὸν χέρι, εἰ δὲ ὁρίζεις νὰ τὸν κάμω νὰ ἀποθάνῃ, ἂς πίῃ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὅπου βαστῶ εἰς τὸ δεξιὸν χέρι· προστάζει ὁ βασιλεὺς παρευθὺς νὰ φέρουν τὸν ἅγιον, καὶ ὅταν τὸν ἔφεραν, τοῦ λέγει ὁ βασιλεύς· τώρα νὰ χαλάσουν, ἢ νὰ παύσουν ἡ τέχναις σου Γεώργιε· καὶ διατάσσει αὐτὸν βιαστικῶς νὰ πάρῃ τὸ φάρμακον ὅπου ἐβάστα ὁ μάγος εἰς τὸ ἀριστερὸν χέρι· ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν τὸ ἐπῆρε, καὶ βαστῶν αὐτὸ εἶπεν· «Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, ὅπου ὥρισες ὅτι κἂν θανάσιμον φαρμάκι νὰ πίωσι οἱ δοῦλοι σου, καὶ νὰ μὴ βλαφθοῦν, αὐτὸς θαυμάστωσον τὴν δύναμίν σου νὰ μὴν βλαβοῦν, αὐτὸς θαυμάτωσον τὴν δύναμίν σου εἰς ἐμὲ τὸν δοῦλόν σου, καὶ παρευθὺς ἔπιεν τὸ φαρμάκι ἐκεῖνο, καὶ τίποτε κακὸν δὲν ἔπαθεν, μόνον ἵστατο καὶ ἐγέλα τὸν βασιλέα διὰ τὴν πλάνην του. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς εἶδε, ὅτι δὲν ἐβλάβη καθόλου, προστάζει τὸν μάγον Ἀθανάσιον νὰ τοῦ δώσῃ καὶ τὸ θανάσιμον φαρμάκι· τὸ ἐπῆρε καὶ ἐκεῖνο ὁ ἄ-

γιος καὶ τὸ ἔπιεν, καὶ οὐδὲ ἀπ' ἐκεῖνο ἐβλάβη· ὅλοι ὅπου εἶδον τὸ θαῦμα αὐτὸ τοῦ ἁγίου, ἐξεπλάγησαν, καὶ μάλιστα ὁ μάγος Ἀθανάσιος, ἠξεύρων τί δύναμιν εἶχον τὰ φάρμακα ἐκεῖνα μετὰ δὲ ὥραν ἱκανήν, λέγει ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἅγιον· ἕως πότε, Γεώργιε, θὰ μᾶς ἐκπλήττῃς μὲ τὰς μαγείας σου; ἕως πότε θὰ κρύβεσαι ἀπὸ ἡμᾶς, νὰ μὴν μᾶς λέγῃς τὴν ἀλήθειαν; πῶς ἐκαταφρόνησες τόσα βάσανα; ἀλλὰ καὶ τώρα δὲν ἐβλάβης ἀπὸ τὰ δηλητήρια; μὴν κρύψῃς εἰς ἡμᾶς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' εἰπέ μας νὰ ἀκούσωμεν μὲ πᾶσαν προθυμίαν.

Τότε ὁ μέγας Γεώργιος ἀπεκρίθη· μὴ ὑπολαμβάνεις βασιλεῦ, ὅτι μὲ τέχναις ἀνθρώπιναις ἐφυλάχθηκα ἐγώ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ μου· ὁ Διοκλητιανὸς εἶπεν, καὶ τί σᾶς ἐδίδαξεν ὁ Θεός σας; ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη· προβλέπων ὁ Χριστὸς τὴν ἐδικήν μας ἀσθένειαν, καὶ ἠξεύρων, πῶς θέλομεν πάθει, μᾶς ἐπαράγγειλε, λέγων, μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ περισσότερόν τι μὴ δυναμένων ποιῆσαι· διότι τρίχα ἀπὸ τὸ κεφάλι σας δὲν θέλει πέσῃ, κἂν θανάσιμόν τι πίητε, νὰ μὴν βλαβῆτε· καὶ ἄκουσον καθολικώτερα βασιλεῦ· ὥρισεν ἐκεῖνος ὁ Χριστός, ὅτι ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, κἀκεῖνος ποιήσει. Ὁ δὲ Διοκλητιανὸς εἶπε, καὶ ποῖα λέγετε, ὅτι εἶναι τοῦ Χριστοῦ σας τὰ ἔργα; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· ἰατρείαις τυφλῶν, θεραπείαις ἀσθενημένων, ἀνωρθώσεις χωλῶν, καὶ ἀναστάσεις νεκρῶν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα· καὶ ὁ βασιλεὺς λέγει πρὸς τὸν Ἀθανάσιον· τί λέγεις ἐσὺ εἰς αὐτά; ὁ Ἀθανάσιος ἀπεκρίθη· θαυμάζω βασιλεῦ, πῶς γελᾷ τὴν βασιλείαν σου, καὶ δὲν τὸν ἀκούεις, διότι ἡμεῖς καθ' ἑκάστην ἡμέραν τόσα καλὰ βλέπομεν ἀπὸ τοὺς μεγάλους θεούς, ἀλλὰ ἀνάστασιν νεκρῶν ἀκόμη δὲν ἠκούσαμεν ἕως τὴν σήμερον ἡμέραν· αὐτὸς δὲ ὅπου ἔχει καὶ τὸ θάρρος νὰ λέγῃ ὅτι ὁ Θεός του δύναται νὰ ἀναστήσῃ νεκρούς, ἐὰν εἶναι ἀληθὲς τὸ τοιοῦτον, θέλομεν γνωρίσει, ὅτι μέγαν Θεὸν προσκυνᾷ αὐτός· ἦτον δὲ κατέναντι τοῦ θρόνου τοῦ βασιλέως ἕως 50 βήματα μακρὰν τάφος ἑνὸς τεθνεῶτος ἀνθρώπου Ἕλληνος· ἐκεῖνον τὸν νεκρὸν ἐζήτει ὁ μάγος Ἀθανάσιος νὰ τὸν ἀναστήσῃ ὁ ἅγιος. Τότε ὁ ἐπίτροπος τῆς βασιλείας Μαγνέντιος, ἐζήτησε τὸν βασιλέα νὰ λύσῃ τὸν ἅγιον Γεώργιον ἀπὸ τὴν ἅλυσον, ἔπειτα ἐγύρισε καὶ λέγει, τώρα δεῖξε Γεώργιε τοῦ Θεοῦ σου τὴν δύναμιν καὶ τὸ θαῦμα, νὰ ἰδοῦμεν καὶ ἡμεῖς καὶ πιστεύσωμεν τῷ Χριστῷ σου καὶ Θεῷ· ὁ δὲ ἅγιος εἶπεν· ἄρχων Μαγνέντιε, ὁ Θεός μου, ὅπου ἐποίησε τὰ πάντα μὲ τὸν λόγον του, μηδὲ αὐτὸ δὲν ἀδυνατεῖ νὰ τὸ κάμῃ, ἀλλ' ἐσεῖς εἶσθε πλανημένοι, καὶ δὲν ἔχετε ὀφθαλμοὺς νὰ ἰδῆτε τὴν ἀλήθειαν· πλὴν διὰ τὸν κόσμον ὅπου παρίσταται, θὰ κάμω καὶ αὐτὸ τὸ δοκιμαστικὸν ζήτημα ὅπου θέλετε· καὶ ὅταν τὸ κάμω, νὰ μὴν εἰπῆτε, ὅτι ἀπὸ μαγείαν τὸ ἔκαμα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ μου, ὅτι καὶ ὁ μάγος αὐτὸς Ἀθανάσιος οὕτω τὸ ἐμαρτύρησεν, ἰδέτε ὅλοι σας φανερὰ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ μου.

Εὐχὴ τοῦ ἁγίου.

Ταῦτα εἶπεν ὁ ἅγιος, καὶ παρευθὺς ἔβαλεν τὰγ ονατάτου εἰς τὴν γῆν, καὶ

μετὰ δακρύων ἐδέετο τοῦ Θεοῦ ἡσύχως· ἔπειτα ἐσηκώθη, καὶ πάλαι μεγαλοφώνως ἐδέετο λέγων, «ὁ Θεὸς ὁ προαιώνιος, ὁ Θεὸς τοῦ ἐλέους, ὁ Θεὸς ὅπου κρατεῖς τὰ πάντα, καὶ πάντα δύνασαι, ὅπου δὲν ἐντροπιάζεις ἐκείνους ὅπου ἐλπίζουν εἰς τὴν δύναμίν σου. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐπάκουσόν μου τοῦ δούλου σου τοῦ ταπεινοῦ εἰς τὴν ὥραν ταύτην. Σὺ ὅπου ὑπήκουες τοὺς ἁγίους σου Ἀποστόλους εἰς κάθε ζήτημα των ἐπάκουσον καὶ ἐμοῦ,καὶ δόσε εἰς τὴν πονηρὰν γενεὰν αὐτήν, τὸ σημεῖον ὅπου ζητεῖ· καὶ ἀνάστησον τὸν νεκρόν, ὅπου εἶναι εἰς τὸν τάφον τοῦτον, διὰ νὰ ἐντραποῦν καὶ νὰ καταισχυνθοῦν οἱ ἐχθροί σου, καὶ νὰ δοξασθῇ τὸ ἅγιόν σου ὄνομα· ναὶ Δέσποτα δεῖξε εἰς τοὺς παρισταμένους ἀνθρώπους, ὅτι εἶσαι μόνος ὕψιστος εἰς ὅλην τὴν γῆν, καὶ ἂς γνωρίσουν οἱ πάντες, ὅτι Σὺ εἶσαι Θεὸς ἀληθινός, καὶ Μέγας εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι ἰδική σου εἶναι ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν.»Καὶ μετὰ τὸ Ἀμήν, βροντὴ μεγάλη ἔγινεν, τόσον ὅπου ὅλοι ἐφοβήθησαν, καὶ ἀμέσως ἐξεσκεσπάσθη ὁ τάφος, καὶ ἀμέσως ὁ νεκρὸς ἀνέστη εἰς τὸ μέσον τοῦ λαρνακίου, οἱ δὲ παριστάμενοι ἄνθρωποι μεγάλῃ φωνῇ ἔκραξαν, μέγας ὁ Θεὸς τοῦ Γεωργίου· τότε ὁ βασιλεὺς ἰδὼν τὸ θαῦμα, πρῶτον μὲν ἐξεπλάγη, μετὰ δὲ ταῦτα μαγείας ἔλεγεν ἔργον εἶναι, ὅτι ἀνέστησε φάντασμα, διὰ πλάνην τῶν παρισταμένων· ὁ δὲ μάγος Ἀθανάσιος ἔδραμε, καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, λέγων, ἀληθῶς Θεὸς ἀληθηνὸς εἶναι ὁ Θεός σου Γεώργιε· καὶ συγχώρησόν με, εἴτι ἔπταισα εἰς ἐσέ. Μετὰ δὲ ὥραν ἱκανὴν ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανός, νὰ σιωπήσῃ ὁ κόσμος· ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν λαόν, βλέπετε τὴν πλάνην ὦ ἄνδρες· ὁ τρισκατάρατος Ἀθανάσιος κάμνοντας χάριτα τὸν ὁμοιότροπόν του μάγον Γεώργιον, δὲν τὸν ἔδωκε φάρμακα βλαπτικὰ καὶ θανάσιμα, ἀλλὰ μάλιστα θεραπευτικά· διὰ τοῦτο θέλων νὰ δείξῃ καὶ τὴν μαγείαν του, ἐπροσποιήθησαν, ὅτι εἶναι νεκρὸς ἀποθαμμένος εἰς τὸν τάφον, καὶ αὐτὸς ἦτον ζωντανός, καὶ μόνον κατὰ φαντασίαν τὸν ἀνέστησεν.

Ταῦτα εἶπεν ὁ βασιλεύς, καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ φονεύσουν τὸν Ἀθανάσιον καὶ τὸν ἀναστηθέντα ἄνθρωπον, χωρὶς καμίαν ἐξέτασιν ἢ ἐρώτησιν, ὅτι φανερὰ ἐκήρυττον τὸν Χριστὸν διὰ Θεὸν ἀληθινόν, τὸν δὲ ἅγιον, νὰ τὸν ὑπάγωσιν εἰς τὴν φυλακήν,καὶ νὰ τὸν δέσουν δυνατά· αὐτὸς δὲ ἐσηκώθη καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ παλάτιόν του, νὰ συλλογισθῇ τί μέλλει νὰ πράξῃ· ὅταν δὲ ὑπήγενον τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακήν, εὐχαρίστει τὸν Θεον, καὶ ἔλεγε χαρούμενος· «δόξα σοι Δέσποτα Κύριε, ὁποῦ δὲν ἐντροπιάζεις ἐκείνους ὅπου θαρροῦν, εἰς Σέ· εὐχαριστῶσε, ὅτι μοῦ ὑπήκουσας, καὶ ἐπλήρωσες τὸ ζήτημά μου· ἀλλὰ ἀξίωσέ με Χριστὲ ὁ Θεόςμου,γρήγορα νὰ ἔλθω πρὸς σέ,νὰ καταισχύνω τελείως καὶ τὸν Διάβολον, καὶ τὰς τέχνας του»· ἐκεῖ εἰς τὴν φυλακήν, ὅσοι ἐπίστευσαν τὸν Χριστὸν ἀπὸ τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου, ἐπήγαιναν καὶ ἔδιδαν χρήματα τοὺς φύλακας, καὶ εἰσήρχοντο μέσα εἰς τὸν ἅγιον πίπτοντες εἰς τοὺς πόδας του· καὶ ἄλλοι μὲν ἰατρεύοντο ἀπὸ ἀσθενείας, ἄλλοι δὲ ἐδιδάσκοντο τὴν ὀρθοδοξίαν, καὶ ἐστερεώνοντο εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἕνας δὲ ἀπ' ἐκείνους Γλυκέριος ὀνόματι, ἦτον γεωργός, καὶ ὤργονε, ἐψόφησε τὸ ἕνα βώδιον· καὶ μὴ ἔχων τί ποιῆσαι ὡς πτωχὸς ὁποῦ ἦτον, ἔδραμεν εἰς τὴν φυλακὴν ὅπου ἦτον ὁ ἅγιος καὶ κλαίων ἔλεγεν· λυπή σου με τὸν πτωχὸν

ἄγιε τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀνάστησον τὸ βῶδι μου· ὁ δὲ ἅγιος ἐγέλασεν ὀλίγον καὶ τοῦ λέγει· πήγαινε εἰς τὸν ἀγρόν σου, καὶ θέλεις τὸ εὕρεις ζωντανόν· ὑπῆγε πάραυτα ὁ γεωργὸς Γλυκέριος, καὶ τὸ ηὗρε ζωντανόν, ὡς τοῦ εἶπεν ὁ ἅγιος· καὶ πλέον δὲν ἔμενεν, ἀλλὰ παρευθὺς ἔδραμεν εἰς τὴν φυλακὴν πρὸς τὸν ἅγιον· καὶ τρέχων ἔλεγεν, ἀληθῶς μέγας Θεὸς εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν· οἱ δὲ στρατιῶται τὸν ἐσύλλαβαν, καὶ τὸν ὑπῆγον εἰς τὸν βασιλέα Διοκλητιανόν· καὶ ὁ βασιλεὺς μήτε τὸν ἐρώτησεν, μόνον ὥρισεν νὰ τὸν εὐγάλουν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν· ὅπερ καὶ ἔγινεν ὡς ἐν συντόμω.

Τότε τινὲς τῶν ἀρχόντων τοῦ παλατίου, εἶπον τῷ βασιλεῖ· βασιλεῦ Διοκλητιανέ, ὁ Γεώργιος καθεζόμενος εἰς τὴν φυλακήν, ταράττει τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων μὲ ταῖς μαγείαις του ἔκαμε χριστιανούς· τὸ λοιπὸν ἢ ἂν ὑπακούσῃ εἰς τὸν ὁρισμόν σου νὰ ζῇ, ἢ ἂν φανῇ ἐναντίος σου, ἂς θανατωθῇ τὸ γρηγορώτερον· ὁ δὲ βασιλεὺς ἠρώτησεν τὸν ἐπίτροπόν του Μαγνέντιον, καὶ ἐκεῖνος εἶπεν, ὅτι αὔριον νὰ κάμῃς τελείαν ἐξέτασιν, βασιλεῦ, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος θεοῦ. Τὴν δὲ νύκτα ἐκείνην προσευχόμενος ὁ ἅγιος ἀπεκοιμήθη· καὶ ὀλίγον ἀποκοιμηθείς, βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του τὸν Χριστὸν ὅπου τὸν ἐφίλει, καὶ τοῦ ἔβαλλε καὶ στέφανον εἰς τὴν κεφαλήν, καὶ τοῦ ἔλεγεν· μὴ φοβεῖσαι Γεώργιε; ἀλλὰ θάρρει, διότι ἀπὸ τὴν σήμερον ἡμέραν ἠξιώθης τὴν αἰωνίαν ζωήν· τὸ λοιπὸν μὴ ἀργήσῃς, ἀλλὰ γρήγορα ἐλθὲ πρὸς ἐμέ, νὰ ἀπολαύσῃς καὶ τὰ ἡτοιμασμένα σοι ἀγαθά; ὅταν ἐξύπνησε, κράζει τὸν δεσμοφύλακα, καὶ τοῦ λέγει μίαν χάριν ζητῶ ἀπὸ σέ, νὰ ἀφήσῃς τὸν ὑπηρέτην μου νὰ ἔλθῃ ἐδῶ νὰ τοῦ ὁμιλήσω· ὑπῆγεν ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ εἶπε καὶ ἦλθε μετὰ δακρύων πολλῶν, καὶ τοῦ λέγει ὁ ἅγιος, μὴν λυπῆσαι τίποτε τέκνον μου, μόνον χαίρου, ὅτι ὁ Χριστός μου τώρα μὲ παραλαμβάνει, καὶ ὅταν ἀποθάνω, νὰ πάρῃς τὸ σῶμά μου, καὶ νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν Παλαιστίνην τὴν πατρίδα τῆς μητρός μου, καὶ ἐσὺ φύλαττε τὴν πίστιν ὅπου εἶσαι διδαγμένος ἀπὸ ἐμέ, καὶ πίστευε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν τὸν Χριστόν.

Ταῦτα εἶπεν ὁ μάρτυς, ἔπειτα τὸν ἐφίλησε καὶ τὸν ἄφησεν. Ὁ δὲ παράνομος βασιλεὺς Διοκλητιανός, τὸ πρωῒ ὅταν ἐξημέρωσεν, ἦλθεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἔξω τοῦ βωμοῦ νὰ κάμῃ τὴν ἐξέτασιν· ἔπειτα ὥρισε νὰ φέρουν τὸν ἅγιον, καὶ ὅταν ἦλθε τοῦ λέγει ὁ βασιλεὺς μὲ πολλὴν ταπείνωσιν καὶ ἡμερότητα, δὲν σὲ φαίνεται Γεώργιε φιλανθρωπία καὶ πολλὴ καλωσύνη ὅπου σὲ περιμένω νὰ μετανοήσῃς, καὶ δὲν σὲ θανατώνω; ναὶ μὰ τὴν δύναμιν τῶν μεγάλων θεῶν, ἀπὸ τὴν νεότητά σου, καὶ ἀπὸ τὴν ἀνδρείαν σου, λυποῦμαι νὰ σὲ θανατώσω, ἀμὴ ἤθελα, ἂν μεταβάλλεις γνώμην νὰ σὲ τιμήσω, καὶ νὰ σὲ δοξάσω, καὶ νὰ σὲ κάμω συγκάθεδρον τῆς βασιλείας μου, εἰπέ με καὶ ἐσὺ τὴν γνώμην σου τί βούλεσαι· ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη· ἔπρεπεν ὦ βασιλεῦ, αὐτὴν τὴν ἀγάπην ὅπου δείχνεις τώρα, νὰ τὴν δείξῃς καὶ προτήτερα, καὶ νὰ μὴ μὲ ἤθελες βασανίσῃ τόσον πολύ· καὶ ὁ βασιλεὺς, ὡς ἤκουσε τὸν λόγον, ἐχάρη καὶ λέγει πρὸς τὸν ἅγιον· ἂν θελήσῃς Γεώργιε νὰ μὲ κάμῃς πατέρα σου, χάρισέ με τὴν χάριν αὐτήν,

καὶ μὴ μνησικακήσῃς τίποτε εἰς τοὺς πειρασμούς σου, καὶ ἐγὼ νὰ σὲ ἀνταμείψω, μὲ πλούσια χαρίσματα· ὁ ἅγιος εἶπεν, ἂν θέλῃς βασιλεῦ, ἐλθὲ νὰ ἐμβομεν εἰς τὸν ναὸν νὰ ἰδῶ τοὺς θεούς σου· καὶ παρευθὺς ὁ βασιλεύς, διέταξε τοὺς ἄρχοντάς του καὶ ὅλον τὸν κόσμον, νὰ ἐμβουν εἰς τὸν ναόν, καὶ ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν χαράν του, ἐπολυχρονοῦσε τὸν βασιλέα· ὅταν δὲ εἰσῆλθον ὅλοι των εἰς τὸν βωμόν, καὶ ἐπερίμενον νὰ ἴδωσι τί θέλει κάμῃ ὁ ἅγιος, αὐτὸς ἐσήκωσε τὸ χέρι του τὸ δεξιὸν πρὸς τὸ εἴδωλον τοῦ Ἀπόλλονος, καὶ λέγει, θέλεις σὺ εἴδωλον ἄψυχον νὰ πάρῃς ὡς Θεὸς ἀπὸ ἐμὲ θυσίαν; καὶ μὲ τὸν λόγον ἔκαμε καὶ τὸν σταυρόν του· τὸ δὲ δαιμόνιον ὅπου ἐκατοικοῦσε εἰς τὸ εἴδωλον, μετὰ μεγάλης φωνῆς εἶπεν, δὲν εἶμαι ἐγὼ Θεός, ἀλλὰ μηδὲ ἄλλος τις ἀπὸ ἡμᾶς, μόνον αὐτὸς ὅπου κηρύττεις σὺ, εἶναι Θεὸς ἀληθινός, ἡμεῖς δὲ εἴμεθα ἄγγελοι, καὶ διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν μας, ἐγίναμεν διάβολοι, καὶ ἀπὸ τότε πλανῶμεν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν φθόνον μας, καὶ μᾶς προσκυνοῦνε ὡς θεούς, ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, τὸ λοιπὸν διατί στέκεσε αὐτοῦ τώρα ὅπου εἶμαι καὶ ἐγὼ ὁ δοῦλος τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ; καὶ πάραυτα μὲ τὴν φωνήν, βοὴ καὶ σύγχησις καὶ πλανῶμεν ἠκούσθησαν ἀπὸ τὰ εἴδωλα τοῦ βωμοῦ, καὶ αὐτὰ καταπεσόντα συνετρίβησαν εἰς λεπτά.

Τότε τινὲς τῶν ἱερέων τοῦ ναοῦ, καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ἥρπασαν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν βωμόν, καὶ δέρνοντες, καὶ σπρόχνοντες, τὸν εὔγαλαν ἔξω, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα ἔκραζον, φόνευσε τὸν μιαρὸν αὐτὸν καὶ πλάνον· φόνευσέ τον, πρὶν χαλάσῃ καὶ τὸν ναόν, καὶ ἐσένα βασιλεῦ, ἡ δὲ τοιαύτη φήμη ἠκούθη καὶ ἕως τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα, πλέον δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατῇ τὴν πίστιν κρυφὰ, ἀλλὰ ἠθέλησε νὰ παρρησιασθῇ, καὶ παρευθὺς τρέχει εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ μὴ δυναμένη διασχίσαι τὸν κόσμον, ἔκραξε λέγουσα, ὁ Θεὸς Γεωργίου βοήθει μοι, ὅτι ἐσὺ μόνος εἶσαι καὶ Θεὸς ἀληθινός· ἀφότου δὲ εἰρήνευσεν ὁ κόσμος, κράζει τὸν ἅγιον ὁ βασιλεύς, καὶ μετὰ πολλοῦ θυμοῦ τοῦ λέγει, αὐταῖς εἶναι ἡ ἀμοιβαῖς σου κακὴ κεφαλὴ, οὕτω ἔμαθες νὰ θυσιάζῃς τοῖς θεοῖς; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ναὶ ἀνόητε βασιλεῦ, οὕτως ἔμαθα νὰ καταφρονῶ τοὺς θεούς σου, ἐντράπου λοιπόν, ὅτι ἔχεις τὴν ἐλπίδα σου εἰς τοιούτους θεούς, ὅπου δὲν ἐδυνήθησαν νὰ γλυτώσουν τὸν ἑαυτόν των ἀπὸ τὸν ἀφανισμόν· εἰς ὅσην δὲ ὥραν ἔλεγεν ὁ ἅγιος τοὺς λόγους τούτους, ἔφθασε καὶ ἡ βασίλισσα Ἀλεξάνδρα, καὶ παρευθὺς ὡσὰν ἴδε τὸν ἅγιον δεδεμένον, ἔπεσεν εἰς τὰ ποδάριά του, καὶ τὸν μὲν ἅγιον εὐχαρίστει, τὸν δὲ βασιλέα ὕβριζεν, καὶ τὰ εἴδωλα ἐμυκτήρισεν· ὁ δὲ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς εἶπε πρὸς αὐτὴν· τί σοῦ ἦλθεν Ἀλεξάνδρα, ὅτι ἐκολλήθης τὸν μάγον αὐτόν, καὶ εὐγῆκες ἀπὸ τὴν πίστιν τῶν θεῶν; ἡ βασίλισσα ἀπεκρίθη· μιαρώτατε, καὶ ἀσεβέστατε, καὶ παρανομώτατε βασιλεῦ, ἐτυφλώθης, ἐσκοτίσθης, ἐπλανήθης, καὶ δὲν πιστεύεις τὴν ἀλήθειαν, μηδὲ γνωρίζεις ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός; ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεύς, καὶ μὴ ἔχων τί ποιῆσαι ἀπὸ τὸν θυμόν του, καὶ ἀπὸ τὴν λύπην του πῶς ἡ βασίλισσα τὸν ὕβρισεν, ἔγραψε κατὰ τοῦ ἁγίου, καὶ τῆς βασιλίσσης τοιαύτην ἀπόφασιν· τὸν Γεώργιον χριστιανὸν ὅπου ἐκαταφρόνεσε τὴν ἡμετέραν ἐξουσίαν, καὶ ὕβρισε τοὺς

θεούς, καὶ εἰς τὸ τέλος ἐχάλασε καὶ τὰ εἴδωλά των, προστάζω νὰ ὑπάγετε νὰ κόψετε τὴν μιαράν του κεφαλήν, ὁμοῦ μὲ τὴν βασσίλισσαν Ἀλεξάνδραν· καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς οὕτως διέταξεν. Οἱ δὲ στρατιῶται ἐπῆραν τὸν ἅγιον καὶ τὴν βασίλισσαν, σύροντες δὲ τοὺς εὔγαλαν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ πηγαινάμενη ἡ βασίλισσα ηὔχετο, καὶ μὲ τὸν νοῦν της ἐδόξαζε τὸν Θεόν, ἐν μέσῳ δὲ τῆς ὁδοῦ ἐκουράσθη, καὶ ἐζήτησε νὰ καθίσῃ, καὶ καθιζομένη εἰς μίαν πέτραν, παρέδωκε τὴν ἁγίαν της ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τοῦτο ἰδὼν ὁ μέγας Γεώργιος, ἐδόξασε τὸν Θεόν, καὶ μετὰ προθυμίας ἔτρεχε καὶ αὐτὸς τὸν δρόμον, ἵνα ταχέως ἀποκεφαλισθῇ· ὅταν δὲ ἔφθασε εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐσήκωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν Οὐρανόν, καὶ ἐπροσηύχετο οὕτως.

«Δεδοξασμένος νὰ εἶσαι Κύριε ὁ Θεός μου, ὅτι δὲν μὲ ἔδωκες εἰς τοὺς ἐχθρούς μου, ἀλλὰ μὲ ἐγλύτωσες, ὡσὰν τὸ πουλὶ ἀπὸ τὴν παγίδα τῶν κυνηγῶν, καὶ τώρα ἐπάκουσόν μου Δέσποτα ἅγιε, καὶ παράστησόν με τὸν δοῦλον σου εἰς ταύτην τὴν ὥραν τὴν τελευταίαν, καὶ γλύτωσε τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τὴν πονηρίαν τοῦ κακοῦ δαίμονος, καὶ τῶν ὑπηρετῶν του, καὶ μὴ ἐνθυμηθῇς τὰ κακὰ ὅπου μὲ ἔκαμον οἱ ἐχθροί μου, ἀλλὰ συγχώρησέ τους, καὶ δός τους εἰρήνην καὶ ἀγάπην καὶ καθοδήγησέ τους εἰς τὸ θέλημά σου. Δέξου Κύριέ μου καὶ τὴν ἐδικήν μου ψυχὴν καὶ ἀνάπαυσέ την μὲ τὰς ψυχὰς τῶν ἁγίων σου· καὶ ἐκείνους δέ, ὅπου ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομά μου διὰ βοήθειαν, χάρισέ τους τὰ ζητήματά των, ὅτι ἐσὺ εἶσαι εὐλογητὸς καὶ δοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.» Ταῦτα ἐπροσευχήθη ὁ ἅγιος, καὶ μετὰ χαρᾶς ἔσκυψε τὸν λαιμόν του καὶ οἱ στρατιῶται τὸν ἀπεκεφάλισαν· καὶ ἡ μὲν ἁγία του ψυχὴ ἐπαραδόθη εἰς χεῖρας Θεοῦ, τὸ δὲ ἅγιόν του σῶμα τὸ ἐπῆρεν ὁ ὑπηρέτης τοῦ ἁγίου, καὶ τὸ ὑπῆγε εἰς τὴν Παλαιστίνην, καθὼς τοῦ ἐπαρήγγειλεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν φυλακήν, καὶ πολλὰ θαύματα ἔκαμε ἐκεῖ τὸ ἅγιον λειψανόν του, τυφλούς, χωλούς, κλπ. ἐθεράπευσεν· τὸ μὲν μαρτύριόν του, αὐτὸ εἶναι εὐλογημένοι χριστιανοί, καὶ ὅπως ἠκούσατε αὐτὸ ὀλιγοστῶς καὶ ἐν συντόμῳ, παρακαλῶ πολλὰ ὑμᾶς, ὅπως ἀκούσητε καὶ ὀλίγα ἀκόμη ἀπὸ τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, καὶ τότε νὰ πληρώσω τὸν λόγον μου εἰς δόξαν Θεοῦ.

Εἰς τὸν τόπον τῆς Συρίας εἰς χωρίον λεγόμενον Ῥάμελ, ἐβουλήθησαν οἱ ἐντόπιοι χριστιανοὶ καὶ ὁ βασιλεύς, νὰ κάμουν Ἐκκλησίαν τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, μεγάλην καὶ εὔμορφην, καὶ ὁ τόπος ἐκεῖνος δὲν εἶχε μάρμαρα διὰ κιόνια καὶ πλάκας διὰ τὴν ἐκκλησίαν· ἐναύλωσαν πλοῖον καὶ ἐσύναξαν ὅπου ηὗραν μάρμαρα ἐπιτήδεια, καὶ εἰς ἕνα χωρίον ἦτο μία χήρα γυναῖκα καὶ ἀκούσασα, ὅτι γίνεται ναὸς τοῦ μεγαλογάρτυρος Γεωργίου εἰς τὴν Ῥάμελ, ἠγόρασε καὶ αὐτὴ ἕνα κιόνιον ὡραιότατον καὶ ὑψηλόν, ἔπειτα ὑπῆγε εἰς τὸν πλοίαρχον τοῦ πλοίου καὶ τοῦ λέγει σὲ παρακαλῶ, ἐκεῖ ὁποῦ πέρνεις τὰ ἀγορασμένα κιόνια, ἔπάρε καὶ τὸ ἐδικόν μου μὲ τὸν ναῦλον σου, καὶ φέρετο εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον, νὰ ἦναι διὰ μνημόσυνον τῆς ψυχῆς μου· ὁ δὲ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ πάρῃ, μόνον εἶπεν, τὸ καράβι εἶναι γεμάτον, καὶ πλέον ἄλλο

δὲν χωρεῖ· τὸ πρωὶ ἐκίνησε τὸ καράβι ἐκεῖνο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ῥάμελ, καὶ ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὴν λύπην της ἔκλαιε περισσά, καὶ ἐθρήνει· καὶ διὰ νυκτὸς φαίνεται ὁ ἅγιος Γεώργιος εἰς τὸν ὕπνον της καὶ τῆς λέγει· τί κλαίεις γύναι; ἐκείνη δὲ ἀπεκρίθη, λυποῦμαι διότι δὲν ἐπῆρεν ὁ πλοίαρχος καὶ τὸ ἐδικόν μου κιόνιον νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου· λέγει ὁ ἅγιος, καὶ ποῦ ἀγαπᾷς νὰ τὸ βάλουν; ἀπεκρίθη ἡ χήρα, εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῆς Ἐκκλησίας ἀφέντη· τότε λέγει ὁ ἅγιος, πιάσε ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, καὶ συμβοήθησέ με, νὰ σὲ τὸ στείλω ἐγὼ ἕως ἐκεῖ· ἐφάνη εἰς τὴν γυναῖκα εἰς τὸν ὕπνον της, ὅτι ὡσὰν πῶς τὸ ἔπιασαν καὶ τὸ ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ τὸ πρωὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν λιμένα νὰ εὕρῃ τὸ κιόνιον, καὶ δὲν τὸ ηὗρεν, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν· τὸ δὲ κιόνιον βοηθείᾳ τοῦ ἁγίου ὑπῆγε διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Ράμελ προτήτερα ἀπὸ τὸ πλοῖον, καὶ τινες ἄνθρωποι ἐκατέβησαν εἰς τὸν λιμένα τῆς θαλάσσης ἐκείνου τοῦ τόπου καὶ ηὗραν τὸ κιόνιον, ὅπου ἔγραφεν· τὸ κιόνιον τοῦτο τῆς χήρας, νὰ τεθῇ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς Ἐκκλησίας· καὶ οὕτως τὸ ἔθεσαν οἱ τεχνῖται εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ ἄλλον δὲ θαῦμα θαυμαστὸν καὶ παράδοξον ἀκούσατε τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου· οἱ χριστιανοὶ ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Παφλαγονίαν, ἔχουσι μεγάλην ἀγάπην καὶ πίστιν εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Γεώργιον, καὶ ναοὺς πολλοὺς καὶ μεγάλους ἔκαμναν ποτὲ εἰς τὸ ὄνομά του· καὶ κατ' ἔτος ἑόρταζον τὴν ἑορτήν του καὶ μάλιστα ὅσοι εἶναι εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ἀμάστριδος, εἰς αὐτὸν τὸν τόπον πλησίον τοῦ ποταμοῦ ὀνομαζομένου Ἰκιακός, ἦτον εἰς τοὺς παλαιοὺς καιροὺς ναὸς τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, εἰς τὸν ὁποῖον ναόν, εἴ τις καὶ ἂν ἐπήγενε μετὰ πίστεως, πάραυτα ἐλάμβανε τὸ ζήτημά του· ἄνθρωπος δέ τις ὀνόματι Λέων, εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν, εἶχε γυναῖκα ὀρθοδοξοτάτην καὶ τιμίαν, ὀνόματι Θεοφανώ, ὁμοίαν εἰς τὰς ἀρετάς του καὶ εἰς τὰς καλοσύνας του, εἶχον δὲ πίστιν καὶ ἀγάπην πολλὴν εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Γεώργιον, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν δὲν ἔλειπον ἀπὸ τὸν ναόν του νὰ τὸν προσκυνοῦν· ἔκαμνον δὲ κατ' ἔτος τὴν μνήμην του εἰς τὴν κγ'. Ἀπριλίου μηνός. Ὁ δὲ Λέων ἐκεῖνος ἦτον στρατιώτης, καὶ μὲ προθυμίαν ὑπηρέτει τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν· ἐγέννησαν δὲ καὶ παιδίον ἀρσενικόν· καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ἁγίου, τὸ ὀνόμασαν Γεώργιον, καὶ γράμματα ἐδιδάχθη καὶ ἔμαθεν· λοιπὸν ὡς τὰ μάτιά των τὸ εἶχον οἱ γονεῖς του, καὶ ὅλοι οἱ ἰδικοί του, μόνον ἀπὸ τὴν ὡραιότητά του καὶ τὴν γνῶσίν του, εἰς ἐκείνους δὲ τοὺς καιροὺς ἐσυνάχθησαν οἱ Βούλγαροι, οἱ Οὔγγροι, οἱ Σκύθαι, οἱ Μῆδαι, καὶ οἱ Τοῦρκοι, καὶ ἐσήκωσαν ἐδικήν των βασιλείαν, καὶ περιπατοῦντες ἐλεηλάτουν τὰ ὁλόγυρά των μέρη, ὁ δὲ βασιλεὺς Φωκᾶς ὡς βασιλεὺς ὅπου ἦτον τότε τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔστειλεν ὁρισμοὺς εἰς ἕκαστον τόπον νὰ συναχθοῦν ὅλοι οἱ στρατιῶται διὰ βοήθειαν τῶν χριστιανῶν. μὴ ἔχων δὲ ὁ στρατιώτης Λέων τί ποιῆσαι διὰ τὸ γῆρας του, ἐβουλήθη νὰ στείλῃ τὸν υἱόν του Γεώργιον εἰς τὸν πόλεμον, ὁ δὲ Γεώργιος ἦτον τότε ἕως εἴκοσι ἐτῶν νέος ὅταν δὲ ἦτον ἡ διατεταγμένη ἡμέρα νὰ τὸν στείλῃ, τὸν ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χέρι του, ὁμοῦ μὲ τὴν γυ-

ναϊκά του, καὶ τὸν ὑπῆγε εἰς τὸν ναὸν τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, καὶ ἱστάμενος ἔμπροσθεν εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου, κλαίων ἔλεγεν· ἅγιε τοῦ Θεοῦ μεγαλομάρτυς Γεώργιε, εἰς ἐσένα παραδίδομεν τὸν ἠγαπημένον μας υἱὸν τὸν συνονόματόν σου, ἐσὺ διαφύλαξέ τον, ἐσὺ κυβέρνησέτον, ἐσὺ κατευόδωσέ τον, ἐσὺ νὰ τὸν φέρῃς πάλιν ὑγιᾶ εἰς τὰ ὀπίσω, ὥσπερ σοὶ τὸν παραδίδομεν, διὰ νὰ δοξάζωμεν τὸ ἅγιόν σου ὄνομα καθ' ἑκάστην ἡμέραν· αὐτὰ καὶ περισσότερα εἶπαν οἱ γονεῖς του, ἔπειτα τὸν ἐφίλησαν καὶ τὸν ἀπέστειλαν μὲ τοὺς ἄλλους στρατιώτας, καὶ ἀπὸ τότε καθ' ἑκάστην ἡμέραν δὲν ἔλειπον νὰ μὴν ὑπάγουν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου νὰ προσευχηθοῦν διὰ τὸν υἱόν των.

Ὁ δὲ υἱός των καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται, ὑπῆγον εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦτον τὰ ἔθνη ἐκεῖνα συνηγμένα, καὶ ἐπερίμενον πότε νὰ κάμουν πόλεμον· τότε τὰ μιαρώτατα ἔθνη ἐκεῖνα διὰ νυκτὸς καὶ ἐξαφνα ἐκτύπησαν τοὺς στρατιώτας, καὶ ἄλλους μὲν ἐκατάκοψαν, ἄλλους δὲ ἐσκόρπισαν, ἄλλους ἔπιασαν καὶ τοὺς ἔδεναν καὶ τοὺς ἐπῆραν διὰ σκλάβους, ἄλλους δὲ ἠνάγκασαν νὰ ἀρνηθοῦν τὴν χριστιανωσύνην· καὶ ἐκεῖνοι μὴ θέλοντες, ἀπέθανον ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν· ὁ δὲ Γεώργιος ἀπὸ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν εὐχὴν τῶν γονέων του, ἐφυλάχθηκεν ἀπὸ θάνατον καὶ ἀπὸ πληγήν, μόνον δὲ εἰς στρατιώτης τὸν ἔπιασαν ζωντανόν, καὶ ἀβλαβῆ καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς τὸν αὐθέντην τῶν Βουλγάρων, ἐκεῖνος δὲ ὡς τὸν ἴδεν εὔμορφον καὶ ἐπιδέξιον δὲν τὸν ἐδέσμευσεν, ἀλλὰ τὸν ἄφησε λυτὸν νὰ τὸν ὑπηρετῇ, οἱ δὲ γονεῖς του, ἐρωτῶντες ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ἔμαθον τὴν ὑπόθεσιν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἔκλαιον καὶ ἐθρήνουν ἀπαρηγόρητα· καὶ ὁ μὲν πατήρ του τοιαῦτα κλαίων ἔλεγεν, ἀλοίμονον υἱέ μου ἠγαπημένε καὶ μοναχέ, ἀλοίμονον, παρηγορία τοῦ γήρατός μου διατί ἐγὼ ὁ ἐλεεινὸς δὲν ἐπῆγα κατὰ τὴν συνήθειαν εἰς τὸν πόλεμον, νὰ ἀποθάνω, ἀμὴ ἔστειλα ἐσέ τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων μου; ἀλήμονον τί νὰ κάμω; τὶ νὰ συλλογισθῶ; ποῖον νὰ ἔχω παρηγορίαν μου, ποῖος νὰ μὲ κληρονομήσῃ: τίς νὰ μὲ κηδεύσῃ γέροντα; τίς νὰ μὲ θάψῃ; τίς νὰ εἶνε εἰς ὅλα μου τὰ πράγματα; καὶ ἡ μήτηρ του δὲ ὁμοίως καὶ περισσότερον ἐθρήνει καὶ ἔκλαιε, καὶ μετὰ δακρύων τοιαῦτα ἔλεγεν ἐκ βάθους καρδίας· ἀλοίμονον υἱέ μου ἀγαπημένε καὶ πεφιλημένε· πῶς νὰ σὲ κλαύσω παρηγορία τῶν ὀμματίων μου; πῶς νὰ σὲ θρηνήσω τὸ γλυκύτατόν μου τέκνον; ἆρά γε ἀπὸ ἐχθροὺς νὰ ἀπέθανες, ἢ ἀπὸ θηρία ἐφονεύθης; ἢ ἀπὸ σπαθὶ νὰ ἐκόπης; ἢ ἀπὸ πεῖναν καὶ δίψαν νὰ ἐθανατώθης; εἰ δὲ καὶ ζῇς υἱέ μου ἠγαπημένε καὶ ἀκριβέ, ἆρά γε πως νὰ περνᾷς; εἰς τίνος ἐχθροῦ χέρια νὰ ἐκατήντησες, ποῖος νὰ σὲ ὁρίζει τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου; ὡς ἐγνώρισα ἡ ταλαίπωρος, ματαίως σὲ ἐθρεφα, καὶ σὲ ἐφύλαττον· καὶ ταῦτα μὲν ἔλεγον εἰς τὸν οἶκόν των· καὶ ὅταν ὑπήγενον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου περισσότερον ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον, καὶ ἐδέοντο τοῦ ἁγίου νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν υἱόν των ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν, ἐὰν εἶναι ζωντανός, ὅτι δὲν ἤξευραν ἂν ζωντανὸς εἶναι, ἢ ἀποθαμένος.

Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους καιροὺς εἶχον παρηγορίαν τὰ δάκρυα των, ὅταν δὲ ἐπλησίασεν ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, περισσότερον ἄναπτεν ἡ καρδία των

διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ υἱοῦ των, ὅμως μετὰ πολλῶν δακρύων, ἐβουλήθησαν νὰ κάμουν καὶ ἐκείνην τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου, καὶ ὅταν εὐγῆκαν ἀπὸ τὸν ἑσπερινόν, ἐπῆρε τοὺς εὑρεθέντας χριστιανοὺς ὁ Λέων ὁ πατὴρ τοῦ νέου ἐκείνου νὰ τοὺς φιλεύσῃ· ὅλοι των εἰς τὴν τράπεζαν ἄλλο δὲν ἔλεγεν, εἰμὴ διὰ τὸν υἱόν του τὸν Γεώργιον, πῶς τὸν παρελθόντα χρόνον ἦτον καὶ αὐτὸς εἰς τὸ τραπέζι, καὶ τότε δὲν ἦτον ἐκεῖ, καὶ ἄλλοι μὲν ἔκλαιον, ἄλλοι δὲ ἐπαρηγοροῦσαν τοὺς γονεῖς του· καὶ ὁ Γεώργιος δὲ ὁ υἱός των, ἐκεῖ ὅπου ἦτον εἰς τὴν Βουλγαρίαν, γνωρίζων τὴν ἡμέραν τοῦ ἁγίου, ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα καὶ πικρῶς καὶ μετὰ δακρύων τοιαῦτα ἔλεγεν· ἄρα γε πόσοι νὰ χαίρονται καὶ νὰ εὐφραίνωνται εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ ἐγὼ ὁ ἐλεεινὸς εἶμαι εἰς τὰ ξένα, εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν; ἄρα γε πόσα δάκρυα νὰ χύνουν οἱ γονεῖς μου τὴν ὥραν ταύτην, ὅπου δὲν μὲ βλέπουν, νὰ παρασταθῶ εἰς τοὺς φίλους μας, καὶ γειτονας, ἄραγε ἀπὸ τὴν λύπην των πῶς νὰ κάμουν τὴν ἑορτήν των, πῶς νὰ δεχθοῦν τοὺς φίλους των; πῶς νὰ δεξιωθοῦν τὰ ἄλλα παλληκάρια τῆς γειτονίας; ὅταν συλλογισθοῦν τὸ ὄνομά μου; ἢ πῶς νὰ περνοῦν τὴν ἐπίλοιπην ζωήν; ἀλλὰ ὦ ἅγιε τοῦ Θεοῦ Γεώργιε, βοήθει καὶ ἐμοὶ τῷ δούλῳ σου, καὶ ἀξίωσόν με νὰ ὑπηρετῶ καλῶς τὸν κύριόν μου, καὶ ἐὰν εἶναι θέλημά σου νὰ ἰδῶ ποτὲ τοὺς γονεῖς μου, ἂς γένῃ καὶ αὐτὸ τὸ γρηγορώτερον, δέομαί σου· ταῦτα ἔλεγεν ὁ Γεώργιος, καὶ ἠνάγκαζεν καὶ τὴν πυρὰν νὰ γένῃ τὸ ὕδωρ ζεστὸν νὰ χύσῃ εἰς τὸν αὐθέντην του νὰ νιφθῇ, καὶ τώρα ὅπου θέλω διηγηθῇ τὸ παρέμπροσθεν, ἀκούσατε εὐλογημένοι χριστιανοί, νὰ ἴδετε θαῦμα ὅπου ἔκαμεν ὁ ἅγιος, καὶ μὴν θαυμάσετε τίποτε εἰς τὸ θαῦμα καὶ ἀπιστήσετε, ὅτι εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, τίποτε δὲν ἀδυνατεῖ ὁ Θεὸς νὰ ποιήσῃ.

Ὥρα ἦτον τοῦ δείπνου, καὶ ἐζήτησεν ὁ αὐθέντης του τὸ ὕδωρ νὰ νιφθῇ, καὶ τὴν ὥραν ὅπου ἀνέβαινε τὴν κλίμακα ὁ νέος μὲ τὸ ζεστὸν ὕδωρ εἰς τὴν χεῖρα, κρατῶν καὶ τὸ περίζωμα, φαίνεται ὁ μέγας Γεώργιος ἀπάνω εἰς τὴν κλίμακα ἱππεὺς εἰς ἄλογον ἄσπρον, καὶ τοῦ λέγει, ἔλα νὰ ἱππεύσῃς ἐδὼ εἰς τὰ ὄπισθεν τοῦ ἀλόγου, καὶ παρευθὺς ἐπήδησε ὁ νέος καὶ ἱππευσε, καὶ τὴν ὥραν ἐκείνην πάραυτα εὑρέθη εἰς τὴν οἰκίαν των, μέσον τῆς τραπέζης τῶν εὑρεθέντων ἀνθρώπων, καὶ ὡς τὸν εἶδον ὅλοι των ἔκραξαν τὸ Κύριε ἐλέησον, οἱ δὲ γονεῖς του ἀπὸ τὴν χαράν των καὶ ἀπὸ τὸν θαυμασμόν των ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν ἄφωνοι ἱκανὴν ὥραν οἱ δὲ ἄλλοι οἱ εὑρεθέντες τὸν ἠρώτησαν, πῶς εὑρέθη ἐκεῖ· αὐτὸς δὲ μετὰ πολλὴν ὥραν ὡσὰν ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἄρχισε καὶ τοὺς ἐδιηγεῖτο τὸ θαῦμα, ὅτι ἐγὼ ἤμουν εἰς τὴν ὥραν τοῦ δείπνου νὰ χύσω τὸ ὕδωρ εἰς τὸν αὐθέντην μου νὰ νιφθῇ, καὶ ἀναβαίνων τὴν κλίμακα, μὲ ηὗρε ἄνθρωπος λευκοφόρος ἱππεὺς εἰς ἄσπρον ἄλογον καὶ μὲ ἅρπαξεν, καὶ θαυμάζω καὶ ἐγώ, πῶς εὑρέθην ἐδὼ πάραυτα· μετὰ δὲ ὥραν ἱκανὴν ἐσηκώθησαν καὶ οἱ γονεῖς του ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἄρχισαν νὰ δοξάζουν τὸν Θεὸν καὶ τὸν αὐτοῦ μεγαλομάρτυρα Γεώργιον, καὶ ὅση χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις ἔγινε τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν οἰκίαν τῶν γονέων του, πῶς νὰ τὴν διηγηθῇ τις; ἢ τὰ γλυκοφιλήματα τοῦ πατρός του καὶ τῆς μητρός του πῶς νὰ εἰπῇ ἄνθρωπος; ὅμως ὡσὰν ἐβεβαιώθησαν, ὅτι πῶς ἔγινεν ἡ ὑπό-

θεσις, ἐδιαμοιράσθησαν ὅλος ὁ λαὸς καὶ ἔπιον τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο τὸ ζεστόν, καὶ τόσον ἐβοήθησεν ἡ πρεσβεία τοῦ ἁγίου, ὅτι ὅλους ἔφθασεν τοὺς εὐρεθέντας τότε ἐπῆραν τὸν Γεώργιον οἱ γονεῖς του, καὶ οἱ ἰδικοί του, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου· καὶ ὁλονυκτὶς εὐχαριστοῦντες τὸν ἅγιον, ἔλεγον· εὐχαριστοῦμέν σοι ἅγιε τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γρήγορήν σου βοήθειαν, ὅτι δὲν παρεῖδες τοὺς θρήνους καὶ τοὺς ἀνεστεναγμούς μας, ἀλλὰ ὡς γρήγορος καὶ ἕτοιμος βοηθός, ἐπλήρωσες τὸ ζήτημά μας· παρακαλοῦμέν σε δέ, συγχώρησον καὶ ἡμᾶς εἴτι ὡς ἄνθρωποι καὶ ἡμεῖς ἐβαρέθημεν πρὸς σέ, ὅτι ὄχι ἀπὸ καταφρόνεσιν, ἀλλὰ ἀπὸ πολλὴν μας θλῖψιν ἐλέγαμεν καὶ ἄπρεπα λόγια· καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην ἔτσι ἐπέρασαν, εὐχαριστοῦντες τὸν ἅγιον, τὸ δὲ πρωῒ μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἔκαμαν καὶ μεγάλην φιλίαν εἰς ὅλην τὴν Παφλαγονίαν, καὶ τὸ κουκούλιον ἐκεῖνο τὸ ὑπῆγον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, νὰ εἶναι διὰ ὑπηρεσίαν τοῦ βήματος.

Ἠκούσατε θαῦμα παράξενον, εὐλογημένοι χριστιανοί; τίς νὰ ἀκούσῃ νὰ μὴν θαυμάσῃ τέτοιον θαῦμα; ἀλλ' ὅμως ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Γεωργίου· καὶ αὐτὸ ἐποίησεν· καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ἕνα παρόμοιον, ὡσὰν αὐτὸ τὸ θαῦμα ἔκαμεν ὁ ἅγιος αὐτός, καὶ ἀκούσατε καὶ αὐτό. Εἰς τὴν νῆσον Μιτυλήνην ἦτον ναὸς τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ εἶναι καὶ ἕως τὴν σήμερον ἡμέραν· ἐκεῖ ἐγίνετο ἑορτὴ κατ' ἔτος καὶ πανήγυρις τοῦ ἁγίου, καὶ οἱ Κρητικοὶ πειραταὶ ἔβαλαν βουλὴν νὰ αἰχμαλωτίσουν τὴν Μιτυλήνην καὶ ἄλλον καιρὸν δὲν ἠῦραν ἐπιτηδειότερον μόνον ὅταν εἶναι ὁ κόσμος μαζευμένος εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ λειτουργοῦνται, τότε νὰ ἀρχίσουν οἱ πειραταὶ νὰ ἁρπάσουν ὅσους εὕρουν γυναῖκας τε καὶ παιδία καὶ ἄνδρας καὶ γέροντας· καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου καὶ ἐλειτουργοῦντο οἱ χριστιανοί, ἔδραμον οἱ πειραταὶ καὶ ἐσύλλαβον ὅσους ἠδυνήθησαν ἄλλοι δὲ ἔφυγον καὶ εἰσῆλθον μέσα εἰς τὸ ὰσος, καὶ ἀπηλλάχθησαν ἐκ τοῦ κινδύνου· ἐκ τῶν αἰχμαλωτισθέντων δὲ γυναικῶν, ἀνδρῶν. παιδίων, καὶ γερόντων, ἦτον μιᾶς γυναικὸς ἀρχόντισας χήρας ὁ υἱός, νέος κατὰ πολλὰ καὶ ὡραιότατος, καὶ ὡς τὸν εἶδον εὔμορφον οἱ πειραταί, ὑπῆγον καὶ τὸν ἐδώρησαν εἰς τὸν Ἀμηρᾶν τῆς Κρήτης, τὸν εἶχεν δὲ ἐκεῖνον διὰ ὑπηρέτην τῆς τραπέζης του· ἡ δὲ χήρα ἐκείνη, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου αἰχμαλωτίσθη ὁ υἱός της μὴ ἠξεύρουσα τί ἔγινεν, δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου, ἀμὴ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπῄγενε καὶ ἐδέετο τὸν ἅγιον διὰ τὸν υἱόν της· ὁ δὲ ἐπερχόμενος, εἰς τὴν ὥραν τοῦ γεύματος τοῦ Ἀμηρᾶ, ὅταν οἱ χριστιανοὶ μετὰ πολλοῦ φόβου ἐλειτουργοῦσαν πάλιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου, τότε ὁ υἱὸς τῆς χήρας ἐκέρνα τὸν Ἀμηρᾶν νὰ πίῃ· καὶ τὴν ὥραν ὅπου ἐγέμισε τὸ ποτήριον νὰ τὸ δώσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀμηρᾶ, ἔξαφνα ὁ μεγαλομάρτυς Γεώργιος, ἅρπαξε τὸν νέον ἐκεῖνον, καὶ ἐπαράστησε ἔμπροσθεν εἰς τὴν μητέρα του, καὶ αὐτὸς νομίζων ὅτι εἶναι ὁ Ἀμηρᾶς, ἅπλωνε τὸ χέρι του νὰ τὸν δώσῃ τὸ ποτήριον, ὅταν δὲ συνῆλθε βλέπει καὶ εἶναι ἡ μήτηρ του, ὁμοίως καὶ ἐκείνη μετὰ ὥραν ἱκανὴν ἐγνώρισεν ὅτι εἶναι ὁ υἱός της; καὶ οὕτως ηὐχαρίστησε τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἅγιον, ἐχάρη δὲ εἰς τὴν εὕρεσιν τοῦ υἱοῦ της.

Καὶ ἄλλο δὲ θαῦμα γλυκύτατον κατὰ πολλὰ ἀκούσατε τοῦ ἁγίου, πλὴν εἶναι καὶ χαριέστατον,καὶ ἡδονὴν πολλὴν ἔχει καὶ εἰς τὸνλέγοντα καὶ εἰς τοὺς ἀκούοντας.Εἰς τὴν Παφλαγονίαν ὅπου ἐδιηγήθημεν, ὀλίγον παραπάνω, ἦτον ναὸς τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.μικρὸς κατὰ πολλά,καὶ χαλασμένος, ὁ δὲ ἅγιος θέλων νὰ φτιάσῃ τὴν ἐκκλησίαν του, τί οἰκονόμησεν ; εἰς τὸν μαχαλᾶν ἐκεῖνον ὅπου ἦτον ὁ ναὸς εὐγῆκαν μίαν ἡμέραν ἔορταστικὴν τὰ παιδία τῆς γειτονίας νὰ παίξουσιν,καὶ ἄλλα μὲν ἐνικοῦσαν εἰς τὸ πιλάλημα, ἄλλα δὲ εἰς τὸ πάλεμα, καὶ ἄλλα εἰς τὰ ἄλλα παιγνίδια, ἕνα δὲ ἀπ' ἐκεῖνα τὰ παιδία δὲν ἠμπόρει νὰ νικήσῃ κανέναν ἀπὸ τὰ ἄλλα, μόνον καὶ εἰς τὸ πάλεμα,ἐκεῖνο ἀπὸ κάτω, καὶ εἰς τὸ πήδημα, ἐκεῖνο ἦτον ὀπίσω ἀπὸ ὅλους, τὰ δὲ ἄλλα παιδία ὡς εἶναι ἡ συνήθειά των ἄρχιζαν καὶ τὸν ἀναγελοῦσαν πῶς δὲν ἐνίκα κανένα, αὐτὸ δὲ ἀπὸ τὴν ἐντροπήν του καὶ τὴν λύπην του, ἐγύρισε καὶ βλέπει τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ λέγει, ἅγιε Γεώργιε βοήθησόν με νὰ νικήσω, καὶ ἐγὼ νὰ σὲ φέρω ἕνα σφουγγάτον καλόν, τὸ δὲ σφουγγάτον ἠξεύρετε τί εἶναι ; αὐγὰ συντριμμένα καὶ τιγανισμένα μὲ κρομίδια καὶ ἄλλα μυρωδικά· ἀφοῦ ἔταξε τὸ δώρημα ἐκεῖνο, πάλιν ἐπιάσθηκε νὰ παλεύσῃ μὲ τὰ ἄλλα παιδία, καὶ ὅλα τὰ ἔῤῥιψεν κάτω καὶ εἰς τὸ πιλάλημα, ἐκεῖνο τότε ἐπῆγεν ἐμπροσθίτερα εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ κάμνει τὸ σφουγγάτον ὅπου ἔταξεν, ἔπειτα δὲ τὸ ἔβαλεν εἰς ἕνα σκουτέλιον καὶ τὸ ὑπῆγεν ζεστὸν ἔμπροσθεν εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν ὥραν ὅπου τὸ ἄφησε τὸ παιδίον ἐκεῖ ἦλθον τρεῖς ναῦται νὰ προσκυνήσουν εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου, καὶ ὡσὰν ἴδαν τὸ σφουγγάτον ζεστὸν ὅπου ἄχνιζεν καὶ ἐμύριζεν, εἶπον μεταξύ των ἐλᾶτε νὰ φάγωμεν τὸ σφουγγάτον αὐτό, ὅτι μὴ νὰ τὸ τρώγει ὁ ἅγιος Γεώργιος ; καὶ ἀντ' αὐτοῦ θέλομεν ἀγοράσει λάδι καὶ κηρία νὰ φέρωμεν, δι' ὅσα ἀξήζει τὸ σφουγγάτον, ἐκάθισαν καὶ τὸ ἔφαγαν, καὶ ὅταν ἔκαμνον νὰ φύγουν, ἐκόλλησαν μπροστὰ εἰς τὰ μάρμαρα τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου, καὶ πλέον δὲν ἠμποροῦσαν νὰ φύγουν, κράζουσιν μεγαλοφώνως, ἅγιε Γεώργιε βοήθει μας, καὶ νὰ σὲ τὸ ἀνταμείψωμεν, καὶ πλέον δὲν ἠδύναντο νὰ φύγουν πάλιν· εἶπον ἅγιε Γεώργιε βοήθει μας νὰ φύγωμεν, καὶ νὰ σὲ δώσωμεν ἀπὸ δέκα ἄσπρα ἕκαστος, καὶ μηδὲ οὕτως ἠμποροῦσαν νὰ φύγουν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ πάλιν ἔκραξαν, ἅγιε Γεώργιε βοήθει μας, νὰ φύγωμεν, καὶ νὰ σέ δώσωμεν οἱ τρεῖς ἕνα φλορίον· καὶ μηδὲ τότε ἠδυνήθησαν νὰ ξεκολλήσουν, καὶ ὡσὰν ἴδαν τὸν πειρασμόν, εἶπον μετὰ δακρύων, ἅγιε Γεώργιε βοήθει μας νὰ ξεκολλήσωμεν, καὶ νὰ σὲ δώσωμεν ἕκαστος ἀπὸ ἕνα φλορίον· τότε τοὺς ἄφησεν ὁ ἅγιος καὶ ἐξῆλθον, καὶ ὅταν ἐξῆλθον, ἐστάθησαν ἀπ' ἔξω τῆς ἐκκλησίας, καὶ εἶπον, ἅγιε Γεώργιε, ἀκριβὰ πωλεῖς τὰ σφουγγάτα σου καὶ ἡμεῖς πλέον ἀπὸ σὲ τίποτες πούλημα νὰ μὴ ἀγοράσωμεν.

Καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα ἐγίνοντο εἰς τὸν ναὸν αὐτὸν τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, καὶ ὄχι μόνον εἰς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κων)πολιν ἦτον ναὸς τοῦ ἁγίου ὅπου ὠνομάζετο εἰς τὸ δεύτερον, ἐκεῖ θαύματα ἄπειρα ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὅπου εἶναι πολὺ νὰ διηγοῦμαι, καὶ εἰς πάντα τόπον εἴ τις μετὰ πίστεως τὸν ἐπικαλεσθῇ; κἂν ἐν τῇ ὁδῷ, κἂν εἰς τὸν οἶκόν του, κἂν εἰς πάντα πειρασμόν, τὸν εὑρίσκει ἕτοιμον βοηθὸν καὶ ἀντιλήπτορα,

ὅτι ἀπὸ ὅλους τοὺς μάρτυρας αὐτὸς ἔχει τὰ πρωτεῖα, καὶ ὡσὰν εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ ἄστρα, ἄλλα μὲν εἶναι λαμπρά, ἄλλα δὲ λαμπρότερα, ἔτσι εἶναι καὶ εἰς τὸ τάγμα τῶν μαρτύρων, αὐτὸς δὲ λάμπει περισσότερον, ὥσπερ ὁ αὐγερινός· ἀλλὰ, ὦ μάρτυς Γεώργιε, πρὸς ἐσὲ στρέφω τὸν λόγον μου, καὶ δέομαί σου, βοήθησον καὶ ἡμᾶς τοὺς δούλους σου, καὶ λύτρωσέ μας ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς ὅπου μᾶς ἐπενέβησαν· φανοῦ βοηθὸς εἰς ἐμᾶς, ὅπου σὲ ἐπικαλούμεθα καὶ ἑορτάζομεν τὴν μνήμην σου, καὶ ἐδῶ μὲν νὰ μᾶς ἀξιώσῃς νὰ περάσωμεν ζωὴν εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον· ἐκεῖ δὲ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ ὁ Κύριος τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὑμεῖς δὲ ὦ εὐλογημένοι χριστιανοὶ ὅπου ἐκατηξιώθημεν χάριτι Χριστοῦ καὶ ἐφθάσαμεν τὴν σήμερον ἁγίαν καὶ σεβασμίαν ἡμέραν ἂς ἑορτάσωμεν εἰς τὴν χαρὰν τοῦ ἁγίου, ἂς πανηγυρίσωμεν εἰς τὴν μνήμην τοῦ μάρτυρος, τοὺς πτωχοὺς καὶ ξένους, ἂς ἐπιτηρήσωμεν, τοὺς φυλακωμένους ἂς κυβερνήσωμεν, τοὺς ἀσθενημένους ἂς κυτάξωμεν, τὰς ἐκκλησίας ἂς ἐπιμεληθῶμεν, καὶ σχεδὸν εἰπεῖν, θεϊκῶς καὶ πνευματικῶς ἂς ἑορτάσωμεν, ὄχι μὲ οἰνοποσίαις περισσαῖς, καὶ πολυφαγίαις, μὴ μὲ ἀργολογίαις καὶ χοροὺς καὶ παιγνίδια, ὅτι αὐτὰ ὅλα δαιμονικὰ ἔργα εἶναι, καὶ ἐκεῖνος ὅπου τὰ κάμνει, μέρος μετὰ τοῦ Χριστοῦ δὲν ἔχει, ἐπειδὴ καὶ ὁ προφήτης Ἡσαΐας λέγει οὐαὶ τοῖς πίνουσι τὸν οἶνον μετ' αὐλῶν καὶ τυμπάνων· πόσοι νὰ ἐπέρασαν τὴν σήμερον ἡμέραν μεθυσμένοι καὶ ἐξοδιασμένοι ; ἀλλὰ τώρα εἶναι εἰς τὴν γῆν χῶμα μοναχόν, καὶ καλότυχοι, ἐὰν ἔκαμνον καλὸν διὰ τὴν ψυχήν των.

Τίποτε δὲν κερδίζομεν ἀπὸ τοῦτον τὸν κόσμον εὐλογημένοι χριστιανοί, μόνον ἂς κάμωμεν καλὸν διὰ τὴν ψυχήν μας, διότι καὶ ἡ ζωή μας αὐτή, εἶναι ὡσὰν δρόμος, καὶ τοιοῦτος δρόμος, ὅτι δὲν εἶναι εἰς μίαν ἢ εἰς δευτέραν ἡμέραν, ἢ εἰς πολλαῖς ἡμέραις, ἀμὴ ὅλον μας τὸν καιρὸν ἀπεριπάτητος εἶναι, ἕως οὗ ἀπὸ τοῦτον τὸν κόσμον νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν ἀθάνατον κόσμον, ἤγουν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· λοιπὸν θέλομεν νὰ ἔχωμεν καὶ κόπον καὶ μόχθον πολὺν νὰ μὴν ἀποκάμωμεν καὶ μᾶς θανατώσουσιν οἱ δαίμονες, ὅπου τοὺς ἔχομεν πάντοτε ἐχθροὺς ψυχικούς, ἔχομεν δὲ βοηθὸν πάλιν εἰς τὰ καλὰ ἔργα καὶ εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ ὄχι τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα, ἀλλὰ αὐτὸν τὸν Χριστὸν τὸν βασιλέα τοῦ κόσμου, καὶ τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων, ὡς λέγει καὶ τὸ ψαλτήριον. «Ἰδοὺ οὐ νυστάξει, οὐδὲ ὑπνώσσει ὁ φυλάσσων τὸν Ἰσραήλ», ἤγουν, οἱ ἄγγελοι ὅπου μᾶς φυλάτουν, δὲν νυστάζουν, μηδὲ ἀποκάμνουσιν, φυλάττοντες τοὺς χριστιανούς, διὰ τοῦτο πρέπει, μὲ πᾶσαν προθυμίαν νὰ περνοῦμεν τὸν δρόμον μας, καὶ τὴν ζωήν μας, καὶ νὰ προσευχόμεθα νὰ μὴ μας ἐμπαίζουσιν οἱ δαίμονες, μηδὲ νὰ μᾶς ρίπτωσιν εἰς γαστριμαργίας, καὶ πολυφαγίας. εἰς πολυποσίας, εἰς καταχρήσεις, εἰς πορνείας, εἰς φόνους, εἰς μοιχείας, εἰς ἔχθρας, ἀλλὰ μηδὲ εἰς γελασμὸν τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ εἰς καλλωπισμούς, καὶ εἰς χορούς, καὶ εἰς πᾶν κακὸν ὅπου κολαζόμεθα, καὶ δὲν ἠξεύρομεν ὅτι ὁ κόσμος οὗτος, καὶ ἡ χαραὶς αὐτοῦ εἶναι ὡσὰν ὄνειρον, ὡσὰν καπνός, ὡσὰν σκιά, ὅπου ποτέ της δὲν στέκεται· ἂς ἰδοῦμεν τοὺς παλαιοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἂς ἐνθυμηθοῦμεν τοὺς ὀνομαστοὺς ὁποῦ

ἀπέθαναν· ὅλοι εἰς μίαν γῆν ὑπάγομεν, κἂν βασιλεῖς, κἂν ἄρχοντες, κἂν πλούσιοι, κἂν πτωχοί· ὅλα ἐδῶ τὰ ἀφίνομεν, μόνον καλότυχος ὅποιος ἐδούλευσε τὸν Θεὸν μὲ ὅλην του τὴν καρδίαν· τίποτε δὲν κερδένομεν ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον· ὅταν δὲ ἔχωμεν τὴν ἀγάπην μας ὅλην πρὸς τὸν Θεόν, καὶ πρὸς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, τότε εὔκολα μᾶς φαίνονται ὅλα, κἂν τε νηστείαις, κἂν ἐλεημοσύναις, κἂν ἄλλο τι καλὸν ὅπου γίνεται διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ· οὕτω ἔπραξαν ὅλοι οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡς καὶ ὁ σημερινὸς μέγας Γεώργιος· διὰ τοῦτο τοὺς ἐτίμησεν ὁ Θεός, διὰ τοῦτο τοὺς ἐδόξασεν, διὰ τοῦτο τὴν σήμερον ἡμέραν τοὺς ἑορτάζομεν ἡμεῖς καὶ τοὺς πανηγυρίζομεν, δεόμενοι νὰ μᾶς ἐλευθερώσουν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας μας, ἂν καὶ ὡσὰν ἐκείνους δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν, ἀλλ' οὖν ὅσον εἶναι τὸ δυνατόν, μήπως μᾶς ἀναγκάζει ὁ Θεὸς νὰ μαρτυρήσωμεν, ἢ μὴ μᾶς ἀναγκάζῃ νὰ ἀποθάνωμεν ἀπὸ νηστείαις ; τὴν προαίρεσιν τοῦ καθενὸς θέλει μόνον ὁ Θεός, διότι κάλλιον εἶναι ὀλίγη δόσις μετ' ἱλαρότητος, καθὼς λέγει καὶ ὁ Σολομών, παρὰ πολλὴ δόσις μὲ γογγυσμόν· ἤγουν κάλλιον εἶναι ὀλίγαι ἀρεταὶ μὲ συντριβὴν καρδίας νὰ ἀρέσουν εἰς τὸν Θεόν, παρὰ πολλαὶ μὲ ὑπερηφάνειαν νὰ μὴν τὰς δέχεται ὁ Θεός· ἀλλ' ὁ Θεός, ὅπου μᾶς ἐκαταξίωσεν καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν σημερινὴν ἁγίαν ἡμέραν, αὐτὸς νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ φθάσωμεν καὶ τοῦ ἐπερχομένου καιροῦ μὲ ὑγείαν, καὶ μὲ ψυχικὴν καὶ σωματικὴν εἰρήνην· ἀπὸ μὲν ἐχθροὺς ψυχικοὺς νὰ μᾶς εἰρηνεύσῃ, μᾶλλον δὲ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ, ἀπὸ τοὺς σωματικοὺς νὰ μᾶς λυτρώσῃ· καὶ ἐδῶ μὲν νὰ περάσωμεν εἰρηνεμένοι, τιμημένοι ἐκ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, εὐτυχεῖς ψυχικὰ καὶ σωματικά· ἐκεῖ δὲ νὰ ἀξιωθοῦμεν τῆς στάσεως τῶν ἁγίων, τῆς λαμπρότητος τῶν ἀγγέλων, τῆς μερίδος τῶν δικαίων, τῆς τροφῆς τῶν ἐκλεκτῶν, τῆς τιμῆς τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων Χριστῷ ἁγίων, καὶ αὐτῆς τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ μεγαλοπρέπεια, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρί, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας τῶν ἀπεράντων αἰώνων. Ἀμήν.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΜΑΡΚΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

ΕΚ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΕΙΣ ΣΑΡΑΚΗΝΟΥΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Ὁ Στρατηγὸς Νικόλαος ὁ ἐπιλεγόμενος γουλᾶς, διηγήσατό μοι· ὅτι ἐν Διοσπόλει ἣν καλοῦσιν οἱ Σαρακηνοὶ τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ Ἄμπλε, ἀπέστειλεν ὁ Οὐμηρμνῆς Συρίας τὸν ἴδιον ἀνεψιὸν πρὸς τὸ διοικῆσαι ὑπηρεσίας τινάς· ἔστι δὲ ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει, ναὸς μέγας καὶ θαυμαστὸς εἰς ὄνομα τιμώμενος τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου. Ὃν, ἰδὼν μακρόθεν ὁ βάρβαρος ἐκεῖ-

νος προσέταξε τοὺς ἑαυτοῦ ὑπηρέτας ἐν τοῖς κατηχουμένοις τοῦ ἁγίου ἐκείνου ναοῦ ἀποκομίσαι τὰ ἑαυτοῦ πράγματα· ποιησάντων οὖν κατὰ τὴν αὐτοῦ κέλευσιν ἀνῆλθε καὶ αὐτὸς ὕστερον ἐν τοῖς κατηχουμένοις· καὶ προσέταξεν εἰσενεγκεῖν τὰς καμήλους τοῦ ναοῦ ἔνδον τὸν ἀριθμὸν δώδεκα, ἵνα θεωρῇ αὐτὰς ἄνωθεν ἐσθιούσας· τῶν δὲ ἱερέων τοῦ σεβασμίου ναοῦ ἐκείνου, καί τινων τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ δεομένων, μὴ ποιῆσαι τοῦτο, ὁ βάρβαρος ἐκεῖνος καὶ ἀπηνής, καὶ εἰσενεγκεῖν ἔσω τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου ναοῦ τὰς καμήλους οὐδόλως ἠνέσχετο, ἀλλὰ βαρέως ἐπαπειλησάμενος αὐτοὺς ἐπέστρεψεν εἰσενεγκεῖν αὐτὰς εἰς τὸν θεῖον ναόν· τῶν δὲ ὑπηρετῶν αὐτοῦ ποιησάντων τὸ κελευσθέν, αἱ κάμηλοι ἐτεθνήξαντο ὡς εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ ναοῦ· ὅπερ σημεῖον ἰδὼν ὁ βάρβαρος ἐθαύμασε, τὴν τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου δύναμιν, καὶ ἐπέταξε τοὺς ὑπηρέτας αὐτοῦ ἐκβαλεῖν τὰς νεκρωθείσας καμήλους ἔξωθεν τοῦ ἁγίου ναοῦ καὶ τῶν περιβόλων αὐτοῦ καὶ μακράν που ἀπορριφῆναι. Τούτου δὲ γεγονότος ἤγγισεν ἡ ὥρα τῆς προσκομιδῆς, καὶ ἦλθεν ὁ ἱερεὺς προσενεγκεῖν τὴν ἀναίμακτον θυσίαν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν· ὁ δὲ βάρβαρος ἐκεῖνος ἄρχων ἐσκόπει ἄνωθεν, τί ἂν μέλλοι ποιεῖν ὁ ἱερέα ἐντὸς τοῦ βήματος· ὁ δὲ εὔσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων Θεός, ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ ἄφατος ἐν οἰκτιρμοῖς, διήνοιξεν αὐτῷ τεράστιον φοβερόν· ἐθεώρει γὰρ τοῦ πρεσβυτέρου, ἀρξαμένου ἐν τῇ ἁγίᾳ προθέσει τῶν θείων δώρων προσκομίζειν τὰς προσφοράς, ὡς παιδίον καθεζόμενον, καὶ ἀπήρξατο θύειν· ὡς δὲ ὁ βάρβαρος ἐκεῖνος τηλαυγῶς ἐθεώρει ὅτι παιδίον ἔθυσε, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐδέχθη ἐν τῷ ἁγίῳ ποτηρίῳ· καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κατατεμὼν εἰς λεπτὰ μέρη καὶ μέλη, ἔθηκεν ἐν τῷ ἱερῷ δίσκῳ, θυμοῦ καὶ μανίας ἐπληροῦτο κατὰ τοῦ ἱερέως· ὡς δὲ ὁ ἱερεὺς τῆς θείας λειτουργίας ἀπήρξατο, καὶ πρὸς τὸν Χερουβικὸν ὕμνον ἤγγισεν, ἐθεώρει ὁ Σαρακηνὸς ὅτι ἦρεν ἐκ τῆς προθέσεως τὸν ἱερὸν δίσκον πεπληρωμένον τῶν τοῦ παιδίου μελῶν· καὶ τὸ ποτήριον ὁμοίως πεπληρωμένον τοῦ θείου αἵματος· καὶ ἀπέθετο ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ, συγκαλύψας τῷ ἱερῷ καλυμματίῳ· ὡς δὲ ὁ καιρὸς ἦλθε μεταδοῦναι τῷ λαῷ τὰ θεῖα μυστήρια, ἐθεώρει ὅτι τὰς σάρκας τοῦ παιδίου καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ μετεδίδου αὐτοῖς· ταῦτα βλέπων ὁ Σαρακηνὸς ἐξίστατο θαμβούμενος· ὡς δὲ ἐπλήρωσε τὴν θείαν λειτουργίαν ὁ ἱερεύς, λαβὼν ἐκ τῶν προσφορῶν τὰς καλλίστας, προσεκόμισε τῷ τῶν Σαρακηνῶν ἄρχοντι, ἰδὼν δὲ αὐτὸς ταύτας ἔφη πρὸς αὐτὸν αὐστηρῶς τῇ βαρβάρῳ διαλέκτῳ· τί ἐστι ταῦτα; ὁ δὲ ἱερεὺς ἄρτοι καθαροί, ἐξ ὧν Κυρίῳ τῷ Θεῷ μου ἐλειτούργησα· ὁ δὲ Σαρακηνὸς μετὰ θυμοῦ καὶ πικρίας ἀποκριθεὶς ἔφη· ἐκ τούτων ἐλειτούργησας μιαρὲ καὶ ἀκά-

θαρτε; οὐκ ἐγὼ σὲ ἐθεώρουν πῶς σεπτῶς τὸ παιδίον ἔσφαξας καὶ ἐκέρασας ἐν τῷ ποτηρίῳ τὸ αἷμα αὐτοῦ, τὸ δὲ παιδίον κατέκοψας εἰς μέλη καὶ μέρη καὶ ἔθηκας ἐν τῷ δίσκῳ, καὶ τοῖς προσιοῦσι σοι ἐν τοῖς ἁπάντων στόμασι κρέας ἡμαγμένον ἐνέβαλλες μεταλαβεῖν; οὐκ ἐθεώρουν σε ταῦτα πάντα ποιοῦντα μιαρὲ καὶ φονεῦ; Ὁ δὲ πρεσβύτερος ἀκούσας ταῦτα ἐξεπλάγη τῷ παραδόξῳ τοῦ θαύματος καὶ ἔντρομος γενόμενος ἐπὶ τὴν γῆν πεσὼν ἐκράτησε τοῦ βαρβάρου τοὺς πόδας λέγων· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ταῦτα ἅπερ λέγεις μοι οὐδέποτε ἠξιώθην θεάσασθαι· ὅτι δὲ ὁ κύριός μου τοῦ τοιούτου φρικτοῦ μυστηρίου ἠξιώθης θεατὴς γενέσθαι, πιστεύῳ τῷ Θεῷ μου ὅτι μέγας ἄνθρωπος εἶ· καὶ ἐν τοῖς σωζομένοις ἔχει συνηριθμημένον σε. Ὁ δὲ Σαρακηνὸς τούτων ἀκούσας τῶν ῥημάτων ἐξέστη· καὶ ἀποκριθεὶς ἔφη· οὐκ ἔστιν οὕτως ὡς ἐθεασάμην; ὁ δὲ ἱερεύς, ναὶ κύριέ μου ἔφη, οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ πιστεύομεν ὅτι ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος, ὃν προσκομίζομεν ἀληθῶς ἐστι σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ἣν οἶδας, οὐκ ἠξιώθην ποτὲ κἀγὼ ὁ ἐλάχιστος θεάσασθαι, μάρτυς μου ἐστὶ ὁ Χριστὸς ὁ μέλλων κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ· ἐπεὶ δὲ Κύριος ὁ Θεὸς σὲ κατηξίωσε θεάσασθαι τοιοῦτον μυστήριον, πιστεύω ὅτι μέγας ἄνθρωπος εἶ· οἱ γὰρ μεγάλοι ἄνθρωποι, καὶ θαυμαστοὶ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, φωστῆρες καὶ διδάσκαλοι, οἷος ἦν ὁ θεσπέσιος καὶ μέγας Βασίλειος· ὁ θεολόγος Γρηγόριος· καὶ τῆς οἰκουμένης φωστὴρ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, τοῦτο τὸ ὑπερένδοξον ἔβλεπον μυστήριον, ὡς ὑπηρέται καὶ λάτραι ὑπεράξιοι, καὶ τοῦ Χριστοῦ Ἀρχιερεῖς καὶ θεράποντες· ἐγὼ δὲ ὡς εἶπον ἁμαρτωλὸς ὢν τοῦτο οὐκ ἠξιώθην θεάσασθαι, ἀλλ' ἐθεώρουν ἔμπροσθέν μου ἄρτον καὶ οἶνον· ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Σαρακηνός, καὶ θαμβηθεὶς κάτω κύψας, ὡς ἐπὶ ὥραν ἱκανὴν σύννους γενόμενος, καὶ ἀνανεύσας προσέταξε τοὺς ὑπηρέτας αὐτοῦ ἀποχωρῆσαι· καὶ λέγει τῷ πρεσβυτέρῳ, θεωρῶ καὶ πληροφοροῦμαι ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ τῶν χριστιανῶν πίστις, καὶ οὐαί μοι τῷ ἐν ματαιότητι διανύσαντι πᾶσάν μου τὴν ζωὴν εἰς τὴν μυσαρὰν τῶν Σαρακηνῶν θρησκείαν· ἀλλ' εἰ ἔστι θέλημα Θεοῦ βάπτισόν με, ἵνα κἂν ἀπὸ τοῦ νῦν λατρεύσω Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἐν καθαρῷ συνειδότι· ταῦτα ἀκούσας ὁ πρεσβύτερος ἔφη, οὐ τολμῶ τοῦτο ποιῆσαι Κύριέ μου· σὺ γὰρ εἶ τῶν μεγίστων, καὶ ὁ θεῖός σου βασιλεὺς τῆς Συρίας, καὶ εἰ τοῦτο ποιήσας δέδοικα μὴ καὶ ἡμεῖς φονευθῶμεν, καὶ αἱ Ἐκκλησίαι καταλυθῶσιν· ἀλλ' εἰ ἐξ ὅλης ψυχῆς βούλει τοῦτο ποιῆσαι, λαθὼν τοὺς ἀνθρώπους σου ἄπελθε πρὸς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Πατριάρχην καὶ αὐτὸς σὲ βαπτίσει ταῦτα εἰπὼν ὁ πρεσβύτερος ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ

Ὁ δὲ Σαρακηνὸς ἐπιλαβόμενος τρίχινον ἱμάτιον ἐνεδύσατο· καὶ ἐν νυκτὶ ἀναστὰς λαθὼν τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ ἔφυγε πρὸς τὰ τῆς Παλαιστίνης μέρη· εἰσελθὼν δέ, εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Πατριάρχην, καὶ προσπεσὼν αὐτῷ εἶπεν· ἰδοὺ χάριτι Θεοῦ, ἅγιε δέσποτα, γέγονα χριστιανός, τί δεῖ με ποιῆσαι, ἵν' ἐλεηθῇ ἡ ταπεινή μου ψυχή; ὁ δὲ Πατριάρχης βαπτίσας αὐτὸν εἰς ὄνομα Πατρός, καὶ Υἱοῦ, καὶ ἁγίου Πνεύματος, μετὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν εἶπεν αὐτῷ· εἰ θέλεις τέλειος γενέσθαι καὶ σωθῆναι, ἄπελθε εἰς τὸ Σίναιον ὄρος κακεῖ ἐστι μοναστήριον, ἐν ᾧ οἰκοῦσιν εὐλαβεῖς μοναχοί, τούτοις συνοίκησον ἐνδυσάμενος καὶ τὸ ἅγιον σχῆμα, ἵνα σὺν αὐτοῖς ἀξιωθείης τῆς τῶν οὐρανῶν κληρουχίας· ταῦτα ὁ Σαρακηνὸς ἀκούσας εἰς τὸ Σίναιον ἐπορεύθη μεθ' ὅσης χαρᾶς καὶ εὐλαβείας· εἰσελθὼν οὖν ἐκεῖσε τὸ τῶν μοναχῶν μέγα ἀμφιασάμενος σχῆμα, καὶ τρία ἔτη διατρίψας σὺν αὐτοῖς ἔμαθε τὸ ψαλτήριον. Μετὰ δὲ τὴν τῶν τριῶν ἐτῶν συμπλήρωσιν, τὸν ἡγούμενον ᾐτήσατο ἀπολυθῆναι παρ' αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν πρεσβύτερον παραγενέσθαι ἔνθα τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου προσήδρευεν· ὁ δὲ ἡγούμενος κατὰ τὴν αἴτησιν ἀπέλυσεν αὐτόν· ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν ναὸν τοῦ πανενδόξου μάρτυρος Γεωργίου, καὶ προσευξάμενος, προσέπεσε τοῖς ποσὶ τοῦ ἱερέως ἐκείνου, καὶ λέγει αὐτῷ, γινώσκεις πάτερ τίμιε, τίς εἰμί; ὁ δὲ ἱερεὺς εἶπεν, ὁ Θεὸς ἐπίσταται τέκνον ὁ ἐτάζων τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ Σαρακηνὸς τοῦ Οὐμηρμνῆ ἀνεψιός, ὃς, ἐν τοῖς κατηχουμένοις ὢν, τοῦ ἁγίου ναοῦ τούτου, ἐθεασάμην τὴν φρικτὴν ἐκείνην ὀπτασίαν, ἰδοὺ διὰ τῆς χάριτος τοῦ *Χριστοῦ* καὶ τῶν σῶν εὐπροσδέκτων δεήσεων γέγονα χριστιανὸς καὶ μοναχός· ἔχω δὲ καὶ ἄλλην ἐπιθυμίαν δι' ἣν πρὸς σὲ παραγέγονα, ἣν διὰ τὸν Κύριον μὴ κατοκνήσῃς πληρῶσαί μου τὸ καταθύμιον· ὁ δὲ πρεσβύτερος ἀκούσας ταῦτα ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἐθαύμασε, ἰδὼν τὸν πότε λύκον πρόβατον γενόμενον πραότατον, καὶ φησὶ πρὸς αὐτόν· ποίαν ἐπιθυμίαν ἔχεις κύριε; ὁ δὲ ἔφη, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν *Χριστὸν* ἐπιποθῶ θεάσασθαι· ὁ δὲ πρεσβύτερος ἔφη· εἰ τὸν Δεσπότην ἡμῶν καὶ Κύριον Ἰησοῦν *Χριστὸν* ἐπιθυμεῖς ἰδεῖν, ἄπελθε πρὸς τὸν σὸν Θεὸν καὶ βασιλέα καὶ ὁμολόγησον κατενώπιον πάντων τῶν Σαρακηνῶν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν *Χριστὸν* Δεσπότην καὶ Δημιουργὸν πάσης κτίσεως πρὸ αἰώνων μὲν τῷ Πατρὶ συμβασιλεύοντα· ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθέντα ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· τελέσαντα ἐν Κόσμῳ πᾶσαν διάνοιαν ὑπερβαίνοντα θαύματα· Σταυρωθέντα ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ταφέντα καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ· ἀναληφθέντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετὰ δόξης, καὶ πάλιν ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς.

Τούτοις οὖν ἐφοδιασθεὶς ὁ μοναχὸς τοῖς τοῦ πρεσβυτέρου ῥήμασιν ἀπῆλθε πρὸς τὸν θεῖον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ πύργῳ παραγενόμενος νυκτὸς οὔσης βαθείας, ἔνθα οἱ Σαρακηνοὶ εἰώθασιν ἔρχεσθαι, ἔκραζε λέγων· τρέχετε Σαρακηνοὶ ἐνταῦθα, ἔχω γὰρ τι εἰπεῖν· ὡς ἐν νυκτὶ δὲ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐξηκούετο πανταχοῦ· οἱ δὲ ἔξυπνοι γενόμενοι συνέρρεον οἱ Σαρακηνοὶ μετὰ λαμπάδων καὶ φώτων πρὸς τὸν πύργον, ἰδεῖν τί ἐστι τὸ δρᾶμα εἰσελθόντες δὲ καὶ τὸν μοναχὸν θεασάμενοι, ἐπυνθάνοντο τί ἐστι τὸ συμβὰν ἐν αὐτῷ· ὁ δέ, πρὸς αὐτοὺς χάριτάς μοι ὁμολογήσατε κἀγὼ ἐπιδείξω ὑμῖν ποῦ ἐστιν ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Οὐμηρμνῆ, ὁ φυγὼν καὶ ἄδηλος μέχρι τοῦ δεῦρο γεγονώς· οἱ δέ, εἶπον πρὸς αὐτόν· εἰ ἐκεῖνον ἡμῖν φανερὸν ποιήσαις ἄν, ὁλκὴν χρυσίου ἐπιδώσωμέν σοι ὅσον βούλει· ὁ δέ, ἀπαγάγετέ με πρὸς τὸν Οὐμηρμνῆν, κἀγὼ ἐπιδείξω ποῦ ἐστιν ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ· οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἥρπασαν αὐτὸν μετὰ βίας ἀπαγαγόντες πρὸς τὸν Οὐμηρμνῆν μετὰ χαρᾶς ὅτι πλείστης, λέγοντες οὗτος οἶδε ποῦ ἐστιν ὁ σὸς ἀνεψιός· ὁ δὲ τῇ βαρβάρῳ ἠρώτησε διαλέκτῳ λέγων, ποῦ ἐστιν ὁ ἀνεψιός μου; ὁ δὲ μοναχὸς ἀπεκρίνατο· καὶ ἐπίσταμαι, καὶ ἐγὼ αὐτὸς εἰμί, καὶ χριστιανὸς γεγονὼς πιστεύω εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὴν μίαν Θεότητα· καὶ ὁμολογῶ τὸν ἕνα τῆς Τριάδος τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν σαρκωθέντα ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· τὸν ποιήσαντα ἐν Κόσμῳ τὰ φοβερὰ καὶ μεγάλα θαυμάσια· σταυρωθέντα τε καὶ ταφέντα, καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, καὶ ἀναληφθέντα εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης, τοῦ κρῖναι τὰ σύμπαντα.

Τούτων ὁ Οὐμηρμνῆς ἀκούσας τῶν λόγων καὶ ἐκπλαγείς, πρὸς αὐτὸν ἔφη· τί σοι γέγονε ταλαίπωρε; καὶ ἵνα τί καταλέλοιπας τὴν ἡμετέραν θρησκείαν, ἣν ἐκ προγόνων ἔχομεν, πρὸς δὲ καὶ τὸν ἄπειρον πλοῦτον, καὶ πᾶσαν ἄλλην δόξαν καὶ φαντασίαν, ὡς εἰς τῶν πενήτων διάγεις ἠμφιεσμένος τὰ δυσώδη καὶ τρίχινα ὧδε κακεῖσε περινοστῶν; ἐπίστρεψον οὖν πρὸς ἡμᾶς καὶ ὁμολόγησον τὸν προφήτην Μωάμεθ, τὸν ποιήσαντα τῷ γένει ἡμῶν πλεῖστα ἀγαθά· ὁ δὲ μοναχὸς εἶπεν, ὅσα εἶχον ὅτε ἦμην Σαρακηνός, μερὶς καὶ κληρονομία ἐτύγχανον τοῦ Διαβόλου ταῦτα δὲ ἃ θεωρεῖς ἠμφιεσμένον με δόξα καὶ καύχημά μου εἰσί, καὶ ἀρραβὼν τῆς μελλούσης δόξης καὶ αἰωνίου· ἀνάθεμα δὲ τὴν τῶν Σαρακηνῶν θρησκείαν καὶ τὸν ψευδοπροφήτην ἐκεῖνον τὸν ὑμᾶς πλανήσαντα· τούτων οὖν τῶν ῥημάτων ὁ Οὐμηρμνῆς ἀκούσας, καὶ ὡσανεὶ κατοικτείρων αὐτῶν, παῦσον ἔφη καὶ μὴ κατολιγωρῶν τὴν ἡμετέραν θρησκείαν· ἐκβάλλετε αὐτὸν ἔξω τοῦ συνεδρίου· οἱ δὲ συγκαθεζόμενοι τῷ Οὐμερμνῆ ἄρχοντες ἀπεκρίθησαν, τὸν τὴν ἡμετέραν θρησκείαν ἀναθεματί-

ζοντα, καὶ τὸν μέγαν προφήτην ἡμῶν, τῶν μυρίων θανάτων ὄντα ὑπεύθυνον, ἀπωλύεις; καὶ ἡμεῖς λοιπὸν χριστιανοὶ γεγενήμεθα, ἀρνούμενοι τὴν πάτριον ἡμῶν θρησκείαν τότε ὁ Οὐμερμνῆς ἰδὼν αὐτοὺς στασιάσαντας δεδοικὼς μήτι ἐξαναστῇ κατ' αὐτοῦ τὸ ὑπήκοον, προσέταξεν αὐτοῖς ποιῆσαι ὃ βούλονται οἱ δὲ ἀναστάντες ὁμοθυμαδὸν βρύχοντες τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν, καὶ ἁρπάσαντες ἔσυρον ἔξω τοῦ ἄστεος καὶ ἐλιθοβόλουν αὐτὸν ἐπικαλούμενον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ οὕτως ἐτελειώθη, ἐν καλῇ ὁμολογίᾳ πορευθεὶς πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστὸν μετὰ πολλῆς παρρησίας. Ἔκειτο οὖν τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ὑπὸ τὰς πέτρας ἡμελημένον ἐπὶ πολὺν χρόνον· ὑπερθεν δὲ τῆς σοροῦ αὐτοῦ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀστὴρ ὑπεραστράπτων ὑπερηύγαζεν ἕως ἡ ἡμέρα ἐπέφωσκεν· οἱ δὲ Σαρακηνοὶ οἱ θεωροῦντες τὸ φρικτὸν σημεῖον ἐξίσταντο θαυμάζοντες· μεθ' ἡμέρας δέ τινας προστάξας ὁ Οὐμηρμνῆς χριστιανοὺς μετακομίσαι τὸ τοῦ ἁγίου λείψανον ἐκ τῶν πετρῶν, καὶ ὁσίᾳ ταφῇ παραδοῦναι· καὶ τοῦτο ποιήσαντες, εὗρον αὐτὸ σῶον καὶ ἀνελιπὲς εὐωδίαν ἄφατον ἀποπέμπον· οἵ καὶ κηδεύσαντες σεπτῶς καὶ ὕμνοις καὶ ψαλμοῖς ἐπάσαντες κατέθεντο ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ, δοξάζοντες τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὸν αὐτοῦ θεράποντα καὶ τροπαιοφόρον Γεώργιον· τὸ καταβαλόμενον γεώργιον, καὶ αὐξανόμενον παρέχει καρπὸν ἀνὰ τριάκοντα, καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν· τὸν ἐν μάρτυσι πριβόητον· τὸν ἐν τοῖς ἄθλοις ἀήττητον· τὸν τῶν χριστιανῶν φύλακα· τὸ ἀπροσμάχητον τεῖχος· τὸν ἐν παρατάξει ἀρρωγόν· τὸν ἐν πολλοῖς καὶ πολλάκις ἀντιλήπτορα· τὸ τῶν θλιβομένων καταφύγιον· τῶν καταπονουμένων ἡ ταχεινὴ βοήθεια· τῶν ἀπορρουμένων ὁ ὁδηγός· γενοῦ ἡμῖν παμμάκαρ Γεώργιε λιμὴν τῶν ἐν ζάλῃ· συμπλωτὴρ τῶν πλεόντων· ὁδοιπόρων συνοδίτης· ὀρφανῶν ὑπερασπιστής· ἰατρὸς ἀσθενούντων· ῥύστης ἀδικουμένων· τοῖς πᾶσι τὰ πάντα γινόμενος· αἰθεροδρόμος ἐμβατεύων τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον· τὰς τῶν ὁπλοφόρων ἀθέων βουλὰς διασκέδασον, καὶ τελεία ἀφανεία παράπεμψον· τὰς τῶν παλαμναίων ναυσιμάχων ταχυδρομίας ἀντίστηθι καὶ καταπολέμησον τῇ παναλκεῖ δεξιᾷ τὰς αὐτῶν μηχανὰς σύντριψον· τοὺς ἐπανισταμένους ἡμῖν τοῖς ταπεινοῖς βαρβάρῳ ἤθει καὶ σοβαρῷ ἐκ γῆς ζώντων ἀφάνισον τελείως, ἵνα δοξασθῇ ὁ Θεὸς διὰ σοῦ, ἐπικουροῦντος ἡμῖν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ ὁ Θεὸς Ἰακώβ· οὕτως οὖν οἶδε δοξάζειν τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας, καὶ ἐν ἀληθείᾳ ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὑπὲρ οὗ τὸ αἷμα ἐξέχεας·ὑπὲρ οὗ τὰς ἀνεκδιηγήτους ὑπέμεινας βασάνους· ὑπὲρ οὗ ἠγωνίσω οὐ πρὸς σάρκα καὶ αἷμα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν κοσμοκράτορα

διάβολον· ἡμεῖς δὲ οἱ χαμερπεῖς καὶ χαμαίζηλοι, ἐκθειάζοντες μετὰ τοῦ θείου Δαβὶδ προσάδωμεν· Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ φιλοχρίστῳ μάρτυρι Γεωργίῳ περὶ πάντων ὧν ἐπιχορηγεῖ ἡμῖν ἀγαθῶν διὰ παντός; τῷ προνοουμένῳ καὶ ὑπερασπίζοντι ἡμῶν καὶ λυτρουμένῳ ἡμᾶς καθεκάστην ἀπὸ τῶν ποικίλων καὶ πολυειδῶν ἐπηρειῶν τῶν τε ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν; οὐδὲν ἕτερον πάντως, εἰμὶ τὴν διὰ τῶν λόγων εὐγνωμόνως εὐχαριστίαν, μεθ' ἧς καὶ τὴν διὰ τῶν ἔργων τῆς μετανοίας σωτήριον ἀνταπόδοσιν· ἧς μεῖζον καὶ χαριέστερον, οὔτ' ἂν αὐτοὶ σχοίημεν προσενεγκεῖν, οὔτ' ἂν Θεὸς καὶ ὁ τούτου μάρτυς θεῖος Γεώργιος ἀπαιτήσειε· δι' ἧς καὶ καθαρθέντες ἢ μᾶλλον εἰπεῖν καθαιρόμενοι, ἕτοιμοι εὑρεθείημεν τῶν ὧδε μεταστάντες, ἵνα καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς καταξιωθῶμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· μεθ' οὗ τῷ Πατρὶ ἅμα τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, δόξα κράτος τιμὴ καὶ προσκύνησις· νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (1).

«Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, οὐκ »ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ Κυρίου αὐτοῦ.»
(Ιω. ιε'.)

Προοίμιον.

Ὅσον ἀγαπᾷ, ὅσον ἀγωνίζεται ὁ ἄνθρωπος διὰ νὰ τελειώσῃ κάποια ἔργα ὅπου ἐργάζεται ὑπὲρ τὴν δύναμίν του, τοσοῦτον προφθάνει ἀνελπίστως εἰς τὸ ὕστερον, καὶ καταβυθίζεται παραδόξως, εἰς βαθύτατον βόθυνον, εἰς κατώτερον κρημνόν, καὶ εἰς μεγάλον καὶ φοβερώτατον ἐμπνιγμὸν πλατείας καὶ εὐριχώρου θαλάσσης· ἀγωνίζεται μὲ ἀγῶνα μεγάλον, τεχνεύεται μὲ ἀδύνατον καὶ νενοθευμένην σοφίαν ὁ Δαίδαλος, πατὴρ τοῦ Ἰκάρου, ὅταν ἐσπούδαζε νὰ φύγῃ μὲ πανουργίαν ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Κρήτης Μίνωα, νὰ πετάξῃ τὸν υἱόν του τὸν Ἴκαρον, ὥσπερ ὄρνεον, ἐπάνω εἰς τὸν ἀέρα, μὲ τὰ κήρινα πτερὰ ὅπου τοῦ ἔπλασε (πρᾶγμα ἀδύνατον καὶ ὑπὲρ τὴν φύσιν) μὰ ἀνίσχυρος οὖσα ἡ μηχανὴ τοῦ πατρός, ἐθανάτωσε καὶ ἐκρήμνισε τὸν παῖδα· διατί πετῶντας ὁ Ἴκαρος ἐπάνω εἰς τὴν θέρμην τοῦ Ἡλίου, καὶ διαλυόμεναι αἱ πτέρυγες αὐτοῦ ἀπὸ τὴν φλόγα τοῦ Ἡλίου, διότι ἦτον πλασμέναι ἀπὸ κηρόν, κρημνίζεται κάτω ἀπὸ τὸ ὕψος, καὶ καταπνίγεται ἐντὸς τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης·

(1) Ἐρανίσθην ἐκ τοῦ βιβλίου Σκορδίλης τὸ ἐκ τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ Ἐσφιγμένου. Σ. Ε.

»ἐξ Ἰκάρου τοῦ Δαιδάλου παιδός, Ἰκάριον πέλαγος ἀνθρώποις ἐγνώσθη δθεν καὶ Ἰκάριον πέλαγος μέχρι τὴν σήμερον λέγεται·» ἀνίσως λοιπὸν καὶ ὅσοι μεταχειρίζονται πράγματα ὑπὲρ τὴν δύναμιν αὐτῶν, καταβυθίζονται εἰς βαθύτατον ἐγκριμνισμόν, τί ἤθελε πάθω ἐγὼ ὁ μικρὸς καὶ ἐλάχιστος παῖς, ὅπου ἤρχισα σήμερον νὰ μεταχειρίζωμαι ἐγκώμια περισσότερον ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου δύναμιν; ἂν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστὸς μοῦ φωνάζει τὴν σήμερον εἰς τὸ θεῖον αὐτοῦ Εὐαγγέλιον, ὅτι οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ Ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν, πῶς ἤθελε ἀνοίξω τὴν ἄναρθρον καὶ ἀπαίδευτον γλῶσσάν μου, σήμερον ὅπου ἐκλήθην ἐγὼ ὁ μικρὸς δοῦλος ἀπὸ τὸν πέμψαντά με διδάσκαλον, διὰ νὰ πλέξω ἐγκώμια καὶ ἐπαίνους ἐσὲ τοῦ τροπαιοφόρου καὶ θαυματουργοῦ Γεωργίου; βέβαια ὁμολογῶν τὸν ἑαυτόν μου ἀνίσχυρον καὶ ἀπαίδευτον κατὰ τὸ ἄωρον τῆς ἡλικίας μου φοβοῦμαι νὰ μὴ καταβυθισθῶ εἰς τὸν πνιγμὸν τῆς ἀφωνίας, ἀνίσως καὶ δὲν ἐλπίσω μὲ ὅλην μου τὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν εἰς τὴν πρεσβείαν, καὶ ταχυτάτην σου βοήθειαν, μεγαλομάρτυς καὶ τροπαιοφόρε Γεώργιε· διὰ τοῦτο λοιπὸν θαρρῶν εἰς τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τῆς μεγαλωτάτης σου ἀνδρείας, προσέρχομαι μὲ χρηστὰς ἐλπίδας, ὅτι νὰ ἐξαποστείλῃς τὴν φωτιστικὴν καὶ λαμπροτάτην ἀκτῖνα τῶν χαρίτων σου, νὰ μοῦ ἀποδιώξῃ τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας, καὶ νὰ φωτίσῃ τὴν ψυχήν μου, εἰς τὸ νὰ ἀποδείξω εἰς τὴν φαιδράν σου πανήγυριν τῶν φιλεόρτων ἀκροατῶν μου, ὅτι διὰ τὴν μεγάλην ἀγάπην ὅπου εἶχες, καὶ διὰ τὸν ἄπειρον φόβον τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ, ὑπέμεινες τόσα μαρτύρια, καὶ διὰ τοῦτο ἠξιώθης νὰ ἐπιτελῇς μεγάλα θαυμάσια καὶ σημεῖα εἰς τοὺς μετὰ πίστεως ἐπικαλουμένους τὸ θαυματουργόν σου ὄνομα· αὐτὰ θέλει ἀκούσετε σήμερον χριστιανικώτατοι πανηγυρισταὶ ἂν μοῦ χαρίσετε μὲ ἀγάπην τὴν ποθουμένην ἀκρόασιν.

Φρίττει ὁ νοῦς καὶ ἐκπλήττεται, φιλόχριστοι. βλέπων ἕνα νέον ἕως εἴκοσι ἐτῶν, νὰ δείχνῃ ἕνα μέγαν φόβον τοῦ Παντοδυνάμου, καὶ μίαν ὑπερβολικὴν ἀγάπην εἰς τὴν χάριν του, τόσον, ὅπου νὰ καταφρονῇ τὴν ἐπίγειον δόξαν ἑνὸς βασιλέως, νὰ ἀποστρέφεται τὸν πλοῦτον, τὴν εὐκλειαν, καὶ νὰ τρέχῃ μὲ προθυμίαν εἰς τόσα μαρτύρια φοβερά, ὥστε τρομάζει τινὰς νὰ τὰ διηγῆται, πόσῳ μᾶλλον νὰ τὰ ὑπομένῃ, καὶ νὰ τὰ πάσχῃ; ἀφίνω διὰ τὸ στενὸν τοῦ νοός μου, τὰ βούνευρα ὁποῦ ἐρράβδιζον τὰς σάρκας τοῦ γενναίου Ἥρωος, τόσον ὁποῦ ἐκόπτοντο μεληδὸν αἱ σάρκες ἀπὸ τὸ σῶμά του, καὶ ἐφοινίσσετο ἡ γῆ ἀπὸ τοὺς ρύακας τῶν αἱμάτων του· σιωπῶ τὸν φοβερώτατον τροχὸν ὅπου ἔστησαν οἱ δήμιοι, μὲ τόσα κοπτερὰ

ξίφη μὲ τόσα κεντητὰ σπαθία γύρωθεν, ὁποῦ ἀπὸ τὴν βροντὴν καὶ τὴν βιαίαν ὁρμὴν τοῦ κινήματος ὅπου τὸν ἐγύριζον οἱ παράνομοι, κατεξέσχιζον τὰς ἁρμονίας καὶ τὰ μέλη τοῦ νεανικωτάτου Γεωργίου, ὥστε ὅπου γέγονε μία πληγὴ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, καὶ ἐλεεινότατον θέαμα τοῖς ὁρῶσι· δὲν λέγω τὸν ἄσβεστον λάκκον τῆς ἀσβέστου ὅπου τὸν ἔρριψαν μέσα ὡς ἀρνίον οἱ μιαιφόνοι, διὰ νὰ τὸν κάμουν μὲ τὸ πῦρ κεκαυτηριασμένον κρέας καὶ φλογισμένον· δὲν διηγοῦμαι τὰς πεφλογισμένας καὶ σιδηρᾶς πλάκας ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ μεγάλου ἀριστέως, τὰς ξυστήρας τῆς παναγίας του σαρκός, τὰς πολυχρονίους φυλακὰς καὶ στενοχωρίας, τὰ πάνδεινα κολαστήρια ὅπου ἐφεύρισκον καθ' ἑκάστην ὥραν οἱ τοῦ Διαβόλου μαθηταὶ καὶ τὸν ἐβασάνιζον οἱ τύραννοι, μόνον διὰ νὰ μισήσῃ τὴν πίστιν του, καὶ νὰ ἀγαπήσῃ τὰ εἴδωλα. Ἔχω, ἔλεγεν ὁ μεγαλομάρτυς Γεώργιος, ἐνστερνισμένον τὸν φόβον τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν μου· σῴζω τὴν θείαν του ἀγάπην εἰς τὴν ψυχήν μου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δειλιῶ τὰς βασάνους, δὲν φοβοῦμαι τὰς ἀπειλάς σας εἰδωλολάτραι· τὸν Χριστὸν διψῶ· τὸν Χριστὸν φοβοῦμαι· Χριστὸν ἀγαπῶ· τὸν Χριστὸν ζητῶ, καὶ λατρεύω, καὶ προσκυνῶ, καὶ φιλῶ, καὶ σέβομαι. Αὐτὰ ὅλα τὰ μεγαλώτατα μαρτύρια τῶν δημίων, ὡς ἀναρίθμητα ὅπου εἶναι, τὰ σιωπῶ διὰ τὴν ὥραν χριστιανοί, διατί ὁ μεγαλομάρτυς Γεώργιος ἀκούων τὸν Χριστὸν εἰς τὸ δέκατον Εὐαγγέλιον τοῦ Ματθαίου ὅπου λέγει, «μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι·» ἠνδρίζετο γενναίως εἰς τοιοῦτον φοβερὸν ἀθλοθέσιον.

Ἕνα μεγάλον καὶ ἐξαίσιον πάθος μόνον θεωρῶν, διηγοῦμαι μὲ θάμβος καὶ ἀπορίαν, ἕνα δηλητήριον καὶ θανατηφόρον φαρμάκι, νὰ ἁρπάζῃ μὲ πᾶσαν εὐχαριστίαν, μὲ πᾶσαν ἀφοβίαν, ἀπὸ τὰς χεῖρας ἑνὸς μάγου; μὲ τόσην γενναιότητα, νὰ κρατῇ τὸ ποτήριον γεμάτον, κιτρινισμένον, φαρμακωμένον, καὶ νὰ ἀνοίγῃ τὸ στόμα του, διὰ νὰ καταπίῃ εἰς τὴν καρδίαν του τὸν θάνατον; στάσου, στάσου Γεώργιε, τί κάμνεις; αὐτὸς ὅπου σοῦ δίδει τὸ φαρμάκι, εἶναι ὑπηρέτης καὶ δοῦλος τοῦ Διαβόλου, καὶ τῶν εἰδώλων, καὶ λοιπὸν δέχεσαι νὰ πίῃς ἐσὺ τὸ θανατηφόρον αὐτὸ φάρμακον; ναί, λέγει ὁ στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ, ἐγὼ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ μου Χριστοῦ, πίνω αὐτὸ τὸ φαρμάκι, διότι καὶ ὁ Χριστός μου διὰ τὴν ἐδικήν μου ἀγάπην, ἔπιεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὴν χολὴν καὶ τὸ ὄξος· ἔπιεν ὁ ἅγιος τὸ φαρμάκι, καὶ ἔμεινεν ἀβλαβὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐξέστησαν οἱ ὁρῶντες. «Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν »ποιήσει, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται καὶ σώσει αὐτούς.» (Ψαλ. ρμδ'.) Ἐφόνευσεν ὁ Σαμψὼν παραδόξως τὸν φοβερὸν λέοντα,

καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὸ στόμα του μέλι ὅπου ἐγέννησαν αἱ μέλισσαι, καὶ ἔφαγε· καθὼς μᾶς διηγεῖται ἡ ἱερὰ βίβλος τῶν Κριτῶν κφ. ιδ'. καὶ ἐξέταζε τοὺς ἀλλοφύλους τοιοῦτον πρόβλημα, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· «ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθε βρῶσις, καὶ ἐξ ἰσχυροῦ, ἐξῆλθε γλυ»κύ· θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει.» Παράδοξον πρᾶγμα καὶ φοβερόν, νὰ θανατώσῃ ὁ Σαμψὼν τόσον μεγάλον θηρίον μὲ τὰς χεῖράς του, καὶ νὰ φάγῃ μέλι γλυκὺ μέσα ἀπὸ τὸ στόμα του! ὄντως ὁ προφήτης Μαλαχίας εἰς τὸ δ'. κεφ. λέγει· «ἀνατελεῖ ὑμῖν »τοῖς φοβουμένοις ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ »ἴασις· καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν Πνεῦμα Κυρίου, καὶ διέσπασεν »αὐτὸν ὡς ἔριφον αἰγῶν· καὶ οὐδὲν ἦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ »συστροφὴ μελισσῶνος ἐν τῷ στόματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι· καὶ »ἐξεῖλεν αὐτὸ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἔφαγε.» Πόσον δύναται ἀκροαταὶ νὰ κατορθώσῃ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ! χωρὶς νὰ πιάσῃ ξύλον, ἢ μάχαιραν, νὰ διασπάσῃ τὸν λέοντα ὥσπερ ἕνα ἔριφον; φόβος Κυρίου, ἀγάπη Κυρίου. Πνεῦμα Κυρίου, τὸ κατορθῶσαν τοιοῦτον παράδοξον θαῦμα εἰς τὸν Σαμψών.

Φόβος Κυρίου βέβαια, ἀγάπη Κυρίου. Πνεῦμα Κυρίου τὸ κατορθῶσαν τοιοῦτον παραδοξώτερον θαῦμα εἰς τὸν Γεώργιον· διατὶ μόνος ἐφόνευσε τὰς μαγείας τοῦ Διαβόλου· μόνος ἔπιεν ὄχι γλυκὺ μέλι, ἀλλὰ πικρὸν καὶ ὑπέρπικρον φαρμάκι ἀπὸ τὸν ἄγριον λέοντα μάργον· ὥστε ὅπου ἂν ἀνδραγάθησεν ὁ Γεώργιος εἰς τόσα μεγάλα μαρτύρια καὶ βασάνους, ἂν ἔπιεν τὸ φάρμακον καὶ δὲν ἔπαθεν οὐδὲν κακόν, βέβαια ἡ ἀγάπη τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ, καὶ ὁ θεῖός του φόβος ὅπου εἶχεν εἰς τὴν καρδίαν του, τὸν ἠξίωσαν νὰ κάνῃ μεγάλα θαυμάσια καὶ σημεῖα εἰς ὅσους τὸν ἐπικαλοῦνται μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας· βέβαια οὕτως ἔχει ἀκροαταί, διατὶ λέγει ὁ Σειρὰχ κεφ. ά. «Στέφανος σοφίας, φόβος Κυρίου, ἀνατέλλων εἰρή»νην, καὶ ὑγείαν ἰάσεως».

Καὶ δὲν εἶναι μεγάλον θαυμάσιον ἀκροαταὶ αὐτὸ ὅπου ἠξιώθη ὁ στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὸν φόβον ὅπου εἶχεν εἰς τὴν χάριν του, νὰ κατεβάζῃ τοὺς ἁγίους του Ἀγγέλους νὰ τὸν λύουσιν ἀπὸ τὰ δεσμά· νὰ τὸν ἐλευθερώνουν ἀπὸ τὸν τροχόν, νὰ τοῦ ἰατρεύουν τὰς πληγάς, καὶ νὰ τὸν κάνουν ὅλον ὑγιῆ, καθὼς καὶ τὸ πρῶτον; ναὶ βέβαια· καὶ δὲν εἶναι μεγάλον θαυμάσιον καὶ σημεῖον τῆς ἀγάπης τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο εὐγῆκεν ἀβλαβὴς ἀπὸ τὸν λάκκον τῆς ἀσβέστου, χωρὶς νὰ καῇ κἂν μία τρίχα τῆς κεφαλῆς του, ὡς οἱ ἅγιοι τρεῖς Παῖδες εἰς τὴν κάμινον; ναὶ βέβαια· καὶ δὲν εἶναι μεγάλον θαυμάσιον νὰ πίνῃ ἕνα θανατηφόρον φαρμάκι, ὥσπερ ἄλλο μέλι γλυκὺ ὅπου ἔτρωγεν ὁ Σαμψών, καὶ νὰ φονεύῃ τὰς μαγείας

τοῦ ἀγριωτάτου λέοντος Διαβόλου, καὶ νὰ ἐπιστρέφῃ τὸν μάγον του εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ; ναὶ βέβαια· καὶ δὲν εἶναι μεγάλον θαυμάσιον καὶ σημεῖον τῆς ἀγάπης καὶ φόβου τοῦ Θεοῦ, εἰς ἐκεῖνον τὸν Γλυκέριον ὅπου τὸν ἐπικαλέσθη, καὶ τὸν ἐπαρακάλεσε νὰ τοῦ βοηθήσῃ εἰς τὴν πτωχείαν του, καὶ τοῦ ἀνέστησε τὸν τεθνεῶτα του βοῦν; ναὶ βέβαια καὶ δὲν εἶναι ἀκόμη μεγαλήτερον θαυμάσιον καὶ σημεῖον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ φόβου του, νὰ ἀναστήσῃ ὥσπερ ἐξ ὕπνου, ἐκεῖνον τὸν νεκρὸν μέσα ἀπὸ τὸν ἅδην; ναὶ βέβαια· καὶ ποῖος ἄλλος ἀκόμη μετὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας ἐπικαλεῖται τὸν θαυματουργόν του ὄνομα, καὶ νὰ μὴν τὸν εὑρίσκῃ ταχύτατον βοηθὸν εἰς τὴν ἀνάγκην του; ὄντως μεγάλη ἡ ἀγάπη, μεγάλος ὁ φόβος τοῦ Γεωργίου ὅπου εἶχε πρὸς τὸν Θεόν, καὶ διὰ τοῦτο ἠξιώθη νὰ ὑπομείνῃ τόσα φοβερὰ μαρτύρια, καὶ νὰ κάμνῃ θαυμάσια καὶ σημεῖα μεγάλα· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Χριστὸς ἐμφαινόμενος αὐτῷ ἀοράτως, στεφανώνει τὴν παναγίαν του κορυφήν, μὲ τὰ ἀμάραντα στέφανα τῆς βασιλείας του, ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς τελευτῆς του καὶ τῆς »σφαγῆς του. «ὁ ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ Πατρός μου, »κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτόν· καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν». εἰς τὸ ιδ'. κεφ. τοῦ Ἰωάννου. Ἰδοὺ λοιπὸν ἀκροαταί, ὅτι ἡ μεγάλη ἀγάπη του Γεωργίου πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὁ θεῖος φόβος ὅπου εἶχεν εἰς τὴν καρδίαν του, τὸν ἠξίωσαν νὰ ὑπομείνῃ γενναίως τὰ βάσανα τῶν ἀπίστων, καὶ νὰ κάμνῃ θαυμάσια καὶ σημεῖα μεγάλα καὶ θαυμαστά· ὦ ἀγάπη τοῦ Γεωργίου διάπυρος πρὸς τὸν Θεόν· ὦ ἔνθεος φόβος μὲ τὸν ὁποῖον ἠξιώθη νὰ κάμνῃ θαυμάσια καὶ σημεῖα μεγάλα καὶ ἐξαίσια.

Ἀλλ' ὦ μεγαλομάρτυς τροπαιοφόρε καὶ θαυματουργὲ Γεώργιε, ὁ τὴν μεγάλην ἀγάπην, καὶ τὸν ἔνθεον φόβον ἔχων ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ διὰ τοῦτο μεγάλα τὰ ἀριστεύματα καὶ τὰ μαρτύρια ὑπομείνας· ὁ θαυμάσια καὶ σημεῖα ἐξαίσια ἐκτελῶν τοῖς τὸ ἅγιον καὶ θαυματουργόν σου ὄνομα ἐπικαλουμένοις πίστει καὶ εὐλαβείᾳ, ὁ τὰ φάρμακα ὑπὲρ μέλι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ σταυρωθέντος Χριστοῦ ἐκπιών, καὶ μηδὲν τὸ σύνολον διαλωβηθείς, πρέσβευε διὰ παντὸς πρὸς τὸν Κύριον ὑπὲρ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ σου, τοῦ ἑορτάζοντος καὶ πανηγυρίζοντός τὰ λαμπρὰ καὶ γενναῖά σου ἔπαθλα· ἔχεις πολλὴν τὴν παρρησίαν πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Κύριον, ὡς δι' αὐτὸν ὑπομείνας τὰς βασάνους, καὶ ἐκχέων τὸ αἷμα σου ὑπὲρ ἀγάπης τοῦ οὐρανίου βασιλέως, καὶ διὰ τοῦτο γινώσκοντές σε σωτῆρα, ὑπέρμαχον, καὶ βοηθὸν ἐν ταῖς θλίψεσιν ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὅτι θέλημα τῶν φοβουμένων τὸν Κύριον ποιήσει, καὶ εἰσακούσεται τῆς δεήσεως αὐτῶν, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν ἵνα ἱκετεύσῃς τὸν παν-

τοδύναμον Θεόν, διὰ νὰ ἄρῃ ἐξ ἡμῶν τὴν φοβερὰν μάχαιραν τῶν ἀντιπάλων· ἰδὲ τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν τῶν ταπεινῶν, τὰς πολυπλόκους βασάνους, καὶ τυραννίας, τὰς ὁποίας ἐπήγειρον καθ' ἡμῶν οἱ ἀνήμεροι λύκοι, κατακαίοντες καθ' ἑκάστην μὲ ἀναμμένην φλόγα τὴν μαυρισμένην μας καρδίαν· ἀξίωσον κἀμὲ τὸν κηρύξαντα σήμερον τὰ μαρτύρια, καὶ τὰ θαυμάσιά σου σὺν τοῖς παμφιλτάτοις μου γονεῦσι, τοῖς διψῶσι τοιοῦτον ψυχοσωτήριον ἔργον, νὰ μὲ φωτίσῃς μὲ τὴν θείαν σου χάριν, νὰ ἀπολαύσω τὸ τέλειον τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἀπὸ τὴν ἱερὰν φιλοσοφίαν ὅπου ἤρχισα διὰ νὰ κηρύττω εὐφήμως τὰ μεγαλεῖα τῶν θαυμασίων σου· ἐπάκουσον τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ καταξίωσον πάντας ἡμᾶς, καθὼς ὅπως ἑορτάζομεν ὧδε εἰς τὸν ἐπίγειον ναὸν τὴν πανήγυριν, καὶ τὰ ἀνδρικά σου παλαίσματα, οὕτω καὶ μετὰ θάνατον, ἐπάνω αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπερουράνιον ναόν, νὰ ἀξιωθοῦμεν τῆς δόξης σου, διὰ νὰ ὑμνοῦμεν διὰ παντὸς μετὰ σοῦ τὸν οὐράνιον Βασιλέα. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΑ ΓΕΩΡΓΙΟΝ

Εὐλόγησον Πάτερ. (1)

Συγκαλεῖ πάλιν σήμερον ἡμᾶς, ὦ φιλόχριστοι, ὁ φιλόστοργος οὗτος τῆς εὐσεβείας τε καὶ ἀληθείας καλλίνικος **Μάρτυς Γεώργιος**, εἰς τὸ μέγα τοῦτο καὶ πνευματικόν, καὶ πανίερον τέμενος· πάλιν ἐφέλκεται πρὸς ἑαυτήν, ἡ ἐτήσιος καὶ εὔσημος ἑορτὴ τὰ φιλόχριστα πλήθη, εὐεργετῆσαι συνήθως ἐθέλουσα· ἐπέστη πάλιν ἡ πανένδοξος μνήμη, τοῦ τὴν Ἐκκλησίαν Χριστοῦ εὐσεβῶς τοῖς θείοις λογίοις γεωργήσαντος, ἅπαντας συγκαλοῦσα ἑορτάσαι τὴν θείαν αὐτοῦ πανήγυριν· διὸ χαίρουσιν Ἄγγελοι, οὐρανοὶ ἀγλαΐζονται· τὰ πέρατα ἐπευφραίνονται· σκιρτῶσιν Ἀπόστολοι· συνέρχονται **Μάρτυρες**· Πατριάρχαι κατέλαβον· Προφῆται ἀνέτειλαν· συμπάρεισι τὰ οὐράνια, τὰ ἐπίγεια· πάντα σήμερον ἀναμιξ γίνεται· πάντα εἰς ἓν ἱερὸν σύστημα συντρέχει· πάντα τῆς εὐφροσύνης μετέχει· πάντα τῇ ὑμνῳδίᾳ συγχαίρει· πάντα δοξολογίαν προσφέρει· καὶ ὁ μέν, βοᾷ· εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ· ἄλλος ὑμνεῖ· ὁ

(1) Τὸ παρὸν Ἐγκώμιον χειρόγραφον ἐδόθη ἀπὸ τὸ Κελλίον Ἅγιος Γεώργιος, τῶν ἀδελφῶν Ἰωασαφέων εὑρισκόμενον εἰς Καυσοκαλύβια τοῦ Ἁγίου Ὄρους τοῦ Ἄθω. Σ. Ε.

Θεὸς ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων· ὁ μέν, Μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων· ἄλλος τῷ ὕμνῳ ἐπακούει, λέγων· φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας ἐν σκηναῖς δικαίων· ὁ δέ, τὸν Μάρτυρα εὐφημεῖ, λέγων· μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται· ἄλλος τοῖς ἀσθενέσι φωνεῖ· προσέλθετε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε, καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνθῇ.

Τούτων οὕτως ὑπὸ τούτου τοῦ νῦν δοξαζομένου, δηλουμένων, σήμερον πάλιν ἡ Ἐκκλησία χορεύει· πάλιν ἡ πλάνη χηρεύει· πάλιν ταράττονται δαίμονες· πάλιν διάβολος αἰσχύνεται· πάλιν εὐσέβεια τέρπεται· οὐρανὸν γὰρ ἡμῖν σήμερον τὸν ναόν, ὁ Γεώργιος μετειργάσατο· οὐρανόν, τοῦ φαινομένου παντὸς ὡραιότερον καὶ τοσοῦτον, ὅσῳ τὰ πνευματικὰ τῶν σωματικῶν εἰσι τιμιώτερα· οὐ γὰρ ἥλιον αἰσθητὸν περίκειται, ἀλλ' ἄδυτον ἥλιον Χριστὸν περιβέβληται· οὐκ ἀστέρας πλανήτας ἡμῖν προβαλλόμενος, οὐδὲ σελήνην αὔξουσαν καὶ λήγουσαν, ἀλλ' ἀνδραγαθήματα καὶ θαύματα, χάριν ἄληκτον παρέχοντα· οὐδὲ νεφέλας ὀμβροτόκους, ἀλλὰ διδασκαλίας θεολόγους· οὐ γῆν, ἀλλὰ ψυχὰς θεραπεύοντα· οὐκ ἐκ θαλάσσης οὗτος ἀρύεται ὕδατα, ἀλλ' ἐκ κολυμβήθρας θείας ἐκκαθαίρει τὰ πταίσματα· οὐ πηγὰς ὑδάτων, ἀλλὰ θήκας ἰαμάτων ἐπιδείκνυται· οὐκ ὀρνέων κραυγάς, ἀλλ' ἀγγελικαῖς φωναῖς καταθέλγει σήμερον ψυχάς· ὁρᾶτε τῆς ἡμέρας τὴν χάριν; ὁρᾶτε τῶν ἐγκωμίων τὰ πράγματα; ὁρᾶτε τῶν Μαρτύρων τὰ ἔπαθλα; οὐκ ἐκ τῆς πάλαι δυσειδαιμονίας ἐσώθημεν; διὸ καὶ τοῖς πρώην τὰ πρῶτα συγκρίνοντες, ὁμοφώνως σὺν τῷ Παύλῳ λέγομεν· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε τὰ πάντα καινά· καινὰ πάντα ὄντως, καὶ ἀνάμεστα θαύματος· καινά, καὶ πᾶσαν ἔκπληξιν τοῖς ὁρῶσι παρέχοντα· καὶ εἰκότως· ὧ τῶν καινῶν καὶ παραδόξων πραγμάτων τε καὶ θαυμάτων; ὅπου ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ἐκεῖ ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις· ἔνθα τοῦ Διὸς τὸ φρύαγμα, ἐκεῖ τῶν μαρτύρων τὸ ἴαμα· ἔνθα τῶν δαιμόνων αἱ θυσίαι, ἐκεῖ τῶν Μαρτύρων αἱ Ἐκκλησίαι· ἔνθα διάβολος ἐχόρευεν, ἐκεῖ ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐπέφανεν· ἔνθα τὰ πονηρὰ πνεύματα ἐφώλευον, ἐκεῖθεν νῦν ἀπελαύνονται· ἔνθα δαιμονιώδεις τελεταί, ἐκεῖ τῶν Μαρτύρων αἱ σκηναί· ἔνθα τῶν κνισῶν αἱ δυσωδίαι, ἐκεῖ τῶν Μαρτύρων αἱ εὐωδίαι. Τούτων δὲ πάντων αἴτιος, ὁ τῆς ἀμπέλου γεωργός, Γεώργιος, καὶ τοῦ προαιωνίου μάρτυς ἀξιόπιστος. Γεώργιος, ὃν ἡμεῖς σήμερον ὑμνεῖν βουλόμεθα μέν, οὐ δυνάμεθα δέ· ἀλλ' ὅσον ἐπιχειρήσομεν, τοσοῦτον τῆς ἀξίας ἐλλείπομεν· τοὺς γὰρ ὑπὲρ ἄνθρωπον ζήσαντας, πῶς ἄνθρωποι ἐπαξίως τιμήσαιεν; καὶ μάλιστα Μάρτυρας; καὶ μάλιστα Γεώργιον; τῆς οἰκουμένης τὸ καύχημα, τὸ τῆς Ἐκκλησίας κειμήλιον, τοῦ Σταυροῦ τὸν πρόμαχον, τὸν τῆς ἀληθείας ὑπέρμα-

χον. Γεώργιος, στρατιωτῶν Χριστοῦ ὅπλον ἀήττητον. Γεώργιος, τῆς Οὐρανῶν βασιλείας ὁ γεωργός· Γεώργιος, τῶν ὁδοιπόρων ὁ ὁδηγός· Γεώργιος, τῶν πλεόντων ὁ κυβερνήτης, καταπονουμένων ὁ ἔκδικος, καὶ ψευδομένων ὁ ἔλεγχος. Γεώργιος, τῶν θλιβομένων παρηγορία, καὶ πενομένων ἡ εὐπορία. Γεώργιος, τῶν ὀρφανῶν ὁ πατήρ, καὶ τῶν χηρῶν ὁ προστάτης Γεώργιος, τῶν χειμαζομένων ὁ λιμήν, καὶ τῶν ἐν ἐρήμοις πελαζομένων ὁ ποιμήν. Γεώργιος, τῶν νοσούντων ὁ ἰατρός, ἀδικουμένων ὑπερασπιστής, καὶ τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτής, Γεώργιος, τῶν πολεμουμένων τεῖχος, τῶν αἰκιζομένων σθένος. Γεώργιος, πεινώντων τροφεύς, ριγούντων ἀμφίασις. Γεώργιος, τῶν πειρασμῶν ἡ γέφυρα, δαιμόνων ἀπώλεια, καὶ πίστεως ἡ ἀνόρθωσις. Γεώργιος, ὃς αἰκισθεὶς ἐνίκησε, καὶ βληθεὶς ἐτροπώσατο, καὶ θανὼν ὄντως ἔζησε· βαβαὶ τῶν παραδόξων θαυμάτων! ποίοις λόγοις εὐφημήσω τὸν Μάρτυρα; ποίοις κρότοις ἐξείπω τὰ ἔπαθλα; ποίοις τρόποις ἀνυμνήσω τὰ θαύματα; μεμέλισται τοῦ Μάρτυρος ὁ πηλός, ἀλλ' οὐ μεμέρισται ὁ ἐν καρδίᾳ τούτου Χριστός· διερράγη ἡ φύσις, ἀλλ' οὐκ ἐλύθη ἡ πίστις, πέπτωκεν ὁ οἶκος, ἀλλὰ σέσωσται ὁ θησαυρός· ἐν τόπῳ ὑπάρχει, καὶ ἐν κόσμῳ διάγει· ἐκεῖ Χριστῷ παρίσταται, καὶ τῶν ἐνταῦθα οὐδόλως ἀφίσταται· ἐκεῖ λειτουργεῖ, καὶ ὧδε θαυματουργεῖ· κεκοίμηνται τὰ λείψανα, καὶ κηρύττει τὰ πράγματα· ἡ γλῶσσα σεσίγηκε, καὶ τὰ θαύματα κράζουσι· πυρὶ κατεκάησαν, καὶ πυρετοὺς ἀπελαύνουσι· τὰ σώματα βυθῷ κατεκλείσθησαν, καὶ ψυχὰς ἐκ βυθοῦ διασώζουσι· τὰ μέλη συνετρίβησαν, καὶ συντριβέντας συσφίγγουσιν· ἐπὶ γῆς ἔδυσαν, καὶ ἐν οὐρανοῖς ἀνέτειλαν· τίς ποτε τοσαῦτα εἶδεν, ἢ ἤκουσεν; αἰσχυνέσθωσαν εἰδώλων παῖδες, ὁρῶντες καὶ δαίμονας ὑπουργοῦντας τοῖς Μάρτυσιν· ἐντρεπέσθω εἰδώλων πλάνη ἀκούουσα, καὶ πνευμάτων φοβουμένων τὰ λείψανα· οἱ γάρ ποτε δι' ἀνθρώπων τοῖς ἁγίοις λέγοντες· θῦσον, ἄρνησαι, τοῖς εἰδώλοις προσκύνησον· νῦν δι' ἀνθρώπων μαστιζόμενοι φεύγουσι καὶ βοῶσι· πολλή σου ἡ παρρησία Γεώργιε· τί λέγεις πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον πνεῦμα; νεκρὰ λείψανα φοβῇ καὶ τρέμεις; ναί φησι διὰ Ἰησοῦν καὶ τοὺς περὶ Ἰησοῦν μαρτυρήσαντας. τί φασιν ἡμῖν πρὸς ταῦτα οἱ Χριστὸν ἀπαρνούμενοι; τί λοιπὸν οὐ σιγῶσι; γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε· ἴδετε Ἰουδαῖοι, καὶ αἰσχύνθητε· σιγάτωσαν Ἑλλήνων μῦθοι καὶ παυσάσθωσαν· τοιγαροῦν καὶ σεσιγήκασι· Χριστοῦ γὰρ φανέντος, καὶ σταυροῦ παγέντος, καὶ Μαρτύρων ὀφθέντων, θάνατος διὰ Χριστὸν καταπεφρόνηται· ἕλληνες τεθανάτωνται· καὶ ὅπου δ' ἂν τὴν οἰκουμένην διαδράμῃς, οὐκέτι τοὺς θεοὺς Ἀπόλλωνος, καὶ Διός, καὶ Ἀσκληπιοῦ εὑρήσεις, ἀλλὰ Θεὸν Γεωργίου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ παντὶ δοξαζόμενον, καὶ εὐσεβῶς προσκυνούμενον καὶ

ἀνυμνούμενον· καὶ θυσίαν ἀναίμακτον αὐτῷ διὰ τῆς τῶν Μαρτύρων θυσίας καὶ ἱκεσίας ἀναπεμπομένην. Ἐπεὶ οὖν τοιοῦτον, μᾶλλον δὲ τοιούτους προστάτας πρὸς τὸν Δεσπότην ἔχομεν, ἑορτάσωμεν σήμερον, μὴ ἑλληνικῶς, ἀλλὰ δεσποτικῶς· μὴ τῇ γαστρί, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ· γενέσθω ἡ ἑορτή, ἁγίων ἐπάξιος τελετή· ἐγκαινίσωμεν ταύτην καλῶς· συναθλήσωμεν τῇ τῶν Μαρτύρων γνώμῃ· συναστράψωμεν· ἐγκαινίσωμεν τὸν ναὸν τῶν ψυχῶν, ὅπως πνευματικῶς ἑορτάσωμεν· ὅσα τοῦ παλαιοῦ ἔργα ἀνθρώπου ἀπορρίψωμεν, ὅπως ὀφθῶμεν ὑπὲρ χιόνα λάμποντες· ὅσοι μνησικακίαν ἐν αὐτοῖς ἐναπέθεσθε, ταύτας τῷ Μάρτυρι συγχωρήσωμεν· ὅσοι ὑψηλοὶ καὶ πλουτοῦντες τυγχάνετε, δι' εὐποιΐας καὶ ταπεινώσεως ἐγκαινίζεσθε σήμερον, ὅπως ἔργοις Θεὸν θεραπεύσωμεν· ἐξαλλάξωμεν τὴν ἐσθῆτα τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ σώματος· μιμησώμεθα τῶν Μαρτύρων τοὺς πόνους, ὅπως λάβωμεν καὶ τοὺς στεφάνους, κτησώμεθα ἐνάρετον πολιτείαν, ὅπως ἐπιτύχωμεν δι' αὐτῆς παρρησίας, καὶ τῷ ἀθλοφόρῳ βοήσωμεν ἅπαντες, ἐγγὺς ἡμῶν αὐτὸν ἔχοντες, ἐκτενῶς αὐτῷ ἱκετεύοντες καὶ λέγοντες· ἐπεί περ, ὦ τοῦ Χριστοῦ λαμπρότατε Μάρτυς, καὶ στρατιῶτα, καὶ φίλε γνήσιε, πολλῆς παρ' αὐτῷ ἀπήλαυσας χάριτος καὶ παρρησίας, συνήθως καὶ νῦν προβαλλόμεθά σε, ὁμοῦ καὶ δεόμεθά σου ἅπαντες οἱ πιστοί. Γενοῦ πρέσβυς ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστόν, ὡς προστάτης δεόμενος ὑπὲρ λαοῦ χριστιανῶν ἐλεεινῶς παιδευομένων δικαίως· μὴ παύσῃ σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν ἀσιγήτως λέγων. Φεῖσαι τοῦ λαοῦ σου, Δέσποτα· σῶσον τὸ ὑπόλοιπον τῆς κληρονομίας σου· ἐλέησον τὴν ἐκκλησίαν σου φιλάνθρωπε, ὅτι δεινῶς κλυδωνίζεται· σπλαγχνίσθητι ἐπὶ τὸ μικρὸν τοῦτο ποίμνιον· οἰκτειρον τὰ τέκνα σου, ὅτι λοιπὸν ὀλιγώθησαν· ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν λαόν σου, ὅτι ἐπλήσθησαν ἐξουδενώσεως· ἴδε τὴν βίαν, καὶ ποίησον φιλανθρωπίαν· ἴδε τοὺς ὀδυρμούς, καὶ ποίησον οἰκτιρμούς· μὴ εἰς τέλος ὀργισθῇς, μὴ εἰς πλῆρες ἀπώσῃ ἡμᾶς ἀλλ' ἐπαίδευσας, ἴασαι· ἐσκόρπισας, συνάγαγε· ἀπέρριψας, ἐλέησον· παρέδωκας, ἀνακάλεσαι· ἐξώρισας, πάλιν μνήσθητι· μὴ μνησθῇς τῶν τοῦ λαοῦ ἀνομιῶν· σὺ γὰρ μόνος ἀναμάρτητος· σὺ μόνος φιλάνθρωπος· σὺ ζωή, καὶ παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς· παρὰ σοὶ τὸ κράτος καὶ ἡ δύναμις· σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν· σὺ ὁ ποιμήν, ὁ τιθεὶς ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχήν· καὶ σέ, οὐκ ἄλλον προσκυνοῦμεν· σὲ δοξάζομεν· σὲ ἱκετεύομεν· πρὸς σὲ καταφεύγομεν· ἐπὶ σοὶ ἠλπίσαμεν· καὶ εἰς σὲ πιστεύομεν, ἐλεῆσαι καὶ ἐπιστρέψαι τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν· ὅπως ἀγαλλόμενοι δοξάζωμεν σὲ τὸν Πατέρα, καὶ τὸν Υἱόν, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δ Ι Η Γ Η Σ Ι Σ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΤΩΝ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ ΑΘΩ (1)

Πάντα τὰ ἀνεκτίμητα ταῦτα κειμήλια εὑρίσκονται ἐν τῷ Καθολικῷ Ναῷ τοῦ ρηθέντος Μοναστηρίου, ἀνεγηγερμένῳ εἰς ὄνομα καὶ τιμὴν τοῦ τροπαιοφόρου τούτου καὶ Μεγαλομάρτυρος.

Ἡ πρώτη αὐτῶν ἡ φανερωθεῖσα τοῖς τρισὶν ἁγίοις ἀδελφοῖς εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ κίονος τοῦ δεξιοῦ χοροῦ· ἡ δὲ περὶ αὐτῆς ἱστορικὴ διήγησις ἔχει οὕτως.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέως ἐν ἔτει 919 ἦσαν τρεῖς ἀδελφοὶ γνήσιοι, Μωϋσῆς, Ἀαρών, καὶ Βασίλειος ὀνομαζόμενοι καὶ καταγόμενοι ἐκ τῆς μεγαλοπόλεως Λιχνίδος, ἥτις ὕστερον ὠνομάσθη Ἀχρὶς, (κοινότερον δὲ Ὀχριδα). Οὗτοι διὰ τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν ἣν εἶχον, ἀπεφάσισαν ἵνα ἀφήσωσι καὶ κόσμον, καὶ πλοῦτον, καὶ δόξαν γένους, καὶ ἀναλάβωσι τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα. Ὅπως δὲ θερμότερον καὶ ἀνδρειότερον ἀντιπολεμήσωσι τὰς τοῦ ἐχθροῦ μηχανάς, καὶ νεκρώσωσι τέλεον τὰς ἡδονὰς τῆς ἰδίας αὐτῶν σαρκὸς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐράνων ἐξελέξαντο ἑαυτοῖς τελείαν ἀναχώρησιν, καὶ ἦλθον εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος Ἄθω, ἔνθα εὑρόντες τόπον ἥσυχον εἰς τὰ πέριξ τῆς νῦν ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ζωγράφου, ἐποίησαν ἑαυτοῖς τρεῖς σκηνὰς καὶ κατῴκησαν διὰ μακροῦ διαστήματος ἀλλήλων διαχωριζόμενοι, μόνῃ δὲ τῇ Κυριακῇ συνήρχοντο ἐπὶ τὸ αὐτό· ἐξῆλθε γοῦν ἡ φήμη τῆς ἀρετῆς αὐτῶν, καὶ συνήχθησαν καὶ ἕτεροι καὶ προσεκολλήθησαν αὐτοῖς, οἵτινες καὶ νεύσει Θεοῦ ᾠκοδόμησαν μοναστήριον εὑρόντες τόπον ἐπιτήδειον, καὶ ναόν, ὃν καὶ ἠθέλησαν ἐπονομάσαι· καὶ οἱ μὲν ἔλεγον τοῦ ἁγίου Νικολάου, οἱ δὲ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος Ἀρχιεπισκόπου Ἀχριδῶν, ὡς συμπατριώτου αὐτῶν, ἕκαστος δηλ. αὐτῶν, πρὸς ὃν εἶχε περισσοτέραν εὐλάβειαν, καὶ οὕτω διετέλουν ἀσύμφωνοι· ἵνα δὲ συστείλωσι, τὰς διαφωνίας καὶ φιλονεικίας ἐκ τῆς ἀδελφικῆς αὐτῶν ἀγάπης, ἀπεφάσισαν ἐπὶ τέλους, ἵνα διὰ προσευχῆς προσδράμωσι πρὸς Θεόν, καὶ δεηθῶσιν αὐτῷ θερμῶς, ἵν' αὐτὸς μόνος διατάξῃ καὶ ἀποφασίσῃ, τίνι ἐκ τῶν ἁγίων αὐτοῦ νὰ καθιερώσωσι τὸν ναόν, καὶ τίνος εἰκόνα νὰ ζωγραφίσωσι ἐπὶ τῆς ἑτοιμασθείσης σανίδος· ὅθεν ἅπαντες καὶ οἱ τρεῖς ἐστάθησαν εἰς προσευχήν, ἀφ' ἑσπέρας, ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ ἡσυχαστηρίῳ, καὶ οὕτω προσευχομένων αὐτῶν φῶς ἀσύνηθες, λαμπρότερον τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων, διεχύθη ἐκ τῆς νεοδμήτου ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν πέριξ ὑψωμάτων τῶν κελλῶν αὐτῶν, καὶ οὕτως ἀπορίᾳ φόβῳ συσχεθέντες, διέμειναν καθ' ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς προσευχῆς· κατὰ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν πρωΐαν κατελθόντες τῇ ἐκκλησίᾳ, εἶδον μετ' ἄκρου θαυμασμοῦ, ὅτι ἐπὶ τῆς προετοιμασθείσης σανίδος ἐ-

(1) Ἐρανίσθημεν ἐκ τοῦ βιβλίου «Ἀνωτέρα ἐπισκίασις ἐπὶ τοῦ Ἄθω». Σ. Ε.

ζωγραφίσθη ἡ εἰκὼν τοῦ Μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου, ἔνθα κατὰ την παρελθοῦσαν νύκτα ἐξήρχετο ἡ οὐράνιος λάμψις, καὶ κατεφώτιζε τὰ ταπεινὰ ἐκεῖνα ἡσυχαστήρια· οὕτω λοιπὸν ἐπλήρωσεν ὁ Κύριος τὴν αἴτησιν αὐτῶν, καὶ θαυμασίως ἐφανέρωσεν ἐπὶ τίνος ὀνόματος νὰ καθιερωθῇ ὁ ἱερὸς ναός.

Ἕνεκα λοιπὸν τῆς ἁγίας ταύτης Εἰκόνος, ὁ μὲν ναὸς ἐπωνομάσθη τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἡ δὲ μονὴ τοῦ Ζωγράφου, ὑπὸ τῶν ρηθέντων εὐλαβεστάτων τριῶν ἀδελφῶν· καθότι αὕτη τῇ θείᾳ νεύσει, ἀοράτῳ ἐζωγραφήθη δυνάμει καὶ χειρί.

Περὶ δὲ τῆς ἀρχῆς τῆς ἁγίας ταύτης εἰκόνος διηγοῦνται τὰ ἑξῆς· ὅτι ὀηλ. αὕτη ὑπῆρχεν ἐν τῇ μονῇ τῇ καλουμένῃ Φανουὴλ τῇ εὑρισκομένῃ εἰς τὴν Συρίαν πλησίον τῆς Λύδδης, τῆς πατρίδος οὔσης τοῦ Μεγαλομάρτυρος, θαυματουργοῦσα ἐξαίσια· καὶ κατὰ τοὺς λόγους τοῦ καθηγουμένου τῆς ρηθείσης Μονῆς τοῦ Φανουήλ, Εὐστρατίου ὀνόματι, ὅτε ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς καθ' ὃν ὁ Πανάγαθος Θεὸς τῇ δικαίᾳ αὐτοῦ ὀργῇ, ἠθέλησε νὰ παραδώσῃ πᾶσαν τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῇ καὶ τὴν τοῦ Φανουὴλ ταύτην Μονήν, τοῖς Σαρακηνοῖς εἰς ἀφανισμόν, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ἡ ζωγραφία τῆς ἁγίας εἰκόνος τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὁρώντων τῶν ἀδελφῶν, ἀπεχωρίσθη ἐκ τῆς σανίδος αὐτομάτως ἀνυψώθη ἐκ τοῦ τόπου, καὶ ἐκρύβη εἰς μέρος ὅλως ἄγνωστον· οἱ δὲ λυπηθέντες καὶ φοβηθέντες ἀδελφοὶ ἐκ τοῦ τοιούτου θαύματος, ἔπεσον μετὰ δακρύων καὶ παρεκάλουν τὸν Θεὸν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ μεγαλομάρτυρος αὐτοῦ Γεωργίου, ἵνα φανερώσῃ αὐτοῖς, ποῦ ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν, τὸ πρόσωπον τούτου τοῦ ἀθλοφόρου· καὶ ὁ μὲν Θεὸς εἰσήκουσε τῆς δεήσεως αὐτῶν, ὁ δὲ μεγαλομάρτυς Γεώργιος παρηγόρησε τὸν ρηθέντα Καθηγούμενον τοῦ Φανουὴλ διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ καὶ «μὴ λυπεῖσθε δι' ἐμέ, εἰπὼν αὐ»τῷ ὁ φανεὶς Τροπαιοφόρος, ἐγὼ εὗρον ἐμαυτῷ μονὴν ἐν τῷ κλήρῳ τῆς »Θεοτόκου ἐν τῷ Ἄθωνι· καὶ ἐὰν θέλετε σπεύσατε καὶ ὑμεῖς ἐκεῖ καθότι »ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου ἑτοίμως ἔχει ἐξαφθῆναι, ἐπὶ τῆς διεφθαρμένης Παλαι»στίνης, καὶ ἐφ' ἁπάσης σχεδὸν τῆς οἰκουμένης διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν χρι»στιανῶν ! »

Ὁ δὲ Καθηγούμενος συναθροίσας τοὺς μοναχοὺς ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὰ παρὰ τοῦ ἁγίου λεχθέντα· εἶτα προσκαλεσάμενος καὶ τοὺς ἐγκρίτους τῆς πόλεως Λύδδης, καὶ εἰπὼν τὰ περὶ τῆς ἁγίας εἰκόνος, παρήγγειλεν αὐτοῖς λέγων, παρακατέχετε ὑμεῖς τὴν Μονὴν καὶ φυλάξατε αὐτήν· ἡμεῖς δὲ ἀπερχόμεθα εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ, ἵνα προσκυνήσωμεν τὸν ἅγιον Τάφον τοῦ Κυρίου, καὶ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω· καὶ εὐθέως μετὰ δακρύων καὶ ὀδυρμῶν ἀνεχώρησαν καὶ κατέβησαν εἰς Ἰόππην, καὶ ἐν πλοίῳ ἀναβάντες, καὶ ἱκανὰς ἡμέρας πλεύσαντες ἔφθασαν Θεοῦ ὁδηγίᾳ εἰς τὸ ποθούμενον τοῦ Ἄθωνος Ὄρος, καὶ περιήρχοντο ἐν αὐτῷ· καὶ ἐλθόντες καὶ εἰς τὴν Μονὴν ταύτην ὀηλ. τοῦ Ζωγράφου, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν ναόν, πρὸς ἄρρητον αὐτῶν χαρὰν καὶ μέγαν θαυμασμόν, εὗρον τὸ ἐγκαταλιπὸν αὐτοὺς προσωπον τοῦ ἁγίου Γεωργίου, καὶ ὑπὸ θαυμασμοῦ ἐνεργείας καὶ θείας προνοίας προσκολληθὲν ἐπὶ τῆς νέας σανίδος, καὶ γνωρίσαντες αὐτὸ ὅλως ἄτρε-

πτον καὶ ἀναλλοίωτον, καθὼς ἦν καὶ ἐν τῇ τοῦ Φανουὴλ Μονῇ τὸ πρότερον, προσέπεσον ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας εἰκόνος καὶ τὸ ἔδαφος τοῖς δάκρυσι καταβρέχοντες ἔλεγον: «Τί τοσαύτῃ λύπῃ περιέβαλες ἡμᾶς, μεταναστεύσας ἐνθάδε, ὦ μεγαλομάρτυς Γεώργιε!» οἱ δὲ μοναχοὶ τῆς Μονῆς μόλις κατέπαυσαν τοῦ δακρύειν· καὶ ἐπηρώτων αὐτοὺς τίς εἶναι ἡ αἰτία τοῦ τοσούτου αὐτῶν κοπετοῦ; (καθότι δεν ἐγίνωσκον εἰσέτι τὰ παρὰ τοῦ ἁγίου πραχθέντα)· οἱ δὲ ἐδιηγήθησαν αὐτοῖς ἅπαντα, ὅσα εἰς αὐτοὺς διεπράξατο ὁ Ἅγιος· κἀκεῖνοι δὲ πάλιν ἐδιηγήθησαν τοῖς ἐλθοῦσιν, ὅσα καὶ ἐνταῦθα ἐνήργησεν ὁ αὐτὸς μεγαλομάρτυς Γεώργιος· ὅθεν ἀμφότεροι ἐδόξασαν ὁλοψύχως τὸν Κύριον καὶ τὸν αὐτοῦ θεράποντα Γεώργιον· τὸν δὲ ρηθέντα Ἡγούμενον τῆς τοῦ Φανουὴλ Μονῆς Εὐστράτιον καὶ ἐνταῦθα κατέστησαν ἡγούμενον.

Ἔκτοτε λοιπὸν ἀφθόνως ἤρξαντο νὰ ἐκτελοῦνται θαύματα ἐκ τῆς τοῦ Μεγαλομάρτυρος εἰκόνος, τοσοῦτον ὥστε ὁ λαὸς εἰς πλῆθος συνέτρεχεν εἰς τὴν τοῦ Ζωγράφου Μονὴν εἰς προσκύνησιν τοῦ Τροπαιοφόρου· καὶ ἡ τούτων φήμη ἔφθασε καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ μέχρι τοῦ παλατίου τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς κατανυκτικῆς αὐτοῦ εὐλαβείας, καὶ ζήλου θερμοῦ, ἀπεφάσισεν ὁ αὐτὸς Αὐτοκράτωρ, ἵνα μεταβῇ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ὅπως ἰδῇ καὶ ἀσπασθῇ τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα, καὶ εὐφρανθῇ πνευματικῶς τῇ συνεντεύξει τῶν ἀσκητῶν Μωϋσέως, Ἀαρὼν καὶ Βασιλείου, τοὺς ὁποίους ἅπαντες, καὶ πανταχοῦ ἐγκωμίαζον. Μετὰ ταῦτα ἐπεσκέφθη τὴν τοῦ Ζωγράφου Μονὴν καὶ ὁ τῶν Βουλγάρων βασιλεὺς Ἰωάννης ἐκ Τουρνόβου· καὶ διὰ τῆς πλουσίας αὐτῶν συνδρομῆς καὶ χρηματικῆς καταθέσεως, ἤρξατο νὰ ἀνεγείρηται καὶ ἐπὶ τέλους ἀνηγέρθη ἡ λαμπρὰ καὶ μεγαλοπρεπὴς τοῦ Ζωγράφου Μονή· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα κατηδαφίσθη ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ πειρατῶν· ἡ δὲ νῦν ἱσταμένη Μονὴ ἀνοικοδομήθη ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἐρειπίων, ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαυΐας Στεφάνου.

Ἡ ἁγία αὕτη εἰκὼν ὑπάρχει πρὸς τούτοις ἐπίσημος, καθότι ἐν αὐτῇ μέχρι τῆς σήμερον διαμένει τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου, δι' οὗ ἀνευλαβῶς καὶ τολμηρῶς ἥψατο τὸ τοῦ Τροπαιοφόρου πρόσωπον, εἷς ὀλιγόπιστος ἐπίσκοπος περιερχόμενος τὸ Ἅγιον Ὄρος· διότι ἐκχυθείσης μακρὰν τῆς φήμης τῶν θαυμάτων τῆς ἁγίας ταύτης εἰκόνος, εὐθέως μετὰ τὴν αὐτῆς ἐνταῦθα φανέρωσιν, ἦλθε μετὰ τῶν ἄλλων τῶν ἀκουσάντων τὰ τοιαῦτα θαυμάσια, καί τις ἐπίσκοπος, ἐκ τῶν πλησιοχώρων ἐπαρχιῶν (κατὰ παράδοσιν λέγεται ὅτι ἦν ὁ Βοδινῶν), ὅστις τὰ τοιαῦτα θαυμάσια ἀπέδιδεν εἰς ἐφευρέσεις τῆς τῶν μοναχῶν φιλοχρηματίας, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐνδεικνυομένην ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ οὐδόλως ἐπείθετο πιστεῦσαι τὴν τούτων γνησιότητα καὶ βεβαιότητα· ὅθεν ἵνα πιστεύσῃ τῇ ἰδίᾳ ἑαυτοῦ δοκιμῇ καὶ ἴδῃ ἰδίοις ὄμμασιν ὁ ἀμφιβάλλων ἐπίσκοπος, μετέβη εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ζωγράφου, οἱ δὲ μοναχοὶ ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετὰ τῆς πρεπούσης τιμῆς, καὶ λίαν εὐτάκτως, ὡδήγησαν αὐτὸν εἰς τὸν καθολικὸν ναόν, εἰς προσκύνησιν τοῦ Μεγαλομάρτυρος καὶ Τροπαιοφόρου Γεωργίου· ἀλλ' ὁ ἐπίσκοπος ἀντὶ τοῦ δεικνύειν αἴσθημα ταπεινόν, ἐπὶ τοῦ ἐπισήμου τοῦ ἑαυτοῦ χαρακτῆρος, καὶ πιστεύων ὁλοψύχως εἰς τὰ τοῦ

Τροπαιοφόρου θαύματα, νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸ θεῖον αὐτοῦ πρόσωπον, ἀντὶ λέγω τοῦ νὰ πράξῃ οὕτως, ὡς ἔδει, ὁ ἐπίσκοπος αὐτὸς περιῆλθεν ἀδιαφόρως πως τὸν ναόν, καὶ ἄνευ τῆς ὀφειλομένης σεμνότητος καὶ σεβασμοῦ, ἔστη ἐνώπιον τῆς τοῦ ἁγίου εἰκόνος, καὶ μετὰ ἀδιαφορίας ἠρώτησε τοὺς μοναχούς, λέγων: «αὕτη εἶναι ἄρα ἡ παρ' ἡμῖν θαυματουργὸς εἰκών;» καὶ μὲ τὸν λόγον ἥψατο, διὰ τοῦ δεικτικοῦ αὐτοὺ δακτύλου τῆς παρειᾶς τοῦ Τροπαιοφόρου· ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν ὑπέφερε τὴν τοιαύτην τόλμην τοῦ ἐπισκόπου, καὶ ὁ ἅγιος Γεώργιος ἐπαίδευσεν αὐτὸν ἀμέσως, ἐπὶ τοῦ μέρους τῆς αὐτοῦ ἀδιακρισίας· μόλις ὁ ἐπίσκοπος ἤγγισε τὸν ἑαυτοῦ δάκτυλον πρὸς τὴν τοῦ Μεγαλομάρτυρος παρειάν, καὶ ὁ δάκτυλος, ὦ τοῦ θαύματος! προσεκολλήθη καλῶς, ὥσπερ τις παραφυὰς εἰς τὴν παρειάν.

Μάτην ὁ ὑπὸ τοῦ φόβου καὶ τοῦ θάμβους παταχθεὶς ἐπίσκοπος, ἐδοκίμασεν ὅλαις δυνάμεσι νὰ ἀποχωρίσῃ τὸν ἑαυτοῦ δάκτυλον ἐκ τῆς εἰκόνος, καθότι ὁ δάκτυλος προσεκολλήθη ἐν αὐτῇ καὶ κατέθλιβε αὐτὸν μὲ πόνους μαρτυρικούς· ὅθεν ἐπὶ τέλους, ὄφειλεν ὁ δυστυχὴς ἐπίσκοπος, νὰ ὑπομείνῃ ἄκων, ἀνατομίαν πικρὰν καὶ ὀδυνηράν, διότι ἔκοψαν τὸν τοῦ ἐπισκόπου δάκτυλον, καὶ ἐπομένως ἐκ τούτου ἐπληροφορήθη ἐντελῶς καὶ διὰ τῆς πείρας, τὴν γνησιότητα καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν θαυμάτων τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.

Ἡ εἰκὼν αὕτη τοῦ ἁγίου Γεωργίου ὑπάρχει κεκοσμημένη δι' ἐνδύματος ἀργυροῦ κατασκευασθέντος ἐν Πετρουπόλει τῇ εὐλογίᾳ τοῦ μητροπολίτου Σεραφείμ, καθὼς φαίνεται ἐν τῇ ὤᾳ τοῦ κάτωθεν μέρους τοῦ ἰδίου ἐνδύματος σεσημειωμένον.

Ἡ ζωγραφία δὲ τῆς εἰκόνος ταύτης, ἕνεκα τῆς ἀρχαιότητος εἶναι σκοτεινή· εἶναι δὲ ἔργον Βυζαντινόν.

Θαῦμα Β'. Περὶ τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τῆς ἐξ Ἀραβίας διὰ θαλάσσης ἐλθούσης.

Περὶ τῆς δευτέρας ἁγίας εἰκόνος τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, τῆς ἱσταμένης ἐν τῷ κίονι τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ, εὑρίσκεται ἐν τῷ χειρογράφῳ τῆς ἱερᾶς τοῦ Ζωγράφου μονῆς ἡ ἑξῆς διήγησις.

Καὶ ἡ ἁγία αὕτη εἰκὼν αὐτομάτως ἦλθεν ὡσαύτως ἐκ τῆς Ἀραβίας, καὶ εὗρον αὐτὴν ἐν τῷ λιμένι τῆς ἱερᾶς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς· ἡ ἀπροσδόκητος ὅμως ἄφιξις τῆς ἁγίας ταύτης εἰκόνος, οὐκ ὀλίγην προὐξένησεν ταραχὴν καὶ θόρυβον ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει, καθότι τῆς φήμης αὐτῆς, ταχέως διαδραμούσης πανταχόθεν, συνέρρεον ἐκ πάντων τῶν μονῶν ἵνα θεωρήσωσι τὴν θαυμασίως φανερωθεῖσαν εἰκόνα. Ἑκάστη δὲ Μονὴ παρεκάλει τὸ νὰ ἀποκτήσῃ τὸν τοιοῦτον θησαυρόν, ἀλλ' ἡ τοῦ Βατοπεδίου, ἐπειδὴ ἡ ἁγία εἰκὼν ἐφανερώθη εἰς τὸν λιμένα αὐτῆς, οἰκειοποιεῖτο αὐτήν.

Ἐν τούτοις ἅπαντες οἱ γέροντες τῶν λοιπῶν μονῶν δὲν παρεχώρουν αὐτήν, καὶ οὐχὶ ἄλλως πως ἐβούλοντο ἵνα ἀποφασίσωσι περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἁγίας ταύτης εἰκόνος τοῦ ἀθλοφόρου, εἰμὴ νὰ βάλωσι κλήρους ἐκ πάντων τῶν Μονῶν, καὶ οὕτω νὰ γνωρίσωσι ἐν ποίᾳ Μονῇ βούλεται μόνη αὐτὴ ἡ

ἰδία εἰκὼν νὰ διαμένῃ· ὅθεν καὶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν, ἣν κέκτηται ἡ τοῦ Βατοπεδίου, κατὰ τὴν ὑπεροχὴν καὶ ἀρχαιότητα αὐτῆς, εἰς ἄλλας περιστάσεις καὶ ἐν αὐτῷ μάλιστα τῷ Πρωτάτῳ πλὴν ἡ κοινὴ φωνὴ ὡς φωνὴ Θεοῦ ὑπερίσχυσεν· ὅθεν ὅπως ἀσφαλέστερον γνωρίσωσιν, ἐν ποίᾳ ἀληθῶς τῶν ἐν Ἄθῳ ἱερῶν Μονῶν εὐδοκεῖ νὰ ἀφήσῃ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ εἰκόνα ὁ Τροπαιοφόρος, ἀπεφάσισαν οἱ γέροντες κοινῇ γνώμῃ, ἵνα ἐπιθέσωσιν αὐτὴν ἐφ' ἑνὸς ἀγρίου καὶ νέου ἡμιόνου, μηδόλως γινώσκοντος τὰς ὁδοὺς τῶν τοῦ ἁγίου ὄρους μονῶν καὶ σκήτεων, καὶ μὲ τὸ ἱερὸν τοῦτο φορτίον νὰ ἀφήσωσιν αὐτὸν ἐλεύθερον εἰς τὴν θέλησιν αὐτοῦ, καὶ νὰ ἀκολουθῶσι κατόπιν παρατηροῦντες αὐτόν· καὶ οὕτως ἐποίησαν. Ὁ νέος λοιπὸν καὶ ἄγριος ἡμίονος οὗτος ὡδηγήθη πρῶτον εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἐκ Θεσσαλονίκης εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, καὶ ἀφέθη ἄνευ ὁδηγοῦ· ὁ δὲ διὰ βραδέως καὶ ἰσομέτρου καὶ εὐτάκτου βήματος, ὥσπερ αἰσθανόμενος καὶ ἐννοῶν ὁποῖον ἱερὸν φορτίον φέρει ἀφ' ἑαυτοῦ, διέβη δι' ἀβάτων τόπων καὶ ὁδῶν καὶ ὑψωμάτων κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν τοῦ Ζωγράφου, καὶ κατέναντι τῆς μονῆς ἐφ' ἑνὸς ὡραιοτάτου λόφου ἔστη ὅλως ἀκίνητος· τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἅπαντες ἐπληροφορήθησαν ὅτι ἡ εὐδοκία τοῦ τροπαιοφόρου Γεωργίου εἶναι, τὸ νὰ μείνῃ ἡ ἁγία αὐτοῦ εἰκὼν ἐν τῇ τοῦ Ζωγράφου· οἱ δὲ μοναχοὶ αὐτῆς μετ' ἐγκαρδίου χαρᾶς, καὶ πνευματικῆς πανηγύρεως ἐδέξαντο τὸν οὐράνιον τοῦτον ξένον καὶ φίλον, καὶ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ εἰκόνα ἔθεντο ἐν τῇ μονῇ ἐντὸς τοῦ καθολικοῦ ναοῦ, ἐπὶ τοῦ κίονος τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ. Ἐν τούτοις καὶ ὁ ἡμίονος μολις κατεβίβασαν ἐξ αὐτοῦ τὴν ἁγίαν εἰκόνα ἐξέπνευσε, καὶ κατέχωσαν αὐτὸν ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ.

Εἰς ἀνάμνησιν δὲ τῆς θαυμασίου φανερώσεως καὶ ἐλεύσεως τῆς ἁγίας ταύτης εἰκόνος τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ᾠκοδόμησαν ἐπὶ τοῦ λόφου ἐκείνου μίαν κέλλαν καὶ οὐ μεγάλην ἐκκλησίαν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου τροπαιοφόρου. Οὗτος δὲ ὁ λόφος εἶναι ἀπέναντι τῆς μονῆς πρὸς δύσιν, ἀπέχων 15 λεπτὰ διαχωριζόμενος ἀπ' αὐτῆς ὑφ' ἑνὸς βαθέως ῥύακος.

Θαῦμα τρίτον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, περὶ τοῦ τῆς Μολδαυΐας Ἡγεμόνος Στεφάνου.

Ἀπέναντι τῆς ρηθείσης ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος ἐπὶ τοῦ βορειοδυτικοῦ κίονος, ἐφ' οὗ στηρίζεται καὶ ἡ μεγάλη τροῦλλα, κρέμαται καὶ ἄλλη ἁγία εἰκὼν τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, περὶ τῆς ὁποίας ἐν τῷ χειρογράφῳ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ζωγράφου, ὑπάρχει ἡ ἑπομένη διήγησις.

Στέφανος ὁ τῆς Μολδοβλαχίας Ἡγεμών, εἶχε, καθὼς εἶναι γνωστόν, συνεχεῖς πολέμους μετὰ τῶν Τούρκων.(1) Κατ' ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν καιρόν, συνήχθησαν ἐν μιᾷ ἀναρίθμητα αὐτῶν στρατεύματα μετὰ ἀποφάσεως στερεᾶς, ἵνα ἀφανίσωσιν αὐτὸν παντελῶς· ὁ δὲ Στέφανος βλέπων τοσοῦτον πλῆθος ἐχθρῶν συνηθροισμένον ἐναντίον αὐτοῦ, ἐδίστασεν ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἐφοβήθη·

(1) Ὁ Στέφανος οὗτος ὁ ς'. ἐπωνομάσθη Μέγας, ἢ ἀγαθός· προεβιβάσθη δὲ Ἡγεμὼν ἐν ἔτει 1456, ἐξηκολούθησε τῶν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πόλεμον 20 ἔτη νικῶν καὶ νικώμενος· ἐτελεύτησε δὲ ἐν ἔτει 1504.

καὶ οὕτω μετὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ δακρύων πολλῶν, προσέπεσε πρὸς Κύριον τὸν Θεόν, δεόμενος καὶ ἐπικαλούμενος τὴν αὐτοῦ βοήθειαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Σταυροῦ, μετὰ δὲ τὴν ἐγκάρδιον προσευχὴν ὕπνωσεν ὕπνον ἐλαφρόν, καὶ ἀμέσως φαίνεται αὐτῷ ὁ μεγαλομάρτυς Γεώργιος, εἰς τοῦ ὁποίου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔλαμπε φῶς θαυμάσιον, καὶ οὐράνιος δόξα περιεκύκλωνεν ὅλον αὐτόν, καὶ ἐν τῷ ἅμα τρόμος μυστικὸς διέδραμε καθ' ὅλας τὰς ἁρμονίας τοῦ ὑπὸ τῆς ὁράσεως ἐκπλαγέντος Στεφάνου· ὁ δὲ φανεὶς μεγαλομάρτυς λέγει αὐτῷ: «Θάρρει ἐν Κυρίῳ καὶ μὴ φοβοῦ τὸ πλῆθος τοῦτο, ἀλλ' αὔριον ἑνώσας ἅπαντα τὰ σὰ στρατεύματα, διεύθυνον αὐτὰ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ, μετὰ φωνῆς σαλπίγγων πανηγυρικῆς, καὶ ὄψει τὰ νῦν τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν δύναμιν τὴν πάντοτε βοηθοῦσαν σοι· εἰς τοῦτο γὰρ ἐστάλην αὐτός, τοῦ φανερῶσαί σοι τίς ἐστιν ὁ νικῶν, καὶ ἀποδείξαι τὴν σοὶ ἐνεργοῦσαν δύναμιν αὐτοῦ καὶ βοηθῆσαι σοι ἐν τῇ παρούσῃ μάχῃ. Σὺ δὲ ἀνακαίνισον τὴν ἐρημωθεῖσαν ἤδη ἡμετέραν μονὴν τὴν τοῦ Ζωγράφου μὲν καλουμένην, ἐν τῷ τοῦ Ἄθω δὲ ἁγίῳ Ὄρει κειμένην, ἀπόστειλον δὲ ἐκεῖ καὶ τὴν ἐμὴν εἰκόνα, ἣν κέκτησαι παρὰ σεαυτῷ».

Ὁ γοῦν Στέφανος ἀναζωποιηθεὶς ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, καὶ ἐκ τῆς ὑποσχεθείσης αὐτῷ θείας δυνάμεως, ἐσύναψε τὰ ἑαυτοῦ στρατεύματα, φέρων δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν τοῦ ἁγίου εἰκόνα, μὲ τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων ἐπέπεσεν αἰφνιδίως ὡς λαίλαψ σφοδρά, ἐπὶ τὰς παρεμβολὰς τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ἄνευ τινὸς ἀμφιβολίας ἐπάταξεν αὐτοὺς· ὅθεν τῇ ἀνωτέρῳ στρατηγίᾳ τοῦ Τροπαιοφόρου ἁγίου ἐνίκησεν αὐτοὺς κατὰ κράτος καὶ εἰς τέλος διεσκόρπισεν. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀξίων ἠξιώθησαν νὰ ἴδωσι τότε πῶς ὁ μεγαλομάρτυς Γεώργιος θαυμασίως καὶ ἐνδόξως ἐπάτασσε τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως καὶ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. Εἶτα μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ, εὐγνωμονῶν τῷ Μεγαλομάρτυρι ὁ Στέφανος, ἀπέστειλε τὴν ἁγίαν αὐτοῦ εἰκόνα εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπως ἐκπληρώσῃ τὴν αὐτοῦ θέλησιν, καὶ ἀνακαινίσας καὶ τὴν ἱερὰν τοῦ Ζωγράφου Μονὴν ἀφιέρωσεν ἐν αὐτῇ πολλὰς εὐεργεσίας.

Ἡ μορφὴ τοῦ Τροπαιοφόρου ἐν ταύτῃ τῇ ἁγίᾳ εἰκόνι εἶναι ἐμφαντικωτέρα τῶν ἄλλων· ἐν τοῖς φρικτοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ παρίσταται ὀργὴ καὶ ἀπόδειξις ἀνεγειρομένης ἀνδρείας, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἐν τῇ εἰκόνι ζωγραφία ὑπάρχει φωτεινοτέρα, ἀπόδειξις ὅτι εἶναι πλησιεστέρα τῶν καθ' ἡμᾶς αἰώνων. Ὁ γνωστὸς ἤδη Ρῶσσος πεπαιδευμένος καὶ ἔντιμος συγγραφεὺς τῶν ἐπιστολῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, περὶ τῆς θαυματουργοῦ ταύτης εἰκόνος τοῦ ἁγίου Γεωργίου κοινοποιεῖ τὰ ἑξῆς. «Κατὰ τὸν ιε'. αἰῶνα ἐφάνη καὶ ἄλλος εὐεργέτης τῆς τοῦ Ζωγράφου Μονῆς Στέφανος, ὁ ἐπίσημος Ἡγεμὼν Μολδοβλαχίας, ὁ πολλὰ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν μαχήσας, καὶ πάντοτε τροπαιοφόρος διατελῶν· ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ὅτε περιεκύκλωσαν αὐτὸν ἄμετρα σχεδὸν πλήθη ἐχθρῶν, διελογίζετο ἵνα εὕρῃ τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν ἐντὸς τῶν τοῦ φρουρίου περιβόλων, ἀλλὰ παραστᾶσα ἐπὶ τοῦ τοίχους ἡ μήτηρ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· οὐδόλως θέλω διατάξω νὰ σοὶ ἀνοίξωσι τὰς πύλας τοῦ φρουρίου, ἕως ὅτου δὲν νικήσῃς τοὺς ἐχθρούς, καθότι ἐὰν δὲν δυνηθῇς ἵνα ἀντισταθῇς εἰς

αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ὀλίγη περιμένεται παρὰ σοῦ ἐλπὶς καὶ ὄπισθεν τῶν περιβόλων. Ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐφάνη πρὸς τὸν τεταραγμένον Ἡγεμόνα κατ' ὄναρ ὁ Μεγαλομάρτυς ὑποσχόμενος αὐτῷ τὴν νίκην ἀλλὰ καὶ διέταξεν αὐτὸν ἵνα ἀποστείλῃ ἐκείνην τὴν ἁγίαν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν πάντοτε ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ Στέφανος εἰς τὴν τοῦ Ζωγράφου, καὶ νὰ ἀνακαινίσῃ αὐτὴν μετὰ τὴν αὐτῆς ἐρήμωσιν. Πότε δὲ καὶ πῶς ἐρημώθη, ἄδηλόν ἐστιν. Ἡ νίκη ἀληθῶς κατέστεψε τὰ ὅπλα τοῦ ἡγεμόνος Στεφάνου, ὅστις καὶ ἐκπληρώσας τὴν τοῦ Μεγαλομάρτυρος ἐντολήν, ἀνεκαίνισε τὴν Μονὴν αὐτοῦ μεγαλοπρεπῶς.

Καὶ αἱ τρεῖς αὗται ἅγιαι εἰκόνες τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου ὑπάρχουσι περιβεβλημέναι ἐνδύματα ὡραιότατα ἀργυρᾶ μετὰ πολυτίμων λίθων κεκοσμημένα.

Ὅλος δὲ ὁ ἐν ταύταις ταῖς ἁγίαις εἰκόνες κόσμος, ὑπάρχει ἐκ Ρωσσίας.

Περὶ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνος τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τῆς εὑρισκομένης ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Ξενοφῶντος.

Παράδοσις ἀρχαία προφορικὴ σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ μονῇ τοῦ Ξενοφῶντος ὅτι καὶ ἡ ἁγία αὕτη εἰκὼν ἦν κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δυσσεβῶν καὶ κακοδόξων εἰκονομάχων ὁπότε διὰ παρανόμων προσταγμάτων βασιλικῶν ἀσεβῶς κατεκαίοντο αἱ ἅγιαι καὶ σεβάσμιαι Εἰκόνες· τότε λοιπὸν οἱ τοῦ παρανόμου βασιλέως παρανομώτεροι ὑπηρέται, ἐρευνῶντες πανταχοῦ ὅπως εὕρωσιν εἰκόνας, νὰ συντρίψωσι καὶ κατακαύσωσιν αὐτάς, εὗρον καὶ ταύτην, καὶ παραλαβόντες, ἔρριψαν εἰς τὸ πῦρ ἵνα κατακαύσωσιν αὐτήν· ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίαζον οἱ ἀνόσιοι, καθότι ἡ ἁγία εἰκὼν ἔμεινε κειμένη ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν, ὥσπερ τις ἀδάμας στερρός, ἢ λίθος ἀκατάφλεκτος, ἕως ὅτου τὸ πῦρ ἐσβέσθη παντελῶς· οἱ δὲ εἰκονομάχοι ἰδόντες ὅτι τὸ παμφάγον καὶ τρομερὸν ἐκεῖνο πῦρ μόλις ἔβλαψεν ἐν τῇ εἰκόνει ὀλίγον τὰ ἐνδύματα τοῦ ἁγίου, τὸ δὲ ἱερὸν καὶ σεβάσμιον αὐτοῦ πρόσωπον, σεβασθὲν καὶ αὐτὸ τὸ ἀναίσθητον καὶ τρομερὸν στοιχεῖον οὐδόλως ἤγγισεν, ἀλλ' ἄφησεν αὐτὸ ἀνέπαφον ὅλως καὶ ἀκέραιον, ἐξεπλάγησαν ἅπαντες· εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ὁ θρασύτερος πάντων καὶ ἀσεβέστερος, ὡς ἔχων αὐτὸν τὸν τῆς αἱρέσεως δαίμονα ἐγκάτοικον τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λαβὼν μάχαιραν ἔπληξεν ἀσεβῶς τὴν ἁγίαν εἰκόνα ὑπὸ τὸν πώγωνα, καὶ ἐν τῷ ἅμα· «ὡς θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ!» ἔρρευσεν ὡς ἐκ ζῶντος σώματος αἷμα καθαρόν, εἰς θάμβος μέγα καὶ ἔκπληξιν τῶν ὁρώντων. Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα ἰδόντες οἱ περιεστῶτες καὶ μεγάλως ἐκπλαγέντες, ἀνεχώρησαν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. Εἷς δὲ εὐσεβὴς καὶ ὀρθόδοξος χριστιανὸς παραλαβὼν νυκτὸς τὴν ἁγίαν εἰκόνα καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἐπροσευχήθη μετὰ θερμῶν δακρύων πρὸς Κύριον ἵνα καταπαύσῃ τὴν δεινὴν ἐκείνην ζάλην τῆς εἰκονομαχίας· εἶτα στραφεὶς καὶ πρὸς τὴν ἁγίαν εἰκόνα λέγει. «Μεγαλομάρτυς τοῦ Χριστοῦ καὶ τροπαιοφόρε Γεώργιε. Σὺ ὁ καὶ ζῶν καὶ μετὰ τὸν πανένδοξον καὶ μαρτυρικόν σου θάνατον ἄπειρα θαύματα ἐργασάμενος, ὁ καὶ ἤδη τὴν ἁγίαν σου ταύτην

»εἰκόνα ἀκατάφλεκτον, ἐκ τοῦ πυρὸς διαφυλάξας, Σὺ διαφύλαξον αὐτὴν καὶ »ἐκ τῆς θαλλάσσης, καὶ μετακόμισον αὐτὴν ὅπου Σὺ μόνος καὶ γινώσκεις »καὶ βούλεσαι, εἰς δόξαν τοῦ ἐν γῇ καὶ Οὐρανῷ σὲ δοξάσαντος Θεοῦ ἡμῶν». Ταῦτα εἰπὼν ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ οὕτως ὁ μὲν χριστιανὸς ἐκεῖνος ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, ὁ δὲ μέγας Γεώργιος, ηὐδόκησεν ἵνα στείλῃ καὶ ταύτην τὴν ἁγίαν του εἰκόνα εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω, ὡς εἴς τι ἄσυλον καταφύγιον, καθὼς καὶ ἄλλας ἡ θεία Πρόνοια κατευώδωσεν ἐν αὐτῷ (*) ὅθεν καὶ ἔφερεν αὐτὴν ἀσφαλῶς, καθ'ὃν τρόπον μόνος οἶδε καὶ δύναται, καὶ ἔθεσεν οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης, πλησίον τῆς ἱερᾶς ταύτης μονῆς τοῦ Ξενοφῶντος,ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ῥέουσι τὰ ἰαματικὰ ὄξυνα ὕδατα· ἦν δὲ τότε ἐνταῦθα μονήδριον σμικρότατον ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, τοῦ ὁποίου εἰσέτι σώζεται ὁ καθολικὸς ναΐσκος, τοσοῦτον περιορισμένος, ὥστε ἐν τῷ ἱερῷ βήματι μίαν καὶ μόνην εἴσοδον ἔχει, δηλ. τὴν ἐν τῷ μέσῳ ὡραίαν πύλην· καθότι τὸ πλάτος αὐτοῦ μόλις ἔχει ἔκτασιν μιᾶς ὀργυᾶς. Οἱ δὲ μοναχοὶ τοῦ ρηθέντος μονηδρίου ἰδόντες ἀπροσδοκήτως, τὴν ἀοράτως καὶ αὐτομάτως ἐλθοῦσαν ἁγίαν ταύτην εἰκόνα, καὶ χαρᾶς ἀπείρου πλησθέντες, μετεκόμισαν αὐτὴν εὐλαβῶς καὶ ἐντίμως εἰς τὸ ρηθὲν μονήδριον· εἶτα καὶ ναὸν ἱερὸν καθολικὸν ἀνήγειραν ἐπ' ὀνόματι τοῦ τροπαιοφόρου Γεωργίου παρὰ τῷ ρηθέντι σμικρῷ ναΐσκῳ ἡνωμένως· ἐπομένως δὲ αὐξηθεῖσα καὶ ἡ μονὴ ἐπωνομάσθη τοῦ ἁγίου Γεωργίου· δὲν ἔπαυσαν ὅμως οἱ ἐνταῦθα μοναχοὶ τοῦ νὰ ἑορτάζωσι λαμπρῶς καὶ τὸν μεγαλομάρτυρα Δημήτριον, καὶ καθ' ἑκάστην μετὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου νὰ μνημονεύωσιν εἰς τὰς ἀπολύσεις τῶν ἀκολουθιῶν καὶ τὸν μέγαν Δημήτριον.

Ἡ ἁγία αὕτη εἰκὼν ἵσταται ἤδη ἐντὸς τοῦ μεγάλου καθολικοῦ νέου ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ κίονος τοῦ δεξιοῦ χοροῦ, ἔχουσα ὁλόσωμον τὸν Μεγαλομάρτυρα ἐζωγραφισμένον, καὶ εἰς ἔνδειξιν τοῦ θαύματος, φέροντα καὶ τὴν πληγὴν ὑπὸ τὸν πώγωνα, καὶ τὸ αἷμα ἐπ' αὐτῇ πεπηγμένον, ὅπερ μέχρι τῆς σήμερον οὕτω θαυμασίως φαινόμενον, κηρύττει τρανῶς, καθαρώτερον πάσης εὐήχου καὶ βροντοφώνου σάλπιγγος, τὰ θαύματα τοῦ Μεγαλομάρτυρος τροπαιοφόρου Γεωργίου. Ἐκοσμήθη δὲ ἤδη ἐσχάτως ἡ ἁγία αὕτη Εἰκὼν διὰ λαμπροῦ ἀργυροῦ ἐνδύματος. Τὸ ἐνταῦθα προσθετόμενον ἀντίτυπον τῆς ἁγίας Εἰκόνος τοῦ τροπαιοφόρου εἶναι σηκωμένον ἀπὸ τοῦ ἐνδύματος τοῦ ἁγίου, ἐκτὸς μόνον τοῦ ἱεροῦ προσώπου, ὅπερ εἶναι ἐξηγμένον κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τῆς ἁγίας Εἰκόνος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΝΑΤΟΛΙΟΣ ὁ Στρατηλάτης ξίφει τελειοῦται.

»Δύσας Ἀνατόλιος ἐκτομῇ κάρας,
»Ἑῶον εἶδε φῶς νοητὸν Κυρίου.

(*) Ὡς λόγου χάριν τὴν Πορταΐτισσαν, τὴν Γλυκοφιλοῦσαν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΡΩΤΟΛΕΩΝ ὁ στρατηλάτης ξίφει τελειοῦται.

»Ὁ Χριστομάρτυς τέμνεσαι Πρωτολέων,
»Χριστῷ πεποιθὼς ὥσπερ ἀλκαίᾳ λέων. (1).

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ὁ ἀπὸ μάγων ξίφει τελειοῦται.

»Ἀθανάσιος φαρμακὸς τομὴν κάρας,
»Ψυχῆς νοσούσης εὗρε φάρμακον ξένον.

Ὁ ἅγιος ΓΛΥΚΕΡΙΟΣ ὁ γεωργὸς ξίφει τελειοῦται.

»Λαιμὸν σὸν ὡς γῆν, ὡς ὕννιν δὲ τὴν σπάθην,
»Γεωργὲ Γλυκέριε, προσφόρως κρίνω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΟΥΑΛΕΡΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

»Θείαν κεφαλὴν ἦρεν Οὐαλερίου,
»Κακὴ κεφαλὴ δήμιος διὰ ξίφους.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΔΟΝΑΤΟΣ καὶ ΝΕΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

»Ξίφει, Θερινέ, συνθερισθεὶς Δονάτῳ,
»Ἄμφω Θεοῦ γίνεσθαι δράγματα ξένα.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ μαρτυρήσας ἐν πόλει Πτολεμαΐδος, ἐν ἔτει ᾳφνβ', (1752), μαχαίραις κατακοπεὶς τελειοῦται.

»Γεώργιος νῦν τῷ Γεωργίῳ ἅμα.
»Νέος παλαιῷ συνετάχθη ἐνθάδε. (2)

Οὗτος ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος, ἦτο Κύπριος τὴν πατρίδα, νέος εἰς τὴν ἡλικίαν, ὡραῖος εἰς τὴν ὄψιν, φρόνιμος εἰς τὸν νοῦν, καὶ σώφρων εἰς τὰ ἤθη· ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ἐπῆγεν εἰς τὴν Πτολεμαΐδα τὸ νῦν λεγόμενον Ἄκρι, καὶ εὑρίσκετο ὑπηρέτης πλησίον εἰς ἕνα πρέσβυν εὐρωπαῖον· εἶχε δὲ συνήθειαν νὰ πηγαίνῃ εἰς μίαν τούρκισαν πτωχὴν, διὰ νὰ ἀγοράζῃ ἀπὸ αὐτὴν αὐγὰ διὰ τὸν οἶκον τοῦ αὐθέντου του· εἶχε δὲ αὕτη καὶ κοράσιον εἰς ἡλικίαν νόμιμον· προβαίνοντος δὲ τοῦ καιροῦ καὶ συχνάζοντος τοῦ νέου εἰς αὐτὴν διὰ τὰ αὐγά, ἠκολούθει πολλάκις καὶ ἐξρχετο ἡ

(1) Ἤτοι καθὼς πέποιθε καὶ θαρρεῖ ὁ Λέων εἰς τὴν ἀλκαίαν, δηλαδὴ εἰς τὴν οὐράν του. Ἀλκαία γὰρ κυρίως λέγεται ἡ τοῦ Λέοντος οὐρά, διότι ἀλκεῖ, ἤγουν βοηθεῖ αὐτόν, ἢ διότι ἔχει τὴν ἀλκὴν καὶ δύναμιν εἰς τὴν οὐράν του, ἤτις διὰ τοῦτο καὶ οὐρὰ καλεῖται, διατὶ οὐρεῖ καὶ φυλάττει τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα τὴν ἔχουν. Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ τῆς Μονῆς τοῦ Διονυσίου γράφεται οὕτως «Ὥσπερ ἀλκίμων Λέων, κατ' ἐκεῖνο τὸ Προφητικὸν» Δίκαιος ὡς Λέων πέποιθεν.

(2) Ἐρανισθὲν ἐκ τοῦ νέου Μαρτυλογίου Νικοδ. Ἁγιορείτου. Σ. Ε.

κόρη καὶ συνωμίλει ἐλεύθερα μὲ αὐτόν, καὶ ἀπούσης τῆς μητρὸς αὐτῆς· τινὲς δὲ ἄλλαι γειτόνισσας, τούρκισσαις, βλέπουσαι ὅτι ὁ νέος ἀγοράζει αὐγὰ ἀπὸ ἐκείνην μόνον ὅπου εἶχεν αὐτὴ ἀρκετά) καὶ ἀπὸ ἐκείνας δὲν ἀγοράζει, ἐφθόνησαν καὶ ἐσυμβουλεύθηκαν ἀναμεταξύ των, διὰ νὰ τὸν κακοποιήσουν· λοιπὸν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ἐπῆγεν ὁ νέος κατὰ τὴν συνήθειαν, νὰ ἀγοράσῃ πάλιν αὐγά, ἀπούσης τῆς μητρὸς τοῦ κορασίου, καὶ εὐθὺς ὅπου τὸν εἶδον ὅτι ἐμβῆκε μέσα εἰς τὴν οἰκίαν, ἔτρεξαν αἱ μιαραῖς, καὶ συνέλαβον τὸν νέον, φωνάζουσαι μὲ μεγάλας φωνάς, ὅτι εἶπε νὰ τουρκίσῃ καὶ νὰ πάρῃ τὴν νέαν διὰ γυναῖκα, κατηγοροῦσαι ἄδικα τὸν ἀθῶον. Ἐσυνάχθη παρευθὺς πλῆθος πολὺ τῶν ἀγαρηνῶν, καὶ ἁρπάσαντες τὸν νέον, τὸν ἐπῆγαν εἰς τὸ κριτήριον, φωνάζοντες καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτά. καὶ μαρτυροῦντες ψευδῶς κατὰ τοῦ Ἁγίου· ἠρώτησεν ὁ κριτὴς τὸν ἅγιον ἀνίσως ἦναι ἀληθῆ τὰ λεγόμενα· καὶ αὐτὸς παρρησίᾳ ἀπεκρίθη, ὅτι οὐδέποτε τοιοῦτον λόγον εἶπεν ἢ ἐνόησεν, ἀλλὰ αὐτοὶ ἀπὸ κακίαν των τὸν ἐσυκοφάντησαν, καὶ ὅτι αὐτὸς χριστιανὸς ἐγεννήθη καὶ χριστιανὸς θέλει νὰ ἀποθάνῃ· ὑπέσχοντο νὰ τοῦ δώσουν δῶρα ὑπέρμετρα, καὶ δόξας καὶ ἀξιώματα, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κατορθώσουν οὐδέν· μετεχειρίσθησαν διαφόρους τυραννίας, ἀλλὰ μηδὲ μὲ αὐτὰς ἠμπόρεσαν νὰ καταπείσουν τὸν νέον· ἐστέκετο γὰρ στερεὸς εἰς τῆν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν ἔδωκεν ὁ κριτὴς κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν· ἦτο δὲ ἡμέρα Παρασκευή, καὶ ἀφ' οὗ οἱ τοῦρκοι εὐγῆκαν ἀπὸ τὸ τζαμί των, τὸ ὁποῖον εἶναι πλησίον εἰς τὴν θάλασσαν, ἐστάθησαν ὅλοι ἔξω ἐκεῖ εἰς τὴν εὑρισκομένην μεγάλην πεδιάδα, καὶ ποιήσαντες συμβούλιον, φέρουσιν ἐκεῖ τὸν μάρτυρα σιδηροδέσμιον, καὶ στήσαντες αὐτὸν εἰς τὸ μέσον τῆς πεδιάδος ἐκείνης, ἀναγινώσκουσι τὴν κατ' αὐτοῦ τοῦ θανάτου ἀπόφασιν εἰς ἐπήκοον πάντων, καὶ οὕτως ἀρχίζουν ὅλοι νὰ κολακεύουν τὸν νέον, καὶ νὰ τὸν παρακινοῦν εἰς τὸ νὰ τουρκίσῃ. ὁ νέος ἐστάθη καὶ τοὺς ἤλεγξε μὲ ἀνδρίαν· ὡς οὖν εἶδον τὸ τῆς γνώμης αὐτοῦ ἀμετάθετον κάμνουσιν ὅλοι ἕνα χορὸν τριγύρω τοῦ μάρτυρος, καὶ κρατοῦσιν ὅλοι τὰ πιστόλια ἕτοιμα εἰς τὰς χεῖρας, καὶ τοῦ λέγουν συμφώνως ὅτι ἢ νὰ ὑπακούσῃ εἰς ἐκεῖνα ὅπου τοῦ λέγουν, ἢ εὐθὺς νὰ τὸν θανατώσουν· ὁ δὲ γενναιότατος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ ὑψώσας τὰς χεῖράς του οὕτω καθὼς ἦσαν δεδεμένα μὲ τὰς ἁλύσεις, εἰς τὸν οὐρανόν, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνεβόησε. Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ δέξαι τὸ πνεῦμά μου καὶ ἀξίωσόν με τῆς Βασιλείας σου· καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἔρριψαν ὅλοι παρευθὺς τὰ πιστόλια ἐπάνω εἰς τὸν μάρτυρα· καὶ καθὼς ἐκεῖνος ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, ἔτρεξαν ὅλοι μὲ τὰ μαχαίρια, καὶ ἔκαμαν ὡς κόσκινον τὸ μαρτυρικώτατον ἐκεῖνο σῶμα

ἀπὸ τὰς μαχαιρίας. Ἀκόμη δὲν εἶχον χορτάσει τὴν κακίαν των, καὶ ἰδοὺ ὁ τῶν θαυμασίων, καὶ τῶν μαρτύρων Θεὸς ἐνεργεῖ τοιοῦτον θαυμάσιον· ἐκεῖ ὅπου ἦτον γαλήνη μεγάλη, ἐν ταὐτῷ γίνεται ἕνας ἀναβρασμὸς τῆς θαλάσσης μεγάλος, καὶ μ' ὅλον ὅπου ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἕως τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἔκειτο τὸ τοῦ μάρτυρος λείψανον, ἦτο διάστημα ἀρκετὸν ἕως βολὴν ἑνὸς τουφεκίου καὶ ἐπέκεινα· ὅμως ἡ θάλασσα τόσον ἀγριώθη ὡσὰν ἕνα θηρίον ἀνήμερον ὅπου εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν φυσικόν της τόπον, καὶ ἐλθοῦσα ἐκεῖ ὅπου ἦτο τὸ λείψανον, αὐτὸ μὲν ἐφαίνετο πῶς τὸ τιμᾷ καὶ τὸ σέβεται, ἐκπλύνουσα τὸ μαρτυρικὸν αἷμα ὅπου ἔτρεχεν ἀπὸ αὐτό, εἰς τρόπον ὅπου ἔγινεν ὅλη ὡσὰν ἕνας κόκκινος ἀφρὸς ἀπὸ κινάβαρι· ἀναβαίνουσα δὲ ἀπὸ τοὺς τοίχους τοῦ τζαμίου τῶν ἀγαρηνῶν καὶ τοῦ τελωνείου αὐτῶν, ἐζήτει νὰ κατακρημνίσῃ καὶ τὰ δύω μὲ τὰ κύματά της· ὅθεν βλέποντες τὸ τοιοῦτον φοβερὸν θαῦμα καὶ οἱ Ὀθωμανοί, φοβούμενοι μήπως καταποντισθῇ ὅλη ἡ πόλις αὐτῶν, ἔτρεξαν παρευθὺς καὶ ἐβίασαν τοὺς χριστιανούς, καὶ ἦλθον καὶ ἐπῆραν μετὰ τιμῆς καὶ παρρησίας, τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο καὶ ἀθλητικὸν σῶμα, καὶ φέροντες αὐτὸ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ ἔθαψαν ἐκεῖ, ὅπου καὶ τὴν σήμερον εὑρίσκεται, καὶ παρευθὺς ἡσύχασεν ἡ θάλασσα, καὶ εἰρήνευσε πάλιν, ἀφοῦ ἐξέπλυνεν ὡς δούλη τὸ ἁγιώτατον τοῦ μάρτυρος αἷμα· μετὰ δὲ τὴν θανὴν τοῦ σώματος δοξάζων ὁ Θεὸς τὸν μάρτυρα καὶ τὴν αὐτοῦ θείαν πίστιν, ἐνήργησε τοιοῦτον θαῦμα· τρεῖς ὁλοκλήρους νύκτας ἐφαίνετο ἕνας στύλος πυρὸς ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἕως εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου, καὶ ὅλη ἡ πόλις ἔφεγγεν ἀπὸ ἕνα γλυκύτατον φῶς ὅπου ἐχύνετο τριγύρω ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν στύλον τοῦ πυρός· ὅθεν εἰς μνήμην παντοτεινὴν τοῦ ἀρρήτου φωτὸς ἐκείνου, καὶ τοῦ κατ' αὐτὸ θαύματος, ἕως τὴν σήμερον, κάθε ἑσπέρας τῆς Παρασκευῆς, οἱ ἐκεῖ Χριστιανοί, συνειθίζουν νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος, πλῆθος ἀνδρῶν, γυναικῶν, παιδίων, καὶ μάλιστα ἀρρώστων καὶ ἀσθενῶν, καὶ προσφέροντες κηρία, καὶ λαμπάδας, καὶ θυμιάματα, κάμνουν μίαν μεγάλην φωτοχυσίαν, καὶ γίνονται ἄπειρα θαύματα, εἰς δόξαν Πατρὸς Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς μιᾶς Θεότητός τε καὶ Βασιλείας· ᾗ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΛΑΖΑΡΟΥ τοῦ Βουλγάρεως, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1802 (1).

Οὗτος ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης καὶ καλλίνικος μάρτυς

(1) Ἐρανισθὲν ἐκ τοῦ νέου Λειμωναρίου. Τὴν δὲ ἀκολουθίαν του ἄρα εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον. Σ. Ε.

Λάζαρος, ἦτον ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Βουλγαρίας, ἀπὸ Χώραν Κάμπροβα λεγομένην, ἀπὸ γονεῖς Χριστιανοὺς ὀρθοδόξους· ἀπὸ δὲ τῆς Βουλγαρίας φυγών, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ κατήντησεν εἰς μίαν κώμην ἐπιλεγομένην Σῶμα, ἥτις εἶναι πλησίον τῆς Περγάμου, καὶ ἔγινεν ἐκεῖ ποιμὴν προβάτων. Βόσκων δὲ τὰ πρόβατά του εἰς ἕνα ὑψηλὸν καὶ ἔρημον τόπον, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τὴν ὥραν ὅπου ἐκοιμᾶτο, ἐπέρασε κατὰ τύχην ἐκεῖθεν μία Τοῦρκα, εἰς τὴν ὁποίαν ὥρμησε μὲ πολλὴν ἀγριότητα ὁ κύων τῆς ποίμνης· ὁ δὲ Λάζαρος ἐξυπνήσας ἀπὸ τὰ γαυγίσματα τοῦ κυνός, ἔδραμε σπουδαίως καὶ ἐγλύτωσε τὴν γυναῖκα πρὶν νὰ πάθῃ καμμίαν βλάβην, ἔξω ἀπὸ ὀλίγον ξέσχισμα τῶν φορεμάτων της. Ἡ μοχθηρὰ καὶ βέβηλος ἐκείνη, τότε μὲν δὲν ἔδειξε κἀτὲν σημεῖον ὀργῆς ἐναντίον τοῦ Λαζάρου, ἐλθοῦσα δὲ ἔπειτα εἰς τὸν σύζυγόν της ἐσυκοφάντησε τὸν Χριστιανόν, καὶ συκοφαντίαν δεινὴν καὶ θανάσιμον· πῶς δηλαδὴ ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον τὴν ἐβίασε, δεικνύουσα καὶ ὡς σημεῖον τῆς μεγάλης βίας τάχα ὅπου τῆς ἔκαμε τὸ ξέσχισμα τῶν φορεμάτων της. Ἐκεῖνος δὲ ταῦτα ἀκούσας, ἥναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ ἐν τῷ ἅμα τρέχει νὰ εὕρῃ τὸν βοσκὸν διὰ νὰ τὸν θανατώσῃ, καὶ μὴ γνωρίζων αὐτόν, ἐκτύπησε τὸν σύντροφόν του, πλὴν δὲν ἔτυχε καιρία ἡ πληγή, ὅθεν καὶ δὲν ἀπέθανε. Μαθὼν δὲ ὕστερον παρὰ τῆς γυναικὸς (ἀπὸ τὰ σημεῖα ὅπου τῆς εἶπεν αὐτὸς) πῶς δὲν ἐκτύπησε τὸν ἐχθρόν της, καὶ ἰδὼν ἐκεῖνος πῶς δὲν ἀπέθανεν ὁ πληγωμένος, ἐστοχάσθη πῶς ἐνδέχεται νὰ τὸν σύρῃ εἰς κρίσιν ὁ κτυπημένος, ὡσὰν ὅπου ἦτο πάντα ἀθῶος καὶ ἀνεύθυνος· τοῦτο λέγω φοβηθεὶς ὁ βάρβαρος, ἐκίνησε τοὺς συγγενεῖς τῆς γυναικός του, νὰ ὑπάγουν νὰ παραστήσουν εἰς τὴν κρίσιν τὴν βίαν, καὶ τὸ τόλμημα τοῦ Χριστιανοῦ, καὶ νὰ διαφεντεύσουν τὴν τιμήν της, διὰ νὰ μὴ μείνῃ ὠνειδισμένη ἡ συγγενής των, ὡς τάχα θεληματικῶς μοιχευθεῖσα. Ὁ δὲ Λάζαρος ἀπὸ τὸν θυμὸν τοῦ Ἀγαρηνοῦ, ἐγνώρισε πῶς μετεμόρφωσεν ἡ κατάρατος ἐκείνη τὰ πράγματα, καὶ πῶς τοῦ ἔπλεξε συκοφαντίαν· ὅμως δὲν τοῦ ἐφάνη καλὸν νὰ κρυφθῇ, διὰ νὰ μὴ βεβαιώσῃ μὲ τὴν ἀποκρυβήν του τὴν κατηγορίαν· ὅθεν ἔμεινε φανερὰ εἰς τὴν ποίμνην του διὰ νὰ δείξῃ πῶς ὡς ἀθῶος καὶ ἀνεύθυνος δὲν ὑποπτεύεται κανένα φόβον. Κινηθείσης λοιπὸν τῆς συκοφαντίας καὶ κατηγορίας εἰς τὸν Ἀγᾶν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῶν συγγενῶν τῆς Τούρκας, ἔστειλεν αὐτὸς παρευθὺς καὶ ἔφερον τὸν Λάζαρον καὶ τὸν πληγωμένον· ἔπειτα ἔφερον καὶ τὴν κατήγορον γυναῖκα μὲ τοὺς συγγενεῖς της, καὶ διὰ μὲν τὸν πληγωθέντα ἐδικαιολογήθη ὁ Ἀγαρηνός, ὅτι θέλων νὰ κάμῃ ἐκδίκησιν εἰς τὸν ὑβριστὴν τῆς γυναικός του, τὸν ἐκτύπησε μὲ λάθος μὴ γνωρίζων αὐτόν· ἡ δὲ κατηγορία πᾶσα καὶ ὅλον τὸ ἔγκλημα ἐπεφορτίσθη εἰς τὸν Λάζαρον.

Τί τὸ ἐντεῦθεν; ὁ μὲν πληγωμένος ἐλυτρώθη· ὁ δὲ ἀνεύθυνος Λάζαρος κατεδικάσθη εἰς φυλακὴν τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Ἀπριλίου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὕβρις καὶ ἡ ἀτιμία τῆς γυναικὸς ἐκοινολογήθη καὶ ἠκούσθη ὄχι καθὼς ἦτο ψευδὴς καὶ πλαστή, ἀλλ' ὡς ἀληθινὴ καὶ πραγματική, διὰ τοῦτο οἱ συγγενεῖς της ἔταξαν τοῦ Ἀγᾶ χίλια γρόσια, ἢ νὰ τουρκεύσῃ τὸν Λάζαρον ἢ νὰ τὸν κρεμάσῃ διὰ νὰ ἐξαλείψουν τάχα τὸ ὄνειδος τοῦ γένους των. Καὶ ὁ μὲν Ἀγᾶς πολλὰ καλὰ τὸ ἤθελε διὰ νὰ λάβῃ τὰ χίλια· ὁ δὲ Κατῆς δὲν ἔδωκεν ἄδειαν, οὔτε εἰς τὸ ἕν, οὔτε εἰς τὸ ἄλλο, ἐπειδὴ ἦτο καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Λαζάρου μάρτυρες, οἵτινες μαρτυροῦντες τὸ πρᾶγμα καθὼς ἠκολούθησεν, ἀπεδείκνυον τὴν κατηγορίαν, συκοφαντίαν καὶ ψεῦδος καὶ τὸν Λάζαρον ἀνεύθυνον. Λοιπὸν ὁ Ἀγᾶς ἄφησε τὰς τῶν ἄλλων μαρτυρίας καὶ θέλει νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν ἀμέσως ἀπὸ τὸν Λάζαρον, ὅθεν ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔβειραν εἰς τοὺς πόδας μετρίως, διὰ νὰ ὁμολογήσῃ μόνος τὴν ἀλήθειαν· πλὴν λέγοντος ἐκείνου τὸ πρᾶγμα, καθὼς ἦτον τῇ ἀληθείᾳ, καὶ ὄχι καθὼς τὸ ἤθελεν ὁ Ἀγᾶς, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔβαλον εἰς ἀλύσεις καὶ εἰς τὸ τουμπροῦκι, καὶ ἔμενεν οὕτω βασανιζόμενος, ἕως εἰς τὰς 22, τοῦ αὐτοῦ Ἀπριλίου. Ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ὁποῦ ἐβασανίζετο εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Μάρτυς, ἐφάνησαν τινὲς συμπατριῶταί του Βούλγαροι πρὸς παρηγορίαν του, καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπε νὰ κρυφθοῦν, διὰ νὰ μὴ τοὺς πιάσῃ ὁ Ἀγᾶς, καὶ ζητεῖ χρήματα διὰ νὰ τὸν λυτρώσουν, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος δὲν τὸ ἤθελε παντελῶς. Ὅσον ἐπερνοῦσαν αἱ ἡμέραι, τόσον ὁ Ἀγᾶς ἐθαιμονίζετο, ἓν μέν, ἐπειδὴ ἐκινδύνευε νὰ χάσῃ τὰ παρὰ τῶν Ἀγαρηνῶν χίλια γρόσια, (ὡσὰν ὁποῦ δὲν ἤθελε νὰ τουρκεύσῃ ὁ ἄνθρωπος, καὶ νὰ τὸν κρεμάσῃ δὲν εἶχε τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Κατῆν,) καὶ ἄλλο, ἐπειδὴ δὲν ἐφάνη τινὰς ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ καταδίκου νὰ πληρώσῃ, καθὼς ἐκεῖνος ἐνόμιζε, διὰ νὰ τὸν λυτρώσῃ· καὶ οὕτω νὰ ἀναπληρωθοῦν τὰ ἐλλείποντα. Λοιπὸν ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔφεραν ἐμπρός του, καὶ μὲ πολλὰς κολακείας καὶ δολιότητας τὸν παρακινοῦσαι νὰ τουρκεύσῃ, διὰ νὰ τοῦ χαρίσῃ τὴν ζωήν, καὶ ὅσα ἄλλα χαρίσματα ἤθελεν· ὁ δὲ κυρίως σκοπός του ἦτον, διὰ νὰ λάβῃ ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς τὰ χίλια. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Λάζαρος δὲν ἠπατήθη νὰ καταπεισθῇ εἰς τὰς κολακείας καὶ ὑποσχέσεις του, καὶ ἐκ τούτου ἐκινδύνευε νὰ χάσῃ τὰ ὑποσχεθέντα, διὰ τοῦτο ἐπρόσταξε τὸν Κιαχαγιᾶν του νὰ στείλῃ νὰ πάρῃ 40 πρόβατα ὁποῦ εἶχεν ὁ Λάζαρος ἐδικά του (διότι τὰ ἄλλα ὅλα ἦτον ξένα)· ἔπειτα τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁποῦ ἐξημέρωνεν ἡ Τρίτη τοῦ Θωμᾶ, καὶ εἰκοστὴ δευτέρα τοῦ Ἀπριλίου, εὐθὺς τὸ πρωὶ ἐπρόσταξε τοὺς λεβέντας του νὰ τὸν βασανίσουν σκληρότατα μὲ ὅποιον τρόπον ἠξεύρουν καὶ ἠμποροῦν ἕως τῆς ἑσπέρας· ὥστε ὁποῦ ἢ τουρκισμένον νὰ τὸν εὕρῃ τὸ ἑσπέρας, ἢ νεκρόν, ἀπὸ τὰς πολλὰς καὶ διά-

φόρους βασάνους. Ταῦτα προστάξας, ἐκαβαλίκευσε, καὶ ἐπῆγεν ἔξω εἰς ξεφάντωσιν μὲ ἄλλους. Τοιαύτην προσταγὴν λαβόντες οἱ ἐπάρατοι ἐκεῖνοι, καὶ θέλοντες νὰ εὐχαριστήσουν τὸν Ἀγᾶν των, δὲν ἔφθανεν ἡ φυσική των σκληρότης καὶ ἀπανθρωπία, ἀλλὰ ἠθέλησαν νὰ φανοῦν πλέον σκληρότεροι καὶ θηριωδέστεροι, ὅθεν ἐμέθυσαν καλὰ, διὰ νὰ μὴν αἰσθάνωνται καμμίαν λύπην, καὶ συμπόνεσιν ἀπὸ τὰς βασάνους τοῦ Μάρτυρος, ἔπειτα ἄρχισαν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπύρωσαν τόσα σίδηρα, ὅσοι ἦτον οἱ βασανισταί, καὶ ἑκατὰκαιον ἀσπλάγχνως ἕνα πρὸς ἕνα ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματός του εἰς ὥραν πολλήν, βιάζοντες αὐτὸν νὰ εἰπῇ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεώς των. Μετὰ δὲ τὴν δεινὴν ἐκείνην κατάκαυσιν ὅλου τοῦ σώματός του, λαβόντες πολλοὶ ὁμοῦ τὸ πλέον βαρὺ τουμπροῦκι ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν φυλακήν, τὸ ἔβαλαν ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του, καὶ βίαν πολλὴν τοῦ ἐπέφεραν νὰ εἰπῇ τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐκείνων ἀντιχρίστου πίστεως· ὁ δὲ Μάρτυς ὅλον τὸ ἐναντίον ἔκαμνεν, καὶ ὡμολόγει ἐλεύθερα τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἐπεκαλεῖτο τὴν θείαν αὐτοῦ βοήθειαν, διὰ τῶν πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου· (ἐπειδὴ εἰς τὰς 22 τοῦ Ἀπριλίου, ἐν τῇ παραμονῇ τῆς μνήμης τοῦ μεγαλομάρτυρος ἐγίνοντο ταῦτα·) τὴν δὲ πίστιν ἐκείνων, καὶ ὅλα τὰ τῆς πίστεώς των ὕβριζε καὶ ἐβλασφήμει ἀφόβως. Ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, πλέον ἄναψαν ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ ἐπειδὴ εἶχον ὅλον του τὸ σῶμα κατακεκαυμένον μὲ τὰ πυρωμένα σίδηρα, καὶ ἄλλο τι δεινότερον δὲν εἶχον νὰ τοῦ κάμουν, διὰ τοῦτο ἔσυραν μὲ πολλὴν μανίαν τὴν γλῶσσάν του ἔξω, καὶ τὴν ἔκαυσαν ὁμοίως καὶ αὐτήν, μὲ πυρωμένον σίδηρον, καὶ τόσον δεινῶς καὶ ἀσπλάγχνως, ὥστε ὅπου τὸ ἥμισυ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἤγγιζε τὸ σίδηρον, κατεκαύθη, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ λάρυγκος ἐξηράνθη, καὶ ἔμεινε παντάπασιν ἄλαλος. Πλὴν ἐπειδὴ εἰς τὸ ἐξῆς δὲν εἶχε γλῶσσαν νὰ ὁμιλήσῃ καὶ νὰ εἰπῇ τὸ σαλαβάτι, τὸ ὁποῖον ἦτον ὅλος ὁ πόθος των, ἐπάσχισαν νὰ λάβουν τὴν συγκατάθεσίν του μὲ τὸ σχῆμα καὶ νεῦμα τῆς κεφαλῆς· καὶ τούτου μὴ γενομένου, τοῦ ἔβαλαν κότσια εἰς τοὺς μήνιγγας, καὶ τυλίξαντες ὁλόγυρα μὲ σχοινίον τὴν κεφαλήν του, δεινῶς τὸν ἐβασάνιζαν ὥραν πολλήν, καὶ τὸν ἕνα του ὀφθαλμὸν ἐχάλασαν. Δύω τινὰ ἦτον τὰ παρ' αὐτῶν σπουδαζόμενα· τὸ ἕνα ἂν δυνηθοῦν νὰ μεταβάλουν τὴν γνώμην του, νὰ δεχθῇ τὴν θρησκείαν των· τὸ ἄλλο, ἂν τοῦτο δὲν γένῃ, νὰ τὸν θανατώσουν, μὲ ἐπώδυνον θάνατον. Ἀπελπισθέντες λοιπὸν ἀπὸ τὸ πρῶτον, ἐδόθησαν εἰς τὸ δεύτερον, δηλαδὴ εἰς τὸ νὰ τὸν θανατώσουν, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ τυράννου· καὶ τὸ πλέον πρόχειρον καὶ εὔκολον διὰ νὰ τὸν θανατώσουν ἦτον νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν, ἀλλὰ ἡ ἐλπὶς τῆς ἐπιστροφῆς του, τοὺς ἔκαμε νὰ πάσχουν εἰς πολλὰς ὥρας, μὲ πολλοὺς κόπους, καὶ μὲ

πολλὰς βασάνους, νὰ κάμουν ἐκεῖνο, ὅπου εἰς μίαν στιγμὴν ἤθελε κάμῃ τὸ σπαθί. Εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἐπέφεραν ὡσὰν ἕνα ἱερὸν στέφανον τῶν ἀγώνων τοῦ μάρτυρος, τάσι χάλκινον πυρωμένον δεινῶς, καὶ τοῦ τὸ ἔβαλαν εἰς τὴν μαρτυρικὴν κεφαλήν, καὶ αὐτὸ τέλος πάντων τὸν ἠξίωσε τῶν οὐρανίων καὶ ἀφθάρτων στεφάνων· ἐπειδὴ ἀφ' οὗ τοῦ ἔβαλαν τὸ πυρωμένον τάσι, τότε πλέον ἔμεινεν ὡσεὶ νεκρὸς ἄπνους καὶ ἀκίνητος· τόσον ὅπου τὸν ἐθεώρησαν οἱ βασανισταί, πῶς πλέον μόλις ἀνέπνεεν, τὸν ἄφησαν ἐκεῖ νεκρὸν ἄταφον, διὰ νὰ ἔλθῃ ὁ Ἁγᾶς νὰ εὕρῃ νεκρόν, καθὼς ἐπρόσταξε.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔγιναν· πρὸς δὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐπῆγεν εἰς τὸ κονάκι τοῦ Ἁγᾶ εἷς πραγματευτὴς Ζαγοραῖος, Ἰωάννης τὸ ὄνομα, ὅστις μετήρχετο τὴν ἰατρικὴν τέχνην, καὶ ὡς ἰατρὸς τοῦ κονακιοῦ ἐπήγαινεν ἐκεῖ μὲ θάρρος, καὶ εὑρὼν εὐκαιρίαν παρεστάθη εἰς τὸ παράθυρον τῆς φυλακῆς, διὰ νὰ εἰπῇ τινὰ πρὸς τὸν μάρτυρα, καὶ νὰ τὸν στηριξῃ εἰς τὴν πίστιν, καὶ νὰ τὸν προθυμοποιήσῃ εἰς τὸ μαρτύριον· καὶ ἰδεν αὐτὸν καθήμενον, καὶ καλῶς ἔχοντα, καὶ (ὦ παραδόξου καὶ ὑπερφυοῦς θαύματος!) ἀνεμποδίστως λαλοῦντα. Μὴ ἠξεύρων λοιπὸν αὐτὸς τί ἔπαθεν ὁ μάρτυς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἤρχισε νὰ συμβουλεύῃ νὰ εἶναι στερεὸς εἰς τὴν πίστιν, καὶ ὅσα ἂν τοῦ κάμουν καὶ βάσανα πρέπει νὰ ὑπομείνῃ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἄλλα παρόμοια τοῦ ἔλεγε μὲ σιγανὴν φωνὴν εἰς Τουρκικὴν γλῶσσαν, ἐπειδὴ Ἑλληνικὰ δὲν ἤξευρεν ὁ μάρτυς.

Καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη, καὶ τί ἄλλο περισσότερον νὰ κάμουν; μοῦ ἔκαμαν σήμερον τὸ δεῖνα καὶ τὸ δεῖνα, καὶ ἐπαρίθμησεν ὅλα, ὅσα τοῦ ἔκαμαν. Λοιπὸν μὴ φοβεῖσαι, τοῦ λέγει, ὅτι ἐγνώρισα καλῶς τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ἑαυτόν μου· τοῦτο μόνον φοβοῦμαι ἐγώ, μήπως καὶ βαρεθοῦν εἰς τὸ νὰ μὲ βασανίζουν καὶ μὲ παρατήσουν· ὅθεν σὲ παρακαλῶ μεσίτευσαι νὰ μὴν ἀργοποροῦν εἰς τὸ νὰ μὲ τιμωροῦν, ἀλλὰ νὰ μὲ θανατώσουν. Ὁ δὲ εὐλογημένος Ἰωάννης τοὺς ἐπαρακίνησε νὰ τὸν θανατώσουν, λέγωντας· τί φυλάττετε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον τόσας ἡμέρας; ἐγνωρίσατε πῶς ἦτον συκοφαντία τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπιμένουν οἱ κατήγοροί του, καὶ ζητοῦν ἐκδίκησιν, θανατώσετέ τον νὰ γλυτώσητε καὶ ἐσεῖς καὶ αὐτός· καὶ ὄχι μόνον μὲ λόγια ἐπαρακίνησεν, ἀλλὰ καὶ πεσκέσι ἔδωκε. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἰωάννης, ὁ δὲ Θεὸς ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν, οὕτως ᾠκονόμησε τὸ πρᾶγμα· ὁ Ἁγᾶς ἐλθὼν ἀπὸ τὸ ζεῦκί του, δὲν ἐξέτασε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην περὶ τοῦ μάρτυρος· τὸ δὲ πρωὶ ἐπῆγε πάλιν ὁ Ἰωάννης εἰς τὸ κονάκι, καὶ σταθεὶς εἰς τὸ παράθυρον τῆς φυλακῆς ὡμίλει μεγαλοφώνως μὲ τὸν μάρτυρα· καὶ ἐκεῖνος ὁμοίως ἀπεκρίνετο μεγαλοφώνως πρὸς αὐτόν. Ὁ Ἁγᾶς ἀκούσας τὴν φωνὴν τοῦ Λαζάρου τὴν ἐγνώρισεν· ὅθεν κράζει

μετὰ θυμοῦ τοὺς λεβέντας ὅπου ἐπρόσταξε νὰ τὸν βασανίσουν, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· τί ἐκάματε χθὲς αὐτὸν τὸν Ῥωμαῖον; δὲν σᾶς ἐπρόσταξα, ἢ νὰ τὸν βιάσετε νὰ τουρκεύσῃ ἢ νὰ τὸν θανατώσετε; ναὶ τοῦ ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι, νεκρὸν χωρὶς πνοὴν τὸν ἀφήσαμεν. Ἀλλὰ διατί, λέγει, τώρα ὁμιλεῖ, καὶ καλῶς ἔχει; λοιπὸν μὲ γελᾶτε, λέγει, καὶ ψευδῶς μοῦ λέγετε, πῶς τὸν ἐβασανίσατε. Ὅθεν βεβιασμένοι ἐκεῖνοι νὰ μὴ φανοῦν ψεῦσται, καὶ ἀκολούθως νὰ μὴ κακοποιηθοῦν ἀπὸ τὸν Ἀγᾶν, τοῦ ἐδιηγήθησαν καὶ τοῦ ἐπαρέστησαν ἓν πρὸς ἓν τὰ βάσανα ὅπου τοῦ ἔκαμαν· πλὴν δὲν ἐπίστευεν ἐκεῖνος, καὶ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἤθελε τὸ πιστεύσῃ, ἐὰν δὲν ἐσώζοντο τὰ σημεῖα τῶν πληγῶν. Ὅταν ὅμως τὸν ἔφεραν ἐμπρός του, καὶ εἶδε τὴν γλῶσσαν του κεκαυμένην, καὶ ὅλον του τὸ σῶμα κεκαυμένον καὶ καταπληγωμένον, καὶ τὴν κεφαλήν του διεφθαρμένην ἀπὸ τὰ κότζια, καὶ ἀπὸ τὸ σφίξιμον τοῦ σχοινίου, καὶ τὸν ὀφθαλμόν του χαλασμένον, ἐπληροφορήθη καλῶς, καὶ θείας δυνάμεως ἔργον τὸ ἐστοχάσθη, πλὴν δὲν τὸν ἀπέλυσεν, ἴσως διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὰ χίλια ὅπου τοῦ ἔταξαν· ἀλλὰ οὐδὲ τὸν ἐθανάτωσε παρευθύς, ἀλλὰ ἤρχισε καὶ τὸν ὡμίλει μὲ πολλὴν ἡμερότητα, καὶ μὲ κολακείας ἀπατηλὰς ἔπασχε νὰ μεταβάλλῃ τὴν γνώμην του, καὶ τοῦ ὑπέσχετο ἐὰν τουρκεύσῃ νὰ τοῦ δώσῃ τὰ 40 πρόβατα ὅπου τοῦ ἐπῆρε, νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ, νὰ τοῦ χαρίσῃ τζευτιλίκια μὲ ζευγάρια, καὶ ἄλλα διάφορα δωρήματα τοῦ ἔταξεν. Ἀλλ' ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς Λάζαρος, πάντα ταῦτα ὡς σκύβαλα τὰ ἐκαταφρόνησε, καὶ ὡμολόγει παῤῥησίᾳ ἔμπροσθεν εἰς ὅλους, καὶ ἔλεγεν, ἐγὼ ἕνα Θεὸν τρισυπόστατον προσκυνῶ καὶ λατρεύω, καὶ καθὼς εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ ἐβαπτίσθην, καὶ ἔγινα χριστιανός, καὶ εἰς τὸ ὄνομά του εἶμαι ἕτοιμος καὶ πρόθυμος νὰ ἀποθάνω, καὶ κανένα πρᾶγμα τοῦ κόσμου δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὴν γνώμην μου. Τέλος πάντων γνωρίσας ὁ Ἀγᾶς τὸ ἀδύνατον τῆς ἐπιστροφῆς του, καὶ ἀπελπισθεὶς παντάπασιν, ἔδωκεν ἀπόφασιν νὰ τὸν κρεμάσουν· μάλιστα καὶ ἕνας Τοῦρκος Χῖος τυχὼν ἐκεῖ, πολλὰ συνήργησεν εἰς τὸν θάνατον τοῦ μάρτυρος, λέγωντας, μὴ χάνετε καιρὸν εἰς τὸ νὰ τὸν θανατώσητε, ἐπειδὴ οἱ τοιοῦτοι εἶναι πολλὰ πεισματικοί, καὶ δὲν μεταβάλλουν γνώμην. Ἕνα παρόμοιον εἶδα ἐγώ, λέγει, εἰς τὴν Χίον (1) καὶ δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ μεταβάλλωμεν τὴν γνώμην του, ἀλλὰ τόσον πεῖσμα ἔβαλεν ὅπου τέλος πάντων μὲ τόσην προθυμίαν ἔτρεχεν εἰς τὸν θάνατον, ὡσὰν νὰ ἀπετᾷ εἰς τὸν ἀέρα.

Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης ἐδόξασε τὴν πρόνοιαν καὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ δι' αὐτὴν τήν ἀπόφασιν· ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ γνήσιος φίλος Λάζαρος ἀπαγόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἐζήτει παρὰ τῶν Χρι-

(1) Αὐτὸς ἦτον ὁ Ἅγιος Μάρκος.

στιανῶν συγχώρησιν· οἱ δὲ Ἀγαρηνοὶ δὲν ἔπαυον εἰς ὅλον τὸν δρόμον νὰ τοῦ λέγουν νὰ τουρκεύσῃ, καὶ αὐτὸς χλευάζων τὴν ἀνοησίαν των, ἔλεγεν ὅτι ἂς εἶναι, τώρα μετ' ὀλίγον θέλετε μὲ-ἰδῇ (τὸ ὁποῖον ἀκούσαντες οἱ Χριστιανοί, καὶ μὴ ἠξεύροντες πῶς τὸ λέγει εἰρωνικῶς, μεγάλως ἐλυπήθησαν). Ὅταν ὅμως ἔφθασεν εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, ἔδειξε φανερὰ τὸ θεῖόν του φρόνημα, ὁμολογῶν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Καὶ οἱ μὲν Χριστιανοὶ ἐχάρησαν ὑπερβολικὰ καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν· οἱ δὲ Ἀγαρηνοὶ ἐλυπήθησαν, καὶ ὄνειδος αἰώνιον ἔλαβον· ὅτι κατὰ ἀλήθειαν θαυμαστὴ ἐστάθη ἡ γενναιότης καὶ ἡ ἀνδρία τοῦ Μάρτυρος. Ἐπειδὴ βλέπων πῶς δὲν ἑτοίμα τίς Ἀγαρηνὸς νὰ τοῦ βάλλῃ τὸ σχοινίον εἰς τὸν λαιμόν, ἀλλὰ ἐβίαζαν τοὺς Χριστιανοὺς νὰ τὸ βάλλουν, καὶ αὐτοὶ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν παρεδέχοντο νὰ γίνουν δήμιοι τοῦ Μάρτυρος· τοῦτο βλέπων ὁ Μάρτυς, διὰ νὰ λυτρώσῃ τοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν βίαν ἐκείνην, μόνος του ὁ γενναιότατος μετὰ χαρᾶς μεγάλης ἐπέρασε τὴν θηλυὰν εἰς τὸν λαιμόν του μὲ τὰς εὐλογημένας του χεῖρας, καὶ πατήσας ἐπάνω εἰς ἕνα κοφίνι ἐκρεμάσθη· εἶτα εὐγᾶτον ἄλλος τὸ κοφίνι, ἔμεινε κρεμασμένος, καὶ οὕτω παρέδωκεν ἐνδόξως τὴν Ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, εἰς τοὺς 1802, Ἀπριλίου 23, εἰς ἡλικίαν 28 χρόνων. Οἱ δὲ παρεστῶτες Χριστιανοὶ ἐπαρατήρησαν, καὶ μὲ ἀπορίαν καὶ θαυμασμόν των ἔλεγον, πῶς τρεῖς φοραὶς ἀνέβη καὶ ἐκατέβη τὸ ἅγιον Λείψανον μὲ τὸ σχοινίον, χωρὶς χέρι ἀνθρώπου, ὡσὰν νὰ ἀναβοκατεβάζῃ τινὰς καυδήλαν. Ἔπειτα ἔμεινε κρεμασμένον ἀκίνητον, καὶ εἶχε τὸ πρόσωπον γυρισμένον ἀπὸ τὸ μέρος τῆς δύσεως, ἕως τῆς ἑσπέρας, καὶ τὸ πρωῒ ἦτον ὁμοίως γυρισμένον ἕως ὅτου ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. Ἀνατείλαντος δὲ τοῦ ἡλίου, ἔστρεψε παραδόξως καὶ ἔβλεπε κατὰ ἀνατολάς, καὶ τοῦτο οὐδὲ οἱ Ἀγαρηνοὶ δὲν τὸ ἐπέρασαν ἀπεριέργως, ἀλλὰ στοχαζόμενοι πῶς εἶναι σημεῖον νὰ μένῃ ἕνα ἡμερονύκτιον ἀκίνητον γυρισμένον πρὸς δυσμάς, καὶ ἔπειτα ἐξαφνα νὰ στρέψῃ πρὸς ἀνατολάς, παρευθὺς ἔτρεξαν καὶ τὸ ἐγύρισαν πρὸς τὴν δύσιν· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, (ὦ τοῦ θαύματος!) ἐγύρισεν πάλιν τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν ἀνατολήν, καὶ πάλιν οἱ ἀσεβεῖς τὸ ἐγύρισαν πρὸς τὴν δύσιν, καὶ πάλιν ὁ Μάρτυς ἐγύρισε πρὸς τὴν ἀνατολήν· καὶ τοῦτο δὲν ἔγινεν ἅπαξ ἢ δίς, ἢ τρίς, ἀλλὰ πολλάκις. Ὅθεν ἕνας ἀγανακτῶν καὶ ὑβρίζων τὸν Ἅγιον ἔλεγε· τὸ πεῖσμα ὅπου εἶχε ζωντανός, ἔχει καὶ ἀποθαμμένος· καὶ λαβὼν ὁ ἐπάρατος μάχαιραν ἐκτύπησεν εἰς τὸ ἅγιον Λείψανον ἀπὸ τὸ μέσα μέρος τῶν ἀστραγάλων, καὶ ὑπερφυῶς ἔρευσε παρευθὺς ἀπὸ τριαντατριῶν ὡρῶν νεκρὸν σῶμα ὀλίγον αἷμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον λαβὼν μὲ βαμβάκι ἕνας Χριστιανὸς ἀπὸ τὸ Κιρκαγάτζι, καὶ ἀλείψας ἕνα του συγγενῆ ὅπου εἶχε πολυχρόνιον καὶ ἀνίατον πάθος, τὸν ἐθεράπευσε διὰ τῆς

χάριτος τοῦ ἁγίου μάρτυρος Λαζάρου. Ἔμενε δὲ τὸ Αγιον Λείψανον κρεμάμενον, κατὰ ἀνατολὰς γυρισμένον, ἀνοικτοὺς ἔχον τοὺς ὀθαλμούς, καὶ γυρισμένους πρὸς τὴν γῆν βλέπων· καὶ ὄχι μόνον κανένα ἀπὸ τὰ συνειθισμένα εἰς τὰ νεκρὰ σώματα δὲν ἔπαθεν, ἀλλ' οὐδὲ κἂν μυῖα, οὐδὲ ἄλλο τι ζωύφιον δὲν ἐπλησίαζεν εἰς αὐτό.

Φαίνεται εἰς τὰς ἱστορίας τῶν Μαρτύρων τῶν παλαιῶν καὶ νέων, πῶς καὶ μετὰ θάνατον ἔδειξαν τὴν μανίαν των οἱ τύραννοι εἰς τὰ Μαρτυρικὰ Λείψανα. Οὗτος ὅμως ὁ νέος τύραννος, τοῦ νεομάρτυρος Λαζάρου, μίαν νέαν καὶ ἀνήκουστον, ἀλλὰ πάντῃ ἀξιογέλαστον ἀφροσύνην ἔδειξεν· πέρασεν εἰς τὸν νοῦν του πῶς οἱ Χριστιανοὶ μέλλουν νὰ προσκυνοῦν τοῦ καταδίκου τὸ λείψανον, ὡς Ἅγιον, διὰ τοῦτο ὁ ἀφρονέστατος δὲν ἔδιδεν ἄδειαν νὰ ξεκρεμασθῇ, καὶ νά ἐνταφιασθῇ εἰς τὴν γῆς· ἀλλ' ἤθελε καὶ διϊσχυρίζετο ἐναντίον εἰς τοὺς ἄλλους Ἀγαρηνούς, νὰ τὸ ἀφήσῃ κρεμάμενον, ἕως οὗ νὰ διαλυθῇ παντάπασι, νὰ πέσῃ μόνον του εἰς τὴν γῆν, καὶ τότε ἔλεγεν ἂς τὸν προσκυνοῦν οἱ Χριστιανοὶ ὡς Ἅγιον· καὶ κατὰ ἀλήθειαν ἀξιογέλαστος ἦτον ἡ ἀφροσύνη καὶ ἀνοησία του. Ἔτυχεν ὅμως ἐκεῖ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἕνας βασιλικὸς ἄνθρωπος, καὶ αὐτὸς ὡς φρόνιμος, ἤλεγξε τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, παρασταίνων πῶς ὅσον μένει ἐκεῖ κρεμάμενον, ἐκεῖνος μὲν δοξάζεται ὡς νικητής, ἐκεῖνοι δὲ καναισχύνονται ὡς νικώμενοι· καὶ οὕτω μόλις ἐκατεπείσθη, καὶ ἐπρόσταξε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τὸν ἐνταφίασαν. Ταῦτα τὰ περὶ τοῦ καλλινίκου μάρτυρος Λαζάρου, μᾶς ἐδιηγήθη ἀμέσως διὰ ζώσης φωνῆς, μετὰ τῶν ἁγίων Λειψάνων τοῦ μάρτυρος, εἰς τὴν Χίον ἐλθών, ὁ Πανοσιώτατος ἐν Ἱερομονάχοις Αὐξέντιος, ἄνθρωπος θηλαδὴ συνετός, καθὼς τὸν μαρτυροῦσι, καὶ περίεργος, καὶ ζηλωτὴς μάλιστα, καὶ φιλομάρτυς ἀξιέπαινος· ὅστις ὢν Προεστὼς τότε τῆς ἐκεῖσε Ἐκκλησίας, τὰ ἤξευρεν ὅλα ἀκριβῶς. Πρὸς τοῖς ἄλλοις μᾶς εἶπε καὶ τοῦτο, ἐθαύμασα λέγει τὴν ἀπαλότητα ὅπου εἶχε τὸ Ἅγιόν του λείψανον· ἠξεύρω ἔλεγεν ἀπὸ ἄλλα λείψανα, ὅπου ἀφ' οὗ κρυώσουν, μένουν ξηρά, καὶ παντελῶς ἀλίγυστα· τοῦ δὲ εὐλογημένου Λαζάρου, ἔλυσα τὰς χεῖρας του ὅπου ἦτον ὀπίσω δεδεμέναι, καὶ τὰς ἐσταύρωσα ἐπάνω εἰς τὸ στῆθος του, ὡσὰν νὰ ξεψύχησε τὴν αὐτὴν στιγμήν· ὁμοίως ἐκάλυψα καὶ τοὺς ὀθαλμούς του, καὶ ἔμειναν κεκλυμμένοι, καὶ οὕτω τὸν ἐνναφίασα. Μετὰ ταῦτα ὁ Παππᾶ Αὐξέντιος ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔμενε δὲ τὸ ἅγιον Λείψανον μέσα εἰς τὴν γῆν ἕως ὅτου εὐδόκησεν ὁ Θεός, καὶ τὸ ἐφανέρωσε μὲ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Ἄλλου τινὸς λείψανον ἐπῆγαν νὰ ἐνταφιάσουν κάποιοι γεωργοί, καὶ μὴ γνωρίζοντες τὸν τάφον τοῦ Μάρτυρος, τὸν ἄνοιξαν, καὶ εὐθὺς εὐγῆκε θαυμαστὴ καὶ ἄρρητος εὐωδία, καὶ ἀφαγγείλαντες τοῦτο εἰς τὴν χώραν, ἔδραμον οἱ εὐλαβεῖς ἐκεῖνοι ὅπου

εἶχον σημειωμένον τὸν τάφον, καὶ γνωρίσαντες τὰ μαρτυρικὰ Λείψανα τὰ ἔφεραν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ διὰ συμβουλῆς ἑνὸς ἁγιορείτου Παντοκρατορινοῦ τὰ ἔβαλαν ὑποκάτω τῆς Ἁγίας Τραπέζης, εἰς δόξαν Θεοῦ τοῦ ἐνδοξαζομένου τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ.

ΜΕΓΑΛΗΝΑΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Ὑμνοις τοὺς ἀγῶνάς σου τοὺς σεπτούς, εὐφημοῦμεν πάντες, Θεῖε Λάζαρε ἀθλητά, καὶ τὰ Ἱερά σου Λείψανα προσκυνοῦμεν, καὶ τῆς μορφῆς σου τύπον κατασπαζόμεθα.

Τῷ Θεῷ τῶν ὅλων νῦν παρεστώς, αἴτησαι πταισμάτων, τοῖς τιμῶσί σε παρ' αὐτοῦ, ἄφεσιν εὐχαῖς σου, Λάζαρε θεῖε μάρτυς, καὶ τῶν ἐπερχομένων δεινῶν τὴν λύτρωσιν.

Ἀργία, καὶ κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

(1) *Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ'. μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν* ***ΕΛΙΣΑΒΕΤ*** *τῆς θαυματουργοῦ.*

»Ἐλισάβετ λιποῦσα γῆν Θεοῦ Λόγε,
»Καλὴ καλὸν βλέπει σε νύμφη νυμφίον.
»Εἰκάδι καὶ γε τετάρτῃ ἀπῆρε πόλον Ἐλισαβέτεια.

Αὕτη ἡ ὁσία Ἐλισάβετ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰσῆλθεν εἰς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας, ὅθεν καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὴν χάριν τῶν ἰαμάτων, καὶ ἰάτρευε διάφορα πάθη καὶ ἀσθενείας. Ταύτης τῆς ὁσίας ἡ γέννησις ἐδηλώθη ἄνωθεν διὰ θείας ἀποκαλύψεως καὶ ἐπρομηνύθη παρὰ Θεοῦ, ὅτι θέλει γένει σκεῦος ἐκλογῆς. Ἐφόρει δὲ ἡ μακαρία ἕνα μόνον χιτῶνα, διὰ τοῦτο ἐταλαιπωρεῖτο ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ τὸν παγετὸν τοῦ χειμῶνος. Δὲν ἔπλυνε ποτὲ τὸ σῶμά της μὲ ὕδωρ· διεπέρασε νηστικὴ τεσσαράκοντα ἡμέρας. Τρεῖς χρόνους εἶχεν ὅλως διόλου προσηλωμένον τὸν νοῦν της εἰς τὸν Θεόν, καὶ μὲ τοὺς σωματικοὺς ὀφθαλμούς της δὲν εἶδε τελείως τὸ κάλλος καὶ μέγεθος τοῦ οὐρανοῦ. Ἐθανάτωσε διὰ προσευχῆς της ἕνα ὄφιν φαρμακερὸν καὶ μεγαλώτατον. Δὲν ἐγεύθη ἔλαιον εἰς διάστημα πολλῶν ἐτῶν, καὶ δὲν ἐφόρεσεν εἰς τοὺς πόδας της ὑποδήματα. Μὲ ταῦτα λοιπὸν καὶ τὰ τοιαῦτα κατορθώματα καὶ ἀρετὰς θεαρέστως διαλάμπουσα ἡ τρισολβία, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, ἡ ὁποία καὶ ἕως τῆς σήμερον χαρίζει εἰς τοὺς μετὰ πίστεως προστρέχοντας αὐτῇ χάριν πολλῶν θαυμάτων

(1) Ἐρανισθὲν ἐκ τοῦ Συναξαριστοῦ τοῦ Νικοδήμου Ἁγιορείτου. Τύποις Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφέως Ἀθῆναι 1868. Κατ' ἔγκρισιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

καὶ ἰαμάτων, διότι χῶμα μόνον ἐκ τοῦ τάφου αὐτῆς, μετ' εὐλαβείας λαμβανόμενον, ἰατρεύει πᾶσαν ἀσθένειαν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΑΒΒΑ τοῦ Στρατηλάτου καὶ Γότθου.

»Ἔπνιξε δεινὰ πνεύματα πλάνης Σάββας,
»Ποταμόπνικτος μάρτυς ὀφθεὶς Κυρίου.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Σάββας ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σοβ΄ (272), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν Γοτθίαν, ἔχων δὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ στρατηλάτου εἰς τὴν Ρώμην. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο πιστὸς χριστιανός, διὰ τοῦτο ἐπεμελεῖτο τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὰς φυλακάς. Διὰ δὲ τὴν καθαρότητα τῆς ζωῆς του, καὶ τὴν ἄσκησιν τῶν ἀρετῶν, ἔλαβε χάριν παρὰ Θεοῦ, καὶ ἐδίωκε τὰ πονηρὰ πνεύματα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι εἶναι χριστιανός, ἐφέρθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ῥίψας τὴν ζώνην, ὡμολόγησε τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἐκρέμασαν αὐτόν, καὶ ἔκαυσαν μὲ τὰς λαμπάδας, εἶτα ἔβαλον ἐντὸς λάβητος, γεμάτου ἀπὸ πίσσαν βρασμένην. Καὶ ἐπειδὴ παραδόξως ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦτο προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἑβδομήκοντα Ἕλληνας, οἵτινες ἀποκεφαλισθέντες διὰ τὸν Χριστόν, ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Μετὰ ταῦτα φέρεται ὁ ἅγιος ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως εἰς δευτέραν ἐξέτασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀνδρείως ὡμολόγησε τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἐφάνη πρότερον εἰς αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ καὶ τὸν ἐνεδυνάμωσε· τούτου χάριν ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμόν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Εἰς τὴν ἀκμὴν δὲ τῆς ἡλικίας τοῦ ἁγίου τούτου ἔλαμπε καὶ μία λευκότης εἰς τὸ πρόσωπόν του, καὶ ἕνα ἐρύθημα εἰς τὰς παρειάς του. Αἱ δὲ τρίχες τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενείων του, ἦσαν ὡσὰν χρυσαὶ καὶ διαλάμπουσαι. Αἱ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν του κόραι ἔβλεπον μὲ ἓν βλοσυρὸν καὶ ἄφοβον βλέμμα, τὸ ὁποῖον φανερόνει τὴν φυσιογνωμίαν ἑνὸς ἀνδρείου καὶ μεγαλοψύχου στρατιώτου. (1).

Οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Σάββα πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἑβδομήκοντα στρατιῶται, ξίφει τελειοῦνται.

(1) Ἄλλος εἶναι ὁ Σάββας οὗτος ἀπὸ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ παρόντος Ἀπριλίου. Ἂν καὶ οἱ δύω ἔτυχε νὰ ἦναι καὶ στρατηλάται καὶ Γότθοι, καὶ ἓν τέλος ἔλαβον τὸ νὰ πνιγῶσιν εἰς ποταμούς. Καθότι οὗτος μὲν ἦτο ἐπὶ Αὐριλιανοῦ, ἐκεῖνος δὲ ἐπὶ Οὐαλεντιανοῦ· καὶ οὗτος μὲν ἐν Ρώμῃ ἐμαρτύρησεν, ἐκεῖνος δὲ ἐν Γοτθίᾳ ἐπὶ Ἀθαναρίχου.

»Κάρας ἀριθμῶν τῷ ξίφει τετμημένας.
»Εὗρεις πεσόντας ἄνδρας ἑπτάκις δέκα.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΣΙΚΡΑΤΟΥΣ καὶ ΒΑΛΕΝΤΙΩΝΟΣ.

»Ὁ Πασικράκης ἤρατο τιμηθεὶς κράτος.
»Βαλεντίωνος ἐνβαλὼν φόβον ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὸ Δορόστολον τῆς ἐν Εὐρώπῃ εὑρισκομένης Μοισίας, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται καὶ Δουρόστορον καὶ εἶναι τώρα κώμη, ἦγουν χωρίον. Εὑρίσκοντο δὲ αὐτοὶ στρατιῶται εἰς ἕνα λεγεῶνα, ἦγουν τάγμα στρατιωτικόν, τὸ ὁποῖον ἦτο συνθεμένον ἀπὸ χιλιάδας ἕξ, κατὰ τὸν καιρὸν ὅτε ἦτο ἔπαρχος εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ὁ καλούμενος Αὐλοζάνης. Βλέποντες δὲ οἱ ἅγιοι οὗτοι τοὺς τότε Ἕλληνας ὅτι ἦσαν ἔκδοτοι εἰς τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, καὶ ὅλοι πεφοβισμένοι ἐπείθοντο εἰς τὰς προσταγὰς τῶν εἰδωλολατρῶν βασιλέων, τούτου χάριν ἐπαρρησιάσθησαν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς χριστιανούς. Ὅθεν ἐπίασαν αὐτοὺς οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ τοὺς ἤπῆγαν εἰς τὸν ἡγεμόνα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἠνάγκαζεν αὐτοὺς διὰ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλ' οἱ ἅγιοι οὐδόλως αὐτὸ κατεδέχθησαν. Μάλιστα δὲ ὁ ἅγιος Πασικράτης, ὅτε ἐφάνη εἰς αὐτὸν τὸ εἴδωλον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὑπῆγε πλησίον αὐτοῦ καὶ τὸ ἔπτυσεν, εἰπών, ὅτι αὕτη ἡ τιμὴ πρέπει εἰς αὐτόν.
Εὐθὺς λοιπὸν ἔδεσαν αὐτοὺς μὲ ἁλύσεις, καὶ ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἔδειχνε δὲ ὁ ἅγιος Πασικράτης ὅτι ἔχαιρε διότι τὸν ἔδεσαν ὅθεν ἐβάσταζε τὴν ἁλυσίδα διὰ τὸν Χριστόν, ὡς ἓν χρυσοῦν ἐνώτιον, ἢ ἕνα περιλαίμιον στολισμόν. Ἐπειδὴ ἡ ἅλυσις ἐκείνη ἦτον ὄργανον τοῦ νὰ κοινωνήσῃ μὲ τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἤλπιζε νὰ σωθῇ. Ἔπειτα ἔκβαλαν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν φυλακήν, καὶ τοὺς παρέστησαν πάλιν εἰς τὸν ἡγεμόνα. Τότε ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Πασικράτους, Παπιανὸς ὀνόματι, ἦλθεν ἐκεῖ κλαίων ὁμοῦ καὶ συμβουλεύων τὸν ἀδελφόν του, ἵνα βάλῃ μόνον θυμίαμα ἐπάνω εἰς τὸν βωμόν, καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰς τιμωρίας, ἀκολουθῶν εἰς τὸ ἰδικόν του παράδειγμα. Διότι καὶ αὐτὸς ὁ Παπιανὸς καταφρονῶν τὰ μέλλοντα ἀγαθά, καὶ ποθῶν τὰ πρόσκαιρα, καὶ πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸν φόβον τῶν βασάνων, ἠρνήθη φεῦ! προτήτερα τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.
Ὁ δὲ ἅγιος Πασικράτης ἀπέβαλεν αὐτόν, λέγων, ὅτι εἶναι ἀνάξιος τῆς συγγενείας καὶ ἀδελφότητός του, καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ συμβουλεύσῃ ἄλλον, αὐτὸς ὅστις ἐχωρίσθη ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὅθεν πλησιάσας εἰς τὸν βωμὸν ὁ ἅγιος, θελημματικῶς

ἐξήπλωσε τὴν χεῖρά του διὰ νὰ τὴν καύσωσιν. Ἔλεγε δὲ πρὸς τὸν ἄρχοντα, ὅτι ἡ μὲν σὰρξ αὕτη ἐπειδὴ εἶναι θνητή, διὰ τοῦτο καὶ νικᾶται ἀπὸ τὴν φωτίαν, καθὼς βλέπεις, καὶ ἀκολούθως φθείρεται καὶ ἀναλύεται· ἡ δὲ ψυχὴ οὖσα ἄϋλος καὶ ἀθάνατος, καὶ μὴ ἔχουσα φύσιν νὰ φθείρεται ἀπὸ τὰ δρώμενα στοιχεῖα καὶ πάθη, διὰ τοῦτο δὲν νικᾶται, ἀλλὰ στέκει ἀκλινὴς καὶ ἀκίνητος· διότι φυλάττεται αὐτὴ διὰ νὰ ζῇ εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ὕστερον ἠρωτήθη καὶ ὁ ἅγιος Βαλεντίων, ἐὰν συμφωνῇ μὲ τὸν Πασικράτη, καὶ ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι συμφωνεῖ, διὰ τοῦτο ἔλαβον καὶ οἱ δύω τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποκεφαλισθῶσι. Λέγουσι δὲ, ὅτι ἀπερχομένων τῶν ἁγίων εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἠκολούθη εἰς τόν ἅγιον Πασικράτην ἡ μήτηρ του, καὶ προπέμπουσα αὐτόν, τὸν ἐπαραθάρρυνε νὰ κλίνῃ τὸν λαιμόν του εἰς τὴν σπάθην, καὶ νὰ θανατωθῇ προθύμως διὰ τὸν Χριστόν. Ἦτον δὲ ὅτε ἀπεκεφαλίσθησαν, ὁ μὲν ἅγιος Πασικράτης, εἴκοσι δύω ἐτῶν· ὁ δὲ ἅγιος Βαλεντίων, χρόνων τριάκοντα.

Μνήμη τῶν ἁγίων ὀκτὼ μαρτύρων ΕΥΣΕΒΙΟΥ, ΝΕΩΝΟΣ, ΛΕΟΝΤΙΟΥ, ΛΟΓΓΙΝΟΥ καὶ ἑτέρων τεσσάρων, τῶν διὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου πιστευσάντων τῷ Χριστῷ καὶ μαρτυρησάντων.

»Ἀριθμὸν ἰσάμιλλον ὀκτὼ μαρτύρων,
»Τὸν ἰσάκις τέμνουσιν ἶσον ἰσάκις. (1).

Ἀφ οὗ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Γεώργιος ἐπρόσταξεν ὁ ἀσεβὴς Δι-

(1) Ἤθελε δὲ ἀπορήσῃ τις, διὰ τί ὁ ὀκτὼ ἀριθμὸς ὀνομάζεται ἰσάκις ἶσος ἰσάκις; ἀποκρινόμεθα, ὅτι ἴσως καθὼς ὁ δὺω ἅπαξ ἑαυτὸν πολλαπλασιάζων, ἶσος ἑαυτῷ ἐστιν, οὕτω καὶ ὁ ἐκ τούτου παραγόμενος τέσσαρα ἰσάκις ἶσός ἐστι, διότι δὶς δὺω ἀποτελοῦσι τὸν τέσσαρα. Ἐὰν δὲ ὁ αὐτὸς ἶσος δὺω πολλαπλασιάσῃ τὸν τέσσαρα, ἤτοι τὸν ἰσάκις ἶσον, ὁ ἐξ αὐτῶν παραγόμενος, ἤτοι ὁ ὀκτώ, ἰσάκις ἶσος ἰσάκις ἐστι. Καθότι ὁ αὐτὸς ἶσος ἀριθμός, ἤτοι ὁ δύω, πολλαπλασιάζει δεύτερον. Λέγεται δὲ καὶ κατὰ ἄλλον τρόπον ὁ ὀκτὼ ἰσάκις ἶσος ἰσάκις, καθότι εἶναι κῦβος πρῶτος ἐν τοῖς ἀριθμοῖς ὁ βασιμώτατος καὶ στερεώτατος, παραχθεὶς ἐκ τοῦ πρώτου τετραγώνου τοῦ τέσσαρα, διότι δὶς τὰ τέσσαρα ποιοῦσι τὸν ὀκτώ. Ἐπειδὴ δὲ τοῦ κύβου τούτου, ἤτοι τοῦ ὀκτώ, αἱ τρεῖς διαστάσεις εἰσί, τὸ μῆκος δηλαδὴ καὶ πλάτος καὶ βάθος αὐτοῦ, κατὰ τοὺς μαθηματικούς, διὰ τοῦτο δικαίως ἂν οὗτος καλοῖτο ἰσάκις ἶσος ἰσάκις. Εἰμὴ γὰρ οὗτος τὴν ἰσότητα εἶχε κατὰ τὰ τρία ταῦτα, οὐκ ἂν ἐλέγετο κύβος, ἀλλὰ ἢ πλινθίς, ἢ δοκίς, ὡς οἱ μαθηματικῶν παιδές φασιν. Ἔχει δὲ ὁ κύβος ὀκτὼ μὲν γωνίας, ἓξ δὲ ἐπιφανείας, καὶ δώδεκα πλευράς· καὶ ἐὰν θέλῃς νὰ τὸ καταλάβῃς, βάλε ἔμπροσθέν σου ἓν κιβώτιον, καὶ μέτρησον τὰς τούτου γωνίας τε καὶ πλευράς, καὶ θέλεις εὑρῇ τὸν λόγον μας ἀληθῆ. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, ἕνα ἰσόπλευρον τετράγωνον, ὅταν σηκωθῇ ἐπάνω καὶ παχυνθῇ, αὐτὸ γίνεται κύβος.

οκληριανός, ὅλοι οἱ χριστιανοὶ οἱ εὑρισκόμενοι εἰς ὅλον τὸν κόσμον, μάλιστα ὅσοι εἶναι φυλακωμένοι ἐξ αἰτίας τοῦ μαρτυρίου καὶ τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου Γεωργίου, νὰ θυσιάζωσιν εἰς τοὺς ψευδωνύμους θεοὺς καὶ οὕτω νὰ ἀφίνωνται ἐλεύθεροι διὰ νὰ ζῶσιν· ἢ ἐὰν τοῦτο δὲν κάμωσι, νὰ βασανίζωνται ἀσπλάγχνως καὶ τελευταῖον νὰ θανατόνωνται.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ οὗτοι οἱ ὀκτὼ ἅγιοι, βλέποντες τὰ παρὰ τοῦ ἁγίου Γεωργίου γενόμενα θαύματα ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβλήθησαν εἰς φυλακήν, τούτου χάριν ἐκβαίνοντες ἀπὸ τὴν φυλακήν, παρεστάθησαν εἰς τὸν Διοκλητιανόν, καὶ ἠναγκάσθησαν παρ' ἐκείνου νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπείσθησαν, πρῶτον μὲν ἐγυμνώθησαν καὶ ἐδέθησαν, ἔπειτα δὲ ἐδάρθησαν· μετὰ ταῦτα κρεμασθέντες, ἐξεσχίσθησαν τόσον πολλά, ὥστε αἱ σάρκες των ἀναλύσασαι, ἔπεσον κατὰ γῆς, καὶ τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα των ἐφαίνοντο ἀπὸ ἔξωθεν. Τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῶν ἀναβλύζουσιν ἰατρείας πρὸς δόξαν Θεοῦ, εἰς ὅλους τοὺς προστρέχοντας αὐτοῖς μετὰ πίστεως.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΟΥΚΑΣ ῥάπτης ὁ Μιτυληναῖος, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει ᾳφξδ'. (1564)· *ζῶν ἀποδερματισθείς, τελειοῦται.*

»Δούκας ὁ ῥάπτης ἐκδαρεὶς δορὰν ὅλην,
»Ἔρραψεν αὑτῷ ἱμάτιον φωσφόρον.

(1) Οὗτος ὁ εὐλογημένος ἦτον νέος, καὶ πολλὰ εὔμορφος· ἦτον δὲ σώφρων καὶ ἐχθρὸς τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν· καὶ ἐπειδὴ ἦτον ράπτης τὴν τέχνην, τὸν ἔπερναν οἱ ἀγάδες καὶ οἱ μεγιστάνες καὶ ἔραπτε τὰ φορέματά των· μὲ τὸ νὰ ἔμβαινε λοιπὸν καὶ εὔγαινεν εἰς τῶν Ἀγαρηνῶν τὰ παλάτια, ἔτυχε καὶ τὸν ἠγάπησε μία μεγάλη κυρία ἀπὸ γένος μεγάλον, καὶ ἀξιωματικόν· καὶ πρῶτον μὲν ἄρχισε καὶ τοῦ ἐχάριζε δωρήματα, μετέπειτα τοῦ ἔλεγε λόγια δαιμονικὰ καὶ ἐρωτικά· ὁ δὲ τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι καθαρὸς Δούκας, ὡς ἤκουσε τὰ τοιαῦτα ἄσεμνα λόγια, ἐθαύμασεν, ὅτι δὲν ἤλπιζε ποτὲ ἀπὸ τοιαύτην κυρίαν νὰ ἀκούσῃ διὰ τοιοῦτον πρᾶγμα· ἔκαμε λοιπὸν τὸν σταυρόν του, καὶ ἔφυγεν ἐκεῖθεν, καὶ πλέον ἐκεῖ δὲν ὑπῆγε, μιμούμενος καὶ αὐτὸς τὸν πάγκαλον Ἰωσήφ· ἐκείνη δὲ ὡς εἶδε, πῶς δὲν ἐπῆγεν ἐκεῖ πλέον, ἔστελλε καὶ τὸν ἐμηνοῦσε καὶ αὐτὸς δὲν ἐπήγαινεν· ἡ δὲ γυνὴ ὑπῆγε καὶ μόνη της εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, καὶ τοῦ λέγει· «ὦ νεανία, ἄκουσόν μου, καὶ ἔρχου εἰς τὸν

(1) Ἐρρανισθὲν ἐκ τοῦ νέου Μαρτυρολογίου. Σ. Ε.

οἰκόν μου, ὡς πρότερον, καὶ μὴ φοβῆσαι τινά· ὁ σύζυγος μου εἶναι εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἢ ἔρχεται, ἢ ὄχι· καὶ ἂν θέλῃς νὰ ἀρνηθῇς τὴν πίστιν σου, νὰ σὲ πάρω ἄνδρα· εἰ δὲ καὶ ἔλθῃ ὁ ἄνδρας μου νὰ σὲ ἔχω πρῶτον τοῦ οἴκου μου, εἰ δὲ καὶ δὲν θέλῃς νὰ γένῃς Τοῦρκος, ἂς εἶσαι καὶ Χριστιανός, μόνον ἔρχου καθὼς σοῦ λέγω· αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσότερα τὸν εἶπεν ἡ νέα Αἰγυπτία, καὶ ὕστερον πάλιν τοῦ λέγει· ἐὰν δὲν κάμῃς τὸν λόγον μου ἤξευρε ὅτι χάνεις τὴν ζωήν σου»· οὕτω τοῦ εἶπε καὶ ἀνεχώρησεν· ὁ δὲ εὐλογημένος Δούκας, ἔχων τὸν ἐγκάρδιον ἔρωτα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐντὸς τῆς καρδίας του, εἰς οὐδὲν ἐλογίασε τῆς μαινάδος τὰς κολακείας καὶ τὰς ἀπειλάς· οὔτε ἐπῆγε πλέον εἰς τὸν οἰκόν της· ἡ δὲ πάλιν ἔστειλε καὶ τοῦ ἐμήνυσε, καὶ ὡς εἶδε πῶς δὲν τὴν ἀκούει νὰ κάμῃ τὸ θέλημά της ἐθυμώθη κατὰ πολλὰ καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν θανατώσῃ διὰ νὰ μὴν τὸν βλέπῃ νὰ ἐλέγχῃ τὴν ἀκολασίαν της· ὑπῆγε λοιπὸν ἡ κατηραμένη εἰς τὸν Βεζύρην, καὶ τοῦ λέγει ἀντίστροφα τὴν ὑπόθεσιν· «ἔχω λέγει ἓν ράπτην ὅπου ράπτει τὰ ροῦχα τοῦ οἴκου μου, καὶ τοῦ ἐμήνυσα νὰ ἔλθῃ νὰ τοῦ δώσω μερικὰ φορέματα νὰ ράψῃ, καὶ αὐτὸς ἦλθε καὶ μοῦ εἶπεν λόγια ἄσχημα καὶ ἄπρεπα ὅπου ἐντρέπομαι νὰ τὰ εἰπῶ, διὰ τοῦτο τὸν ἔδειρα καὶ ἔφυγε καὶ τώρα εἶναι εἰς τὸ ἐργαστήριόν του καὶ θέλω νὰ τὸν θανατώσῃς»· ὁ δὲ βεζύρης ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ τὸ θέλημά της ὅτι ἦτον ἀπὸ γένος μεγάλον· καὶ εὐθὺς ἔστειλε τὸν Σούμπασιν (ἔπαρχον) καὶ τὸν ἔφερον καὶ τῆς λέγει· τί θέλεις νὰ τὸν κάμω; καὶ ἐκείνη εἶπεν· ἂν γένῃ Τοῦρκος ἄφησέ τον, εἰδὲ καὶ δὲν γένῃ βάλε τον εἰς τὰ τσεγγέλια· ὅθεν πρῶτον μὲν τοῦ εἶπεν λόγια κολακευτικὰ μὲ τὸ καλόν, ἔπειτα ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἐβασάνισαν πολλά, καὶ ὡς εἶδον πῶς δὲν ἠμποροῦν νὰ τὸν φέρουν εἰς τὸ θέλημά των, ἤγουν εἰς τὸν Τουρκισμόν, τὸν ἔγδαραν ζώντα καὶ ἔρριψαν τὸ δέρμα του εἰς τὴν θάλασσαν, αὐτὸν δὲ τὸν μακάριον ἔρριψαν εἰς τὰ τσεγγέλια, καὶ οὕτως ἐτελειώθη τὴν 24 Ἀπριλίου ἐν ἔτει 1564, ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ *ὁ ἐν Μαγνησίᾳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψιϛ΄.* (1796), *σφοδρῶς τυφθεὶς τελειοῦται.*

»Ζητῶν ὁ Νικόλαος εὑρέσθαι γάμον,
»Ἄφθαρτον εὗρε διὰ πληγῶν ἐν πόλῳ (1).

(1) Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἠρανίσθην ἐκ τοῦ νέου Μαρτυρολογίου. Ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἐν τῷ Μαρτυρολογίῳ, ὅτι ὠνομάζετο οὗτος Γεώργιος διότι ὄχι Γεώργιος, ἀλλὰ Νικόλαος ὠνομάζετο, ὁ τοῦ Χατζῆ Κανέλου δηλαδὴ υἱός. Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται ἐν ἔτει 1776. Σ. Ε.

Οὗτος ὁ γενναῖος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ ἅγιος Νικόλαος, ἐκατοίκει μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ χαντζῆ Κανέλου ὀνομαζομένου εἰς τὴν κωμόπολιν, τὴν τουρκιστὶ καλουμένην Γιαγᾶ Κιοϊ, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει τὴν κατοικίαν, καὶ καθέδραν του ὁ περίφημος ἀγᾶς Καρὰ Ὀσουμάνογλους· ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου ἦτον ἐπιστάτης καὶ διοικητὴς ἐπάνω εἰς τὸ ποίμνια, καὶ προάστεια ἤτοι τζεφλίκια τοῦ αὐτοῦ ἀγᾶ, ἀκολούθως εἶχε καὶ μεγάλην παρρησίαν, καὶ προτίμησιν πλησίον τῶν ἐκεῖ Τούρκων. Εὑρισκόμενος λοιπὸν ὁ ἅγιος εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ πατρός του εὐπειθέστατος κατὰ πάντα, μὲ τὴν ἄδειαν τούτου ἀρραβωνίσθη μετὰ γυναικὸς σεμνῆς, καὶ τιμίας· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἐτῶν εἴκοσι δύω, ἡτοίμασε τὰ πρὸς τὸν γάμον ἐπιτήδεια, καὶ δὴ ἐμελέτα νὰ στεφανωθῇ κατὰ τὴν νέαν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ.

Ἐπειδὴ δὲ εἶχεν ἀνάγκην ὁ νέος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πόλιν τῆς Μαγνησίας, λαβὼν τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν πατέρα του, καὶ δὴ καὶ ἀπὸ τὸν προρρηθέντα ἀγᾶν αὐτῶν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ὑπηρεσίαν εὑρίσκοντο, ἐπῆγεν ἐκεῖ, καὶ ἐπειδὴ ἦτον μεγάλου ἐξουσιαστοῦ ἄνθρωποι, ἐξεθάρρευσε, καὶ ἐφόρει, εἰς μὲν τοὺς πόδας, ὑποδήματα τουρκικά, εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν κόκκινον φέσι, τὸ ὁποῖον κάθε ἄνθρωπος ὁ τυχὼν δὲν ἐδύνατο νὰ φορέσῃ εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ μόνον ἄσπρον· βλέποντες λοιπὸν οἱ ὑπηρέται τοῦ Μουσελίμη τῆς Μαγνησίας οὕτω φορεμένον τὸν νέον, μ' ὅλον ὅπου ἐγνώριζον τίνος μεγάλου ἀγᾶ ἦτο ὑπηρέτης καὶ αὐτὸς καὶ ὁ πατήρ του, χωρὶς ὅμως νὰ συσταλθοῦν, τὸν πιάνουν παρευθὺς καὶ τὸν πηγαίνουν εἰς τὸν Μουσελίμην. Ὁ Μουσελίμης προσποιούμενος ὅτι δὲν τὸν γνωρίζει, τὸν ἐρωτᾷ καὶ τοῦ λέγει· «αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ ἐνδύματος ὁποῦ φορεῖς εἶναι τούρκικον, καὶ δὲν δύναται νὰ τὸ φορέσῃ ἄλλης θρησκείας ἄνθρωπος· ὅθεν εἰπέ μου, μήπως καὶ ἐγνώρισες ὅτι εἶναι καλὴ ἡ πίστις μας, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθες μὲ τοιοῦτον σχῆμα διὰ νὰ γένῃς Τοῦρκος;» ὁ δὲ νέος ὡς φρόνιμος καὶ συνετὸς ἐννοήσας τὴν κακουργίαν τοῦ ἡγεμόνος, χωρὶς νὰ δειλιάσῃ τελείως, ἀποκρίνεται μὲ γενναιότητα ψυχῆς καὶ τοῦ λέγει. «Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ καὶ μή μοι γένοιτο ποτὲ νὰ ἀρνηθῶ τὴν πίστιν μου· ἐγὼ ταῦτα τὰ φορέματα τὰ φορῶ μὲ τὴν ἐδικήν σας ἄδειαν, διότι ὁ πατήρ μου εἶναι ὑπηρέτης καὶ δουλευλτὴς ἐδικός σας:» (ἦτον γὰρ καὶ εἰς τὸν Μουσελίμην γνωστὸς ὁ πατὴρ αὐτοῦ).

Ταῦτα ἀκούσας ὁ κριτής, προστάζει τοὺς ὑπηρέτας, καὶ δέρνουν τὸν μάρτυρα ὄχι ὅμως μὲ ξυλίας πολλὰς καὶ δυνατάς, ἀλλὰ μὲ ὀλίγας καὶ ἐλαφράς, ἴσως διὰ νὰ δείξῃ μὲ τοῦτο ὁ πολυμήχανος.

ὅτι λυπῆται τάχα τὸν ἅγιον, καὶ διὰ τῆς λύπης ταύτης δυνηθῇ νὰ τὸν ἐλκύσῃ εἰς τὴν θρησκείαν του.

Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς, γνωρίζων τὰς μηχανάς, καὶ τὰ διανοήματα τοῦ τυράννου, μὲ τὴν σοφίαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη νὰ δίδῃ ὁ Κύριος εἰς ἐκείνους, ὅπου ὁμολογοῦν ἐνώπιον τῶν τυράννων τὸ ὄνομά του, ἐστέκετο στερεός, καὶ ἀκίνητος εἰς τὴν πίστιν του, δεχόμενος μετὰ εὐχαριστίας τοὺς ραβδισμούς. Τὸν ἐρωτᾷ δεύτερον ὁ ἡγεμὼν μὲ ἡμερότητα, καὶ παρακινεῖ εἰς τὸ νὰ τουρκίσῃ ἐὰν θέλῃ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰς παιδείας· ὁ δὲ τῆς ἀληθείας ἀγωνιστὴς πλέον γενναιότερα ἀπὸ τὸ πρῶτον ἀποκρίνεται καὶ τοῦ λέγει, ἤξευρε ὅτι ἐγὼ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρνηθῶ τὴν πίστιν ὅπου πιστεύω ὄχι μὲ ξυλίας μόνας, καὶ ραβδισμούς, ἀλλὰ ἂν καὶ μοὶ δώσῃς τὸν ἐπώδυνον θάνατον.

Τότε ὁ ἡγεμὼν θυμωθεὶς προστάζει νὰ τὸν δείρωσι δυνατώτερα· ἔπειτα στοχαζόμενος ὅτι δὲν ἐδυνήθη νὰ μεταβάλῃ κἂν ὀλίγον τὴν γνώμην τοῦ μάρτυρος, βάλλει ἄλλους ὁμοφίλους του νὰ τὸν παρακινήσουν καὶ αὐτοί· καὶ ὑπόσχεται νὰ δώσῃ εἰς αὐτόν, ἐὰν ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, πολλὰ καὶ μεγάλα ἀξιώματα καὶ δωρήματα· ἤξευρε γὰρ ὁ μιαρὸς πόσον αὐτὰ τὰ ταξίματα δύνανται νὰ ἑλκύσουν τὰς τῶν νέων καὶ φιλοσάρκων ψυχάς· ἀλλ' ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς δὲν ἑλκύσθη τελείως ἀπὸ αὐτά· παντελῶς δὲν ἐσυμπόνεσε τὴν ἀπαλὴν φύσιν του· δὲν ἐσυλλογίσθη, πῶς ἔχει νὰ ὑστερηθῇ γονεῖς καὶ ἀδελφούς, καὶ ἐξαιρέτως τὴν ποθητὴν νύμφην του, οὔτε ἐλυπήθη ποσῶς τὸ νεαρὸν τῆς ἡλικίας του, ἀλλ' ὡς νὰ ἔγινεν ὑπεράνω σαρκὸς καὶ αἵματος, οὕτως ἴστατο ὅλος ἀνδρείως πάντα καταφρονῶν, καὶ φωνάζων μὲ παρρησίαν, ἐγὼ πρὸ ὀφθαλμῶν μου ἔχω τὸν θάνατόν μου ὦ δικαστά, καὶ τὴν πίστιν μου νὰ ἀρνηθῶ δὲν εἶναι τρόπος ποτὲ ποτέ. Ὅθεν ταῦτα ἀκούσας ὁ δικαστής, προστάζει τρίτον νὰ δείρωσι τὸν μάρτυρα μὲ μεγάλην σκληρότητα· ἔπειτα πάλιν τὸν ἐρωτᾷ, καὶ τὸν παρακινεῖ μὲ ὅσους τρόπους, καὶ μηχανὰς ἠδύνατο, διὰ νὰ τὸν τουρκίσῃ ἀλλ' ὁ μάρτυς πολλῷ μᾶλλον ἐφώναζεν, ὅτι τὸ νὰ ἀρνηθῶ ἐγὼ τὸν Χριστόν μου, εἶναι πρᾶγμα ἀδύνατον· τέλος βλέπων ὁ θηριογνώμων τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης τοῦ μάρτυρος, προστάσσει καὶ τέταρτον, καὶ τὸν δέρουν σκληρότατα ὀπίσωθεν τὰς πλάτας· ἔπειτα τὸν γυρίζουν καὶ τὸν ἔδερνον καὶ ἔμπροσθεν εἰς τὴν κοιλίαν, τόσον ἀνήμερα, ὥστε ὅπου ἀφῆκαν τὸν εὐλογημένον ἡμιθανῆ· καὶ οὕτως ἔρριψαν αὐτὸν ὥσπερ ἕνα νεκρὸν εἰς τὴν φυλακήν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμενος ὁ τρισμακάριστος καὶ εὐχαριστῶν ὁλοψύχως τὸν Κύριον, ὅτι ἠξιώθη νὰ πάθῃ διὰ τὸ ὄνομά του, μετὰ τρεῖς ἡμέρας παρέδωκε τὴν ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ,

ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἔλαβε τὸν ἀμαράντινον καὶ λαμπρὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς ἀθλήσεως στέφανον, καὶ νῦν συναγάλλεται μὲ τὸν χορὸν ὅλων τῶν ἀθλητῶν καὶ συμμαρτύρων αὐτοῦ. Καὶ εἰς αὐτὸν ἀληθῶς ἠκολούθησεν, ἐκεῖνο ὅπου συνέβη καὶ εἰς τὸν βασιλέα Σαούλ, ὅστις ζητῶν τὰς ὄνους τοῦ πατρός του, εὗρεν ὡς πάρεργον τὴν βασιλείαν· ὁμοίως καὶ οὗτος ὁ ἀθλητὴς ἑτοιμαζόμενος, καὶ ζητῶν νὰ λάβῃ νύμφην ἐπίγειον, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ νυμφῶνα φθαρτόν, καὶ νὰ τελέσῃ γάμους προσκαίρους, ἠξιώθη νὰ ἑνωθῇ νοητῶς μὲ τὸν οὐράνιον νυμφίον Χριστόν, καὶ νὰ εἰσέλθῃ παρθένος εἰς τὸν ἄφθαρτον νυμφῶνα τῶν παρθένων καὶ νὰ ἀπολαύσῃ, τὴν χαράν, καὶ ἡδονὴν τῶν ἀμιάντων γάμων τοῦ ἀρνίου. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ζητῶν σαρκικά, καὶ γήϊνα πράγματα, εὗρε τὴν ἄϋλον καὶ ἀΐδιον τῶν οὐρανῶν βασιλείαν· ἧς καὶ ἡμεῖς ταῖς αὐτοῦ πρεσβείαις ἀξιωθείημεν. Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου Σάββα τοῦ ἐν τῷ Σπηλαίῳ Ρώσσου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ ΜΑΡΚΟΥ.

»Σύροντες εἰς γῆς Μάρκον οἱ μιαιφόνοι,
»Πρὸς οὐρανοὺς πέμποντες αὐτὸν ἠγνόουν.
»Εἰκάδι πέμπτῃ Μάρκον ἐνὶ χθονὶ ἄφρονες εἵλκον.

Οὗτος ὁ πανεύφημος Ἀπόστολος Μάρκος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ Λιβύην καὶ Βαρβαρίαν καὶ Πεντάπολιν, κατὰ τοὺς χρόνους Τιβερίου (1) τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει ξδ΄

(1) Παρὰ δὲ τῷ Ὡρολογίῳ γράφεται Νέρωνος· ἔφθασεν ὅμως καὶ ἕως τοῦ Νέρωνος, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ὁποίου ἤθλησεν ἐν ἔτει ξδ΄ (64), συμφώνως λέγει καὶ ὁ Μελέτιος ἐν τῷ α΄. τόμῳ τῆς Ἐκκλησ. ἱστορίας ὅστις καὶ ταῦτα γράφει περὶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ τούτου Μάρκου· ὅτι ἤρχισε νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς Αἴγυπτον, κατὰ τὸ δέκατον τρίτον ἔτος μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀνάστασιν, καὶ πρῶτος ἔκτισεν ἐκκλησίας εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ὅτι ὁ Μάρκος οὗτος ἦτο μαθητὴς καὶ υἱὸς θετὸς τοῦ Πέτρου, ἀνεψιὸς δὲ Βαρνάβα, καὶ υἱὸς Μαρίας, ἥτις ἐδέχθη τοὺς Ἀποστόλους, καθὼς εἰς τὰς Πράξεις γράφεται «Συνιδὼν δὲ (ὁ Πέτρος) ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς »Ἰωάννου, τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου» (Πράξ. ιϐ, 12.) καὶ πρὸς Κολασ. δ΄. 10.) καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πέτρος γράφει (Ἀσπάζεται ὑμᾶς Μάρκος ὁ υἱός μου» (α. Πέτρ. ε. 13.) γράφει δὲ πρὸς τούτοις ὁ Μελέτιος, ὅτι ὅτε ὁ Πέτρος ὑπῆγε τὸ πρῶτον εἰς Ῥώμην κηρύττων τὸ σωτήριον κήρυγμα, δὲν εὐχαρι-

(64) (Ι), συνέγραψε δὲ τὸ ἅγιον του Εὐαγγέλιον ἑλληνιστί, ἐξηγουμένου τούτου εἰς αὐτὸν Πέτρου τοῦ Κορυφαίου Ἀποστόλου. Ἐλθὼν δὲ εἰς Κυρήνην τῆς Πενταπόλεως, πολλὰ ἐκεῖ ἐποίησε θαύματα· ἔπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς Πεντάπολιν, πανταχοῦ δὲ ἐνήργει θαύματα· ἐστόλιζε τὰς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐχειροτόνει Ἐπισκόπους καὶ κληρικούς, ὕστερον δὲ πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐκεῖ δὲ εὑρών τινας ἀδελφοὺς εἰς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, τῆς καλουμένης τοῦ Βουκόλου συναναστρέφετο μὲ αὐτούς, εὐαγγελιζόμενος καὶ κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν οἱ προσκυνηταὶ τῶν εἰδώλων, μὴ φέροντες νὰ βλέπωσι τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν αὐξανομένην καὶ προκόπτουσαν,

στήθησαν μόνον οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν ἄγραφον διδασκαλίαν τοῦ κηρύγματός του, ἀλλὰ παρεκάλεσαν τὸν ἀπόστολον τοῦτον Μάρκον, ὡς μαθητὴν τοῦ Πέτρου, νὰ τοὺς ἀφήσῃ ὑπόμνημα ἔγγραφον τῆς διδασκαλίας τοῦ Πέτρου, καὶ οὕτως ἔγειναν αἴτιοι τῆς συγγραφῆς τοῦ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίου, καθὼς ἱστορεῖ ὁ Εὐσέβιος (Ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. β'. κεφ. ιε'.) καὶ Κλήμης ὁ Στρωματεὺς ἐν τῷ ς'. τῶν ὑποτυπώσεων, καὶ Παπίας ὁ Ἱεραπολίτης. Ὁ Θεοφύλακτος ὅμως καὶ Οἰκουμένιος καὶ Μητροφάνης Σμύρνης ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν Καθολικῶν Ἐπιστολῶν συμφώνως λέγουσιν ὅτι ὁ Πέτρος ἐπέτρεψε τὸν Μάρκον νὰ ὑπάγῃ εἰς Αἴγυπτον καὶ νὰ γράψῃ τὸ Εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ θεῖος Αὐγουστῖνος περὶ συμφωνίας Εὐαγγελιστῶν (βιβλ. ά, κεφ. 6'.) λέγει, ὅτι ὁ Μάρκος φαίνεται ἀκολουθεῖ τὸν Ματθαῖον, καὶ εἶναι ὡς ἂν ἐπιτομεὺς τῶν τοῦ Ματθαίου Εὐαγγελικῶν διηγήσεων. (ὅρα εἰς τὴν ἑκατοντάετηρίδα συλ. 173.) Ὅρα περὶ τοῦ ἁγίου Μάρκου τούτου καὶ εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ἰουνίου, ὅπου εὑρήσεις, ὅτι οὗτος ἐσύναξε τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Βαρνάβα, καὶ τὰ ἀπέθεσε μέσα εἰς ἓν σπήλαιον. Σημείωσαι, ὅτι τὸ ὄνομα Μάρκος κατά τινας μὲν εἶναι ἑβραϊκόν, ὅθεν ὁ Πηλουσιώτης Ἰσίδωρος εἶπεν, ὅτι αὐτὸ ἑρμηνεύεται καθαρὸς ἢ ὑψηλός· κατά τινας δὲ εἶναι Ἑλληνικόν, διότι πολλοὶ Ἕλληνες μὲ τὸ ὄνομα Μάρκος ὠνομάζοντο. Καὶ διὰ νὰ εἴπωμεν καθολικῶς, πολλοὶ Ἑβραῖοι συναναστρεφόμενοι μὲ τοὺς Ἕλληνας εἶχον καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων· οὕτω Φίλιππος ὁ Ἀπόστολος, Ἑβραῖος ὤν, εἶχε τὸ ὄνομα τοῦ Ἕλληνος βασιλέως Φιλίππου, τοῦ πρὸ Χριστοῦ διακοσίων χρόνων ὄντος. Οὕτω ὁ Νικόδημος, ὁ εἷς τῆς Συναγωγῆς τῶν Ἑβραίων, ὄνομα εἶχεν Ἑλληνικόν· οὕτω ὁ Τρύφων Ἑβραῖος ὤν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐποίησε τὸν διάλογον ὁ θεῖος Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς, μὲ ὄνομα Ἑλληνικὸν ὠνομάζετο, καὶ ἄλλοι ὁμοίως. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον ἐγκώμιον ἔχει Νικήτας ὁ ῥήτωρ. οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὥσπερ οὐχ ὅμοιαι τῶν σωμάτων πάντων.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

(1) Ὁ Τιβέριος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει 14—15 μ.χ. ὥστε κατὰ τὰ σημειουμένην ἐποχὴν εἶχε τὴν ἀρχὴν ὁ Νέρων βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 54 μέχρι τοῦ 68 μ χ. Σ. Ε.

ἔδεσαν τὸν Ἀπόστολον μὲ σχοινία, καὶ ἔσυρον αὐτὸν ἐπάνω εἰς πέτρας· αἱ δὲ σάρκες του κτυπώμεναι εἰς τὰς πέτρας, κατεξεσχίζοντο, καὶ τὸ αἷμά του εἰς τὴν γῆν ἐκοκκίνιζεν. Ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφάνη ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν, καὶ τοῦ ἐφανέρωσε τὴν μέλλουσαν δόξαν ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ εἰς τοὺς οὐρανούς· μετὰ δὲ μίαν ἡμέραν ἔδεσαν πάλιν αὐτὸν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἔσυρον μέσα εἰς τὰ ἀγοράς. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐπειδὴ ἐσπαράττοντο αἱ σάρκες του καὶ κατεκόπτοντο ἀπὸ τὰς πέτρας, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του ὁ μακαριστὸς τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος τοιοῦτος ἦτο ὁ θεῖος οὗτος Εὐαγγελιστής. Δὲν ἦτο οὔτε πολλὰ ὑψηλὸς καὶ μακρύς, οὔτε πάλιν πολλὰ χαμηλὸς καὶ κοντός, ἀλλὰ ὁμοῦ μὲ τὸ μέτριον μέγεθος ἐστόλιζεν αὐτὸν καὶ ἡ ἐπανθοῦσα λευκότης τῶν μαλλίων του, ἡ μύτη του ἦτο μακρὰ κάὶ ἴση καὶ ὄχι κοντὴ καὶ πλατεῖα, ὥστε νὰ δεικνύῃ τὸ πρόσωπόν του κολοβόν. Τὰ ὀφρύδιά του ἔνευον πρὸς τα ἔσω, τὸ γένειόν του ἦτο δασὺ καὶ μακρόν, ἡ κεφαλή του φαλακρὰ καὶ τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου του ἄριστα συγκεκραμένον· εἶχε δὲ ὁ Ἀπόστολος συμπάθειαν πολλὴν εἰς τοὺς δεομένους, καὶ τὸ εὐκολομίλητον πρὸς τοὺς αὐτὸν συναντῶντας, ὥστε αἱ ἀρεταὶ τῆς ψυχῆς του ἀντέλαμπον μὲ τὰς φυσικὰς χάριτας τοῦ σώματός του. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν πάνσεπτον αὐτοῦ ναόν, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τὸν τόπον τὸν λεγόμενον τοῦ Ταύρου (1). — Ἐν δὲ τῷ Ὡρολογίῳ καὶ ταῦτα γράφονται περὶ τοῦ Ἀποστόλου τούτου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται ἡ ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ σεπτοῦ Ἀποστολείου (ἤτοι τοῦ ναοῦ) τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, τοῦ Συγκειμένου, ἤτοι τοῦ ὄντος πλησίον εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν.

(1) Ἀξιόλογον εἶναι τὸ θαῦμα τὸ ἱστορούμενον ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ ἁγίου Μάρκου τούτου, τῇ παρὰ Βολλάνδῳ ἀναφερομένῃ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἦτο ὑποδηματοποιός τις ἄπιστος, ὁ ὁποῖος ράπτων μίαν φορὰν τὸ ὑπόδημα τὸ ἐσχισμένον καὶ παλαιὸν τοῦ ἁγίου Μάρκου, ἐτρύπησε τὴν χεῖρα του μὲ τὴν βελόνην· πονέσας δὲ πολλὰ ἀνεφώνησε, ὦ Θεέ μου! Ὅθεν ὁ Εὐαγγελιστὴς ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμήν, ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ εὐθὺς τὸν ἰάτρευσε μὲ τὸ πτύσμα του· εἶτα βαπτίσας αὐτόν, ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον τοῦ ἐκεῖ θρόνου.

Λέγουσι δέ, καὶ ὅτι ὁ Εὐαγγελιστὴς οὗτος εὑρέθη εἰς Ρώμην, ὅτε ἐμαρτύρησαν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος, εἶτα γυρίσας εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐν αὐτῇ ἔλαβε τὸν διὰ μαρτυρίου θάνατον ἐν ἔτει ξή. (68), κατὰ τὸν Εὐτύχιον Ἀλεξανδρείας, ἐν τῷ χρονικῷ· (ὅρα εἰς τὴν ἑκατονταετηρίδα τοῦ κὺρ Εὐγενίου).

Οὗτος ἦν τὸ γένος Ἕλλην, ἐκ Κυρήνης τῆς κατὰ τὴν Λιβύην Πενταπόλεως, ὡς λέγουσί τινες. Προσελθὼν δὲ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως Ρώμης, ὅπου διατρίβων ἔγραψε, διὰ προτροπῆς τοῦ αὐτοῦ Πέτρου, καὶ αἰτήσεως τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν, τὸ κατ' αὐτὸν Εὐαγγέλιον ἑλληνιστί, δεύτερος τοῦ Ματθαίου. Ὕστερον δὲ ἀπελθὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ κηρύξας τὸ Εὐαγγέλιον εἰς αὐτήν, καὶ πρῶτος τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐκκλησίαν συστήσας, ἐτελεύτησε μαρτυρικῶς περὶ τὸ 64 ἔτος, ὡς λέγουσιν. Εἰς τοῦτον ἀποδίδοται ὁ Λέων, τὸ δεύτερον τῶν συμβολικῶν ζώων τοῦ Ἰεζεκιὴλ (ἀ. 10), ἴσως διότι ἡ ἀρχὴ τοῦ κατ' αὐτὸν Εὐαγγελίου ἐστὶν ἡ ἐν ἐρήμοις διαγωγὴ τοῦ Προδρόμου, ἔνθα ζῶσιν οἱ λέοντες· ἤ, κατ' ἄλλους, διότι χαρακτὴρ τοῦ Εὐαγγελίου αὐτοῦ διακριτικὸς ἐστιν ἡ τοῦ Χριστοῦ βασιλεία, ὡς καὶ τὸ ζῶον αὐτὸ ἐστὶ βασιλικόν.

Ὁ ἅγιος ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἑκστάς, Μακεδόνιε, τοῦ φθαρτοῦ θρόνου,
»Ὑμνεῖς τὸ θεῖον σὺν Σεραφὶμ καὶ θρόνοις.

Ὁ Μακεδόνιος οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ κακοδόξου Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως τοῦ καλουμένου Δικόρου ἐν ἔτει 495 ὁ δὲ βασιλεὺς ἔδωκε πρῶτον ἰδιόχειρον γράμμα, νὰ φυλάξῃ ἀπαρασαλεύτως τὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως δόγματα. Ὕστερον δὲ γενόμενος ὑπερασπιστὴς τῆς κακοδοξίας τοῦ Εὐτυχοῦς, ἐζήτει τὸ γράμμα ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην Εὐφήμιον, ἐκεῖνος δὲ ἠρνεῖτο. Διὰ τοῦτο ἐξώρισε μὲν ἐκεῖνον, ἔκαμε δὲ Πατριάρχην τὸν Μακεδόνιον τοῦτον, πρεσβύτερον ὄντα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ παρόμοιον κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ὁσιότητα μὲ τὸν Εὐφήμιον. Τὸ γράμμα δὲ τοῦ βασιλέως τὸ ἔδωκεν ὁ Εὐφήμιος εἰς τὸν Μακεδόνιον τοῦτον, τὸν ἐμπεπιστευμένον τότε τὴν φύλαξιν τῶν ἱερῶν κειμηλίων. Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινε Πατριάρχης ὁ Μακεδόνιος, καὶ ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἔχει τὸ γράμμα τὸ ἐζήτει ἀπὸ αὐτόν· ὁ Μακεδόνιος ἐναντιοῦτο σφοδρῶς καὶ δὲν ἔδιδε τὸ γράμμα. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς ἐκάθηρε πρῶτον τὸν ἅγιον, καὶ ἔπειτα τὸν ἐξώρισεν εἰς την Χαλκηδόνα, καὶ ὕστερον εἰς τὰ Εὐχάϊτα ἐν ἔτει 511· τόσην δὲ πολλὴν σύγχυσιν ἐπροξένησεν ἡ καθαίρεσις καὶ ἐξορία τοῦ ἁγίου τούτου Μακεδονίου, ὥστε ὁ λαὸς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν μοναχῶν ἐφώναζον εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, Καιρὸς χριστιανοὶ διὰ μαρτύριον· ἂς μὴ ἀφήσωμεν τὸν πατέρα μας τὸν Πατριάρχην μας· ὕβριζον δὲ καὶ τὸν βασιλέα, Μανιχαῖον αὐτὸν ὀνομάζοντες καὶ τῆς βασιλείας ἀνάξιον. (Τομ. Β'. σελ. 58 τοῦ Μελετίου).

Ἡ ἁγία μάρτυς ΝΙΚΗ ξίφει τελειοῦται.

»Νίκης βραβεῖα τῇ τετμημένῃ Νίκῃ,
»Νίκης βραβεὺς δίδωσιν, ὡς νικηφόρῳ.

Οἱ ἅγιοι ὀκτὼ ὁσιομάρτυρες καὶ ἀναχωρηταὶ ξίφει τελειοῦνται.

»Ὀκτὼ συγκόπτουσιν ἀνδρῶν αὐχένας,
»Ὑπὸ ζυγὸν σὸν τοὺς δαμασθέντας, Λόγε.

Μεγαλυνάριον τοῦ Ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ

Ὡς τῶν ἀπορρήτων ὑφηγητής, θείων τε δογμάτων, ἱερὸς Εὐαγγελιστής, Κήρυξ θεοφόρος, καὶ θεηγόρος Μύστης, ἀνευφημείσθω ὕμνοις, Μάρκος ὁ Πάνσοφος.

Κατάλυσις, οἴνου καὶ ἐλαίου.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΣ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ***ΒΑΣΙΛΕΩΣ*** *Ἐπισκόπου Ἀμασείας.*

»Τμηθείς, Βασιλεῦ, βασιλεὺς πόλου γίνῃ,
»Ἐξ αἱμάτων σῶν βάμμα κόκκινον φέρων.
»Εἰκάδα ἀμφ' ἕκτην Βασιλεὺς ξίφει αὐχένα κάρθη.

Οὗτος ὁ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Βασιλεὺς ἦτο ἐπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως Ἀμασείας τῆς ἐν τῇ μαύρῃ θαλάσσῃ εὑρισκομένης, (1) κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ σύζυγον ἔχοντος Κωνσταντῖναν, ἢ Κωνσταντίαν, τὴν ἀδελφὴν Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τιζ' (317), διότι οὗτος ὁ Λικίνιος ἐπέμφθη μὲν διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν Μαξιμῖνον, ὁ ὁποῖος ἐσηκώθη ἐναντίον τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐκράτησεν ὅμως τυραννικῶς μέρη τινὰ τῆς Ἀνατολῆς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μαξιμῖνος φονευθεὶς ἔπαυσεν ἀπὸ τὸ νὰ πολεμῇ τὸν Λικίνιον, καὶ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν τῆς ζωῆς του κίνδυνον, διὰ τοῦτο ὁ Λικίνιος ἐλθὼν εἰς Νικομήδειαν, ἐπρόσφερε διὰ τὴν νίκην ταύτην θυσίας εἰς τὰ εἴδωλα. Τότε λοιπὸν ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν ἔμπροσθέν του καὶ τὸν ἅγιον τοῦτον Βασιλέα, ὁμοῦ καὶ μίαν κόρην ὀνομαζομένην Γλαφύραν, τῆς ὁποίας ἡ ὑπόθεσις ἦτον αὕτη. Ἡ Γλαφύρα ἦτον ὑπηρέτρια Κωνσταντίνης τῆς συζύγου τοῦ Λικινίου· ἐπειδὴ δὲ ἐκατάλαβεν, ὅτι ὁ Λικίνιος ἐλύσσα ἀπὸ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα, ἐφανέρωσε τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν κυρίαν της, ἡ ὁποία ἔδωκε χρήματα εἰς τὴν Γλαφύραν καὶ τὴν ἔστειλεν εἰς τὴν Ἀνατολήν. Αὕτη λοιπὸν περιπατοῦσα ἀπὸ τόπον εἰς τόπον κατήντησεν εἰς τὴν Ἀμάσειαν, ὅπου ἦτο Ἐπίσκοπος ὁ ἅγιος οὗτος Βασιλεύς. Τοῦτο

(1) Ἡ Ἀμάσεια εἶναι ἐπισκοπὴ τῆς Καππαδοκίας τῆς κατὰ τὸν Πόντον, κατὰ τὸν Στέφανον (ἐν τῷ περὶ πόλεων), ἀρχιεπισκοπὴ δὲ οὖσα, καὶ μεταξὺ Βυζαντίου καὶ Τραπεζοῦντος κειμένη, καλεῖται ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν Ἀμνασά, ὡς λέγει ὁ Βαουδράντης ἐν τῷ λεξικῷ.

λοιπὸν μαθὼν ὁ Λικίνιος, καὶ ὅτι ὅσα χρήματα εἶχε μαζῆ της ἡ Γλαφύρα, τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν ἅγιον Βασιλέα διὰ νὰ κτίσῃ Ἐκκλησίαν, ἐπρόσταξε νὰ συλλάβωσι καὶ τοὺς δύω, καὶ νὰ τοὺς φέρωσιν ἔμπροσθέν του. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Γλαφύρα εἶχεν ἀποθάνει πρὸ τοῦ, διὰ τοῦτο ἐσυλλήφθη μόνος ὁ ἅγιος Βασιλεύς, καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Νικομήδειαν ἔμπροσθεν τοῦ Λικινίου.

Ἤλεγξε δὲ ὁ ἅγιος ἀρκετὰ τὴν ταλαιπωρίαν τῶν ψευδωνύμων θεῶν, καὶ ἔπτυσε μὲ καταφρόνησιν τὴν πλάνην τούτων καὶ ματαιότητα. Ὅθεν ἔδωκε κατ' αὐτοῦ ὁ Λικίνιος τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν· καὶ λοιπὸν ἀπεκεφαλίσθη ὁ μακάριος Βασιλεύς, καὶ ἐβλήθη εἰς πλοῖον, καὶ ἡ μὲν ἁγία του κεφαλὴ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τοῦ πλοίου, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμά του, ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ταῦτα δὲ τὰ δύω, ὦ τοῦ θαύματος! ἡνώθησαν πάλιν ὁμοῦ, καὶ ἡ κεφαλὴ δηλαδὴ μὲ τὸ σῶμα καὶ συνηρμόσθησαν κατὰ τὴν φυσικὴν ἁρμονίαν καὶ οὕτως εὑρέθη σῶος ὁ ἅγιος εἰς τὸν κόλπον τῆς Σινώπης ἀπό τινας ἁλιεῖς. Οὗτοι δηλαδὴ βαλόντες τὸν γρίπον καὶ ἑλκύσαντες αὐτὸν εἰς τὴν ξηράν, ἔσυρον ὁμοῦ καὶ τὸ τίμιον λείψανον τοῦ ἁγίου· ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐφάνη εἰς ἕνα χριστιανόν, Ἐλπιδηφόρον καλούμενον, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη πρῶτος τὸν ἅγιον εἰς οἰκόν του, ὅτε ἐφέρθη εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ ἐφανέρωσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ἁγίου λειψάνου. Ὁ δὲ Ἐλπιδηφόρος λαβὼν μαζῆ του τοὺς δύω διακόνους, Θεότιμον καὶ Παρθένιον, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθησαν τῷ ἁγίῳ ἀπὸ τὴν Ἀμάσειαν, ἦλθον καὶ ἐπῆραν τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ τιμήσαντες αὐτὸ μὲ μῦρα καὶ ἀρώματα, καὶ μὲ ψαλμῳδίας καὶ ὕμνους τὸ ἔφερον εἰς τὴν Ἀμάσειαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ (1).

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΜΑΣΕΙΑΣ (2).

Εὐλόγησον Πάτερ,

Οἱ τὸ ἐπίγειον κράτος λαχόντες, καὶ τῶν βασιλικῶν ἡνιῶν τε καὶ σκήπτρων ἐπειλημμένοι, εἰς τινα πόλιν ἔξωθεν εἰσελαύνοντες, καὶ μάλιστα νικητικὸν κατάγοντες θρίαμβον, τῇ ἐπιβάσει φαιδρύνουσι καὶ κοσμοῦσι τὴν πόλιν, καὶ λαμπροτέραν ἀποφαίνουσι. Καὶ οἱ μὲν ἐπὶ γῆς Βασιλεῖς, τοιαῦτα ταῖς ὑπὸ χεῖρα πόλεσι χαρίζονται· τίδ' ἂν εἴποις περὶ τῶν ἐν Θεῷ βασιλευσάντων καὶ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαβόντων, οἷος ὁ καλλίνικος καὶ μέγας Ἱεράρχης Βασιλεύς; οὐ μείζονα, οὐ θειότερα τῇ πόλει ἐδωρή-

(1) Ἡ εὕρεσις δὲ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου τούτου Βασιλέως ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ παρόντος Ἀπριλίου.

(2) Ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ Διονυσίου ἐν Ἁγίῳ Ὄρει.

σατο, ἧς πρῶτον ἐπέβη νικήσας τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ σκότους. Καὶ τὸν ἀρχέκακον καταβαλὼν καὶ καταπατήσας τύραννον, ἔτι τῷ νικητικῷ κατασταζόμενος αἵματι. καὶ πεφοινιγμένος τῷ λύθρῳ, ὁ τοὺς κοινοὺς ἀλάστορας κατακοντίζων ἀνεμάξατο, καὶ ἐπέβη τὰ ὑπὲρ τὴν φύσιν τερατουργησάμενος φαίνεται ; πάντως δήπου τοῦτο ὁμολογούμενον, ὅτι μείζονα τῶν ἐπιγείων βασιλέων ὁ Θεοφόρος Βασιλεύς, τῇ Σινωπέων ἐπιβὰς ἐδωρήσατο, ὅτε τῆς θαλάσσης μετὰ τὸν μαρτυρικὸν ἆθλον παραδόξως ἐπέβη, καὶ τῷ ταύτης λιμένι προσώρμησεν. Ἀλλ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος, καλῶς ἔχειν ᾠήθην μικρὸν ἐπανακάμψαι, καὶ εἰς ἀρχὴν εὔλογον καταστῆσαι τὸν λόγον.

Μετὰ τὴν εἰς οὐρανοὺς τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος ἀνάληψιν, καὶ τὴν ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς καθέδραν, ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν ἐξ οὐρανῶν κατελθὼν ὁ Παράκλητος, τοὺς θείους Ἀποστόλους ὡς Βασιλεῖς τῆς γῆς κατασταθήσας, ἄλλον ἀλλαχοῦ παρέπεμψε· καὶ τοῦτο ὁ θεῖος Δαυὶδ πάλαι προφητεύων προανεφώνει. «Ἐν τῷ διαστέλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς, χιονωθήσονται δὲ ὡς χιὼν ἐν σελμῶν· ἐπουράνιον, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καλῶν, σελμὼν τὴν Ἱερουσαλὴμ ὀνομάζων· χιονωθήσονται δὲ ὡς χιὼν καὶ ἥλιος ἀναλάμψουσιν, οἱ ὡς Βασιλεῖς τότε προβληθέντες οἱ Ἀπόστολοι. Τούτων οὕτως ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος προχειρισθέντων, τοὺς ἐκ περιτομῆς ἔλαχε Πέτρος τοὺς ἐν ἀκροβυστίᾳ Παῦλος καὶ ἄλλος ἄλλο ἔθνος τε καὶ μέρος τῆς οἰκουμένης.

Καὶ ἐπεὶ ὁ εὔξεινος πόντος, καὶ ἡ χώρα ἧς ἐπιψαύει τῷ κλίματι τῶν Ἱεροσολύμων προσεγγίζει· καὶ μέγα εἰς ἀπόδειξιν οἱ ἐκ τοῦ πόντου τε καὶ καπαδόκαι· οἱ ἐν τῇ ἐπιφοιτήσει τοῦ παρακλήτου, τῇ πεντηκοστῇ παρατυχόντες Ἱεροσολύμοις, οὐ πόρρω τῶν ἀκτίνων τοῦ Πέτρου ἡ ποντικὴ Ἀμάσεια καθειστήκει· ἅτε πόλις ἀρχαιοτάτη καὶ ἐπίσημος, καὶ πολλοὺς μέλλουσα προσφέρειν καρποὺς τῷ γεωργῷ τοῦ κόσμου Χριστῷ.

Ἔλαμπον οὖν αἱ ἀκτῖνες τοῦ Πέτρου εἰς τὴν Ἀμάσειαν καὶ πρότερον, περιφανέστερον δέ, ὅτε εἰς Ἰταλίαν ἤλαυνε καὶ Ῥώμην. Τὴν γὰρ πορείαν ὡς ἔοικε δι' αὐτῆς ἐποιεῖτο· καὶ τόπος ἐν Ἀμασείᾳ μέχρι νῦν, ἀποστόλων καθέδρα καλεῖται, ὡς τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων τῇ Ἀμασείᾳ ἐπιχωριάσαντος, καὶ τὸν τόπον ἁγιάσαντος, καὶ ἐν αὐτῇ πρώτου διδάξαντός τε καὶ φωτίσαντος· εἶτα ὑποχωρῶν ὡς ὁ λόγος κατέχει, Νικήτιόν τινα ἀγγελικὸν τὸν τρόπον καὶ τὸν βίον εἰς ἐπίσκοπον κατέστησε. Τῶν διὰ μέσου δὲ ὁ χρόνος τὴν ἐπιστασίαν ἠμαύρωσε διὰ τὸ τὴν πλάνην νεωτερίζειν καὶ ἐξοιστρεῖν τρὺς ταύτῃ βακχεύοντας, καὶ τοῖς τῆς εὐσεβείας λυμαίνεσθαι σπέρμασι.

Χρόνοις δὲ ὕστερον συχνοῖς Φαίδιμος Ἀμασείας ἐγχειρίζεται τοὺς οἴακας χαρίσμασιν ἀποστολικοῖς καὶ ἀρεταῖς ἁπάσαις κομῶν, καὶ οὐδὲ χάριτος προφητικῆς ἀμοιρῶν. Ὃς ἐξ ἐπιπνοίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ὀφθαλμῷ προγνώσεως τὸ μέλλον προορῶν, καὶ Γρηγόριον τὸν ἐν θαυματουργίαις περιβόητον, Νεοκαισαρείας Ἀρχιερέα πρῶτον προβάλλεται. Ἕως τότε κλύδωνι χειμῶνος Ἑλληνικοῦ τῆς πόλεως ἐκείνης χειμαζομένης, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας πλησιοχώρους καὶ ἄλλοθι μακράν που ἀποκειμένας πόλεις, ὁ ἀποστολικὸς οὗτος Φαίδιμος κατεκόσμησεν ἐπισκόπων Ἁγίων χειροτονίαις· καὶ οὐ μικρὰ τῷ κηρύγματι τῶν Ἀποστόλων συνεβάλλετο. Εἶτα τῆς ἀσε-

βείας κρατυνθείσης, καὶ τῆς εἰδωλομανίας ἐκβακχευσάσης, ἀγρίων διωκτῶν τῆς βασιλείας ἐπιβαλομένων, καὶ περὶ τὴν τῶν ξοάνων θρησκείαν κορυβαντιώντων, ἀγεώργητος ἡ χώρα τῆς ποντικῆς μοίρας καὶ τῆς Ἀμασείας ἔμεινεν.

Ἀλλ' ὁ οὐράνιος γεωργός, ἄξιον ἐκπροσωποῦντα ἑαυτῷ γεωργὸν ἐξεῦρεν, ἐν ἐπιστήμῃ θεϊκῇ δυνάμενον κεχερσωμένας ψυχὰς ἐκκαθαίρειν, καὶ τὸν οὐράνιον σπείρειν σπόρον καὶ γεωργεῖν ἓν τριάκοντα καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν. Τίς δὲ οὗτος καὶ ποῖος; ὁ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος τὸ ἔργον πιστούμενος, ὁ περιώνυμος Βασιλεύς, ὁ ἐν Ἱεράρχαις καὶ ἀθληταῖς περιβόητος; ἐν Ἀμασείᾳ γεννηθείς τε καὶ τραφείς, καὶ ταύτην μαιεύτριαν λαχών καὶ τιθηνόν, καὶ ὕστερον ποιμαντικῶς κοσμήσας καὶ νέον ἀποφήνας παράδεισον ταῖς ἀρδείαις τοῦ Πνεύματος. Καὶ θειοτέραις διδασκαλίαις τε καὶ νουθεσίαις, καὶ τοῖς μαρτυρικοῖς ἀγωνίσμασί τε καὶ καλλωπίσμασιν ἥκει δὲ ἡμῖν ἐπ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν κορωνίδα τῶν ἀγαθῶν ὁ λόγος.

Οὗτος γὰρ ὁ θεῖος ἀθλοφόρος καὶ ποιμήν, ἐπεὶ τὰ πηδάλια τῆς Ἀμασείας οὐρανίῳ ψήφῳ μεταχειρίζεται, καὶ τῶν ἑώων μερῶν τὴν κυβέρνησιν εὐθὺς οἷα ἀλώπεκες καὶ θῶες καὶ κυώδαλα πληθύνοντα ἐν τόπῳ τινί, γενναίου ποθὲν λέοντος ἀθρόου ἐπιφανέντος, καὶ λεοντείῳ τῷ βρυχήματι περιβομβήσαντος τὸν τόπον καὶ δονήσαντος, εἰς φωλεοὺς χηραμοὺς καταδύονται, οὕτως καὶ οἱ θῆρες οἱ νοητοὶ καὶ δολεραὶ δαιμόνων ἀλώπεκες, εἰς ὄρη καὶ ἐρημίας καὶ τόπους ἀνύδρους θείας ἐπιρροῆς ἐχώρουν, τοῦ Ἱεροῦ Βασιλέως τὸ γενναῖον μὴ φέροντες φρόνημα, καὶ τὸ ἀνδρεῖον τῆς ψυχῆς παράστημα, καὶ τὰ νεανικὰ ἐγχειρήματά τε καὶ προτερήματα. Θείῳ γὰρ καὶ βασιλικῷ ὁρμήματί τε καὶ φρονήματι, ἤλαυνε πανταχοῦ, τοὺς οἰκείους στηρίζων, τοὺς πλανωμένους ἐπιστρέφων, καταστρέφων τῆς πλάνης τὰ ὀχυρώματα· καὶ νῦν μὲν ὡς ὑπόπτερος εἰς Ἄγκυραν· νῦν δὲ εἰς Νεοκαισάρειαν τρέχων· τρέχων καὶ Ἱερὰς Συνόδους συγκροτῶν, εἰς καθαίρεσιν τῆς εἰδωλομανίας, καὶ τοῦ θείου κηρύγματος σύστασιν, καὶ τοῖς ἀγωνιζομένοις μαρτυρικῶς συνήργει, διδάσκων, νουθετῶν, ὑπαλείφων, καὶ πρὸς τοὺς ἀγῶνας παραθαρρύνων· τότε γὰρ τὰ σκεύη τοῦ διαβόλου, Διοκλητιανὸς ὁ ἀλάστωρ, Μαξιμιανός τε καὶ Μαξιμῖνος τὰ τῶν χριστιανῶν πλήθη κατεκρεούργουν, μὴ πρὸς τὸ σέβας τῶν ξοάνων ὑπαγόμενα, καὶ τοῖς μιάσμασιν αὐτῶν κατασυρόμενα.

Οὕτω τοίνυν τοῦ ἀριστέως ἀγωνιζομένου, τῆς πλάνης μειουμένης, τῆς εὐσεβείας πληθυνούσης, ὁ ἀρχέκακος καὶ ἀποστάτης δράκων οὐκ ἤνεγκεν· ἀλλὰ πάντα ἐκύκα καὶ ἔστρεφεν ἐκ τοῦ μέσου ποιῆσαι τὸν ἱεράρχην Βασιλέα, ἵνα πάλιν θερμότερον ἅψηται τῶν αὐτοῦ κακοτέχνων ἐνεργημάτων· εὗρεν οὖν ὄργανον τῆς ἑαυτοῦ κακομηχανίας ἄξιον. Λικίνιος δὲ οὗτος, ὁ λύκος καὶ τὴν κλῆσιν καὶ τὴν μιαιφόνον ὁρμήν, ὃς χριστιανὸς εἶναι ὑποκρινόμενος, ἐπιγαμβρεύει εἰς ἀδελφὴν τῷ σεβαστῷ καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ καὶ τῆς βασιλείας συμμέτοχος γίνεται, ἔτι ἐν τῇ Ῥώμῃ τοῦ σεβαστοῦ Κωνσταντίνου διατρίβοντος τῶν πρώην τυραννούντων σβεσθέντων. Ἐπεὶ δὲ εἷς τούτων ὁ Μαξιμῖνος ὑπελείφθη καὶ ἐν Νικοδημείᾳ βασιλεύων, χριστιανοὺς ὡσεὶ χόρτον ἐξεθέριζε, θείῳ ζήλῳ ὁ θεῖος Κων

σταντῖνος κινηθείς, Λακίνιον ἐκπέμπει κατ' αὐτοῦ, πολλὰ δὶ ὅρκων φρικτῶν καὶ συνθηκῶν ἀσφαλισάμενος τοῦ μὴ ἐκτραπῆναι τῆς τῶν χριστιανῶν ἀμώμου πίστεως· ἀλλ' ἔλαθεν αἰθίοπα σμήχων, καὶ πάρδαλιν κελεύων ἀποθέσθαι τὸ κατάστικτον· ἐπεὶ γὰρ ἔτι ὁ ταλαίπωρος, τῇ συμμαχίᾳ τοῦ Χριστοῦ φραττόμενος κατηγωνίσατο τὸν Μαξιμῖνον, (ἐκεῖνος γὰρ ὁ ἀλιτήριος, μὴ δυνάμενος πολεμεῖν πρὸς Λικίνιον συμβαλεῖν ὡς ἐπικρατέστερον ὄντα φυγῇ ρύεται τῶν τούτου χειρῶν, ἀλλ' οὐ πάντη διέλαθε τὴν πάντα συνέχουσαν τοῦ Θεοῦ παλάμην, ὑφ' ἧς καὶ ἀξίας τῶν παγκάκων αὐτοῦ καὶ ἀθεμίτων πράξεων τὰς εὐθύνας καὶ ἐν Νικομηδείᾳ κατεσκήνωσε, καὶ τῆς Ἀνατολῆς κατεκράτησεν, οὐκ ἤνεγκε τὴν εὐημερίαν, οὐδὲ τῷ βοηθήσαντι Θεῷ τῆς συμμαχίας χάριν ἔσχεν, ἀλλ' ὡς ὗς, εἰς βόρβορον ἐξεκυλίσθη, καὶ εἰς εἰδωλικὸν κρημνὸν κατεκρημνίσθη, καὶ εἰς βάθη παντοίων ρυπασμάτων καὶ μολυσμάτων. Τότε ὁ ἀλάστωρ καὶ δεισιδαίμων, τοῖς τοῦ διαβόλου ὅλος θελήμασιν ἐξωγρημένος, καὶ ἀγόμενος ἧπερ ὁ ἐν αὐτῷ ἐνεργῶν ἐβούλετο, σφοδρότερον ἐκίνει τὸν διωγμόν· καὶ τὸ τῆς ἀσεβείας πῦρ, ἐπὶ πᾶσαν ἠφίει τὴν ὑπ' αὐτὸν ἀρχήν, καὶ τὸ ὑπήκοον ἀπανθρώπως ἐλυμαίνετο, καὶ ὅσα κατὰ χριστιανῶν ἐπονηρεύσατο καὶ ὅσους μάρτυρας ἁγίους εἰργάσατο ἱστορίαι πᾶσαι καὶ βίβλοι γράφουσι. Σὺν τούτοις καὶ Βασιλέα τὸν θεῖον ἱεράρχην χειροῦται, ὡς εἰς τὸ τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ βάραθρον ὡς ᾤετο ὠθῆσαι· ἀλλὰ τοῦ ἐγχειρήματος ἐψεύσθη, καὶ τῆς ἐλπίδος ἑαυτοῦ διήμαρτε· τὰ τῆς ἀθλήσεως δέ, τοῦτον ἔσχεν τὸν τρόπον.

Τῇ Λικινίου γαμετῇ Κωνσταντίᾳ, θεράπαινα ὑπῆρχε Γλαφύρα, ὡραία μέν, τῷ κάλλει τοῦ σώματος, ὡραιοτέρα δὲ τῇ εὐσεβείᾳ καὶ τῇ καταστάσει τῇ ψυχικῇ· ταύτης ἔρωτι ἑάλω Λικίνιος, καὶ τὰ τῆς ἐπιθυμίας γνωρίζει, τινὶ τῶν ἐπὶ τοῦ βασιλείου κοιτῶνος· ὁ δέ, ὥς τι μέγα τῇ Γλαφύρᾳ χαριζόμενος θαρρεῖ τὸ μυστήριον· ἡ δέ, ὡς ἰὸν ὄφεως τὴν μίξιν Λικινίου μυσαττομένη, τὸ μὲν τὴν ἑαυτῆς παρθενίαν Θεῷ ὑποσχομένη, καὶ ἑαυτὴν ἁγνὴν παραστῆσαι, τὸ δὲ ὑποπτεύουσα τὴν κυρίαν, ἵνα μὴ κέντρῳ ζηλοτυπίας νυττομένη κακῶς διάθηται αὐτήν, ἐκφέρει πρὸς αὐτὴν τὸ ἀπόρρητον· ἡ δέ, τὸ εὔγνωμον ἀποδεξαμένη τῆς κόρης, τέχνῃ μεθοδεύει τὴν ἐπιχείρησιν· πλάττεται γάρ, ὡς ἐπιληψία σφόδρα ληφθεῖσα ἡ Γλαφύρα, ἐξαίφνης θνήσκει· ἐν ἀπορρήτοις δὲ χρήμασιν αὐτὴν πολλοῖς δωρησαμένη καὶ πράγμασι, καὶ τοῖς ἀπὸ Νικομηδείας ἀδόλως καὶ πιστῶς διακομίσουσιν, ὅπου περ ἂν βούληται ἀπελθεῖν, πρὸς τὰ ἑῶα μέρη ἐκπέμπει· ἡ Γλαφύρα δὲ καὶ αὐτὴ συνυποκρινομένη τὸ δρᾶμα, ἀνδρεῖον ἀμφιέννυται σχῆμα, καὶ ὡς νεανίας σφριγῶν, καὶ ἑαυτὴν τριβοῦνον φημίζων, μετὰ τῶν σὺν αὐτῇ, τὴν κατὰ ἀνατολὰς σπουδαίως τε καὶ ἐναγωνίως διήει, καὶ τῇ Ἀμασείᾳ ἐπιδημεῖ· ἐνταῦθα τῆς σπουδῆς καὶ τῆς ἀγωνίας ἵσταται, καὶ ἀναθεωροῦσα τοῦ τόπου τὴν θέσιν ἀρέσκεται, ὡς σημαίνουσαν τῷ ἤθει αὐτῆς, καὶ ἐπιτηδείαν πρὸς τὸ κρυβῆναι καὶ λαθεῖν ὡς ὤετο· εὑροῦσα δέ, καὶ πιστούς, ὧν πρῶτος καὶ ἐπίδοξος ὑπῆρχε Κόϊντος, κατάγεται παρ' αὐτῷ. Καὶ δι' αὐτοῦ εἰς ὄψιν ἄγεται τῷ ἰσαποστόλῳ καὶ θείῳ ἱεράρχῃ Βασιλεῖ, ἵνα παρ' αὐτοῦ ἐπὶ πλεῖον πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας χειραγωγηθῇ· ὁ δὲ θεῖος Βασιλεὺς

ἰδὼν καὶ νουθετήσας αὐτήν, καὶ πρὸς τὴν πίστιν, καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον στηρίξας, σκεῦος ἐκλογῆς εἰργάσατο· ἐπεὶ δὲ τοῦ τῆς ἀσεβείας ζόφου κατακρατοῦντος, ναὸς ἐν Ἀμασείᾳ εὐκτήριος οὐ προϋπῆρχεν, αὐτὸς δὲ ὁ ἅγιος ἀδείας λαβόμενος κτίζειν ἐπεβάλλετο ἱερόν, χειρὶ καὶ προαιρέσει ἀφειδεῖ Γλαφύρας, ἐκείνου τὰ προσόντα αὐτῇ, εἰς τὴν τοῦ ναοῦ ἀνέγερσιν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τῇ κυρίᾳ ἑαυτῆς ἐπιστολιμαίοις μηνύει γράμμασι, τὰ καθ' ἑαυτὴν θηλοῦσα, ὡς ἐν τῇ Ἀμασείᾳ ξεναγωγηθεῖσα διατρίβει, ἐν ᾗ ἱεραρχεῖ ἰσαπόστολος ἀνήρ, Βασιλεὺς ὄνομα, καὶ ἀξιοῦσα πέμψαι χρήματα, εἰς τελείωσιν καὶ κόσμον τοῦ ἱεροῦ. Ταῦτα ἐκ κακούργου σκέψεως, τῷ Λικινίῳ ἐγχειρίζεται τὰ γράμματα, καὶ μαθὼν ὡς ζῇ ἡ Γλαφύρα καὶ ἐν τῇ Ἀμασείᾳ διατρίβει, ὥσπερ μύωπι διὰ τῶν ὤτων τυπείς, καὶ τὴν καρδίαν καιρίως πληγεὶς εὐθὺς ὅλως ζέει θυμῷ καὶ ἔρωτι, καὶ ὡς πτηνούς, ἀγγέλους πέμπει τοὺς ἀναρπάσοντας αὐτήν τε τὴν Γλαφύραν καὶ ἁλύσει δέσμιον τὸν Βασιλέα, καὶ θᾶττον πρὸς αὐτὸν ἀποκομισοντας· ἐπειδὴ δὲ καὶ πρώην ὁ διώκτης παρεκνίζετο, πολλαχόθεν ἀκούων, ὅτι ὡς λύχνος φαίνει τοῖς χριστιανοῖς ὁ ἅγιος, καὶ τὰ τῆς πίστεως αὐτῶν αὐξάνει, τὴν δὲ θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων ἀμαυροῖ, ἦλθον οἱ πεμφθέντες καὶ τὴν Γλαφύραν μέν, οὐχ εὗρον, ἤδη γὰρ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, τῶν θηράτρων ρυσθεῖσα τοῦ Λικινίου, τῷ δὲ ἁγίῳ ἱεράρχῃ Βασιλεῖ περιθέντες ἁλύσεις, ὡς ἱερεῖον εἵλκον εἰς σφαγήν· εἵποντο δὲ ὡς ἀρνία ποιμένι δύο κληρικοὶ διάκονοι, Θεότιμος ὀνόματι καὶ Παρθένιος. Ἐπεὶ δέ, εἰς Νικομήδειαν σπουδὴ παρεγένοντο· ἐκεῖ γὰρ διῆγεν ὁ Λικίνιος, φυλακῇ κατάκλειστος γίνεται ὁ Μάρτυς· τοὺς δὲ κληρικοὺς ξεναγωγεῖ Ἐλπιδηφόρος ὁ καλός· Νικομηδεὺς δὲ οὗτος πιστότατος αὐτοῦ που πλησίον τῆς φρουρᾶς οἰκῶν· διὸ καὶ συνήθεις εἶχε τοὺς δεσμοφύλακας, συνηθεστέρους καὶ εὐνουστέρους δώροις ἀπεργασάμενος, κρύφα ἐθεώρει τὸν ἅγιον, καὶ τὰ πρὸς χρείαν διηκόνει, καὶ τῆς αὐτοῦ εὐλογίας ἀπέλαυε. Μικρὸν τὸ ἐν μέσῳ, καὶ πρὶν εἰς ὄψιν ἐλθεῖν τοῦ Λικινίου, ἀωρία τῶν νυκτῶν Θεοφανείας ἀξιοῦται ὁ μάρτυς, καὶ θείας ἐπακούει φωνῆς· ὡς ἅμα διαυγάσαι τὸν ἥλιον, παρίσταται τῷ Λικινίῳ, καὶ κατὰ τῆς δεισιδαίμονος πλάνης ἀριστεύσας, ξίφει τελειοῦται, καὶ βυθῷ θαλάσσης προσομιλεῖ, καὶ τοῖς ποθοῦσιν ἀσινὴς ἀποδίδοται, καὶ τῆς ἐπισκοπῆς τὸν θρόνον διαδέχεται, τοῦ Καλλιστράτου Εὐτύχιος. Ταύτης οὖν τῆς θεοφανείας ἀξιωθείς, τοὺς διακόνους εἰσκαλεῖ καὶ τὸν ξενοδόχον Ἐλπιδηφόρον, οἳ καὶ παρῆσαν αὐτίκα· προωδοποίει γὰρ αὐτοῖς τὰ τοῦ Ἐλπιδηφόρου δόματα, οἷς τὸ τῶν φυλάκων ἀπηνὲς κατεμαλάσσετο· ἐπεὶ δὲ ἔνδον τῆς φυλακῆς ἦσαν, τῶν ἐν μεσονυκτίῳ ὕμνων ἄρχεται ὁ θεῖος ἄνθρωπος· εἶτα τῆς ὑμνῳδίας προϊούσης, ὡς ἐν ἐκστάσει σύννους καὶ περίδακρυς, εἰς ὕψος τὰς χεῖρας ἐκτείνων, τρεῖς ἀνεφθέγξατο· κατασκηνώσω εἰς ἔσχατα τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με καὶ καθέξει με ἡ δεξιά σου κύριε. Τούτων λεγομένων, οἱ κληρικοὶ καὶ ὁ Ἐλπιδηφόρος ἐξεπλήττοντο· καὶ προεώρων ἤδη τὸ μέλλον, καὶ τὴν τοῦ διδασκάλου δι' ἀθλήσεως τελείωσιν· ἐπεὶ δὲ τέλος εἶχε τὰ τῆς εὐχῆς, παραινέσεις ὕφαινεν ὁ θεῖος ἄνθρωπος· μὴ ξενισθῆτε λέγων τέκνα, ἐφ οἷς ὁ Κύριος κρίμασιν ἀρρήτοις οἰκονομεῖν τὰ ἡμέτερα, μηδὲ πρὸς τὸ συμβαῖνον μοι καταπέσητε· ἐμὲ γὰρ ὁ Δεσπότης πρὸς ἑαυτὸν δι' ἀθλήσεως

καλεῖ, καὶ μετὰ τέλος, Θάλασσα ὑποδέξεται τὸ σκῆνός μου. Ὑμεῖς δὲ συνέμπορον τὴν πίστιν λαβόντες, καὶ τὰς ἡμετέρας εὐχάς, καὶ πρὸς τὴν πατρίδα ἐπανακάμψαντες, στηρίξατε τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ δυσσεβείας ἐπιπλεύσας ἄνεμος, διαδονήσῃ τινάς, καὶ παρασαλεύσῃ τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κατ' ἀρετὴν βίου· ἀποδοθήσεται δὲ ὑμῖν καὶ τὸ ἀθλοφορικὸν σκῆνός μου σῶον, ὁλόκληρον, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν διαδέξεται, ὁ τοῦ Καλλιστράτου Εὐτύχιος. Ταῦτα γάρ μοι φανερῶς ἀπεκάλυψεν ὁ Κύριος· τῶν δέ, θρήνοις κοπτομένων καὶ οἰμωγαῖς, κἂν τούτοις τριβομένου τοῦ καιροῦ, καὶ τῆς ἡμέρας ἐπιλαβομένης, πρὸς τῶν δημίων ἁρπάζεται ὁ ἅγιος, καὶ τῷ τοῦ Λικινίου παρίσταται βήματι. Προσεσχηκὼς δὲ αὐτῷ ὁ τύραννος, καὶ τῆς σεμνότητος καταπλαγεὶς καὶ οἷον δυσωπηθείς, οὐκ ἀπηνεῖ τῇ φωνῇ τῆς Γλαφύρας ἕνεκεν ἐπαιτιᾶται, καὶ ὑνειδίζει τὴν ὑποδοχήν, καὶ τὸ μὴ αὐτίκα καταμηνύσαι· πρὸς ἃ εὔστοχον τοῦ ἁγίου ποιησαμένου τὴν ἀπόκρισιν, ἐπεὶ πολὺς τὰ θεία καὶ σοφός· ὡς ἐξαποροῦντος ὁ Λικίνιος, ἔξω μεταστῆναι τὸν ἀθλητὴν κελεύει· καὶ διὰ τοῦ ἐπάρχου τῆς πόλεως αὐτῷ δηλοῖ, ὅτι σε καὶ τῆς δε τῆς αἰτίας ἀφίημι, καὶ ἀμνηστείαν πᾶσαν παρέχω· ἐν τάξει δέ σε ποιοῦμαι πατρός, καὶ τῶν θεῶν ἀρχιερέα καθίστημι, καὶ μυρίαις ὅσαις εὐεργεσίαις, καὶ πλούτῳ ἀφθόνῳ δωροῦμαι, εἰ πεισθῆναι θελήσειας καὶ σεβασθῆναι τοὺς θεούς, οὓς ἐγώ τε σέβομαι καὶ πᾶν τὸ ὑπήκοον· εἰ δέ γε ἀπειθῆσαι βουληθείς, σαυτὸν αἰτιάσῃ, καταστρέφων τὸν βίον πικρῷ θανάτῳ.

Πρὸς ταῦτα ὁ μάρτυς ἀκαταπλήκτῳ καὶ βασιλικῷ τῷ φρονήματι ἀντέφησε «Θαυμάζω τῆς διακρίσεως ὑμᾶς καὶ συνέσεως, πῶς εἰς τοσαύτην ἀτοπίαν λογισμῶν ἐξεκυλίσθητε, θεοὺς νομίζοντες, τοὺς τὰ ἄτιμα τῆς αἰσχύνης ἔργα, (ὡς οὐδὲ λόγῳ παραστῆσαι ἐστίν) ἀθέως διαπραξαμένους, καὶ ἐπ' αὐτοῖς σεμνυνόμενο·, καὶ ὄνομα τὸ θεῖον περιάπτοντες, καὶ προσκυνοῦντες καὶ λατρεύοντες· ὧν καὶ τὸ ἁπλῶς μεμνῆσθαι, ἐναγὲς καὶ ἀνόσιον· εἰ δὲ ἐθελοκακοῦντες ὑμεῖς παρατρέχετε καὶ συσκιάζετε καὶ τοὺς ἀνοήτους ἐξαπατᾶτε ἀπαιτοῦντος τοῦτο τοῦ καιροῦ, ἄκουε τῶν τε ἄλλων ποιητῶν καὶ τοῦ πρώτου θεοκήρυκος καὶ θεολόγου ἡμῶν Ἡσιόδου, οἷα περὶ τῶν πρώτων καὶ κορυφαίων θεῶν, ἐν τῇ Θεογονίᾳ διεξέρχεται· ὡς ὁ μὲν, Κρόνος ἐπειδὴ τάχιστα ἐξέτεμε τὸν πατέρα τὸν οὐρανόν, ἐβασίλευσέ τε ἐν αὐτῷ καὶ τὰ τέκνα κατήσθιεν· ὁ δὲ Ζεὺς κλαπεὶς ὑπὸ τῆς μητρὸς Ῥέας ὑποβαλλομένης τὸν λίθον, εἰς τὴν Κρήτην ἐκτεθείς, ὑπ' αἰγὸς ἀνετράφη· εἶτα ἐξελάσας τὸν πατέρα καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον κλείσας, αὐτὸς ἔσχε τὴν ἀρχήν· ἔγημε δὲ πολλὰς μέν, καὶ ἄλλας, ἐσχάτην δὲ Ἥραν τὴν ἀδελφήν· ἐρωτικὸς δὲ ὤν. ὦ καταπτύστου ἀθέου θεότητος! ραδίως ἐνέπλησε παίδων τὸν οὐρανόν. τοὺς μὲν ἐξ ὁμοτίμων ποιησάμενος, τινὰς δὲ καὶ νόθους ἐκ τοῦ θνητοῦ καὶ ἐπιγείου γένους· ἄρτι μὲν ὁ γεννάδας, γινόμενος χρυσίον· ἄρτι δὲ ταῦρος, ἢ κύκνος, ἢ ἀετός, καὶ ὅλως ποικιλότερος αὐτοῦ πρωτέως· τοιοῦτος ὁ ὕπατος θεῶν καὶ ἄριστος, ὁ τὰ μεγάλα βροντῶν καὶ ἀστράπτων Ζεὺς, οὗ τάφος ἐξάγιστος ἐν Κρήτῃ δείκνυται, ἀπανθρώπως ἐκεῖ τυραννήσαντος. Τί δ' ἂν εἴποις περὶ Ποσειδῶνος πλινθεύοντος παρὰ Λαομέδοντι ἐν τῇ Φρυγίᾳ καὶ ἀνθρακέως κατηθαλωμένου· καὶ γελοίως καταχο-

λεύοντος ἠφαίστου; καὶ ἀπερισκέπτου μοιχοῦ τοῦ Ἄρεως; καὶ τοῦ τῆς ἀπωλείας υἱοῦ Ἀπόλλωνος, Ἑρμοῦ κλεπτιστάτου, καὶ Διονύσου θηλυδρίου, καὶ Ἡρακλέους τριεσπέρου, οὗ τὰ τῆς θεώσεως σύμβολα, αἱ πεντήκοντα Θεστίου θυγατέρες, καὶ τὸ τῆς Οἴτης ὄρος, ἔνθα τὸν βίον δυστυχῶς πυρπολούμενος κατέστρεψεν, διαχειρισάμενος τὰ τέκνα πρότερον; Ταῦτα τὰ ὀλίγα ἐκ πολλῶν περὶ τῶν ἀρρένων Θεῶν· ταῦτα τὰ παρ' ὑμῖν σοφῶν τὰ κομπάσματα, τὸ δέ, ὑπερφυὲς καὶ φρικτόν, καὶ ὑπερκόσμιον ὄνομα καὶ σέβας τὸ τῆς θεότητος εἰς ἐμπαθῆ κατάγειν θηλύτητα καὶ θηλείας σέβεσθαι Θεούς, οἷον Ῥέαν τε καὶ Ἥραν τὰς ἐναγεῖς, καὶ τὴν ξενοτόκον Ἄρτεμιν καὶ Ἀφροδίτην τὴν μοχαλίδα, καὶ μυρίων ἄλλων ἐσμὸν κιναίδων, πῶς οὐκ ἐσχάτης ἀνοίας καὶ δεινῆς μανίας τε καὶ ἀθείας; ἆρ οὖν τούτοις τοῖς Θεοῖς λατρεύσομεν, καὶ τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτησώμεθα; καὶ σωφροσύνης ἀρχηγούς, καὶ διδασκάλους δεξιούς, καὶ ψυχῶν σωτῆρας ἐπιγραψόμεθα, ὡς τὰ πάντα εὐτάκτως καὶ σωτηρίως διακυβερνῶντας, τοὺς μυρίων στάσεων καὶ πολέμων καὶ κλόνων πάντα πληρώσαντας, θεοὺς πρὸς ἀλλήλους στασιάζοντας; ἆρα τούτοις ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς κελεύει προσελθεῖν, καὶ ὡς θεοὺς θρησκεύειν, καὶ θυσίας καὶ θυσίαις γεραίρειν, καὶ ἱερατικοῖς ὀργίοις θεραπεύειν; ἄπαγε μηδὲ ὠτίου ἀκοῇ ἀκούσαί μοι τὰ ἀνόσια ταῦτα σεβάσματα· τὸν γὰρ τούτοις ἡδόμενον, τοὺς σεβαζομένους, ὡς κρείττονας ἀνάγκη ζηλοῦν, καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν τὰς ἐναγεῖς, καὶ ἐν γένει σὺν αὐτοῖς κολάζεσθαι. Ἐγὼ ὑμᾶς τε καὶ αὐτὸν βασιλέα οἰκτείρω, ὁρκωμοσίας φρικτὰς καὶ συνθήκας ἀθετήσαντα, ἃς πρὸς Κωνσταντῖνον τὸν σεβαστὸν ἔθετο· καὶ ἀρνησάμενον μέν, ζῶντα, καὶ ἀΐδιον καὶ ἄφθαρτον Θεόν, τὸν καὶ τὴν βασιλείαν δεδωκότα, καὶ προδήλως κατὰ Μαξιμίνου συμπολεμήσαντα, καὶ νίκην παρασχόμενον λαμπράν, εὐθὺς δὲ ὑπαχθέντα καὶ ἀνδραποδισθέντα οἷς προέφην προσοχθίσμασι, καὶ ψευδωνύμοις κιβδήλοις θεοῖς, οὕς, εἰ ἀνανήψας ἀρνήσαιται καὶ προσέλθοι τῷ ὄντως Θεῷ, οὐκ ἀπώσεται αὐτὸν ὁ εὔσπλαγχνος· ὑπὲρ οὗ αἱ παρ' ὑμῶν ἐπαπειλούμεναι τιμωρίαι, χαρά μοι καὶ τρυφαὶ λογίζονται, καὶ αὐτὸς ὁ παρ' ὑμῖν φρικτὸς νομιζόμενος θάνατος· ὅτι με ταχέως τῶν μοχθηρῶν ἀπολύσει τοῦ βίου, καὶ πρὸς τὸν ποθούμενόν με Κύριον παραπέμψει· ὃν ἐκ σπαργάνων μητρικῶν ἠγάπησα· τὰς παρ' ὑμῶν δὲ προτεινομένας τιμάς, καὶ δαψιλεῖς ὡς σκύβαλα καὶ εἴτι τούτων ἀτιμότερον ἡγούμενος. Ταῦτα ἀπαγγείλας τῷ βασιλεῖ πεῖσον, μηδὲν ἕτερον ἐλπίζειν παρ' ἐμοῦ ἀκοῦσαι, ἤ τι τῶν παρ' αὐτοῦ προσταττομένων διαπράξασθαι· λοιπὸν τὸ δοκοῦν αὐτῷ ποιείτω τάχιον· «τούτοις καταβροντηθεὶς ὁ ἔπαρχος, καὶ μηδὲ διᾶραι στόμα δυνάμενος, μετὰ πολλοῦ τοῦ θάμβους εἰσελθὼν ἐκφράζει τῷ Λικινίῳ. Καὶ ὅτι τείχει ἀδαμαντίνῳ προσεβάλομεν. Θᾶττον μᾶλλον πείσει ἥπερ πεισθήσεται· οὕτω πολὺς πνέει ταῖς ἀντιθέσεσιν· ὁ δέ, καταπλαγεὶς καὶ αὐτός, καὶ τὴν τοῦ μάρτυρος δεδοικὼς παρρησίαν, ἵνα μὴ δημοσίᾳ ταῦτα λέγων καὶ ἐκπομπεύων τὰ τῶν βεβήλων θεῶν βδελυκτὰ σεβάσματα, πολλοὺς τῆς τῶν Ἑλλήνων θρησκείας ἀποσπάσῃ, ταχὺν ἐπινοεῖ τὸν θάνατον· ὅμως μέν τοι φησὶ τῷ ἐπάρχῳ, πάλιν πείρᾳ παντοίας ἐπάγαγε θωπείας, καὶ πάλιν ἐπιπλεῖον δοκίμασον, μήποτε πλειόνων δωρεῶν ἐφιέμενος, ἀναγκασθῆναι τῷ δοκεῖν ἐθέλει· εἰ δὲ δι' ὅλου

μένει ἀπειθῶν, ξίφει αὐτοῦ τὴν ἀμείλικτον κεφαλὴν ἀπότεμε, καὶ ἐν θαλάσσῃ ῥίψον ἀτίμως, ἰδία τοῦ δυστήνου σώματος, ἵνα μηδὲ ταφῆς τῆς νενομισμένης ἐπιμοιράσηται, καὶ ἵνα μὴ ἀσμένως χριστιανοὶ ἐπιλαβόμενοι, μεγάλῳ σεβασμῷ ἐπιτιμήσωσι. Ταῦτα καὶ θωπευτικῶς τοῦ ἐπάρχου εἰπόντος πάλιν ὁ αὐτός, μᾶλλον δὲ θερμότερος ὁ ἀθλητὴς ἦν, καὶ πρὸς τὸ μαρτύριον σφύζων· διὸ μηδὲν ἀνύων ὁ ἔπαρχος κατὰ νώτου μαστίξας αὐτόν, εὐθὺς τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν ἐκφέρει.

Ὁ δὲ πρὸς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως γεγηθὼς ἀπῄει, ὡς ἐκ δεσμοτηρίου τοῦ παρόντος βίου ἀποδιδράσκων, καὶ τῷ καιρῷ προσφόρους ψαλμοὺς ἐπᾔδε, καὶ εὐχαρίστως ὕμνει τὸν Θεόν, τὸν οὕτω συμφερόντως τὰ κατ' αὐτὸν οἰκονομήσαντα· εἶτα στὰς εἰς προσευχὴν ἐπηύξατο πολλὰ τῷ ποιμνίῳ, οἷα φιλόστοργος πατήρ, καὶ εἴπέρ τις ἄλλος φιλοτεκνότατος, ἔχει τὰ τῆς εὐχῆς οὕτω. «Κύριε ὁ Θεός μου, ὁ λόγῳ τὰ σύμπαντα δημιουργήσας »τά τε ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, καὶ τὸ ῥήματι τῆς δυνάμεώς σου σοφῶς δια»κρατῶν καὶ σωτηρίως διακυβερνῶν, ἐπάκουσόν μου τῆς δεήσεως, καὶ τὸ »πιστόν σου ποίμνιον οὗπερ με τὸν ἀνάξιον ποιμένα κατέστησας, καὶ πᾶσαν »τὴν περίχωρον, ῥῦσαι πάσης εἰδωλικῆς ματαιότητος, αἱρετικῆς γλωσσαλ»γίας, δαιμονικῆς μεθοδίας, πάσης κακώσεως, πάσης θηλάτου ὀργῆς καὶ »μάστιγος, καὶ κατάστησον λαὸν εὐαρεστοῦντά σοι, ἵνα ἐν αὐτοῖς δοξάζη»ταί σου τὸ πανάγιον ὄνομα ὅτι σοὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν.

Εἶτα φιλήματι ἁγίῳ ἀσπασάμενος τοὺς κληρικούς, καὶ τὸν Ἐλπιδιφόρον, ἐπιχαριέντως τῷ δημίῳ ἔφη· ποίησον ἑταῖρε τὸ προσταχθέν σοι· καὶ οὕτω χαίρων ἐκτμηθείς, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον, εἶτα τὸ καλλίνικον σῶμα ἀτίμως ἐν θαλάσσῃ ἀπορρίπτεται, ἰδίᾳ καὶ μακρὰν ὡς ὁ διώκτης προηγόρευσεν, ἵνα καὶ θάλασσα καὶ ὑδάτων φύσις ἁγιασθῇ, προμιανθεῖσα ἐναγέσιν αἵμασιν, ἐπὶ τούτοις οἱ κληρικοὶ καὶ ὁ Ἐλπιδιφόρος, ἐλεεινῶς ὠλοφύροντο, ὅτι μηδὲ θάψαι κατηξιώθησαν· μηδὲ τὴν θεολόγον λαβεῖν κάραν, ἵνα λείψανον σωτήριον ἔχουσι· καὶ πάντων συμβαινόντων δυσχερῶν ἀλεξίκακόν τε καὶ ἀποτρόπαιον, καὶ μέγα ἡ πατρὶς φυλακτήριον. Ἀλλ' οὐκ ἀφῆκεν αὐτοὺς ἀπαραμυθήτους ὁ Κύριος· εὐθὺς γὰρ κατ' αὐτὴν τὴν ἐρχομένην νύκτα, τρισσῶς ἐπιφανεὶς ὁ θεῖος Ἄγγελος, τῷ Ἐλπιδιφόρῳ ἀπεθέσπισεν· ὡς ὁ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς Βασιλεὺς εἰς Σινώπην παραγίνεται, κἀκεῖσε ὑμᾶς περιμένει. Ὁ δέ, τοῖς κληρικοῖς μετὰ θάμβους τὴν ὀπτασίαν ἐξηγήσατο, οἳ καὶ ἀκούσαντες ἀνέπνευσαν τῆς πολλῆς ἀθυμίας ἀπηλλάγησαν· ἐπεὶ καὶ ὁ Παρθένιος τὰ παραπλήσια καθ' ὕπαρ εἶδεν, οἷς ἀδιστάκτως θαρρήσαντες ὡς θείοις χρησμοῖς, πλοίῳ ἐπιβάντες Ἀμισηνῷ εἰς Σινώπην παρεγένοντο, καὶ ἐκτενέστερον τὸν Θεὸν ἐδυσώπουν, δεῖξαι τὸ αὐτοῖς καταθύμιον, καὶ διαφωτίσαι τὸ καλλιέρημα, καὶ τῆς εὐχῆς οὐ διήμαρτον. Ὁ γὰρ πρώην φανεὶς τῷ Ἐλπιδιφόρῳ, τηλαυγέστερον πάλιν ἐφάνη, καὶ τὸν τόπον ὑπέδειξε πρὸς τὸ ἀκρωτηρίῳ τῆς Σινώπης ἔνθα ὑποβρύχιος ἦν ὡς μαργαρίτης ἔντιμος, ὁ ἔντιμος μάρτυς, καὶ πίστεως χαλάσαντες δύκτια, ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀνείλκυσαν τὸν ἅγιον, ἄρτιον, ὁλόκληρον, ἀσινῆ. Ὦ τοῦ ἐξαισίου τερατουργήματος! ὡς ἐξ ἔθους ὑπνοῦντα, καὶ χάριτος θείας πεπληρομένον, τὴν ἱερὰν κεφαλὴν ἔχοντα, τῷ καλλινίκῳ ἡρμοσμένην σώ-

ματι, ὡς σπαρτίῳ κοκκίνῳ διαφαινομένης τῆς ἐκτομῆς· εὐωδία δὲ ἄφατος τὰ πάντα ἐπλήρου, πολὺ εὐωδέστερα μύρων πολυτίμων καὶ ἀρωμάτων, καὶ πάντων ἄλλων εὐωδιῶν, ὅσα χώρα Ἰνδικὴ καὶ εὐδαίμων Ἀραβία φέρει· καὶ ταῦτα ἐν ὅλαις εἴκοσι καὶ πέντε ἡμέραις, τοῦ ἀθλοφορικοῦ σώματος, θαλάσσῃ καὶ φθορᾷ, καὶ θηρσὶν ἐναλίοις προσομιλοῦντα· ἀλλ' αἰδοῦνται στοιχεῖα, καὶ θάλασσα, καὶ θῆρες, Θεοῦ θεραπευταῖς προσομιλοῦντες, καὶ τὰ ὑπὲρ φύσιν ὑπηρετοῦσι· λαβόντες δέ, τὸ σκῆνος τὸ πάντιμον, οἵ τε ἱεροὶ μαθηταὶ καὶ ὁ φιλομάρτυς Ἐλπιδιφόρος, σὺν εὐθυμίᾳ πολλῇ καὶ χαρμονῇ, καὶ φιλοτίμως κηδεύσαντες, καὶ ξυλίνῃ ἐνθέμενοι λάρνακι, τῇ πατρίδι καὶ ποίμνῃ ἀποκομίζουσι, καὶ ἐν τῷ πρώην παρ' αὐτοῦ νεουργηθέντι ναῷ ὑπὸ γῆν κατατιθέασιν· ὡς θησαυρὸν ἀναφαίρετον καὶ τιμίων λίθων διαφανέστερον. καὶ καθαροῦ χρυσίου τιμαλφέστερον. Τοιοῦτος ὁ βίος, ὁ λόγος, οἱ ἀγῶνες, οἱ ἆθλοι, τὸ μακάριον τέλος, τοῦ θείου Βασιλέως· οὕτω γῆ καὶ θάλασσα ἡ τοῦ Εὐξίνου τε καὶ Προποντίς, δι' αὐτοῦ ἡγιάσθη, καὶ δύο πόλεις ἁγιασμὸν διαφερόντως ἐμερίσαντο· ἥ, τε Σινωπέων μετὰ τὸν ἐξαίσιον καὶ φρικώδη ἀνάπλουν εἰσδεξαμένη τὸν καλλίνικον· καὶ ὡς βασίλειον ἁλουργίδα καὶ κόσμον περιθεμένη, καὶ τῇ ἀμάχῳ τούτου προστασίᾳ τειχιζομένη· ἥ, τε Ἀμασέων ἐνεγκαμένη, καὶ θρεψαμένη, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ποιμανθεῖσα, καὶ τῆς ποιμαντικῆς ἀπολαύουσα, καὶ τὸ θεῖον σκῆνος ἐγκολπουμένη· καὶ πλουτοῦσα τοῦτον τὸν πάμμεγαν ἱεράρχην, τὸν πολιοῦχον· τὸν ἄγρυπνον φύλακα, τὸν τῆς ἑώας λήξεως νοητὸν φωστῆρα, τὸν πολὺ πλέον τοῦ αἰσθητοῦ φωστῆρος ψυχὰς διαυγάζοντα καὶ καταλάμποντα· τοῦ μέν, γὰρ καὶ νύξ, καὶ βραχύ τι νέφος, τὸ φῶς ἐπισκιάζει καὶ ἀμαυροῖ· τοῦ δέ, ἄσβεστοι καὶ ἀειλαμπεῖς αἱ ἀκτῖνες· καὶ αἱ μαρμαρυγαὶ ἀνέσπεροι. Ξενιζέσθω δὲ μηδεὶς πρὸς τὰ ἐν θαλάσσῃ τῷ ἱερομάρτυρι συνενεχθέντα· συγκρίσει γὰρ δημιουργίας οὐρανοῦ καὶ ἡλίου, σελήνης τε καὶ ἄστρων, καὶ γῆς καὶ θαλάττης, καὶ μεγέθους ἁπλώτων πελαγῶν, καὶ τῆς τῶν ὁρωμένων διακοσμήσεως, τὰ περὶ τὸν ἅγιον ὑποβαλλόμενα θαύματα, παιδιὰ λογίζονται τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ, ἄγοντος τὰ πάντα μόνῳ τῷ βούλεσθαι, καὶ πρὸς τὸ βουλόμενον ἡνιοχοῦντος. Ὃ νῦν παριστάμενος ἐν τοῖς ὑψίστοις ὁ οὐράνιος ὄντως οὕτως ἱερεύς, ἐπὶ τοῦ νοεροῦ θυσιαστηρίου ἀναφέρει θυσίαν, ἀγγέλοις σύστοιχον, πρὸς ἣν, ἅπασαν εἶχεν ἀεὶ τὴν ἔφεσιν· ἀλλ' ὦ ἱερὰ κεφαλή, ἱερομαρτύρων τὸ σεμνολόγημα, τοὺς τὴν πάντιμόν σου πανήγυριν ἐκτελοῦντας, καὶ τὴν ἄθλησίν σου ἀνακηρύττοντας, ἣν τῇ σεπτῇ ἀναστάσει συνεδόξασεν ὁ ὕψιστος, ἵλεως ἐποπτεύοις, ἱλεούμενος αὐτοῖς τὸν Κύριον, τὸν δοξάσαντά σε καὶ στέφει οὐρανίῳ καταστέψαντα. Ὃ τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ΓΛΑΦΥΡΗΣ (Ἡ ΓΛΑΦΥΡΑΣ) ἐν εἰρήνῃ τελειωθείσης.

»Θεὸν Γλαφυρὴ ψυχικῶν δι' ὀμμάτων,
»Οὐ γλαφυρῶς νῦν, ἀλλὰ τηλαυγῶς βλέπει.

Ἡ ὁσία ΙΟΥΣΤΑ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Τρόπον σελήνης πλησιφαοῦς, Ἰοῦσταν,
»Λάμψασαν ἔργοις, μνήματος κρύπτει νέφος.

Ὁ ὅσιος ΝΕΣΤΩΡ τοὺς γονεῖς καταλιπὼν καὶ μονάσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Τοὺς οὐρανοὺς ἱδρῶσι, Νέστωρ ἐπρίῳ,
»Δι' οὓς φύσιν τύραννον ἠρνήσω θέσει.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Στεφάνου ἐπισκόπου Περμίας Ρώσσου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ'. μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΣΥΜΕΩΝ συγγενοῦς, ἤτοι ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου, ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων.

»Ἀδελφὰ πάσχεις, Συμεών, τῷ Κυρίῳ,
»Ξύλῳ κρεμασθείς, ὡς ἀδελφὸς Κυρίου·
»Ἐν ξύλῳ ἑβδομάτῃ Συμεὼν πάγη εἰκάδι μακρῷ.

Οὗτος ἦτο υἱὸς Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος, εἷς ἀπὸ τοὺς τέσσαρας υἱούς, τοὺς ὁποίους ἐγέννησε μὲ τὴν προτέραν αὐτοῦ γυναῖκα· Ἰάκωβον δηλαδὴ καὶ Ἰωσῆν καὶ Ἰούδαν καὶ Σίμωνα, τοὐτέστι τοῦτον τὸν Συμεών. Ἐπειδὴ τὸ Σίμων εἶναι ὑποκοριστικὸν ὄνομα τοῦ Συμεών, διότι οὕτω καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ Σίμων λέγεται καὶ Συμεὼν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς καθολικῆς δευτέρας του ἐπιστολῆς. Τοῦτον λοιπὸν τὸν Συμεὼν ἢ Σίμωνα οἰκειοποιήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ Θεός, καὶ κατεδέχθη νὰ ὀνομάζεται ἀδελφὸς αὐτοῦ κατὰ σάρκα, καθότι ὁ Ἰωσὴφ ἐνομίζετο μόνον πατήρ του. Αὐτὸς ἔχρισε τοῦτον καὶ ἱερέα διὰ νὰ κηρύττῃ τὴν ἐπὶ γῆς αὐτοῦ παρουσίαν, καὶ μετὰ τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον ἔγεινεν οὗτος δεύτερος πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων· ὅθεν ἐπάλαισεν ὁ ἀοίδιμος μὲ πολλοὺς πόνους καὶ ἱδρῶτας ὡς ποιμὴν ἀληθινός, καὶ ἐποίμανε τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων ὡς γνήσιος μαθητὴς Χριστοῦ καὶ ὄχι ὡς μισθωτός. Ἀφ' οὗ δὲ κατεσκεύασε τὸν ἑαυτόν του ναὸν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, κατεκρήμνισε τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων καὶ τοὺς πεπλανημένους Ἕλληνας καὶ Ἰουδαίους εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας ὡδήγησε. Καὶ πολλὰ καὶ διάφορα βάσανα ὑπομείνας διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, τελευταῖον ἐσταυρώθη, ὢν ἐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ οὕτως ἀπὸ τὸν σταυρὸν ἀνέβη πρὸς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ποθούμενον Χριστόν, ἵνα λάβῃ τὸν τῆς δόξης ἀμάραντον στέφανον, ἐπὶ τῆς βασιλείας Τραϊανοῦ ἐν ἔτει ,ϡμ (98) (1).

(1) Κατὰ δὲ τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουνίου γράφεται, ὅτι ὁ Συμεὼν οὗτος

Ἐν δὲ τῷ Ὡρολογίῳ γράφεται, ὅτι οὗτος ἦν πρωτεξάδελφος τοῦ Ἰησοῦ, υἱὸς τοῦ Κλωπᾶ, ἢ Κλεώπα, τοῦ καὶ Ἀλφαίου καλουμένου, ἀδελφοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος. Ἐγένετο δεύτερος Ἱεροσολύμων ἐπίσκοπος, διάδοχος Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου· ἐτελεύτησε σταυρωθεὶς ἐπὶ τῆς βασιλείας Τραϊανοῦ, τῷ 107 ἔτει, ὑπάρχων ἐτῶν 120.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΙΩΑΝΝΟΥ ἡγουμένου μονῆς τῶν Καθαρῶν.

»Παθῶν καθαρθείς, ὦ Ἰωάννη μάκαρ,
»Μονης προέστης τῶν Καθαρῶν εἰκότως.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰωάννης ἦτο ἀπὸ τὴν Εἰρηνούπολιν, μίαν ἀπὸ τὰς δέκα πόλεις τῆς ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ εὑρισκομένης Δεκαπόλεως, ἐξ ὧν ἦτο καὶ ἡ Καισάρεια ἡ Φιλίππου, καὶ ἡ Καπερναούμ,

---

ὀνομάζεται καὶ Κλεόπας, καὶ ὅτι ἐπειδὴ ἦτο συγγενὴς τοῦ Κυρίου, κατεδικάσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Δομετιανὸν ἐν ἔτει πβ'. (82), νὰ πίῃ φάρμακον. τὸ ὁποῖον ἐξέβαλον ἀπὸ σκορπίους, ὄφεις, φαλάγγια, καὶ ἄλλα φαρμακερὰ θηρία· δὲν ἔπαθεν ὅμως κανὲν κακόν. Ἄλλος δὲ εἶναι οὗτος ἀπὸ τὸν Σίμωνα τὸν Ἀπόστολον, τὸν καλούμενον Ζηλωτήν, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην Μαΐου· διότι οὗτος μὲν λέγεται υἱὸς τοῦ Κλεόπα καὶ τῆς Μαρίας τῆς πρώτης ἐξαδέλφης τῆς Παναγίας, κατὰ τὸν Δοσίθεον, καὶ εἶναι Ναζαρηνός, ἐκεῖνος δὲ εἶναι Κανανταῖος. Μετὰ τὴν ἅλωσιν δὲ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὴν ὑπὸ Τίτου γενομένην, πάλιν ἐπανελθόντες οἱ πιστοὶ εἰς τὴν ἁγίαν Σιών, κατέστησαν δεύτερον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων τὸν Συμεῶνα τοῦτον. Ἀνεχώρησε δὲ καὶ οὗτος μετὰ τῶν Χριστιανῶν εἰς τὴν Πέλλαν, ἐπειδὴ ὅσοι ἔμειναν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐφονεύθησαν ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Κέστιον Φλῶρον. Λέγουσι δὲ ὅτι ὅτε ἐσταυρώθη αὐτὸς ἀπὸ τὸν ὑπατικὸν Ἀττικὸν ἐπὶ Τραϊανοῦ, ἦτο ἑκατὸν εἴκοσιν ἐτῶν. Ὅθεν πολλοὶ συμπεραίνουσιν, ὅτι οὗτος ἦτο γεγεννημένος πρὸ τοῦ Χριστοῦ χρόνους δέκα (ὅρα σελ. 5 τῆς Δωδεκαβίβλου)· ἐπατριάρχευσε δὲ χρόνους εἴκοσιν ἕξ, ἢ κατ' ἄλλους εἴκοσι τρεῖς. Ὁ δὲ Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος εἰς τὸ τρίτον τῆς ἱστορίας του λέγει, ὅτι ὁ Συμεὼν οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Κλωπᾶ ἢ Κλεώπα, καὶ ἀνεψιὸς τοῦ Χριστοῦ· ἐπειδὴ τὸν Κλωπᾶν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωσὴφ ὁ Ἡγήσιππος ἱστορεῖ, ἐπειδὴ κατά τινας ἡ γενεαλογία αὐτῶν οὕτως ἔχει. Κλεόπας (ὅστις καὶ Ἀλφαῖος ἐκαλεῖτο) καὶ Ἰωσὴφ ὁ Μνήστωρ ἀδελφοί· ἡ Παρθένος Μαρία καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, ἡ γυνὴ τοῦ ρηθέντος Κλεόπα ἢ Ἀλφαίου ἦσαν ἀδελφαί, ἢ πρωτεξάδελφαι. Ἀπὸ τὸν Κλεόπαν λοιπὸν καὶ τὴν σύζυγόν του Μαρίαν ἐγεννήθη ὁ ἐλάσσων Ἰάκωβος· ἤτοι ὁ ἀδελφόθεος, καὶ ὁ Συμεὼν καὶ Ἰούδας, ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· ὥστε αὐτοὶ ἦσαν ἀνεψιοὶ τῆς Παρθένου καὶ τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ δὲ Χριστοῦ πρωτεξάδελφοι καὶ ὅρα τὴν ἑκατονταετηρίδα σελ. 233, καὶ τὸν Δοσίθεον ἀνωτέρω. Ἄλλοι ὅμως γενεαλογοῦσιν αὐτὸν ἄλλως, ὡς εἶπεν ἀνωτέρω ὁ Συναξαριστής.

καὶ ἡ Τιβεριάς, αἱ ἐν τοῖς ἱεροῖς Εὐαγγελίοις ἀναφερόμεναι. Ἐχρημάτισε δὲ υἱὸς γονέων χριστιανῶν καὶ θεοφιλῶν, Θεοδώρου καὶ Γρηγορίας ὀνομαζομένων, ἀκμάζων κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει ψπ' (780), ὅτε δὲ ἔγεινεν ἐτῶν ἐννέα ἀνάψας ἀπὸ τὸν πρὸς Θεὸν πόθον ὑπῆγεν εἰς Κοινόβιον καὶ ἐκουρεύθη μοναχός. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο πρόθυμος εἰς τὰς διακονίας καὶ ταπεινὸς καὶ ὑπήκοος, ἠγαπήθη ἀπὸ τὸν διδάσκαλον καὶ γέροντά του, ὁμοῦ μὲ τὸν ὁποῖον ὑπῆγεν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ Οἰκουμενικὴν ἑβδόμην Σύνοδον τὴν συγκροτηθεῖσαν τὸ δεύτερον ἐν Νικαίᾳ, κατὰ τὸ ἔτος ψπγ' (783), καὶ ἀπὸ τὴν Νίκαιαν ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Καὶ ὁ μὲν γέρων του ἔγεινεν ἡγούμενος καὶ ἀρχιμανδρίτης τοῦ μοναστηρίου τοῦ Δαλμάτου, ὁ δὲ ὅσιος οὗτος Ἰωάννης ἔγεινε μεγαλόσχημος καὶ ἱερεύς, καὶ ἀπεστάλη ἀπὸ τὸν βασιλέα Νικηφόρον τὸν Πατρίκιον τὸν μετὰ τὴν Εἰρήνην βασιλεύσαντα ἐν ἔτει ωβ' (802), ἡγούμενος εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Καθαρῶν. Καὶ ἐπειδὴ ἐποίμανε τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην θεαρέστως καὶ ἀποστολικῶς χρόνους δέκα καὶ ὀλίγον πλέον διὰ τοῦτο ἠγαπήθη ἀπὸ πάντα ἄνθρωπον.

Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ πειρασμὸς παγκόσμιος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, τότε ἀπεκαλύφθη παρὰ Θεοῦ εἰς τὸν μακάριον τοῦτον ὁ ρηθεὶς πειρασμός. Ὅθεν συνάξας ὅλην τὴν ἀδελφότητα τοῦ μοναστηρίου, ἐνουθέτησε καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς τὰ πρέποντα· ἔπειτα λέγει πρὸς αὐτούς, γρηγορεῖτε καὶ προσέχετε, πατέρες καὶ ἀδελφοί, διὰ νὰ μὴ παρασυρθῆτε ἀπὸ τὸν διάβολον, καὶ ἀρνηθῆτε τὸ νὰ προσκυνῆτε τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας, διότι ἐμὲ δὲν θέλετε μὲ ἰδῇ πλέον εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἔλεγεν, ἦλθον ἀπεσταλμένοι τινὲς ἀπὸ τὸν εἰκονομάχον Λέοντα τὸν Ἀρμένιον, τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει ωιγ'. (813), οἵτινες διεσκόρπισαν ὅλους τοὺς μοναχούς, καὶ τὰ ὑπάρχοντα τοῦ μοναστηρίου ἐμοίρασαν· λαβόντες δὲ τὸν ἅγιον στδηροδέσμιον, τὸν ἔφερον εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀφήσαντες νὰ διαρπαγῶσι τὰ ἐπίλοιπα πράγματα τοῦ μοναστηρίου ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ ἀπὸ τὸν ἄλλον. Παρασταθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος εἰς τὸν βασιλέα, ὠνόμασεν αὐτὸν χωρὶς ἐντροπὴν ἀλιτήριον καὶ ἄθεον καὶ ἄλλα πολλὰ ὀνόματα δύσφημα, καθὼς αὐτῷ ἔπρεπε, καὶ καταβροντήσας εἰς τὸ παλάτιον, ἤναψε τὸν θυμὸν τοῦ τυράννου, ὅστις ἔδειρε δυνατὰ τὸν ἅγιον μὲ βούνευρον. Ὁ δὲ ἅγιος ἔχαιρεν, ὅτι ἐδέρετο διὰ τὸν Χριστόν· ἔπειτα ἐφυλακίσθη εἰς ἓν μετόχιον τοῦ μοναστηρίου του τρεῖς ὁλοκλήρους μῆνας, καὶ ἐκεῖθεν ἐξωρίσθη εἰς ἓν φρούριον ὀνομαζόμενον

Πενταδάκτυλον, εὑρισκόμενον εἰς τὴν χώραν τῆς Λάμπης (1). Ἐκεῖ λοιπὸν ἔδεσαν τοὺς πόδας του μὲ ἁλύσεις σιδηρᾶς, καὶ ἔβαλον αὐτὸν εἰς φυλακὴν μῆνας δεκαοκτώ· εἶτα ἔφερον αὐτὸν πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ παρέστησαν γυμνὸν ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἅγιος ἐλάλησε πολλὰ καὶ ἐφιλονείκησε μὲ τὸν τύραννον περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων, παρεδόθη εἰς τὸν τότε ἀναξίως πατριαρχεύσαντα Ἰωάννην τὸν Μάντιν (2), ὁ ὁποῖος ἔδειξε πολλὰ δεινὰ κατὰ τοῦ ἁγίου τούτου, καὶ εἰς πολὺν καιρὸν ἄφησεν αὐτὸν νὰ ἀποθάνῃ σχεδὸν ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν. Ἔπειτα παρέστησεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὸν βασιλέα, ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέστειλε τὸν ἅγιον εἰς τὸ φρούριον τὸ ὀνομαζόμενον Κριόταυρον τῶν Βουκελλαρίων, καὶ ἐκεῖ τὸν ἐφυλάκισαν εἰς στενὴν καὶ σκοτεινὴν φυλακὴν δύω ὁλόκληρα ἔτη. Ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν κατεξηράνθη μὲν ὁ ἀοίδιμος, ὅλα ὅμως τὰ ὑπέμεινεν εὐχαρίστως· ἀφ' οὗ δὲ ἐσφάγη Λέων ὁ Ἀρμένιος, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ὁ καὶ αὐτὸς εἰκονομάχος ὤν, ἐν ἔτει ωκ'. (820), ὁ τοῦ βασιλέως Θεοφίλου πατήρ, τότε κατ' ἀρχὰς τῆς βασιλείας του ἀνεκάλεσε τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν ἐξορίαν· ὅθεν ἠλευθερώθη καὶ ὁ ἅγιος οὗτος ἀπὸ τὴν ἐξορίαν καὶ ἦλθεν ἕως εἰς τὴν Χαλκηδόνα, μὴ συγχωρηθεὶς νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅτε δὲ ἐβασίλευσε Θεόφιλος ὁ υἱός του ἐν ἔτει ωκθ'. (829), ἠθέλησε νὰ καθίσῃ ὁ ἅγιος οὗτος πλησίον εἰς ἄλλους πατέρας ἐν μιᾷ Ἐκκλησίᾳ· ὅθεν πιασθεὶς ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην Ἰωάννην Ζ'. τὸν συναιρεσιώτην τοῦ Θεοφίλου, τὸν ὁποῖον καὶ Ἰωάννῆν οἱ τότε ὠνόμαζον, καὶ πολλὰ παρ' αὐτοῦ δοκιμάσας, τελευταῖον ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Ἀφουσίαν, (ἥτις εἶναι ὑποκειμένη εἰς τὸν Προικονήσου, καὶ εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὴν Ἄλωνα, τὸ τουρκιστὶ λεγόμενον Πασᾶ Λιμάνι), καὶ διατρίψας ἐκεῖ ἔτη δύο καὶ ἥμισυ, εἶδε μίαν ὀπτασίαν. Ὅθεν προειπὼν εἰς τοὺς εὑρισκομένους μαζῆ του, ὅτι θὰ τελευτήσῃ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΟΠΛΙΩΝ μαχαίρᾳ τελειοῦται.

»Σφαγεὶς, Ποπλίων, αἷμα σὸν Χριστῷ χέεις,
»Ὃς ἠγοράσθης αἵματι Χριστοῦ πάλαι.

---

(1) Λάμπη ἴσως εἶναι ἡ Λαμπιδία ἡ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ εὑρισκομένη.

(2) Ἴσως σφάλμα ἐστιν ἐδῶ, καὶ ἀντὶ Ἰωάννου, πρέπει νὰ γράφεται Θεόδοτος ὁ Μελισσηνὸς ὁ καὶ Κασσιτερᾶς ὀνομαζόμενος· διότι τοῦτον ἀντὶ τοῦ ἁγίου Νικηφόρου ἀνεβίβασεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Λέων ὁ Ἀρμένιος, ὡς ὁμόφρονά του· καὶ ὅρα εἰς τὸν γ'. τόμ. τοῦ Μελετίου σελ. 259.

Ὁ ἅγιος Εὐλόγιος ὁ Λατόμος ὁ καὶ ξενοδόχος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Τὸν Εὐλόγιον, τὸν ξενιστὴν τῶν ξένων,
»Θεοῦ ξενιστὴς Ἀβραὰμ ξενιζέτω. (1)

Ἀπῆλθε ποτὲ ὁ ἀββᾶ Δανιὴλ ἀπὸ τὴν σκήτην εἰς τὴν Θηβαΐδα, ἔχων καὶ τὸν μαθητὴν εἰς τὴν συνοδίαν του, καὶ ἱστάμενοι εἰς τὴν ἀγορὰν ὅλην τὴν ἡμέραν πρόσπεινοι, περιέμενον νὰ τοὺς ἀποσσείλῃ ὁ Κύριος βοήθειαν καὶ τὸ ἑσπέρας βλέπουσιν ἕνα γέροντα μὲ τὸ φανάρι, ὅστις ζητῶν πτωχούς, καὶ ξένους νὰ τοὺς φιλεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ βλέπων τὸν Ἀββᾶ Δανιήλ, τὸν ἐπροσκύνησε, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας του κλαίων. Ἔπειτα ἀφ' οὗ τοὺς ἐχαιρέτησε, τοὺς ἐπῆρε μὲ ὅσους ἄλλους ηὗρε ξένους, καὶ πέντας, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν του ἔπλυνε τοὺς πόδας αὐτῶν κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ τοὺς ἐφίλευσε πρὸς αὐτάρκειαν, καὶ ὅσα περισεύματα τοῦ ἄρτου ἔμειναν ἔδωκε τῶν κυνῶν, καὶ τὰ ἔφαγον, ὅτι οὕτως εἶχε τάξιν, νὰ μὴ κρατῇ διὰ τὴν αὔριον καὶ μετὰ τὸν δεῖπνον ὡμίλοῦσαν ὅλην τὴν νύκτα ψυχωφελῆ λόγους. Ὁ δὲ Εὐλόγιος ἔκλαιεν ἀπὸ τὴν πολλήν του κατάνυξιν. καὶ εὐλάβειαν. Τὴν ἐπαύριον ἐπαρακάλεσεν ὁ μαθητὴς τὸν ὅσιον Δανιήλ, νὰ τοῦ εἰπῇ τίς ἦτο ἐκεῖνος ὁ γέρων τας ὁ τοσοῦτον εὔσπλαγχνος καὶ φιλόξενος. Ὁ δέ ἀπεκρίνατο· «αὐτὸς ὀνομάζεται Εὐλόγιος εἶναι Λατόμος, (πετροκόπος) καὶ ἔχει αὐτὴν τὴν καλὴν συνήθειαν. Νηστεύει ὅλην τὴν ἡμέραν, μὲ ὅλον ὅπου ἐργάζεται τοσοῦτον βαρὺ ἐργόχειρον, καὶ ὅσα χρήματα τοῦ δώσουν εἰς τὸ ἡμερομίσθιον ἐξοδεύει τὸ ἑσπέρας νὰ φιλεύσῃ καθὼς εἶδες τοὺς ξένους καὶ πέντας. Εἶναι τώρα ἑκατὸν χρονῶν εἰς τὴν ἡλικίαν, καὶ περισσότερον. Καὶ πάλιν ὁ Θεὸς τοῦ δίδει δύναμιν διὰ τὴν φιλόπτωχον γνώμην του, καὶ δουλεύει ἀκόμη τοιοῦτον ἔργον βαρύτατον, καὶ αὐτὴν τὴν τάξιν τὴν κρατεῖ ἐκ νεότητος, καὶ εἶναι σήμερον χρόνοι τεσσαράκοντα, ὅπου ἠρχόμουν ἐδῶ ὅταν ἤμουν νέος, νὰ πουλῶ τὸ ἐργόχειρον, καὶ μὲ ἐφιλοξένησε πολλάκις μὲ ἄλλους πτωχούς, μὲ τὸν τρόπον ὅπου ἐγνώρισες. Ἐγὼ δὲ ἰδὼν εἰς αὐτὸν τοσαύτην συμπάθειαν, ἐδεήθην τοῦ Θεοῦ πολλὰς ἑβδομάδας νηστεύων, καὶ μετὰ δακρύων εὐχόμενος, νὰ τοῦ δώσῃ πλοῦτον διὰ νὰ φιλοξενεῖ τοὺς πένητας. Ὅταν οὖν ἔκαμα νῆστις ἡμέρας εἴκοσι, ἀπὸ τὴν πεῖναν ἐκειτόμην, καὶ τότε βλέπω ἕνα ἔνδοξον, καὶ σεβάσμιον ἄνθρωπον καὶ μοὶ λέγει. Τί ἔχεις Δανιήλ; καὶ τοῦ ἀπεκρίθην ταῦτα. Ἐγὼ ἔταξα τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, νὰ μὴ φάγω τίποτε, ἕως νὰ μοῦ ὑπακούσῃ, νὰ πλουτίσῃ τὸν Εὐλόγιον, διὰ νὰ εὐεργετῇ τοὺς πτωχοὺς περισσότερον. Ὁ δὲ φαινόμενος μοῦ λέγει. Τί σε μέλλει ἐσὲ διὰ τὸν Εὐλόγιον; καὶ ἐγὼ ἀπεκρίθην διὰ νὰ δοξασθῇ δι' αὐτοῦ τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιον. Ὁ δὲ μοῦ εἶπεν. Ἐὰν θέλῃς νὰ πλουτίσῃ, γίνου ἐγγυητὴς διὰ τὴν ψυχήν του, πῶς σώνεται, καὶ νὰ κάμω καθὼς θέλεις. Τότε ἐγὼ ὁ ἀσύνετος τοῦ ὑπεσχέθην λέγων. ἐγὼ νὰ εἶμαι χρεώστης νὰ δώσω ἀπολογίαν διὰ τὴν ψυχήν του ἐν ὥρᾳ κρίσεως. Ταῦτα εἰπών, μοῦ ἐφάνη πῶς εὑρέθημεν εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἕνας νέος ἐκάθετο εἰς τὸν λίθον τοῦ μνήματος,

(1) Ἐρανίσθη ἐκ τοῦ Ἐκλογίου.

εἰς δὲ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ὁ Εὐλόγιος. Τότε ὁ φαινόμενος νέος εἶπε πρὸς με. Ἐσὺ εἶσαι ὅπου ἐγγυήθης τὸν Εὐλόγιον; καὶ εἶπον· ναὶ Κύριε· καὶ τότε βλέπω δύο νέους, καὶ ἐγέμωσαν τὸν κόλπον τοῦ Εὐλογίου ἀργύρια. Ταῦτα βλέπων ἐγὼ εἰς τὸ ὅραμα, ἐνόησα ὅτι ὑπήκουσεν τὴν δέησίν μου ὁ Κύριος, καθὼς εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐτελειώθη. Ἦτοι κόπτων τοὺς λίθους κατὰ τὴν συνήθειαν ὁ Εὐλόγιος, καὶ κτυπῶντας εἰς ἕνα λίθον, ἀντήχα ὑποκάτω, καὶ ἐγείρας τὸν λίθον, εὗρε ἕνα κούφωμα γεμάτον ἄβολον χρυσίον, καὶ βλέπων τοσαῦτα χρήματα διελογίζετο ὁ Εὐλόγιος, τί νὰ κάμῃ, καὶ ποῦ νὰ τὰ φυλάξῃ, νὰ μὴ τὸ μάθῃ ὁ κύριος τοῦ τόπου· καὶ ἀποφασίζει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Βυζάντιον, διὰ νὰ μείνῃ ἕως τέλος ἀγνώριστος. Λοιπὸν ἀφήνων τὴν φιλοξενίαν, ἐπῆρεν ὅλα τὰ χρήματα, καὶ φθάσας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔδωσε πολλὰς δωρεάς, καὶ τὸν ἐψήφισαν ἔπαρχον, καὶ ἀγοράσας ἕνα μεγάλον παλάτιον, ἔζη ἀμέριμνα μὲ δόξαν καὶ φαντασίαν πολλήν, λησμονήσας ὅλως τὴν προτέραν φιλοξενίαν καὶ ταπείνωσιν, καὶ μετὰ δύο ἔτη εἶδα πάλιν εἰς τὸ ὅραμά μου τὸν ἄνωθεν νέον, καὶ ἔσυρεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἕνας ἀράπης δεδεμένον τὸν Εὐλόγιον, καὶ ἐξυπνήσας ἐνόησα τὴν ἔννοιαν, καὶ ἔκλαιον λέγων. Οὐαί μοι, ὅτι ἐκόλασα τὴν ψυχήν μου μὲ τὴν ἐγγύησιν ὅπου ἔκαμα ὁ ἀνόητος, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν νὰ πωλήσω τὸ ἐργόχειρον, ἠρώτησα διὰ τὸν Εὐλόγιον. Καὶ μαθὼν τὴν ἀλήθειαν ἐλυπήθην, καὶ ὑπῆγα μὲ πολλὴν μου κόπον καὶ βάσανον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐξετάζων ἐπιμελῶς διὰ τὸν Εὐλόγιον, ἀπῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἱστάμενος ἔξω τῆς θύρας τὸν βλέπω καὶ εὔγαινε μὲ μεγάλην συνοδίαν ὑπηρετῶν καὶ φαντασίαν ἀνείκαστον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐβόησα λέγων. Κύριε δέομαι τῆς σῆς ἐκλαμπρότητος, νὰ μοῦ δώσῃς ὀλίγην ἀκρόασιν, νὰ σοῦ εἰπῶ λόγον ἀπόκρυφον. Ὁ δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπηρέται του μὲ ἔδειραν ὀνειδίζοντες, καὶ οὕτως ἔμεινα. ἔξωθεν τοῦ οἴκου αὐτοῦ τέσσαρας ἑβδομάδας θλιβόμενος, καὶ δὲν ἠμπόρουν νὰ τοῦ ὁμιλήσω τελείως. Ὅθεν ἔπεσον εἰς τὴν γῆν ἔμπροσθεν τῆς ἁγίας εἰκόνος τοῦ Κυρίου μετὰ δακρύων ταῦτα δεόμενος. Δέσποτα πολυέλεε, λῦσόν με ἀπὸ τὴν ἐγγύησιν ἐτούτου τοῦ ἀνθρώπου, ἢ στρέφω εἰς τὸν κόσμον ὁ ἄθλιος. Ταῦτα πολλάκις εὐχόμενος, ἀπὸ τὸν κόπον ἀπεκοιμήθην, καὶ βλέπω πολὺν λαὸν εἰς τὸν ὕπνον μου, καὶ ἀκούω φωνὴν ὅπου ἔλεγεν. Ἡ βασίλισσα ἔρχεται καὶ ἔλθετε πάντες νὰ προσκυνήσητε. Τότε ἐγὼ πρὸς αὐτὴν ἐβόησα. Δέσποινα ποίησον εἰς ἐμὲ τὸν δείλαιον ἔλεος, καὶ λῦσόν με ἀπὸ τὴν ἐγγύησιν, ὅπου ἔκαμα διὰ τὸ Εὐλόγιον. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο. Δὲν ἔχω νὰ κάμω εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, μόνον τελείωσον τὴν ὑπόσχεσιν· καὶ ἐξυπνήσας ἔμεινα πάλιν εἰς τὸν πυλῶνα· καὶ ὅταν ἐξήρχετο ὁ Εὐλόγιος, ἔτρεχα κατόπιν φωνάζων, νὰ μοῦ δώσῃ ἀκρόασιν. Ὁ δὲ θυρωρὸς ἔδαρμε πρός με, καὶ τόσον μὲ ἔδειρεν, ὅπου ἔμεινα μισαποθαμένος. Ὅθεν ἀνεχώρησα ὡς ἐδυνήθην, καὶ εἰσῆλθον εἰς πλοῖον, νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Σκήτην, ἔχων εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα μου, νὰ ἐπιστρέψω τὸν Εὐλόγιον. Πλέοντες οὖν πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὕπνωσα. Καὶ βλέπω πάλιν εἰς ὀπτασίαν, πῶς εὑρέθην εἰς τὴν ἁγίαν ἀνάστασιν. Ὁ δὲ ρηθεὶς νέος ἐκάθητο εἰς τὸν λίθον τοῦ μνήματος, ὁ ὁποῖος εἶπε πρός με μὲ βλέμμα ἄγριον. Διατί ἄφρων δὲν τελειοῖς εἴτι ἔταξες; Ἐγὼ δὲ

ἔτρεμα ὡς φύλλον δένδρου ἀπὸ τὸν φόβον καὶ δὲν ἐδυνάμην νὰ ἀνοίξω τὸ στόμα μου. Τότε προστάσσει νὰ δέσουν τὰς χεῖρας ὀπίσω νὰ μὲ κρεμάσωσιν ὡς κατάδικον, καὶ μοῦ λέγει. Ἐσὺ ἤθελες νὰ φανῇς ἀπὸ ἐμὲ διακριτικώτερος νὰ πλουτίσῃς τὸν Εὐλόγιον; μάθε τώρα μὲ τὴν ζημίαν σου νὰ μὴν ἐπιχειρισθῇς πλέον ἀπὸ ὅσον δύνασαι περισσότερον. Καθὼς οὖν οἱ ὑπηρέται μ' ἐκρέμασαν, εἶδα τὴν βασίλισσαν τῶν Ἀγγέλων, ὅπου ἐπέρνα μὲ δόξαν ἀνείκαστον, πρὸς τὴν ὁποίαν εἶπον μὲ ταπεινὴν λαλιὰν καὶ μὲ δάκρυα· σπλαγχνίσου με Δέσποινα τὸν ταλαίπωρον καὶ λύτρωσαί με ἀπὸ τοῦ Εὐλογίου τὴν ἐγγύησιν. Ἡ δὲ ὑπῆγε καὶ ἐφίλησε τοὺς πόδας τοῦ Δεσπότου, καὶ τὸν ἐπαρακάλεσε νὰ μοῦ συγχωρήσῃ τὸ πταίσιμον. Ὅστις μὲ τὴν ἱκεσίαν τῆς μητρὸς ἐκαλοσύνευσε, καὶ μοῦ λέγει. Φυλάττου, νὰ μὴ πράξῃς πλέον ἄλλο τι ὅμοιον πταίσιμον. Ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῷ· συγχώρησόν μοι Δέσποτα ὅτι διὰ τὴν ἀγνωσίαν μου ἥμαρτον, νομίζων πῶς θέλει γένει πρὸς τοὺς πτωχοὺς σπαγχνικώτερος ὁ Εὐλόγιος. Τότε προστάσσει νὰ μὲ λύσουν, καὶ μοὶ λέγει. Ὕπαγε εἰς τὸ κελλίον σου, καὶ ἐγὼ νὰ στρέψω πάλιν εἰς τὴν πρώτην τάξιν καὶ εὐλάβειαν τὸν Εὐλόγιον.

Ταῦτα ἰδών, ἀπὸ τὴν χαράν μου ἐξύπνησα καὶ ἐδόξασαι τὸν Κύριον καὶ τὴν Ὑπεραγίαν, πῶς μὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν ἐγγύησιν, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν κέλλαν ἡσυχαζον· καὶ μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος, καὶ ἐκάθισεν ὁ Ἰουστινιανός, ὅστις ἐμίσησε τόσον τὸν Εὐλόγιον, ὅπου ζητοῦσε νὰ τὸν θανατώσῃ. Ὅθεν διὰ νὰ γλυτώσῃ τὴν ζωήν του, ἐνεδύθη πενιχρὰ ἱμάτια, καὶ ἀφίνων ὅλον τὸν πλοῦτόν του ἔρημον, ἔφυγεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἔκοπτε πάλιν τοὺς λίθους ὡς πρότερον, καὶ πηγαίνων εἰς τὴν πέτραν ὅπου ηὗρε τὰ χρήματα, τῆς ἐκσύπα ὥραν πολλήν, μήπως εὕρῃ καὶ ἄλλα ἀργύρια, ἀλλὰ ματαίως ἐκοπίαζεν. Ὅθεν ἐνθυμούμενος τὴν προτέραν αὐτάρκειαν, καὶ τὸν πλοῦτον ὅπου εἶχε καὶ τοὺς δούλους, ἐστέναζε λέγων. Ἐργάζου ταπεινὲ Εὐλόγιε νὰ εὐγάλῃς τὴν ζωοτροφίαν σου. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἦλθε πάλιν εἰς τὴν προτέραν του ἀγιότητα, τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ συνεργήσαντος. Ὅστις ὡς δίκαιος δὲν ἐλησμόνησε τὴν προτέραν του ἐργασίαν. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὑπῆγα πάλιν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ηὗρα καὶ ἄλλας φορᾶς τὸν Εὐλόγιον· καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χαράν μου ἐδάκρυσα λέγων. «Ὡς ἐμεγαλύνθη »τὰ ἔργα σου Κύριε. Πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας. Τίς Θεὸς μίγας ὡς ὁ Θεὸς »ἡμῶν; ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχόν, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα». Θαυμάσιαι αἱ κρίσεις σου Κύριε, καὶ αἱ βουλαί σου ἀνεξερεύνητοι. Ταῦτα εἰπὼν ἐχαιρέτησεν ἕνας τὸν ἄλλον μας, καὶ μὲ ἐπῆρεν εἰς τὸ κελλίον του, καὶ πλύνας τοὺς πόδας μου ἔστησε τράπεζαν, καὶ συνευφρανθέντες, τὸν ἠρώτησα πῶς εὑρίσκετο. Ὁ δὲ μοῦ εἶπε· δεήσου πάτερ τὸν Θεὸν δι' ἐμὲ νὰ μοῦ στείλῃ βοήθειαν. Ὅτι εἰς πολλὴν χρείαν χρημάτων καὶ πενίαν εὑρίσκομαι· καὶ ἐγὼ τοῦ εἶπον λέγων. Κάλλιον ἀδελφέ με νὰ ἤσουν πτωχότερος. Ταῦτα εἰπών, τοῦ ἐδιηγήθην καταλεπτῶς ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπόθεσιν. Πῶς ἐγὼ ἤμουν ἡ αἰτία, καὶ ἐπλούτησε, καὶ πάλιν ἐπτώχευσεν. Ὅθεν ἐκλαύσαμεν ἀμφότεροι ὥραν πολλήν, τὸν Θεὸν δεξάζοντες. Ἔπειτα μοὶ εἶπε· παρακάλεσον πάτερ τὸν Κύριον, νὰ μοῦ βοηθήσει ὡς ἀγαθὸς καὶ εὔσπλαγχνος· καὶ σοῦ ὑπό-

σχομαι, νὰ μὴ φανῶ πλέον πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστος. Ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῷ· μὴν ἐκδέχεσαι ἀπὸ τὸν Κύριον ἄλλο περισσότερον· εἰμὴ μόνον τὴν ἡμερούσιον ἔξοδον, ὅσον νὰ πορεύεσαι, ὡς τὸ πρότερον, καὶ κάλλιον νὰ ὑπάγῃς πτωχὸς εἰς τὸν Παράδεισον, πάρεξ εἰς τὴν κόλασιν πλούσιος».

Ταῦτα εἰπὼν πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ ὁ Ὅσιος, τὸν ἐπρόσταξε νὰ μὴν εἴπῃ τινος ζῶντος αὐτοῦ τὴν ὑπόθεσιν. Ὅστις ἐφύλαξε τὴν ἐντολὴν ὡς ὑπήκοον. Μετὰ δὲ τὴν κοίμησιν τοῦ Ἀββᾶ Δανιὴλ, τότε ἐτελεύτησεν ὁ ἅγιος Εὐλόγιος εἰς βαθῆ γῆρας τὴν 7 Ἀπριλίου ἐν εἰρήνῃ καὶ τότε τὸ εἶπεν ὁ μαθητής του πρὸς τοὺς πατέρας εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς ἡμέτερον ὑπόδειγμα, νὰ εὐχαριστοῦμεν τὸν Κύριον ἅπαντες ἕκαστος εἰς τὴν στάσιν ὅπου εὑρίσκεται, νὰ μὴ τολμήσῃ τις νὰ ζητήσῃ πλοῦτον ποτέ του πρόσκαιρον, ἀλλὰ μόνον τὴν βασιλείαν τὴν οὐράνιον νὰ ποθοῦμεν, καὶ εἰς αὐτὴν νὰ τρέχωμεν πάντοτε, δεόμενοι τῆς ἀειπαρθένου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων, νὰ μᾶς ἀξιώσουν μὲ τὰς ἱκεσίας αὐτῶν πρὸς Κύριον, νὰ λυτρωθοῦμεν τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως, καὶ νὰ ἀξιωθῶμεν μετὰ τοῦ ἁγίου Εὐλογίου, τῆς ἀνεκλαλήτου ἀγαλλιάσεως, νὰ δοξάζωμεν μετ' αὐτῶν Πατέρα, καὶ Υἱόν, σὺν ἁγίῳ Πνεύματι, Τριάδα ἀμέριστον, καὶ μονάδα τρισάριθμον, ἕνα Θεὸν προαιώνιον. Ὦ πρέπει δόξα, κράτος τιμή, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΛΟΛΛΙΩΝ ὁ νέος κατὰ γῆς συρόμενος τελειοῦται.

»Κονίεσσαι τὸ σῶμα μάρτυς Λολλίων,
»Κόνει φύρεσθαι τὴν ἀπ' αὐτῆς δοὺς κόνιν (1).

Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΥ ἡγουμένου τοῦ Σπηλαίου Ρώσσου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τῶν ἁγίων ἐννέα μαρτύρων τῶν ἐν Κυζίκῳ μαρτυρησάντων, ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ, ΡΟΥΦΟΥ, ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ, ΘΕΟΣΤΙΧΟΥ, ΑΡΤΕΜΑ, ΜΑΓΝΟΥ, ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ (2), ΘΑΥΜΑΣΙΟΥ καὶ ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ.

»Εἰκὼν ἀΰλων ταγμάτων τῶν ἐννέα.
»Οἱ τὰς κάρας τμηθέντες ἄνδρες ἐννέα.
»Εἰκάδι ὀγδοάτῃ βιότου λυγροῦ ἐννέ' ἀπῆραν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες συνήχθησαν μὲν ἀπὸ διαφόρους τόπους, ἐκρατήθησαν δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας εἰς τὴν Κύ-

(1) Ἤτοι κονίεται κατὰ τὸ σῶμα ὁ μάρτυς Λολλίων, ὅστις ἔδωκε νὰ σύρεται εἰς τὸν κονιορτὸν τῆς γῆς τὴν κόνιν, ἤτοι τὸ σῶμά του, τὸ ἀπὸ τῆς κόνεως τῆς γῆς πλασμένον.

(2) Παρὰ τοῖς Μηναίοις Θεόδοτος οὗτος γράφεται. Σ. Ε.

ζικον, καὶ ἐρωτηθέντες περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, ἐντροπίασαν τὸν ἄρχοντα τῆς Κυζίκου μὲ τὴν γενναιότητα τῆς γνώμης των, καὶ ἐνέπαιξαν τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων. Ὅθεν τιμωρηθέντες μὲ διάφορα βάσανα, δὲν ἐθυσίασαν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπρόσφερον ἑαυτοὺς θυσίαν ζωντανὴν εἰς τὸν ζῶντα Θεόν, διὰ ξίφους ἀποκεφαλισθέντες. Ὅθεν καὶ μετὰ θάνατον ἔγειναν ἰατρεῖον ἄμισθον διαφόρων παθῶν, εἰς τοὺς μετὰ πίστεων αὐτοῖς πλησιάζοντας.

Διήγησις περὶ τοῦ γενομένου θαύματος κατὰ τὴν Ἀφρικὴν ἐν τῇ πόλει Καρθαγένῃ.

»Ἔκστηθι, λάγνε, ὧδε μοιχείας βλέπων,
»Τὴν ἐκδίκησιν, καὶ μακρὰν ταύτης γίνου.

Κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως καὶ Νικήτα Πατρικίου ἐν ἔτει χκέ. (625), ἔγεινεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν τὸ ἑξῆς θαυμάσιον. Εἰς τὴν Καρθαγέννην (ἥτις νῦν ὀνομάζεται Τούνεζι), ἦτο στρατιώτης τις βασιλικός· ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησεν εἰς τὴν πόλιν ἀσθένεια θανατική, ἤτοι πανώλης, ἐπῆρεν ὁ στρατιώτης τὴν γυναῖκά του καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓν προάστειον, διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἀλλ' ὁ διάβολος παρακινήσας αὐτὸν εἰς σαρκικὴν ἁμαρτίαν, τὸν ἔκαμε νὰ μοιχεύσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ γεωργοῦ του· ἔπειτα κτυπηθεὶς ἀπὸ τὸ πάθος τῆς πανώλους εἰς τὸν βουβῶνα, ἀπέθανε· καὶ μετὰ τρεῖς ὥρας ἤρχισε νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸν τάφον καὶ νὰ λέγῃ, ἐλεήσατέ με. Ὅθεν ἀνοίξαντες οἱ ἐκεῖσε τὸν τάφον, εὗρον μὲν αὐτὸν ζωντανόν, μὴ δυνάμενον δὲ νὰ λαλήσῃ. Θαλάσσιος δὲ ὁ τότε Πάπας τῆς Ἀφρικῆς, ἐπαρηγόρησεν αὐτόν· μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἐδιηγήθη ταῦτα· Ὅτε ἡ ψυχή μου ἔμελλε νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὸ σῶμά μου, ἔβλεπον τινὰς Αἰθίοπας μαύρους καὶ φοβεροὺς εἰς τὸ εἶδος, οἱ ὁποῖοι ἐσηκώθησαν κατ' ἐπάνω μου καὶ μὲ ἐπολέμουν. Μετὰ ταῦτα εἶδον δύω νεανίσκους ὡραίους, οἵτινες ἦλθον ἐκεῖ, διὰ τοὺς ὁποίους ἐχαροποιήθη ἡ ψυχή μου (1)· αὐτοὶ λοιπὸν λαβόν τες με, μὲ ἀνεβίβαζον εἰς τὸν οὐρανόν, τὰ δὲ τελώνια τῶν ἐν τῷ ἀέρι μαύρων δαιμόνων ἐξέταζον πᾶσαν ἁμαρτίαν μου, καὶ ἄλλο μὲν τελώνιον ἐξέταζε τὸ ψεῦδος, ἄλλο δὲ τὸν φθόνον, ἄλλο τὴν πλεονεξίαν. Εἰς ταύτας δὲ τὰς ἁμαρτίας ἀνταπεκρίνοντο καὶ οἱ νέοι ἐκεῖνοι, φέροντες τὰς ἀρετὰς ὅσας ἔπραξα· ὅτε δὲ ἀνέβημεν εἰς τὴν πύλην τοῦ οὐρανοῦ, ὑπήντησεν εἰς ἡμᾶς τὸ

(1) Οὗτοι ἴσως ἦσαν οἱ ἅγιοι Ἀρχάγγελοι ὁ Μιχαὴλ καὶ ὁ Γαβριήλ, καθότι καὶ εἰς ἄλλους ἐφάνησαν οἱ αὐτοὶ μὲ τοιοῦτον εἶδος, ὡς ἐν τοῖς θαύμασιν αὐτῶν ἱστορεῖται.

τελώνιον τῆς μοιχείας, καὶ ἐπρόβαλε τὴν πρὸ ὀλίγου πραχθεῖσαν ἁμαρτίαν μου. Ὅθεν νικήσαντες μὲ κατεβίβασαν εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς, ὅπου εὑρίσκονται αἱ τῶν ἁμαρτωλῶν ψυχαί, αἱ ὁποῖαι πόσην ὀδύνην ἐκεῖ δοκιμάζουσιν ἀδυνατεῖ γλῶσσα ἀνθρώπου νὰ εἰπῇ.

Ἐγὼ δὲ ἐκεῖ καταβιβασθείς, ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον· ὅθεν ἐφάνησαν πάλιν εἰς ἐμὲ οἱ δύο ἐκεῖνοι νέοι, εἰς τοὺς ὁποίους κλαίων ἔλεγον· ἐλεήσατέ με, καὶ δότε μοι καιρὸν νὰ μετανοήσω. Τότε οἱ νέοι εἶπον ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον· συμφωνεῖς μὲ αὐτόν, ὅτι θὰ μετανοήσῃ, καθὼς λέγει; ὁ δὲ ἀπεκρίθη, ναί, συμφωνῶ. Τότε λοιπὸν ἀνέβασαν τὴν ψυχήν μου, καὶ τὴν ἔμβασαν εἰς τὸν τάφον· ἐκεῖ δὲ βλέπων ἐγὼ τὸ σῶμά μου ὡς βόρβορον καὶ λάσπην, δὲν ἤθελον νὰ ἔμβω εἰς αὐτό. Οἱ δὲ νέοι εἶπόν μοι. ἀδύνατον εἶναι κατ' ἄλλον τρόπον νὰ μετανοήσῃς, ἂν δὲν ἔμβῃς εἰς τὸ σῶμά σου, καὶ ἂν μὲ αὐτὸ δὲν κοπιάσῃς νὰ μετανοήσῃς, καθὼς καὶ μὲ αὐτὸ ἔκαμες τὴν ἁμαρτίαν· τότε λοιπὸν ἐμβῆκα εἰς τὸ σῶμά μου, καὶ ἀφοῦ αὐτὸ ἐνεψυχώθη καὶ ἐζωντάνευσε, τότε ἤρχισα νὰ φωνάζω. Ταῦτα εἰπών, ἔζησε τεσσαράκοντα ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγῃ ἢ νὰ πίῃ· ὅθεν κλαίων καὶ ὀδυρόμενος, πάλιν ἐκοιμήθη (1).

(1) Σημειώσαι ὅτι ἐν τῷ χειρογράφῳ Κουβαρᾷ τῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου, κατὰ τὴν 87 ἐρωταπόκρισιν Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου τὴν ἐκεῖσε γραφομένην, ἀναφέρεται καὶ ἡ ρηθεῖσα αὕτη διήγησις, ἧς ἐν τῷ τέλει καὶ ταῦτα προστίθενται, ὅτι πάντες ἀκούσαντες αὐτοῦ νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸν τάφον, ἐλεήσατέ με, ὠφελήθησαν· καὶ φοβηθέντες διὰ τὴν φοβερὰν ταύτην διήγησιν, ἐθρήνει ὁ καθεὶς τὰς ἰδικάς του ἁμαρτίας. Βλέποντες δὲ τὸν ἄνθρωπον ἀποκαμωμένον καὶ γεμάτον ἀπὸ δάκρυα, παρεκάλουν αὐτὸν νὰ φάγῃ. ἐκεῖνος δὲν ὑπήκουσε τελείως· ἀλλ' ἀφήσας αὐτοὺς ἐπεριπάτει εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ ῥίπτων ἑαυτὸν κάτω εἰς τὴν γῆν, ἐφώναζε μὲ δυνατὴν φωνὴν καὶ μὲ πολλὰ δάκρυα· ἀλλοίμονον! ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους ὅσοι ἁμαρτάνουν καὶ δὲν μετανοοῦν. Ὦ ποία φοβερὰ κόλασις καὶ κρίσις ἀκριβὴς αὐτοὺς περιμένει! οὕτω λοιπὸν διανύσας τεσσαράκοντα ἡμέρας νηστεύων καὶ ἀγρυπνῶν καὶ κηρύττων, καὶ πολλοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐπιστρέφων εἰς μετάνοιαν, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, προγνωρίσας τὸν θάνατόν του πρὸ ἡμερῶν δώδεκα. Δίδω δὲ εἴδησιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας, ὅτι αἱ ἐρωταποκρίσεις Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, αἱ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ Κουβαρῇ τοῦ Κοινοβίου τοῦ Διονυσίου περιεχόμεναι, εἶναι πολὺ πλουσιώτεραι ἀπὸ τὰς ἐκδεδομένας, καὶ εἴ τις ποτὲ εὑρεθείη νὰ τὰς μεταστυπώσῃ, ἂς κάμῃ τρόπον νὰ βάλῃ ἐκείνας εἰς χεῖράς του. Εἰσὶ δὲ αὗται πόνημα οὐχὶ τοῦ παλαιστέρου Ἀναστασίου, ἀλλὰ τοῦ νεωτέρου, καὶ ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, κατὰ τὴν κά Ἀπριλίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΜΕΜΝΟΝΟΣ*** *τοῦ θαυματουργοῦ.*

»Ὑπνοῖ τι μικρόν, ἁρπαγὴν τὴν ἐσχάτην,
»Τὴν εἰς ἀπαντὴν τοῦ Θεοῦ Μέμνων μένων.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Μέμνων, ἀποταξάμενος εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, δικαίως καὶ εὐαρέστως διήνυσε τὴν ζωήν του μὲ ὑπακοὴν καὶ ὑπόταγήν· διὸ ἔγεινε καὶ ἡγούμενος μοναχῶν. Ἀποκτήσας δὲ πραότητα καὶ ἀγάπην, ἔγεινε καὶ θαυματουργός· ὅθεν μίαν φορὰν ἔπεσον ἀκρίδες εἰς τὰ χωράφια τοῦ μοναστηρίου, ὁ δὲ ἅγιος ἐξελθὼν τοῦ μοναστηρίου καὶ ποιήσας εὐχήν, τὰς ἐδίωξεν ὅλας, ὡς ἂν ἦτο πῦρ καὶ τὰς ἔπνιξεν εἰς τὸν ποταμόν. Οὗτος ἀνέβλυσε καὶ νερὸν διὰ προσευχῆς του εἰς τόπον ἄνυδρον, τὸ ὁποῖον ἕως τὴν σήμερον ἀναβρύει εἰς δόξαν Χριστοῦ· οὗτος ἐφάνη μίαν φορὰν εἴς τινας ναύτας, ἐν καιρῷ τρικυμίας ἐπικαλεσθέντας τὴν βοήθειάν του. Φανεὶς δὲ εἰς αὐτοὺς ἐκυβέρνα τὸ πλοῖον καὶ ἐπροθυμοποίει τοὺς ναύτας, ὅθεν εἰς ὀλίγην ὥραν ἀβλαβεῖς αὐτοὺς εἰς τὸν λιμένα διέσωσε. Μὲ τοιαῦτα θαυμάσια διανύσας ὁ ἀοίδιμος τὴν ζωήν του, ἐχάριζε σωτηρίαν εἰς ὅσους τὸν ἐπεκαλοῦντο. Εὐαρεστήσας λοιπὸν τῷ Θεῷ μέχρι τέλους, ἀπῆλθε πρὸς αὐτόν, φέρων τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ἐφόδια.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ***ΑΥΞΙΒΙΟΣ*** *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

»Ὄντως χορῷ δίδωσι τῶν σεσωσμένων,
»Αὔξησιν Αὐξίβιος ἐκστὰς τοῦ βίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ′, μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ***ΙΑΣΩΝΟΣ*** *καὶ* ***ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ*** (1).

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Ἐν τῷ Ἑσπερινῷ· εἰς τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἱστῶμεν στιχ. ἡ. καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς δ′. καὶ τῶν ἁγίων δ′. τὰ παρόντα.
Ἦχος δ′. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυριν.

Ἐξ ἑῴας ἀνέτειλε, ξυννοῆς ἡ ἀοίδιμος, Κερκυραίων σήμερον, καταυγάζουσα, πρὶν ἀπιστοῦσαν δυσσέβειαν, Διός τε λατρεύουσαν, Διονύσου καὶ Ἑρμοῦ, ψυχοφθόροις ἰνδάλμασιν, ἃ συνέτριψεν, ἡ δυὰς ἡ ἁγία μίαν δόξαν, τῆς Τριάδος μίαν φύσιν, προσκυνουμένην διδάξασα.

Ἐκκλησίας διδάσκαλοι, τῆς ἡμῶν πρώτως ὤφθησαν, Ἰάσων, Σωσίπατρος, οἱ θαυμάσιοι, συγγενεῖς Παύλου γενόμενοι· καὶ Πνεύματος

(1) Σημείωσαι ὅτι ὁ ἀπόστολος Σωσίπατρος ἑορτάζεται καὶ κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου, μετὰ Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου καὶ Κουάρτου.

χάριτι, θεοπνεύστοις διδαχαῖς, κατεφώτισαν ἅπαντας, ἐν ὀνόματι, τοῦ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου, ρείθροις Πνεύματος ἐνθέοις, θεογνωσίας βαπτίζοντες.

Κερκυλλῖνον ὡς τύραννον, ἐν μυχοῖς βυθιζόμενον, θαλαττίοις σήμερον, καθοράτωσαν, καὶ ἀνενδότως εἰς ἄβυσσον, καταποντιζόμενον, καὶ στερρῶς τῆς ἑαυτῶν, θαυμαζέτωσαν πίστεως, θείαν δύναμιν, Κερκυραῖοι Θεῷ τε τρισαγίους, κοσμοκράτορι τοὺς ὕμνους, σὺν τοῖς αὐτόπταις βοάτωσαν.

Γεηρᾶς ἀπολαύσεως, ἐβδελύξω τὸ πρόσκαιρον, καὶ τρυφὴν ἀδάπανον τὴν οὐράνιον, θεοπρεπῶς κατεπόθησας, Κερκύρα καὶ χάριτι, τῇ παντοκρατορικῇ, τῶν εἰδώλων τὸ φρύαγμα, κατηδάφισας, ἐν Πατρὶ τὸν Υἱόν τε καὶ τὸ Πνεῦμα, ἑνιαίᾳ τῇ οὐσίᾳ, ἐν τοῖς ἀγῶσι κηρύξασα. Δόξα, ἦχος β'.

Τοὺς θεοπνεύστους ποιμένας, καὶ παρ' ἡμῖν τῆς θεογνωσίας πρωτοκήρυκας, τοὺς φερωνύμους ἰατῆρας, καὶ τῇ πατρίδι σωτῆρας, εὐχαρίστως μακαρίσωμεν, Ἰάσωνα πιστοὶ καὶ Σωσίπατρον· τοὺς τῆς πολυθεΐας ἀναιρέτας· τὰς θεοφθόγγους τοῦ Πνεύματος σάλπιγγας· τοὺς Μωσαϊκῇ τῇ δυνάμει, ὡς Φαραὼ τὸν πάλαι, ὑποβρύχιον πιστοῖς, τὸν τυραννοῦντα ἀναδείξαντας· τοὺς ὄντως ἡμῖν προορισθέντας προστάτας, ὡς ἐν ὕδασι θείοις ἡμᾶς ἀνακαινίσαντας· τοὺς ὑπὲρ Κερκύρας σὺν Κερκύρᾳ, ἀδιαλείπτως πρεσβεύοντας, τῷ σωτῆρι τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Καὶ νῦν. Τῆς ἑορτῆς.

Εἴσοδος. Φῶς ἱλαρόν. Τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα.

Εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκαταστήσω τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπί τε τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ. Καὶ ἐξετίναξε Κύριος τοὺς Αἰγυπτίους εἰς μέσον τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπαναστραφὲν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψε τὰ ἅρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραώ, τοὺς εἰσπορευομένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν, οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων. Καὶ ἐρύσατο Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. Εἶδε δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησε Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν Κύριον, καὶ ἐπίστευσαν τῷ Θεῷ, καὶ Μωϋσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ.

Τῆς ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ἐξῆρε Μωσῆς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σούρ· καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ εὕρισκον ὕδωρ ὥστε πιεῖν. Ἦλθον δὲ εἰς Μερράν, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερρᾶς· πικρὸν γὰρ ἦν· διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πικρία. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ Μωϋσῆ, λέγοντες· Τί πιόμεθα; Ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐγλυκάνθη. Καὶ ἦλθον εἰς

Αἰλείμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων. *Ἀριθμῶν τὸ ἀνάγνωσμα.*

Εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραήλ, οὓς σὺ αὐτὸς οἶδας, ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν· καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ, καὶ καταβήσομαι, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ, καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοί, καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς, καὶ συναντιλήψομαι μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐξῆλθε Μωϋσῆς, καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα Κυρίου. Καὶ συνήγαγεν ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς σκηνῆς. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν· καὶ παρείλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους. Ὡς δὲ ἐπαναπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ προεφήτευσαν, καὶ οὐκ ἔτι προσέθεντο. Καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ· ὄνομα τῷ ἑνὶ Ἐλδάδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Μωδάδ· καὶ ἐπαναπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθον εἰς τὴν σκηνήν· καὶ προεφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος, ἀπήγγειλε τῷ Μωϋσῇ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, λέγων· Ἐλδὰδ καὶ Μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή, ὁ παρεστηκὼς Μωσεῖ, ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ, εἶπε· Κύριε Μωϋσῆ, κώλυσον αὐτούς. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μωϋσῆς· Μὴ ζηλοῖς σύ μοι; καὶ τίς δῴη πάντα τὸν λαὸν Κυρίου προφήτας, ὅταν δῷ Κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς; Καὶ ἀπῆλθε Μωϋσῆς εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ.

Εἰς τὴν λιτήν, ἰδιόμελα, ἦχος β'.

Τοὺς ἐν Κερκύρᾳ ποιμένας, καὶ τοῦ εὐαγγελίου θείους κήρυκας, Ἰάσωνα καὶ Σωσίπατρον, τοὺς ἱεροὺς τοῦ Σωτῆρος ἀποστόλους, δουλικῶς ἀνευφημήσωμεν· καὶ πόθῳ τὰ αὐτῶν τίμια περιπτυξώμεθα λείψανα, ἐν κατανύξει βοῶντες· Κύριε πρεσβείαις αὐτῶν τὴν πόλιν σου διαφύλαττε, καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν. *Ἦχος πλ. β'.*

Ἡ πάνσεπτος τῶν ἱερῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐπεδήμησεν ἑορτὴ ἡμῖν τοῖς Κερκυραίοις· διὸ συνελθόντες χαρμοσύνως τούτους προσείπωμεν· Ἰάσων στερρέ, Σωσίπατρε κλεινέ, σὺν τῇ ἐνδόξῳ καὶ θεοσεβεῖ Κερκύρᾳ, πάρεστε μέσον ἡμῶν ἀοράτως· καὶ ἀπωθοῦντες τὰ σκάνδαλα πάντα, καταξιώσατε ἡμᾶς βαθείας εἰρήνης· καὶ γὰρ ὡς πολιούχους ἡμῶν, καὶ ἐξαιρέτους μύστας, προβαλλόμεθα πρὸς Κύριον. *Ἦχος πλ. δ'.*

Πάλαι μὲν αἱ παλάμαι Μωσέως, τοῖς τοῦ Ἰωσὴφ ὀστέοις, ὡς ταῦτα βαστάζουσαι, μείζονος δόξης ἠξιώθησαν· πρέπει γὰρ τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις καὶ τῷ καθαρῷ τῶν καθαρῶν ὡς θέμις ἐφάπτεσθαι· ἐγὼ δὲ τίς εἰμι Κύριε; καὶ τίς ἡ περὶ ἐμὲ πολλή σου μακροθυμία; οὐ γὰρ καταφλέγομαι φέρων, χερσὶν ἀνάγνοις τοσοῦτον εἰλικρινῆ θησαυρόν· θησαυρὸς γὰρ θαυμάτων τὰ λείψανα, τῶν τῆς Κερκύρας ἀποστόλων, Σωσιπάτρου καὶ Ἰάσωνος, καὶ πηγὴ ἀνεξάντλητος. Διό σε ἱκετεύω ὁ ἀχρεῖος δοῦλός σου φιλάνθρωπε· φρούρησον

ἁγίασον καὶ ποιμένα καὶ ποίμνιον, τοὺς ἐκ πόθου ἑορτάζοντας, τὸ φωταυγὲς μνημόσυνον τῶν πολιούχων ἡμῶν. *Ὁ αὐτός.*

Μετὰ τὸ κληθῆναί σε πρὸς πίστιν τὴν σωτήριον, τῆς ἐκλογῆς σκεῦος Παῦλε, τοῦ καθοδηγῆσαι ἔθνη Θεὸν μὴ εἰδότα πρὸς θεογνωσίαν, τότε καὶ ξυνωρὶς οὐρανόθεν, συνήρμοσταί σοι ἀποστόλων ὁμότροπος, Ἰάσων ὁμοῦ καὶ Σωσίπατρος· οἳ ἐν Κερκύρᾳ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον δεδηλωκότες, καὶ δι' αὐτοῦ ἡμῖν, τὸ τῆς σεπτῆς Τριάδος σέβας διατάξαντες, υἱοὺς ἀνέδειξαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. *Δόξα, Καὶ νῦν.* *Ἦχος πλ. ά.*

Πανυπέρλαμπρος ἡμέρα καὶ χαρμόσυνος, τοῖς Κερκυραίοις ὤφθη τὰ νῦν ἡ πανήγυρις. Ἰάσων ἀδελφοὶ καὶ Σωσίπατρος, ἡμᾶς τὴν ἀμώμητον τοῦ Χριστοῦ, οἰκονομίαν ἐμύησαν ᾄδοντες· Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Εἰς τὸν στίχον, πρῶτον τὸ ἀναστάσιμον τοῦ τυχόντος ἦχου, εἶτα τὰ παρόντα προσόμοια. *Ἦχος ά. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.*

Στίχος. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν.

Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις περιπολεύοντες, φρουρήσατε Ἰάσων, καὶ Σωσίπατρε πάντας, τοὺς νῦν τὴν ὑμῶν μνήμην περιχαρῶς, ἐκτελοῦντας ἀπόστολοι· καὶ τὴν ἡμῶν πολιτείαν ἐπιδρομῆς, ἀλλοφύλων ἐκλυτρώσασθε.

Στίχ. Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Ἀγαλλιάσθωσαν πάντες, συνευφραινέσθωσαν, οἱ Κερκυραίων παῖδες, ἐν τῇ μνήμῃ Κερκύρας, αὐτῶν τῆς βασιλίδος τῆς ἀκραιφνῶς, τὸ Χριστώνυμον κήρυγμα, τοῦ Σωσιπάτρου λαβούσης πανευσεβῶς, Ἰάσωνός τε τὰ διδάγματα. *Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.*

Τοὺς Κερκυραίων πρωτάθλους καὶ συμπολίτας ἡμῶν, τοὺς πρωτομύστας πάντων, τῶν ἐν πόλει Κερκύρᾳ, Μαρσάλιον τὸν Θεῖον, Εὐφράσιον νῦν, Σατορνῖνον, Μαμμῦνόν τε, Ἰανουάριον πάντες, Φαυστιανόν, Ἰακίσχολον τιμήσωμεν. *Δόξα, Ἦχος γ'.*

Μέγα ἦν κατιδεῖν, τὸν Σεβαστιανοῦ παῖδα ἐκ νεκρῶν ἀνιστάμενον, καὶ Κερκυραίων δῆμον τὴν εἰδωλομανίαν ἀποθέμενον· τότε μετεβλήθη ἡ πολυθεΐα εἰς πίστιν τὴν εἰς ἕνα Θεόν· καὶ σὺν τῷ βασιλεῖ διεσώζοντο οἱ ἐν Κερκύρᾳ πάντες, βαπτιζόμενοι οὐκ ἐν ὕδασι πηγηροῖς, μετὰ Κερκυλλίνου τοῦ παράφρονος, ἀλλ' ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. Ὢ φρικτῆς ἀναγεννήσεως, ὦ θείας μεταμορφώσεως· οὐκ ἔτι τὸ πῦρ καταναλίσκον ἦν, τῶν τυραννούντων εἰς τιμωρίαν, ἀλλὰ φῶς θεολογούντων εἰς σωτηρίαν· εἱρκταὶ ἠνοίγοντο, καὶ δεσμὰ διελύοντο· καὶ μακάριος ὃς ἂν ὁμολογήσῃ Θεὸν σεσαρκωμένον, τὸν ἤδη βλασφημούμενον. Μεγάλη σου τῶν ἀποστόλων Κύριε ἡ δύναμις. *Καὶ νῦν. Τῆς ἑορτῆς.*

Ἀπολυτίκιον τῶν Ἀποστόλων.

Ἀπόστολοι ἅγιοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρε, πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Δόξα. Τῆς ἁγίας. *Ἦχος ά.*

Ἐν Κερκύρᾳ Κερκύρα ὄντως ὤφθης πολύαθλος, καὶ τερατουργοῦσα παρθένος, τὸν δρόμον μάρτυς τετέλεκας· πατέρα ἀπηρνήσω δυσσεβῆ, καὶ ἄλλον σοι ἐκτήσω τὸν Χριστόν· καὶ Κερκυραίων πλείστους, πρὸς ἀληθῆ

σοφίαν, εἴλκυσας τῇ πίστει σου. Δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν· δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι· δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.

Καὶ νῦν. Τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν Ὄρθρον. Μετὰ τὴν ἁ. στιχολογίαν, κάθισμα πρῶτον τὸ ἀναστάσιμον, εἶτα τῶν ἀποστόλων. Δόξα. Ἦχος ἁ. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Συνέλθωμεν νυνί, Κερκυραίων ὁ δῆμος, ὡς ὄντες ὀπαδοί, συγγενῶν τῶν τοῦ Παύλου, αὐτοῖς τε ἐκτελέσωμεν, τὴν ἡμέραν ἑόρτιον· καὶ γὰρ ἅπαντες, καθηγητὰς τούτους ἴσμεν, ὡς ζωγρήσαντας, σωτηριώδη πρὸς πίστιν, ἡμᾶς τῷ βαπτίσματι. Καὶ νῦν. Τῆς ἑορτῆς. Μετὰ τὴν β'. στιχολογίαν, κάθισμα. Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Νῦν Κερκύραν ἐν ὕμνοις περιχαρῶς, ὥσπερ ἄνθεσι στέψωμεν μυστικοῖς, τοῖς πᾶσιν ἐκλάμψασαν, παρθενίας λαμπρότησιν. Αἰθιόπός τε κῶμον, εἰς σύνεσιν τρέψασαν, καὶ τοῦ πυρὸς ἐν μέσῳ, ὑπάρξασαν ἄφλεκτον, καὶ ἐπὶ τοῦ ξύλου κρεμασθεῖσαν γενναίως, καπνοῦ τε πρὸς βάσανον, πνιγηροῦ καρτερώτατα, μέχρι τέλους ἐμμείνασαν· καὶ πρεσβεύουσαν Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην αὐτῆς. Δόξα. Καὶ νῦν. Τῆς ἑορτῆς. Μετὰ τὸν πολυέλαιον, κάθισμα. Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θαῦμα μέγιστον, πῶς μετεβλήθη, λαὸς ἄπιστος, εἰς πίστιν θείαν, καὶ τῶν εἰδώλων καθαιρέτης γενόμενος, ναοὺς εἰς δόξαν Θεοῦ ἀνεδείματο, ταῖς διδαχαῖς τοῦ ἐνθέου Ἰάσονος, Σωσιπάτρου τε. Διὸ ἐν πίστει Χριστὸν μεγαλύνοντες, τὴν ὑμῶν μνήμην τιμῶμεν ἀπόστολοι.

Δόξα. καὶ νῦν. Τῆς ἑορτῆς, ἢ τὸ παρὸν Θεοτοκίον.

Θαῦμα μέγιστον, πῶς συνεσχέθη, ὁ ἀχώρητος, ἐν τῇ γαστρί σου, καὶ ἐσαρκώθη καὶ ἐφάνη ὡς ἄνθρωπος, μὴ ὑπομείνας φυρμὸν ἢ διαίρεσιν τῆς θεϊκῆς καὶ ἀτρέπτου θεότητος, κόρη πάναγνε· διὸ Θεοτόκον σε πιστῶς, κηρύττομεν ἀεὶ καὶ δοξάζομεν. Οἱ Ἀναβαθμοί, τὸ ἁ. ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἦχου. Προκείμενον, ἦχος δ'. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν. Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ. Ἀπόστολος, Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν. Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει. Ζήτει Νοεμβρίου ἡ. Τό, Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι. Ὁ Ν'. Δόξα. Ταῖς τῶν Ἀποστόλων. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Καὶ τό, Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου. Καὶ οἱ κανόνες, τῆς ἑορτῆς εἰς ς'. καὶ τῶν ἁγίων εἰς ἡ. Ὠδὴ ἁ. Ἦχος β'. Δεῦτε λαοί. (ἴδε μηνιαίῳ). Κανὼν ἕτερος τῶν ἁγίων φέρων ἀκροστιχίδα. Τοιάδε Νικολέως Βούλγαρις ἥδε Φαίαξ. Ὠδὴ ἁ. Ἦχος πλ. δ'. Ἁρματηλάτην Φαραώ.

Ἱερατουργίαις, φωτισθεῖσα σήμερον, ἡ Κερκυραίων πληθύς, ταῖς τῶν ἀποστόλων, ᾠδὴν χαριστήριον, Κυρίῳ προεξάρξωμεν· καὶ γὰρ πλάνης εἰδώλων, τῆς ὀλεθρίου ἐρρύσθημεν, ᾆσμα τῷ Θεῷ ἀναμέλποντες. Τῆς ἁγίας.

Οἱ ἐν Κερκύρᾳ, συνηγμένοι σήμερον, Κερκύρας παῖδες σεπτῶς, τὴν Κερκύρας μνήμην, φαιδρῶς ἑορτάσωμεν. Κερκύρα γὰρ κατήσχυνε, βασιλέως Κερκύρας, εἰ καὶ πατρὸς τὸ πολύθεον, ᾆσμα τῷ Θεῷ ἀναμέλπουσα. Δόξα.

Ἰάσων σέβειν, σὺν Πατρὶ καὶ Πνεύματι, προσωπικῶς τὸν Υἱόν, οὐσιωδῶς μίαν, φύσιν ἀδιαίρετον, φύσιν ἀκατανόητον, πάντας τοὺς ἐν Κερκύρᾳ, Σωσίπατρός τε ἐδίδαξαν, ἅσμα τῷ Θεῷ ἀναμέλποντας.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἀπειρογάμως, συλλαβοῦσαν Δέσποινα, πάντες πιστεύομεν, σοῦ τὴν θείαν μήτραν, καὶ σαρκὶ τὸν ἄσαρκον, ἀνερμηνεύτως τέξασαν, Σωσιπάτρου τοῦ Θείου, Ἰάσονός τε τοῖς ἴχνεσιν, ἐπακολουθοῦντες πανάχραντε.

Ὠδὴ γ'. Ἄλλος. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς. Καταβασία. Ἀναστάσ.

Δαιμονικῶν μεθοδειῶν, παγίσι πολυθεΐας, τοὺς πρὶν ἡμᾶς οἰκτρῶς ἐνειλημμένους, ἠλευθέρωσε Θεός, ὁ πάντων προνοούμενος, διδασκαλίαις θείαις, ὑμῶν ἀπόστολοι πάνσοφοι. *Τῆς ἁγίας.*

Ἐκ σοῦ ἐγνώρισται ἡμῖν, τῆς σωτηρίας ἡ τρίβος· ἀπαρχὴ γὰρ τῆς πατρίδος ἐγένου, ὦ Κερκύρα βασιλίς, καὶ ποδηγὸς σωτήριος, δεῖγμα λιποῦσα πᾶσι, σὴν ὑπὲρ νοῦν καρτερότητα. *Δόξα.*

Νῦν ὑμνῶ Λόγον γεννητόν, νῦν ἄναρχον τὸν Πατέρα, ἐκπορευτὸν τὸ πανάγιον Πνεῦμα, χαρακτῆρσιν ἐν τρισίν, ἀμέριστον θεότητα, ὧς μοι Ἰάσων πάλαι, Σωσίπατρός τε ἐκήρυξαν. *Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.*

Ἴσθι τεκοῦσα ἀληθῶς, Μαρίαν δυσὶν οὐσίαις, ἐν μιᾷ δὲ ὑποστάσει τὸν Ἕνα, υἱὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, Θεὸν ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον, ὡς οἱ κλεινοὶ θεόπται, πνεύματι θείῳ ἐθέσπισαν. *Καταβ. Δεῦτε πόμα πίωμεν καινόν.*

Κάθισμα (ὅρα ἐν τῷ μηνιαίῳ) Ὠδὴ δ'. Ἄλλος. Σύ μου ἰσχύς, Κύριε.

Καταβαλών, σῶν μαθητῶν τοῖς διδάγμασιν, ἐν Κερκύρᾳ, πᾶσαν κατηδάφισας, δαιμονικὴν πλάνην τοῦ ἐχθροῦ, καὶ θεογνωσίας, τοῦ ὕψους πάντας ἠξίωσας· διό σε ὡς σωτῆρα, καὶ δεσπότην ὑμνοῦμεν, προσκυνοῦντες τὴν σὴν συγκατάβασιν. *Τῆς ἁγίας.*

Ὅλη Θεοῦ, σκεῦος Κερκύρα γεγένησαι, τοῦ δι' οἶκτον, ὅλον τὸ ἀνθρώπινον, ἀναλαβόντος δημιουργοῦ· ὅθεν τὰς εἰδώλων, θυσίας καὶ τὴν δυσσέβειαν, ἀπώσω τὴν πατρῴαν, καὶ προείλου προθύμως, συνθανεῖν τῷ Χριστῷ καὶ ζῆν ἄληκτα. *Δόξα.*

Λέγω σε φῶς, ἄδυτον ἓν καὶ τρισήλιον, ὡς οὐσίαν μίαν περιτεπίσκοπον, προσκυνουμένην μορφῇ τριττῇ, τὴν καὶ ἀπροσίτως, πάντα βροτὸν καταυγάζουσαν, ἐρχόμενον εἰς κόσμον, Σωσιπάτρου ὑπείκων, καὶ Ἰάσονος θείοις διδάγμασι. *Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.*

Ἕνα μορφῇ, τῇ βροτησίᾳ σε τέξασαν, τῆς Τριάδος, τὸν καὶ ταύτην σώσαντα, κόρη φθορᾶς τῆς σατανικῆς, καθομολογοῦμεν, τῆς πρὶν ἀπάτης τὸν καύσωνα, ἀπώσαντες ἐνθέως, διὰ τῶν ἀποστόλων, τῇ μεθέξει τοῦ θείου βαπτίσματος. *Καταβ. ἐπὶ τῆς θείας φυλακ. Ὠδὴ ε'. Ἄλλος. Ἵνα τί με ἀπώσω.*

Ὡς Θεὸν ἐγνωκότες, σήμερον ὑπέρλαμπρον, φωτοειδέστατον, μνήμην τὴν ἁγίαν, τῶν σοφῶν ἀποστόλων τελέσωμεν, ὡς ἀξιωθέντες, θεοσεβοῦς χάριτος πάντες, ταῖς αὐτῶν ἱεραῖς εἰσηγήσεσι. *Τῆς ἁγίας.*

Σωτηρίας Κερκύρα, Κερκυραίοις πρόξενος, ὤφθης πανεύφημε, ἔρωτι τρωθεῖσα, γλυκυτάτῳ τοῦ ὄντως νυμφίου σου, ἀρραγεῖ τε γνώμῃ, καὶ ἀνδρικῇ τῇ καρτερίᾳ, πατρικὴν ἀφροσύνην ἐλέγξασα. *Δόξα.*

Βασιλείας ἀνάρχου, ἄτμητον ἀσύγχυτον, καὶ ἀδιαίρετον, σέβω τὴν οὐσίαν, προσκυνῶν ἐν τρισὶν ὑποστάσεσι ταύτῃ τε λατρεύων, Πατέρα, Λόγον, καὶ τὸ Πνεῦμα, καὶ ἑνοῦν καὶ μερίζειν οὐ δέδοικα. Καὶ νῦν. Θεοτοκ.

Ὁ προγνούς σε δοχεῖον, πάντων καθαρώτατον, σοὶ ἐνεσκήνωσε, σαρκωθεὶς ἐκ μήτρας, ἀπειράνδρου τῆς σῆς παναμώμητε, ἀρχὴν εἰληφώς τε καὶ περ ἀνάρχῳ θείᾳ φύσει, ἐκ Πατρὸς πρὸ αἰώνων γεγέννηται.

Καταβ. Ὀρθρίσωμεν ὄρθρου βαθέος. ὨΙδὴ ς΄. Ἄλλος. Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ.

Ὑψους σοφίαν ἡμῖν, τοῖς Κερκυραίοις ἐξέχεεν, ὁ ὕψιστος δαψιλῶς· καὶ φάρυγγος δράκοντος, τῇ πίστει ἐξείλκυσε, τοῦ θανατηφόρου, χάριν ἄφθονον δωρούμενος. Τῆς ἁγίας.

Λύσασα κράτος ἐχθρῶν, εἰδώλων τε τὸ πολύθεον, Κερκύρα παντουργικῇ, δυνάμει τοῦ Πνεύματος, βασιλείαν ἄφθαρτον, ἀντὶ τῆς προσκαίρου, ἐκληρώσω δι' ἀθλήσεως. Δόξα.

Γεννᾷ Πατὴρ τὸν Υἱόν, ὁμοῦ καὶ Πνεῦμα συνάναρχον, ἐκπορευτῶς δι' Υἱοῦ, προβάλλων οὐ παύεται, ὡς ὢν πηγὴ γόνιμος, τῶν προβαλλομένων, κατ' ἐκπόρευσιν καὶ γέννησιν. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἀρτίως ἔγνω κευθμών, ὁ τῶν νεκρῶν δν προέγνωσαν, ἐξαναστάντα γραφαῖς, προφῆται πανάμωμε· καὶ λάτρις ἐγένετο, σοῦ Υἱοῦ ὡς ἔφη, σὺν Ἰάσονι Σωσίπατρος. Καταβασία. Κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις.

Κοντάκιον τῆς ἁγίας. Ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.

Βασιλείας ἔτυχες, ἐπουρανίου, τὰ τῆς γῆς βασίλεια, περιφρονήσασα στερρῶς, Κερκύρας ἄνασσα πάνσεμνε, παρθενομάρτυς Κερκύρα πολύαθλε. Τῶν ἁγίων. Ἦχος β΄. Χειρόγραφον εἰκόνα.

Τοῖς δόγμασι τοῦ Παύλου καταυγασθέντες, γεγόνατε φωστῆρες τῆς οἰκουμένης, τρισμακάριοι· καταυγάζετε γὰρ ἀεὶ κόσμον θαύμασιν, Ἰάσων, ἡ πηγὴ τῶν ἰαμάτων, Σωσίπατρε, Χριστοῦ μαρτύρων κλέος. Ἀπόστολοι θεοφόροι, προστάται τῶν ἐν ἀνάγκαις, καθικετεύσατε Θεῷ, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ὁ Οἶκος.

Ἀπόστολοι θεηγόροι, καὶ κήρυκες εὐσεβείας, διδάσκαλοι καὶ προστάται εὐσεβούντων ἀεισέβαστοι, παρεστηκότες Θεῷ, καὶ φωτὸς θείου πληρούμενοι, καὶ στεφάνοις ἐγκοσμούμενοι, φωτίσατε ἡμᾶς δεόμεθα, γεραίρειν τὴν ὑμῶν πανέορτον πανήγυριν, ἐν εὐφήμοις ὑμνῳδίαις εὐσεβῶς· πάντες γάρ ἐσμεν ποίμνιον ὑμῶν, λυτρωθέντες τῆς πλάνης ἐν χάριτι· ἀλλ' ὡς ὄντες σωτῆρες τῶν πιστῶν, σπεύσατε πρὸς τὸν κτίστην πρεσβεύειν παρρησίᾳ, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τὸν Ἰάσωνα.

»Ζωῆς Ἰάσων λαμβάνει φθαρτῆς πέρας,
»Ἀλλ' εὗρεν ἄλλην μὴ πέρας κεκτημένην.

Εἰς τὸν Σωσίπατρον.

»Θανόντι δόξαν σοῦ προσώπου δεικνύεις,
»Σῷ Σωσιπάτρῳ, τοῦ Θεοῦ Λόγου, Πάτερ.
»Εἰκάδι ἀμφ' ἑνάτῃ Ἰάσων ἀπεβήσατο γαίης.

Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους ἀποστόλους ὁ μὲν Ἰάσων κατήγετο ἐκ τῆς

ἐν Κιλικίᾳ Ταρσοῦ (1) *ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐπιάσθη κυνήγιον πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ὁ δὲ Σωσίπατρος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀχαΐαν, καὶ ἐδέχθη τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὕστερον ἀπὸ τὸν Ἰάσονα. Ἐχρημάτισαν δὲ καὶ οἱ δύω μαθηταὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, περὶ τῶν ὁποίων αὐτὸς γράφει ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ «Ἀσπάζονται ὑμᾶς Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου» (Ρωμ. ις'. 21.) καὶ ὁ μὲν Ἰάσων ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος τοῦ Ταρσοῦ* (2) *ὁ δὲ Σωσίπατρος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἰκονίου. Οὗτοι λοιπὸν ποιμάναντες τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν, ὑπῆγον εἰς τὴν Λύσιν, καὶ φθάσαντες εἰς τὴν χώραν τῶν Κυρηναίων* (3) *ἔκτισαν ἐκκλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου, καὶ ἐκεῖ λειτουργοῦντες εἰς τὸν Θεόν, πολλοὺς ἀπίστους εἵλκυσαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Διαβληθέντες δὲ εἰς τὸν βασιλέα Κερκυλλῖνον, ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακήν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκοντο κλεισμένοι ἑπτὰ ἀρχηγοὶ τῶν κλεπτῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα· Σατορνῖνος, Ἰακίσχολος, Φαυστιανός, Ἰανουάριος, Μαρσάλιος, Εὐφράσιος, καὶ Μαμμῖνος. Τούτους λοιπὸν διδάξαντες οἱ ἀπόστολοι μὲ τοὺς λόγους των, καὶ πληροφορήσαντες μὲ τὰ θαυμάσια ὅσα ἐποίησαν, τοὺς ἔφερον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ πρόβατα αὐτοὺς ἀντὶ λύκων ἐποίησαν, οἱ ὁποῖοι μετὰ ταῦτα ἐβλήθησαν ἐντὸς λεβήτων πυρωμένων, καὶ γεμάτων ἀπὸ πίσσαν καὶ ἔλαιον καὶ κηρίον καὶ θεῖον, καὶ ἐκεῖ τελειωθέντες, ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Ὁμοίως δὲ ἐπειδὴ καὶ ὁ δεσμοφύλαξ ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, ἔκοψαν τὴν ἀριστεράν του χεῖρα καὶ τοὺς δύω του πόδας· ἔπειτα ἔκοψαν καὶ τὴν κεφαλήν, ἐπικαλουμένου τὸ τοῦ Χριστοῦ ὄνομα.*

Ἐκβαλὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν τοὺς ἁγίους Ἰάσονα καὶ Σωσιπάτρον, ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἔπαρχον Καρπιανὸν διὰ νὰ τοὺς τιμωρήσῃ, ὅστις ἐρωτήσας τοὺς ἀποστόλους ἐὰν ἀρνοῦνται τὸν Χριστόν, καὶ ἰδὼν αὐτοὺς ἀμεταθέτους, τοὺς ἔδεσε καὶ τοὺς ἔρριψεν

---

(1) Κατὰ τὸ παλαιὸν ὅμως χειρόγραφον φαίνεναι ὁ ἅγιος Ἰάσων Θεσσαλονικεὺς καὶ ὄχι Ταρσεύς. Ὅρα τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων τούτων τὸ δεύτερον ἐν Κερκύρᾳ τῷ ᾳων' ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ Α. Μαυρομάτου. Σ. Ε.

(2) Λέγουσι τινές, ὅτι ὁ Ἰάσων οὗτος τὸν ὁποῖον ὀνομάζει ὁ Παῦλος συγγενῆ, εἶναι ὁ ἴδιος, ὑποδεχθεὶς τὸν Παῦλον ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ, ὅτε οἱ Ἰουδαῖοι ἐτάραξαν τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας, οἵτινες λαβόντες ἱκανὰ χρήματα παρὰ τοῦ Ἰάσονος, ἀπέλυσαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, ὡς ἀναφέρουσι τοῦτο αἱ Πράξεις κεφ. ιζ'.

(3) Ὁ μὲν χειρόγραφος Συναξαριστὴς οὕτω γράφει, ὁ δὲ τετυπωμένος γράφει Κερκυραίων. Ἔστι δὲ ἡ Κυρήνη κατὰ τὴν Μπάρκαν τὴν ἐν τῇ Βαρβαρίᾳ εὑρισκομένην, πρὸς τὸ ὀυτικὸν μέρος τῆς Ἀφρικῆς, κατὰ τὸν Μελέτιον. (Κερκυραίων γρράφουσιν ὀρθῶς καὶ τὰ μηναῖα.) Σ. Ε.

εἰς τὴν φυλακήν. Βλέπουσα δὲ αὐτοὺς οὕτω δεδεμένους ὡς κατα-
δίκους, Κερκύρα ἡ τοῦ βασιλέως θυγάτηρ, καὶ μαθοῦσα ὅτι διὰ τὸν
Χριστὸν ταῦτα πάσχουσιν, ἐκήρυξεν ἑαυτὴν Χριστιανήν. Ὅθεν ἐκδυ-
θεῖσα τὰ στολίδια ὅσα ἐφόρει, τὰ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχούς, τὸ ὁ-
ποῖον μαθὼν ὁ πατήρ της, παρεκίνησεν αὐτὴν νὰ μεταβληθῇ. Ἐπειδὴ
ὅμως δὲν ἐδυνήθη, τὴν ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακήν. εἶτα παρέδωκεν αὐ-
τὴν εἰς ἕνα αἰθίοπα διὰ νὰ τὴν φθείρῃ, ἀλλ' ὁ αἰθίοψ ἅμα μόνον ἤγ-
γισεν εἰς τὴν θύραν τῆς φυλακῆς, διεσπαράχθη ἀπὸ ἓν θηρίον· ἡ δὲ
ἁγία Κερκύρα τοῦτο μαθοῦσα, ἰάτρευσεν αὐτόν· εἶτα μὲ τὰς διδασ-
καλίας της τὸν ἔκαμε στρατιώτην τοῦ Χριστοῦ καὶ Χριστιανόν. Ὅθεν
μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησεν ὁ Αἰθίοψ· «Μέγας ὁ Θεὸς τῶν χριστι-
ανῶν.» Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεύς, δεινῶς αὐτὸν ἐβασάνισε, καὶ οὕτω
παρέδωκεν ὁ ἀοίδιμος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Οἱ δὲ στρατιῶται ἔφερον ξύλα πολλὰ εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ἤναψαν
πυρὰν διὰ νὰ κατακαύσωσι τὴν ἁγίαν Κερκύραν· τούτου δὲ γενομένου,
ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἡ ἁγία. Ὅθεν ἔφερε πολλοὺς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ
πίστιν. Διὸ ἐκρέμασαν αὐτὴν εἰς ξύλον, καὶ ὑποκάτω ἐκάπνισαν αὐτὴν
μὲ καπνὸν πνιγηρόν· ἔπειτα τὴν ἐτόξευσαν, καὶ τόσον τὴν κατεπλή-
γωσαν, ὥστε ἐκ τῶν πόνων παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ.
Μετὰ ταῦτα ἐκένησε διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὁ ρηθεὶς βασιλεὺς
Κερκυλλῖνος, καὶ ἐπειδὴ οἱ χριστιανοὶ κατέφυγον εἰς ἓν μικρὸν νη-
σίον πλησιόχωρον, ἐμβῆκεν εἰς πλοῖον ὁ ἴδιος βασιλεὺς διὰ νὰ ὑπάγῃ
ἐκεῖ νὰ τοὺς τιμωρήσῃ. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους,
κατεποντίσθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ὡς ὁ πάλαι Φαραώ· καὶ
ὁ μὲν τοῦ Κυρίου λαὸς ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Θεὸν ὕμνους καὶ εὐχαρι-
στίας, ὁ δὲ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τὴν φυλα-
κήν, ἐδίδασκον ἀνεμποδίστως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, Ἐπειδὴ δὲ ἔγεινε
βασιλεὺς ἄλλος καὶ ἔμαθε τὰ περὶ τῶν ἁγίων, ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν
εἰς αὐτὸν μίαν βούτην σιδηρᾶν, καὶ ἐντὸς αὐτῆς νὰ βάλωσι πίσσαν
καὶ ρητίνην καὶ κηρίον, καὶ νὰ τὰ βράσωσι δυνατά· ἔπειτα ἔβαλον μέσα
εἰς αὐτὴν τοὺς ἁγίους. Ἀλλ' οἱ μὲν ἅγιοι ἄφλεκτοι διεφυλάχθησαν,
οἱ δὲ ἄπιστοι ἄλλοι μὲν ἐκάησαν, ἄλλοι δὲ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ. Ὁ δὲ
βασιλεὺς δέσας μίαν πέτραν ἀπὸ τὸν λαιμόν του μετενόει καὶ θρηνῶν
ἔλεγεν ὁ Θεὸς Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου βοήθει μοι καὶ ἐλέησόν με.
Τότε ὁ Μακάριος Ἰάσων συνάξας ὅλους ὅσοι ἐπίστευσαν, τοὺς ἐδί-
δαξε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, παρόντος καὶ τοῦ βασιλέως, καὶ κατη-
χήσας αὐτούς, τοὺς ἐβάπτισεν ὅλους ὁμοῦ καὶ τὸν βασιλέα εἰς τὸ ὄ-
νομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἐπωνό-
μασε δὲ τὸν βασιλέα Σεβαστιανόν· μετὰ ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἀσθενήσας
ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως, ἀπέθανεν, ὁ δὲ ἀπόστολος Ἰάσων προσευχηθείς,

ἀνέστησεν αὐτόν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα θαύματα ἔκαμεν ὁ ἅγιος, λόγου καὶ μνήμης ἄξια· κτίσας δὲ καὶ ἐκκλησίας ὡραίας ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα, καὶ πάντα καλῶς καὶ ὁσίως τελέσας, καὶ αὐξήσας τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον ἐτελείωσε τὴν ζωήν του εἰς γῆρας βαθύ, καὶ μετέβη ἐκ τῶν ἐπιγείων εἰς τὰ οὐράνια. (1)

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΟΞΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΙΑΣΟΝΟΣ ΚΑΙ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, βασιλεύοντος τοῦ Κερκυλλίνου τῆς Κερκυραίων νήσου, Ῥωμαίους ὄντος ὑποφόρου, πολλοὶ τῶν πιστευόντων εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὑπ' ἐκείνου βασανιζόμενοι, τὸν τῆς ἀθανασίας ἀγῶνα διήνυον, καὶ τῶν στεφάνων τοῦ μαρτυρίου κατηξιοῦντο, ὧν πρῶτοι ὑπῆρχον Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ ἅγιοι, τοῦ μακαρίου Παύλου τοῦ ἀποστόλου ἐξ ἀρχῆς γενόμενοι γνήσιοι μαθηταί. Ὁ γὰρ μακάριος Παῦλος, τὸ μέγα σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ φῶς του κόσμου, ἅρτι τὴν οἰκουμένην ἅπασαν διαθέων, καὶ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας πανταχοῦ κατασπείρων, καὶ τὸν διάβολον ὑπερορίζων τῆς οἰκουμένης, ὥστε μηδένα τόπον καταλιπεῖν τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ ἀνεπίβατον, καὶ τῇ Θεσσαλονικέων ἐπέστη πόλει· ἐν ᾗ τὰς μυστικὰς τῆς διδασκαλίας ἐξαπλώσας σαγήνας, πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων ζωγρεῖ τὸν Ἰάσονα, καὶ μετὰ τοῦτον Σωσίπατρον. ἐξ Ἀχαΐας ὁρμώμενον, καὶ δείκνυσι τούτους φωστῆρας ἀειλαμπεῖς, τὴν οἰκουμένην πᾶσαν καταπυρσεύοντας, ὧν καὶ τῶν ἐγκωμίων τὰς ἀπαρχὰς πλέκων, Ῥωμαίοις ἐπιστέλλων ἔλεγεν· Ἀσπάζονται ὑμᾶς Ἰάσων καὶ Σωσίπα-

---

(1) Ἐρανισθὲν ἐκ τοῦ Συναξαριστοῦ· ἐν δὲ τῷ Ὡρολογίῳ γράφεται οὕτω.-) Καὶ οἱ δύο οὗτοι ἐχρημάτησαν Παύλου τοῦ Ἀποστόλου μαθηταί, ὅστις καὶ ἀναφέρων αὐτοὺς ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ λέγει· «Ἀσπάζονται ὑμᾶς ... Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, οἱ συγγενεῖς μου» (ις'. 21.) Ἦν δὲ ὁ μὲν Ἰάσων ἀπὸ Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας, ἧς καὶ ἐπίσκοπος ἐγένετο· ὁ δὲ Σωσίπατρος ἐκ Πατρῶν τῆς Ἀχαΐας, γενόμενος καὶ αὐτὸς ἐπίσκοπος Ἰκονίου. Καλῶς δὲ τὰς ἑαυτῶν Ἐκκλησίας ποιμάναντες ἐπὶ χρόνον ἱκανόν, ἀπῆλθον πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη, ἵνα καὶ ἄλλους ὠφελήσωσι. Καὶ καταλαβόντες τὴν Κέρκυραν, γίνονται εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς πρῶτοι κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐκεῖ τελευταῖον πληροῦσι τὸν δρόμον τῆς ζωῆς, πολλὰ πρότερον ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ παθόντες.—Ὁ ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν σωζόμενος ἀρχαιότατος Ναὸς ἐν τῇ παλαιᾷ τῆς Κερκύρας πόλει, καὶ τῶν Ἁγίων κατ' ἐξοχὴν ὀνομαζόμενος, βεβαιοῖ τὰ τῆς ἱστορίας.

τρος οἱ συγγενεῖς μου. Καίτοι οὐκ ἐξ αἵματος αὐτῷ τυγχάνοντες συγγενεῖς, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετήν, καὶ τὴν τῆς ἀγάπης ὁμόνοιαν, συναρμοσθέντες αὐτῷ, καὶ κατὰ πάντα τοῖς αὐτοῦ νεύμασι καθυπείκοντες. Οὗτοι τοίνυν οἱ θεῖοι καὶ πανάριστοι ἄνδρες Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, τοῦ μεγάλου Παύλου φυτεία γενόμενοι ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἤδη καὶ πρώην εἰρήκαμεν, καὶ πᾶσαν τὴν Ἀνατολὴν κατ' ἀρχὰς ταῖς ἱεραρχικαῖς μυσταγωγίαις. τῷ τοῦ θείου κηρύγματος φωτὶ καταυγάσαντες, μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν Δύσιν ἔρχονται, καὶ ταύτην τῷ ζόφῳ τῆς ἀσεβείας κεκαλυμμένην οὖσαν καταφωτίζοντες, μηδένα φόβον ἢ κίνδυνον καθόλου ὑποστελλόμενοι, βίον μὲν ἀνεπίληπτον ἔχοντες, τὸν δὲ σωτήριον λόγον κηρύσσοντες πανταχοῦ. Καὶ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ μὲν τρισμακάριος καὶ ἅγιος Ἰάσων τὴν τῆς Ταρσοῦ περιφανῆ μητρόπολιν κυβερνᾶν ἐμπεπίστευτο παρὰ Παύλου τοῦ ἀοιδίμου, ὡς οἰκείαν πατρίδα· ὁ δὲ μακάριος Σωσίπατρος τῆς Ἰκονιέων ἐκκλησίας εἶχε τὴν προστασίαν, οἵτινες ἐπὶ χρόνους ἱκανοὺς τῇ τοῦ Κυρίου χάριτι τὰς ἐκκλησίας ταύτας ποιμάναντες, καὶ πληθύναντες ταῖς διδασκαλίαις, ζήλου πνέοντες θεϊκοῦ, τὴν Δύσιν ἄμφω καταλαμβάνουσι. Καὶ δὴ τῇ τῶν Κερκυραίων ἐπιδημήσαντες πόλει, ναὸν ἐγείρουσι περικαλλῆ τῷ Θεῷ ἔξω τειχῶν, εἰς ὄνομα Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος· ἐνῷ νύκτωρ τε καὶ καθ' ἡμέραν τὸν Θεὸν ἀνυμνοῦντες, πολλοὺς πρὸς τὴν ἀληθινὴν πίστιν ἐχειραγώγουν. Ἐν μιᾷ γοῦν τῶν νυκτῶν, εὐχομένων αὐτῶν καὶ παρατεινόντων τὴν ἱκεσίαν ἐπὶ πολύ, ἐπιστάντες τινὲς τῶν Ἑλλήνων ἄφνω, εἶπον πρὸς αὐτούς Εἴπατε ἡμῖν ὦ ξένοι, τίς ἡ καινὴ αὕτη διδαχή, καὶ τίς ἡ πίστις ἡμῶν καὶ ἡ προσδοκία; ὡς γὰρ ἔοικε, μεγάλα ταῦτα καὶ θαυμαστά, καὶ νοῦν ἀνθρώπινον ὑπερβαίνοντα. Οἱ δὲ ἅγιοι εἶπον· Καλῶς ὑπολαμβάνετε ὦ ἄνδρες· καὶ γὰρ ἃ διδάσκομεν, Θεοῦ ἀληθινοῦ μυστήρια εἰσιν, καὶ ἡ πίστις ἣν κηρύσσομεν, ἀληθὴς ὑπάρχει καὶ ἄμωμος. Καὶ ὑπεδείκνυον αὐτοῖς τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἔλεγον· Ἡ πίστις ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν, οὐ δι' ἀποδείξεως λόγων, ὡς ἡμῖν δοκεῖ, διαγινώσκεται· δι' ἐνεργείας δὲ μᾶλλον φανερᾶς καὶ ἐναργοῦς· πρεσβυτέρα γάρ ἐστιν ἡ δι' ἐνεργείας πίστις, ἢ ἡ διὰ λόγων ἀπόδειξις· καὶ οἷς ἡ διὰ πίστεως ἐνέργεια πάρεστι, τούτοις περιττὴ ἡ διὰ λόγων ἀπόδειξις. Ταῦτα τοίνυν ἀκούοντες καὶ ἄλλα πλείονα οἱ παραγενόμενοι, ἐπίστευσαν τῷ σωτῆρι Χριστῷ, προσκαρτεροῦντες τῇ τούτων διδαχῇ, καὶ ἐβαπτίζοντο, καὶ καθεκάστην προσετίθεντο τῷ Κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὥστε καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα Κερκυλλῖνον ἀκούσαντα, πυθέσθαι περὶ τούτων καὶ σφόδρα ἀγανακτεῖν. Ὅς ἓν μιᾷ μεταστειλάμενος τοὺς ἁγίους, εἶπε πρὸς αὐτούς. Λέγετέ μοι, πόθεν ἐστέ; καὶ τίς ὁ

διδάξας ὑμᾶς τὰς καινὰς ταύτας διδασκαλίας, καὶ ἐναντίας τῶν πατρώων ἐθῶν, καὶ σπεύδετε τὰς τῶν μεγίστων θεῶν κωλύειν θυσίας, καὶ τὴν τοῦ ἐσταυρωμένου μεγαλύνειν λατρείαν; Οἱ ἅγιοι εἶπον· Τὸ μὲν ὅθεν ἐσμὲν λέγειν, οὐκ ἀναγκαῖον· μαθηταὶ δὲ γεγόναμεν τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἰδοὺ εὐαγγελιζόμεθα πᾶσιν ἀνθρώποις, ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων καὶ ψευδωνύμων λεγομένων θεῶν ἀποσπᾶν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ Θεὸν ζῶντα, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. Ὁ βασιλεὺς λέγει· Πείσθητέ μοι, καὶ ἀρνησάμενοι Χριστὸν ἐκεῖνον, ὃν λέγετε, θύσατε τοῖς θεοῖς, οἷς πᾶσα ἡ οἰκουμένη θύει, καὶ ζήσεται ἐντίμως ἡ ψυχὴ ὑμῶν, εἰ δὲ μή, γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι πειραθήσεσθε βασάνων, ὧν οὔτε ἐν ἄλλοις ἠκούσατε ἢ ἑωράκατε, καὶ τὰ σώματα ἡμῶν τοῖς θηρίοις καὶ τοῖς πετεινοῖς προθήσω βορὰν. Οἱ δὲ ἅγιοι εἶπον· Ἄκουσον, ὦ βασιλεῦ· τῶν μὲν σωμάτων ἡμῶν ἐξουσίαν ἔχεις· ὡς βούλει, τιμώρει αὐτά· μάστιζε, καῖε πυρί, θαλάσσῃ ῥίπτε, καὶ εἴτι ἄλλο τῶν ἀπανθρώπων ἐπινενόηταί σοι κολαστηρίων· τῶν δὲ ψυχῶν, οὐκ ἔχεις· Θεὸς γὰρ μόνος ἔχει τὴν ἐξουσίαν, ὁ κρατῶν πάσης πνοῆς. Ὁ δὲ οὐκ ἐνεδίδου, ἀλλ' ἐπέμενεν ἔτι καταναγκάζων αὐτοὺς θύειν τοῖς μὴ οὖσι θεοῖς. Πρὸς ὃν οἱ ἅγιοι παρρησιασάμενοι εἶπον· Ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας, υἱὲ διαβόλου, οὐκ αἰσχύνῃ θεοὺς ὀνομάζων, τοὺς τὰ τῆς αἰσχύνης ἔργα δεδρακότας; τί γὰρ ἐν αὐτοῖς θεότητος ἄξιον ἔργον εἶδες, ἢ ἤκουσας; οὐχὶ μέθαι, καὶ ἀσέλγειαι, καὶ τέκνων καταπόσεις, γοητεῖαί τε καὶ παιδοφθορίαι, τὰ ἐκείνων σεμνολογήματα; Ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς θυμωθεὶς πάνυ, ἐκέλευσε καθειρχθῆναι τοὺς ἁγίους ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ἕως ἂν σκέψηται, τί ἂν ποιήσειεν αὐτοῖς. Ἐν δὲ τῷ δεσμωτηρίῳ, ἐν ᾧ τούτους κατέκλεισεν ὁ βασιλεύς, προϋπῆρχον ἑπτὰ λῃσταὶ κατακεκλεισμένοι· ὧν ὁ μείζων αὐτῶν, Σατορνῖνος τοὔνομα, ἐν τῷ τοὺς ἁγίους εἰσέρχεσθαι ἐν τῇ φρουρᾷ, ἰδὼν νεανίσκον ὡραῖον καὶ φωτοειδῆ προηγούμενον αὐτῶν. Ὅς παραυτίκα προσελθὼν τοῖς ἁγίοις· τὸ ὁραθὲν ἀπήγγειλεν ἐπὶ πάντων. Οἱ δὲ ἅγιοι εἶπον αὐτῷ. Καὶ εἰ τοῦτο ἑώρακας ἄνθρωπε, τί κωλύει καὶ σὲ πιστεῦσαι εἰς τὸν ἀποστείλαντα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ φυλακῇ τῶν ἐλπιζόντων ἐπ' αὐτῷ; Σατορνῖνος καὶ οἱ λοιποί, Ἰακίσχολος, Φαυστιανός, Ἰανουάριος, Μαρσάλιος, Εὐφράσιος, καὶ Μάμμιος, εἶπον· Δοῦλοι τοῦ ὄντως ἀληθινοῦ Θεοῦ, εὔξασθε ὑπὲρ ἡμῶν, ὅτι ἤδη ἐκλείπομεν· εἰσὶ γὰρ ἡμέραι ὀκτώ, ἐν αἷς τροφῆς τὸ σύνολον οὐ μετέσχομεν. Οἱ δὲ ἅγιοι γόνυ κλίναντες καὶ εὐξάμενοι εἶπον πρὸς αὐτούς. Εἰ πιστεύετε ἐξ ὅλης ψυχῆς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃν ἡμεῖς κηρύσσομεν,

οὐ λιμός, οὐ κίνδυνος, οὐδ ἄλλο τι τῶν θλιβερῶν, δύναται ὑμῶν κύριεῦσαι. Σατορνῖνος καὶ οἱ λοιποί, ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν. Πιστεύομεν κύριοι, ὅτι μέγας ἐστὶν ὁ Θεὸς ὑμῶν, καὶ ἔγνωμεν ἀληθῶς, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ τινὶ ἡ βοήθεια καὶ σωτηρία, εἰ μὴ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ πάλιν τῶν ἁγίων προσευξαμένων, ἐξαίφνης ἐπληρώθη τὸ δεσμωτήριον εὐωδίας· ὡς ἵνα εἴποι τις, ὅτι πάντα τὰ ἀρώματα καὶ πᾶν κρίνον τοῦ ἀγροῦ καὶ ῥόδον, καὶ πᾶν ἄνθος εὔοσμον ἐκεῖσε συνείλεκτο· καὶ λοιπὸν ἦσαν ἅπαντες χαίροντες καὶ ἀγαλλιώμενοι ὡς ἐν παραδείσῳ Θεοῦ. Ὁ δὲ δεσμοφύλαξ Ἀντώνιος, ὁ τὴν φυλακὴν πεπιστευμένος, ἀνακείμενος ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, ὡς ἤσθετο τῆς εὐωδίας, θᾶττον ἀνέστη, καὶ διαγρηγορήσας, ἦν γὰρ λοιπὸν μεσονύκτιον, εἶδε φῶς ἐν τῇ φυλακῇ διά τινος ὀπῆς μέγα, καὶ περιστερὰν λευκὴν τοῖς ἁγίοις περιῒπταμένην· ἤκουσε δὲ καὶ φωνὴν ὑμνῳδίας, ὡς ἀπὸ πολλοῦ γενομένην ὄχλου. Ὃς ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ παραδόξῳ θαύματι, ἤνοιξε μὲν εὐθὺς τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, εἰσήλατο δὲ ἔντρομος ἔνδον, καὶ προσπεσὼν τοῖς ἁγίοις, ἠξίου λαβεῖν, μεθ' ὧν ἐφρούρει λῃστῶν, τὴν δι' ἁγίου Πνεύματος ἀναγέννησιν. Ὁ δὲ μακάριος Ἰάσων, ἐνεχθέντος ὕδατος, ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τοῖς ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὸ λουτρὸν τῆς ἐπουρανίου χάριτος· καὶ ἔδειξε παρευθὺς τοὺς τῶν δαιμόνων θεραπευτάς, υἱοὺς Θεοῦ καὶ κληρονόμους διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Μεθ' ἡμέρας δέ τινας μαθὼν ταῦτα ὁ βασιλεύς, ἐκέλευσε παραστῆναι τῷ βήματι αὐτοῦ τὸν Ἀντώνιον. Οἱ δὲ στρατιῶται ἐλθόντες, καὶ παρακύψαντες ἐν τῇ φυλακῇ, ἐξέστησαν ἰδόντες τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ· ἴδον γάρ τινα νεανίσκον φοβερὸν ἐξαστράπτοντα, ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ κατέχοντα σταυρόν, ἐν δὲ τῇ εὐωνύμῳ ρομφαίαν· ἐθεάσαντο δὲ καὶ ἑτέρους ἄνδρας δέκα ἑστῶτας ἐν τῇ φυλακῇ, χρυσοῦς στεφάνους ἔχοντας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ φωνῆς ἤκουσαν, ψαλλόντων αὐτῶν καὶ λεγόντων· Ἅγιος ἅγιος ἅγιος Κύριος Σαβαώθ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Καὶ μὴ τολμήσαντες εἰσελθεῖν, ὑπέστρεψαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, ἃ ἴδον καὶ ἤκουσαν ἐν τῇ φυλακῇ. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας ταῦτα, καὶ ἔκθαμβος γεγονώς· ἐδόκει γὰρ ὡς ἔκ τινος ἐπαοιδίας τὰ δραθέντα τοῖς στρατιώταις γενέσθαι, ἠρέμει, καὶ ἠπόρει τὸ τί διαπράξηται. Μετ' ὀλίγον δὲ μεταστέλλεταί τινα τῶν ἐπαοιδῶν, καὶ φησὶ πρὸς αὐτόν. Εἴ σοί τίς ἐστι δύναμις πρὸς Διὸς δεδωρημένη, διεγέρθητι, καὶ στῆθι κατὰ τῶν ἐναντίων, Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου, τῶν μαγγανείαις τερατοποιῶν· ἐξιστῶσι γὰρ τὴν πόλιν ἡμῶν ξένας παραδεικνύντες μορφάς, καὶ ἰδοὺ πάντες ὀπίσω αὐτῶν ὑπάγουσιν. Ὁ δὲ ἐπαοιδὸς ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ. Μόνον κέλευσον, ὦ βασιλεῦ, καὶ πάντα γίνονται ἐν τάχει τὰ

σοὶ καταθύμια. Καὶ ὁ βασιλεύς· Ὃ βούλει ποιεῖν, ποίησον τάχιον. Τότε ᾐτήσατο ὁ πλάνος ἐκεῖνος ἐνεχθῆναι αὐτῷ ζεῦγος βοῶν, καὶ ἄροτρον, καὶ σῖτον· καὶ τούτων ἐν τάχει ἐνεχθέντων, λαβὼν τὸν σῖτον ὁ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀπωλείας γεωργός, τὸ δοκεῖν ἔσπειρε καὶ ἠροτρίασε· καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ καὶ ἐβλάστησεν ὁ σῖτος, καὶ εἰς κάλαμον ἦλθε καὶ στάχυν· καὶ χιτῶνες ἐν τῷ καλάμῳ. καὶ ἀνθέρικες ἐν τῷ στάχυϊ, καὶ ὡράθη λευκὴ ἡ χώρα, καὶ πρὸς θερισμὸν ἐπιτηδεία· ἦν καὶ θερίσας ὁ πλάνος ἐκεῖνος, καὶ τὸν σῖτον ἀποκαθάρας, εἶτα τὴν μύλην ἀγαγὼν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν σῖτον ἀλήσας καὶ φυράσας, ἐποίησεν ἄρτον ἐπὶ χεῖρας. Καὶ βλέπων εἰς αὐτόν, ἐξεπλήττετο· εἶτα γευσάμενος ἐβόησεν οὕτως. Ὦ Ζεῦ, μέγιστε τῶν λοιπῶν θεῶν· μέγας εἶ ὄντως· καὶ οὐκ ἔστι δυνατὸς πλὴν σοῦ, ὁ ἐν μιᾷ ὥρᾳ καὶ σπείρειν καὶ θερίζειν καὶ ἀλᾶν καὶ ἀρτοποιεῖν παρέχων τοῖς φοβουμένοις σε. Ταῦτα φλυαρήσας ὁ βασιλεύς, ἐπιστραφεὶς πρὸς τοὺς συνειλεγμένους λέγει· Οὐδέποτέ τι τοιοῦτον ἐγὼ ἤκουσα τῶν πάλαι ἢ τῶν νῦν· καὶ πῶς πλανῶνταί τινες ὀπίσω τῶν φασματοποιῶν ἐκείνων, θαυμάζω. Καὶ τῇ ἔωθεν ἀναστὰς ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ, μετὰ τῆς εἰωθυίας δορυφορίας παραγίνεται ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ κελεύει μόνον τὸν δεσμοφύλακα Ἀντώνιον ἐξελθεῖν. Ὡς οὖν ἐξῆλθε, βλέψας εἰς αὐτὸν πικρὸν καὶ ἀνήμερον, εἶπεν αὐτῷ· Λέγει μοι σὺ μιαρώτατε καὶ τῆς τῶν θεῶν εὐμενείας ἀλλότριε, τίς σε πονηρὸς οὕτω δαίμων ἐπὶ κακὴν εἱμαρμένην ἐλάσας, πέπεικε τὰ ἀρχαῖα ἔθη καὶ τὴν πατρῴαν εὐδαιμονίαν καταλιπεῖν, καὶ τῇ τῶν Χριστιανῶν προσοικειωθῆναι πλάνῃ; τί γὰρ καὶ θαύματος ἄξιον ἐν ἐκείνοις ἑωρακώς, τοῦτο πρᾶξαι τετόλμηκας; Ὁ δὲ Ἀντώνιος πρὸς ταῦτα μὲν οὐδὲν ἀπεκρίθη· τὸ δὲ σημεῖον τοῦ σταυροῦ κατὰ τῆς ὄψεως τοῦ τυράννου πεποίηκεν. Ὁ δέ, θυμοῦ πολλοῦ πλησθείς, τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα τμηθῆναι παραχρῆμα κελεύει. Καὶ τούτου γενομένου, λέγει ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν μακάριον Ἀντώνιον. Ποῦ ἐστιν ὁ Θεός σου ἐκεῖνος, ὃν σέβῃ; εἰ γὰρ ἠδύνατο σώζειν, ὡς σὺ πλανᾶσαι, τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτόν, τάχα ἂν καὶ νῦν ἐρρύσατο καὶ σὲ τῆς παρούσης ἀνάγκης. Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος λέγει· Γίνωσκε βασιλεῦ, ὡς οὐδὲν ἀδυνατεῖ τῷ Θεῷ μου· πλὴν βούλεται διὰ τῶν βασάνων τούτων καθαρίσαι με τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν, ὧν ἐν ἀγνοίᾳ διαπραξάμην ἐν τῷ δε τῷ μοχθηρῷ βίῳ, λατρεύσας εἰδώλοις κωφοῖς καὶ ἀναισθήτοις· καὶ διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ καρτερίας στεφανῶσαι, καὶ τῆς μερίδος τῶν σωζομένων καταξιῶσαι· οὗτος γάρ ἐστι μόνος Θεὸς ζῶν, ἀληθινός, ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, δημιουργὸς τῶν ὅλων, καὶ σωτὴρ πάντων τῶν ἐπικαλουμένων αὐτόν· οἱ δὲ σοὶ θεοί, βδελύγματά εἰσι κωφὰ καὶ ἀναίσθητα, δαιμονίων ἀκαθάρτων σκη-

νώματα, τῶν μελλόντων αἰωνίῳ πυρὶ παραδίδοσθαι, μετὰ τῶν σεβόντων αὐτά· οἷς ὅμοιοι γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτά, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. Ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Οὐκοῦν, ἐπειδὴ ἥδιστα καὶ ποθεινὰ τῷ δῆθεν ἀθλητῇ τοῦ ἐσταυρωμένου λογίζεται, καὶ τὴν εὐώνυμον αὐτοῦ, τμηθῆναι χεῖρα προστάττω, εἶθ' οὕτω καὶ τοὺς δύο πόδας· καὶ ἴδωμεν, εἰ ἔλθοι βοηθήσων αὐτῷ ὁ Θεὸς αὐτοῦ. Καὶ τούτων μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους γινομένων, τῆς αὐτῆς εἶχετο καρτερίας ὁ ἅγιος· οὕτω γὰρ διέκειτο, ὡς ἐν ἀλλοτρίῳ σώματι πάσχων. Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐπιστὰς αὐτῷ, θάρσους ἔπλησε. καὶ ἔτι μικρὸν ὑπομεῖναι παρεκελεύσατο. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀντώνιος χαρᾶς πλησθείς, προσηύξατο λέγων. Εὐχαριστῶ σοι Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὅτι κατηξιώθην ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός σου τοῦ ἁγίου ταῦτα παθεῖν, καὶ ὅτι ἔδειξας τὰ ἐλέη σου εἰς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον, καὶ ἀπέστειλας τὸν ἄγγελόν σου καὶ ἐνίσχυσέ με, καὶ παρέσχε μοι δύναμιν καὶ προθυμίαν τοῦ καταλῦσαι τελείως δέσποτα τὸ θράσος τοῦ παρανόμου τούτου καὶ τὰς ἐπινοίας· πέπεισμαι γάρ, ὅτι τοῖς εἰς σὲ πιστεύουσιν ἐν παντὶ τοπῳ οὐ διαλείπεις βοηθῶν καὶ ἀντιλαμβανόμενος Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεύς, καὶ ἐμμανὴς γενόμενος εἶπεν. Ἐγώ σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς ἐν τάχει ἀφανίσω· ἵνα γνῶσι πάντες, ὅτι εἰς ἄνθρωπον βιοθανῇ τὰς ἐλπίδας ἔχεις, καὶ οὐχὶ εἰς Θεόν. Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος εἶπε· Βούλει γνῶναι κύων ἀναιδέστατε καὶ ἀκάθαρτε, ὅτι πάντα δυνατὰ τῷ Θεῷ μου ; ὅρα. Καὶ πάντων εἰς αὐτὸν ἀτενισάντων, αὐτὸς ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπε· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, πάταξον τῇ ρομφαίᾳ σου τοὺς ἀντιτασσομένους τῷ κράτει σου, ὅπως καὶ αὐτῇ τῇ πείρᾳ μάθωσιν οἱ ἀπειθεῖς τὴν μεγαλωσύνην σου καὶ τὴν δυναστείαν σου. Καὶ ἅμα τῷ εἰπεῖν αὐτὸν ταῦτα, πῦρ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ μετὰ ἤχου σφοδροῦ καὶ βροντῆς φοβερᾶς ἐπὶ τὸ παλάτιον· καὶ παρευθὺς κατέκαυσε τὴν γυναῖκα τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς δύο αὐτοῦ υἱούς. Τότε ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, καὶ πολλοὶ ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς φοβηθεὶς πάνυ, ἔφυγεν ἀπὸ τοῦ παλατίου αὐτοῦ· μὴ συνιεὶς δὲ ὁ ἄθλιος τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ· καὶ γὰρ ἦν ἐσκοτισμένος τῇ διανοίᾳ τῇ τοῦ διαβόλου μέθῃ· καὶ προσέταξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ συρόμενον ἀχθῆναι τὸν ἅγιον Ἀντώνιον. Ἀχθέντος δὲ αὐτοῦ, διελάλησεν ὁ βασιλεὺς οὕτως. Εἴδετε πῶς αἱ μαγεῖαι τοῦ παμπονήρου τούτου, καὶ τῶν νεφῶν αὐτῶν ἥψαντο; Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος εἶπε. Τὰ νέφη τὸ κέλευσμα τοῦ ἑαυτῶν δεσπότου ἐποίησαν. Ὁ βασιλεὺς λέγει. Οὐκοῦν καὶ τῶν νεφῶν αὐτὸς δεσπόζεις ; Οὐκ ἐγώ, φησίν, ἀλλ' ὁ Κύριός μου Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Καὶ βουληθεὶς ἐν ὀργῇ δράξασθαι τοῦ μακαρίου πρὸς τὸ διασπαράξαι αὐτόν, ἔμεινεν ἀνενέργητος· εὐθέως γὰρ αἱ

χεῖρες αὐτοῦ παρελύθησαν· καὶ δὴ γενόμενος ἐν ἀπορίᾳ, ἐκέλευσε συρόμενον αὐτόν, ἔξω τῆς πόλεως ριφθῆναι, καὶ οὕτως ἀποκεφαλισθῆναι. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀντώνιος, ἤδη μέλλων ἐκλείπειν, ἔλεγε μετὰ δακρύων εὐχόμενος. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δούλων σου Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου, πρόσδεξαι ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμά μου, καὶ ἀνάπαυσόν με ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν δικαίων σου. Καὶ εὐθέως ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτὸν οὐρανόθεν λέγουσα. Χαίροις Ἀντώνιε ἀθλητά, καλῶς ἠγωνίσω, μακάριος εἶ ἐν ἀνδράσι· δεῦρο λοιπόν, ἀναπαύου ἐν τῇ ἡτοιμασμένῃ σοι δόξῃ καὶ βασιλείᾳ. Καὶ ψάλλων ὁ ἅγιος. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία, παρέδωκε τὴν ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος.

Ἀνὴρ δέ τις εὐλαβὴς Θεοδόσιος τοὔνομα, πρεσβύτερος τῷ τότε χρόνῳ ὑπάρχων, κρυπτόμενος διὰ τὸν φόβον τοῦ τυράννου, θεωρῶν ἕκαστα καὶ γράφων ἥρπασε νυκτὸς σὺν ἑτέροις ἀδελφοῖς τὸ τίμιον λείψανον τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸ ὑπὸ τὴν γῆν μετὰ τῆς πρεπούσης τιμῆς, ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Ὁ δὲ βασιλεὺς μετὰ δύο ἡμέρας ἐκέλευσε παραστῆναι αὐτῷ τοὺς ἁγίους Ἰάσονα καὶ Σωσίπατρον. Ὡς δὲ παρέστησαν, εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ νομίσητε καὶ τὴν νῦν δίκην παραπλησίαν ἔσεσθαι τῆς προτέρας· καὶ γὰρ ἡ τῶν ἐμῶν ἀπαλότης ῥημάτων, εἰς θρασύτητά πως ἀρθῆναι τὴν ἡμετέραν εὐήθειαν παρεσκεύασε· καὶ πολλῶν κακῶν καὶ ταραχῆς αἴτιοι τῇ ἐμῇ ἀρχῇ καὶ τῇ πόλει γεγόνατε· πρὶν οὖν τῶν αὐτῆς αὐστηρῶν πειραθῆναι κολαστηρίων, ἐρρῶσθαι φράσατε τῇ κενῇ ταύτῃ καὶ ματαίᾳ θρησκείᾳ, ὑποκύπτοντες τοῖς παρ' ἐμοῦ λεγομένοις. Οἱ ἅγιοι εἶπον· Ἡμεῖς, ὦ βασιλεῦ, τὴν ἀληθινὴν πίστιν ὑπὸ τῶν ἁγίων τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διδαχθέντες ἀποστόλων, οὐ δυνάμεθα καταλιπεῖν τὸ φῶς, καὶ προσδραμεῖν τῷ σκότει· ἕνα Θεὸν οἴδαμεν, ἐν τρισὶν ὑποστάσεσι γνωριζόμενον, καὶ αὐτῷ μόνῳ τὴν ἀληθινὴν προσκύνησιν καὶ τὸ σέβας καὶ τὴν εὐχαριστίαν προσφέρομεν, ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας τοίνυν ταύτης. ἧγουν τῆς εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τῆς μιᾶς θεότητός τε καὶ συμφυΐας, ἀπείλει, τιμώρει, σφάττε, ποίει ὃ θέλεις· ἡμῖν γάρ, ὡς εἶπεν ὁ διδάσκαλος ἡμῶν, τὸ ζῆν Χριστός· καὶ τὸ ἀποθανεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ κέρδος καὶ δόξα. Ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Ἠκούσατε οἵας τιμωρίας ὑπέστη, καὶ οἵῳ παρεδόθη θανάτῳ πρὸ τούτων τῶν δύο ἡμερῶν Ἀντώνιος ἐκεῖνος ὁ καπικλάριος, ὁ ἀπατηθεὶς παρ' ὑμῶν; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἅγιοι· Ἠκούσαμεν βασιλεῦ, καὶ ἐδοξάσαμεν τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ· ὅτι διὰ πίστεως καὶ ὑπομονῆς κατέβαλέ σου τὴν πολλὴν καὶ ἀνυπέρβλητον ἀπήνειαν καὶ κακότεχνον γνώμην, καὶ ἀπέλαβε τὸ στέφος τῆς ἀφθαρσίας παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν

Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Οὐ καλῶς εἶπον, ὅτι τῶν ἐμῶν ῥημάτων ἡ ἀπαλότης εἰς θρασύτητα ὑμᾶς ἕλκει; θύσατε οὖν τοῖς θεοῖς· ἐπεί, τὰ σώματα ὑμῶν ἄρτι ἀφανίσω ταῖς τιμωρίαις, ὑμεῖς εἰς τὰς μαγείας ὑμῶν θαρροῦντες, δι' ὧν πολλοὺς ἠπατήσατε, οἴεσθε κἀμοῦ περιγενέσθαι, ἀλλ' οὐκ ἰσχύσετε. Εἰσὶ γὰρ παρ' ἡμῖν ὑποφῆται, μείζονα τῇ δυνάμει τῶν θεῶν σημεῖα ποιοῦντες ὑμῶν. Ὁ ἅγιος Ἰάσων εἶπε· Καὶ δυνάμεθα αὐτοὺς ἰδεῖν; Ὁ δέ, καὶ πάνυ μάλα ἔφη. Ὁ ἅγιος Ἰάσων ἔφη· Ἐλθέτωσαν οὗτοι βασιλεῦ καὶ παρὰ σοὶ σημειοφόροι τῇ δυνάμει τῶν θεῶν σου. Ὁ δὲ βασιλεὺς περιχαρὴς γεγονώς, εἶπε· μὰ τοὺς θεοὺς ἅπαντας καλῶς εἶπας· γενέσθω οὕτως· Ἐδόκει γὰρ ὁ ἀνόητος διὰ μαγικῶν ἐνεργειῶν τὴν ἐν ἁγίοις ἐνοικοῦσαν χάριν νικᾷν· καὶ ἤνεγκεν τὸν μάγον ἐκεῖνον, τὸν ἐν μιᾷ ὥρᾳ καὶ σπείραντα καὶ θερίσαντα, καὶ ἄρτον κατὰ φαντασίαν ποιήσαντα. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰάσων λέγει πρὸς τὸν βασιλέα· οὗτός ἐστιν ὁ τῇ δυνάμει τῶν θεῶν σου ἐνεργῶν τὰ παράδοξα; Καὶ ὁ βασιλεὺς ἔφη· οὗτός ἐστιν. Ὁ ἅγιος Ἰάσων εἶπεν· ἀληθῶς ἤγγικεν ἡ ἡμέρα τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ· ἵνα σὺν αὐτῷ καταργηθῇ τὰ ἐκ δαιμονικῆς ἐνεργείας ἐπιτηδεύματα, ἃ ποιεῖν εἴωθεν εἰς ἀπάτην καὶ ἀπώλειαν τῶν ἀστηρίκτων ψυχῶν. Ὁ δὲ βασιλεὺς δοκῶν ἐξ ἀπορίας ταῦτα λέγειν τὸν ἅγιον, ἐμειδία καὶ παρεθάρρυνε τὸν ἀπατεῶνα λόγοις προτρεπτικοῖς. Ὡς οὖν ἔστη ἐπὶ τοῦ τόπου ὁ τοῦ ψεύδους ἐργάτης, ἔρρηξέ τινα φωνὴν ἐναρμόνιον, καὶ ἐπηκολούθη τῇ φωνῇ αὐτοῦ τῶν ζώων τὰ ἄλογα, καὶ ἐσκίρτων· ἀλλὰ καὶ τὰ φυτὰ ἐκινεῖτο, καὶ οἱ λίθοι ἐδονοῦντο, καὶ ἐδόκει τοῖς ἠπατημένοις πάντα ὀρχεῖσθαι καὶ κυμβαλίζειν. Ἐξίσταντο οὖν πάντες οἱ θεωροῦντες σὺν αὐτῷ τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐθαύμαζον. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰάσων ἐγγίσας τῷ μάγῳ λέγει· Τί βούλει κάκιστε; τετέλεκάς σου τὰς λαοπλάνους καὶ ψευδεῖς θαυματοποιΐας, ἢ ἔτι καὶ ἄλλας ἐπινοεῖς τούτων ἐπιδείξεσθαι χείρονας; Καὶ ὁ μάγος Εἰ δυνατὸν καὶ ὑμῖν ἐστιν, ἔφη, παράδοξόν τι ποιῆσαι, ἔργῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ πάντας πληροφορήσατε, εἰ ὀφὴ πρὸς τὰ τοιαῦτα ἅπασι μείζονα τούτων τὰ ἔργα· τοῦ γὰρ λόγου τὸ πρακτικὸν προτιμότερον. Ὁ ἅγιος Ἰάσων εἶπεν· Οὐκοῦν ἐπειδὴ τοῦ λόγου τὸ πρακτικὸν προτετίμηται, δέξαι ποινὴν πρακτικῶς, ἣν οὐ καλύψει λήθη, οὐκ ἀμαυρώσει χρόνος. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, εἶπεν· Ἐκτίλαι σε Κύριος, καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματός σου, καὶ τὸ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων. Καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξέψυξεν· ἵστατο δὲ νεκρὸς ἐπὶ πολὺ καθάπερ λίθινος ἀνδριάς, παρὰ πάντων ὁρώμενος· καὶ συνενεκρώθη αὐτῷ καὶ ἠφανίσθη τὰ τῆς ἀπάτης ἐπιτηδεύματα· ἥ τε φωνὴ τοῦ ὄχλου κατεσιγάσθη, καὶ τὰ ὀρχεῖσθαι νομιζόμενα πάντα, ἐφάνη μὴ σαλευόμενα. Τοῦτο τὸ

παράδοξον ἰδόντες οἱ ὄχλοι θαῦμα, μιᾷ φωνῇ ἔκραζον· Μέγας ὁ Θεὸς Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου· ἀληθῶς αὐτός ἐστι Θεὸς μόνος, ὁ ποιῶν ἐν ἀληθείᾳ θαυμάσια.

Ὁ δὲ βασιλεὺς μᾶλλον σκληρυνθεὶς καὶ πλησθεὶς ἀνοίας, τοὺς μὲν ἁγίους Ἰάσονα καὶ Σωσίπατρον ἐμφρουρίους εἶναι κελεύει· οὐ γὰρ ἐτόλμησε τιμωρήσασθαι αὐτούς· διαφερόντως τὸν ἅγιον Ἰάσονα δεδιώς, μή τι θαυματουργήσει πάσχων, καὶ μεταστήσει πᾶσαν τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Σατορνῖνον δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κελεύει ἀχθῆναι εἰς τὴν ἐξέτασιν. Καρπιανὸς ἔπαρχος εἶπεν. Οὐ δίκαιόν ἐστι βασιλεῦ παρὰ τοιούτων οἰκτρῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα στασιαστῶν, τὸ σὸν διοχλεῖσθαι κράτος· οὐ γὰρ ἄξιοί εἰσιν οἱ τοιοῦτοι δικαστηρίων βασιλικῶν ἐξετάσεως· ἀλλ' εἰ κελεύει ἡ σὴ θειότης, ἐγὼ τιμωρήσομαι τοὺς ἀλιτηρίους ἐκείνους. Καὶ ἤρεσεν ἡ βουλὴ τῷ βασιλεῖ, καὶ κελεύει γενέσθαι κατὰ τὴν αἴτησιν αὐτοῦ. Σατορνῖνος δὲ παρῄνει τῇ συνούσῃ αὐτῷ συνοδίᾳ λέγων. Σπεύσωμεν ἀδελφοὶ τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα μετὰ πάσης προθυμίας ἐκτελέσαι. Χριστὸς ἡμᾶς κέκληκεν ὁ βασιλεὺς τῶν αἰώνων εἰς τὸν ἑαυτοῦ νυμφῶνα· λοιπόν, μηδεὶς ἡμῶν διὰ ῥᾳθυμίαν ἐπὶ τῆς κλίνης εὑρεθῇ. Καὶ ἀναστάντες προσηύχοντο, καὶ τοῖς ἁγίοις προσέπιπτον, ἀξιοῦντες εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν· ἔμαθον γὰρ τῇ ἐπιούσῃ παραστῆναι μέλλοντες εἰς τὴν ἐξέτασιν· οἱ δὲ ἅγιοι γόνυ κλίναντες καὶ εὐχὴν ποιήσαντες καὶ τελέσαντες τό, Ἀμήν, ἐκάθισαν· καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐλάλουν πρὸς ἑαυτοὺς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀρχομένης τῆς ἡμέρας ἀποστέλλει Καρπιανὸς ὁ ἔπαρχος τινὰς ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ πραιτωρίου λαβεῖν τοὺς ἄνδρας· οἵτινες ἐλθόντες, καὶ περιθέμενοι τοῖς τραχήλοις αὐτῶν ἁλύσεις, εἵλκον διὰ μέσου τοῦ ἄστεως, οὐχ ὡς λῃστάς, τοῦτο γὰρ παρωράθη, ἀλλ' ὡς Χριστιανούς, καὶ τῶν θεῶν ὑβριστάς, ὅπερ μᾶλλον ἔσχατον ἔγκλημα τοῖς ἔκφροσιν ἐνομίζετο. Μετὰ δὲ πολλὰς τὰς ἐρωτήσεις καὶ τιμωρίας ἐκέλευσεν ὁ ἔπαρχος ἀναληφθῆναι αὐτοὺς ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. Κερκύρα δὲ ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως, παρθένος οὖσα ὡς ἐτῶν πεντεκαίδεκα, διὰ τῶν θυρίδων ἄνωθεν τῶν ἀνακτόρων προκύπτουσα, ὡς ἴδε τοὺς ἁγίους δεδεμένους, ἐπυνθάνετο τίνες τέ εἰσιν οὗτοι, καὶ ὅτου χάριν τὰς ἁλύσεις περίκεινται. Καὶ μαθοῦσα παρὰ τῶν παρεπομένων αὐτῇ θεραπαινίδων, ὅτι Χριστιανοί εἰσι, καὶ διὰ τὸν Χριστὸν ταῦτα ὑπομένουσι μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνεβόησε· Χριστιανή εἰμι κἀγώ, καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν τὴν πατρῴαν ἀπαρνοῦμαι θρησκείαν, καὶ νυμφεύομαι τῷ Χριστῷ. Καὶ εὐθέως δραμοῦσα πρὸς τὸν ἑαυτῆς πατέρα, εἶπεν αὐτῷ. Γνωστὸν ἔστω σοι βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύω· οὐδὲ ταῖς Ἑλληνικαῖς ἔτι προσέχω δόξαις· παιδίσκη γάρ εἰμι τοῦ Χριστοῦ, καὶ

αὐτὸν μόνον ἔγνων Θεὸν ἀληθινὸν καὶ σωτῆρα· λοιπὸν ποίει ὃ θέλεις. Θαμβηθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκήτῳ ταύτῃ παρρησίᾳ καὶ μεταβολῇ τῆς παιδός, ἔμεινε μὲν ἐπὶ πολὺ κεχηνώς, καὶ μόνον ἐνατενίζων αὐτῇ· μόλις δὲ εἰς ἑαυτὸν ἐλθών, ἐπυνθάνετο τὴν αἰτίαν μαθεῖν. Μὴ καὶ σύ, φυσί, τῶν μάγων ἐκείνων Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου τῆς διδασκαλίας ἐθήλασας; Κερκύρα εἶπεν· Ὁ Θεὸς Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου, ὃν κηρύσσουσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, αὐτὸς ἥψατό μου τῶν ὀφθαλμῶν τῆς καρδίας, καὶ ἐφώτισέ με, καὶ ὑπέδειξέ μοι τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας. Ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Καὶ αἱρῇ καὶ σὺ, ὦ τέκνον ὑπὲρ ἀνθρώπου ἐσταυρωμένου ἀποθανεῖν, μὴ δυνηθέντος ἑαυτῷ βοηθῆσαι; Ἡ παρθένος εἶπεν. Οἱ διὰ τὸν Χριστὸν ἀποθνήσκοντες βασιλεῦ, μακάριοί εἰσι· ζῶσι γὰρ ἀεί· καὶ σὺν αὐτῷ βασιλεύουσι τὴν ἀΐδιον βασιλείαν· καὶ αὐτός ἐστιν ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν· διὸ κἀγὼ ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, καὶ παθεῖν καὶ θανεῖν οὐ παραιτοῦμαι. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς παρὰ τῆς θυγατρός, ἐξέστη τῇ διανοίᾳ, καὶ ἠλλοιώθη τῷ προσώπῳ, καὶ λοιπὸν ἤχθετο καὶ ὠργίζετο· ὠργίζετο μὲν ὡς καταφρονηθείς, ἤχθετο δὲ ὡς ἀπορηθείς. Τὴν οὖν ψυχὴν διασπώμενος, προσκαλεσάμενος Καρπιανὸν τὸν ἔπαρχον, ἐβουλεύετο τὰ περὶ τῆς παιδός. Ὁ δέ, Ὀλίγος, φησίν, ἐνδοθήτω βασιλεῦ τῇ μαινομένῃ καιρός, ἵνα σχολὴν ἑαυτῇ δοῦσα, μετάθηται πρὸς τὸ βέλτιον. Καὶ δίδοται καιρὸς τῇ παιδὶ τοῦ βασιλέως. Ἡ δὲ τῇ δοθείσῃ αὐτῇ σχολῇ εἰς ἀγαθὴν κατεχρήσατο πρᾶξιν, περιελοῦσα γὰρ ὃν περιεβέβλητο κόσμον, λέγω δὴ τοὺς προμετωπιδίους καὶ λίθους καὶ μαργαρίτας. τὰ ἑλλόβια τὰ πολυτελῆ, τὰ περιδέραια, τοὺς δακτυλίους, τὴν χρυσῷ περιηνθισμένην ἐσθῆτα, καὶ τὰ ἄλλα πάντα, καὶ πτωχοῖς διανείμασα λάθρα, εὐσταλῆ πρὸς τὸν δρόμον ἑαυτὴν τῆς ἀθλήσεως ἐγκατέστησεν. Ὅπερ μαθὼν αὐτῆς ὁ θεομάχος πατήρ, καὶ βρύξας ὥσπερ λέων, παρέδωκεν αὐτὴν τῷ ἐπάρχῳ, ἐνορκώσας αὐτὸν κατὰ τῶν θεῶν, δειναῖς αὐτὴν ὑποβαλεῖν, εἰ μὴ πείθοιτο, τιμωρίαις. Ὁ δὲ ἔπαρχος Σατορνῖνον μὲν καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν πάλιν ὑποστρέφειν προσέταξεν εἰς τὸ δεσμωτήριον· τὴν δὲ ἁγίαν Κερκύραν παραλαβὼν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἀπήγαγεν εἴς τι χωρίον ἔξω τῆς πόλεως, ἐν χθαμαλῷ κείμενον χολόφῳ· συνῆλθε δὲ καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ, ὡς γεμισθῆναι πᾶν τὸ χωρίον, ἐθρήνουν δὲ πάντες ἐπὶ τῇ παιδί, καὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες· καὶ γὰρ ἦν θρήνων τῷ ὄντι καὶ συμπαθείας τὸ ὁρώμενον ἄξιον· παῖς καλὴ τῷ εἴδει σφόδρα, παρθένος ἁγνή, ἐν αὐτῷ τῷ ἄνθει τῆς ἡλικίας, βασιλέως θυγάτηρ. Εἱλκετο οὖν βίᾳ ὑπὸ στρατιωτῶν, τῶν μὲν ἑλκόντων ἐπὶ τὰ πρόσω, τῶν δὲ κατόπιν ἐπειγόντων ἀσυμπαθῶς. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ ἄρχων θωπευτικοῖς τισι λόγοις τὸ τῆς μάρτυρος ἐπειρᾶτο καταμαλακίζειν ἀήττητον· ὡς δὲ ἤνυεν οὐδέν, ἐξε-

τέλει τὸ προσταχθέν· καὶ τοσοῦτον αὐτὴν ἔκοψε πληγαῖς, ὡς νομίζειν τοὺς ὁρῶντας, ἀπὸ τῆς τοῦ αἵματος ῥύσεως, μὴ εἶναι σῶμα ἀνθρώπινον τὸ τυπτόμενον, ἀλλ' ἢ σφάγιον τῆς δορᾶς ἀφῃρημένον· Ἰδοῦσα δὲ ἑαυτὴν οὕτως ἡ ἁγία τῷ αἵματι πεφυρμένην, ἐβόησε λεπτοτάτῃ φωνῇ· Εὐχαριστῶ σοι Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, ὅτι κατηξίωσάς με σήμερον ὑπὸ τοῦ ἰδίου αἵματος βαπτισθῆναι, λοιπὸν ἐνίσχυόν με τελειῶσαι καὶ τὸν δρόμον μου. Ὁ ἄρχων εἶπεν· Ἐάσασα τὰς μωρὰς ταύτας καὶ ματαίας κενολογίας, προσελθοῦσα θῦσον τοῖς θεοῖς, καὶ ζεύχθητι ἀνδρί, καὶ γενοῦ κληρονόμος τῆς πατρικῆς βασιλείας, καὶ μὴ ἀπατῶ ταῖς διδασκαλίαις τῶν χριστιανῶν, καὶ προξενήσῃς τῷ πατρί σου λύπην, καὶ παντὶ τῷ γένει σου ὄνειδος· μηδ' αὐ θελήσῃς ἐν τοιούτῳ κάλλει τὸν τῶν κακούργων ὑποστῆναι θάνατον. Ἡ ἁγία παρθένος εἶπεν· Ἐγὼ δικαστά, Θεὸν ἐν οὐρανοῖς ἔχουσα νυμφίον ἀθάνατον, βασιλέα αἰώνιον, οὔτε θεοῖς νεκροῖς ἔτι λατρεῦσαι, οὔτε ἀνδρὶ φθαρτῷ συνοικῆσαι ἀνέχομαι· βασιλείας δὲ προσκαίρου δόξαν οὐδόλως ἐπιζητῶ, ὁπλίζου τοίνυν, ἤδη κατασκεύαζε τὸν τροχόν, ἄναπτε τὸ πῦρ, εὐτρέπιζε τὸν σίδηρον, ὄρυσσε τὸν βόθρον· συναντιλαμβανέτω δέ σοι καὶ πατὴρ ὁ ἐμός· ἐγὼ δέ, ὡς ὁρᾷς, καὶ γυνὴ καὶ μόνη καὶ γυμνὴ καὶ ξένη τοῦ κόσμου τυγχάνω, ἓν μόνον ὅπλον ἔχουσα, τὸν Χριστόν μου καὶ Θεόν, ὃ οὔτε πληγαῖς κατακόπτεται, οὔτε σιδήρῳ κατατέμνεται, οὔτε πυρὶ κατακαίεται· οὐκ ἀποστήσομαι οὖν ἐγὼ τούτου ποτέ· κἂν καταφλέγῃς ἔπαρχε, οὐχ οὕτω θερμὸν εὑρήσεις τὸ πῦρ. Ἐπὶ τούτοις διελύθη τὸ δικαστήριον· καὶ τὴν μὲν κόρην εἶχε τὸ δεσμωτήριον· ὁ δὲ ἔπαρχος δρομαῖος τῷ βασιλεῖ πρόσεισι καὶ φησί· Γινωσκέτω βασιλεῦ ἡ θειότης σου, ὅτι χαλεπῇ πλάνῃ περιέπεσεν ἡ θυγάτηρ σου· εὐκοπώτερόν ἐστι σίδηρον εἰς ἀπαλότητα μεταστρέφειν, ἢ τὴν ἐκείνης γνώμην μεταβαλεῖν. Θυμωθεὶς οὖν ὁ βασιλεύς, κελεύει τῷ ἐπάρχῳ τινὰ τῶν Αἰθιόπων φοβερώτατον λίαν τῷ εἴδει καὶ εὐμεγέθη καὶ περιβόητον ἐν ταῖς ἀσωτίαις ἀποστεῖλαι ἐν τῇ φυλακῇ πρὸς τὸ φθεῖραι τὴν ἁγίαν παρθένον. Προνοίᾳ δὲ Θεοῦ τοῦ πόρρωθεν σοφῶς καταβάλλοντος τῶν πραγμάτων τὰς ὑποθέσεις, ἄρκτος ποθὲν ἐλθοῦσα, τίθησιν ἑαυτὴν παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ δεσμωτηρίου, φρουρὸν ἀσφαλῆ τῆς παρθενίας αὐτῆς. Ὡς οὖν ὁ Αἰθίοψ ἀπεστάλη, καὶ ἔτρεχε χαίρων ἐπὶ τὴν φυλακήν, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι τῇ θύρᾳ, ἐφήλατο ἐπ' αὐτὸν ἡ ἄρκτος μετὰ βρυχηθμοῦ φοβεροῦ, καὶ ῥίψασα αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς ὕπτιον, ἤρξατο διασπαράττειν καὶ διαμασᾶσθαι αὐτὸν τοῖς ὀδοῦσιν. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ παῖς Κερκύρα, δραμοῦσα καθάπερ τι χειροήθες ἀρνίον, εἶπεν αὐτῇ· Ὁρκῶ σε κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ, ἄνες αὐτῷ, πρὸς τὸ ἀκοῦσαι τῶν παρ' ἐμοῦ

ρημάτων. Ἡ δὲ ἄρκτος, ὥσπερ αἰδεσθεῖσα, εἶασε τὸν ἄνθρωπον εὐθύς, καὶ πάλιν ἀπελθοῦσα, ἀνέπεσεν ἐπὶ τῆς φλιᾶς. Εἶτα λέγει τῷ Αἰθίοπι ἡ ἁγία. Τίνος χάριν ἦλθες ἐνταῦθα; Ὁ δὲ ἔφη· Καρπιανὸς ὁ ἔπαρχος ἀπέστειλέ με. Καὶ λέγει αὐτῷ ἡ μάρτυς. Ἰδοὺ τὸ ἄλογον θηρίον ἀκοῦσαν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ εὐλαβήθη· καὶ σὺ λογικῆς ὢν φύσεως ἐν τοιαύταις ἀσωτίαις διάγεις ἄθλιε; Ὁ δὲ Αἰθίοψ ἔντρομος γενόμενος, προσέπεσε τοῖς ποσὶ τῆς παρθένου, καὶ εἶπε. Δέομαί σου, κέλευσόν με ἐξελθεῖν ἐντεῦθεν ἀβλαβῆ, καὶ πιστεύω τῷ Θεῷ σου. Ἡ δὲ εἶπε· Μὴ φοβοῦ τὸ θηρίον, ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν· τὸ γὰρ θηρίον σάρκας ἐσθίει τὰς διαλυομένας θανάτῳ· ἡ δὲ ἁμαρτία ψυχὴν δαπανᾷ τὴν ἀθάνατον, αἰωνίως κολάζουσα. Καὶ ἠξίου ὁ Αἰθίοψ δοθῆναι αὐτῷ σημεῖον τῆς πίστεως, καὶ ἀπολυθῆναι. Ἡ δέ, λαβοῦσα ξύλον, καὶ σταυρὸν παραχρῆμα τυπώσασα, δέδωκεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν. Τοῦτό ἐστι τὸ σημεῖον τῆς πίστεως· πίστευε εἰς τὸν Χριστόν, καὶ σωθήσῃ. Χριστόδουλον δὲ τοῦτον μετονομάσασα, προσέταξεν ἀπελθεῖν. Ὁ δὲ πάλιν εἶπε· Δέομαί σου δέσποινα καὶ κυρία, δίδαξόν με τί ἀποκρινοῦμαι περὶ τούτου τοῖς ἐπερωτῶσί με. Ἡ Ἁγία Κερκύρα εἶπε. Μηδὲν ἕτερον ἀποκρίνου, ἀλλ' ἢ τοῦτο μόνον, τὸν Χριστὸν ζητῶ, καὶ αὐτὸν ποθῶ, καὶ αὐτὸν προσκυνῶ. Καὶ λαβὼν τὸ τέλειον τῆς πίστεως ὁ Χριστόδουλος, ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν· βαστάζων δὲ τὸν σταυρὸν διήρχετο διὰ μέσου τῆς πόλεως, κηρύσσων παρρησίᾳ τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ, καὶ λέγων μεγάλῃ τῇ φωνῇ. Τὸν Χριστὸν ζητῶ, καὶ αὐτὸν ποθῶ, καὶ αὐτὸν προσκυνῶ. Ἐρωτώμενος δὲ παρὰ πολλῶν, τί τοῦτό ἐστιν· οὐδὲν ἕτερον ἔλεγεν, εἰμὴ τὸν λόγον, ὃν μεμάθηκε παρὰ τῆς ἁγίας παρθένου. Τῇ δὲ ἑξῆς ὁ ἔπαρχος, ἀρθέντος αὐτῷ βήματος πρὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως, ἐκάθισεν εἰς τὴν ἐξέτασιν, καὶ προσέταξε παρευθὺς παραστῆναι τὸν Αἰθίοπα, καὶ ἦχθη βαστάζων τὸν σταυρόν. Καὶ βλέψας εἰς αὐτὸν ὁ ἄρχων πικρόν τε καὶ φόνιον εἶπε· Σκοτεινόμορφε καὶ δυσειδέστερε παντὸς ζώου, τέρας ἐξαίσιον, καὶ πρόσωπον ἐβδελυγμένον καὶ μιαρώτατον, οὐκ εἶχες ἕτερόν τι δρᾶσαι, ἢ συναπαχθῆναι τῇ πλάνῃ τῆς καταράτου κόρης ἐκείνης. Ὁ δὲ Χριστόδουλος τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸν σταυρὸν ὑψώσας εἶπε· Χριστὸν ζητῶ, Χριστὸν ποθῶ, καὶ αὐτὸν προσκυνῶ. Ὁ ἄρχων εἶπεν· Ἀπλωθήτω ἐπὶ ξύλου, καὶ πρισθήτω κατὰ τὸ μέσον τῆς κεφαλῆς. Καὶ ἅμα τῷ λόγῳ τὸ ἔργον ἐπηκολούθει. Πρισθεὶς δὲ ὁ μακάριος ἕως τῶν ὀφθαλμῶν, ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ λέγων· Εὐχαριστῶ σοι Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ· ἰδοὺ ἐν τῷ αἵματί μου βαπτίζομαι· δέξαι ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου. Καὶ εὐθέως ἐτελειώθη· ἐνέγκας δὲ ὁ ἄρχων πέλεκυν, διεῖλεν αὐτὸν μέσον· καὶ ἔρριψεν ἔξω τῆς πόλεως, εἰς βρῶσιν τοῖς κυσί. Ταῦτα πρᾶξας ὁ μιαρὸς ἔπαρχος, ἀνέστη τοῦ βήματος·

καὶ μετὰ τῆς εἰωθυίας τάξεως ὥρμησεν ἐπὶ τὴν φυλακήν, ἔνθα ἦν ἡ ἁγία Κερκύρα ἡ ἀμνὰς τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὡς ἔφθασε τὸ προαύλιον, ἐκωλύετο προβῆναι παρὰ τῆς ἄρκτου· ἐκπηδῶσα γὰρ ἐκ τῶν ἔσω, κατέτρεχεν αὐτὸν μετ' ἐπιεικείας, καὶ κατεδίωκεν αὐτόν τε καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. Ὡς οὖν ἐγνώρισε ταῦτα τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνελεῖν τὴν παρθένον οἵᾳ βούλεται τιμωρίᾳ. προσέταξε πλῆθος ἐνεχθῆναι ξύλων ὑπὸ τοῦ ἐξερκέτου πολύ, καὶ κατακαῦσαι αὐτὴν σὺν τῷ θηρίῳ καὶ τῇ φρουρᾷ. Τούτου δὲ μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους γενομένου, καὶ τοῦ πυρὸς εἰς ὕψος αἰρομένου καὶ βροντὴν ἀποτελοῦντος, τὸ μὲν θηρίον ὑπὸ τῆς προνοίας τοῦ Θεοῦ ἀπολυθὲν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Ἡ δὲ ἁγία παρθένος ἐν μέσῳ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης πυρκαϊᾶς ἐφυλάττετο ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, εὐχομένη τε καὶ εὐλογοῦσα τὸν Κύριον· Ἄγγελος γὰρ ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, μετεποίει τὸ πῦρ καὶ τὴν φλόγα, καθάπερ ἐν Βαβυλῶνι τοῖς τρισὶ παισίν, εἰς ἀέρα ἔνδροσον αὐτῇ καὶ σωτήριον. Μετὰ δὲ ἡμέρας τρεῖς, ὅτε τῇ ὕλῃ συναπῆλθε τὸ πῦρ, παραγίνεται περίλυπος ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ στὰς πόρρωθεν λέγει τοῖς στρατιώταις. Εἰσελθόντες ἐρευνήσατε μή τι λείψανον εὑρεθῇ τῆς ταλαίνης ἐκείνης, καὶ ἀνελόμενοι θάψατε, ὅτι θυγάτηρ βασιλέως ἐστί. Καὶ παρακύψαντες οἱ στρατιῶται, εἶδον τὴν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα καθεζομένην καὶ ἐκτείνουσαν τὰς χεῖρας πρὸς οὐρανόν, καὶ Ἄγγελον φωτοειδῆ ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ περισκέποντα αὐτὴν καὶ ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ τῷ βασιλεῖ τὸ παράδοξον τοῦ θαύματος. Ὁ δὲ ἐκπλαγείς, ἐπέτρεψε κληθῆναι αὐτήν. Ἡ δὲ ἐξελθοῦσα, ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, πεπαρρησιασμένη ψυχῇ καὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ. Ὃς ἀτενίσας εἰς αὐτήν, καὶ κατανοήσας ἐπὶ πολὺ τὸ περιανθοῦν αὐτῇ κάλλος, ἤρετο· σὺ εἶ τέκνον μου Κερκύρα; Ἡ μάρτυς ἀπεκρίθη· Τέκνον σὸν ἐγώ, ἐὰν πιστεύῃς εἰς τὸν Χριστόν· Καὶ ὁ βασιλεύς· ἔτι ἐμμένεις τῇ ἀπειθείᾳ, μετὰ τὴν τοσαύτην τῶν θεῶν εὐεργεσίαν; ἐκ γὰρ τοῦ ἀστέκτου πυρός, τῇ δυνάμει τῶν θεῶν ἐρρύσθης. Ἡ δὲ ἁγία μάρτυς ἐμβλέψασα μετ' ὀργῆς τῷ ἀσεβεστάτῳ καὶ παρανόμῳ βασιλεῖ, εἶπε. Τυφλὲ καὶ ἀναίσθητε καὶ πεπωρωμένε καὶ πάσης ἐστερημένε συνέσεως, οὐκ αἰσχύνῃ τὰ θαυμάσια καὶ σημεῖα τοῦ ὑψίστου Θεοῦ τοῖς ἀκαθάρτοις δαίμοσιν ἐπιγράφων; οἱ θεοί σου ἑαυτοῖς βοηθῆσαι οὐ δύνανται, καὶ πῶς ἄλλοις βοηθοῦσι; θρηνείτωσαν, φευγέτωσαν, ἐρρέτωσαν οἱ θεοί σου, κωφὰ καὶ ἄψυχα τυγχάνοντες ξόανα· ἐμὸς δὲ βοηθὸς ὁ Χριστός ἐστι· καὶ αὐτὸς ἀπέστειλε τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ τοῦ πυρός· καὶ πᾶς ὁ πεποιθὼς ἐπ' αὐτόν, οὐ καταισχυνθήσεται πώποτε. Ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ

ἠλλοιώθη· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ἔπαρχον, λέγει αὐτῷ Παράλαβε τὴν ἀναίσχυντον ταύτην καὶ βλάσφημον, καὶ ἀπόλεσον τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐν τάχει·ζήτωσαν οἱ θεοί,ὅτι ἐὰν μὴ τάχιον αὐτὴν ἀπαλλάξῃς τοῦ ζῆν,πολλῶν αὐτὸς ἐν μεθέξει γενήσῃ βασάνων, καὶ τὴν ζωὴν αὐτὴν προσαφαιρεθείς. Παραχρῆμα οὖν συλλαβὼν τὴν ἁγίαν παρθένον ὁ ἔπαρχος, ἐξήγαγεν αὐτὴν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ κρεμάσας ἀντιστρόφως, ἔβαλεν ὑποκάτωθεν αὐτῆς θειαφώδεις καπνοὺς καὶ κνισας ἐφ' ἱκανοῦ· εἶθ' οὕτως, ἑκατέρωθεν παραστήσας τοξότας καὶ λιθοβόλους, προσέταξε, τοὺς μὲν τοξεύειν, τοὺς δὲ λιθοβολεῖν· καὶ οὕτως ἡ ἁγία μάρτυς, τῆς καλῆς ὁμολογίας τὴν μαρτυρίαν ἐπλήρωσεν. Ὁ δὲ προμνημονευθεὶς πρεσβύτερος Θεοδόσιος παραμείνας ἐν τῷ τόπῳ, νυκτὸς ἐπιστάσης καὶ πάντων ἀναχωρησάντων, ἦρεν αὐτῆς τὸ καρτερικὸν καὶ πολύαθλον σῶμα, καὶ ἔθηκεν ὑπὸ τὴν γῆν ἐγγὺς τῆς πύλης τῆς πόλεως· ὁμοίως δὲ καὶ Χριστοδούλου τοῦ αἰθίοπος ἀνερευνήσας καὶ εὑρών· ἦν γὰρ ἐρριμμένον κἀκεῖνο, καὶ μέχρι τότε κείμενον ἐπὶ σχήματος, καὶ παρὰ μηδενὸς τῶν θηρίων καὶ τῶν πετεινῶν ὑπομεῖναν λώβην κατέθετο ἐκ δεξιῶν τοῦ τάφου τῆς ἁγίας μάρτυρος, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως νυκτὸς ἐθεώρουν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ στύλον φωτός, καὶ φωνὴν ἤκουον ὑμνῳδίας, καὶ ἐθαύμαζον, καὶ ἐπληροφόρουν, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν ἀντιδοξάζει. Ταῦτα δὲ πάντα ἀπήγγειλε Θεοδόσιος καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοὶ Ἰάσονι καὶ Σωσιπάτρῳ καθεζομένοις ἐν τῇ φυλακῇ· οὐδεὶς γὰρ τῶν πιστῶν παρά τινος ἐκωλύετο θεωρεῖν αὐτούς.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἄγουσι καὶ τοὺς περὶ Σατορνῖνον ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ὀρύξαντες βόθυνον, καὶ στήσαντες λέβητας,ἐμβαλόντες τε πίσσαν καὶ ἔλαιον καὶ κηρὸν ἐν αὐτοῖς προσμίξαντες, καὶ ὑφάψαντες πῦρ, ἐχάλων τοὺς ἁγίους ἐν τῷ βράσματι τῶν λεβήτων· καὶ οὕτω δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐτελειοῦντο. Ἐλθὼν δὲ ἐπὶ τὴν τελείωσιν ὁ μακάριος Σατορνῖνος προσηύξατο οὕτως «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ σώσας λῃστὴν ἐπὶ Σταυροῦ Θεόν σε ὁμολογήσαντα; σῶσον καμὲ τὸν ἀνάξιον δοῦλόν σου· καὶ δεξάμενός μου τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως, μνήσθητί μου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.»Καὶ ἦλθε φωνὴ οὐρανόθεν, πάντων ἀκουόντων.«Θάρσει καὶ ἀγάλλου μάρτυς τῆς ἀληθείας· εἰσηκούσθη γάρ σου ἡ προσευχή, δεῦρο λοιπὸν ἐν τοῖς κόλποις Ἀβραὰμ μετὰ τῶν ἑταίρων σου, καὶ ἀπολάμβανε τὸ στέφος τῆς ἀφθαρσίας». Ταύτης τῆς φωνῆς γενομένης, ἐπίστευσε τὸ πλεῖστον τῆς πόλεως τοῦ λαοῦ μέρος, καὶ πάντες μιᾷ φωνῇ ἔκραζον λέγοντες. Χριστιανοί ἐσμεν καὶ ἡμεῖς, ἀκουσάτω ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ. Τοῦτο ἰδὼν ὁ ἅγιος Σατορνῖνος, ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύ-

ματι καὶ εἶπεν. «Εὐχαριστῶ σοι Κύριε ὁ Θεός μου· εὐλογῶ καὶ ὑμνῶ καὶ δοξάζω τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον· ὅτι ἐτάχυνας δεῖξαι μοι τῷ ἀναξίῳ δούλῳ σου τὰ θαυμάσιά σου». Καὶ χαλασθεὶς καὶ αὐτὸς ἐν τῷ λέβητι, ἐτελειώθη μετὰ τῶν λοιπῶν ἁγίων. Γυνὴ δέ τις τῶν εὐγενίδων ὀνόματι Ματρῶνα, σὺν Θεοδοσίῳ τῷ πρεσβυτέρῳ, καὶ πᾶσι τοῖς πιστεύσασι τῷ Χριστῷ, συγκομίσαντες παρρησίᾳ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων μετὰ ψαλμῶν καὶ ὕμνων καὶ τῆς προσφόρου λαμπροφορίας, κατέθεντο ἐν ἱερῷ τινι τῶν ἔξω τῆς πόλεως, ἐν ἑνὶ τύμβῳ, τὰ ἐν αὐτῷ συντρίψαντες εἴδωλα. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος ἐν τῇ φυλακῇ, ἐδόξαζον τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγον· «Ὄντως αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου.» Ὁ δὲ βασιλεὺς Κερκυλλῖνος ὁ θεομάχος καὶ παράνομος τύραννος, ὁ δεύτερός τε Φαραὼ καὶ τῆς τοῦ προτέρου ἀπωλείας συμμέτοχος, ἰδὼν ὅτι τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, μαθὼν δέ, ὅτι καὶ ἐν τῷ ναῷ τῶν θεῶν αὐτοῦ οἱ πιστοὶ κατέθεντο τῶν ἁγίων μαρτύρων τὰ λείψανα, καὶ τὴν συντριβὴν τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ, ἐπλήσθη θυμοῦ· καὶ πρῶτον μὲν πυρὶ βουλεύεται κατακαῦσαι τῶν μαρτύρων τὰ λείψανα, καὶ τὴν τέφραν εἰς τὸν ἀέρα λικμῆσαι· ἔπειτα δὲ πάντας τοὺς πιστεύοντας ἄρδην ἀπολέσαι. Ἅπερ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι μαθόντες ἐν τῇ φυλακῇ, ἦραν φωνὴν ὁμοῦ πρὸς τὸν Θεον λέγοντες. «Σὺ Κύριε δέσποτα πάντων, ὁ συντρίβων πολέμους ἐν τῇ ἰσχύϊ σου, ὁ διασκεδάζων βουλὰς ἐθνῶν καὶ ἀθετῶν λογισμοὺς λαῶν καὶ ἀρχόντων παρανομούντων, ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν ὑπερηφανίαν τῶν ἀσεβῶν, καὶ μὴ ἐάσῃς αὐτοὺς κακῶσαι τὸν λαόν σου τοῦτον, ὃν προσεκαλέσω εἰς τὴν ἐπίγνωσίν σου· ἀλλὰ ῥῦσαι αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, δὶδοὺς αὐτῷ ἐν γῇ τὴν βοήθειάν σου, καὶ ἐν θαλάσσῃ τρίβον ἀσφαλῆ· ἵνα γνῶσι πάντες, ὅτι σὺ εἶ Θεὸς μόνος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς, ποιῶν θαύματα διὰ τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ». Καὶ ὡς ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Κερκυλλῖνος μετὰ τῆς συγκλήτου πάσης ἐν τῷ ναῷ κατακαῦσαι τῶν ἁγίων μαρτύρων τὰ λείψανα, καὶ ἰδοὺ δράκων φοβερώτατος ὤφθη αὐτοῖς, καὶ πάντες ἔφυγον εἰς τὰ ὀπίσω. Οἱ δὲ πιστεύσαντες ἅπαντες, φοβηθέντες τὴν ἀπειλὴν τοῦ τυράννου, διέβησαν ἐν τῷ παρακειμένῳ τῇ πόλει νησιδίῳ· καὶ πήξαντες ἐκεῖσε θυσιαστήριον, ἀνύμνουν τὸν Θεόν, τὴν παρ' αὐτοῦ σωτηρίαν καὶ λύτρωσιν ἐκδεχόμενοι. Μαθὼν δὲ καὶ τοῦτο ὁ ἀναίσθητος βασιλεύς, οὐδ' ὅλως ἐδυσωπήθη τῶν γεγονότων θαυμάτων τὸ μέγεθος, ἀλλ' ἀντιτάσσεται κατὰ τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ μὴ βλέπων τὴν ἐπηρτημένην αὐτῷ παρὰ τοῦ δικαίου κριτοῦ, ἐπὶ πᾶσι τῇ ἀσεβείᾳ ἣ ἐποίησεν, ἔνδικον μισθαποδοσίαν ὁ ἀνομήσας διακενῆς, ὥρμησε πλοῖ πανστρατὶ κατὰ τῶν πεπιστευκότων.

Καὶ δὴ γενομένου κατὰ τὸ τοῦ πελάγους μέσον, εὐθέως κλόνος νεφῶν καὶ ἀέρος κίνησις ἄτακτος, βροντῶν τε ψόφοι τραχεῖς· στρόβιλοι δέ τινες εἰσβαλόντες σφοδρότατοι, καὶ κύματα βίαια ταῖς ναυσὶ προσαρασσόμενα, ἐξαίσιον αὐτῷ καὶ ἀφόρητον ἐνεποίουν τὸν κίνδυνον· τέλος, κατεποντίσθη μετὰ παντὸς αὐτοῦ τοῦ στρατεύματος εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ὡς ὁ πάλαι τύραννος Φαραώ, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς. Ὁ δὲ πιστὸς λαὸς θεωροῦντες τὴν ἀπώλειαν τοῦ παρανόμου βασιλέως καί τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ, τὴν ἐπινίκιον ᾠδὴν συμφώνως ἀνέπεμψαν τῷ Θεῷ λέγοντες. «Ἄσωμεν »τῷ Κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται·ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς »θάλασσαν.» Καὶ ἔχαιρον ἐπὶ πᾶσι τοῖς γενομένοις αὐτοῖς ἀγαθοῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἰάσων δὲ καὶ Σωσίπατρος οἱ ἅγιοι τοῦ Κυρίου ἀπόστολοι, ἐξελθόντες καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς φυλακῆς, ἐδίδασκον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας, καὶ ἐπεστήριζον τοὺς πιστεύοντας· τότε δὴ τότε, καὶ τὸν φανέντα δράκοντα, διὰ προσευχῆς αὐτῶν ἐποίησαν ἀφανῆ. Ἀνέστη δὲ ἕτερος βασιλεὺς Δατιανὸς τοὔνομα καὶ ἀναμαθὼν τὰ παρὰ τῶν ἁγίων γενόμενα, καὶ τὴν παρακολουθήσασαν πᾶσαν τῶν μαρτύρων ἐξέτασιν, ἐκέλευσεν αὐτοὺς παραστῆναι αὐτῷ· καὶ φησί. «Εἶπατέ μοι, πόθεν ἡμῖν τοσαύτης θρασύτητος καὶ τόλμης ἐγγινομένης, τοιαῦτα διδάσκετε καὶ τολμᾶτε; ἀκούω γὰρ παρὰ πολλῶν τὰ καθ'ὑμᾶς·καὶ ὡς ἐναντία τῶν ἀρχαίων ἐθῶν,καὶ τῆςτῶν θεῶν προνοίας ἀλλότρια, οὐδαμῶς ἀποδέχομαι· οὐδὲ γὰρ ἀγαθὸν ἐμοὶ φαίνεται, τὴν πατρῴαν παρωθεῖν εὐδαιμονίαν, καὶ ἀντεισφέρειν καινά, προσανέχειν ἐσταυρωμένῳ Θεῷ». Ὁ ἅγιος Ἰάσων εἶπεν·«Εἴ σου καθαρὰς τὰ τῆς ψυχῆς αἰσθήσεις ἐκέκτησο, καὶ πρὸς διάκρισιν ἐπιτηδείας καλοῦ τε καὶ κακοῦ, ἐδείξαμεν ἄν σοι τὸν ἐσταυρωμένον τοῦτον Θεὸν ὄντα ἀληθινὸν καὶ δεσπότην· ἑκουσίως μὲν διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν παθόντα, ἀπαθῆ δὲ μείναντα τῇ θεότητι». Ὁ βασιλεὺς εἶπε.«Προσῆκόν ἐστι τοῖς πᾶσι τῇ οἰκουμένῃ γνωριζομένοις θεοῖς, τούτοις λατρεύειν καὶ ὑμᾶς, καθὰ καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς θεολόγοι παρέδωσαν, Ὀρφεύς, Ὅμηρος, Ἡσίοδος, καὶ οἱ λοιποὶ σοφοί· ἀρτιφανῆ δὲ Θεόν, καὶ μάλιστα ὑπὸ δίκην ἀχθέντα καὶ ἀποθανόντα, καὶ ἐν μνημείῳ τεθέντα, μήτε προσκυνεῖν μήτε σέβειν· τὰς ματαίας οὖν καὶ ἀσαφεῖς ταύτας βαττολογίας ἐάσαντες, πείσθητέ μοι, καὶ θύσατε τοῖς θεοῖς· εἰ δὲ ἀγορεύετε τοῦτο, ἀναγκάσαι με ἔχετε βασάνοις ὑμᾶς ἀναλῶσαι πικραῖς.» Οἱ δὲ ἅγιοι εἶπον· «Ὃ βούλει ποιεῖν, ποίει· ἡμεῖς γὰρ εἰδώλοις νεκροῖς οὐ προσκυνοῦμεν, ἀλλὰ Χριστῷ τῷ μονογενεῖ υἱῷ τοῦ Θεοῦ, δι' οὗ τὰ πάντα γέγονε συνεργίᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ᾧ καὶ λατρεύομεν καὶ τὴν ἀληθινὴν θυσίαν προσφέρομεν· Χριστῷ ᾧ κάμψει πᾶν γόνυ ἐπουρανίων καὶ ἐ-

πιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται». Ὁ βασιλεὺς εἶπε· «τὸ πολυλογεῖν ἐν τούτοις, οὐκ εὔχρηστον». Καὶ εὐθέως κελεύει ἐνεχθῆναι βουτίον σιδηροῦν, καὶ ἐμβληθῆναι ἐν αὐτῷ στυππίον καὶ πίσσαν καὶ κηρόν, καὶ κατακλεισθῆναι τὸν ἅγιον Σωσίπατρον ἐν αὐτῷ, καὶ οὕτω πυρὶ φλεχθέντα, τὸ πέρας τοῦ βίου λαβεῖν. Καὶ λέγει πρὸς τὸν ἅγιον Ἰάσονα· «τὰς μενούσας σε τιμωρίας, δεῖ σε πρότερον ἐν τῷ τοῦ κηρύγματος ἰσηγόρῳ τεθεωρηκέναι, εἶθ' οὕτως ταύτας ὑποστῆναι, ἵνα παγιωτέραν ἐπιδείξῃ τὴν καρτερίαν.» Ὁ δὲ ἅγιος Σωσίπατρος κατασφραγίσας ἑαυτόν, καὶ εὐξάμενος, καὶ εἰπὼν τό, Ἀμήν, εἰσῆλθεν ἐν τῷ βουτίῳ· καὶ οὕτω, τῆς φλογὸς ἀναφθείσης, ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ μηνὶ Ἀπριλίῳ κή. Ἡ δὲ φλὸξ διοδεύσασα, ἐνεπύρισε τῶν κύκλῳ παρεστώτων πολλούς· οἱ δὲ λοιποὶ ἔκραζον· Μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐθρήνουν ἅπαντες ἐπὶ τῷ μακαρίῳ Σωσιπάτρῳ, λέγοντες· κακὴ κρίσις τοῦ βασιλέως. Καὶ ἦν πάντων βοὴ μία καὶ θρῆνος εἷς. Τότε ὁ βασιλεύς, ἰδὼν τὴν τοῦ λαοῦ παντὸς ἐπὶ τῷ δικαίῳ συμπάθειαν, καὶ ἐφ' οἷς πεποίηκε μεταγνούς, ἤρξατο καὶ αὐτὸς θρηνεῖν· καὶ λίθον βαρὺν κρεμάσας ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ, ἐβόα λέγων· «Ὁ Θεὸς Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν, καὶ συγχώρησόν μοι τὰς ἁμαρτίας μου· ἅγιε Σωσίπατρε δεήθητι τοῦ Θεοῦ σου ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι συγχωρήσῃ τὴν ἁμαρτίαν, ἣν ἔπραξα, ἀδίκως σε παραδοὺς τῷ πυρί». Καὶ λέγει πρὸς τὸν ἅγιον Ἰάσονα· «ἀπὸ τοῦ νῦν Χριστιανός εἰμι κἀγώ, καὶ τῆς σῆς διδασκαλίας ὑπήκοος». Ὁ δὲ ἅγιος Ἰάσων, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ταχίστῃ τοῦ βασιλέως ἐπιστροφῇ, εἶπε πρὸς τὸν λαόν. «Δεῦτε ἀδελφοί, κηδεύσωμεν τὸ σῶμα τοῦ τρισμάκαρος καὶ μάρτυρος Σωσιπάτρου, καὶ δοξάσωμεν τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ». Καὶ ἐλθόντες ἔνθα ἦν κείμενον τὸ τίμιον λείψανον, εὗρον αὐτὸ σῶον καὶ ὁλόκληρον, ὡς μηδὲ τρίχα κυριευθῆναι ὑπὸ τοῦ πυρός· καὶ τοῦτο οἱ ὄχλοι θεασάμενοι, ἐπὶ πλεῖον ἐστηρίχθησαν εἰς τὴν πίστιν, καὶ ἐστηρίζοντο. Κηδεύσαντες δὲ αὐτὸ μετὰ τῆς πρεπούσης τιμῆς, κατέθεντο ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ, εἰς τὸ προσαρκτῶον μέρος τῆς πόλεως, πλησίον τοῦ λιμένος· καὶ παρευθὺς ὁ ἅγιος Ἰάσων ἤγαγε καὶ τοὺς ἐν τῷ μικρῷ νησιδίῳ εἰς τὴν πόλιν, καὶ πάντας τοὺς διασκορπισθέντας ἐπισυνήγαγε. Καὶ ἁγιάσας κολυμβήθραν, ἐβάπτισε τὸν βασιλέα, ἐπονομάσας αὐτὸν Σεβαστιανόν· ἐβάπτισε δὲ καὶ τοὺς πιστεύσαντας ἅπαντας, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· καὶ ἀπὸ τότε γεγόνασι Χριστιανοὶ οἱ τῆς Κερκυραίων νήσου οἰκήτορες, καὶ ἐβαπτίζοντο. Μετὰ δὲ ταῦτα ἤρξαντο οἰκοδομεῖν ναοὺς ἱεροὺς ἔν τε τῇ πόλει καὶ ἐν πάσῃ τῇ νήσῳ, τὰ εἴδωλα καταστρέφοντες, καὶ τὰ ἱερὰ αὐτῶν καταφρονοῦντες, καὶ

βδελυσσόμενοι· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς ᾠκοδόμησε τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Ἀποστόλου, ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ ἔνθα καὶ κατετέθη τοῦ ἁγίου Σωσιπάτρου τὸ λείψανον· ὁμοίως καὶ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, ἧς ἐξ εὐωνύμων κελλίον μικρὸν δομησάμενος ὁ βασιλεύς, καὶ ἐκεῖσε ἑαυτὸν κατακρύπτων, προσηύχετο· ἐν ᾧ καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον μακαρίως καὶ ἐνδόξως τελειωθείς, ὁ ἅγιος Ἰάσων, αὐτὸν ἐνταφιάσας πάνυ πρεπόντως, κατέθετο αὐτὸν ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ καθὰ καὶ ἐπρόσταξεν. Ἡ δὲ βασίλισσα, ἡ τοῦ μακαρίου τούτου Σεβαστιανοῦ γυνή, υἱὸν ἔχουσα μονογενῆ ὡς ἐτῶν δώδεκα, ἀρρωστίᾳ περιπεσόντα καὶ ἀποθανόντα, πίστει ἀδιστάκτῳ προσελθοῦσα τῷ ἁγίῳ Ἰάσονι, ἐδέετο αὐτοῦ λέγουσα. «Δοῦλε τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, ἀνυπερθέτως παρέχει σοι· μὴ οὖν ἀπαξιώσῃς ἐλθεῖν καὶ ἐπισκέψασθαι τὸ τεθνηκός μου παιδίον, καὶ προσεύξασθαι, ὅπως ἀναστῇ· πιστεύω γὰρ ὅτι τῇ προσευχῇ σου ἀναστήσεται.» Ὁ δὲ ἅγιος Ἰάσων εἶπεν αὐτῇ· «ὦ γύναι, ὑπὲρ τὴν ἐμὴν δύναμιν ᾔτησας· πλὴν τὰ παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατα, παρὰ τῷ Θεῷ δυνατά ἐστι». Καὶ ἠκολούθησεν αὐτῇ ὁ ἅγιος· καὶ στὰς παρὰ τῇ κλίνῃ καὶ ποιήσας εὐχήν, ἐκράτησε τῆς χειρὸς τοῦ τεθνηκότος παιδίου, καὶ εἶπεν· ὦ παιδίον, ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀνάστηθι ἐξ αὐτῆς». Καὶ ἀνεκάθισε παραχρῆμα τὸ παιδίον, καὶ ἤρξατο λαλεῖν· ἐξέστησαν δὲ πάντες ἐπὶ τῷ γεγονότι σημείῳ, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες, ὅτι ὄντως τὰ σημεῖα ταῦτα, Θεοῦ ἀληθινοῦ εἰσιν. Ἄλλη δέ τις γυνὴ τῶν περιφανῶν, ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐνοχλουμένη, ἀκούσασα ὅτι τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως ὁ ἅγιος Ἰάσων ἤγειρε θανόντα, ἦλθε καὶ αὐτὴ καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, ἀξιοῦσα καθαρισθῆναι τῶν ἐμφωλευόντων ἐν αὐτῇ πονηρῶν πνευμάτων. Ὁ δὲ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, ὡς τὴν κατ' αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχων, ποιήσας εὐχὴν ἐπ' αὐτῇ, καὶ σφραγίσας αὐτὴν τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ, πάραυτα μὲν τὰ δαιμόνια ἐφυγάδευσεν· ἡ δὲ γυνὴ γέγονεν ὑγιής, καὶ ἀπῆλθεν εὐχαριστοῦσα τῷ Θεῷ. Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους πάσχοντας ὑπὸ δαιμόνων καὶ νοσοῦντας, ἰᾶτο τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι τῇ δοθείσῃ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ θεραπευόμενοι δὲ πάντες ἐδιδάσκοντο, μὴ τῷ Ἰάσονι εὐχαριστεῖν, ἀλλὰ μόνῳ τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἦν χαρὰ πολλὴ ἐν τῇ πόλει καὶ πάσῃ τῇ νήσῳ, τῆς πίστεως προκοπτούσης καθ' ἡμέραν, καὶ τῶν εἰδώλων περιφρονουμένων, καὶ τοῦ Κυρίου δοξαζομένου διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων· πλήρης γὰρ ὑπάρχων ὁ ἀνὴρ Πνεύματος ἁγίου καὶ χάριτος, πάντας εἵλκε πρὸς ἑαυτόν· βαπτίζων, διδάσκων, νουθετῶν παραινῶν, παρακαλῶν, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπιτιμῶν καὶ ἐπιπλήττων. Ἐπιβιοὺς δὲ χρόνους ἱκανούς, ἐν μιᾷ νυκτὶ προσευχό-

μενος. θείας τινὸς ἤκουσε φωνῆς λεγούσης πρὸς αὐτόν· «Χαῖρε καὶ εὐφραίνου δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· δεῦρο ἀπολάμβανε τὴν οὐράνιον βασιλείαν σὺν Σωσιπάτρῳ τῷ σῷ ἀδελφῷ, εἰς ὅλους αἰῶνας.» Ταύτης τῆς φωνῆς ἀκούσας, καὶ περιχαρ�ὴς γεγονώς, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ· ἐποίησε δὲ τὴν λάρνακα αὐτοῦ πλησίον τοῦ ἁγίου Σωσιπάτρου, ἐντειλάμενος τοῖς ἀδελφοῖς, αὐτόθι μετὰ κοίμησιν καταθέσθαι αὐτόν. Προσκαλεσάμενος δὲ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας καὶ πάντα τὸν λαόν, παρήγγειλε πᾶσι προσέχειν ἑαυτοῖς, καὶ ἐμμένειν ἐν τῇ πίστει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔχειν ἀγάπην ἐν ἀλλήλοις καὶ συμφωνίαν, ποιεῖν τε ἐλεημοσύνας, καὶ ἀντέχεσθαι τῶν ἀσθενῶν, καὶ χαίρειν ἐπὶ τῇ τῶν μελλόντων ἐλπίδι, καὶ ἐνθυμεῖσθαι ἀεὶ τὰς ἐν οὐρανῷ μονάς. Καὶ οὕτως ἀνακλίνας ἑαυτὸν ἐν ᾧ εἰώθει κατακλίνεσθαι τόπῳ, νόσῳ μικρᾷ περιπεσών, εἰς τὸν γλυκὺν καὶ μακαριστὸν ὕπνον ἐκλήθη, μηνὶ Ἀπριλίῳ εἰκάδι ἐννάτῃ, ζήσας ἔτη περὶ τὰ ἑξήκοντα, ὡς λόγος, καὶ πρός. Ἦν δὲ τῷ γένει Θεσσαλονικεύς· ὁ δὲ ἅγιος Σωσίπατρος, ἐκ τῆς Ἀχαΐας ὥρμητο. Τούτων δὲ μέμνηται ὁ ἅγιος ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς, λέγων, Τιμόθεος ὁ συνεργός μου καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. Οἱ δὲ ἱερεῖς σὺν παντὶ τῷ πλήθει κηδεύσαντες ἐντίμως το τίμιον λείψανον τοῦ ἁγίου Ἰάσονος, καθὰ δέδωκεν αὐτοῖς ἐντολάς, ἔθηκαν πλησίον τοῦ ἁγίου Σωσιπάτρου, κοινοὺς φύλακας καὶ πρὸς Θεὸν μεσίτας ἀμφοτέρους ταῖς μετέπειτα γενεαῖς θησαυρίσαντες, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Ὠδὴ ζ'. Ἄλλος. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Ρυπαροὺς ἡμᾶς ὄντας, ἐν Κερκύρᾳ τὸ πάλαι πάντας ἀπένιψαν, Σωσίπατρος ὁ Θεῖος, Ἰάσων ὁ κλεινός τε, τῷ βαπτίσματι ψάλλοντας. Ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ. Τῆς ἁγίας.

Ἱκετήριον αἶνον, σοὶ Κερκύρα ἄδομεν οἱ Κερκυραῖοι σεπτῶς, ὡς ἐπινυμφευθείσῃ, Χριστῷ τῷ εὐεργέτῃ, καὶ βοώσῃ τῷ κτίστῃ σου. Ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν Θεὸς εὐλογητός εἶ. Δόξα.

Σωματούμενον Λόγον, ἴσμεν ἐπ' ἐσχάτων σε τὸν προαιώνιον, ἀχρόνως ἐκ Πατρός τε, σὺν Πνεύματι τῷ Θείῳ. προελθόντα καὶ ψάλλομεν. Ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἧρτηται οὗν αἱμάτων, Θεοτόκε Μαρία ὁ φύσει ἄϋλος, καὶ ἄσαρκος οὐσία, ἑνούμενος ἀῤῥήτως, εὐδοκίᾳ θεότητος, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν Θεός, εὐλογημένη. Καταβασία. Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ρυσάμενος.

Ὠδὴ ἡ. Ἄλλος. Ἐπταπλασίως κάμινον.

Δοξολογίαις σήμερον, τὸν ἐν ὕψει καθήμενον, ἐπὶ θρόνου δόξης, λατρικαῖς ὑμνοῦμέν σε, ὡς μέτοχοι χάριτος, τῆς ἐκδοθείσης ἡμῖν σεπτῶς, τοῖς τῶν ἀποστόλων θεοπνεύστοις λογίοις· ὃν παῖδες εὐλογοῦσιν· ἱερεῖς ἀνυμνοῦσι, λαὸς ὑπερυψοῦσιν, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τῶν ἁγίων ἑπτὰ λῃστῶν.

Ἑπταπλασίοις μάρτυσι, Κερκυραίων ὁ τύραννος, ὡς θεοσεβέσιν ἐμμανῶς ἐξέκαυσε, ῥητίνην ἐν λέβητι καὶ θεῖον ἅμα μετὰ κηροῦ, τῷ δημιουργῷ καὶ λυτρωτῇ ἐκβοῶσιν. Οἱ παῖδες εὐλογεῖτε ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας

Εὐλογοῦμεν Πατέρα. Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα

Φῶς τὸν Πατέρα ἄναρχον, φῶς Υἱὸν ὁμοούσιον, φῶς ὁμοῦ τὸ Πνεῦμα τῇ φύσει συνάναρχον· φῶς ἐν τῇ θεότητι, κἂν τρία φῶτα προσωπικῶς, ὡς ἔφη δυὰς τῶν συγγενῶν τῶν τοῦ Παύλου· οἱ παῖδες εὐλογεῖτε ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Ἀπάτορά σε τέτοκεν, ἡ Παρθένος τὸν λάμψαντα, πάντων πρὸ αἰώνων ἐκ Πατρὸς ἀμήτορα, βροτόν, ὡς εὐδόκησας φιλανθρωπίᾳ θείᾳ Σωτήρ, ὅθεν σοι πιστῶς σὺν τῇ Κερκύρᾳ βοῶμεν. Οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καταβασία. Αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἁγία ἡμέρα.

Ὠδὴ Θ'. Ἄλλος. Κυρίως Θεοτόκον.

Ἰσχύϊ εὐσπλαγχνίας, τοῦ ἐν τοῖς ὀψίστοις, ἡ Κερκυραίων πληθὺς διεσώθημεν, τῶν μαθητῶν συνεργίᾳ, Χριστὸν δοξάζοντες. *Τῆς ἁγίας.*

Ἀπαύστως σε Κερκύρα, Κερκυραίων δῆμος, ὁ σὸς προστάτιν ἐν ἅσμασι σέβομεν, ὡς διὰ σοῦ σεσωσμένοι, μάρτυς πολύαθλε. *Δόξα.*

Ξενίζων ὤφθη πάλαι, Ἀβραὰμ ἀγγέλων μορφῇ, Τριάδα τὴν ὄντως ὑπέρθεον, ἣν ἐν Πατρὶ προσκυνοῦμεν, Λόγῳ, καὶ Πνεύματι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μετὰ τῆς Θεοτόκου, Σωσίπατρε θεῖε, κλεινὲ Ἰάσων, Κερκύρα μου μέμνησθε, ἐπὰν χωρίσῃ τοῦ σκήνους, Χριστὸς τῷ πνεύμά μου.

Καταβασία. Φωτίζου, φωτίζου. Ἐξαποστειλάριον τῶν ἀποστόλων.

Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις. (ὥρα μηνιαῖον).

Τῶν Μαρτύρων. Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Τῷ θρόνῳ παμμακάριστε, τοῦ Χριστοῦ παρεστῶσα, ὡς μαρτυρίου στέφανον, εἰλήφυῖα Κερκύρα, Ἰακισχόλῳ σὺν θείῳ, ὁμοῦ τε καὶ Μαρσαλίῳ, Σατορνίνῳ τε καὶ Ἰανουαρίῳ, Φαυστιανῷ, Εὐφρασίῳ, Κερκυραίων φωστῆρσι, κλεινοῖς τε πρωτομάρτυσι, μνείαν σῶν ποιοῦ δούλων.

Καὶ τῆς ἑορτῆς Εἰς τοὺς αἴνους, ἱστῶμεν στίχ. ς'. καὶ ψάλλομεν τὸ ἀνασάσιμον τῆς ἡμέρας, δίς. εἶτα τὰ δ' προσόμοια τῶν ἁγίων.

Ἦχος ά. Πανεύφημοι μάρτυρες ὑμᾶς.

Πάντα κατελίπατε τερπνά, Χριστὸν ἀγαπήσαντες· οὗ τὰς ψυχὰς ἐκολλήθητε, ὀπίσω ἔνδοξοι· ἴχνεσι τοῖς τούτου, πίστει προσηνέχθητε, Ἰάσων καὶ Σωσίπατρε πάνσοφοι· ᾧ καὶ πρεσβεύετε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Ἰάσων, Σωσίπατρε ψυχήν, τὴν ἐμὴν φωτίσατε, ἐσκοτισμένην τοῖς πάθεσιν, οἱ τὸν περίγειον, διδαχαῖς ἐνθέοις, κόσμον καταλάμψαντες, καὶ σκότος τῶν εἰδώλων μειώσαντες, καὶ προσενέγκαντες, γένος ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον, σεσωσμένον, Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν.

Χριστὸς ὁ Θεὸς ὑμᾶς σοφοί, Ἰάσων, Σωσίπατρε, τοὺς πλανωμένους ἀπέστειλεν, ἀνακαλέσασθαι, καὶ πρὸς σωτηρίαν, πάντας καθωδήγησεν, ὑμῶν τοῖς θεοσόφοις διδάγμασιν· ᾧ νῦν πρεσβεύσατε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Κερκύραν τὴν πάνσεμνον ἡμῶν, βασιλίδα σήμερον, οἱ ἐν Κερκύρᾳ τιμήσωμεν, ὡς ἐκτελέσασαν, τὸν τοῦ μαρτυρίου δρόμον καρτερώτα, καὶ μόνον τὸν Χριστὸν ἀγαπήσασαν· ᾧ καὶ πρεσβεύει νῦν, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος. Δόξα. ἦχος ά.

Τὰ ἐν Κερκύρᾳ δεσμά, καὶ τὰς ἀπείρους ὑμῶν τίς διηγήσεται θλίψεις, ἔνδοξοι ἀπόστολοι; ἢ τίς παραστήσει τοὺς ἀγῶνας ὑμῶν οὓς κεκοπιάκατε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ; οὐ μόνον ὡς Ταρσὸν σὺν Ἰκονίῳ κερδήσητε, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἡμῶν Χριστῷ τὴν πόλιν προσάξητε. Αὐτῷ οὖν πρεσβεύσατε φυλάττειν ἐν ἡμῖν, τὴν καλὴν ὑμῶν ὁμολογίαν μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς, Ἰάσων καὶ Σωσίπατρε, διδάσκαλοι τῶν ἐκκλησιῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Τῆς ἑορτῆς. Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις. Εἰς τὴν λειτουργίαν, τυπικά, καὶ τοῦ πάσχα ἡ γ'. ὠδὴ καὶ τῶν ἁγίων ἡ ς', Προκείμενον τοῦ Ἀποστόλου. ἦχος πλ. δ'. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν. Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ. Ὁ Ἀπόστολος. Πρὸς Ρωμαίους. Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας. Ζήτει τῇ β'. τῆς ς'. ἑβδομάδος. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα μαθητάς. Ζήτει τῇ παρασκευῇ τῆς ἑ. ἑβδομάδος Λουκᾶ. Κοινωνικόν. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΟΝ.

Χαίροις Ἀποστόλων ἡ ξυναρίς, χαίρετε Ἰάσων καὶ Σωσίπατρε οἱ σοφοί· χαίροις ἡ Κερκύρα, Χριστοῦ παρθενομάρτυς, ἡ Κερκυραίων χαίροις τριὰς σωτήριος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ἑπτὰ μάρτυρες οἱ πρώην λησταί, οἱ διὰ τοῦ ἁγίου ΙΑΣΟΝΟΣ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἐν λέβητι πίσσης κοχλαζούσης βληθέντες τελειοῦνται.

»Λησταὶ μαθόντες τὴν Ἐδὲμ ληστοῦ λάχος,
»Πίσσῃ λαχεῖ ἔσπευσαν αὐτὴν ἐμφλόγῳ.

Ἡ ἁγία ΚΕΡΚΥΡΑ ἡ θυγάτηρ Κερκυλλίνου τοῦ βασιλέως βέλεσι κατατρωθεῖσα τελειοῦται.

»Βελῶν βασιλὶς ταῖς βολαῖς ἐστιγμένη,
»Ἐκ στιγμάτων ἔλαμψεν, ὡς ἐκ μαργάρων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΕΒΙΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

»Ἐκ σοῦ τὸ πῦρ ὁποῖον ἐκσμήξει ῥύπον,
»Ὄμβρυζον, Εὐσέβιε, Χριστοῦ χρυσίον;

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΖΗΝΩΝ καὶ ΒΙΤΑΛΙΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

»Μὴ δειλιάσῃς, Βιτάλιε πρὸς φλόγα,
»Ἡγήσομαι γὰρ καὶ προεισέλθῳ Ζήνων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΩΝ πυρὶ τελειοῦται

»Θεοῖς λατρεύειν μὴ θέλων Ἕλληνίοις,
»Καθεῖλε καυθεὶς πίστιν Ἑλλήνων Νέων.

Ζήνων ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς, ἅμα τοῖς ἁγίοις Εὐσεβίῳ, Νέωνι, καὶ Βιταλίῳ, ὑπῆρχον μὲν ἐκ τῆς νήσου Κερκύρας· κατηχηθέντες δὲ ὑπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου, ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ. Καὶ διαβληθέντες Κερκυλλίνῳ τῷ τῆς νήσου βασιλεῖ, ἐκρατήθησαν· καὶ δεθέντες ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν ἁλύσεσι βαρείαις, παρέστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἐρωτηθέντες, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστόν, γυμνωθέντες τῶν ἱματίων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν ἁπλωθέντες, καὶ δεθέντες χεῖρας καὶ πόδας σχοινίοις, ἐτύφθησαν ῥάβδοις, ἐπὶ πολλαῖς τε ὥραις καταναγκασθέντες ἀρνήσασθαι μὲν τὸν Χριστόν, θῦσαι δὲ τοῖς εἰδώλοις, μὴ πεισθέντες δὲ μηδὲ μέχρι λόγου θῦσαι τοῖς δαίμοσιν, ἀπεκλείσθησαν εἰς φυλακὴν ὡσεὶ νεκροί, καὶ μετὰ ταῦτα καμίνου μεγάλης ἀναφθείσης, τῆς φυλακῆς ἐκβληθέντες, καὶ ἐν αὐτῇ ἐμβληθέντες, ἐτελειώθησαν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Λ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου ΙΑΚΩΒΟΥ, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. (1).

»Ὡς ἀμνὸς Ἰάκωβος ἀχθεὶς ἐσφάγη,
»Τῆς εὐσεβείας μηρυκίζων τοὺς λόγους·
»Κτεῖνε μάχαιρα φόνεια Ἰάκωβον τριακοστῇ.

Οὗτος ἦτο υἱὸς μὲν Ζεβεδέου, ἀδελφὸς δὲ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ὅστις μετὰ τὴν πρόσκλησιν Ἀνδρέου καὶ Πέτρου, προσεκλήθη

(1) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἀπόστολον τοῦτον Ἰάκωβον, ἐγκώμιον πλέκει Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πρώτην μὲν ἡ ζῶσα τῆς ἀληθινῆς Θεολογίας πηγὴ» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων).

ἀπὸ αὐτὸν τὸν Κύριον εἰς μαθητείαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰωάννου. Ὅθεν οὗτοι εὐθὺς ἀφήσαντες τὸν πατέρα καὶ τὸ πλοῖόν των, καὶ ἁπλῶς ὅλα ὅσα εἶχον, ἠκολούθησαν τῷ Χριστῷ. Τόσον δὲ πολλὰ ἠγάπησεν αὐτοὺς ὁ Δεσπότης Χριστός, ὥστε εἰς μὲν τὸν ἕνα ἀδελφὸν τὸν Ἰωάννην ἔδωκε τὸ στῆθος του, διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ἐπάνω εἰς αὐτό, εἰς δὲ τὸν ἄλλον ἀδελφόν, τοῦτον δηλαδὴ τὸν θεῖον Ἰάκωβον, ἔδωκε τὴν τιμὴν τοῦ νὰ πίῃ τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔπιεν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀντιστρόφως τόσον πολλὰ ἠγάπησαν τὸν Κύριον, καὶ τόσον ζῆλον ἔδειξαν δι' αὐτὸν οἱ μακάριοι, ὥστε ἠθέλησαν νὰ καταβιβάσωσι πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ κατακαύσωσι τοὺς Σαμαρείτας, διότι δὲν ἐπίστευσαν, οὐδὲ ἐδέχθησαν αὐτόν. (Λουκ. θ΄. 54) καὶ ἴσως τοῦτο ἤθελον κάμει, ἂν ὁ Χριστὸς ἡ αὐτοαγαθότης, δὲν ἐμπόδιζεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦτο. Διὰ ταῦτα λοιπὸν τὰ αἴτια ὁ Κύριος παρελάμβανε πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ κατ' ἐξαίρεσιν καὶ εἰς τὰς προσευχάς, καὶ εἰς τὰς ἄλλας οἰκονομίας του τούτους τοὺς δύω ἀποστόλους, ὁμοῦ καὶ τὸν κορυφαῖον Πέτρον, μυσταγωγῶν καὶ ἀποκαλύπτων εἰς αὐτοὺς τὰ ὑψηλότερα καὶ μυστικώτερα δόγματα. Τοῦτον τὸν μακάριον Ἰάκωβον μὴ ὑποφέρων ὁ Ἡρῴδης (ὁ Ἀγρίππας δηλαδὴ ὁ τοῦ Ἀριστοβούλου υἱός, τοῦ ὁποίου θεῖος ἦτον ὁ Ἡρῴδης, ὁ θανατώσας τὸν Πρόδρομον) νὰ βλέπῃ παρρησιαζόμενον καὶ διδάσκοντα τὸ Εὐαγγέλιον, μετὰ τὸ πάθος καὶ τὸ σωτήριον κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ, ἔβαλε χεῖρα καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν μὲ μάχαιραν (ἐν ἔτει μδ' 44,) καὶ οὕτω μετὰ τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον ἐστειλε τοῦτον εἰς τὸν Χριστὸν δεύτερον μάρτυρα, καθὼς περὶ τούτου γράφει τὸ δωδέκατον κεφάλαιον τῶν πράξεων. (1)

---

(2) Τὸ παρὸν ἐρανίσθην ἐκ τοῦ Συναξαριστοῦ, ἐν δὲ τῷ Μεγ. Ὡρολογίῳ γράφεται οὕτω πῶς.

Οὗτος ἦν ἐκ τῶν Δώδεκα, ὡς καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ (Σεπτεμβρ. 26). οὓς ὁ Κύριος ἐπωνόμασε Βοανεργές, ὅ ἐστιν υἱοὺς βροντῆς, ὡς μεγαλοκήρυκας καὶ θεολογικωτάτους, ἢ διότι, ὡς λέγουσι τινές, ἐπειδὴ οἱ ἔκ τινος κώμης Σαμαρεῖται οὐκ ἐδέξαντο τὸν Ἰησοῦν εἰς ἐπιξένωσιν, οἱ δύο οὗτοι ἀδελφοί, ζήλου πλησθέντες, ἐπεθύμησαν ἵνα καταβῇ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ κατακαύσῃ τοὺς ἀξένους ἐκείνους (Μάρκ. γ΄. 17 Λουκ. θ΄. 52-54). Τούτου οὖν τοῦ Ἰακώβου τὴν παρρησίαν εἰς τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα μὴ ὑποφέρων Ἡρῴδης Ἀγρίππας, ὁ τοῦ Ἀριστοβούλου υἱός, καὶ τοῦ Μ. Ἡρῴδου ἔγγονος, συλλαβὼν αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Πάσχα, ἐν μαχαίρᾳ κατέσφαξε, τῷ 43 ἔτει· καὶ οὕτως ἔπιε τὸ ποτήριον, ὅπερ προεῖπεν εἰς αὐτὸν ὁ Σωτὴρ (Ματθ. κ΄. 23) — Ὁ δὲ Ἡρῴδης, κατελθὼν τὸ ἐφεξῆς ἔτος ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ἐνδυσάμενος βασιλικῶς, ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος, καὶ ἐδημηγόρει πρὸς τοὺς πρέσβεις τῶν Τυρίων καὶ Σιδωνίων. Καὶ ἐνῷ οἱ περικυκλοῦντες αὐτὸν

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ΚΛΗΜΗΣ ὁ ποιητὴς τῶν Κανόνων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

»Τέρψας ὁ Κλήμης γηγενεῖς ᾠδαῖς κάτω,
»Ἀπῆλθε τέρψων, ὥσπερ οἶμαι καὶ νόας. (1)

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΞΙΜΟΣ ξίφει κατὰ γαστέρα μέσην πληγεὶς τελειοῦται.

»Μάξιμος εὑρὼν τὴν ξῖ συλλαβὴν μέσην,
»Τὸ γαστρὸς ἡμῖν μηνύει μέσον ξίφος. (2).

Ἡ εὕρεσις τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασείας. (3)·

»Χρὴ μηδὲ νεκρὸν λανθάνειν Βασιλέα,
»Βασιλέως θνήξαντα τοῦ ζῶντος χάριν.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΔΟΝΑΤΟΥ ἐπισκόπου Εὐροίας.

»Τίς μη Δονάτον δοξάσει ἐν τοῖς λόγοις,
»Ὃν περ τὰ ἔργα πανταχοῦ ἐδόξασαν ;

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Δονάτος ἦτο ἐπίσκοπος εἰς πόλιν καλουμένην Εὔροιαν, (κειμένην κατὰ τὴν παλαιὰν Ἤπειρον, τῆς ὁποίας μητρόπολις εἶναι τὰ Ἰωάννινα), κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει τπέ (385), ἔχει δὲ χωρίον ἡ πόλις τῆς Εὐροίας, ὀνομαζόμενον Σωρεία, (4) εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο μία

κόλακες προσηγόρευον αὐτὸν Θεόν, λέγοντες. Θεοῦ φωνή, καὶ οὐκ ἀνθρώπου· πατάσσεται παρευθὺς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου, διότι (λέγει ὁ ἱερὸς ἱστοριογράφος) οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν τῷ Θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος, ὡς καὶ ὁ πάπος αὐτοῦ (Δεκεμβρ. 29), κατέστρεψεν ἐλεεινῶς τὸ ζῆν μετ' ὀλίγον (Πράξ. ιϐ'. 19—23).

(1) Τούτου τοῦ Κλήμεντος εὑρίσκονται κανόνες τινες εἰς τὴν Θεοτόκον, καὶ εἴς τινας ἁγίους.

(2) Ὁ συγγραφεὺς τοῦ διστίχου τούτου κῦρ Χριστοφόρος ὁ Πατρίκιος παίζει ἐδῶ καὶ λέγει, ὅτι καθὼς εἰς τὸ ὄνομα Μάξιμος ἡ ξῖ συλλαβὴ εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον· δηλαδὴ ἀναμέσον τῶν δύω συλλαβῶν τῆς μα καὶ τῆς μος, οὕτω καὶ ἡ συλλαβὴ αὐτὴ ἐφανέρωνεν αἰνιγματωδῶς τὸ ξίφος, ὅπερ ἐμβῆκεν εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας του, καθότι καὶ τὸ ξίφος ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ξῖ συλλαβήν.

(3) Ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου τούτου Βασιλέως γράφεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ παρόντος μηνός.

(4) Λέγουσί τινες, ὅτι ἡ Σωρεία εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον Σοῦλι τὸ πολυθρύλλητον γενόμενον διὰ τοὺς ἀνδρειωμένους πολέμους καὶ νίκας, ὅσας ἔκαμαν κατὰ διαφόρους καιροὺς οἱ οἰκισταί του, εἰ καὶ ὕστερον ἐλεεινῶς ἀπωλέσθησαν. Λέγουσι δὲ ὅτι ἐκεῖ εὑρίσκεται κεκρυμμένον τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου τούτου Δονάτου. Εὑρίσκεται καὶ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τούτου, τυπωθεῖσα ἐν Ἐνετίᾳ 1690 ἔτος.

βρύσις νεροῦ, καὶ ὅσοι ἔπινον ἀπὸ αὐτὴν ἀπέθνησκον μὲ πικρὸν θάνατον. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἁγιώτατος οὗτος Δονάτος, ὑπῆγεν εἰς τὴν βρύσιν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἱερεῖς καὶ κληρικούς του, καὶ εὐθὺς ἅμα ἔφθασεν ἐκεῖ ἔγινε βροντή, καὶ μετὰ τὴν βροντὴν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν πηγὴν θανατηφόρος τις δράκων, ὁ ὁποῖος πλησιάσας εἰς τὸν ἅγιον, ἐδοκίμαζε νὰ περιπλέξῃ μὲ τὴν οὐράν του τοὺς πόδας τοῦ ὄνου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκάθητο ὁ μακάριος. Ὁ δὲ ἅγιος γυρίσας καὶ ἰδὼν τὸν δράκοντα, ἔλαβε τὸ σχοινίον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐκτύπα τὸν ὄνον, καὶ τὸν ἔβαλεν (1) ἐπάνω εἰς τὴν ράχιν τοῦ δράκοντος, καὶ μὲ τοῦτο μόνον ἔκαμε τὸν δράκοντα νὰ λάβῃ πληγὴν θανατηφόρον. Ὅθεν ἐκεῖνος παρευθὺς πεσὼν ἐνεκρώθη· ὢ τῆς τοῦ Θεοῦ μεγαλειότητος καὶ ἀφάτου φιλανθρωπίας! ὅτι εἰς τοὺς εὐαρεστοῦντας αὐτῷ ἁγίους συνεργεῖ νὰ κάμνωσι τοιαῦτα ἔργα θαυμαστὰ καὶ παράδοξα! Τότε λοιπὸν συνάξαντες ξύλα οἱ τοῦ θαύματος τούτου θεαταὶ χριστιανοί, ἤναψαν φωτίαν, καὶ κατέκαυσαν τὸ θηρίον· κἀνεὶς ὅμως δὲν ἐτόλμα ὑπὸ τοῦ φόβου νὰ πίῃ ἀπὸ τὴν βρύσιν ἐκείνην ὕδωρ. Ὅθεν ὁ ἅγιος ποιήσας εὐχήν, εὐλόγησε τὴν πηγήν, καὶ πρῶτος αὐτὸς πιὼν ἀπὸ τὸ ὕδωρ, εἶπε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους καὶ ἔπιον χωρὶς φόβον· πιόντες δὲ καὶ χορτάσαντες, ἐπέστρεψαν ἀβλαβεῖς εἰς τὰ ἴδια. Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ μέγας, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη εὑρισκομένους Ἐπισκόπους, καὶ ἀφ' οὗ συνήχθησαν, ἠρώτα, ποῖος ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος Δονάτος, ὁ διὰ τοῦ σχοινίου θανατώσας τὸν δράκοντα, ὅστις διὰ προσευχῆς του ἐξέβαλε νερὸν ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν βροχὴν κατέβασεν. Οἱ δὲ Ἐπίσκοποι ἔδειξαν τὸν ἅγιον λέγοντες, οὗτος εἶναι, ὦ βασιλεῦ. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐχαιρέτισεν αὐτόν, καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν βασίλισσαν πεσόντες δὲ καὶ οἱ δύω, ἐπίασαν τοὺς πόδας του, παρακαλοῦντες αὐτὸν καὶ λέγοντες, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, παρακινήσου καὶ κάμε εἰς ἡμᾶς ἔλεος, ἐπειδὴ ἔχομεν θυγατέρα μονογενῆ, ἡ ὁποία ἐνοχλεῖται ἀπὸ δαιμόνιον, διὰ τὸ ὁποῖον μεγάλως λυπούμεθα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν συντριβόμεθα. Ἂν λοιπὸν ἰατρεύσῃς αὐτήν, λάβε τὸ ἥμισυ τῆς προικός της. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἂς φανερωθῇ ἡ κόρη διὰ νὰ τὴν ἴδω. Οἱ δὲ ἔμβασαν τὸν ἅγιον εἰς αὐτήν· ὅθεν ἐπιτιμηθεὶς ὁ δαίμων ὑπὸ τοῦ μακαρίου, εὐθὺς ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν κόρην. Τότε ὁ βασιλεὺς ἡτοίμαζε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ὅσα ὑπεσχέθη· ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἐδέχθη αὐτά, ἀλλὰ βλέπων τὴν γνώμην αὐτῶν ἀγαθήν, ἐζήτησε νὰ τῷ δοθῇ τόπος πλησίον εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐπιτήδειος διὰ νὰ κτισθῇ εἰς αὐτὸν Ἐκκλησία, Ὀμφάλιος καλούμενος, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐχά-

(1) Παρὰ τοῖς Μηναίοις γράφεται, ἐκτύπησε. Σ. Ε.

ρισε τὸν τόπον ἐκεῖνον εἰς τὸν ἅγιον μὲ ἔγγραφον πρόσταγμα.

Οὗτος ὁ ἅγιος Δονάτος ἀνέστησε καὶ νεκρόν, ὁ ὁποῖος ἐμποδίζετο ἀπὸ ἕνα δανειστὴν εἰς τὸ νὰ ἐνταφιασθῇ, ἂν δὲν πληρώσῃ τὰ δάνεια χρήματα ὅσα τῷ ἐχρεώστει. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ νεκρὸς συνωμίλησε μὲ τὸν δανειστὴν διὰ τὸ ζητούμενον χρέος, καὶ ἀφ' οὗ ἐσχίσθη ἡ ὁμολογία τοῦ χρέους, πάλιν τὸν ἐπρόσταξεν ὁ ἅγιος νὰ κοιμηθῇ, ἕως οὗ νὰ γίνῃ ἡ κοινὴ ἀνάστασις ὅλων τῶν νεκρῶν,

Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔγινεν ἀνομβρία, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐφαίνετο καθαρὸς καὶ ἀνέφελος· ὅθεν παρεκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον λέγων· τίμιε πάτερ, ἡ πόλις ὅλη βαρέως μὲ ἐνοχλεῖ φωνάζουσα μεγάλως καὶ βεβαιοῦσα, ὅτι ἔλαβες χάριν καὶ δύναμιν παρὰ Θεοῦ νὰ καταβιβάζῃς βροχὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· πλήρωσον λοιπόν, παρακαλῶ σε, καὶ ταύτην τὴν αἴτησίν μου. Ὁ δὲ ἅγιος ἐξελθὼν τῆς πόλεως, προσηυχήθη, καὶ τόση πολλὴ βροχὴ ἔγεινεν ἔσω καὶ ἔξω τῆς πόλεως, καὶ εἰς τὰ πέριξ χωρία, ὥστε σχεδὸν δὲν διέφερεν ἀπὸ τὴν βροχὴν τοῦ κατακλυσμοῦ. Ἐφρόνει δὲ ὁ βασιλεύς, ὅτι ὁ ἅγιος ἔξω εὑρισκόμενος ἀκόλουθον ἦτο νὰ ἐβράχῃ ἀπὸ τὴν πολλὴν βροχήν, καὶ μάλιστα διότι εἶχεν ἓν καὶ μόνον ἔνδυμα. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰ βασίλεια, ὦ τοῦ θαύματος! εὑρέθη ὁ θαυμάσιος χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπάνω του οὐδὲ παρὰ μικρὰν νοτίδα νεροῦ· ὅθεν ἐθαυμάζετο παρὰ πάντων διὰ τὰ τοιαῦτα θαυμάσια. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔχαιρε καὶ ἐφραίνετο εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἁγίου· εἶτα δοὺς εἰς αὐτὸν χρυσίον ἀρκετὸν διὰ νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκκλησίαν, καὶ ἄλλα κειμήλια, ἁρμόδια διὰ καλλωπισμὸν τῆς οἰκοδομηθησομένης Ἐκκλησίας, τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὰ ἴδια. Ἀπελθὼν δὲ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καὶ κτίσας τὸν ναόν, ἡτοίμασε καὶ τὸν τάφον του, καὶ οὕτως ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς γῆρας βαθύ, ἐκοιμήθη ὁ ἀοίδιμος καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ἡ ἁγία νεομάρτυς ΑΡΓΥΡΗ ἡ κατὰ τὸ ἔτος ᾳψκε' (1725) *ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸν Χριστὸν ὁμολογήσασα καὶ βασανισθεῖσα, ἐν τῇ φυλακῇ τελειοῦται.* (1)

» Ἡ Ἀργυρὴ δὴ τῆς φυλακῆς βασάνοις,
» Ὑπὲρ τὸ ἀργύριον ἡμᾶς φαιδρύνει.

Αὕτη ἡ χρυσὴ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀργυρή, ἦτον ἀπὸ τὴν Προῦσαν, ἀπὸ γονεῖς θεοσεβεῖς, ὡραία τὴν ὄψιν, καὶ φοβουμένη τὸν Θεόν· αὕτη λοιπὸν ἡ μακαρία ὑπανδρεύθη καὶ νεόνυμφος ἔτι οὖσα, ἠγαπήθη ἀπὸ ἕνα Τοῦρκον γείτονά της· ὅστις ζητῶν νὰ τὴν φέρῃ εἰς

(1) Ἐρανίσθημεν ἐκ τοῦ Ν. Μαρτυρ. Συνέγραψε δὲ Καισάριος ὁ Δαπόντες. Σ. Ε.

τὴν κακὴν γνώμην του, καὶ μὴ δυνηθείς, ἐψευδομαρτύρησεν εἰς τὸν κριτὴν τῆς Προύσης κατ' αὐτῆς ὅτι εἶπε νὰ γένῃ τοῦρκα· ὅθεν ὁ κριτὴς παρευθὺς ἐφυλάκωσε τὴν ἁγίαν· ὁ δὲ ἄνδρας της νομίσας, ὅτι εἶνε καλλίτερον, ἐσήκωσε τὴν κρίσιν αὐτήν, διὰ νὰ θεωρηθῇ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ λοιπὸν ἦλθεν ἐκεῖ ὁ ἐχθρὸς τῆς ἁγίας καὶ ἐκρίθη μὲ αὐτήν, ψευδομαρτυρῶν ἔμπροσθεν τοῦ Κριτοῦ τὰ αὐτὰ κατὰ τῆς μάρτυρος· ἡ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν ἠξεύρει ποτὲ νὰ εἰπῇ τοιοῦτον λόγον, καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὴν πίστιν της· καὶ ὅτι εἶναι Χριστιανή, καὶ Χριστιανὴ πάλιν θέλει νὰ ἀποθάνῃ· ὅθεν διὰ προσταγῆς τοῦ Κριτοῦ ἔδειραν τὴν ἁγίαν, καὶ τὴν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν· καὶ πάλιν τὴν εὔγαλαν, καὶ τὴν ἠρώτων, καὶ πάλιν τὴν ἔδερναν, καὶ τὴν ἐτιμώρουν, καὶ ὕστερον πάλιν τὴν ἔβαναν εἰς τὴν φυλακήν, καὶ τοῦτο ἐγίνενο εἰς αὐτήν, κατὰ συνέχειαν καὶ ἀκολουθίαν, ἕως εἰς διάστημα, ὢ τῆς γενναιότητός της! ὁλοκλήρων χρόνων δεκαεπτά· ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῆς φυλακῆς εὑρισκομένη ἡ ἁγία, πάντοτε ἐνοχλεῖτο, καὶ ὑβρίζετο, ἀπὸ τὰς τούρκισσας γυναῖκας, ὅπου ἦσαν φυλακωμέναις ἐκεῖ, διὰ κακὰς πράξεις των, τὰς ὁποίας ἐπαρακίνει ὁ διάβολος νὰ πειράζουν τὴν ἁγίαν, διὰ περισσοτέραν της θλῖψιν, καὶ βάσανον· τὰ ὁποῖα ὅλα τὰ ὑπέμεινεν ἡ ἀοίδιμος, μὲ μεγάλην γενναιοψυχίαν, διὰ τὴν ἀγάπην, καὶ πόθον ὅπου εἶχεν εἰς τὸν νυμφίον της Χριστόν· τί λέγω ταῦτα μόνον; καὶ αὐτὴ ἀφ' ἑαυτῆς κατετυράννει, καὶ ἐπαίδευε τὸ σῶμά της μὲ νηστείαν, καὶ μὲ κάθε ἄλλην ταλαιπωρίαν, καὶ κακοπάθειαν, καθὼς τὸ ἐμαρτύρησαν πολλαῖς χριστιαναῖς γυναῖκες, ὅπου ἦσαν συμφυλακωμέναις μὲ τὴν ἁγίαν, καὶ ὕστερον ἐξῆλθον τῆς φυλακῆς· τόσην δὲ χαράν, καὶ εὐχαρίστησιν ἐλάμβανεν ἡ καρδία τῆς Ἁγίας, πῶς εὑρίσκετο εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὸν Χριστόν, καὶ τόσην μεγάλην ἀνάπαυσιν ἐνόμιζε τὴν ταλαιπωρίαν τῆς φυλακῆς, ὅπου τῆς ἐμύνησεν ὁ εὐλαβέστατος Χριστιανὸς Μανόλης ὁ Κιουρτζίμπασης νὰ τὴν ἐλευθερώσῃ· ἀλλ' ἐκείνη δὲν τὸ ἐδέχθη, νομίζουσα τὴν φυλακὴν ὡς βασιλικὸν παλάτιον, ἕως ὅπου ἐκεῖ μέσα φυλακωμένη, καὶ δέσμιος διὰ Χριστόν, ἐτελείωσε τὴν ζωήν της, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον· τὸ δὲ ἅγιον αὐτῆς λείψανον ἐπῆραν οἱ Χριστιανοί, καὶ τὸ ἐνταφίασαν εἰς τὸ Χάσκιοϊ, καὶ μετὰ τρεῖς χρόνους, ἔκαμαν ἀνακομιδήν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὑρέθη σῶον καὶ ἀκέραιον τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον, καὶ εὐωδίαν ἔδωκεν ἄρρητον· τὸ ὁποῖον ἐπῆραν παρευθὺς μετὰ μεγάλης εὐλαβείας οἱ ἱερεῖς, καὶ Χριστιανοί, καὶ τὸ ἀπέθεσαν μέσα εἰς τὴν ἐκεῖσε Ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ τότε παναγιωτάτου Πατριάρχου Παϊσίου· τὸ ὁποῖον ἕως τὴν σήμερον ὁρᾶται ἐκεῖ, καὶ προσκυνεῖται παρὰ Πατριαρχῶν,

Ἀρχιερέων, Ἱερέων, προϊχόντων καὶ πάντων τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, εἰς δόξαν Πατρός, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

»Ἀπρίλιος Μὴν ὧδε λαμβάνει τέλος,
»Θεῷ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων ἄγει.

ΜΗΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ (1).

Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος πλ. δ'. Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Α'. Ὁσιωτάτην αἰνέσωμεν Μαρίαν. β'. Τίτον σεπτόν. γ'. Καὶ Νικήταν τὸν ἔνδοξον. δ'. Καὶ τὸν Γεώργιον τὸν ἐν τῷ Μαλεῷ. ε'. Τὸν Κλαύδιόν τε. ς'. Καὶ τὸν Εὐτύχιον. ζ'. Σὺν Γεωργίῳ· ἡ. Τὸν Ἡρωδίωνα θ'. Καὶ τὸν Εὐψύχιον ι'. Καὶ στερρὸν Τερέντιον, καὶ σὺν αὐτοῖς.

ΙΑ'. Πίστει εὐφημήσωμεν, Ἀντύπαν Μάρτυρα. ιβ'. Τὸν τοῦ Παρείου Βασίλειον. ιγ'. Καὶ τὸν Μαρτῖνον τιμῶ. ιδ'. Καὶ Ἀρίσταρχον ἔνδοξον. ιε' Καὶ τὸν θεῖον Κρήσκεντα. ις'. Χιονίαν, Ἀγάπην τε, ιζ'. Περσῶν ποιμένα τὸν θαυμαστὸν Συμεών. ιή. Τὸν Γότθων Σάβαν. ιθ'. Πέργης Θεόδωρον. κ'. Ἄλλον Θεόδωρον Τριχινᾶν αἰνέσωμεν, καὶ σὺν αὐτοῖς.

ΚΑ'. Τὸν ἱερομάρτυρα Ἰανουάριον. κβ'. Μεγαλυνέσθω Θεόδωρος, ὁ Συκεώτης ὁμοῦ. ✝✝ κγ'. Καὶ ὁ Μάρτυς Γεώργιος. κδ'. Ἐλισὰβ θαυματουργός. ✝ κέ. Μάρκος μέγας Ἀπόστολος. κς'. Ὁ Βασιλεύς τε ὁ Ἀμασείας φωστήρ. κζ'. Καὶ τοῦ Κυρίου ὁ Ἀδελφὸς Συμεών. κή. Ἐννέα μάρτυρες οἱ ἐν Κυζίκῳ. κθ'. Ἔτι Ἰάσων τε καὶ Σωσίπατρος, οἱ κλεινοὶ Ἀπόστολοι, καὶ σὺν αὐτοῖς, λ'. ✝ Καὶ Ἰάκωβος, τοῦ Ζεβεδαίου υἱός.

Κανὼν ἐκ τῆς ἁγίας Οἰκουμενικῆς ἑβδόμης Συνόδου.

«Τοῖς μὴ πίστει καθαρᾷ καὶ ὁλοψύχῳ καρδίᾳ τὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ Θεοῦ, καὶ τῆς ἀχράντως αὐτὸν τεκούσης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων ἐξαίσια θαύματα δεχομένοις, ἀλλὰ πειρωμένοις ἀποδείξεσι καὶ λόγοις σοφιστικοῖς ὡς ἀδύνατα διαβάλλειν, ἢ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς παρερμηνεύειν, καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν γνώμην συνιστᾶν. Ἀνάθεμα».

(1) Ποίημα Χριστοφόρου Πατρικίου καὶ Ἀνθυπάτου Μιτυληναίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΙΣΟΘΕΟΥ ΚΑΙ ΑΣΕΒΕΣΤΑΤΗΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ.

Καθὼς ὁ ὕμνος καὶ ἡ δοξολογία εἶναι ἡ θεαρεστοτέρα καὶ ψυχωφελεστέρα πρᾶξις ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας τῶν ἀνθρώπων, καὶ πρέπει οὐ μόνον ἡμεῖς τὰ λογικὰ κτίσματα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλογα καὶ ἀναίσθητα νὰ ὑμνῶσι καὶ νὰ δοξάζωσι τὸν Θεὸν κατὰ τὸν Δαυΐδ· πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς, ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη, τὰ ὄρη, τὰ ξύλα, τὰ πετεινά, καὶ τὰ ἐπίλοιπα κτίσματα. Οὕτω πάλιν εἶναι ἡ ἀλογωτέρα πρᾶξις, καὶ τὸ χειρότερον ἀνόμημα, καὶ φοβερώτερον πάντων, ἡ ἄθεσμος καὶ διαβολομίμητος βλασφημία, τὴν ὁποίαν τολμῶσι τινὲς δαίμονες μᾶλλον ἢ ἄνθρωποι, καὶ λέγουσι μὲ ἀναίδειαν καὶ ἀναισχυντίαν τοσαύτην, ὥστε θαυμάζω πολλὰ καὶ ἐξίσταμαι, πῶς ὑποφέρει ἡ γῆ, καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα τὸν βλάσφημον, καὶ δὲν ἐγείρονται κατ' αὐτοῦ, νὰ τὸν θανατώσωσιν. Ὦ τῆς ἀχαριστίας σου βλάσφημε! πάντα τὰ κτίσματα οὐράνια καὶ ἐπίγεια ὑμνοῦσι τὸν Κτίστην, καὶ τὸν δοξάζουσιν. Οἱ Ἄγγελοι, ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, ἡ θάλασσα καὶ οἱ ποταμοί, τὰ δένδρα καὶ ὅλα του τὰ ποιήματα, καὶ σὺ ὅπου ἔλαβες ἀπὸ τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ καὶ ἄπειρον ἀγαθότητα τόσας εὐεργεσίας καὶ χάριτας, ὁ κατ' εἰκόνα αὐτοῦ τιμηθεὶς καὶ ὁμοίωσιν, ἀντὶ νὰ τὸν δοξολογῇς, νὰ τὸν εὐχαριστῇς διὰ τὴν τοσαύτην αὐτοῦ ἀγαθότητα, τολμᾷς ἀνόητε καὶ τὸν βλασφημεῖς μὲ τόσην ἀναίδειαν; Τίς ἄνθρωπος εὑρέθη ποτὲ εἰς τὸν κόσμον, τοσοῦτον ἄφρων καὶ ἄδικος, νὰ καταρασθῇ καὶ νὰ βλασφημήσῃ τὸν φίλον καὶ εὐεργέτην του; Τὰ ἄλογα καὶ τὰ ἄγρια θηρία καταπραΰνουσι τὴν τούτων ὠμότητα, καὶ γίνονται ἥμερα καὶ εὐγνώμονα πρὸς τοὺς εὐεργέτας, καὶ σὺ γίνεσαι τῶν θηρίων ἀνοητότερος; ἐννόησον ἄφρον, τίς σοῦ ἔκαμε τόσας εὐεργεσίας; Τίς σου ἐχάρισε τόσας δωρεὰς καὶ χαρίσματα, ὡς ὁ Δεσπότης Χριστὸς καὶ δημιουργός σου; Τίς σε τοσοῦτον ἠγάπησε, καὶ ἀπὸ κινδύνους διαφόρους ἐλύτρωσεν; ὅπου οὔτε πατήρ, ἢ φίλος ἠγαπημένος σου ἔκαμε ποτέ, οὔτε ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ, τὰ ὅσα ἔπραξε δι' ἐσέ, οὗτος ὁ πιστότατος φίλος σου; Πῶς δὲν αἰσχύνεσαι ἀχάριστε, εἰς τοιαύτην ἀπανθρωπίαν, ὅπου δεικνύεις εἰς τοιοῦτον πλουσιοπάροχον εὐεργέτην σου; Τίς ἐτόλμησε ποτὲ νὰ ὑβρίσῃ τὸν ἄρχοντα, ὅπου τὸν τρέφει διηνεκῶς, καὶ τὸν ἐνδύει; τί λέγω καθ' ἑκάστην; μίαν φορὰν μόνον νὰ σὲ φιλεύσῃ, ἢ νὰ σὲ ἐνδύσῃ τις, τοῦ ἐνθυμεῖσαι πάντα τὴν καλωσύνην, καὶ πανταχοῦ τὸν εὐφημίζεις, καὶ λέγεις καλὸν δι' αὐτόν, διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃς. Καὶ τὸν Δεσπότην Χριστὸν τὸν Κύριον τῶν Κυρίων, ὅπου ὅσα

ἀγαθὰ ἐξουσιάζεις εἶναι ἐδικά του παιήματα, εἰς ὑπηρεσίαν σου καὶ κυβέρνησιν, δὲν εὐχαριστῇς, ἀλλὰ βλασφημᾶς ἀφρονέστατε; Ὁ ἄρτος ὅπου τρώγεις, ὁ οἶνος καὶ τὰ διάφορα βρώματα, ἡ γῆ ὅπου σὲ βαστᾷ καὶ τρέφει, ἡ θάλασσα, ὁ οὐρανός, ὅπου σὲ σκέπει, ὁ Ἥλιος ὅπου σὲ θερμαίνει, καὶ σοῦ φέγγει, καὶ τελεσφορεῖ τὴν γῆν· οἱ Ἄγγελοι, ὅπου σὲ φυλάττουσι, καὶ πάντα τὰ ἐπίλοιπα κτίσματα ὁρατά τε καὶ ἀόρατα, τίνος εἶναι ποιήματα; ἐκείνου τοῦ παντοδυνάμου Δεσπότου, ὅπου βλασφημᾶς, ἀναιδέστατε. Διὰ ποίαν αἰτίαν τὰ ἔκαμε; δι' ἀγάπην σου, νὰ σὲ ὑπηρετοῦσιν ἀχάριστε. Λοιπὸν πῶς ἔχεις ψυχὴν καὶ καρδίαν, καὶ ἀνοίγεις τὸ παμβέβηλον στόμα σου, καὶ κινεῖς τὴν κατηραμένην σου γλῶσσαν εἰς ὕβριν τοιούτου Δεσπότου παντελεήμονος; ἐὰν σὲ παροξύνῃ ὁ θυμός, τῆς καρδίας, καὶ ἡ κακή σου συνήθεια, βλασφήμησε τὸν ἐχθρὸν καὶ ἀντίδικόν σου Διάβολον, ὅστις θέλει τὴν ζημίαν σου πάντοτε, καὶ ὄχι τὸν λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρά σου ὅπου ἔλαβε θάνατον δι' ἐσέ, οὔτε τοὺς Ἁγίους, ὅπου βοηθοῦσι, καὶ θέλουν τὴν σωτηρίαν σου. Στοχάσου παρακαλῶ, ὅταν εἶσαι χωρὶς πάθος, νὰ ἐννοήσῃς, τὸ βάρος ταύτης τῆς ἀνομίας, καὶ πόσον αὐστηρῶς κανονίζεται εἰς Ἁγίαν Γραφὴν παλαιάν τε καὶ νέαν, νὰ τὴν μισήσῃς, καὶ νὰ φοβηθῇς. Εἰς τὸ Λευϊτικὸν φαίνεται γεγραμμένον ὅτι ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς τοῖς Ἰσραηλίταις, εἴτις βλασφημήσῃ τὸ ὄνομά του, νὰ τὸν λιθοβολοῦσιν εὐθὺς τὴν ὥραν ἐκείνην. Καὶ τώρα πάλιν εἰς τινας πόλεις καὶ χώρας, οὐ μόνον Χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπίστων, καθὼς γράφουσιν οἱ πολιτικοὶ νόμοι, οὐ μόνον φονεύουσι τὸν βλάσφημον, ἀλλὰ καὶ ἀνασπῶσι τὴν γλῶσσαν ἀπὸ τὸν λάρυγγα, καὶ ἀλλεοτρόπως τὸν τιμωροῦσιν αὐστηρως εἰς πάντων παράδειγμα· Ὅταν ἐκατάκριναν τὸν Ναβουθαί, γράφει πῶς τὸν ἐπρόδοσαν, ὅτι εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Βασιλέα, θέλοντες νὰ εἴπωσιν, ὅτι ἐβλασφήμησεν. Ἔτι δὲ ὅταν ἀναφέρῃ διὰ τὴν γυναῖκα τοῦ Ἰώβ, πῶς τοῦ ἔλεγε νὰ βλασφημήσῃ διὰ τὰς θλίψεις ὅπου τοῦ ἦλθον, γράφει πῶς τοῦ εἶπεν· εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐ μόνον εἰς τοὺς δύω τόπους τούτους, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς γράφεται οὕτω, διὰ νὰ μὴ φανερόνεται ξεκαθαριστὰ αὐτὴ ἡ ἀσέβεια. Βλέπεις πόσον ὁ σιχαμὸς τῆς βλασφημίας, οὐ μόνον νὰ τὸν ἀναφέρῃ τις εἶναι αἰσχύνη καὶ φόβος ἀνείκαστος; Ὦ ἀγνωσία καὶ ἀλογία σου ἄνθρωπε! πῶς δὲν αἰσθάνεσαι ποῖον ὑβρίζεις; τάχα τινὰ θνητὸν ἄνθρωπον, ἢ βασιλέα ἐπίγειον; οὐχί· ἀλλὰ τὸν ὑπέρτατον Κριτὴν ἁπάσης τῆς Οἰκουμένης· τὸν Κτίστην καὶ Δημιουργὸν τῶν ἁπάντων, τὸν Κύριον τῶν Κυρίων καὶ Βασιλέα τὸν προαιώνιον, ὃν ὑμνοῦσι τὰ Χερουβίμ, καὶ Σεραφὶμ ἐν φόβῳ δοξάζουσιν, οὗ τῷ νεύματι ὑποτάσσονται τὰ στοιχεῖα, ἡ θάλασσα, καὶ ὁ ἄνεμος· ὃν αἱ ἄβυσοι φρίτ-

τουσι καὶ πᾶν γόνυ κάμπτει ἐπουρανίων, ἐπιγείων τε, καὶ καταχθονίων. Τοιαύτην καὶ τοσαύτην μεγαλειότητα καταφρονεῖ ἕνας σκώληξ ἀναξιώτατος, καὶ μεμολυσμένος ἁμαρτωλός, ὡσὰν σέ, ὅπου σοῦ πρέπουσι διὰ τὰς ἀνομίας σου μυρίαι κολάσεις καὶ ἀναρίθμηται; Αὐτὰ ὅπου εἴπομεν ἕως ὥδε, ἔχε διὰ πρῶτον φάρμακον τῆς ἀσεβείας ταύτης· ἤγουν πῶς εἶναι χειρότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνομήματα, καὶ εἶναι πολλή σου ἀχαριστία, νὰ μαίνεσαι κατὰ τοῦ Σωτῆρος καὶ εὐεργέτου σου.

Ἐνόησον, ὅτι τὸ ἁμάρτημα τοῦτο εἶναι παντελῶς ἀνωφελὲς οὐ μόνον ψυχικά, ἀλλὰ καὶ σωματικά· ὅτι ἀγκαλὰ καὶ ὅλαις ἡ ἁμαρτίαις βλάπτουσι τὴν ψυχήν, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ταῖς φεύγει ἕκαστος ὡς ὄφεις φαρμακεροὺς καὶ ὡς δηλητήριον· ὅμως εἶναι μερικαῖς, ὅπου ἐὰν καὶ τὴν ψυχὴν θανατόνωσιν, ἀλλὰ δίδουσι κἂν τοῦ ἀθλίου σώματος παραμικρὰν ἡδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν. Διὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄγνωστοι ἄνθρωποι δολόνονται, ὡς τὰ πετεινὰ καὶ πίπτοντες εἰς τὰς παγίδας τοῦ Διαβόλου, θανατόνονται. Ἀμὴ ἀπὸ τοῦτο τὸ ἀσεβὲς ἀνόμημα, δὲν λαμβάνουσι καρπόν τινα, ἢ κέρδος, ἢ γεῦσιν, ἢ ἡδονήν, οὔτε ὄφελος. Εἰπέ μου ἄνθρωπε, ὅταν ἀπὸ τὴν πολλήν σου θλῖψιν καὶ συμφοράν, ἢ μεγάλην ζημίαν. ὅπου σοῦ τύχει, σὲ ἐρεθίσῃ ὁ Δαίμων καὶ βλασφημήσῃς, τί κέρδος ἔλαβες; ποίαν ἡδονὴν ἀπόλαυσες; πόσον διάφορον εὗρες; καὶ ποίαν ὠφέλειαν ἐδοκίμασες; ἆρά γε ἐλάφρυνεν ὁ πόνος, διατὶ ἐβλασφήμησες, ἢ κουφοτέρα ἐγένετο ἡ ὀδύνη σου; ἐθεραπεύθη ἡ συμφορὰ καὶ ἡ θλῖψις σου, καὶ ὠλιγόστευσεν ἡ ζημία σου; Δὲν ἐννοεῖς, ἀνόητε, πῶς ἔκαμες τὴν πληγὴν μεγαλειτέραν, καὶ τὴν ζημίαν σου περισσοτέραν; ἐκεῖ ὅπου ἦτον ἕνας πόνος μόνος τοῦ σώματος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐδύνασο νὰ θεραπευθῇς μὲ ὑπομονήν, ἐπρόσθεσες καὶ ἄλλας πληγὰς καὶ τραύματα μὲ τὴν βλασφημίαν εἰς τὴν ψυχήν, ἥτις εἶναι ζημία μεγαλειτέρα ἀπὸ ὅσην εἰμποροῦσες νὰ πάθῃς προτήτερα.

Γίνωσκε, ὅτι οἱ καλοὶ καὶ εὐγνώμονες δοῦλοι τῶν Βασιλέων, οὐ μόνον δὲν βλασφημοῦσιν αὐτοὶ τοὺς κυρίους των, ἀλλ' οὔτε κἂν ὑπομένουσι νὰ τοὺς βλασφημήσῃ ἄλλός τις ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ σὺ ἀκόμη τὸ ἴδιον ἤθελες κάμῃ, διὰ νὰ φανῇς πιστὸς πρὸς τὸν πρόσκαιρον Βασιλέα. Πόσῳ μᾶλλον πρέπει νὰ εὐλαβῆσαι τὸν ἀληθινὸν Βασιλέα τὸν Ἐπουράνιον; Καὶ σὺ τολμᾷς ἀναίσχυντε καὶ τὸν βλασφημᾷς εἰς τὸ πρόσωπον; Μέτρησε πόσον ἄδικον καὶ σιχαμερὸν πρᾶγμα εἶναι, καὶ πάσης εὐσεβείας ἀλλότριον. Ἐπειδὴ οὔτε Τοῦρκοι, ἢ Σκῦθαι, ἢ Τάρταροι τολμῶσι ποτὲ νὰ βλασφημήσωσι τὸν Θεόν, ἢ κἂν τὸν Μωάμεθ, ἀλλὰ τὸν ἔχωσιν εἰς τοσαύτην εὐλάβειαν· καὶ πάλιν οἱ Ἑβραῖοι ἔχουν συνήθειαν, ὅταν ἀκούσωσι βλασφημίαν, νὰ

σχίζωσιν αὐτῶν τὰ ἱμάτια, νὰ φράσσουν τὰ ὦτα καὶ νὰ λιθοβολῶσι τὸν βλάσφημον. Πῶς εἶσαι σὺ ἀναιδέστερος τῶν Ἰουδαίων καὶ δὲν φοβεῖσαι νὰ τρέμῃς εἰς τοιαύτην ἀσέβειαν;

Ἐὰν θέλῃς νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ ταύτην τὴν ἀνομίαν, συνήθισε νὰ ὑμνῇς καὶ νὰ δοξάζῃς τὸν Κύριον, καὶ τὴν Δέσποιναν, καὶ τοὺς Ἁγίους· ἤτοι νὰ προσεύχεσαι συχνάκις, νὰ εὐχαριστῇς καθ' ἡμέραν, καὶ ἐὰν ἠξεύρῃς γράμματα, ἀναγίνωσκε κατανυκτικὰς εὐχάς, ὅτι αὐτὸ εἶναι ὠφελιμώτερον ἐπιτήδευμα, καὶ οὕτως ἔκαμναν καὶ πάντες οἱ Ἅγιοι πρὸ τοῦ νόμου, καὶ ὕστερον καὶ τὸν ψαλμὸν τοῦ Δαυΐδ. «Εὐ»λογήσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ». Καὶ μὲ τὸν τρόπον τοῦτον ὀλίγον κατ' ὀλίγον, γεννᾶται εἰς τὴν ψυχήν σου μία καλὴ συνήθεια τῶν θείων ὕμνων· τὸ ὁποῖον πάντοτε γίνεται εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους· καθὼς καὶ ἡ βλασφημία εἶναι μία ἀντίθετος φράσις, ὅπου ὁμιλοῦν εἰς τὸν Ἅδην οἱ Δαίμονες. Αἱ τρεῖς αὗται νουθεσίαι, ὅπου ἐγράψαμεν, νομίζω νὰ φθάνωσι πρὸς σωφρονισμὸν τῶν βλασφήμων,

Εἰ δὲ καὶ εἶναι τις τοσοῦτον σκληρὸς εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἀκατάνυκτος νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν ταύτην μὲ ὅσα ἐγράψαμεν, κἂν ἂς ἐνθυμηθῇ τὰς φοβερὰς τιμωρίας, μὲ τὰς ὁποίας ἐπαίδευσεν ὁ Θεὸς ὀφθαλμοφανῶς εἰς τοῦτον τὸν κόσμον ἐκείνους ὅπου τὸν ἐβλασφήμησαν. Καὶ ἀπὸ τοῦτο θέλει γνωρίσει πόσον ἐχθρεύεται ταύτην τὴν ἀνομίαν, καὶ κολάζει τόσον βαρύτατα. Ἀληθέστατον εἶναι (καθὼς τὸ μαρτυρεῖ ὁ προφήτης Ἡσαΐας) ὅτι ὁ Κύριος ἔστειλεν ἕνα Ἄγγελον καὶ ἐφόνευσε μίαν νύκτα185 χιλ. Ἀσσυρίους, διὰ τὴν βλασφημίαν τοῦ ἀσεβεστάτου Σεναχειρεὶμ τοῦ βασιλέως αὐτῶν. Δικαία τιμωρία καὶ παίδευσις, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὁ ὑπερήφανος τύραννος, πόσον ἦτον ἰσχυρὸς Δεσπότης, ἐπειδὴ καὶ ἕνας του δοῦλος ἐδυνήθη νὰ ἀφανίσῃ εἰς ὀλίγην ὥραν τὴν δύναμιν ὅλην τοῦ στόλου του, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκαυχᾶτο ὁ δείλαιος· καὶ οὐ μόνον ταύτην τὴν παίδευσιν τοῦ ἔδωκεν ὁ δίκαιος Κριτής, ἀλλὰ καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὑπῆγεν ὁ Ἀνδραμέλεχ καὶ Σαρασὰρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατριάρχου Ναασράχ, καὶ ἐφόνευσαν τον πατέρα των, καὶ ἐβασίλευσε Ναχορδὰν ὁ ἄλλος του υἱὸς ἀντ' αὐτοῦ. Ὅτι δίκαιον ἦτο νὰ ἀποστατήσουν ἀπὸ τὸν πατέρα τὰ τέκνα του, καθὼς καὶ αὐτὸς ἀπεστάτησεν ἐκ Θεοῦ μὲ τὴν βλασφημίαν ὁ ἀφρονέστατος.

Ἔτι δὲ μόνον διατί ἐγόγγυσαν οἱ Ἑβραῖοι κατὰ τοῦ Μωϋσέως, καὶ ὁ γογγυσμὸς ἐλογίζετο κατὰ τοῦ Κυρίου, τοὺς ἐπαίδευσεν ὅλους καὶ ἀπέθανον εἰς τὴν ἔρημον ὅσοι ἐγόγγυσαν· καὶ ἐὰν αὐτοὶ διὰ μόνον τὰ ἁμαρτήματα ταῦτα ἐθανατώθησαν, πόσην κόλασιν νομίζεις θὰ κληρονομήσωσιν ὅσοι βλασφημοῦσι μὲ τόσην ἀναίδειαν τὴν

θείαν Μεγαλειότητα, ἢ τὴν Κυρίαν Θεοτόκον ἢ τοὺς Ἁγίους καὶ τὸν Σταυρόν; Οὐ μόνον δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὅπου ἐφαίνετο Θεὸς ἐκδικήσεων ἐγίνοντο τοιαῦτα ἐξαίσια, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἔνσαρκον τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν ὅπου ἐνεδύθη τὴν σάρκα μας, καὶ ἔδειξε τοσαύτας ἐλεημοσύνας πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀγνώμονας, ὅμως παροργίζεται μεγάλως κατὰ τῶν βλασφήμων. Ἀμύνεται καθ'ἑκάστην καὶ ἐκδικαιώνεται κατ' αὐτῶν μὲ πολλὰ σημεῖα καὶ τέρατα. Ἀπὸ τὰ ὁποῖα νὰ γράψωμεν τινὰ εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων, διὰ νὰ φοβηθοῦν οἱ βλάσφημοι νὰ μετανοήσουν, ἢ νὰ μὴ πάθωσιν ὁμοίαν ἢ καὶ περισσοτέραν τιμωρίαν.

Γράφει ὁ ἐπίσκοπος Βικέντιος εἰς τὴν βίβλον αὐτοῦ, ὅπου ὠνόμασεν Ἠθικὸν Καθρέπτην, ὅτι ἦτον εἰς τὴν Γαλλίαν ἕνας πολίτης, συνηθισμένος εἰς τὸ θεοστυγὲς τοῦτο ἀνόμημα, καὶ μίαν ἡμέραν ἔχασε χρήματα πολλὰ ἐκεῖ ὅπου ἔπαιζε τὰ χαρτία καὶ δὲν τοῦ ἔμεινεν εἰμὴ ἕν φράγκον. Ὡς ἀπηλπισμένος ὁ ἀσύνετος, ἐβλασφήμει τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Παναγίαν, ἐπικαλούμενος τὸν Διάβολον, ὁ ὁποῖος ἐφάνη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἠρώτησε τί τὸν ἤθελεν; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτῷ λέγων. σοῦ χαρίζω τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά μου, καὶ λάβε τοῦτο τὸ φράγκον δι'ἀρραβῶνα. Ὁ δὲ Δαίμων λαβὼν τὸ νόμισμα ἐγένετο ἄφαντος· καὶ τὴν ἐπαύριον ἐκεῖ ὅπου ἔστεκεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου του, διαλογιζόμενος μὲ θλῖψιν πολλὴν νηστικός, ὥσπερ ἔξω φρενῶν καὶ ἀπεγνωσμένος, ἐπέρασε μία πτωχή, καὶ ζητεῖ παρ' αὐτοῦ δι' ἀγάπην Θεοῦ ἐλεημοσύνην. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ. Μὴ μοῦ ζητεῖς δι'ἀγάπην Θεοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον ἐγὼ δὲν ἔχω μέρος, ἀλλὰ ζήτησον δι' ὄνομα τοῦ Δαίμονος ὅπου εἶναι Κύριός μου.

Ἀκούσασα ἡ πτωχὴ λόγον τοιοῦτον, ἐτρόμαξε, καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τοὺς γείτονας, ἀνήγγειλεν αὐτοῖς τὴν ὑπόθεσιν. Οὗτοι δὲ ὑπῆγον, καὶ τὸν ἠρώτησαν τὴν αἰτίαν τῆς αὐτοῦ θλίψεως. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Αὐτοὶ δὲ ἐνῷ τὸν ἐπαρακίνουν εἰς μετάνοιαν, νὰ κλαύσῃ τὴν ἀνομίαν του καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν παρὰ Θεοῦ, τοῖς ἔλεγεν ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ τοῦτο διότι ἐδόθη αὐτεξουσίως τῷ Δαίμονι. Καὶ ταῦτα εἰπών, ἐβόησεν οὕτω. «Τώρα ἔρχονται νὰ μὲ πάρουν οἱ ἄρχοντες τῆς κολάσεως. Οὐαί μοι τῷ ἀθλίῳ. Ἀφῆτέ με νὰ ὑπάγω, νὰ μὴ μοῦ δώσουν περισσοτέραν κόλασιν.» Θέλοντες δὲ νὰ τὸν κρατήσουν οἱ ἄνθρωποι τὸν ἥρπασαν βιαίως οἱ δαίμονες, καὶ τὸν ἐπῆραν εἰς τὴν κόλασιν σύσσωμον, ἀφίνοντες τοὺς παρεστῶτας εἰς μέγαν φόβον καὶ ἔκπληξιν.

Εἰς τὴν αὐτὴν χώραν ἔπαιζε τὰ χαρτία ἕνας στρατιώτης, καὶ διατί ἔχανεν, ἐβλασφήμησεν ὁ ἀσύνετος, καὶ εὐθὺς δαιμονισθείς, πί-

πτει κατὰ γῆς, καὶ ἐτάρασσε, καὶ ἐκτύπα εἰς τοὺς λίθους τὴν κεφαλήν, ἐσθίων τὰς σάρκας του, καὶ εὐγάζων ἀφροὺς ἐκ τοῦ στόματος, ἐμυκᾶτο ὡς βῶδι, καὶ οὕτως ἐξέψυζε.

Ἄλλος πάλιν ἔπαιζε τὰ χαρτία καὶ ἐβλασφήμησε, καὶ εὐθὺς ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, τρίζων τοὺς ὀδόντας, καὶ ἐτήκοντο αἱ σάρκες του τόσον, καὶ ἀνελύοντο, ὁποῦ ἔγεινεν (ὦ τοῦ Θαύματος !) ὥσπερ βρέφος μικρὸν εἰς ἡλικίαν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἔγιναν τόσον μικροὶ ὡς πετεινοῦ, καὶ ἁπλῶς ἔγεινεν ἕνα ἐλεεινὸν θέαμα τοῖς ὁρῶσι, καὶ οὕτω μὲ βίαιον πόνον καὶ ὀδύνην ἀνείκαστον ἐξέψυξεν ὁ τρισάθλιος.

Ἔτι δὲ εἰς τὸ Παρίσιον ἦτο ἕνας ἁμαξᾶς, καὶ ἐβλασφήμει διὰ πᾶσαν ὀλίγην αἰτίαν· καὶ μίαν ἡμέραν, ὅπου ὑπήγενεν εἰς τὸν Ἅγιον Διονύσιον τὸ ἁμάξι του γεμάτο ἀνθρώπους, ἔπεσεν ἐξ οὐρανοῦ κεραυνός, καὶ κατέκαυσε μόνον ἐκεῖνον, χωρὶς νὰ βλάψῃ ἄλλον τινά, οὔτε τοὺς ἵππους. οὔτε ἀπὸ τὸ ἁμάξι ξύλον τί, καὶ ὅλοι οἱ περιεστῶτες ἐτρόμαξαν.

Ἄλλος τις ναύτης διήρχετο ἀπὸ ἕνα ποταμὸν μὲ λέμβον,καὶ διατί τὸν ἐμπόδιζεν ὁ ἄνεμος, ἐβλασφήμησε, καὶ εὐθὺς τὸν ἔρριψεν ὁ ἄνεμος εἰς τὸν ποταμόν, καὶ ἐβύθισεν ὡς λίθος, μὲ ὅλον ὅπου ἦτο καλὸς κολυμβιστής, καὶ ἀφοῦ τὸν εὔγαλον ἀπὸ τὸν βυθὸν οἱ σύντροφοι εὗρον, καὶ ἦτον ἀνασπασμένη ἡ γλῶσσά του.

Ἔτι δὲ ἦτον δύω κρεωπῶλαι πολλὰ βλάσφημοι καὶ καθὼς ἐπωλοῦσαν τὸ κρέας μίαν ἡμέραν, ἐσκανδαλίσθησαν μεταξύ των,καὶ ἐμάλωσαν, καὶ εὐγάζοντες τὰς μαχαίρας των, ἐσφάγησαν ἀμφότεροι· καὶ πίπτοντες νεκροὶ εἰς τὴν γῆν, ἐκρέμαντο αἱ κατηραμέναι των γλῶσσαι ἔξω τοῦ στόματος, Τότε παρευθὺς (ὦ Θαυμασίας τοῦ Θεοῦ καὶ δικαίας κρίσεως !) ἐσυνάχθησαν ἐπάνω των ὅλοι οἱ σκύλοι τῆς πόλεως, ὥσπερ νὰ τοὺς ἤθελεν ἔχῃ τις ἐπιταυτοῦ συνηγμένους, καὶ ἐξέσχιζαν βιαίως καὶ κατέφαγον ἐκεῖνα τὰ θεόργιστα λείψανα. Αὐτὰ ὅλα τὰ φοβερὰ κολαστήρια, ὅπου εἴπομεν κατὰ τῶν βλασφήμων, γράφει ὁ ἄνωθεν Βικέντιος καὶ ἄλλα πολλά, ὅπου διὰ συντομίαν τὰ ἀφίνω.Ὅθεν ρῦσαι ἡμᾶς, Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, τῆς μισοθέου καὶ ἀσεβεστάτης βλασφημίας, καὶ ἀξίωσον ἡμᾶς τῆς Οὐρανίου Βασιλείας, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων. Ἀμήν.

ΠΙΝΑΞ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ (1)

Πάντων τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ βίβλῳ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἀναφερομένων ἁγίων, πρὸς εὐκολωτέραν εὕρεσιν τῆς μνήμης ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν.

	Ἀπριλίου	Σελὶς
Ἄγαβος προφηταπόστολος	8	104
Ἀγαθάγγελος Ἐσφιγμενίτης	19	261
Ἀγαθόπους μάρτυς	4	58
Ἀγάπη παρθενομάρτυς	16	150
Ἀγαπητὸς ὁ Πάπας Ῥώμης.	17	165
Ἀνδριανὸς μάρτυς ὁ νέος	11	165
Ἀζᾶς διάκονος μάρτυς	10	112
Ἀθανασία ὁσία ἡ θαυματουργός	18	208
Ἀθανάσιος ὁ ἀπὸ Μάγων	23	387
Ἀθαν. ὅσ. ὁ κτίσας τὴν μονὴν τοῦ Μετεώρου. καὶ Ἀκ.	20	284
Αἰδέσιος μάρτυς.	2	26
Αἰθίοψ μάρτυς (Συναξ. Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου)	29	437
Ἀκάκιος νέος ὅσιος ὁ Καυσοκαλυβίτης	12	128
Ἀκίνδυνος μάρτυς.	20	283
Ἀκούτιος μάρτυς.	21	317
Ἀκυλίνα μάρτυς	7	104
Ἀλεξανδρία ἢ Ἀλεξάνδρα ἡ βασίλισσα	21	329
Ἀλεξάνδρας Ῥωσσίδος.	21	332
Ἀλέξανδρος μάρτυς	10	110
Ἀμφιανὸς »	2	26
Ἀναστασία »	15	157
Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης	21	331
Ἀναστάσιος ὁ Ἀντιοχείας	20	284
Ἀνατόλιος μάρτυς ὁ στρατηλάτης	23	386
Ἀνθοῦσα θυγάτηρ Κοπρωνύμου	12	127
Ἀντίπας Ἱερομ. ὁ Περγάμου καὶ ἀναπλήρωσις ἀκολ.	11	119
Ἀντίπατρος μάρτυς	28	426
Ἀντώνιος μάρτυς	20	283
Ἀπολλὼς μάρτυς θεράπων Ἀλεξάνδρας	21	329

(1) Σημείωσαι ὅτι εἰς τὸν παρόντα Ἀλφαβητικὸν Πίνακα, ὁ μὲν σταυρὸς (†) σημαίνει τοὺς ἔχοντας ἀργίαν, τὸ δὲ Κ. τοὺς ἔχοντας Κατάλυσιν οἴνου καὶ ἐλαίου. Σ.Ε.

	Ἀπριλίου	Σελὶς
Ἀργυρῆ νεομάρτυς	30	463
Ἀρδαλίων ὁ ἀπὸ μίμων	14	141
Ἀρτεμᾶς μάρτυς	28	426
Ἀρτέμων ἱερομάρτυς	12	128
Ἀσύγκριτος ἀπόστολος	8	104
Αὐδελλᾶς ἱερομάρτυς.	17	163
Αὐδιησοῦς μάρτυς	9	110
Αὐξέντιος ὅσιος (Συναξ. Κοσμᾶ Χαλκηδόνος)	18	208
Αὐξίβιος ὅσιος	28	429
Ἀφρικανὸς μάρτυς (1) ὁ μετὰ Τερεντίου κλπ	10	110
Ἀφιέρωσις τοῦ βιβλ. καὶ εἰκὼν τοῦ Παντοκράτορος	»	2
Ἄχαζ	1	25
Βάδιμος ὁσιομάρτυς	9	108
Βαλεντίων μάρτυς	24	399
Βασιλείδης μάρτυς	1	25
Βασίλειος ἐπίσκοπος Παρίου	12	126
Βασιλεὺς ἐπίσκοπος Ἀμασείας	26	409
Βασιλέως Ἀμασείας λειψάνου εὕρεσις	30	461
Βασίλισσα	15	157
Βασίλισσα	16	160
Βίκτωρ μάρτυς	20	283
Βιτάλιος μάρτυς	29	459
Βυθόνιος	3	55
Γαλήνη μάρτυς	16	160
Γάλυκος	3	55
Γερόντιος μάρτυς	1	25
Γεώργιος ὅσιος ὁ ἐν τῷ Μαλαιῷ	4	58
Γεώργιος νεομάρτυς βίος καὶ μεγαλυνάρια	5	76
Γεώργιος Μιτυλήνης ἐπίσκοπος	7	103
Γεώργιος Ἰισσιδείας ἐπίσκοπος καὶ ὁμολογητής.	19	236
✝ Γεώργιος ὁ τροπαιοφόρος εἰκὼν καὶ μεγαλυνάρια	23	235
» » » Βίος	»	336
» »Θαῦμα περὶ τῆς σφαγῆς τοῦ δράκοντος	»	338
» »Λόγος τοῦ Δαμασκηνοῦ τοῦ Στουδίτου.	»	346
» »Διήγησις Μάρκου Μοναχοῦ	»	364
» »Ἐγκώμιον Μακαρίου τοῦ Σκορδέλη	»	370
» »Ἕτερον Ἀρκαδίου Τριμυθοῦντος	»	375

(1) Ὁ μάρτυς οὗτος κατὰ λάθος δὲν ἐγράφη μετὰ Τερεντίου κλπ. μαρτύρων.. Σ. Ε.

	Ἀπριλίου	Σελὶς
Γεωργίου τοῦ τροπ. Διήγησις περὶ τῶν θαυμ. εἰκόνων	23	379
Γεώργιος νεομάρτυς ὁ ἐν Πτολεμαΐδι	23	387
Γλάφυρὴ (ἢ Γλαφύρα) μάρτυς	26	418
Γλυκέριος μάρτυς ὁ γεωργός	23	387
Γοθαζὰτ μάρτυς ἀρνησίχριστος	17	163
Γρηγόριος ὅσιος ὁ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νικομηδείας	2	27
Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης	6	83
Γρηγόριος ὅσιος ἀγιορείτης	6	101
Γρηγόριος ὁ Ε'. πατριάχης Κωνσταντινουπόλεως.	10	115
Γρηγορίου τοῦ Ε. Μεγαλυνάρια	10	119
Γυναῖκες κυρία καὶ δούλη μάρτυρες	5	75
Δαβὶδ ὁσιομάρτυς	12	128
Δάδας μάρτυς	13	139
Δήμης μάρτυς	12	128
Δημήτριος νεομάρτυς, βίος καὶ μεγαλυνάρια.	14	148
Δῆμος ὁ ἐν Σμύρνῃ νεομάρτυς	10	112
Δίδυμος μάρτυς ὁ μετὰ Θεοδώρας	5	74
Διήγησις περὶ τοῦ ἐν Ἀφρικῇ θαύματος.	28	427
Διόδωρος μάρτυς ὁ μετὰ Κλαυδίου κλπ	5	73
Διονύσιος μάρτυς ὁ μετὰ Σωκράτους	19	236
Δῖος μάρτυς	3	55
Διόσκορος μάρτυς (συναξάριον Θεοδ τοῦ ἐν Πέργῃ)	19	233
Δισιδέριος ἀναγνώστης καὶ μάρτυς	21	317
Δονάτος μάρτυς	23	387
Δονάτος ἐπίσκοπος Εὐροίας	30	461
Δούκας νεομάρτυς ὁ Μιτυληναῖος.	24	401
Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου	25	407
Εἰρήνη παρθενομάρτυς	16	158
Εἰκὼν τῶν Ἁγίων Πάντων		4
Εἰρήνη μάρτυς.	16	161
Ἐλευθέριος μάρτυς Πέρσης	13	139
Ἐλισάβετ ὁσία	24	397
Ἐλπιδηφόρος μάρτυς	3	55
Εὐλόγιος ὁ λατόμος ὁ καὶ ξενοδόχος	27	423
Εὐθύμιος Σουζδαλίας Ρῶσσος	1	25
Εὐσέβιος μάρτυς	29	459
Εὐσέβιος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Γεωργίῳ	24	400
Εὐφράσιος μάρτυς (εἰς τὸ Συναξ Ἰάσονος καὶ Σωσιπ	29	429
Εὐτύχιος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως	6	81

	Ἀπριλίου	Σελὶς
Εὐτύχιος μάρτυς	21	317
Εὐψύχιος μάρτυς ὁ ἐν Καισαρείᾳ	9	108
Ζακχαῖος ἀπόστολος.	20	284
Ζήνων μάρτυς	5	75
Ζήνων »	10	110
Ζήνων » ὁ μετὰ Βίκτορος κλπ	20	283
Ζήνων » ὁ μετὰ Βιταλίου	29	459
Ζώϊλος μάρτυς.	13	139
Ζώνης τῆς Θεοτόκου μετακομιδή	12	127
Ζωσιμᾶς ὁ κηδεύσας τὴν ὁσίαν Μαρίαν	4	72
Ζωτικὸς μάρτυς	20	283
Ἡσύχιος πρεσβύτερος πάππος τοῦ Εὐτυχίου	6	81
Θεόδουλος μάρτυς ὁ μετὰ Ἀγαθόποδος.	4	58
Θαυμάσιος ἢ Θεόδοτος μάρτυς	28	426
Θεοδώρα παρθενομάρτυς.	2	26
Θεοδώρα ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ	5	73
Θεοδώρα μάρτυς ἡ μετὰ Διδύμου	5	74
Θεοδώρα μάρτυς ἡ μετὰ Λεωνίδου.	16	160
Θεόδωρος ἱερομάρτυς πρεσβύτερος	15	158
Θεόδωρος ὅσιος ὁ Συκεώτης	22	332
Θεόδωρος μάρτυς ὁ μετὰ Τερεντίου κλπ	10	110
Θεόδωρος μάρτυς ὁ ἐν Πέργῃ	19	232
Θεόστιχος μάρτυς ὁ μετὰ Θεόγνιδος	28	426
(1) Θερινὸς ὁ μετὰ Δονάτου μάρτυς	23	387
Θέρμος ἢ Θέρμης μάρτυς	5	75
Θεωνᾶς ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης	4	68
Θεωνᾶς μάρτυς ὁ μετὰ Βίκτορος	20	283
Θεωνᾶς ὅσιος ὁ μετὰ Συμεὼν καὶ Φερβίνου	4	67
Θωμαΐς μάρτυς καὶ Ἀκολουθία αὐτῆς	14	141
Ἰακίσχολος (Συναξ. Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου)	29	436
Ἰάκωβος ἱερομάρτυς ὁ μετὰ Ἀζᾶ διακόνου	10	112
κ. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου	30	459
Ἰανουάριος πρεσβύτερος ὁ μετὰ Φίλητος κλπ	16	159
Ἰανουάριος ἱερομάρτυς καὶ ἀναπλήρωσις ἀκολουθίας.	21	317
Ἰανουάριος (Συναξ· Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου)	29	436
Ἰάσων ἀπόστολος μετὰ Σωσιπάτρου καὶ ἀκολ. αὐτῶν.	29	429
Ἰλλυριὸς ὅσιος ὁ ἐν τῷ Μυρσινῶνι ὄρει ἀσκήσαντος.	3	55

(1) Κατὰ λάθος ἐγράφη Νερινὸς ἀντὶ Θερινὸς.

	Ἀπριλίου	Σελὶς
Ἰούστα ὁσία	26	419
Ἰσαάκιος θεράπων Ἀλεξάνδρας	21	329
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ ναύκληρος	8	106
Ἰωάννης ὁσιομάρτυς ὁ μετὰ Μηνᾶ καὶ Δαβίδ . .	12	128
Ἰωάννης μαθητὴς Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου .	18	206
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ ἐξ Ἰωανίνων . . .	18	210
Ἰωάννης ὁσιομάρτυς ὁ Κουλικᾶς	8	107
Ἰωάννης ὅσιος ὁ Παλαιολαυρίτης . . .	20	283
Ἰωάννης ἡγούμενος μονῆς τῶν Καθαρῶν. . .	27	420
Ἰωάσαφ ὅσιος ὁ ἐν τῷ Μετεώρῳ	20	303
Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος	3	51
Καισάριος μάρτυς ὁ μετὰ Βίκτορος κλπ . . .	20	283
Καλλιόπιος μάρτυς	7	102
Καλλὶς μάρτυς ὁ μετὰ Λεωνίδου κλπ . . .	16	160
Καλευτῖνος Πάππας Ρώμης	8	105
Κερκύρα βασιλὶς μάρτυς	29	458
Κλαυδιανὸς ἢ Κλαύδιος μάρτυς	5	73
Κλήμης ὁ ποιητὴς	30	461
Κοδράτος θεράπων Ἀλεξάνδρας	21	329
Κοσμᾶς ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος	18	208
Κρήσκης μάρτυς	15	157
Κυντιλλιανὸς μάρτυς, μετὰ Μαξίμου καὶ Δάδα. .	13	139
Λάζαρος νεομάρτυς, καὶ μεγαλυνάρια αὐτοῦ . .	23	389
Λεόντιος μάρτυς, ὁ σὺν τῷ Εὐσεβίῳ κλπ . .	24	400
Λεωνίδης ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν.	15	158
Λεωνίδης μάρτυς ὁ μετὰ ἄλλων μαρτύρων . .	16	160
Λογγῖνος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Εὐσεβίῳ κλπ. . .	24	400
Λολλίων νέος μάρτυς.	27	426
Μάγνος μάρτυς ὁ μετὰ τῶν 9 μαρτύρων. . .	28	426
Μακάριος ἡγούμενος Πελεκητῆς. . . .	1	23
Μακάριος Ἀρχιεπίσκ. Κορίνθου βίος καὶ Ἀκολουθία.	17	166
Μακεδόνιος πατριάρχης Κων)πόλεως. . . .	25	408
Μαμμῖνος μάρτυς (Συναξάρ. Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου)	29	436
Μαξιμιανὸς ἢ Μάξιμος πατριάρχ. Κ)πόλεως. . .	21	330
Μάξιμος μάρτυς ὁ μετὰ Τερεντίου. . . .	5	75
Μάξιμος » » » κλπ. . . .	10	110
Μάξιμος » » Κοντιλιανοῦ καὶ Δάδα. . .	13	139
Μάξιμος »	30	461
Μαρία Αἰγυπτία βίος καὶ πολιτεία αὐτῆς. . .	1	5

	Ἀπριλίου	Σελὶς
κ. Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστὴς (ὅρα καὶ εἰς τὴν σελ. 408).	25	405
Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μεγαλυνάρια. . .	»	409
Μαρσάλιος μάρ. (Συναξ. Ἰάσονος καὶ Σωσιπ.) . .	29	436
Μαρτῖνος Πάπας Ρώμης.	13	138
Μάρτυρες δέσπ. καὶ δούλη ὁ μετὰ τῆς ἁγ. Φερφούθης.	4	66
Μάρτυρες κυρία καὶ δούλη καὶ κόραι πέντε Λέσβιαι .	5	75
Μάρτυρες 120 Πέρσαι. Καὶ 2 οἱ ἐν Ἀσκάλωνι . .	6	83
Μάρτυρες 200 οἱ ἐν Σινώπῃ.	7	104
Μάρτυρες 7 μαθηταὶ Βαθίμου.	9	108
Μάρτυρες οἱ ἐν Περσίδι.	9	109
Μάρτυρες 36 οἱ σὺν τῷ Τερεντίῳ. . . .	10	110
Μάρτυρες 150 ἐν Περσίδι. Καὶ μάρτυρες χίλιοι .	17	163
Μάρτυρες 70 οἱ σὺν τῷ Σάββα, στρατιῶται. . .	24	398
Μάρτυρες 4 οἱ σὺν τῷ Γεωργίῳ πιστεύσαντες. .	24	400
Μάρτυρες ὅσιοι 8 καὶ ἀναχωρηταί. . . .	25	409
Ματθαῖος ὅσιος (Συναξ. ὁσίας Ἀθανασίας.) . .	18	209
Μέμνων ὅσιος ὁ θαυματουργός. . . .	28	429
Μηνᾶς ὁσιομάρτυς, Ἀββᾶς· ὁ μετὰ Δαβὶδ καὶ Ἰωάννου.	12	128
Μιχαὴλ νεομάρτυς ὁ Βουρλιώτης. . . .	16	161
Ναθαναὴλ Ἀποστόλου ἡ πρὸς Χριστὸν γνώρισις. .	22	334
Νέαρχος μάρτυς.	22	334
Νέστωρ ὅσιος· ὁ τοὺς γονεῖς καταλιπὼν καὶ μονάσας.	26	419
Νέων μάρτυς ὁ σὺν τῷ ἁγίῳ Γεωργίῳ πιστεύσας. .	24	400
Νήφων ὁ θαυματουργὸς ῥῶσσος ἐπίσκοπος. . .	8	107
Νέων μάρτυς.	29	459
Νίκη μάρτυς, ἡ μετὰ Λεωνίδου μαρτυρήσας. . .	16	160
Νίκη μάρτυς.	25	408
Νικήτας ἡγούμενος μονῆς τῆς Μηδικίου. . .	3	36
Νικηφόρος μάρτυς· ὁ σὺν τῷ ἁγίῳ Κλαυδιανῷ κλπ.	5	73
Νικόλ. νεομάρ. ὁ ἐν Μαγνησίᾳ· ὁ τοῦ Χατζῆ Κανέλου.	24	402
Νουνεχία μάρτυς· ὁ μετὰ Λεωνίδου κλπ. μαρτυρήσας.	16	160
Ὀλδᾶ Προφῆτις.	10	111
Οὐαλλέριος μάρτυς.	23	387
Οὐίκτωρ μάρτυς· ὁ μετὰ Κλαυδιανοῦ κλπ. . .	5	73
Οὐϊκτωρῖνος μάρτυς ὁ μετὰ Κλαυδιανοῦ κλπ. .	5	73
Πάμφιλος μάρτυς. (Συναξ. Ἀμφιανοῦ καὶ Αἰδεσίου).	2	26
Παππίας μάρτυς, ὁ σὺν τῷ Κλαυδιανῷ κλπ. . .	5	73
Πασικράτης μάρτυς, ὁ μετὰ Βαλεντίωνος. . .	25	399
Παῦλος νεομάρτυς Ῥῶσσος, ὁ ἀπελεύθερος. . .	3	55

	Ἀριθμ. ἱλίου	Σελίς
Παυσίλυπος ἅγιος.	8	106
Παυσιλύπιος μάρτυς· ὁ μετὰ Θεοδώρου πρεσβυτέρου.	15	158
Παφνούτιος ἱερομάρτυς, ὁ ἱεροσολυμίτης.	19	220
Πλατωνὶς ὁσία.	6	83
Πολύκαρπος μάρτυς.	2	27
Πομπήϊος μάρτυς.	5	75
Πομπήϊος μάρτυς· ὁ μετὰ Τερεντίου καὶ λοιπῶν.	10	110
Πόπλιος ὅσιος.	4	67
Ποπλίων μάρτυς	27	422
Πούδης ἀπόστολος· ὁ μετὰ Ἀριστάρχου καὶ Τροφίμου.	14	140
Πρόκουλος μάρτυς καὶ διάκονος, ὁ μετὰ Ἰανουαρίου.	21	117
Πρωτίων μάρτυς ὁ μετὰ Δήμη μαρτυρήσας	12	128
Πρωτολέων μάρτυς ὁ στρατηλάτης.	23	387
Πρόλογος τοῦ βιβλίου.		3
Παράρτ. περὶ τῆς μισοθέου καὶ ἀσεβεστάτης βλασφημίας		466
Ρουφῖνος διάκονος μάρτυς.	7	104
Ροῦφος ἀπόστολος ὁ μετὰ τοῦ Ἀγάβου ἐκ τῶν 70.	8	104
Ροῦφος μάρ. εἷς ἐκ τῶν 9 μαρτυρησάντων ἐν Κυζίκῳ	28	426
Σάββας Στρατηλάτης μάρτυς ὁ Γότθος.	18	207
Σάββας » » »	24	398
Σάββας ὁ ἐν τῷ σπηλαίῳ Ρῶσσος ὅσιος.	24	405
Σατορνῖνος μ. ὁ ἀπὸ λῃστοῦ. (Συν. Ἰάσονος καὶ Σωσιπ.).	29	436
Σεβηριανὸς μάρ. ὁ μετὰ Βίκτορος καὶ λοιπῶν μαρτυρ.	20	283
Σεπτεμῖνος ἢ Σεπτιμῖνος μάρτυς· ὁ μετὰ Φίληκος κλπ.	16	159
Σεραπίων μάρτυς· ὁ μετὰ Κλαυδιανοῦ κλπ, μαρτυρήσας.	5	73
Συμεὼν ὅσιος ὁ μετὰ Θεωνᾶ καὶ Φερβίνου ἀσκήσαντος.	4	67
Συμεὼν ὁ ἀνυπόδ. βίος καὶ ἀκολ. παρακλητικὸς κανών.	19	237
Συμεὼν ἱερομάρτυς ἐπίσκοπος Περσίας κλπ	17	163
Συμεὼν συγγενὴς τοῦ Κυρίου ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων.	27	419
Στεφάνου Ἡγουμένου τοῦ σπηλαίου ῥώσσου· ὁσίου.	27	426
Στέφανος ὅσιος ἐπίσκοπος Περμίας ῥῶσσος.	26	419
Στιχηρὰ προσόμοια τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου.		465
Σωκράτης μάρτυς· ὁ ἀπὸ στρατιωτῶν· μετὰ Διονυσίου.	19	236
Σωσίπατρος ἀπόστ. ὁ μετὰ Ἰάσονος καὶ ἀκολουθ. αὐτῶν.	29	429
Σῶσσος διάκονος· ὁ μετὰ Ἰανουαρίου καὶ λοιπῶν.	21	317
Τερέντιος μάρτυς. ὁ μετὰ Μαξίμου μαρτυρήσας	5	75
Τερέντιος » » » κλπ. μαρτύρων.	10	110
Τίτος ὅσιος ὁ θαυματουργός.	2	25
Τρόφιμος ἀπόστολος ὁ ἐκ τῶν 70 μετὰ Ἀριστάρχου.	14	140

	Ἀπριλίου	Σελὶς
Τρύφαινα ὁσία ἡ ἐν Κυζίκῳ.	11	126
Τρύφων ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως. .	19	236
Φαῦστος μάκονος καὶ μάρ. ὁ μετὰ Ἰανουαρίου κλπ.	21	117
Φαρμούθιος ὅσιος.	11	126
Φαυστιανὸς (Συναξ. Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου). .	29	436
Φερβίνος ὅσιος· ὁ μετὰ Θεωνᾶ καὶ Συμεών, ἀσκήσας.	4	67
Φερφορθα μ. ὁ μετὰ τῆς αὐταδέλφης αὐτῆς, καὶ παιδίσκης.	4	66
Φιλήμων μάρ. εἷς ὁ μετὰ τῶν 9 μαρ. τῶν ἐν Κυζίκῳ.	28	426
Φίληξ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς. ὁ μετὰ Ἰανουαρίου κλπ.	16	159
Φιλίππα μάρ. ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Θεοδ. τοῦ ἐν Πέργῃ.	19	236
Φλέγων ἀπόστολος ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ὁ μετὰ Ἀγάβου.	8	104
Φουρτουνάτος μάρτυς· ὁ μετὰ Φίληκος κλπ. . .	16	159
Φυσικ μάρτυς Πέρσης· ὁ μετὰ Συμεὼν κ λ π. . .	17	163
Χάρισσα μάρτυς ὁ μετὰ Λεωνίδου, συμαρτυρήσασα .	16	160
Χιονία παρθενομάρτυς· ἡ μετὰ Ἀγάπης καὶ Εἰρήνης.	16	158
Χριστόφορος μάρτυς ὁ μετὰ Βίκτορος κλπ. . .	20	283

ΒΙΒΛΙΑ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥΔΕ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Χ. ΔΟΥΚΑΚΗ (προσκυνητοῦ)

Καὶ εὑρισκόμενα παρ' αὐτῷ.

		Δρ.	Λεπ.
1	Ὁ ἱστορικὸς βίος τοῦ διδασκάλου Γερασ. Παπαδοπούλου		60
2	Οἱ Ἀδάμαντες τοῦ Παραδείσου	3	
3	Βιβλ. ψυχωφελὲς περὶ συνεχοῦς μεταλήψεως δεδ. 2 ἄδ.	1	
4	Ἴασπις τοῦ νοητοῦ Παραδείσου δεδ. 4 καλῶς δεδ. 5 ἄδετ.	3	
5	Σάπφειρος » » » 4 » » 5 »	3	
6	Χαλκηδὼν » » » 4 » » 5 »	3	
7	Σμάραγδος » » » 4 » » 5 »	3	
8	Βιοι ἁγίων τοῦ Μεγάλου Βασιλείου κατὰ σάρκα περιτομὴ		60
9	» » Σιλβέστρου καὶ τὰ ἅγια Θεοφάνεια κλπ.		60
10	» ἡ Σύναξις τοῦ τιμίου Προδρόμου κλπ.		60
11	» » τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου μετ' ἄλλων 15 βίων		60
12	» » » » Ἀθανασίου » 15 βίων		60
13	» » Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου » 17 βίων		60
14	» » Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου » 24 βίων		60
15	» » Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου » 24 βίων		60
16	Βίος τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ βίος καὶ Ἀκολ. Ἡλιοὺ τοῦνέου		60
17	Προσκυνητάριον τοῦ ἁγίου Ὄρους τοῦ Ἄθω . .		50
18	Βίος καὶ ἐγκώμιον τοῦ ἁγ. Ρηγίνου· καὶ βίος Ἰούδα ἰσκαρ.		10
19	» τοῦ ἁγ. Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίλλου		10

		Δρ	Λεπ.
20	*Βίος τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους ἱερομαρτυρος* . . .		5
21	*Διήγησις περὶ τοῦ γεγονότος θαύ[μα]τος ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Διων.*		10
22	*Τὰ δώδεκα Εὐαγγέλια, εἰς τὴν' Ακολουθ. τῶν ἁγ. Παθῶν*		10
23	*Ὁ Ἐπιτάφιος θρῆνος ἤτοι ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μ. Σαββάτοι*		10
24	†*Βίος τοῦδε Χριστοδούλου καὶ ἀν[αγνώσεις] τοῦ Καλάμ. μ. σεις.*(1)		10

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρων τὴν σ[φραγῖδα] τοῦ ἐκδότου, θεωρεῖται ὡς ἐκ τυποκλοπίας προερχόμενον κα[ὶ κατα]διώκεται κατὰ τὸν νόμον.

ΒΙΒΛΙΑ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΠΑΡΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΚΔΟΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ ΠΑΡΑ Κ. Χ. ΔΟΥΚΑΚΗ

(προσκυνητ[ά])

Τιμαὶ ἐριστικαὶ καὶ τοῖς μετρητοῖς.

		Δρ.	Λεπ.
25	*Ἀβραὰμ θυσία διὰ στίχων*		15
26	*Ἁγιασματάριον τὸ μέγα, ἄδετον*	1	
27	*Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ βίος αὐτοῦ*	1	50
28	» » » *Διονυσίου* » .	1	50
39	*Ἁγιασματάριον τοῦ μικροῦ Ἁγιασμοῦ*		75
30	*Ἀκολουθία καὶ Βίος τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου 15 Αὐγ.*		50
31	» *τῆς Μεταλήψεως δεδεμένη λεπτ. 40 ἄδετος* .		10
32	» *τῶν μνημοσύνων*		75
33	» *τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ*		30
34	» *καὶ βίος τῆς ὁσίας Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας* .		30
35	» *εἰς τὸ Ἄξιον Ἐστιν*		50
36	*Ἀπόστολος ἄδετος 1.30, δεδεμένος*	2	—
37	*Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἁγίου Μεδέστου* . . .		15
38	*Ἀκολουθία τοῦ ἁγ. Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγόνος* . .		15
39	*Ἀσματικαὶ Ἀκολουθίαι τοῦ ἁγ. [ἱερ.] Θεοφίλου τοῦ Ζακυνθ.*		50
40	*Ἀββᾶ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου εὑρισκόμενα ἀσκητικὰ* . .	5	50
41	*Ἀββᾶ Δωροθέου Λόγοι*	3	—
42	*Ἀκολουθια καὶ βίος τῆς ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Κυριακῆς*		75
43	*Βίβλος ἢ Ὁδηγὸς Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου δεδεμένα.*	5	—
44	*Βίος τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας* . . .		5
45	*Βίος τοῦ ἁγίου Τρύφωνος*		5
46	*Βίος τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης*		10
47	*Βίος τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας*		05
48	*Βίος Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος*		10
49	» *Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου*		10
50	» *τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου καὶ τοῦ ἁγ. Ἱερ. Ἐλευθερίου*		10
51	» *τῆς ἁγίας Μαρίνης*		10
52	» *τοῦ ἁγίου Νικολάου*		10

(1) Τὰ ἔχοντα τὸ σημεῖον τοῦ † δὲν ὑπάρχουσι σήμερον.